3 1761 05333837 2

Toronto University Library

Presented by

The Revd H. H. Halford-Adcock M.A.

through the Committee formed in

The Old Country

to aid in replacing the loss caused by

the disastrous Fire of February the 14th 1890

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/oratoresattici02bekk

ORATORES ATTICI

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

TOMUS II.

ISOCRATES.

OXONII,
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.
MDCCCXXIII.

ISOCRATES.

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

MDCCCXXII.

8092 6

PRÆFATIO.

CODICUM Isocrateorum duæ sunt familiæ, quæ cum aliis rebus inter se differunt, tum Antidosi aut integra aut mutila. Integram qui haberent, tres mihi præsto fuerunt,

G. Urbinas 111.

D. Vaticanus 936.

T. Laurentianus plutei 87. cod. 14.

Alterius generis duos attigi,

L. Vaticanum 65.

et

X. Marcianum 415.

Atque G. membranaceus est, forma quadrata foliis 420 paginis versuum 24 et sub finem 26, a duabus scriptus manibus, quarum prima ad folium 326 r. pertinet, margine a pluribus corrigentium variasque lectiones apponentium oppleta. Neque iis se finibus continuit correctorum temeritas, sed textum quoque adorta effecit ut multis locis, quid ab initio scriptum fuerit, dignosci non possit. Nocuit etiam mador, quo factum est, ut subinde folia foliis adhærescerent. Insunt orationes 19, desunt Callimachea et Niciana.

D. bombycinus est, forma eadem, foliis 234, quorum 184—222 Themistio data sunt: ejus enim insunt orationes octo, Περὶ τῶν ἠτυχηκότων ἐπὶ Οὐάλεντος, Εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον, Περὶ τοῦ αὐτοκράτορος ἐγκωμιάσαντος αὐτὸν πρὸς τὴν γερουσίαν χαριστήριος, Πρὸς τοὺς ἀξιώσαντας λέγειν ἐκ τοῦ παραχρῆμα, Εἰς τοὺς σοφιστάς, Ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ Οὐάλεντι, Προτρεπτικὸς Οὐαλεντινιανῷ νέῳ, Ὑπατικὸς εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἰοβιανόν. The-

mistium excipiunt Isocratis epistolæ. Communem hujus cum Urbinate originem arguit communis in extrema Antidosi lacuna. Desunt et quæ Urbinati desunt, et de Bigis oratio.

T. foliis 145 Aristotelem habet De Mundo, Isocratis orationes undecim, Polemonis de Callimacho et Cynægiro declamationes, Theophrasti characteres primos.

L. membranaceus est, forma quadrata, foliis 304 versuum vicenorum binorum. Ἐτελειώθη ἡ βίβλος αὕτη παρὰ Θεοδώρου ὑπάτου καὶ βασιλικοῦ νοταρίου γραφεῖσα οἰκείᾳ χειρὶ αὐτοῦ μηνὶ ἀπριλλίῳ . . . . ἔτ. ϛϕοα. Conf. Coraes p. οθ.

X. denique et ipse membranaceus, forma maxima, foliis 213: qui præter Isocratem Dionysii Halicarnassensis de Compositione verborum librum habet.

Horum ego Urbinatem totum excussi, ceteris supplementi aut speciminis causa inspectis. Evagoram, Helenam, Sophistas, Antidosin cum D. contuli, Archidamum cum T. Callimacheam et Nicianam cum L. Ægineticam cum X.

A.

[a]ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ.

ΕΝ πολλοῖς μέν, ὦ Δημόνικε, πολὺ διεστώσας εὑρήσο- A
μεν τάς τε τῶν σπουδαίων γνώμας καὶ τὰς τῶν φαύλων
διανοίας· πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν ἐν ταῖς
πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους παρ-
όντας μόνον τιμῶσιν, οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγα-
πῶσι· καὶ τὰς μὲν τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος
διέλυσε, τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς b
2 αἰὼν ἐξαλείψειεν. ἡγούμενος οὖν πρέπειν τοὺς δόξης ὀρε-
γομένους καὶ παιδείας ἀντιποιουμένους τῶν σπουδαίων
ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων εἶναι μιμητάς, ἀπέσταλκά σοι
τόνδε τὸν λόγον δῶρον, τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ὑμᾶς [b] εὐ-
νοίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἱππόνικον συνηθείας· πρέπει
γὰρ τοὺς παῖδας, ὥσπερ τῆς οὐσίας, οὕτω καὶ τῆς φι-
3 λίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν. ὁρῶ δὲ καὶ τὴν τύχην c
ἡμῖν συλλαμβάνουσαν καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συναγω-
νιζόμενον· σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παι-
δεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ, καὶ [c] σοὶ μὲν ἀκμὴ φιλοσοφεῖν,
4 ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ. ὅσοι μὲν οὖν πρὸς
τοὺς ἑαυτῶν φίλους τοὺς προτρεπτικοὺς λόγους συγγρά-
φουσι, καλὸν μὲν ἔργον ἐπιχειροῦσιν, οὐ μὴν περί γε τὸ

[a] ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ G. vulg. πρὸς Δημόνικον παραίνεσις. Vulgatam autem dico Coraëam, quatenus e libris manuscriptis ducta est.

[b] εὐνοίας G. vulg. φιλίας.

[c] σοὶ μὲν ἀκμὴ φιλοσοφεῖν G. vulg. σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς.

κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρίβουσιν· ὅσοι δὲ τοῖς
νεωτέροις εἰσηγοῦνται μὴ δι' ὧν τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς d
λόγοις ἀσκήσουσιν, ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἤθη σπου-
δαῖοι πεφυκέναι δόξουσι, τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων τοὺς 2
ἀκούοντας ὠφελοῦσιν, ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ [d] λόγον παρακα-
5 λοῦσιν, οἱ δὲ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπανορθοῦσι. διόπερ ἡμεῖς
οὐ παράκλησιν εὑρόντες ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες,
μέλλομέν σοι συμβουλεύειν ὧν χρὴ τοὺς νεωτέρους ὀρέ-
γεσθαι καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι καὶ ποίοις τισὶν ἀν-
θρώποις ὁμιλεῖν καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. ὅσοι
γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι
τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆμα b
6 σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστι. κάλλος μὲν γὰρ ἡ
χρόνος [c] ἀνήλωσεν ἢ νόσος ἐμάρανε· πλοῦτος δὲ κακίας
μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστίν, ἐξουσίαν μὲν τῇ
ῥᾳθυμίᾳ παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους
παρακαλῶν· ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν,
ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας [f] ἔβλαψε, καὶ τὰ
μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησε, ταῖς δὲ τῆς ψυ- c
7 χῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησεν. ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτῆσις,
οἷς ἂν ἀκιβδήλως [g] ταῖς διανοίαις συναυξηθῇ, μόνη μὲν
συγγηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δὲ εὐ-
γενείας ἐστί, τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα δυνατὰ καθι-
στᾶσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερὰ θαρσαλέως ὑπομένουσα,
καὶ τὸν μὲν ὄκνον ψόγον, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγουμένη.
8 ῥᾴδιον δὲ τοῦτο καταμαθεῖν ἐστὶν ἔκ τε τῶν Ἡρακλέους
ἄθλων καὶ τῶν Θησέως ἔργων, οἷς ἡ τῶν τρόπων ἀρετὴ d

[d] λόγον παρακαλοῦσιν, οἱ δὲ τὸν G. vulg. λόγων μόνον παρακ. οἱ δὲ καὶ τόν.

[c] ἀνήλωσεν G. vulg. ἀνάλωσεν.

[f] ἔβλαψε] γρ. ἐλυμήνατο margo G.

[g] ταῖς διανοίαις G. vulg. ἐν ταῖς διανοίαις.

τηλικοῦτον εὐδοξίας χαρακτῆρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν,
ὥστε μηδὲ τὸν ἅπαντα χρόνον δύνασθαι λήθην ἐμποιῆσαι
9 τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς τοῦ
πατρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθεὶς οἰκεῖον καὶ καλὸν ἕξεις
παράδειγμα τῶν ὑπ' ἐμοῦ σοι λεγομένων. οὐ γὰρ ὀλι-
γωρῶν τῆς ἀρετῆς οὐδὲ ῥᾳθυμῶν διετέλεσε τὸν βίον, ἀλλὰ
τὸ μὲν σῶμα τοῖς πόνοις ἐγύμναζε, τῇ δὲ ψυχῇ τοὺς κιν- e
δύνους [h] ὑπέμενεν. οὐδὲ τὸν πλοῦτον παραχαίρως ἠγάπα,
ἀλλ' [i] ἀπέλαυε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητός, ἐπε-
10 μελεῖτο δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθάνατος. οὐδὲ ταπεινῶς
διῴκει τὸν ἑαυτοῦ βίον, ἀλλὰ [k] φιλόκαλος ἦν καὶ μεγα- 4
λοπρεπὴς καὶ τοῖς φίλοις κοινός, καὶ μᾶλλον ἐθαύμαζε
τοὺς περὶ αὐτὸν σπουδάζοντας ἢ τοὺς τῷ γένει προσήκον-
τας· ἡγεῖτο γὰρ εἶναι πρὸς ἑταιρίαν πολλῷ κρείττω φύ-
σιν νόμου καὶ τρόπον γένους καὶ προαίρεσιν ἀνάγκης.
11 ἐπιλίποι δ' ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πάσας τὰς ἐκείνου
πράξεις καταριθμησαίμεθα. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν
ἐν ἑτέροις καιροῖς δηλώσομεν, δεῖγμα δὲ τῆς Ἱππονίκου
φύσεως νῦν ἐξενηνόχαμεν, [l] πρὸς ὃ δεῖ ζῆν σε ὥσπερ πρὸς b
παράδειγμα, νόμον μὲν τὸν ἐκείνου τρόπον ἡγησάμενον,
μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτὴν τῆς πατρῴας ἀρετῆς [m] γενόμενον·
αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν γραφεῖς ἀπεικάζειν τὰ καλὰ τῶν
ζώων, τοὺς δὲ παῖδας μὴ μιμεῖσθαι τοὺς σπουδαίους τῶν
12 γονέων. ἡγοῦ δὲ μηδενὶ τῶν ἀθλητῶν οὕτω προσήκειν ἐπὶ
τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν, ὡς σοὶ σκοπεῖν ὅπως ἐφά-
μιλλος [n] γενήσει τοῖς τοῦ πατρὸς ἐπιτηδεύμασιν. οὕτω δὲ c
τὴν γνώμην [o] ἀδύνατον διατεθῆναι τὸν μὴ πολλῶν καὶ κα-

[h] ὑπέμενεν] ὑφίστατο G. rec. manu correctus.
[i] ἀπέλαυε G. vulg. ἀπήλαυε.
[k] φιλόκαλος ἦν G. vulg. φιλόκαλός τε ἦν.
[l] πρὸς ὃ] πρὸς ὃν G.
[m] γενόμενον] τινόμενον G.
[n] γενήσει G. vulg. γενήσῃ.
[o] ἀδύνατον] δυνατὸν G.

λῶν ἀκουσμάτων πεπληρωμένον· τὰ μὲν γὰρ σώματα τοῖς συμμέτροις πόνοις, ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς σπουδαίοις λό-
13 γοις αὔξεσθαι πέφυκε. διόπερ ἐγώ σοι πειράσομαι συντόμως ὑποθέσθαι, δι' ὧν ἄν μοι [p] δοκοίης ἐπιτηδευμάτων πλεῖστον πρὸς ἀρετὴν ἐπιδοῦναι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδοκιμῆσαι.

14 Πρῶτον μὲν οὖν εὐσέβει τὰ πρὸς τοὺς θεούς, μὴ μόνον d
θύων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένων· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῆς τῶν χρημάτων εὐπορίας σημεῖον, τοῦτο δὲ τῆς τῶν τρόπων καλοκαγαθίας τεκμήριον. Τίμα τὸ δαιμόνιον ἀεὶ μέν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως· οὕτω γὰρ δόξεις ἅμα τε τοῖς θεοῖς θύειν καὶ τοῖς [q] νόμοις ἐμμένειν.

15 Τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἵους ἂν εὔξαιο περὶ e
σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς [r] σεαυτοῦ παῖδας.

[v]Ασκει τῶν περὶ τὸ σῶμα γυμνασίων μὴ τὰ πρὸς τὴν ῥώμην, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ὑγίειαν [s] συμφέροντα· τούτου δ' ἂν [t] ἐπιτύχοις, εἰ λήγοις τῶν πόνων ἔτι πονεῖν δυνά- 5
μενος.

Μήτε γέλωτα πρόπετῆ στέργε, μήτε λόγον μετὰ θρά-
16 σους ἀποδέχου· τὸ μὲν γὰρ ἀνόητον, τὸ δὲ μανικόν. [a]Α ποιεῖν αἰσχρόν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν. [v]Εθιζε [u] σεαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν ἀλλὰ σύννουν· δι' ἐκεῖνο μὲν γὰρ αὐθάδης, διὰ δὲ τοῦτο φρόνιμος εἶναι δό- b
ξεις. Ἡγοῦ μάλιστα σεαυτῷ πρέπειν κόσμον, αἰσχύνην, δικαιοσύνην, σωφροσύνην· τούτοις γὰρ ἅπασι δοκεῖ κρατεῖσθαι τὸ τῶν νεωτέρων ἦθος.

Μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λήσειν· καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς, [v] σεαυτῷ [x] γε συνειδήσεις.

[p] δοκοίης] Immo δοκεῖς.
[q] νόμοις] ὅρκοις G.
[r] σεαυτοῦ G. vulg. σαυτοῦ.
[s] συμφέροντα] om. G.
[t] ἐπιτύχοις G. vulg. ἐπιτυγχάνοις.
[u] σεαυτὸν G. vulg. σαυτόν.
[v] σεαυτῷ G. vulg. σαυτῷ.
[x] γε] om. G.

Τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τιμα, τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου, τοῖς δὲ νόμοις πείθου.

17 Τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης· τέρψις γὰρ σὺν c τῷ καλῷ μὲν ἄριστον, ἄνευ δὲ τούτου κάκιστον.

Εὐλαβοῦ τὰς διαβολάς, κἂν ψευδεῖς ὦσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν. Ἅπαντα δόκει ποιεῖν ὡς μηδένα λήσων· καὶ γὰρ ἂν παραυτίκα κρύψῃς, ὕστερον [y] ὀφθήσει. μάλιστα δ' ἂν εὐδοκιμοίης, εἰ φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων, d ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμῴης.

18 Ἐὰν ἧς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής. Ἃ μὲν ἐπίστασαι, [z] διαφύλαττε ταῖς μελέταις, ἃ δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλάμβανε ταῖς ἐπιστήμαις· ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν ἀκούσαντα χρήσιμον λόγον μὴ [a] μαθεῖν καὶ διδόμενόν τι ἀγαθὸν παρὰ τῶν φίλων μὴ λαβεῖν. Κατανάλισκε τὴν ἐν τῷ βίῳ σχολὴν εἰς τὴν τῶν λόγων φιλη- κοΐαν· οὕτω γὰρ τὰ τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς εὑρημένα συμ- e 19 βήσεταί σοι ῥᾳδίως μανθάνειν. Ἡγοῦ τῶν ἀκουσμάτων πολλὰ πολλῶν εἶναι χρημάτων κρείττω· τὰ μὲν γὰρ ταχέως ἀπολείπει, τὰ δὲ πάντα τὸν χρόνον παραμένει· σοφία γὰρ μόνον τῶν [b] κτημάτων ἀθάνατον. Μὴ κατόκνει 6 μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελλομένους· αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπόρους τηλικαῦτα πελάγη διαπερᾶν ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν, τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ τὰς κατὰ γῆν πορείας ὑπομένειν ἐπὶ τῷ βελτίω καταστῆσαι τὴν [c] αὐτῶν διάνοιαν.

[y] ὀφθήσει G. qui tantum non ubique secundam passivi per ει effert: vulg. ὀφθήσῃ.

[z] διαφύλαττε] ταῦτα διαφύλαττε G.

[a] μαθεῖν—λαβεῖν G. vulg. μανθάνειν—λαμβάνειν.

[b] κτημάτων] χρημάτων G.

[c] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.

20 Τῷ μὲν τρόπῳ γίγνου φιλοπροσήγορος, τῷ δὲ λόγῳ εὐπροσήγορος. ἔστι δὲ φιλοπροσηγορίας μὲν τὸ προσφω- b νεῖν τοὺς ἁπαντῶντας, εὐπροσηγορίας δὲ τὸ τοῖς λόγοις αὐτοῖς οἰκείως ἐντυγχάνειν. Ἡδέως μὲν ἔχε πρὸς ἅπαντας, χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις· οὕτω γὰρ τοῖς μὲν οὐκ ἀπεχθὴς ἔσει, τοῖς δὲ φίλος γενήσει. Τὰς ἐντεύξεις μὴ ποιοῦ πυκνὰς τοῖς αὐτοῖς, μηδὲ μακρὰς περὶ τῶν αὐτῶν· πλησμονὴ γὰρ ἁπάντων.

21 Γύμναζε σεαυτὸν πόνοις ἑκουσίοις, ὅπως ἂν [d] δύνῃ καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν. Ὑφ' ὧν κρατεῖσθαι τὴν ψυ- c χὴν αἰσχρόν, τούτων ἐγκράτειαν ἄσκει πάντων, κέρδους, ὀργῆς, ἡδονῆς, λύπης. ἔσει δὲ τοιοῦτος, [e] ἐὰν κέρδη μὲν εἶναι νομίζῃς δι' ὧν εὐδοκιμήσεις ἀλλὰ μὴ δι' ὧν εὐπορή- σεις, τῇ δὲ ὀργῇ παραπλησίως ἔχῃς πρὸς τοὺς ἁμαρτά- νοντας ὥσπερ ἂν πρὸς [f] σεαυτὸν ἁμαρτάνοντα καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ἀξιώσειας, ἐν δὲ τοῖς τερπνοῖς, ἐὰν αἰσχρὸν ὑπολάβῃς τῶν μὲν οἰκετῶν ἄρχειν ταῖς δ' ἡδοναῖς δουλεύ- ειν, ἐν δὲ τοῖς [g] λυπηροῖς, [h] ἐὰν τὰς τῶν ἄλλων ἀτυχίας d ἐπιβλέπῃς καὶ [i] σαυτὸν ὡς ἄνθρωπος ὢν ὑπομιμνήσκῃς.

22 Μᾶλλον τήρει τὰς τῶν λόγων ἢ τὰς τῶν χρημάτων παρακαταθήκας· δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τρόπον ὅρκου πιστότερον φαίνεσθαι παρεχομένους. Προσήκειν ἡγοῦ τοῖς πονηροῖς ἀπιστεῖν, ὥσπερ τοῖς χρηστοῖς πιστεύ- ειν. Περὶ τῶν ἀπορρήτων μηδενὶ λέγε, πλὴν ἐὰν ὁμοίως συμφέρῃ τὰς πράξεις σιωπᾶσθαι σοί τε τῷ λέγοντι κἀ- e
23 κείνοις τοῖς ἀκούουσιν. Ὅρκον ἐπακτὸν προσδέχου διὰ δύο προφάσεις, ἢ σεαυτὸν αἰτίας αἰσχρᾶς ἀπολύων, ἢ

[d] δύνῃ G. vulg. δύναιο.
[e] ἐὰν G. vulg. ἄν.
[f] σεαυτὸν] ἑαυτὸν G. vulg. σαυτόν.
[g] λυπηροῖς] πονηροῖς G.
[h] ἐὰν G. vulg. ἄν.
[i] σαυτὸν] αὐτὸν G. vulg. σεαυτόν.

φίλους ἐκ μεγάλων κινδύνων διασώζων. ἕνεκα δὲ χρημάτων μηδένα θεῶν ὀμόσῃς, μηδ' ἂν εὐορκεῖν μέλλῃς· 7 δόξεις γὰρ τοῖς μὲν ἐπιορκεῖν, τοῖς δὲ φιλοχρημάτως ἔχειν.

24 Μηδένα φίλον ποιοῦ, [k] πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε. Βραδέως μὲν φίλος γίγνου, γενόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν· ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἑταίρους μεταλλάττειν. Μήτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων, b μήτε ἄπειρος εἶναι τῶν ἑταίρων θέλε. τοῦτο δὲ ποιήσεις,
25 [l] ἐὰν μὴ [m] δεόμενός του δεῖσθαι προσποιῇ. Περὶ τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀνακοινοῦ· μὴ [n] τυχὼν μὲν γὰρ οὐδὲν βλαβήσει, τυχὼν δὲ μᾶλλον [o] αὐτῶν τὸν τρόπον ἐπιστήσει. Δοκίμαζε τοὺς φίλους ἔκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ [p] βασανίζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκομεν. [q] Οὕτως ἄριστα χρήσει τοῖς φί- c λοις, [r] ἐὰν μὴ [s] περιμένῃς τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ'
26 αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῇς. Ὁμοίως αἰσχρὸν [t] εἶναι νόμιζε τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιΐαις καὶ τῶν φίλων ἡττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις. Ἀποδέχου τῶν ἑταίρων μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦν- d τας· πολλοὶ γὰρ ἀτυχοῦσι μὲν τοῖς φίλοις συνάχθονται,

[k] πρὶν ἄν] πρὶν ἐὰν G.

[l] ἐὰν G. vulg. ἄν.

[m] δεόμενός του Coraes : libri δεόμενος τό.

[n] τυχὼν δὲ] Priorem prioris vocabuli syllabam a correctore habet G.

[o] αὐτῶν τὸν τρόπον G. vulg. τὸν τρόπον αὐτῶν.

[p] βασανίζομεν G. vulg. δακιμάζομεν.

[q] οὕτως G. vulg. οὕτω δ'.

[r] ἐὰν G. vulg. ἄν.

[s] περιμένῃς] προσμένῃς G.

[t] εἶναι] Addidi e G.

καλῶς δὲ πράττουσι φθονοῦσι. Τῶν ἀπόντων φίλων μέμνησο πρὸς τοὺς παρόντας, ἵνα δοκῇς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν.

27 Εἶναι βούλου τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής. ἔστι δὲ φιλοκάλου μὲν τὸ μεγαλοπρεπές, καλλωπιστοῦ δὲ τὸ περίεργον.

Ἀγάπα τῶν [u] ὑπαρχόντων ἀγαθῶν μὴ τὴν ὑπερβάλ- e
28 λουσαν κτῆσιν, ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπόλαυσιν. Καταφρόνει τῶν περὶ τὸν πλοῦτον σπουδαζόντων [x] μέν, χρῆσθαι δὲ τοῖς ὑπάρχουσι μὴ δυναμένων· παραπλήσιον γὰρ οἱ 8
τοιοῦτοι πάσχουσιν, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἵππον κτήσαιτο καλὸν κακῶς ἱππεύειν ἐπιστάμενος. Πειρῶ τὸν πλοῦτον χρήματα καὶ κτήματα κατασκευάζειν. ἔστι δὲ χρήματα μὲν τοῖς ἀπολαύειν ἐπισταμένοις, κτήματα δὲ τοῖς κτᾶ-
29 σθαι δυναμένοις. Τίμα τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν δυοῖν [y] ἕνεκεν, τοῦ τε ζημίαν μεγάλην ἐκτῖσαι δύνασθαι, καὶ b
τοῦ φίλῳ σπουδαίῳ δυστυχοῦντι βοηθῆσαι· πρὸς δὲ τὸν ἄλλον βίον μηδὲν ὑπερβαλλόντως ἀλλὰ μετρίως αὐτὴν ἀγάπα.

Στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζήτει δὲ τὰ βελτίω.

Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον.

30 Τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποίει· καλὸς γὰρ θησαυρὸς παρ' ἀνδρὶ σπουδαίῳ χάρις ὀφειλομένη. Τοὺς κακοὺς εὖ ποιῶν ὅμοια πείσει τοῖς τὰς ἀλλοτρίας κύνας σιτίζουσιν· ἐκεῖ- c
ναί τε γὰρ τοὺς διδόντας ὥσπερ τοὺς τυχόντας ὑλακτοῦσιν, οἵ τε κακοὶ τοὺς ὠφελοῦντας ὥσπερ τοὺς βλάπτοντας ἀδικοῦσι. Μίσει τοὺς κολακεύοντας ὥσπερ τοὺς

[u] Post ὑπαρχόντων in G. litteræ tres vel quatuor deletæ sunt.

[x] μὲν post σπουδαζόντων accessit e G.

[y] ἕνεκεν G. vulg. ἕνεκα.

ἐξαπατῶντας· ἀμφότεροι γὰρ [z] πιστευθέντες τοὺς πιστεύ-
31 σαντας ἀδικοῦσιν. Ἐὰν ἀποδέχῃ τῶν φίλων τοὺς πρὸς
τὸ [a] φαυλότατον χαριζομένους, οὐχ ἕξεις ἐν τῷ βίῳ τοὺς
πρὸς τὸ βέλτιστον ἀπεχθανομένους. Γίγνου πρὸς τοὺς d
πλησιάζοντας ὁμιλητικός, ἀλλὰ μὴ σεμνός· τὸν μὲν γὰρ
τῶν ὑπεροπτικῶν ὄγκον μόλις ἂν οἱ δοῦλοι καρτερήσειαν,
τὸν δὲ τῶν ὁμιλητικῶν τρόπον ἅπαντες ἡδέως ὑποφέρου-
32 σιν. ὁμιλητικὸς δ' ἔσει μὴ δύσερις ὢν μηδὲ δυσάρεστος
μηδὲ [b] πρὸς πάντας φιλόνικος, μηδὲ πρὸς τὰς τῶν πλη-
σιαζόντων ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως ὀρ- e
γιζόμενοι τυγχάνωσιν, ἀλλὰ θυμουμένοις μὲν αὐτοῖς εἴ-
κων, πεπαυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων· μηδὲ [c] περὶ
τὰ γελοῖα σπουδάζων, μηδὲ περὶ τὰ σπουδαῖα τοῖς γε-
λοίοις χαίρων (τὸ γὰρ ἄκαιρον πανταχοῦ λυπηρόν)· μηδὲ
τὰς χάριτας ἀχαρίστως χαριζόμενος, ὅπερ πάσχουσιν οἱ
πολλοί, ποιοῦντες μέν, ἀηδῶς δὲ τοῖς φίλοις ὑπουργοῦν- 9
τες· μηδὲ φιλαίτιος ὤν, βαρὺ γάρ, μηδὲ φιλεπιτιμητής,
παροξυντικὸν γάρ.

33 Μάλιστα μὲν εὐλαβοῦ τὰς ἐν τοῖς πότοις συνουσίας·
[d] ἐὰν δέ ποτέ σοι συμπέσῃ καιρός, ἐξανίστασο πρὸ μεθης.
ὅταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπὸ οἴνου διαφθαρῇ, ταὐτὰ πάσχει τοῖς
ἅρμασι τοῖς τοὺς ἡνιόχους [e] ἀποβαλοῦσιν· ἐκεῖνά τε γὰρ
ἀτάκτως φέρεται [f] διαμαρτόντα τῶν εὐθυνούντων, ἥ τε
ψυχὴ πολλὰ σφάλλεται διαφθαρείσης τῆς διανοίας. b
34 Ἀθάνατα μὲν φρόνει τῷ μεγαλόψυχος εἶναι, θνητὰ δὲ
τῷ συμμέτρως τῶν ὑπαρχόντων ἀπολαύειν.

[z] πιστεύσαντας G. vulg. πιστεύωντας.

[a] φαυλότατον χαριζομένους G. vulg. φαυλότατόν σοι χαριζομένους.

[b] πρὸς πάντας φιλόνικος G. vulg. πρὸς πάντα φιλόνεικος.

[c] περὶ—περὶ] παρὰ—παρὰ G.

[d] ἐὰν G. vulg. ἄν.

[e] ἀποβαλοῦσιν G. vulg. ἀποβάλλουσιν.

[f] διαμαρτόντα τῶν εὐθυνούντων G. vulg. διαμαρτάνωτα τῶν εὐθυνώντων.

Ἡγοῦ τὴν παιδείαν τοσούτῳ μεῖζον ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀπαιδευσίας, ὅσῳ τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρὰ πάντες κερδαίνοντες πράττουσιν, αὐτὴ δὲ μόνη καὶ προσεζημίωσε τοὺς ἔχοντας· πολλάκις γάρ, [g]ὧν τοῖς λόγοις ἐλύπησαν, τούτων τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν.

Οὓς ἂν βούλῃ ποιήσασθαι φίλους, ἀγαθόν τι λέγε c περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπαγγέλλοντας· ἀρχὴ [h]γὰρ φιλίας μὲν ἔπαινος, ἔχθρας δὲ ψόγος.

35 Βουλευόμενος παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων· τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν. Βουλεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα. Ἡγοῦ κράτιστον εἶναι παρὰ μὲν τῶν θεῶν εὐτυχίαν, παρὰ δὲ ἡμῶν αὐτῶν εὐβουλίαν. Περὶ ὧν d ἂν αἰσχύνῃ παῤῥησιάσασθαι, [i]βούλῃ δέ τισι τῶν φίλων ἀνακοινώσασθαι, χρῶ τοῖς λόγοις ὡς περὶ ἀλλοτρίου τοῦ πράγματος· οὕτω γὰρ τὴν ἐκείνων τε [k]γνῶσιν αἰσθήσει,
36 καὶ σεαυτὸν οὐ καταφανῆ ποιήσεις. [l]Ὅταν ὑπὲρ σεαυτοῦ μέλλῃς τινὶ συμβούλῳ χρῆσθαι, σκόπει πρῶτον πῶς τὰ ἑαυτοῦ διῴκησεν· ὁ γὰρ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν [m]οἰκείων οὐδέποτε καλῶς βουλεύσεται περὶ τῶν ἀλλο- e τρίων. Οὕτω δ' ἂν μάλιστα βουλεύεσθαι παροξυνθείης, εἰ τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς ἀβουλίας ἐπιβλέψειας. καὶ γὰρ τῆς ὑγιείας πλείστην ἐπιμέλειαν ἔχομεν, ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας ἀναμνησθῶμεν.

37 Μιμοῦ τὰ τῶν βασιλέων ἤθη καὶ δίωκε τὰ ἐκείνων 10 ἐπιτηδεύματα· δόξεις γὰρ αὐτοὺς ἀποδέχεσθαι καὶ ζη-

[g] ὧν—τούτων G. vulg. ὃν—τούτῳ.
[h] γὰρ φιλίας μὲν G. vulg. μὲν γὰρ φιλίας.
[i] βούλῃ G. vulg. βούλει.
[k] γνῶσιν G. vulg. γνώμην.
[l] Ὅταν ὑπὲρ σεαυτοῦ μ. τ. συμβούλῳ χρῆσθαι G. vulg. ὅταν δὲ ὑπὲρ τῶν σεαυτοῦ μ. τ. συμβουλεύεσθαι.
[m] οἰκείων G. vulg. ἰδίων.

λοῦν, ὥστε σοι συμβήσεται παρά τε τῷ πλήθει μᾶλλον εὐδοκιμεῖν καὶ τὴν παρ' ἐκείνων εὔνοιαν βεβαιοτέραν ἔχειν. Πείθου μὲν καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμένοις, ἰσχυρότατον μέντοι νόμον ἡγοῦ τὸν ἐκείνων τρόπον. ὥσπερ γὰρ τὸν ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενον τὸ πλῆθος b δεῖ θεραπεύειν, οὕτω καὶ τὸν ἐν μοναρχίᾳ κατοικοῦντα τὸν βασιλέα προσήκει θαυμάζειν.

38 Εἰς ἀρχὴν κατασταθεὶς μηδενὶ χρῶ πονηρῷ πρὸς τὰς διοικήσεις· ὧν γὰρ ἂν ἐκεῖνος ἁμάρτῃ, σοὶ τὰς αἰτίας ἀναθήσουσιν. Ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν ἀπαλλάττου μὴ πλουσιώτερος ἀλλ' ἐνδοξότερος· πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος.

39 Μηδενὶ πονηρῷ πράγματι μήτε παρίστασο μήτε συνη- c γόρει· δόξεις γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν, [n] οἷάπερ ἂν τοῖς ἄλλοις πράττουσι βοηθῇς.

Παρασκεύαζε σεαυτὸν πλεονεκτεῖν μὲν δύνασθαι, ἀνέχου δὲ τὸ ἴσον [o] ἔχων, ἵνα δοκῇς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύ-

40 νης μὴ δι' ἀσθένειαν ἀλλὰ δι' ἐπιείκειαν. Μᾶλλον ἀπο- δέχου δικαίαν πενίαν ἢ πλοῦτον ἄδικον· τοσούτῳ γὰρ d κρειττον δικαιοσύνη χρημάτων, ὅσῳ τὰ μὲν ζῶντας μόνον ὠφελεῖ, [p] ἡ δὲ καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει, κἀκείνων μὲν τοῖς φαύλοις μέτεστι, [q] ταύτης δὲ τοῖς

41 μοχθηροῖς ἀδύνατον μεταλαβεῖν. Μηδένα ζήλου τῶν ἐξ ἀδικίας κερδαινόντων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀποδέχου τοὺς μετὰ δικαιοσύνης ζημιωθέντας· οἱ γὰρ δίκαιοι τῶν ἀδίκων εἰ e μηδὲν ἄλλο πλεονεκτοῦσιν, ἀλλ' οὖν ἐλπίσι γε σπουδαίαις ὑπερέχουσι.

Πάντων μὲν ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον, μάλιστα δὲ

[n] οἷάπερ] οἷα G.
[o] ἔχων G. cum Valckenar. ad Eur. Phœn. 550. vulg. ἔχειν.
[p] ἡ] In G. fuit τὸ vel τά.
[q] ταύτης] τούτου G.

τὴν [r]σαυτοῦ φρόνησιν ἄσκει· μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώπου σώματι. Πειρῶ [s]τῷ μὲν σώ- 11
ματι εἶναι φιλόπονος, τῇ δὲ ψυχῇ φιλόσοφος, ἵνα τῷ μὲν ἐπιτελεῖν δύνῃ τὰ δόξαντα, τῇ δὲ προορᾶν ἐπίστῃ τὰ συμφέροντα.

42 Πᾶν ὅ τι ἂν μέλλῃς [t]ἐρεῖν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ· πολλοῖς γὰρ ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας. Δύο ποιοῦ καιροὺς τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, b
ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν. ἐν τούτοις γὰρ μόνοις ὁ λόγος τῆς σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄμεινον σιγᾶν ἢ λέγειν.

43 Νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον· οὕτω γὰρ οὔτ' εὐτυχῶν ἔσει περιχαρὴς οὔτε δυστυχῶν περίλυπος. Χαῖρε μὲν ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι τῶν ἀγαθῶν, [u]λυποῦ δὲ μετρίως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν κακῶν, γίγνου δὲ τοῖς ἄλλοις μηδ' ἐν ἑτέροις ὧν κατάδηλος· ἄτοπον γὰρ τὴν μὲν οὐσίαν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀποκρύπτειν, τὴν δὲ διάνοιαν
44 φανερὰν ἔχοντα περιπατεῖν. Μᾶλλον εὐλαβοῦ ψόγον ἢ c
κίνδυνον· δεῖ γὰρ εἶναι φοβερὰν τοῖς μὲν φαύλοις τὴν τοῦ βίου τελευτήν, τοῖς δὲ σπουδαίοις τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν. Μάλιστα μὲν πειρῶ ζῆν κατὰ τὴν ἀσφάλειαν· ἐὰν δέ ποτέ σοι συμβῇ κινδυνεύειν, ζήτει τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν μετὰ καλῆς δόξης, ἀλλὰ μὴ μετ' αἰσχρᾶς φήμης· τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι πάντων ἡ πεπρωμένη κα- d
τέκρινε, τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν, ἴδιον τοῖς σπουδαίοις [x]ἡ φύσις ἀπένειμεν.

45 Καὶ μὴ θαυμάσῃς εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων οὐ πρέπει σοι πρὸς τὴν νῦν παροῦσαν ἡλικίαν. οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο

[r] σαυτοῦ G. vulg. σεαυτοῦ.
[s] τῷ μὲν σώματι—τῇ δὲ ψυχῇ G. vulg. τὸ μὲν σῶμα—τὴν δὲ ψυχήν.
[t] ἐρεῖν G. vulg. λέγειν.
[u] λυποῦ δὲ G. vulg. καὶ λυποῦ.
[x] ἡ φύσις] om. G.

διέλαθεν· ἀλλὰ προειλόμην διὰ τῆς αὐτῆς πραγματείας
ἅμα τοῦ τε παρόντος βίου συμβουλίαν ἐξενεγκεῖν, καὶ
τοῦ μέλλοντος χρόνου παράγγελμα καταλιπεῖν. τὴν μὲν
γὰρ τούτων χρείαν ῥᾳδίως εἰδήσεις, τὸν δὲ [y] μετ' εὐνοίας
συμβουλεύοντα χαλεπῶς εὑρήσεις. ὅπως οὖν [z] μὴ παρ' e
ἑτέρου τὰ λοιπὰ ζητῇς, ἀλλ' ἐντεῦθεν ὥσπερ ἐκ ταμιείου
προφέρῃς, ᾠήθην δεῖν μηδὲν παραλιπεῖν [a] ὧν ἔχω σοι συμ-
46 βουλεύειν. Πολλὴν δ' ἂν τοῖς θεοῖς χάριν σχοίην, εἰ μὴ
διαμάρτοιμι τῆς δόξης ἧς ἔχων περὶ σοῦ τυγχάνω. τῶν 12
μὲν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείστους εὑρήσομεν, ὥσπερ τῶν σι-
τίων τοῖς ἡδίστοις μᾶλλον ἢ τοῖς ὑγιεινοτάτοις χαίροντας,
οὕτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμαρτάνουσι πλησιάζον-
47 τας, ἀλλ' οὐ τοῖς νουθετοῦσι. σὲ δὲ νομίζω τοὐναντίον τού-
των ἐγνωκέναι, τεκμηρίῳ χρώμενος τῇ περὶ τὴν ἄλλην
[b] σου παιδείαν φιλοπονίᾳ· τὸν γὰρ αὐτῷ τὰ βέλτιστα
πράττειν ἐπιτάττοντα, τοῦτον εἰκὸς καὶ τῶν ἄλλων τοὺς
48 ἐπὶ τὴν ἀρετὴν παρακαλοῦντας ἀποδέχεσθαι. Μάλιστα b
δ' ἂν [c] παροξυνθείης [d] ὀρεχθῆναι τῶν καλῶν ἔργων, εἰ κα-
ταμάθοις ὅτι καὶ τὰς ἡδονὰς [e] ἐκ τούτων μάλιστα γνη-
σίως ἕξομεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ ῥᾳθυμεῖν καὶ τὰς πλησμο-
νὰς ἀγαπᾷν εὐθὺς αἱ λῦπαι ταῖς ἡδοναῖς παραπεπήγα-
σι, τὸ δὲ περὶ τὴν ἀρετὴν φιλοπονεῖν καὶ σωφρόνως τὸν
[f] αὐτοῦ βίον οἰκονομεῖν ἀεὶ τὰς τέρψεις εἰλικρινεῖς καὶ
49 βεβαιοτέρας ἀποδίδωσι· κἀκεῖ μὲν [g] πρότερον ἡσθέντες c
ὕστερον [h] ἐλυπήθημεν, ἐνταῦθα δὲ μετὰ τὰς λύπας τὰς
ἡδονὰς ἕξομεν. ἐν [i] πᾶσι δὲ τοῖς ἔργοις οὐχ οὕτω τῆς ἀρ-

[y] μετ' εὐνοίας συμβουλεύοντα G. vulg. συμβουλεύοντα μετ' εὐνοίας.
[z] μὴ παρ' ἑτέρου τὰ λοιπὰ G. vulg. τὰ λοιπὰ μὴ παρ' ἑτέρου.
[a] ὧν ἔχω G. vulg. ὧν ἂν ἔχω.
[b] σου] om. G.
[c] παροξυνθείης] παροξυνθείη G.
[d] ὀρεχθῆναι] ὀρέγεσθαι G.
[e] Post ἡδονὰς cum G. et Stobaeo omisi τάς.
[f] αὐτοῦ G. vulg. ἑαυτοῦ.
[g] πρότερον G. vulg. πρῶτον.
[h] ἐλυπήθημεν] ἐλυπήθησαν G.
[i] πᾶσι G. vulg. ἅπασι.

χῆς μνημονεύομεν, ὡς τῆς τελευτῆς αἴσθησιν λαμβάνο-
μεν· τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν περὶ τὸν βίον οὐ [k] δι' αὐτὰ τὰ
πράγματα ποιοῦμεν, ἀλλὰ τῶν ἀποβαινόντων [l] ἕνεκεν δια-
50 πονοῦμεν. Ἐνθυμοῦ δὲ ὅτι τοῖς μὲν φαύλοις ἐνδέχεται
τὰ τυχόντα πράττειν· εὐθὺς γὰρ τοῦ βίου τοιαύτην πε-
ποίηνται τὴν ὑπόθεσιν· τοῖς δὲ σπουδαίοις οὐχ οἷόντε τῆς d
ἀρετῆς ἀμελεῖν [m] διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν τοὺς ἐπιπλήττον-
τας. πάντες γὰρ μισοῦσιν οὐχ οὕτω τοὺς ἐξαμαρτάνον-
τας ὡς τοὺς ἐπιεικεῖς μὲν [n] φάσκοντας εἶναι, μηδὲν δὲ
τῶν τυχόντων διαφέροντας, εἰκότως· ὅπου γὰρ τοὺς τῷ
λόγῳ [o] μόνον ψευδομένους ἀποδοκιμάζομεν, ἢ πού [p] γε
51 τοὺς τῷ βίῳ παντὶ ἐλαττουμένους οὐ φαύλους εἶναι [q] φή-
σομεν; δικαίως δ' ἂν τοὺς τοιούτους ὑπολάβοιμεν μὴ μό-
νον εἰς [r] αὐτοὺς ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης εἶναι προ- e
δότας· ἡ μὲν γὰρ αὐτοῖς χρήματα καὶ δόξαν καὶ φίλους
ἐνεχείρισεν, οἱ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἀναξίους τῆς ὑπαρχούσης
52 εὐδαιμονίας κατέστησαν. Εἰ δὲ δεῖ θνητὸν ὄντα τῆς τῶν
θεῶν στοχάσασθαι διανοίας, ἡγοῦμαι κἀκείνους ἐπὶ τοῖς 13
οἰκειοτάτοις μάλιστα δηλῶσαι πῶς ἔχουσι πρὸς τοὺς
φαύλους καὶ τοὺς σπουδαίους τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς γὰρ
Ἡρακλέα καὶ Τάνταλον γεννήσας, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι
καὶ πάντες πιστεύουσι, τὸν μὲν διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον
ἐποίησε, τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις
53 ἐκόλασεν. οἷς [s] δεῖ παραδείγμασι [t] χρωμένους ὀρέγεσθαι
τῆς καλοκαγαθίας, καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημέ- b
νοις ἐμμένειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ βέλτιστα μαν-
θάνειν, καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν, εἴ τι χρήσιμον εἰρήκα-

[k] δι' αὐτὰ τὰ] διὰ τὰ G.
[l] ἕνεκεν G. vulg. ἕνεκα.
[m] διὰ τὸ G. vulg. ἤ.
[n] φάσκοντας] φήσαντας G.
[o] μόνον G. vulg. μόνῳ.
[p] γε] Accessit e G.
[q] φήσομεν] φήσωμεν G.
[r] αὐτοὺς G. vulg. ἑαυτούς.
[s] δεῖ G. vulg. χρή.
[t] χρωμένους] χρωμένοις G.

54 σιν, ἀναγιγνώσκειν. ὥσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὁρῶμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν, ἀφ' ἑκάστου δὲ [u] τὰ βέλτιστα λαμβάνουσαν, οὕτω [x] δεῖ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους μηδενὸς μὲν ἀπείρως ἔχειν, πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν. μόλις γὰρ ἄν τις ἐκ ταύτης τῆς ἐπιμελείας τὰς τῆς φύσεως ἁμαρτίας ἐπικρατή- c
σειεν [y].

B.

[z] ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ.

Οι μὲν εἰωθότες, ὦ Νικόκλεις, [a] τοῖς βασιλεῦσιν ὑμῖν 14
ἐσθῆτας ἄγειν ἢ χαλκὸν ἢ χρυσὸν εἰργασμένον ἢ [b] τῶν
ἄλλων τι τῶν τοιούτων κτημάτων, ὧν αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς εἰ-
σὶν ὑμεῖς δὲ πλουτεῖτε, λίαν ἔδοξαν εἶναί μοι καταφα- 15
νεῖς οὐ δόσιν ἀλλ' ἐμπορίαν ποιούμενοι, καὶ πολὺ τεχνι-
κώτερον αὐτὰ πωλοῦντες τῶν ὁμολογούντων καπηλεύειν.
2 [c] ἐγὼ δ' ἡγησάμην ἂν [d] γενέσθαι ταύτην καλλίστην δω-
ρεὰν καὶ χρησιμωτάτην καὶ μάλιστα πρέπουσαν ἐμοί τε
δοῦναι καὶ σοὶ λαβεῖν, εἰ δυνηθείην ὁρίσαι ποίων ἐπιτηδευ-
μάτων ὀρεγόμενος καὶ τίνων [e] ἔργων ἀπεχόμενος ἄριστ' ἂν
3 καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν βασιλείαν [f] διοικοῖς. τοὺς μὲν γὰρ b

[u] τὰ βέλτιστα G. vulg. τὰ χρήσιμα.
[x] δεῖ G. vulg. χρή.
[y] Subscribit G. πρὸς δημόνικον. ἅμα τῷ ἑταίρῳ εὐσταθίου.
[z] ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ G. vulg. πρὸς Νικοκλέα περὶ τοῦ βασιλεύειν ἢ περὶ βασιλείας.
[a] τοῖς βασιλεῦσιν ὑμῖν G. vulg. ὑμῖν τοῖς βασιλεῦσιν.
[b] τῶν ἄλλων G. vulg. ἄλλο.
[c] ἐγὼ δ' ἡγησάμην margo G. ἡγησάμην δ' G. vulg. ἐγὼ δ' ἡγησαίμην.
[d] γενέσθαι ταύτην καλλίστην G. vulg. ταύτην καλλ. γεν.
[e] ἔργων] om. G.
[f] διοικοῖς] διοικῇς G. vulg. διοικοίης.

ἰδιώτας ἔστι πολλὰ τὰ παιδεύοντα, [g] μάλιστα μὲν τὸ μὴ τρυφᾶν ἀλλ' ἀναγκάζεσθαι περὶ τοῦ βίου καθ' ἑκάστην [h] τὴν ἡμέραν βουλεύεσθαι, ἔπειθ' οἱ νόμοι καθ' οὓς ἕκαστοι πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν, ἔτι δ' ἡ παῤῥησία καὶ τὸ φανερῶς ἐξεῖναι τοῖς τε φίλοις ἐπιπλῆξαι καὶ τοῖς ἔχθροις ἐπιθέσθαι ταῖς ἀλλήλων ἁμαρτίαις· πρὸς δὲ τούτοις [i] καὶ τῶν ποιητῶν τινὲς τῶν προγεγενημένων ὑποθήκας ὡς χρὴ ζῆν καταλελοίπασιν· ὥστ' ἐξ ἁπάντων τούτων εἰκὸς αὐ- c
4 τοὺς βελτίους γίγνεσθαι. τοῖς δὲ τυράννοις οὐδὲν ὑπάρχει τοιοῦτον, ἀλλ' οὓς [k] ἔδει παιδεύεσθαι μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐπειδὰν εἰς τὴν ἀρχὴν [l] καταστῶσιν, ἀνουθέτητοι διατελοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων αὐτοῖς οὐ
5 πλησιάζουσιν, οἱ δὲ συνόντες πρὸς χάριν ὁμιλοῦσι. καὶ γάρ τοι κύριοι γιγνόμενοι καὶ χρημάτων πλείστων καὶ d πραγμάτων μεγίστων, διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς πεποιήκασιν ὥστε πολλοὺς ἀμφισβητεῖν πότερόν ἐστιν ἄξιον ἑλέσθαι τὸν βίον τὸν τῶν ἰδιωτευόντων μέν, ἐπιεικῶς δὲ πραττόντων, ἢ τὸν τῶν τυραν-
6 νευόντων. ὅταν μὲν γὰρ ἀποβλέψωσιν εἰς τὰς τιμὰς καὶ τοὺς πλούτους [m] καὶ τὰς δυναστείας, ἰσοθέους [n] ἅπαντες νομίζουσι τοὺς ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντας· ἐπειδὰν δὲ ἐνθυμηθῶσι τοὺς φόβους καὶ τοὺς κινδύνους, καὶ διεξιόντες [o] ὁρῶσι τοὺς μὲν ὑφ' ὧν ἥκιστα [p] χρὴν διεφθαρμένους, τοὺς e [q] δ' εἰς τοὺς οἰκειοτάτους ἐξαμαρτεῖν ἠναγκασμένους, τοῖς

[g] μάλιστα G. vulg. καὶ μάλιστα.

[h] τὴν ἡμέραν βουλεύεσθαι G. vulg. ἀγωνίζεσθαι τὴν ἡμέραν.

[i] καὶ τῶν ποιητῶν τινὲς G. vulg. τινὲς καὶ τῶν ποιητῶν.

[k] ἔδει παιδεύεσθαι μᾶλλον τῶν ἄλλων G. vulg. μᾶλλον ἔδει τῶν ἄλλων παιδεύεσθαι.

[l] καταστῶσιν G. vulg. καταστα θῶσιν.

[m] εἰς τὰς—δυναστείας margo G. πρὸς τοὺς τὰς—δυναστείας ἔχοντας G.

[n] ἅπαντες G. vulg. ἅπαντας.

[o] ὁρῶσι G. vulg. εὕρωσι.

[p] χρὴν G. vulg. ἐχρῆν.

[q] δ' εἰς—δ' ἀμφότερα G. vulg.

δ' ἀμφότερα ταῦτα συμβεβηκότα, πάλιν ὁπωσοῦν ζῆν
ἡγοῦνται λυσιτελεῖν μᾶλλον ἢ μετὰ τοιούτων συμφορῶν
7 ἀπάσης τῆς Ἀσίας βασιλεύειν. ταύτης δὲ τῆς ἀνωμα- 16
λίας καὶ τῆς ταραχῆς αἴτιόν ἐστιν, ὅτι [r] τὴν βασιλείαν
ὥσπερ ἱερωσύνην παντὸς ἀνδρὸς εἶναι νομίζουσιν, ὃ τῶν
ἀνθρωπίνων πραγμάτων μέγιστόν ἐστι καὶ πλείστης προ-
8 νοίας δεόμενον. Καθ' ἑκάστην μὲν οὖν τὴν πρᾶξιν, ἐξ ὧν
ἄν τις μάλιστα δύναιτο κατὰ τρόπον διοικεῖν καὶ τὰ μὲν
ἀγαθὰ διαφυλάττειν τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγειν, τῶν
ἀεὶ παρόντων ἔργον ἐστὶ συμβουλεύειν· [s] καθ' ὅλων δὲ
τῶν ἐπιτηδευμάτων, ὧν χρὴ στοχάζεσθαι καὶ περὶ ἃ δεῖ b
9 διατρίβειν, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν. εἰ μὲν οὖν ἔσται τὸ
δῶρον ἐξεργασθὲν ἄξιον τῆς ὑποθέσεως, χαλεπὸν ἀπὸ τῆς
ἀρχῆς συνιδεῖν· πολλὰ γὰρ καὶ τῶν [t] μετὰ μέτρου ποιη-
μάτων καὶ τῶν καταλογάδην συγγραμμάτων ἔτι μὲν ἐν
ταῖς διανοίαις ὄντα τῶν συντιθέντων μεγάλας τὰς προσ-
δοκίας παρέσχεν, ἐπιτελεσθέντα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπι-
δειχθέντα πολὺ καταδεεστέραν τὴν δόξαν τῆς ἐλπίδος
10 ἔλαβεν· οὐ μὴν [u] ἀλλὰ τό γε ἐπιχείρημα καλῶς ἔχει, c
τὸ ζητεῖν τὰ παραλελειμμένα καὶ νομοθετεῖν ταῖς μοναρ-
χίαις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἰδιώτας παιδεύοντες ἐκείνους [x] μό-
νον ὠφελοῦσιν· εἰ δέ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ'
ἀρετὴν προτρέψειεν, ἀμφοτέρους ἂν [y] ὀνήσειε, καὶ τοὺς τὰς
δυναστείας ἔχοντας καὶ τοὺς [z] ὑπ' αὐτοῖς ὄντας· τοῖς
μὲν γὰρ ἂν τὰς ἀρχὰς ἀσφαλεστέρας, τοῖς δὲ τὰς πολι-
τείας πραοτέρας ποιήσειεν.

δὲ εἰς—δὲ ἀμφότερα. Et ubicunque apostrophum posui, posui auctore G.

[r] τὴν πρᾶξιν G. vulg. om. articulum.

[s] καθ' ὅλων G. vulg. καθόλου.

[t] μετὰ μέτρου G. vulg. ἐμμέτρων.

[u] ἀλλὰ τό γε ἐπιχείρημα G. vulg. ἀλλὰ καὶ τό γε ἐγχείρημα.

[x] μόνον G. vulg. μόνους.

[y] ὀνήσειε G. vulg. ὠφελήσειε.

[z] ὑπ' αὐτοῖς G. vulg. ὑπ' αὐταῖς.

11 Πρῶτον μὲν οὖν σκεπτέον τί τῶν βασιλευόντων ἔργον d
ἐστίν· [a] ἐὰν γὰρ [b] ἐν κεφαλαίοις τὴν δύναμιν ὅλου τοῦ
πράγματος καλῶς περιλάβωμεν, ἐνταῦθ' ἀποβλέποντες
12 ἄμεινον καὶ [c] περὶ τῶν μερῶν ἐροῦμεν. Οἶμαι δὴ πάντας
ἂν ὁμολογῆσαι προσήκειν αὐτοῖς [d] πόλιν δυστυχοῦσαν
παῦσαι καὶ καλῶς πράττουσαν διαφυλάξαι καὶ μεγά-
λην ἐκ μικρᾶς ποιῆσαι· τὰ γὰρ ἄλλα [e] τὰ συμπίπτοντα e
κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην τούτων ἕνεκα πρακτέον ἐστί.
καὶ μὴν ἐκεῖνό γε φανερόν, ὅτι δεῖ τοὺς ταῦτα δυνησομέ-
νους καὶ περὶ τηλικούτων [f] βουλευσομένους μὴ ῥᾳθυμεῖν
μηδ' ἀμελεῖν, ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως φρονιμώτερον διακεί-
13 σονται τῶν ἄλλων. δέδεικται γὰρ ὅτι τοιαύτας [g] τὰς βα- 17
σιλείας ἕξουσιν, [h] οἵας ἂν τὰς ἑαυτῶν γνώμας παρασκευ-
άσωσιν. ὥστε οὐδενὶ τῶν [i] ἀσκητῶν οὕτω προσήκει τὸ σῶ-
μα γυμνάζειν, ὡς τοῖς [k] βασιλεῦσι τὴν ψυχὴν τὴν ἑαυ-
τῶν· ἅπασαι γὰρ αἱ παντηγύρεις οὐδὲν μέρος τιθέασιν τού-
των τῶν ἄθλων, [l] περὶ ὧν ὑμεῖς καθ' ἑκάστην [m] τὴν ἡμέ-
ραν ἀγωνίζεσθε. ὧν ἐνθυμούμενον χρὴ προσέχειν τὸν νοῦν,
ὅπως ὅσονπερ ταῖς τιμαῖς τῶν ἄλλων προέχεις, τοσοῦτον
καὶ ταῖς ἀρεταῖς αὐτῶν διοίσεις.
14 Καὶ μὴ νόμιζε τὴν ἐπιμέλειαν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις b
πράγμασι χρησίμην εἶναι, πρὸς δὲ τὸ βελτίους ἡμᾶς καὶ
φρονιμωτέρους γίγνεσθαι μηδεμίαν [n] δύναμιν ἔχειν· μηδὲ

[a] ἐὰν] ἂν G.

[b] ἐν κεφαλαίοις τὴν G. vulg. τὸ κεφάλαιον καὶ τήν.

[c] περὶ τῶν μερῶν G. vulg. περὶ τῶν ἄλλων μερῶν· περὶ τῶν λοιπῶν margo G.

[d] πόλιν δυστιχοῦσαν G. vulg. πόλιν τε δυστυχοῦσαν.

[e] τὰ συμπίπτοντα κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην G. vulg. τὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν συμπίπτοντα.

[f] βουλευσομένους] βουλευομένους G.

[g] τὰς βασιλείας ἕξουσιν G. vulg. ἕξουσι τὰς βασιλείας.

[h] οἵας ἂν τὰς ἑαυτῶν G. vulg. οἵας περ ἂν τὰς αὐτῶν.

[i] ἀσκητῶν G. vulg. ἀθλητῶν.

[k] βασιλεῦσι] βασιλεύουσι marg. G.

[l] περὶ G. vulg. ὑπέρ.

[m] τὴν ἡμέραν ἀγωνίζεσθε G. vulg. ἀγωνίζεσθε τὴν ἡμέραν.

[n] δύναμιν ἔχειν G. vulg. ἔχειν δύναμιν.

καταγνῶς τῶν ἀνθρώπων τοσαύτην δυστυχίαν, ὡς περὶ μὲν τὰ θηρία τέχνας εὑρήκαμεν, αἷς αὐτῶν τὰς ψυχὰς ἡμερουμεν καὶ πλείονος ἀξίας ποιοῦμεν, ἡμᾶς δ' αὐτοὺς
15 οὐδὲν ἂν πρὸς ἀρετὴν ὠφελήσαιμεν, ἀλλ' ὡς καὶ τῆς c παιδεύσεως καὶ τῆς ἐπιμελείας δυναμένης τὴν ἡμετέραν φύσιν εὐεργετεῖν, οὕτω διάκεισο τὴν γνώμην, καὶ τῶν τε παρόντων τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε, καὶ τῶν ἄλλων οὓς ἂν δύνῃ μεταπέμπου, καὶ μήτε τῶν ποιητῶν τῶν εὐ-
δοκιμούντων μήτε τῶν σοφιστῶν μηδενὸς οἷόν δεῖν ἀπείρως ἔχειν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκροατὴς γίγνου, τῶν δὲ μαθητής,
16 καὶ παρασκεύαζε [o]σεαυτὸν τῶν μὲν [p]ἐλαττόνων κριτήν, τῶν δὲ [q]μειζόνων [r]ἀγωνιστήν· διὰ γὰρ τούτων τῶν γυμ-
νασίων τάχιστ' ἂν γένοιο τοιοῦτος, οἷον ὑπεθέμεθα δεῖν εἶ- d
ναι τὸν ὀρθῶς βασιλεύσοντα καὶ τὴν πόλιν ὡς χρὴ διοική-
17 σοντα. Μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακλη-
θείης, εἰ δεινὸν ἡγήσαιο τοὺς χείρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν· ὅσῳ γὰρ ἂν ἐῤῥωμενεστέρως τὴν τῶν ἄλλων [s]ἄνοιαν ἀτιμάσῃς, τοσούτῳ μᾶλλον τὴν [t]σεαυτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις.
18 Ἄρχεσθαι μὲν οὖν ἐντεῦθεν χρὴ τοὺς μέλλοντάς τι [u]τῶν e
δεόντων ποιήσειν, πρὸς δὲ τούτοις φιλάνθρωπον εἶναι δεῖ καὶ φιλόπολιν· οὔτε γὰρ ἵππων οὔτε κυνῶν οὔτ' ἀνδρῶν οὔτ' ἄλλου πράγματος οὐδενὸς οἵόντε καλῶς ἄρχειν, [x]ἢν μή τις χαίρῃ τούτοις ὧν αὐτὸν δεῖ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν.
19 Μελέτω σοι τοῦ πλήθους, καὶ περὶ παντὸς ποιοῦ κεχα-
ρισμένως αὐτοῖς ἄρχειν, γιγνώσκων ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρ- 18

[o] σεαυτὸν G. vulg. σαυτόν.
[p] ἐλαττόνων G. vulg. ἐλασσόνων.
[q] μειζόνων] μεγίστων margo G.
[r] ἀγωνιστήν G. vulg. ἀνταγωνιστήν.
[s] ἄνοιαν] ἄγνοιαν G. et (Antidos. §. 79.) D.
[t] σεαυτοῦ] αὐτοῦ G.D.
[u] τῶν δεόντων ποιήσειν G.D. vulg. ποιήσειν τῶν δεόντων.
[x] ἢν] ἂν G.D.

χιῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτειῶν αὗται πλεῖστον χρόνον διαμένουσιν, αἵ τινες ἂν ἄριστα τὸ πλῆθος [y] θεραπεύωσι.
20 καλῶς δὲ δημαγωγήσεις, ἐὰν [z] μήθ' ὑβρίζειν τὸν ὄχλον ἐᾷς μήθ' ὑβριζόμενον περιορᾷς, ἀλλὰ σκοπῇς ὅπως οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἕξουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν [a] ἀδικήσονται· ταῦτα γὰρ στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα
21 χρηστῆς πολιτείας ἐστί. Τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων κίνει καὶ μετατίθει τὰ μὴ καλῶς καθε- b
στῶτα, καὶ μάλιστα μὲν εὑρετὴς γίγνου τῶν βελτίστων, εἰ δὲ μή, μιμοῦ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις [b] ὀρθῶς ἔχοντα.
22 Ζήτει νόμους τὸ μὲν σύμπαν δικαίους καὶ συμφέροντας καὶ σφίσιν αὐτοῖς ὁμολογουμένους, πρὸς δὲ τούτοις, οἵ τινες τὰς μὲν ἀμφισβητήσεις ὡς ἐλαχίστας τὰς δὲ διαλύσεις ὡς οἷόντε ταχίστας τοῖς πολίταις [c] ποιοῦσι· ταῦτα γὰρ ἅπαντα προσεῖναι δεῖ τοῖς καλῶς κειμένοις [d] νό-
23 μοις. Τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας, c
τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγωσι, πρὸς δὲ τὰς [e] προθυμότερον ἔχωσι. Τὰς κρίσεις ποιοῦ, περὶ ὧν ἂν πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσι, μὴ πρὸς χάριν μηδ' ἐναντίας ἀλλήλαις, ἀλλ' ἀεὶ ταὐτὰ [f] περὶ τῶν αὐτῶν γίγνωσκε· καὶ γὰρ πρέπει καὶ συμφέρει τὴν τῶν βασιλέων γνώμην [g] ἀκινήτως ἔχειν περὶ τῶν δικαίων, ὥσπερ
24 τοὺς νόμους τοὺς καλῶς κειμένους. [h] Οἴκει τὴν πόλιν d
ὁμοίως ὥσπερ τὸν πατρῷον οἶκον, ταῖς μὲν κατασκευαῖς λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς, ταῖς δὲ πράξεσιν ἀκριβῶς, ἵν'

[y] θεραπεύωσιν G.D. vulg. θεραπεύσωσι.
[z] μήθ' ὑβρίζειν τὸν ὄχλον G.D. vulg. μήτε τὸν ὄχλον ὑβρίζειν.
[a] ἀδικήσονται G.D. vulg. ἀδικηθήσονται.
[b] ὀρθῶς G.D. vulg. καλῶς.
[c] ποιοῦσιν G.D. vulg. ποιήσουσι.
[d] νόμοις] om. pr. G.
[e] προθυμότερον G.D. vulg. προθύμως.
[f] περὶ G.D. vulg. περί γε.
[g] ἀκινήτως G.D. vulg. ἀμετακινήτως.
[h] οἴκει G. vulg. διοίκει. D. enim §§. 24. et 25. om.

εὐδοκιμῆς ἅμα καὶ διαρκῆς. Τὴν μεγαλοπρέπειαν [i] ἐπιδείκνυσο μηδ' ἐν μιᾷ τῶν πολυτελειῶν τῶν εὐθὺς ἀφανιζομένων, ἀλλ' ἔν τε τοῖς προειρημένοις καὶ τῷ κάλλει τῶν κτημάτων καὶ ταῖς τῶν φίλων εὐεργεσίαις· τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἀναλωμάτων αὐτῷ τε σοὶ παραμενεῖ, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις πλείονος ἄξια τῶν δεδαπανημένων κα- e
26 ταλείψεις. [k] Τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ποίει μὲν ὡς οἱ πρόγονοι κατέδειξαν, ἡγοῦ [l] δὲ [m] θῦμα τοῦτο κάλλιστον εἶναι καὶ θεραπείαν μεγίστην, [n] ἐὰν ὡς βέλτιστον καὶ δικαιότατον [o] σαυτὸν παρέχῃς· μᾶλλον γὰρ ἐλπὶς τοὺς τοιούτους ἢ τοὺς ἱερεῖα πολλὰ καταβάλλοντας πράξειν τὶ 19
27 παρὰ τῶν θεῶν ἀγαθόν. [p] Τίμα ταῖς μὲν ἀρχαῖς τῶν [q] φίλων τοὺς οἰκειοτάτους, ταῖς δὲ [r] ἀληθείαις αὐταῖς τοὺς εὐνουστάτους. Φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τοῦ σώματος εἶναι τήν τε τῶν φίλων ἀρετὴν καὶ τὴν τῶν πολιτῶν εὔνοιαν καὶ τὴν σαυτοῦ φρόνησιν· διὰ γὰρ τούτων καὶ κτᾶσθαι καὶ [s] σώζειν τὰς τυραννίδας μάλιστ' ἄν τις δύ-
28 ναιτο. Κήδου τῶν οἴκων τῶν [t] πολιτικῶν, [u] καὶ νόμιζε καὶ τοὺς [x] δαπανῶντας ἀπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκειν καὶ τοὺς b ἐργαζομένους τὰ σὰ πλείω ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ τὰ τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν οἰκεῖα τῶν καλῶς βασιλευόντων ἐστί. Διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τὴν ἀλήθειαν οὕτω φαίνου προτιμῶν, ὥστε πιστοτέρους εἶναι τοὺς σοὺς λόγους [y] ἢ τοὺς

[i] ἐπιδείκνυσο μηδ' ἐν μιᾷ G. vulg. ἐνδείκνυσο ἐν μηδεμιᾷ.
[k] τὰ πρὸς] τὰ μὲν πρὸς G.D. vulg. τὰ περί.
[l] δὲ] om. pr. G.
[m] θῦμα τοῦτο κάλλιστον εἶναι G.D. vulg. τοῦτο εἶναι θῦμα κάλλιστον.
[n] ἐὰν] ἂν G.D.
[o] σαυτὸν G.D. vulg. σεαυτόν.
[p] Τίμα—ἐστί] om. D.
[q] φίλων G. vulg. τιμῶν.
[r] ἀληθείαις αὐταῖς G. vulg. ἀληθεστάταις.
[s] σώζειν G. vulg. διασῴζειν.
[t] πολιτικῶν G. vulg. ἰδιωτῶν.
[u] καὶ post νόμιζε recepi e G.
[x] δαπανῶντας G. vulg. δαπανωμένους· marg. G. δαπανωμένους ἀπὸ τῶν ἰδίων.
[y] ἢ] μᾶλλον ἢ D.

29 τῶν ἄλλων ὅρκους. [z] Ἅπασι μὲν τοῖς ξένοις ἀσφαλῆ
τὴν πόλιν πάρεχε καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον, περὶ
πλείστου δὲ ποιοῦ τῶν ἀφικνουμένων μὴ τοὺς σοὶ δωρεὰς c
ἄγοντας, ἀλλὰ τοὺς παρὰ σοῦ λαμβάνειν ἀξιοῦντας·
τιμῶν γὰρ τοὺς τοιούτους μᾶλλον παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐ-
30 δοκιμήσεις. Τοὺς [a] πολλοὺς φόβους [b] ἐξαίρει τῶν πολι-
τῶν, καὶ μὴ βούλου [c] περιδεεῖς εἶναι τοὺς μηδὲν ἀδικοῦν-
τας· ὅπως γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους πρὸς [d] σαυτὸν διαθῇς,
οὕτω καὶ σὺ πρὸς ἐκείνους ἕξεις. Ποίει μὲν μηδὲν μετ'
31 ὀργῆς, δόκει δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅταν σοι καιρὸς ᾖ. Δεινὸς
μὲν φαίνου τῷ μηδέν σε λανθάνειν τῶν γιγνομένων, πρᾶος d
δὲ τῷ τὰς τιμωρίας ἐλάττους ποιεῖσθαι τῶν ἁμαρτανο-
μένων. Ἀρχικὸς εἶναι βούλου μὴ χαλεπότητι μηδὲ τῷ
σφόδρα κολάζειν, ἀλλὰ τῷ πάντας ἡττᾶσθαι τῆς σῆς
διανοίας, καὶ νομίζειν ὑπὲρ [e] τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἄμεινον
32 ἑαυτῶν σε βουλεύεσθαι. Πολεμικὸς [f] μὲν ἴσθι ταῖς ἐπι-
στήμαις καὶ ταῖς παρασκευαῖς, εἰρηνικὸς δὲ τῷ μηδὲν
παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτεῖν. Οὕτως ὁμίλει τῶν πό-
λεων πρὸς τὰς ἥττους, [g] ὥσπερ ἂν τὰς κρείττους πρὸς e
33 [h] σεαυτὸν ἀξιώσεις. Φιλονείκει μὴ περὶ [i] πάντων, ἀλλὰ
περὶ ὧν ἂν κρατήσαντί σοι [k] μέλλῃ συνοίσειν. Φαύλους
ἡγοῦ μὴ τοὺς συμφερόντως ἡττωμένους, ἀλλὰ τοὺς μετὰ
34 βλάβης περιγιγνομένους. [l] Μεγαλόφρονας νόμιζε μὴ 20
τοὺς μείζω περιβαλλομένους ὧν οἷοί τ' εἰσὶ κατασχεῖν,

[z] Ἅπασι—ἁμαρτανομένων] om. D.
[a] πολλοὺς] accessit e G.
[b] ἐξαίρει G. vulg. ἐξαιροῦ.
[c] περιδεεῖς—τοὺς—ἀδικοῦντας G. vulg. περιδεὴς—τοῖς—ἀδικοῦσιν.
[d] σαυτὸν G. vulg. σεαυτόν.
[e] τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἄμεινον ἑαυτῶν σε G.D. vulg. τῆς ἑαυτῶν σ. ἄ. σε.
[f] μὲν ἴσθι G.D. vulg. γίγνου.
[g] ὥσπερ—ἐπιχειρῶσι om. D.
[h] σεαυτὸν] ἑαυτὸν G.
[i] πάντων G. vulg. ἁπάντων.
[k] μέλλῃ] μέλλοι, omisso antea ἄν, G.
[l] Post μεγαλόφρονας cum G. omisi εἶναι.

ἀλλὰ τοὺς [m]καλῶν μὲν ἐφιεμένους, ἐξεργάζεσθαι δὲ δυ-
35 ναμένους οἷς ἂν ἐπιχειρῶσι. Ζήλου μὴ τοὺς μεγίστην
ἀρχὴν κτησαμένους, ἀλλὰ τοὺς ἄριστα τῇ παρούσῃ χρη-
σαμένους, [n]καὶ νόμιζε τελέως εὐδαιμονήσειν οὐκ ἐὰν
[o]πάντων ἀνθρώπων μετὰ φόβων καὶ κινδύνων [p]καὶ κα-
κίας [q]ἄρξῃς, ἀλλ' [r]ἐὰν τοιοῦτος ὢν οἷον χρὴ καὶ πρά-
των ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι μετρίων ἐπιθυμῇς καὶ μηδενὸς b
36 τούτων [s]ἀτυχῇς. Φίλους κτῶ μὴ πάντας τοὺς βουλομέ-
νους, ἀλλὰ τοὺς τῆς σῆς φύσεως ἀξίους ὄντας, μηδὲ μεθ'
ὧν ἥδιστα συνδιατρίψεις, ἀλλὰ μεθ' ὧν ἄριστα τὴν πό-
λιν διοικήσεις. [t]Ἀκριβεῖς ποιοῦ τὰς δοκιμασίας τῶν
συνόντων, εἰδὼς ὅτι πάντες οἱ μή σοι [u]πλησιάσαντες
37 ὅμοιόν σε τοῖς χρωμένοις [x]εἶναι νομιοῦσιν. Τοιούτους ἐφι-
στη τοῖς πράγμασι τοῖς μὴ διὰ σοῦ γιγνομένοις, ὡς αὐ-
τὸς τὰς αἰτίας ἔξων ὧν ἂν ἐκεῖνοι πράξωσιν. Πιστοὺς ἡγοῦ c
μὴ τοὺς [y]ἅπαν, ὅ τι ἂν λέγῃς ἢ ποιῇς, ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ
τοὺς τοῖς ἁμαρτανομένοις ἐπιτιμῶντας. Δίδου παῤῥησίαν
τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἵνα περὶ ὧν ἂν ἀμφιγνοῇς, ἔχῃς τοὺς
38 συνδοκιμάσοντας. Διόρα καὶ τοὺς τέχνῃ κολακεύοντας
καὶ τοὺς μετ' εὐνοίας θεραπεύοντας, ἵνα μὴ πλέον οἱ πο-
νηροὶ τῶν χρηστῶν ἔχωσιν. [z]Ἄκουε τοὺς λόγους τοὺς
περὶ ἀλλήλων, καὶ πειρῶ γνωρίζειν ἅμα [a]τούς τε λέγον-
39 τας, ὁποῖοί τινές εἰσι, καὶ περὶ ὧν ἂν λέγωσιν. Ταῖς d
αὐταῖς κόλαζε ζημίαις τοὺς ψευδῶς διαβάλλοντας,
[b]αἴσπερ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας. [y]Αρχε [c]σαυτοῦ μηδὲν

[m] καλῶν G. vulg. μετρίων.
[n] καὶ νόμιζε—ἀτυχῇς] om. D.
[o] πάντων G. vulg. ἀπάντων.
[p] καὶ κακίας] Addidi e G.
[q] ἄρξῃς G. vulg. ἄρχῃς.
[r] ἐὰν] ἂν G.
[s] ἀτυχῇς G. vulg. ἀτορῇς.
[t] ἀκριβεῖς—πράξωσιν om. D.
[u] πλησιάσαντες G. vulg. πλησιάζοντες.
[x] εἶναι] Recepi e G.
[y] ἅπαν G.D. vulg. πᾶν.
[z] ἄκουε—λέγωσιν] om. D.
[a] τούς τε G. vulg. τούς.
[b] αἴσπερ τοὺς G.D. vulg. αἴσπερ ἂν τούς.
[c] σαυτοῦ G.D. vulg. σεαυτοῦ.

[d] ἧττον ἢ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦθ' ἡγοῦ βασιλικώτατον, [e] ἐὰν μηδεμιᾷ δουλεύῃς τῶν ἡδονῶν, ἀλλὰ κρατῇς τῶν
40 ἐπιθυμιῶν μᾶλλον ἢ τῶν πολιτῶν. Μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῇ προσδέχου μηδ' ἀλογίστως, ἀλλ' ἐπ' ἐκείναις ταῖς διατριβαῖς ἔθιζε [f] σαυτὸν [g] χαίρειν, ἐξ ὧν αὐτός τ' ἐπιδώσεις καὶ τοῖς ἄλλοις βελτίων εἶναι δόξεις. Μὴ φαίνου e
φιλοτιμούμενος ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἃ καὶ τοῖς κακοῖς διαπράξασθαι δυνατόν ἐστιν, ἀλλ' ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονῶν,
41 ἧς οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν. [h] Νόμιζε τῶν τιμῶν ἀληθεστάτας εἶναι μὴ τὰς ἐν τῷ φανερῷ μετὰ δέους γιγνομένας, ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ παρ' αὐτοῖς ὄντες μᾶλλόν 21
σου τὴν γνώμην ἢ τὴν τύχην θαυμάζωσιν. Λάνθανε μέν, [i] ἢν ἐπί τῳ σοι συμβῇ τῶν φαύλων χαίρειν, ἐνδείκνυσο δὲ
42 περὶ τὰ μέγιστα σπουδάζων. Μὴ τοὺς μὲν ἄλλους ἀξίου κοσμίως ζῆν, τοὺς δὲ [k] βασιλέας ἀτάκτως, ἀλλὰ τὴν [l] σαυτοῦ σωφροσύνην παράδειγμα τοῖς ἄλλοις καθίστη, γιγνώσκων ὅτι τὸ τῆς πόλεως ὅλης ἦθος ὁμοιοῦται τοῖς ἄρχουσιν. Σημεῖον ἔστω σοι τοῦ καλῶς βασι- b
λεύειν, [m] ἐὰν τοὺς ἀρχομένους ὁρᾷς εὐπορωτέρους καὶ σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν [n] σὴν ἐπιμέλειαν.
43 Περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γὰρ θνητός, ἡ δ' ἀθάνατος, καὶ δόξῃ μὲν χρήματα κτητά, δόξα δὲ χρημάτων οὐκ ὠνητή, καὶ τὰ μὲν [o] καὶ φαύλοις παραγίγνεται, τὴν δ' οὐχ οἷόν τε ἀλλ' ἢ τοὺς διενεγκόντας κτήσασθαι.

[d] ἧττον ἢ G.D. vulg. ἧττον ἢ καί.
[e] ἐὰν] ἂν G.D.
[f] σαυτὸν G.D. vulg. σεαυτόν.
[g] χαίρειν] διατελεῖν marg. G. et γρ. D.
[h] §. 41. om. D.
[i] ἢν G. vulg. ἐάν.
[k] βασιλέας] βασιλεῖς G.D.
[l] σαυτοῦ G.D. vulg. σεαυτοῦ.
[m] ἐὰν] ἂν G.D.
[n] σὴν ἐπιμέλειαν] om. pr. G.
[o] καὶ φαύλοις G.D. vulg. καὶ τοῖς φαύλοις.

44 [p]Τρύφα μὲν ἐν ταῖς ἐσθῆσι καὶ τοῖς περὶ τὸ σῶμα
κόσμοις, καρτέρει δὲ ὡς χρὴ τοὺς [q]βασιλεύοντας ἐν c
τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν, ἵν' οἱ μὲν ὁρῶντες διὰ τὴν
ὄψιν ἄξιόν σε τῆς ἀρχῆς εἶναι νομίζωσιν, οἱ δὲ συνόντες,
διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ῥώμην τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην
45 ἔχωσιν. Ἐπισκόπει τοὺς λόγους ἀεὶ τοὺς σαυτοῦ καὶ
τὰς πράξεις, ἵν' ὡς [r]ἐλαχίστοις ἁμαρτήμασι περι-
πίπτῃς. Κράτιστον [s]μὲν τῆς ἀκμῆς τῶν καιρῶν τυγχά-
νειν, ἐπειδὴ δὲ δυσκαταμαθήτως ἔχουσιν, ἐλλείπειν αἱροῦ d
καὶ μὴ πλεονάζειν· αἱ γὰρ μετριότητες μᾶλλον ἐν ταῖς
46 ἐνδείαις ἢ ταῖς ὑπερβολαῖς [t]ἔνεισιν. Ἀστεῖος εἶναι πειρῶ
καὶ σεμνός· τὸ μὲν γὰρ τῇ τυραννίδι πρέπει, τὸ δὲ πρὸς
τὰς συνουσίας ἁρμόττει. χαλεπώτατον δὲ τοῦτο πάντων
[u]ἐστὶ τῶν προσταγμάτων· εὑρήσεις γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
τοὺς μὲν σεμνυνομένους ψυχροὺς ὄντας, τοὺς δὲ βουλομέ-
νους ἀστείους εἶναι ταπεινοὺς φαινομένους. δεῖ δὲ χρῆ-
σθαι μὲν ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις, τὴν δὲ συμ-
47 φορὰν τὴν [x]ἑκατέρᾳ προσοῦσαν διαφεύγειν. Ὅ τι ἂν e
[y]ἀκριβῶσαι βουληθῇς ὧν ἐπίστασθαι προσήκει τοὺς [z]βα-
σιλέας, ἐμπειρίᾳ [a]μέτιθι καὶ φιλοσοφίᾳ· τὸ μὲν γὰρ
φιλοσοφεῖν τὰς ὁδούς σοι δείξει, τὸ δὲ ἐπ' αὐτῶν τῶν
ἔργων γυμνάζεσθαι δύνασθαί σε χρῆσθαι τοῖς πράγμασι 22
48 ποιήσει. Θεώρει τὰ γιγνόμενα καὶ τὰ συμπίπτοντα
καὶ τοῖς ἰδιώταις καὶ τοῖς [b]τυράννοις· [c]ἐὰν γὰρ τὰ

[p] §§. 44—48. om. D.

[q] βασιλεύοντας G. vulg. βασιλέας.

[r] ἐλαχίστοις ἁμαρτήμασι G. vulg. ἐλαχίστοις τοῖς ἁμαρτήμασι.

[s] μὲν] μὲν γὰρ G.

[t] ἔνεισιν G. vulg. ἰσχύουσιν.

[u] ἐστὶ τῶν προσταγμάτων G. vulg. ἐστὶ πραγμάτων.

[x] ἑκατέρᾳ G. vulg. ἑκατέραις.

[y] ἀκριβῶσαι βουληθῇς G. vulg. ἀκριβῶς εἰδέναι βούλει.

[z] βασιλέας] βασιλεῖς G.

[a] μέτιθι] μετατίθει G.

[b] τυράννοις] τυράννοις ἀπ' αὐτῶν G.

[c] ἐὰν] ἂν G.

παρεληλυθότα μνημονεύης, ἄμεινον [d] περὶ τῶν μελλόντων
49 βουλεύσει. Δεινὸν ἡγοῦ τῶν μὲν ἰδιωτῶν [e] τινὰς ἐθέλειν
ἀποθνήσκειν, ἵνα τελευτήσαντες ἐπαινεθῶσι, τοὺς δὲ [f] βα-
σιλέας μὴ τολμᾶν χρῆσθαι τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις,
ἐξ ὧν ζῶντες εὐδοκιμήσουσιν. Βούλου τὰς εἰκόνας τῆς
ἀρετῆς ὑπόμνημα μᾶλλον ἢ τοῦ σώματος καταλιπεῖν. b
50 Μάλιστα μὲν πειρῶ τὴν ἀσφάλειαν καὶ [g] σαυτῷ καὶ τῇ
πόλει διαφυλάττειν· [h] ἐὰν δ' ἀναγκασθῇς κινδυνεύειν,
αἱροῦ καλῶς τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν αἰσχρῶς. Ἐν
[i] πᾶσι τοῖς ἔργοις μέμνησο τῆς βασιλείας, καὶ φρόντιζε
51 ὅπως μηδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύτης [k] πράξεις. Μὴ
περιίδῃς τὴν σαυτοῦ φύσιν [l] ἅπασαν ἅμα διαλυθεῖσαν·
ἀλλ' ἐπειδὴ [m] θνητοῦ σώματος [n] ἔτυχες, πειρῶ τῆς ψυ- c
χῆς ἀθάνατον [o] τὴν μνήμην καταλιπεῖν. Μελέτα περὶ
καλῶν ἐπιτηδευμάτων λέγειν, ἵνα συνεθισθῇς ὁμοία τοῖς
εἰρημένοις φρονεῖν. Ἄτε ἄν σοι λογιζομένῳ φαίνηται
52 βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτέλει. Ὧν τὰς δόξας
ζηλοῖς, μιμοῦ τὰς πράξεις. [d]Α [p] τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἂν
συμβουλεύσειας, τούτοις αὐτὸς ἐμμένειν ἀξίου. [q] Χρῶ
τοῖς εἰρημένοις ἢ ζήτει βελτίω τούτων. Σοφοὺς νόμιζε μὴ
τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ d
53 τῶν μεγίστων λέγοντας, μηδὲ τοὺς τοῖς μὲν ἄλλοις εὐ-
δαιμονίαν ὑπισχνουμένους, αὐτοὺς δ' ἐν πολλαῖς ἀπο-
ρίαις ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μέτρια μὲν περὶ αὑτῶν λέγοντας,

[d] περὶ G. vulg. καὶ περί.
[e] τινὰς ἐθέλειν G.D. vulg. ἐθέλειν τινάς.
[f] βασιλέας] βασιλεῖς G.
[g] καὶ σαυτῷ G.D. vulg. σεαυτῷ.
[h] ἐὰν G.D. vulg. ἤν.
[i] πᾶσι G.D. vulg. ἅπασι.
[k] πράξεις G.D. vulg. ποιήσεις.
[l] ἅπασαν ἅμα G.D. vulg. ἅμα πᾶσαν.
[m] θνητοῦ G. vulg. θνητοῦ μέν. Malim θνητοῦ τοῦ.
[n] Quæ post ἔτυχες vulgo adduntur, ἀθανάτου δὲ ψυχῆς, om. G.D.
[o] τὴν] Addidi e G.D.
[p] τοῖς αὐτοῦ παισὶν G.D. vulg. τοῖς παισὶ τοῖς ἑαυτοῦ.
[q] χρῶ—τούτων] Hæc post μεγίστων λέγοντας ponit D.

ὁμιλεῖν δὲ καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς ἀνθρώποις δυναμένους, καὶ μὴ διαταραττομένους ἐν ταῖς τοῦ βίου μεταβολαῖς, ἀλλὰ καλῶς καὶ μετρίως καὶ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐτυχίας φέρειν ἐπισταμένους.

54 Καὶ μὴ θαύμαζε, εἰ πολλὰ τῶν [r] λεγομένων ἐστὶν ἃ e
καὶ σὺ γιγνώσκεις· οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο [s] παρέλαθεν,
ἀλλ' ἠπιστάμην ὅτι τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος καὶ τῶν
[t] ἄλλων καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ μέν τι τούτων εἰρήκασιν, οἱ 23
δ' ἀκηκόασιν, οἱ δ' ἑτέρους ποιοῦντας ἑωράκασιν, [u] οἱ δ'
55 αὐτοὶ τυγχάνουσιν ἐπιτηδεύοντες. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς
λόγοις χρὴ [x] τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ζητεῖν τὰς
καινότητας, ἐν οἷς οὔτε παράδοξον οὔτ' ἄπιστον οὔτ' ἔξω
τῶν νομιζομένων οὐδὲν [y] ἔξεστιν εἰπεῖν, ἀλλ' ἡγεῖσθαι
[z] τοῦτον χαριέστατον, ὃς ἂν τῶν διεσπαρμένων ἐν ταῖς
τῶν ἄλλων διανοίαις ἀθροῖσαι τὰ πλεῖστα δυνηθῇ καὶ
56 φράσαι κάλλιστα περὶ αὐτῶν. ἐπεὶ κἀκεινό μοι πρόδη- b
λον ἦν, ὅτι τὰ συμβουλεύοντα καὶ τῶν ποιημάτων καὶ
τῶν συγγραμμάτων χρησιμώτατα μὲν ἅπαντες νομίζουσιν, οὐ μὴν ἥδιστά γ' αὐτῶν ἀκούουσιν, [a] ἀλλὰ πεπόνθασιν ὅπερ πρὸς τοὺς νουθετοῦντας· καὶ γὰρ ἐκείνους [b] ἐπαινοῦσι μέν, πλησιάζειν δὲ βούλονται τοῖς συνεξαμαρτά-
57 νουσιν, ἀλλ' οὐ τοῖς ἀποτρέπουσιν. σημεῖον δ' ἄν τις
ποιήσαιτο τὴν Ἡσιόδου καὶ Θεόγνιδος καὶ Φωκυλίδου c
ποίησιν· καὶ γὰρ τούτους φασὶ μὲν ἀρίστους [c] γεγενῆ-

[r] λεγομένων G. vulg. εἰρημένων.
[s] παρέλαθεν G. vulg. διέλαθεν.
[t] ἄλλων G. vulg. ἰδιωτῶν.
[u] οἱ δ' αὐτοὶ G. vulg. ἔνια δ' αὐτοί.
[x] τοῖς περὶ] τούτοις G.
[y] ἔξεστιν εἰπεῖν G. vulg. ἐστιν εὑρεῖν.
[z] τοῦτον χαριέστατον G. vulg. τοῦτον εἶναι χαριέστατον.
[a] ἀλλὰ πεπόνθασιν G. vulg. ἀλλὰ ταὐτὸ πεπόνθασιν.
[b] ἐπαινοῦσι μέν, πλ. δὲ β. τοῖς συνεξαμαρτάνουσιν G. vulg. ἐπαινοῦσι μὲν ἅπαντες, πλησιάζειν δὲ οὐ βούλονται ἀλλὰ μᾶλλον αἱροῦνται συνεῖναι τοῖς ἐξαμαρτάνουσιν.
[c] γεγενῆσθαι συμβούλους G. vulg. συμβούλους γεγενῆσθαι.

σθαι συμβούλους τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων, ταῦτα δὲ
λέγοντες αἱροῦνται συνδιατρίβειν ταῖς ἀλλήλων ἀνοίαις
58 μᾶλλον ἢ ταῖς ἐκείνων ὑποθήκαις. ἔτι δ' εἴ τις [d] ἐκλέξειε
τῶν προεχόντων ποιητῶν τὰς καλουμένας γνώμας, ἐφ'
αἷς ἐκεῖνοι μάλιστ' [e] ἐσπούδασαν, ὁμοίως ἂν καὶ πρὸς
ταύτας διατεθεῖεν· ἥδιον γὰρ ἂν κωμῳδίας τῆς φαυλο- d
59 τάτης ἢ τῶν οὕτω τεχνικῶς πεποιημένων ἀκούσαιεν. καὶ
τί δεῖ καθ' ἓν ἕκαστον λέγοντα διατρίβειν; ὅλως γὰρ εἰ
[f] θέλοιμεν σκοπεῖν [g] τὰς φύσεις τὰς τῶν ἀνθρώπων, εὑρή-
σομεν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν οὔτε τῶν σιτίων χαίροντας
τοῖς ὑγιεινοτάτοις οὔτε τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς καλλί-
στοις οὔτε τῶν πραγμάτων τοῖς βελτίστοις οὔτε τῶν
[h] μαθημάτων τοῖς ὠφελιμωτάτοις, ἀλλὰ παντάπασιν e
ἐναντίας τῷ συμφέροντι τὰς ἡδονὰς ἔχοντας, καὶ δοκοῦν-
τας καρτερικοὺς [i] καὶ φιλοπόνους εἶναι τοὺς τῶν δεόντων
60 τι ποιοῦντας· ὥστε πῶς ἄν τις τοῖς τοιούτοις ἢ παραινῶν
ἢ διδάσκων ἢ χρήσιμόν τι λέγων ἀρέσειεν; οἱ πρὸς τοῖς
[k] εἰρημένοις φθονοῦσι μὲν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἁπλοῦς δ'
ἡγοῦνται τοὺς νοῦν οὐκ ἔχοντας, οὕτω δὲ τὰς ἀληθείας 24
61 τῶν πραγμάτων φεύγουσιν, ὥστ' οὐδὲ τὰ σφέτερ' αὐτῶν
ἴσασιν, ἀλλὰ λυποῦνται μὲν περὶ τῶν ἰδίων λογιζόμενοι,
χαίρουσι δὲ περὶ τῶν ἀλλοτρίων διαλεγόμενοι, βούλοιντο
δ' ἂν τῷ σώματι κακοπαθῆσαι μᾶλλον ἢ τῇ ψυχῇ πο-
62 νῆσαι καὶ σκέψασθαι περί τινος τῶν ἀναγκαίων. εὕροι
δ' ἄν τις αὐτοὺς ἐν μὲν ταῖς πρὸς ἀλλήλους [l] συνουσίαις
ἢ λοιδορουῦντας ἢ λοιδορουμένους, ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις οὐ b

[d] ἐκλέξειε τῶν G. vulg. ἐκλέξειε καὶ τῶν.
[e] ἐσπούδασαν] ἐσπουσαν G.
[f] θέλοιμεν G. vulg. ἐθέλοιμεν.
[g] τὰς φύσεις τὰς τῶν G. vulg. τὰς φύσεις τῶν.
[h] μαθημάτων] θρεμμάτων G.
[i] καὶ φιλοπόνους εἶναι G. vulg. εἶναι καὶ φιλοπόνους.
[k] εἰρημένοις φθονοῦσι G. vulg. εἰρημένοις λόγοις φθονοῦσι.
[l] συνουσίαις ἢ λοιδοροῦντας G. vulg. συνουσίαις λοιδοροῦντας.

βουλευομένους ἀλλ' εὐχομένους. Λέγω [m] δ' οὐ καθ'
ἁπάντων, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς εἰρημένοις ὄντων.
63 Ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν, ὅτι δεῖ τοὺς βουλομένους ἢ ποιεῖν
ἢ γράφειν τι κεχαρισμένον τοῖς πολλοῖς μὴ τοὺς ὠφελι-
μωτάτους τῶν λόγων ζητεῖν, ἀλλὰ τοὺς μυθωδεστάτους·
ἀκούοντες μὲν γὰρ τῶν τοιούτων χαίρουσι, θεωροῦντες δὲ
64 τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς [n] ἀμίλλας. διὸ καὶ τὴν Ὁμήρου c
ποίησιν καὶ τοὺς πρώτους εὑρόντας τραγῳδίαν ἄξιον θαυ-
μάζειν, ὅτι κατιδόντες τὴν φύσιν τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀμ-
φοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις κατεχρήσαντο πρὸς τὴν
ποίησιν. ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἀγῶνας καὶ [o] τοὺς πολέμους
τοὺς τῶν ἡμιθέων ἐμυθολόγησεν, οἱ δὲ τοὺς μύθους εἰς
ἀγῶνας καὶ πράξεις κατέστησαν, ὥστε μὴ μόνον ἀκου-
65 στοὺς ἡμῖν ἀλλὰ καὶ θεατοὺς [p] γενέσθαι. τοιούτων οὖν d
παραδειγμάτων ὑπαρχόντων, δέδειχται τοῖς ἐπιθυμοῦσι
τοὺς ἀκροωμένους ψυχαγωγεῖν ὅτι τοῦ μὲν νουθετεῖν καὶ
συμβουλεύειν ἀφεκτέον, [q] τὰ δὲ τοιαῦτα λεκτέον οἷς ὁρῶσι
τοὺς ὄχλους [r] μάλιστα χαίροντας.
66 Ταῦτα δὲ διῆλθον ἡγούμενος σὲ [s] δεῖν, τὸν οὐχ ἕνα τῶν
πολλῶν ἀλλὰ πολλῶν [t] βασιλεύοντα, μὴ τὴν αὐτὴν γνώ-
μην ἔχειν τοῖς ἄλλοις, μηδὲ τὰ σπουδαῖα τῶν πραγμά-
των μηδὲ τοὺς εὖ φρονοῦντας τῶν ἀνθρώπων ταῖς ἡδοναῖς e
[u] κρίνειν, ἀλλ' ἐπὶ [x] τῶν πράξεων τῶν χρησίμων αὐτοὺς
67 δοκιμάζειν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ [y] περὶ μὲν τῶν γυμνασίων

[m] δ' οὐ καθ' ἁπάντων G. vulg. δὲ ταῦτα οὐ κατὰ πάντων.
[n] ἀμίλλας G. vulg. ἀμίλλας ἄχθονται. Coraes ἀμίλλας ψυχαγωγοῦνται.
[o] τοὺς πολέμους τοὺς τῶν G. vulg. τοὺς πολέμους τῶν.
[p] γενέσθαι G. vulg. γεγενῆσθαι.
[q] τὰ δὲ τοιαῦτα λεκτέον G. vulg. ἐκεῖνα δὲ γραπτέον καὶ λεκτέον.
[r] μάλιστα] Addidi e G.
[s] δεῖν, τὸν οὐχ G. vulg. δεῖν οὐχ.
[t] βασιλεύοντα G. vulg. ὄντα τύραννον.
[u] κρίνειν G. vulg. ἀνακρίνειν.
[x] τῶν πράξεων] om. G.
[y] περὶ μὲν τῶν G. vulg. περὶ τῶν.

τῶν τῆς ψυχῆς ἀμφισβητοῦσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν
[z] ὄντες, καί φασιν οἱ μὲν διὰ τῶν ἐριστικῶν λόγων, οἱ δὲ
διὰ τῶν πολιτικῶν, οἱ δὲ δι' ἄλλων τινῶν φρονιμωτέρους 25
ἔσεσθαι τοὺς αὑτοῖς πλησιάζοντας, ἐκεῖνο δὲ πάντες ὁμο-
λογοῦσιν, ὅτι δεῖ τὸν καλῶς πεπαιδευμένον ἐξ ἑκάστου
68 τούτων [a] φαίνεσθαι βουλεύεσθαι δυνάμενον. χρὴ τοίνυν
ἀφέμενον τῶν ἀμφισβητουμένων [b] ἐπὶ τοῦ συνομολογου-
μένου λαμβάνειν αὐτῶν τὸν ἔλεγχον, καὶ μάλιστα μὲν
ἐπὶ τῶν καιρῶν [c] θεωρεῖν συμβουλεύοντας, εἰ δὲ μή, [d] καὶ
69 καθ' ὅλων τῶν πραγμάτων λέγοντας. καὶ [e] τοὺς μὲν b
μηδὲν γιγνώσκοντας τῶν δεόντων [f] ἀποδοκίμαζε (δῆλον
γὰρ ὡς ὁ μηδὲν ὢν [g] αὐτὸς χρήσιμος οὐδ' ἂν ἄλλον φρό-
νιμον ποιήσειεν), τοὺς δὲ νοῦν ἔχοντας καὶ δυναμένους
ὁρᾶν πλέον τι τῶν ἄλλων περὶ πολλοῦ ποιοῦ καὶ θερά-
πευε, γιγνώσκων ὅτι σύμβουλος ἀγαθὸς χρησιμώτατον
70 καὶ τυραννικώτατον [h] ἁπάντων τῶν κτημάτων ἐστίν. ἡγοῦ
δὲ τούτους [i] μεγίστην σοι ποιεῖν τὴν βασιλείαν, οἵ τινες
ἂν τὴν διάνοιαν τὴν σὴν πλεῖστ' ὠφελῆσαι δυνηθῶσιν. c

Ἐγὼ μὲν οὖν ἃ τε γιγνώσκω [k] παρήνεκα, καὶ τιμῶ
71 σε τούτοις, οἷς τυγχάνω δυνάμενος· βούλου δὲ καὶ τοὺς
ἄλλους, ὅπερ εἶπον ἀρχόμενος, μὴ τὰς εἰθισμένας ἄγειν
σοι δωρεάς, ἃ ὑμεῖς πολὺ πλείονος ἀγοράζετε παρὰ τῶν
διδόντων [l] ἢ παρὰ τῶν πωλούντων, ἀλλὰ τοιαύτας, αἷς

[z] ὄντες G. vulg. διατρίβοντες.

[a] φαίνεσθαι βουλεύεσθαι G. vulg. γενέσθαι συμβουλεύεσθαι.

[b] ἐπὶ τοῦ συνομολογουμένου G. vulg. ἐπὶ τὸ ὁμολογούμενον ἐλθόντα.

[c] θεωρεῖν συμβουλεύοντας G. vulg. θεωρεῖν τοὺς συμβουλεύοντας.

[d] καὶ καθ' ὅλων G. vulg. τοὺς καθόλου vel cum Coraë τοὺς καθόλου περί.

[e] τοὺς μὲν μηδὲν G. vulg. τοὺς μηδέν.

[f] ἀποδοκίμαζε G. vulg. ἀποδοκιμάζειν.

[g] αὐτὸς G. vulg. αὐτῷ.

[h] ἁπάντων τῶν κτημάτων G. vulg. ἁπάντων κτημάτων.

[i] μεγίστην σοι ποιεῖν G. vulg. σοι μεγίστην ποιήσειν.

[k] παρήνεκα G. vulg. παρήνεσα.

[l] ἢ παρὰ τῶν G. vulg. ἢ τῶν.

[m] κἂν σφόδρα χρῇ καὶ μηδεμίαν ἡμέραν [n] διαλείπῃς, οὐ d
κατατρίψεις, ἀλλὰ καὶ πλείονος [o] ἀξίας ποιήσεις [p].

Γ.

[q] ΝΙΚΟΚΛΗΣ Η ΚΥΠΡΙΟΙ. 26

ΕΙΣΙ τινες οἱ δυσκόλως ἔχουσι πρὸς τοὺς λόγους καὶ διαμέμφονται τοὺς φιλοσοφοῦντας, καί φασιν αὐτοὺς οὐκ ἀρετῆς ἀλλὰ πλεονεξίας ἕνεκα ποιεῖσθαι τὰς τοιαύτας διατριβάς. ἡδέως ἂν οὖν πυθοίμην τῶν οὕτω διακειμένων, διὰ τί τοὺς μὲν εὖ λέγειν ἐπιθυμοῦντας ψέγουσι, τοὺς δ' ὀρθῶς πράττειν βουλομένους ἐπαινοῦσιν· εἰ γὰρ αἱ πλεονεξίαι λυποῦσιν αὐτούς, πλείους καὶ μείζους ἐκ b
2 τῶν ἔργων ἢ τῶν λόγων εὑρήσομεν γιγνομένας. ἔπειτα κἀκεῖνο ἄτοπον εἰ λέληθεν αὐτούς, ὅτι τὰ περὶ τοὺς θεοὺς εὐσεβοῦμεν καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκοῦμεν καὶ τὰς ἄλλας 27
ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν, οὐχ ἵνα τῶν ἄλλων ἔλαττον ἔχωμεν, ἀλλ' ὅπως ἂν ὡς μετὰ πλειστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν. ὥστ' οὐ κατηγορητέον [r] τῶν πραγμάτων τούτων ἐστί, [s] δι' ὧν ἄν τις μετ' ἀρετῆς πλεονεκτήσειεν, ἀλλὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὰς πράξεις ἐξαμαρτανόντων ἢ τοῖς λόγοις ἐξαπατώντων καὶ μὴ δικαίως χρωμένων αὐ- b
3 τοῖς. Θαυμάζω δὲ τῶν ταύτην τὴν γνώμην ἐχόντων, ὅπως οὐ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ῥώμην καὶ τὴν ἀνδρίαν

[m] κἂν σφόδρα χρῇ G. vulg. ἐὰν σφόδρα χρήσῃ.

[n] διαλείπῃς G. vulg. διαλίπῃς.

[o] ἀξίας ποιήσεις G. vulg. ἀξίας αὐτὰς ποιήσεις.

[p] Subscribit G. πρὸς νικοκλεα περὶ βασιλείας ὑποθῆκαι. θεόδωρος ἅμα εὐσταθίῳ.

[q] ΝΙΚΟΚΛΗΣ Η ΚΥΠΡΙΟΙ G. vulg. Νικοκλῆς ἢ συμβουλευτικός.

[r] τῶν πραγμάτων τούτων G. vulg. τούτων τῶν πραγμάτων.

[s] δι'] μεθ' G.

κακῶς λέγουσιν. εἴπερ γὰρ διὰ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας
καὶ τοὺς ψευδομένους πρὸς τοὺς λόγους χαλεπῶς ἔχου-
σι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς αὐτοὺς ἐπιτιμᾶν·
φανήσονται γάρ τινες καὶ τῶν ταῦτα κεκτημένων ἐξα-
μαρτάνοντες καὶ πολλοὺς διὰ τούτων κακῶς ποιοῦντες.
4 ἀλλὰ γὰρ οὐ δίκαιον, οὔτ' εἴ τινες τοὺς ἁπαντῶντας c
[t] τύπτουσι, τῆς ῥώμης κατηγορεῖν, οὔτε διὰ τοὺς [u] ἀπο-
κτείνοντας οὓς οὐ δεῖ τὴν ἀνδρίαν λοιδορεῖν, οὔθ' ὅλως τὴν
τῶν ἀνθρώπων πονηρίαν ἐπὶ τὰ πράγματα μεταφέρειν,
ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ψέγειν, ὅσοι τοῖς ἀγαθοῖς κακῶς
χρῶνται καὶ τοῖς ὠφελεῖν δυναμένοις τούτοις βλάπτειν
5 τοὺς συμπολιτευομένους ἐπιχειροῦσι. νῦν δ' ἀμελήσαντες
τοῦτον τὸν τρόπον περὶ ἑκάστου διορίζεσθαι πρὸς ἅπαντας
τοὺς λόγους δυσκόλως διάκεινται, καὶ τοσοῦτον δημαρ-
τήκασιν ὥστ' οὐκ [x] αἴσθονται τοιούτῳ πράγματι δυσμε- d
νῶς ἔχοντες, ὃ πάντων τῶν [y] ἐνόντων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων
6 φύσει πλείστων ἀγαθῶν αἴτιόν ἐστι. τοῖς μὲν γὰρ ἄλ-
λοις οἷς ἔχομεν οὐδὲν τῶν ἄλλων ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ
[z] πολλῶν καὶ τῷ τάχει καὶ τῇ ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις
εὐπορίαις καταδεέστεροι τυγχάνομεν ὄντες· ἐγγενομένου
δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλήλους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐ-
τοὺς περὶ ὧν ἂν βουληθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν
ἀπηλλάγημεν, ἀλλὰ καὶ συνελθόντες πόλεις ᾠκίσαμεν e
καὶ νόμους ἐθέμεθα καὶ τέχνας εὕρομεν, καὶ σχεδὸν ἅ-
παντα τὰ δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστὶν ὁ
7 συγκατασκευάσας. οὗτος [a] γὰρ περὶ τῶν δικαίων [b] καὶ

[t] τύπτουσιν G. vulg. τύπτοιεν.
[u] ἀποκτείνοντας G. vulg. ἀποκτιννύντας.
[x] αἴσθονται G. vulg. αἰσθάνονται.
[y] ἐνόντων G. vulg. ὄντων.
[z] πολλῶν G. vulg. πολλῷ.
[a] γὰρ περὶ G. vulg. γὰρ καὶ περί.
[b] καὶ τῶν ἀδίκων G. vulg. καὶ περὶ τῶν ἀδίκων.

τῶν ἀδίκων καὶ τῶν αἰσχρῶν καὶ τῶν καλῶν ἐνομοθέτησεν· ὧν μὴ διαταχθέντων οὐκ ἂν οἷοί τ' ἦμεν οἰκεῖν μετ' 28
ἀλλήλων. τούτῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχομεν καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. διὰ τούτου τούς τε ἀνοήτους
8 παιδεύομεν καὶ τοὺς φρονίμους δοκιμάζομεν· τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέγιστον σημεῖον ποιούμεθα, καὶ λόγος ἀληθὴς καὶ νόμιμος καὶ δίκαιος ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἴδωλόν ἐστιν. μετὰ τούτου καὶ περὶ τῶν b
ἀμφισβητησίμων ἀγωνιζόμεθα καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων
9 σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ πίστεσιν, αἷς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθομεν, ταῖς αὐταῖς [c] ταύταις βουλευόμενοι χρώμεθα, καὶ ῥητορικοὺς μὲν καλοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πληθει [d] δυναμένους λέγειν, εὐβούλους δὲ νομίζομεν οἵτινες ἂν αὐτοὶ πρὸς αὑτοὺς ἄριστα περὶ τῶν πραγμάτων δια-
10 λεχθῶσιν. εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττομένων εὑρήσομεν ἀλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν δια- c
νοημάτων ἁπάντων [e] ἡγεμόνα λόγον ὄντα, καὶ μάλιστα χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλεῖστον νοῦν ἔχοντας· ὥστε τοὺς τολμῶντας βλασφημεῖν περὶ τῶν παιδευόντων καὶ φιλοσοφούντων ὁμοίως ἄξιον μισεῖν ὥσπερ τοὺς εἰς τὰ τῶν θεῶν [f] ἔδη ἐξαμαρτάνοντας.

11 Ἐγὼ δ' ἀποδέχομαι μὲν [g] ἅπαντας τοὺς λόγους τοὺς d
καὶ κατὰ μικρὸν ἡμᾶς ὠφελεῖν δυναμένους· οὐ μὴν ἀλλὰ καλλίστους ἡγοῦμαι καὶ βασιλικωτάτους καὶ μάλιστα πρέποντας ἐμοὶ τοὺς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν πολιτειῶν παραινοῦντας, καὶ τούτων αὐτῶν ὅσοι διδά-

[c] ταύταις βουλευόμενοι G. vulg. ταύταις καὶ περὶ τῶν ἄλλων βουλευόμενοι.

[d] δυναμένους λέγειν G. vulg. λέγειν δυναμένους.

[e] ἡγεμόνα λόγον G. vulg. ἡγεμόνα τὸν λόγον.

[f] ἔδη] om. G.

[g] ἅπαντας G. vulg. πάντας.

σκουσι τούς τε δυναστεύοντας ὡς δεῖ τῷ πλήθει χρῆσθαι, καὶ τοὺς ἰδιώτας ὡς χρὴ πρὸς τοὺς ἄρχοντας διακεῖσθαι· [h] διὰ γὰρ τούτων ὁρῶ τὰς πόλεις εὐδαιμονεστάτας καὶ
12 μεγίστας γιγνομένας. τὸν μὲν οὖν [i] ἕτερον, ὡς χρὴ τυραννεῖν, Ἰσοκράτους ἠκούσατε, τὸν δ' ἐχόμενον, ἃ δεῖ ποιεῖν c τοὺς ἀρχομένους, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν, οὐχ ὡς ἐκεῖνον ὑπερβαλούμενος, ἀλλ' ὡς προσῆκόν μοι περὶ τούτων μά-
13 λιστα διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. εἰ μὲν γὰρ ἐμοῦ μὴ δηλώσαντος ἃ βούλομαι ποιεῖν ὑμᾶς [k] διαμάρτοιτε τῆς 29
ἐμῆς γνώμης, οὐκ ἂν εἰκότως ὑμῖν ὀργιζοίμην· εἰ δὲ προειπόντος ἐμοῦ μηδὲν γίγνοιτο τούτων, δικαίως ἂν ἤδη τοῖς μὴ πειθομένοις μεμφοίμην.

14 Ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἂν μάλιστα παρακαλέσαι καὶ προτρέψαι πρὸς τὸ μνημονεύειν ὑμᾶς τὰ ῥηθέντα καὶ πειθαρχεῖν αὐτοῖς, οὐκ εἰ περὶ τὸ συμβουλεύειν μόνον γενοίμην καὶ ταῦτ' ἀπαριθμήσας ἀπαλλαγείην, ἀλλ' εἰ [l] προεπιδείξαιμι πρῶτον μὲν τὴν πολιτείαν τὴν παροῦσαν ὡς b
ἄξιόν ἐστιν ἀγαπᾶν οὐ μόνον διὰ τὴν ἀνάγκην, οὐδ' ὅτι πάντα τὸν χρόνον μετὰ ταύτης οἰκοῦμεν, ἀλλ' [m] ὅτι βελ-
15 τίστη τῶν πολιτειῶν ἐστίν, ἔπειθ' ὡς ἐγὼ ταύτην ἔχω τὴν ἀρχὴν οὐ παρανόμως οὐδ' ἀλλοτρίαν, ἀλλ' ὁσίως καὶ δικαίως καὶ διὰ τοὺς ἐξ ἀρχῆς προγόνους καὶ διὰ τὸν πατέρα καὶ δι' ἐμαυτόν. τούτων γὰρ προαποδειχθέντων [n] τίς οὐκ αὐτὸς αὑτοῦ καταγνώσεται τὴν μεγίστην ζη- c
μίαν, [o] ἐὰν μὴ πειθαρχῇ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ συμβουλευθεῖσι καὶ προσταχθεῖσιν;

[h] διὰ γὰρ G. vulg. καὶ γὰρ διά.
[i] ἕτερον ὡς G. vulg. ἕτερον λόγον ὡς.
[k] διαμάρτοιτε G. vulg. διαμαρτάνοιτε.
[l] προεπιδείξαιμι G. vulg. προσεπιδείξαιμι.
[m] ὅτι βελτίστη τῶν πολιτειῶν G. vulg. ὅτι καὶ βελτίστη τῶν ἄλλων πολιτειῶν.
[n] τίς G. vulg. οὐκ ἔστιν ὅστις.
[o] ἐὰν] ἂν G.

16 Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν (ἐντεῦθεν γὰρ ὑποτιθέμενος
ἠρξάμην) οἶμαι πᾶσι δοκεῖν δεινότατον μὲν εἶναι τὸ τῶν
αὐτῶν ἀξιοῦσθαι τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς πονηρούς, δι-
καιότατον δὲ τὸ διωρίσθαι περὶ τούτων καὶ μὴ τοὺς ἀνο-
μοίους τῶν ὁμοίων τυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ πράττειν καὶ d
17 τιμᾶσθαι κατὰ τὴν ἀξίαν ἑκάστους. αἱ μὲν τοίνυν ὀλι-
γαρχίαι καὶ δημοκρατίαι τὰς ἰσότητας τοῖς μετέχουσι
τῶν πολιτειῶν ζητοῦσι, καὶ τοῦτο εὐδοκιμεῖ παρ' αὐταῖς,
[p] ἢν μηδὲν ἕτερος ἑτέρου δύνηται πλέον ἔχειν· ὃ τοῖς πονη-
ροῖς συμφέρον ἐστίν· αἱ δὲ μοναρχίαι πλεῖστον μὲν νέ-
μουσι τῷ βελτίστῳ, [q] δεύτερον δὲ τῷ μετ' ἐκεῖνον, τρίτον
δὲ καὶ τέταρτον τοῖς ἄλλοις κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. καὶ
ταῦτ' εἰ μὴ πανταχοῦ καθέστηκεν, ἀλλὰ τό γε βούλημα e
18 τῆς πολιτείας τοιοῦτόν ἐστιν. Καὶ μὲν δὴ διορᾷν καὶ
τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς πράξεις ἅπαντες ἂν
τὰς τυραννίδας μᾶλλον ὁμολογήσαιεν. καίτοι τίς οὐκ
ἂν [r] δέξαιτο τῶν εὖ φρονούντων τοιαύτης πολιτείας μετέ-
χειν ἐν ᾗ μὴ διαλήσει χρηστὸς ὤν, μᾶλλον ἢ φέρεσθαι 30
μετὰ τοῦ πλήθους μὴ γιγνωσκόμενος ὁποῖός τίς ἐστιν;
19 Ἀλλὰ μὴν καὶ πραοτέραν τοσούτῳ δικαίως ἂν [s] αὐτὴν
εἶναι κρίνοιμεν, ὅσῳπερ ῥᾷόν ἐστιν ἑνὸς ἀνδρὸς γνώμῃ
προσέχειν τὸν νοῦν μᾶλλον ἢ πολλαῖς [t] καὶ παντοδαπαῖς
διανοίαις ζητεῖν ἀρέσκειν. Ὅτι μὲν οὖν ἡδίων ἐστὶ καὶ
πραοτέρα καὶ δικαιοτέρα, διὰ πλειόνων μὲν ἄν τις ἀπο- b
δείξειεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων συνιδεῖν ῥᾴδιόν ἐστι·
20 περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ὅσον αἱ μοναρχίαι [u] πρὸς τὸ βουλεύ-

[p] ἢν G. vulg. ἐάν.

[q] δεύτερον — τρίτον — τέταρτον τοῖς] δευτέρῳ — τρίτῳ — τετάρτῳ καὶ τοῖς G.

[r] δέξαιτο G. vulg. εὔξαιτο.

[s] αὐτὴν εἶναι κρίνοιμεν G. vulg. αὐτὴν κρίνοιμεν vel cum Stobæo αὐτὴν κρίναιμεν.

[t] καὶ παντοδαπαῖς διανοίαις G. vulg. διανοίαις καὶ παντοδαπαῖς.

[u] πρὸς τὸ βουλεύεσθαι καὶ πρᾶξαί G. vulg. καὶ πρὸς τὸ βουλεύσασθαι καὶ πρὸς τὸ πρᾶξαί.

εσθαι καὶ πρᾶξαί τι τῶν δεόντων διαφέρουσιν, οὕτως ἂν κάλλιστα θεωρήσαιμεν, εἰ τὰς μεγίστας τῶν πράξεων παρ' ἀλλήλας τιθέντες ἐξετάζειν ἐπιχειρήσαιμεν αὐτάς.
21 οἱ μὲν τοίνυν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς τὰς ἀρχὰς εἰσιόντες πρότερον ἰδιῶται γίγνονται, πρὶν αἰσθέσθαι τι τῶν τῆς πόλεως καὶ λαβεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν· οἱ δ' ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς c ἐπιστατοῦντες, ἢν καὶ τὴν φύσιν καταδεεστέραν ἔχωσιν, ἀλλ' οὖν ταῖς γ' ἐμπειρίαις πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσιν.
22 ἔπειθ' οἱ μὲν πολλῶν καταμελοῦσιν, εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντες, οἱ δ' οὐδενὸς ὀλιγωροῦσιν, εἰδότες ὅτι [x] πάντα δεῖ δι' αὐτῶν γίγνεσθαι. πρὸς δὲ τούτοις οἱ μὲν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ ταῖς δημοκρατίαις διὰ τὰς πρὸς σφᾶς αὐτοὺς φιλοτιμίας λυμαίνονται τοῖς κοινοῖς· οἱ δ' ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντες, οὐκ ἔχοντες ὅτῳ φθονήσουσι, [y] πάντων, d
23 ὡς οἷόντ' ἐστί, [z] βέλτιστα πράττουσιν. ἔπειθ' οἱ μὲν [a] ὑστερίζουσι τῶν πραγμάτων· τὸν μὲν γὰρ πλεῖστον χρόνον ἐπὶ τοῖς ἰδίοις διατρίβουσιν, ἐπειδὰν δ' εἰς τὰ συνέδρια συνέλθωσιν, πλεονάκις ἄν τις αὐτοὺς εὕροι διαφερομένους ἢ κοινῇ βουλευομένους· οἱ δ' οὔτε συνεδρίων οὔτε χρόνων αὐτοῖς ἀποδεδειγμένων, ἀλλὰ καὶ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὄντες οὐκ ἀπο- e
λείπονται τῶν καιρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐν τῷ δέοντι πρατ-
24 τουσιν. ἔτι δ' οἱ μὲν [b] πρὸς ἀλλήλους δυσμενῶς ἔχουσι, καὶ βούλοιντ' ἂν καὶ τοὺς πρὸ αὐτῶν ἄρχοντας καὶ τοὺς [c] ἐφ' αὑτοῖς ὡς κάκιστα διοικῆσαι τὴν πόλιν, ἵν' ὡς μεγίστην δόξαν αὐτοὶ [d] λάβωσιν· οἱ δὲ διὰ παντὸς τοῦ 31
βίου κύριοι τῶν πραγμάτων ὄντες εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον

[x] πάντα δεῖ G. vulg. δεῖ πάντα.
[y] πάντων G. vulg. περὶ ἁπάντων.
[z] βέλτιστα G. vulg. τὰ βέλτιστα.
[a] ὑστερίζουσι G. vulg. ὑστεροῦσι.
[b] πρὸς ἀλλήλους] om. G.
[c] ἐφ' αὑτοῖς G. vulg. ἐφ' ἑαυτοῖς.
[d] λάβωσιν G. vulg. λαμβάνωσιν.

25 καὶ τὰς [e] εὐνοίας ἔχουσιν. τὸ δὲ [f] μέγιστον· τοῖς γὰρ κοινοῖς οἱ μὲν ὡς ἰδίοις, οἱ δ' ὡς ἀλλοτρίοις προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ συμβούλοις χρῶνται περὶ αὐτῶν οἱ μὲν τῶν ἀστῶν τοῖς τολμηροτάτοις, οἱ δ' ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενοι τοῖς φρονιμωτάτοις, καὶ τιμῶσιν οἱ μὲν τοὺς ἐν τοῖς ὄχλοις εἰπεῖν δυναμένους, οἱ δὲ τοὺς χρῆσθαι τοῖς πράγμασιν
26 ἐπισταμένους. Οὐ μόνον [g] δ' ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις καὶ b τοῖς [h] κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην γιγνομένοις αἱ μοναρχίαι διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ πλεονεξίας ἁπάσας περιειλήφασιν. καὶ γὰρ παρασκευάσασθαι δυνάμεις καὶ χρήσασθαι ταύταις, ὥστε καὶ λαθεῖν καὶ [i] ὀφθῆναι, καὶ τοὺς μὲν πεῖσαι, τοὺς δὲ βιάσασθαι, παρὰ δὲ τῶν ἐκπρίασθαι, τοὺς δὲ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις προσαγαγέσθαι, μᾶλλον αἱ τυραννίδες τῶν ἄλλων πολι-
27 τειῶν οἵαιτ' εἰσίν. Καὶ ταῦτ' ἐκ τῶν ἔργων ἄν τις οὐχ c ἧττον ἢ τῶν λόγων πιστεύσειεν. τοῦτο μὲν γὰρ τὴν τῶν Περσῶν δύναμιν ἅπαντες ἴσμεν τηλικαύτην τὸ μέγεθος γεγενημένην οὐ διὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν φρόνησιν, ἀλλ' ὅτι
28 μᾶλλον τῶν ἄλλων τὴν βασιλείαν τιμῶσι· τοῦτο δὲ Διονύσιον τὸν τύραννον, [k] ὅτι παραλαβὼν τὴν μὲν ἄλλην Σικελίαν ἀνάστατον γεγενημένην, τὴν δ' αὐτοῦ πατρίδα πολιορκουμένην, οὐ μόνον αὐτὴν τῶν παρόντων κινδύνων ἀπήλλαξεν, ἀλλὰ καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων d ἐποίησεν· ἔτι δὲ Καρχηδονίους [l] καὶ Λακεδαιμονίους, τοὺς ἄριστα τῶν Ἑλλήνων πολιτευομένους, οἵκοι μὲν ὀλιγαρχουμένους, παρὰ δὲ τὸν πόλεμον βασιλευομένους.

[e] εὐνοίας ἔχουσιν G. vulg. εὐνοίας ὁμοίως ἔχουσιν.
[f] μέγιστον τοῖς G. vulg. μέγιστον τάντων τοῖς.
[g] δ' ἐν] ἐν G.
[h] κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην G. vulg. καθ' ἡμέραν.
[i] ὀφθῆναι] Malim cum Coraë φθῆναι.
[k] ὅτι G. vulg. ὅς.
[l] καὶ Λακεδαιμονίους] om. pr. G.

29 ἔχοι δ' ἄν τις ἐπιδεῖξαι καὶ τὴν πόλιν [m] τῶν Ἀθηναίων, τὴν μάλιστα τὰς τυραννίδας μισοῦσαν, ὅταν μὲν πολλοὺς ἐκπέμψῃ στρατηγούς, ἀτυχοῦσαν, ὅταν δὲ δι' ἑνὸς [n] ποιήσηται τοὺς κινδύνους, [o] κατορθοῦσαν. καίτοι πῶς ἄν τις e σαφέστερον ἐπιδείξειεν ἢ διὰ [p] τοιούτων παραδειγμάτων 30 πλείστου τὰς μοναρχίας ἀξίας οὔσας; φαίνονται γὰρ οἵ τε διὰ τέλους [q] τυραννευόμενοι μεγίστας δυνάμεις ἔχοντες, οἵ τε καλῶς ὀλιγαρχούμενοι, περὶ ἃ μάλιστα 32 σπουδάζουσιν, οἱ μὲν ἕνα μόνον στρατηγόν, οἱ δὲ Βασιλέα τῶν στρατοπέδων κύριον καθιστάντες, οἵ τε μισοῦντες τὰς τυραννίδας, ὁπόταν πολλοὺς ἄρχοντας ἐκπέμ- 31 ψωσιν, οὐδὲν τῶν δεόντων πράττοντες. Εἰ δὲ δεῖ τι καὶ τῶν ἀρχαίων εἰπεῖν, λέγεται καὶ τοὺς θεοὺς [r] ὑπὸ Διὸς βασιλεύεσθαι. περὶ ὧν εἰ μὲν [s] ἀληθὴς ὁ λόγος ἐστί, δῆλον ὅτι κἀκεῖνοι ταύτην τὴν κατάστασιν προκρίνουσιν, εἰ δὲ τὸ μὲν σαφὲς μηδεὶς οἶδεν, αὐτοὶ δ' εἰκάζοντες b οὕτω περὶ αὐτῶν ὑπειλήφαμεν, σημεῖον ὅτι πάντες τὴν μοναρχίαν προτιμῶμεν· οὐ [t] γὰρ ἄν ποτ' αὐτῇ χρῆσθαι τοὺς θεοὺς ἔφαμεν, εἰ μὴ πολὺ τῶν ἄλλων [u] αὐτὴν προέ- 32 χειν ἐνομίζομεν. Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ὅσον ἀλλήλων διαφέρουσιν, ἅπαντα μὲν οὔθ' εὑρεῖν οὔτ' εἰπεῖν δυνατόν ἐστιν· οὐ μὴν ἀλλὰ πρός γε τὸ παρὸν [x] ἀποχρώντως καὶ νῦν εἴρηται περὶ αὐτῶν.

Ὡς δὲ προσηκόντως [y] τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς ἔχομεν, πολὺ c

[m] τῶν Ἀθηναίων] om. G. Saltem malim τὴν Ἀθηναίων.

[n] ποιήσηται G. vulg. ποιῆται.

[o] κατορθοῦσαν] κρατοῦσαν marg. G.

[p] τοιούτων G. vulg. τούτων τῶν.

[q] τυραννευόμενοι G. vulg. τυραννούμενοι.

[r] ὑπὸ Διὸς G. vulg. ὑπὸ τοῦ Διός.

[s] ἀληθὴς ὁ λόγος G. vulg. ὁ λόγος ἀληθής.

[t] γὰρ ἄν] γαν G.

[u] αὐτὴν προέχειν G. vulg. προέχειν αὐτήν.

[x] ἀποχρώντως G. vulg. ἐξαρκούντως.

[y] τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς G. vulg. ἡμεῖς τὴν ἀρχήν.

τούτου συντομώτερος καὶ μᾶλλον ὁμολογούμενος ὁ λόγος
33 ἐστίν. τὶς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι Τεῦκρος μὲν ὁ τοῦ γένους
ἡμῶν ἀρχηγός, παραλαβὼν τοὺς τῶν ἄλλων πολιτῶν
προγόνους, πλεύσας δεῦρο [z] καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ἔκτισεν
καὶ τὴν χώραν [a] κατένειμεν; ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας ἀπο-
λεσάντων ἑτέρων τὴν ἀρχὴν πάλιν ἀνέλαβεν, ὑποστὰς τοὺς
μεγίστους κινδύνους, καὶ τοσοῦτον μετέστησεν ὥστε μη- d
κέτι Φοίνικας Σαλαμινίων τυραννεῖν, ἀλλ' ὥνπερ ἦν τὴν
ἀρχήν, τούτους καὶ νῦν ἔχειν τὴν βασιλείαν.

34 Λοιπὸν οὖν ἐστὶν ὧν προεθέμην, περὶ ἐμαυτοῦ διελθεῖν,
ἵν' ἐπίστησθ' ὅτι τοιοῦτός ἐστιν ὑμῶν ὁ [b] βασιλεύς, ὃς οὐ
μόνον διὰ τοὺς προγόνους ἀλλὰ καὶ δι' ἐμαυτὸν δικαίως
ἂν καὶ μείζονος τιμῆς ἢ τηλικαύτης [c] ἠξιώθην. Οἶμαι
γὰρ [d] ἐγὼ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι πλείστου τῶν ἀρετῶν
35 ἀξίας εἶναι τήν τε σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην. οὐ e
γὰρ μόνον ἡμᾶς [e] τὸ καθ' αὑτὰς ὠφελοῦσιν, ἀλλ' εἰ θέ-
λοιμεν σκοπεῖν καὶ τὰς φύσεις καὶ τὰς δυνάμεις καὶ
τὰς χρήσεις τῶν πραγμάτων, εὑρήσομεν τὰς μὲν μὴ με-
τεχούσας τούτων [f] τῶν ἰδεῶν μεγάλων κακῶν αἰτίας οὔ-
σας, τὰς δὲ μετὰ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης γιγνομέ- 33
νας πολλὰ [g] τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων ὠφελούσας.
36 [h] Εἰ δή τινες τῶν προγεγενημένων ἐπὶ ταύταις ταῖς ἀρε-
ταῖς εὐδοκίμησαν, ἡγοῦμαι κἀμοὶ προσήκειν τῆς αὐτῆς
δόξης ἐκείνοις τυγχάνειν.

Τὴν μὲν οὖν δικαιοσύνην ἐκεῖθεν ἂν μάλιστα κατι-
37 δοιτε. παραλαβὼν γάρ, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν καθιστάμην,

[z] καὶ τὴν πόλιν G. vulg. καὶ πόλιν.
[a] κατένειμεν G. vulg. διένειμεν.
[b] βασιλεύς] βασιλεύων G.
[c] ἠξιώθην G. vulg. ἀξιωθείην.
[d] ἐγὼ G. vulg. ἔγωγε.
[e] τὸ καθ' αὑτὰς] τὸν καθ' αὑτὰς G.
[f] τῶν ἰδεῶν] om. G.
[g] τὸν βίον τὸν τῶν G. vulg. τὸν βίον τῶν.
[h] εἰ δή G. vulg. εἰ δὲ δή.

τὰ μὲν βασίλεια χρημάτων κενὰ καὶ πάντα κατηναλωμένα, [i]τὰ δὲ πράγματα ταραχῆς μεστὰ καὶ πολλῆς b
ἐπιμελείας δεόμενα καὶ φυλακῆς καὶ δαπάνης, [k]εἰδὼς
ἑτέρους ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς ἐκ παντὸς τρόπου τὰ
σφέτερ' αὐτῶν διορθουμένους καὶ πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν
τὴν αὑτῶν πράττειν ἀναγκαζομένους, ὅμως οὐδ' ὑφ' ἑνὸς
τούτων διεφθάρην, ἀλλ' οὕτως ὁσίως καὶ καλῶς ἐπεμε-
λήθην τῶν πραγμάτων, ὥστε μηδὲν ἐλλείπειν ἐξ ὧν οἷόντ'
ἦν αὐξηθῆναι καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν. c
38 πρός τε γὰρ τοὺς πολίτας μετὰ [l]τοσαύτης πραότητος
προσηνέχθην, ὥστε μήτε φυγὰς μήτε θανάτους μήτε χρη-
μάτων ἀποβολὰς μήτ' ἄλλην μηδεμίαν τοιαύτην συμφο-
39 ρὰν ἐπὶ τῆς ἐμῆς γεγενῆσθαι βασιλείας. ἀβάτου [m]δὲ
τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν οὔσης διὰ τὸν πόλεμον τὸν γεγενημέ-
νον, καὶ πανταχοῦ [n]συλωμένων ἡμῶν, τὰ πλεῖστα τούτων
διέλυσα, τοῖς μὲν ἅπαντ' ἀποτίνων, τοῖς δὲ μέρη, τῶν δ'
ἀναβαλέσθαι δεόμενος, πρὸς δὲ τοὺς ὅπως ἠδυνάμην περὶ d
40 τῶν ἐγκλημάτων διαλλαττόμενος. ἔτι δὲ καὶ τῶν τὴν νῆ-
σον οἰκούντων δυσκόλως πρὸς ἡμᾶς διακειμένων, καὶ βα-
σιλέως τῷ μὲν λόγῳ διηλλαγμένου τῇ δ' ἀληθείᾳ τρα-
χέως ἔχοντος, ἀμφότερα ταῦτα κατεπράϋνα, τῷ μὲν προ-
θύμως ὑπηρετῶν, πρὸς δὲ τοὺς δίκαιον ἐμαυτὸν παρέχων.
41 τοσούτου γὰρ δέω τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὥσθ' ἕτεροι
μέν, ἢν καὶ μικρῷ μείζω τῶν ὁμόρων δύναμιν ἔχωσιν, e
ἀποτέμνονται τῆς γῆς καὶ πλεονεκτεῖν ζητοῦσιν, ἐγὼ δ'
οὐδὲ τὴν [o]διδομένην χώραν ἠξίωσα λαβεῖν, ἀλλ' αἱροῦμαι

[i] τὰ δὲ πράγματα G. vulg. τὰ πράγματα δέ.
[k] εἰδὼς ἑτέρους G. vulg. εἰδὼς δ' ἑτέρους.
[l] τοσαύτης] τοιαύτης G.
[m] δὲ τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν G. vulg. δ' ἡμῖν τῆς Ἑλλάδος.
[n] συλωμένων G. vulg. συλουμένων.
[o] διδομένην χώραν G. vulg. διδομένην μοι χώραν.

μετὰ δικαιοσύνης τὴν ἐμαυτοῦ [p] μόνον ἔχειν μᾶλλον ἢ
μετὰ κακίας πολλαπλασίαν τῆς ὑπαρχούσης κτήσα-
42 σθαι. Καὶ τί δεῖ καθ' ἓν ἕκαστον λέγοντα διατρίβειν, 34
ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα δηλῶσαι περὶ ἐμαυτοῦ;
φανήσομαι γὰρ [q] οὐδένα μὲν πώποτ' ἀδικήσας, πλείους
δὲ καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὖ πεποιη-
κὼς καὶ μείζους δωρεὰς ἑκατέροις δεδωκὼς ἢ σύμπαντες
οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεύσαντες. καίτοι χρὴ τοὺς μέγα φρο-
νοῦντας ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ προσποιουμένους χρημάτων
εἶναι κρείττους τοιαύτας ὑπερβολὰς ἔχειν εἰπεῖν περὶ b
αὐτῶν.

43 Καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ σωφροσύνης ἔτι μείζω τούτων
ἔχω διελθεῖν. εἰδὼς γὰρ ἅπαντας ἀνθρώπους περὶ πλεί-
στου ποιουμένους τοὺς παῖδας τοὺς [r] αὑτῶν καὶ τὰς γυ-
ναῖκας, καὶ μάλιστ' ὀργιζομένους τοῖς εἰς ταῦτ' ἐξαμαρ-
τάνουσι, καὶ τὴν ὕβριν τὴν περὶ ταῦτα μεγίστων κακῶν
αἰτίαν γιγνομένην, καὶ πολλοὺς [s] ἤδη καὶ τῶν ἰδιωτῶν
44 καὶ τῶν [t] δυναστευσάντων διὰ ταύτην ἀπολομένους, οὕτως c
ἔφυγον τὰς αἰτίας ταύτας, ὥστ' ἐξ οὗ τὴν βασιλείαν
ἔλαβον, οὐδενὶ φανήσομαι σώματι πεπλησιακὼς πλὴν
τῆς ἐμαυτοῦ γυναικός, οὐκ ἀγνοῶν [u] ὅτι κἀκεῖνοι παρὰ
τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμοῦσιν, ὅσοι περὶ μὲν τὰ τῶν πολιτῶν
δίκαιοι τυγχάνουσιν ὄντες, ἄλλοθεν δέ πόθεν [x] αὐτοῖς ἐπο-
45 ρίσαντο τὰς ἡδονάς, ἀλλὰ βουλόμενος ἅμα μὲν ἐμαυτὸν
ὡς πορρωτάτω ποιῆσαι τῶν τοιούτων ὑποψιῶν, ἅμα δὲ
παράδειγμα καταστῆσαι τὸν τρόπον τὸν ἐμαυτοῦ τοῖς d
ἄλλοις πολίταις, γιγνώσκων ὅτι φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν τού-

[p] μόνον G. vulg. μόνην.
[q] οὐδένα G. vulg. μηδένα.
[r] αὑτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[s] ἤδη καὶ τῶν G. vulg. ἤδη τῶν.
[t] δυναστευσάντων — ἀπολομένους G. vulg. δυναστευόντων—ἀπολλυμένους.
[u] ὅτι κἀκεῖνοι G. vulg. ὡς κἀκεῖνοι.
[x] αὐτοῖς G. vulg. ἑαυτοῖς.

τοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι τὸν βίον διάγειν, ἐν οἷς ἂν τοὺς
46 ἄρχοντας τοὺς [y] αὐτῶν ὁρῶσι διατριβοντας. ἔπειτα καὶ
προσήκειν ἡγησάμην τοσούτῳ τοὺς [z] βασιλέας βελτίους
εἶναι τῶν ἰδιωτῶν, ὅσῳπερ καὶ τὰς τιμὰς μείζους αὐτῶν
ἔχουσι, καὶ δεινὰ ποιεῖν ὅσοι τοὺς μὲν ἄλλους κοσμίως
ζῆν ἀναγκάζουσιν, αὐτοὶ δ' αὐτοὺς μὴ σωφρονεστέρους e
47 τῶν ἀρχομένων παρέχουσιν. πρὸς δὲ τούτοις τῶν μὲν ἄλ-
λων πράξεων ἐώρων [a] ἐγκρατεῖς καὶ τοὺς πολλοὺς γιγνο-
μένους, τῶν δ' ἐπιθυμιῶν τῶν περὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς
γυναῖκας καὶ τοὺς βελτίστους ἡττωμένους· [b] ἐβουλήθην
οὖν ἐν τούτοις ἐμαυτὸν ἐπιδεῖξαι καρτερεῖν δυνάμενον, ἐν
οἷς ἔμελλον οὐ μόνον τῶν [c] ἄλλων διοίσειν, ἀλλὰ καὶ τῶν
48 ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονούντων. ἔτι δὲ καὶ τῶν τοιούτων πολ- 35
λὴν κακίαν κατεγίγνωσκον, ὅσοι γυναῖκας λαβόντες καὶ
κοινωνίαν ποιησάμενοι παντὸς τοῦ βίου μὴ στέργουσιν οἷς
ἔπραξαν, ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἡδοναῖς λυποῦσι ταύτας ὑφ'
ὧν αὐτοὶ μηδὲν ἀξιοῦσι λυπεῖσθαι, καὶ περὶ μὲν ἄλλας
[d] τινὰς κοινωνίας ἐπιεικεῖς σφᾶς αὐτοὺς παρέχουσιν, ἐν
δὲ ταῖς πρὸς τὰς γυναῖκας ἐξαμαρτάνουσιν· ἃς ἔδει το-
σούτῳ μᾶλλον διαφυλάττειν, ὅσῳπερ οἰκειότεραι καὶ μεί- b
49 ζους οὖσαι [e] τῶν ἄλλων τυγχάνουσιν. [f] εἶτα λανθάνουσιν
ἔνδον ἐν τοῖς βασιλείοις στάσεις καὶ διαφορὰς [g] αὐτοῖς
ἐγκαταλείποντες. καίτοι χρὴ τοὺς ὀρθῶς βασιλεύοντας
μὴ μόνον τὰς πόλεις ἐν ὁμονοίᾳ πειρᾶσθαι διάγειν, ὧν ἂν
ἄρχωσιν, ἀλλὰ καὶ [h] τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους καὶ τοὺς

[y] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[z] βασιλέας] βασιλεῖς G.
[a] ἐγκρατεῖς καὶ τοὺς] ἐγκρατεῖς τοὺς G.
[b] ἐβουλήθην G. vulg. ἠβουλήθην.
[c] ἄλλων G. vulg. πολλῶν.
[d] τινὰς κοινωνίας G. vulg. κοινωνίας τινάς.
[e] τῶν ἄλλων τυγχάνουσιν G. vulg. τυγχάνουσι τῶν ἄλλων.
[f] εἶτα λανθάνουσιν ἔνδον ἐν τοῖς G. vulg. εἶτα καὶ λανθάνουσιν ἔνδον ἐν αὐτοῖς τοῖς.
[g] αὐτοῖς G. vulg. ἑαυτοῖς.
[h] τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους G. vulg. τοὺς ἰδίους οἴκους.

τόπους ἐν οἷς ἂν κατοικῶσιν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα σω-
50 φροσύνης ἔργα καὶ δικαιοσύνης ἐστίν. Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ
γνώμην ἔσχον οὐδὲ περὶ τῆς παιδοποιίας τοῖς πλείστοις c
τῶν βασιλέων, οὐδ' ὠήθην δεῖν τοὺς μὲν ἐκ ταπεινοτέρας
ποιήσασθαι τῶν παίδων τοὺς δ' ἐκ σεμνοτέρας, οὐδὲ τοὺς
μὲν νόθους αὐτῶν τοὺς δὲ γνησίους καταλιπεῖν, ἀλλὰ
πάντας ἔχειν τὴν αὐτὴν φύσιν καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς
μητρὸς ἀνενεγκεῖν, τῶν μὲν θνητῶν εἰς Εὐαγόραν τὸν πα-
τέρα [i] τὸν ἐμόν, τῶν δ' ἡμιθέων εἰς Αἰακίδας, τῶν δὲ θεῶν
εἰς Δία, καὶ μηδένα τῶν ἐξ ἐμοῦ γενομένων [k] ἀποστερη-
θῆναι ταύτης τῆς εὐγενείας. d
51 Πολλῶν δέ με προτρεπόντων ἐμμένειν τοῖς ἐπιτηδεύ-
μασι τούτοις, οὐχ [l] ἥκιστα κἀκεῖνο παρεκάλεσεν, ὅτι τῆς
μὲν ἀνδρίας καὶ τῆς δεινότητος καὶ τῶν ἄλλων τῶν εὐδοκι-
μούντων ἐώρων καὶ τῶν κακῶν ἀνδρῶν πολλοὺς μετέχον-
τας, [m] τὴν δὲ δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἴδια κτήματα
52 τῶν καλῶν κἀγαθῶν ὄντα. κάλλιστον οὖν ὑπέλαβον, εἴ
τις δύναιτο ταύταις ταῖς ἀρεταῖς [n] προέχειν τῶν ἄλλων
ὧν οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν, [o] ἀλλὰ γνησιώ- e
ταται καὶ βεβαιόταται καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἄξιαι
53 τυγχάνουσιν οὖσαι. τούτων [p] ἕνεκα καὶ ταῦτα διανοηθεὶς
[q] περιττοτέρως τῶν ἄλλων ἤσκησα [r] τὴν σωφροσύνην καὶ
προειλόμην τῶν ἡδονῶν οὐ τὰς ἐπὶ [s] τοῖς ἔργοις τοῖς μηδε- 36

[i] τὸν ἐμόν] om. G.

[k] ἀποστερηθῆναι] γρ. ἀπολελεῖφθαι rec. marg. G.

[l] ἥκιστα κἀκεῖνο G. vulg. ἥκιστά με κἀκεῖνο.

[m] τὴν δὲ δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην G. vulg. τὴν δὲ σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην.

[n] προέχειν τῶν ἄλλων ὧν οὐδὲν G. vulg. προσέχειν τὸν νοῦν τῶν ἄλλων ἀφελόμενος (Coraes ἀφέμενος) ὧν μηδέν.

[o] ἀλλὰ γνησιώταται G. vulg. ἀλλὰ καὶ γνησιώταται.

[p] ἕνεκα καὶ ταῦτα G. vulg. ἕνεκα ταῦτα.

[q] περιττοτέρως G. vulg. περιττότερον.

[r] τὴν σωφροσύνην καὶ προειλόμην G. vulg. τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ ταύτας προειλόμην.

[s] τοῖς ἔργοις τοῖς μ. τ. ἔχουσιν

μίαν τιμὴν ἔχουσιν, ἀλλὰ τὰς ἐπὶ ταῖς δόξαις ταῖς δι' ἀνδραγαθίαν γιγνομέναις. Χρὴ δὲ δοκιμάζειν τὰς ἀρετὰς οὐκ ἐν ταῖς αὐταῖς ἰδέαις ἁπάσας, ἀλλὰ τὴν μὲν δικαιοσύνην ἐν ταῖς ἀπορίαις, τὴν δὲ σωφροσύνην ἐν ταῖς δυναστείαις, τὴν [t] δ' ἐγκράτειαν ἐν ταῖς τῶν νεωτέρων ἡλι-
54 κίαις. ἐγὼ τοίνυν ἐν [u] πᾶσι τοῖς καιροῖς φανήσομαι πεῖραν τῆς ἐμαυτοῦ φύσεως δεδωκώς. ἐνδεὴς [v] μέν γε χρη- b
μάτων καταλειφθεὶς οὕτω δίκαιον ἐμαυτὸν παρέσχον ὥστε μηδένα λυπῆσαι τῶν πολιτῶν· λαβὼν δ' ἐξουσίαν ὥστε ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωμαι, σωφρονέστερος τῶν ἰδιωτῶν ἐγενόμην· τούτων δ' ἀμφοτέρων ἐκράτησα ταύτην ἔχων τὴν ἡλικίαν, ἐν ᾗ τοὺς πλείστους ἂν εὕροιμεν [x] πλεῖστα
55 περὶ τὰς πράξεις ἐξαμαρτάνοντας. Καὶ ταῦτ' ἐν ἑτέροις μὲν ἴσως ἂν ὤκνουν εἰπεῖν, οὐχ ὡς οὐ φιλοτιμούμενος c
ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἀλλ' ὡς οὐκ ἂν πιστευθεὶς ἐκ τῶν λεγομένων· ὑμεῖς δ' αὐτοί μοι μάρτυρές ἐστε πάντων
56 τῶν εἰρημένων. [y] Ἄξιον μὲν οὖν καὶ τοὺς φύσει κοσμίους ὄντας ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν, ἔτι δὲ [y] μᾶλλον καὶ τοὺς μετὰ λογισμοῦ τοιούτους ὄντας. οἱ μὲν γὰρ τύχῃ καὶ μὴ γνώμῃ σωφρονοῦντες τυχὸν ἂν καὶ μεταπεισθεῖεν· οἱ δὲ πρὸς τῷ πεφυκέναι καὶ διεγνωκότες ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀρετή, δῆλον ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν ταύτῃ τῇ d
τάξει διαμένουσι.

57 Διὰ τοῦτο δὲ πλείους ἐποιησάμην τοὺς λόγους καὶ περὶ ἐμαυτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν προειρημένων, ἵνα μηδεμιαν ὑπολίπω πρόφασιν ὡς οὐ δεῖ ποιεῖν ὑμᾶς ἐκόν-

G. vulg. τοῖς ἔργοις μ. τ. ἐχούσας.

[t] δ' ἐγκράτειαν G. vulg. δὲ καρτερίαν.

[u] πᾶσι τοῖς καιροῖς G. vulg. ἅπασι τοῖς καιροῖς τούτοις.

[v] μέν γε rec. G. (pr. enim alteram particulam om.) vulg. μὲν γάρ.

[x] πλεῖστα G. vulg. μάλιστα.

[y] μᾶλλον καὶ τοὺς G. vulg. μᾶλλον τοὺς καί.

τας καὶ προθύμως, ἅττ' ἂν ἐγὼ [z] συμβουλεύσω καὶ προστάξω.

58 Φημὶ [a] δὲ χρῆναι πράττειν ἕκαστον ὑμῶν, ἐφ' οἷς ἐφέστηκεν, ἐπιμελῶς καὶ δικαίως· καθ' ὁπότερον γὰρ ἂν [b] ἐλλείπητε τούτων, ἀνάγκη [c] κακῶς σχεῖν ταύτῃ τὰς πράξεις. μηδενὸς [d] οὖν ὀλιγωρεῖτε μηδὲ καταφρονεῖτε τῶν προστεταγμένων, ὑπολαμβάνοντες ὡς οὐ παρὰ [e] τοῦτ' ἐστίν, ἀλλ' ὡς παρ' ἕκαστον τῶν μερῶν ἢ καλῶς ἢ κακῶς [f] τὸ σύμπαν ἕξον, οὕτω σπουδάζετε περὶ αὐτῶν.

59 [g] Κήδεσθε μηδὲν ἧττον τῶν ἐμῶν ἢ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν, 37
καὶ μὴ νομίζετε μικρὸν ἀγαθὸν εἶναι τὰς τιμὰς ἃς ἔχουσιν οἱ καλῶς τῶν ἡμετέρων ἐπιστατοῦντες. Ἀπέχεσθε τῶν ἀλλοτρίων, ἵν' ἀσφαλέστερον τοὺς οἴκους τοὺς ὑμετέ-
60 ρους αὐτῶν κεκτῆσθε. Τοιούτους εἶναι χρὴ περὶ τοὺς ἄλλους [h] ὑμᾶς, οἵονπερ ἐμὲ περὶ ὑμᾶς ἀξιοῦτε γίγνεσθαι. Μὴ σπεύδετε πλουτεῖν μᾶλλον ἢ χρηστοὶ δοκεῖν εἶναι, γιγνώσκοντες ὅτι καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρ- b
βάρων οἱ μεγίστας ἐπ' ἀρετῇ δόξας ἔχοντες πλείστων
61 ἀγαθῶν δεσπόται καθίστανται. Τοὺς χρηματισμοὺς τοὺς παρὰ τὸ δίκαιον γιγνομένους ἡγεῖσθε μὴ πλοῦτον ἀλλὰ κίνδυνον ποιήσειν. Μὴ τὸ μὲν λαβεῖν κέρδος εἶναι νομίζετε, τὸ δ' ἀναλῶσαι ζημίαν· οὐδέτερον γὰρ τούτων ἀεὶ τὴν αὐτὴν [i] ἔχει δύναμιν, ἀλλ' ὁπότερον ἂν ἐν καιρῷ καὶ μετ' ἀρετῆς γίγνηται, τοῦτ' [k] ὠφελεῖ τοὺς ποιοῦντας. c

[z] συμβουλεύσω καὶ προστάξω G. vulg. προστάξω καὶ συμβουλεύσω.
[a] δὲ χρῆναι πράττειν G. vulg. δὴ πράττειν. Coraës δὴ δεῖν πράττειν.
[b] ἐλλείπητε τούτων G. vulg. ἐλλίπητέ τι τούτων.
[c] κακῶς σχεῖν ταύτῃ G. vulg. ταύτῃ κακῶς ἔχειν.
[d] οὖν] om. G.
[e] τοῦτ' G. vulg. ταῦτ'.
[f] τὸ σύμπαν ἕξον G. vulg. ἕξον τὸ σύμπαν.
[g] κήδεσθε G. vulg. καὶ κήδεσθε.
[h] ὑμᾶς post ἄλλους om. G.
[i] ἔχει] ἔχειν pr. G.
[k] ὠφελεῖ G. vulg. ὠφελήσει.

62 Μηδὲ πρὸς ἓν χαλεπῶς ἔχετε τῶν ὑπ' ἐμοῦ προσταττο-
μένων· ὅσοι γὰρ ἂν ὑμῶν περὶ πλεῖστα τῶν ἐμῶν χρησί-
μους αὑτοὺς παράσχωσιν, οὗτοι πλεῖστα τοὺς οἴκους τοὺς
63 [1] αὑτῶν ὠφελήσουσιν. Ὅ τι ἂν ὑμῶν ἕκαστος αὑτὸς αὑ-
τῷ τύχῃ συνειδώς, ἡγείσθω μηδ' ἐμὲ λήσειν, ἀλλ' ἐὰν
καὶ τὸ σῶμα [m] τοὐμὸν μὴ παρῇ, [n] τήν γε διάνοιαν τὴν
ἐμὴν οἰέσθω τοῖς γιγνομένοις παρεστάναι· ταύτην γὰρ τὴν
γνώμην ἔχοντες [o] σωφρονέστερον βουλεύσεσθε περὶ ἁπάν- d
64 των. Μηδὲν ἀποκρύπτεσθε μήθ' ὧν κέκτησθε μήθ' ὧν
ποιεῖτε μήθ' ὧν μέλλετε πράττειν, εἰδότες ὅτι περὶ τὰ
κεκρυμμένα τῶν πραγμάτων ἀναγκαῖόν ἐστι πολλοὺς
φόβους γίγνεσθαι. Μὴ τεχνικῶς ζητεῖτε πολιτεύεσθαι
μηδ' ἀφανῶς, ἀλλ' οὕτως ἁπλῶς καὶ φανερῶς ὥστε
μηδ' ἄν τις βούληται ῥᾴδιον [p] ὑμᾶς εἶναι διαβαλεῖν. e
65 Δοκιμάζετε τὰς πράξεις, καὶ νομίζετε πονηρὰς μὲν [q] ἃς
πράττοντες λανθάνειν ἐμὲ βούλεσθε, χρηστὰς δὲ περὶ [r] ὧν
ἐγὼ μέλλω πυθόμενος βελτίους ὑμᾶς νομιεῖν. Μὴ κα-
τασιωπᾶτε, ἐάν τινας ὁρᾶτε περὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν πο-
νηροὺς ὄντας, ἀλλ' ἐξελέγχετε, καὶ νομίζετε τῆς αὐτῆς
[s] ζημίας ἀξίους εἶναι τοὺς συγκρύπτοντας τοῖς [t] ἁμαρτά-
66 νουσιν. [u] Εὐτυχεῖν νομίζετε μὴ τοὺς λανθάνοντας, ἐάν τι 38
κακὸν ποιήσωσιν, ἀλλὰ τοὺς μηδὲν ἐξαμαρτάνοντας· τοὺς
μὲν γὰρ εἰκὸς τοιαῦτα παθεῖν, οἷά περ αὐτοὶ ποιοῦσι,
τοὺς δὲ χάριν ἀπολαβεῖν, ἧς ἄξιοι τυγχάνουσιν ὄντες.

[1] αὑτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[m] τοὐμὸν] om. G.
[n] τήν γε] τὴν G.
[o] σωφρ. βουλεύσεσθε περὶ ἁπάντων G. vulg. σωφρ. ἂν βουλεύσαισθε περὶ αὐτῶν.
[p] ὑμᾶς εἶναι διαβαλεῖν G. vulg. εἶναι ὑμᾶς διαβάλλειν.
[q] ἃς πράττοντες λανθάνειν ἐμὲ βούλεσθε G. vulg. ἃς ἂν πράττοντες ἐμὲ βούλησθε λανθάνειν.
[r] ὧν ἐγὼ G. vulg. ὧν ἂν ἐγώ.
[s] ζημίας ἀξίους εἶναι G. vulg. εἶναι ζημίας ἀξίους.
[t] ἁμαρτάνουσιν G. vulg. ἐξαμαρτάνουσιν.
[u] εὐτυχεῖν G. vulg. εὐτυχεῖς.

67 [x] Ἑταιρείας μὴ ποιεῖσθε μηδὲ συνόδους ἄνευ τῆς ἐμῆς
γνώμης· αἱ γὰρ τοιαῦται συστάσεις ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις
πολιτείαις πλεονεκτοῦσιν, ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις κινδυ-
νεύουσιν. Μὴ μόνον ἀπέχεσθε τῶν ἁμαρτημάτων, ἀλλὰ
καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοιούτων ἐν οἷς ἀναγκαῖόν b
68 ἐστιν ὑποψίαν [y] ἐγγίγνεσθαι. Τὴν ἐμὴν φιλίαν ἀσφα-
λεστάτην καὶ βεβαιοτάτην εἶναι νομίζετε. [z] Διαφυλάτ-
τετε τὴν παροῦσαν κατάστασιν, καὶ μηδεμιᾶς ἐπιθυμεῖτε
μεταβολῆς, εἰδότες ὅτι διὰ [a] τὰς ταραχὰς ἀναγκαῖόν
ἐστι καὶ τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι καὶ τοὺς οἴκους τοὺς
69 ἰδίους ἀναστάτους γίγνεσθαι. Μὴ μόνον τὰς φύσεις αἰ-
τίας νομίζετε τοῦ χαλεποὺς ἢ [b] πράους εἶναι τοὺς τυράν- c
νους, ἀλλὰ καὶ [c] τὸν τρόπον τὸν τῶν πολιτῶν· πολλοὶ
γὰρ ἤδη διὰ τὴν τῶν ἀρχομένων κακίαν τραχύτερον ἢ
κατὰ τὴν [d] αὐτῶν γνώμην ἄρχειν ἠναγκάσθησαν. Θαρ-
ρεῖτε [e] μὴ μᾶλλον διὰ τὴν πραότητα τὴν ἐμὴν ἢ διὰ τὴν
70 ὑμετέραν αὐτῶν ἀρετήν. Τὴν ἐμὴν ἀσφάλειαν ἄδειαν
[f] ὑμῖν αὐτοῖς εἶναι νομίζετε· καλῶς γὰρ τῶν περὶ ἐμὲ
καθεστώτων τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ περὶ [g] ὑμᾶς ἕξει. d
Ταπεινοὺς μὲν εἶναι χρὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμήν, ἐμμέ-
νοντας τοῖς [h] ἔθεσι καὶ διαφυλάττοντας τοὺς νόμους τοὺς
βασιλικούς, λαμπροὺς [i] δ' ἐν ταῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως λει-
τουργίαις καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπ' ἐμοῦ προσταττομέ-
71 νοις. Προτρέπετε τοὺς νεωτέρους ἐπ' ἀρετὴν μὴ μόνον

[x] ἑταιρείας μὴ ποιεῖσθε μηδὲ G. vulg. ἑταιρίας μὴ ποιεῖτε μήτε.

[y] ἐγγίγνεσθαι G. vulg. γίγνεσθαι.

[z] διαφυλάττετε G. vulg. καὶ διαφυλάττετε.

[a] τὰς ταραχὰς G. vulg. τὰς τοιαύτας ταραχάς.

[b] πράους] πραοτέρους G.

[c] τὸν τρόπον τὸν τῶν G. vulg. τὸν τρόπον τῶν.

[d] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.

[e] μὴ μᾶλλον διὰ τὴν πραότητα τὴν ἐμὴν G. vulg. μὴ διὰ τὴν ἐμὴν μᾶλλον πρᾳότητα.

[f] ὑμῖν αὐτοῖς G. vulg. ἑαυτοῖς.

[g] ὑμᾶς ἕξει G. vulg. ὑμᾶς αὐτοὺς ἕξει.

[h] ἔθεσι G. vulg. ἤθεσι.

[i] δ' ἐν G. vulg. δ' ἔν τε.

παραινοῦντες, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς πράξεις [k] ὑποδεικνύντες
αὐτοῖς [l] οἵους εἶναι χρὴ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθούς. Δι-
δάσκετε τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν [m] βασιλεύε- e
σθαι, καὶ περὶ τὴν παίδευσιν [n] τὴν τοιαύτην ἐθίζετ' αὐτοὺς
72 ὡς μάλιστα διατρίβειν· [o] ἢν γὰρ καλῶς ἄρχεσθαι μά-
θωσι, [p] πολλῶν ἄρχειν δυνήσονται, καὶ πιστοὶ μὲν ὄντες
καὶ δίκαιοι μεθέξουσι τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν, κακοὶ δὲ
γενόμενοι κινδυνεύσουσι περὶ τῶν ὑπαρχόντων. Μέγιστον 39
ἡγεῖσθε [q] τοῖς παισὶ καὶ βεβαιότατον πλοῦτον παραδώ-
σειν, [r] ἢν αὐτοῖς δύνησθε τὴν ἡμετέραν εὔνοιαν καταλεί-
73 πειν. Ἀθλιωτάτους ἡγεῖσθε καὶ δυστυχεστάτους, ὅσοι
περὶ τοὺς [s] πιστεύοντας ἄπιστοι γεγόνασιν· ἀνάγκη γὰρ
τοὺς τοιούτους ἀθύμως ἔχοντας καὶ φοβουμένους [t] ἅπαν-
τα, καὶ μηδὲν μᾶλλον πιστεύοντας τοῖς φίλοις ἢ τοῖς
74 ἐχθροῖς, τὸν ἐπίλοιπον χρόνον διάγειν. Ζηλοῦτε μὴ τοὺς
πλεῖστα κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς μηδὲν κακὸν σφίσιν b
αὐτοῖς συνειδότας· μετὰ γὰρ τοιαύτης ψυχῆς [u] ἥδιστ'
ἄν τις δύναιτο τὸν βίον διαγαγεῖν. Μὴ τὴν [x] κακίαν
οἴεσθε δύνασθαι μὲν πλείω τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν τὸ δ'
ὄνομα δυσχερέστερον ἔχειν, ἀλλ' οἵων περ ὀνομάτων [y] ἕκα-
στον τῶν πραγμάτων τετύχηκε, τοιαύτας ἡγεῖσθε καὶ
75 τὰς δυνάμεις αὐτῶν εἶναι. Μὴ φθονεῖτε τοῖς παρ' ἐμοὶ

[k] ὑποδεικνύντες] ὑποδεικνύοντες G.

[l] οἵους G. vulg. ὁποίους.

[m] βασιλεύεσθαι] πειθαρχεῖν G.

[n] τὴν τοιαύτην ἐθίζετ'] τὴν εἰρημένην διδάσκετ' G.

[o] ἢν γὰρ καλῶς G. vulg. ἐὰν γάρ.

[p] πολλῶν ἄρχειν G. vulg. πολλῷ μᾶλλον ἄρχειν.

[q] τοῖς παισὶ καὶ βεβαιότατον] καὶ δικαιότατον τοῖς παισὶ G.

[r] ἢν—καταλείπειν G. vulg. ἐὰν —καταλιπεῖν.

[s] πιστεύοντας G. vulg. πιστεύσαντας.

[t] ἅπαντα G. vulg. ἅπαντας.

[u] ἥδιστ' ἄν τις δύναιτο τὸν βίον διαγαγεῖν G. vulg. ἥδιον ἄν τις τὸν βίον δύναιτο διάγειν.

[x] κακίαν οἴεσθε δύνασθαι μὲν πλείω τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν G. vulg. κακίαν δύνασθαι μὲν πλέαν τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν νομίζετε.

[y] ἕκαστον G. ἕκαστα.

πρωτεύουσιν ἀλλ' ἀμιλλᾶσθε, καὶ πειρᾶσθε χρηστοὺς ὑμᾶς αὐτοὺς παρέχοντες [z] ἐξισοῦσθαι τοῖς προέχουσι. Φι- c
λεῖν οἴεσθε δεῖν καὶ τιμᾶν οὕσπερ ἂν καὶ ὁ βασιλεύς, ἵνα
καὶ παρ' [a] ἐμοῦ τυγχάνητε τῶν αὐτῶν τούτων. Οἷά περ
παρόντος ἐμοῦ λέγετε, τοιαῦτα [b] καὶ περὶ ἀπόντος φρο-
76 νεῖτε. Τὴν εὔνοιαν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐν τοῖς ἔργοις ἐνδείκνυ-
σθε μᾶλλον [c] ἢ ἐν τοῖς λόγοις. Ἃ πάσχοντες ὑφ' ἑτέ-
ρων ὀργίζεσθε, ταῦτα [d] τοὺς ἄλλους μὴ ποιεῖτε. Περὶ
ὧν ἂν ἐν τοῖς λόγοις κατηγορῆτε, μηδὲν τούτων ἐν τοῖς
ἔργοις ἐπιτηδεύετε. Τοιαῦτα προσδοκᾶτε πραξειν, οἷ' ἂν d
77 περὶ ἡμῶν διανοῆσθε. Μὴ μόνον ἐπαινεῖτε τοὺς ἀγαθοὺς
ἀλλὰ καὶ μιμεῖσθε. Τοὺς λόγους τοὺς ἐμοὺς νόμους εἶ-
ναι [e] νομίζοντες πειρᾶσθε τούτοις ἐμμένειν, εἰδότες ὅτι τοῖς
μάλιστα ποιοῦσιν ὑμῶν [f] ἀγὼ βούλομαι, [g] τάχιστα τού-
τοις ἐξέσται ζῆν ὡς αὐτοὶ βούλονται. Κεφάλαιον [h] δὲ
τῶν εἰρημένων, [i] οἵους περ τοὺς ὑφ' ὑμῶν ἀρχομένους οἴεσθε
δεῖν περὶ ὑμᾶς εἶναι, τοιούτους [k] χρὴ καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν e
τὴν ἐμὴν ὑμᾶς γίγνεσθαι.
78 Καὶ ταῦτ' [l] ἐὰν ποιῆτε, τί δεῖ περὶ τῶν συμβησομένων
μακρολογεῖν; ἢν γὰρ ἐγώ τε παρέχω τοιοῦτον ἐμαυτὸν
οἷόν περ ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, καὶ τὰ παρ' [m] ὑμῶν
ὑπηρετῆται, ταχέως ὄψεσθε καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον 40
αὐτῶν ἐπιδεδωκότα καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν ηὐξημένην καὶ

[z] ἐξισοῦσθαι G. vulg. ἀξιοῦσθαι.
[a] ἐμοῦ] μου G.
[b] καὶ περὶ ἀπόντος G. vulg. καὶ ἀπόντος.
[c] ἢ ἐν τοῖς G. vulg. ἢ τοῖς.
[d] τοὺς ἄλλους H. Wolfius: libri τοῖς ἄλλοις.
[e] νομίζοντες πειρᾶσθε G. vulg. νομίζετε καὶ πειρᾶσθε.
[f] ἀγὼ G. vulg. ἄ.
[g] τάχιστα τούτοις G. μάλιστα τούτοις marg. G. vulg. om. adverbium.
[h] δὲ] om. G.
[i] οἵουσπερ τοὺς G. vulg. οἵουσπερ ἂν τούς.
[k] χρὴ καὶ περὶ G. vulg. χρὴ περί.
[l] ἐὰν] ἂν G.
[m] ὑμῶν ὑπηρετῆται G. vulg. ὑμῶν ὁμοίως ὑπηρετῆται.

79 τὴν πόλιν εὐδαίμονα γεγενημένην. ἄξιον μὲν οὖν τηλικούτων ἀγαθῶν [n] ἕνεκα μηδὲν ἐλλείπειν, ἀλλὰ καὶ πόνους καὶ κινδύνους οὐστινασοῦν ὑπενεγκεῖν· ὑμῖν δ' ἔξεστι μηδὲν ταλαιπωρηθεῖσιν, ἀλλὰ πιστοῖς μόνον καὶ δικαίοις οὖσιν, ἅπαντα ταῦτα διαπράξασθαι [o].

Δ.

[p] ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ.

ΠΟΛΛΑΚΙΣ ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεις συναγα- 41
γόντων καὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας καταστησάντων, ὅτι
τὰς μὲν τῶν σωμάτων [q] εὐεξίας οὕτω μεγάλων δωρεῶν
ἠξίωσαν, [r] τοῖς δ' ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἰδίᾳ πονήσασι καὶ τὰς
ἑαυτῶν ψυχὰς οὕτω παρασκευάσασιν ὥστε καὶ τοὺς ἄλ-
λους ὠφελεῖν δύνασθαι, τούτοις δ' οὐδεμίαν τιμὴν ἀπέ-
2 νειμαν, ὧν εἰκὸς ἦν αὐτοὺς μᾶλλον ποιήσασθαι πρόνοιαν· b
τῶν μὲν γὰρ ἀθλητῶν δὶς τοσαύτην ῥώμην λαβόντων οὐδὲν
ἂν πλέον γένοιτο τοῖς ἄλλοις, ἑνὸς δὲ ἀνδρὸς εὖ φρονή-
σαντος ἅπαντες ἂν ἀπολαύσειαν οἱ βουλόμενοι κοινωνεῖν
3 τῆς ἐκείνου διανοίας. οὐ μὴν ἐπὶ τούτοις ἀθυμήσας εἰλό-
μην ῥᾳθυμεῖν, ἀλλ' ἱκανὸν νομίσας ἆθλον ἔσεσθαί μοι τὴν
δόξαν τὴν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου γενησομένην ἧκω συμβου-
λεύσων περί τε τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ
τῆς ὁμονοίας τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πολ- c
λοὶ τῶν προσποιησαμένων εἶναι σοφιστῶν ἐπὶ τοῦτον τὸν 2

[n] ἕνεκα μηδὲν] ἕνεκα καὶ μηδὲν G.
[o] Subscribit G. νικοκλῆς ἢ κύπριοι.
[p] ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ G.
[q] εὐεξίας] εὐτυχίας G.
[r] τούτοις δ' οὐδεμίαν G. vulg. τούτοις οὐδεμίαν.

4 λόγον ὥρμησαν, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐλπίζων [s] τοσοῦτον διοί-
σειν ὥστε [t] τοῖς ἄλλοις μηδὲν πώποτε δοκεῖν εἰρῆσθαι περὶ
αὐτῶν, ἅμα δὲ προκρίνας τούτους καλλίστους εἶναι τῶν
λόγων, οἵτινες περὶ μεγίστων τυγχάνουσιν ὄντες καὶ τούς
τε λέγοντας μάλιστ' ἐπιδεικνύουσι καὶ τοὺς ἀκούοντας
5 πλεῖστ' ὠφελοῦσιν, ὧν εἷς οὗτός ἐστιν. ἔπειτ' οὐδ' οἱ καιροί
πω παρεληλύθασιν, ὥστ' ἤδη μάτην εἶναι τὸ μεμνῆ-
σθαι περὶ [u] τούτων. τότε γὰρ χρὴ παύεσθαι [x] λέγοντας,
ὅταν ἢ τὰ πράγματα λάβῃ τέλος καὶ μηκέτι δέῃ βου- b
λεύεσθαι περὶ [y] αὐτῶν, ἢ τὸν λόγον ἴδῃ τις ἔχοντα πέρας,
6 ὥστε μηδεμίαν λελεῖφθαι τοῖς ἄλλοις ὑπερβολήν. ἕως δ'
ἂν τὰ μὲν ὁμοίως ὥσπερ πρότερον φέρηται, τὰ δ' εἰρημένα
φαύλως ἔχοντα τυγχάνῃ, πῶς οὐ χρὴ σκοπεῖν καὶ φιλο-
σοφεῖν τοῦτον τὸν λόγον, ὃς ἂν κατορθωθῇ, καὶ τοῦ πολέ-
μου τοῦ πρὸς ἀλλήλους καὶ τῆς ταραχῆς [z] τῆς παρούσης
7 καὶ τῶν μεγίστων κακῶν ἡμᾶς ἀπαλλάξει; Πρὸς δὲ c
τούτοις, εἰ μὲν μηδαμῶς ἄλλως οἷόν τ' ἦν δηλοῦν τὰς
αὐτὰς πράξεις ἀλλ' ἢ διὰ μιᾶς ἰδέας, εἶχεν ἄν τις ὑπο-
λαβεῖν ὡς περίεργόν ἐστι τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις λέ-
8 γοντα πάλιν ἐνοχλεῖν τοῖς ἀκούουσιν· ἐπειδὴ δ' οἱ λόγοι
[a] τοιαύτην ἔχουσι τὴν φύσιν, [b] ὥσθ' οἷόν τ' εἶναι περὶ [c] τῶν
αὐτῶν πολλαχῶς ἐξηγήσασθαι, καὶ τά τε μεγάλα τα-
πεινὰ ποιῆσαι καὶ τοῖς μικροῖς μέγεθος [d] περιθεῖναι, καὶ
τὰ παλαιὰ καινῶς [e] διελθεῖν καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γεγε- d
νημένων ἀρχαίως εἰπεῖν, οὐκ ἔτι φευκτέον ταῦτ' ἐστὶ περὶ
ὧν ἕτεροι πρότερον εἰρήκασιν, ἀλλ' ἄμεινον ἐκείνων εἰπεῖν

[s] τοσοῦτον διοίσειν G. vulg. τοσοῦτον αὐτῶν διοίσειν.
[t] τοῖς ἄλλοις μηδὲν πώποτε] τώποτε μηδὲν τοῖς ἄλλοις G.
[u] τούτων G. vulg. αὐτῶν.
[x] λέγοντας G. vulg. λέγοντα.
[y] αὐτῶν] αὐτὸν pr. G.
[z] τῆς παρούσης] Articulum om. G.
[a] τοιαύτην] ταύτην G.
[b] ὥσθ'] ὡς pr. G.
[c] τῶν αὐτῶν] τὸν αὐτὸν G.
[d] περιθεῖναι G. vulg. προσθεῖναι.
[e] διελθεῖν G. vulg. διεξελθεῖν.

9 πειρατέον. αἱ μὲν γὰρ πράξεις αἱ προγεγενημέναι κοιναὶ
πᾶσιν ἡμῖν κατελείφθησαν, τὸ δ' ἐν καιρῷ ταύταις κα-
ταχρήσασθαι καὶ τὰ προσήκοντα περὶ ἑκάστης ἐνθυμηθῆ-
ναι καὶ τοῖς ὀνόμασιν εὖ διαθέσθαι τῶν εὖ φρονούντων ἴδιόν
10 ἐστιν. ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἂν μεγίστην ἐπίδοσιν λαμβάνειν c
καὶ τὰς ἄλλας τέχνας καὶ τὴν περὶ τοὺς λόγους φιλο-
σοφίαν, εἴ τις [f] θαυμάζοι καὶ τιμῴη μὴ τοὺς πρώτους τῶν
[g] ἔργων ἀρχομένους, ἀλλὰ τοὺς [h] ἄρισθ' ἕκαστον αὐτῶν
ἐξεργαζομένους, μηδὲ τοὺς περὶ τούτων [i] ζητοῦντας λέγειν 43
περὶ ὧν μηδεὶς πρότερον εἴρηκεν, ἀλλὰ τοὺς οὕτως ἐπι-
σταμένους εἰπεῖν ὡς οὐδεὶς ἂν ἄλλος δύναιτο.

11 Καίτοι τινὲς ἐπιτιμῶσι τῶν λόγων τοῖς ὑπὲρ τοὺς ἰδιώ-
τας ἔχουσι καὶ λίαν ἀπηκριβωμένοις· καὶ τοσοῦτον δη-
μαρτήκασιν ὥστε τοὺς πρὸς ὑπερβολὴν πεπονημένους πρὸς
τοὺς ἀγῶνας τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων σκοποῦσιν,
ὥσπερ ὁμοίως [k] δέον ἀμφοτέρους ἔχειν, ἀλλ' οὐ τοὺς μὲν
ἀσφαλῶς τοὺς δ' ἐπιδεικτικῶς, ἢ σφᾶς μὲν διορῶντας b
τὰς μετριότητας, τὸν δ' ἀκριβῶς ἐπιστάμενον λέγειν ἀ-
12 πλῶς οὐκ [l] ἂν δυνάμενον εἰπεῖν. οὗτοι μὲν οὖν οὐ λελήθασ-
σιν ὅτι [m] τούτους ἐπαινοῦσιν ὧν ἐγγὺς αὐτοὶ τυγχάνουσιν
ὄντες· ἐμοὶ δ' οὐδὲν πρὸς τοὺς τοιούτους ἀλλὰ πρὸς ἐκεί-
νους ἐστὶ τοὺς οὐδὲν ἀποδεξομένους [n] τῶν εἰκῇ λεγομένων,
ἀλλὰ δυσχεραινοῦντας καὶ ζητήσοντας ἰδεῖν τι τοιοῦτον ἐν
τοῖς ἐμοῖς, [o] οἷον παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐχ εὑρήσουσιν. προς
οὓς ἔτι μικρὸν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ θρασυνάμενος, ἤδη περὶ τοῦ c

[f] θαυμάζοι καὶ τιμῴη G. vulg. τιμῴη καὶ θαυμάζοι.
[g] ἔργων G. vulg. λόγων.
[h] ἄρισθ' ἕκαστον αὐτῶν G. vulg. ἄριστα αὐτῶν ἕκαστον.
[i] ζητοῦντας G. vulg. ζητοῦντάς τι.
[k] δέον ἀμφοτέρους G. vulg. ἀμφοτέρους δέον.
[l] ἂν δυνάμενον G. vulg. ἂν μὴ δυνάμενον.
[m] τοιούτους ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους ἐστὶν G. vulg. τοιούτους ἐστὶν ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους.
[n] τῶν εἰκῇ G. vulg. εἰκῇ τῶν.
[o] οἷον G. vulg. λόγοις ἕ.

13 πράγματος ποιήσομαι τοὺς λόγους. τοὺς μὲν γὰρ ἄλ-
λους ἐν τοῖς προοιμίοις ὁρῶ καταπραΰνοντας τοὺς ἀκροα-
τάς, καὶ προφασιζομένους ὑπὲρ τῶν μελλόντων ῥηθησε-
σθαι, καὶ λέγοντας τοὺς μὲν ὡς ἐξ ὑπογυίου γέγονεν αὐ-
τοῖς ἡ παρασκευή, τοὺς δ' ὡς χαλεπόν ἐστιν [p] ἴσους τοὺς
14 λόγους τῷ μεγέθει τῶν ἔργων ἐξευρεῖν. ἐγὼ δ' ἢν μὴ καὶ
τοῦ πράγματος ἀξίως εἴπω καὶ τῆς δοξης τῆς ἐμαυτοῦ d
καὶ τοῦ χρόνου, μὴ μόνον τοῦ περὶ τὸν λόγον ἡμῖν δια-
τριφθέντος ἀλλὰ καὶ σύμπαντος οὗ βεβιωκα, παρακε-
λεύομαι μηδεμίαν μοι συγγνώμην ἔχειν, ἀλλὰ καταγε-
λᾶν καὶ καταφρονεῖν· οὐδὲν γὰρ ὅ τι τῶν τοιούτων οὐκ
ἄξιός [q] εἰμι πάσχειν, εἴπερ μηδὲν [r] τῶν ἄλλων διαφερων
οὕτω μεγάλας [s] ποιοῦμαι τὰς ὑποσχέσεις. Περὶ μὲν
οὖν τῶν ἰδίων ταῦτά μοι προειρήσθω.
15 Περὶ δὲ τῶν κοινῶν, ὅσοι μὲν εὐθὺς ἐπελθόντας διδά- e
σκουσιν ὡς χρὴ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι, καὶ διεξέρχονται
τάς τε συμφορὰς τὰς ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἀλλή-
λους ἡμῖν γεγενημένας καὶ τὰς ὠφελείας τὰς ἐκ τῆς
στρατείας τῆς ἐπ' ἐκεῖνον ἐσομένας, ἀληθῆ μὲν λέγουσιν,
οὐ μὴν [t] ἐντεῦθεν ποιοῦνται τὴν ἀρχὴν, ὅθεν ἂν μάλιστα 44
16 συστῆσαι ταῦτα δυνηθεῖεν. τῶν γὰρ Ἑλλήνων οἱ μὲν [u] ὑφ'
ἡμῖν οἱ δ' ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἰσίν· αἱ γὰρ πολιτεῖαι,
δι' ὧν οἰκοῦσι τὰς πόλεις, οὕτω τοὺς πλείστους αὐτῶν
διειλήφασιν. ὅστις οὖν οἴεται τοὺς ἄλλους κοινῇ τι πρά-
ξειν ἀγαθόν, πρὶν ἂν τοὺς προεστῶτας αὐτῶν διαλλάξῃ,
17 λίαν ἁπλῶς ἔχει καὶ πόρρω τῶν πραγμάτων ἐστίν. ἀλλὰ

[p] ἴσους τοὺς λόγους τῷ μεγέθει G. vulg. ἴσους τῷ μεγέθει λόγους.
[q] εἰμὶ πάσχειν G. qui pr. εἰμὶ παρασχεῖν: vulg. εἰμὶ μὴ πάσχειν.
[r] τῶν ἄλλων] om. pr. G.
[s] ποιοῦμαι τὰς ὑποσχέσεις G. vulg. τὰς ὑποσχέσεις ποιοῦμαι.
[t] ἐντεῦθεν G. vulg. ἐντεῦθέν γε.
[u] ὑφ' G. vulg. ἐφ'.

δεῖ [x]τὸν μὴ μόνον ἐπίδειξιν ποιούμενον ἀλλὰ καὶ διαb
πράξασθαί τι βουλόμενον ἐκείνους τοὺς λόγους ζητεῖν, οἵ
τινες [y]τῷ πόλη τούτω πείσουσιν ἰσομοιρῆσαι πρὸς ἀλλή-
λας καὶ τάς θ' ἡγεμονίας διελέσθαι, καὶ τὰς πλεονεξίας
ἃς νῦν παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπιθυμοῦσιν αὐταῖς γίγνε-
18σθαι, ταύτας παρὰ τῶν βαρβάρων ποιήσασθαι. τὴν μὲν
οὖν ἡμετέραν πόλιν ῥᾴδιον ἐπὶ ταῦτα [z]προαγαγεῖν, Λαc
κεδαιμόνιοι δὲ νῦν μὲν ἔτι [a]δυσπείστως ἔχουσι· παρειλή-
φασι γὰρ ψευδῆ λόγον, ὡς ἔστιν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι πά-
τριον· ἢν δ' ἐπιδείξῃ τις αὐτοῖς ταύτην τὴν τιμὴν ἡμετέ-
ραν οὖσαν μᾶλλον ἢ [b]κείνων, τάχ' ἂν ἐάσαντες τὸ δια-
19κριβοῦσθαι περὶ τούτων ἐπὶ τὸ συμφέρον ἔλθοιεν. Ἐχρῆν
μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐντεῦθεν ἄρχεσθαι καὶ μὴ πρό-
τερον περὶ τῶν ὁμολογουμένων συμβουλεύειν, [c]πρὶν ἢ περὶ
τῶν ἀμφισβητουμένων ἡμᾶς [d]ἐδίδαξαν· ἐμοὶ δ' οὖν ἀμd
φοτέρων ἕνεκα προσήκει περὶ ταῦτα ποιήσασθαι τὴν πλεί-
στην διατριβήν, μάλιστα μὲν ἵνα προὔργου τι γένηται καὶ
παυσάμενοι τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς [e]φιλονικίας κοινῇ τοῖς
20βαρβάροις πολεμήσωμεν, εἰ δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἀδύνατον, ἵνα
δηλώσω τοὺς ἐμποδὼν ὄντας τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονίᾳ,
καὶ πᾶσι γένηται φανερὸν ὅτι καὶ πρότερον ἡ πόλις ἡμῶν
δικαίως τῆς θαλάττης ἦρξε καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως [f]ἀμφισ-
21βητεῖ τῆς ἡγεμονίας. τοῦτο μὲν γὰρ εἰ δεῖ τούτους ἐφ'
ἑκάστῳ τιμᾶσθαι τῶν ἔργων τοὺς ἐμπειροτάτους ὄντας e

[x] τὸν — ποιούμενον — βουλόμενον G. vulg. τοὺς — ποιουμένους — βουλομένους.

[y] τῷ πόλη τούτω] τῷ πόλεε τούτω, litteris εε a correctore positis, G. vulg. τὰς πόλεις ταύτας.

[z] προαγαγεῖν G. vulg. προσαγαγεῖν.

[a] δυσπείστως] δυσπίστως G.

[b] κείνων G. qui ita solet post vocalem: vulg. ἐκείνων.

[c] πρὶν ἢ περὶ G. vulg. πρὶν περί.

[d] ἐδίδαξαν G. vulg. ἀπαλλάξαι.

[e] φιλονικίας G. vulg. φιλονεικίας.

[f] ἀμφισβητεῖ τῆς G. vulg. ἀμφισβητεῖ περὶ τῆς.

καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχοντας, ἀναμφισβητήτως ἡμῖν προσήκει τὴν ἡγεμονίαν ἀπολαβεῖν, [g] ἣν περ πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες· οὐδεὶς γὰρ ἂν ἑτέραν πόλιν ἐπιδείξειε τοσοῦτον ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ [h] γῆν ὑπερέχουσαν, ὅσον τὴν ἡμετέραν ἐν τοῖς κινδύνοις τοῖς κατὰ θά- 45
22 λατταν διαφέρουσαν. τοῦτο δ' εἴ τινες ταύτην μὲν μὴ [i] νομίζουσι δικαίαν εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ πολλὰς τὰς μεταβολὰς γίγνεσθαι (τὰς γὰρ δυναστείας οὐδέποτε τοῖς αὐτοῖς παραμένειν), ἀξιοῦσι δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν ὥσπερ ἄλλο τι γέρας ἢ τοὺς πρώτους τυχόντας ταύτης τῆς τιμῆς ἢ τοὺς πλείστων ἀγαθῶν αἰτίους τοῖς Ἕλλησιν ὄν-
23 τας, ἡγοῦμαι καὶ [k] τούτους εἶναι μεθ' ἡμῶν· ὅσῳ γὰρ ἄν τις [l] πορρωτέρωθεν σκοπῇ περὶ τούτων ἀμφοτέρων, το- b
σούτῳ [m] πλέον ἀπολείψομεν τοὺς [n] ἀμφισβητοῦντας. ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τὴν πόλιν ἡμῶν ἀρχαιοτάτην εἶναι καὶ μεγίστην καὶ παρὰ πᾶσιν [o] ἀνθρώποις ὀνομαστοτάτην· οὕτω δὲ [p] καλῆς τῆς ὑποθέσεως οὔσης, ἐπὶ τοῖς ἐχο-
24 μένοις τούτων ἔτι μᾶλλον ἡμᾶς προσήκει τιμᾶσθαι. ταύτην γὰρ οἰκοῦμεν οὐχ ἑτέρους ἐκβαλόντες οὐδ' ἐρήμην καταλαβόντες οὐδ' ἐκ πολλῶν ἐθνῶν μιγάδες συλλεγέντες, c
ἀλλ' οὕτω καλῶς καὶ γνησίως γεγόναμεν, ὥστ' ἐξ ἧσπερ ἔφυμεν, ταύτην ἔχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦμεν, αὐτόχθονες ὄντες καὶ [q] τῶν ὀνομάτων τοῖς αὐτοῖς, οἷσπερ
25 τοὺς οἰκειοτάτους, τὴν πόλιν ἔχοντες προσειπεῖν· μόνοις γὰρ ἡμῖν τῶν Ἑλλήνων τὴν αὐτὴν τροφὸν καὶ πατρίδα

[g] ἥνπερ G. vulg. ἣν.
[h] γῆν] τὴν G.
[i] νομίζουσι G. vulg. νομίζωσι.
[k] τούτους εἶναι G. vulg. τούτους γ' εἶναι.
[l] πορρωτέρωθεν G. vulg. πορρωτέρω.
[m] πλέον G. vulg. πλεῖον.
[n] ἀμφισβητοῦντας G. vulg. ἀμφισβητοῦντας περὶ αὐτῶν.
[o] ἀνθρώποις] ἀνθρώποις οἷς pr. G.
[p] καλῆς τῆς G. vulg. καλλίστης.
[q] τῶν ὀνομάτων τοῖς αὐτοῖς οἷσπερ G. vulg. τοῖς ὀνόμασι τοῖς αὐτοῖς ὥστερ.

καὶ μητέρα καλέσαι προσήκει. καίτοι χρὴ τοὺς εὐλόγως
μέγα φρονοῦντας καὶ περὶ τῆς ἡγεμονίας δικαίως ἀμ- d
φισβητοῦντας καὶ τῶν [r] πατρίων πολλάκις μεμνημένους
τοιαύτην τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους ἔχοντας φαίνεσθαι.

26 Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ὑπάρξαντα καὶ παρὰ τῆς τύχης
δωρηθέντα τηλικαῦθ' ἡμῖν τὸ μέγεθός ἐστιν· ὅσων δὲ τοῖς
ἄλλοις ἀγαθῶν αἴτιοι γενόμεθα, οὕτως ἂν κάλλιστ' ἐξε-
τάσαιμεν, εἰ τόν τε χρόνον ἀπ' ἀρχῆς καὶ τὰς πράξεις e
27 τὰς τῆς πόλεως ἐφεξῆς διέλθοιμεν· εὑρήσομεν γὰρ αὐτὴν
οὐ μόνον τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κινδύνων ἀλλὰ καὶ τῆς
ἄλλης κατασκευῆς, ἐν ᾗ κατοικοῦμεν καὶ μεθ' ἧς πολι-
τευόμεθα καὶ [s] δι' ἣν ζῆν δυνάμεθα, σχεδὸν ἁπάσης αἰ-
τίαν οὖσαν. ἀνάγκη δὲ προαιρεῖσθαι τῶν εὐεργεσιῶν μὴ
τὰς διὰ μικρότητα διαλαθούσας [t] καὶ κατασιωπηθείσας, 46
ἀλλὰ τὰς διὰ τὸ μέγεθος ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων καὶ
πάλαι καὶ νῦν καὶ πανταχοῦ καὶ λεγομένας καὶ μνη-
μονευομένας.

28 Πρῶτον μὲν [u] τοίνυν, οὗ πρῶτον ἡ φύσις ἡμῶν ἐδεήθη,
διὰ [v] τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἐπορίσθη· καὶ γὰρ εἰ μυ-
θώδης ὁ λόγος γέγονεν, ὅμως [x] αὐτῷ καὶ νῦν ῥηθῆναι
προσήκει. Δήμητρος γὰρ [y] ἀφικομένης εἰς τὴν [z] χώραν
ὅτ' ἐπλανήθη τῆς Κόρης ἁρπασθείσης, καὶ πρὸς τοὺς προ-
γόνους [a] ἡμῶν εὐμενῶς διατεθείσης ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν ἃς b
29 οὐχ οἷόν τ' ἄλλοις ἢ τοῖς μεμυημένοις ἀκούειν, καὶ δού-
σης [b] δωρεὰς αἵπερ μέγισται τυγχάνουσιν οὖσαι, τούς τε
καρπούς, οἳ τοῦ μὴ θηριωδῶς ζῆν ἡμᾶς αἴτιοι γεγόνασι,

[r] πατρίων G. vulg. πατρῴων.
[s] δι'] μεθ' pr. G.
[t] καὶ κατασιωπηθείσας] om. pr. G.
[u] τοίνυν G. vulg. οὖν.
[v] τῆς πόλεως] om. pr. G.
[x] αὐτῷ G. vulg. αὐτόν.
[y] ἀφικομένης G. vulg. ἀφικνουμένης.
[z] χώραν ὅτ' G. vulg. χώραν ἡμῶν ὅτε.
[a] ἡμῶν G. vulg. τοὺς ἡμετέρους.
[b] δωρεὰς αἵπερ G. vulg. δωρεὰς διττὰς αἵπερ.

καὶ τὴν τελετήν, ἧς οἱ [c] μετασχόντες περί τε τῆς τοῦ βίου τελευτῆς καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος [d] ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχουσιν, οὕτως ἡ πόλις ἡμῶν οὐ μόνον θεοφιλῶς ἀλλὰ καὶ φιλανθρώπως ἔσχεν, ὥστε κυρία γενομένη [e] τοιούτων c ἀγαθῶν οὐκ ἐφθόνησε τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὧν ἔλαβεν ἅπα-
30 σι μετέδωκεν. καὶ τὰ μὲν ἔτι καὶ νῦν καθ' [f] ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν δείκνυμεν, τῶν δὲ συλλήβδην [g] τὰς χρείας καὶ τὰς ἐργασίας καὶ τὰς ὠφελίας τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομέ-
νας [h] ἐδίδαξεν. Καὶ τούτοις ἀπιστεῖν [i] μικρῶν ἔτι προστεθέντων οὐδεὶς ἂν ἀξιώσειεν. πρῶτον μὲν γάρ, ἐξ ὧν ἄν τις καταφρονήσειε τῶν λεγομένων ὡς ἀρχαίων ὄντων, ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων εἰκότως ἂν καὶ τὰς πράξεις γεγενη- d
31 σθαι νομίσειεν· διὰ γὰρ τὸ πολλοὺς εἰρηκέναι καὶ πάντας ἀκηκοέναι προσήκει μὴ καινὰ μέν, πιστὰ δὲ δοκεῖν εἶναι τὰ λεγόμενα περὶ αὐτῶν. ἔπειτ' οὐ μόνον ἐνταῦθα καταφυγεῖν ἔχομεν, ὅτι τὸν λόγον καὶ τὴν φήμην ἐκ πολλοῦ παρειλήφαμεν, ἀλλὰ καὶ σημείοις μείζοσιν ἢ
32 τούτοις ἔστιν ἡμῖν χρήσασθαι περὶ αὐτῶν. αἱ μὲν γὰρ e πλεῖσται τῶν πόλεων [k] ὑπόμνημα τῆς παλαιᾶς εὐεργε-
σίας ἀπαρχὰς τοῦ σίτου καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὡς ἡμᾶς ἀποπέμπουσι, ταῖς δ' ἐκλειπούσαις πολλάκις ἡ Πυθία προσέταξεν ἀποφέρειν τὰ μέρη τῶν καρπῶν καὶ ποιεῖν
33 πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πάτρια. καίτοι περὶ τί-
νων χρὴ [l] μᾶλλον πιστεύειν ἢ περὶ ὧν ὅ τε θεὸς ἀναιρεῖ 47
καὶ πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων συνδοκεῖ, καὶ τά τε πάλαι

[c] μετασχόντες G. vulg. μετέχοντες.
[d] ἡδίους τὰς] ἡδίστους G.
[e] τοιούτων] τοσούτων G.
[f] ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν G. vulg. ἕκαστον ἐνιαυτόν.
[g] τὰς χρείας καὶ τὰς ἐργασίας καὶ τὰς ὠφελίας τὰς ἀπ' G. vulg. τὰς εὐεργεσίας καὶ τὰς χρείας καὶ τὰς ὠφελείας τὰς δι'.
[h] ἐδίδαξεν G. vulg. ἐδιδάξαμεν.
[i] μικρῶν ἔτι προστεθέντων G. vulg. μικρὸν ἡμῶν ἔτι προστιθέντων.
[k] ὑπόμνημα G. vulg. ὑπομνήματα.
[l] μᾶλλον G. vulg. μάλιστα.

ῥηθέντα τοῖς παρεῦσιν ἔργοις συμμαρτυρεῖ, καὶ τὰ νῦν
34 γιγνόμενα τοῖς ὑπ' ἐκείνων εἰρημένοις ὁμολογεῖ; Χωρὶς
δὲ τούτων, [m] ἣν ἅπαντα ταῦτ' ἐάσαντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
σκοπῶμεν, εὑρήσομεν ὅτι τὸν βίον οἱ πρῶτοι φανέντες ἐπὶ
γῆς οὐκ εὐθὺς οὕτως ὥσπερ νῦν ἔχοντα κατέλαβον, ἀλλὰ
κατὰ μικρὸν [n] αὐτοὶ συνεπορίσαντο. τίνας οὖν χρὴ μᾶλ-
λον νομίζειν ἢ δωρεὰν παρὰ τῶν θεῶν λαβεῖν ἢ ζητοῦντας b
35 αὐτοὺς ἐντυχεῖν; οὐ τοὺς ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένους καὶ
πρώτους γενομένους καὶ πρός τε τὰς τέχνας εὐφυεστά-
τους ὄντας καὶ πρὸς τὰ τῶν θεῶν εὐσεβέστατα διακειμέ-
νους; καὶ μὴν ὅσης προσήκει τιμῆς τυγχάνειν τοὺς τηλι-
κούτων ἀγαθῶν αἰτίους, [o] περίεργον διδάσκειν· οὐδεὶς γὰρ
ἂν δύναιτο [p] δωρεὰν τοσαύτην τὸ μέγεθος εὑρεῖν, ἢ τις ἴση
τοῖς πεπραγμένοις ἐστίν.
36 Περὶ μὲν οὖν τοῦ μεγίστου τῶν εὐεργετημάτων καὶ c
πρώτου γενομένου καὶ πᾶσι κοινοτάτου ταῦτ' [q] εἰπεῖν ἔχο-
μεν. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁρῶσα τοὺς μὲν βαρ-
βάρους τὴν πλείστην τῆς χώρας κατέχοντας, τοὺς δ'
Ἕλληνας εἰς μικρὸν τόπον [r] κατακεκλειμένους καὶ διὰ
σπανιότητα τῆς γῆς ἐπιβουλεύοντάς τε σφίσιν αὐτοῖς καὶ
στρατείας ἐπ' ἀλλήλους ποιουμένους, καὶ τοὺς μὲν δι'
ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν τοὺς δὲ διὰ τὸν πόλεμον ἀπολ- d
37 λυμένους, οὐδὲ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα περιεῖδεν, ἀλλ' ἡγε-
μόνας εἰς τὰς πόλεις ἐξέπεμψεν, οἳ παραλαβόντες τοὺς
μάλιστα βίου δεομένους, στρατηγοὶ καταστάντες αὐτῶν
καὶ πολέμῳ κρατήσαντες τοὺς βαρβάρους, πολλὰς μὲν
ἐφ' [s] ἑκατέρας τῆς ἠπείρου πόλεις ἔκτισαν, [t] ἁπάσας δὲ

[m] ἣν G. vulg. ἐάν.
[n] αὐτοὶ G. vulg. αὐτοῖς.
[o] περίεργον G. vulg. πάρεργον.
[p] δωρεὰν τοσαύτην G. vulg. δωρεᾶς τοσαύτης.
[q] εἰπεῖν ἔχομεν G. vulg. ἔχομεν εἰπεῖν.
[r] κατακεκλειμένους G. vulg. κατακεκλεισμένους.
[s] ἑκατέρας G. vulg. ἑκάτερα.
[t] ἁπάσας G. vulg. πάσας.

τὰς νήσους κατῴκισαν, ἀμφοτέρους δὲ καὶ τοὺς ἀκολου-
38 θήσαντας καὶ τοὺς ὑπομείναντας ἔσωσαν· τοῖς μὲν γὰρ
ἱκανὴν τὴν οἴκοι χώραν κατέλιπον, τοῖς δὲ πλείω τῆς e
ὑπαρχούσης ἐπόρισαν· ἅπαντα γὰρ περιεβάλοντο τὸν
τόπον, ὃν νῦν τυγχάνομεν κατέχοντες. ὥστε καὶ τοῖς
ὕστερον βουληθεῖσιν ἀποικίσαι τινὰς καὶ μιμήσασθαι τὴν
πόλιν τὴν ἡμετέραν πολλὴν ῥαστώνην ἐποίησαν· οὐ γὰρ
αὐτοὺς ἔδει κτωμένους χώραν διακινδυνεύειν, ἀλλ' εἰς τὴν 48
39 ὑφ' ἡμῶν ἀφορισθεῖσαν, εἰς ταύτην οἰκεῖν ἰόντας. καίτοι
τίς ἂν ταύτης ἡγεμονίαν [u] ἐπιδείξειεν ἢ πατριωτέραν τῆς
πρότερον γενομένης [x] πρὶν τὰς πλείστας οἰκισθῆναι τῶν
Ἑλληνίδων πόλεων, ἢ μᾶλλον συμφέρουσαν τῆς τοὺς μὲν
βαρβάρους ἀναστάτους ποιησάσης, τοὺς δ' Ἕλληνας [y] εἰς
τοσαύτην εὐπορίαν προαγαγούσης;
40 Οὐ τοίνυν, ἐπειδὴ τὰ μέγιστα συνδιέπραξε, τῶν ἄλ-
λων ὠλιγώρησεν, ἀλλ' ἀρχὴν μὲν ταύτην ἐποιήσατο τῶν b
εὐεργεσιῶν, τροφὴν τοῖς δεομένοις εὑρεῖν, ἥνπερ χρὴ τοὺς
41 μέλλοντας καὶ περὶ τῶν ἄλλων [z] καλῶς διοικήσειν, ἡγου-
μένη δὲ τὸν βίον τὸν ἐπὶ τούτοις μόνον οὕτω τοῦ ζῆν ἐπι-
θυμεῖν ἀξίως ἔχειν οὕτως ἐπεμελήθη καὶ τῶν λοιπῶν,
ὥστε τῶν παρόντων τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθῶν, ὅσα μὴ
[a] παρὰ θεῶν ἔχομεν ἀλλὰ δι' ἀλλήλους ἡμῖν γέγονε, μη-
δὲν μὲν ἄνευ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας εἶναι, τὰ δὲ πλεῖ-
42 στα διὰ ταύτην γεγενῆσθαι. παραλαβοῦσα γὰρ τοὺς c
Ἕλληνας ἀνόμως ζῶντας καὶ σποράδην οἰκοῦντας, καὶ
τοὺς μὲν ὑπὸ δυναστειῶν ὑβριζομένους τοὺς δὲ δι' ἀναρ-
χίαν ἀπολλυμένους, καὶ τούτων τῶν κακῶν αὐτοὺς ἀπ-

[u] ἐπιδείξειεν] om. pr. G.
[x] πρὶν τὰς πλείστας G. vulg. πρὶν πλείστας.
[y] εἰς G. vulg. ἐπί.
[z] καλῶς] καλῶν καλῶς G.
[a] παρὰ θεῶν G. vulg. παρὰ τῶν θεῶν.

ἠλλαξε, τῶν μὲν κυρία γενομένη, τοῖς δ' αὐτὴν παρά-
δειγμα ποιήσασα· πρώτη γὰρ καὶ νόμους ἔθετο καὶ πο-
43 λιτείαν κατεστήσατο. δῆλον δ' ἐκεῖθεν· οἱ γὰρ ἐν ἀρχῇ
περὶ τῶν φονικῶν ἐγκαλέσαντες, καὶ βουληθέντες μετὰ d
λόγου καὶ μὴ μετὰ βίας διαλύσασθαι τὰ πρὸς ἀλλή-
λους, ἐν τοῖς νόμοις τοῖς ἡμετέροις τὰς κρίσεις ἐποιήσαντο
44 [b] περὶ αὐτῶν. Καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν τεχνῶν τάς τε πρὸς
[c] τἀναγκαῖα τοῦ βίου χρησίμας καὶ τὰς πρὸς ἡδονὴν με-
μηχανημένας, τὰς μὲν εὑροῦσα τὰς δὲ δοκιμάσασα χρῆ-
45 σθαι τοῖς [d] ἄλλοις παρέδωκεν. Τὴν τοίνυν ἄλλην διοίκη-
σιν οὕτω φιλοξένως κατεσκευάσατο καὶ πρὸς ἅπαντας
οἰκείως, ὥστε καὶ τοῖς χρημάτων δεομένοις καὶ τοῖς ἀπο- e
λαῦσαι τῶν ὑπαρχόντων ἐπιθυμοῦσιν ἀμφοτέροις ἁρμότ-
τειν, καὶ μήτε τοῖς εὐδαιμονοῦσι μήτε τοῖς δυστυχοῦσιν
ἐν [e] ταῖς αὑτῶν ἀχρήστως ἔχειν, ἀλλ' ἑκατέροις αὐτῶν
εἶναι παρ' ἡμῖν, τοῖς μὲν ἡδίστας διατριβάς, τοῖς δὲ
46 ἀσφαλεστάτην καταφυγήν. Ἔτι δὲ τὴν χώραν οὐκ αὐ- 49
τάρκη κεκτημένων ἑκάστων, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐλλείπουσαν
τὰ δὲ πλείω τῶν ἱκανῶν φέρουσαν, καὶ πολλῆς ἀπορίας
οὔσης τὰ μὲν ὅπου χρὴ διαθέσθαι τὰ δ' ὁπόθεν εἰσαγα-
γέσθαι, καὶ ταύταις ταῖς συμφοραῖς ἐπήμυνεν· ἐμπόριον
γὰρ ἐν μέσῳ τῆς Ἑλλάδος τὸν Πειραιᾶ [f] κατεσκευάσατο,
τοσαύτην [g] ἔχουθ' ὑπερβολήν, ὥσθ' ἃ παρὰ τῶν ἄλλων ἓν
παρ' ἑκάστων χαλεπόν ἐστι λαβεῖν, ταῦθ' ἅπαντα παρ'
αὐτῆς ῥᾴδιον εἶναι πορίσασθαι. b
47 Τῶν τοίνυν τὰς πανηγύρεις καταστησάντων δικαίως

[b] περὶ αὐτῶν G. vulg. περὶ τούτων.
[c] τἀναγκαῖα G. vulg. τὰ ἀναγκαῖα.
[d] ἄλλοις G. vulg. λοιποῖς.
[e] ταῖς αὑτῶν G. vulg. ταῖς ἑαυτῶν.
[f] κατεσκευάσατο G. vulg. κατεστήσατο.
[g] ἔχουθ' ὑπερβολὴν ὥσθ' G. vulg. ὑπερβολὴν ἔχον ὥστε.

ἐπαινουμένων, ὅτι τοιοῦτον ἔθος ἡμῖν παρέδοσαν, ὥστε
σπεισαμένους [h] πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰς ἔχθρας τὰς ἐν-
εστηκυίας διαλυσαμένους συνελθεῖν εἰς ταὐτόν, [i] καὶ μετὰ
ταῦτ' εὐχὰς καὶ θυσίας κοινὰς ποιησαμένους ἀναμνησθῆ-
ναι μὲν τῆς συγγενείας τῆς πρὸς ἀλλήλους ὑπαρχούσης,
εὐμενεστέρως δ' εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον διατεθῆναι πρὸς
48 ἡμᾶς αὐτούς, καὶ τὰς τε παλαιὰς ξενίας ἀνανεώσασθαι c
καὶ καινὰς [k] ἑτέρας ποιήσασθαι, καὶ μήτε τοῖς ἰδιώταις
μήτε τοῖς διενεγκοῦσι τὴν φύσιν ἀργὸν εἶναι τὴν διατρι-
βήν, [l] ἀλλ' ἀθροισθέντων τῶν Ἑλλήνων [m] ἐγγενέσθαι τοῖς
μὲν ἐπιδείξασθαι τὰς [n] αὐτῶν [o] εὐτυχίας, τοῖς δὲ θεάσα-
49 σθαι τούτους πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένους, καὶ μηδετέ-
ρους ἀθύμως διάγειν, ἀλλ' ἑκατέρους ἔχειν ἐφ' οἷς φιλο-
τιμηθῶσιν, οἱ μὲν ὅταν ἴδωσι τοὺς ἀθλητὰς [p] αὐτῶν ἕνεκα d
πονοῦντας, οἱ δ' ὅταν ἐνθυμηθῶσιν ὅτι πάντες ἐπὶ τὴν
σφετέραν θεωρίαν ἥκουσι,—τοσούτων τοίνυν ἀγαθῶν διὰ
τὰς συνόδους ἡμῖν γιγνομένων οὐδ' ἐν τούτοις ἡ πόλις
50 ἡμῶν ἀπελείφθη. καὶ γὰρ θεάματα πλεῖστα καὶ κάλ-
λιστα κέκτηται, τὰ μὲν ταῖς δαπάναις ὑπερβάλλοντα,
τὰ δὲ κατὰ τὰς τέχνας εὐδοκιμοῦντα, τὰ δ' ἀμφοτέροις
τούτοις διαφέροντα· καὶ τὸ πλῆθος τῶν [q] εἰσαφικνουμέ- e
νων ὡς ἡμᾶς τοσοῦτόν ἐστιν, ὥστ' εἴ τι ἐν τῷ πλησιάζειν
ἀλλήλοις ἀγαθὸν ἐστι, καὶ τοῦθ' ὑπ' αὐτῆς περιειλῆφθαι.
51 πρὸς δὲ τούτοις καὶ φιλίας εὑρεῖν πιστοτάτας καὶ συν-
ουσίαις ἐντυχεῖν [r] παντοδαπωτάταις μάλιστα παρ' ἡμῖν

[h] πρὸς ἀλλήλους] om. G.

[i] καὶ μετὰ ταῦτ' G. vulg. μετὰ δὲ τοῦτο.

[k] ἑτέρας G. vulg. ἄλλας.

[l] ἀλλ' ἀθροισθέντων G. vulg. ἀλλὰ ἀθροισθέντων.

[m] ἐγγενέσθαι G. vulg. εἰς ἓν γενέσθαι.

[n] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.

[o] εὐτυχίας] Quidni εὐεξίας, ut §. 1.?

[p] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.

[q] εἰσαφικνουμένους G. vulg. ἀφικνουμένους.

[r] παντοδαπωτάταις G. vulg. παντοδαπαῖς.

ἔστιν, ἔτι δὲ ἀγῶνας ἰδεῖν, [s] μὴ μόνον τάχους καὶ ῥώμης,
ἀλλὰ καὶ λόγων καὶ γνώμης καὶ τῶν ἄλλων ἔργων 50
52 ἁπάντων, καὶ τούτων ἆθλα μέγιστα. πρὸς γὰρ οἷς αὐτὴ
τίθησι, καὶ τοὺς ἄλλους διδόναι συναναπείθει· τὰ γὰρ
ὑφ' ἡμῶν κριθέντα τοσαύτην λαμβάνει δόξαν, ὥστε παρὰ
πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαπᾶσθαι. χωρὶς δὲ τούτων, αἱ μὲν
ἄλλαι πανηγύρεις διὰ πολλοῦ χρόνου συλλεγεῖσαι τα- b
χέως διελύθησαν, ἡ δ' ἡμετέρα πόλις ἅπαντα τὸν αἰῶνα
τοῖς ἀφικνουμένοις πανήγυρίς ἐστιν.
53 Φιλοσοφίαν τοίνυν, ἣ πάντα ταῦτα συνεξεῦρε καὶ συγ-
κατεσκεύασε, καὶ πρός τε τὰς πράξεις ἡμᾶς ἐπαίδευσε
[t] καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπράϋνε, καὶ τῶν συμφορῶν τάς τε
δι' ἀμαθίαν καὶ τὰς ἐξ ἀνάγκης γιγνομένας διεῖλε, καὶ
τὰς μὲν φυλάξασθαι τὰς δὲ καλῶς ἐνεγκεῖν ἐδίδαξεν, ἡ c
πόλις ἡμῶν κατέδειξε, καὶ λόγους ἐτίμησεν, ὧν πάντες
54 μὲν ἐπιθυμοῦσι, τοῖς δ' ἐπισταμένοις φθονοῦσι, συνειδυῖα
μὲν [u] ὅτι τοῦτο μόνον ἐξ ἁπάντων τῶν ζώων ἴδιον ἔφυμεν
ἔχοντες, καὶ ὅτι τούτῳ πλεονεκτήσαντες καὶ τοῖς ἄλλοις
ἅπασιν αὐτῶν διηνέγκαμεν, ὁρῶσα δὲ περὶ μὲν τὰς ἄλ-
λας πράξεις οὕτω ταραχώδεις οὔσας τὰς τύχας ὥστε
πολλάκις ἐν αὐταῖς καὶ τοὺς φρονίμους ἀτυχεῖν καὶ τοὺς
ἀνοήτους [x] κατορθοῦν, τῶν δὲ λόγων τῶν καλῶς καὶ τεχνι-
κῶς ἐχόντων οὐ μετὸν τοῖς φαύλοις, ἀλλὰ ψυχῆς εὖ
55 φρονούσης ἔργον ὄντας καὶ τούς τε σοφοὺς καὶ τοὺς ἀμα- d
θεῖς δοκοῦντας εἶναι ταύτῃ πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρον-
τας, ἔτι δὲ [y] τοὺς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐλευθέρως τεθραμμένους
ἐκ μὲν ἀνδρίας καὶ πλούτου καὶ τῶν τοιούτων ἀγαθῶν οὐ
γιγνωσκομένους, ἐκ δὲ τῶν λεγομένων μάλιστα κατα-

[s] μὴ μόνον G. vulg. καὶ μὴ μόνον.

[t] καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπράϋνε] om. pr. G.

[u] ὅτι τούτῳ] διότι τούτων G.

[x] κατορθοῦν] Primas litteras a correctore habet G.

[y] τοὺς εὐθὺς ἐξ G. vulg. τοὺς ἐξ.

φανεῖς γιγνομένους, καὶ τοῦτο σύμβολον τῆς παιδεύσεως
ἡμῶν ἑκάστου πιστότατον ἀποδεδειγμένον, καὶ [z] τοὺς λό-
γῳ καλῶς χρωμένους οὐ μόνον ἐν ταῖς αὑτῶν δυναμένους, e
56 ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐντίμους ὄντας. [a] τοσοῦτον
δ' ἀπολέλοιπεν ἡ πόλις ἡμῶν [b] περὶ τὸ φρονεῖν καὶ λέ-
γειν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὥσθ' οἱ ταύτης μαθηταὶ τῶν
ἄλλων διδάσκαλοι γεγόνασι, καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνο- 51
μα πεποιηκε μηκέτι τοῦ γένους ἀλλὰ τῆς διανοίας [c] δο-
κεῖν εἶναι, καὶ μᾶλλον Ἕλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς
παιδεύσεως τῆς ἡμετέρας ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως [d] με-
τέχοντας.

57 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ τὰ μέρη διατρίβειν ὑπὲρ ἅπα-
των τῶν πραγμάτων [e] ὑποθέμενος μηδ' ἐκ τούτων ἐγκωμιά-
ζειν τὴν πόλιν ἀπορῶν τὰ πρὸς τὸν πόλεμον αὐτὴν ἐπαι- b
νεῖν, ταῦτα μὲν εἰρήσθω μοι πρὸς τοὺς ἐπὶ τοῖς τοιούτοις
φιλοτιμουμένους, ἡγοῦμαι δὲ [f] τοῖς προγόνοις ἡμῶν οὐχ
ἧττον ἐκ τῶν [g] κινδύνων τιμᾶσθαι προσήκειν ἢ τῶν ἄλλων
58 εὐεργεσιῶν. οὐ γὰρ μικροὺς οὐδ' ὀλίγους οὐδ' ἀφανεῖς
ἀγῶνας ὑπέμειναν, ἀλλὰ πολλοὺς καὶ δεινοὺς καὶ με-
γάλους, τοὺς μὲν ὑπὲρ τῆς αὑτῶν χώρας, τοὺς δ' ὑπὲρ
τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας· ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διετέ-
λεσαν κοινὴν τὴν πόλιν παρέχοντες καὶ τοῖς ἀδικουμένοις c
59 ἀεὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπαμύνουσαν. Διὸ δὴ καὶ κατηγο-
ροῦσί τινες ἡμῶν ὡς οὐκ ὀρθῶς βουλευομένων, ὅτι τοὺς
ἀσθενεστέρους εἰθίσμεθα θεραπεύειν, ὥσπερ οὐ μετὰ τῶν

[z] τοὺς λόγῳ G. vulg. τοὺς τῷ λόγῳ.

[a] τοσοῦτον δ' ἀπολ. G. vulg. τοσοῦτον ἀπολ.

[b] περὶ τὸ G. vulg. περὶ τοῦ.

[c] δοκεῖν εἶναι G. vulg. δοκεῖν τεκμήριον εἶναι.

[d] μετέχοντας G. vulg. μετασχόντας.

[e] ὑποθέμενος μηδ' G. vulg. ὑποθέμενος ἐρεῖν μηδέ.

[f] τοῖς προγόνοις G. vulg. τοὺς προγόνους.

[g] κινδύνων τιμᾶσθαι G. vulg. κινδύνων τῶν πρὸς τὸν πόλεμον τιμᾶσθαι.

ἐπαινεῖν βουλομένων ἡμᾶς τοὺς λόγους ὄντας τοὺς τοιού-
60 τους. οὐ γὰρ ἀγνοοῦντες ὅσον διαφέρουσιν αἱ μείζους τῶν
συμμαχιῶν πρὸς τὴν ἀσφάλειαν οὕτως [h] ἐβουλευόμεθα
περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πολὺ τῶν ἄλλων ἀκριβέστερον εἰδότες d
τὰ συμβαίνοντ' ἐκ τῶν τοιούτων ὅμως ἠρούμεθα τοῖς ἀσθε-
νεστέροις καὶ παρὰ τὸ συμφέρον βοηθεῖν μᾶλλον ἢ τοῖς
κρείττοσι τοῦ λυσιτελοῦντος ἕνεκα συναδικεῖν.

61 Γνοίη δ' ἄν τις καὶ τὸν τρόπον καὶ [i] τὴν ῥώμην τὴν τῆς
πόλεως ἐκ τῶν ἱκετειῶν, ἃς ἤδη τινὲς [k] ἡμῖν ἐποιήσαντο.
τὰς μὲν οὖν ἢ νεωστὶ γεγενημένας ἢ περὶ μικρῶν ἐλθούσας
παραλείψω· πολὺ δὲ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν (ἐκεῖθεν γὰρ δί-
καιον τὰς πίστεις λαμβάνειν τοὺς [l] ὑπὲρ τῶν πατρίων e
ἀμφισβητοῦντας) ἦλθον οἱ θ' Ἡρακλέους παῖδες καὶ
μικρὸν πρὸ τούτων [m] Ἄδραστος ὁ Ταλαοῦ, βασιλεὺς ὢν
62 Ἀργους, οὗτος μὲν ἐκ τῆς στρατείας [m] τῆς ἐπὶ Θήβας
δεδυστυχηκώς, καὶ τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας 52
αὐτὸς μὲν οὐ δυνάμενος ἀνελέσθαι, τὴν δὲ [n] πόλιν ἀξιῶν
βοηθεῖν ταῖς κοιναῖς τύχαις καὶ μὴ περιορᾶν τοὺς ἐν τοῖς
πολέμοις ἀποθνήσκοντας ἀτάφους γιγνομένους μηδὲ πα-
63 λαιὸν ἔθος καὶ πάτριον νόμον καταλυόμενον, οἱ [o] δ' Ἡρα-
κλέους παῖδες φεύγοντες τὴν Εὐρυσθέως ἔχθραν, καὶ τὰς
μὲν ἄλλας πόλεις ὑπερορῶντες ὡς οὐκ ἂν δυναμένας b
βοηθῆσαι ταῖς ἑαυτῶν συμφοραῖς, τὴν δ' ἡμετέραν ἱκανὴν
νομίζοντες εἶναι μόνην ἀποδοῦναι χάριν ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ
64 αὐτῶν ἅπαντας ἀνθρώπους [p] εὐεργέτησεν. ἐκ δὴ τούτων

[h] ἐβουλευόμεθα G. vulg. ἐβουλεύσάμεθα.
[i] τὴν ῥώμην τὴν τῆς G. vulg. τὴν ῥώμην τῆς.
[k] ἡμῖν G. vulg. ἡμῶν.
[l] ὑπὲρ G. vulg. περί.
[m] τῆς ἐπὶ Θήβας δεδυστυχηκώς G. vulg. δεδυστυχηκὼς τῆς ἐπὶ Θήβας.
[n] πόλιν ἀξιῶν G. vulg. πόλιν ἡμῶν ἀξιῶν.
[o] δ' Ἡρακλέους παῖδες G. vulg. οἱ δὲ παῖδες Ἡρακλέους.
[p] εὐεργέτησεν G. vulg. εὐεργέτησεν.

ῥᾴδιον κατιδεῖν ὅτι καὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ πόλις
ἡμῶν ἡγεμονικῶς εἶχε [q καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμφισβητεῖ
περὶ τῆς ἡγεμονίας]· r τίς γὰρ ἂν ἱκετεύειν τολμήσειεν ἢ
τοὺς ἥττους αὐτῶν ἢ τοὺς ὑφ' ἑτέροις ὄντας, παραλιπὼν c
τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμά-
των οὐκ ἰδίων, ἀλλὰ κοινῶν καὶ περὶ ὧν οὐδένας ἄλλους
εἰκὸς ἦν ἐπιμεληθῆναι πλὴν s τοὺς προεστάναι τῶν Ἑλλή-
65 νων ἀξιοῦντας. ἔπειτ' οὐδὲ ψευσθέντες φαίνονται τῶν ἐλ-
πίδων, δι' ἃς κατέφυγον ἐπὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν. ἀνε-
λόμενοι t γὰρ πόλεμον ὑπὲρ μὲν τῶν τελευτησάντων πρὸς
Θηβαίους, ὑπὲρ δὲ τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους πρὸς τὴν
Εὐρυσθέως δύναμιν, τοὺς μὲν ἐπιστρατεύσαντες ἠνάγκα- d
σαν ἀποδοῦναι θάψαι τοὺς νεκροὺς τοῖς προσήκουσι, Πε-
λοποννησίων δὲ τοὺς μετ' Εὐρυσθέως εἰς τὴν χώραν ἡμῶν
εἰσβαλόντας ἐκβοηθοῦντες ἐνίκησαν μαχόμενοι κἀκεῖνον
66 τῆς ὕβρεως ἔπαυσαν. θαυμαζόμενοι δὲ καὶ διὰ τὰς ἄλ-
λας πράξεις, ἐκ τούτων τῶν ἔργων ἔτι μᾶλλον εὐδοκίμη-
σαν. u οὐ γὰρ παρὰ μικρὸν ἐποίησαν, ἀλλὰ τοσοῦτον τὰς
τύχας ἑκατέρων μετήλλαξαν, ὥσθ' ὁ μὲν ἱκετεύειν ἡμᾶς e
ἀξιώσας βίᾳ τῶν x ἐχθρῶν ἅπαντ' ὅσων ἐδεήθη διαπραξά-
μενος ἀπῆλθεν, Εὐρυσθεὺς δὲ βιάσασθαι προσδοκήσας αὐ-
τὸς αἰχμάλωτος y γενόμενος ἱκέτης ἠναγκάσθη κατα-
67 στῆναι, καὶ τῷ μὲν z ὑπερενεγκόντι τὴν ἀνθρωπίνην
φύσιν, ὃς ἐκ Διὸς a μὲν γεγονώς, ἔτι δὲ θνητὸς ὢν θεοῦ ῥώμην

q καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμφισβητεῖ περὶ τῆς ἡγεμονίας] om. G.

r τίς—τολμήσειεν—αὐτῶν—παραλιπὼν G. vulg. τίνες—τολμήσαιεν—αὐτῶν—παραλιπόντες.

s τοὺς ἀξιοῦντας] τοὺς—ἀξιοῦν G. vulg. τῶν ἀξιούντων.

t γὰρ πόλεμον G. vulg. γὰρ τὸν πόλεμον.

u οὐ γὰρ παρὰ μικρὸν ἐποίησαν] om. pr. G.

x ἐχθρῶν ἅπανθ' G. vulg. ἐχθρῶν κρατήσας ἅπανθ'.

y γενόμενος G. vulg. γεγονώς.

z ὑπερενεγκόντι] ὑπενεγκόντι pr. G.

a μὲν γεγονὼς G. vulg. μὲν ἦν γεγονώς.

[b] ἔσχε, τούτῳ μὲν ἐπιτάττων καὶ λυμαινόμενος ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν, ἐπειδὴ δὲ εἰς ἡμᾶς ἐξήμαρτεν, εἰς 53
τοσαύτην κατέστη μεταβολήν, ὥστ' ἐπὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐκείνου γενόμενος ἐπονειδίστως τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

68 Πολλῶν δ' ὑπαρχουσῶν [c] ἡμῖν εὐεργεσιῶν εἰς τὴν πόλιν [d] τὴν Λακεδαιμονίων, περὶ ταύτης μόνης μοι συμβέβηκεν εἰπεῖν· ἀφορμὴν γὰρ λαβόντες τὴν δι' ἡμῶν αὐτοῖς γενομένην σωτηρίαν οἱ πρόγονοι μὲν τῶν νῦν ἐν Λακεδαίμονι βασιλευόντων, ἔκγονοι δ' Ἡρακλέους, [e] κατῆλθον μὲν εἰς Πελοπόννησον, κατέσχον δ' Ἄργος καὶ Λακεδαί- b
μονα καὶ [f] Μεσσήνην, οἰκισταὶ δὲ Σπάρτης ἐγένοντο, καὶ τῶν παρόντων [g] ἀγαθῶν αὐτοῖς ἁπάντων ἀρχηγοὶ κατε-
69 στησαν. ὧν ἐχρῆν ἐκείνους μεμνημένους μηδέποτ' εἰς τὴν χώραν ταύτην [h] εἰσβαλεῖν, ἐξ ἧς ὁρμηθέντες [i] αὐτῶν οἱ [k] πρόγονοι τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατεστήσαντο, μηδ' εἰς κινδύνους καθιστάναι τὴν πόλιν τὴν ὑπὲρ τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους προκινδυνεύσασαν, μηδὲ τοῖς μὲν ἀπ' ἐκείνου c
[l] γεγονόσι διδόναι τὴν βασιλείαν, τὴν δὲ τῷ γένει τῆς σω-
70 τηρίας αἰτίαν οὖσαν δουλεύειν [m] αὐτοῖς [n] ἀξιοῦν. Εἰ δὲ δεῖ τὰς χάριτας καὶ τὰς ἐπιεικείας ἀνελόντας ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν πάλιν ἐπανελθεῖν καὶ τὸν ἀκριβέστατον τῶν λόγων εἰπεῖν, οὐ δή που πάτριόν ἐστιν ἡγεῖσθαι τοὺς ἐπήλυδας τῶν αὐτοχθόνων, οὐδὲ τοὺς εὖ παθόντας τῶν εὖ

[b] ἔσχεν G. vulg. εἶχε.
[c] ἡμῖν εὐεργεσιῶν G. vulg. εὐεργεσιῶν ἡμῖν.
[d] τὴν Λακεδαιμονίων G. vulg. τῶν Λακεδαιμονίων.
[e] κατῆλθον μὲν εἰς] κατῆλθον εἰς pr. G.
[f] Μεσσήνην G. vulg. Μεσσήνη.
[g] ἀγαθῶν αὐτοῖς G. vulg. αὐτοῖς ἀγαθῶν.
[h] εἰσβαλεῖν G. vulg. ἐμβαλεῖν.
[i] αὐτῶν] om. G.
[k] πρόγονοι τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατεστήσαντο G. vulg. πρόγονοι εἰς τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατέστησαν.
[l] γεγονόσιν G. vulg. γενομένοις.
[m] αὐτοῖς G. vulg. ἑαυτοῖς.
[n] ἀξιοῦν] ἀξιον pr. G.

ποιησάντων, οὐδὲ τοὺς ἱκέτας γενομένους τῶν ὑποδεξα- d
μένων.

71 Ἔτι δὲ [o] συντομώτερον ἔχω δηλῶσαι περὶ αὐτῶν. τῶν μὲν γὰρ Ἑλληνίδων πόλεων, χωρὶς τῆς ἡμετέρας, Ἄργος καὶ Θῆβαι καὶ Λακεδαιμων καὶ τότ' ἦσαν μέγισται καὶ νῦν ἔτι διατελοῦσι. φαινονται δ' ἡμῶν οἱ πρόγονοι τοσοῦτον ἁπάντων διενεγκόντες, ὥσθ' ὑπερ μὲν Ἀργείων δυστυχησάντων Θηβαίοις, ὅτε μέγιστον ἐφρόνησαν,
72 ἐπιτάττοντες, ὑπὲρ δὲ τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους, Ἀργείους καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους μάχῃ [p] κρατή- e
σαντες, ἐκ δὲ τῶν πρὸς Εὐρυσθέα κινδύνων τοὺς οἰκιστὰς [q] τῆς Σπάρτης καὶ τοὺς ἡγεμόνας τοὺς Λακεδαιμονίων διασώσαντες. ὥστε περὶ μὲν τῆς ἐν τοῖς Ἕλλησι δυναστείας οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις σαφέστερον ἐπιδεῖξαι δυνηθείη.

73 Δοκεῖ δέ μοι καὶ [r] περὶ τῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους τῇ 54
πόλει πεπραγμένων προσηκειν εἰπεῖν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ καὶ τὸν λόγον κατεστησάμην περὶ τῆς ἡγεμονιας τῆς ἐπ' ἐκείνους. ἅπαντας μὲν οὖν ἐξαριθμῶν τοὺς κινδύνους λίαν ἂν μακρολογοιην· ἐπὶ δὲ τῶν μεγιστων [s] [στὰς] τὸν αὐτὸν τρόπον ὅν περ ὀλίγῳ [t] πρότερον πειράσομαι καὶ περὶ
74 τούτων διελθεῖν. Ἔστι γὰρ ἀρχικώτατα μὲν τῶν [u] γε- b
νῶν καὶ μεγίστας δυναστειας ἔχοντα Σκύθαι καὶ Θρᾷκες καὶ Πέρσαι, τυγχάνουσι δ' οὗτοι μὲν ἅπαντες ἡμῖν ἐπιβουλεύσαντες, ἡ [x] δὲ πόλις πρὸς ἅπαντας τούτους δια-

[o] συντομώτερον G. vulg. συντομωτέρως.

[p] κρατήσαντες, ἐκ δὲ τῶν—κινδύνων G. vulg. νικήσαντες, ἐκ δὲ τοῦ—κινδύνου.

[q] τῆς Σπάρτης] om. G. Et oportebat τοὺς Σπάρτης.

[r] περὶ τῶν πρὸς G. vulg. ante Morum περὶ τῶν πρότερον τῶν πρός.

[s] στὰς] Addidit Coraës e L. Antidos.

[t] πρότερον πειράσομαι G. vulg. πρότερον διῆλθον πειράσομαι.

[u] γενῶν G. vulg. ἐθνῶν.

[x] δὲ πόλις G. vulg. δὲ ἡμετέρα πόλις.

κινδυνεύσασα. καίτοι τί λοιπὸν ἔσται τοῖς ἀντιλέγουσιν,
ἢν ἐπιδειχθῶσι τῶν μὲν Ἑλλήνων οἱ μὴ δυνάμενοι τυγχά-
νειν τῶν δικαίων ἡμᾶς ἱκετεύειν ἀξιοῦντες, τῶν δὲ βαρβά-
ρων οἱ βουλόμενοι καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας ἐφ' c
ἡμᾶς πρώτους ἰόντες;

75 Ἐπιφανέστατος μὲν οὖν τῶν πολέμων ὁ Περσικὸς γέ-
γονεν, οὐ μὴν [y] ἐλάττω τεκμήρια τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων
ἐστὶ τοῖς περὶ τῶν πατρίων ἀμφισβητοῦσιν. ἔτι γὰρ τα-
πεινῆς οὔσης τῆς Ἑλλάδος ἦλθον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν
Θρᾷκες μὲν μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος, Σκύθαι δὲ
76 μετ' Ἀμαζόνων τῶν Ἄρεως θυγατέρων, οὐ κατὰ τὸν αὐ-
τὸν χρόνον, ἀλλὰ καθ' ὃν ἑκάτεροι τῆς Εὐρώπης ἐπῆρχον,
μισοῦντες μὲν ἅπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων γένος, ἰδίᾳ δὲ πρὸς
ἡμᾶς ἐγκλήματα ποιησάμενοι, νομίζοντες ἐκ τούτου τοῦ d
τρόπου πρὸς μίαν μὲν πόλιν κινδυνεύσειν, ἁπασῶν δὲ
77 ἅμα κρατήσειν. οὐ μὴν κατώρθωσαν, ἀλλὰ πρὸς μόνους
τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους συμβαλόντες ὁμοίως δι-
εφθάρησαν ὥσπερ ἂν εἰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολε-
μησαν. δῆλον δὲ τὸ μέγεθος τῶν κακῶν τῶν γενομένων
ἐκείνοις· οὐ γὰρ ἄν ποθ' οἱ λόγοι περὶ αὐτῶν τοσοῦτον
χρόνον διέμειναν, εἰ μὴ καὶ τὰ πραχθέντα πολὺ τῶν ἄλ- e
78 λων διήνεγκεν. λέγεται δ' οὖν περὶ μὲν Ἀμαζόνων ὡς
τῶν μὲν ἐλθουσῶν οὐδεμία πάλιν ἀπῆλθεν, αἱ δ' ὑπο-
λειφθεῖσαι [z] διὰ τὴν ἐνθάδε συμφορὰν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξε-
βλήθησαν, περὶ δὲ Θρᾳκῶν ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ὅμοροι
προσοικοῦντες ἡμῖν διὰ τὴν τότε γεγενημένην στρατείαν 55
τοσοῦτον διέλιπον, ὥστ' ἐν τῷ μεταξὺ τῆς χώρας ἔθνη
πολλὰ καὶ γένη παντοδαπὰ καὶ πόλεις μεγάλας κατ-
οικισθῆναι.

[y] ἐλάττω τεκμήρια G. vulg. ἐλάττω τούτων τεκμήρια.

[z] διὰ τὴν τότε γεγενημένην στρατείαν] om. G.

79 Καλὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα, καὶ πρέποντα τοῖς περὶ
τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητοῦσιν· ἀδελφὰ δὲ τῶν εἰρημέ-
νων, καὶ τοιαῦθ' οἷά περ εἰκὸς τοὺς ἐκ τοιούτων γεγονό-
τας, οἱ πρὸς Δαρεῖον καὶ Ξέρξην πολεμήσαντες ἔπραξαν.
μεγίστου γὰρ [a] πολέμου συστάντος ἐκείνου, καὶ πλεί-
στων κινδύνων [b] εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον συμπεσόντων, καὶ b
τῶν μὲν πολεμίων ἀνυποστάτων οἰομένων εἶναι διὰ τὸ
πλῆθος, τῶν δὲ συμμάχων ἀνυπερβλητον ἡγουμένων ἔχειν
80 τὴν ἀρετήν, ἀμφοτέρων κρατήσαντες ὡς ἑκατέρων προσῆ-
κεν, καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς κινδύνους διενεγκόντες, εὐθὺς
μὲν τῶν ἀριστείων ἠξιώθησαν, οὐ πολλῷ δ' ὕστερον [c] τὴν
ἀρχὴν τῆς θαλάττης ἔλαβον, δόντων μὲν τῶν ἄλλων Ἑλ-
λήνων, οὐκ ἀμφισβητούντων δὲ τῶν νῦν ἡμᾶς ἀφαιρεῖσθαι c
ζητούντων.

81 Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με ἀγνοεῖν ὅτι καὶ Λακεδαιμόνιοι
περὶ [d] τοὺς καιροὺς τούτους πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς
Ἕλλησι κατέστησαν· [e] ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐ-
παινεῖν ἔχω [f] τὴν πόλιν, ὅτι τοιούτων ἀνταγωνιστῶν τυ-
82 χοῦσα τοσοῦτον αὐτῶν διήνεγκεν. Βούλομαι δ' ὀλίγῳ
μακρότερα περὶ [g] τοῖν πολέοιν εἰπεῖν καὶ μὴ ταχὺ λίαν
παραδραμεῖν, ἵν' ἀμφοτέρων ἡμῖν [h] ὑπόμνημα [i] γένηται, d
τῆς τε τῶν προγόνων ἀρετῆς καὶ τῆς πρὸς τοὺς βαρβά-
83 ρους ἔχθρας. καίτοι [k] μ' οὐ λέληθεν ὅτι χαλεπόν ἐστιν
ὕστατον ἐπελθόντα λέγειν περὶ πραγμάτων πάλαι προ-

[a] πολέμου συστάντος ἐκείνου G. vulg. ἐκείνου πολέμου συστάντος.

[b] εἰς G. vulg. κατά.

[c] τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης G. vulg. τῆς θαλάττης τὴν ἀρχήν.

[d] τοὺς καιροὺς τούτους G. vulg. τούτους τοὺς καιρούς.

[e] ἀλλὰ] καὶ G.

[f] τὴν πόλιν ὅτι G. vulg. τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν ὅτι.

[g] τοῖν πολέοιν εἰπεῖν G. vulg. ταῖν πολέοιν ταύταιν εἰπεῖν.

[h] ὑπόμνημα] Ita est in Antidosi. Hic enim omnes ὑπομνήματα.

[i] Ante γένηται in G. deletæ sunt litteræ duo vel tres.

[k] μ' οὐ G. vulg. με οὐδε.

κατειλημμένων, καὶ περὶ ὧν οἱ μάλιστα δυνηθέντες τῶν πολιτῶν εἰπεῖν ἐπὶ τοῖς δημοσίᾳ θαπτομένοις πολλάκις εἰρήκασιν· ἀνάγκη γὰρ τὰ μὲν [l] μέγιστ' αὐτῶν ἤδη κατακεχρῆσθαι, μικρὰ [m] δέ τινα παραλελεῖφθαι. ὅμως δ' ἐκ τῶν ὑπολοίπων, ἐπειδὴ συμφέρει τοῖς πράγμασιν, οὐκ c ὀκνητέον μνησθῆναι περὶ αὐτῶν.

84 Πλείστων μὲν οὖν ἀγαθῶν αἰτίους καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἀξίους ἡγοῦμαι γεγενῆσθαι τοὺς τοῖς σώμασιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος προκινδυνεύσαντας· οὐ μὴν οὐδὲ τῶν πρὸ 56
τοῦ πολέμου τούτου [n] γενομένων καὶ [o] δυναστευσάντων ἐν ἑκατέρᾳ τοῖν πολέοιν δίκαιον ἀμνημονεῖν. ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν οἱ προασκήσαντες τοὺς ἐπιγιγνομένους καὶ τὰ πλήθη προτρέψαντες ἐπ' [p] ἀρετὴν καὶ χαλεποὺς ἀνταγωνι-
85 στὰς τοῖς βαρβάροις ποιήσαντες. Οὐ γὰρ ὠλιγώρουν τῶν κοινῶν, οὐδ' ἀπέλαυον μὲν ὡς ἰδίων, ἠμέλουν δ' ὡς ἀλλοτρίων, ἀλλ' ἐκήδοντο μὲν ὡς οἰκείων, ἀπείχοντο δ' ὥσπερ χρὴ τῶν μηδὲν προσηκόντων· οὐδὲ πρὸς ἀργύριον b
τὴν εὐδαιμονίαν ἔκρινον, ἀλλ' οὗτος ἐδόκει πλοῦτον ἀσφαλέστατον κεκτῆσθαι καὶ κάλλιστον, ὅστις [q] τοιαῦτα τυγχάνοι πράττων, ἐξ ὧν αὐτός τε μέλλοι μάλιστ' εὐδοκι-
86 μήσειν καὶ τοῖς παισὶ μεγίστην δόξαν καταλείψειν. [r] οὐδὲ τὰς θρασύτητας [s] τὰς ἀλλήλων ἐζήλουν, οὐδὲ τὰς τόλμας [t] τὰς αὐτῶν ἤσκουν, ἀλλὰ [u] δεινότερον μὲν ἐνόμιζον εἶναι

[l] μέγιστ' αὐτῶν G. vulg. μέγιστα τούτων.

[m] δέ τινα] δέ τι G.

[n] γενομένων G. vulg. γεγενημένων.

[o] δυναστευόντων ἐν ἑκατέρᾳ τοῖν G. vulg. δυναστευόντων ἑκατέρᾳ ταῖν.

[p] ἀρετὴν G. vulg. ἀρετῇ.

[q] τοιαῦτα τυγχάνοι] αὐτὰ τυγχάνοι G. vulg. τυγχάνοι τοιαῦτα.

[r] οὐδὲ τὰς G. vulg. οὐδὲ γὰρ τάς.

[s] τὰς ἀλλήλων G. vulg. om. articulum.

[t] τὰς αὐτῶν G. vulg. τὰς καθ' ἑαυτῶν.

[u] δεινότερον μὲν ἐνόμιζον εἶναι κακῶς G. vulg. δεινότερον ἐνόμιζον εἶναι τὸ κακῶς.

κακῶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀκούειν ἢ καλῶς ὑπὲρ τῆς [x] πόλεως ἀποθνήσκειν, μᾶλλον δ' ἠσχύνοντ' ἐπὶ τοῖς κοινοῖς c
ἁμαρτήμασιν ἢ νῦν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις τοῖς σφετέροις αὐτῶν.
87 Τούτων δ' ἦν αἴτιον ὅτι τοὺς νόμους ἐσκόπουν ὅπως ἀκρι-
βῶς καὶ καλῶς ἔξουσιν, οὐχ οὕτω τοὺς περὶ τῶν ἰδίων
συμβολαίων ὡς τοὺς περὶ τῶν καθ' ἑκάστην [y] τὴν ἡμέραν
ἐπιτηδευμάτων. ἠπίσταντο γὰρ ὅτι τοῖς καλοῖς κἀγα-
θοῖς τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν δεήσει πολλῶν γραμμάτων, ἀλλ'
ἀπ' ὀλίγων συνθημάτων ῥᾳδίως καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ d
88 περὶ τῶν κοινῶν ὁμονοήσουσιν. οὕτω δὲ πολιτικῶς εἶχον,
ὥστε καὶ τὰς στάσεις ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους οὐχ ὁπό-
τεροι τοὺς ἑτέρους ἀπολέσαντες τῶν λοιπῶν ἄρξουσιν, ἀλλ'
ὁπότεροι [z] φθήσονται τὴν πόλιν ἀγαθόν τι ποιήσαντες·
καὶ τὰς [a] ἑταιρείας συνῆγον οὐχ ὑπὲρ τῶν ἰδίᾳ συμφε-
89 ρόντων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ πλήθους ὠφελείᾳ. Τὸν αὐτὸν
δὲ τρόπον καὶ τὰ τῶν ἄλλων διῴκουν, θεραπεύοντες ἀλλ'
οὐχ ὑβρίζοντες τοὺς Ἕλληνας, καὶ στρατηγεῖν οἰόμενοι e
δεῖν ἀλλὰ μὴ τυραννεῖν αὐτῶν, καὶ μᾶλλον ἐπιθυμοῦντες
ἡγεμόνες ἢ δεσπόται προσαγορεύεσθαι καὶ σωτῆρες ἀλλὰ
μὴ λυμεῶνες ἀποκαλεῖσθαι, τῷ ποιεῖν εὖ προσαγόμενοι
90 τὰς πόλεις, ἀλλ' οὐ βίᾳ καταστρεφόμενοι, πιστοτέροις
μὲν τοῖς λόγοις ἢ νῦν τοῖς ὅρκοις χρώμενοι, ταῖς δὲ συν- 57
θήκαις ὥσπερ ἀνάγκαις ἐμμένειν ἀξιοῦντες, οὐχ οὕτως
ἐπὶ ταῖς δυναστείαις μέγα φρονοῦντες ὡς ἐπὶ τῷ σω-
φρόνως ζῆν φιλοτιμούμενοι, τὴν αὐτὴν ἀξιοῦντες γνώμην
ἔχειν πρὸς τοὺς ἥττους ἥνπερ τοὺς κρείττους πρὸς σφᾶς

[x] πόλεως ἀποθνήσκειν G. vulg. πατρίδος ἀποθανεῖν.
[y] τὴν ἡμέραν G. vulg. om. articulum.
[z] φθήσονται G. vulg. ὠφθήσονται.
[a] ἑταιρείας G. vulg. ἑταιρίας.

αὐτούς, ἴδια μὲν [b] ἄστη τὰς [c] αὐτῶν πόλεις ἡγούμενοι, κοινὴν δὲ πατρίδα τὴν [d] Ἑλλάδα νομίζοντες εἶναι.

91 Τοιαύταις διανοίαις χρώμενοι, καὶ τοὺς [e] νεωτέρους ἐν τοῖς τοιούτοις ἤθεσι παιδεύοντες, οὕτως ἄνδρας ἀγαθοὺς b ἀπεδείξαν τοὺς πολεμήσαντας πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας, ὥστε μηδένα πώποτε δυνηθῆναι περὶ αὐτῶν μήτε τῶν πεισητῶν μήτε τῶν σοφιστῶν ἀξίως τῶν ἐκείνοις πεπραγμέ-
92 νων εἰπεῖν. καὶ πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συγγνώμην· ὁμοίως γὰρ ἐστι χαλεπὸν ἐπαινεῖν τοὺς [f] ὑπερβεβληκότας τὰς τῶν ἄλλων ἀρετὰς ὥσπερ τοὺς μηδὲν ἀγαθὸν πεποιηκό-τας· τοῖς μὲν γὰρ οὐχ ὑπείσι πράξεις, πρὸς δὲ τοὺς οὐκ c εἰσὶν ἁρμόττοντες λόγοι. πῶς γὰρ ἂν γένοιντο σύμμετροι
93 τοιούτοις ἀνδράσιν, οἳ [g] τοσοῦτον μὲν τῶν ἐπὶ Τροίαν στρα-τευσαμένων διήνεγκαν, ὅσον οἱ μὲν περὶ μίαν [h] πόλιν ἔτη δέκα διέτριψαν, οἱ δὲ τὴν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἀσίας δύναμιν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κατεπολέμησαν, οὐ μόνον δὲ τὰς [i] αὐτῶν πατρίδας διέσωσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν [k] σύμπασαν Ἑλλάδα ἠλευθέρωσαν; ποίων δ' ἂν ἔργων ἢ πόνων ἢ κινδύνων ἀπέ-στησαν ὥστε ζῶντες εὐδοκιμεῖν, οἵ τινες ὑπὲρ τῆς δόξης d [l] ἧς ἔμελλον τελευτήσαντες ἕξειν οὕτως ἑτοίμως ἤθελον
94 ἀποθνήσκειν; Οἶμαι δὲ καὶ τὸν [m] πόλεμον θεῶν τινὰ συναγαγεῖν ἀγασθέντα τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, ἵνα μὴ τοιοῦτοι γενόμενοι τὴν φύσιν διαλάθωσιν μηδ' ἀκλεῶς τὸν βίον τε-

[b] ἄστη] ἀ τὴ G.
[c] αυτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[d] Ἑλλάδα] αὐτῶν πόλιν G.
[e] νεωτέρους ἐν τοῖς τοιούτοις G. vulg. νεωτέρους τοιούτοις vel νεωτέ-ρους ἐν τοιούτοις.
[f] ὑπερβεβληκότας G. vulg. ὑπερ-βεβηκότας.
[g] τοσοῦτον μὲν τῶν G. vulg. τοσ-οῦτον τῶν.
[h] πόλιν ἔτη G. vulg. πόλιν στρα-τεύσαντες ἔτη.
[i] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[k] σύμπασαν Ἑλλάδα G. vulg. Ἑλλάδα σύμπασαν.
[l] ἧς] om. G.
[m] πόλεμον θεῶν G. vulg. πόλεμον τοῦτον θεῶν.

λευτήσαιεν, ἀλλὰ τῶν αὐτῶν τοῖς ἐκ τῶν θεῶν γεγονόσι καὶ καλουμένοις ἡμιθέοις ἀξιωθεῖεν· καὶ γὰρ [n] ἐκείνων τὰ μὲν σώματα ταῖς τῆς φύσεως ἀνάγκαις ἀπέδοσαν, c
τῆς δ' ἀρετῆς ἀθάνατον τὴν μνήμην [o] ἐποίησαν.

95 Ἀεὶ μὲν οὖν οἵ θ' ἡμέτεροι πρόγονοι καὶ Λακεδαιμόνιοι φιλοτίμως πρὸς ἀλλήλους εἶχον, οὐ μὴν [p] ἀλλὰ περὶ καλλίστων ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις [q] ἐφιλονίκησαν, οὐκ ἐχθροὺς ἀλλ' ἀνταγωνιστὰς σφᾶς αὐτοὺς εἶναι νομίζον- 58
τες, οὐδ' ἐπὶ δουλείᾳ τῇ τῶν Ἑλλήνων τὸν βάρβαρον θε-
ραπεύοντες, [r] ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς κοινῆς σωτηρίας ὁμονο-
οῦντες, ὁπότεροι δὲ ταύτης αἴτιοι γενήσονται, περὶ τούτου
96 ποιούμενοι τὴν ἅμιλλαν. Ἐπεδείξαντο δὲ τὰς αὐτῶν
ἀρετὰς πρῶτον μὲν ἐν τοῖς ὑπὸ Δαρείου πεμφθεῖσιν. ἀπο-
βάντων γὰρ αὐτῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν οἱ μὲν οὐ περιέμειναν
τοὺς συμμάχους, ἀλλὰ τὸν κοινὸν πολεμον ἴδιον [s] κινδυ- b
νον ποιησάμενοι πρὸς τοὺς ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος κατα-
φρονήσαντας ἁπάντων τὴν οἰκειαν δύναμιν ἔχοντες, ὀλίγοι
πρὸς πολλὰς μυριάδας ὥσπερ ἐν ἀλλοτρίαις ψυχαῖς
97 μέλλοντες [t] κινδυνεύειν, οἱ δ' οὐκ ἔφθησαν πυθομενοι τὸν
περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον, καὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀμε-
λήσαντες ἦκον ἡμῖν ἀμυνοῦντες, τοσαύτην ποιησάμενοι
σπουδὴν ὅσην περ ἂν τῆς [u] αὐτῶν χώρας πορθουμένης.
σημεῖον δὲ τοῦ τάχους καὶ τῆς ἀμιλλης· τοὺς μὲν γὰρ c
ἡμετέρους προγόνους φασὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πυθέσθαι τε
τὴν ἀπόβασιν τὴν τῶν βαρβάρων, καὶ βοηθησαντας ἐπὶ
τοὺς ὅρους τῆς [x] χώρας καὶ μάχῃ νικήσαντας τροπαιον

[n] ἐκείνων G. vulg. ἐκεῖνοι.
[o] ἐποίησαν G. vulg. κατέλιπον.
[p] ἀλλὰ περὶ G. vulg. ἀλλὰ καὶ περί.
[q] ἐφιλονίκησαν G. vulg. ἐφιλονείκησαν.
[r] ἀλλὰ περὶ μὲν G. vulg. ἀλλὰ ἅμα μὲν περί.
[s] κίνδυνον] om. G.
[t] κινδυνεύειν G. vulg. κινδυνεύσειν.
[u] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[x] χώρας καὶ μάχῃ] χώρας μάχῃ G.

98 στῆσαι τῶν πολεμίων, τοὺς δ' ἐν τρισὶν ἡμέραις καὶ τοσ-
αύταις νυξὶ διακόσια καὶ χίλια στάδια διελθεῖν στρα-
τοπέδῳ πορευομένους. οὕτω σφόδρ' ἠπείχθησαν οἱ μὲν με- d
τασχεῖν τῶν κινδύνων, οἱ δὲ [y] φθῆναι συμβαλόντες πρὶν
99 ἐλθεῖν τοὺς βοηθήσοντας. Μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης τῆς
ὕστερον στρατείας, ἣν αὐτὸς Ξέρξης ἤγαγεν, ἐκλιπὼν μὲν
τὰ βασίλεια, στρατηγὸς δὲ καταστῆναι τολμήσας, ἅ-
παντας δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας συναγείρας· περὶ οὗ τίς
οὐχ ὑπερβολὰς προθυμηθεὶς εἰπεῖν ἐλάττω τῶν ὑπαρχόν-
100 των εἴρηκεν; ὃς εἰς τοσοῦτον ἦλθεν [z] ὑπερηφανίας, ὥστε
μικρὸν μὲν ἡγησάμενος ἔργον εἶναι τὴν Ἑλλάδα χειρώ- e
σασθαι, βουληθεὶς δὲ τοιοῦτον μνημεῖον καταλιπεῖν ὃ μὴ
τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς ἐστιν, οὐ πρότερον ἐπαύσατο πρὶν
ἐξεῦρε καὶ [a] συνηνάγκασεν ὃ πάντες [b] θρυλοῦσιν, ὥστε τῷ
στρατοπέδῳ πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἠπείρου, πεζεῦσαι δὲ
101 διὰ τῆς θαλάττης, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον ζεύξας, τὸν δ'
Ἄθω διορύξας. πρὸς δὴ τὸν οὕτω μέγα φρονήσαντα καὶ 59
τηλικαῦτα διαπραξάμενον καὶ τοσούτων δεσπότην γενό-
μενον ἀπήντων διελόμενοι τὸν κίνδυνον, Λακεδαιμόνιοι μὲν
εἰς Θερμοπύλας πρὸς τὸ πεζόν, χιλίους αὐτῶν ἐπιλέ-
ξαντες καὶ τῶν συμμάχων ὀλίγους παραλαβόντες, ὡς ἐν
τοῖς στενοῖς κωλύσοντες αὐτοὺς περαιτέρω [c] προελθεῖν, οἱ
δ' ἡμέτεροι πατέρες ἐπ' Ἀρτεμίσιον, ἑξήκοντα τριήρεις
102 πληρώσαντες πρὸς ἅπαν τὸ τῶν πολεμίων ναυτικόν. ταῦ- b
τα δὲ ποιεῖν ἐτόλμων οὐχ οὕτω τῶν πολεμίων καταφρο-
νοῦντες ὡς πρὸς ἀλλήλους [d] ἀγωνιῶντες, Λακεδαιμόνιοι

[y] φθῆναι G. vulg. ἀφθῆναι.
[z] ὑπερηφανίας G. vulg. ὑπερηφανείας.
[a] Verbi συνηνάγκασεν litteras ναγ a correctore habet G.
[b] θρυλοῦσιν G. vulg. θρυλλοῦσιν.
[c] προελθεῖν] προσελθεῖν pr. G.
[d] ἀγωνιῶντες G. vulg. ἀγωνιζόμενοι.

μὲν ζηλοῦντες τὴν πόλιν [e] τῆς Μαραθῶνι μάχης, καὶ ζη-
τοῦντες [f] αὐτοὺς ἐξισῶσαι, καὶ δεδιότες μὴ δὶς ἐφεξῆς ἡ
103 πόλις ἡμῶν αἰτία γένηται τοῖς Ἕλλησι τῆς σωτηρίας, οἱ
δ' [g] ἡμέτεροι μάλιστα μὲν βουλόμενοι διαφυλάξαι τὴν
παροῦσαν δόξαν, καὶ πᾶσι ποιῆσαι φανερὸν ὅτι [h] καὶ τὸ c
πρότερον δι' ἀρετὴν ἀλλ' οὐ [i] διὰ τύχην ἐνίκησαν, [k] ἔπειτα
καὶ προαγαγέσθαι τοὺς Ἕλληνας [l] ἐπὶ τὸ διαναυμαχεῖν,
ἐπιδείξαντες αὐτοῖς ὁμοίως ἐν τοῖς ναυτικοῖς κινδύνοις
ὥσπερ [m] ἐν τοῖς πεζοῖς τὴν ἀρετὴν τοῦ πλήθους περι-
104 γιγνομένην. ἴσας δὲ τὰς τόλμας παρασχόντες οὐχ· [n] ὁμοί-
αις ἐχρήσαντο ταῖς τύχαις, ἀλλ' οἱ μὲν διεφθάρησαν καὶ
ταῖς ψυχαῖς νικῶντες τοῖς σώμασιν ἀπεῖπον (οὐ γὰρ δὴ
τοῦτό γε θέμις εἰπεῖν, ὡς ἡττήθησαν· οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν d
φυγεῖν ἠξίωσεν), οἱ δ' ἡμέτεροι τὰς μὲν πρώτους ἐνίκη-
σαν, ἐπειδὴ δὲ ἤκουσαν τῆς παρόδου τοὺς πολεμίους κρα-
τοῦντας, οἵκαδε καταπλεύσαντες οὕτως ἐβουλεύσαντο περὶ
τῶν λοιπῶν, ὥστε πολλῶν καὶ καλῶν αὐτοῖς προειργα-
σμένων ἐν τοῖς τελευταίοις τῶν κινδύνων [o] ἔτι πλέον δι-
105 νεγκαν. ἀθύμως γὰρ ἁπάντων τῶν συμμάχων διακειμέ-
νων, καὶ Πελοποννησίων μὲν διατειχιζόντων τὸν Ἰσθμὸν
καὶ ζητούντων ἰδίαν αὐτοῖς σωτηρίαν, [p] τῶν δὲ ἄλλων πό- e
λεων ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γεγενημένων καὶ συστρατευο-
μένων ἐκείνοις, πλὴν εἴ τις διὰ [q] μικρότητα ἠμελήθη,

[e] τῆς Μαραθῶνι G. vulg. τῆς ἐν Μαραθῶνι.

[f] αὐτοὺς ἐξισῶσαι G. vulg. ἑαυτοὺς ἐξίσου καταστῆσαι.

[g] ἡμέτεροι μάλιστα G. vulg. ἡμέτεροι πρόγονοι μάλιστα.

[h] καὶ τὸ πρότερον G. vulg. καὶ πρότερον.

[i] διὰ τύχην G. vulg. διὰ τὴν τύχην.

[k] ἔπειτα καὶ προαγαγέσθαι G. vulg. ἔπειτα δὲ καὶ προσαγαγέσθαι.

[l] ἐπὶ τὸ G. vulg. ἐπὶ τῷ.

[m] ἐν τοῖς πεζοῖς G. vulg. ἐν πεζοῖς.

[n] ὁμοίαις G. vulg. ὁμοίως.

[o] ἔτι πλέον διήνεγκαν G. vulg. ἐπὶ πλέον διενεγκεῖν.

[p] τῶν δὲ ἄλλων] τῶν ἄλλων G.

[q] μικρότητα ἠμελήθη G. vulg. σμικρότητα παρημελήθη.

προσπλευσῶν δὲ τριήρων διακοσίων καὶ χιλίων [r] καὶ πεζῆς στρατιᾶς ἀναριθμήτου μελλούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν
106 εἰσβάλλειν, οὐδεμιᾶς σωτηρίας αὐτοῖς [s] ὑποφαινομένης, 60
ἀλλ' ἔρημοι συμμάχων γεγενημένοι καὶ τῶν ἐλπίδων
ἁπασῶν διημαρτηκότες, ἐξὸν αὐτοῖς μὴ μόνον τοὺς πα-
ρόντας κινδύνους διαφυγεῖν ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἐξαιρέτους
λαβεῖν, ἃς αὐτοῖς ἐδίδου βασιλεὺς ἡγούμενος, εἰ τὸ τῆς
πόλεως προσλάβοι ναυτικόν, παραχρῆμα καὶ Πελοπον-
107 νήσου κρατήσειν, οὐχ ὑπέμειναν τὰς παρ' ἐκείνου δωρεάς, b
οὐδ' ὀργισθέντες τοῖς Ἕλλησιν ὅτι προὐδόθησαν ἀσμένως
ἐπὶ τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς τοὺς βαρβάρους ὥρμησαν,
ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολεμεῖν παρεσκευά-
ζοντο, τοῖς δ' ἄλλοις τὴν δουλείαν αἱρουμένοις συγγνώμην
108 εἶχον. ἡγοῦντο γὰρ ταῖς μὲν ταπειναῖς τῶν πόλεων προσ-
ήκειν [t] ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ταῖς δὲ
προεστάναι τῆς Ἑλλάδος ἀξιούσαις οὐχ οἷόν τ' εἶναι δια-
φεύγειν τοὺς κινδύνους, ἀλλ' ὥσπερ τῶν ἀνδρῶν τοῖς κα- c
λοῖς κἀγαθοῖς αἱρετώτερόν ἐστι καλῶς ἀποθανεῖν ἢ ζῆν
αἰσχρῶς, οὕτω καὶ τῶν πόλεων ταῖς ὑπερεχούσαις λυσι-
τελεῖν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι μᾶλλον ἢ δούλαις ὀφθῆ-
109 ναι γενομέναις. Δῆλον δ' ὅτι ταῦτα διενοήθησαν· ἐπειδὴ
γὰρ οὐχ οἷοί τ' ἦσαν πρὸς ἀμφοτέρας ἅμα παρατάξα-
σθαι τὰς δυνάμεις, παραλαβόντες ἅπαντα τὸν ὄχλον τὸν
ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὴν ἐχομένην νῆσον ἐξέπλευσαν, ἵν' ἐν d
110 μέρει πρὸς [u] ἑκατέραν κινδυνεύσωσιν. καίτοι πῶς ἂν ἐκεί-
νων ἄνδρες ἀμείνους ἢ μᾶλλον φιλέλληνες ὄντες ἐπι-
δειχθεῖεν, οἵτινες ἐτόλμησαν ἐπιδεῖν, ὥστε μὴ τοῖς λοι-

[r] καὶ πεζῆς G. vulg. καὶ τῆς πεζῆς.

[s] ὑποφαινομένης G. vulg. ὑπολειπομένης.

[t] ἐκ παντὸς G. vulg. ἐξ ἅπαντος.

[u] ἑκατέραν κινδυνεύσωσιν G. vulg. ἑκατέραν τὴν δύναμιν ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀμφοτέρας ἅμα κινδυνεύσωσιν.

ποῖς αἴτιοι γενέσθαι τῆς δουλείας, ἐρημην μὲν τὴν πόλιν
[x] γενομένην, τὴν δὲ χώραν πορθουμένην, ἱερὰ δὲ συλώμενα
καὶ νεὼς ἐμπιπραμένους, ἅπαντα δὲ τὸν πόλεμον [y] περὶ
111 τὴν πατρίδα τὴν αὐτῶν γιγνόμενον; Καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἀπέ- e
χρησεν αὐτοῖς, ἀλλὰ πρὸς χιλιας καὶ διακοσίας τριήρεις
μόνοι διαναυμαχεῖν [z] ἐμέλλησαν. οὐ μὴν εἰάθησαν· κα-
ταισχυνθέντες γὰρ Πελοποννήσιοι τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, καὶ
νομίσαντες προδιαφθαρέντων μὲν τῶν ἡμετέρων οὐδ' αὐτοὶ
σωθήσεσθαι, κατορθωσάντων δ' εἰς ἀτιμιαν τὰς αὐτῶν
πόλεις καταστησειν, ἠναγκάσθησαν μετασχεῖν τῶν κιν- 61
112 δύνων. καὶ τοὺς μὲν θορύβους τοὺς ἐν τῷ πράγματι γενο-
μένους καὶ τὰς κραυγὰς καὶ τὰς παρακελεύσεις, ἃ
κοινὰ πάντων [a] ἐστὶ τῶν ναυμαχούντων, [b] οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ
λέγοντα διατρίβειν· ἃ δ' ἐστὶν ἰδια καὶ τῆς ἡγεμονιας
ἄξια καὶ τοῖς προειρημένοις ὁμολογούμενα, ταῦτα δ' ἐμὸν
113 ἔργον [c] ἐστὶν εἰπεῖν. τοσοῦτον γὰρ ἡ πολις ἡμῶν διέφερεν,
ὅτ' ἦν ἀκέραιος, ὥστ' ἀναστατος γενομένη πλειους μὲν b
συνεβάλετο τριηρεις εἰς τὸν κινδυνον τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλά-
δος ἢ σύμπαντες οἱ ναυμαχήσαντες, οὐδεις δὲ πρὸς ἡμᾶς
οὕτως ἔχει δυσμενῶς, ὃς τις οὐκ ἂν ὁμολογήσειε δια μὲν
τὴν ναυμαχίαν ἡμᾶς τῷ πολέμῳ κρατῆσαι, ταύτης δὲ
114 [d] τὴν πόλιν αἰτίαν γενέσθαι. Καίτοι μελλούσης στρα-
τείας ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἔσεσθαι τινας χρὴ τὴν ἡγεμο-
νίαν ἔχειν; οὐ τοὺς ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ μάλιστ' εὐ-
δοκιμήσαντας, καὶ πολλάκις μὲν ἰδια προκινδυνεύσαν- c
τας, ἐν δὲ τοῖς κοινοῖς τῶν ἀγώνων ἀριστείων ἀξιωθέντας;

[x] γενομένην G. vulg. γιγνομένην.
[y] περὶ τὴν πατρίδα τὴν αὐτῶν G. vulg. περὶ πατρίδα τὴν ἑαυτῶν.
[z] ἐμέλλησαν G. vulg. ἐτόλμησαν.
[a] ἐστὶ G. vulg. εἰσί.
[b] οὐκ οἶδ' G. vulg. οὐχ ὁρῶ.
[c] ἐστὶν εἰπεῖν G. vulg. εἰπεῖν ἐστίν.
[d] τὴν πόλιν G. vulg. τὴν ἡμετέραν πόλιν.

οὐ τοὺς τὴν [e] αὐτῶν ἐκλιπόντας ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων σω-
τηρίας, καὶ τό τε παλαιὸν οἰκιστὰς τῶν πλείστων πόλεων
γενομένους, καὶ πάλιν αὐτὰς ἐκ τῶν μεγίστων συμφο-
115 ρῶν διασώσαντας; πῶς δ' οὐκ ἂν δεινὰ πάθοιμεν, εἰ τῶν
κακῶν πλεῖστον μέρος μετασχόντες ἐν ταῖς τιμαῖς ἔλατ-
τον ἕξειν [f] ἀξιωθεῖμεν, καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἁπάν- d
των νῦν ἑτέροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθεῖμεν;

116 Μέχρι μὲν οὖν τούτων οἶδ' ὅτι πάντες ἂν [g] ὁμολογή-
σειαν πλείστων ἀγαθῶν τὴν πόλιν [h] τὴν ἡμετέραν αἰτίαν
γεγενῆσθαι, καὶ δικαίως ἂν αὐτῆς τὴν ἡγεμονίαν εἶναι·
μετὰ δὲ ταῦτ' ἤδη τινὲς ἡμῶν κατηγοροῦσιν, ὡς ἐπειδὴ
τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάβομεν, πολλῶν κακῶν
αἴτιοι τοῖς Ἕλλησι κατέστημεν, καὶ τόν τε Μηλίων ἀν-
δραποδισμὸν καὶ τὸν Σκιωναίων [i] ὄλεθρον ἐν τούτοις τοῖς e
117 λόγοις ἡμῖν προφέρουσιν. Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πρῶτον μὲν
οὐδὲν εἶναι τοῦτο σημεῖον ὡς κακῶς ἤρχομεν, εἴ τινες τῶν
πολεμησάντων ἡμῖν σφόδρα φαίνονται κολασθέντες, ἀλλὰ
πολὺ τόδε μεῖζον τεκμήριον ὡς καλῶς διῳκοῦμεν τὰ τῶν
συμμάχων, ὅτι τῶν πόλεων τῶν [k] ὑφ' ἡμῖν οὐσῶν οὐδεμία 62
118 [l] τοιαύταις συμφοραῖς περιέπεσεν. ἔπειτ' εἰ μὲν ἄλλοι τι-
νὲς τῶν αὐτῶν πραγμάτων πρότερον ἐπεμελήθησαν, εἰκό-
τως ἂν ἡμῖν ἐπιτιμῷεν· εἰ δὲ [m] μήτε τοῦτο γέγονε, μήθ'
οἷόν τ' ἐστὶ τοσούτων πόλεων τὸ πλῆθος κρατεῖν, ἢν μή
τις κολάζῃ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, πῶς [n] οὐκ ἤδη δίκαιόν
ἐστιν ἡμᾶς ἐπαινεῖν, οἵ τινες ἐλαχίστοις χαλεπήναντες
119 πλεῖστον χρόνον τὴν ἀρχὴν κατασχεῖν ἠδυνήθημεν; Οἶμαι

[e] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[f] ἀξιωθεῖμεν—ἀναγκασθεῖμεν G. vulg. ἀξιωθείημεν—ἀναγκασθείημεν.
[g] ὁμολογήσειαν G. vulg. ὁμολογήσαιεν.
[h] τὴν ἡμετέραν G. vulg. ἡμῶν.
[i] ὄλεθρον] om. G.
[k] ὑφ' G. vulg. ἐφ'.
[l] τοιαύταις] ταύταις ταῖς G.
[m] μήτε G. vulg. μήποτε.
[n] οὐκ ἤδη G. vulg. οὐ.

δὲ πᾶσι δοκεῖν τούτους κρατίστους προστάτας [o] γενήσε- b
σθαι τῶν Ἑλλήνων, ἐφ' ὧν οἱ πειθαρχήσαντες ἄριστα
τυγχάνουσι πράξαντες. ἐπὶ τοίνυν τῆς ἡμετέρας [p] ἡγεμο-
νίας εὑρήσομεν καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους πρὸς εὐδαιμο-
νίαν πλεῖστον ἐπιδόντας καὶ τὰς πόλεις μεγίστας γενο-
120 μένας. οὐ γὰρ ἐφθονοῦμεν ταῖς αὐξανομέναις αὐτῶν, οὐδὲ
ταραχὰς [q] ἐνεποιοῦμεν πολιτείας ἐναντίας παρακαθιστάν-
τες, [r] ἵν' ἀλλήλοις μὲν στασιάζοιεν, ἡμᾶς δ' ἀμφότεροι c
θεραπεύοιεν, ἀλλὰ τὴν τῶν συμμάχων ὁμόνοιαν κοινὴν
ὠφέλειαν νομίζοντες τοῖς αὐτοῖς νόμοις ἁπάσας τὰς πό-
λεις διῳκοῦμεν, συμμαχικῶς ἀλλ' οὐ δεσποτικῶς βου-
λευόμενοι περὶ αὐτῶν, ὅλων μὲν τῶν πραγμάτων ἐπιστα-
121 τοῦντες, ἰδίᾳ δ' ἑκάστους ἐλευθέρους ἐῶντες εἶναι, καὶ τῷ
μὲν πλήθει βοηθοῦντες, [s] ταῖς δὲ δυναστείαις πολεμοῦντες,
[t] δεινὸν ἡγούμενοι τοὺς πολλοὺς ὑπὸ τοῖς ὀλίγοις εἶναι,
καὶ τοὺς ταῖς οὐσίαις ἐνδεεστέρους τὰ δ' ἄλλα μηδὲν d
χείρους ὄντας ἀπελαύνεσθαι τῶν ἀρχῶν, ἔτι δὲ κοινῆς τῆς
πατρίδος οὔσης τοὺς μὲν τυραννεῖν τοὺς δὲ μετοικεῖν, καὶ
φύσει πολίτας ὄντας νόμῳ τῆς πολιτείας ἀποστερεῖσθαι.
122 τοιαῦτ' ἔχοντες ταῖς ὀλιγαρχίαις ἐπιτιμᾶν καὶ πλειω
τούτων, τὴν αὐτὴν πολιτείαν ἥνπερ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς καὶ
παρὰ τοῖς ἄλλοις κατεστήσαμεν, ἣν οὐκ οἶδ' ὅ τι [u] δεῖ
διὰ μακροτέρων ἐπαινεῖν, ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα
δηλῶσαι περὶ αὐτῆς. μετὰ γὰρ ταύτης οἰκοῦντες ἑβδο- e
μήκοντ' ἔτη διετελέσαμεν ἄπειροι μὲν τυραννίδων, ἐλεύθε-
ροι δὲ πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἀστασίαστοι δὲ πρὸς [x] σφᾶς

[o] γενήσεσθαι G. vulg. γεγενῆσθαι.

[p] ἡγεμονίας] εὐδαιμονίας G.

[q] ἐνεποιοῦμεν πολιτείας ἐναντίας G. vulg. ἐποιοῦμεν πολιτείας ὑπεναντίας.

[r] ἵν' ἀλλήλοις G. vulg. ἵν' ἐν ἀλλήλοις.

[s] ταῖς δὲ δυναστείαις G. vulg. ταῖς δυναστείαις δέ.

[t] δεινὸν ἡγούμενοι] δεινοὶ G. δεινὸν οἰόμενοι recens G.

[u] δεῖ om. G.

[x] σφᾶς] ἡμᾶς rec. γρ. G.

αὐτούς, εἰρήνην δ' ἄγοντες πρὸς [y] πάντας ἀνθρώπους.
123 Ὑπὲρ ὧν προσήκει τοὺς εὖ φρονοῦντας μεγάλην χάριν 63
ἔχειν πολὺ μᾶλλον ἢ τὰς κληρουχίας ἡμῖν ὀνειδίζειν, ἃς
ἡμεῖς εἰς τὰς ἐρημουμένας τῶν πόλεων φυλακῆς ἕνεκα
124 τῶν χωρίων, ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμπομεν. σημεῖον δὲ τούτων· ἔχοντες γὰρ χώραν [z] μὲν ὡς πρὸς τὸ
πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην, ἀρχὴν δὲ μεγίστην, [a] καὶ
κεκτημένοι τριήρεις διπλασίας μὲν ἢ σύμπαντες [b] οἱ ἄλ-
λοι, δυναμένας δὲ πρὸς δὶς τοσαύτας κινδυνεύειν, [c] ὑπο- b
κειμένης τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τὴν Ἀττικήν, ἣ καὶ πρὸς [d] τὴν
ἀρχὴν τὴν τῆς θαλάττης εὐφυῶς εἶχε [e] καὶ τὴν ἄλλην
125 ἀρετὴν ἁπασῶν τῶν νήσων διέφερε, κραταιοῦντες αὐτῆς μᾶλ-
λον ἢ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν, καὶ πρὸς τούτοις εἰδότες καὶ
[f] τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων [g] τούτους μάλιστ' εὐ-
δοκιμοῦντας, [h] οἳ τοὺς ὁμόρους ἀναστάτους ποιήσαντες
ἄφθονον καὶ ῥᾴθυμον αὐτοῖς κατεστήσαντο τὸν βίον, ὅμως
οὐδὲν τούτων ἡμᾶς ἐπῆρε περὶ τοὺς ἔχοντας τὴν νῆσον ἐξα- c
μαρτεῖν, ἀλλὰ μόνοι δὴ τῶν μεγάλην δύναμιν [i] λαβόντων
περιείδομεν ἡμᾶς αὐτοὺς [k] ἀπορωτέρως ζῶντας τῶν δου-
126 λεύειν αἰτίαν ἐχόντων. καίτοι βουλόμενοι πλεονεκτεῖν οὐκ
ἂν δή που τῆς μὲν Σκιωναίων γῆς ἐπεθυμήσαμεν, ἣν Πλα-
ταιέων τοῖς ὡς ἡμᾶς [l] καταφυγοῦσι φαινόμεθα παρα-
δόντες, τοσαύτην δὲ χώραν παρελίπομεν, ἣ πάντας ἂν d
ἡμᾶς εὐπορωτέρους ἐποίησεν.

[y] πάντας G. vulg. ἅπαντας.
[z] μὲν ὡς πρὸς G. vulg. πρὸς μέν.
[a] καὶ κεκτημένοι G. vulg. κεκτημένοι δέ.
[b] οἱ ἄλλοι] om. G.
[c] ὑποκειμένης τῆς G. vulg. ὑποκειμένης δὲ τῆς.
[d] τὴν ἀρχὴν τὴν τῆς G. vulg. τὴν ἀρχὴν τῆς.
[e] καὶ τὴν G. vulg. καὶ πρὸς τήν.
[f] τῶν Ἑλλήνων G. vulg. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.
[g] τούτους] τοὺς pr. G.
[h] οἳ] Vel εἶναι vel ὅσοι habere videtur G.
[i] λαβόντων G. vulg. ἐχόντων.
[k] ἀπορωτέρως G. vulg. ἀπορώτερον.
[l] καταφυγοῦσι] φυγοῦσι pr. G.

127 Τοιούτων τοίνυν ἡμῶν γεγενημένων, καὶ τοσαύτην πίστιν δεδωκότων ὑπὲρ τοῦ μὴ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, τολμῶσι κατηγορεῖν οἱ τῶν δεκαδαρχιῶν κοινωνήσαντες καὶ τὰς [m] αὑτῶν πατρίδας [n] διαλυμηνάμενοι καὶ μικρὰς μὲν ποιήσαντες δοκεῖν εἶναι τὰς τῶν προγεγενημένων ἀδικίας, οὐδεμίαν δὲ [o] λιπόντες ὑπερβολὴν τοῖς αὖθις βου-
128 λομένοις [p] γενέσθαι πονηροῖς, ἀλλὰ φάσκοντες μὲν λακωνίζειν, τἀναντία δ' ἐκείνοις ἐπιτηδεύοντες, καὶ τὰς μὲν c Μηλίων ὀδυρόμενοι συμφοράς, περὶ δὲ τοὺς [q] αὑτῶν πολίτας ἀνήκεστα τολμήσαντες ἐξαμαρτεῖν. ποῖον γὰρ αὐτοὺς ἀδίκημα διέφυγεν; ἢ τί τῶν αἰσχρῶν [r] καὶ δεινῶν
129 οὐ διεξῆλθον; οἳ τοὺς μὲν ἀνομωτάτους πιστοτάτους ἐνό- 64
μιζον, τοὺς δὲ προδότας ὥσπερ εὐεργέτας ἐθεράπευον, ἠροῦντο δὲ τῶν Εἰλώτων [s] ἐνίοις δουλεύειν, ὥστ' εἰς τὰς [t] αὑτῶν πατρίδας ὑβρίζειν, μᾶλλον δ' ἐτίμων τοὺς αὐτοχειρας [καὶ φονέας] τῶν πολιτῶν ἢ τοὺς γονέας τοὺς αὑτῶν, εἰς τοῦτο δ' ὠμότητος ἅπαντας ἡμᾶς κατέστη-
130 σαν, ὥστε πρὸ τοῦ μὲν διὰ τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν καὶ ταῖς μικραῖς ἀτυχίαις πολλοὺς [u] ἕκαστος ἡμῶν εἶχε b τοὺς [x] συμπαθήσοντας, ἐπὶ δὲ τῆς τούτων ἀρχῆς διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκείων κακῶν ἐπαυσάμεθ' ἀλλήλους ἐλεοῦντες· οὐδενὶ γὰρ τοσαύτην σχολὴν παρέλιπον, ὥσθ'
131 ἑτέρῳ συναχθεσθῆναι. τίνος γὰρ οὐκ ἐφίκοντο; ἢ τίς [y] οὕτω πόρρω τῶν πολιτικῶν ἦν πραγμάτων, ὅστις οὐκ ἐγγὺς ἠναγκάσθη γενέσθαι τῶν συμφορῶν, εἰς ἃς αἱ τοι-

[m] αυτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[n] διαλυμηνάμενοι G. vulg. λυμηνάμενοι.
[o] λιπόντες G. vulg. ἀπολιπόντες.
[p] γενέσθαι G. vulg. γεγενῆσθαι.
[q] αυτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[r] καὶ δεινῶν] ἢ δεινῶν G.
[s] ἐνίοις] ἐνὶ G.
[t] αυτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[u] ἕκαστος ἡμῶν εἶχε] ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν G.
[x] συμπαθήσοντας] συμπεθήσοντας G.
[y] οὕτω πόρρω G. vulg. οὕτω τοσοῦτον πόρρω.

αὗται φύσεις ἡμᾶς κατέστησαν; εἶτ' οὐκ αἰσχύνονται c
[z] τὰς ἑαυτῶν πόλεις οὕτως ἀνόμως διαθέντες καὶ τῆς
ἡμετέρας ἀδίκως κατηγοροῦντες, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις
καὶ περὶ τῶν δικῶν καὶ τῶν γραφῶν τῶν ποτε παρ' ἡμῖν
γενομένων λέγειν τολμῶσιν, αὐτοὶ πλείους ἐν τρισὶ μησὶν
ἀκρίτους ἀποκτείναντες ὧν ἡ πόλις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀπά-
132 σης ἔκρινεν. Φυγὰς δὲ καὶ στάσεις καὶ νόμων συγχύ-
σεις καὶ πολιτειῶν μεταβολάς, ἔτι δὲ παίδων ὕβρεις d
καὶ γυναικῶν αἰσχύνας καὶ χρημάτων ἁρπαγάς, τίς ἂν
δύναιτο διεξελθεῖν; πλὴν τοσοῦτον εἰπεῖν ἔχω [a] καθ' ἁ-
πάντων, ὅτι τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν δεινὰ ῥᾳδίως ἄν τις ἐνὶ
ψηφίσματι διέλυσε, τὰς δὲ σφαγὰς καὶ τὰς ἀνομίας
τὰς ἐπὶ τούτων γενομένας οὐδεὶς ἂν ἰάσασθαι δύναιτο.
133 Καὶ μὴν οὐδὲ τὴν παροῦσαν εἰρήνην, οὐδὲ τὴν αὐτονο-
μίαν τὴν ἐν ταῖς πολιτείαις μὲν οὐκ ἐνοῦσαν, ἐν δὲ ταῖς e
συνθήκαις ἀναγεγραμμένην, ἄξιον ἐλέσθαι μᾶλλον ἢ τὴν
ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν. τίς γὰρ ἂν τοιαύτης καταστάσεως
ἐπιθυμήσειεν, ἐν ᾗ καταποντισταὶ μὲν τὴν θάλατταν κα-
τέχουσι, πελτασταὶ δὲ τὰς πόλεις καταλαμβάνουσιν,
134 ἀντὶ δὲ τοῦ πρὸς ἑτέρους περὶ τῆς χώρας πολεμεῖν ἐντὸς
τείχους [b] οἱ πολῖται πρὸς ἀλλήλους μάχονται, πλείους 65
δὲ πόλεις αἰχμάλωτοι γεγόνασιν ἢ πρὶν τὴν εἰρήνην ἡμᾶς
ποιήσασθαι, διὰ δὲ τὴν πυκνότητα τῶν μεταβολῶν [c] ἀθυ-
μοτέρως διάγουσιν οἱ τὰς πόλεις οἰκοῦντες τῶν ταῖς φυ-
γαῖς ἐζημιωμένων· οἱ μὲν γὰρ τὸ μέλλον δεδίασιν, οἱ δ'
135 ἀεὶ κατιέναι προσδοκῶσιν. τοσοῦτον δ' ἀπέχουσι τῆς
ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας, ὥσθ' αἱ μὲν ὑπὸ τυράν-

[z] τὰς ἑαυτῶν—καὶ τῆς G. vulg. τὰς μὲν ἑαυτῶν—τῆς δ'.

[a] καθ' ἁπάντων G. vulg. κατὰ πάντων.

[b] οἱ πολῖται πρὸς ἀλλήλους G. vulg. πρὸς ἀλλήλους οἱ πολῖται.

[c] ἀθυμοτέρως G. vulg ἀθυμότερον.

νοις εἰσί, τὰς δ' ἁρμοσταὶ κατέχουσιν, ἔνιαι δ' ἀνάστατοι γεγόνασι, τῶν δ' οἱ βάρβαροι δεσπόται καθεστήκασιν· οὓς ἡμεῖς διαβῆναι τολμήσαντας εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ μεῖζον ἢ προσῆκεν αὐτοῖς φρονήσαντας οὕτω διέθεμεν, 136 ὥστε μὴ μόνον παύσασθαι στρατείας ἐφ' ἡμᾶς ποιουμένους ἀλλὰ καὶ τὴν αὑτῶν χώραν ἀνέχεσθαι πορθουμένην, καὶ διακοσίαις καὶ χιλίαις ναυσὶ περιπλέοντας εἰς τοσαύτην ταπεινότητα κατεστήσαμεν; ὥστε μακρὸν πλοῖον [d] ἐπὶ τάδε Φασήλιδος μὴ καθελκεῖν, ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγειν καὶ τοὺς καιροὺς περιμένειν, ἀλλὰ μὴ τῇ παρούσῃ δυνά- c 137 μει πιστεύειν. Καὶ ταῦθ' ὅτι διὰ τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων ἀρετὴν οὕτως εἶχεν, αἱ τῆς πόλεως συμφοραὶ σαφῶς ἐπέδειξαν· ἅμα γὰρ ἡμεῖς τε τῆς ἀρχῆς ἀπεστερούμεθα καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἀρχὴ τῶν κακῶν ἐγίγνετο. μετὰ γὰρ τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ γενομένην ἀτυχίαν ἑτέρων ἡγεμόνων καταστάντων ἐνίκησαν μὲν οἱ βάρβαροι ναυμα- d χοῦντες, ἦρξαν δὲ τῆς θαλάττης, κατέσχον δὲ τὰς πλείστας τῶν νήσων, ἀπέβησαν δ' εἰς τὴν Λακωνικήν, Κύθηρα δὲ κατὰ κράτος εἷλον, ἅπασαν δὲ τὴν Πελοπόννησον κα- 138 κῶς ποιοῦντες περιέπλευσαν. Μάλιστα δ' ἄν τις συνίδοι τὸ μέγεθος τῆς μεταβολῆς, [e] εἰ παραναγνοίη τὰς συνθήκας τάς τ' [e] ἐφ' ἡμῶν γενομένας καὶ τὰς νῦν ἀναγεγραμμένας. τότε μὲν γὰρ ἡμεῖς φανησόμεθα τὴν ἀρχὴν e τὴν βασιλέως ὁριζοντες καὶ τῶν φόρων ἐνίους τάττοντες καὶ κωλύοντες αὐτὸν τῇ [f] θαλάττῃ χρῆσθαι· νῦν δ' ἐκεῖνός ἐστιν ὁ διοικῶν τὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ προστάττων ἃ χρὴ ποιεῖν ἑκάστους, καὶ μόνον οὐκ ἐπιστάθμους ἐν ταῖς 139 πόλεσι καθιστάς. πλὴν γὰρ τούτου τί τῶν ἄλλων ὑπόλοιπόν ἐστιν; οὐ καὶ τοῦ πολέμου κύριος ἐγένετο, καὶ 66

[d] ἐπὶ τάδε G. vulg. ἐντός. ἀναγνοίη.
[e] εἰ παραναγνοίη G. vulg. εἴτερ [f] θαλάττῃ G. vulg. θαλάσσῃ.

τὴν εἰρήνην ἐπρυτάνευσε, καὶ τῶν παρόντων πραγμάτων ἐπιστάτης καθέστηκεν; οὐχ ὡς ἐκεῖνον πλέομεν ὥσπερ πρὸς δεσπότην, ἀλλήλων κατηγορήσοντες; οὐ βασιλέα τὸν μέγαν αὐτὸν προσαγορεύομεν, ὥσπερ αἰχμάλωτοι γεγονότες; οὐχ ἐν τοῖς πολέμοις τοῖς πρὸς ἀλλήλους ἐν ἐκείνῳ τὰς ἐλπίδας ἔχομεν τῆς σωτηρίας, ὃς ἀμφοτέρους ἡμᾶς ἡδέως ἂν ἀπολέσειεν;

140 Ὧν [g] ἄξιον ἐνθυμηθέντας ἀγανακτῆσαι μὲν ἐπὶ τοῖς b παροῦσι, [h] ποθέσαι δὲ τὴν ἡγεμονίαν τὴν ἡμετέραν, μέμψασθαι δὲ Λακεδαιμονίοις ὅτι τὴν μὲν ἀρχὴν εἰς τὸν πόλεμον κατέστησαν ὡς ἐλευθερώσοντες τοὺς Ἕλληνας,

141 [i] ἐπὶ δὲ τελευτῆς οὕτω πολλοὺς αὐτῶν [k] ἐκδότους ἐποίησαν, καὶ τῆς μὲν ἡμετέρας πόλεως τοὺς Ἴωνας ἀπέστησαν, ἐξ ἧς ἀπῴκησαν καὶ δι' ἣν πολλάκις ἐσώθησαν, τοῖς δὲ βαρβάροις αὐτοὺς ἐξέδοσαν, ὧν ἀκόντων τὴν χώ- c ραν ἔχουσι καὶ πρὸς οὓς οὐδὲ πώποτ' [l] ἐπαύσαντο πολεμοῦντες. καὶ τότε μὲν ἠγανάκτουν, ὅθ' ἡμεῖς νομίμως

142 ἐπάρχειν τινῶν ἠξιοῦμεν· νῦν δ' εἰς [m] τοιαύτην δουλείαν καθεστώτων οὐδὲν φροντίζουσιν αὐτῶν, οἷς οὐκ ἐξαρκεῖ δασμολογεῖσθαι καὶ τὰς ἀκροπόλεις ὁρᾷν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν κατεχομένας, ἀλλὰ πρὸς ταῖς κοιναῖς συμφοραῖς καὶ τοῖς σώμασι δεινότερα πάσχουσι τῶν παρ' ἡμῖν ἀρ- d γυρωνήτων· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὕτως αἰκίζεται τοὺς οἰκέ-

143 τας, ὡς ἐκεῖνοι τοὺς ἐλευθέρους κολάζουσιν. μέγιστον δὲ τῶν κακῶν, ὅταν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς δουλείας ἀναγκάζωνται συστρατεύεσθαι, καὶ πολεμεῖν τοῖς [n] ἐλευθεροῦν ἀξιοῦσι, καὶ τοιούτους κινδύνους ὑπομένειν, ἐν οἷς ἡττηθέντες μὲν

[g] ἄξιον] ἀνάξιον G.
[h] ποθέσαι G. vulg. ποθῆσαι.
[i] ἐπὶ δὲ τελευτῆς G. vulg. ἐπὶ τελευτῆς δέ.
[k] ἐκδότους ἐποίησαν G. vulg. ἐκδότους τοῖς βαρβάροις ἐποίησαν.
[l] ἐπαύσαντο] παύσονται pr. G.
[m] τοιαύτην G. vulg. τοσαύτην.
[n] ἐλευθεροῦν ἀξιοῦσι] ἐλευθέρους ἀξιοῦσιν εἶναι G.

παραχρῆμα διαφθαρήσονται, κατορθώσαντες δὲ μᾶλλον
144 εἰς τὸν [o] λοιπὸν χρόνον δουλεύσουσιν. [r] Ὧν τίνας ἄλλους
αἰτίους χρὴ νομίζειν ἢ Λακεδαιμονίους, οἳ τοσαύτην ἰσχὺν e
ἔχοντες περιορῶσι τοὺς μὲν [p] αὐτῶν συμμάχους γενομέ-
νους οὕτω δεινὰ πάσχοντας, τὸν δὲ βάρβαρον τῇ τῶν Ἑλ-
λήνων ῥώμῃ τὴν ἀρχὴν τὴν αὑτοῦ κατασκευαζόμενον. καὶ
πρότερον μὲν τοὺς τυράννους ἐξέβαλλον, τῷ δὲ πλήθει τὰς
βοηθείας ἐποιοῦντο, νῦν [q] δὲ τοσοῦτον μεταβεβληκασιν, 67
ὥστε ταῖς μὲν πολιτείαις πολεμοῦσι, τὰς δὲ μοναρχίας
145 συγκαθιστᾶσι. [r] τὴν μέν γε Μαντινέων πόλιν εἰρήνης ἤδη
γεγενημένης ἀνάστατον ἐποίησαν, [s] καὶ τὴν Θηβαίων Κα-
δμείαν κατέλαβον, καὶ νῦν [t] Ὀλυνθίους καὶ Φλιασίους
πολιορκοῦσιν, Ἀμύντᾳ δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ καὶ
Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ καὶ τῷ βαρβάρῳ [u] τῷ τῆς
Ἀσίας κρατοῦντι συμπράττουσιν, [x] ὅπως ὡς μεγίστην b
146 ἀρχὴν ἕξουσιν. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον τοὺς προεστῶτας
τῶν Ἑλλήνων ἕνα μὲν ἄνδρα τοσούτων ἀνθρώπων καθι-
στάναι δεσπότην, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἐξευρεῖν ῥᾴδιόν ἐστι,
τὰς δὲ μεγίστας τῶν πόλεων μηδ' αὐτὰς [y] αὑτῶν ἐᾶν
εἶναι κυρίας, ἀλλ' ἀναγκάζειν δουλεύειν ἢ ταῖς μεγί-
147 σταις συμφοραῖς περιβάλλειν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον,
ὅταν τις ἴδῃ τοὺς τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν ἀξιοῦντας ἐπὶ μὲν c
τοὺς [z] Ἕλληνας καθ' ἑκάστην ἡμέραν στρατευομένους,
πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον συμμα-
χίαν πεποιημένους.

[o] λοιπὸν G. vulg. ἐπίλοιπον.
[p] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[q] δὲ τοσοῦτον G. vulg. δὲ εἰς τοσοῦτον.
[r] τὴν μέν γε G. vulg. τὴν δέ.
[s] καὶ τὴν G. vulg. τὴν δέ.
[t] Ὀλυνθίους καὶ Φλιασίους πολιορκοῦσιν G. vulg. Ὀλυνθίοις καὶ Φλιασίοις πολεμοῦσιν.
[u] τῷ τῆς G. vulg. om. τῷ.
[x] ὅπως ὡς μεγίστην G. vulg. ὅπως μεγίστην.
[y] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[z] Ἕλληνας καθ' G. vulg. Ἕλληνας μίαν οὐχὶ καθ'.

148 Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με δυσκόλως ἔχειν, ὅτι τραχύτερον τούτων ἐμνήσθην, προειπὼν ὡς περὶ διαλλαγῶν ποιήσομαι τοὺς λόγους· οὐ γὰρ ἵνα πρὸς τοὺς ἄλλους [a]διαβάλω τὴν πόλιν τὴν Λακεδαιμονίων οὕτως εἴρηκα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἵν' αὐτοὺς ἐκείνους παύσω, καθ' ὅσον
149 ὁ λόγος δύναται, τοιαύτην [b]ἔχοντας τὴν γνώμην. ἔστι δὲ οὐχ οἷόν τ' ἀποτρέπειν τῶν ἁμαρτημάτων, οὐδ' ἑτέρων d πράξεων πείθειν ἐπιθυμεῖν, ἢν μὴ τις ἐρρωμένως ἐπιτιμήσῃ τοῖς [c]παροῦσιν· χρὴ δὲ κατηγορεῖν μὲν ἡγεῖσθαι τοὺς ἐπὶ βλάβῃ [d]τοιαῦτα λέγοντας, νουθετεῖν δὲ τοὺς ἐπ' ὠφελείᾳ [e]λοιδοροῦντας. τὸν γὰρ αὐτὸν λόγον οὐχ ὁμοίως ὑπολαμβάνειν δεῖ, μὴ μετὰ τῆς αὐτῆς διανοίας λεγό-
150 μενον. ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἔχομεν αὐτοῖς ἐπιτιμᾶν, ὅτι τῇ μὲν αὐτῶν πόλει τοὺς ὁμόρους εἰλωτεύειν ἀναγκάζουσι, τῷ e δὲ κοινῷ [f]τῷ τῶν συμμάχων οὐδὲν τοιοῦτον κατασκευάζουσιν, [g]ἐξὸν αὐτοῖς τὰ πρὸς ἡμᾶς διαλυσαμένοις [h]ἅπαντας τοὺς βαρβάρους περιοίκους ὅλης τῆς Ἑλλά-
151 δος καταστῆσαι. καίτοι χρὴ τοὺς φύσει καὶ μὴ διὰ τύχην μέγα φρονοῦντας τοιούτοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν πολὺ 68 μᾶλλον ἢ τοὺς νησιώτας δασμολογεῖν, οὓς ἄξιόν ἐστιν ἐλεεῖν, ὁρῶντας [i]τούτους μὲν διὰ σπανιότητα τῆς [k]γῆς ὄρη γεωργεῖν ἀναγκαζομένους, τοὺς δ' ἠπειρώτας δι' [l]ἀφθονίαν τῆς χώρας τὴν μὲν πλείστην αὐτῆς ἀργὸν περιορῶντας, ἐξ ἧς δὲ καρποῦνται, τοσοῦτον πλοῦτον κεκτημένους.

[a] διαβάλω] διαβάλλω pr. G.

[b] ἔχοντας τὴν γνώμην G. vulg. γνώμην ἔχοντας.

[c] παροῦσιν G. vulg. ἁμαρτάνουσι.

[d] τοιαῦτα λέγοντας G. vulg. λοιδοροῦντας.

[e] λοιδοροῦντας G. vulg. τοιαῦτα πράττοντας.

[f] τῷ τῶν G. vulg. om. τῷ.

[g] ἐξὸν G. vulg. ἐξ ὧν ἔσται.

[h] Ante ἅπαντας deletæ in G. litteræ duæ.

[i] τούτους μὲν G. vulg. τοὺς μέν.

[k] γῆς ὄρη G. vulg. γῆς τὰ ὄρη.

[l] ἀφθονίαν τῆς χώρας G. vulg. om. articulum.

152 Ἡγοῦμαι δ', εἴ τινες ἄλλοθέν [m] ποθεν ἐπελθόντες θεα-
ταὶ γένοιντο τῶν παρόντων πραγμάτων, πολλὴν ἂν αὐ-
τοὺς καταγνῶναι μανίαν ἀμφοτέρων ἡμῶν, οἵ τινες οὕτω b
περὶ μικρῶν κινδυνεύομεν, ἐξὸν ἀδεῶς πολλὰ κεκτῆσθαι,
καὶ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν χώραν διαφθείρομεν, [n] ἀμελή-
153 σαντες τὴν Ἀσίαν καρποῦσθαι. καὶ τῷ μὲν οὐδὲν [o] προύρ-
γοτέρον ἐστὶν ἢ σκοπεῖν ἐξ ὧν [p] μηδέποτε παυσόμεθα
[q] πρὸς ἀλλήλους πολεμοῦντες· ἡμεῖς δὲ τοσούτου δεόμεν
συγκρούειν τι τῶν ἐκείνου πραγμάτων ἢ ποιεῖν στασιά-
ζειν, ὥστε καὶ τὰς διὰ [r] τύχην αὐτῷ γεγενημένας τα- c
χὰς συνδιαλύειν ἐπιχειροῦμεν, οἵ τινες καὶ τοῖν στρατο-
πέδοιν τοῖν περὶ Κύπρον ἐῶμεν αὐτὸν τῷ μὲν χρῆσθαι τὸ
δὲ πολιορκεῖν, ἀμφοτέροιν [s] αὐτοῖν τῆς Ἑλλάδος ὄντοιν.
154 οἵ τε γὰρ ἀφεστῶτες πρὸς ἡμᾶς τε οἰκείως ἔχουσι καὶ
Λακεδαιμονίοις σφᾶς αὐτοὺς ἐνδιδοασιν, τῶν τε μετὰ
[t] Τιριβάζου στρατευομένων καὶ τοῦ πεζοῦ τὸ χρησιμώτα-
τον ἐκ τῶνδε τῶν τόπων ἤθροισται, καὶ τοῦ ναυτικοῦ τὸ
[u] πλεῖστον ἀπ' Ἰωνίας συμπέπλευκεν, οἷ πολὺ ἂν ἥδιον d
κοινῇ τὴν Ἀσίαν ἐπόρθουν ἢ πρὸς ἀλλήλους ἕνεκα μικρῶν
155 ἐκινδύνευον. ὧν ἡμεῖς οὐδεμίαν ποιούμεθα πρόνοιαν, ἀλλὰ
περὶ μὲν τῶν Κυκλάδων νησων ἀμφισβητοῦμεν, τοσαύ-
τας δὲ τὸ πλῆθος [x] πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος
δυνάμεις οὕτως εἰκῇ τῷ βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν. τοι-
γαροῦν τὰ μὲν ἔχει, τὰ δὲ μέλλει, τοῖς δ' ἐπιβουλεύει,
156 δικαίως ἁπάντων ἡμῶν καταπεφρονηκώς. διαπέπρακται

[m] ποθεν] om. G.
[n] ἀμελήσαντες τὴν G. vulg. ἀμελήσαντες τοῦ τήν.
[o] προυργοτέρον ἐστιν G. vulg. ἐστι προυργοτέρον.
[p] μηδέποτε G. vulg. οὐδέποτε.
[q] πρὸς ἀλλήλους πολεμοῦντες G. vulg. πολεμοῦντες πρὸς ἀλλήλους.
[r] τύχην — συνδιαλύειν G. vulg. τύχας — διαλύειν.
[s] αὐτοῖν τῆς G. vulg. αὐτοῖν ἐκ τῆς.
[t] Τιριβάζου] τειριβάζου G.
[u] πλεῖστον ἀπ' G. vulg. πλεῖστον μέρος ἀπ'.
[x] πόλεις G. vulg. τριήρεις.

γὰρ ὁ τῶν ἐκείνου προγόνων οὐδεὶς πώποτε· τήν τε γὰρ c
Ἀσίαν διωμολόγηται καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρὰ Λακε-
δαιμονίων βασιλέως εἶναι, τάς τε πόλεις τὰς Ἑλληνί-
δας οὕτω κυρίως παρείληφεν, ὥστε τὰς μὲν αὐτῶν κα-
τασκάπτειν, ἐν δὲ ταῖς ἀκροπόλεις [y] ἐντειχίζειν. καὶ
ταῦτα πάντα γέγονε διὰ τὴν ἡμετέραν ἄνοιαν, ἀλλ' οὐ
διὰ τὴν ἐκείνου δύναμιν.

157 Καίτοι τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος τῶν βασιλέως 69
πραγμάτων, καὶ φασὶν αὐτὸν εἶναι δυσπολέμητον, δι-
εξιόντες ὡς πολλὰς τὰς [z] μεταβολὰς τοῖς Ἕλλησι πε-
ποίηκεν. Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν [a] τοὺς ταῦτα λέγοντας
οὐκ ἀποτρέπειν ἀλλ' ἐπισπεύδειν τὴν στρατείαν· εἰ γὰρ
ἡμῶν [b] ὁμονοησάντων αὐτὸς ἐν ταραχαῖς ὢν χαλεπὸς
ἔσται προσπολεμεῖν, ἥ που σφόδρα χρὴ δεδιέναι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὅταν τὰ μὲν τῶν βαρβάρων καταστῇ καὶ διὰ b
μιᾶς γένηται γνώμης, ἡμεῖς δὲ πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ
158 νῦν πολεμικῶς ἔχωμεν. οὐ μὴν οὐδ' εἰ συναγορεύουσι
τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, οὐδ' ὡς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου
δυνάμεως γιγνώσκουσιν. εἰ μὲν γὰρ ἀπέφαινον αὐτὸν
ἅμα [c] τοῖν πολέοιν ἀμφοτέροιν πρότερόν ποτε περιγεγενη-
159 μένον, εἰκότως ἂν ἡμᾶς καὶ νῦν ἐκφοβεῖν ἐπεχείρουν· εἰ
δὲ τοῦτο μὲν [d] μὴ γέγονεν, ἀντιπάλων δ' ὄντων ἡμῶν καὶ
Λακεδαιμονίων προσθέμενος τοῖς ἑτέροις ἐπικυδέστερα τὰ c
πράγματα [e] θάτερ' ἐποίησεν, οὐδέν ἐστι τοῦτο σημεῖον
τῆς ἐκείνου ῥώμης. ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις καιροῖς πολλά-
κις μικραὶ δυνάμεις [f] μεγάλας τὰς ῥοπὰς ἐποίησαν,

[y] ἐντειχίζειν G. vulg. τειχίζειν.

[z] μεταβολὰς τοῖς Ἕλλησι πεποίηκεν G. vulg. μεταβολὰς ἐν τοῖς Ἕλλησι πεποίηται.

[a] τοὺς ταῦτα G. vulg. ταῦτα τούς.

[b] ὁμονοησάντων αὐτὸς G. vulg. ὁμονοησάντων ἁπάντων αὐτός.

[c] τοῖν πολέοιν ἀμφοτέροιν G. vulg. ταῖν πολέοιν ἀμφοτέραιν.

[d] μὴ G. vulg. μηδέποτε.

[e] θάτερ' G. vulg. τούτων.

[f] μεγάλας τὰς ῥοπὰς G. vulg. μεγάλας ῥοπάς.

ἐπεὶ καὶ περὶ Χίων ἔχοιμ' ἂν τοῦτον τὸν λόγον εἰπεῖν,
ὡς ὁποτέροις ἐκεῖνοι προσθέσθαι βουληθεῖεν, οὗτοι κατὰ
160 θάλατταν κρείττους ἦσαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ τούτων δί-
καιόν ἐστι σκοπεῖν τὴν βασιλέως δύναμιν, ἐξ ὧν μεθ'
ἑκατέρων γέγονεν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς ὑπὲρ [g] αὑτοῦ πεπο- d
λέμηκεν. καὶ πρῶτον μὲν ἀποστάσης Αἰγύπτου τί δια-
161 πέπρακται πρὸς τοὺς ἔχοντας αὐτήν; οὐκ ἐκεῖνος μὲν
ἐπὶ τὸν πόλεμον τοῦτον κατέπεμψε τοὺς εὐδοκιμωτάτους
Περσῶν, [h] Ἀβροκόμαν καὶ Τιθραύστην καὶ Φαρνάβαζον,
οὗτοι δὲ τρία ἔτη μείναντες, καὶ πλείω κακὰ παθόντες ἢ
ποιήσαντες, τελευτῶντες οὕτως αἰσχρῶς ἀπηλλάγησαν,
ὥστε τοὺς ἀφεστῶτας μηκέτι τὴν ἐλευθερίαν ἀγαπᾶν,
162 ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὁμόρων ζητεῖν ἐπάρχειν; Μετὰ δὲ e
ταῦτ' ἐπ' Εὐαγόραν στρατεύσας, ὃς ἄρχει μὲν μιᾶς [i] πό-
λεως, ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἔκδοτός ἐστιν, οἰκῶν δὲ νῆσον
κατὰ μὲν [k] θάλατταν προδεδυστύχηκεν, ὑπὲρ δὲ τῆς χώ-
ρας τρισχιλίους [l] ἔχει μόνον πελταστάς, ἀλλ' ὅμως οὕτω 70
163 ταπεινῆς δυνάμεως οὐ δύναται περιγενέσθαι βασιλεὺς
πολεμῶν, ἀλλ' ἤδη μὲν ἓξ ἔτη διατέτριφεν, εἰ δὲ δεῖ τὰ
μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι, πολὺ πλείων
ἐλπίς ἐστιν ἕτερον ἀποστῆναι, πρὶν ἐκεῖνον ἐκπολιορκη-
θῆναι· τοιαῦται βραδυτῆτες ἐν ταῖς πράξεσι ταῖς βασι-
164 λέως ἔνεισιν. Ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τῷ περὶ [m] Ῥόδον ἔχων
μὲν τοὺς Λακεδαιμονίων συμμάχους εὔνους διὰ τὴν χα- b
λεπότητα τῶν πολιτειῶν, χρώμενος δὲ ταῖς ὑπηρεσίαις
ταῖς παρ' ἡμῶν, στρατηγοῦντος δ' αὐτῷ [n] Κόνωνος, ὃς ἦν
ἐπιμελέστατος μὲν τῶν στρατηγῶν, πιστότατος δὲ τοῖς

[g] αυτοῦ G. vulg. ἑαυτοῦ.
[h] Ἀβροκόμαν G. vulg. Ἀκροκόμαν.
[i] πόλεως ἐν G. vulg. πόλεως τῶν ἐν Κύπρῳ ἐν.
[k] θάλατταν G. vulg. θάλασσαν.
[l] ἔχει G. vulg. εἶχε.
[m] Ῥόδον] Κνίδον H. Wolfius.
[n] Κόνωνος H. Wolfius: κωνωνος G. ceteri κίμωνος.

Ἕλλησιν, ἐμπειρότατος δὲ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κιν-
165 δύνων, τοιοῦτον λαβὼν συναγωνιστὴν τρία μὲν ἔτη περι-
εἶδε τὸ ναυτικὸν [o] τὸ προκινδυνεῦον ὑπὲρ τῆς Ἀσίας ὑπὸ
τριήρων ἑκατὸν [p] μόνων πολιορκούμενον, πεντεκαίδεκα [q] δὲ
μηνῶν τοὺς στρατιώτας τὸν μισθὸν ἀπεστέρησεν, ὥστε τὸ
μὲν ἐπ' ἐκείνῳ πολλάκις ἂν διελύθησαν, διὰ δὲ τὸν c
[r] ἐφεστῶτα κίνδυνον καὶ τὴν συμμαχίαν τὴν περὶ Κόρινθον
166 συστᾶσαν μόλις [s] ποτὲ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν. Καὶ
ταῦτ' ἐστὶ τὰ βασιλικώτατα καὶ σεμνότατα τῶν ἐκεί-
νῳ πεπραγμένων, καὶ περὶ ὧν οὐδέποτε παύονται λέ-
γοντες οἱ βουλόμενοι τὰ τῶν βαρβάρων μεγάλα ποιεῖν.
ὥστ' οὐδεὶς ἂν ἔχοι τοῦτ' εἰπεῖν, ὡς οὐ [t] δικαίως χρῶμαι
τοῖς παραδείγμασιν, οὐδ' ὡς ἐπὶ μικροῖς διατρίβω τὰς
167 μεγίστας τῶν πράξεων [u] παραλείπων· φεύγων γὰρ ταύ- d
την τὴν αἰτίαν τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων διῆλθον, οὐκ
ἀμνημονῶν οὐδ' ἐκείνων, ὅτι [x] Δερκυλίδας μὲν χιλίους
ἔχων ὁπλίτας τῆς Αἰολίδος [y] ἐπῆρχε, Δράκων δὲ Ἀταρ-
νέα καταλαβὼν καὶ τρισχιλίους πελταστὰς συλλέξας
τὸ Μύσιον πεδίον ἀνάστατον ἐποίησε, [z] Θίβρων δὲ ὀλίγῳ
πλείους τούτων διαβιβάσας τὴν Λυδίαν [a] ἅπασαν ἐπόρ-
θησεν, Ἀγησίλαος δὲ τῷ [b] Κύρου στρατεύματι χρώμενος e
168 μικρῶ δεῖν τῆς ἐντὸς Ἅλυος [c] χώρας ἐκράτησεν. [d] Καὶ
μὴν οὐδὲ τὴν στρατιὰν τὴν [e] μετὰ βασιλέως περιπολοῦσαν,

[o] τὸ προκινδυνεῦον ὑπὲρ τῆς Ἀσίας G. vulg. τὸ περὶ τὴν Ἀσίαν.
[p] μόνων G. vulg. μόνον.
[q] δὲ ante μηνῶν om. G.
[r] ἐφεστῶτα κίνδυνον καὶ τὴν συμμαχίαν] ἐφεστῶτα καὶ συμμαχίαν pr. G.
[s] ποτε] om. G.
[t] δικαίως G. vulg. δικαίοις.
[u] παραλείπων G. vulg. παραλιπάν.
[x] Δερκυλίδας G. vulg. Δερκυλλίδας.
[y] ἐπῆρχε G. vulg. ἐπῆρξε.
[z] Θίβρων G. vulg. Θίμβρων.
[a] ἅπασαν G. vulg. πᾶσαν.
[b] Κύρου G. Coraës Κυρείῳ.
[c] χώρας ἐκράτησεν G. vulg. χώρας ἁπάσης ἐκράτησε.
[d] Καὶ μὴν οὐδὲ G. vulg. καὶ αὐδέ.
[e] μετὰ βασιλέως] μετὰ τῶ βασιλέως G.

οὐδὲ τὴν Περσῶν ἀνδρίαν ἄξιον φοβηθῆναι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι
φανερῶς ἐπεδείχθησαν ὑπὸ τῶν Κύρῳ συναναβάντων οὐδὲν
βελτίους ὄντες τῶν ἐπὶ [f] θαλάττῃ. τὰς μὲν γὰρ ἄλλας 71
μάχας ὅσας ἡττήθησαν ἐῶ, καὶ τίθημι στασιάζειν αὐ-
τοὺς καὶ μὴ βούλεσθαι προθύμως πρὸς τὸν ἀδελφὸν [g] τὸν
169 βασιλέως διακινδυνεύειν. ἀλλ' ἐπειδὴ Κύρου τελευτήσαν-
τος συνῆλθον ἅπαντες οἱ τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντες, ἐν τού-
τοις τοῖς καιροῖς οὕτως αἰσχρῶς ἐπολέμησαν, ὥστε μη-
δένα λόγον [h] ὑπολιπεῖν τοῖς εἰθισμένοις [i] τὴν Περσῶν ἀν-
170 δρίαν ἐπαινεῖν. λαβόντες γὰρ ἑξακισχιλίους τῶν Ἑλ- b
λήνων οὐκ ἀριστίνδην [k] ἐπειλεγμένους, ἀλλ' οἳ διὰ φαυ-
λότητα ἐν [l] ταῖς αὐτῶν οὐχ οἷοί τ' ἦσαν ζῆν, ἀπείρους μὲν
τῆς χώρας ὄντας, ἐρήμους δὲ συμμάχων γεγενημένους
[m] προδεδομένους δ' ὑπὸ τῶν συναναβάντων, ἀπεστερημέ-
171 νους δὲ τοῦ στρατηγοῦ μεθ' οὗ συνηκολούθησαν, τοσοῦτον
[n] αὐτῶν ἥττους ἦσαν, ὥσθ' ὁ βασιλεὺς ἀπορήσας τοῖς
παροῦσι πράγμασι καὶ καταφρονήσας τῆς περὶ αὐτὸν δυ-
νάμεως τοὺς ἄρχοντας τοὺς τῶν [o] ἐπικούρων ὑποσπόνδους c
συλλαβεῖν ἐτόλμησεν, ὡς εἰ τοῦτο παρανομήσειε συνταρά-
ξων τὸ στρατόπεδον, καὶ μᾶλλον εἵλετο περὶ τοὺς θεοὺς
ἐξαμαρτεῖν, ἢ πρὸς ἐκείνους ἐκ τοῦ φανεροῦ διαγωνίσα-
172 σθαι. διαμαρτὼν δὲ τῆς [p] ἐπιβουλῆς, καὶ τῶν στρατιω-
τῶν συμμεινάντων καὶ καλῶς [q] ἐνεγκόντων τὴν συμφο-
ράν, ἀπιοῦσιν αὐτοῖς [r] Τισσαφέρνην καὶ τοὺς ἱππέας συνέ-

[f] θαλάττῃ G. vulg. θαλάττης.
[g] τὸν βασιλέως G. vulg. τοῦ βασιλέως.
[h] ὑπολιπεῖν G. vulg. ὑπολείπειν.
[i] τὴν Περσῶν G. vulg. τὴν τῶν Περσῶν.
[k] ἐπειλεγμένους G. vulg. μὲν ἐπιλελεγμένους.
[l] ταῖς αὐτῶν οὐχ G. vulg. ταῖς ἑαυτῶν πόλεσιν οὐχ.
[m] προδεδομένους G. vulg. προδιδομένους.
[n] αὐτῶν ἥττους G. vulg. ἥττους αὐτῶν.
[o] ἐπικούρων G. vulg. Ἑλλήνων.
[p] ἐπιβουλῆς] ἐπιβολῆς G.
[q] ἐνεγκόντων G. vulg. ἐνεγκάντων.
[r] Τισσαφέρνην G. vulg. Τισαφέρνην.

πεμψεν, ὑφ' ὧν ἐκεῖνοι παρὰ πᾶσαν ἐπιβουλευόμενοι τὴν
ὁδὸν ὁμοίως διεπορεύθησαν ὡσπεραν ἐπὶ προπεμπόμενοι, μά- d
λιστα μὲν φοβούμενοι τὴν ἀοίκητον τῆς χώρας, μέγιστον
δὲ τῶν ἀγαθῶν νομίζοντες εἰ τῶν πολεμίων ὡς πλείστοις
173 ἐντύχοιεν. κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημένων· ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ
[s] ἐπὶ λείαν ἐλθόντες οὐδὲ κώμην καταλαβόντες, ἀλλ' ἐπ'
αὐτὸν τὸν βασιλέα στρατεύσαντες, ἀσφαλέστερον κατέ-
βησαν τῶν περὶ φιλίας [t] ὡς αὐτὸν πρεσβευόντων. ὥστε
μοι δοκοῦσιν ἐν ἅπασι τοῖς τόποις σαφῶς ἐπιδεδεῖχθαι e
174 τὴν αὐτῶν μαλακίαν· καὶ γὰρ ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς
Ἀσίας πολλὰς μάχας ἥττηνται, καὶ διαβάντες εἰς τὴν
Εὐρώπην δίκην ἔδοσαν (οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν κακῶς ἀπώ-
λοντο, οἱ δ' αἰσχρῶς ἐσώθησαν), καὶ τελευτῶντες [u] ὑπ'
αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις καταγέλαστοι γεγόνασιν.

175 Καὶ τούτων οὐδὲν ἀλόγως γέγονεν, ἀλλὰ πάντ' εἰκό- 72
των ἀποβέβηκεν· [x] οὐ γὰρ οἷόν τε τοὺς οὕτω τρεφομένους
καὶ πολιτευομένους οὔτε τῆς ἄλλης ἀρετῆς μετέχειν οὔτ'
ἐν ταῖς μάχαις τρόπαιον [y] ἱστάναι τῶν πολεμίων. πῶς
[z] γὰρ ἐν τοῖς ἐκείνων ἐπιτηδεύμασιν ἐγγενέσθαι δύναιτ'
176 ἂν ἢ στρατηγὸς δεινὸς ἢ στρατιώτης ἀγαθός, ὧν τὸ μὲν
πλεῖστόν ἐστιν ὄχλος ἄτακτος καὶ κινδύνων ἄπειρος, πρὸς b
μὲν τὸν πόλεμον ἐκλελυμένος, πρὸς δὲ τὴν δουλείαν ἄμει-
νον τῶν παρ' ἡμῖν οἰκετῶν πεπαιδευμένος, οἱ δ' ἐν ταῖς
μεγίσταις δόξαις ὄντες αὐτῶν ὁμαλῶς μὲν οὐδὲ κοινῶς οὐδὲ
πολιτικῶς οὐδεπώποτ' ἐβίωσαν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον
διάγουσιν εἰς μὲν τοὺς ὑβρίζοντες τοῖς δὲ δουλεύοντες, [a] ὡς

[s] ἐπὶ λεῖαν G. vulg. ἐπιμέλειαν vel ἐπὶ μὲν λείαν: Coraës ἐπὶ Μυσῶν λείαν.

[t] ὡς αὐτὸν G. vulg. αὐτοῦ, auctore H. Wolfio: libri enim ceteri αὐτῶν.

[u] ὑπ' G. vulg. ἐπ'.

[x] οὐ G. vulg. οὐδέ.

[y] ἱστάναι G. vulg. ἵστασθαι.

[z] γὰρ ἐν G. vulg. γὰρ ἂν ἐν.

[a] ὡς ἂν—διαφθαρεῖεν G. vulg. ὡσανεὶ—διεφθαρμένοι.

177 ἂν ἄνθρωποι μάλιστα τὰς φύσεις διαφθαρεῖεν, καὶ τὰ
μὲν σώματα διὰ τοὺς πλούτους τρυφῶντες, τὰς δὲ
ψυχὰς διὰ τὰς μοναρχίας ταπεινὰς καὶ περιδεεῖς ἔχον-
τες, [b] ἐξεταζόμενοι πρὸς αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις καὶ [c] προ- c
καλινδούμενοι καὶ πάντα τρόπον μικρὸν φρονεῖν μελετῶν-
τες, θνητὸν μὲν ἄνδρα προσκυνοῦντες καὶ δαίμονα προσ-
αγορεύοντες, τῶν δὲ θεῶν μᾶλλον ἢ τῶν ἀνθρώπων [d] ὀλι-
178 γωροῦντες. τοιγαροῦν οἱ καταβαίνοντες αὐτῶν ἐπὶ θά-
λατταν, οὓς καλοῦσι σατράπας, οὐ καταισχύνουσι τὴν
[e] ἐκεῖ παίδευσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἤθεσι τοῖς αὐτοῖς διαμέν-
ουσι, πρὸς μὲν τοὺς φίλους ἀπίστως πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς d
ἀνάνδρως ἔχοντες, καὶ τὰ μὲν ταπεινῶς τὰ δ' ὑπερηφά-
νως ζῶντες τῶν μὲν συμμάχων καταφρονοῦντες, τοὺς δὲ
179 πολεμίους θεραπεύοντες. τὴν μὲν γε μετ' Ἀγησιλάου
στρατιὰν ὀκτὼ μῆνας ταῖς αὐτῶν δαπάναις διεθρεψαν,
τοὺς δ' ὑπὲρ αὐτῶν [f] κινδυνεύοντας ἑτέρου τοσούτου χρόνου
τὸν μισθὸν ἀπεστέρησαν· καὶ τοῖς μὲν Κισθήνην καταλα-
βοῦσιν ἑκατὸν τάλαντα διένειμαν, τοὺς δὲ [g] μεθ' αὐτῶν e
εἰς Κύπρον στρατευσαμένους μᾶλλον ἢ τοὺς αἰχμαλώ-
180 τους ὕβριζον. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν καὶ μὴ [h] καθ' ἓν
ἕκαστον ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τίς ἢ τῶν πολεμησάντων
αὐτοῖς οὐκ εὐδαιμονήσας ἀπῆλθεν, ἢ τῶν ὑπ' ἐκείνοις γε-
νομένων οὐκ αἰχισθεὶς τὸν βίον ἐτελεύτησεν; οὐ Κόνωνα 73
μέν, ὃς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας στρατηγήσας [i] τὴν ἀρχὴν τὴν

[b] ἐξεταζόμενοι πρὸς G. vulg. ἐξεταζόμενοι δὲ πρός.

[c] προκαλινδούμενοι G. vulg. προκυλινδούμενοι.

[d] ὀλιγωροῦντες G. vulg. καταφρονοῦντες.

[e] ἐκεῖ G. vulg. ἐκείνων.

[f] κινδυνεύοντας G. vulg. κινδυνεύσαντας.

[g] μεθ' αὐτῶν G. vulg. μεθ' ἑαυτῶν.

[h] καθ' ἓν ἕκαστον G. vulg. καθ' ἕκαστον.

[i] τὴν ἀρχὴν τὴν Λακεδαιμονίων G. vulg. τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχήν.

Λακεδαιμονίων κατέλυσεν, [k] ἐπὶ θανάτῳ συλλαβεῖν ἐτόλμησαν, Θεμιστοκλέα δ', [l] ὃς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αὐτοὺς
181 κατεναυμάχησε, [m] τῶν μεγίστων δωρεῶν ἠξίωσαν; καίτοι πῶς χρὴ τὴν τούτων φιλίαν ἀγαπᾶν, οἳ τοὺς μὲν εὐεργέτας τιμωροῦνται, τοὺς δὲ κακῶς ποιοῦντας οὕτως ἐπιφανῶς κολακεύουσιν; Περὶ τίνας δ' ἡμῶν οὐκ [n] ἐξη- b
μαρτήκασιν; ποῖον δὲ χρόνον [o] διαλελοίπασιν ἐπιβουλεύοντες τοῖς Ἕλλησιν; τί δ' οὐκ ἐχθρὸν αὐτοῖς ἐστὶ τῶν παρ' ἡμῖν, οἳ καὶ τὰ τῶν θεῶν ἕδη καὶ τοὺς νεὼς συλᾶν
182 ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ καὶ [p] κατακάειν ἐτόλμησαν; διὸ καὶ τοὺς [y] Ἴωνας ἄξιον ἐπαινεῖν, ὅτι τῶν ἐμπρησθέντων ἱερῶν ἐπηράσαντο [q] εἴ τινες [r] κινήσειαν ἢ πάλιν εἰς [s] τἀρχαῖα καταστῆσαι βουληθεῖεν, οὐκ ἀποροῦντες [t] πόθεν ἐπισκευάσωσιν, ἀλλ' ἵν' ὑπόμνημα τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἦ c
τῆς τῶν βαρβάρων ἀσεβείας, καὶ μηδεὶς πιστεύῃ τοῖς τοιαῦτα εἰς τὰ τῶν [u] θεῶν ἐξαμαρτεῖν τολμῶσιν, ἀλλὰ καὶ φυλάττωνται καὶ δεδίωσιν, ὁρῶντες αὐτοὺς οὐ μόνον τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀναθήμασι πολεμήσαντας.

183 [y] Ἔχω δὲ καὶ περὶ τῶν πολιτῶν τῶν [x] ἡμετέρων τοιαῦτα διελθεῖν. καὶ γὰρ οὗτοι πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους, ὅσοις πεπολεμήκασιν, ἅμα διαλλάττονται καὶ τῆς ἔχθρας τῆς

[k] ἐπὶ θανάτῳ G. vulg. ἐπὶ θάνατον.

[l] ὃς] a correctore habet G.

[m] τῶν μεγίστων G. vulg. καὶ μεγίστων.

[n] ἐξημαρτήκασιν G. vulg. ἐξαμαρτάνουσιν.

[o] διαλελοίπασιν ἐπιβουλεύοντες G. vulg. διαλελοίπασιν οὐκ ἐπιβουλεύοντες.

[p] κατακάειν G. vulg. κατακαίειν.

[q] εἴ] εἴ τι Valcken. ad Herodot. 5, 102.

[r] κινήσειαν G. vulg. οἰκοδομήσαιεν.

[s] τἀρχαῖα G. vulg. τὰ ἀρχαῖα.

[t] πόθεν G. vulg. ἔθεν vel ὁπόθεν.

[u] θεῶν ἐξαμαρτεῖν τολμῶσιν G. vulg. θεῶν ἕδη ἐξαμαρτεῖν τολμήσασιν.

[x] ἡμετέρων τοιαῦτα G. vulg. ἡμετέρων πολλὰ τοιαῦτα.

[y] γεγενημένης ἐπιλανθάνονται, τοῖς δ' ἠπειρώταις οὐδ' d
ὅταν εὖ πάσχωσι χάριν ἴσασιν· οὕτως ἀείμνηστον [z] τὴν
184 ὀργὴν πρὸς αὐτοὺς ἔχουσιν. καὶ πολλῶν μὲν οἱ πατέρες
ἡμῶν μηδισμοῦ θάνατον κατέγνωσαν, ἐν δὲ τοῖς συλλό-
γοις ἔτι καὶ νῦν ἀρὰς ποιοῦνται, πρὶν ἄλλο τι χρηματί-
ζειν, εἴ τις ἐπικηρυκεύεται Πέρσαις τῶν πολιτῶν· Εὐ-
μολπίδαι δὲ καὶ κήρυκες ἐν τῇ [a] τελετῇ τῶν μυστηρίων
διὰ τὸ τούτων μῖσος καὶ τοῖς ἄλλοις βαρβάροις εἴργε-
σθαι τῶν ἱερῶν, ὥσπερ τοῖς ἀνδροφόνοις, προαγορεύουσιν. e
185 οὕτω δὲ φύσει πολεμικῶς πρὸς αὐτοὺς ἔχομεν, ὥστε καὶ
τῶν μύθων ἥδιστα συνδιατρίβομεν τοῖς Τρωϊκοῖς καὶ Περ-
σικοῖς, δι' ὧν ἔστι πυνθάνεσθαι τὰς ἐκείνων συμφοράς.
εὕροι δ' ἄν τις ἐκ μὲν τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρ- 74
βάρους ὕμνους πεποιημένους, ἐκ δὲ τοῦ [b] πρὸς τοὺς Ἕλ-
ληνας θρήνους ἡμῖν γεγενημένους, καὶ τοὺς μὲν ἐν ταῖς
ἑορταῖς ᾀδομένους, [c] τῶν δ' ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς ἡμᾶς
186 μεμνημένους. οἶμαι δὲ καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν μειζω
λαβεῖν δόξαν, ὅτι καλῶς τοὺς πολεμήσαντας τοῖς βαρ-
βάροις ἐνεκωμίασε, καὶ διὰ τοῦτο βουληθῆναι τοὺς προ-
γόνους ἡμῶν ἔντιμον αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν τέχνην ἔν τε τοῖς b
τῆς μουσικῆς ἄθλοις καὶ τῇ παιδεύσει τῶν νεωτέρων, ἵνα
πολλάκις ἀκούοντες τῶν ἐπῶν ἐκμανθάνωμεν τὴν ἔχθραν
τὴν [d] ὑπάρχουσαν πρὸς αὐτούς, καὶ ζηλοῦντες τὰς ἀρε-
τὰς τῶν στρατευσαμένων [e] ἐπὶ Τροίαν τῶν αὐτῶν ἔργων
ἐκείνοις ἐπιθυμῶμεν.
187 Ὥστε μοι δοκεῖ πολλὰ λίαν εἶναι τὰ παρακελευό-

[y] γεγενημένης G. vulg. προγεγενημένης.
[z] τὴν ὀργὴν πρὸς αὐτοὺς G. vulg. πρὸς αὐτοὺς τὴν ὀργήν.
[a] τελετῇ] τελευτῇ G.
[b] πρὸς τοὺς Ἕλληνας G. vulg. πρὸς Ἕλληνας.
[c] τῶν δὲ] τοὺς δὲ G.
[d] ὑπάρχουσαν πρὸς αὐτοὺς G. vulg. πρὸς αὐτοὺς ὑπάρχουσαν.
[e] ἐπὶ Τροίαν] om. G.

μενα πολεμεῖν αὐτοῖς, μάλιστα δ' ὁ παρὼν καιρός, [f]ὃν
οὐκ ἀφετέον· καὶ γὰρ αἰσχρὸν παρόντι μὲν μὴ χρῆσθαι, c
παρελθόντος δ' αὐτῶ μεμνῆσθαι. τί γὰρ ἂν καὶ [g]βου-
ληθεῖμεν ἡμῖν προσγενέσθαι, μέλλοντες βασιλεῖ πολε-
188 μεῖν, ἔξω τῶν νῦν ὑπαρχόντων; οὐκ Αἴγυπτος μὲν αὐτῶ
καὶ Κύπρος ἀφέστηκε, Φοινίκη δὲ καὶ Συρία διὰ τὸν
πόλεμον ἀνάστατοι γεγόνασι, Τύρος δ', ἐφ' ᾗ μέγ' ἐφρό-
νησεν, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν [h]τῶν ἐκείνου κατείληπται; τῶν
δ' ἐν Κιλικίᾳ πόλεων τὰς μὲν πλείστας οἱ μεθ' ἡμῶν d
ὄντες ἔχουσι, τὰς δ' οὐ χαλεπόν ἐστι κτήσασθαι. Λυ-
189 κίας δ' οὐδ' εἷς πώποτε Περσῶν ἐκράτησεν. [i]Ἑκα-
τόμνως δ' ὁ Καρίας ἐπίσταθμος τῇ μὲν ἀληθείᾳ πολὺν
ἤδη χρόνον ἀφέστηκεν, ὁμολογήσει δ' ὅταν ἡμεῖς βουλη-
θῶμεν. ἀπὸ δὲ Κνίδου μέχρι Σινώπης Ἕλληνες τὴν Ἀσίαν
παροικοῦσιν, οὓς οὐ δεῖ πείθειν ἀλλὰ μὴ κωλύειν πολε-
μεῖν. [k]Καίτοι τοιούτων ὁρμητηρίων ὑπαρξάντων, καὶ
τοσούτου πολέμου τὴν Ἀσίαν περιστάντος, τί δεῖ τὰ e
συμβησόμενα λίαν ἀκριβῶς [l]ἐξετάζειν; ὅπου γὰρ μι-
κρῶν μερῶν ἥττους εἰσίν, [m]οὐκ ἄδηλον ὡς ἂν διατεθεῖεν, εἰ
190 πᾶσιν ἡμῖν πολεμεῖν ἀναγκασθεῖεν. ἔχει δ' οὕτως. ἐὰν
μὲν ὁ βάρβαρος ἐρρωμενεστέρως κατάσχῃ τὰς πόλεις
τὰς ἐπὶ θαλάττῃ, φρουρὰς μείζους ἐν αὐταῖς ἢ νῦν ἐγκα- 75
ταστήσας, τάχ' ἂν καὶ τῶν νήσων [n]αἱ περὶ τὴν ἤπειρον,
οἷον Ῥόδος καὶ Σάμος καὶ Χίος, ἐπὶ τὰς ἐκείνου τύχας
ἀποκλίναιεν· ἢν δ' ἡμεῖς αὐτὰς πρότεροι καταλάβωμεν,

[f] Quæ post ὃν οὐκ ἀφετέον vulg. ponunt, οὗ σαφέστερον οὐδέν,—à pr. G. omissa ante illa ὃν οὐκ ἀφετέον ponit rec. marg. G.

[g] βουληθεῖμεν G. vulg. βουληθείημεν.

[h] τῶν ante ἐκείνου om. G.

[i] Ἑκατόμνως G. vulg. Ἑκατόμνος.

[k] Καίτοι τοιούτων G. vulg. καὶ τοιούτων.

[l] ἐξετάζειν G. vulg. προαγορεύειν.

[m] οὐκ ἄδηλον ὡς G. vulg. πῶς.

[n] αἱ περὶ G. vulg. αἳ εἰσι περί.

εἰκὸς τοὺς τὴν Λυδίαν καὶ Φρυγίαν καὶ τὴν ἄλλην τὴν
ὑπερκειμένην χώραν οἰκοῦντας ἐπὶ τοῖς ἐντεῦθεν ὁρμωμέ-
191 νοις εἶναι. Διὸ δεῖ σπεύδειν καὶ μηδεμίαν ποιεῖσθαι
διατριβήν, ἵνα μὴ πάθωμεν ὅπερ οἱ πατέρες ἡμῶν. ἐκεῖ- b
νοι γὰρ [o] ὑστερίσαντες τῶν βαρβάρων καὶ [p] προέμενοί
τινας τῶν συμμάχων ἠναγκάσθησαν ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς
κινδυνεύειν, ἔξον αὐτοῖς προτέροις διαβᾶσιν εἰς τὴν ἤπειρον
μετὰ πάσης τῆς τῶν Ἑλλήνων δυνάμεως ἐν μέρει τῶν
192 ἐθνῶν ἕκαστον [q] χειροῦσθαι. δέδεικται γάρ, ὅταν τις πο-
λεμῇ πρὸς ἀνθρώπους ἐκ πολλῶν [r] τόπων συλλεγομένους,
ὅτι δεῖ μὴ περιμένειν ἕως ἂν [s] ἐπιστῶσιν, ἀλλ' ἔτι δι-
εσπαρμένοις αὐτοῖς ἐπιχειρεῖν. ἐκεῖνοι μὲν [t] οὖν [u] προεξα-
μαρτόντες ἅπαντα ταῦτ' ἐπηνωρθώσαντο, καταστάντες c
εἰς τοὺς μεγίστους ἀγῶνας· ἡμεῖς δ' ἂν σωφρονῶμεν,
ἐξ ἀρχῆς φυλαξόμεθα, καὶ πειρασόμεθα φθῆναι περὶ τὴν
Λυδίαν [x] καὶ τὴν Ἰωνίαν στρατόπεδον ἐγκαταστήσαντες,
193 εἰδότες ὅτι καὶ βασιλεὺς οὐχ ἑκόντων ἄρχει τῶν ἠπειρω-
τῶν, ἀλλὰ μείζω δύναμιν περὶ αὑτὸν ἑκάστων αὐτῶν
ποιησάμενος· ἧς ἡμεῖς [y] ὅταν κρείττω διαβιβάσωμεν, ὃ d
βουληθέντες ῥᾳδίως ἂν ποιήσαιμεν, ἀσφαλῶς ἅπασαν
τὴν Ἀσίαν καρπωσόμεθα. πολὺ δὲ κάλλιον ἐκείνῳ περὶ
τῆς βασιλείας πολεμεῖν, ἢ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ τῆς
ἡγεμονίας ἀμφισβητεῖν.
194 Ἄξιον δ' ἐπὶ τῆς νῦν ἡλικίας ποιήσασθαι τὴν στρα-
τείαν, ἵν' οἱ [z] τῶν συμφορῶν κοινωνήσαντες, οὗτοι καὶ τῶν

[o] ὑστερίσαντες G. vulg. ὑστερήσαντες.
[p] προέμενοι] προσέμενοι G.
[q] χειροῦσθαι G. vulg. χειρώσασθαι.
[r] τόπων συλλεγομένους G. vulg. συλλεγομένους τόπων.
[s] ἐπιστῶσιν G. vulg. ἀθροισθῶσιν.
[t] οὖν] om. G.
[u] προεξαμαρτόντες] προσεξαμαρτόντες G.
[x] καὶ τὴν G. vulg. καὶ περὶ τήν.
[y] ὅταν G. vulg. ἐπάν.
[z] τῶν συμφορῶν] τῶν νῦν συμφορῶν G.

ἀγαθῶν ἀπολαύσωσι καὶ μὴ πάντα τὸν χρόνον δυστυ- e
χοῦντες διαγάγωσιν. ἱκανὸς γὰρ ὁ [a] παρεληλυθώς, ἐν ᾧ
τί τῶν δεινῶν οὐ γέγονεν; πολλῶν γὰρ κακῶν τῇ φύσει
τῇ τῶν ἀνθρώπων ὑπαρχόντων αὐτοὶ [b] πλείω τῶν ἀναγ-
καίων προσεξευρήκαμεν, πολέμους καὶ στάσεις ἡμῖν αὐ-
195 τοῖς ἐμποιήσαντες, ὥστε τοὺς μὲν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀνόμως
ἀπόλλυσθαι, τοὺς δ' ἐπὶ ξένης μετὰ παίδων καὶ γυναι- 76
κῶν ἀλᾶσθαι, πολλοὺς δὲ δι' ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν
ἐπικουρεῖν ἀναγκαζομένους ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν τοῖς φίλοις
196 μαχομένους ἀποθνήσκειν. ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς πώποτ' ἠγα-
νάκτησεν, ἀλλ' [c] ἐπὶ μὲν ταῖς συμφοραῖς ταῖς ὑπὸ τῶν
ποιητῶν συγκειμέναις δακρύειν ἀξιοῦσιν, ἀληθινὰ δὲ πάθη
πολλὰ καὶ δεινὰ γιγνόμενα διὰ τὸν πόλεμον ἐφορῶντες
τοσούτου δέουσιν ἐλεεῖν, ὥστε καὶ μᾶλλον χαίρουσιν ἐπὶ b
197 τοῖς ἀλλήλων κακοῖς ἢ τοῖς [d] αὐτῶν ἰδίοις ἀγαθοῖς. ἴσως
δ' ἂν καὶ τῆς ἐμῆς εὐηθείας πολλοὶ καταγελάσειαν, εἰ
[e] δυστυχίας ἀνδρῶν ὀδυρούμην ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς,
ἐν οἷς Ἰταλία μὲν ἀνάστατος γέγονε, Σικελία δὲ κατα-
δεδούλωται, τοσαῦται δὲ πόλεις τοῖς βαρβάροις ἐκδέδον-
ται, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη τῶν Ἑλλήνων ἐν τοῖς μεγίστοις
κινδύνοις ἐστίν.

198 Θαυμάζω δὲ τῶν δυναστευόντων ἐν ταῖς πόλεσιν, εἰ
προσήκειν αὐτοῖς ἡγοῦνται μέγα φρονεῖν, μηδὲν πώποθ' c
ὑπὲρ τηλικούτων πραγμάτων μήτ' εἰπεῖν μήτ' ἐνθυμηθῆναι
δυνηθέντες. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ἦσαν ἄξιοι τῆς πα-
ρούσης δόξης, ἁπάντων ἀφεμένους τῶν ἄλλων περὶ τοῦ πο-

[a] παρεληλυθὼς ἐν G. vulg. παρελήλυθὼς χρόνος ἐν.
[b] πλείω G. vulg. πλεῖον.
[c] ἐπὶ μὲν ταῖς G. vulg. ἐπὶ ταῖς.
[d] αὐτῶν ἰδίοις G. vulg. ἰδίοις αὐτῶν.
[e] δυστυχίας ἀνδρῶν ὀδυρούμην ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς G. vulg. δυστυχίαν ἀνδρῶν ἐν τοιούτοις καιροῖς ὀδυρούμην.

λέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους εἰσηγεῖσθαι καὶ συμ-
199 βουλεύειν. τυχὸν μὲν γὰρ ἄν τι [f] συνεπέραναν· εἰ δὲ καὶ προαπεῖπον, ἀλλ' οὖν τούς γε λόγους ὥσπερ χρησμοὺς εἰς τὸν ἐπιόντα [g] χρόνον ἂν κατέλιπον. νῦν δ' οἱ μὲν ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις ὄντες ἐπὶ μικροῖς σπουδάζουσιν, d
ἡμῖν δὲ τοῖς τῶν πολιτικῶν ἐξεστηκόσι περὶ τηλικούτων πραγμάτων συμβουλεύειν [h] παραλελοίπασιν.

200 Οὐ μὴν ἀλλ' ὅσῳ μικροψυχότεροι τυγχάνουσιν ὄντες οἱ προεστῶτες ἡμῶν, [i] τοσούτῳ τοὺς ἄλλους ἐρρωμενεστέρως δεῖ σκοπεῖν ὅπως ἀπαλλαγησόμεθα τῆς παρούσης ἔχθρας. νῦν μὲν γὰρ μάτην ποιούμεθα τὰς περὶ τῆς εἰρήνης συνθήκας· οὐ γὰρ διαλυόμεθα τοὺς πολέμους ἀλλ' ἀναβαλλόμεθα, καὶ περιμένομεν τοὺς καιροὺς ἐν οἷς ἀνή-
201 κεστόν τι κακὸν ἀλλήλους ἐργάσασθαι δυνησόμεθα. δεῖ e
δὲ ταύτας τὰς ἐπιβουλὰς [k] ἐκποδὼν ποιησαμένους ἐκείνοις τοῖς ἔργοις ἐπιχειρεῖν, ἐξ ὧν τάς τε πόλεις ἀσφαλέστερον οἰκήσομεν καὶ πιστότερον διαχεισόμεθα πρὸς ἡμᾶς αὐτούς. Ἔστι δ' ἁπλοῦς καὶ ῥᾴδιος ὁ λόγος ὁ περὶ τούτων· οὔτε γὰρ εἰρήνην οἵαν [l] τε βεβαίαν ἀγαγεῖν, ἢν μὴ κοινῇ τοῖς βαρβάροις πολεμήσωμεν, οὔθ' ὁμονοῆσαι 77
τοὺς Ἕλληνας, πρὶν ἂν καὶ τὰς [m] ὠφελίας ἐκ τῶν αὐτῶν
202 καὶ τοὺς κινδύνους πρὸς τοὺς αὐτοὺς ποιησώμεθα. τούτων δὲ [n] γενομένων, καὶ τῆς ἀπορίας τῆς περὶ τὸν βίον ἡμῶν ἀφαιρεθείσης, ἣ καὶ τὰς ἑταιρίας διαλύει καὶ τὰς συγγενείας εἰς ἔχθραν προάγει καὶ πάντας ἀνθρώπους

[f] συνεπέραναν G. vulg. διεπέρασαν.
[g] χρόνον ἂν κατέλιπον G. vulg. χρόνον κατέλιπον.
[h] παραλελοίπασιν G. vulg. καταλελοίπασιν.
[i] τοσούτῳ G. vulg. τοσοῦτον.
[k] ἐκποδὼν] ἐκτολλῶν pr. G.
[l] τε βεβαίαν G. vulg. τέ ἐστι βεβαίαν.
[m] ὠφελίας G. vulg. φιλίας.
[n] γενομένων G. vulg. γεγονότων.

εἰς πολέμους καὶ στάσεις καθίστησιν, [o] οὐκ ἔστιν ὅπως
οὐχ ὁμονοήσομεν καὶ τὰς εὐνοίας ἀληθινὰς πρὸς ἡμᾶς b
203 αὐτοὺς ἕξομεν. [q]Ων ἕνεκα περὶ παντὸς ποιητέον ὅπως
ὡς τάχιστα τὸν ἐνθένδε πόλεμον εἰς τὴν ἤπειρον διοριοῦ-
μεν, ὡς [p] μόνον ἂν τοῦτ' ἀγαθὸν [q] ἀπολαύσαιμεν τῶν κιν-
δύνων τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, εἰ ταῖς ἐμπειρίαις ταῖς ἐκ
τούτων γεγενημέναις πρὸς τὸν βάρβαρον καταχρήσασθαι
δόξειεν ἡμῖν.
204 Ἀλλὰ γὰρ ἴσως διὰ τὰς συνθήκας ἄξιον ἐπισχεῖν,
ἀλλ' οὐκ ἐπειχθῆναι καὶ θᾶττον ποιήσασθαι τὴν στρα- c
τείαν; δι' ἃς αἱ μὲν ἠλευθερωμέναι τῶν πόλεων βασιλεῖ
χάριν ἴσασιν, ὡς δι' ἐκεῖνον τυχοῦσαι τῆς αὐτονομίας
ταύτης, αἱ δ' ἐκδεδομέναι τοῖς βαρβάροις μάλιστα μὲν
Λακεδαιμονίοις [r] ἐπικαλοῦσιν, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις
τοῖς [s] μετασχοῦσι τῆς εἰρήνης, ὡς [t] ὑπὸ τούτων δουλεύειν
205 [u] ἠναγκασμέναι. καίτοι πῶς οὐ χρὴ διαλύειν ταύτας τὰς
ὁμολογίας, ἐξ ὧν τοιαύτη δόξα γέγονεν, ὥστε ὁ μὲν βάρ-
βαρος κήδεται τῆς Ἑλλάδος καὶ φύλαξ τῆς εἰρήνης d
ἐστίν, ἡμῶν δέ τινές εἰσιν οἱ [x] λυμαινόμενοι καὶ κακῶς
206 ποιοῦντες αὐτήν; Ὁ δὲ πάντων καταγελαστότατον, ὅτι
τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς ὁμολογίαις τὰ χείριστα τυγ-
χάνομεν διαφυλάττοντες. ἃ μὲν γὰρ αὐτονόμους ἀφίησι
τάς τε νήσους καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ τῆς Εὐρώπης,
πάλαι λέλυται καὶ μάτην ἐν ταῖς στήλαις ἐστίν· ἃ δ' e
αἰσχύνην [y] ἡμῖν φέρει καὶ πολλοὺς τῶν συμμάχων ἐκδέ-

[o] οὐκ ἔστιν] om. pr. G.
[p] μόνον ἂν G. vulg. μόνον δ' ἂν vel γ' ἄν.
[q] ἀπολαύσαιμεν τῶν G. vulg. ἀπολαύσαιμεν ἐκ τῶν.
[r] ἐπικαλοῦσιν G. vulg. ἐγκαλοῦσιν.
[s] μετασχοῦσι G. vulg. μετέχουσι.
[t] ὑπὸ G. vulg. ὑπέρ.
[u] ἠναγκασμέναι] ἠναγκασμένοι G.
[x] λυμαινόμενοι καὶ] λυμαιν οἱ G.
[y] ἡμῖν φέρει G. vulg. φέρει ἡμῖν.

δωκε, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει καὶ [z] πάντες αὐτὰ
207 κύρια ποιοῦμεν. ἃ [a] χρῆν ἀναιρεῖν καὶ μηδεμίαν ἐᾷν ἡμέραν, νομίζοντας προστάγματα καὶ μὴ συνθήκας εἶναι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι συνθῆκαι μέν εἰσιν, αἵ τινες ἂν ἴσως καὶ [b] κοινῶς ἀμφοτέροις ἔχωσι, προστάγματα δὲ τὰ τοὺς 78
208 [c] ἑτέρους ἐλαττοῦντα παρὰ τὸ δίκαιον; Διὸ καὶ τῶν πρεσβευσάντων ταύτην τὴν εἰρήνην δικαίως ἂν κατηγορεῖμεν, ὅτι πεμφθέντες ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὑπὲρ τῶν βαρβάρων ἐποιήσαντο τὰς συνθήκας. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴτ' ἐδοκει τὴν [d] ἑαυτῶν ἔχειν ἑκάστους, εἴτε καὶ τῶν δοριαλώτων ἐπάρχειν, [e] εἴτε τούτων κρατεῖν ὧν ὑπὸ τὴν εἰρήνην ἐτυγχάνομεν ἔχοντες, ἔν τι τούτων ὁρισαμένους καὶ κοινὸν τὸ δι- b
209 καιον ποιησαμένους, οὕτω συγγράφεσθαι περὶ αὐτῶν. νῦν δὲ τῇ μὲν ἡμετέρᾳ πόλει καὶ τῇ Λακεδαιμονίων οὐδεμίαν τιμὴν ἀπένειμαν, τὸν δὲ βάρβαρον ἁπάσης τῆς Ἀσίας δεσπότην κατέστησαν, ὡς ὑπὲρ ἐκείνου πολεμησάντων ἡμῶν, ἡ τῆς μὲν Περσῶν ἀρχῆς πάλαι καθεστηκυίας, ἡμῶν δὲ ἄρτι τὰς πόλεις κατοικούντων, ἀλλ' οὐκ ἐκείνων μὲν [f] νεωστὶ ταύτην τὴν τιμὴν ἐχόντων, ἡμῶν δὲ τὸν ἅπαν- c
210 τα χρόνον ἐν τοῖς Ἕλλησι δυναστευόντων. Οἶμαι δ' ἐκείνως εἰπὼν μᾶλλον δηλώσειν τήν τε περὶ ἡμᾶς ἀτιμίαν γεγενημένην καὶ τὴν [τοῦ] βασιλέως πλεονεξιαν. τῆς γὰρ γῆς ἁπάσης τῆς ὑπὸ τῷ κόσμῳ κειμένης δίχα τετμημένης, καὶ τῆς μὲν Ἀσίας τῆς δ' Εὐρώπης καλουμένης, τὴν ἡμίσειαν ἐκ τῶν συνθηκῶν εἴληφεν, ὥσπερ πρὸς τὸν Δία τὴν χώραν νεμόμενος, ἀλλ' οὐ [g] πρὸς ἀνθρώπους τὰς

[z] πάντες G. vulg. πάντ'.
[a] χρῆν G. vulg. χρή.
[b] κοινῶς ἀμφοτέροις G. vulg. κοινῶς ἐν ἀμφοτέροις.
[c] ἑτέρους] ἑταίρους G.
[d] αυτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[e] εἴτε τούτων G. vulg. εἴτε καὶ τούτων.
[f] νεωστὶ ταύτην τὴν G. vulg. νεωστὶ τήν.
[g] πρὸς ἀνθρώπους G. vulg. πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

211 συνθήκας ποιούμενος. Καὶ ταύτας [h] ἡμᾶς ἠνάγκασεν d
ἐν στήλαις λιθίναις ἀναγράψαντας ἐν τοῖς κοινοῖς τῶν
ἱερῶν [i] ἀναθεῖναι, πολὺ κάλλιον τρόπαιον τῶν ἐν ταῖς μά-
χαις γιγνομένων· τὰ μὲν γὰρ ὑπὲρ μικρῶν ἔργων καὶ
μιᾶς τύχης ἐστίν, αὗται δ' ὑπὲρ [k] ἅπαντος τοῦ πολέμου
καὶ καθ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος ἑστήκασιν.

212 Ὑπὲρ [l] ὧν ἄξιον ὀργίζεσθαι, καὶ σκοπεῖν ὅπως [m] τῶν
τε γεγενημένων δίκην ληψόμεθα καὶ τὰ μέλλοντα διορ- e
θωσόμεθα. καὶ γὰρ αἰσχρὸν ἰδίᾳ μὲν τοῖς βαρβάροις
οἰκέταις ἀξιοῦν χρῆσθαι, δημοσίᾳ δὲ τοσούτους τῶν συμ-
213 μάχων περιορᾶν αὐτοῖς δουλεύοντας, καὶ τοὺς μὲν περὶ
τὰ Τρωϊκὰ γενομένους μιᾶς γυναικὸς ἁρπασθείσης οὕτως
ἅπαντας συνοργισθῆναι τοῖς ἀδικηθεῖσιν, ὥστε μὴ πρότε-
ρον παύσασθαι πολεμοῦντας πρὶν τὴν πόλιν ἀνάστατον 79
ἐποίησαν τοῦ τολμήσαντος ἐξαμαρτεῖν, ἡμᾶς δ' ὅλης τῆς
Ἑλλάδος ὑβριζομένης μηδεμίαν ποιήσασθαι κοινὴν τιμω-
214 ρίαν, ἐξὸν ἡμῖν εὐχῆς ἄξια διαπράξασθαι. μόνος γὰρ
οὗτος ὁ πόλεμος [n] εἰρήνης κρείττων ἐστί, [o] θεωρίᾳ μὲν
μᾶλλον ἢ στρατείᾳ προσεοικώς, ἀμφοτέροις δὲ συμφέ-
ρων, καὶ [p] τοῖς ἡσυχίαν ἄγειν [q] βουλομένοις καὶ τοῖς πο-
λεμεῖν ἐπιθυμοῦσιν. [r] εἴη γὰρ ἂν τοῖς μὲν ἀδεῶς τὰ σφέ- b
τερ' αὐτῶν καρποῦσθαι, τοῖς δ' ἐκ τῶν ἀλλοτρίων μεγά-
λους πλούτους [s] κατακτήσασθαι.

215 Πολλαχοῦ δ' ἄν τις λογιζόμενος εὕροι ταύτας τὰς

[h] ἡμᾶς ἠνάγκασεν G. vulg. συνηνάγκασεν ἡμᾶς.
[i] ἀναθεῖναι] καταθεῖναι G.
[k] ἅπαντος G. vulg. παντός.
[l] ὧν ἄξιον G. vulg. ὧν καὶ ἄξιον.
[m] τῶν τε γεγενημένων G. vulg. τῶν γεγενημένων.
[n] εἰρήνης κρείττων G. vulg. κρείττων εἰρήνης.
[o] θεωρίᾳ μὲν G. vulg. καὶ θεωρίᾳ.
[p] τοῖς ἡσυχίαν G. vulg. τοῖς τὴν ἡσυχίαν.
[q] βουλομένοις] om. G.
[r] εἴη G. vulg. ἐξέσται.
[s] κατακτήσασθαι G. vulg. καταστήσασθαι.

πράξεις [t] μάλιστα λυσιτελούσας ἡμῖν. φέρε γάρ, πρὸς
τίνας χρὴ πολεμεῖν τοὺς μηδεμιᾶς πλεονεξίας ἐπιθυμοῦν-
τας, ἀλλ' αὐτὸ τὸ δίκαιον σκοποῦντας; οὐ πρὸς τοὺς
καὶ πρότερον [u] κακῶς τὴν Ἑλλάδα ποιήσαντας καὶ νῦν
ἐπιβουλεύοντας καὶ πάντα τὸν χρόνον οὕτω [x] πρὸς ἡμᾶς c
216 διακειμένους; τίσι δὲ φθονεῖν εἰκός ἐστι τοὺς μὴ παντά-
πασιν ἀνάνδρως διακειμένους, ἀλλὰ μετριως τούτῳ τῷ
πράγματι χρωμένους; οὐ τοῖς μείζους μὲν τὰς δυνα-
στείας ἢ κατ' ἀνθρώπους περιβεβλημένοις, ἐλάττονος δ'
217 ἀξίοις τῶν παρ' ἡμῖν δυστυχούντων; ἐπὶ τίνας [y] δὲ στρα-
τεύειν προσήκει τοὺς ἅμα μὲν εὐσεβεῖν βουλομένους, ἅμα
δὲ τοῦ συμφέροντος [z] ἐνθυμουμένους; οὐκ ἐπὶ τοὺς καὶ
φύσει πολεμίους καὶ πατρικοὺς ἐχθρούς, καὶ πλεῖστα d
μὲν ἀγαθὰ κεκτημένους, ἥκιστα δ' ὑπὲρ αὐτῶν [a] ἀμύ-
νεσθαι δυναμένους; οὐκοῦν ἐκεῖνοι πᾶσι τούτοις ἔνοχοι
218 τυγχάνουσιν ὄντες. Καὶ μὴν οὐδὲ τὰς πόλεις λυπήσομεν
στρατιώτας ἐξ αὐτῶν καταλέγοντες, ὧν νῦν ἐν τῷ πολέμῳ
τῷ πρὸς ἀλλήλους ὀχληρότατόν [b] ἐστιν αὐταῖς· πολὺ γὰρ
οἶμαι σπανιωτέρους ἔσεσθαι τοὺς μένειν [c] ἐθελήσοντας τῶν
219 συνακολουθεῖν ἐπιθυμησόντων. τίς γὰρ οὕτως ἢ νέος ἢ
παλαιὸς ῥᾴθυμός ἐστιν, ὅστις οὐ μετασχεῖν βουλήσεται e
ταύτης τῆς στρατιᾶς τῆς ὑπ' Ἀθηναίων μὲν καὶ Λακε-
δαιμονίων στρατηγουμένης, ὑπὲρ δὲ τῆς τῶν συμμάχων
ἐλευθερίας ἀθροιζομένης, ὑπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἁπάσης
ἐκπεμπομένης, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν βαρβάρων τιμωρίαν πο-

[t] μάλιστα λυσιτελούσας G. vulg. λυσιτελούσας μάλιστα.
[u] κακῶς τὴν ἑλλάδα G. vulg. τὴν ἑλλάδα κακῶς.
[x] πρὸς ἡμᾶς διακειμένους G. vulg. διακειμένους πρὸς ἡμᾶς.
[y] δὲ στρατεύειν προσήκει G. vulg. δὲ μᾶλλον προσήκει στρατεύειν.
[z] ἐνθυμουμένους G. vulg. προνοουμένους.
[a] ἀμύνεσθαι G. vulg. ἀμύνασθαι.
[b] ἐστιν αὐταῖς G. vulg. αὐταῖς ἐστι.
[c] ἐθελήσοντας G. vulg. ἐθέλοντας.

220 ρευομένης; Φήμην δὲ καὶ μνήμην καὶ δόξαν πόσην τινὰ 80
χρὴ νομίζειν ἢ ζῶντας ἔξειν ἢ τελευτήσαντας καταλείψειν
τοὺς ἐν [d]τοῖς τοιούτοις ἔργοις ἀριστεύσαντας; ὅπου γὰρ
οἱ πρὸς Ἀλέξανδρον πολεμήσαντες καὶ μίαν πόλιν ἑλόν-
τες τοιούτων ἐπαίνων ἠξιώθησαν, ποίων τινῶν χρὴ προσδο-
κᾶν ἐγκωμίων [e]τεύξεσθαι τοὺς [f]ὅλης τῆς Ἀσίας κρατή-
221 σαντας; τίς γὰρ ἢ τῶν ποιεῖν δυναμένων ἢ τῶν λέγειν
ἐπισταμένων οὐ ποήσει καὶ φιλοσοφήσει βουλόμενος
[g]ἅμα τῆς θ' αὑτοῦ διανοίας καὶ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς b
[h]μνημεῖον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν;
222 Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ τυγχάνω γνώμην ἔχων ἔν τε τῷ [i]πα-
ρόντι καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ λόγου. τότε μὲν γὰρ ᾠόμην
ἀξίως [k]δυνήσεσθαι τῶν πραγμάτων εἰπεῖν· νῦν δ' οὐκ
ἐφικνοῦμαι τοῦ μεγέθους αὐτῶν, ἀλλὰ πολλά με διαπέ-
223 φευγεν ὧν διενοήθην. αὐτοὺς οὖν χρὴ [l]συνδιορᾶν ὅσης ἂν c
εὐδαιμονίας τύχοιμεν, εἰ [m]τὸν μὲν πόλεμον τὸν νῦν ὄντα
περὶ ἡμᾶς πρὸς τοὺς ἠπειρώτας ποιησαίμεθα, τὴν δ' εὐ-
δαιμονίαν τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην διακομί-
σαιμεν, καὶ μὴ μόνον ἀκροατὰς γενομένους ἀπελθεῖν,
ἀλλὰ τοὺς μὲν πράττειν δυναμένους παρακαλοῦντας ἀλ-
λήλους πειρᾶσθαι διαλλάττειν τήν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν
224 καὶ τὴν Λακεδαιμονίων, τοὺς δὲ τῶν λόγων ἀμφισβη- d
τοῦντας πρὸς μὲν τὴν παρακαταθήκην καὶ περὶ τῶν [n]ἄλ-
λων ὧν νῦν φλυαροῦσι [o]παύεσθαι γράφοντας, πρὸς δὲ

[d] τοῖς τοιούτοις G. vulg. τούτοις τοῖς.
[e] τεύξεσθαι] om. pr. G.
[f] ὅλης τῆς Ἀσίας G. vulg. ὅλης Ἀσίας.
[g] ἅμα τῆς θ' G. vulg. ἅμα τε τῆς.
[h] μνημεῖον G. vulg. μνήμην.
[i] παρόντι καὶ G. vulg. παρόντι καιρῷ καί.
[k] δυνήσεσθαι τῶν G. vulg. δυνήσεσθαι περὶ τῶν.
[l] συνδιορᾶν G. vulg. συνορᾶν.
[m] τὸν μὲν πόλεμον] τὸν πόλεμον G.
[n] ἄλλων ὧν G. vulg. ἄλλων ἁπάντων ὧν.
[o] παύεσθαι G. vulg. παύσασθαι.

τοῦτον τὸν λόγον ποιεῖσθαι τὴν ἄμιλλαν, καὶ σκοπεῖν ὅπως ἄμεινον ἐμοῦ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐροῦσιν, ἐνθυμουμένους ὅτι τοῖς [p] μεγάλα ὑπισχνουμένοις οὐ πρέπει περὶ μικρὰ διατρίβειν, οὐδὲ τοιαῦτα λέγειν ἐξ ὧν ὁ βίος μηδὲν ἐπιδώσει τῶν πεισθέντων, ἀλλ' ὧν ἐπιτελεσθέντων αὐτοί τε ἀπαλλαγήσονται τῆς [q] παρούσης ἀπορίας καὶ τοῖς ἄλλοις μεγάλων ἀγαθῶν αἴτιοι δόξουσιν εἶναι.

Ε.

[r] ΦΙΛΙΠΠΟΣ. 81

[s] ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΝ ΛΟΓΟΥ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Ἰστέον ὅτι τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψε τῷ Φιλίππῳ ὁ Ἰσοκράτης μετὰ τὴν εἰρήνην τὴν γενομένην ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Αἰσχίνην καὶ Δημοσθένην· διὸ καὶ ἔσχε καιρὸν γράψαι αὐτῷ, τῷ Φιλίππῳ, ὡς φίλῳ γενομένῳ τῆς Ἀθηναίων πόλεως. ἐν σχήματι δὲ τοῦ ἐγκωμιάσαι αὐτὸν παραινεῖ αὐτῷ διαλλάξαντα τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τὰς μεγάλας, πρὸς ἑαυτὰς στασιαζούσας, στρατεῦσαι κατὰ Περσῶν. πρέπει γάρ σοι, φησί, τοῦτο ποιῆσαι, Ἡρακλείδῃ ὄντι καὶ τοιούτῳ δυνατῷ. καὶ ὁ μὲν Φίλιππος λαβὼν τὸν λόγον καὶ ἀναγνοὺς οὐκ ἐπείσθη τοῖς λεγομένοις, ἀλλ' ἀνεβάλετο τέως· ὕστερον δὲ ὁ παῖς ὁ τούτου Ἀλέξανδρος ἀναγνοὺς τὸν λόγον καὶ ἐρεθισθεὶς ἐστράτευσε κατὰ Δαρείου τοῦ ὑστέρου καὶ λεγομένου Ὤχου. τὸ μὲν γὰρ κύριον ὄνομα Ὤχος ἐλέγετο, κολακεύοντες δ' αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἐπίκλην αὐτὸν ὠνόμαζον Δαρεῖον, ὡς πρὸς τοὺς πρώτους προγόνους.

Ἡ δὲ στάσις τοῦ λόγου πραγματική· συμβουλεύει γάρ. ἔγραψε δὲ ὁ Ἰσοκράτης τὸν λόγον γέρων ὤν, μικρὸν πρὸ τῆς ἑαυτοῦ καὶ Φιλίππου τελευτῆς, ὥς φησιν ὁ Ἕρμιππος.

Μὴ θαυμάσῃς, ὦ Φίλιππε, διότι τοῦ λόγου ποιήσο- 82
μαι τὴν ἀρχὴν οὐ τοῦ πρὸς σὲ ῥηθησομένου καὶ νῦν δειχ-

[p] μεγάλα ὑπισχνουμένοις G. vulg. μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιουμένοις.
[q] παρούσης G. vulg. τοιαύτης.
[r] ΦΙΛΙΠΠΟΣ G. vulg. πρὸς Φίλιππον.
[s] Argumentum om. G.

θήσεσθαι μέλλοντος, ἀλλὰ τοῦ περὶ Ἀμφιπόλεως γραφέντος. περὶ οὗ μικρὰ βούλομαι προειπεῖν, ἵνα δηλώσω καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς οὐ δι' [t] ἄνοιαν οὐδε [u] διαψευσθεὶς τῆς ἀῤῥωστίας τῆς νῦν μοι παρούσης [x] ἐπεθέμην γράφειν τὸν πρὸς σὲ λόγον, ἀλλ' εἰκότως καὶ κατὰ μικρὸν ὑπαχθείς. b

2 Ὁρῶν γὰρ τὸν πόλεμον τὸν ἐνστάντα [y] σοὶ καὶ τῇ πόλει περὶ Ἀμφιπόλεως [z] πολλῶν κακῶν αἴτιον γιγνόμενον, ἐπεχείρησα λέγειν περί τε τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς χώρας οὐδὲν τῶν αὐτῶν οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν σῶν ἑταίρων λεγομένοις οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν ῥητόρων τῶν παρ' ἡμῖν, ἀλλ'

3 ὡς οἷόν τε πλεῖστον ἀφεστῶτα τῆς τούτων διανοίας. οὗ- c τοι μὲν γὰρ παρώξυνον ἐπὶ τὸν πόλεμον, συναγορεύοντες ταῖς ἐπιθυμίαις ὑμῶν· ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἀμφισβητουμένων οὐδὲν [a] ἀπεφαινόμην, ὃν δ' ὑπελάμβανον τῶν λόγων εἰρηνικώτατον εἶναι, περὶ τοῦτον διέτριβον, λέγων ὡς

ἀμφότεροι διαμαρτάνετε τῶν πραγμάτων, καὶ σὺ μὲν 83
πολεμεῖς ὑπὲρ τῶν ἡμῖν συμφερόντων, ἡ δὲ πόλις ὑπὲρ τῆς σῆς δυναστείας· λυσιτελεῖν γὰρ σοὶ [b] μὲν ἡμᾶς ἔχειν τὴν χώραν ταύτην, τῇ δὲ πόλει μηδ' ἐξ ἑνὸς τρόπου λα-

4 βεῖν αὐτήν. καὶ περὶ τούτων οὕτως ἐδόκουν διεξιέναι τοῖς ἀκούουσιν, ὥστε μηδένα τὸν λόγον [c] αὐτῶν μηδὲ τὴν λέξιν ἐπαινεῖν ὡς ἀκριβῶς καὶ καθαρῶς ἔχουσαν, [d] ὅπερ εἰώθασί τινες ποιεῖν, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων b
θαυμάζειν, καὶ νομίζειν οὐδαμῶς ἂν ἄλλως παύσασθαι

5 τῆς [e] φιλονικίας ὑμᾶς, πλὴν εἰ σὺ μὲν πεισθείης πλείο-

[t] ἄνοιαν] ἄγνοιαν G.
[u] διαψευσθεὶς τῆς G. vulg. διαψευσθεὶς ὑπὸ τῆς.
[x] ἐπεθέμην G. vulg. ὑπεθέμην.
[y] σοὶ καὶ G. vulg. σοί τε καί.
[z] πολλῶν κακῶν] om. pr. G.
[a] ἀπεφαινόμην G. vulg. ἀπεφηνάμην.
[b] μὲν ἡμᾶς ἔχειν G. vulg. μὲν ἔχειν vel μὲν μὴ ἔχειν.
[c] αὐτῶν G. vulg. αὐτόν.
[d] ὅπερ G. vulg. ὥσπερ.
[e] φιλονικίας ὑμᾶς G. vulg. φιλονεικίας ὑμᾶς ταύτης.

νος ἀξίαν ἔσεσθαί σοι τὴν τῆς πόλεως φιλίαν ἢ τὰς προσ-
όδους τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως γιγνομένας, ἡ δὲ πόλις δυνη-
θείη καταμαθεῖν ὡς χρὴ τὰς μὲν τοιαύτας φεύγειν ἀποι-
κίας, αἵ τινες τετράκις ἢ πεντάκις ἀπολωλέκασι τοὺς
ἐμπολιτευθέντας, ζητεῖν δ' ἐκείνους τοὺς τόπους τοὺς
πόρρω μὲν κειμένους τῶν ἄρχειν δυναμένων, ἐγγὺς δὲ τῶν c
δουλεύειν εἰθισμένων, εἰς οἷον περ Λακεδαιμόνιοι Κυρη-
6 ναίους ἀπῴκισαν· πρὸς δὲ τούτοις, εἰ σὺ μὲν γνοίης [f] ὅτι
λόγῳ παραδοὺς τὴν χώραν ἡμῖν ταύτην αὐτὸς ἔργῳ κρα-
τήσεις αὐτῆς, καὶ προσέτι τὴν εὔνοιαν τὴν ἡμετέραν κτή-
σει (τοσούτους γὰρ ὁμήρους [g] λήψει παρ' ἡμῶν τῆς φι-
λίας, ὅσους περ ἂν [h] ἐποίκους εἰς τὴν σὴν δυναστείαν
7 ἀποστείλωμεν), τὸ δὲ πλῆθος ἡμῶν εἴ τις διδάξειεν, ὡς
[i] ἣν λάβωμεν Ἀμφίπολιν, ἀναγκασθησόμεθα τὴν αὐτὴν d
εὔνοιαν ἔχειν τοῖς σοῖς πράγμασι διὰ τοὺς ἐνταῦθα [k] κατ-
οικοῦντας οἷαν περ εἴχομεν [l] Μηδόκῳ τῷ παλαιῷ διὰ
8 τοὺς ἐν Χερρονήσῳ γεωργοῦντας. Τοιούτων δὲ [m] πολλῶν λε-
γομένων ἤλπισαν ὅσοι περ ἤκουσαν, διαδοθέντος τοῦ λόγου
διαλύσεσθαι τὸν πόλεμον [n] ὑμᾶς καὶ γνωσιμαχήσαντας
βουλεύσεσθαί τι κοινὸν ἀγαθὸν περὶ ὑμῶν αὐτῶν. εἰ μὲν
οὖν ἀφρόνως ἢ καὶ νουνεχόντως ταῦτ' ἐδόξαζον, δικαίως e
9 ἂν ἐκεῖνοι τὴν αἰτίαν ἔχοιεν· ὅντος δ' οὖν ἐμοῦ περὶ τὴν
πραγματείαν ταύτην ἔφθητε ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην, πρὶν
ἐξεργασθῆναι τὸν λόγον, σωφρονοῦντες· ὅπως γὰρ οὖν πε- 84
πρᾶχθαι κρεῖττον ἦν [o] αὐτὴν ἢ συνέχεσθαι τοῖς κακοῖς

[f] ὅτι λόγῳ G. vulg. ὅτι σὺ μὲν λόγῳ.

[g] λήψει παρ' ἡμῶν G. vulg. παρ' ἡμῶν λήψῃ.

[h] ἐποίκους G. vulg. ἀποίκους.

[i] ἣν] ἂν G.

[k] κατοικοῦντας οἷαν G. vulg. κατοικοῦντας ἡμῶν οἷαν.

[l] Μηδόκῳ] ἀμαδόκῳ correctus G.

[m] πολλῶν λεγομένων G. vulg. ὄντων τῇ πόλει τῶν λεγομένων ἡμῖν.

[n] ὑμᾶς—ὑμῶν G. vulg. ἡμᾶς—ἡμῶν.

[o] αὐτὴν G. vulg. ὑμῖν vel ἡμῖν.

10 τοῖς διὰ τὸν πόλεμον γιγνομένοις. συνησθεὶς δὲ τοῖς περὶ
τῆς εἰρήνης ψηφισθεῖσι, καὶ νομίσας οὐ μόνον ἡμῖν ἀλλὰ
καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἅπασιν συνοίσειν, ἀπο-
στῆσαι μὲν τὴν ἐμαυτοῦ διάνοιαν τῶν ἐχομένων οὐχ οἷός
τ' ἦν, ἀλλ' οὕτω διεκείμην ὥστ' εὐθὺς σκοπεῖσθαι πῶς
ἂν τὰ πεπραγμένα παραμείνειεν ἡμῖν καὶ μὴ χρόνον ὀλί-
γον ἡ πόλις ἡμῶν διαλιποῦσα πάλιν ἑτέρων πολέμων b
11 ἐπιθυμήσειε· διεξιὼν [p] δὲ περὶ τούτων πρὸς ἐμαυτὸν εὕρι-
σκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως αὐτὴν ἡσυχίαν ἄγουσαν, πλὴν
εἰ δόξειε ταῖς πόλεσι ταῖς μεγίσταις διαλυσαμέναις τὰ
πρὸς σφᾶς αὐτὰς εἰς τὴν Ἀσίαν τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν,
καὶ τὰς πλεονεξίας, ἃς νῦν [q] παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἀξιοῦ-
σιν αὐταῖς γίγνεσθαι, ταύτας εἰ παρὰ τῶν βαρβάρων
ποιήσασθαι βουληθεῖεν· ἅπερ ἐν τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ
τυγχάνω συμβεβουλευκώς. c
12 Ταῦτα δὲ διανοηθείς, καὶ νομίσας οὐδέποτ' ἂν εὑρεθῆναι
καλλίω ταύτης ὑπόθεσιν οὐδὲ κοινοτέραν οὐδὲ [r] μᾶλλον
ἅπασιν ἡμῖν [s] ξυμφέρουσαν, ἐπήρθην πάλιν [t] γράψαι περὶ
αὐτῆς, οὐκ ἀγνοῶν οὐδὲν τῶν περὶ ἐμαυτόν, ἀλλ' [u] εἰδὼς
μὲν τὸν λόγον τοῦτον οὐ [x] τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς δεόμενον,
ἀλλ' ἀνδρὸς ἀνθοῦσαν τὴν ἀκμὴν ἔχοντος καὶ τὴν φύσιν
13 πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντος, ὁρῶν δ' ὅτι χαλεπόν ἐστι
περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν δύο λόγους ἀνεκτῶς εἰπεῖν, ἄλ- d
λως τε κἂν ὁ [y] πρότερον ἐκδοθεὶς οὕτως ᾖ γεγραμμένος,
ὥστε καὶ τοὺς βασκαίνοντας ἡμᾶς μιμεῖσθαι καὶ θαυ-
μάζειν αὐτὸν μᾶλλον τῶν καθ' ὑπερβολὴν ἐπαινούντων.

[p] δὲ περὶ G. vulg. δ' ἕκαστα.
[q] παρὰ τῶν ἑλλήνων ἀξιοῦσιν G. vulg. ἀξιοῦσι παρὰ τῶν Ἑλλήνων.
[r] μᾶλλον ἅπασιν ἡμῖν G. vulg. μᾶλλον ἡμῖν.
[s] ξυμφέρουσαν] συμφέρουσαν G.
[t] γράψαι G. vulg. συγγράψαι.
[u] εἰδὼς μὲν τὸν] εἰδὼς τὸν G.
[x] τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς G. vulg. τῆς ἐμῆς ἡλικίας.
[y] πρότερον G. vulg. πρότερος.

14 ἀλλ' ὅμως [z] ἐγὼ ταύτας τὰς δυσχερείας ὑπεριδὼν οὕτως
[a] ἐπὶ γήρως γέγονα φιλότιμος, [b] ὥστ' ἠβουλήθην ἅμα τοῖς
πρὸς σὲ λεγομένοις καὶ τοῖς μετ' ἐμοῦ διατρίψασιν ὑπο- c
δεῖξαι καὶ ποιῆσαι φανερὸν ὅτι τὸ μὲν ταῖς παιηγύρεσιν
ἐνοχλεῖν καὶ πρὸς ἅπαντας λέγειν τοὺς συντρέχοντας ἐν
αὐταῖς πρὸς [c] οὐδένα λέγειν ἐστίν, ἀλλ' ὁμοίως οἱ τοιοῦ-
τοι τῶν λόγων ἄκυροι τυγχάνουσιν ὄντες τοῖς νόμοις καὶ
ταῖς πολιτείαις ταῖς ὑπὸ τῶν σοφιστῶν γεγραμμέναις,
15 δεῖ δὲ τοὺς βουλομένους μὴ μάτην φλυαρεῖν ἀλλὰ προὔρ- 85
γου τι ποιεῖν καὶ τοὺς οἰομένους ἀγαθόν τι κοινὸν εὑρη-
κέναι τοὺς μὲν ἄλλους ἐᾶν παιηγυριζειν, αὐτοὺς δ' ὧν
εἰσηγοῦνται ποιήσασθαί τινα προστάτην τῶν καὶ λέγειν
καὶ πράττειν δυναμένων καὶ δόξαν μεγάλην ἐχόντων, εἴ-
16 περ [d] μέλλουσί τινες προσέξειν [e] αὐτοῖς τὸν νοῦν. Ἃ περ
ἐγὼ γνοὺς, διαλεχθῆναί σοι προειλόμην, οὐ πρὸς χάριν
[f] ἐκλεξάμενος,—καίτοι πρὸ πολλοῦ ποιησαίμην ἄν σοι
κεχαρισμένως εἰπεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ [g] τούτῳ τὴν διάνοιαν b
[h] ἔσχον. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἄλλους ἐῶρων τοὺς ἐνδόξους τῶν
ἀνδρῶν ὑπὸ πόλεσι καὶ νόμοις οἰκοῦντας, καὶ οὐδὲν [i] ἔξον
αὐτοῖς ἄλλο πράττειν [k] πλὴν τὸ προσταττόμενον, ἔτι δὲ
πολὺ καταδεεστέρους ὄντας τῶν πραγμάτων τῶν ῥηθη-
17 σομένων, σοὶ δὲ μόνῳ πολλὴν ἐξουσίαν ὑπὸ τῆς τύχης δε-
δομένην καὶ πρέσβεις πέμπειν πρὸς [l] οὕς τινας ἂν βου-
ληθῇς, καὶ δέχεσθαι παρ' ὧν ἄν σοι δοκῇ, καὶ λέγειν ὅ τι c

[z] ἐγὼ ταύτας] G. vulg. ἐγὼ ἁπάσας ταύτας.
[a] ἐπὶ γήρως] ἐν δυσχερείᾳ G.
[b] ὥστ' ἠβουλήθην] G. vulg. ὥστε βουληθῆναι.
[c] οὐδένα] οὐθένα G.
[d] μέλλουσί τινες προσέξειν] G. vulg. μέλλουσι προσέξειν.
[e] αὐτοῖς] αὐτῷ G.
[f] ἐκλεξάμενος] ἐκδεξάμενος G.
[g] τούτῳ] G. vulg. τοῦτο.
[h] ἔσχον] ἔχων pr. G.
[i] ἔξὸν αὐτοῖς] G. vulg. αὐτοῖς ἐξόν.
[k] πλὴν] G. vulg. ἢ.
[l] οὕστινας ἂν βουληθῇς] G. vulg. οὓς ἂν βουληθείης.

ἂν ἡγῇ συμφέρειν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ [m] πλοῦτον καὶ δύναμιν κεκτημένον ὅσην οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων, ἃ μόνα τῶν ὄντων καὶ πείθειν καὶ βιάζεσθαι πέφυκεν· ὧν οἶμαι
18 καὶ [n] τὰ ῥηθησόμενα [o] προσδεήσεσθαι. μέλλω γάρ σοι συμβουλεύειν προστῆναι τῆς τε τῶν Ἑλλήνων ὁμονοίας καὶ τῆς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους στρατείας· ἔστι δὲ τὸ μὲν πείθειν [p] πρὸς τοὺς Ἕλληνας συμφέρον, τὸ δὲ [q] βιάζεσθαι πρὸς τοὺς βαρβάρους χρήσιμον. Ἡ μὲν οὖν περιβολὴ d
[r] παντὸς τοῦ λόγου τοιαύτη τίς ἐστιν.

19 Οὐκ ὀκνήσω δὲ πρὸς σὲ κατειπεῖν ἐφ' οἷς ἐλύπησαν [s] τινές με τῶν πλησιασάντων· οἶμαι γὰρ ἔσεσθαί τι πρόὔργου. δηλώσαντος γάρ μου πρὸς αὐτοὺς ὅτι μέλλω σοι λόγον πέμπειν οὐκ ἐπίδειξιν ποιησόμενον οὐδ' ἐγκωμιασόμενον τοὺς πολέμους τοὺς διὰ σοῦ γεγενημένους (ἕτεροι γὰρ τοῦτο ποιήσουσιν) ἀλλὰ πειρασόμενόν σε προτρέπειν ἐπὶ πράξεις οἰκειοτέρας καὶ καλλίους καὶ e
20 μᾶλλον συμφερούσας ὧν νῦν τυγχάνεις προῃρημένος, οὕτως ἐξεπλάγησαν μὴ διὰ τὸ γῆρας [t] ἐξεστηκὼς ὦ τοῦ φρονεῖν, ὥστ' ἐτόλμησαν ἐπιπλῆξαί μοι, πρότερον οὐκ εἰωθότες τοῦτο ποιεῖν, λέγοντες ὡς ἀτόποις καὶ λίαν 86
ἀνοήτοις ἐπιχειρῶ πράγμασιν, "ὃς τις Φιλίππῳ συμβουλεύσοντα λόγον [u] μέλλεις πέμπειν, ὃς εἰ καὶ πρότερον ἐνόμιζεν αὐτὸν εἶναί τινος πρὸς τὸ φρονεῖν καταδεέστερον, νῦν διὰ τὸ μέγεθος τῶν συμβεβηκότων οὐκ

[m] πλοῦτον καὶ δύναμιν—ὅσην G. vulg. δύναμιν καὶ πλοῦτον—ὅσον.

[n] τὰ ῥηθησόμενα G. vulg. τὰ νῦν ῥηθησόμενα.

[o] προσδεήσεσθαι] προσδείσεσθαι pr. G.

[p] πρὸς τοὺς Ἕλληνας συμφέρον G. vulg. στρατεύειν ἰδίᾳ σοὶ τιμὴν φέρον.

[q] βιάζεσθαι πρὸς τοὺς βαρβάρους χρήσιμον G. vulg. ἐπὶ τοὺς βαρβάρους κοινῇ χρήσιμον.

[r] παντὸς τοῦ λόγου G. vulg. τοῦ λόγου παντός.

[s] τινές με τῶν πλησιασάντων G. vulg. μέ τινες τῶν πλησιαζόντων.

[t] ἐξεστηκὼς ὦ G. vulg. ἐξέστηκα.

[u] μέλλεις G. vulg. μέλλω.

ἔστιν ὅπως οὐκ οἴεται βέλτιον δύνασθαι βουλεύεσθαι
21 τῶν ἄλλων. ἔπειτα καὶ Μακεδόνων ἔχει περὶ αὐτὸν
τοὺς σπουδαιοτάτους, οὓς εἰκός, εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλ-
λων ἀπείρως ἔχουσι, τό γε συμφέρον ἐκείνῳ μᾶλλον ἢ b
σὲ γιγνώσκειν. ἔτι δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς ἂν
ἴδοις ἐκεῖ κατοικοῦντας, οὐκ ἀδόξους ἄνδρας οὐδ' ἀνοή-
τους, ἀλλ' οἷς ἐκεῖνος ἀνακοινούμενος οὐκ ἐλάττω τὴν
βασιλείαν πεποίηκεν ἀλλ' εὐχῆς ἄξια διαπέπρακται.
22 τί γὰρ ἐλλέλοιπεν; οὐ Θετταλοὺς μὲν τοὺς πρότερον
[x] ἐπάρχοντας Μακεδονίας οὕτως οἰκείως πρὸς αὑτὸν
διακεῖσθαι πεποίηκεν, ὥσθ' ἑκάστους αὐτῶν μᾶλλον
ἐκείνῳ πιστεύειν ἢ τοῖς συμπολιτευομένοις; τῶν δὲ c
πόλεων τῶν περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον τὰς μὲν ταῖς εὐερ-
γεσίαις πρὸς τὴν αὑτοῦ συμμαχίαν προσῆκται, τὰς
δὲ σφόδρα [y] λυπούσας αὐτὸν ἀναστάτους πεποίηκεν;
23 Μάγνητας δὲ καὶ [z] Περραιβαίους καὶ Παίονας κατέ-
στραπται, καὶ πάντας ὑπηκόους [a] αὐτοὺς εἴληφεν; τοῦ
δ' [b] Ἰλλυριῶν πλῆθους πλὴν τῶν [c] παρὰ τὸν Ἀδρίαν οἰ-
κούντων ἐγκρατὴς καὶ κύριος γέγονεν; ἁπάσης δὲ τῆς
Θράκης οὓς ἠβουλήθη δεσπότας κατέστησεν; τὸν δὴ d
[d] τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα διαπεπραγμένον οὐκ οἴει πολ-
λὴν μωρίαν καταγνῶσεσθαι [e] τοῦ πέμψαντος τὸ [f] βι-
βλίον, καὶ πολὺ διεψεῦσθαι νομιεῖν τῆς τε τῶν λόγων
24 δυνάμεως καὶ τῆς αὐτοῦ διανοίας;" Ταῦτ' ἀκούσας
ὡς μὲν τὸ πρῶτον ἐξεπλάγην, καὶ πάλιν ὡς ἀναλα-
βὼν ἐμαυτὸν ἀντεῖπον πρὸς ἕκαστον τῶν ῥηθέντων, παρα-

[x] ἐπάρχοντας G. vulg. ἐπάρξαντας.
[y] λυποῦσας αὐτὸν ἀναστάτους G. vulg. λυπεῦσας ἀναστάτους.
[z] Περραιβαιοὺς G. vulg. Περρεβαίους.
[a] αὐτοὺς] αὐτοῖς G.
[b] Ἰλλυριῶν] Ἰλλυριοῦ G.
[c] παρὰ G. vulg. περί.
[d] τοιαῦτα G. vulg. τοιοῦτον.
[e] τοῦ] Malim σοῦ.
[f] βιβλίον] βυβλίον G.

λείψω, μὴ καὶ δόξω [g] τισὶ λίαν ἀγαπᾶν, εἰ χαριέντως αὐτοὺς ἠμυνάμην· λυπήσας δ' [h] οὖν μετρίως (ὡς c ἐμαυτὸν ἔπειθον) τοὺς ἐπιπλῆξαί μοι τολμήσαντας, τελευτῶν ὑπεσχόμην μόνοις αὐτοῖς [i] τὸν λόγον τῶν ἐν τῇ πόλει δείξειν, καὶ ποιήσειν οὐδὲν ἄλλο περὶ αὐτοῦ πλὴν
25 ὅ τι ἂν ἐκείνοις δόξῃ. τούτων ἀκούσαντες ἀπῆλθον, οὐκ 87
οἶδ' ὅπως τὴν διάνοιαν ἔχοντες. πλὴν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἐπιτελεσθέντος τοῦ λόγου καὶ δειχθέντος αὐτοῖς [k] τοσοῦτον μετέπεσον, ὥστ' ἠσχύνοντο μὲν ἐφ' οἷς [l] ἐθρασύναντο, μετέμελε δ' αὐτοῖς ἁπάντων τῶν εἰρημένων, ὡμολόγουν δὲ μηδενὸς πώποτε τοσοῦτον πράγματος διαμαρτεῖν, ἔσπευδον δὲ μᾶλλον [m] ἢ 'γὼ πεμφθῆναί σοι
[n] τὸν λόγον τοῦτον, ἔλεγον δ' ὡς ἐλπίζουσιν οὐ μόνον σὲ b καὶ τὴν πόλιν ἕξειν μοι χάριν ὑπὲρ τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας.
26 Τούτου δ' ἕνεκά σοι ταῦτα διῆλθον, ἵν' [o] ἤν τί σοι
[p] φανῇ τῶν ἐν ἀρχῇ λεγομένων ἢ μὴ πιστὸν ἢ μὴ δυνατὸν ἢ μὴ πρέπον σοι πράττειν, μὴ δυσχεράνας ἀποστῇς τῶν λοιπῶν, μηδὲ πάθῃς [q] ταὐτὸ τοῖς ἐπιτηδείοις [r] τοῖς ἐμοῖς, ἀλλ' ἐπιμείνῃς ἡσυχάζουσαν ἔχων τὴν διάνοιαν, ἕως ἂν διὰ τέλους ἀκούσῃς ἁπάντων τῶν λεγομένων. οἶμαι γὰρ
27 ἐρεῖν τι τῶν δεόντων καὶ τῶν σοὶ συμφερόντων. Καίτοι c μ' οὐ λέληθεν ὅσον διαφέρουσι τῶν λόγων εἰς τὸ πείθειν οἱ λεγόμενοι τῶν ἀναγιγνωσκομένων, οὐδ' ὅτι πάντες ὑπειλήφασι τοὺς μὲν περὶ σπουδαίων πραγμάτων καὶ κατ-

[g] τισὶ λίαν ἀγαπᾶν G. vulg. τισὶν ἀγαπᾶν.
[h] οὖν μετρίως G. vulg. οὖν οὐ μετρίως.
[i] τὸν λόγον τῶν ἐν τῇ πόλει G. vulg. τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν λόγον.
[k] τοσοῦτον G. vulg. τοσοῦτο.
[l] ἐθρασύναντο G. vulg. ἐθρασύνοντο.
[m] ἠγὼ G. vulg. εἰς τό.
[n] τὸν λόγον τοῦτον G. vulg. τοῦτον τὸν λόγον.
[o] ἤν] ἄν G.
[p] φανῇ G. vulg. φαίνηται.
[q] ταὐτὸ G. vulg. τὸ αὐτό.
[r] τοῖς ἐμοῖς G. vulg. ἐμοί.

ἐπειγόντων ῥητορεύεσθαι, τοὺς δὲ πρὸς ἐπίδειξιν καὶ πρὸς
28 ἐργολαβίαν γεγράφθαι. καὶ ταῦτ' [s]οὐκ ἀλόγως ἐγνώ-
κασιν· ἐπείδαν γὰρ ὁ λόγος ἀποστερηθῇ τῆς τε δόξης
[t]τῆς τοῦ λέγοντος καὶ τῆς φωνῆς καὶ τῶν μεταβολῶν d
τῶν ἐν ταῖς ῥητορείαις γιγνομένων, [u]ἔτι δὲ τῶν καιρῶν
καὶ τῆς σπουδῆς τῆς περὶ τὴν πρᾶξιν, καὶ μηδὲν ᾖ τὸ
συναγωνιζόμενον καὶ συμπεῖθον, ἀλλὰ τῶν μὲν προειρη-
μένων [x]ἁπάντων ἔρημος γέγηται καὶ γυμνός, ἀναγιγνώ-
σκῃ δέ τις αὐτὸν ἀπιθάνως καὶ μηδὲν ἦθος ἐνσημαινόμενος
ἀλλ' ὥσπερ ἀπαριθμῶν, εἰκότως, οἶμαι, φαῦλος εἶναι
29 δοκεῖ τοῖς ἀκούουσιν, ἃ περ καὶ τὸν νῦν ἐπιδεικνύμενον
μάλιστ' ἂν βλάψειε καὶ φαυλότερον φαίνεσθαι ποιή-
σειεν· οὐδὲ γὰρ ταῖς περὶ τὴν λέξιν εὐρυθμίαις καὶ ποι- e
κιλίαις κεκοσμήκαμεν αὐτόν, αἷς αὐτός τε νεώτερος ὢν
ἐχρώμην, καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπέδειξα δι' ὧν τοὺς λόγους
30 [y]ἡδίους ἂν ἅμα καὶ πιστοτέρους ποιοῖεν. ὧν οὐδὲν ἔτι 88
δύναμαι διὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' ἀπόχρη μοι τοσοῦτον, ἣν
αὐτὰς τὰς πράξεις ἁπλῶς δυνηθῶ διελθεῖν. ἡγοῦμαι δὲ
καὶ σοὶ προσήκειν ἁπάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντι ταύ-
ταις μόναις προσέχειν τὸν νοῦν. οὕτω δ' ἂν ἀκριβέστατα
καὶ κάλλιστα θεωρήσειας [z]εἴ τι τυγχάνομεν λέγοντες,
31 ἢν τὰς μὲν δυσχερείας τὰς περὶ τοὺς σοφιστὰς καὶ τοὺς
ἀναγιγνωσκομένους τῶν λόγων ἀφέλῃς, ἀναλαμβάνων δ' b
ἕκαστον αὐτῶν εἰς τὴν διάνοιαν ἐξετάζῃς, μὴ πάρεργον
ποιούμενος μηδὲ μετὰ ῥᾳθυμίας, ἀλλὰ μετὰ λογισμοῦ
καὶ φιλοσοφίας, ἧς καὶ σὲ μετεσχηκέναι φασίν. μετὰ
γὰρ τούτων σκοπούμενος μᾶλλον ἢ μετὰ τῆς τῶν πολ-

[s] οὐκ ἀλόγως G. vulg. οὐ κακῶς.
[t] τῆς τοῦ G. vulg. om. articulum priorem.
[u] ἔτι δὲ τῶν G. vulg. ἔτι δὲ καὶ τῶν.
[x] ἁπάντων ἔρημος] om. pr. G.
[y] ἡδίους ἂν ἅμα G. vulg. ἡδίους θ' ἅμα.
[z] εἴ τι τυγχάνομεν] εἰ τυγχάνομεν G. vulg. εἴ τι τυγχάνοιμεν.

λῶν δόξῃς ἄμεινον ἂν βουλεύσαιο περὶ αὐτῶν. Ἃ μὲν οὖν
[a] ἐβουλόμην [b] σοι προειρῆσθαι, ταῦτ' ἐστίν.

32 Περὶ δ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἤδη ποιήσομαι τοὺς c
λόγους. φημὶ γὰρ χρῆναί σε τῶν μὲν ἰδίων μηδενὸς ἀμε-
λῆσαι, πειραθῆναι δὲ διαλλάξαι τήν τε πόλιν τὴν Ἀρ-
γείων καὶ τὴν Λακεδαιμονίων καὶ τὴν Θηβαίων καὶ τὴν
ἡμετέραν. ἢν γὰρ ταύτας συστῆσαι δυνηθῇς, οὐ [c] χαλε-
33 πῶς καὶ τὰς ἄλλας ὁμονοεῖν ποιήσεις· ἅπασαι γάρ εἰ-
σιν ὑπὸ ταῖς εἰρημέναις, καὶ καταφεύγουσιν, ὅταν φο-
βηθῶσιν, ἐφ' ἣν ἂν [d] τύχωσι τούτων, καὶ τὰς βοηθείας
ἐντεῦθεν λαμβάνουσιν. ὥστ' ἐὰν τέτταρας μόνον πόλεις d
εὖ φρονεῖν πείσῃς, καὶ τὰς ἄλλας πολλῶν κακῶν ἀπαλ-
λάξεις.

34 Γνοίης δ' ἂν ὡς οὐδεμιᾶς σοι προσήκει τούτων ὀλιγω-
ρεῖν, ἢν ἀνενέγκῃς αὐτῶν τὰς πράξεις ἐπὶ τοὺς σοὺς προ-
γόνους· εὑρήσεις [e] γὰρ ἑκάστῃ πολλὴν φιλίαν πρὸς ὑμᾶς
καὶ μεγάλας εὐεργεσίας ὑπαρχούσας. Ἄργος μὲν γάρ
ἐστί σοι πατρίς, ἧς δίκαιον τοσαύτην σε ποιεῖσθαι πρό-
35 νοιαν ὅσην περ τῶν γονέων τῶν σαυτοῦ· Θηβαῖοι δὲ τὸν e
ἀρχηγὸν τοῦ γένους ὑμῶν τιμῶσι καὶ ταῖς προσόδοις καὶ
ταῖς θυσίαις μᾶλλον ἢ τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλους· Λακε-
δαιμόνιοι δὲ τοῖς ἀπ' ἐκείνου γεγονόσι καὶ τὴν βασιλείαν
36 καὶ τὴν ἡγεμονίαν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον δεδώκασι· τὴν 89
δὲ πόλιν τὴν ἡμετέραν φασίν, [f] οἷς περὶ τῶν παλαιῶν
πιστεύομεν, Ἡρακλεῖ μὲν [g] συναιτίαν γενέσθαι τῆς ἀθα-
νασίας (ὃν δὲ τρόπον, σοὶ μὲν αὖθις πυθέσθαι ῥᾴδιον, ἐμοὶ
δὲ νῦν εἰπεῖν οὐ καιρός), τοῖς δὲ παισὶ τοῖς ἐκείνου τῆς

[a] ἐβουλόμην G. vulg. ἠβουλόμην.
[b] σοι] μοι correctus G.
[c] χαλεπῶς καὶ G. vulg. χαλεπῶς οἶμαι καί.
[d] τύχωσι τούτων G. vulg. τούτων τύχωσι.
[e] γὰρ ἑκάστῃ G. vulg. γὰρ ἐν ἑκάστῃ.
[f] οἷς περὶ] οἷσπερ G.
[g] συναιτίαν G. vulg. αἰτίαν.

σωτηρίας. μόνη γὰρ ὑποστᾶσα τοὺς μεγίστους κινδύνους πρὸς τὴν Εὐρυσθέως δύναμιν ἐκείνου τε [h] τῆς ὕβρεως ἔπαυσε, καὶ τοὺς παῖδας τῶν φόβων τῶν ἀεὶ παραγι-
37 γνομένων αὐτοῖς ἀπήλλαξεν. ὑπὲρ ὧν οὐ μόνον τοὺς τότε b σωθέντας δίκαιον ἦν ἡμῖν χάριν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς νῦν ὄντας· διὰ γὰρ ἡμᾶς καὶ ζῶσι καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἀπολαύουσι· μὴ γὰρ σωθέντων ἐκείνων οὐδὲ γενέσθαι τὸ παράπαν ὑπῆρχεν αὐτοῖς.

38 Τοιούτων οὖν ἁπασῶν τῶν πόλεων γεγενημένων ἔδει μὲν μηδέποτέ σοι μηδὲ πρὸς μίαν αὐτῶν γενέσθαι διαφοράν. ἀλλὰ γὰρ [i] ἅπαντες πλείω πεφύκαμεν ἐξαμαρτάνειν ἢ κατορθοῦν. ὥστε τὰ μὲν πρότερον γεγενημένα κοινὰ θεῖ- c ναι δίκαιόν ἐστιν· εἰς δὲ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον Φυλακτέον
39 ὅπως μηδὲν [k] συμβήσεταί σοι τοιοῦτον, καὶ σκεπτέον τί ἂν ἀγαθὸν αὐτὰς ἐργασάμενος φανείης ἄξια καὶ [l] σαυτοῦ καὶ τῶν ἐκείναις πεπραγμένων πεποιηκώς. ἔχεις δὲ καιρόν· ἀποδιδόντα γάρ σε χάριν ὧν [m] ὤφειλες, ὑπολήψονται διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου τοῦ μεταξὺ προϋπάρχειν τῶν εὐεργεσιῶν. καλὸν δ' ἐστὶ δοκεῖν μὲν τὰς μεγίστας τῶν πόλεων εὖ ποιεῖν, μηδὲν δ' ἧττον [n] ἑαυτὸν d
40 ἢ κείνας ὠφελεῖν. Χωρὶς δὲ τούτων, εἴ πρός τινας αὐτῶν ἀηδές τί σοι συμβέβηκεν, ἅπαντα ταῦτα διαλύσεις· αἱ γὰρ ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς εὐεργεσίαι λήθην [o] ἐμποιοῦσι τῶν πρότερον [p] ὑμῖν εἰς ἀλλήλους πεπλημμεληκότων. Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο φανερόν, ὅτι πάντες ἄνθρωποι τούτων πλείστην μνείαν ἔχουσιν, [q] ὧν ἂν ἐν ταῖς συμφοραῖς εὖ

[h] τῆς ὕβρεως] τῆς μεγίστης ὕβρεως G.

[i] ἅπαντες G. vulg. πάντες.

[k] συμβήσεταί σοι τοιοῦτον G. vulg. συμβήσεται τοιοῦτο.

[l] σαυτοῦ καὶ τῶν ἐκείναις G. vulg. σεαυτοῦ καὶ τῶν ἐκείνοις.

[m] ὤφειλες G. vulg. ὀφείλεις.

[n] ἑαυτὸν ἢ κείνας G. vulg. σεαυτὸν ἢ ἐκείνας.

[o] ἐμποιοῦσι G. vulg. ἐμποιήσουσι.

[p] ὑμῖν G. vulg. ἡμῖν.

[q] ὧν] ὑφ' ὧν G.

41 πάθωσιν. ὁρᾷς δ' ὡς τεταλαιπώρηνται διὰ τὸν πόλεμον, καὶ ὡς παραπλησίως ἔχουσι τοῖς ἰδίᾳ μαχομένοις. καὶ c γὰρ ἐκείνους [r] αὐξομένης μὲν τῆς ὀργῆς οὐδεὶς ἂν διαλλάξειεν· ἐπὴν δὲ κακῶς ἀλλήλους διαθῶσιν, οὐδενὸς διαλύοντος αὐτοὶ διέστησαν. ὅπερ οἶμαι καὶ ταύτας ποιήσειν, ἢν μὴ σὺ πρότερον αὐτῶν ἐπιμεληθῇς. 90

42 Τάχ' οὖν ἄν τις ἐνστῆναι τοῖς εἰρημένοις τολμήσειε, λέγων ὡς ἐπιχειρῶ σε πεῖθειν ἀδυνάτοις [s] ἐπιτίθεσθαι πράγμασιν· [t] οὔτε γὰρ Ἀργείους Φίλους ἄν ποτε γενέσθαι Λακεδαιμονίοις οὔτε Λακεδαιμονίους Θηβαίοις, οὔθ' ὅλως τοὺς εἰθισμένους ἅπαντα τὸν χρόνον πλεονεκτεῖν οὐ-

43 δέποτ' ἂν ἰσομοιρῆσαι πρὸς ἀλλήλους. Ἐγὼ δ', ὅτε μὲν ἡ πόλις ἡμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐδυνάστευε καὶ πάλιν ἡ b Λακεδαιμονίων, οὐδὲν ἂν [u] ἡγοῦμαι περανθῆναι τούτων· ῥᾳδίως γὰρ [x] ἂν ἑκατέραν ἐμποδὼν γενέσθαι τοῖς πραττομένοις· νῦν δ' οὐχ ὁμοίως ἔγνωκα περὶ αὐτῶν. οἶδα γὰρ ἁπάσας ὠμαλισμένας ὑπὸ τῶν συμφορῶν, ὥσθ' ἡγοῦμαι πολὺ μᾶλλον αὐτὰς αἱρήσεσθαι τὰς ἐκ τῆς ὁμονοίας ὠφελείας ἢ τὰς ἐκ τῶν τότε πραττομένων πλεονεξίας.

44 Ἔπειτα τῶν μὲν ἄλλων ὁμολογῶ μηδὲν' ἂν δυνηθῆναι διαλλάξαι τὰς πόλεις ταύτας, σοὶ δ' οὐδὲν τῶν τοιούτων c ἐστὶ χαλεπόν. ὁρῶ γάρ σε τῶν τοῖς ἄλλοις [y] ἀνελπίστων δοκούντων εἶναι καὶ παραδόξων πολλὰ διαπεπραγμένον, ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον εἰ καὶ ταῦτα [z] μόνος συστῆσαι δυνη-

45 θείης. χρὴ δὲ τοὺς μέγα φρονοῦντας καὶ τοὺς διαφέροντας [a] μὴ τοῖς τοιούτοις ἐπιχειρεῖν ἃ καὶ τῶν τυχόντων ἄν

[r] αὐξομένης G. vulg. αὐξανομένης.

[s] ἐπιτίθεσθαι G. vulg. ἐπιθέσθαι.

[t] οὔτε Λακεδαιμονίους G. vulg. οὔτ' ἂν Λακεδαιμονίους.

[u] ἡγοῦμαι G. vulg. ἡγούμην.

[x] ἂν ἑκατέραν ἐμποδὼν G. vulg. ἑκατέραν ἐμποδὼν ἄν.

[y] ἀνελπίστων δοκούντων G. vulg. δοκούντων ἀνελπίστων.

[z] μόνος συστῆσαι G. vulg. μόνος ἂν συστῆσαι.

[a] μὴ τοῖς τοιούτοις G. vulg. μὴ τοιούτοις.

τις καταπράξειεν, ἀλλ' ἐκείνοις οἷς μηδεὶς ἂν ἄλλος
[b] ἐπιχειρήσειε πλὴν τῶν ὁμοίαν σοὶ καὶ τὴν φύσιν καὶ
τὴν δύναμιν ἐχόντων. d
46 Θαυμάζω δὲ τῶν ἡγουμένων ἀδύνατον εἶναι πραχθῆναί
τι τούτων, εἰ μήτ' αὐτοὶ τυγχάνουσιν εἰδότες μήθ' ἑτέρων
ἀκηκόασιν ὅτι πολλοὶ δὴ πόλεμοι καὶ δεινοὶ γεγόνασιν,
οὓς οἱ διαλυσάμενοι μεγάλων ἀγαθῶν [c] ἀλλήλοις αἴτιοι
κατέστησαν. τίς γὰρ ἂν ὑπερβολὴ γένοιτο τῆς ἔχθρας
τῆς πρὸς Ξέρξην τοῖς Ἕλλησι γενομένης; οὗ τὴν φιλίαν
ἅπαντες ἴσασιν ἡμᾶς τε καὶ Λακεδαιμονίους μᾶλλον
ἀγαπήσαντας ἢ τῶν συγκατασκευασάντων ἑκατέροις e
47 ἡμῶν τὴν ἀρχήν. καὶ τί [d] δεῖ λέγειν τὰ παλαιὰ καὶ τὰ
πρὸς τοὺς βαρβάρους; ἀλλ' εἴ τις ἀθρήσειε καὶ σκέψαι-
το τὰς τῶν [e] Ἑλλήνων συμφοράς, οὐδὲν ἂν μέρος οὖσαι
φανεῖεν τῶν διὰ Θηβαίους καὶ Λακεδαιμονίους ἡμῖν γε- 91
γενημένων. ἀλλ' οὐδὲν ἧττον Λακεδαιμονίων τε στρατευ-
σάντων ἐπὶ Θηβαίους, καὶ βουλομένων λυμήνασθαι τὴν
Βοιωτίαν καὶ [f] διοικίσαι τὰς πόλεις, βοηθήσαντες ἡμεῖς
48 ἐμποδὼν ἐγενόμεθα ταῖς ἐκείνων ἐπιθυμίαις· καὶ πάλιν
μεταπεσούσης τῆς τύχης, καὶ Θηβαίων καὶ Πελοποννη-
σίων ἁπάντων ἐπιχειρησάντων ἀνάστατον ποιῆσαι τὴν
Σπάρτην, ἡμεῖς καὶ πρὸς ἐκείνους μόνοι τῶν Ἑλλήνων
ποιησάμενοι συμμαχίαν [g] συναίτιοι τῆς σωτηρίας αὐτοῖς b
49 κατέστημεν. Πολλῆς οὖν ἀνοίας ἂν εἴη μεστός, εἴ τις
ὁρῶν τηλικαύτας μεταβολὰς γιγνομένας, καὶ τὰς πόλεις
μήτ' ἔχθρας μήθ' ὅρκων μήτ' ἄλλου μηδενὸς φροντιζού-
σας, πλὴν ὅ τι ἂν ὑπολάβωσιν ὠφέλιμον αὑταῖς εἶναι,

[b] ἐπιχειρήσειε] ἐπεχείρησε G.
[c] ἀλλήλοις αἴτιοι G. vulg. αἴτιοι ἀλλήλοις.
[d] δεῖ λέγειν G. vulg. δεῖ με λέγειν.
[e] Ἑλλήνων G. vulg. ἄλλων.
[f] διοικίσαι correctus G. vulg. διοικῆσαι.
[g] συναίτιοι G. vulg. αἴτιοι.

τοῦτο δὲ [h] στεργούσας μόνον καὶ πᾶσαν τὴν σπουδὴν περὶ
[i] τούτου ποιουμένας, μὴ καὶ νῦν νομίζοι τὴν αὐτὴν γνώ-
50 μην ἔξειν αὐτάς, ἄλλως τε καὶ σοῦ μὲν ἐπιστατοῦντος
ταῖς διαλλαγαῖς, τῶν δὲ συμφέροντος πειθοντος, τῶν δὲ c
παρόντων κακῶν ἀναγκαζόντων. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι
[k] τούτων σοι συναγωνιζομένων ἅπαντα γενήσεσθαι κατὰ
τρόπον.

51 Ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἄν σε μάλιστα καταμαθεῖν εἴτ'
εἰρηνικῶς εἴτε πολεμικῶς αἱ πόλεις αὗται πρὸς ἀλλήλας
ἔχουσιν, εἰ [l] διεξέλθοιμεν μήτε παντάπασιν ἁπλῶς μήτε
λίαν [m] ἀκριβῶς τὰ μέγιστα τῶν παρόντων αὐταῖς.

Καὶ πρῶτον μὲν [n] σκεψώμεθα [o] τὰ Λακεδαιμονίων. d
52 [p] οὗτοι γὰρ ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων (οὐ πολὺς χρόνος ἐξ
οὗ) κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰς τοσαύτην μετα-
βολὴν ἦλθον, ἐπειδὴ τὴν μάχην ἡττήθησαν τὴν ἐν Λεύ-
κτροις, ὥστε ἀπεστερήθησαν μὲν τῆς ἐν τοῖς Ἕλλησι
δυναστείας, τοιούτους δ' ἄνδρας ἀπώλεσαν σφῶν αὐτῶν,
οἳ προηροῦντο τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν ἡττηθέντες ὧν πρό-
53 τερον ἐδέσποζον. πρὸς δὲ τούτοις ἐπῆιδον Πελοποννησίους
ἅπαντας τοὺς πρότερον [q] μεθ' αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἄλλους e
ἀκολουθοῦντας, τούτους μετὰ Θηβαίων εἰς τὴν αὐτῶν
[r] εἰσβαλόντας, πρὸς οὓς ἠναγκάσθησαν διακινδυνεύειν
οὐκ ἐν τῇ χώρᾳ περὶ τῶν καρπῶν, ἀλλ' ἐν μέσῃ τῇ πόλει
πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἀρχείοις περὶ παίδων καὶ γυναικῶν,

[h] στεργούσας μόνον G. vulg. μόνον στεργούσας.

[i] τούτου G. vulg. τοῦτο.

[k] τούτων σοι συναγωνιζομένων G. vulg. τούτων συναγωνιζομένων.

[l] διεξέλθοιμεν] δε τι εξέλθοιμεν G.

[m] ἀκριβῶς τὰ G. vulg. ἀκριβῶς ἀλλὰ τά.

[n] σκεψώμεθα] σκεψαίμεθα G.

[o] τὰ Λακεδαιμονίων G. vulg. τὰ τῶν Λακεδαιμονίων.

[p] οὗτοι γὰρ G. vulg. οὗτοι μὲν γάρ.

[q] μεθ' αὐτῶν G. vulg. μετ' αὐτῶν.

[r] εἰσβαλόντας—διακινδυνεύειν G. vulg. εἰσβάλλοντας—κινδυνεύειν.

τοιοῦτον κίνδυνον ὃν μὴ κατορθώσαντες μὲν εὐθὺς [s]ἀπώλ- 92
54 λυντο, νικήσαντες δὲ οὐδὲν μᾶλλον ἀπηλλαγμένοι τῶν κακῶν εἰσίν, ἀλλὰ πολεμοῦνται μὲν ὑπὸ τῶν τὴν χώραν αὐτῶν περιοικούντων, ἀπιστοῦνται δ' [t]ὑφ' ἁπάντων Πελοποννησίων, μισοῦνται δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Ἑλλήνων, ἄγονται δὲ [u]καὶ φέρονται τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν τῶν σφετέρων αὐτῶν, [x]οὐδένα δὲ χρόνον διαλείπουσιν ἢ στρατεύοντες ἐπί τινας ἢ μαχόμενοι πρός b
55 τινας ἢ βοηθοῦντες τοῖς ἀπολλυμένοις αὐτῶν. τὸ δὲ μέγιστον τῶν κακῶν· δεδιότες γὰρ διατελοῦσι μὴ Θηβαῖοι διαλυσάμενοι τὰ πρὸς Φωκέας πάλιν ἐπανελθόντες μείζοσιν αὐτοὺς συμφοραῖς περιβάλωσι τῶν [y]πρότερον γεγενημένων. Καίτοι πῶς οὐ χρὴ νομίζειν τοὺς οὕτω διακειμένους [z]ἀσμένους ἂν ἰδεῖν ἐπιστατοῦντα τῆς εἰρήνης ἀξιόχρεων ἄνδρα καὶ δυνάμενον διαλῦσαι τοὺς ἐνεστῶτας [a]πολέμους αὐτοῖς; c
56 Ἀργείους τοίνυν ἴδοις ἂν τὰ μὲν παραπλησίως τοῖς εἰρημένοις πράττοντας, τὰ δὲ χεῖρον τούτων ἔχοντας· [b]πολεμοῦσι μὲν γὰρ ἐξ οὗ περ τὴν πόλιν οἰκοῦσι πρὸς τοὺς ὁμόρους, [c]ὥσπερ Λακεδαιμόνιοι, τοσοῦτον δὲ διαφέρουσιν ὅσον ἐκεῖνοι μὲν πρὸς ἥττους αὑτῶν, οὗτοι δὲ πρὸς κρείττους· ὃ πάντες ἂν ὁμολογήσειαν μέγιστον εἶναι τῶν
57 κακῶν. οὕτω δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἀτυχοῦσιν, ὥστ' ὀλίγου [d]δεῖν καθ' [e]ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν τεμνομένην καὶ d

[s] ἀπώλλυντο G. vulg. ἀπόλοιντο.
[t] ὑφ' ἁπάντων G. vulg. ὑπὸ πάντων.
[u] καὶ post νυκτὸς om. G.
[x] οὐδένα δὲ χρόνον] οὐδεμίαν δ' ἡμέραν G.
[y] πρότερον γεγενημένων G. vulg. πρότερον αὐτοῖς γεγενημένων.
[z] ἀσμένους G. vulg. ἀσμένως.
[a] πολέμους αὐτοῖς G. vulg. αὐτοῖς πολέμους.
[b] πολεμοῦσι μὲν γὰρ ἐξ οὗ G. vulg. πολεμοῦσι γὰρ ἐξ ὅσου.
[c] ὥσπερ Λακεδαιμόνιοι G. vulg. ὥσπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι.
[d] δεῖν] δεῖ G.
[e] ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν G. vulg. ἕκαστον ἐνιαυτόν.

πορθουμένην [f] τὴν αὐτῶν χώραν περιορῶσιν. ὁ δὲ πάντων δεινότατον· ὅταν γὰρ οἱ πολέμιοι διαλιπωσι κακῶς αὐτοὺς ποιοῦντες, αὐτοὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους καὶ πλουσιωτά-
58 τους τῶν πολιτῶν ἀπολλύουσι, καὶ ταῦτα δρῶντες οὕτω χαίρουσιν ὡς οὐδένες ἄλλοι τοὺς πολεμίους [g] ἀποκτείναντες. αἴτιον δ' ἐστὶ τοῦ ταραχωδῶς αὐτοὺς [h] ζῆν οὕτως οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὁ πόλεμος· ὃν ἢν διαλύσῃς, οὐ μόνον αὐτοὺς τούτων ἀπαλλάξεις, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων e
ἄμεινον βουλεύεσθαι ποιήσεις.

59 Ἀλλὰ μὴν τὰ περὶ Θηβαίους οὐδὲ σὲ λέληθεν. καλλίστην γὰρ μάχην νικήσαντες, καὶ [i] δόξαν ἐξ αὐτῆς μεγίστην λαβόντες, διὰ τὸ μὴ καλῶς [k] χρῆσθαι ταῖς εὐτυχίαις οὐδὲν βέλτιον πράττουσι τῶν ἡττηθέντων καὶ δυστυχησάντων. οὐ γὰρ ἔφθασαν τῶν ἐχθρῶν κρατήσαντες, καὶ
πάντων ἀμελήσαντες ἠνώχλουν μὲν [l] ταῖς πόλεσι ταῖς ἐν 93
Πελοποννήσῳ, Θετταλίαν δ' ἑτόλμων καταδουλοῦσθαι, Μεγαρεῦσι δὲ [m] ὁμόροις οὖσιν ἠπείλουν, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν μέρος τι τῆς χώρας ἀπεστέρουν, Εὔβοιαν δ' ἐπόρθουν, εἰς Βυζάντιον δὲ τριήρεις ἐξέπεμπον ὡς καὶ [n] γῆς
60 καὶ θαλάττης ἄρξοντες. τελευτῶντες δὲ πρὸς Φωκέας πόλεμον ἐξήνεγκαν ὡς τῶν τε πόλεων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ [o] κρατήσοντες, τόν τε τόπον ἅπαντα τὸν περιέχοντα κατασχήσοντες, τῶν τε χρημάτων τῶν ἐν Δελφοῖς περιγενη- b
61 σόμενοι ταῖς ἐκ τῶν ἰδίων δαπάναις. ὧν [p] οὐδὲν αὐτοῖς ἀποβέβηκεν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν τοῦ λαβεῖν τὰς Φωκέων πό-

[f] τὴν αὐτῶν χώραν G. vulg. τὴν χῶραν.
[g] ἀποκτείναντες G. vulg. ἀποκτείναντες.
[h] ζῆν οὕτως G. vulg. οὕτως ζῆν.
[i] δόξαν ἐξ αὐτῆς μεγίστην G. vulg. μεγίστην ἐξ αὐτῆς δόξαν.
[k] χρῆσθαι G. vulg. χρήσασθαι.
[l] ταῖς πόλεσι ταῖς G. vulg. τὰς πόλεις τάς.
[m] ὁμόροις] ὁμογόροις pr. G.
[n] γῆς καὶ θαλάττης] γῆς θαλάττης G. vulg. γῆς καὶ θαλάσσης.
[o] κρατήσοντες] κρατήσαντες G.
[p] οὐδὲν αὐτοῖς ἀποβέβηκεν G. vulg. οὐδὲν ἀποβέβηκεν.

λεις τὰς αὐτῶν ἀπολωλέκασιν, εἰσβάλλοντες δ' εἰς τὴν
τῶν πολεμίων ἐλάττω κακὰ ποιοῦσιν [q] ἐκείνους ἢ [r] πάσ-
χουσιν ἀπιόντες εἰς τὴν αὐτῶν· ἐν μὲν γὰρ τῇ Φωκίδι τῶν
μισθοφόρων τινὰς ἀποκτείνουσιν, οἷς λυσιτελεῖ τεθνάναι
μᾶλλον ἢ ζῆν, ἀναχωροῦντες δὲ τοὺς [s] ἐνδοξοτάτους αὐτῶν
καὶ μάλιστα τολμῶντας ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν c
62 ἀπολλύουσιν. εἰς ταῦτο [t] δ' αὐτῶν περιέστηκε τὰ πράγ-
ματα, ὥστ' ἐλπίσαντες ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ὑφ'
αὑτοῖς ἕσεσθαι νῦν ἐν σοὶ τὰς ἐλπίδας ἔχουσι τῆς αὐτῶν
σωτηρίας. Ὥστ' οἶμαι καὶ τούτους ταχέως ποιήσειν ἅ
τι ἂν σὺ κελεύῃς [u] καὶ συμβουλεύῃς.
63 Λοιπὸν δ' ἂν ἦν ἡμῖν ἔτι περὶ τῆς πόλεως διαλεχθῆναι
τῆς ἡμετέρας, εἰ μὴ προτέρα τῶν ἄλλων εὖ φρονήσασα
τὴν εἰρήνην [x] ἐπεποίητο. νῦν δ' αὐτὴν [y] οἶμαι καὶ συναγω- d
νιεῖσθαι τοῖς ὑπὸ σοῦ πραττομένοις, ἄλλως τε κἂν δυνηθῇ
συνιδεῖν ὅτι ταῦτα [z] διοικεῖς πρὸ τῆς ἐπὶ τὸν βάρβαρον
στρατείας.
64 Ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀδύνατόν ἐστί σοι συστῆσαι τὰς πό-
λεις ταύτας, ἐκ τῶν εἰρημένων ἡγοῦμαί σοι [a] γεγενῆσθαι
φανερόν· ἔτι τοίνυν ὡς καὶ ῥᾳδίως ταῦτα πράξεις, ἐκ
65 πολλῶν παραδειγμάτων οἶμαί [b] σε γνῶναι ποιήσειν. ἢν
γὰρ φανῶσιν ἕτεροί τινες τῶν προγεγενημένων μὴ καλ- e
λίοσι μὲν μηδ' ὁσιωτέροις ὧν ἡμεῖς συμβεβουλεύκαμεν
ἐπιχειρήσαντες, μείζω δὲ καὶ [c] δυσκολώτερα τούτων ἐπι-

[q] ἐκείνους G. vulg. ἐκείνοις.
[r] πάσχουσιν ἀπιόντες G. vulg. πάσχουσι πρὶν ἀπιέναι.
[s] ἐνδοξοτάτους αὐτῶν καὶ G. vulg. ἐνδοξοτάτους καί.
[t] δ' αὐτῶν περιέστηκε τὰ πράγματα G. vulg. δὲ τὰ πράγματα αὐτῶν περιέστηκεν.
[u] καὶ συμβουλεύῃς] Addidi hæc e G.
[x] ἐπεποίητο G. vulg. ἐποήσατο.
[y] οἶμαι] om. G.
[z] διοικεῖς G. vulg. διωκήσεις.
[a] γεγενῆσθαι G. vulg. γενήσεσθαι.
[b] σε γνῶναι G. vulg. γνῶναι σε.
[c] δυσκολώτερα G. vulg. σκολιώτερα.

τελέσαντες, τί λοιπὸν ἔσται τοῖς ἀντιλέγουσιν ὡς οὐ θᾶττον σὺ [d] τὰ ῥᾴω πράξεις [e] ἢ κεῖνοι τὰ χαλεπώτερα;

66 Σκέψαι δὲ πρῶτον τὰ [f] περὶ Ἀλκιβιάδην. ἐκεῖνος 94
γὰρ [g] φυγὼν παρ' ἡμῶν, καὶ τοὺς ἄλλους ὁρῶν τοὺς πρὸ
αὐτοῦ ταύτῃ τῇ συμφορᾷ κεχρημένους ἐπτηχότας διὰ τὸ
μέγεθος [h] τὸ τῆς πόλεως, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην [i] ἔσχεν ἐκεί-
νοις, ἀλλ' οἰηθεὶς πειρατέον εἶναι βίᾳ κατελθεῖν προείλετο
67 πολεμεῖν πρὸς αὐτήν. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν τῶν τότε
γενομένων [k] εἴ τις λέγειν ἐπιχειρήσειεν, οὔτ' ἂν διελθεῖν
ἀκριβῶς δύναιτο, πρός τε τὸ παρὸν ἴσως ἂν ἐνοχλήσειεν· b
εἰς τοσαύτην δὲ ταραχὴν κατέστησεν οὐ μόνον τὴν πόλιν
ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας,
ὥσθ' ἡμᾶς μὲν παθεῖν ἃ πάντες ἴσασι, τοὺς δ' ἄλλους
68 τηλικούτοις κακοῖς περιπεσεῖν, ὥστε μηδέπω νῦν ἐξιτή-
λους εἶναι τὰς συμφορὰς τὰς δι' ἐκεῖνον τὸν πόλεμον ἐν
ταῖς πόλεσιν [l] ἐγγεγενημένας, Λακεδαιμονίους δὲ τοὺς
τότε δόξαντας εὐτυχεῖν εἰς τὰς νῦν ἀτυχίας δι' Ἀλκι-
βιάδην καθεστάναι· πεισθέντες γὰρ [m] ὑπ' αὐτοῦ τῆς c
κατὰ θάλατταν δυνάμεως ἐπιθυμῆσαι καὶ τὴν κατὰ γῆν
69 ἡγεμονίαν ἀπώλεσαν, ὥστ' εἴ τις φαίη τότε τὴν ἀρχὴν
αὐτοῖς [n] γενέσθαι τῶν παρόντων κακῶν, ὅτε τὴν ἀρχὴν
τῆς θαλάττης ἐλάμβανον, οὐκ ἂν ἐξελεγχθείη ψευδό-
μενος. ἐκεῖνος μὲν οὖν [o] τηλικούτων αἴτιος γενόμενος κα-
τῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, μεγάλης μὲν δόξης τυχών, οὐ μὴν
70 [p] ἐπαινούμενος ὑφ' ἁπάντων· Κόνων δ' οὐ πολλοῖς ἔτεσιν

[d] τὰ ῥᾴω G. vulg. ταῦτα.
[e] ἢ κεῖνοι G. vulg. ἢ ἐκεῖνοι.
[f] περὶ Ἀλκιβιάδην G. vulg. περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην.
[g] φυγὼν G. vulg. ἐκπεσών.
[h] τὸ τῆς G. vulg. τῆς.
[i] ἔσχεν] ἔχειν pr. G.
[k] εἴ τις λέγειν G. vulg. οὔτε λέγειν ἄν τις.
[l] ἐγγεγενημένας G. vulg. γεγενημένας.
[m] ὑπ' αὐτοῦ] ὑφ' αὑτοῦ G.
[n] γενέσθαι] γίγνεσθαι G.
[o] τηλικούτων] τηλικούτων κακῶν G.
[p] ἐπαινούμενος G. vulg. ἐπαινουμένης.

ὕστερον ἀντίστροφα τούτων ἔπραξεν. ἀτυχήσας γὰρ ἐν d
τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ Ἑλλήσποντον οὐ δι' αὐτὸν ἀλλὰ
διὰ τοὺς συνάρχοντας, [q] οἴκαδε μὲν ἀφικέσθαι κατησχύν-
θη, πλεύσας δ' εἰς Κύπρον χρόνον μέν τινα περὶ τὴν τῶν
ἰδίων ἐπιμέλειαν διέτριβεν, αἰσθόμενος δ' Ἀγησίλαον
[r] μετὰ πολλῆς δυνάμεως εἰς τὴν Ἀσίαν διαβεβηκότα
71 καὶ πορθοῦντα τὴν χώραν οὕτω μέγ' ἐφρόνησεν, ὥστ' e
ἀφορμὴν οὐδεμίαν ἄλλην ἔχων πλὴν τὸ σῶμα καὶ τὴν
διάνοιαν ἤλπισε Λακεδαιμονίους καταπολεμήσειν ἄρχον-
τας [s] τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
καὶ ταῦτα πέμπων ὡς τοὺς βασιλέως στρατηγοὺς [t] ὑπι-
72 σχνεῖτο ποιήσειν. καὶ τί [u] δεῖ τὰ πλείω λέγειν; συστάν-
τος γὰρ αὐτῷ ναυτικοῦ περὶ [x] Ῥόδον [y] καὶ νικήσας τῇ
ναυμαχίᾳ Λακεδαιμονίους μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς ἀρχῆς, 95
τοὺς [z] δ' Ἕλληνας ἠλευθέρωσεν, οὐ μόνον δὲ τὰ τείχη [a] τὰ
τῆς πατρίδος ἀνώρθωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν εἰς τὴν
αὐτὴν δόξαν προήγαγεν ἐξ ἧσπερ ἐξέπεσεν. καίτοι τίς ἂν
προσεδόκησεν ὑπ' ἀνδρὸς οὕτω ταπεινῶς πράξαντος ἀνα-
στραφήσεσθαι τὰ τῆς Ἑλλάδος πράγματα, καὶ τὰς μὲν
ἀτιμωθήσεσθαι τὰς δ' ἐπιπολάσειν τῶν Ἑλληνίδων πό-
λεων;

73 Διονύσιος τοίνυν (βούλομαι γὰρ ἐκ πολλῶν σε πει- b
σθῆναι ῥᾴδιαν εἶναι τὴν πρᾶξιν, ἐφ' ἣν σε τυγχάνω πα-
ρακαλῶν) πολλοστὸς ὢν [b] Συρακοσίων καὶ τῷ γένει καὶ

[q] οἴκαδε μὲν] ὕστερον pr. G.

[r] μετὰ πολλῆς δυνάμεως εἰς τὴν Ἀσίαν G. vulg. εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ πολλῆς δυνάμεως.

[s] τῶν Ἑλλήνων G. vulg. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.

[t] ὑπισχνεῖτο G. vulg. ὑπισχνεῖται.

[u] δεῖ τὰ πλείω G. vulg. δεῖ πλείω.

[x] Ῥόδον G. vulg. Κνίδον.

[y] καὶ νικήσας G. vulg. om. conjunctionem.

[z] δ' Ἕλληνας G. vulg. δὲ ἄλλους Ἕλληνας.

[a] τὰ τῆς] τῆς G.

[b] Συρακοσίων G. vulg. Συρακουσίων.

τῇ δόξῃ καὶ τοῖς [c] ἄλλοις ἅπασιν, ἐπιθυμήσας μοναρχίας ἀλόγως καὶ μανικῶς, καὶ τολμήσας ἅπαντα πράττειν τὰ φέροντα πρὸς τὴν δύναμιν ταύτην, κατέσχε μὲν [d] Συρακούσας, ἁπάσας δὲ τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις, ὅσαι περ ἦσαν Ἑλληνίδες, κατεστρέψατο, τηλικαύτην δὲ δύναμιν περιεβάλετο καὶ [e] πεζὴν καὶ ναυτικήν, ὅσην οὐ- c
74 δεὶς ἀνὴρ τῶν πρὸ ἐκείνου [f] γενομένων. Ἔτι τοίνυν Κῦρος (ἵνα μνησθῶμεν [g] καὶ περὶ τῶν βαρβάρων) ἐκτεθεὶς μὲν ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς τὴν ὁδόν, ἀναιρεθεὶς δ' ὑπὸ Περσίδος γυναικός, εἰς τοσαύτην ἦλθε μεταβολὴν ὥσθ' ἁπάσης τῆς Ἀσίας γενέσθαι δεσπότης.

75 Ὅπου δ' Ἀλκιβιάδης μὲν φυγὰς ὤν, Κόνων δὲ δεδυστυχηκώς, Διονύσιος δ' οὐκ ἔνδοξος ὤν, Κῦρος δ' αὐτὸς οἰκτρᾶς αὐτῷ τῆς ἐξ ἀρχῆς γενέσεως [h] ὑπαρξάσης, εἰς τοσοῦτον προῆλθον καὶ [i] τηλικαῦτα διεπράξαντο, πῶς οὐ d
σέ γε χρὴ προσδοκᾶν, τὸν ἐκ τοιούτων μὲν γεγονότα, Μακεδονίας δὲ βασιλεύοντα, τοσούτων δὲ κύριον ὄντα, ῥᾳδίως τὰ προειρημένα συστήσειν;

76 Σκέψαι δ' ὡς ἄξιόν ἐστι τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων μάλιστ' ἐπιχειρεῖν, ἐν οἷς κατορθώσας μὲν [k] ἐνάμιλλον τὴν σαυτοῦ δόξαν καταστήσεις τοῖς πρωτεύσασι, διαμαρτὼν δὲ τῆς προσδοκίας ἀλλ' οὖν τήν γ' εὔνοιαν κτήσει e
τὴν παρὰ τῶν Ἑλλήνων, ἣν πολὺ κάλλιόν ἐστι λαβεῖν ἢ
77 πολλὰς πόλεις τῶν Ἑλληνίδων κατὰ κράτος [l] ἑλεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τῶν ἔργων φθόνον ἔχει καὶ δυσμένειαν καὶ πολλὰς βλασφημίας, οἷς δ' ἡμεῖς συμβεβουλεύκαμεν, οὐδὲν πρόσεστι τούτων. ἀλλ' εἴ τις θεῶν αἵρεσίν σοι

[c] ἄλλοις ἅπασιν G. vulg. ἄλλοις.
[d] Συρακούσας] Συρακούσσας G.
[e] πεζὴν G. vulg. πεζικήν.
[f] γενομένων G. vulg. γεγενημένων.
[g] καὶ περὶ τῶν G. vulg. καὶ τῶν.
[h] ὑπαρξάσης G. vulg. ὑπαρχούσης.
[i] τηλικαῦτα G. vulg. τοσαῦτα.
[k] ἐνάμιλλον G. vulg. ἐφάμιλλον.
[l] ἑλεῖν G. ceteri ἔχειν.

δοίη μετὰ ποίας ἂν ἐπιμελείας καὶ διατριβῆς εὔξαιο τὸν 96
βίον [m] διαγαγεῖν, οὐδεμίαν ἕλοι' ἄν, εἴπερ ἐμοὶ συμβού-
78 λῳ χρῷο, μᾶλλον ἢ ταύτην. οὐ γὰρ μόνον ὑπὸ τῶν ἄλ-
λων ἔσει ζηλωτός, ἀλλὰ καὶ [n] σὺ σαυτὸν μακαριεῖς. τίς
γὰρ ἂν ὑπερβολὴ γένοιτο τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας, ὅταν
πρέσβεις μὲν ἥκωσιν ἐκ τῶν μεγίστων πόλεων οἱ μάλιστ'
εὐδοκιμοῦντες εἰς τὴν σὴν δυναστείαν, μετὰ δὲ τούτων
βουλεύῃ περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, περὶ ἧς οὐδεὶς ἄλλος
79 φανήσεται τοιαύτην πρόνοιαν πεποιημένος, αἰσθάνῃ δὲ τὴν b
Ἑλλάδα πᾶσαν ὀρθὴν οὖσαν ἐφ' οἷς σὺ τυγχάνεις [o] εἰση-
γούμενος, μηδεὶς δ' ὀλιγώρως ἔχῃ τῶν παρὰ σοὶ βρα-
βευομένων, ἀλλ' οἱ μὲν πυνθάνωνται περὶ αὐτῶν ἐν οἷς
[p] ἐστίν, οἱ δ' εὔχωνταί σε μὴ διαμαρτεῖν ὧν ἐπεθύμησας,
οἱ δὲ δεδίωσι μὴ πρότερόν τι παθὴς πρὶν τέλος ἐπιθεῖναι
80 τοῖς πραττομένοις; [q] ὧν γιγνομένων πῶς οὐκ ἂν εἰκότως
μέγα φρονοίης; πῶς [r] δ' οὐκ ἂν περιχαρὴς ὢν τὸν βίον c
διατελοίης, τηλικούτων [s] εἰδὼς σαυτὸν πραγμάτων ἐπι-
στάτην γεγενημένον; τίς δ' οὐκ ἂν τῶν καὶ μετρίως
[t] λογιζομένων ταύτας ἄν σοι [u] παραινέσειε μάλιστα προ-
αιρεῖσθαι τῶν πράξεων τὰς [x] ἀμφότερα φέρειν ἅμα [y] δυ-
ναμένας, ὥσπερ καρπούς, ἡδονάς θ' ὑπερβαλλούσας καὶ
τιμὰς [z] ἀνεξαλείπτους;
81 [a] Ἀπέχρη δ' [b] ἂν ἤδη μοι τὰ προειρημένα περὶ τού- d
των, εἰ μὴ παραλελοιπὼς ἦν τινὰ λόγον, οὐκ ἀμνημονή-

[m] διαγαγεῖν G. vulg. διάγειν.
[n] σὺ] om. G.
[o] εἰσηγούμενος G. vulg. ἡγούμενος.
[p] ἐστίν G. vulg. εἰσίν.
[q] ὧν γιγνομένων G. vulg. ἐφ' οἷς γιγνομένοις.
[r] δ' οὐκ ἂν G. vulg. δὲ οὐχί.
[s] εἰδὼς σαυτὸν G. vulg. σαυτὸν εἰδώς.
[t] λογιζομένων G. vulg. λογίζεσθαι δυναμένων.
[u] παραινέσειε μάλιστα G. vulg. μάλιστα παραινέσειε.
[x] ἀμφότερα G. vulg. ἀμφότερά σοι.
[y] δυναμένας] δυνάμεις pr. G.
[z] ἀνεξαλείπτους] μεγίστας G.
[a] Ἀπέχρη G. ceteri ἀπόχρη.
[b] ἂν ἤδη μοι G. vulg. ἄν μοι.

σας ἀλλ' ὀκνήσας εἰπεῖν, ὃν ἤδη μοι δοκῶ δηλώσειν· οἶμαι γὰρ σοί τε συμφέρειν ἀκοῦσαι περὶ αὐτῶν, ἐμοί τε προσήκειν μετὰ παῤῥησίας (ὥσπερ εἴθισμαι) ποιεῖσθαι τοὺς λόγους.

82 Αἰσθάνομαι γάρ σε διαβαλλόμενον ὑπὸ τῶν σοὶ μὲν φθονούντων, τὰς δὲ πόλεις τὰς αὐτῶν εἰθισμένων εἰς ταραχὰς [c] καθιστάναι, καὶ [d] τὴν εἰρήνην τὴν τοῖς ἄλλοις κοινὴν πόλεμον τοῖς αὐτῶν ἰδίοις εἶναι νομιζόντων, οἳ πάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντες περὶ τῆς σῆς δυνάμεως [e]

83 λέγουσιν, ὡς οὐχ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀλλ' ἐπὶ ταύτην αὐξάνεται, καὶ [e] σὺ πολὺν [f] χρόνον ἤδη πᾶσιν ἡμῖν ἐπιβουλεύεις, καὶ λόγῳ μὲν μέλλεις Μεσσηνίοις βοηθεῖν, ἐὰν τὰ περὶ [g] Φωκέας διοικήσῃς, ἔργῳ δ' ὑπὸ σαυτῷ 97

84 ποιεῖσθαι [h] Πελοπόννησον· ὑπάρχουσι δέ σοι Θετταλοὶ μὲν καὶ Θηβαῖοι καὶ πάντες οἱ τῆς [i] Ἀμφικτυονίας μετέχοντες ἕτοιμοι συνακολουθεῖν, Ἀργεῖοι δὲ καὶ Μεσσήνιοι καὶ Μεγαλοπολῖται καὶ τῶν ἄλλων πολλοὶ συμπολεμεῖν καὶ ποιεῖν ἀναστάτους Λακεδαιμονίους· ἢν δὲ ταῦτα [k] πράξῃς, ὡς καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ῥᾳδίως

85 κρατήσεις. ταῦτα φλυαροῦντες καὶ φάσκοντες ἀκριβῶς [b] εἰδέναι, καὶ ταχέως ἅπαντα τῷ λόγῳ καταστρεφόμενοι, πολλοὺς πείθουσι, καὶ [l] μάλιστα μὲν τοὺς τῶν αὐτῶν κακῶν ἐπιθυμοῦντας ὧν περ οἱ λογοποιοῦντες, [m] ἔπειτα

[c] καθιστάναι G. ceteri καθεστάναι.

[d] τὴν εἰρήνην τὴν τοῖς ἄλλοις κοινὴν πόλεμον τοῖς αὐτῶν ἰδίοις G. vulg. τῆς εἰρήνης οὔσης τοῖς ἄλλοις κοινῆς τὸν πόλεμον αὐτῶν ἴδιον vel ἠδίω.

[e] σὺ πολὺν G. vulg. συχνόν.

[f] χρόνον ἤδη πᾶσιν G. vulg. ἤδη χρόνον ἅπασιν.

[g] Φωκέας] φωκεῖς G.

[h] Post Πελοπόννησον cum G. omisi διανοῇ.

[i] Ἀμφικτυονίας] ἀμφικτυονείας G.

[k] πράξῃς ὡς καὶ G. vulg. πράξῃς καί.

[l] μάλιστα μὲν τοὺς G. vulg. μάλιστα τούς.

[m] ἔπειτα καὶ G. vulg. ἔπειτα δὲ καί.

καὶ τοὺς οὐδενὶ [n] λογισμῷ χρωμένους ὑπὲρ τῶν κοινῶν,
ἀλλὰ παντάπασιν [o] ἀναισθήτως διακειμένους καὶ πολ-
λὴν χάριν ἔχοντας τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν φοβεῖσθαι καὶ δεδιέ-
86 ναι προσποιουμένοις, ἔτι δὲ τοὺς οὐκ ἀποδοκιμάζοντας τὸ
δοκεῖν [p] ἐπιβουλεύειν σε τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ τὴν αἰτίαν c
ταύτην ἀξίαν ἐπιθυμίας εἶναι νομιζοντας· οἱ τοσοῦτον
ἀφεστᾶσι τοῦ νοῦν ἔχειν, ὥστ' οὐκ ἴασιν ὅτι τοῖς αὐτοῖς
ἄν τις [q] λόγοις χρώμενος τοὺς μὲν βλάψειεν, τοὺς δ'
87 ὠφελήσειεν. οἷον καὶ νῦν, εἰ μέν τις φαίη τὸν τῆς Ἀσίας
βασιλέα τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύειν καὶ [r] παρεσκευά-
σθαι στρατεύειν ἐφ' ἡμᾶς, οὐδὲν ἂν λέγοι περὶ αὐτοῦ
φλαῦρον, ἀλλ' ἀνδρωδέστερον αὐτὸν καὶ [s] πλέονος ἄξιον
δοκεῖν εἶναι ποιήσειεν· εἰ δὲ τῶν ἀφ' Ἡρακλέους τινὶ
πεφυκότων, ὃς ἁπάσης κατέστη τῆς Ἑλλάδος εὐεργέ- d
της, ἐπιφέροι τὴν αἰτίαν ταύτην, εἰς τὴν μεγίστην αἰσχύ-
88 νην ἂν αὐτὸν καταστήσειεν. τίς γὰρ οὐκ [t] ἂν ἀγανακτή-
σειε καὶ μισήσειεν, εἰ φαίνοιτο τούτοις ἐπιβουλεύων ὑπὲρ
ὧν ὁ πρόγονος αὐτοῦ προείλετο κινδυνεύειν, καὶ τὴν μὲν
εὔνοιαν, ἣν ἐκεῖνος κατέλιπε τοῖς [u] ἐξ ἑαυτοῦ γεγενημέ-
νοις, μὴ πειρῷτο διαφυλάττειν, ἀμελήσας δὲ τούτων ἐπο-
νειδίστων ἐπιθυμοίη καὶ πονηρῶν πραγμάτων;
89 [x] Ὧν [y] ἐνθυμούμενόν σε χρὴ μὴ περιορᾶν τοιαύτην φήμην e
σαυτῷ περιφυομένην, ἣν οἱ μὲν ἐχθροὶ περιθεῖναί σοι ζη-
τοῦσι, τῶν δὲ φίλων οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ἀντειπεῖν ὑπὲρ
σοῦ τολμήσειεν. καίτοι περὶ τῶν σοὶ συμφερόντων ἐν ταῖς
τούτων ἀμφοτέρων γνώμαις μάλιστ' ἂν κατίδοις τὴν ἀλή-
θειαν.

[n] λογισμῷ G. vulg. λόγῳ.
[o] ἀναισθήτως G. vulg. ἀνοήτως.
[p] ἐπιβουλεύειν σε G. vulg. σε ἐπιβουλεύειν.
[q] λόγοις G. vulg. λογισμοῖς.
[r] παρεσκευάσθαι G. vulg. παρασκευάζεσθαι.
[s] πλέονος G. vulg. πλείονος.
[t] ἂν] om. pr. G.
[u] ἐξ ἑαυτοῦ G. vulg. ἐξ αὐτοῦ.
[x] ἐνθυμούμενόν σε χρὴ] ἐνθυμούμενον χρὴ G.

90 Ἴσως [y] οὖν ὑπολαμβάνεις μικροψυχίαν εἶναι τὸ τῶν 98
βλασφημούντων καὶ φλυαρούντων [z] καὶ τῶν πειθομένων
τούτοις φροντίζειν, ἄλλως θ' ὅταν καὶ μηδὲν σαυτῷ
[a] συνειδῇς ἐξαμαρτάνων. χρὴ δὲ μὴ καταφρονεῖν τοῦ
πλήθους, μηδὲ παρὰ μικρὸν ἡγεῖσθαι τὸ παρὰ πᾶσιν
91 εὐδοκιμεῖν, ἀλλὰ τότε νομίζειν καλὴν ἔχειν καὶ μεγάλην
τὴν δόξαν καὶ πρέπουσαν [b] σοὶ καὶ τοῖς προγόνοις καὶ
τοῖς ὑφ' ὑμῶν πεπραγμένοις, ὅταν οὕτω διαθῇς τοὺς Ἕλ-
ληνας, ὥσπερ ὁρᾷς Λακεδαιμονίους τε πρὸς τοὺς ἑαυτῶν b
βασιλέας ἔχοντας τούς θ' ἑταίρους τοὺς σοὺς πρὸς σὲ
92 διακειμένους. ἔστι δ' οὐ χαλεπὸν [c] τυχεῖν τούτων, ἢν
ἐθελήσῃς κοινὸς ἅπασι γενέσθαι, καὶ παύσῃ ταῖς μὲν τῶν
πόλεων οἰκείως ἔχων, πρὸς δὲ τὰς ἀλλοτρίως διακείμε-
νος, ἔτι δ' ἢν τὰ τοιαῦτα προαιρῇ πράττειν, ἐξ ὧν τοῖς
μὲν Ἕλλησιν ἔσει πιστός, τοῖς δὲ βαρβάροις φοβερός.
93 Καὶ μὴ θαυμάσῃς, ἃ περ ἐπέστειλα καὶ πρὸς Διονύ- c
σιον [d] τὴν τυραννίδα κτησάμενον, εἰ μήτε στρατηγὸς ὢν
μήτε ῥήτωρ μήτ' ἄλλως δυνάστης θρασύτερόν σοι διεί-
λεγμαι τῶν ἄλλων. ἐγὼ γὰρ πρὸς μὲν τὸ πολιτεύεσθαι
πάντων ἀφυέστατος ἐγενόμην τῶν πολιτῶν (οὔτε γὰρ
φωνὴν ἔσχον ἱκανὴν οὔτε τόλμαν δυναμένην ὄχλῳ [e] χρῆ-
σθαι καὶ μολύνεσθαι καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς ἐπὶ τοῦ βή-
94 ματος [f] κυλινδουμένοις), τοῦ δὲ φρονεῖν εὖ καὶ πεπαι- d
δεῦσθαι καλῶς, εἰ καί τις ἀγροικότερον εἶναι φήσει τὸ
ῥηθέν, ἀμφισβητῶ, καὶ θείην ἂν ἐμαυτὸν οὐκ ἐν τοῖς ἀπο-
λελειμμένοις ἀλλ' ἐν τοῖς προέχουσι τῶν ἄλλων. διό περ

[y] οὖν G. vulg. δ'.
[z] καὶ τῶν πειθομένων] καὶ πειθομένων G.
[a] συνειδῇς G. vulg. συνίδῃς.
[b] σοὶ G. vulg. καὶ σοί.
[c] τυχεῖν G. vulg. εἰπεῖν τυχεῖν.
[d] τὴν τυραννίδα G. vulg. τὸν τυραννίδα.
[e] χρῆσθαι καὶ μολύνεσθαι G. vulg. χρήσασθαι καὶ μολύνασθαι.
[f] κυλινδουμένοις G. vulg. καλινδουμένοις.

ἐπιχειρῶ συμβουλεύειν [g] τὸν τρόπον ταῦτον, ὃν ἐγὼ πέφυκα καὶ δύναμαι, καὶ τῇ πόλει καὶ [h] τοῖς Ἕλλησι καὶ τῶν ἀνδρῶν τοῖς ἐνδοξοτάτοις.

95 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐμῶν, καὶ [i] ὧν σοὶ πρακτέον ἐστὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, σχεδὸν ἀκήκοας· περὶ δὲ τῆς στρατείας τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν ταῖς μὲν πόλεσιν, ἃς ἔφην [k] χρῆ- e
ναί σε διαλλάττειν, [l] τότε συμβουλεύσομεν ὡς χρὴ πολεμεῖν πρὸς τοὺς βαρβάρους, ὅταν ἴδωμεν αὐτὰς ὁμονοού-
96 σας, πρὸς σὲ δὲ νῦν ποιήσομαι τοὺς λόγους, οὐ τὴν αὐτὴν ἔχων [m] διάνοιαν καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡλικίαν, ὅτ' 99
[n] ἔγραφον περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ταύτην. τότε μὲν γὰρ παρεκελευόμην τοῖς ἀκουσομένοις καταγελᾶν μου καὶ καταφρονεῖν, ἢν μὴ καὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς δόξης τῆς ἐμαυτοῦ καὶ τοῦ χρόνου τοῦ περὶ [o] τὸν λόγον διατριφθέντος ἀξίως φαίνωμαι διεξιών· νῦν δὲ φοβοῦμαι μὴ πάντων τῶν προειρημένων πολὺ καταδεέστερον τύχω δια-
97 λεχθείς. καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις [p] ὁ λόγος ὁ πανηγυ- b
ρικός, ὁ τοὺς ἄλλους τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβοντας εὐπορωτέρους ποιήσας, ἐμοὶ πολλὴν ἀπορίαν παρέσχηκεν· οὔτε γὰρ ταὐτὰ βούλομαι λέγειν τοῖς ἐν ἐκείνῳ
98 γεγραμμένοις, [q] οὔτ' ἔτι καινὰ δύναμαι ζητεῖν. οὐ μὴν [r] ἀποστατέον ἐστίν, ἀλλὰ λεκτέον περὶ ὧν ὑπεθέμην, ὅ τι ἂν [s] ὑποπέσῃ καὶ συμφέρῃ πρὸς τὸ πεῖσαί σε ταῦτα

[g] τὸν τρόπον τοῦτον G. vulg. τοῦτον τὸν τρόπον.
[h] τοῖς Ἕλλησι G. vulg. τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι.
[i] ὧν σοι πρακτέον ἐστὶ G. vulg. περὶ ὧν ἡγοῦμαί σοι πρακτέον εἶναι.
[k] χρῆναί σε G. vulg. σε χρῆναι.
[l] τότε συμβουλεύσομεν G. vulg. τότε μοι δοκῶ συμβουλεύειν vel cum Coraë συμβουλεύσειν.
[m] διάνοιαν καὶ G. vulg. διάνοιαν νῦν καί.
[n] ἔγραφον περὶ τὴν G. vulg. ἔγραφον τήν.
[o] τὸν λόγον G. vulg. τοὺς λόγους.
[p] ὁ λόγος] λόγος G.
[q] οὔτ' ἔτι καινὰ δύναμαι G. vulg. οὔτε δυναμαι καινά.
[r] ἀποστατέον ἐστίν G. vulg. ἀποστατέον γ' ἔστιν.
[s] ὑποπέσῃ καὶ συμφέρῃ G. vulg. ὑποπέσοι καὶ συμφέροι.

πράττειν. καὶ γὰρ ἂν ἐλλίπω τι καὶ μὴ δυνηθῶ τὸν αὐτὸν τρόπον γράψαι τοῖς πρότερον ἐκδεδομένοις, ἀλλ' οὖν ὑπογράψειν γ' οἶμαι χαριέντως τοῖς ἐξεργάζεσθαι καὶ c διαπονεῖν δυναμένοις.

99 Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου τοῦ σύμπαντος οἶμαι πεποιῆσθαι ταύτην, ἣν περ προσήκει τοὺς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν πείθοντας στρατεύειν. δεῖ γὰρ μηδὲν πρότερον πράττειν, πρὶν ἂν λάβῃ τις τοὺς Ἕλληνας δυοῖν θάτερον, ἢ συναγωνιζομένους ἢ πολλὴν εὔνοιαν ἔχοντας τοῖς πραττομέ- 100 νοις. ὧν Ἀγησίλαος ὁ δόξας εἶναι Λακεδαιμονίων φρονιμώτατος ὠλιγώρησεν, οὐ διὰ κακίαν, ἀλλὰ διὰ φιλοτι- d μίαν. ἔσχε γὰρ διττὰς ἐπιθυμίας, καλὰς μὲν ἀμφοτέρας, οὐ συμφωνούσας δ' ἀλλήλαις οὐδ' ἅμα πράττεσθαι 101 δυναμένας. προῃρεῖτο γὰρ βασιλεῖ τε πολεμεῖν, καὶ τοὺς ἑταίρους εἰς τὰς πόλεις τὰς αὑτῶν [t] καταγαγεῖν, καὶ κυρίους ποιῆσαι τῶν πραγμάτων. συνέβαινεν οὖν ἐκ μὲν τῆς πραγματείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἑταίρων ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις εἶναι τοὺς Ἕλληνας, διὰ δὲ τὴν ταραχὴν τὴν e ἐνθάδε γιγνομένην μὴ σχολὴν ἄγειν μηδὲ δύνασθαι πολε- 102 μεῖν τοῖς βαρβάροις. ὥστ' ἐκ τῶν ἀγνοηθέντων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ῥᾴδιον καταμαθεῖν ὅτι δεῖ [u] τὸν ὀρθῶς βουλευόμενον μὴ πρότερον ἐκφέρειν [x] τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον, πρὶν ἂν διαλλάξῃ τοὺς Ἕλληνας καὶ παύσῃ τῆς 100 μανίας τῆς νῦν αὐτοῖς ἐνεστώσης· ἃ περ καὶ σοὶ συμβεβουλευκότες τυγχάνομεν.

103 Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐδεὶς ἂν ἀντειπεῖν τῶν εὖ φρονούντων τολμήσειεν· οἶμαι δὲ [y] τῶν μὲν ἄλλων εἴ τισι δόξειε περὶ τῆς στρατείας τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν συμβου-

[t] καταγαγεῖν G. vulg. κατάγειν.

[u] τὸν ὀρθῶς βουλευόμενον] τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους G.

[x] τὸν πρὸς] πρὸς τὸν G.

[y] τῶν μὲν ἄλλων] τῶν ἄλλων G.

λεύειν, ἐπὶ ταύτην ἂν ἐπιπεσεῖν τὴν παράκλησιν, λέγοντας ὡς ὅσοι περ ἐπεχείρησαν πρὸς τὸν βασιλέα πολε- b
μεῖν, ἅπασι συνέπεσεν ἐξ ἀδόξων μὲν γενέσθαι λαμπροῖς,
ἐκ πενήτων δὲ πλουσίοις, ἐκ ταπεινῶν δὲ πολλῆς χώρας
104 καὶ πόλεων δεσπόταις. ἐγὼ δ' οὐκ ἐκ τῶν τοιούτων
μέλλω σε παρακαλεῖν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἠτυχηκέναι δοξάντων, λέγω δ' ἐκ τῶν μετὰ Κύρου καὶ Κλεάρχου [z] συστρατευσαμένων. ἐκείνους γὰρ [a] ὁμολογεῖται νικῆσαι μὲν μαχομένους ἅπασαν τὴν βασιλέως δύναμιν τοσοῦτον, c
ὅσον περ ἂν εἰ ταῖς γυναιξὶν αὐτῶν συνέβαλον, ἤδη δ' ἐγκρατεῖς δοκοῦντας εἶναι τῶν πραγμάτων διὰ τὴν Κύρου προπέτειαν ἀτυχῆσαι· περιχαρῆ γὰρ αὐτὸν ὄντα καὶ διώκοντα πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐν μέσοις γενόμενον τοῖς
105 πολεμίοις ἀποθανεῖν. ἀλλ' ὅμως τηλικαύτης συμφορᾶς [b] συμπεσούσης οὕτω σφόδρα κατεφρόνησεν ὁ βασιλεὺς τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως, ὥστε [c] προκαλεσάμενος Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας εἰς λόγον ἐλθεῖν, καὶ τούτοις μὲν [d] ὑπισχνούμενος μεγάλας δωρεὰς δώσειν, d
τοῖς δ' ἄλλοις στρατιώταις ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἀποδοὺς
106 ἀποπέμψειν, τοιαύταις ἐλπίσιν [e] ὑπαγαγόμενος, καὶ πίστεις δοὺς τῶν [f] ἐκεῖ νομιζομένων τὰς μεγίστας, συλλαβὼν αὐτοὺς ἀπέκτεινε, καὶ μᾶλλον εἵλετο περὶ τοὺς θεοὺς ἐξαμαρτεῖν ἢ τοῖς στρατιώταις οὕτως ἐρήμοις οὖσι συμβαλεῖν. [g] ὥστε τίς ἂν γένοιτο παράκλησις ταύτης καλλίων καὶ πιστοτέρα; φαίνονται γὰρ κἀκεῖνοι κρατήσαν- e

[z] συστρατευσαμένων G. vulg. στρατευσαμένων.
[a] ὁμολογεῖται G. vulg. ὁμολογοῦσι.
[b] συμπεσούσης οὕτω G. vulg. συμπεσούσης αὐτῷ οὕτω.
[c] προκαλεσάμενος G. vulg. προσκαλεσάμενος.
[d] ὑπισχνούμενος G. vulg. ὑποσχόμενος.
[e] ὑπαγαγόμενος G. vulg. ὑπαγόμενος.
[f] ἐκεῖ G. vulg. ἐκείνῳ.
[g] ὥστε G. vulg. καίτοι.

107 τες ἂν τῶν βασιλέως πραγμάτων, εἰ μὴ διὰ Κῦρον. σοὶ δὲ [h] τήν τε ἀτυχίαν τὴν τότε γεγενημένην οὐ χαλεπὸν φυλάξασθαι, τοῦ τε στρατοπέδου τοῦ κρατήσαντος τὴν ἐκείνου δύναμιν ῥᾴδιον πολὺ κρεῖττον [i] παρασκευάσασθαι. καίτοι τούτων ἀμφοτέρων ὑπαρξάντων πῶς οὐ χρὴ θαρρεῖν ποιούμενον τὴν στρατείαν ταύτην;

108 Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με βούλεσθαι λαβεῖν, ὅτι τού- 101
των ἕνια πέφρακα τὸν αὐτὸν πρόπον ὃν περ πρότερον. [k] ἐπιστὰς γὰρ ἐπὶ τὰς αὐτὰς διανοίας εἰλόμην μὴ πονεῖν γλιχόμενος τὰ δεδηλωμένα καλῶς [l] ἑτέρως εἰπεῖν· καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐπίδειξιν ἐποιούμην, ἐπειρώμην ἂν ἅπαντα
109 τὰ τοιαῦτα [m] διαφεύγειν, σοὶ δὲ συμβουλεύων μωρὸς ἂν [n] ἦν, εἰ περὶ τὴν λέξιν [o] πλείω χρόνον διέτριβον ἢ περὶ τὰς πράξεις, ἔτι δ' εἰ τοὺς ἄλλους ὁρῶν τοῖς ἐμοῖς χρωμένους b
αὐτὸς μόνος [p] ἀπειχόμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων. τοῖς μὲν οὖν οἰκείοις τυχὸν ἂν χρησαίμην, [q] ἤν που σφόδρα κατεπείγῃ καὶ [r] πρέπῃ, τῶν δ' ἀλλοτρίων οὐδὲν ἂν προσδεξαίμην, ὥσπερ οὐδ' ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ.

110 [s] Ταῦτα μὲν οὖν οὕτως· δοκεῖ δέ μοι μετὰ ταῦτα περὶ τῆς παρασκευῆς διαλεκτέον εἶναι τῆς τε σοὶ [t] γενησομένης καὶ τῆς ἐκείνοις ὑπαρξάσης. τὸ μὲν τοίνυν μέγιστον, σὺ μὲν τοὺς Ἕλληνας εὖνους ἕξεις, ἢν περ [u] ἐθελήσῃς ἐμ- c
μεῖναι τοῖς περὶ τούτων εἰρημένοις, ἐκεῖνοι δὲ διὰ τὰς δε-

[h] τήν τε ἀτυχίαν τὴν τότε γεγενημένην G. vulg. τὴν ἀτυχίαν τὴν τότε γενομένην.

[i] παρασκευάσασθαι] κατασκευάσασθαι G.

[k] ἐπιστὰς—μὴ πονεῖν G. vulg. εἰ—ἐλθεῖν ποιεῖν.

[l] ἑτέρως G. vulg. εἶχεν.

[m] διαφεύγειν G. vulg. διαφυλάττειν.

[n] ἦν G. vulg. εἴην.

[o] πλείω G. vulg. πλείονα vel πλεῖον.

[p] ἀπειχόμην G. vulg. ἀπεχοίμην.

[q] ἤν που] ἦν G.

[r] πρέπῃ G. vulg. πρέπον ᾖ.

[s] Ταῦτα μὲν οὖν οὕτως G. vulg. ταῦτα μὲν οὕτως ἔξει.

[t] γενησομένης G. vulg. γενομένης.

[u] ἐθελήσῃς G. vulg. ἐθέλῃς.

καθαρχίας τὰς ἐπὶ Λακεδαιμονίων ὡς οἷόν τε [x] δυσμενε-
111 στάτους. ἡγοῦντο γὰρ Κύρου μὲν καὶ Κλεάρχου κατορ-
θωσάντων μᾶλλον ἔτι δουλεύσειν, βασιλέως δὲ κρατή-
σαντος ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν κακῶν τῶν παρόντων· ὅ
112 περ καὶ συνέπεσεν αὐτοῖς. καὶ μὴν καὶ στρατιώτας σὺ
μὲν ἐξ ἑτοίμου λήψει τοσούτους ὅσους ἂν βουληθῇς· οὕτω d
γὰρ ἔχει τὰ τῆς Ἑλλάδος, ὥστε [y] ῥᾴον εἶναι συστῆσαι
στρατόπεδον μεῖζον καὶ κρεῖττον ἐκ τῶν πλανωμένων ἢ
τῶν πολιτευομένων· ἐν ἐκείνοις δὲ τοῖς χρόνοις οὐκ ἦν ξενι-
κὸν οὐδέν, ὥστ' ἀναγκαζόμενοι ξενολογεῖν ἐκ τῶν πόλεων
πλέον ἀνήλισκον εἰς τὰς διδομένας τοῖς [z] συλλέγουσι δω-
113 ρεὰς ἢ [a] τὴν εἰς τοὺς στρατιώτας μισθοφοράν. καὶ μὴν εἰ
[b] βουληθεῖμεν ἐξετάσαι καὶ παραβαλεῖν σέ τε τὸν νῦν
ἡγησόμενον τῆς στρατείας καὶ βουλευσόμενον περὶ [c] ἁπάν- e
των καὶ Κλέαρχον τὸν ἐπιστατήσαντα τῶν τότε πραγμά-
των, εὑρήσομεν ἐκεῖνον μὲν οὐδεμιᾶς πώποτε δυνάμεως
πρότερον οὔτε ναυτικῆς οὔτε πεζῆς καταστάντα κύριον,
ἀλλ' ἐκ τῆς ἀτυχίας τῆς συμβάσης αὐτῷ περὶ τὴν ἤπει-
114 ρον ὀνομαστὸν γενόμενον, σὲ δὲ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα 102
τὸ μέγεθος διαπεπραγμένον, περὶ ὧν εἰ μὲν πρὸς ἑτέρους
τὸν λόγον ἐποιούμην, [d] καλῶς ἂν εἶχε διελθεῖν, πρὸς σὲ δὲ
διαλεγόμενος, εἰ [e] τὰς σὰς πράξεις σοι διεξιοίην, δικαίως
ἂν [f] ἀνόητος ἅμα καὶ περίεργος εἶναι δοκοίην.
115 Ἄξιον δὲ μνησθῆναι καὶ τῶν [g] βασιλέων ἀμφοτέρων,

[x] δυσμενεστάτους] Coraës δυσμενεστάτους εἶχον.
[y] ῥᾷον] Malim ῥᾴδιον.
[z] συλλέγουσιν G. vulg. Ἕλλησι.
[a] τὴν—μισθοφοράν G. vulg. τὸν —μισθόν.
[b] βουληθεῖμεν G. vulg. βουληθείημεν.
[c] ἁπάντων G. vulg. πάντων.
[d] καλῶς ἂν εἶχε G. vulg. καλῶς εἶχε.
[e] τὰς σὰς G. vulg. πάσας τάς.
[f] ἀνόητος ἅμα καὶ G. vulg. ἀνόητος καί.
[g] βασιλέων ἀμφοτέρων ἐφ' G. vulg. βασιλέων ἐφ'.

ἐφ' ὃν σοί τε [h] συμβουλεύω στρατεύειν καὶ πρὸς ὃν Κλέαρχος ἐπολέμησεν, ἵν' [i] ἑκατέρου τὴν γνώμην καὶ τὴν δύναμιν εἰδῇς. ὁ μὲν τοίνυν τούτου πατὴρ [k] τὴν πόλιν τὴν b
ἡμετέραν καὶ πάλιν [l] τὴν Λακεδαιμονίων κατεπολέμησεν, οὗτος δ' οὐδενὸς πώποτε τῶν στρατευμάτων τῶν τὴν χώ-
11 6 ραν αὐτοῦ λυμαινομένων ἐπεκράτησεν. ἔπειθ' ὁ μὲν τὴν Ἀσίαν [m] ἅπασαν παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς συνθήκαις ἐξέλαβεν, οὗτος δὲ τοσούτου δεῖ τῶν [n] ἄλλων ἄρχειν, ὥστ' οὐδὲ τῶν ἐκδοθεισῶν [o] αὐτῷ πόλεων ἐγκρατής ἐστιν. ὥστ' [p] οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ἀπορήσειε, πότερα χρὴ νομίζειν τοῦ- c
τον αὐτῶν ἀφεστάναι δι' ἀνανδρίαν, ἢ ἐκείνας ὑπερεωρακέναι καὶ καταπεφρονηκέναι τῆς βαρβαρικῆς δυνα-
στείας.

11 7 Τὰ τοίνυν περὶ τὴν χώραν ὡς διάκειται, τίς οὐκ ἂν ἀκούσας παροξυνθείη πολεμεῖν πρὸς αὐτόν; Αἴγυπτος [q] γὰρ ἀφειστήκει μὲν καὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, οὐ μὴν ἀλλ' ἐφοβοῦντο μή ποτε βασιλεὺς αὐτὸς ποιησάμενος στρατείαν κρατήσειε καὶ τῆς διὰ τὸν ποταμὸν δυσχωρίας d
11 8 καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς ἀπάσης· νῦν δ' οὗτος ἀπήλ-
λαξεν αὐτοὺς τοῦ δέους τούτου. [r] συμπαρασκευασάμενος γὰρ δύναμιν [s] ὅσην οἷός τ' ἦν πλείστην, καὶ στρατεύσας ἐπ' αὐτούς, ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν οὐ μόνον ἡττηθείς, ἀλλὰ καὶ καταγελασθεὶς καὶ δόξας οὔτε βασιλεύειν οὔτε στρατη-

[h] συμβουλεύω G. vulg. συμβουλεύομεν.

[i] ἑκατέρου τὴν G. vulg. ἑκατέρου καὶ τήν.

[k] τὴν πόλιν G. vulg. τήν τε πόλιν.

[l] τὴν Λακεδαιμονίων G. vulg. τὴν τῶν Λακεδαιμονίων.

[m] ἅπασαν—ἐξέλαβεν G. vulg. πᾶσαν—ἔλαβεν.

[n] ἄλλων G. vulg. Ἑλλήνων.

[o] αὐτῷ πόλεων ἐγκρατής G. ceteri αὐτῷ κύριός.

[p] οὐδεὶς ὅστις G. vulg. οὐκ ἔστιν ὅστις.

[q] γὰρ ἀφειστήκει μὲν G. vulg. μὲν γὰρ ἀφειστήκει.

[r] συμπαρασκευασάμενος G. vulg. συναγαγών.

[s] ὅσην οἷός τ' ἦν πλείστην G. vulg. πλείστην ὅσην οἷός τ' ἦν.

119 γεῖν ἄξιος εἶναι. Τὰ τοίνυν περὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην καὶ Κιλικίαν καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅθεν [t] ἐχρῶντο ναυτικῷ, τότε μὲν [u] ἦν βασιλέως, νῦν δὲ τὰ μὲν ἀφέστηκε, c τὰ δ' ἐν πολέμῳ καὶ κακοῖς τοσούτοις ἐστίν, ὥστ' ἐκείνῳ μὲν μηδὲν εἶναι [x] τούτων τῶν ἐθνῶν χρήσιμον, σοὶ δ', ἢν 120 πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν βουληθῇς, συμφόρως ἔξειν. Καὶ μὴν Ἰδριέα γε τὸν εὐπορώτατον τῶν νῦν περὶ τὴν ἤπειρον προσήκει δυσμενέστερον εἶναι τοῖς βασιλέως πράγμασι τῶν πολεμούντων· ἢ [y] πάντων γ' ἂν εἴη σχετλιώτατος, εἰ 103 μὴ βούλοιτο [z] καταλελύσθαι ταύτην τὴν ἀρχὴν τὴν αἰχισαμένην μὲν τὸν ἀδελφόν, πολεμήσασαν δὲ πρὸς αὐτόν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον ἐπιβουλεύουσαν καὶ [a] βουλομένην τοῦ τε σώματος αὐτοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἁπάντων γενέ- 121 σθαι κυρίαν. ὑπὲρ ὧν δεδιὼς νῦν μὲν ἀναγκάζεται θεραπεύειν αὐτὸν καὶ χρήματα πολλὰ καθ' [b] ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν ἀναπέμπειν· εἰ δὲ σὺ διαβαίης εἰς τὴν ἤπειρον, b ἐκεῖνός τ' ἂν ἄσμενος ἴδοι βοηθὸν ἥκειν αὐτῷ σε νομίζων, τῶν τ' ἄλλων σατραπῶν πολλοὺς ἀποστήσεις, ἢν ὑπόσχῃ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς, καὶ τοὔνομα τοῦτο διασπείρῃς εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅ περ εἰς τοὺς Ἕλληνας εἰσπεσὸν καὶ [c] τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν κατέλυσεν.

122 Ἔτι δ' ἂν πλείω λέγειν ἐπεχείρουν, ὃν τρόπον πολεμῶν τάχιστ' ἂν περιγένοιο τῆς τοῦ βασιλέως δυνάμεως· νῦν δὲ φοβοῦμαι μή τινες ἐπιτιμήσωσιν ἡμῖν, εἰ μηδὲν c

[t] ἐχρῶντο ναυτικῷ G. vulg. ἐχρῶντο τῷ ναυτικῷ.

[u] ἦν βασιλέως G. vulg. ἦν μετὰ βασιλέως.

[x] τούτων τῶν ἐθνῶν G. vulg. τῶν ἐθνῶν τούτων.

[y] πάντων γ' ἂν G. vulg. πάντων ἄν.

[z] καταλελύσθαι] Utramque λ a correctore habet G.

[a] βουλομένην G. vulg. βουλευομένην.

[b] ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν G. vulg. ἕκαστον ἐνιαυτόν.

[c] τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν G. vulg. τὴν ἡμετέραν ἀρχὴν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων.

πώποτε [d] μεταχειρισάμενος τῶν στρατηγικῶν νῦν τολμήσῃ
σοὶ παραινεῖν τῷ πλεῖστα καὶ μέγιστα διαπεπραγμένῳ
κατὰ πόλεμον. ὥστε περὶ μὲν τούτων οὐδὲν οἶμαι δεῖν
123 πλείω λέγειν· περὶ δὲ τῶν ἄλλων, [e] ἡγοῦμαι τόν τε πα-
τέρα [f] σου καὶ τὸν κτησάμενον τὴν βασιλείαν καὶ τὸν τοῦ
γένους ἀρχηγόν, εἰ τῷ μὲν εἶη [g] θέμις, οἱ δὲ δύναμιν λά-
βοιεν, τῶν αὐτῶν ἂν τούτων γενέσθαι συμβούλους ὧν περ d
ἐγώ. χρῶμαι δὲ τεκμηρίοις ἐξ ὧν διαπεπραγμένοι τυγ-
124 χάνουσιν. ὅ τε γὰρ πατήρ σου πρὸς τὰς πόλεις ταύτας,
αἷς σοὶ παραινῶ προσέχειν τὸν νοῦν, πρὸς ἁπάσας οἰ-
κείως εἶχεν· ὅ τε κτησάμενος τὴν ἀρχήν, μεῖζον φρονήσας
τῶν αὐτοῦ πολιτῶν καὶ μοναρχίας ἐπιθυμήσας, οὐχ ὁ-
μοίως ἐβουλεύσατο τοῖς πρὸς τὰς τοιαύτας φιλοτιμίας
125 [h] ὁρμωμένοις. οἱ μὲν γὰρ ἐν ταῖς [i] αὐτῶν πόλεσι στάσεις
καὶ [k] ταραχὰς καὶ σφαγὰς ἐμποιοῦντες ἐκτῶντο τὴν τι- e
μὴν ταύτην, ὁ δὲ τὸν μὲν τόπον τὸν Ἑλληνικὸν ὅλως εἴασε,
τὴν δ' ἐν Μακεδονίᾳ βασιλείαν κατασχεῖν ἐπεθύμησεν·
ἠπίστατο γὰρ τοὺς μὲν Ἕλληνας οὐκ εἰθισμένους ὑπομέ-
νειν τὰς μοναρχίας, τοὺς δ' ἄλλους οὐ δυναμένους ἄνευ
τῆς τοιαύτης δυναστείας διοικεῖν τὸν βίον τὸν σφέτερον 104
126 αὐτῶν. καὶ γάρ τοι συνέβη διὰ τὸ γνῶναι περὶ τούτων
αὐτὸν ἰδίως καὶ τὴν βασιλείαν γεγενῆσθαι πολὺ τῶν ἄλ-
λων ἐξηλλαγμένην· μόνος [l] γὰρ Ἑλλήνων οὐχ ὁμοφύλου
γένους [m] ἄρχειν ἀξιώσας μόνος καὶ διαφυγεῖν ἠδυνήθη

[d] μεταχειρισάμενος τῶν στρατιωτικῶν νῦν τολμήσῃ σοι G. vulg. μεταχειρισάμενοι τῶν στρατηγικῶν σοι τολμῶμεν.

[e] ἡγοῦμαι τόν G. vulg. ἡγοῦμαι ἀρκεῖν πρὸς παράδειγμα τόν.

[f] σου G. vulg. σοι.

[g] θέμις G. vulg. λέγειν vel cum H. Wolfio βουλομένῳ λέγειν.

[h] ὁρμωμένοις G. vulg. ὡρμημένοις.

[i] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.

[k] ταραχὰς καὶ σφαγὰς G. vulg. σφαγὰς καὶ ταραχάς.

[l] γὰρ Ἑλλήνων G. vulg. γὰρ τῶν Ἑλλήνων.

[m] ἄρχειν ἀξιώσας G. vulg. ἀξιώσας ἄρχειν.

127 τοὺς κινδύνους τοὺς περὶ τὰς μοναρχίας γιγνομένους. τοὺς
μὲν γὰρ ἐν τοῖς Ἕλλησι τοιοῦτόν τι διαπεπραγμένους εὕ-
ροιμεν ἂν οὐ μόνον αὐτοὺς διεφθαρμένους, ἀλλὰ καὶ τὸ b
γένος αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανισμένον, ἐκεῖνον δ' αὐτόν τ'
ἐν εὐδαιμονίᾳ τὸν βίον διάγοντα, τῷ τε γένει καταλι-
πόντα τὰς αὐτὰς τιμὰς ἅσπερ αὐτὸς εἶχεν.

128 Περὶ τοίνυν Ἡρακλέους, οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ἀνδρίαν
ὑμνοῦντες αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄθλους ἀπαριθμοῦντες διατε-
λοῦσι, περὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν τῇ ψυχῇ προσόντων ἀγα-
θῶν οὐδεὶς οὔτε τῶν ποιητῶν οὔτε τῶν λογοποιῶν οὐδεμίαν
129 φανήσεται μνείαν πεποιημένος. ἐγὼ δ' ὁρῶ μὲν τόπον c
ἴδιον καὶ παντάπασιν [n] ἀδιεξέργαστον, οὐ μικρὸν οὐδὲ
κενόν, ἀλλὰ πολλῶν μὲν ἐπαινῶν καὶ καλῶν πράξεων
γέμοντα, ποθοῦντα δὲ τὸν [o] ἀξίως ἂν δυνηθέντα διαλεχθῆ-
130 ναι περὶ αὐτῶν. ἐφ' ὃν εἰ μὲν νεώτερος ὢν ἐπέστην, ῥᾳ-
δίως ἂν ἐπέδειξα τὸν πρόγονον ὑμῶν καὶ τῇ φρονήσει καὶ
τῇ [p] φιλοτιμίᾳ καὶ τῇ δικαιοσύνῃ πλέον διενεγκόντα πάν-
των τῶν προγεγενημένων ἢ τῇ ῥώμῃ τῇ τοῦ σώματος· νῦν
δ' ἐπελθὼν ἐπ' αὐτόν, καὶ κατιδὼν τὸ πλῆθος τῶν ἐνόν- d
των εἰπεῖν, τήν τε δύναμιν τὴν παροῦσάν μοι κατεμεμ-
ψάμην καὶ τὸν λόγον ἠσθόμην [q] διπλάσιον ἂν γενόμενον
131 τοῦ νῦν ἀναγιγνωσκομένου. τῶν μὲν οὖν ἄλλων [r] ἀπέστην
διὰ τὰς αἰτίας ταύτας, μίαν δὲ πρᾶξιν ἐξ αὐτῶν ἔλα-
βον, ἣ περ ἦν προσήκουσα μὲν καὶ πρέπουσα τοῖς [s] προει-
ρημένοις, τὸν δὲ καιρὸν [t] ἔχουσα μάλιστα σύμμετρον τοῖς
νῦν λεγομένοις.

132 Ἐκεῖνος γὰρ ὁρῶν τὴν Ἑλλάδα πολέμων καὶ στάσεων e

[n] ἀδιεξέργαστον] διεξεργαστον G. vulg. ἀδιέργαστον.
[o] ἀξίως] ἀρτίως, nisi fallor, G.
[p] φιλοτιμίᾳ G. vulg. φιλοσοφίᾳ.
[q] διπλάσιον G. vulg. διπλασίω.
[r] ἀπέστην διὰ G. vulg. ἀφέξομαι πάντων διά.
[s] προειρημένοις G. vulg. εἰρημένοις.
[t] ἔχουσα] ἔχοντα pr. G.

καὶ πολλῶν ἄλλων κακῶν μεστὴν οὖσαν, παύσας ταῦτα καὶ διαλλάξας τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας ὑπέδειξε τοῖς ἐπιγιγνομένοις, μεθ' ὧν χρὴ καὶ πρὸς οὓς δεῖ τοὺς πολε-
133 μους ἐκφέρειν. [u] ποιησάμενος γὰρ στρατείαν ἐπὶ Τροίαν, ἥ περ εἶχε [x] τότε μεγίστην δύναμιν τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, 105 τοσοῦτον διήνεγκε τῇ στρατηγίᾳ τῶν πρὸς τὴν αὐτὴν ταύτην ὕστερον πολεμησάντων, ὅσον οἱ μὲν μετὰ τῆς τῶν Ἑλλήνων δυνάμεως ἐν ἔτεσι δέκα μόλις αὐτὴν ἐξεπολιόρκησαν, ὁ δ' ἐν ἡμέραις ἐλάττοσιν ἢ τοσαύταις καὶ μετ' ὀλίγων στρατεύσας ῥᾳδίως αὐτὴν κατὰ κράτος εἷλεν.
134 καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς βασιλέας τῶν ἐθνῶν τῶν ἐφ' ἑκατέρας τῆς ἠπείρου τὴν παραλίαν κατοικούντων ἅπαντας b ἀπέκτεινεν· οὓς οὐδέποτ' ἂν διέφθειρεν, εἰ μὴ καὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐκράτησεν. ταῦτα δὲ πράξας τὰς στήλας τὰς Ἡρακλέους καλουμένας ἐποιήσατο, τρόπαιον μὲν τῶν βαρβάρων, μνημεῖον δὲ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων, ὅρους δὲ τῆς τῶν Ἑλλήνων χώρας.

135 Τούτου δ' ἕνεκά σοι περὶ τούτων διῆλθον, ἵνα γνῷς ὅτι σε τυγχάνω τῷ λόγῳ παρακαλῶν ἐπὶ τοιαύτας πράξεις, ἃς ἐπὶ τῶν ἔργων οἱ πρόγονοί σου φαίνονται κάλλιστα c προκρίναντες. ἅπαντας μὲν οὖν χρὴ τοὺς νοῦν ἔχοντας [y] τὸν κράτιστον ὑποστησαμένους πειρᾶσθαι γίγνεσθαι τοιούτους, μάλιστα δὲ σοὶ προσήκει. τὸ γὰρ [z] μὴ δεῖν ἀλλοτρίοις χρῆσθαι παραδείγμασιν, ἀλλ' [a] οἰκεῖον ὑπάρχειν, πῶς οὐκ εἰκὸς ὑπ' αὐτοῦ σε παροξύνεσθαι, καὶ [b] φιλονικεῖν ὅπως τῷ προγόνῳ σαυτὸν ὅμοιον [c] παρα-

[u] ποιησάμενος γὰρ G. vulg. μὴ γὰρ βαθυμήσας ποιησάμενος δέ.

[x] τότε μεγίστην G. vulg. μεγίστην τότε.

[y] τὸν κράτιστον G. vulg. τὸ κράτιστον.

[z] μὴ δεῖν G. vulg. μηδὲ vel μηδέν.

[a] οἰκεῖον] οἰκεῖα mavult Coraës.

[b] φιλονικεῖν G. vulg. φιλονεικεῖν.

[c] παρασκευάσεις] παρασκευάσῃς G.

136 σκευάσεις; λέγω δ' οὐχ ὡς δυνησόμενον ἀπάσας σε μι-
μήσασθαι τὰς Ἡρακλέους πράξεις (οὐδὲ [d] γὰρ ἂν τῶν d
θεῶν ἔνιοι δυνηθεῖεν)· ἀλλὰ κατά γε τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος
καὶ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν εὔνοιαν, ἣν εἶχεν εἰς τοὺς
Ἕλληνας, δύναι' ἂν ὁμοιωθῆναι τοῖς ἐκείνου [e] βουλήμα-
137 σιν. ἔστι δέ σοι πεισθέντι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις τυ-
χεῖν δόξης, οἵας ἂν αὐτὸς [f] βουληθῇς· [g] ῥᾷον γάρ ἐστιν
ἐκ τῶν παρόντων κτήσασθαί [h] σε τὴν [i] καλλίστην, [k] ἢ ἐξ
ὧν παρέλαβες ἐπὶ [l] τὴν νῦν ὑπάρχουσαν προελθεῖν. σκέ-
ψαι δ' ὅτι σε τυγχάνω παρακαλῶν, ἐξ ὧν ποιήσει τὰς e
στρατείας οὐ μετὰ τῶν βαρβάρων ἐφ' οὓς οὐ δίκαιόν
ἐστιν, ἀλλὰ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τούτους πρὸς οὓς
προσήκει τοὺς ἀφ' Ἡρακλέους γεγονότας πολεμεῖν.
138 Καὶ μὴ θαυμάσῃς, εἰ διὰ παντός σε τοῦ λόγου πειρῶ-
μαι προτρέπειν [m] ἐπί τε τὰς εὐεργεσίας τὰς τῶν Ἑλλήνων 106
καὶ [n] πραότητα καὶ φιλανθρωπίαν· ὁρῶ γὰρ τὰς μὲν
χαλεπότητας λυπηρὰς οὔσας καὶ τοῖς ἔχουσι καὶ τοῖς
ἐντυγχάνουσι, τὰς δὲ πραότητας οὐ μόνον [o] ἐπὶ τῶν ἀν-
θρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἁπάντων εὐδοκιμούσας,
139 ἀλλὰ καὶ τῶν θεῶν τοὺς μὲν τῶν ἀγαθῶν [p] αἰτίους ἡμῖν
ὄντας Ὀλυμπίους προσαγορευομένους, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς b
συμφοραῖς καὶ ταῖς τιμωρίαις τεταγμένους δυσχερεστέ-
ρας τὰς ἐπωνυμίας ἔχοντας, καὶ τῶν μὲν καὶ τοὺς ἰδιώ-

[d] γὰρ ἂν τῶν θ. ἔ. δυνηθεῖεν G. vulg. οὐδὲ γὰρ τῶν θ. ἔ. δυνηθεῖεν ἄν.

[e] βουλήμασιν G. vulg. βουλεύμασιν.

[f] βουληθῇς G. vulg. βουληθείης.

[g] ῥᾷον] ῥάιδιον G.

[h] σε] om. G.

[i] καλλίστην] καλλίστην δόξαν G.

[k] ἢ ἐξ G. vulg. ἤπερ ἐξ.

[l] τὴν νῦν ὑπάρχουσαν G. vulg. τὴν ὑπάρχουσαν.

[m] ἐπί τε τὰς εὐεργεσίας τὰς τῶν G. vulg. ἐπὶ τὰς εὐεργεσίας τῶν.

[n] πραότητα καὶ φιλανθρωπίαν G. vulg. πραότητας καὶ φιλανθρωπίας.

[o] ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζώων G. vulg. ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων.

[p] αἰτίους ἡμῖν G. vulg. ἡμῖν αἰτίους.

τας καὶ τὰς πόλεις καὶ νεὼς καὶ βωμοὺς ἱδρυμένους,
τοὺς δ' [q] οὔτ' ἐν ταῖς εὐχαῖς οὔτ' ἐν ταῖς θυσίαις τιμω-
140 μένους, ἀλλ' ἀποπομπὰς αὐτῶν [r] ἡμᾶς ποιουμένους. ὧν
ἐνθυμούμενον ἐθίζειν [s] σαυτὸν χρή, καὶ μελετᾶν ὅπως ἔτι
μᾶλλον ἢ νῦν τοιαύτην ἅπαντες περὶ σοῦ τὴν γνώμην
ἕξουσιν. χρὴ δὲ τοὺς μείζονος δόξης τῶν ἄλλων ἐπιθυ- c
μοῦντας [t] περιβάλλεσθαι μὲν τῇ διανοίᾳ τὰς πράξεις δυ-
νατὰς μέν, εὐχῇ δ' ὁμοίας, ἐξεργάζεσθαι δὲ ζητεῖν αὐτὰς
ὅπως ἂν οἱ καιροὶ παραδιδῶσιν.

141 Ἐκ πολλῶν δ' ἂν κατανοήσειας ὅτι δεῖ τοῦτον τὸν
τρόπον πράττειν, μάλιστα δ' ἐκ τῶν Ἰάσονι συμβάντων.
ἐκεῖνος γὰρ οὐδὲν τοιοῦτον οἷον σὺ κατεργασάμενος μεγί-
στης δόξης ἔτυχεν, οὐκ ἐξ ὧν ἔπραξεν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἔφη-
σεν· ἐποιεῖτο γὰρ τοὺς λόγους ὡς εἰς τὴν ἤπειρον διαβη-
142 σόμενος καὶ βασιλεῖ πολεμήσων. ὅπου δ' Ἰάσων λόγῳ d
μόνον χρησάμενος οὕτως αὐτὸν ἤυξησεν, ποίαν τινὰ χρὴ
προσδοκᾶν περὶ σοῦ γνώμην αὐτοὺς ἕξειν, ἣν ἔργῳ ταῦτα
πράξῃς, καὶ μάλιστα μὲν πειραθῇς ὅλην τὴν βασιλείαν
[u] ἐλεῖν, εἰ δὲ μή, χώραν ὅτι πλείστην ἀφορίσασθαι καὶ
διαλαβεῖν τὴν Ἀσίαν, [v] ὡς λέγουσί τινες, ἀπὸ Κιλικίας
μέχρι Σινώπης, πρὸς δὲ τούτοις κτίσαι πόλεις [x] ἐπὶ τού- e
τῳ τῷ τόπῳ, καὶ κατοικίσαι τοὺς νῦν πλανωμένους δι'
ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν καὶ λυμαινομένους οἷς ἂν ἐντύ-
143 χωσιν. οὓς εἰ μὴ [y] παύσομεν ἀθροιζομένους βίον [z] αὐτοῖς
ἱκανὸν πορίσαντες, λήσουσιν ἡμᾶς τοσοῦτοι γενόμενοι τὸ

[q] οὔτ' ἐν ταῖς εὐχαῖς] οὔτ' εὐχαῖς G.
[r] ἡμᾶς] om. pr. G.
[s] σαυτὸν G. vulg. σεαυτόν.
[t] περιβάλλεσθαι G. vulg. περιβαλέσθαι.
[u] ἐλεῖν] ἀνελεῖν G.
[v] ὡς G. vulg. ἣν.
[x] ἐπὶ τούτῳ τῷ τόπῳ G. vulg. ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.
[y] παύσομεν G. vulg. παύσωμεν.
[z] αὐτοῖς ἱκανὸν πορίσαντες G. vulg. ἱκανὸν αὐτοῖς εἰσπορίσαντες.

πλῆθος, ὥστε μηδὲν ἧττον αὐτοὺς εἶναι φοβεροὺς τοῖς
Ἕλλησιν ἢ τοῖς βαρβάροις· ὧν οὐδεμίαν ποιούμεθα πρό- 107
νοιαν, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν κοινὸν φόβον καὶ κίνδυνον ἅπασιν
144 ἡμῖν αὐξανόμενον. ἔστιν οὖν ἀνδρὸς μέγα φρονοῦντος καὶ
φιλέλληνος καὶ πορρωτέρω τῶν ἄλλων τῇ διανοίᾳ καθο-
ρῶντος, ἀποχρησάμενον τοῖς τοιούτοις πρὸς τοὺς βαρβά-
ρους, καὶ χώραν ἀποτεμόμενον τοσαύτην ὅσην ὀλίγῳ πρό-
τερον εἰρήκαμεν, ἀπαλλάξαι τε τοὺς [a] ξενιτευομένους τῶν
κακῶν ὧν αὐτοί τ' ἔχουσι καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχουσι, [b]
καὶ πόλεις ἐξ αὐτῶν συστῆσαι, καὶ ταύταις [b] ὁρίσαι τὴν
145 Ἑλλάδα καὶ προβαλέσθαι [c] πρὸ ἁπάντων ἡμῶν. ταῦτα
γὰρ πράξας οὐ μόνον ἐκείνους εὐδαίμονας ποιήσεις, ἀλλὰ
καὶ πάντας ἡμᾶς εἰς ἀσφάλειαν καταστήσεις. ἢν δ'
οὖν τούτων διαμάρτῃς, ἀλλ' ἐκεῖνό γε ῥᾳδίως ποιήσεις,
146 τὰς πόλεις τὰς τὴν Ἀσίαν κατοικούσας ἐλευθερώσεις. ὅ
τι δ' ἂν τούτων πρᾶξαι δυνηθῇς ἢ καὶ μόνον ἐπιχειρήσῃς, [c]
οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ [d] μᾶλλον τῶν ἄλλων εὐδοκιμήσεις, καὶ
δικαίως, ἥν περ [e] αὐτός τ' ἐπὶ ταῦθ' ὁρμήσῃς καὶ τοὺς
Ἕλληνας προτρέψῃς· ἐπεὶ νῦν γε τίς οὐκ ἂν εἰκότως τὰ
147 συμβεβηκότα θαυμάσειε καὶ καταφρονήσειεν ἡμῶν, ὅπου
παρὰ μὲν τοῖς βαρβάροις, οὓς ὑπειλήφαμεν μαλακοὺς
εἶναι καὶ πολέμων ἀπείρους καὶ διεφθαρμένους ὑπὸ τῆς
τρυφῆς, ἄνδρες [f] ἐγγεγόνασιν οἳ τῆς Ἑλλάδος [g] ἄρχειν
ἠξίωσαν, τῶν δ' [h] Ἑλλήνων οὐδεὶς [i] τοσοῦτον πεφρόνηκεν [d]
148 ὥστ' ἐπιχειρῆσαι τῆς Ἀσίας ἡμᾶς ποιῆσαι κυρίους, ἀλλὰ
τοσοῦτον αὐτῶν ἀπολελειμμένοι τυγχάνομεν, ὥστ' ἐκεῖνοι

[a] ξενιτευομένους] πολιτευομένους G.
[b] ὁρίσαι G. vulg. ἐχυρῶσαι.
[c] πρὸ] πρὸς G.
[d] μᾶλλον] μόνον G.
[e] αὐτός τ' ἐπὶ ταῦθ' G. vulg. ἐπὶ ταῦτα αὐτός τε.
[f] ἐγγεγόνασιν G. vulg. γεγόνασιν.
[g] ἄρχειν ἠξίωσαν G. vulg. ἠξίωσαν ἄρχειν.
[h] Ἑλλήνων] ἄλλων G.
[i] τοσοῦτον G. vulg. τοσοῦτο.

μὲν οὐκ ὤκνησαν οὐδὲ προϋπάρξαι τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἡμεῖς δ' οὐδ' ὑπὲρ ὧν κακῶς ἐπάθομεν [k] ἀμύνεσθαι τολμῶμεν αὐτούς, ἀλλ' ὁμολογούντων ἐκείνων ἐν ἅπασι τοῖς πολέμοις μήτε στρατιώτας ἔχειν μήτε στρατηγοὺς μήτ' ἄλλο μηδὲν τῶν εἰς τοὺς κινδύνους χρη-
149 σίμων, ἀλλὰ ταῦτα πάντα παρ' ἡμῶν μεταπεμπομένων, e εἰς τοῦθ' ἥκομεν ἐπιθυμίας τοῦ κακῶς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιεῖν, ὥστ' ἐξὸν ἡμῖν τἀκείνων ἀδεῶς ἔχειν πρὸς [l] ἡμᾶς τ' αὐτοὺς περὶ μικρῶν πολεμοῦμεν, καὶ τοὺς ἀφισταμένους τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλέως συγκαταστρεφόμεθα, καὶ λελήθαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐνίοτε μετὰ τῶν πατρικῶν ἐχθρῶν 108
τοὺς τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας ἀπολλύναι ζητοῦντες.

150 Διὸ καὶ σοὶ νομίζω συμφέρειν οὕτως ἀνάνδρως διακειμένων τῶν ἄλλων προστῆναι τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἐκεῖνον. προσήκει δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις τοῖς ἀφ' Ἡρακλέους πεφυκόσι καὶ τοῖς ἐν πολιτείᾳ καὶ νόμοις ἐνδεδεμένοις ἐκείνην τὴν πόλιν στέργειν, ἐν ᾗ τυγχάνουσι κατοικοῦντες, σὲ δ' ὥσπερ ἄφετον γεγενημένον [m] ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα πατρίδα νομίζειν, [n] ὥσπερ ὁ γεννήσας ὑμᾶς, καὶ κινδυ- b
νεύειν ὑπὲρ αὐτῆς ὁμοίως ὥς περ ὑπὲρ ὧν μάλιστα σπουδάζεις.

151 Ἴσως δ' ἄν τινες ἐπιτιμῆσαί μοι τολμήσειαν τῶν οὐδὲν ἄλλο δυναμένων ἢ τοῦτο ποιεῖν, ὅτι σὲ προειλόμην παρακαλεῖν [o] ἐπί τε τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν τῶν Ἑλλήνων, παραλιπὼν
152 τὴν ἐμαυτοῦ πόλιν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν πρὸς ἄλλους τινὰς

[k] ἀμύνεσθαι G. vulg. ἀμύνασθαι.
[l] ἡμᾶς τ' αὐτοὺς G. vulg. ἡμᾶς αὐτούς.
[m] ἅπασαν G. vulg. πᾶσαν.
[n] ὥσπερ ὑπὲρ G. vulg. ὡς περί.
[o] ἐπί τε] ἐπὶ G.

πρότερον ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι περὶ τούτων ἢ πρὸς τὴν c
[p] πατρίδα τὴν τρὶς τοὺς Ἕλληνας ἐλευθερώσασαν, δὶς
μὲν ἀπὸ τῶν βαρβάρων, ἅπαξ δ' ἀπὸ τῆς Λακεδαιμο-
νίων ἀρχῆς, ὡμολόγουν ἂν πλημμελεῖν· νῦν δ' [q] ἐκείνην
μὲν φανήσομαι πρώτην ἐπὶ ταῦτα προτρέπων ὡς ἠδυνά-
μην μετὰ πλείστης σπουδῆς, αἰσθανόμενος δ' ἔλαττον
αὐτὴν φροντίζουσαν τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων ἢ τῶν ἐπὶ
τοῦ βήματος μαινομένων ἐκείνην μὲν εἴασα, τῆς δὲ πρα- d
153 γματείας οὐκ ἀπέστην. διὸ δικαίως ἄν με πάντες ἐπαι-
νοῖεν, ὅτι τῇ δυνάμει ταύτῃ χρώμενος ἣν ἔχων τυγχάνω,
διατετέλεκα πάντα τὸν χρόνον πολεμῶν μὲν τοῖς βαρβά-
ροις, κατηγορῶν δὲ τῶν μὴ τὴν αὐτὴν [r] ἐμοὶ γνώμην ἐχον-
των, προτρέπειν δ' ἐπιχειρῶν οὓς ἂν [s] ἐλπίσω μάλιστα
δυνήσεσθαι τοὺς μὲν Ἕλληνας ἀγαθόν τι ποιῆσαι, τοὺς
δὲ βαρβάρους ἀφελέσθαι τὴν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν.
154 διόπερ καὶ νῦν πρὸς σὲ [t] ποιοῦμαι τοὺς λόγους, οὐκ e
ἀγνοῶν ὅτι [u] τούτοις ὑπ' ἐμοῦ μὲν λεγομένοις πολλοὶ φθο-
νήσουσι, τοῖς δ' αὐτοῖς τούτοις ὑπὸ σοῦ πραττομένοις
ἅπαντες συνηδήσονται. τῶν μὲν γὰρ εἰρημένων οὐδεὶς
κεκοινώνηκε, τῶν δ' [x] ὠφελιῶν τῶν κατεργασθησομένων
οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ οἰήσεται μεθέξειν.
155 Σκέψαι δ' ὡς αἰσχρὸν περιορᾶν τὴν Ἀσίαν ἄμεινον 109
πράττουσαν τῆς Εὐρώπης καὶ τοὺς βαρβάρους εὐπορωτέ-
ρους [y] τῶν Ἑλλήνων ὄντας, ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἀπὸ Κύρου
τὴν ἀρχὴν ἔχοντας, ὃν ἡ μήτηρ εἰς τὴν ὁδὸν ἐξέβαλε,
[z] βασιλέας μεγάλους προσαγορευομένους, τοὺς δ' ἀφ'

[p] πατρίδα τὴν] πατρίδα τὴν αὐ-
τοῦ τὴν G.

[q] ἐκείνην μὲν φανήσομαι πρώτην
G. vulg. ἐκείνην φανήσομαι πρῶτον.

[r] ἐμοὶ G. vulg. μοι.

[s] ἐλπίσω G. vulg. ἐλπίζω.

[t] ποιοῦμαι] ποιήσομαι G.

[u] τούτοις ὑπ' ἐμοῦ μὲν G. vulg.
τοῖς μὲν ὑπ' ἐμοῦ.

[x] ὠφελιῶν G. vulg. ὠφελειῶν.

[y] τῶν Ἑλλήνων ὄντας G. vulg.
ὄντας τῶν Ἑλλήνων.

[z] βασιλέας G. vulg. βασιλεῖς.

Ἡρακλέους πεφυκότας, ὃν ὁ γεννήσας διὰ τὴν ἀρετὴν εἰς θεοὺς ἀνήγαγε, ταπεινοτέροις ὀνόμασιν ἢ ἐκείνους προσαγορευομένους. ὧν οὐδὲν ἑαυτὸν οὕτως ἔχειν, [a]ἀλλ' ἀναb στρεπτέον καὶ μεταστατέον ἅπαντα ταῦτ' ἐστίν.

156 Εὖ δ' ἴσθι μηδὲν ἄν με τούτων ἐπιχειρήσαντά [b]σε πεῖθειν, εἰ δυναστείαν μόνον καὶ πλοῦτον ἑώρων ἐξ αὐτῶν γενησόμενον· ἡγοῦμαι γὰρ τά γε τοιαῦτα καὶ νῦν σοι πλείω τῶν ἱκανῶν ὑπάρχειν, καὶ πολλὴν ἀπληστίαν ἔχειν ὅς τις προαιρεῖται κινδυνεύειν ὥστ' ἢ ταῦτα λαβεῖν ἢ στερηθῆναι

157 τῆς ψυχῆς. ἀλλὰ γὰρ οὐ πρὸς τὰς τούτων κτήσεις ἀποβλέψας ποιοῦμαι τοὺς λόγους, ἀλλ' οἰόμενος ἐκ τούτωνc μεγίστην σοι καὶ καλλίστην γενήσεσθαι δόξαν. ἐνθυμοῦ δ' ὅτι τὸ μὲν σῶμα θνητὸν ἅπαντες ἔχομεν, κατὰ δὲ τὴν [c]εὐδοξίαν καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τὴν φήμην [d]καὶ τὴν μνήμην τὴν τῷ χρόνῳ συμπαρακολουθοῦσαν ἀθανασίας μεταλαμβάνομεν, ἧς ἄξιον ὀρεγομένους καθ' ὅσον οἷοί τ' ἐσμὲν

158 ὁτιοῦν πάσχειν. ἴδοις δ' ἂν καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς ἐπιεικεστάτους ὑπὲρ ἄλλου μὲν οὐδενὸς ἂν τὸ ζῆν ἀντικαταλλαξαμένους, ὑπὲρ δὲ τοῦ τυχεῖν καλῆς δόξης ἀποθνήσκεινd ἐν τοῖς πολέμοις ἐθέλοντας, ὅλως δὲ τοὺς μὲν τιμῆς ἐπιθυμοῦντας ἀεὶ μείζονος ἧς ἔχουσιν ὑπὸ πάντων ἐπαινουμένους, τοὺς δὲ πρὸς ἄλλο τι [e]τῶν ὄντων ἁπλήστως διακειμένους ἀκρατεστέρους καὶ φαυλοτέρους εἶναι δοκοῦν-

159 τας. τὸ δὲ μέγιστον τῶν εἰρημένων, ὅτι συμβαίνει τοῦ μὲν πλούτου καὶ τῶν δυναστειῶν πολλάκις τοὺς ἐχθροὺς κυρίους γίγνεσθαι, τῆς δ' εὐνοίας τῆς παρὰ τῶν [f]πολι-e

[a] ἀλλ' ἀναστρεπτέον καὶ μεταστατέον G. vulg. ἀλλὰ μεταναστατέον καὶ ἀναστρεπτέον.

[b] σε πείθειν G. vulg. πείθειν σε.

[c] εὐδοξίαν] εὐλογίαν correctus G. pr. quid habuerit, non liquet.

[d] καὶ τὴν μνήμην] Recepi hæc e G.

[e] τῶν ὄντων ἁπλήστως διακειμένους G. vulg. τῶν ἀνοήτως φιλουμένων τοῖς πολλοῖς ὀλοσχερῶς διακειμένους.

[f] πολιτῶν] πολλῶν G.

τῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν προειρημένων μηδένας ἄλλους καταλείπεσθαι κληρονόμους πλὴν τοὺς ἐξ ἡμῶν γεγονότας. ὥστ' ἠσχυνόμην ἄν, εἰ μὴ τούτων ἕνεκα [g] συνεβούλευον καὶ τὴν στρατείαν ποιεῖσθαι ταύτην καὶ πολεμεῖν 110
καὶ κινδυνεύειν.

160 Οὕτω δ' ἄριστα βουλεύσει περὶ τούτων, [h] ἣν ὑπολάβῃς μὴ μόνον τὸν λόγον [i] τοῦτόν σε παρακαλεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὺς προγόνους καὶ τὴν τῶν [k] βαρβάρων ἀνανδρίαν καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους γενομένους καὶ δόξαντας ἡμιθέους εἶναι διὰ τὴν στρατείαν τὴν ἐπ' ἐκείνους, μάλιστα δὲ πάντων τὸν καιρόν, ἐν ᾧ σὺ μὲν τυγχάνεις τοσαύτην δύναμιν κεκτημένος ὅσην οὐδεὶς τῶν τὴν Εὐρώπην [l] κατοικησάντων, πρὸς ὃν δὲ πολεμήσεις, [m] οὕτω σφόδρα μεμισηb μένος καὶ καταπεφρονημένος ὑφ' ἁπάντων ὡς οὐδεὶς πώποτε τῶν βασιλευσάντων.

161 Πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην οἷόν τ' εἶναι [n] συνερᾶσαι τοὺς λόγους [o] ἅπαντας τοὺς ὑπ' ἐμοῦ περὶ τούτων [p] εἰρημένους· μᾶλλον γὰρ [q] ἂν [r] ἄξιος οὗτος ἔδοξεν εἶναι τῆς ὑποθέσεως. οὐ μὴν ἀλλὰ [s] σέ γε χρὴ σκοπεῖν ἐξ ἁπάντων τὰ συντείνοντα καὶ προτρέποντα πρὸς τὸν πόλεc μον τοῦτον· [t] οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα βουλεύσαιο περὶ αὐτῶν.

162 Οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων τὴν βασιλέως

[g] συνεβούλευον G. vulg. συνεβούλευόν σε.

[h] ἣν G. vulg. ἄν.

[i] τοῦτόν σε G. vulg. σε τοῦτον.

[k] βαρβάρων ἀνανδρίαν G. vulg. πατέρων ἀνδρίαν.

[l] κατοικησάντων G. vulg. οἰκησάντων.

[m] οὕτω σφόδρα μεμισημένον καὶ καταπεφρονημένον G. vulg. οὕτως ἐστὶ σφόδρα μεμισημένος καὶ καταπεφρονημένος.

[n] συνερασαι G. συγκεράσαι correctus G. vulg. ὅτως ἂν συνερανίσαιμι.

[o] ἅπαντας G. vulg. πάντας.

[p] Vocis εἰρημένους primas litteras a correctore habet G.

[q] ἂν om. G.

[r] ἄξιος οὗτος ἔδοξεν εἶναι G. vulg. ἀξιόχρεως ἔδοξεν οὕτως ἡ πραγματεία εἶναι.

[s] σέ γε G. vulg. σέ τε.

[t] οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα βουλεύσαιο περὶ αὐτῶν] Addidi hæc sumpta e G.

δύναμιν ἄμαχον εἶναι νομίζουσιν· ὧν ἄξιον θαυμάζειν, εἰ
τὴν ὑπ' ἀνθρώπου βαρβάρου καὶ κακῶς τεθραμμένου
[u] κατασταθεῖσαν καὶ συναχθεῖσαν ἐπὶ δουλείᾳ, ταύτην
ὑπ' ἀνδρὸς Ἕλληνος καὶ περὶ τοὺς πολέμους πολλὴν
ἐμπειρίαν ἔχοντος μὴ νομίζουσιν ἂν ἐπ' ἐλευθερίᾳ διαλυ-
θῆναι, καὶ ταῦτ' εἰδότες ὅτι συστῆσαι μέν ἐστιν ἅπαντα d
χαλεπόν, [x] διαλῦσαι δὲ ῥᾴδιον.

163 Ἐθυμοῦ δ' ὅτι μάλιστα τούτους τιμῶσιν ἅπαντες
καὶ θαυμάζουσιν, οἵτινες ἀμφότερα [y] δύνανται, καὶ πολι-
τεύεσθαι καὶ στρατηγεῖν. ὅταν οὖν ὁρᾷς τοὺς ἐν μιᾷ πό-
λει [z] ταύτην ἔχοντας τὴν φύσιν εὐδοκιμοῦντας, ποίους τι-
νὰς χρὴ προσδοκᾶν τοὺς ἐπαίνους ἔσεσθαι τοὺς περὶ σοῦ
ῥηθησομένους, ὅταν φαίνῃ ταῖς μὲν εὐεργεσίαις ἐν ἅπασι e
τοῖς Ἕλλησι πεπολιτευμένος, ταῖς δὲ στρατηγίαις τοὺς
164 βαρβάρους κατεστραμμένος; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι ταῦ-
τα πέρας ἔξειν· οὐδένα γὰρ ἄλλον ποτὲ δυνήσεσθαι μεί-
ζω πρᾶξαι τούτων· οὔτε γὰρ ἐν τοῖς Ἕλλησι [a] γενήσε- 111
σθαι τηλικοῦτον ἔργον, ὅσον ἐστὶ τὸ πάντας ἡμᾶς ἐκ το-
σούτων πολέμων ἐπὶ τὴν ὁμόνοιαν προαγαγεῖν, [b] οὔτε τοῖς
βαρβάροις εἰκός ἐστι συστῆναι τηλικαύτην δύναμιν, ἣν
165 τὴν νῦν ὑπάρχουσαν καταλύσῃς. ὥστε [c] τῶν μὲν ἐπι-
γιγνομένων οὐδ' ἂν τις τῶν ἄλλων διενέγκῃ τὴν φύσιν,
οὐδὲν ἔξει ποιῆσαι τοιοῦτον. ἀλλὰ μὴν [d] τῶν γε προγεγε-
νημένων ἔχω μὲν ὑπερβαλεῖν τὰς πράξεις τοῖς ἤδη διὰ b
σοῦ κατειργασμένοις, [e] οὐ γλίσχρως, ἀλλ' ἀληθινῶς·

[u] κατασταθεῖσαν] καταστραφεῖσαν G.
[x] διαλῦσαι] διαστῆσαι G.
[y] δυνανται G. vulg. ἂν δύνωνται.
[z] ταύτην G. vulg. τοιαύτην.
[a] γενήσεσθαι G. vulg. γεγενῆσθαι.
[b] οὔτε τοῖς G. vulg. οὔτ' ἐν τοῖς.
[c] τῶν μὲν G. vulg. τῶν νῦν μέν.
[d] τῶν γε προγεγενημένων ἔχω μὲν ὑπερβαλεῖν G. vulg. τῶν προγεγενημένων ἔχομεν παραβαλεῖν.
[e] οὐ γλίσχρως G. vulg. οὐκ αἰσχρῶς.

ὅστις γὰρ ἔθνη τοσαῦτα τυγχάνεις κατεστραμμένος ὅσας
οὐδεὶς πώποτε [f] τῶν Ἑλλήνων πόλεις [g] εἶλε, πῶς οὐκ ἂν
πρὸς ἕκαστον αὐτῶν [h] ἀντιπαραλαβὼν ῥᾳδίως ἂν ἐπέ-
166 δειξα μείζω σε κἀκείνων διαπεπραγμένον; ἀλλὰ γὰρ
εἰλόμην ἀποσχέσθαι τῆς τοιαύτης ἰδέας δι' ἀμφότερα,
διά τε τοὺς οὐκ εὐκαίρως αὐτῇ χρωμένους, καὶ διὰ τὸ μὴ c
βούλεσθαι ταπεινοτέρους ποιεῖν τῶν νῦν ὄντων τοὺς ἡμι-
θέους εἶναι νομιζομένους.

167 Ἐνθυμοῦ δ', ἵνα τι καὶ τῶν ἀρχαίων εἴπωμεν, ὅτι τὸν
Ταντάλου πλοῦτον καὶ τὴν Πέλοπος ἀρχὴν καὶ τὴν Εὐ-
ρυσθέως δύναμιν οὐδεὶς ἂν οὔτε λόγων εὑρετὴς οὔτε ποιη-
τὴς ἐπαινέσειεν, [i] ἀλλὰ μετά γε τὴν Ἡρακλέους ὑπερ-
βολὴν καὶ τὴν Θησέως [k] ἀρετὴν τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρα-
τευσαμένους καὶ τοὺς ἐκείνοις ὁμοίους γενομένους ἅπαν-
168 τες ἂν εὐλογήσειαν. [l] καίτοι τοὺς ὀνομαστοτάτους [m] καὶ
τοὺς ἀρίστους αὐτῶν ἴσμεν ἐν μικροῖς πολιχνίοις καὶ νη- d
συδρίοις τὰς ἀρχὰς κατασχόντας. ἀλλ' ὅμως ἰσθεον
[n] καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομαστὴν τὴν αὐτῶν δοξαν κατέλι-
πον· ἅπαντες γὰρ φιλοῦσιν οὐ τοὺς σφίσιν αὐτοῖς μεγί-
στην δυναστείαν [o] κτησαμένους, ἀλλὰ τοὺς τοῖς Ἕλλησι
πλείστων ἀγαθῶν αἰτίους γεγενημένους.

169 Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτων αὐτοὺς ὄψει τὴν γνώμην ταύ-
την ἔχοντας, ἀλλ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως. ἐπεὶ καὶ τὴν πό-
λιν ἡμῶν οὐδεὶς ἂν ἐπαινέσειεν οὔθ' ὅτι τῆς θαλάττης e

[f] τῶν Ἑλλήνων G. vulg. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.
[g] εἶλε] εἶδε pr. G.
[h] ἀντιπαραβαλὼν] ἀντιπαραβάλλων G.
[i] ἀλλὰ μετά γε G. vulg. ἀλλά γε μετά.
[k] ἀρετὴν τοὺς G. vulg. ἀρετὴν καὶ τούς.
[l] καίτοι G. vulg. καί.
[m] καὶ τοὺς ἀρίστους G. vulg. καὶ ἀρίστους.
[n] καὶ παρὰ πᾶσιν G. vulg. καὶ πᾶσιν.
[o] κτησαμένους G. vulg. κεκτημένους.

ἦρξεν, οὔθ' ὅτι [p]τοσοῦτον πλῆθος χρημάτων εἰσπράξασα
τοὺς συμμάχους εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήνεγκεν, ἀλλὰ μὴν
οὐδ' ὅτι πολλῶν πόλεων ἐξουσίαν ἔλαβε, τὰς μὲν ἀνα-
στάτους ποιῆσαι, τὰς δ' αὐξῆσαι, τὰς δ' ὅπως [q]ἐβου-
170 λήθη διοικῆσαι· [r]πάντα γὰρ ταῦτα παρῆν αὐτῇ πρά-
ττειν· ἀλλ' ἐκ τούτων μὲν πολλαὶ κατηγορίαι [s]κατ' αὐ- 112
τῆς γεγόνασιν, ἐκ δὲ [t]τῆς Μαραθῶνι μάχης [u]καὶ τῆς
ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, καὶ μάλισθ' ὅτι τὴν αὐτῶν ἐξέ-
λιπον ὑπὲρ [x]τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας, ἅπαντες [y]αὐ-
171 τὴν ἐγκωμιάζουσιν. [z]τὴν δ' αὐτὴν γνώμην καὶ περὶ Λα-
κεδαιμονίων ἔχουσιν· καὶ γὰρ ἐκείνων [a]μᾶλλον ἄγανται
τὴν ἧττα τὴν ἐν Θερμοπύλαις ἢ τὰς ἄλλας νίκας, καὶ
τὸ τρόπαιον τὸ μὲν κατ' ἐκείνων ὑπὸ τῶν βαρβάρων στα- b
θὲν ἀγαπῶσι καὶ θεωροῦσι, τὰ δ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων
κατὰ τῶν ἄλλων οὐκ ἐπαινοῦσιν ἀλλ' ἀηδῶς ὁρῶσιν.
ἡγοῦνται γὰρ τὸ μὲν ἀρετῆς εἶναι σημεῖον, τὰ δὲ πλεον-
εξίας.

172 Ταῦτ' οὖν ἐξετάσας [b]ἅπαντα καὶ διελθὼν πρὸς αὐτόν,
ἢν μέν τι τῶν εἰρημένων [c]ᾖ μαλακώτερον [d]ἢ καταδεέ-
στερον, [e]αἰτιῶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμήν, ᾗ δικαίως ἂν ἅπαν- c
173 τες συγγνώμην ἔχοιεν· ἢν δ' ὅμοια τοῖς πρότερον διαδε-
δομένοις, νομίζειν αὐτὰ χρὴ μὴ τὸ γῆρας τοὐμὸν εὑρεῖν,

[p] τοσοῦτον G. vulg. τοσοῦτο.
[q] ἐβουλήθη G. vulg. ἠβουλήθη.
[r] πάντα γὰρ ταῦτα G. vulg. ταῦτα γὰρ ἅπαντα.
[s] κατ' αὐτῆς] κατὰ ταύτης G.
[t] τῆς Μαραθῶνι G. vulg. τῆς ἐν Μαραθῶνι.
[u] καὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι G. vulg. καὶ Σαλαμῖνι.
[x] τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας] Hæc a correctore habet G. loco duodecim litterarum capace.
[y] αὐτὴν] om. G.
[z] τὴν δ' αὐτὴν] τὴν αὐτὴν δὲ G.
[a] μᾶλλον ἄγανται G. vulg. ἄγανται μᾶλλον.
[b] ἅπαντα G. vulg. πάντα.
[c] ᾖ G. vulg. εἴη.
[d] ἢ G. vulg. καί.
[e] αἰτιῶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμήν G. vulg. ἀποβλέπειν εἰς τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν δεῖ.

ἀλλὰ τὸ δαιμόνιον ὑποβαλεῖν, οὐκ ἐμοῦ φροντίζον, ἀλλὰ
τῆς Ἑλλάδος κηδόμενον, καὶ βουλόμενον ταύτην τε τῶν
κακῶν ἀπαλλάξαι τῶν παρόντων καὶ σοὶ [f] πολὺ μείζω
174 περιθεῖναι δόξαν τῆς νῦν ὑπαρχούσης. οἶμαι δέ σε οὐκ
ἀγνοεῖν ὃν τρόπον οἱ θεοὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων διοικοῦσιν. οὐ d
γὰρ αὐτόχειρες [g] οὔτε τῶν ἀγαθῶν οὔτε τῶν κακῶν γίγνον-
ται τῶν [h] συμβαινόντων αὐτοῖς, ἀλλ' ἑκάστοις τοιαύτην
ἔννοιαν ἐμποιοῦσιν, ὥστε δι' ἀλλήλων ἡμῖν ἑκάτερα πα-
175 ραγίγνεσθαι τούτων. οἷον ἴσως καὶ νῦν τοὺς μὲν λόγους
ἡμῖν ἀπένειμαν, ἐπὶ δὲ τὰς πράξεις σὲ τάττουσι, νομί-
ζοντες τούτων μὲν σὲ κάλλιστ' ἂν ἐπιστατῆσαι, τὸν δὲ
λόγον τὸν ἐμὸν ἥκιστ' ἂν ὀχληρὸν γενέσθαι τοῖς ἀκούου-
σιν. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τὰ πεπραγμένα πρότερον οὐκ ἂν e
ποτέ σοι γενέσθαι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, εἰ μὴ τις θεῶν
176 αὐτὰ συγκατώρθωσεν, οὐχ ἵνα τοῖς βαρβάροις μόνον τοῖς
ἐπὶ τῆς Εὐρώπης κατοικοῦσι πολεμῶν διατελῇς, ἀλλ' 113
[i] ὅπως ἂν ἐν τούτοις γυμνασθεὶς καὶ λαβὼν ἐμπειρίαν
καὶ γνωσθεὶς οἷος εἶ τούτων ἐπιθυμήσῃς, [k] ὧν ἐγὼ τυγχά-
νω συμβεβουλευκώς. αἰσχρὸν οὖν ἐστὶ καλῶς τῆς τύχης
ἡγουμένης ἀπολειφθῆναι, καὶ μὴ παρασχεῖν [l] σαυτὸν εἰς
ὃ βούλεταί σε προαγαγεῖν.

177 Νομίζω δὲ χρῆναί σε πάντας [m] μὲν τιμᾶν τοὺς περὶ
τῶν σοι πεπραγμένων ἀγαθόν τι λέγοντας, κάλλιστα
μέντοι νομίζειν [n] ἐκείνους ἐγκωμιάζειν τοὺς μειζόνων ἔρ-
γων [o] ἢ τηλικούτων τὴν σὴν φύσιν ἀξιοῦντας, καὶ [p] τοὺς b

[f] πολὺ μείζω περιθεῖναι δόξαν G. vulg. δόξαν πολὺ μείζω τηρηθῆναι.
[g] οὔτε τῶν ἀγαθῶν G. vulg. οὔτε μετὰ τῶν ἀγαθῶν.
[h] συμβαινόντων G. vulg. συνόντων.
[i] ὅπως ἂν ἐν G. vulg. ὅπως ἐν.
[k] ὧν ἐγὼ τυγχάνω G. vulg. ὧν ἐγώ.
[l] σαυτὸν εἰς ὃ G. vulg. αὐτὸν εἰς ἅ.
[m] μὲν τιμᾶν] μαν G.
[n] ἐκείνους ἐγκωμιάζειν G. vulg. ἐγκωμιάζειν ἐκείνους.
[o] ἢ τηλικούτων G. vulg. καὶ τηλικούτων.
[p] τοὺς μὴ μόνον G. vulg. μὴ μόνον τούς.

μὴ μόνον ἐν τῷ παρόντι κεχαρισμένως διειλεγμένους, ἀλλ' [q] οἵ τινες ἂν τοὺς ἐπιγιγνομένους οὕτω ποιήσωσι τὰς σὰς πράξεις θαυμάζειν ὡς οὐδενὸς ἄλλου τῶν προγεγενημένων. πολλὰ δὲ βουλόμενος τοιαῦτα λέγειν οὐ δύναμαι· τὴν δ' αἰτίαν δι' ἣν, πλεονάκις τοῦ δέοντος εἴρηκα.

178 Λοιπὸν οὖν ἐστὶ τὰ προειρημένα συναγαγεῖν, ἵν' [r] ὡς ἐν ἐλαχίστοις κατίδοις τὸ κεφάλαιον τῶν συμβεβουλευ- c
μένων. φημὶ γὰρ χρῆναί σε τοὺς μὲν Ἕλληνας εὐεργετεῖν, Μακεδόνων δὲ βασιλεύειν, τῶν δὲ βαρβάρων ὡς πλείστων ἄρχειν. ἢν γὰρ ταῦτα πράττῃς, ἅπαντές σοι χάριν ἕξουσιν, οἱ μὲν Ἕλληνες ὑπὲρ [s] ὧν εὖ πάσχουσι, Μακεδόνες δ' [t] ἣν βασιλικῶς ἀλλὰ μὴ τυραννικῶς αὐτῶν ἐπιστατῇς, τὸ δὲ τῶν ἄλλων γένος, [u] ἣν διὰ σὲ βαρ- d
βαρικῆς δεσποτείας ἀπαλλαγέντες Ἑλληνικῆς ἐπιμε-
179 λείας τύχωσι. ταῦθ' ὅπως μὲν γέγραπται τοῖς καιροῖς καὶ ταῖς ἀκριβείαις, παρ' ὑμῶν τῶν ἀκουόντων πυνθάνεσθαι δίκαιόν ἐστιν· ὅτι μέντοι βελτίω τούτων καὶ μᾶλλον ἁρμόττοντα τοῖς [x] ὑπάρχουσιν οὐδεὶς ἄν σοι συμβουλεύσειεν, σαφῶς εἰδέναι νομίζω.

[q] οἵτινες ἂν τοὺς—ποιήσωσι τὰς πράξεις G. vulg. οἵτινες τοὺς—ποιήσουσι τὰς σὰς πράξεις.

[r] ὡς ἐν ἐλαχίστοις G. vulg. ὡς ἐλαχίστοις.

[s] ὧν εὖ πάσχουσι G. vulg. ὧν ἂν εὖ πάσχωσι.

[t] ἣν G. vulg. ἄν.

[u] ἣν G. vulg. ἄν.

[x] ὑπάρχουσιν] ἐπάρχουσιν G.

F.

ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ. 114

[z] ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Μετὰ τὰ Λευκτρικὰ κατέτρεχον τὴν Λακεδαίμονα Θηβαῖοι, καὶ πολλάκις αὐτὴν ἐκάκωσαν, ὡς καὶ τὰς Λακεδαιμονίων γυναῖκας ἀπαντῆσαι Λακεδαιμονίοις συνεχῶς φεύγουσι, καὶ εἰπεῖν, ἢ καὶ δεύτερον ἡμᾶς ἔχομεν ἐν τῇ γαστρὶ δέξασθαι; καὶ οὕτω συστραφέντες ἐν Μαντινείᾳ ἐνίκησαν, τῶν Ἀθηναίων ἱππέων καλῶς παραταξαμένων. μετὰ τὰ ἐν Μαντινείᾳ οὖν ἔπεμψαν Λακεδαιμόνιοι πρὸς Θηβαίους, αἰτοῦντες αὐτοὺς τὴν εἰρήνην· οἱ δὲ ὑπέσχοντο αὐτοῖς ἡσυχάσειν, εἰ Μεσσήνην ἀνοικίσωσι καὶ αὐτόνομον ἐάσωσι. τῶν οὖν ἄλλων συμβουλευόντων Λακεδαιμονίοις ἀνοικίσαι, Ἀρχίδαμος ὁ νεώτερος συμβουλεύει Λακεδαιμονίοις μὴ ἀνοικίσαι. κατάγεται δ' οὗτος ὁ μικρὸς Ἀρχίδαμος· Ζευξίδαμος, οὗ Ἀρχίδαμος, οὗ Ἄγις, οὗ Ἀγησίλαος, οὗ Ἀρχίδαμος. καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι πέμψας Ἀρχίδαμος ἐν Ἀθήναις τὸν λόγον παρὰ Ἰσοκράτους ἐδέξατο· ἄλλοι δὲ φασὶ γυμνασίαν εἶναι τὸν λόγον Ἰσοκράτους, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀρχίδαμος συμβουλεύων Λακεδαιμονίοις. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, στάσις δὲ τῷ λόγῳ πραγματική, κεφάλαιον δὲ τὸ ξυμφέρον.

[x] Ἴσως τινὲς ὑμῶν θαυμάζουσιν, ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον 116
ἐμμεμενηκὼς τοῖς τῆς πόλεως [a] νομίμοις ὡς οὐκ οἶδ' εἴ
τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν, τοσαύτην [b] πεποίημαι τὴν με-
ταβολὴν ὥστε περὶ ὧν ὀκνοῦσιν οἱ πρεσβύτεροι λέγειν,
2 περὶ τούτων νεώτερος ὢν παρελήλυθα συμβουλεύσων. ἐγὼ
δ', εἰ μέν [c] τις τῶν εἰθισμένων ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν ἀξίως ἦν
τῆς πόλεως εἰρηκώς, [d] πολλὴν ἂν ἡσυχίαν ἦγον· νῦν δ'
ὁρῶν τοὺς μὲν συναγορεύοντας [e] οἷς οἱ πολέμιοι προστάτ- b

[z] Argumentum om. G.T.
[a] νομίμοις] νόμοις T.
[b] πεποίημαι τὴν μεταβολὴν G.T. vulg. πεποίημαι μεταβολήν.
[c] τις τῶν G. vulg. τις ἄλλος τῶν.
[d] πολλὴν ἂν ἡσυχίαν G. vulg. ἡσυχίαν ἄν.
[e] οἷς οἱ πολέμιοι] οἷς πολέμιοι T.

τουσι, τοὺς δ' οὐκ ἐῤῥωμένως ἐναντιουμένους, τοὺς δὲ παντάπασιν ἀποσεσιωπηκότας, ἀιέστην [f] ἀποφανούμενος ἃ γιγνώσκω περὶ τούτων, αἰσχρὸν νομίσας, εἰ τὴν ἰδίαν [g] τοῦ βίου τάξιν διαφυλάττων [h] περιόψομαι τὴν πόλιν ἀνάξια ψηφισαμένην ἑαυτῆς.

3 Ἡγοῦμαι δ', εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων πρέπει τοὺς τηλικούτους [i] σιωπᾶν, περί γε τοῦ πολεμεῖν [k] ἢ μὴ προσήκειν [l] τούτους μάλιστα συμβουλεύειν, οἵπερ καὶ τῶν κινδύνων πλεῖστον μέρος μεθέξουσιν, ἄλλως τε [m] δὴ καὶ τοῦ c
4 γνῶναί τι τῶν δεόντων ἐν κοινῷ καθεστῶτος ἡμῖν. εἰ μὲν γὰρ ἦν [n] ἀποδεδειγμένον, ὥστε τοὺς μὲν πρεσβυτέρους περὶ ἁπάντων εἰδέναι τὸ βέλτιστον, τοὺς δὲ νεωτέρους [o] μηδὲ περὶ ἑνὸς ὀρθῶς γινώσκειν, καλῶς ἂν εἶχεν ἀπείργειν ἡμᾶς τοῦ συμβουλεύειν· [p] ἐπειδὴ δ' οὐ τῷ πλήθει τῶν ἐτῶν πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ διαφέρομεν ἀλλήλων, ἀλλὰ τῇ φύσει καὶ ταῖς ἐπιμελείαις, πῶς [q] οὐκ ἀμφοτέρων 117
χρὴ τῶν [r] ἡλικιῶν πεῖραν λαμβάνειν, ἵν' ἐξ ἁπάντων ὑμῖν
5 ἐξῇ τῶν ῥηθέντων ἐλέσθαι τὰ συμφορώτατα. Θαυμάζω δ' [s] ὅσοι τριήρων μὲν ἡγεῖσθαι καὶ στρατοπέδων ἄρχειν ἀξιοῦσιν ἡμᾶς, ὑπὲρ ὧν μὴ καλῶς βουλευσάμενοι πολλαῖς [t] ἂν συμφοραῖς καὶ [u] μεγάλαις τὴν πόλιν [x] περιβάλοιμεν· εἰπεῖν δ' ἃ γιγνώσκομεν περὶ ὧν ὑμεῖς μέλ-

[f] ἀποφανούμενος] ἀποφαινόμενος T.

[g] τοῦ βίου τάξιν G. vulg. τάξιν τοῦ βίου.

[h] περιόψομαι τὴν πόλιν ἀνάξια ψηφισαμένην G. vulg. πρῴσομαι τὴν πόλιν ἀναξίως προφεισαμένην.

[i] σιωπᾶν] Addidi sumptum e G.

[k] ἢ] εἰ T.

[l] τούτους μάλιστα G. τούτοις μάλιστα T. vulg. μάλιστα τούτοις.

[m] δὴ] om. T.

[n] ἀποδεδειγμένον] δεδειγμένον G. præpositione in margine posita.

[o] μηδὲ περὶ ἑνὸς G. vulg. περὶ μηδενός.

[p] ἐπειδὴ] ἐπεὶ T.

[q] οὐκ ἀμφοτέρων G.T. vulg. οὐκ ἐπ' ἀμφοτέρων.

[r] ἡλικιῶν] ἡλικιωτῶν T.

[s] ὅσοι] ὅτι T.

[t] ἂν συμφοραῖς] συμφοραῖς ἂν T.

[u] μεγάλαις] μείζοσι G.

[x] περιβάλοιμεν] περιβάλλοιμεν G.

λετε κρίνειν, οὐκ οἴονται δεῖν [y] ἡμᾶς, ἐν οἷς [z] κατορθώ-
σαντες μὲν ἅπαντας [a] ἂν [b] ὠφελήσαιμεν, διαμαρτόντες b
δὲ τῆς ὑμετέρας γνώμης αὐτοὶ μὲν [c] ἴσως φαυλότεροι
6 δόξομεν εἶναι, τὸ δὲ κοινὸν οὐδὲν ἂν ζημιώσαιμεν. οὐ μὴν
ὡς ἐπιθυμῶν τοῦ λέγειν, οὐδ' ὡς ἄλλως πῶς παρεσκευ-
ασμένους ζῆν ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον, οὕτως εἴρηκα περὶ
τούτων, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμᾶς προτρέψαι μηδεμίαν
ἀποδοκιμάζειν τῶν [d] ἡλικιῶν, ἀλλ' ἐν ἁπάσαις ζητεῖν,
εἴ [e] τίς τι δύναται περὶ τῶν παόντων πραγμάτων εἰπεῖν c
7 [f] ἀγαθόν, [g] ὡς ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, οὐδεὶς οὔτε [h] κιν-
δυνος οὔτε πόλεμος περὶ [i] τηλικούτων τὸ μέγεθος ἡμῖν
γέγονε, περὶ ὅσων [k] νυνὶ [l] βουλευσόμενοι συνεληλύθαμεν.
πρότερον μὲν [m] γὰρ ὑπὲρ τοῦ τῶν ἄλλων ἄρχειν ἠγωνιζό-
μεθα, [n] νυνὶ δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν αὐτοὶ τὸ προσταττόμε-
νον· ὃ σημεῖον ἐλευθερίας ἐστίν, ὑπὲρ ἧς οὐδὲν ὅ τι τῶν
δεινῶν οὐχ [o] ὑπομενετέον, οὐ μόνον ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς d
ἄλλοις τοῖς [p] μὴ λίαν ἀνάνδρως διακειμένοις, ἀλλὰ καὶ
8 κατὰ μικρὸν ἀρετῆς ἀντιποιουμένοις. Ἐγὼ μὲν οὖν, εἰ
[q] δεῖ τοὐμὸν ἴδιον εἰπεῖν, [r] ἐλοίμην ἂν ἀποθανεῖν ἤδη μὴ
ποιήσας τὸ προσταττόμενον, μᾶλλον ἢ [s] πολλαπλάσιον

[y] ἡμᾶς] ὑμᾶς T.

[z] κατορθώσαντες μὲν] μὲν κατορθώσαντες T.

[a] ἂν] ὑμᾶς G.

[b] ὠφελήσαιμεν] ὠφελήσομεν correctus G.

[c] ἴσως φαυλότεροι δόξομεν G. vulg. ἴσως ἂν φαυλότεροι δοξαιμεν.

[d] ἡλικιῶν] ἡλικιωτῶν T.

[e] τίς τι δύναται G. vulg. τις δύναται.

[f] ἀγαθόν G. vulg. ἀγαθόν τι.

[g] ὡς ἐξ] ὡς οὐκ ἐξ T.

[h] κίνδυνος οὔτε πόλεμος G. vulg. πόλεμος οὔτε κίνδυνος.

[i] τηλικούτων] τοσούτων G.

[k] νυνὶ G. vulg. νῦν.

[l] βουλευσόμενοι συνεληλύθαμεν G. T. vulg. βουλευσόμενος συνεληλύθα.

[m] γὰρ ὑπὲρ] γὰρ ἂν ὑπὲρ T.

[n] νυνὶ] νῦν G.

[o] ὑπομενετέον G. ὑπομενητέον T. vulg. ὑπομοητέον.

[p] μὴ λίαν G. vulg. μηδέ.

[q] δεῖ τοὐμὸν ἴδιον G. δεῖ μετὰ τούτων ὅμοιον T. vulg. δεῖ μετὰ τοῦτο ἴδιον.

[r] ἐλοίμην] εἱλόμην G.

[s] πολλαπλάσιον G. vulg. πολὺ πλείονα.

χρόνον ζῆν τοῦ τεταγμένου [t]ψηφισάμενος ἀ [u]Θηβαῖοι κελεύουσιν· αἰσχυνοίμην γὰρ ἄν, εἰ γεγονὼς μὲν ἀφ' Ἡρακλέους, τοῦ δὲ πατρὸς βασιλεύοντος, αὐτὸς δ' ἐπίδοξος ὢν τυχεῖν τῆς τιμῆς ταύτης, περιίδοιμι, καθ' ὅσον c
ἐστὶν [x]ἐπ' ἐμοί, τὴν χώραν, ἣν ἡμῖν οἱ [y]πατέρες κατέλι-
9 πον, ταύτην τοὺς οἰκέτας τοὺς ἡμετέρους ἔχοντας. ἀξιῶ
[z]δὲ καὶ ὑμᾶς [a]τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχειν, ἐνθυμηθέντας ὅτι μέχρι μὲν [b]ταυτησὶ τῆς ἡμέρας δεδυστυχηκέναι δοκοῦμεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Θηβαίους, καὶ τοῖς μὲν 118
σώμασι κρατηθῆναι διὰ [c]τὸν οὐκ ὀρθῶς ἡγησάμενον, τὰς
10 δὲ ψυχὰς ἔτι καὶ νῦν ἀηττήτους [d]ἔχειν, εἰ δὲ φοβηθέντες τοὺς ἐπιόντας κινδύνους προησόμεθά τι τῶν [e]ἡμετέρων αὐτῶν, βεβαιώσομεν τὰς Θηβαίων ἀλαζονείας καὶ πολὺ σεμνότερον τρόπαιον τοῦ περὶ [f]Λεῦκτρα καὶ φανερώτερον στήσομεν καθ' ἡμῶν αὐτῶν· τὸ μὲν γὰρ ἀτυχίας, τὸ δὲ τῆς ἡμετέρας διανοίας ἔσται γεγενημένον. μηδεὶς οὖν ὑμᾶς πείσῃ τοιαύταις αἰσχύναις τὴν πόλιν περιβαλεῖν. b
11 Καίτοι λίαν προθύμως οἱ σύμμαχοι συμβεβουλεύκασιν ὑμῖν ὡς χρὴ [g]Μεσσήνην ἀφέντας ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην. οἷς ὑμεῖς δικαίως ἂν ὀργίζοισθε πολὺ μᾶλλον ἢ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀποστᾶσιν ὑμῶν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἀφέμενοι τῆς ἡμετέρας φιλίας τὰς αὐτῶν πόλεις ἀπώλεσαν, εἰς στάσεις καὶ σφαγὰς καὶ πολιτείας πονηρὰς ἐμβα-
12 λόντες, οὗτοι δ' ἡμᾶς [h]ἥκουσι κακῶς ποιήσοντες· τὴν

[t] ψηφισάμενος G. vulg. ποιήσας.
[u] Θηβαῖοι] θηβαίοις T.
[x] ἐπ' G. vulg. ἐν.
[y] πατέρες G. vulg. πρόγονοι.
[z] δὲ καὶ ὑμᾶς] δὲ ὑμᾶς T.
[a] τὴν αὐτὴν] ταύτην T.
[b] ταυτησὶ G. vulg. ταύτης.
[c] τὸν—ἡγησάμενον G.T. vulg. τῶν—ἡγησαμένων.
[d] ἔχειν G.T. vulg. ἴσχειν.
[e] ἡμετέρων αὐτῶν G. vulg. ἡμετέρων.
[f] Λεῦκτρα] λεύκτραν T.
[g] Μεσσήνην] μεσήνην T. qui sic ubique.
[h] ἥκουσι κακῶς ποιήσοντες G. vulg. κακῶς ποιήσοντες ἥκουσι.

γὰρ δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐν c
ἑπτακοσίοις ἔτεσι [i] κτησάμενοι κατέλιπον, ταύτην ἐν ὀλί-
γῳ χρόνῳ πείθουσιν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν, ἧς οὔτ' ἀπρεπεστέ-
ραν τῇ Λακεδαίμονι συμφορὰν οὔτε δεινοτέραν οὐδέποτ'
13 ἂν εὑρεῖν ἠδυνήθησαν. εἰς τοῦτο δ' ἥκουσι πλεονεξίας, καὶ
τοσαύτην [k] ἡμῶν κατεγνώκασιν ἀνανδρίαν, ὥστε πολλά-
κις ἡμᾶς ἀξιώσαντες ὑπὲρ τῆς αὑτῶν πολεμεῖν, ὑπὲρ
Μεσσήνης οὐκ οἴονται [l] δεῖν ἡμᾶς κινδυνεύειν, ἀλλ' ἵν' d
αὐτοὶ τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀσφαλῶς καρπῶνται, πειρῶν-
ται διδάσκειν ἡμᾶς ὡς χρὴ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ἡμετέρας
παραχωρῆσαι, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπαπειλοῦσιν, ὡς εἰ
μὴ ταῦτα συγχωρήσομεν ποιησόμενοι τὴν εἰρήνην κατὰ
14 σφᾶς αὐτούς. Ἐγὼ δ' οὐ [m] τοσούτῳ χαλεπώτερον ἡ-
γοῦμαι τὸν κίνδυνον ἡμῖν ἔσεσθαι τὸν ἄνευ τούτων, ὅσῳ
καλλίῳ καὶ λαμπρότερον καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
ὀνομαστότερον. τὸ γὰρ μὴ δι' ἑτέρων ἀλλὰ δι' ἡμῶν αὐ- e
τῶν πειρᾶσθαι σώζεσθαι καὶ περιγενέσθαι τῶν ἐχθρῶν,
ὁμολογούμενον τοῖς ἄλλοις [n] τοῖς τῆς πόλεως ἔργοις
ἐστίν.

15 [o] Οὐδὲ πώποτε δὲ λόγους ἀγαπήσας, ἀλλ' [p] ἀεὶ νο-
μίζων τοὺς περὶ [q] τοῦτο διατρίβοντας ἀργοτέρους [r] εἶναι 119
πρὸς τὰς πράξεις, νῦν οὐδὲν ἂν περὶ πλείονος ποιησαίμην
ἢ δυνηθῆναι περὶ τῶν προκειμένων ὡς βούλομαι διελθεῖν.
ἐν γὰρ τῷ παρόντι διὰ τούτων ἐλπίζω μεγίστων ἀγαθῶν
16 αἴτιος ἂν γενέσθαι τῇ πόλει. Πρῶτον μὲν οὖν οἶμαι δεῖν

[i] κτησάμενοι] Accessit e G. Item mox συμφοράν.
[k] ἡμῶν κατεγνώκασιν G. vulg. κατεγνώκασιν ἡμῶν.
[l] δεῖν ἡμᾶς] δεῖν ὑμᾶς T. δεῖν G.
[m] τοσούτῳ G. vulg. τοσοῦτον.
[n] τοῖς τῆς G.T. vulg. τῆς.
[o] Οὐδὲ πώποτε] οὐδέποτε T.
[p] ἀεὶ] αἰεὶ T.
[q] τοῦτο G. vulg. ταῦτα.
[r] εἶναι πρὸς τὰς G.T. vulg. εἶναι τάς.

[s] διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς [t] ὃν τρόπον ἐκτησάμεθα Μεσσήνην, καὶ δι' ἃς αἰτίας ἐν [u] Πελοποννήσῳ κατῳκήσατε Δωριεῖς τὸ παλαιὸν ὄντες. διὰ τοῦτο δὲ προλήψομαι [x] πορρωτέρωθεν, ἵν' ἐπίστησθε [y] ὅτι ταύτην ὑμᾶς τὴν χώραν b [z] ἐπιχειροῦσιν ἀποστερεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐδεν ἧττον ἢ τὴν ἄλλην Λακεδαίμονα κέκτησθε δικαίως.

17 [a] Ἐπειδὴ γὰρ Ἡρακλῆς μετήλλαξε τὸν βίον θεὸς ἐκ θνητοῦ γενόμενος, κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ παῖδες αὐτοῦ διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἐν πολλοῖς πλάνοις καὶ κινδύνοις ἦσαν, τελευτήσαντος δ' Εὐρυσθέως κατῴκησαν ἐν Δωριεῦσιν. ἐπὶ [b] δὲ τρίτης γενεᾶς ἀφίκοντο εἰς Δελφούς, χρήσασθαι τῷ μαντείῳ περί τινων βουληθέντες. ὁ δὲ θεὸς c περὶ [c] μὲν ὧν ἐπηρώτησαν οὐκ ἀνεῖλεν, ἐκέλευσε [d] δ' αὐ-
18 τοὺς ἐπὶ τὴν πατρῴαν ἰέναι χώραν. σκοπούμενοι δὲ τὴν μαντείαν, εὗρισκον Ἄργος μὲν κατ' ἀγχιστείαν αὐτῶν γιγνόμενον (Εὐρυσθέως γὰρ ἀποθανόντος μόνοι Περσειδῶν ἦσαν καταλελειμμένοι), Λακεδαίμονα δὲ [e] κατὰ δόσιν (f ἐκβληθεὶς γὰρ Τυνδάρεως ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἐπειδὴ Κάστωρ d καὶ Πολυδεύκης ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθησαν, [g] καταγαγόντος αὐτὸν Ἡρακλέους [h] δίδωσιν αὐτῷ τὴν χώραν διά τε τὴν εὐεργεσίαν ταύτην καὶ διὰ τὴν συγγένειαν τὴν
19 πρὸς τοὺς παῖδας), Μεσσήνην δὲ [i] δοριάλωτον ληφθεῖ-

[s] διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς G. vulg. ὑμῖν ὑπομῆσαι.
[t] ὃν G. vulg. δι' ὃν.
[u] Πελοποννήσῳ] πελοπονήσῳ T.
[x] πορρωτέρωθεν G. vulg. πόρρωθεν.
[y] ὅτι G. vulg. διότι.
[z] ἐπιχειροῦσιν ἀποστερεῖν G. vulg. ἀποστερεῖν ἐπιχειροῦσιν.
[a] Ἐπειδὴ G. vulg. ἐπεί.
[b] δὲ τρίτης G. vulg. δὲ τῆς τρίτης.
[c] μὲν ὧν G. vulg. ὧν μέν.
[d] δ' αὐτοὺς ἐπὶ G. vulg. δ' ἐπί.
[e] κατὰ δόσιν G. vulg. καταδωλωθεῖσαν.
[f] ἐκβληθεὶς γὰρ Τυνδάρεως] ἐκβληθέντος γὰρ τυνδάρεω G.
[g] καταγαγόντος] κατάγοντος pr. G.
[h] δίδωσιν αὐτῷ τὴν G. vulg. δίδωσι τήν.
[i] δοριάλωτον] δορυάλωτον G.

σαν (συληθεὶς γὰρ Ἡρακλῆς τὰς βοῦς [k] τὰς ἐκ τῆς Ἐρυθείας ὑπὸ Νηλέως καὶ τῶν παίδων, [l] πλὴν ὑπὸ Νέστορος, λαβὼν αὐτὴν αἰχμάλωτον τοὺς μὲν ἀδικήσαντας ἀπέκτεινεν, Νέστορι δὲ παρακατατίθεται τὴν πόλιν, νομίσας αὐτὸν εὖ φρονεῖν, ὅτι νεώτατος ὢν οὐ [m] συνεξῆμαρτε c
20 τοῖς ἀδελφοῖς). ὑπολαβόντες δ' οὕτως ἔχειν τὴν μαντείαν, καὶ τοὺς προγόνους τοὺς ὑμετέρους παραλαβόντες [n] καὶ στρατόπεδον συστησάμενοι, τὴν μὲν ἰδίαν χώραν εἰς τὸ κοινὸν τοῖς [o] συνακολουθήσασιν ἔδοσαν, τὴν δὲ βα- 120
σιλείαν ἐξαίρετον αὐτοὶ παρ' ἐκείνων ἔλαβον, ἐπὶ δὲ τούτοις [p] πίστεις ἀλλήλοις δόντες ἐποιοῦντο τὴν στρατείαν.
21 τοὺς μὲν οὖν κινδύνους τοὺς ἐν τῇ πορείᾳ γενομένους καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὰς οὐδὲν πρὸς τὸ παρὸν φερούσας τί δεῖ λέγοντα διατρίβειν; πολέμῳ δὲ κρατησαντες τοὺς ἐν τοῖς τόποις τοῖς εἰρημένοις κατοικοῦντας τριχῇ διεί-
22 λοντο τὰς βασιλείας. Ὑμεῖς μὲν οὖν μέχρι [q] ταυτησὶ b
τῆς ἡμέρας ἐμμένετε ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις, οὓς ἐποιήσασθε πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους. διὸ καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον ἄμεινον τῶν ἄλλων ἐφέρεσθε, καὶ τὸν ἐπιόντα προσδοκᾷν χρὴ τοιούτους ὄντας βέλτιον ἢ νῦν
23 πράξειν. Μεσσήνιοι δ' εἰς τοῦτ' ἀσεβείας ἦλθον, ὥστ' ἐπιβουλεύσαντες ἀπέκτειναν Κρεσφόντην, τὸν οἰκιστὴν μὲν τῆς πόλεως, κύριον δὲ τῆς χώρας, ἔκγονον δ' Ἡρα-
24 κλέους, [r] αὐτῶν δ' ἡγεμόνα γεγενημένον. διαφυγόντες δ' c
οἱ παῖδες αὐτοῦ τοὺς κινδύνους ἱκέται κατέστησαν [s] ταυτησὶ τῆς πόλεως, ἀξιοῦντες βοηθεῖν τῷ τεθνεῶτι καὶ τὴν

[k] τὰς ἐκ τῆς Ἐρυθείας G. vulg. ἃς ἐκ τῆς Ἐρυθείας ἐξήλασεν.
[l] πλὴν ὑπὸ Νέστορος G. vulg. πλὴν Νέστορος.
[m] οὐ συνεξήμαρτε] ἐξήμαρτε T.
[n] καὶ στρατόπεδον G. vulg. καὶ τὸ στρατόπεδον.
[o] συνακολουθήσασιν] συνακολουθοῦσιν esse videtur in G.
[p] πίστεις G. vulg. πίστιν.
[q] ταυτησὶ G. vulg. ταύτης.
[r] αὐτῶν δ' ἡγεμόνα γεγενημένον G. vulg. αὐτὸν δὲ γεγενημένον ἡγεμόνα.
[s] ταυτησὶ G. vulg. ταύτης.

χώραν διδόντες ἡμῖν. ἐπερόμενοι δὲ τὸν θεόν, κἀκείνου προστάξαντος δέχεσθαι ταῦτα καὶ τιμωρεῖν τοῖς ἠδικημένοις, ἐκπολιορκήσαντες Μεσσηνίους οὕτως ἐκτήσασθε τὴν χώραν.

25 Περὶ μὲν [t] οὖν τῶν ἐξ ἀρχῆς [u] ὑπαρξάντων ἡμῖν ἀκριβῶς μὲν οὐ διῆλθον (ὁ γὰρ παρὼν καιρὸς οὐκ ἐᾷ μυθολογεῖν, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον [x] ἢ σαφέστερον d διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν), οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων οἶμαι πᾶσι [y] φανερὸν εἶναι διότι τὴν ὁμολογουμένην ἡμετέραν εἶναι [z] χώραν οὐδὲν διαφερόντως κεκτημένοι τυγχά-
26 νομεν ἢ τὴν ἀμφισβητουμένην. [a] ταύτην τε γὰρ οἰκοῦμεν [b] δόντων μὲν Ἡρακλειδῶν, [c] ἀνελόντος δὲ τοῦ θεοῦ, πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἔχοντας· ἐκείνην [d] τ' ἐλάβομεν [e] παρὰ τῶν αὐτῶν [f] καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ταῖς μαν- e
27 τείαις χρησάμενοι ταῖς αὐταῖς. Εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχομεν ὥστε μηδὲ περὶ ἑνὸς ἀντιλέγειν, μηδ' [g] ἐὰν αὐτὴν τὴν Σπάρτην [h] ἐκλιπεῖν [i] προστάττωσιν ἡμῖν, περίεργόν ἐστιν [k] ὑπὲρ Μεσσήνης σπουδάζειν· εἰ δὲ μηδεὶς ἂν ὑμῶν ἀξιώσειε ζῆν ἀποστερούμενος τῆς πατρίδος, προσήκει καὶ περὶ ἐκείνης [l] τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν. τὰ γὰρ αὐτὰ δι- 121
καιώματα καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν [m] ἔχομεν εἰπεῖν.

[t] οὖν] om. G.

[u] ὑπαρξάντων ἡμῖν G. vulg. ἡμῖν ὑπαρξάντων.

[x] ἢ] καὶ G.

[y] φανερὸν εἶναι G. vulg. εἶναι φανερόν.

[z] χώραν] πόλιν T.

[a] ταύτην τε γὰρ οἰκοῦμεν G. ταύτην οἰκοῦμεν T. vulg. ταύτην μὲν γὰρ οἰκοῦμεν.

[b] δόντων] ἐνδόντων T.

[c] ἀνελόντος δὲ τοῦ] ἀνελόντος τοῦ pr. G.

[d] τ' ἐλάβομεν G. vulg. δὲ ἐλάβομεν.

[e] παρὰ τῶν αὐτῶν] παρ' αὐτῶν T.

[f] καὶ τὸν αὐτὸν G. vulg. κατὰ τὸν αὐτόν.

[g] ἐὰν G. vulg. ἄν.

[h] ἐκλιπεῖν G.T. vulg. ἐκλείπειν.

[i] προστάττωσιν ἡμῖν G. vulg. ἡμῖν προστάττωσι.

[k] ὑπὲρ G.T. vulg. περί.

[l] τὴν αὐτὴν ὑμᾶς G. vulg. ὑμᾶς τὴν αὐτήν.

[m] ἔχομεν εἰπεῖν G. vulg. εἰπεῖν ἔχειμεν.

28 Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὑμᾶς λέληθεν, ὅτι τὰς κτήσεις καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς κοινάς, [n] ἣν ἐπιγέγνηται πολὺς χρόνος, κυρίας καὶ πατρῴας ἅπαντες εἶναι νομίζουσιν. ἡμεῖς τοίνυν Μεσσήνην εἵλομεν [o] πρὶν Πέρσας λαβεῖν τὴν βασιλείαν καὶ κρατῆσαι τῆς ἠπείρου, καὶ πρὶν οἰκισθῆναί
29 τινας τῶν πόλεων τῶν Ἑλληνίδων. καὶ τούτων [p] ἡμῖν b ὑπαρχόντων τῷ μὲν βαρβάρῳ τὴν [q] Ἀσίαν [r] ὡς πατρῴαν οὖσαν [s] ἀποδιδόασιν, ὃς οὔπω διακόσι' ἔτη [t] κατέσχηκε τὴν ἀρχήν, ἡμᾶς δὲ [u] Μεσσήνην ἀποστερῶσιν, οἳ [x] πλέον ἢ διπλάσιον χρόνον ἢ τοσοῦτον τυγχάνομεν ἔχοντες [y] αὐτήν· καὶ [z] Θεσπιὰς μὲν καὶ Πλαταιὰς [a] ἐχθὲς καὶ πρώην [b] ἀναστάτους πεποιήκασι, ταύτην δὲ διὰ [c] τετρακοσίων ἐτῶν [d] μέλλουσι κατοικιζειν, ἀμφότερα παρὰ τοὺς c
30 ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας πράττοντες. Καὶ εἰ μὲν [e] τοὺς ὡς ἀληθῶς Μεσσηνίους κατῆγον, [f] ἠδίκουν μὲν ἄν, ὅμως δ' [g] εὐλογωτέρως ἂν εἰς ἡμᾶς ἐξημάρτανον· νῦν δὲ τοὺς Εἵλωτας ὁμόρους ἡμῖν παρακατοικιζουσιν, ὥστε μὴ τοῦτ' εἶναι [h] χαλεπώτατον, εἰ τῆς χώρας [i] στερησόμεθα παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλ' εἰ τοὺς δούλους τοὺς ἡμετέρους [k] ἐποψόμεθα κυρίους αὐτῆς ὄντας.

[n] ἣν] ἂν G.

[o] πρὶν Πέρσας G. vulg. πρὶν ἢ Πέρσας.

[p] ἡμῖν ὑπαρχόντων G. vulg. ὑπαρχόντων ἡμῖν.

[q] Ἀσίαν] πατρῴαν T.

[r] ὡς G. vulg. ὥσπερ.

[s] ἀποδιδόασιν G. vulg. ἀπεδίδοσαν.

[t] κατέσχηκε G. vulg. κατέσχε.

[u] Μεσσήνην G. vulg. Μεσσήνης.

[x] πλέον ἢ] πλέων G. vulg. πλεῖον ἤ.

[y] αὐτήν] αὐτὴν μὲν T.

[z] Θεσπιὰς μὲν καὶ Πλαταιὰς G. Πλάταιαν καὶ Θεσπιέας T. vulg. Πλάταιαν μὲν καὶ Θεσπιάς.

[a] ἐχθὲς] χθὲς T.

[b] ἀναστάτους πεποιήκασι G. vulg. πεποιήκασιν ἀναστάτους.

[c] τετρακοσίων G. vulg. τριακοσίων.

[d] μέλλουσι κατοικίζειν G. vulg. κατοικίζουσι.

[e] τοὺς ὡς ἀληθῶς] τοὺς ἀληθῶς T.

[f] ἠδίκουν μὲν] ἠδικοῦμεν T.

[g] εὐλογωτέρως—ἐξημάρτανον G. vulg. εὐλογώτερον—ἐξήμαρτον.

[h] χαλεπώτατον] χαλεπώτερον G.

[i] στερησόμεθα G. vulg. στερηθησόμεθα.

[k] ἐποψόμεθα] ὀψόμεθα pr. G.

31 Ἔτι τοίνυν ἐκ τῶν ἐχομένων γνώσεσθε σαφέστερον ὅτι d
καὶ νῦν δεινὰ πάσχομεν καὶ τότε [l] Μεσσήνην εἴχομεν δι-
καίως. πολλῶν γὰρ κινδύνων [m] ἡμῖν γεγενημένων ἤδη
ποτὲ [n] ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην ἠναγκάσθημεν πολὺ χεῖρον
32 πράττοντες τῶν πολεμίων· ἀλλ' ὅμως [o] ἐν τοιούτοις καιροῖς [p] γιγνομένων τῶν συνθηκῶν, ἐν οἷς οὐχ οἷόν τ' ἦν
πλεονεκτεῖν, περὶ μὲν ἄλλων τινῶν [q] ἀμφισβητήσεις ἐγί-
γνοντο, περὶ [r] δὲ Μεσσήνης [s] οὔτε βασιλεύς οὔθ' ἡ τῶν e
[t] Ἀθηναίων πόλις οὐδὲ πώποθ' ἡμῖν [u] ἐνεκάλεσεν ὡς ἀδί-
κως κεκτημένοις αὐτήν. καίτοι πῶς ἂν περὶ τοῦ δικαίου
κρίσιν ἀκριβεστέραν ταύτης εὕροιμεν τῆς ὑπὸ μὲν τῶν
ἐχθρῶν ἐγνωσμένης, ἐν δὲ ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις
γεγενημένης;

33 Τὸ τοίνυν μαντεῖον, ὃ πάντες ἂν [x] ὁμολογήσειαν ἀρ- 122
χαιότατον εἶναι καὶ κοινότατον καὶ πιστότατον, οὐ μόνον
ἔγνω τόθ' ἡμετέραν εἶναι Μεσσήνην, ὅτι διδόντων [y] ἡμῖν
αὐτὴν τῶν Κρεσφόντου παίδων προσέταξε δέχεσθαι τὴν
34 [z] δωρεὰν καὶ βοηθεῖν τοῖς [a] ἀδικουμένοις, ἀλλὰ καὶ τοῦ
πολέμου μακροῦ γιγνομένου [b] πεμψάντων ἀμφοτέρων εἰς
Δελφούς, [c] κἀκείνων μὲν σωτηρίαν αἰτούντων, ἡμῶν δ' b
ἐπερωτώντων ὅτῳ τρόπῳ τάχιστ' ἂν κρατήσαιμεν τῆς

[l] Μεσσήνην εἴχομεν δικαίως G. vulg. δικαίως Μεσσήνην εἴχομεν.
[m] ἡμῖν γεγενημένων G.T. vulg. γεγενημένων ἡμῖν.
[n] ποιήσασθαι G. vulg. ποιεῖσθαι.
[o] ἐν τοιούτοις] ἐν τοῖς τοιούτοις T.
[p] γιγνομένων G.T. vulg. γενομένων.
[q] ἀμφισβητήσεις ἐγίγνοντο G. vulg. ἀμφισβήτησις ἐγίγνετο.
[r] δὲ Μεσσήνης G. vulg. δὲ τῆς Μεσσήνης.
[s] οὔτε βασιλεὺς G.T. vulg. οὔθ' ὁ βασιλεύς.
[t] Ἀθηναίων G. vulg. Θηβαίων.
[u] ἐνεκάλεσεν G. vulg. ἐνεκάλεσαν.
[x] ὁμολογήσειαν G. vulg. ὁμολογήσαιεν.
[y] ἡμῖν αὐτὴν τῶν G. vulg. ἡμῶν τῶν.
[z] δωρεὰν G. vulg. πόλιν.
[a] ἀδικουμένοις] ἠδικημένοις T.
[b] πεμψάντων ἀμφοτέρων G. vulg. πεμψάντων ἡμῶν ἀμφοτέρων.
[c] κἀκείνων G. vulg. ἐκείνων.

πόλεως, τοῖς μὲν οὐδὲν ἀνεῖλεν ὡς οὐ δικαίαν ποιουμένοις
τὴν αἴτησιν, ἡμῖν δ' ἐδήλωσε [d] καὶ τὰς θυσίας ἃς ἔδει
ποιήσασθαι, καὶ βοήθειαν παρ' ὧν [e] μεταπέμψασθαι.
35 Καίτοι πῶς [f] ἄν τις μαρτυρίαν μείζω καὶ σαφεστέραν
τούτων παράσχοιτο; φαινόμεθα γὰρ πρῶτον μὲν παρὰ
τῶν κυρίων [g] τὴν χώραν λαβόντες (οὐδὲν γὰρ [h] κωλύει
[i] πάλιν διὰ βραχέων περὶ [k] αὐτῶν διελθεῖν), ἔπειτα κατὰ
πόλεμον αὐτὴν [l] ἑλόντες, ὅπερ τρόπον αἱ πλεῖσται τῶν c
36 πόλεων περὶ ἐκείνους τοὺς χρόνους ᾠκίσθησαν, ἔτι δὲ τοὺς
ἠσεβηκότας εἰς τοὺς παῖδας [m] τοὺς Ἡρακλείους ἐκβε-
βληκότες, οἳ δικαίως ἂν ἐξ ἁπάσης τῆς οἰκουμένης ὑπερ-
ωρίσθησαν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῷ πλήθει τοῦ χρόνου
καὶ τῇ τῶν ἐχθρῶν κρίσει καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ μαντείαις
37 προσηκόντως ἔχοντες αὐτήν. [n] ὧν ἓν ἕκαστον ἱκανόν ἐστι
διαλῦσαι τοὺς λόγους τῶν [o] τολμώντων κατηγορεῖν ὡς
[p] ἢ νῦν διὰ πλεονεξίαν [q] οὐ ποιούμεθα τὴν εἰρήνην, ἢ τότε d
τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμοῦντες ἐπολεμήσαμεν πρὸς Μεσση-
νίους. Περὶ μὲν οὖν τῆς κτήσεως ἔνεστι μὲν [r] ἴσως πλείω
τούτων εἰπεῖν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῦθ' ἱκανῶς εἰρῆσθαι
νομίζω.
38 Λέγουσι δ' οἱ συμβουλεύοντες ἡμῖν ποιεῖσθαι τὴν εἰ-
ρήνην, ὡς χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην

[d] καὶ τὰς θυσίας ἃς G. vulg. καὶ θυσίας οἷας.

[e] μεταπέμψασθαι G. vulg. μεταπέμπεσθαι.

[f] ἄν τις μαρτυρίαν—τούτων παράσχοιτο G. vulg. ἂν μαρτυρίαν—παράσχοι τις τούτων.

[g] τὴν χώραν λαβόντες G. vulg. λαβόντες τὴν χώραν.

[h] κωλύει] om. T.

[i] πάλιν διὰ βραχέων G. vulg. διὰ βραχέων πάλιν.

[k] αὐτῶν διελθεῖν G. vulg. αὐτῶν ἔτι διελθεῖν.

[l] ἑλόντες G. vulg. ἔχοντες.

[m] τοὺς Ἡρακλέους G. τοὺς ἡρακλέες T. vulg. τοῦ Ἡρακλέους.

[n] ὧν ἓν ἕκαστον ἱκανόν ἐστιν G. vulg. ὧν ἕκαστόν ἐστιν ἱκανόν.

[o] τολμώντων κατηγορεῖν G. vulg. κατηγορεῖν τολμώντων.

[p] ἢ νῦν] εἰ T.

[q] οὐ ποιούμεθα G. vulg. ποιούμεθα.

[r] ἴσως πλείω τούτων εἰπεῖν G. vulg. εἰπεῖν ἴσως πλείω τούτων.

ἔχειν περὶ τῶν πραγμάτων [s] εὐτυχοῦντας καὶ δυστυχοῦν- e
τας, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν [t] ἀεὶ βουλεύεσθαι καὶ ταῖς
τύχαις ἑπακολουθεῖν καὶ μὴ [u] μεῖζον φρονεῖν τῆς δυνά-
μεως, μηδὲ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς ἀλλὰ τὸ
39 συμφέρον ζητεῖν. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὁμολογῶ
τούτοις, ὅπως δὲ [x] χρὴ τοῦ δικαίου ποιεῖσθαί τι [y] προύρ-
γιαίτερον οὐδεὶς ἂν [z] με λέγων πείσειεν. ὁρῶ γὰρ καὶ 123
τοὺς νόμους ἕνεκα τούτου κειμένους, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς
[a] καλοὺς κἀγαθοὺς ἐπὶ [b] τούτῳ φιλοτιμουμένους, καὶ
[c] τὰς εὖ πολιτευομένας πόλεις περὶ [d] τούτου μάλιστα
40 σπουδαζούσας, [e] ἔτι δὲ τοὺς πολέμους τοὺς προγεγενη-
μένους οὐ κατὰ τὰς δυνάμεις ἀλλὰ κατὰ τὸ δίκαιον
[f] τὸ τέλος ἅπαντας εἰληφότας, ὅλως δὲ τὸν βίον [g] τὸν
τῶν ἀνθρώπων διὰ μὲν κακίαν ἀπολλύμενον δι' ἀρετὴν δὲ
σῳζόμενον. ὥστ' οὐκ ἀθυμεῖν δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων b
κινδυνεύειν μέλλοντας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοὺς ὑβρίζον-
τας καὶ τοὺς τὰς εὐτυχίας μὴ μετρίως φέρειν ἐπισταμέ-
41 νους. [v] Ἐπειτα κἀκεῖνο χρὴ σκοπεῖν· νυνὶ [h] γὰρ περὶ
μὲν τοῦ δικαίου πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχομεν, περὶ
δὲ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγομεν. δυοῖν δὲ [i] προτεινομένοιν
ἀγαθοῖν, καὶ τοῦ μὲν ὄντος προδήλου τοῦ δὲ ἀγνοουμένου,
πῶς οὐκ ἂν [k] ποιήσαιτε καταγέλαστον, εἰ τὸ μὲν ὁμολο-

[s] εὐτυχοῦντας καὶ G. vulg. εὐτυχοῦντάς τε καί.
[t] ἀεὶ G. vulg. εὖ.
[u] μεῖζον G. vulg. μείζονα.
[x] χρὴ τοῦ δικαίου G. vulg. τοῦ δικαίου χρή.
[y] προυργιαίτερον οὐδεὶς G. vulg. προυργιαίτερον τὸ συμφέρον οὐδείς.
[z] με λέγων G. vulg. μελετῶν.
[a] καλοὺς κἀγαθοὺς G. vulg. καλούς τε κἀγαθούς.
[b] τούτῳ] τοῦτο T.
[c] τὰς εὖ πολιτευομένας πόλεις G. vulg. τὰς πόλεις τὰς εὖ καὶ φιλοτίμως πολιτευομένας.
[d] τούτου G. vulg. τοῦτο.
[e] ἔτι δὲ G. vulg. καί.
[f] τὸ τέλος G. vulg. τέλος.
[g] τὸν τῶν] τὸν pr. G.
[h] γὰρ περὶ μὲν G. vulg. μὲν γὰρ περί.
[i] προτεινομένοιν G. vulg. προκειμένοιν.
[k] ποιήσαιτε] ποιήσητε T.

γούμενον [l] ἀποδοκιμάσαιτε, τὸ δ' ἀμφισβητούμενον ἑλέ- c
σθαι δόξειεν ὑμῖν, ἄλλως τε καὶ τῆς αἱρέσεως τοσοῦτον
42 διαφερούσης; ἐν μὲν γὰρ τοῖς [m] ἐμοῖς λόγοις ἔνεστι
[n] μηδὲν μὲν προέσθαι τῶν ἡμετέρων αὐτῶν μηδ' αἰσχύνῃ
μηδεμιᾷ τὴν πόλιν περιβαλεῖν, ὑπὲρ δὲ τῶν [o] δικαίων
κινδυνεύοντας ἐλπίζειν ἄμεινον ἀγωνιεῖσθαι τῶν ἐχθρῶν, ἐν
δὲ τοῖς τούτων ἀφεστάναι μὲν ἤδη Μεσσήνης, [p] προεξα-
μαρτόντας δὲ τοῦτ' εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς [q] τυχὸν καὶ τοῦ d
συμφέροντος καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων
43 [r] ὧν προσδοκᾶτε [s] διαμαρτεῖν. Καὶ γὰρ οὐδὲ [t] τοῦτό πω
φανερόν ἐστιν, ὡς [u] ἐὰν ποιήσωμεν τὰ κελευόμενα, βε-
βαίως ἤδη τὴν εἰρήνην [x] ἄξομεν. οἶμαι γὰρ [y] ὑμᾶς οὐκ
ἀγνοεῖν ὅτι πάντες εἰώθασι πρὸς μὲν τοὺς ἀμυνομένους
περὶ τῶν δικαίων διαλέγεσθαι, τοῖς δὲ λίαν ἑτοίμως ποι-
οῦσι τὸ [z] προσταττόμενον ἀεὶ [a] πλείω [b] προσεπιβάλλειν
[c] οἷς ἂν ἐξ ἀρχῆς [d] διανοηθῶσιν, ὥστε [e] συμβαίνειν βελ-
τίονος εἰρήνης τυγχάνειν τοὺς πολεμικῶς [f] διακειμένους e
τῶν ῥᾳδίως τὰς ὁμολογίας ποιουμένων.
44 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ ταῦτα πολὺν χρόνον διατρίβειν,
[g] ἁπάντων τῶν τοιούτων ἀφέμενος ἐπὶ τὸν ἁπλούστατον
ἤδη τρέψομαι τῶν λόγων. εἰ μὲν γὰρ [h] μηδένες πώποτε 124

[l] ἀποδοκιμάσαιτε] ἀποδοκιμάσετε T.
[m] ἐμοῖς G. vulg. ἡμετέροις.
[n] μηδὲν μὲν προέσθαι G. vulg. μηδὲν προέσθαι.
[o] δικαίων G. ceteri δεινῶν.
[p] προεξαμαρτόντας G. vulg. προεξαμαρτάνοντας.
[q] τυχὸν] σχεδὸν G.
[r] ὧν] om. T.
[s] διαμαρτεῖν G. vulg. διαμαρτάνειν.
[t] τοῦτό πω G. vulg. τοῦτο.
[u] ἐὰν] ἂν G.
[x] ἄξομεν G. vulg. ἕξομεν.
[y] ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν G. vulg. οὐκ ἀγνοεῖν ὑμᾶς.
[z] προσταττόμενον] πραττόμενον T.
[a] πλείω G. πλέω T. vulg. πλέον.
[b] προσεπιβάλλειν G. vulg. προσεπιτάττειν.
[c] οἷς G. ὡς T. vulg. ὧν.
[d] διανοηθῶσιν G. ceteri ἐπινοηθῶσιν.
[e] συμβαίνειν G. vulg. συμβαίνει.
[f] διακειμένους] διατεθειμένους T.
[g] ἁπάντων G. vulg. πάντων.
[h] μηδένες] μηδεὶς T.

τῶν δυστυχησάντων ἀνέλαβον [i] αὐτοὺς μηδ' ἐπεκράτησαν τῶν ἐχθρῶν, οὐδ' ἡμᾶς εἰκὸς ἐλπίζειν περιγενήσεσθαι πολεμοῦντας· εἰ δὲ πολλάκις γέγονεν ὥστε καὶ τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων [k] κρατηθῆναι καὶ τοὺς πολιορκοῦντας ὑπὸ τῶν [l] κατακεκλειμένων διαφθαρῆναι, τί θαυμαστόν, εἰ καὶ τὰ νῦν καθεστῶτα
45 λήψεταί τινα μετάστασιν; Ἐπὶ μὲν οὖν τῆς ἡμετέρας πόλεως [m] οὐδὲν ἔχω τοιοῦτον εἰπεῖν· ἐν γὰρ τοῖς ἐπέ- b κεινα χρόνοις οὐδένες πώποτε [n] κρείττους [o] ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν εἰσέβαλον· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων πολλοῖς ἄν τις παραδείγμασι χρήσαιτο, καὶ μάλιστ' ἐπὶ τῆς πό-
46 λεως [p] τῆς Ἀθηναίων. τούτους γὰρ εὑρήσομεν, ἐξ [q] ὧν μὲν τοῖς ἄλλοις προσέταττον, πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβληθέντας, ἐξ ὧν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας [r] ἠμύναντο, παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμήσαντας. τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς [s] κιν- c δύνους εἰ διεξιοίην, οὓς ἐποιήσαντο πρὸς Ἀμαζόνας ἢ Θρᾷκας ἢ Πελοποννησίους [t] τοὺς μετ' Εὐρυσθέως εἰς τὴν χώραν αὐτῶν εἰσβαλόντας, ἴσως [u] ἀρχαῖα καὶ [x] πόρρω
47 τῶν [y] νῦν παρόντων λέγειν ἂν δοκοίην· ἐν δὲ τῷ Περσικῷ πολέμῳ τίς οὐκ οἶδεν ἐξ οἵων συμφορῶν εἰς ὅσην εὐδαιμονίαν κατέστησαν; μόνοι γὰρ τῶν ἔξω Πελοποννήσου κατοικούντων, ὁρῶντες τὴν τῶν βαρβάρων δύναμιν ἀνυπόστατον οὖσαν οὐκ ἠξίωσαν βουλεύσασθαι περὶ τῶν προσ- d

[i] αὐτοὺς G. vulg. ἑαυτούς.
[k] κρατηθῆναι καὶ τοὺς] κρατηθῆναι τοὺς T.
[l] κατακεκλειμένων] καταδεεστέρων κατακεκλειμένων G. vulg. κατακεκλεισμένων.
[m] οὐδὲν] οὐδὲ T.
[n] κρείττους G. κρεῖττον T. vulg. κρείττονες.
[o] ἡμῶν G. ceteri ἡμῖν.
[p] τῆς Ἀθηναίων] τῶν Ἀθηναίων T.
[q] ἃν μὲν τοῖς G.T. vulg. ἃν τοῖς.
[r] ἠμύναντο G. vulg. ἠμύνοντο.
[s] κινδύνους εἰ διεξιοίην G. vulg. εἰ διεξέλθοιμι κινδύνους.
[t] τοὺς μετ'—εἰσβαλόντας] τοῦ μὲν—εἰσβάλλοντος T.
[u] ἀρχαῖα καὶ] ἀρχαίας T.
[x] πόρρω G. vulg. πορρωτέρω.
[y] νῦν] νυνὶ T.

ταττομένων αὐτοῖς, ἀλλ' εὐθὺς εἵλοντο [z] περιιδεῖν [a] ἀνάστατον τὴν πόλιν γεγενημένην μᾶλλον ἢ δουλεύουσαν.
48 ἐκλιπόντες δὲ [b] τὴν χώραν, καὶ πατρίδα μὲν τὴν ἐλευθερίαν [c] νομίσαντες, κοινωνήσαντες δὲ τῶν κινδύνων ἡμῖν, τοσαύτης μεταβολῆς ἔτυχον, ὥστε ὀλίγας ἡμέρας στερηθέντες τῶν [d] αὐτῶν πολὺν χρόνον [e] τῶν ἄλλων δεσπόται κατέστησαν.

49 Οὐ μόνον δ' [f] ἐπὶ ταύτης ἂν τις τῆς πόλεως ἐπιδείξειε τὸ τολμᾶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθρούς, ὡς πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ τύραννος καταστὰς εἰς πολιορκίαν [g] ὑπὸ Καρχηδονίων, οὐδεμιᾶς αὐτῷ σωτηρίας [h] ὑποφαινομένης, ἀλλὰ καὶ τῷ πολέμῳ κατεχόμενος, καὶ τῶν πολιτῶν [i] δυσκόλως πρὸς αὐτὸν διακειμένων, [k] αὐτὸς μὲν ἐμέλλησεν ἐκπλεῖν, τῶν δὲ χρωμένων τινὸς τολμήσαντος εἰπεῖν ὡς καλόν ἐστιν ἐντάφιον ἡ τυ- 125
50 ραννίς, αἰσχυνθεὶς ἐφ' οἷς διενοήθη καὶ πάλιν ἐπιχειρήσας πολεμεῖν πολλὰς μὲν μυριάδας Καρχηδονίων διέφθειρεν, ἐγκρατεστέραν δὲ τὴν ἀρχὴν [l] τὴν τῶν πολιτῶν κατεστήσατο, πολὺ δὲ μείζω τὴν δύναμιν τὴν [m] αὐτοῦ τῆς πρότερον ὑπαρχούσης ἐκτήσατο, τυραννῶν δὲ τὸν βίον διετέλεσε, b
καὶ τὸν υἱὸν ἐν ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ δυναστείαις, ἐν αἷσπερ αὐτὸς ἦν, κατέλιπε.

[z] περιιδεῖν] περιελεῖν T.
[a] ἀνάστατον τὴν πόλιν γεγενημένην G. vulg. τὴν πόλιν ἀνάστατον γιγνομένην.
[b] τὴν χώραν καὶ πατρίδα G. τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν καὶ πατρίδα T. vulg. τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν καὶ πατρίδα.
[c] νομίσαντες] νομίζοντες T.
[d] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[e] τῶν ἄλλων δεσπόται G. vulg. δεσπόται τῶν ἄλλων.
[f] ἐπὶ ταύτης ἄν τις G. vulg. ἄν τις ἐπὶ ταύτης.
[g] ὑπὸ Καρχηδονίων] ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων T.
[h] ὑποφαινομένης G. vulg. ὑπολειπομένης.
[i] δυσκόλως πρὸς αὐτὸν G. δυσχερῶς πρὸς αὐτὸν T. vulg. πρὸς αὐτὸν δυσχερῶς.
[k] αὐτὸς] αὐτοὺς T.
[l] τὴν τῶν G. vulg. τῶν.
[m] αὐτοῦ G. vulg. ἑαυτοῦ.

51 Παραπλήσια δὲ τούτοις Ἀμύντας [n] ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς ἔπραξεν. ἡττηθεὶς γὰρ ὑπὸ τῶν βαρβάρων τῶν προσοικούντων μάχῃ καὶ πάσης Μακεδονίας ἀποστερηθεὶς τὸ μὲν πρῶτον ἐκλιπεῖν τὴν χώραν διενοήθη καὶ τὸ σῶμα διασώζειν, ἀκούσας δέ τινος ἐπαινοῦντος τὸ πρὸς Διονύσιον ῥηθέν, καὶ μεταγνοὺς ὥσπερ ἐκεῖνος, χωρίον c μικρὸν καταλαβὼν καὶ βοήθειαν ἐνθένδε μεταπεμψάμενος ἐντὸς μὲν τριῶν μηνῶν [o] κατέσχεν ἅπασαν Μακεδονίαν, τὸν δ' ἐπίλοιπον χρόνον βασιλεύων γήρᾳ τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

52 Ἀπείποιμεν δ' ἂν ἀκούοντές τε καὶ λέγοντες, εἰ πάσας τὰς τοιαύτας πράξεις ἐξετάζοιμεν, ἐπεὶ [p] καὶ τῶν περὶ Θήβας πραχθέντων εἰ μνησθείημεν, ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἂν [q] λυπηθεῖμεν, περὶ δὲ τῶν μελλόντων βελτίους [r] ἐλπίδας ἂν λάβοιμεν. τολμησάντων γὰρ αὐ- d τῶν ὑπομεῖναι τὰς εἰσβολὰς καὶ τὰς ἀπειλὰς τὰς ἡμετέρας, εἰς τοῦθ' ἡ τύχη τὰ [s] πράγματ' αὐτῶν περιέστησεν, ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον [t] ὑφ' [u] ἡμῖν [x] ὄντες νῦν ἡμῖν προστάττειν ἀξιοῦσιν.

53 Ὅστις οὖν ὁρῶν [y] τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας ἐφ' ἡμῶν οἴεται [z] παύσεσθαι, λίαν ἀνόητός ἐστιν· ἀλλὰ δεῖ καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι καὶ θαῤῥεῖν περὶ τῶν μελλόντων, ἐπισταμένους ὅτι τὰς τοιαύτας συμφορὰς αἱ πό- e λεις ἐπανορθοῦνται πολιτείᾳ χρηστῇ καὶ ταῖς περὶ τὸν

[n] ὁ Μακεδόνων G.T. vulg. ὁ τῶν Μακεδόνων.

[o] κατέσχεν ἅπασαν G. vulg. ἅπασαν κατέσχε.

[p] καὶ τῶν περὶ] καὶ περὶ T.

[q] λυπηθεῖμεν G. vulg. λυπηθείημεν.

[r] ἐλπίδας ἂν G. vulg. ἂν ἐλπίδας.

[s] πράγματ' αὐτῶν περιέστησεν G. vulg. πράγματα περιέστησεν αὐτῶν.

[t] ὑφ'] ἐφ' T.

[u] ἡμῖν G. vulg. ἡμᾶς.

[x] ὄντας—ὁρῶν] om. T.

[y] τοσαύτας G. τὰς T. vulg. τοιαύτας.

[z] παύσεσθαι G. ceteri παύεσθαι.

54 πόλεμον ἐμπειρίαις. περὶ ὧν [a] οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν ἀντειπεῖν, ὡς οὐ τὴν μὲν ἐμπειρίαν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχομεν, πολιτείαν [b] δ' [c] οἵαν εἶναι χρή, παρὰ μόνοις ἡμῖν ἐστίν. ὧν ὑπαρχόντων οὐκ [d] ἔστιν ὅπως οὐκ ἄμεινον 126
πράξομεν τῶν μηδετέρου τούτων πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημένων.

55 Κατηγοροῦσι δέ τινες τοῦ πολέμου, καὶ διεξέρχονται τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ, τεκμηρίοις ἄλλοις τε πολλοῖς χρώμενοι καὶ μάλιστα τοῖς περὶ ἡμᾶς γεγενημένοις, καὶ θαυμάζουσιν εἴ τινες οὕτω χαλεπῷ καὶ παραβόλῳ πρά-
56 γματι πιστεύειν ἀξιοῦσιν. Ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν οἶδα διὰ τὸν πόλεμον μεγάλην εὐδαιμονίαν κτησαμένους, πολ- b
λοὺς δὲ τῆς ὑπαρχούσης [e] ἀποστερηθέντας [f] διὰ τὴν εἰρήνην· οὐδὲν γὰρ τῶν τοιούτων ἐστὶν [g] ἀποτόμως οὔτε κακὸν οὔτ' ἀγαθόν, ἀλλ' [h] ὡς ἂν χρήσηταί [i] τις τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν
57 ἐξ αὐτῶν. χρὴ δὲ τοὺς μὲν εὖ πράττοντας [k] τῆς εἰρήνης ἐπιθυμεῖν· ἐν [l] ταύτῃ γὰρ τῇ καταστάσει πλεῖστον ἂν τις χρόνον τὰ παρόντα διαφυλάξειεν· τοὺς δὲ δυστυχοῦν- c
τας τῷ πολέμῳ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς
58 καὶ τῆς [m] καινουργίας θᾶττον ἂν μεταβολῆς τύχοιεν. ὧν ἡμεῖς [n] δέδοικα μὴ τἀναντία πράττοντες φανῶμεν· ὅτε μὲν γὰρ ἐξῆν ἡμῖν τρυφᾶν, πλείους τοὺς πολέμους ἐποιούμεθα τοῦ δέοντος, ἐπειδὴ δ' εἰς ἀνάγκην [o] καθέσταμεν,

[a] οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν G. vulg. οὐδεὶς τολμήσειεν.
[b] δ'] om. T.
[c] οἵαν εἶναι χρὴ G. vulg. οἵαν χρή.
[d] ἔστιν G. vulg. ἔσθ'.
[e] ἀποστερηθέντας G. vulg. στερηθέντας.
[f] διὰ τὴν εἰρήνην] om. pr. G.
[g] ἀποτόμως] ἀποτόλμως G.
[h] ὡς G. vulg. ὅπως.
[i] τις τοῖς G. vulg. τις καὶ τοῖς.
[k] τῆς εἰρήνης G. vulg. εἰρήνης.
[l] ταύτῃ γὰρ τῇ καταστάσει G. vulg. γὰρ τῇ καταστάσει ταύτῃ.
[m] καινουργίας G. vulg. πανουργίας.
[n] δέδοικα H. Wolfius: libri omnes δεδοίκαμεν.
[o] καθέσταμεν G. vulg. καθίστα-

ὥστε κινδυνεύειν, ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν καὶ περὶ ἀσφα-
59 λείας βουλευόμεθα. καίτοι χρὴ τοὺς βουλομένους ἐλευθέ-
ρους εἶναι τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων συνθήκας φεύ- d
γειν ὡς ἐγγὺς δουλείας οὔσας, [p] ποιεῖσθαι δὲ τὰς διαλ-
λαγάς, ὅταν ἢ περιγένωνται τῶν ἐχθρῶν ἢ [q] τὴν δύναμιν
τὴν αὐτῶν ἐξισώσωσιν τῇ τῶν πολεμίων· [r] ὡς τοιαύτην
ἕκαστοι τὴν εἰρήνην ἕξουσιν, οἵαν περ ἂν τοῦ πολέμου
ποιήσωνται τὴν [s] κατάλυσιν.

60 [τ]Ὧν ἐνθυμουμένους χρὴ μὴ προπετῶς ὑμᾶς αὐτοὺς
[t] ἐμβαλεῖν εἰς [u] αἰσχρὰς ὁμολογίας, μηδὲ ῥᾳθυμότερον
ὑπὲρ τῆς πατρίδος [x] ἢ τῶν ἄλλων φανῆναι βουλευομένους. e
Ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὅτι τὸν παρελθόντα
χρόνον, εἰ πολιορκουμένῃ τινὶ τῶν πόλεων τῶν συμμαχί-
δων εἷς μόνος [y] Λακεδαιμονίων βοηθήσειεν, ὑπὸ πάντων
[z] ἂν ὡμολογεῖτο παρὰ τοῦτον [a] γενέσθαι τὴν σωτηρίαν αὐ-
61 τοῖς. καὶ τοὺς μὲν πλείστους τῶν τοιούτων ἀνδρῶν παρὰ
τῶν πρεσβυτέρων ἄν τις ἀκούσειεν, τοὺς δ' ὀνομαστοτά- 127
τους ἔχω κἀγὼ διελθεῖν. [b] Πεδάριτος μὲν γὰρ εἰς Χίον
62 [c] εἰσπλεύσας τὴν πόλιν αὐτῶν διέσωσε· Βρασίδας δ' εἰς
Ἀμφίπολιν εἰσελθών, [d] ὀλίγους περὶ αὑτὸν τῶν πολιορ-
κουμένων συνταξάμενος, πολλοὺς ὄντας τοὺς πολιορκοῦν-
τας ἐνίκησε μαχόμενος· Γύλιππος δὲ Συρακοσίοις βοη-
θήσας οὐ μόνον ἐκείνους διέσωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν
τὴν κρατοῦσαν αὐτῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν b

μεν vel cum H. Wolfio κατέστημεν.

[p] ποιεῖσθαι] φοβεῖσθαι T.

[q] τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν G. vulg. τὴν αὐτῶν δύναμιν.

[r] ὡς G. vulg. ὥστε.

[s] κατάλυσιν G. vulg. διάλυσιν.

[t] ἐμβαλεῖν G. ἐμβάλειν T. vulg. ἐμβάλλειν.

[u] αἰσχρὰς ὁμολογίας G. vulg. αἰσχρὰν ὁμολογίαν.

[x] ἢ τῶν G. vulg. ἢ περὶ τῶν.

[y] Λακεδαιμονίων G. vulg. Λακεδαιμόνιος.

[z] ἂν ὡμολογεῖτο G. vulg. ὡμολογεῖτο.

[a] γενέσθαι G. vulg. γεγενῆσθαι.

[b] Πεδάριτος] τοιοῦτος T.

[c] εἰσπλεύσας G. vulg. πλεύσας.

[d] ὀλίγους] ὀλίγους τοὺς G.

63 ἅπασαν αἰχμάλωτον ἔλαβεν. καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρὸν τότε μὲν [e] ἕκαστον ἡμῶν ἱκανὸν εἶναι τὰς ἀλλοτρίας πόλεις διαφυλάττειν, νυνὶ δὲ πάντας [f] μηδὲ πειρᾶσθαι τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διασώζειν; καὶ τὴν μὲν [g] Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν μεστὴν πεποιηκέναι τροπαίων ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολεμοῦντας, ὑπὲρ δὲ τῆς πατρίδος οὕτω φανερῶς ὑβριζομένης μηδεμίαν μάχην ἀξίαν λόγου φαίνεσθαι με-
64 μαχημένους; ἀλλ' ἑτέρας μὲν πόλεις ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας c ἀρχῆς τὰς ἐσχάτας ὑπομεῖναι πολιορκίας, αὐτοὺς δ' ἡμᾶς, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν [h] ἀναγκασθῆναι παρὰ τὸ δίκαιον ποιεῖν, μηδὲ μικρὰν οἴεσθαι δεῖν [i] ὑπενεγκεῖν κακοπάθειαν, ἀλλὰ ζεύγη μὲν ἵππων [k] ἀδηφαγούντων ἔτι καὶ νῦν ὁρᾶσθαι τρέφοντας, ὥσπερ δὲ τοὺς εἰς τὰς δεινοτάτας ἀνάγκας ἀφιγμένους καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς ὄντας, οὕτω ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην;

65 Ὁ δὲ πάντων σχετλιώτατον, εἰ φιλοπονώτατοι δο- d κοῦντες εἶναι τῶν Ἑλλήνων [l] ῥᾳθυμότερον τῶν ἄλλων βουλευσόμεθα περὶ τούτων. [m] τίνας γὰρ ἴσμεν, ὧν καὶ ποιήσασθαι μνείαν ἄξιόν ἐστι, οἵτινες ἅπαξ ἡττηθέντες καὶ μιᾶς εἰσβολῆς γενομένης οὕτως [n] ἀνάνδρως ὡμολόγησαν
66 [o] πάντα τὰ προσταττόμενα ποιήσειν; [p] πῶς δ' ἂν οἱ τοιοῦτοι [q] πολὺν χρόνον δυστυχοῦντες [r] ἀνταρκέσειαν; τίς

[e] ἕκαστον ἡμῶν] ὑμῶν ἕκαστον T.

[f] μηδὲ πειρᾶσθαι] μήτε δύνασθαι μήτε πειρᾶσθαι G.

[g] Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν G. vulg. Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην.

[h] ἀναγκασθῆναι παρὰ τὸ δίκαιον G. παρὰ τὸ δίκαιον ἀναγκασθῆναι.

[i] ὑπενεγκεῖν G. vulg. ὑπομεῖναι.

[k] ἀδηφαγούντων] ἀδδηφαγούντων T.

[l] ῥᾳθυμότερον τῶν ἄλλων βουλευσόμεθα G. vulg. ῥᾳθυμότερον βουλευσώμεθα.

[m] τίνας γὰρ ἴσμεν ὧν καὶ ποιήσασθαι G. τινὰς παρισταμένων καὶ ποιήσασθαι: vulg. τίνα δὲ τῶν περισταμένων ἡμῖν ἐξ ἀνδρῶν τοιούτων ἀπειλῶν καὶ ποιεῖσθαι.

[n] ἀνάνδρως ὡμολόγησαν] ἀνάνδρως ἡττηθέντες ὡμολόγησαν G.

[o] πάντα G. vulg. ἅπαντα.

[p] πῶς δ' G. vulg. ἢ πῶς.

[q] πολὺν χρόνον δυστυχοῦντες G. vulg. δυστυχοῦντες πολὺν χρόνον.

[r] ἀνταρκέσειαν G. vulg. ἐπαρκέσειαν.

δ' οὐκ ἂν ἐπιτιμήσειεν ἡμῖν, [a] εἰ Μεσσηνίων ὑπὲρ [t] ταύτης c
τῆς χώρας εἴκοσιν ἔτη πολιορκηθέντων ἡμεῖς οὕτω ταχέως
[u] κατὰ συνθήκας αὐτῆς ἀποστείλημεν, καὶ μηδὲ τῶν προ-
γόνων μνησθείημεν, ἀλλ' ἣν ἐκεῖνοι μετὰ πολλῶν πόνων
καὶ κινδύνων ἐκτήσαντο, ταύτην ἡμεῖς ὑπὸ λόγων πει- 128
σθέντες ἀποβάλοιμεν;

67 [r]Ων οὐδὲν ἔνιοι φροντίσαντες, ἀλλὰ πάσας τὰς αἰσχύ-
νας ὑπεριδόντες, [x] τοιαῦτα συμβουλεύουσιν ὑμῖν, ἐξ ὧν εἰς
ὀνείδη τὴν πόλιν καταστήσουσιν. οὕτω δὲ προθύμως [y] ἐπα-
γουσιν [z] ὑμᾶς πρὸς τὸ παραδοῦναι [a] Μεσσήνην, ὥστε καὶ
διεξελθεῖν ἐτόλμησαν τήν τε τῆς πόλεως ἀσθένειαν καὶ
τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν, καὶ κελεύουσιν ἀποκρίνασθαι b
τοὺς ἐναντιουμένους αὐτοῖς, πόθεν βοήθειαν προσδοκῶντες
68 [b] ἥξειν διακελευόμεθα [c] πολεμεῖν. Ἐγὼ δὲ [d] μεγίστην
ἡγοῦμαι συμμαχίαν εἶναι καὶ βεβαιοτάτην τὸ τὰ δίκαια
πράττειν (εἰκὸς γὰρ καὶ τὴν τῶν θεῶν εὔνοιαν [e] γενέσθαι
μετὰ τούτων, εἴπερ χρὴ περὶ τῶν μελλόντων τεκμαίρε-
σθαι τοῖς ἤδη γεγενημένοις), πρὸς δὲ ταύτῃ τὸ καλῶς
πολιτεύεσθαι καὶ [f] σωφρόνως ζῆν καὶ μάχεσθαι τοῖς πο-
λεμίοις ἐθέλειν καὶ μηδὲν οὕτω δεινὸν νομίζειν ὡς τὸ κα- c
κῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν· [g] ἃ μᾶλλον ἡμῖν ἢ τοῖς
69 ἄλλοις ἀνθρώποις ὑπάρχει. μεθ' ὧν [h] ἐγὼ πολὺ ἂν ἥδιον

[a] εἰ Μεσσηνίων] om. pr. G.
[t] ταύτης τῆς χώρας G. vulg. τῆς χώρας ταύτης.
[u] κατὰ] καὶ τὰς T.
[x] τοιαῦτα συμβουλεύουσιν ὑμῖν G. vulg. συμβουλεύουσι ταῦτα.
[y] ἐπάγουσιν G. vulg. παρακαλοῦσιν.
[z] ὑμᾶς G.T. vulg. ἡμᾶς.
[a] Μεσσήνην G.T. vulg. τὴν Μεσσήνην.
[b] ἥξειν G. vulg. ἔξειν.
[c] πολεμεῖν G. vulg. πολεμεῖν ὑμῖν.
[d] μεγίστην] Malim μεγίστην μέν.
[e] γενέσθαι G. vulg. ἔσεσθαι.
[f] σωφρόνως ζῆν καὶ μάχεσθαι τ. π. ἐθέλειν G. vulg. σωφρόνως καὶ μέχρι θανάτου μάχεσθαι τ. π. θέλειν.
[g] ἃ G. vulg. ὅ.
[h] ἐγὼ πολὺ ἂν G. vulg. ἂν ἐγὼ πολύ.

πολεμοίην ἢ μετὰ πολλῶν μυριάδων· οἶδα γὰρ καὶ τοὺς
[i] πρώτους ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν ἀφικομένους οὐ τῷ
πλήθει τῶν ἄλλων περιγενομένους, ἀλλὰ ταῖς ἀρεταῖς
70 ταῖς ὑπ' ἐμοῦ προειρημέναις. ὥστ' οὐκ ἄξιον [k] διὰ τοῦτο
φοβεῖσθαι τοὺς πολεμίους, ὅτι [l] πολλοὶ τυγχάνουσιν ὄν-
τες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπ' ἐκείνοις θαρρεῖν, ὅταν ὁρῶμεν d
ἡμᾶς μὲν αὐτοὺς οὕτως ἐνηνοχότας τὰς συμφορὰς ὡς οὐ-
δένες ἄλλοι πώποτε, καὶ [m] τοῖς τε νόμοις καὶ τοῖς ἐπι-
τηδεύμασιν ἐμμένοντας, οἷς ἐξ ἀρχῆς κατεστησάμεθα,
τοὺς δὲ [n] μηδὲ τὰς εὐτυχίας φέρειν δυναμένους, ἀλλὰ
71 διατεταραγμένους, καὶ τοὺς μὲν [o] τὰς συμμαχίδας πό-
λεις καταλαμβάνοντας, τοὺς δὲ τἀναντία τούτοις πράτ-
τοντας, [p] ἄλλους δὲ περὶ χώρας τοῖς ὁμόροις ἀμφισβη- e
τοῦντας, τοὺς δὲ μᾶλλον ἀλλήλοις φθονοῦντας ἢ πρὸς
ἡμᾶς πολεμοῦντας. ὥστε [q] θαυμάζω τῶν μείζω συμμα-
χίαν ζητούντων, ὧν οἱ πολέμιοι τυγχάνουσιν [r] ἐξαμαρτά-
νοντες.

72 Εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν ἔξωθεν [s] βοηθειῶν εἰπεῖν, [t] ἡγοῦ-
μαι πολλοὺς ἔσεσθαι τοὺς βουλομένους [u] ἐπαμύνειν ἡμῖν. 129
ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτον μὲν Ἀθηναίους, εἰ καὶ μὴ πάντα
μεθ' ἡμῶν εἰσίν, [x] ἀλλ' ὑπέρ γε [y] τῆς σωτηρίας τῆς ἡμε-

[i] πρώτους—ἀφικομένους G. vulg. προγόνους—ἀφικνουμένους.

[k] διὰ τοῦτο φοβεῖσθαι] φοβεῖσθαι διὰ τοῦτο T.

[l] πολλοὶ] πολὺ T.

[m] τοῖς τε νόμοις G. τοῖς γενομένοις T. vulg. τοῖς νομιζομένοις.

[n] μηδὲ τὰς εὐτυχίας φέρειν δυναμένους G. vulg. τὰς εὐτυχίας φέρειν μὴ δυναμένους.

[o] τὰς συμμαχίδας G. vulg. ἔχοντας συμμαχίας.

[p] ἄλλους—ἀμφισβητοῦντας] ἄλλοι—ἀμφισβητοῦντες T.

[q] θαυμάζω G. vulg. θαυμάζειν.

[r] Quæ addi solent post ἐξαμαρτάνοντες, ταῦθ' ἡμῖν βοηθήσει, omisi auctore G.

[s] βοηθειῶν εἰπεῖν] εἰπεῖν βοηθειῶν T.

[t] ἡγοῦμαι] Addidi e G.

[u] ἐπαμύνειν ἡμῖν G. vulg. ἡμῖν ἐπαμύνειν.

[x] ἀλλ' ὑπέρ G. vulg. ἀλλ' οὖν ὑπέρ.

[y] τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας G. vulg. τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας.

τέρας [z] ὁτιοῦν ἂν ποιήσοντας· ἔπειτα τῶν ἄλλων πόλεων
[a] ἔστιν ἃς ὁμοίως ἂν ὑπὲρ [b] τῶν ἡμῖν συμφερόντων ὡς
73 περὶ τῶν ἑαυταῖς βουλευσομένας· ἔτι δὲ Διονύσιον τὸν
τύραννον καὶ [c] τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα καὶ τοὺς ἄλλους
τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάστας, καθ' [d] ὅσον ἕκαστοι
δύνανται, προθύμως ἂν ἡμῖν ἐπιχουρήσοντας· πρὸς δὲ b
τούτοις καὶ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ταῖς [e] οὐσίαις προέχοντας
καὶ ταῖς δόξαις πρωτεύοντας, [f] καὶ βελτίστων πραγμά-
των ἐπιθυμοῦντας, εἰ καὶ μήπω συνεστήκασιν, ἀλλὰ ταῖς
γ' εὐνοίαις μεθ' ἡμῶν ὄντας, ἐν οἷς περὶ τῶν μελλόντων
74 εἰκότως ἂν [g] μεγάλας ἐλπίδας ἔχοιμεν. Οἶμαι δὲ καὶ
[h] τὸν ἄλλον ὄχλον τὸν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τὸν δῆμον,
[i] ὃν οἰόμεθα [k] μάλιστα πολεμεῖν ἡμῖν, ποθεῖν ἤδη τὴν
ἡμετέραν ἐπιμέλειαν. οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀποστᾶσι γέγο- c
νεν ὧν προσεδόκησαν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν τῆς ἐλευθερίας [n] τοὐ-
ναντίον ἀποβέβηκεν (ἀπολέσαντες γὰρ αὐτῶν τοὺς βελ-
τίστους ἐπὶ τοῖς χειρίστοις τῶν πολιτῶν γεγόνασιν), ἀντὶ
δὲ τῆς αὐτονομίας εἰς πολλὰς καὶ δεινὰς ἀνομίας ἐμ-
75 πεπτώκασιν. εἰθισμένοι δὲ τὸν ἄλλον χρόνον μεθ' ἡμῶν
ἐφ' ἑτέρους ἰέναι, νῦν τοὺς ἄλλους [o] ὁρῶσιν ἐφ' αὑτοὺς d
στρατευομένους, καὶ τὰς στάσεις, ἃς ἐπυνθάνοντο πρότε-

[z] ὁτιοῦν ἂν G. vulg. πάντα.

[a] ἔστιν ἃς G. vulg. τινάς.

[b] τῶν ἡμῖν G. vulg. τῶν νῦν ἡμῖν.

[c] τὸν Αἰγυπτίων G. ceteri τῶν Αἰγυπτίων.

[d] ὅσον ἕκαστοι δύνανται G. vulg. ὅσον ἂν ἕκαστοι δύνωνται.

[e] οὐσίαις προέχοντας] θυσίαις προσέχοντας G.

[f] καὶ βελτίστων G. vulg. καὶ τῶν βελτίστων.

[g] μεγάλας ἐλπίδας G. vulg. μεγάλας τὰς ἐλπίδας.

[h] τὸν ἄλλον ὄχλον G. vulg. τὸν ὄχλον.

[i] ὃν] om. pr. G.

[k] μάλιστα πολεμεῖν ἡμῖν, ποθεῖν ἤδη τὴν ἡμετέραν ἐπιμέλειαν G. πολλὴν ποιήσεσθαι τὴν ἐπιμέλειαν T. vulg. κἂν οὐ πρότερον ἀλλὰ νῦν γε πολλὴν ποιήσεσθαι τὴν ἐπιμέλειαν.

[n] τοὐναντίον ἀποβέβηκεν G. vulg. τοὐναντίων αὐτοῖς ἀποβέβηκεν.

[o] ὁρῶσιν ἐφ' αὑτοὺς G. vulg. ἐπ' αὐτοὺς ὁρῶσιν. T. et præpositionem et verbum omittit.

ρον παρ' ἑτέροις οὖσας, νῦν παρ' αὐτοῖς ὀλίγου δεῖν καθ' ἑκάστην ἡμέραν [p] γιγνομένας. οὕτω [q] δ' ὠμαλισμένοι ταῖς συμφοραῖς εἰσίν, ὥστε [r] μηδένα διαγνῶναι δύνασθαι
76 τοὺς κάκιστα πράττοντας αὐτῶν. οὐδεμία γάρ ἐστι τῶν πόλεων ἀκέραιος, [s] οὐδ' ἥ τις οὐχ ὁμόρους ἔχει τοὺς κακῶς ποιήσοντας· [t] ὡς τετμῆσθαι μὲν τὰς χώρας, πεπορθῆσθαι δὲ τὰς πόλεις, ἀναστάτους δὲ γεγενῆσθαι τοὺς e οἴκους τοὺς ἰδίους, ἀνεστράφθαι δὲ τὰς πολιτείας καὶ καταλελύσθαι τοὺς νόμους, μεθ' ὧν οἰκοῦντες εὐδαιμονέ-
77 στατοι τῶν Ἑλλήνων [u] ἦσαν. οὕτω δ' ἀπίστως [x] τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν, ὥστε μᾶλλον τοὺς πολίτας ἢ τοὺς πολεμίους δεδίασιν· ἀντὶ δὲ τῆς ἐφ' ἡμῶν [y] ὁμονοίας καὶ τῆς παρ' [z] ἀλλήλων εὐπορίας εἰς τοσαύτην ἀμιξίαν ἐληλύθασιν, ὥσθ' οἱ μὲν κεκτημένοι τὰς 130
οὐσίας ἥδιον ἂν εἰς τὴν θάλατταν τὰ σφέτερ' αὐτῶν [a] ἐκβάλοιεν ἢ τοῖς δεομένοις ἐπαρκέσειαν, οἱ δὲ καταδεέστερον πράττοντες οὐδ' ἂν εὑρεῖν δέξαιντο μᾶλλον ἢ τὰ τῶν
78 [b] ἐχόντων ἀφελέσθαι· καταλύσαντες δὲ τὰς θυσίας ἐπὶ τῶν βωμῶν σφάττουσιν ἀλλήλους· πλείους δὲ φεύγουσι νῦν ἐκ μιᾶς πόλεως ἢ πρότερον ἐξ ἁπάσης τῆς Πελοποννήσου. Καὶ τοσούτων ἀπηριθμημένων κακῶν, πολὺ πλείω τὰ παραλελειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν· οὐδὲν γὰρ [c] ὅ b
τι [d] τῶν δεινῶν [e] ἢ [f] χαλεπῶν οὐκ ἐνταῦθα συνδεδράμηκεν.
79 ὧν οἱ μὲν ἤδη μεστοὶ τυγχάνουσιν ὄντες, οἱ δὲ [g] διὰ τα-

[p] γιγνομένας G. vulg. γιγνομένας ὁρῶσιν.
[q] δ' ὠμαλισμένοι G. δεδασμένοι T. vulg. δὲ δεδαμασμένοι.
[r] μηδένα G. vulg. μηδέ.
[s] οὐδ'] Accessit e G.
[t] ὡς] Immo ὥστε.
[u] ἦσαν G. lacunam T. vulg. ἐτύγχανον.
[x] τὰ πρὸς G. vulg. πρός.
[y] ὁμονοίας G. vulg. εὐπορίας.
[z] ἀλλήλων εὐπορίας G. vulg. ἡμῶν εὐνοίας.
[a] ἐκβάλοιεν G. vulg. βάλοιεν.
[b] ἐχόντων] ἐχθρῶν T.
[c] ὅτι] ὅτι G.
[d] τῶν δεινῶν] δεινὸν T.
[e] ἢ] om. G.
[f] χαλεπῶν] χαλεπὸν T.
[g] διὰ ταχέων G. vulg. ταχέως.

χέων ἐμπλησθήσονται, καὶ ζητήσουσί τινα τῶν παρόντων πραγμάτων εὑρεῖν ἀπαλλαγήν. μὴ γὰρ οἴεσθ' αὐτοὺς μένειν ἐπὶ τούτοις· οἵτινες γὰρ εὖ πράττοντες ἀπεῖπον, πῶς ἂν οὗτοι κακοπαθοῦντες πολὺν χρόνον καρτερήσειαν;
80 ὥστ' οὐ μόνον [h] ἢν μαχόμενοι νικήσωμεν, [i] ἀλλ' ἐὰν ἡσυ- c
χίαν ἔχοντες περιμείνωμεν, ὄψεσθ' [k] αὐτοὺς μεταβαλλομένους καὶ τὴν ἡμετέραν συμμαχίαν σωτηρίαν [l] αὐτῶν εἶναι νομίζοντας. Τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχω τοιαύτας.
81 [m] Τοσοῦτον δ' ἀπέχω τοῦ [n] ποιῆσαί τι τῶν [o] προστατ-
τομένων, ὥστ' εἰ μηδὲν γίγνοιτο τούτων μηδὲ βοηθείας μηδαμόθεν τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἀδικοῖεν ἡμᾶς οἱ δὲ [p] περιορῷεν, οὐδ' ἂν οὕτω μεταγνοίην, d
ἀλλὰ πάντας ἂν τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνους ὑπομεί-
82 ναιμι πρὶν ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας ταύτας. αἰσχυν-
θείην γὰρ [q] ἂν ὑπὲρ ἀμφοτέρων, [r] εἴτε καταγνοίημεν τῶν προγόνων ὡς ἀδίκως [s] Μεσσηνίους ἀφείλοντο τὴν χώραν, εἴτ' ἐκείνων ὀρθῶς κτησαμένων [t] καὶ προσηκόντως ἡμεῖς
83 παρὰ τὸ δίκαιον συγχωρήσαιμέν τι περὶ αὐτῆς. τούτων μὲν οὖν [u] οὐδέτερον ποιητέον, σκεπτέον δ' ὅπως ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν [x] πολεμήσομεν, καὶ μὴ τοὺς εἰθισμένους [y] ἐγ- e
κωμιάζειν τὴν πόλιν [z] ἐλέγξομεν ψευδεῖς ὄντας, ἀλλὰ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς [a] παρασχήσομεν, ὥστε [b] δοκεῖν

[h] ἢν—νικήσωμεν G. vulg. ἂν—νικῶμεν.
[i] ἀλλ' ἐὰν G. vulg. ἀλλὰ κἂν.
[k] αὐτοὺς μεταβαλλομένους G. vulg. μεταβαλλομένους αὐτούς.
[l] αὐτῶν G. vulg. αὐτοῖς.
[m] Τοσοῦτον] τοσούτῳ T.
[n] ποιῆσαι G. vulg. ποιεῖν.
[o] προστατ τομένων] πραττομένων T.
[p] περιορῷεν G. vulg. ὑπερορῷεν.
[q] ἂν] om. T.
[r] εἴτε] εἴγε T.
[s] Μεσσηνίους G.T. vulg. Μεσσηνίων.
[t] καὶ προσηκόντως] Recepi hæc e G.
[u] οὐδέτερον G. vulg. οἰθέτερον.
[x] πολεμήσομεν] πολεμήσωμεν G.T.
[y] ἐγκωμιάζειν τὴν G. vulg. ἐγκωμιάζειν ἡμῶν τήν.
[z] ἐλέγξομεν G. ἐξελέγξωμεν T. vulg. ἐλέγξωμεν.
[a] παρασχήσομεν] παράσχωμεν correctus T.
[b] δοκεῖν ἐκείνους ἐλάττω τῶν ὑπ-

ἐκείνους ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἰρηκέναι περὶ ἡμῶν.
84 Οἶμαι μὲν οὖν [c] οὐδὲν [d] συμβήσεσθαι δεινότερον τῶν νῦν
παρόντων, ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς τοιαῦτα [e] βουλεύσεσθαι 131
καὶ πράξειν, ἐξ ὧν ἐπανορθώσουσιν ἡμᾶς· ἂν δ' ἄρα
ψευσθῶμεν τῶν ἐλπίδων καὶ πανταχόθεν ἐξειργώμεθα
καὶ μηδὲ τὴν πόλιν ἔτι δυνώμεθα [f] διαφυλάττειν, χαλε-
πὰ μέν ἐστιν ἃ μέλλω λέγειν, ὅμως δ' οὐκ ὀκνήσω παῤ-
ρησιάσασθαι περὶ αὐτῶν. καὶ γὰρ ἐξαγγελθῆναι τοῖς
Ἕλλησι καλλίω ταῦτ' ἐστί, καὶ μᾶλλον ἁρμόττοντα
τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν, ὧν ἔνιοί τινες ἡμῖν [g] συμβου- b
λεύουσι.
85 Φημὶ γὰρ χρῆναι τοὺς μὲν γονέας τοὺς ἡμετέρους αὐ-
τῶν καὶ τοὺς [h] παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν ὄχλον
τὸν ἄλλον ἐκ τῆς πόλεως ἐκπέμψαι, τοὺς μὲν [i] ἐς Σικε-
λίαν καὶ Ἰταλίαν, τοὺς δ' εἰς Κυρήνην, τοὺς δ' εἰς τὴν
ἤπειρον (οἷς [k] ἀσμένοις δ' αὐτοὺς [l] ἅπαντες οὗτοι δέξονται
καί χώρᾳ πολλῇ καὶ ταῖς [m] ἄλλαις ταῖς περὶ τὸν βίον
εὐπορίαις, οἱ μὲν χάριν ἀποδιδόντες ὧν εὖ [n] πεπόνθασιν
οἱ δὲ [o] κομιεῖσθαι προσδοκῶντες ὧν ἂν [p] προϋπάρξωσιν), c
86 [q] ὑπολειφθέντας δὲ τοὺς βουλομένους καὶ δυναμένους κιν-
δυνεύειν τῆς μὲν πόλεως [r] ἀφεῖσθαι καὶ τῶν ἄλλων κτη-

ἀρχόντων G. vulg. ἐκείνους ἐλάττω τι τῶν ὑπαρχόντων δοκεῖν.

[c] οὐδὲν G. vulg. μηδέν.

[d] συμβήσεσθαι δεινότερον G. δεινότερον συμβεβῆσθαι T. vulg. δεινότερον συμβήσεσθαι.

[e] βουλεύσεσθαι καὶ πράξειν] βουλεύσεσθαι πράξειν T.

[f] διαφυλάττειν G.T. vulg. φυλάττειν.

[g] συμβουλεύουσι] βουλεύουσι T.

[h] παῖδας] παῖδας καὶ τοὺς γονέας T.

[i] ἐς Σικελίαν] ἐκ Σικελίας T.

[k] ἄσμενοι G. vulg. ἀσμένως.

[l] ἅπαντες οὗτοι] οὗτοι ἅπαντες T.

[m] ἄλλαις ταῖς περὶ G. vulg. ἄλλαις περί.

[n] Post πεπόνθασιν omisi cum G. quæ vulgo adduntur, ὑφ' ἡμῶν.

[o] κομιεῖσθαι G. vulg. κομίσασθαι.

[p] προϋπάρξωσιν G. vulg. προϋπάρχωσιν.

[q] ὑπολειφθέντας] ὑπολῃφθέντας T.

[r] ἀφεῖσθαι G. vulg. ἀφίστασθαι.

μάτων, πλὴν [s]ὅσα ἂν [t]οἷοί τ' ὦμεν [u]ἀπενέγκασθαι μεθ' ἡμῶν αὐτῶν, [x]καταλαβόντας δὲ χωρίον, ὅ τι ἂν [y]ἐχυρώτατον ᾖ καὶ πρὸς τὸν πόλεμον συμφορώτατον, ἄγειν καὶ φέρειν τοὺς πολεμίους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἕως ἂν παύσωνται τῶν ἡμετέρων ἀμφισβητοῦντες.
87 Καὶ ταῦτ' ἐὰν τολμήσωμεν καὶ μὴ κατοκνήσωμεν, ὄψεσθε τοὺς νῦν ἐπιτάττοντας ἱκετεύοντας καὶ δεομένους d ἡμῶν Μεσσήνην ἀπολαβεῖν καὶ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην. Ποία γὰρ ἂν τῶν πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τοιοῦτον πόλεμον ὑπομείνειεν, οἷον [z]εἰκὸς γενέσθαι βουληθέντων
88 ἡμῶν; τίνες δ' οὐκ ἂν ἐκπλαγεῖεν καὶ δείσαιεν στρατόπεδον συνιστάμενον τοιαῦτα μὲν [a]διαπεπραγμένον, δικαίως δὲ τοῖς αἰτίοις τούτων ὠργισμένον, ἀπονενοημένως δὲ πρὸς τὸ ζῆν διακείμενον, καὶ [b]τῷ μὲν [c]σχολὴν ἄγειν, e καὶ [d]μηδὲ περὶ ἓν ἄλλο διατρίβειν ἢ περὶ τὸν πόλεμον
89 τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασιν ὠμοιωμένον, ταῖς δ' ἀρεταῖς καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασι τοιοῦτον οἷον ἐξ ἁπάντων ἀνθρώπων οὐδεὶς ἂν συντάξειεν· ἔτι [e]δὲ μηδεμιᾷ πολιτείᾳ τεταγμένῃ χρώμενον, ἀλλὰ θυραυλεῖν καὶ πλανᾶσθαι κα- 132
τὰ τὴν χώραν δυνάμενον, καὶ ῥᾳδίως μὲν [f]ὅμορον οἷς ἂν βούληται γιγνόμενον, τοὺς δὲ τόπους ἅπαντας τοὺς πρὸς
90 τὸν πόλεμον συμφέροντας πατρίδας εἶναι νομίζον; Ἐγὼ

[s] ὅσα] a correctore habet G.

[t] οἷοί τ' ὦμεν G. vulg. δυνώμεθα.

[u] ἀπενέγκασθαι] Primum ā a correctore est in G.

[x] καταλαβόντας] καταλαβόντες T.

[y] ἐχυρώτατον G. vulg. ὀχυρώτατον.

[z] εἰκὸς γενέσθαι G. εἰκὸς ἦν γενέσθαι T. vulg. εἰκὸς ᾖ γενέσθαι.

[a] διαπεπραγμένον G. vulg. συμπεπραγμένον.

[b] τῷ μὲν] τὸ μὲν T.

[c] σχολὴν ἄγειν G. vulg. σχολὴν πρῶτον ἄγειν.

[d] μηδὲ] μὴ T.

[e] δὲ μηδεμιᾷ πολιτείᾳ τεταγμένῃ χρώμενον G. vulg. δὲ μηδεμιᾷ (vel cum H. Wolfio δὲ ἐν μηδεμιᾷ) πόλει τεταγμένον.

[f] ὅμορον] ὅμηρον T.

μὲν γὰρ οἶμαι τῶν λόγων [g] μόνον [h] ῥηθέντων τούτων καὶ διασπαρέντων εἰς τοὺς Ἕλληνας εἰς πολλὴν ταραχὴν καταστήσεσθαι τοὺς ἐχθροὺς [i] ἡμῶν, ἔτι δὲ μᾶλλον, [k] ἢν καὶ τέλος ἐπιθεῖναι τούτοις ἀναγκασθῶμεν. Τίνα γὰρ οἰηθῶμεν αὐτοὺς γνώμην ἕξειν, ὅταν [l] αὐτοὶ μὲν κακῶς b
91 πάσχωσιν, ἡμᾶς δὲ [m] μηδὲν δύνωνται ποιεῖν; καὶ τὰς μὲν [n] αὐτῶν πόλεις ἴδωσιν εἰς [o] πολιορκίαν καθεστηκυίας, τὴν δ' ἡμετέραν οὕτω [p] διεσκευασμένην ὥστε μηκέτι τῇ συμφορᾷ ταύτῃ περιπεσεῖν; ἔτι δὲ τὴν τῶν σωμάτων τροφὴν ἡμῖν μὲν [q] ῥᾳδίαν οὖσαν ἔκ τε τῶν ὑπαρχόντων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου [r] γιγνομένων, αὐτοῖς δὲ [s] χαλεπὴν διὰ τὸ μὴ ταὐτὸν εἶναι, στρατόπεδόν τε [t] τοιοῦτον διοικεῖν καὶ [u] τοὺς ὄχλους τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι διατρέ- c
92 φειν; ὃ δὲ [x] πάντων [y] ἄλγιστον ἐκείνοις, ὅταν τοὺς μὲν ἡμετέρους οἰκείους ἐν πολλαῖς εὐπορίαις πυνθάνωνται γεγενημένους, τοὺς δ' αὐτῶν ὁρῶσιν καθ' [z] ἑκάστην τὴν ἡμέραν [a] τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς ὄντας, καὶ μηδ' ἐπικουρῆσαι δύνωνται τοῖς [b] κακοῖς τούτοις, ἀλλ' ἐργαζόμενοι μὲν

[g] μόνον] μόνων T.

[h] ῥηθέντων τούτων καὶ διασπαρέντων εἰς G. vulg. ῥηθέντων εἰς.

[i] ἡμῶν] Accessit e G.

[k] ἢν G. ceteri εἰ.

[l] αὐτοὶ μὲν κακῶς] αὐτοὶ καλῶς μὲν T.

[m] μηδὲν δύνωνται ποιεῖν G. ποιεῖν δύνανται G. vulg. ποιεῖν μὴ δύνωνται.

[n] αὐτῶν πόλεις G.T. vulg. πόλεις αὐτῶν.

[o] πολιορκίαν] πολιορκίας G.

[p] διεσκευασμένην G. vulg. παρεσκευασμένην.

[q] ῥᾳδίαν οὖσαν ἔκ τε τῶν ὑπαρχόντων G. vulg. ῥᾳδίαν (T. ῥαδίως) ἔκ τε τῆς τῶν ὑπαρχόντων κτήσεως.

[r] γιγνομένων] γιγνομένην T.

[s] χαλεπὴν διὰ G. vulg. χαλεπὴν εἶναι διά.

[t] τοιοῦτον G.T. vulg. τοιοῦτο.

[u] τοὺς ὄχλους τοὺς G. vulg. τὸν ὄχλον τόν.

[x] πάντων G. πάντως T. ceteri παντός.

[y] ἄλγιστον ἐκείνοις G. vulg. ἐκείνοις ἀλγεινότατον.

[z] ἑκάστην τὴν ἡμέραν T. vulg. ἑκάστην ἡμέραν.

[a] τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς ὄντας G. vulg. ἐνδεεῖς ὄντας τῶν ἀναγκαίων.

[b] κακοῖς τούτοις ἀλλ' G. vulg. κακοῖς ἀλλ'.

τὴν χώραν τὰ σπέρματα προσαπολλύωσιν, ἀργὸν δὲ περιορῶντες μηδένα χρόνον [c] ἀνταρκεῖν οἵοί τ' ὦσιν.

93 Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀθροισθέντες καὶ κοινὸν ποιησάμενοι d στρατόπεδον [d] παρακολουθήσουσι, καὶ κωλύσουσιν ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν αὐτούς. Καὶ τί ἂν εὐξαίμεθα μᾶλλον, ἢ λαβεῖν πλησιάζοντας καὶ [e] παρατεταγμένους καὶ περὶ τὰς αὐτὰς [f] δυσχωρίας ἡμῖν ἀντιστρατοπεδεύοντας ἀνθρώπους ἀτάκτους καὶ μιγάδας καὶ πολλοῖς ἄρχουσι χρωμένους; [g] οὐδὲν γὰρ ἂν πολλῆς πραγματείας [h] δεήσειεν, e ἀλλὰ [i] ταχέως ἂν αὐτοὺς ἐξαναγκάσαιμεν ἐν τοῖς [k] ἡμετέροις καιροῖς, ἀλλὰ [l] μὴ τοῖς αὐτῶν ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους.

94 [m] Ἐπιλίποι δ' ἂν τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ τὰς πλεονεξίας τὰς [n] ἐσομένας λέγειν ἐπιχειρήσαιμεν. Ἐκεῖνο δ' οὖν [o] πᾶσι φανερόν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων διενηνόχαμεν οὐ τῷ μεγέθει τῆς πόλεως οὐδὲ τῷ πλήθει τῶν [p] ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅτι τὴν πολιτείαν ὁμοίαν κατεστησάμεθα 133 στρατοπέδῳ καλῶς διοικουμένῳ καὶ πειθαρχεῖν [q] ἐθέλοντι τοῖς ἄρχουσιν. [r] ἦν οὖν εἰλικρινὲς τοῦτο [s] ποιήσωμεν, ὃ μιμησαμένοις ἡμῖν συνήνεγκεν, οὐκ ἄδηλον [t] ὅτι ῥᾳδίως 95 τῶν πολεμίων ἐπικρατήσομεν. [v] Ἰσμὲν δὲ καὶ τοὺς [u] οἰ-

[c] ἀνταρκεῖν G. vulg. αὐταρκεῖν.

[d] παρακολουθήσουσι καὶ G. vulg. παρακολουθήσουσιν ἡμῖν καί.

[e] παρατεταγμένους] παραταττομένους T.

[f] δυσχωρίας G. ceteri δυσχερείας.

[g] οὐδὲν G. vulg. οὐδέ.

[h] δεήσειεν G. vulg. δεηθείημεν.

[i] ταχέως ἂν αὐτοὺς ἐξαναγκάσαιμεν G. vulg. ταχέως μὲν αὐτοὺς ἀναγκάσαιμεν.

[k] ἡμετέροις καιροῖς ἀλλὰ G. vulg. ἡμετέροις ἀλλά.

[l] μὴ τοῖς αὐτῶν G. vulg. μὴ ἐν τοῖς ἑαυτῶν.

[m] Ἐπιλίποι G. ceteri ἐπιλείποι.

[n] ἐσομένας G. vulg. ἡμετέρας.

[o] πᾶσι] Recepi e G.

[p] ἀνθρώπων G. vulg. ἀνδρῶν.

[q] ἐθέλοντι G. ceteri θέλοντι.

[r] ἦν—τοῦτο] ὦ'—τούτω T.

[s] ποιήσωμεν G. vulg. ποιησώμεθα.

[t] ὅτι ῥᾳδίως τῶν G. vulg. ὅτι τῶν.

[u] οἰκιστὰς G. ἐπικρατιστὰς T. vulg. ἐπικρατεῖς.

κιστὰς [x] ταυτησὶ τῆς πόλεως γενομένους, ὅτι μικρὸν μὲν στρατόπεδον εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσῆλθον ἔχοντες, πολλῶν δὲ καὶ [y] μεγάλων πόλεων ἐκράτησαν. καλὸν οὖν μι- b
μήσασθαι τοὺς προγόνους, καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανελθόντας, ἐπειδὴ προσεπταίκαμεν, πειραθῆναι [z] τὰς τιμὰς καὶ τὰς δυναστείας ἀναλαβεῖν, ἃς πρότερον ἐτυ-
96 γχάνομεν ἔχοντες. Πάντων [a] δ' ἂν δεινότατον ποιήσαιμεν, εἰ συνειδότες Ἀθηναίοις ἐκλιποῦσι [b] τὴν αὐτῶν χώραν ὑπὲρ τῆς [c] τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, [d] ἡμεῖς μηδ' ὑπὲρ c
τῆς ἡμετέρας αὐτῶν σωτηρίας [e] ἀφέσθαι τῆς πόλεως τολμήσαιμεν, ἀλλὰ δέον ἡμᾶς [f] παράδειγμα τῶν τοιούτων ἔργων τοῖς ἄλλοις παρέχειν, μηδε [g] μιμήσασθαι τὰς ἐκεί-
97 νων πράξεις ἐθελήσαιμεν. Ἔτι δὲ τούτου καταγελαστότερον, εἰ [h] Φωκαεῖς μὲν φεύγοντες τὴν βασιλέως τοῦ μεγάλου δεσποτειαν, ἐκλιπόντες τὴν Ἀσίαν εἰς [i] Μασσαλίαν ἀπῴκησαν, ἡμεῖς δ' εἰς [k] τοσοῦτον μικροψυχίας [l] ἔλθοιμεν ὥστε τὰ προστάγματα τούτων [m] ὑπομεῖναι, ὧν ἄρχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετελέσαμεν.
98 Χρὴ δὲ [n] μὴ περὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ταῖς ψυχαῖς d
διατρίβειν, ἐν ᾗ δέησει χωρίζειν τοὺς [o] οἰκειοτάτους ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν, [p] ἀλλ' ἐπ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀφορᾶν, ἐν

[x] ταυτησὶ G.T. vulg. ταύτης.
[y] μεγάλων πόλεων ἐκράτησαν G. vulg. μεγάλων ἐκράτησαν.
[z] τὰς τιμὰς καὶ τὰς δυναστείας ἀναλαβεῖν G. vulg. τὰς τιμὰς ἀναλαβεῖν.
[a] δ'] om. T.
[b] τὴν αὐτῶν χώραν G. vulg. τὴν χώραν.
[c] τῶν Ἑλλήνων G. vulg. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.
[d] ἡμεῖς] ἡμεῖς δὲ T.
[e] ἀφέσθαι] ἀφεῖσθαι G.
[f] παράδειγμα τῶν τοιούτων ἔργων τοῖς G. vulg. παραδείγματα τοιούτων ἔργων καί.
[g] μιμήσασθαι G. vulg. μιμεῖσθαι.
[h] Φωκαεῖς] φωκεῖς T.
[i] Μασσαλίαν] Μεσσαλίαν G. Μασσάλιον T.
[k] τοσοῦτων G. vulg. τοῦτο.
[l] ἔλθοιμεν] Primas litteras et diphthongum a correctore habet G.
[m] ὑπομεῖναι] ὑπομείναιμεν G.
[n] μὴ G. vulg. μηδὲ: T. om.
[o] οἰκειοτάτους ἀφ' G. vulg. οἰκειοτάτους εὐθὺς ἀφ'.
[p] ἀλλ' ἐπ' ἐκείνους G. vulg. ἀλλ' ἐκείνους.

οἷς περιγενόμενοι τῶν ἐχθρῶν [q] ἀνορθώσομεν τὴν πόλιν, κομιούμεθα δὲ τοὺς ἡμετέρους [r] αὐτῶν, ἐπιδειξόμεθα δὲ πᾶσιν ὅτι νῦν μὲν ἀδίκως δεδυστυχήκαμεν, τὸν δὲ [s] παρελθόντα χρόνον δικαίως τῶν ἄλλων πλέον ἔχειν ἠξιοῦμεν.

99 Ἔχει δ' οὕτως. [t] Ἐγὼ τούτους εἴρηκα τοὺς λόγους οὐχ ὡς δέον ἡμᾶς ἤδη ταῦτα πράττειν, [u] οὐδ' ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐνούσης ἐν τοῖς πράγμασι σωτηρίας, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμῶν [x] προτρέψασθαι τὰς γνώμας, ὡς καὶ [y] ταύτας τὰς συμφορὰς καὶ πολὺ δεινοτέρας τούτων ὑπομενετέον ἡμῖν, πρὶν [z] περὶ Μεσσήνης ποιήσασθαι συνθήκας οἵας κελεύουσιν ἡμᾶς. 134

100 Οὐχ οὕτω δ' ἂν προθύμως ἐπὶ τὸν πόλεμον ὑμᾶς παρεκάλουν, εἰ μὴ τὴν εἰρήνην ἑώρων ἐξ ὧν μὲν ἐγὼ λέγω καλὴν καὶ βεβαίαν γενησομένην, ἐξ ὧν δ' [a] ἔνιοί τινες συμβουλεύουσιν, [b] οὐ μόνον αἰσχρὰν ἐσομένην, ἀλλ' οὐδὲ

101 χρόνον οὐδένα παραμενοῦσαν. [c] ἢν γὰρ παρακατοικισώμεθα τοὺς Εἵλωτας καὶ τὴν πόλιν ταύτην περιίδωμεν αὐξηθεῖσαν, τίς οὐκ οἶδεν ὅτι [d] πάντα τὸν βίον ἐν ταραχαῖς καὶ κινδύνοις [e] διατελοῦμεν ὄντες; ὥσθ' οἱ περὶ b ἀσφαλείας διαλεγόμενοι λελήθασιν αὑτοὺς τὴν μὲν εἰρήνην ὀλίγας ἡμέρας ἡμῖν ποιοῦντες, τὸν δὲ πόλεμον εἰς [f] ἅπαντα τὸν χρόνον κατασκευάζοντες.

[q] ἀνορθώσομεν G. vulg. ἐπανορθώσομεν.

[r] αὐτῶν G. vulg. αὐτῶν οἰκείους.

[s] παρελθόντα G. vulg. παρελληλυθότα.

[t] Ἐγὼ τούτους G.T. vulg. ἐγὼ γὰρ τούτους.

[u] οὐδ'] οὐχ T.

[x] προτρέψασθαι G. vulg. προπαρασκευάσαι.

[y] ταύτας τὰς συμφορὰς καὶ πολὺ δεινοτέρας τούτων G. vulg. ταύτας καὶ πολὺ τούτων δεινοτέρας συμφοράς.

[z] περὶ] ὑπὲρ G.

[a] ἔνιοί τινες G. vulg. ἔνιοι.

[b] οὐ μόνον] Addidi e G.

[c] ἢν γὰρ παρακατοικισώμεθα τοὺς Εἵλωτας καὶ τὴν πόλιν ταύτην περιίδωμεν αὐξηθεῖσαν G. vulg. ἐὰν γὰρ παρακατοικήσωμεν ταύτην αὐξηθεῖσαν.

[d] πάντα τὸν G. vulg. τὸν πάντα.

[e] διατελοῦμεν G. vulg. διατελέσομεν.

[f] ἅπαντα G.T. vulg. πάντα.

102 Ἡδέως δ' ἂν αὐτῶν πυθοίμην, ὑπὲρ τίνων οἴονται χρῆναι μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν· οὐχ ὅταν οἱ πολέμιοι [g] προστάττωσί τι παρὰ τὸ δίκαιον καὶ τῆς χώρας ἀποτέμνωνται καὶ τοὺς οἰκέτας ἐλευθερῶσι; καὶ [h] τούτους μὲν [i] κατοικίζωσιν εἰς ταύτην ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλιπον, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν [k] ὄντων ἀποστερῶσιν, [l] ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς εἰς ὀνείδη καθιστῶσιν; c
103 Ἐγὼ μὲν γὰρ ὑπὲρ τούτων οὐ μόνον πόλεμον, ἀλλὰ καὶ φυγὰς καὶ θανάτους [m] οἶομαι προσήκειν ἡμῖν ὑπομένειν. πολὺ γὰρ κρεῖττον ἐν ταῖς δόξαις αἷς ἔχομεν τελευτῆσαι τὸν βίον μᾶλλον, ἢ ζῆν ἐν [n] ταῖς ἀτιμίαις, ἃς ληψόμεθα ποιήσαντες ἃ προστάττουσιν ἡμῖν. [o] ὅμως δ' εἰ δεῖ μηδὲν ὑποστειλάμενον [p] εἰπεῖν, αἱρετώτερον ἡμῖν ἐστὶν ἀναστάτοις γενέσθαι μᾶλλον ἢ [q] καταγελάστοις ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. d
104 τοὺς γὰρ ἐν ἀξιώμασι καὶ φρονήμασι [r] τηλικούτοις βεβιωκότας δυοῖν δεῖ θάτερον, ἢ πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἢ παντάπασιν [s] ἀνηρῆσθαι [t] μηδὲν ταπεινὸν διαπραξαμένους, [u] ἀλλὰ καλὴν τὴν τελευτὴν τοῦ βίου ποιησαμένους.
105 Ἃ χρὴ [x] διαλογισαμένους μὴ φιλοψυχεῖν, μηδ' ἐπακολουθεῖν ταῖς τῶν συμμάχων γνώμαις, ὧν ἡγεῖσθαι e

[g] προστάττωσί τι G. vulg. προστάττωσι.
[h] τούτους μὲν G. vulg. τοὺς μέν.
[i] κατοικίζωσιν εἰς ταύτην G. κατορθῶσιν εἰς ταύτην T. vulg. εἰς ταύτην κατάγωσιν.
[k] ὄντων] ὤφων G.
[l] ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς G. vulg. ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καί.
[m] οἶομαι G. vulg. οἶμαι.
[n] ταῖς ἀτιμίαις ἃς ληψόμεθα ποιήσαντες G. vulg. πάσας ἀτιμίαις ποιήσαντας.
[o] ὅμως δ' εἰ G. vulg. εἰ δέ.
[p] εἰπεῖν αἱρετώτερον ἡμῖν ἐστὶν ἀναστάτοις G. εἰπεῖν χρὴ τὸ φαινόμενον αἱρετώτερον ὑμῖν εἰπεῖν ἀναστάτους T. vulg. εἰπεῖν τὸ φαινόμενον αἱρετώτερον ἡμῖν ἀναστάτους.
[q] καταγελάστοις G. vulg. καταγελάστους.
[r] τηλικούτοις G. vulg. τοιούτους.
[s] ἀνηρῆσθαι G. vulg. ἀναιρεῖσθαι.
[t] μηδὲν ταπεινὸν διαπραξαμένους] om. T.
[u] ἀλλὰ καλὴν τὴν τελευτὴν τοῦ βίου ποιησαμένους G. et, qui διαπραξαμένους habet, T. vulg. om.
[x] διαλογισαμένους G. vulg. λογιζομένους.

πρότερον ἠξιοῦμεν, ἀλλ' αὐτοὺς σκεψαμένους ἑλέσθαι
y μὴ τὸ z τούτοις ῥᾴστον, ἀλλ' ὃ πρέπον ἔσται τῇ Λακε-
δαίμονι καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἡμῖν. περι a γὰρ τῶν αὐ-
τῶν οὐχ ὁμοίως ἅπασι βουλευτέον, ἀλλ' ὡς ἂν ἐξ ἀρχῆς
106 ἕκαστοι b τοῦ βίου ποιήσωνται τὴν ὑπόθεσιν. Ἐπιδαυρίοις
μὲν c γὰρ καὶ d Κορινθίοις καὶ Φλιασίοις οὐδεὶς ἂν ἐπιπλή- 135
ξειεν, εἰ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοιεν ἢ τοῦ διαγενέσθαι καὶ
περιποιῆσαι σφᾶς αὐτούς· Λακεδαιμονίους δ' οὐχ οἷόν τ'
ἐστὶν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ἀλλ' ἂν μὴ
προσῇ τὸ καλῶς e τῷ σώζεσθαι, f τὸν θάνατον ἡμῖν μετ'
εὐδοξίας αἱρετέον ἐστί. τοῖς g γὰρ ἀρετῆς ἀμφισβητοῦσιν
ὑπὲρ οὐδενὸς οὕτω σπουδαστέον, ὡς ὑπὲρ τοῦ μηδὲν αἰ-
107 σχρὸν h φανῆναι πράττοντας. Εἰσὶ i δ' αἱ τῶν πόλεων
κακίαι καταφανεῖς οὐχ ἧττον ἐν τοῖς τοιούτοις βουλεύ- b
μασιν ἢ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνοις. τῶν μὲν γὰρ ἐκεῖ
γιγνομένων τὸ πλεῖστον μέρος τῇ τύχῃ μέτεστι, k τὸ δ'
ἐνθάδε γνωσθὲν αὐτῆς τῆς διανοίας σημεῖόν ἐστιν. ὥσθ'
ὁμοίως ἡμῖν l φιλονικητέον ἐστὶν ὑπὲρ τῶν ἐνθάδε ψηφι-
σθησομένων, m ὥσπερ ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀγώνων.
108 Θαυμάζω δὲ τῶν n ὑπὲρ μὲν τῆς ἰδίας δόξης ἀποθνή-
σκειν ἐθελόντων, ὑπὲρ δὲ τῆς κοινῆς μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην

y μὴ τὸ G. vulg. μὴ δ: T. μή.
z τούτοις] τοῦτο T.
a γὰρ τῶν αὐτῶν] γὰρ αὐτῶν T.
b τοῦ βίου ποιήσωνται G. vulg. ποιήσωνται τούτου.
c γὰρ G. vulg. οὖν.
d Κορινθίοις καὶ Φλιασίοις G. vulg. Φλιασίοις καὶ Κορινθίοις.
e τῷ σώζεσθαι G. vulg. om. articulum.
f τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας G. vulg. θάνατον ἡμῖν.
g γὰρ ἀρετῆς G.T. vulg. γὰρ περὶ ἀρετῆς.
h φανῆναι πράττοντας G. vulg. πράττοντας φανῆναι.
i δ' αἱ G. vulg. δέ.
k τὸ—γνωσθὲν G. vulg. τῶν—γνωσθέντων.
l φιλονικητέον — ψηφισθησομένων G. vulg. φιλονεικητέον—ψηφιζομένων.
m ὥσπερ—ὅπλοις G. vulg. ὡς—πολέμοις.
n ὑπὲρ μὲν τῆς ἰδίας δόξης G. vulg. ὑπὲρ τῆς ἰδίας χώρας.

ἐχόντων· ὑπὲρ ἧς ὁτιοῦν πάσχειν ἄξιον, [o] ὥστε μὴ καταισ- c
σχῦναι τὴν πόλιν, μηδὲ [p] περιιδεῖν τὴν τάξιν λιποῦσαν, εἰς
109 ἣν οἱ πατέρες κατέστησαν αὐτήν. Πολλῶν δὲ πραγμάτων
[q] ἡμῖν καὶ δεινῶν ἐφεστώτων, ἃ δεῖ διαφυγεῖν, ἐκεῖνο μά-
λιστα φυλακτέον, ὅπως μηδὲν ἀνάνδρως φανησόμεθα
διαπραττόμενοι μηδὲ συγχωροῦντες τοῖς πολεμίοις παρὰ
110 τὸ δίκαιον. αἰσχρὸν γὰρ τοὺς ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων ἀξιω- d
θέντας ὀφθῆναι τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας, καὶ τοσοῦ-
τον ἀπολειφθῆναι τῶν προγόνων, ὥστε τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ
τοῖς ἄλλοις ἐπιτάττειν ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἡμᾶς δ' ὑπὲρ
τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ [r] κελευόμενον μὴ τολμᾶν διακινδυνεύειν.
111 [v] Ἄξιον δὲ καὶ τὴν [s] Ὀλυμπιάδα καὶ τὰς ἄλλας
αἰσχυνθῆναι πανηγύρεις, ἐν αἷς ἕκαστος ἡμῶν ζηλωτότε
ρος [t] ἦν καὶ θαυμαστότερος τῶν ἀθλητῶν τῶν ἐν τοῖς e
ἀγῶσι τὰς νίκας ἀναιρουμένων. εἰς ἃς [u] τίς ἂν ἐλθεῖν
τολμήσειεν, ἀντὶ [x] μὲν τοῦ τιμᾶσθαι [y] καταφρονηθησό-
μενος, ἀντὶ δὲ τοῦ περιστατος ὑπὸ πάντων δι' ἀρετὴν εἶ-
ναι περιβλεπτος ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ κακια γενησομενος, 136
112 ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὀψόμενος μὲν τοὺς οἰκέτας [z] ἀπὸ τῆς
χώρας ἧς οἱ πατέρες ἡμῖν κατέλιπον ἀπαρχὰς καὶ θυσίας
μείζους ἡμῶν ποιουμένους, [a] ἀκουσόμενος δ' αὐτῶν τοιαύ-

[o] ὥστε μὴ καταισχῦναι G. vulg. καὶ μὴ καταισχύνειν.

[p] περιιδεῖν τὴν τάξιν λιποῦσαν G. περιιδειν τὴν τάξιν ἐκλιποῦσαν T. vulg. περιιδεῖν αὐτὴν ἐκλείπουσαν τὴν τάξιν.

[q] ἡμῖν καὶ δεινῶν G. vulg. καὶ δεινῶν ἡμῖν.

[r] κελευόμενον—διακινδυνεύειν G. vulg. προσταττόμενον—κινδυνεύειν.

[s] Ὀλυμπιάδα G. vulg. Ὀλυμπίαν.

[t] ἦν] om. T.

[u] τίς ἂν ἐλθεῖν τολμήσειεν G. vulg. τίνας ἂν τολμήσειν ἡμῶν οἴεσθε ἐλθεῖν.

[x] μὲν] μέντοι G.

[y] καταφρονηθησόμενος—περίστατος—περίβλεπτος—γενησόμενος—ὀψόμενος G. vulg. καταφρονηθησομένους—περιστάτους—περιβλέπτους—γενησομένους—ὀψομένους.

[z] ἀπὸ τῆς χώρας ἧς G. vulg. ἐκ τῆς χώρας ἣν.

[a] ἀκουσόμενος G. vulg. ἀκουσομένους.

ταις βλασφημίαις χρωμένων, [b] οἵαις περ εἰκὸς τοὺς χαλεπώτερον μὲν τῶν ἄλλων δεδουλευκότας, ἐξ ἴσου δὲ νῦν τὰς συνθήκας τοῖς δεσπόταις πεποιημένους· ἐφ' αἷς ἕκαστος ἡμῶν [c] οὕτως [d] ἂν ἀλγήσειεν, ὡς οὐδεὶς ἂν τῶν ζώ-
113 των διὰ [e] λόγου δηλώσειεν. Ὑπὲρ ὧν χρὴ βουλεύεσθαι, b καὶ μὴ [f] τότ' ἀγανακτεῖν ὅτ' οὐδὲν ἡμῖν ἔσται πλέον, ἀλλὰ νῦν σκοπεῖν ὅπως μηδὲν συμβήσεται [g] τοιοῦτον. ὡς ἔστιν ἓν τῶν αἰσχρῶν πρότερον μὲν μηδὲ [h] τὰς τῶν ἐλευθέρων ἰσηγορίας [i] ἀνέχεσθαι, νῦν δὲ καὶ τὴν τῶν δού-
114 λων παῤῥησίαν ὑπομένοντας φαίνεσθαι. δόξομεν [k] γὰρ τὸν παρελθόντα χρόνον ἀλαζονεύεσθαι, καὶ τὴν μὲν φύσιν ὁμοίοι τοῖς ἄλλοις εἶναι, ταῖς δ' αἰθαδείαις καὶ ταῖς σεμνότησιν οὐκ [l] ἀληθιναῖς ἀλλὰ πεπλασμέναις κεχρῆ- c σθαι. Μηδὲν οὖν [m] ἐνδῶμεν τοιοῦτον τοῖς εἰθισμένοις ἡμᾶς κακολογεῖν, ἀλλὰ [n] τοὺς λόγους αὐτῶν ἐξελέγξαι πειραθῶμεν, ὅμοιοι γενόμενοι τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις.
115 Ἀναμνήσθητε δὲ [o] τῶν ἐν Διπαίᾳ πρὸς Ἀρκάδας ἀγωνισαμένων, οὓς φασιν ἐπὶ μιᾶς ἀσπίδος παραταξαμένους τρόπαιον στῆσαι πολλῶν μυριάδων, καὶ τῶν [p] τρια- d κοσίων τῶν ἐν [q] Θυρέαις ἅπαντας Ἀργείους μάχῃ νικησάντων, καὶ τῶν [r] χιλίων τῶν εἰς Θερμοπύλας ἀπαντη-

[b] οἵαις] αἷς T.
[c] οὕτως] om. pr. G.
[d] ἂν ἀλγήσειεν G. ἀναγκάσειεν T. vulg. ἀναγκάσειαν.
[e] λόγου δηλώσειεν G. vulg. λόγων δηλώσαι vel cum T. δηλώσῃ.
[f] τοτ'] ποτ' T.
[g] τοιοῦτον G. vulg. τοιοῦτο.
[h] τὰς] Malim τῆς cum Coraë.
[i] ἀνέχεσθαι G. vulg. ἀνασχέσθαι.
[k] γὰρ] om. T.
[l] ἀληθιναῖς ἀλλὰ πεπλασμέναις κεχρῆσθαι] ἀληθινῶς ἀλλὰ καταπεπλασμένως χρῆσθαι G.
[m] ἐνδῶμεν τοιοῦτον τοῖς G. vulg. ἐνδῶμεν τοῖς.
[n] τοὺς λόγους αὐτῶν G. vulg. τοὺς μὲν λόγους T. τοὺς λόγους μέν.
[o] τῶν ἐν Διπαίᾳ πρὸς Ἀρκάδας ἀγωνισαμένων G. vulg. τῶν προγόνων τῶν πρὸς τοὺς Ἀρκάδας ἠγωνισμένων.
[p] τριακοσίων τῶν] τριακοσίων ἢ τῶν T.
[q] θυρέαις G. vulg. Θυρεαῖς.
[r] χιλίων τῶν εἰς] χιλίων εἰς T.

116 σάντων, οἱ πρὸς ἑβδομήκοντα [s] μυριάδας τῶν βαρβάρων
συμβαλόντες οὐκ ἔφυγον οὐδ' ἠττήθησαν, ἀλλ' ἐνταῦθα
τὸν βίον ἐτελεύτησαν [t] οὗπερ ἐτάχθησαν, τοιούτους [u] σφᾶς
αὐτοὺς παρασχόντες, ὥστε τοὺς μετὰ τέχνης ἐγκωμιά-
ζοντας μὴ δύνασθαι τοὺς ἐπαίνους ἐξισῶσαι ταῖς ἐκείνων
117 ἀρεταῖς. Ἁπάντων οὖν τούτων [x] ἀναμνησθέντες ἐρρωμε- e
νέστερον ἀντιλαβώμεθα τοῦ [y] πολέμου, καὶ μὴ [z] περι-
μένωμεν ὡς ἄλλων τινῶν τὰς παρούσας ἀτυχίας ἰασο-
μένων, ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐφ' ἡμῶν γεγόνασιν, ἡμεῖς [a] αὐτὰς
καὶ διαλῦσαι πειραθῶμεν. χρὴ [b] δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγα- 137
118 θοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς φαίνεσθαι διαφέροντας· αἱ
μὲν γὰρ εὐτυχίαι καὶ τοῖς φαύλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς
κακίας συγκρύπτουσιν, αἱ δὲ δυσπραξίαι ταχέως κατα-
φανεῖς ποιοῦσιν, [c] ὁποῖοί τινες ἕκαστοι τυγχάνουσιν ὄντες·
ἐν αἷς ἡμῖν ἐπισκεπτέον ἐστίν, [d] εἴτι τῶν ἄλλων ἄμεινον
τεθράμμεθα καὶ πεπαιδεύμεθα πρὸς ἀρετήν.
119 Ἔστι δ' οὐδὲν ἀνέλπιστον ἐκ τῶν [e] νῦν παρόντων συμ- b
βῆναί τι τῶν [f] δεόντων ἡμῖν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν
ὅτι πολλαὶ πράξεις ἤδη τοιαῦται γεγόνασιν, ἃς ἐν ἀρχῇ
μὲν ἅπαντες ὑπέλαβον εἶναι συμφορᾶς, καὶ τοῖς παθοῦ-
σι συνηχθέσθησαν, ὕστερον δὲ τὰς αὐτὰς ταύτας ἔγνωσαν
120 μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίας γεγενημένας. Καὶ τί δεῖ τὰ
πόρρω λέγειν; [g] ἀλλὰ καὶ νῦν τὰς πόλεις [h] τάς γε πρω-
τευούσας, λέγω [i] δὲ τὴν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων, εὔροιμεν

[s] μυριάδας] μυριάδων T.
[t] οὗπερ G. vulg. οὗ.
[u] σφᾶς] om. G.
[x] ἀναμνησθέντες ἐρρωμενέστερον G. vulg. μνησθέντες ἐρρωμένως.
[y] πολέμου G.T. vulg. πολεμεῖν.
[z] περιμένωμεν G. vulg. περιμείνωμεν.
[a] αὐτὰς καὶ διαλῦσαι G. vulg. αὐτὰς διαλῦσαι.
[b] δὲ G. vulg. γάρ.
[c] ὁποῖοί τινες G. vulg. οἷοί περ.
[d] εἴ τι G. vulg. ὅτι.
[e] νῦν G. vulg. νυνί.
[f] δεόντων G. vulg. μὴ παρόντων.
[g] ἀλλὰ καὶ νῦν G. vulg. ἀλλὰ νῦν.
[h] τάς γε G. vulg. τάς.
[i] δὲ G. vulg. δή.

ἂν οὐκ ἐκ τῆς εἰρήνης μεγάλην ἐπίδοσιν [k] λαβούσας, ἀλλ' c
ἐξ ὧν ἐν τῷ πολέμῳ [l] προδυστυχήσασαί πάλιν [m] αὐτὰς
ἀνέλαβον, ἐκ δὲ τούτων τὴν μὲν [n] ἡγεμόνα τῶν Ἑλλήνων
καταστᾶσαν, τὴν δ' ἐν τῷ παρόντι τηλικαύτην γεγενη-
121 μένην, ὅσην οὐδεὶς [o] πώποτ' ἔσεσθαι προσεδόκησεν. αἱ γὰρ
ἐπιφάνειαι καὶ λαμπρότητες οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας, ἀλλ'
ἐκ τῶν ἀγώνων γίγνεσθαι φιλοῦσιν. ὧν ἡμᾶς ὀρέγεσθαι
προσήκει, μήτε τῶν σωμάτων μήτε τῆς ψυχῆς μήτε τῶν d
122 ἄλλων ὧν ἔχομεν μηδενὸς φειδομένους. [p] ἢν γὰρ [q] κατ-
ορθώσωμεν καὶ τὴν πόλιν εἰς [r] ταὐτὸ καταστῆσαι δυνη-
θῶμεν, ἐξ ὥνπερ ἐκπέπτωκε, καὶ τῶν προγεγενημένων
μᾶλλον [s] θαυμασθησόμεθα, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις οὐδε-
μίαν ὑπερβολὴν ἀνδραγαθίας [t] ὑπολείψομεν, ἀλλὰ καὶ
τοὺς βουλομένους [u] εὐλογεῖν ἡμᾶς ἀπορεῖν ποιήσομεν, [x] ὅ
123 τι τῶν πεπραγμένων ἡμῖν ἄξιον ἐροῦσιν. δεῖ δὲ μηδὲ τοῦτο e
λανθάνειν ὑμᾶς, ὅτι [y] πάντες τῷ συλλόγῳ τούτῳ καὶ τοῖς
γνωσθησομένοις ὑφ' ἡμῶν [z] προσέχουσι τὸν νοῦν. ὥσπερ
οὖν ἐν κοινῷ θεάτρῳ τῶν Ἑλλήνων διδοὺς ἔλεγχον ἕκα-
στος ὑμῶν τῆς αὑτοῦ φύσεως, οὕτω διακείσθω τὴν γνώ-
μην.

124 [v] Ἔστι δ' ἁπλοῦν τὸ καλῶς βουλεύσασθαι περὶ τού- 138
των. [a] ἢν [b] μὲν γὰρ ἐθέλωμεν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῶν δι-

[k] λαβούσας G. vulg. λαμβανούσας.
[l] προδυστυχήσασαι G. vulg. δυστυχήσασαι.
[m] αὐτὰς ἀνέλαβον.
[n] ἡγεμόνα τῶν Ἑλλήνων καταστᾶσαν G. vulg. ἡγεμόνα καταστᾶσαν.
[o] πώποτ' ἔσεσθαι G. vulg. ἔσεσθαι πώποτε.
[p] ἢν G. vulg. ἐάν.
[q] κατορθώσωμεν] κατορθώκωμεν T.
[r] ταὐτὸ] ταυτὸν T.
[s] θαυμασθησόμεθα G. vulg. ἐγκωμιασθησόμεθα.
[t] ὑπολείψομεν] καταλείψομεν G.
[u] εὐλογεῖν ἡμᾶς G. vulg. ἡμᾶς εὐλογεῖν.
[x] ὅ τι—ἄξιον G. vulg. τί—ἀξίως.
[y] πάντες] πάντας T.
[z] προσέχουσι G. vulg. προσέξουσι.
[a] ἢν G. vulg. ἐάν.
[b] μὲν] om. T.

καίων, οὐ μόνον εὐδοκιμήσομεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπίλοιπον
χρόνον ἀσφαλῶς ἡμῖν ἐξέσται ζῆν· εἰ δὲ [c] φοβησόμεθα
τοὺς κινδύνους, εἰς πολλὰς ταραχὰς καταστήσομεν ἡμᾶς
125 αὐτούς. [d] Παρακαλέσαντες οὖν ἀλλήλους ἀποδῶμεν τὰ
τροφεῖα τῇ πατρίδι, καὶ μὴ περιίδωμεν ὑβρισθεῖσαν τὴν
Λακεδαίμονα καὶ καταφρονηθεῖσαν, μηδε ψευσθῆναι b
ποιήσωμεν τῶν ἐλπίδων τοὺς εὔνους ἡμῖν ὄντας, μηδὲ
περὶ πλείονος [e] φανῶμεν ποιούμενοι τὸ ζῆν τοῦ παρὰ
126 πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμεῖν, ἐνθυμηθέντες ὅτι κάλλιόν
ἐστιν ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δοξαν ἀντικαταλ-
λάξασθαι, καὶ ψυχῆς [f] ἧς οὐχ ἕξομεν ὀλίγων ἐτῶν,
πρίασθαι [g] τοιαύτην εὔκλειαν ἣ πάντα τὸν αἰῶνα τοῖς ἐξ
ἡμῶν [h] γενομένοις παραμενεῖ, [i] πολὺ μᾶλλον ἢ μικροῦ
[k] χρόνου γλιχομένους μεγάλαις αἰσχύναις ἡμᾶς αὐτοὺς c
127 περιβαλεῖν. Ἡγοῦμαι δ' [l] οὕτως ἂν ὑμᾶς μάλιστα
παροξυνθῆναι πρὸς τὸν πόλεμον, εἰ ταῖς διανοίαις ὥσπερ
παρεστῶτας ἴδοιτε τοὺς γονέας καὶ τοὺς παῖδας τοὺς
[m] ὑμετέρους αὐτῶν, τοὺς μὲν παρακελευομένους μὴ κατ-
αισχῦναι τὸ τῆς Σπάρτης ὄνομα, μηδὲ τοὺς νόμους ἐν
οἷς ἐπαιδεύθημεν, μηδὲ τὰς μάχας τὰς [n] ἐφ' αὐτῶν γε-
128 νομένας, τοὺς δ' ἀπαιτοῦντας τὴν χώραν ἣν οἱ πρόγονοι d
κατέλιπον, [o] καὶ τὴν δυναστειαν τὴν ἐν τοῖς Ἕλλησι, καὶ

[c] φοβησόμεθα G. vulg. φοβηθησόμεθα.

[d] παρακαλέσαντες] παρακαλέσαντας T.

[e] φανῶμεν ποιούμενοι τὸ ζῆν τοῦ G. vulg. ποιούμενοι τὸ ζῆν προδόται φανῶμεν τοῦ.

[f] ἧς οὐχ ἕξομεν T. ἣν οὐχ ἕξομεν G. vulg. ἧς οὐκ εὐπορήσομεν.

[g] τοιαύτην] τοσαύτην T.

[h] γενομένοις G. vulg. γιγνομένοις.

[i] πολὺ μᾶλλον ἢ G.T. vulg. πολὺ γὰρ μᾶλλον κρεῖττον μεγάλου καιροῦ τιμὴν ἀνταλλάξασθαι ἤ.

[k] χρόνου γλιχομένους μεγάλαις G. vulg. χρόνου μεγάλαις.

[l] οὕτως ἂν ὑμᾶς G. vulg. ἂν ὑμᾶς οὕτω.

[m] ὑμετέρους αὐτῶν τοὺς G. vulg. ὑμετέρους τοὺς.

[n] ἐφ' αὐτῶν G. vulg. ἐφ' ἑαυτῶν.

[o] καὶ τὴν δυναστειαν τὴν G. ceteri καὶ δυναστείαν τῶν.

τὴν ἡγεμονίαν ἥνπερ αὐτοὶ παρὰ τῶν πατέρων παρελάβομεν· πρὸς οὓς οὐκ ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν ὡς [p] οὐκ ἀμφότεροι δίκαια τυγχάνουσι λέγοντες.

129 Οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ μακρολογεῖν, πλὴν τοσοῦτον, [q] ὡς [r] πλείστων τῇ πόλει ταύτῃ πολέμων καὶ κινδύνων γεγενημένων οὐδεπώποθ' οἱ πολέμιοι τρόπαιον ἡμῶν ἔστησαν ἡγουμένου βασιλέως ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἡμετέρας. ἔστι δε e νοῦν ἐχόντων ἀνδρῶν, [s] οἵσπερ ἂν ἐν ταῖς μάχαις ἡγεμόσι χρώμενοι κατορθῶσι, τούτοις καὶ [t] περὶ τῶν μελλόντων κινδύνων συμβουλεύουσι μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις πείθεσθαι.

Η.

[u] ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ.

ΠΟΛΛΟΥΣ ὑμῶν οἶμαι θαυμάζειν ἤντινά ποτε γνώ- 140
μην ἔχων περὶ σωτηρίας τὴν πρόσοδον ἐποιησάμην, ὥσπερ τῆς πόλεως ἐν κινδύνοις οὔσης ἢ σφαλερῶς αὐτῇ τῶν πραγμάτων καθεστηκότων, ἀλλ' οὐ πλείους μὲν τριήρεις ἢ διακοσίας κεκτημένης, εἰρήνην δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν χώ-
2 ραν ἀγούσης, καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀρχούσης, ἔτι δὲ b συμμάχους ἐχούσης πολλοὺς μὲν τοὺς [x] ἑτοίμως ἡμῖν, ἤν τι δέῃ, βοηθήσοντας, πολὺ δὲ πλείους τοὺς τὰς συντάξεις ὑποτελοῦντας καὶ τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας· ὧν

[p] οὐκ] οὐδὲν G.
[q] ὡς] ὅτι T.
[r] πλείστων τῇ πόλει ταύτῃ G. vulg. πολλῶν τῇ πόλει.
[s] οἵσπερ ἂν ἐν—κατορθῶσιν G. vulg. οἷσπερ ἐν—κατορθοῦσι.
[t] περὶ] παρὰ T.
[u] ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ G. vulg. Ἀρειοπαγιτικός.
[x] ἑτοίμως G. ceteri ἑτοίμους.

ὑπαρχόντων [y] ἡμᾶς μὲν ἄν τις φήσειεν εἰκὸς εἶναι θαρ-
ρεῖν, ὡς πόρρω τῶν κινδύνων ὄντας, τοῖς δ' ἐχθροῖς τοῖς
ἡμετέροις προσήκειν δεδιέναι καὶ βουλεύεσθαι [z] περὶ τῆς
3 αὐτῶν σωτηρίας. ὑμεῖς μὲν οὖν οἶδ' ὅτι τούτῳ χρώμενοι
τῷ λογισμῷ καὶ τῆς ἐμῆς προσόδου καταφρονεῖτε, καὶ c
πᾶσαν ἐλπίζετε τὴν Ἑλλάδα ταύτῃ τῇ δυνάμει [a] κατα-
σχήσειν· ἐγὼ δὲ δι' αὐτὰ ταῦτα τυγχάνω δεδιώς. ὁρῶ
γὰρ τῶν πόλεων τὰς ἄριστα πράττειν οἰομένας [b] κάκιστα
βουλευομένας καὶ τὰς μάλιστα θαῤῥούσας εἰς πλείστους
4 κινδύνους καθισταμένας. αἴτιον δὲ τούτων ἐστίν, ὅτι τῶν
ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ παραγί- d
γνεται τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ συντέτακται καὶ συνακο-
λουθεῖ τοῖς μὲν πλούτοις καὶ ταῖς δυναστείαις ἄνοια καὶ
μετὰ ταύτης ἀχολασία, ταῖς δ' ἐνδειαις καὶ ταῖς τα- 141
5 πεινότησι σωφροσύνη [c] καὶ μετριότης. ὥστε χαλεπὸν εἶ-
ναι διαγνῶναι ποτέραν ἄν τις δέξαιτο τῶν μεριδων τούτων
τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλιπεῖν. ἴδοιμεν γὰρ ἂν ἐκ
μὲν τῆς φαυλοτέρας εἶναι δοκούσης ἐπὶ τὸ βέλτιον ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς πράξεις ἐπιδιδούσας, ἐκ δέ τῆς κρείτ-
τονος φαινομένης ἐπὶ τὸ χεῖρον εἰθισμένας μεταπίπτειν.
6 καὶ τούτων ἐνεγκεῖν [d] ἔχω παραδείγματα πλεῖστα μὲν
ἐκ τῶν [e] ἰδιωτικῶν πραγμάτων (πυκνοτάτας γὰρ ταῦτα b
λαμβάνει τὰς μεταβολάς) [f] οὐ μὴν ἀλλὰ μείζω γε καὶ
φανερώτερα τοῖς ἀκούουσιν ἐκ τῶν ἡμῖν καὶ Λακεδαιμο-
7 νίοις συμβάντων. ἡμεῖς τε γὰρ ἀναστάτου μὲν τῆς πό-
λεως ὑπὸ τῶν βαρβάρων [g] γεγενημένης διὰ τὸ δεδιέναι καὶ

[y] ἡμᾶς G. vulg. ὑμᾶς.
[z] περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας G. vulg. περὶ σωτηρίας.
[a] κατασχήσειν] καταστήσειν G.
[b] κάκιστα G. vulg. τὰ κάκιστα.
[c] καὶ μετριότης] καὶ πολλὴ μετριότης G.
[d] ἔχω G. vulg. ἔχειν vel ἔχει.
[e] ἰδιωτικῶν] ἰδίων G.
[f] οὐ μὴν ἀλλὰ μείζω γε G. vulg. μείζω δέ.
[g] γεγενημένης G. vulg. γενομένης.

προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν ἐπρωτεύσαμεν τῶν Ἑλλήνων, ἐπειδὴ δ' ἀνυπέρβλητον ὠήθημεν [h] τὴν δύναμιν
8 ἔχειν, παρὰ μικρὸν ἤλθομεν ἐξανδραποδισθῆναι· Λακεδαιμόνιοί τε τὸ μὲν παλαιὸν ἐκ [i] φαύλων καὶ ταπεινῶν c
πόλεων ὁρμηθέντες διὰ τὸ σωφρόνως ζῆν καὶ στρατιωτικῶς κατέσχον Πελοπόννησον, μετὰ δὲ ταῦτα [k] μεῖζον
φρονήσαντες τοῦ δέοντος, καὶ λαβόντες καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ [l] θάλατταν ἀρχήν, εἰς τοὺς αὐτοὺς [m] κιν-
9 δύνους κατέστησαν ἡμῖν. ὅστις οὖν εἰδὼς τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας καὶ τηλικαύτας δυνάμεις οὕτω
ταχέως ἀναιρεθείσας πιστεύει τοῖς παροῦσι, [n] λίαν ἀνόητός ἐστιν, ἄλλως τε καὶ [o] τῆς μὲν πόλεως ἡμῶν πολὺ
καταδεέστερον νῦν πραττούσης ἢ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, d
τοῦ δὲ μίσους τοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς ἔχθρας τῆς [p] πρὸς βασιλέα πάλιν ἀνακεκαινισμένης, ἃ τότε κατε-
πολέμησεν ἡμᾶς.

10 Ἀπορῶ δὲ πότερον ὑπολάβω μηδὲν μέλειν [q] ὑμῖν τῶν κοινῶν πραγμάτων, [r] ἢ φροντίζειν μὲν αὐτῶν, εἰς τοῦτο
δ' ἀναισθησίας ἥκειν ὥστε λανθάνειν ὑμᾶς εἰς ὅσην ταραχὴν [s] ἡ πόλις καθέστηκεν. ἐοίκατε γὰρ οὕτω διακει- e
μένοις ἀνθρώποις, οἵτινες ἁπάσας μὲν τὰς πόλεις τὰς
ἐπὶ Θράκης ἀπολωλεκότες, πλείω δ' ἢ χίλια τάλαντα
11 μάτην εἰς τοὺς ξένους [t] ἀνηλωκότες, πρὸς δὲ τοὺς Ἕλληνας διαβεβλημένοι καὶ τῷ βαρβάρῳ πολέμιοι γεγονότες,

[h] τὴν δύναμιν ἔχειν G. vulg. ἔχειν τὴν δύναμιν.
[i] φαύλων καὶ ταπεινῶν G. vulg. φαύλων τε καὶ μικρῶν.
[k] μεῖζον G. vulg. μείζω.
[l] θάλατταν G. ceteri θάλασσαν.
[m] κινδύνους κατέστησαν ἡμῖν G. vulg. ἡμῖν κινδύνους κατέστησαν.
[n] λίαν] Addidi e G.
[o] τῆς μὲν πόλεως] τῆς πόλεως G.
[p] πρὸς βασιλέα G. vulg. πρὸς τὸν βασιλέα.
[q] ὑμῖν] om. pr. G.
[r] ἢ] om. pr. G.
[s] ἡ πόλις καθέστηκεν G. vulg. ἡ πόλις ἡμῶν καθέστηκεν.
[t] ἀνηλωκότες G. vulg. ἀπανηλωκότες.

ἔτι δὲ τοὺς μὲν Θηβαίων φίλους σώζειν ἠναγκασμένοι,
τοὺς δ' ἡμετέρους αὐτῶν συμμάχους ἀπολωλεκότες, ἐπὶ 142
τοσαύταις πράξεσιν εὐαγγέλια μὲν δὶς ἤδη τεθύκαμεν,
ῥᾳθυμότερον δὲ περὶ αὐτῶν ἐκκλησιάζομεν τῶν πάντα τὰ
12 δέοντα πραττόντων. Καὶ ταῦτ' εἰκότως καὶ ποιοῦμεν καὶ
πάσχομεν· οὐδὲν γὰρ οἷόν τε γίγνεσθαι κατὰ τρόπον
τοῖς μὴ καλῶς περὶ [u] ὅλης τῆς διοικήσεως βεβουλευμέ-
νοις, ἀλλ' ἐὰν καὶ κατορθώσωσι περί τινας [x] τῶν πρά-
ξεων ἢ διὰ τύχην ἢ δι' ἀνδρὸς ἀρετήν, μικρὸν διαλιπόν- b
τες πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς ἀπορίας κατέστησαν. καὶ
ταῦτα γνοίη τις ἂν ἐκ τῶν περὶ ἡμᾶς [y] γεγενημένων·
13 ἁπάσης γὰρ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν πόλιν ἡμῶν ὑποπε-
σούσης καὶ μετὰ τὴν Κόνωνος ναυμαχίαν καὶ μετὰ τὴν
Τιμοθέου στρατηγίαν, οὐδένα χρόνον τὰς εὐτυχίας κατα-
σχεῖν ἠδυνήθημεν, ἀλλὰ ταχέως διεσκαριφησάμεθα καὶ
διελύσαμεν αὐτάς. πολιτείαν γὰρ τὴν ὀρθῶς [z] ἂν τοῖς
πράγμασι χρησαμένην οὔτ' ἔχομεν οὔτε [a] καλῶς ζητοῦ- c
14 μεν. καίτοι τὰς εὐπραγίας ἅπαντες ἴσμεν καὶ παρα-
γιγνομένας καὶ παραμενούσας οὐ [b] τοῖς τὰ τείχη κάλ-
λιστα καὶ μέγιστα περιβεβλημένοις, οὐδὲ τοῖς μετὰ
πλείστων ἀνθρώπων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον [c] συνηθροισμένοις,
ἀλλὰ τοῖς ἄριστα καὶ σωφρονέστατα τὴν αὐτῶν [d] πόλιν
15 διοικοῦσιν. ἔστι γὰρ ψυχὴ πόλεως οὐδὲν [e] ἕτερον ἢ πολι-
τεία, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν ὅσην [f] περ ἐν σώματι

[u] ὅλης τῆς διοικήσεως G. vulg. τῆς διοικήσεως ὅλης.
[x] τῶν πράξεων G. vulg. πράξεις.
[y] γεγενημένων G. vulg. γενομένων.
[z] ἂν τοῖς πράγμασι χρησαμένην] πράγμασι χρησαμένην G. vulg. ἂν τοῖς πράγμασι χρησομένην.
[a] καλῶς G. vulg. λαβεῖν.
[b] τοῖς τὰ τείχη κάλλιστα καὶ μέγιστα G. vulg. τοῖς τείχη μέγιστα καὶ κάλλιστα.
[c] συνηθροισμένοις G. vulg. ἠθροισμένοις.
[d] πόλιν] Addidi e G.
[e] ἕτερον G. vulg. ἄλλο.
[f] περ] om. G.

φρόνησις. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ βουλευομένη περὶ ἁπάντων,
καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμφορὰς d
διαφεύγουσα. ταύτῃ καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς ῥήτορας
καὶ τοὺς ἰδιώτας ἀναγκαῖόν ἐστιν ὁμοιοῦσθαι, καὶ πρᾶτ-
16 τειν οὕτως ἑκάστους οἵαν περ [g] ἂν [h] ταύτην ἔχωσιν. ἧς
ἡμεῖς διεφθαρμένης οὐδὲν φροντίζομεν, οὐδὲ σκοποῦμεν
ὅπως [i] ἐπανορθώσομεν αὐτήν· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν [k] ἐργα-
στηρίων καθίζοντες κατηγοροῦμεν τῶν καθεστώτων, καὶ
λέγομεν ὡς οὐδέποτ' ἐν δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθη- e
μεν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοίαις αἷς ἔχομεν
μᾶλλον αὐτὴν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων κατα-
λειφθείσης. ὑπὲρ ἧς ἐγὼ καὶ [l] τοὺς λόγους μέλλω ποιεῖ-
17 σθαι καὶ τὴν πρόσοδον ἀπεγραψάμην. εὑρίσκω γὰρ ταύ- 143
την [m] μόνην ἂν γενομένην καὶ τῶν μελλόντων κινδύνων
ἀποτροπὴν καὶ τῶν παρόντων [n] κακῶν ἀπαλλαγήν, ἣν
ἐθελήσωμεν ἐκείνην τὴν δημοκρατίαν ἀναλαβεῖν, ἣν Σό-
λων μὲν ὁ δημοτικώτατος γενόμενος ἐνομοθέτησε, Κλει-
σθένης δὲ ὁ τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν καὶ τὸν δῆμον κα-
18 ταγαγὼν πάλιν ἐξ ἀρχῆς κατέστησεν. ἧς οὐκ ἂν εὕροι-
μεν οὔτε δημοτικωτέραν οὔτε [o] τῇ πόλει μᾶλλον συμφέ-
ρουσαν. τεκμήριον δὲ μέγιστον· οἱ μὲν γὰρ ἐκείνῃ χρώ- b
μενοι, [p] πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενοι καὶ παρὰ
πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμήσαντες, παρ' ἑκόντων τῶν Ἑλ-
λήνων τὴν ἡγεμονίαν ἔλαβον, οἱ δὲ τῆς νῦν παρούσης ἐπι-
θυμήσαντες, ὑπὸ πάντων μισηθέντες καὶ πολλὰ καὶ

[g] ἂν] om. pr. G.
[h] ταύτην G. vulg. αὐτήν.
[i] ἐπανορθώσομεν] ἐπανορθώσωμεν G.
[k] ἐργαστηρίων καθίζοντες κατηγοροῦμεν τῶν καθεστώτων G. vulg. δικαστηρίων τῶν καθεστηκότων κατηγοροῦμεν.
[l] τοὺς λόγους G. vulg. τὸν λόγον.
[m] μόνην ἂν G. vulg. ἂν μόνην.
[n] κακῶν] κινδύνων G.
[o] τῇ πόλει μᾶλλον G. vulg. μᾶλλον τῇ πόλει.
[p] πολλὰ καὶ G. vulg. πολλάκις.

δεινὰ παθόντες, μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις
19 συμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι πῶς χρὴ ταύτην τὴν πο-
λιτείαν ἐπαινεῖν ἢ στέργειν τὴν τοσούτων μὲν κακῶν [q] αἰ- c
τίαν πρότερον γενομένην, νῦν δὲ καθ' [r] ἕκαστον τὸν ἐνιαυ-
τὸν ἐπὶ τὸ [s] χεῖρον φερομένην; πῶς δ' οὐ [t] χρὴ δεδιέναι
μὴ [u] τοσαύτης ἐπιδόσεως γιγνομένης τελευτῶντες εἰς
τραχύτερα πράγματα τῶν τότε [x] γενομένων ἐξοκείλω-
μεν;

20 Ἵνα δὲ μὴ συλλήβδην μόνον ἀκηκοότες, ἀλλ' ἀκριβῶς
εἰδότες ποιῆσθε καὶ τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν [y] κρίσιν αὐτῶν,
ὑμέτερον μὲν ἔργον ἐστὶ παρασχεῖν ὑμᾶς αὐτοὺς προσέ-
χοντας τὸν νοῦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, ἐγὼ δ' ὡς ἂν d
δύνωμαι συντομώτατα [z] περὶ ἀμφοτέρων τούτων πειρά-
σομαι διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς.

21 Οἱ γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὴν πόλιν διοικοῦντες
κατεστήσαντο πολιτείαν οὐκ ὀνόματι μὲν τῷ [a] κοινοτάτῳ
καὶ πραοτάτῳ προσαγορευομένην, ἐπὶ δὲ τῶν πράξεων οὐ
22 τοιαύτην τοῖς ἐντυγχάνουσι φαινομένην, [b] οὐδ' ἢ τοῦτον
τὸν τρόπον ἐπαίδευε τοὺς πολίτας ὥσθ' ἡγεῖσθαι τὴν μὲν
ἀκολασίαν δημοκρατίαν, τὴν δὲ παρανομίαν ἐλευθερίαν, e
τὴν δὲ παῤῥησίαν ἰσονομίαν, τὴν δ' ἐξουσίαν τοῦ ταῦτα
ποιεῖν εὐδαιμονίαν, [c] ἀλλὰ μισοῦσα καὶ κολάζουσα τοὺς
τοιούτους βελτίους καὶ σωφρονεστέρους ἅπαντας τοὺς

[q] αἰτίαν πρότερον G. vulg. πρότερον αἰτίαν.

[r] ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν] ἕκαστον μὲν τὸν ἐνιαυτὸν G. vulg. ἕκαστον ἐνιαυτόν.

[s] χεῖρον φερομένην G. vulg. χεῖρον ἀεὶ φερομένην.

[t] χρὴ G. vulg. δεῖ.

[u] τοσαύτης] τοιαύτης G.

[x] γενομένων] γιγνομένων G.

[y] κρίσιν αὐτῶν G. vulg. κρίσιν περὶ αὐτῶν.

[z] περὶ ἀμφοτέρων τούτων πειράσομαι G. vulg. πειράσομαι περὶ ἀμφοτέρων τούτων.

[a] κοινοτάτῳ καὶ πραοτάτῳ] πραοτάτῳ καὶ ὀνομαστοτάτῳ G.

[b] οὐδ' ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπαίδευεν G. vulg. οὐδὲ τὸν τρόπον τοῦτον ἐπαίδευεν.

[c] ἀλλὰ μισοῦσα G. vulg. ἀλλὰ καὶ μισοῦσα.

23 πολίτας ἐποίησεν. μέγιστον δ' αὐτοῖς συνεβάλετο πρὸς
τὸ καλῶς οἰκεῖν τὴν πόλιν, ὅτι δυοῖν [d] ἰσοτήτοιν νομιζο- 144
μέναιν εἶναι, καὶ τῆς μὲν ταὐτὸν ἅπασιν ἀπονεμούσης
τῆς [e] δὲ τὸ προσῆκον ἑκάστοις, οὐκ [f] ἠγνόουν τὴν χρησι-
24 μωτέραν, ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσαν τοὺς χρη-
στοὺς [g] καὶ τοὺς πονηροὺς ἀπεδοκίμαζον ὡς οὐ δικαίαν
οὖσαν, τὴν δὲ [h] κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον τιμῶσαν καὶ
κολάζουσαν προῃροῦντο, καὶ διὰ ταύτης ᾤκουν τὴν πόλιν,
οὐκ ἐξ ἁπάντων τὰς ἀρχὰς [i] κληροῦντες, ἀλλὰ τοὺς βελ-
τίστους καὶ τοὺς ἱκανωτάτους ἑφ' ἕκαστον τῶν ἔργων b
25 προκρίνοντες. τοιούτους γὰρ ἤλπιζον ἔσεσθαι καὶ τοὺς
ἄλλους, οἷοί περ ἂν ὦσιν οἱ τῶν πραγμάτων ἐπιστα-
τοῦντες. ἔπειτα καὶ δημοτικωτέραν ἐνόμιζον [k] εἶναι ταύ-
την τὴν κατάστασιν [l] ἢ τὴν διὰ τοῦ λαγχάνειν γιγνο-
26 μένην· ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν τύχην [m] βραβεύσειν,
καὶ πολλάκις λήψεσθαι τὰς ἀρχὰς τοὺς ὀλιγαρχίας
ἐπιθυμοῦντας, ἐν δὲ τῷ προκρίνειν τοὺς ἐπιεικεστάτους
τὸν δῆμον ἔσεσθαι κύριον ἐλέσθαι τοὺς ἀγαπῶντας μά- c
27 λιστα τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν. Αἴτιον δ' ἦν τοῦ ταῦ-
τα τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν καὶ μὴ περιμαχήτους εἶναι
τὰς ἀρχάς, ὅτι [n] μεμαθηκότες ἦσαν ἐργάζεσθαι καὶ φεί-
δεσθαι, καὶ μὴ τῶν μὲν οἰκείων ἀμελεῖν τοῖς δ' ἀλλο-
τρίοις ἐπιβουλεύειν, μηδ' ἐκ τῶν δημοσίων τὰ σφέτερ'
αὐτῶν διοικεῖν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἑκάστοις ὑπαρχόντων, [o] ὁπότε

[d] ἰσοτήτοιν] ἰσοτήτων pr. G.
[e] δὲ τὸ G. vulg. δὲ πρὸς τό.
[f] ἠγνόουν τὴν G. vulg. ἠγνόουν τούτων τήν.
[g] καὶ τοὺς πονηροὺς G. vulg. καὶ πονηρούς.
[h] κατὰ τὴν ἀξίαν G. vulg. κατ' ἀξίαν.
[i] κληροῦντες] πληροῦντες G.
[k] εἶναι ταύτην G. vulg. ταύτην εἶναι.
[l] ἢ τὴν—γιγνομένην G. vulg. τῆς—γιγνομένης.
[m] βραβεύσειν G. vulg. βραβεύειν.
[n] μεμαθηκότες G. vulg. μεμελετηκότες.
[o] ὁπότε δεήσειε] εἴποτε δεήσει G.

δεήσειε, [p] τοῖς κοινοῖς ἐπαρκεῖν, μηδ' ἀκριβέστερον εἰδέναι
τὰς ἐκ τῶν ἀρχείων προσόδους ἢ τὰς ἐκ τῶν ἰδίων γι- d
28 γνομένας αὐτοῖς. οὕτω δ' [q] ἀπείχοντο σφόδρα τῶν τῆς
πόλεως, ὥστε χαλεπώτερον ἦν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις
εὑρεῖν τοὺς βουλομένους ἄρχειν ἢ νῦν τοὺς μηδὲν δεομένους·
οὐ γὰρ ἐμπορίαν ἀλλὰ λειτουργίαν ἐνόμιζον εἶναι τὴν τῶν
κοινῶν ἐπιμέλειαν, οὐδ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐσκό-
πουν [r] ἐλθόντες εἴ τι λῆμμα παραλελοίπασιν οἱ πρότερον
ἄρχοντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἴ τινος πράγματος κα- e
29 τημελήκασι τῶν τέλος ἔχειν κατεπειγόντων. ὡς δὲ συν-
τόμως εἰπεῖν, ἐκεῖνοι διεγνωκότες ἦσαν ὅτι δεῖ τὸν μὲν
δῆμον ὥσπερ τύραννον καθιστάναι τὰς ἀρχὰς καὶ κολά-
ζειν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας καὶ κρίνειν περὶ τῶν ἀμφισβη- 145
τουμένων, τοὺς δὲ σχολὴν ἄγειν δυναμένους καὶ βίον
ἱκανὸν κεκτημένους ἐπιμελεῖσθαι τῶν κοινῶν ὥσπερ [s] οἰ-
30 κέτας, καὶ δικαίους μὲν γενομένους ἐπαινεῖσθαι καὶ
στέργειν [t] ταύτῃ τῇ τιμῇ, κακῶς δὲ διοικήσαντας μηδε-
μιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν, ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις ζη-
μίαις περιπίπτειν. καίτοι πῶς ἄν [u] τις εὕροι ταύτης
βεβαιοτέραν ἢ δικαιοτέραν δημοκρατίαν, τῆς τοὺς μὲν
δυνατωτάτους ἐπὶ τὰς πράξεις καθιστάσης, αὐτῶν δὲ b
τούτων τὸν δῆμον κύριον ποιούσης;
31 Τὸ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς πολιτείας τοιοῦτον ἦν αὐ-
τοῖς· ῥᾴδιον δ' ἐκ τούτων [x] καταμαθεῖν ὡς [y] καὶ τὰ καθ'
ἡμέραν ἑκάστην ὀρθῶς καὶ νομίμως πράττοντες διετέλε-

[p] τοῖς G. vulg. καὶ τοῖς.
[q] ἀπείχοντο σφόδρα τῶν G. vulg. ἀπείχοντο τῶν.
[r] ἐλθόντες] Sumpsi e G.
[s] οἰκέτας G. vulg. οἰκειστάτων.
[t] ταύτῃ τῇ τιμῇ G. vulg. ταύτην τὴν τιμήν.
[u] τις εὕροι ταύτης β. ἢ δ. δημοκρατίαν G. vulg. τις ταύτης ἢ β. ἢ δ. δημοκρατίαν εὕροι.
[x] καταμαθεῖν G. vulg. καταμανθάνειν.
[y] καὶ τὰ καθ'] καὶ καθ' G.

σαν. ἀνάγκη γὰρ τοῖς περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων καλὰς
τὰς ὑποθέσεις πεποιημένοις [z] καὶ τὰ μέρη τὸν αὐτὸν τρό-
πον ἔχειν ἐκείνοις.

32 Καὶ πρῶτον μὲν τὰ περὶ τοὺς θεούς (ἐντεῦθεν γὰρ
[a] ἄρχεσθαι δίκαιον) οὐκ ἀνωμάλως οὐδ' ἀτάκτως οὔτ' c
ἐθεράπευον οὔτ' ὠργίαζον· οὐδ' [b] ὁπότε μὲν δόξειεν αὐτοῖς,
τριακοσίους βοῦς ἔπεμπον, ὁπότε δὲ τύχοιεν, τὰς πατρί-
33 ους θυσίας ἐξέλειπον· οὐδὲ τὰς μὲν ἐπιθέτους ἑορτάς, αἷς
[c] ἑστίασίς τις προσείη, μεγαλοπρεπῶς ἦγον, ἐν δὲ τοῖς
ἁγιωτάτοις τῶν ἱερῶν ἀπὸ μισθωμάτων ἔθυον· ἀλλ' ἐκεῖνο
μόνον ἐτήρουν, ὅπως μηδὲν μήτε τῶν πατρίων [d] καταλύ- d
34 σουσι μήτ' ἔξω τῶν νομιζομένων προσθήσουσιν. οὐ γὰρ
ἐν ταῖς πολυτελείαις ἐνόμιζον εἶναι τὴν εὐσέβειαν, ἀλλ'
ἐν τῷ μηδὲν [e] κινεῖν ὧν αὐτοῖς οἱ πρόγονοι παρέδοσαν.
[f] καὶ γάρ τοι καὶ τὰ παρὰ τῶν θεῶν οὐκ ἐμπλήκτως
οὐδὲ ταραχωδῶς αὐτοῖς συνέβαινεν, ἀλλ' εὐκαίρως καὶ
πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς χώρας καὶ πρὸς τὴν συγκομιδὴν
τῶν καρπῶν.

35 Παραπλησίως δὲ τοῖς [g] εἰρημένοις καὶ τὰ πρὸς σφᾶς e
αὐτοὺς διῴκουν. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν κοινῶν ὡμονόουν,
ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν ἴδιον βίον τοσαύτην ἐποιοῦντο πρό-
νοιαν ἀλλήλων, ὅσην περ χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας καὶ
πατρίδος κοινωνοῦντας. οἵ τε γὰρ πενέστεροι τῶν πολι- 146
τῶν τοσοῦτον ἀπεῖχον τοῦ φθονεῖν τοῖς πλείω κεκτημένοις,
36 ὥσθ' ὁμοίως ἐκήδοντο τῶν οἴκων τῶν μεγάλων ὥσπερ τῶν
σφετέρων αὐτῶν, ἡγούμενοι τὴν ἐκείνων εὐδαιμονίαν αὐτοῖς

[z] καὶ τὰ G. vulg. καὶ κατὰ τά.
[a] ἄρχεσθαι δίκαιον G. vulg. ἄρχεσθαι δίκαιόν μοι δοκεῖ.
[b] ὁπότε G. vulg. εἴποτε.
[c] ἑστίασις] ἱστίασις G.
[d] καταλύσουσι] καταλύουσι G.
[e] κινεῖν] ποιεῖν G.
[f] καὶ γάρ τοι G. vulg. τοιγάρτοι.
[g] εἰρημένοις G. vulg. προειρημένοις.

εὐπορίαν ὑπάρχειν· οἵ τε τὰς οὐσίας ἔχοντες οὐχ ὅπως
ὑπερεώρων τοὺς καταδεέστερον πράττοντας, ἀλλ' ὑπο-
λαμβάνοντες αἰσχύνην αὐτοῖς εἶναι τὴν τῶν πολιτῶν
ἀπορίαν ἐπήμυνον ταῖς ἐνδείαις, τοῖς μὲν γεωργίας ἐπὶ
μετρίαις μισθώσεσι παραδιδόντες, τοὺς δὲ κατ' ἐμπορίαν b
ἐκπέμποντες, τοῖς δ' εἰς τὰς ἄλλας ἐργασίας ἀφορμὴν
37 παρέχοντες. [h] οὐ γὰρ ἐδεδίεσαν μὴ δυοῖν θάτερον πάθοιεν,
ἢ πάντων στερηθεῖεν, ἢ πολλὰ πράγματα σχόντες μέρος
τι κομίσαιντο τῶν [i] προεθέντων· ἀλλ' ὁμοίως ἐθάρρουν περὶ
τῶν ἔξω [k] δεδομένων ὥσπερ περὶ τῶν [l] ἔνδον [m] κειμένων.
38 ἐώρων γὰρ τοὺς περὶ τῶν [n] συμβολαίων κρίνοντας οὐ ταῖς
ἐπιεικείαις [o] χρωμένους, ἀλλὰ τοῖς νόμοις πειθομένους, c
οὐδ' ἐν τοῖς τῶν ἄλλων ἀγῶσιν αὐτοῖς ἀδικεῖν ἐξουσίαν
παρασκευάζοντας, ἀλλὰ μᾶλλον ὀργιζομένους τοῖς ἀπο-
39 στεροῦσιν αὐτῶν τῶν ἀδικουμένων, καὶ νομίζοντας διὰ
τοὺς ἄπιστα τὰ συμβόλαια ποιοῦντας μείζω βλάπτε-
σθαι τοὺς πένητας τῶν πολλὰ κεκτημένων· τοὺς μὲν
γάρ, ἢν παύσωνται [p] προϊέμενοι, μικρῶν προσόδων [q] ἀπο-
στερηθήσεσθαι, τοὺς δ', [r] ἢν ἀπορήσωσι τῶν ἐπαρκούντων,
40 εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν [s] καταστήσεσθαι. καὶ γάρ τοι d
διὰ [t] τὴν γνώμην ταύτην οὐδεὶς οὔτ' ἀπεκρύπτετο τὴν οὐ-
σίαν οὔτ' ὤκνει [u] συμβάλλειν, ἀλλ' ἥδιον ἐώρων τοὺς
δανειζομένους ἢ τοὺς ἀποδιδόντας. ἀμφότερα γὰρ αὐτοῖς

[h] οὐ G. vulg. οὐδέ.
[i] προεθέντων] ἐθέντων, supra posita a rec. manu præpositione προ, G. vulg. πρόσθεν ὄντων.
[k] δεδομένων G. vulg. διδομένων.
[l] ἔνδον] οἴκοι G.
[m] κειμένων G. vulg. ἀποκειμένων.
[n] συμβολαίων G. vulg. τοιούτων.
[o] χρωμένους G. vulg. καταχρωμένους.
[p] προϊέμενοι G. vulg. προσποιούμενοι.
[q] ἀποστερηθήσεσθαι G. vulg. ἀποστερήσεσθαι.
[r] ἢν G. vulg. ἂν.
[s] καταστήσεσθαι G. vulg. κατασταθήσεσθαι.
[t] τὴν γνώμην ταύτην οὐδεὶς G. vulg. ταύτην τὴν γνώμην.
[u] συμβάλλειν ἀλλ' G. vulg. συμβάλλειν οὐδείς, ἀλλ'.

συνέβαινεν, ἅπερ ἂν βουληθεῖεν ἄνθρωποι νοῦν ἔχοντες· ἅμα γὰρ τούς τε πολίτας ὠφέλουν καὶ τὰ σφέτερ' αὐ-
41 τῶν [x] ἐνεργὰ καθίσταsαν. κεφάλαιον δὲ τοῦ καλῶς ἀλλήλοις ὁμιλεῖν· αἱ μὲν γὰρ κτήσεις ἀσφαλεῖς ἦσαν, e
οἷσπερ κατὰ τὸ δίκαιον ὑπῆρχον, αἱ δὲ [y] χρήσεις κοιναὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις τῶν πολιτῶν.

42 [v]Ἴσως ἂν οὖν [z] τις ἐπιτιμήσειεν τοῖς εἰρημένοις, ὅτι τὰς μὲν πράξεις ἐπαινῶ τὰς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις [a] γεγενημένας, τὰς δ' αἰτίας οὐ φράζω, δι' ἃς οὕτω καλῶς 147
[b] καὶ τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς εἶχον καὶ τὴν πόλιν διῴκουν. ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν εἰρηκέναι τι καὶ τοιοῦτον, οὐ μὴν ἀλλ' ἔτι πλείω καὶ σαφέστερον πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν.

43 Ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ ἐν μὲν ταῖς παιδείαις πολλοὺς τοὺς ἐπιστατοῦντας εἶχον, ἐπειδὴ δ' εἰς ἄνδρας δοκιμασθεῖεν, ἐξῆν αὐτοῖς ποιεῖν ὅ τι βουληθεῖεν, ἀλλ' ἐν [c] αὐταῖς ταῖς ἀκμαῖς [d] πλέονος ἐπιμελείας ἐτύγχανον ἢ παῖδες ὄντες. b
οὕτω γὰρ [e] ἡμῶν οἱ πρόγονοι σφόδρα περὶ τὴν σωφροσύνην ἐσπούδαζον, ὥστε τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ἐπέστησαν ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐκοσμίας, ἧς οὐχ οἷόν τ' ἦν μετασχεῖν πλὴν τοῖς καλῶς γεγονόσι καὶ πολλὴν ἀρετὴν
[f] ἐν τῷ βίῳ καὶ σωφροσύνην ἐνδεδειγμένοις, [g] ὥστ' εἰκότως
44 αὐτὴν διενεγκεῖν τῶν ἐν τοῖς Ἕλλησι συνεδρίων. Σημείοις c
δ' ἄν τις χρήσαιτο περὶ τῶν τότε καθεστώτων καὶ τοῖς

[x] ἐνεργὰ] ἔργα pr. G.
[y] χρήσεις κοιναὶ G. vulg. χρήσεις ἐπίσης κοιναί.
[z] τις ἐπιτιμήσειεν G. vulg. τινὲς ἐπιτιμήσειαν.
[a] γεγενημένας] γιγνομένας G.
[b] καὶ τὰ πρὸς G. vulg. καὶ πρός.
[c] αὐταῖς] ταύταις G.
[d] πλέονος G. vulg. πλείονος.
[e] ἡμῶν οἱ πρόγονοι σφόδρα G. vulg. οἱ πρόγονοι ἡμῶν.
[f] ἐν τῷ βίῳ καὶ σωφροσύνην G. vulg. καὶ σωφροσύνην ἐν τῷ βίῳ.
[g] ὥστ' εἰκότως αὐτὴν G. vulg. ὥστε πάντων αὐτὴν εἰκότως.

ἐν τῷ παρόντι γιγνομένοις· ἔτι [h] γὰρ καὶ νῦν ἁπάντων τῶν περὶ τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν [i] δοκιμασίαν κατημελημένων ἴδοιμεν ἂν τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις πράγμασιν οὐκ ἀνεκτοὺς ὄντας, ἐπειδὰν εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβῶσιν, ὀκνοῦντας τῇ φύσει χρῆσθαι καὶ μᾶλλον τοῖς ἐκεῖ νομίμοις ἢ ταῖς αὐτῶν κακίαις ἐμμένοντας. τοσοῦτον [k] φόβον ἐκεῖνοι τοῖς πονηροῖς ἐνειργάσαντο, καὶ [l] τοιοῦτο μνημεῖον ἐν τῷ τόπῳ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης ἐγκατέ- d
λιπον.

45 Τὴν δὴ τοιαύτην, ὥσπερ εἶπον, κυρίαν ἐποίησαν [m] τῆς εὐταξίας ἐπιμελεῖσθαι, [n] ἢ τοὺς μὲν οἰομένους ἐνταῦθα βελτίστους ἄνδρας γίγνεσθαι, παρ' οἷς οἱ νόμοι μετὰ πλείστης ἀκριβείας κείμενοι τυγχάνουσιν, ἀγνοεῖν ἐνόμιζεν· οὐδὲν [o] γὰρ ἂν κωλύειν ὁμοίους ἅπαντας εἶναι τοὺς Ἕλληνας ἕνεκά γε τοῦ ῥᾴδιον εἶναι τὰ γράμματα λα-
46 βεῖν παρ' ἀλλήλων. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ [p] τούτων τὴν ἐπί- e
δοσιν εἶναι τῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ἐκ τῶν καθ' [q] ἑκάστην τὴν ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων· τοὺς γὰρ πολλοὺς [r] ὁμοίους τοῖς ἤθεσιν ἀποβαίνειν, ἐν οἷς ἂν ἕκαστοι παιδευθῶσιν. ἐπεὶ τά γε πλήθη καὶ τὰς ἀκριβείας τῶν νόμων σημεῖον εἶναι τοῦ κακῶς οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν [s] ταύτην· ἐμφράγματα 148
γὰρ αὐτοὺς ποιουμένους τῶν ἁμαρτημάτων πολλοὺς τί-
47 θεσθαι τοὺς νόμους ἀναγκάζεσθαι. [t] δεῖν δὲ τοὺς ὀρθῶς

[h] γὰρ] δὲ G.

[i] δοκιμασίαν κατημελημένων G. vulg. δοκιμασίων ταύτην καθημένων.

[k] φόβον ἐκεῖνοι—ἐνειργάσαντο G. vulg. ἐκεῖνοι φόβον — ἐναπειργάσαντο.

[l] τοιοῦτο—αὐτῶν G. vulg. τοσοῦτοι—ἑαυτῶν.

[m] τῆς εὐταξίας ἐπιμελεῖσθαι G. vulg. ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐταξίας.

[n] ἢ—ἐνόμιζεν G. vulg. οἳ—ἐνόμιζον.

[o] γὰρ ἂν κωλύειν G. vulg. γὰρ κωλύειν.

[p] τούτων G. vulg. τοιούτων.

[q] ἑκάστην τὴν ἡμέραν G. vulg. ἑκάστην ἡμέραν.

[r] ὁμοίους τοῖς ἤθεσιν ἀποβαίνειν G. vulg. τοῖς ἤθεσιν ἀποβαίνειν ὁμοίους ἀνάγκη.

[s] ταύτην G. vulg. αὐτήν.

[t] δεῖν—ὀρθῶς G. ceteri δεῖ—εὖ.

πολιτευομένους οὐ τὰς στοὰς ἐμπιπλάναι γραμμάτων, ἀλλ' ἐν ταῖς ψυχαῖς ἔχειν τὸ δίκαιον· οὐ γὰρ τοῖς ψηφίσμασιν ἀλλὰ τοῖς ἤθεσι [u] καλῶς οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις, καὶ τοὺς μὲν κακῶς τεθραμμένους καὶ τοὺς ἀκριβῶς τῶν νόμων ἀναγεγραμμένους τολμήσειν παραβαίνειν, τοὺς δὲ καλῶς [x] πεπαιδευμένους καὶ τοῖς [y] ἁπλῶς κειμένοις b
48 [z] ἐθελήσειν ἐμμένειν. [a] Ταῦτα διανοηθέντες οὐ τοῦτο πρῶτον ἐσκόπουν, δι' ὧν κολάσουσι τοὺς ἀκοσμοῦντας, ἀλλ' ἐξ ὧν [b] παρασκευάσουσι μηδὲν αὐτοὺς [c] ἄξιον ζημίας [βουλήσεσθαι] ἐξαμαρτάνειν· ἡγοῦντο γὰρ τοῦτο μὲν αὐτῶν ἔργον εἶναι, τὸ δὲ περὶ τὰς τιμωρίας σπουδάζειν τοῖς ἐχθροῖς προσήκειν.

49 Ἁπάντων μὲν οὖν ἐφρόντιζον τῶν πολιτῶν, [e] μάλιστα δὲ τῶν νεωτέρων. ἑώρων γὰρ τοὺς τηλικούτους ταραχωδέ- c
στατα διακειμένους καὶ πλείστων γέμοντας [f] ἐπιθυμιῶν, καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν μάλιστα παιδευθῆναι δεομένας ἐπιθυμίαις καλῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πόνοις ἡδονὰς ἔχουσιν· ἐν μόνοις γὰρ ἂν τούτοις [g] ἐμμεῖναι τοὺς ἐλευθέρως τεθραμμένους καὶ μεγαλοφρονεῖν εἰθισμένους.
50 ἅπαντας μὲν οὖν ἐπὶ τὰς αὐτὰς ἄγειν διατριβὰς οὐχ οἷόν τ' ἦν, ἀνωμάλως τὰ περὶ τὸν βίον ἐχόντας· ὡς δὲ πρὸς τὴν οὐσίαν ἥρμοττεν, οὕτως ἑκάστοις προσέταττον. d
τοὺς μὲν γὰρ ὑποδεέστερον πράττοντας ἐπὶ τὰς γεωρ-

[u] καλῶς G. vulg. ἀσφαλῶς.

[x] πεπαιδευμένους] παιδευομένους G.

[y] ἁπλῶς G. vulg. καλῶς.

[z] ἐθελήσειν G. ceteri θελήσειν.

[a] ταῦτα διανοηθέντες G. vulg. ταῦτα δὲ διανοηθέντες.

[b] παρασκευάσουσι G. vulg. ἂν κατασκευάσωσι.

[c] ἄξιον ζημίας βουλήσεσθαι] ἀξιοῦν ζημίας G.

[d] ἐξαμαρτάνειν G. vulg. ἁμαρτάνειν.

[e] μάλιστα παιδευθῆναι G. prima et secunda verbi syllabis correctis, cum hæc μασ fuisset, illa aut λυ aut δα: vulg. παιδευθῆναι μάλιστα.

[f] ἐπιθυμίαις G. vulg. ἐν ἐπιθυμίαις. Sed aptius videtur ἐπιμελείαις.

[g] ἐμμεῖναι G. vulg. ἐμμένειν.

γίας καὶ τὰς ἐμπορίας ἔτρεπον, εἰδότες τὰς μὲν [h] ἀπο-
ρίας διὰ τὰς ἀργίας γιγνομένας, τὰς δὲ κακουργίας
51 διὰ τὰς ἀπορίας· ἀναιροῦντες οὖν τὴν ἀρχὴν τῶν κακῶν
ἀπαλλάξειν ᾤοντο καὶ τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων τῶν
μετ' [i] ἐκείνην γιγνομένων· τοὺς δὲ βίον ἱκανὸν κεκτημέ-
νους [k] περὶ τὴν ἱππικὴν καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ κυνη- c
γέσια καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἠνάγκασαν διατρίβειν, ὁρῶν-
τες ἐκ τούτων τοὺς μὲν διαφέροντας γιγνομένους, τοὺς δὲ
52 τῶν πλείστων κακῶν [l] ἀπεχομένους. Καὶ [m] ταῦτα νομο-
θετήσαντες οὐδὲ τὸν λοιπὸν χρόνον ὠλιγώρουν, ἀλλὰ δι- 149
λόμενοι τὴν μὲν πόλιν κατὰ κώμας τὴν δὲ χώραν κατὰ
δήμους ἐθεώρουν τὸν βίον τὸν ἑκάστου, καὶ τοὺς ἀκοσ-
μοῦντας [n] ἀνῆγον εἰς τὴν βουλήν· ἡ δὲ τοὺς μὲν ἐνουθέ-
τει, τοῖς δ' ἠπείλει, τοὺς δ' ὡς προσῆκεν ἐκόλαζεν. ἠπί-
σταντο γὰρ ὅτι δύο τρόποι τυγχάνουσιν ὄντες οἱ καὶ προ-
τρέποντες ἐπὶ τὰς ἀδικίας καὶ παύοντες τῶν πονηρῶν·
53 παρ' οἷς μὲν γὰρ μήτε φυλακὴ μήτε [o] ζημία τῶν τοιού- b
των καθέστηκε μηδ' αἱ κρίσεις ἀκριβεῖς εἰσί, παρὰ τού-
τοις μὲν διαφθείρεσθαι καὶ τὰς ἐπιεικεῖς τῶν φύσεων,
ὅπου δὲ μήτε λαθεῖν τοῖς ἀδικοῦσι ῥᾴδιόν ἐστι μήτε φα-
νεροῖς γενομένοις συγγνώμης τυχεῖν, ἐνταῦθα δ' ἐξιτήλους
54 γίγνεσθαι τὰς κακοηθείας. ἅπερ ἐκεῖνοι γιγνώσκοντες
[p] ἀμφοτέροις κατεῖχον τοὺς πολίτας, καὶ ταῖς τιμωρίαις
καὶ ταῖς ἐπιμελείαις· [q] τοσούτου γὰρ [r] ἔδεον αὐτοὺς λαν-
θάνειν οἱ κακόν τι δεδρακότες, ὥστε καὶ τοὺς ἐπιδόξους

[h] μὲν ἀπορίας] ἀπορίας μὲν G.
[i] ἐκείνην G. vulg. ἐκείνων.
[k] περὶ τὴν G. vulg. περί τε.
[l] ἀπεχομένους G. vulg. ἀποσχο-
μένους.
[m] ταῦτα νομοθετήσαντες οὐδὲ G.
vulg. ταῦτ' οὐ νομοθετήσαντες.
[n] ἀνῆγον εἰς τὴν βουλήν G. vulg.
εἰς τὴν βουλὴν ἦγον.
[o] ζημία] μία pr. G.
[p] ἀμφοτέροις G. ceteri ἀμφοτέ-
ρους vel ἀμφοτέρως.
[q] τοσούτου] τοσοῦτον G.
[r] ἔδεον G. vulg. ἐδέοντο.

[s] ἁμαρτήσεσθαί τι προηισθάνοντο. Τοιγαροῦν οὐκ ἐν τοῖς c
[t] σκιραφείοις οἱ νεώτεροι διέτριβον, οὐδ' ἐν ταῖς αὐλητρί-
σιν, οὐδ' ἐν τοῖς τοιούτοις συλλόγοις ἐν οἷς νῦν διημερεύ-
ουσιν· ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἔμενον ἐν οἷς ἐτάχθη-
σαν, θαυμάζοντες καὶ [u] ζηλοῦντες τοὺς ἐν τούτοις πρω-
55 τεύοντας. οὕτω δ' ἔφευγον τὴν ἀγοράν, ὥστ' εἰ καί ποτε
διελθεῖν ἀναγκασθεῖεν, μετὰ πολλῆς αἰδοῦς καὶ σωφρο-
σύνης ἐφαίνοντο τοῦτο ποιοῦντες. ἀντειπεῖν δὲ τοῖς πρεσ- d
βυτέροις ἢ λοιδορήσασθαι δεινότερον [x] ἐνόμιζον ἢ νῦν περὶ
56 τοὺς γονέας ἐξαμαρτεῖν. ἐν καπηλείῳ δὲ φαγεῖν ἢ πιεῖν
οὐδεὶς οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικὴς ἐτόλμησεν· σεμνύνεσθαι
[y] γὰρ ἐμελέτων, ἀλλ' οὐ βωμολοχεύεσθαι. [z] καὶ τοὺς εὐ-
τραπέλους δὲ καὶ τοὺς σκώπτειν δυναμένους, οὓς νῦν εὐ-
φυεῖς προσαγορεύουσιν, ἐκεῖνοι δυστυχεῖς ἐνόμιζον.
57 Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με δυσκόλως διακεῖσθαι πρὸς τοὺς c
ταύτην ἔχοντας τὴν ἡλικίαν. οὔτε γὰρ ἡγοῦμαι τούτους
αἰτίους εἶναι τῶν γιγνομένων, σύνοιδά τε τοῖς πλείστοις
αὐτῶν ἥκιστα χαίρουσι ταύτῃ τῇ καταστάσει, δι' ἣν ἔξε-
στιν αὐτοῖς ἐν ταῖς ἀκολασίαις ταύταις διατρίβειν· ὥστ'
οὐκ ἂν εἰκότως τούτοις [a] ἐπιτιμῴην, ἀλλὰ [b] πολὺ δικαιό- 150
58 τερον τοῖς ὀλίγῳ πρὸ ἡμῶν τὴν πόλιν διοικήσασιν. ἐκεῖνοι
γὰρ ἦσαν [c] οἱ προτρέψαντες ἐπὶ ταύτας τὰς ὀλιγωρίας
καὶ καταλύσαντες τὴν τῆς βουλῆς δύναμιν. ἧς ἐπιστα-

[s] ἁμαρτήσεσθαί τι G. vulg. ἁμαρτήσεσθαι.

[t] σκιραφείοις G. vulg. σκιραφίοις: σκυτορραφίοις correctus G.

[u] ζηλοῦντες G. cum Valckenario ad E. Hippolyt. p. 177. b. invito Lobeckio ad S. Ajac. p. 295. vulg. ὁμιλοῦντες.

[x] ἐνόμιζον ἢ — ἐξαμαρτεῖν G. vulg. ἐνόμιζον εἶναι ἢ—ἐξαμαρτάνειν.

[y] γὰρ ἐμελέτων ἀλλ' G. vulg. δὲ ἐμελέτων καί.

[z] καὶ τοὺς σκώπτειν G. vulg. καὶ σκώπτειν.

[a] ἐπιτιμῴην G. vulg. ἐπιτιμῴημεν.

[b] πολὺ δικαιότερον G. vulg. πολὺ ἂν δικαιότερον.

[c] οἱ προτρέψαντες G. vulg. οἱ τὴν ἀρχὴν προτρέψαντες.

τούσης οὐ [d] δικῶν οὐδ' ἐγκλημάτων οὐδ' εἰσφορῶν οὐδὲ
πενίας οὐδὲ πολέμων ἡ πόλις ἔγεμεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς
ἀλλήλους [e] ἡσυχίαν εἶχον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαν-
59 τας εἰρήνην ἦγον. παρεῖχον γὰρ σφᾶς αὐτοὺς τοῖς μὲν
Ἕλλησι πιστούς, τοῖς δὲ βαρβάροις φοβερούς. τοὺς μὲν b
γὰρ σεσωκότες ἦσαν, παρὰ δὲ τῶν δίκην τηλικαύτην εἰ-
ληφότες, ὥστ' ἀγαπᾷν ἐκείνους εἰ μηδὲν ἔτι κακὸν πά-
σχοιεν. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα μετὰ τοσαύτης ἀσφαλείας
60 διῆγον, ὥστε καλλίους εἶναι καὶ πολυτελεστέρας τὰς οἰ-
κήσεις καὶ τὰς [f] κατασκευὰς τὰς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἢ τὰς
ἐντὸς τείχους, καὶ πολλοὺς τῶν πολιτῶν μηδ' εἰς τὰς
ἑορτὰς εἰς ἄστυ καταβαίνειν, ἀλλ' αἱρεῖσθαι μένειν ἐπὶ
61 τοῖς ἰδίοις ἀγαθοῖς μᾶλλον ἢ τῶν κοινῶν ἀπολαύειν. οὐδὲ
γὰρ τὰ περὶ τὰς θεωρίας, ὧν [g] ἕνεκ' ἄν τις ἦλθεν, ἀσελ- c
γῶς οὐδ' ὑπερηφάνως, ἀλλὰ νουνεχόντως ἐποίουν. οὐ γὰρ
ἐκ τῶν πομπῶν οὐδ' ἐκ τῶν περὶ τὰς χορηγίας φιλονει-
κιῶν οὐδ' ἐκ τῶν τοιούτων ἀλαζονειῶν τὴν εὐδαιμονίαν
ἐδοκίμαζον, ἀλλ' ἐκ τοῦ σωφρόνως οἰκεῖν καὶ τοῦ βίου
τοῦ καθ' ἡμέραν καὶ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν ἀπορεῖν d
62 τῶν ἐπιτηδείων. ἐξ ὧνπερ χρὴ κρίνειν τοὺς [h] ὡς ἀληθῶς
εὖ πράττοντας καὶ μὴ φορτικῶς πολιτευομένους· ἐπεὶ
νῦν γε τίς οὐκ ἂν ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν εὖ φρονούντων
ἀλγήσειεν, ὅταν ἴδῃ [i] πολλοὺς τῶν πολιτῶν αὐτοὺς μὲν
περὶ τῶν ἀναγκαίων, εἴθ' ἔξουσιν εἴτε μή, πρὸ τῶν δικα-
63 στηρίων κληρουμένους, τῶν δ' Ἑλλήνων τοὺς ἐλαύνειν τὰς
ναῦς βουλομένους τρέφειν ἀξιοῦντας, καὶ χορεύοντας μὲν
ἐν χρυσοῖς ἱματίοις, χειμάζοντας δ' ἐν [k] τοιούτοις ἐν οἷς

[d] δικῶν] δικαίων G.
[e] ἡσυχίαν—ἄλλους] om. pr. G.
[f] κατασκευὰς G. vulg. ἐπισκευάς.
[g] ἕνεκ' ἄν τις G. ceteri ἕνεκά τις.
[h] ὡς ἀληθῶς] ἀληθῶς G.
[i] πολλοὺς G. vulg. τινάς.
[k] τοιούτοις G. vulg. τούτοις.

οὐ βούλομαι λέγειν, καὶ τοιαύτας ἄλλας ἐναντιώσεις περὶ [l] τὴν διοίκησιν γιγνομένας, αἳ μεγάλην αἰσχύνην
64 [m] τῇ πόλει ποιοῦσιν. [q] Ὧν οὐδὲν ἦν ἐπ' ἐκείνης τῆς βουλῆς· ἀπήλλαξε γὰρ τοὺς μὲν πένητας τῶν ἀποριῶν ταῖς [n] ἐργασίαις καὶ ταῖς παρὰ τῶν ἐχόντων [o] ὠφελίαις, τοὺς 151
δὲ νεωτέρους τῶν ἀκολασιῶν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις, τοὺς δὲ πολιτευομένους τῶν πλεονεξιῶν ταῖς τιμωρίαις καὶ τῷ μὴ λανθάνειν τοὺς ἀδικοῦντας, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους τῶν [p] ἀθυμιῶν ταῖς τιμαῖς ταῖς πολιτικαῖς καὶ ταῖς παρὰ τῶν νεωτέρων θεραπείαις. καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ταύτης πλείονος ἀξία πολιτεία, τῆς οὕτω καλῶς ἁπάντων τῶν πραγμάτων ἐπιμεληθείσης;

65 [q] Περὶ μὲν οὖν τῶν [r] ποτὲ καθεστώτων, τὰ μὲν πλεῖ- b
στα διεληλύθαμεν· ὅσα δὲ παραλελοίπαμεν, ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι κἀκεῖνα τὸν αὐτὸν τρόπον εἶχε τούτοις, ῥά-
66 διόν ἐστι καταμαθεῖν. ἤδη δέ τινες ἀκούσαντές μου ταῦτα [s] διεξιόντος [t] ἐπῄνεσαν μὲν ὡς οἷόν τε μάλιστα, καὶ τοὺς προγόνους ἐμακάρισαν ὅτι τὸν τρόπον τοῦτον τὴν πόλιν διῴκουν, οὐ μὴν [u] ὑμᾶς γε ᾤοντο πεισθήσεσθαι χρῆσθαι τούτοις, ἀλλ' αἱρήσεσθαι διὰ τὴν συνήθειαν ἐν τοῖς c
καθεστηκόσι πράγμασι κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ μετὰ πολιτείας ἀκριβεστέρας ἄμεινον τὸν βίον διάγειν. εἶναι δ' ἔφασαν [x] ἐμοὶ καὶ κίνδυνον, μὴ τὰ βέλτιστα συμβουλεύων μισόδημος εἶναι δόξω καὶ τὴν πόλιν ζητεῖν εἰς ὀλι-

[l] τὴν διοίκησιν G. vulg. τὴν τοιαύτην διοίκησιν.
[m] τῇ πόλει ποιοῦσιν G. vulg. περιποιοῦσι τῇ πόλει.
[n] ἐργασίαις G. ceteri εὐεργεσίαις.
[o] ὠφελίαις G. vulg. ὠφελείαις.
[p] ἀθυμιῶν G. vulg. ῥᾳθυμιῶν.
[q] Περὶ G. vulg. καὶ περί.
[r] ποτὲ G. vulg. τότε.
[s] διεξιόντος G. vulg. ἐπεξιόντος.
[t] ἐπῄνεσαν μὲν G. vulg. ἐπῄνεσάν με.
[u] ὑμᾶς γε G. vulg. om. particulam.
[x] ἐμοὶ G. vulg. μοι.

67 γαρχίαν ἐμβαλεῖν. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν [y] περὶ πραγμάτων
ἀγνοουμένων καὶ [z] μὴ κοινῶν τοὺς λόγους ἐποιούμην, καὶ
περὶ τούτων ἐκέλευον ὑμᾶς ἐλέσθαι συνέδρους ἢ συγγρα- d
φέας, δι' ὧν ὁ δῆμος κατελύθη τὸ πρότερον, εἰκότως ἂν
[a] εἶχον ταύτην τὴν αἰτίαν· νῦν δ' οὐδὲν εἴρηκα [b] τοιοῦτον,
ἀλλὰ διείλεγμαι περὶ διοικήσεως οὐκ ἀποκεκρυμμένης
68 [c] ἀλλὰ πᾶσι φανερᾶς, ἣν [d] πάντες ἴστε καὶ [e] πατρίαν
ἡμῖν οὖσαν καὶ πλείστων ἀγαθῶν καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς
ἄλλοις Ἕλλησιν αἰτίαν γεγενημένην, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὸ
τοιούτων ἀνδρῶν νομοθετηθεῖσαν καὶ κατασταθεῖσαν, οὓς
οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειε δημοτικωτάτους γεγενῆ- e
σθαι [f τῶν πολιτῶν]. ὥστε πάντων ἄν μοι συμβαίη
δεινότατον, εἰ τοιαύτην πολιτείαν εἰσηγούμενος νεωτέρων
69 δόξαιμι πραγμάτων ἐπιθυμεῖν. ἔπειτα κἀκεῖθεν ῥᾴδιον
[g] γνῶναι τὴν ἐμὴν διάνοιαν· ἐν γὰρ τοῖς πλείστοις τῶν
λόγων τῶν εἰρημένων ὑπ' ἐμοῦ φανήσομαι ταῖς μὲν ὀλι- 152
γαρχίαις [h] καὶ ταῖς πλεονεξίαις ἐπιτιμῶν, τὰς δ' ἰσό-
τητας καὶ τὰς δημοκρατίας ἐπαινῶν, οὐ πάσας, ἀλλὰ
τὰς καλῶς καθεστηκυίας, οὐδ' ὡς [i] ἔτυχον, ἀλλὰ δι-
70 καίως καὶ [k] λογονεχόντως. οἶδα γὰρ τούς τε προγόνους
τοὺς ἡμετέρους [l] ἐν ταύτῃ τῇ καταστάσει πολὺ τῶν ἄλ-
λων διενεγκόντας, καὶ Λακεδαιμονίους διὰ τοῦτο κάλλι-
στα πολιτευομένους, ὅτι μάλιστα δημοκρατούμενοι τυ- b

[y] περὶ πραγμάτων G. vulg. πραγμάτων περί.

[z] μὴ κοινῶν G. vulg. καινῶν.

[a] εἶχον ταύτην τὴν αἰτίαν G. vulg. ἔσχον τὴν αἰτίαν ταύτην.

[b] τοιοῦτον G. vulg. τοιοῦτο.

[c] ἀλλὰ πᾶσι φανερᾶς G. vulg. ἀλλὰ φανερᾶς.

[d] πάντες G. vulg. ἅπαντες.

[e] πατρίαν G. vulg. πάτριον.

[f] τῶν πολιτῶν] Horum loco tres litteras habuit G. quarum ultima ν.

[g] γνῶναι τὴν ἐμὴν διάνοιαν G. vulg. τὴν διάνοιαν διαγνῶναι τὴν ἐμήν.

[h] καὶ ταῖς πλεονεξίαις G. vulg. καὶ πλεονεξίαις.

[i] ἔτυχον G. vulg. ἐτύγχανον.

[k] λογονεχόντως] λογονεχόντων G. vulg. νουνεχόντως.

[l] ἐν ταύτῃ G. vulg. ταύτῃ.

γχάνουσιν. ἐν γὰρ τῇ τῶν [m] ἀρχῶν αἱρέσει καὶ τῷ βίῳ τῷ καθ' ἡμέραν καὶ [n] τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν ἴδοιμεν ἂν παρ' αὐτοῖς τὰς ἰσότητας καὶ τὰς ὁμοιότητας μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἰσχυούσας· οἷς αἱ μὲν ὀλιγαρχίαι πολεμοῦσιν, οἱ δὲ καλῶς δημοκρατούμενοι χρώμενοι
71 διατελοῦσιν. τῶν τοίνυν ἄλλων πόλεων ταῖς ἐπιφανεστάταις καὶ [o] μεγίσταις, ἣν ἐξετάζειν βουληθῶμεν, εὑρήσο- c μεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφερούσας· ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν, ἣ πάντες ἐπιτιμῶσιν, ἣν παραβάλωμεν αὐτὴν μὴ πρὸς τὴν ὑπ' ἐμοῦ ῥηθεῖσαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν [p] ὑπὸ τῶν τριάκοντα καταστᾶσαν, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν θεοποίητον εἶναι νομίσειεν.
72 Βούλομαι δ', εἰ καί [q] τινές με φήσουσιν ἔξω τῆς ὑποθέσεως λέγειν, δηλῶσαι καὶ διελθεῖν ὅσον αὕτη τῆς τότε [r] διήνεγκεν, ἵνα μηδεὶς οἴηταί με τὰ μὲν ἁμαρτήματα d τοῦ δήμου λίαν ἀκριβῶς ἐξετάζειν, εἰ δέ τι καλὸν ἢ σεμνὸν διαπέπρακται, [s] ταῦτα δὲ παραλείπειν. ἔσται δ' ὁ λόγος οὔτε μακρὸς οὔτ' ἀνωφελὴς τοῖς ἀκούουσιν.
73 Ἐπειδὴ γὰρ τὰς ναῦς τὰς [t] περὶ Ἑλλήσποντον ἀπωλέσαμεν καὶ ταῖς [u] συμφοραῖς ἐκείναις ἡ πόλις περιέπεσε, τίς οὐκ οἶδε τῶν πρεσβυτέρων τοὺς μὲν δημοτικοὺς καλουμένους ἑτοίμους ὄντας ὁτιοῦν πάσχειν ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον, καὶ δεινὸν ἡγουμένους εἴ τις e ὄψεται τὴν πόλιν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἄρξασαν [x] ταύτην

[m] ἀρχῶν] ἀρχόντων G.
[n] τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν G. ceteri τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπιτηδεύμασιν.
[o] μεγίσταις G. vulg. μεγάλαις.
[p] ὑπὸ G. vulg. ἐπί.
[q] τινές με G. vulg. τί με.
[r] διήνεγκεν G. vulg. διέστηκεν.
[s] ταῦτα δὲ παραλείπειν G. vulg. ταῦτα παραλιπεῖν.
[t] περὶ Ἑλλήσποντον G. vulg. περὶ τὸν Ἑλλήσποντον.
[u] συμφοραῖς G. vulg. ἀτυχίαις.
[x] ταύτην] Accessit e G. Eodem auctore omisi quæ post οὖσαν inferebantur, καὶ τούτους μὲν ἐκσπόνδους γενομένους.

ὑφ' ἑτέροις οὖσαν, τοὺς δὲ τῆς ὀλιγαρχίας ἐπιθυμήσαντας
ἑτοίμως καὶ τὰ τείχη καθαιροῦντας καὶ τὴν δουλείαν
74 ὑπομένοντας; καὶ τότε μέν, ὅτε τὸ πλῆθος [y] ἦν κύριον
τῶν πραγμάτων, ἡμᾶς τὰς τῶν ἄλλων ἀκροπόλεις φρου- 153
ροῦντας, ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα παρέλαβον τὴν πολι-
τείαν, τοὺς πολεμίους τὴν ἡμετέραν ἔχοντας; καὶ κατὰ
μὲν ἐκεῖνον τὸν χρόνον δεσπότας ἡμῶν ὄντας Λακεδαιμο-
νίους, ἐπειδὴ δ' οἱ φεύγοντες κατελθόντες πολεμεῖν ὑπὲρ
τῆς ἐλευθερίας ἐτόλμησαν καὶ Κόνων ναυμαχῶν ἐνίκησε,
πρέσβεις ἐλθόντας παρ' αὐτῶν καὶ διδόντας τῇ πόλει τὴν
75 ἀρχὴν τὴν [z] τῆς θαλάττης; Καὶ μὲν δὴ καὶ τάδε τίς οὐ
μνημονεύει τῶν ἡλικιωτῶν τῶν ἐμῶν, τὴν μὲν δημοκρατίαν b
οὕτω κοσμήσασαν τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ [a] τοῖς
ὁσίοις, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀφικνουμένους νομίζειν αὐτὴν
ἀξίαν εἶναι μὴ μόνον τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀλλὰ καὶ τῶν
ἄλλων ἁπάντων, τοὺς δὲ τριάκοντα τῶν μὲν ἀμελήσαν-
τας, [b] τὰ δὲ συλήσαντας, τοὺς δὲ νεωσοίκους ἐπὶ κα-
θαιρέσει τριῶν ταλάντων [c] ἀποδομένους, εἰς οὓς ἡ πόλις
76 ἀνήλωσεν οὐκ ἐλάττω χιλίων ταλάντων; ἀλλὰ μὴν οὐδὲ c
τὴν πραότητα δικαίως ἄν τις ἐπαινέσειε τὴν ἐκείνων μᾶλ-
λον ἢ τὴν [d] τοῦ δήμου. οἱ μὲν γὰρ ψηφίσματι παραλα-
βόντες τὴν πόλιν πεντακοσίους μὲν καὶ χιλίους τῶν πο-
λιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν, εἰς δὲ τὸν Πειραιᾶ [e] φυγεῖν
πλείους ἢ πεντακισχιλίους ἠνάγκασαν· οἱ δὲ κρατήσαν-
τες καὶ μεθ' ὅπλων [f] κατιόντες, αὐτοὺς τοὺς αἰτιωτάτους d
τῶν κακῶν ἀνελόντες, οὕτω τὰ [g] πρὸς τοὺς ἄλλους κα-

[y] ἦν κύριον G. vulg. κύριον ἦν.
[z] τὴν τῆς θαλάττης G. vulg. τῆς θαλάσσης.
[a] τοῖς ὁσίοις G. vulg. ταῖς θυσίαις.
[b] τὰ δὲ G. vulg. τοὺς δέ.
[c] ἀποδομένους] ἀπολομένους G.
[d] τοῦ δήμου G. vulg. τῆς δημοκρατίας.
[e] φυγεῖν πλείους G. ceteri φεύγειν πλείονας.
[f] κατιόντες G. ceteri μετιόντες.
[g] πρὸς τοὺς ἄλλους G. ceteri τὰ πρὸς ἄλλους vel τὰ πρὸς ἀλλήλους.

λῶς καὶ νομίμως διώκησαν, ὥστε μηδὲν ἔλαττον ἔχειν
77 τοὺς ἐκβαλόντας τῶν κατελθόντων. ὃ δὲ πάντων κάλλιστον [h] καὶ μέγιστον τεκμήριον τῆς ἐπιεικείας τοῦ δήμου· δανεισαμένων γὰρ τῶν ἐν ἄστει μεινάντων ἑκατὸν τάλαντα παρὰ Λακεδαιμονίων εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν τὸν Πειραιᾶ [i] κατασχόντων, ἐκκλησίας γενομένης περὶ ἀποδόσεως τῶν χρημάτων, καὶ λεγόντων πολλῶν ὡς δίκαιόν ἐστι διαλύειν τὰ [k] πρὸς Λακεδαιμονίους μὴ τοὺς πολιορ- e
κουμένους ἀλλὰ τοὺς δανεισαμένους, ἔδοξε τῷ δήμῳ κοι-
78 νὴν ποιήσασθαι τὴν ἀπόδοσιν. καὶ γάρ τοι διὰ ταύτην τὴν γνώμην εἰς τοιαύτην ἡμᾶς ὁμόνοιαν κατέστησαν καὶ τοσοῦτον ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν ἐποίησαν, ὥστε Λακεδαιμονίους, τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὀλίγου δεῖν καθ' [l] ἑκά- 154
στην τὴν ἡμέραν [m] προστάττοντας ἡμῖν, ἐλθεῖν ἐπὶ τῆς δημοκρατίας ἱκετεύσοντας καὶ δεησομένους μὴ περιιδεῖν
79 [n] αὐτοὺς [o] ἀναστάτους γενομένους. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον τῆς ἑκατέρων διανοίας τοιοῦτον ἦν· οἱ μὲν γὰρ ἠξίουν τῶν μὲν πολιτῶν ἄρχειν, τοῖς δὲ πολεμίοις δουλεύειν, οἱ δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἄρχειν, τοῖς δὲ πολίταις ἴσον ἔχειν.

80 Ταῦτα δὲ διῆλθον δυοῖν [p] ἕνεκα, πρῶτον μὲν ἐμαυτὸν b
ἐπιδεῖξαι βουλόμενος οὐκ ὀλιγαρχιῶν οὐδὲ πλεονεξιῶν ἀλλὰ δικαίας καὶ κοσμίας ἐπιθυμοῦντα πολιτείας, ἔπειτα [q] τὰς δημοκρατίας τάς τε κακῶς καθεστηκυίας ἐλαττόνων συμφορῶν αἰτίας γιγνομένας, τάς τε καλῶς

[h] καὶ μέγιστον τεκμήριον G. vulg. τεκμήριον καὶ μέγιστον.

[i] κατασχόντων G. vulg. κατεχόντων.

[k] πρὸς Λακεδαιμονίους G. vulg. πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους.

[l] ἑκάστην τὴν ἡμέραν G. vulg. ἑκάστην ἡμέραν.

[m] προστάττοντας ἡμῖν G. vulg. ἡμῖν προστάττωντας.

[n] αὐτοὺς G. vulg. σφᾶς αὐτούς. Præstabat σφᾶς solum.

[o] ἀναστάτους γενομένους G. vulg. ἀναστάτους ὑπὸ Θηβαίων γενομένους.

[p] ἕνεκα G. vulg. ἕνεκεν.

[q] τάς—καθεστηκυίας—τάς—πολιτευομένας] τῶν—καθεστηκότων—τῶν—πολιτευομένων G.

πολιτευομένας προεχούσας τῷ δικαιοτέρας εἶναι καὶ κοινοτέρας καὶ τοῖς χρωμένοις ἡδίους.

81 Τάχ' οὖν ἄν [r] τις θαυμάσειεν, τί βουλόμενος ἀντὶ τῆς πολιτείας τῆς οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένης c ἑτέραν ὑμᾶς πείθω μεταλαβεῖν, καὶ τίνος ἕνεκα νῦν μὲν οὕτω καλῶς ἐγκεκωμίακα τὴν δημοκρατίαν, ὅταν δὲ τύχω, πάλιν μεταβαλὼν ἐπιτιμῶ καὶ κατηγορῶ τῶν [s] κα-
82 θεστώτων; Ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς ὀλίγα μὲν κατορθοῦντας πολλὰ δ' ἐξαμαρτάνοντας μέμφομαι καὶ νομίζω φαυλοτέρους εἶναι τοῦ δέοντος· καὶ πρός γε τούτοις τοὺς γεγονότας ἐκ καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν, καὶ μι- d κρῷ μὲν ὄντας ἐπιεικεστέρους τῶν ὑπερβαλλόντων ταῖς πονηρίαις, πολὺ δὲ χείρους τῶν πατέρων, λοιδορῶ, καὶ συμβουλεύσαιμ' ἂν αὐτοῖς παύσασθαι τοιούτοις οὖσιν.
83 τὴν αὐτὴν οὖν γνώμην [t] ἔχω καὶ περὶ τῶν κοινῶν· ἡγοῦμαι γὰρ δεῖν ἡμᾶς [u] οὐ μέγα φρονεῖν οὐδ' ἀγαπᾶν, εἰ κακοδαιμονησάντων καὶ μανέντων [x] ἀνθρώπων νομιμώτεροι γεγόναμεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀγαναχτεῖν καὶ βαρέως φέρειν, εἰ χείρους τῶν προγόνων [y] τυγχάνοιμεν ὄντες· πρὸς e γὰρ τὴν ἐκείνων ἀρετήν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὴν τῶν τριάκοντα πονηρίαν ἀμιλλητέον ἡμῖν ἐστίν, ἄλλως τε καὶ προσῆκον
84 ἡμῖν βελτίστοις ἁπάντων ἀνθρώπων εἶναι. Καὶ τοῦτον εἴρηκα τὸν λόγον οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις ἤδη καὶ 155
πρὸς πολλούς. ἐπίσταμαι γὰρ [z] ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις τόποις φύσεις ἐγγιγνομένας καρπῶν καὶ δένδρων καὶ ζώων ἰδίας ἐν ἑκάστοις καὶ πολὺ τῶν ἄλλων διαφερούσας, τὴν

[r] τις θαυμάσειεν G. vulg. τινες θαυμάσειαν.

[s] καθεστώτων G. vulg. καθεστηκότων.

[t] ἔχω—ἡγοῦμαι γὰρ δεῖν G. vulg. ἔχων—ἡγοῦμαι δεῖν.

[u] οὐ μέγα φρονεῖν οὐδ' G. vulg. μὴ μεγαλοφρονεῖν μὴ δ'.

[x] ἀνθρώπων] om. pr. G.

[y] τυγχάνοιμεν G. vulg. τυγχάνομεν.

[z] ἐν μὲν τοῖς] ἐν τοῖς G.

δ' ἡμετέραν χώραν ἄνδρας [a] φέρειν καὶ τρέφειν δυναμένην
οὐ μόνον πρὸς τὰς τέχνας καὶ τὰς πράξεις [b] καὶ τοὺς
λόγους εὐφυεστάτους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνδρίαν καὶ πρὸς
85 ἀρετὴν πολὺ διαφέροντας. τεκμαίρεσθαι δὲ δίκαιόν ἐστι b
τοῖς τε παλαιοῖς ἀγῶσιν, οὓς ἐποιήσαντο πρὸς Ἀμαζό-
νας καὶ Θρᾷκας καὶ Πελοποννησίους ἅπαντας, καὶ τοῖς
κινδύνοις τοῖς περὶ τὰ Περσικὰ γενομένοις, ἐν οἷς καὶ
μόνοι καὶ μετὰ Πελοποννησίων, καὶ πεζομαχοῦντες [c] καὶ
ναυμαχοῦντες, νικήσαντες τοὺς βαρβάρους ἀριστείων ἠξιώ-
θησαν. ὧν οὐδὲν ἂν ἔπραξαν, εἰ μὴ πολὺ τὴν φύσιν διή-
νεγκαν.

86 Καὶ μηδεὶς οἰέσθω [d] ταύτην τὴν εὐλογίαν ἡμῖν προσή- c
κειν τοῖς νῦν πολιτευομένοις, ἀλλὰ πολὺ τοὐναντίον. εἰσὶ
γὰρ οἱ τοιοῦτοι τῶν λόγων ἔπαινος μὲν τῶν ἀξίους σφᾶς
αὐτοὺς τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς παρεχόντων, κατηγορία
δὲ τῶν τὰς εὐγενείας ταῖς αὑτῶν ῥᾳθυμίαις καὶ κακίαις
καταισχυνόντων. ὅπερ ἡμεῖς ποιοῦμεν· εἰρήσεται γὰρ τἀ-
87 ληθές. τοιαύτης [e] γὰρ ἡμῖν τῆς φύσεως ὑπαρχούσης οὐ
διεφυλάξαμεν αὐτήν, ἀλλ' ἐμπεπτώκαμεν εἰς [f] ἄνοιαν
καὶ ταραχὴν καὶ πονηρῶν πραγμάτων ἐπιθυμίαν. Ἀλλὰ
γὰρ ἦν [g] ἐπακολουθῶ τοῖς ἐνοῦσιν ἐπιτιμῆσαι καὶ κατη- d
γορῆσαι τῶν ἐνεστώτων πραγμάτων, δέδοικα μὴ πόῤῥω
88 λίαν τῆς ὑποθέσεως [h] ἀποπλανηθῶ. περὶ μὲν οὖν τούτων
καὶ πρότερον εἰρήκαμεν, καὶ πάλιν ἐροῦμεν, ἢν μὴ πείσω-

[a] φέρειν καὶ τρέφειν G. vulg. καὶ τρέφειν καὶ φέρειν.

[b] καὶ τοὺς λόγους] Addidit G. et hæc et, quod infertur, πολύ.

[c] καὶ ναυμαχοῦντες] om. pr. G.

[d] ταύτην τὴν εὐλογίαν ἡμῖν προσήκειν G. vulg. τὴν εὐλογίαν ταύτην προσήκειν ἡμῖν.

[e] γὰρ ἡμῖν τῆς] Accesserunt e G.

[f] ἄνοιαν G. vulg. ἄγνοιαν.

[g] ἐπακολουθῶ τοῖς ἐνοῦσιν ἐπιτιμῆσαι καὶ κατηγορῆσαι G. vulg. ἐπακολουθῶν τοῖς αἰνοῦσιν (vel cum Coraë τοῖς νῦν οὖσιν) ἐπιτιμήσω καὶ κατηγορήσω.

[h] ἀποπλανηθῶ G. vulg. ἀποπλανῶ.

μεν ὑμᾶς παύσασθαι τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντας· περὶ δ'
ὧν ἐξ ἀρχῆς τὸν λόγον κατεστησάμην, βραχέα διαλεχθεὶς c
[i] παραχωρῶ τοῖς βουλομένοις ἔτι συμβουλεύειν περὶ τούτων.

89 Ἡμεῖς γὰρ ἦν μὲν οὕτως οἰκῶμεν τὴν πόλιν ὥσπερ
[k] νῦν, οὐκ ἔστιν ὅπως [l] οὐ καὶ βουλευσόμεθα καὶ πολεμήσομεν καὶ βιωσόμεθα καὶ σχεδὸν [m] ἅπαντα καὶ [n] πεισόμεθα καὶ πράξομεν, ἅπερ ἐν τῷ παρόντι [o] καιρῷ καὶ 156
τοῖς παρελθοῦσι χρόνοις· ἢν δὲ μεταβάλωμεν τὴν πολιτείαν, δῆλον ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, οἷά περ ἦν τοῖς προγόνοις τὰ πράγματα, τοιαῦτ' ἔσται καὶ περὶ ἡμᾶς·
ἀνάγκη γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων καὶ τὰς πρά-
90 ξεις ὁμοίας ἀεὶ καὶ παραπλησίας ἀποβαίνειν. δεῖ δὲ τὰς μεγίστας αὐτῶν παρ' ἀλλήλας [p] θέντας βουλεύσασθαι, ποτέρας ἡμῖν αἱρετέον ἐστίν. καὶ πρῶτον [q] μὲν σκε- b
ψώμεθα τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, πῶς πρὸς
ἐκείνην τὴν πολιτείαν διέκειντο καὶ πῶς νῦν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς· οὐ γὰρ ἐλάχιστον μέρος τὰ γένη ταῦτα συμβάλλεται πρὸς εὐδαιμονίαν, ὅταν ἔχῃ κατὰ τρόπον ἡμῖν.

91 Οἱ μὲν τοίνυν Ἕλληνες οὕτως ἐπίστευον τοῖς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πολιτευομένοις, ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν
ἐκόντας ἐγχειρίσαι τῇ πόλει σφᾶς αὐτούς· οἱ δὲ βάρβαροι τοσοῦτον ἀπεῖχον τοῦ πολυπραγμονεῖν περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ὥστε οὔτε μακροῖς πλοίοις [r] ἐπὶ c
τάδε Φασήλιδος ἔπλεον οὔτε στρατοπέδοις ἐντὸς Ἅλυος
92 ποταμοῦ κατέβαινον, ἀλλὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἦγον. νῦν

[i] παραχωρῶ G. vulg. παραχωρήσομαι.
[k] νῦν οὐκ G. vulg. νῦν οἰκοῦμεν οὐκ.
[l] οὐ καὶ G. vulg. οὐκ ἄν.
[m] ἅπαντα καὶ G. vulg. ἅπαντα κακά.
[n] Verbi πεισόμεθα prima syllaba non liquet in G.
[o] καιρῷ] Addidi acceptum a G.
[p] θέντας G. vulg. τιθέντας.
[q] μὲν] Accessit e G.
[r] ἐπὶ τάδε G. vulg. ἔγγιστα.

δ' εἰς τοῦτο τὰ πράγματα [s] περιέστηκεν, ὥσθ' οἱ μὲν μισοῦσι τὴν πόλιν, οἱ δὲ καταφρονοῦσιν ἡμῶν. καὶ περὶ μὲν τοῦ μίσους τῶν Ἑλλήνων αὐτῶν ἀκηκόατε τῶν στρατηγῶν· ὡς δὲ βασιλεὺς [t] ἔχει πρὸς ἡμᾶς, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἔπεμψεν ἐδήλωσεν.

93 [u] Ἔτι πρὸς τούτοις ὑπὸ μὲν ἐκείνης τῆς εὐταξίας οὕτως d
ἐπαιδεύθησαν οἱ πολῖται πρὸς ἀρετήν, ὥστε σφᾶς μὲν
αὐτοὺς μὴ [x] λυπεῖν, τοὺς δ' εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλοντας
ἅπαντες μαχόμενοι νικᾶν. ἡμεῖς δὲ τοὐναντίον· ἀλλήλοις
μὲν γὰρ κακὰ [y] παρέχοντες οὐδεμίαν ἡμέραν [z] διαλείπο-
μεν, τῶν δὲ περὶ τὸν πόλεμον οὕτω [a] κατημελήκαμεν,
ὥστ' οὐδ' εἰς ἐξετάσεις ἰέναι τολμῶμεν, ἢν μὴ λαμβάνω-
94 μεν ἀργύριον. τὸ δὲ μέγιστον· τότε μὲν οὐδεὶς ἦν τῶν e
πολιτῶν ἐνδεὴς τῶν ἀναγκαίων, οὐδὲ προσαιτῶν τοὺς ἐν-
τυγχάνοντας τὴν πόλιν κατήσχυνε, νῦν δὲ πλείους εἰσὶν
οἱ [b] σπανίζοντες τῶν ἐχόντων· οἷς ἄξιόν ἐστι πολλὴν
συγγνώμην ἔχειν, εἰ μηδὲν τῶν κοινῶν φροντίζουσιν, ἀλλὰ
τοῦτο σκοποῦσιν ὁπόθεν [c] τὴν ἀεὶ παροῦσαν ἡμέραν [d] διά- 157
ξουσιν.

95 [e] Ἐγὼ μὲν οὖν ἡγούμενος, ἢν μιμησώμεθα τοὺς προ-
γόνους, καὶ τῶν κακῶν ἡμᾶς τούτων ἀπαλλαγήσεσθαι
καὶ σωτῆρας οὐ μόνον τῆς πόλεως ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλή-
νων ἁπάντων γενήσεσθαι, τήν τε πρόσοδον ἐποιησάμην
καὶ τοὺς λόγους εἴρηκα τούτους· ὑμεῖς δὲ [f] πάντα λογι-

[s] περιέστηκεν G. vulg. καθέστηκεν.
[t] ἔχει πρὸς G. vulg. ἔχει τὰ πρός.
[u] Ἔτι πρὸς G. vulg. ἔτι δὲ πρός.
[x] λυπεῖν G. vulg. κωλῦειν.
[y] παρέχοντες G. vulg. παρέχειν.
[z] διαλείπομεν G. vulg. παραλείπομεν.
[a] κατημελήκαμεν G. vulg. κατημελήσαμεν.
[b] σπανίζοντες G. vulg. σπανιζόμενοι.
[c] τὴν ἀεὶ G. vulg. ἀεὶ τήν.
[d] διάξουσιν G. vulg. δυνήσονται διαγαγεῖν.
[e] Ἐγὼ μὲν οὖν ἡγούμενος G. vulg. ἡγούμενος μὲν οὖν ἐγώ.
[f] πάντα λογισάμενοι ταῦτα G. vulg. ταῦτα πάντα λογισάμενοι.

σάμενοι ταῦτα χειροτονεῖθ' ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ μάλιστα συμφέρειν τῇ πόλει.

Η.

[g] ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

[h] ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Πεμφθεὶς ὁ Χάρης καταδουλώσασθαι τὴν Ἀμφίπολιν, αὐτονομουμένην κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον καὶ καθ' ἑαυτὴν γενομένην, ὡς τῶν Λακεδαιμονίων μὲν κακῶς διακειμένων μετὰ τὰ Λευκτρικά, καὶ τῶν Ἀθηναίων δ' ἀσθενῶν ὄντων, οὗτος νομίζων εὐχερῶς αὐτὴν ὅτε δή ποτε λαβεῖν, καὶ μᾶλλον βουλόμενος τὴν ἀρχαίαν δύναμιν περιποιῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπεχείρησε Χίοις καὶ Ῥοδίοις καὶ τοῖς λοιποῖς συμμάχοις. εἶτα ἐκεῖνοι ἀντέστησαν, καὶ ἡττήθη ὁ Χάρης οὕτως, ὥστε λοιπὸν αὐτὸν ἀπορεῖν τί δεῖ ποιῆσαι· καὶ γὰρ εἰ ἀνεχώρησεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ἀμφίπολιν, αὐτοὶ ἂν ἀμυνόμενοι ἤρχοντο εἰς τὴν Ἀττικήν. ταῦτα δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἤτησαν σπονδάς, καὶ εὐθὺς οἱ Χῖοι καὶ Ῥόδιοι σὺν τοῖς ἄλλοις συνέθεντο. καὶ οὗτός ἐστιν ὁ συμμαχικὸς πόλεμος. Νῦν οὖν πρόκειται ἐκκλησία περὶ τοῦ καταθέσθαι τὸν πόλεμον, καὶ ἀνίσταται ὁ Ἰσοκράτης συμβουλεύων ὡς δεῖ μὴ πολυπραγμονεῖν ἀλλ' ἡσυχάζειν. καὶ μερίζει τὸν λόγον εἰς δύο, ἓν μὲν τὸ καὶ τοὺς Χίους καὶ τοὺς ἄλλους ἐᾶσαι αὐτονόμους, ἓν δὲ τὸ ἐᾶσαι τὴν ἡγεμονίαν τὴν κατὰ θάλατταν. κατὰ τοῦτο δὲ τὸ μέρος λέγεται Ἀριστείδης ἐπαφεῖναι τὸν ἀντιῤῥητικὸν τῆς εἰρήνης. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, κεφάλαιον δὲ τοῦ λόγου τὸ συμφέρον, ἡ δὲ στάσις πραγματική· συμβουλὴ γὰρ περὶ τῆς εἰρήνης.

Ἐὰν δέ ποτε ἀναγκασθῇς κοινὸν προοίμιον εἰπεῖν, τὴν κατασκευὴν αὐτῷ ἰδίαν πρόσαγε, ὡς ἐν τῷδε τῷ περὶ εἰρήνης Ἰσοκράτους ἡ κατασκευὴ ἰδία προσετέθη, ὅπου φησί "περὶ μεγάλων ἥκομεν· περὶ γὰρ πολέμου καὶ εἰρήνης." κάλλιστον δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸ τῆς μεθόδου, εἰ μεθοδεύοιμεν αὐτὰ ἐπισημαινόμενοι, εἰ καὶ πᾶσιν εἰωθὼς ὁ λόγος εἴη.

[i] Ἅπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε ταῦτα 159
μέγιστα φάσκειν εἶναι καὶ μάλιστα σπουδῆς ἄξια τῇ

[g] ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ G. vulg. περὶ τῆς εἰρήνης ἢ συμμαχικός.
[h] Argumentum om. G.

πόλει, περὶ ὧν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβουλεύσειν· οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πραγμάτων [i] ἤρμοσε τοιαῦτα προειπεῖν, δοκεῖ μοι πρέπειν καὶ περὶ τῶν [k] νῦν
2 παρόντων ἐντεῦθεν ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν. ἥκομεν γὰρ ἐκ- b
κλησιάσοντες [l] περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, ἃ μεγίστην ἔχει δύναμιν ἐν τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων, καὶ περὶ ὧν ἀνάγκη τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους ἄμεινον τῶν ἄλλων πράττειν. τὸ μὲν οὖν μέγεθος, ὑπὲρ ὧν συνεληλύθαμεν, τηλικοῦτόν ἐστιν.

3 Ὁρῶ δ' ὑμᾶς οὐκ ἐξ ἴσου τῶν λεγόντων τὴν ἀκρόασιν ποιουμένους, ἀλλὰ τοῖς μὲν προσέχοντας τὸν νοῦν, τῶν δ' οὐδὲ τὴν φωνὴν ἀνεχομένους. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν ποιεῖτε· καὶ γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον εἰώθατε πάντας τοὺς c
ἄλλους ἐκβάλλειν, πλὴν τοὺς συναγορεύοντας ταῖς ὑμε-
4 τέραις ἐπιθυμίαις. ὃ καὶ δικαίως ἄν τις ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, ὅτι συνειδότες πολλοὺς καὶ μεγάλους οἴκους ὑπὸ τῶν κολακευόντων ἀναστάτους γεγενημένους, καὶ μισοῦντες ἐπὶ τῶν ἰδίων τοὺς ταύτην ἔχοντας τὴν [m] τέχνην, ἐπὶ τῶν κοινῶν οὐχ ὁμοίως διάκεισθε πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ κα- d
τηγοροῦντες τῶν προσιεμένων καὶ χαιρόντων τοῖς τοιού-
τοις αὐτοὶ φαίνεσθε μᾶλλον [n] τούτοις πιστεύοντες ἢ τοῖς
5 ἄλλοις πολίταις. [o] καὶ γάρ τοι πεποιήκατε τοὺς ῥήτορας μελετᾶν καὶ φιλοσοφεῖν οὐ τὰ μέλλοντα τῇ πόλει συνοίσειν, ἀλλ' ὅπως ἀρέσκοντας ὑμῖν λόγους ἐροῦσιν. ἐφ' οὓς καὶ νῦν τὸ πλῆθος αὐτῶν [p] ἐρρύηκεν. [q] πᾶσι γὰρ ἦν φανερὸν ὅτι μᾶλλον [r] ἡσθήσεσθε τοῖς παρακαλοῦσιν ὑμᾶς

[i] ἤρμοσεν G. vulg. ἤρμοζε.
[k] νῦν παρόντων G. vulg. νυνὶ παρόντων πραγμάτων.
[l] περὶ πολέμου G. vulg. περί τε πολέμου.
[m] τέχνην G. vulg. γνώμην.
[n] τούτοις] τοῖς τοιούτοις G.
[o] καὶ γάρ τοι G. ceteri καὶ γὰρ αὐτοί.
[p] ἐῤῥύηκεν G. vulg. συνεῤῥύηκεν.
[q] πᾶσι γὰρ ἦν G. vulg. ἅπασι γάρ ἐστι.
[r] ἡσθήσεσθε G. vulg. ἥδεσθε.

ἐπὶ τὸν πόλεμον ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης συμβουλεύουσιν.
6 οἱ μὲν γὰρ προσδοκίαν ἐμποιοῦσιν ὡς καὶ τὰς κτήσεις c
τὰς ἐν ταῖς πόλεσι κομιούμεθα, καὶ τὴν δύναμιν ἀνα-
ληψόμεθα πάλιν, [s]ἣν πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες· οἱ
δ' οὐδὲν [t]τοιοῦτον ὑποτείνουσιν, ἀλλ' ὡς ἡσυχίαν ἔχειν
δεῖ καὶ μὴ μεγάλων ἐπιθυμεῖν παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ
στέργειν τοῖς παροῦσιν, [u]ὃ χαλεπώτατον πάντων τοῖς 160
7 πλείστοις τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. οὕτω γὰρ ἐξηρτήμεθα τῶν
ἐλπίδων καὶ πρὸς τὰς δοκούσας εἶναι πλεονεξίας ἀπλή-
στως ἔχομεν, ὥστ' οὐδ' οἱ κεκτημένοι τοὺς μεγίστους
πλούτους μένειν ἐπὶ τούτοις ἐθέλουσιν, ἀλλ' ἀεὶ τῶν
[x]πλέονος ὀρεγόμενοι [y]περὶ τῶν ὑπαρχόντων κινδυνεύουσιν.
ὅπερ ἄξιόν ἐστι δεδιέναι, μὴ καὶ νῦν ἡμεῖς ἔνοχοι γενώ-
8 μεθα ταύταις ταῖς ἀνοίαις· λίαν γάρ τινές μοι δοκοῦσιν b
ὠρμῆσθαι πρὸς τὸν πόλεμον, ὥσπερ οὐ τῶν τυχόντων
συμβεβουλευκότων, [z]ἀλλὰ τῶν θεῶν ἀκηκοότες [a]ὅτι κα-
τορθώσομεν ἅπαντα καὶ ῥᾳδίως [b]ἐπικρατήσομεν τῶν
9 ἐχθρῶν. χρὴ δὲ τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ μὲν ὧν ἴσασι μὴ
βουλεύεσθαι (περίεργον γάρ) ἀλλὰ πράττειν ὡς ἐγνώ-
κασι, περὶ ὧν δ' ἂν βουλεύωνται, μὴ νομίζειν εἰδέναι τὸ
συμβησόμενον, ἀλλ' ὡς δόξῃ μὲν χρωμένους, ὅ τι ἂν c
10 τύχῃ δὲ γενησόμενον, οὕτω διανοεῖσθαι περὶ αὐτῶν. ὧν
ὑμεῖς οὐδέτερον τυγχάνετε ποιοῦντες, ἀλλ' ὡς οἷόν τε τα-
ραχωδέστατα διάκεισθε. συνεληλύθατε μὲν γὰρ ὡς δέον
ὑμᾶς ἐξ ἁπάντων τῶν ῥηθέντων ἐκλέξασθαι τὸ βέλτιστον,
ὥσπερ δ' ἤδη σαφῶς εἰδότες ὃ πρακτέον ἐστίν, οὐκ ἐθέλετ'

[s] ἣν πρότερον G. vulg. ἣν καὶ πρότερον.
[t] τοιοῦτον ὑποτείνουσιν G. vulg. τοιοῦτο προτείνουσιν.
[u] ὃ] A correctore est in G.
[x] πλέονος G. vulg. πλείονος.
[y] περὶ G. vulg. καὶ περί.
[z] ἀλλὰ G. vulg. ἀλλ' ὡς.
[a] ὅτι κατορθώσομεν G. vulg. ὅτι καὶ κατορθώσομεν.
[b] ἐπικρατήσομεν τῶν ἐχθρῶν G. vulg. τῶν ἐχθρῶν ἐπικρατήσομεν.

11 ἀκούειν πλὴν τῶν πρὸς ἡδονὴν δημηγορούντων. καίτοι προσ-
ῆκεν ὑμᾶς, εἴπερ [c] ἠβούλεσθε ζητεῖν τὸ τῇ πόλει συμφέ- d
ρον, μᾶλλον τοῖς ἐναντιουμένοις ταῖς ὑμετέραις γνώμαις
προσέχειν τὸν νοῦν ἢ τοῖς καταχαριζομένοις, εἰδότας ὅτι
τῶν ἐνθάδε παριόντων οἱ μὲν ἃ βούλεσθε λέγοντες ῥᾳδίως
ἐξαπατᾶν δύνανται (τὸ γὰρ πρὸς χάριν ῥηθὲν ἐπισκοτεῖ
τῷ καθορᾶν ὑμᾶς τὸ βέλτιστον), ὑπὸ δὲ τῶν μὴ πρὸς
12 ἡδονὴν συμβουλευόντων οὐδὲν ἂν πάθοιτε τοιοῦτον· οὐ γὰρ
ἔστιν ὅπως ἂν μεταπεῖσαι [d] δυνηθεῖεν ὑμᾶς, μὴ φανερὸν e
τὸ συμφέρον ποιήσαντες. χωρὶς δὲ τούτων πῶς ἂν ἄνθρω-
ποι καλῶς δυνηθεῖεν ἢ κρῖναι περὶ τῶν γεγενημένων ἢ
βουλεύσασθαι περὶ τῶν μελλόντων, εἰ μὴ τοὺς μὲν λό-
γους τοὺς τῶν ἐναντιουμένων παρ' ἀλλήλους ἐξετάζοιεν,
αὐτοὶ δ' αὐτοὺς κοινοὺς ἀμφοτέροις ἀκροατὰς [e] παρά- 161
σχοιεν;

13 Θαυμάζω δὲ [f] τῶν τε πρεσβυτέρων, εἰ μηκέτι μνημο-
νεύουσι, καὶ τῶν νεωτέρων, εἰ μηδενὸς ἀκηκόασιν, ὅτι διὰ
μὲν τοὺς παραινοῦντας ἀντέχεσθαι τῆς εἰρήνης οὐδὲν πώ-
ποτε κακὸν ἐπάθομεν, διὰ δὲ τοὺς ῥᾳδίως τὸν πόλεμον
[g] αἱρουμένους πολλαῖς ἤδη καὶ μεγάλαις συμφοραῖς πε-
14 ριεπέσομεν. ὧν ἡμεῖς οὐδεμίαν ποιούμεθα μνείαν, ἀλλ'
ἑτοίμως ἔχομεν, μηδὲν εἰς τοὔμπροσθεν ἡμῖν αὐτοῖς πράτ- b
τοντες, τριήρεις πληροῦν καὶ χρημάτων εἰσφορὰς ποιεῖ-
σθαι καὶ βοηθεῖν καὶ πολεμεῖν οἷς ἂν τύχωμεν, ὥσπερ
15 ἐν ἀλλοτρίᾳ τῇ πόλει κινδυνεύοντες. Τούτων δ' αἴτιόν
ἐστιν, ὅτι προσῆκον ὑμᾶς ὁμοίως ὑπὲρ τῶν κοινῶν ὥσπερ
ὑπὲρ τῶν ἰδίων σπουδάζειν, [h] οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχετε
περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ὅταν μὲν ὑπὲρ τῶν ἰδίων βουλεύησθε,

[c] ἠβούλεσθε] βούλεσθε pr. G.
[d] δυνηθεῖεν] δυνηθῶσιν G.
[e] παράσχοιεν G. vulg. παρέχοιεν.
[f] τῶν τε πρεσβυτέρων G. vulg. τῶν πρεσβυτέρων.
[g] αἱρουμένους G. vulg. ἀναιρουμένους.
[h] οὐ G. vulg. ἐμεῖς δὲ οὐ.

ζητεῖτε συμβούλους τοὺς ἄμεινον φρονοῦντας ὑμῶν αὐτῶν, c
ὅταν δ' [i] ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐκκλησιάζητε, τοῖς μὲν τοιού-
16 τοις ἀπιστεῖτε καὶ φθονεῖτε, τοὺς δὲ [k] πονηροτάτους τῶν
ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων [l] ἀσκεῖτε, καὶ νομίζετε δημοτι-
κωτέρους εἶναι τοὺς μεθύοντας τῶν νηφόντων καὶ τοὺς νοῦν
οὐκ ἔχοντας τῶν εὖ φρονούντων καὶ τοὺς τὰ τῆς πόλεως
διανεμομένους τῶν ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ὑμῖν λειτουργούν-
των. ὥστ' ἄξιον θαυμάζειν, εἴ τις ἐλπίζει τὴν πόλιν τοι-
οὑτοις συμβούλοις χρωμένην ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδώσειν. d
17 Ἐγὼ δ' οἶδα μὲν ὅτι πρόσαντές ἐστιν ἐναντιοῦσθαι
ταῖς ὑμετέραις διανοίαις, καὶ ὅτι δημοκρατίας οὔσης οὐκ
ἔστι παῤῥησία, πλὴν ἐνθάδε μὲν τοῖς ἀφρονεστάτοις καὶ
μηδὲν ὑμῶν φροντίζουσιν, ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ τοῖς κωμῳδοδι-
18 δασκάλοις (ὃ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον, ὅτι τοῖς μὲν
ἐκφέρουσιν εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τὰ τῆς πόλεως
ἁμαρτήματα τοσαύτην ἔχετε χάριν, ὅσην οὐδὲ τοῖς εὖ e
ποιοῦσι, πρὸς δὲ τοὺς ἐπιπλήττοντας καὶ νουθετοῦντας
ὑμᾶς οὕτω διατίθεσθε δυσκόλως, [m] ὥσπερ πρὸς τοὺς κα-
κόν τι τὴν πόλιν ἐργαζομένους)· ὅμως δὲ καὶ τούτων
19 ὑπαρχόντων οὐκ ἂν ἀποσταίην ὧν διενοήθην. παρελήλυθα
γὰρ οὐ χαριούμενος ὑμῖν οὐδὲ χειροτονίαν μνηστεύσων, 162
ἀλλ' ἀποφανούμενος ἃ τυγχάνω γιγνώσκων πρῶτον μὲν
περὶ ὧν οἱ πρυτάνεις προτιθέασιν, [n] ἔπειτα περὶ τῶν ἄλ-
λων τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων· οὐδὲν γὰρ ὄφελος
[o] ἔσται τῶν νῦν περὶ τῆς εἰρήνης γνωσθέντων, ἢν μὴ καὶ
περὶ τῶν λοιπῶν ὀρθῶς βουλευσώμεθα.
20 Φημὶ δ' οὖν χρῆναι ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην μὴ μόνον πρὸς

[i] ὑπὲρ τῆς πόλεως G. vulg. ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως.
[k] πονηροτάτους G. vulg. πονηρούς.
[l] ἀσκεῖτε G. vulg. ἐπαινεῖτε.
[m] ὥσπερ πρὸς τοὺς G. vulg. ὥσπερ τούς.
[n] ἔπειτα περὶ G. vulg. ἔπειτα καὶ περί.
[o] ἔσται G. vulg. ἐστι.

Χίους καὶ Ῥοδίους καὶ Βυζαντίους, [p] ἀλλὰ πρὸς ἅπαν- b
τας ἀνθρώπους, καὶ χρῆσθαι ταῖς συνθήκαις μὴ ταύταις
αἷς νῦν τινὲς γεγράφασιν, ἀλλὰ ταῖς γενομέναις μεν
πρὸς βασιλέα καὶ Λακεδαιμονίους, προσταττούσαις δὲ
τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους εἶναι καὶ τὰς φρουρὰς ἐκ τῶν
ἀλλοτρίων πόλεων ἐξιέναι καὶ τὴν αὑτῶν ἔχειν ἑκάστους.
τούτων γὰρ οὔτε δικαιοτέρας εὑρήσομεν, οὔτε μᾶλλον τῇ
πόλει συμφερούσας.

21 Ἧν μὲν οὖν ἐνταῦθα καταλίπω τὸν λόγον, οἶδ' ὅτι c
δόξω τὴν πόλιν ἐλαττοῦν, εἰ Θηβαῖοι μὲν ἔξουσι Θεσπιὰς
καὶ Πλαταιὰς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἃς παρὰ τοὺς
ὅρκους κατειλήφασιν, ἡμεῖς δ' ἐξίμεν μηδεμιᾶς ἀνάγκης
οὔσης ἐξ ὧν τυγχάνομεν ἔχοντες· ἢν δὲ διὰ τέλους ἀκού-
σητέ μου προσέχοντες τὸν νοῦν, οἶμαι [q] πάντας ὑμᾶς κα-
ταγνώσεσθαι πολλὴν ἄνοιαν καὶ μανίαν τῶν τὴν ἀδικίαν
πλεονεξίαν εἶναι νομιζόντων, καὶ τῶν τὰς ἀλλοτρίας πό- d
λεις [r] βίᾳ κατεχόντων, καὶ μὴ λογιζομένων τὰς συμφο-
ρὰς τὰς ἐκ τῶν τοιούτων ἔργων γιγνομένας. ταῦτα μὲν
οὖν διὰ παντὸς τοῦ λόγου [s] πειρασόμεθα διδάσκειν ὑμᾶς,

22 περὶ δὲ τῆς εἰρήνης πρῶτον διαλεχθῶμεν, καὶ σκεψώμεθα
τί ἂν ἐν τῷ παρόντι γενέσθαι [t] βουληθεῖμεν ἡμῖν. ἢν γὰρ
[u] ταῦτα καλῶς ὁρισώμεθα καὶ νουνεχόντως, πρὸς ταύτην e
τὴν ὑπόθεσιν ἀποβλέποντες ἄμεινον βουλευσόμεθα καὶ
περὶ τῶν ἄλλων.

23 [v] Ἆρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ τήν τε πόλιν ἀσφαλῶς
οἰκοῖμεν καὶ [v] τὰ περὶ τὸν βίον εὐπορώτεροι γιγνοίμεθα

[p] ἀλλὰ πρὸς G. vulg. ἀλλὰ καὶ πρός.

[q] πάντας ὑμᾶς G. vulg. πάντας ἂν ὑμᾶς.

[r] βίᾳ κατεχόντων G. vulg. κατεχόντων βίᾳ.

[s] πειρασόμεθα G. vulg. πειράσομαι.

[t] βουληθεῖμεν G. vulg. βουληθείημεν.

[u] ταῦτα καλῶς G. vulg. καλῶς ταῦτα.

[v] τὰ περὶ τὸν G. vulg. τὰ πρὸς τόν.

καὶ τά τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμονοοῖμεν καὶ παρὰ [x] τοῖς
Ἕλλησιν εὐδοκιμοῖμεν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τούτων
24 ὑπαρξάντων τελέως τὴν [y] πόλιν εὐδαιμονήσειν. ὁ μὲν τοί- 163
νυν πόλεμος ἁπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν·
καὶ [z] γὰρ πενεστέρους [a] πεποίηκε, καὶ πολλοὺς κινδύνους
ὑπομένειν ἠνάγκασε, καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβεβλη-
25 κε, καὶ [b] πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. ἢν δὲ
τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα, καὶ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς παρά-
σχωμεν οἵους αἱ κοιναὶ συνθῆκαι προστάττουσι, μετὰ
πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν, ἀπαλλα- b
γέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς, εἰς ἣν νῦν
πρὸς ἀλλήλους καθέσταμεν, καθ' ἑκάστην δὲ τὴν ἡμέραν
26 [c] πρὸς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν, ἀναπεπαυμένοι μὲν τῶν εἰσ-
φορῶν καὶ τῶν τριηραρχιῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὸν
πόλεμον λειτουργιῶν, ἀδεῶς δὲ γεωργοῦντες καὶ τὴν θά- c
λατταν πλέοντες καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦν-
τες, αἳ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν. ὀψόμεθα δὲ
τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους λαμβά- c
νουσαν, μεστὴν δὲ [d] γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ
27 μετοίκων, ὧν νῦν [e] ἐρήμη καθέστηκεν. τὸ δὲ μέγιστον,
συμμάχους ἕξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμέ-
νους, ἀλλὰ πεπεισμένους, οὐδ' ἐν [f] μὲν ταῖς ἀσφαλείαις
διὰ τὴν δύναμιν ἡμᾶς [g] ὑποδεχομένους, ἐν δὲ τοῖς κινδύ- d
νοις ἀποστησομένους, ἀλλ' οὕτω διακειμένους ὥσπερ χρὴ
28 [h] τοὺς ὡς ἀληθῶς συμμάχους καὶ φίλους ὄντας. πρὸς

[x] τοῖς Ἕλλησιν G. vulg. τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν.
[y] πόλιν εὐδαιμονήσειν G. vulg. πόλιν πάλιν εὐδαιμονήσειν.
[z] γὰρ G. vulg. γάρ τοι.
[a] πεποίηκε] ἐποίησε G.
[b] πάντας τρόπους G. vulg. πάντα τρόπον.
[c] πρὸς εὐπορίαν G. vulg. εἰς εὐπορίαν.
[d] γιγνομένην G. vulg. γενομένην.
[e] ἐρήμη G. vulg. ἔρημος.
[f] μὲν ταῖς] ταῖς μὲν G.
[g] ὑποδεχομένους G. vulg. ὑποδεξομένους.
[h] τοὺς ὡς ἀληθῶς G. vulg. τοὺς ἀληθῶς.

δὲ τούτοις, ἃ νῦν ἀπολαβεῖν οὐ δυνάμεθα διὰ πολέμου καὶ πολλῆς δαπάνης, ταῦτα διὰ πρεσβείας ῥᾳδίως κομιούμεθα. μὴ γὰρ οἴεσθε μήτε Κερσοβλέπτην ὑπὲρ Χερρονήσου μήτε Φίλιππον ὑπὲρ [i] Ἀμφιπόλεως πολεμήσειν,
29 ὅταν ἴδωσιν ἡμᾶς μηδενὸς τῶν ἀλλοτρίων ἐφιεμένους. νῦν μὲν γὰρ εἰκότως φοβοῦνται γείτονα ποιήσασθαι τὴν πόλιν ταῖς αὑτῶν δυναστείαις (ὁρῶσι γὰρ ἡμᾶς οὐ στέργοντας [k] ἐφ' οἷς ἂν ἔχωμεν, ἀλλ' ἀεὶ τοῦ [l] πλέονος ὀρε- c
γομένους), ἢν δὲ μεταβαλώμεθα τὸν τρόπον καὶ δόξαν βελτίω λάβωμεν, οὐ μόνον ἀποστήσονται τῆς ἡμετέρας,
30 ἀλλὰ καὶ τῆς αὑτῶν προσδώσουσι· λυσιτελήσει γὰρ αὐτοῖς θεραπεύουσι τὴν δύναμιν τὴν τῆς πόλεως ἀσφαλῶς ἔχειν τὰς [m] ἑαυτῶν βασιλείας. Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς Θράκης ἡμῖν ἐξέσται τοσαύτην ἀποτεμέσθαι χώραν, ὥστε 164
μὴ μόνον αὐτοὺς ἄφθονον ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς δεομένοις τῶν Ἑλλήνων καὶ δι' ἀπορίαν πλανωμένοις ἱκανὸν δυνα-
31 σθαι βίον παρασχεῖν. ὅπου γὰρ Ἀθηνόδωρος καὶ Καλλίστρατος, ὁ μὲν ἰδιώτης ὤν, ὁ δὲ φυγάς, οἰκίσαι πόλεις οἷοί τε γεγόνασιν, ἢ που βουληθέντες ἡμεῖς πολλοὺς ἂν τόπους τοιούτους [n] κατασχεῖν δυνηθεῖμεν. χρὴ δὲ τοὺς πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἀξιοῦντας τοιούτων ἔργων ἡγε- b
μόνας γίγνεσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ πολέμου καὶ [o] στρατοπέδων ξενικῶν, ὧν νῦν [p] ἐπιθυμοῦντες ἡμεῖς τυγχάνομεν.
32 Περὶ μὲν οὖν ὧν οἱ πρέσβεις ἐπαγγέλλονται, καὶ ταῦθ' ἱκανά, καὶ πολλὰ ἂν ἴσως τις προσθείη τούτοις· ἡγοῦμαι δὲ δεῖν ἡμᾶς οὐ μόνον ψηφισαμένους τὴν εἰρήνην

[i] Ἀμφιπόλεως πολεμήσειν G. vulg. Ἀμφιπόλεως ἡμῖν πολεμήσειν.
[k] ἐφ' οἷς G. vulg. οἷς.
[l] πλέονος G. vulg. πλείονος.
[m] ἑαυτῶν G. vulg. αὑτῶν.
[n] κατασχεῖν δυνηθεῖμεν G. vulg. δυνηθείημεν κατασχεῖν.
[o] στρατοπέδων ξενικῶν G. vulg. στρατοπέδου ξενικοῦ.
[p] ἐπιθυμοῦντες ἡμεῖς G. vulg. ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες.

ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ βουλευσαμένους c
ὅπως ἄξομεν αὐτήν, καὶ μὴ ποιήσομεν ὅπερ εἰώθαμεν,
ὀλίγον χρόνον διαλιπόντες πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς κατα-
στησόμεθα ταραχάς, μηδ' ἀναβολὴν ἄλλ' ἀπαλλαγὴν
33 εὑρήσομέν τινα τῶν κακῶν τῶν παρόντων. οὐδὲν δὲ [q] τού-
των οἷόν τ' ἐστὶ γενέσθαι πρότερον, πρὶν ἂν πεισθῆτε τὴν
μὲν ἡσυχίαν ὠφελιμωτέραν καὶ κερδαλεωτέραν εἶναι τῆς
πολυπραγμοσύνης, τὴν δὲ δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας, τὴν
δὲ τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας.
περὶ ὧν οὐδεὶς πώποτε τῶν ῥητόρων [r] εἶπεῖν ἐν ὑμῖν ἐτόλ- d
34 μησεν· ἐγὼ δὲ περὶ αὐτῶν τούτων τοὺς πλείστους τῶν
λόγων μέλλω ποιεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς· ὁρῶ γὰρ τὴν εὐδαι-
μονίαν ἐν τούτοις ἐνοῦσαν, ἀλλ' οὐκ ἐν [s] οἷς νῦν τυγχάνο-
35 μεν πράττοντες. ἀνάγκη δὲ τὸν ἔξω τῶν εἰθισμένων ἐπι-
χειροῦντα δημηγορεῖν καὶ τὰς ὑμετέρας γνώμας μετα-
στῆσαι βουλόμενον πολλῶν πραγμάτων ἅψασθαι καὶ
διὰ μακροτέρων τοὺς λόγους ποιήσασθαι, καὶ τὰ μὲν e
ἀναμνῆσαι, τῶν δὲ κατηγορῆσαι, τὰ δ' ἐπαινέσαι, περὶ
δὲ τῶν συμβουλεῦσαι· μόλις γὰρ ἄν τις ὑμᾶς ἐξ ἁπάν-
των τούτων ἐπὶ τὸ βέλτιον φρονῆσαι δυνηθείη προαγαγεῖν.
36 Ἔχει γὰρ οὕτως. ἐμοὶ δοκοῦσιν ἅπαντες μὲν ἐπιθυ-
μεῖν τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ πλέον ἔχειν τῶν ἄλλων,
οὐκ εἰδέναι δὲ τὰς πράξεις τὰς ἐπὶ ταῦτα [t] φερούσας, 165
ἀλλὰ ταῖς δόξαις διαφέρειν ἀλλήλων· οἱ μὲν γὰρ [u] ἔχειν
ἐπιεικεῖς καὶ στοχάζεσθαι τοῦ δέοντος δυναμένας, οἱ δ'
ὡς οἷόν τε πλεῖστον τοῦ συμφέροντος διαμαρτανούσας.
37 ὅπερ καὶ τῇ πόλει συμβέβηκεν. ἡμεῖς γὰρ οἰόμεθα μέν,

[q] τούτων] om. G.
[r] εἶπεῖν ἐν ὑμῖν G. vulg. εἶπεῖν ὑμῖν.
[s] οἷς νῦν τυγχάνομεν G. ceteri οἷς ἐτυγχάνομεν.
[t] φερούσας] φερομένας G.
[u] ἔχειν G. vulg. ἔχουσιν.

ἦν τὴν [x] θάλατταν πλέωμεν πολλαῖς τριήρεσι καὶ βιαζώμεθα τὰς πόλεις συντάξεις διδόναι καὶ συνέδρους ἐνθάδε πέμπειν, διαπράξασθαί τι τῶν δεόντων· πλεῖστον δὲ διε- b
ψεύσμεθα τῆς ἀληθείας. ὧν μὲν γὰρ ἠλπίζομεν, οὐδὲν ἀποβέβηκεν, ἔχθραι δ' ἡμῖν ἐξ αὐτῶν καὶ πόλεμοι καὶ
38 δαπάναι [y] μεγάλαι γεγόνασιν, εἰκότως· καὶ γὰρ τὸ πρότερον ἐκ μὲν τῆς τοιαύτης πολυπραγμοσύνης εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους κατέστημεν, ἐκ δὲ τοῦ δικαίαν τὴν πόλιν παρέχειν καὶ βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις καὶ μὴ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν παρ' ἑκόντων τῶν Ἑλλήνων τὴν ἡγε- c
μονίαν ἐλάβομεν· ὧν νῦν ἀλογίστως καὶ λίαν εἰκῇ πολὺν
39 ἤδη χρόνον καταφρονοῦμεν. εἰς τοῦτο γάρ τινες ἀνοίας ἐληλύθασιν, ὥσθ' ὑπειλήφασι τὴν μὲν ἀδικίαν ἐπονειδιστον μὲν εἶναι, κερδαλέαν δὲ καὶ πρὸς τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν συμφέρουσαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην εὐδόκιμον μέν, ἀλυσιτελῆ δὲ καὶ μᾶλλον δυναμένην τοὺς ἄλλους ὠφε- d
λεῖν ἢ τοὺς ἔχοντας αὐτήν, κακῶς εἰδότες ὡς οὔτε πρὸς χρηματισμὸν οὔτε πρὸς δόξαν οὔτε πρὸς ἃ δεῖ πράττειν οὔθ' ὅλως πρὸς εὐδαιμονίαν οὐδὲν ἂν συμβάλοιτο τηλι-
40 καύτην δύναμιν, ὅσην περ ἀρετὴ καὶ τὰ μέρη ταύτης. τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ, τούτοις κτώμεθα καὶ [z] τὰς ἄλλας ὠφελείας, ὧν δεόμενοι τυγχάνομεν· ὥσθ' οἱ τῆς [a] αὐτῶν διανοίας ἀμελοῦντες λελήθασι σφᾶς αὐτοὺς ἅμα τοῦ τε φρονεῖν ἄμεινον καὶ τοῦ [b] πρά-
41 τειν βέλτιον τῶν ἄλλων ὀλιγωροῦντες. Θαυμάζω δ' εἴ e
τις οἴεται τοὺς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην [c] ἀσκοῦν-

[x] θάλατταν G. ceteri θάλασσαν.

[y] μεγάλαι G. vulg. πολλαί.

[z] τὰς ἄλλας ὠφελείας G. vulg. τὰς ὠφελείας.

[a] αὐτῶν—ἀμελοῦντες G. vulg. ἑαυτῶν—ὀλιγωροῦντες.

[b] πράττειν βέλτιον τῶν ἄλλων G. vulg. βέλτιον τῶν ἄλλων πράττειν.

[c] ἀσκοῦντας καρτερεῖν καὶ μένειν ἐν τούτοις ἐλπίζοντας G. vulg. ἀσκοῦντας καὶ καρτερεῖν καὶ μένειν ἐπὶ τούτοις ἐθέλοντας.

τας καρτερεῖν καὶ μένειν ἐν τούτοις ἐλπίζοντας ἔλαττον
ἔξειν τῶν πονηρῶν, ἀλλ' οὐχ ἡγουμένους καὶ παρὰ θεοῖς
καὶ παρ' ἀνθρώποις πλέον οἴσεσθαι τῶν ἄλλων. ἐγὼ μὲν 166
γὰρ πέπεισμαι τούτους μόνους ὧν δεῖ πλεονεκτεῖν, τοὺς
42 δ' ἄλλους ὧν οὐ βέλτιόν ἐστιν. [d] ὁρῶ γὰρ τοὺς μὲν τὴν
ἀδικίαν προτιμῶντας καὶ τὸ λαβεῖν τι τῶν ἀλλοτρίων
μέγιστον [e] ἀγαθὸν νομίζοντας ὁμοια πάσχοντας τοῖς δε-
λεαζομένοις τῶν ζώων, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπολαύοντας
ὧν ἂν λάβωσιν, ὀλίγῳ δ' ὕστερον ἐν τοῖς μεγίστοις κα-
κοῖς ὄντας, τοὺς δὲ μετ' εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης ζῶν-
τας ἔν τε τοῖς παροῦσι χρόνοις ἀσφαλῶς διάγοντας καὶ b
περὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχοντας.
43 καὶ ταῦτ' εἰ μὴ κατὰ πάντων οὕτως εἴθισται συμβαί-
νειν, ἀλλὰ τό γ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦτον γίγνεται τὸν
τρόπον. χρὴ δὲ τοὺς εὖ φρονοῦντας, ἐπειδὴ τὸ μέλλον ἀεὶ
συνοίσειν οὐ καθορῶμεν, τὸ πολλάκις ὠφελοῦν, τοῦτο
44 φαίνεσθαι προαιρουμένους. πάντων δ' ἀλογώτατον πε-
πόνθασιν ὅσοι κάλλιον μὲν ἐπιτήδευμα νομίζουσιν εἶναι
καὶ θεοφιλέστερον τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας, χεῖρον δ' c
[f] οἴονται βιώσεσθαι τοὺς ταύτῃ χρωμένους τῶν τὴν πονη-
ρίαν [g] προηρημένων.

45 Ἠβουλόμην δ' ἄν, ὥσπερ πρόχειρόν ἐστιν [h] ἐπαινέσαι
τὴν ἀρετήν, [i] οὕτω ῥᾴδιον εἶναι [k] τοὺς ἀκούοντας πεῖσαι
ἀσκεῖν αὐτήν· νῦν δὲ δέδοικα μὴ μάτην τὰ τοιαῦτα [l] λέγω.
διεφθάρμεθα γὰρ πολὺν ἤδη χρόνον ὑπ' ἀνθρώπων οὐδὲν
46 ἀλλ' ἢ φενακίζειν δυναμένων, οἳ τοσοῦτον τοῦ πλήθους d

[d] ὁρῶ γὰρ G. vulg. ὁρῶ μὲν γάρ.
[e] ἀγαθὸν νομίζοντας G. vulg. ἀγαθὸν εἶναι νομίζοντας.
[f] οἴονται] οἴεσθαι G.
[g] προηρημένων G. vulg. προαιρουμένων.
[h] ἐπαινέσαι] ἐπαινεῖσθαι G.
[i] οὕτω ῥᾴδιον] οὕτω προσῆκεν G. vulg. οὕτω καὶ ῥᾴδιον.
[k] τοὺς ἀκούοντας πεῖσαι G. vulg. πεῖσαι τοὺς ἀκούοντας.
[l] λέγω] λέγωμεν G.

καταπεφρονήκασιν ὥσθ', [m] ὁπόταν βουληθῶσι πόλεμον πρός τινας ἐξενεγκεῖν, αὐτοὶ χρήματα λαμβάνοντες, λέγειν τολμῶσιν ὡς χρὴ τοὺς προγόνους μιμεῖσθαι, καὶ μὴ περιορᾶν ἡμᾶς αὐτοὺς καταγελωμένους μηδὲ τὴν θάλατταν πλέοντας τοὺς μὴ τὰς συντάξεις ἐθέλοντας ἡμῖν ὑποτελεῖν.

47 Ἡδέως ἂν οὖν αὐτῶν πυθοίμην, τίσιν ἡμᾶς τῶν προγεγενημένων [n] κελεύουσιν ὁμοίους γίγνεσθαι, πότερον τοῖς περὶ τὰ Περσικὰ γενομένοις, ἢ τοῖς πρὸ τοῦ πολέμου τοῦ Δεκελεικοῦ τὴν πόλιν διοικήσασιν; εἰ μὲν γὰρ τούτοις, e οὐδὲν ἀλλ' ἢ συμβουλεύουσιν ἡμῖν πάλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύειν, εἰ δὲ τοῖς ἐν Μαραθῶνι [o] τοὺς βαρβά-
48 ρους νικήσασι καὶ τοῖς πρὸ [p] τούτων γενομένοις, πῶς [q] οὐ 167 πάντων ἀναισχυντότατοι τυγχάνουσιν ὄντες, εἰ τοὺς τότε [r] πολιτευομένους ἐπαινοῦντες τἀναντία πράττειν ἐκείνοις πείθουσιν ἡμᾶς, καὶ τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνειν περὶ [s] ὧν ἀπορῶ τί ποιήσω, πότερα χρήσωμαι ταῖς ἀληθείαις, ὥσπερ περὶ τῶν ἄλλων, ἢ κατασιωπήσω, δείσας τὴν πρὸς ὑμᾶς
49 ἀπέχθειαν; δοκεῖ μὲν γάρ μοι βέλτιον εἶναι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, ὁρῶ δ' ὑμᾶς χαλεπώτερον διατιθεμένους πρὸς b τοὺς ἐπιτιμῶντας ἢ πρὸς τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν γεγενημένους. οὐ μὴν ἀλλ' αἰσχυνθείην ἄν, εἰ φανείην μᾶλλον φροντίζων τῆς ἐμαυτοῦ δόξης ἢ τῆς κοινῆς σωτηρίας.
50 [t] ἐμὸν μὲν οὖν ἔργον ἐστί, καὶ τῶν ἄλλων τῶν κηδομένων τῆς πόλεως, προαιρεῖσθαι τῶν λόγων μὴ τοὺς ἡδίστους ἀλλὰ τοὺς ὠφελιμωτάτους· ὑμᾶς δὲ χρὴ πρῶτον μὲν

[m] ὁπόταν G. vulg. ὅταν.

[n] κελεύουσιν ὁμοίους γίγνεσθαι G. ceteri ὁμοίους κελεύουσι γεγενῆσθαι.

[o] τοὺς βαρβάρους] Addidi e G.

[p] τούτων γενομένοις G. vulg. αὐτῶν γεγενημένοις.

[q] οὐ πάντων G. vulg. οὐχ ἁπάντων.

[r] πολιτευομένους G. ceteri πεπολιτευμένους.

[s] ὧν ἀπορῶ G. vulg. ὧν καὶ ἀπορῶ.

[t] ἐμὸν μὲν οὖν G. vulg. ἐγὼ οὖν.

τοῦτο γιγνώσκειν, ὅτι [u] τῶν μὲν περὶ τὸ σῶμα νοσημάτων πολλαὶ θεραπεῖαι καὶ παντοδαπαὶ τοῖς ἰατροῖς εὕρηνται, c
ταῖς δὲ ψυχαῖς ταῖς [x] ἀγνοούσαις καὶ γεμούσαις πονηρῶν ἐπιθυμιῶν οὐδέν ἐστιν ἄλλο φάρμακον πλὴν λόγος ὁ
51 τολμῶν τοῖς ἁμαρτανομένοις ἐπιπλήττειν, ἔπειθ' ὅτι καταγέλαστόν ἐστι τὰς μὲν καύσεις καὶ τὰς τομὰς τῶν ἰατρῶν ὑπομένειν, ἵνα πλειόνων ἀλγηδόνων ἀπαλλαγῶμεν, τοὺς δὲ λόγους ἀποδοκιμάζειν πρὶν εἰδέναι σαφῶς εἰ τοιαύτην ἔχουσι τὴν δύναμιν ὥστ' ὠφελῆσαι τοὺς ἀκούοντας. d

52 Τούτου δ' ἕνεκα ταῦτα προεῖπον, ὅτι περὶ τῶν λοιπῶν οὐδὲν ὑποστειλάμενος ἀλλὰ παντάπασιν ἀνειμένως μέλλω [y] τοὺς λόγους ποιεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς. τίς γὰρ ἄλλοθεν ἐπελθὼν καὶ μήπω συνδιεφθαρμένος ἡμῖν, ἀλλ' ἐξαίφνης ἐπιστὰς τοῖς γιγνομένοις, οὐκ ἂν μαίνεσθαι καὶ παρα-
53 φρονεῖν ἡμᾶς νομίσειεν, οἳ φιλοτιμούμεθα μὲν ἐπὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις καὶ τὴν πόλιν ἐκ τῶν τότε πραχθέν- e
των ἐγκωμιάζειν ἔχομεν, οὐδὲν δὲ τῶν αὐτῶν ἐκείνοις πράττομεν, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον. οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τοῖς βαρβάροις πολεμοῦντες διετέλεσαν, ἡμεῖς δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας τὸν βίον ποριζομένους ἐκεῖθεν ἀνα-
54 στήσαντες ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἠγάγομεν· κἀκεῖνοι μὲν 168
ἐλευθεροῦντες τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας καὶ βοηθοῦντες αὐταῖς τῆς ἡγεμονίας ἠξιώθησαν, ἡμεῖς δὲ καταδουλούμενοι καὶ τἀναντία τοῖς τότε πράττοντες ἀγανακτοῦμεν,
55 εἰ μὴ τὴν αὐτὴν [z] τιμὴν ἐκείνοις ἔξομεν, οἳ τοσαῦτον ἀπολελείμμεθα καὶ τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς διανοίαις τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον γενομένων, ὅσον οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς τῶν

[u] τῶν μὲν περὶ G. vulg. τῶν περί.
[x] ἀγνοούσαις G. vulg. νοσούσαις.
[y] τοὺς λόγους ποιεῖσθαι G. vulg. ποιεῖσθαι τοὺς λόγους.
[z] τιμὴν ἐκείνοις G. vulg. ἐκείνους τιμήν.

[a] Ἑλλήνων σωτηρίας τὴν τε πατρίδα τὴν αὐτῶν ἐκλιπεῖν b
ἐτόλμησαν, καὶ μαχόμενοι καὶ ναυμαχοῦντες τοὺς βαρ-
βάρους ἐνίκησαν, ἡμεῖς δ' οὐδ' ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν
56 πλεονεξίας κινδυνεύειν ἀξιοῦμεν, ἀλλ' ἄρχειν μὲν ἁπάν-
των ζητοῦμεν, στρατεύεσθαι δ' οὐκ ἐθέλομεν, καὶ πόλεμον
μὲν μικροῦ [b] δεῖν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἀναιρούμεθα,
πρὸς δὲ [c] τοῦτον οὐχ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀσκοῦμεν, ἀλλὰ ἀν-
θρώπους τοὺς μὲν ἀπόλιδας τοὺς δ' αὐτομόλους τοὺς δ' c
ἐκ τῶν ἄλλων κακουργιῶν συνερρυηκότας, οἷς ὁπόταν τις
[d] διδῷ πλείω μισθόν, μετ' [e] ἐκείνου ἐφ' ἡμᾶς ἀκολουθή-
57 σουσιν. ἀλλ' ὅμως οὕτως αὐτοὺς ἀγαπῶμεν, ὥσθ' ὑπὲρ
μὲν τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων, [f] εἰ περί τινας ἐξαμάρ-
τοιεν, οὐκ ἂν ἐθελήσαιμεν δίκας ὑποσχεῖν, ὑπὲρ δὲ τῆς
ἐκείνων ἁρπαγῆς καὶ βίας καὶ [g] παρανομίας μελλόντων
τῶν ἐγκλημάτων ἐφ' ἡμᾶς ἥξειν οὐχ ὅπως ἀγανακτοῦ-
μεν, ἀλλὰ καὶ χαίρομεν ὅταν ἀκούσωμεν αὐτοὺς [h] τοιοῦ- d
58 τόν τι διαπεπραγμένους. εἰς τοῦτο δὲ μωρίας ἐληλύθα-
μεν, ὥστ' αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς [i] τῶν καθ' ἡμέραν ἐσμέν, ξε-
νοτροφεῖν δ' ἐπιχειρήκαμεν, καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς
ἡμετέρους αὐτῶν λυμαινόμεθα καὶ δασμολογοῦμεν, ἵνα
τοῖς [k] ἁπάντων ἀνθρώπων κοινοῖς ἐχθροῖς τὸν μισθὸν ἐκπο-
59 ρίζωμεν. τοσούτῳ δὲ χείρους ἐσμὲν τῶν προγόνων, οὐ μό-
νον τῶν εὐδοκιμησάντων ἀλλὰ καὶ τῶν μισηθέντων, ὅσον
ἐκεῖνοι μὲν εἰ πολεμεῖν πρός τινας ψηφίσαιντο, μεστῆς e
οὔσης ἀργυρίου καὶ χρυσίου τῆς ἀκροπόλεως ὅμως ὑπὲρ

[a] Ἑλλήνων] ἄλλων G.
[b] δεῖν] δεῖ pr. G.
[c] τοῦτον] τούτοις G.
[d] διδῷ πλείω μισθὸν G. ceteri πλείονα μισθὸν διδῷ.
[e] ἐκείνου] ἐκείνων G.
[f] εἰ G. ceteri ἤν.
[g] παρανομίας G. vulg. πλεονεξίας.
[h] τοιοῦτόν τι διαπεπραγμένους G. vulg. τοιοῦτό τι διαπραττομένους.
[i] τῶν καθ' ἡμέραν ἐσμὲν G. vulg. ἐσμὲν τῶν καθ' ἡμέραν.
[k] ἁπάντων ἀνθρώπων G. vulg. ἁπάντων.

τῶν δοξάντων τοῖς αὐτῶν σώμασιν ᾠοντο δεῖν κινδυνεύειν,
ἡμεῖς δ' εἰς τοσαύτην ἀπορίαν ἐληλυθότες καὶ τοσοῦτοι
τὸ πλῆθος ὄντες ὥσπερ βασιλεὺς ὁ μέγας μισθωτοῖς
60 χρώμεθα τοῖς στρατοπέδοις. καὶ τότε μὲν εἰ τριήρεις 169
πληροῖεν, τοὺς μὲν ξένους καὶ τοὺς δούλους ναύτας εἰσε-
βίβαζον, τοὺς δὲ πολίτας μεθ' ὅπλων ἐξέπεμπον· νῦν δὲ
τοῖς μὲν ξένοις ὁπλίταις χρώμεθα, τοὺς δὲ πολίτας ἐλαύ-
νειν ἀναγκάζομεν, ὥσθ' ὁπόταν ἀποβαίνωσιν εἰς τὴν τῶν
πολεμίων, οἱ μὲν ἄρχειν τῶν Ἑλλήνων ἀξιοῦντες ὑπηρέ-
σιον ἔχοντες ἐκβαίνουσιν, οἱ δὲ τοιοῦτοι τὰς φύσεις ὄντες
οἵους ὀλίγῳ πρότερον διῆλθον, μεθ' ὅπλων κινδυνεύουσιν. b
61 Ἀλλὰ γὰρ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἄν τις ἰδὼν καλῶς
[l] διοικούμενα περὶ τῶν ἄλλων θαρρήσειεν, ἀλλ' οὐκ ἂν ἐπ'
αὐτοῖς τούτοις μάλιστ' ἀγανακτήσειεν; οἵτινες αὐτόχθο-
νες μὲν εἶναί φαμεν καὶ τὴν πόλιν ταύτην προτέραν οἰκι-
σθῆναι τῶν ἄλλων, προσῆκον δ' ἡμᾶς ἅπασιν εἶναι πα-
ράδειγμα τοῦ καλῶς καὶ τεταγμένως πολιτεύεσθαι, χεῖ- c
ρον καὶ ταραχωδέστερον τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διοικοῦμεν
62 τῶν ἄρτι τὰς πόλεις οἰκιζόντων, καὶ σεμνυνόμεθα μὲν
καὶ μέγα φρονοῦμεν ἐπὶ τῷ βέλτιον γεγονέναι τῶν ἄλ-
λων, [m] ῥᾷον δὲ μεταδίδομεν τοῖς βουλομένοις ταύτης τῆς
εὐγενείας ἢ Τριβαλλοὶ καὶ Λευκανοὶ τῆς [n] αὐτῶν δυσγε-
63 νείας· πλείστους δὲ τιθέμενοι νόμους οὕτως ὀλίγου αὐτῶν
φροντίζομεν (ἐν γὰρ ἀκούσαντες γνώσεσθε καὶ περὶ τῶν
ἄλλων) ὥστε θανάτου τῆς ζημίας ἐπικειμένης, ἢν τις
ἁλῷ δεκάζων, τοὺς τοῦτο φανερώτατα ποιοῦντας στρατη- d
γοὺς χειροτονοῦμεν, καὶ τὸν πλείστους διαφθεῖραι τῶν
πολιτῶν δυνηθέντα, τοῦτον ἐπὶ τὰ μέγιστα τῶν πραγμά-
64 των καθίσταμεν· σπουδάζοντες δὲ περὶ τὴν πολιτείαν

[l] διοικούμενα περὶ G. vulg. διοικοῦμενα καὶ περί.
[m] ῥᾷον] ῥαιδιον G.
[n] αὐτῶν] om. G.

οὐχ ἧττον ἢ περὶ τὴν σωτηρίαν ὅλης τῆς πόλεως, καὶ τὴν δημοκρατίαν εἰδότες ἐν μὲν ταῖς ἡσυχίαις καὶ ταῖς ἀσφαλείαις αὐξανομένην καὶ διαμένουσαν, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις δὶς ἤδη καταλυθεῖσαν, πρὸς μὲν τοὺς τῆς εἰ- e
ρήνης ἐπιθυμοῦντας ὡς πρὸς ὀλιγαρχικοὺς ὄντας δυσκό-
λως ἔχομεν, τοὺς δὲ τὸν πόλεμον [o] ποιοῦντας ὡς τῆς δη-
65 μοκρατίας κηδομένους εὔνους εἶναι νομίζομεν· ἐμπειρότα-
τοι δὲ λόγων καὶ πραγμάτων ὄντες οὕτως ἀλογίστως
ἔχομεν, ὥστε περὶ τῶν αὐτῶν τῆς αὐτῆς ἡμέρας οὐ ταὐτὰ 170
γιγνώσκομεν, ἀλλ' ὧν μὲν πρὶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀνα-
βῆναι κατηγοροῦμεν, ταῦτα συνελθόντες χειροτονοῦμεν, οὐ
πολὺν δὲ χρόνον [p] διαλιπόντες τοῖς ἐνθάδε ψηφισθεῖσιν,
66 ἐπειδὰν ἀπίωμεν, πάλιν ἐπιτιμῶμεν· προσποιούμενοι δὲ
σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων εἶναι τοιούτοις [q] χρώμεθα συμ- b
βούλοις, ὧν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν καταφρονήσειεν, καὶ
τοὺς αὐτοὺς τούτους κυρίους [r] ἁπάντων τῶν κοινῶν καθί-
67 σταμεν, οἷς οὐδεὶς ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων ἐπιτρέψειεν. [s] ὃ δὲ
πάντων σχετλιώτατον· οὓς γὰρ ὁμολογήσαιμεν ἂν πονη-
ροτάτους εἶναι τῶν πολιτῶν, τούτους πιστοτάτους φύλα-
κας ἡγούμεθα τῆς πολιτείας εἶναι· καὶ τοὺς μὲν μετοί-
κους τοιούτους εἶναι νομίζομεν, οἵους περ ἂν τοὺς προστά-
τας νέμωσιν, αὐτοὶ δ' οὐκ οἰόμεθα τὴν αὐτὴν λήψεσθαι
68 δόξαν τοῖς προεστῶσιν ἡμῶν. τοσοῦτον δὲ διαφέρομεν τῶν c
προγόνων, ὅσον ἐκεῖνοι μὲν τοὺς αὐτοὺς [t] προστάτας τε
τῆς πόλεως ἐποιοῦντο καὶ στρατηγοὺς ἡροῦντο, νομίζοντες
τὸν ἐπὶ τοῦ βήματος τὰ βέλτιστα συμβουλεῦσαι δυνά-
μενον, τὸν αὐτὸν τοῦτον ἄριστ' ἂν βουλεύσασθαι καὶ καθ'

[o] ποιοῦντας G. vulg. ἐμποιοῦντας.
[p] διαλιπόντες τοῖς ἐνθάδε G. vulg. διαλείποντες τοῖς ἐνταῦθα.
[q] χρώμεθα συμβούλοις G. vulg. συμβούλοις χρώμεθα.
[r] ἁπάντων τῶν κοινῶν G. vulg. τῶν κοινῶν ἁπάντων.
[s] ὃ δὲ G. vulg. τό.
[t] προστάτας τε τῆς G. vulg. προστάτας τῆς.

αὐτὸν [u] γενόμενον, ἡμεῖς δὲ τοὐναντίον τούτων ποιοῦμεν·
69 οἷς μὲν γὰρ περὶ τῶν μεγίστων συμβούλοις χρώμεθα,
τούτους μὲν οὐκ ἀξιοῦμεν στρατηγοὺς χειροτονεῖν ὡς ναῦν
οὐκ ἔχοντας, οἷς δ' οὐδεὶς ἂν οὔτε d
περὶ τῶν κοινῶν συμβουλεύσαιτο, τούτους δ' αὐτοκράτο-
ρας ἐκπέμπομεν ὡς ἐκεῖ σοφωτέρους ἐσομένους καὶ ῥᾷον
βουλευσομένους περὶ τῶν Ἑλληνικῶν [x] πραγμάτων ἢ περὶ
70 τῶν ἐνθάδε προτιθεμένων. λέγω δὲ ταῦτ' οὐ κατὰ πάν-
των, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς λεγομένοις ὄντων. [y] ἐπι-
λίποι δ' ἄν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ πάσας e
τὰς πλημμελείας τὰς ἐν τοῖς πράγμασιν [z] ἐγγεγενημέ-
νας ἐξετάζειν ἐπιχειροίην.
71 Τάχ' οὖν ἄν τις τῶν σφόδρα τοῖς λεγομένοις ἐνόχων
ὄντων ἀγαναχτήσας ἐρωτήσειεν "[a] πῶς, εἴπερ οὕτω κα-
κῶς βουλευόμεθα, σῳζόμεθα καὶ δύναμιν οὐδεμιᾶς πό-
72 λεως ἐλάττω κεκτημένοι τυγχάνομεν;" Ἐγὼ δὲ πρὸς 171
ταῦτ' [b] ἀποκριναίμην ἂν ὅτι τοὺς ἀντιπάλους ἔχομεν οὐ-
δὲν βέλτιον ἡμῶν φρονοῦντας. εἰ γὰρ μετὰ τὴν μάχην,
ἣν ἐνίκησαν Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους, ἐκεῖνοι μὲν ἐλευθε-
ρώσαντες τὴν Πελοπόννησον καὶ τοὺς ἄλλους [c] Ἕλληνας
αὐτονόμους ποιήσαντες ἡσυχίαν εἶχον, ἡμεῖς δὲ τοιαῦτ'
ἐξημαρτάνομεν, οὔτ' ἂν οὗτος [d] ἔσχε ταύτην ποιήσασθαι
τὴν ἐρώτησιν, ἡμεῖς τ' ἂν ἔγνωμεν ὅσῳ χρεῖττόν ἐστι τὸ
73 σωφρονεῖν τοῦ πολυπραγμονεῖν. νῦν δ' ἐνταῦθα [e] τὰ πρά- b
γματα περιέστηκεν, ὥστε Θηβαῖοι μὲν ἡμᾶς σῴζουσιν,

[u] γενόμενον G. ceteri δυνάμενον.
[x] πραγμάτων ἢ G. vulg. πραγμάτων καὶ πολιτικῶν ἤ.
[y] ἐπιλίποι G. vulg. ἐπιλείποι.
[z] ἐγγεγενημένας G. vulg. γεγενημένας.
[a] πῶς εἴπερ G. vulg. πῶς οὖν εἴπερ.
[b] ἀποκριναίμην ἂν G. vulg. ἂν ἀποκριναίμην.
[c] Ἕλληνας] om. G.
[d] ἔσχε ταύτην ποιήσασθαι G. vulg. εἶχε ποιήσασθαι ταύτην.
[e] τὰ πράγματα περιέστηκεν G. vulg. περιέστηκε τὰ πράγματα.

ἡμεῖς δὲ Θηβαίους, καὶ συμμάχους ἐκεῖνοι μὲν [f] ἡμῖν ποιοῦσιν, ἡμεῖς δ' ἐκείνοις. ὥστ' εἰ νοῦν [g] εἴχομεν, ἀλλήλοις ἂν εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀργύριον παρειχόμεν· ὁπότεροι γὰρ ἂν πλεονάκις συλλεγῶσιν, οὗτοι τοὺς ἐναντίους ἄμει-
74 νον πράττειν ποιοῦσιν. χρὴ δὲ τοὺς καὶ μικρὰ λογίζεσθαι δυναμένους οὐκ ἐν τοῖς τῶν ἐχθρῶν ἁμαρτήμασι τὰς ἐλ-πίδας ἔχειν τῆς σωτηρίας, ἀλλ' ἐν τοῖς αὑτῶν πράγμασι c καὶ ταῖς αὑτῶν διανοίαις· τὸ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἐκείνων ἁμαθίαν συμβαῖνον ἡμῖν ἀγαθὸν τυχὸν ἂν παύσαιτο καὶ λάβοι μεταβολήν, τὸ δὲ δι' ἡμᾶς αὐτοὺς γιγνόμενον [h] βεβαιοτέρως ἂν ἔχοι καὶ μᾶλλον παραμείνειεν ἡμῖν.

75 Πρὸς μὲν οὖν τοὺς εἰκῇ τὰς [i] ἐπιλήψεις ποιουμένους d οὐ χαλεπὸν ἀντειπεῖν· εἰ δὲ δή τίς μοι παραστὰς τῶν ἐπιεικέστερον διακειμένων ἀληθῆ μὲν λέγειν με προσομο-λογήσειεν καὶ προσηκόντως ἐπιτιμᾶν τοῖς γιγνομένοις, δίκαιον δ' εἶναι φαίη τοὺς ἐπ' εὐνοίᾳ νουθετοῦντας μὴ
76 μόνον κατηγορεῖν τῶν πεπραγμένων, ἀλλὰ καὶ συμβου-λεύειν [k] τίνων ἀπεχόμενοι καὶ ποίων ὀρεγόμενοι παυσαί-μεθ' ἂν ταύτην ἔχοντες τὴν γνώμην καὶ τοιαῦτ' ἐξαμαρ-τάνοντες, οὗτος ὁ λόγος ἀπορεῖν ἄν με ποιήσειεν ἀποκρί-σεως, οὐκ ἀληθοῦς [l] καὶ συμφερούσης, ἀλλ' ἀρεσκούσης e ὑμῖν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδή περ ἀποκεκαλυμμένως ὥρμημαι λέγειν, οὐκ ἀποκνητέον ἀποφήνασθαι καὶ περὶ τού-των.

77 Ἃ μὲν οὖν ὑπάρχειν δεῖ τοῖς μέλλουσιν εὐδαιμονήσειν, [m] τήν τ' εὐσέβειαν καὶ τὴν σωφροσύνην [καὶ [n] τὴν δικαιο-

[f] ἡμῖν—ἐκείνοις G. ceteri ἡμᾶς—ἐκείνους.
[g] εἴχομεν—παρείχομεν] ἔχοιμεν—παρέχοιμεν G.
[h] βεβαιοτέρως G. vulg. βεβαίως.
[i] ἐπιλήψεις G. vulg. ὑπολήψεις.
[k] τίνων—ποίων G. vulg. ποίων—τίνων.
[l] καὶ συμφερούσης G. vulg. οὐδὲ συμφερούσης.
[m] τήν τ'] τὴν G.
[n] τὴν δικαιοσύνην] om. G.

σύνην] καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ὀλίγῳ πρότερον εἰρήκαμεν· 172
ὡς δ' ἂν τάχιστα πρὸς τὸ τοιοῦτοι γενέσθαι [o] παιδευθεῖ-
μεν, ἀληθὲς μέν ἐστι τὸ ῥηθησόμενον, ἴσως δ' ἂν ἀκούσα-
σιν ὑμῖν δεινὸν εἶναι δόξειεν καὶ παρὰ πολὺ τῆς τῶν ἄλ-
78 λων ἐξηλλαγμένον διανοίας. ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι καὶ τὴν
πόλιν ἡμᾶς ἄμεινον οἰκήσειν καὶ βελτίους αὐτοὺς ἔσεσθαι
καὶ πρὸς ἁπάσας τὰς πράξεις ἐπιδώσειν, ἢν παυσώμεθα
τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ [p] θάλατταν ἐπιθυμοῦντες. αὕτη γάρ b
ἐστιν ἡ καὶ νῦν εἰς ταραχὴν ἡμᾶς καθιστᾶσα, καὶ τὴν
δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσασα, μεθ' ἧς οἱ πρόγονοι
ζῶντες εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, καὶ σχεδὸν
ἁπάντων [q] αἰτία τῶν κακῶν, ὧν αὐτοί τ' ἔχομεν καὶ τοῖς
79 ἄλλοις παρέχομεν. οἶδα μὲν οὖν ὅτι χαλεπόν ἐστι δυνα-
στείας ὑπὸ πάντων ἐρωμένης καὶ περιμαχήτου γεγενη-
μένης κατηγοροῦντα δοκεῖν ἀνεκτόν τι λέγειν· ὅμως δ' c
ἐπειδή περ ὑπεμείνατε καὶ τοὺς ἄλλους λόγους, ἀληθεῖς
80 μὲν ὄντας, φιλαπεχθήμονας δέ, καὶ [r] τούτων ὑμᾶς [s] ἀνα-
σχέσθαι δέομαι, καὶ μὴ καταγνῶναί μου [t] τοσαύτην μα-
νίαν, ὡς ἄρ' ἐγὼ [u] προειλόμην ἂν διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς
περὶ πραγμάτων οὕτω παραδόξων, εἰ μή τι λέγειν ἀλη-
θὲς εἶχον περὶ αὐτῶν. νῦν δ' οἶμαι [x] πᾶσι φανερὸν ποιή-
σειν ὡς οὔτε δικαίας ἀρχῆς ἐπιθυμοῦμεν οὔτε γενέσθαι
δυνατῆς οὔτε συμφερούσης ἡμῖν.
81 Ὅτι μὲν οὖν οὐ δικαίας, παρ' ὑμῶν μαθὼν ὑμᾶς ἔχω d
διδάσκειν. ὅτε γὰρ Λακεδαιμόνιοι ταύτην εἶχον τὴν δύνα-
μιν, ποίους λόγους οὐχ ἀνηλώσαμεν κατηγοροῦντες μὲν

[o] παιδευθεῖμεν G. vulg. παιδευθείημεν.
[p] θάλατταν G. ceteri θάλασσαν.
[q] αἰτία τῶν κακῶν G. vulg. τῶν κακῶν αἰτία.
[r] τούτων] τοῦτον G.
[s] ἀνασχέσθαι G. vulg. ἀνέχεσθαι.
[t] τοσαύτην] τοιαύτην G.
[u] προειλόμην ἂν διαλεχθῆναι G. vulg. προειλόμην διαλεχθῆναι.
[x] πᾶσι φανερὸν ποιήσειν G. vulg. φανερὸν ποιήσειν ἅπασιν.

τῆς ἐκείνων ἀρχῆς, διεξιόντες δ' ὡς δικαιόν ἐστιν αὐτονό-
82 μους εἶναι τοὺς Ἕλληνας; τίνας δὲ τῶν πόλεων τῶν
[y] ἐλλογίμων οὐ παρεκαλέσαμεν ἐπὶ τὴν συμμαχίαν τὴν
ὑπὲρ τούτων συστᾶσαν; πόσας δὲ πρεσβείας ὡς βασι- c
λέα τὸν μέγαν ἀπεστείλαμεν, [z] διδαξούσας αὐτὸν ὡς
οὔτε δίκαιόν ἐστιν οὔτε συμφέρον μίαν πόλιν κυρίαν εἶναι
83 τῶν Ἑλλήνων; οὐ πρότερον δ' [a] ἐπαυσάμεθα πολεμοῦντες
καὶ κινδυνεύοντες καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
πρὶν ἠθέλησαν Λακεδαιμόνιοι ποιήσασθαι τὰς συνθήκας 173
τὰς περὶ τῆς αὐτονομίας. Ὅτι μὲν οὖν οὐ δίκαιόν ἐστι
τοὺς κρείττους τῶν ἡττόνων ἄρχειν, ἐν ἐκείνοις τε τοῖς
χρόνοις [b] τυγχάνομεν ἐγνωκότες, καὶ νῦν ἐπὶ τῆς πολι-
84 τείας τῆς παρ' ἡμῖν [c] καθεστώσης· ὡς δ' οὐδ' ἂν δυνη-
θείημεν τὴν ἀρχὴν ταύτην [d] καταστήσασθαι, ταχέως οἶ-
μαι δηλώσειν. ἦν γὰρ μετὰ μυρίων ταλάντων οὐχ οἷοί
τ' ἦμεν διαφυλάξαι, πῶς ἂν ταύτην ἐκ τῆς παρούσης
ἀπορίας κτήσασθαι [e] δυνηθεῖμεν, ἄλλως τε καὶ χρώμενοι b
τοῖς ἤθεσιν οὐχ οἷς ἐλάβομεν, ἀλλ' οἷς ἀπωλέσαμεν αὐ-
85 τήν; ὡς τοίνυν οὐδὲ [f] δέξασθαι διδομένην τῇ πόλει συμ-
φέρει, δοκεῖτέ μοι τάχιστ' ἂν ἐκεῖθεν καταμαθεῖν. μᾶλ-
λον δὲ καὶ περὶ τούτων βούλομαι μικρὰ προειπεῖν· δέ-
δοικα γὰρ μὴ διὰ τὸ [g] πολλοῖς ἐπιτιμᾶν δόξω τισὶ προη-
ρῆσθαι τῆς πόλεως κατηγορεῖν.
86 Ἐγὼ δ' εἰ μὲν πρὸς ἄλλους τινὰς [h] ἐπεχείρουν οὕτω

[y] ἐλλογίμων G. vulg. Ἑλληνίδων.
[z] διδαξούσας G. vulg. διδασκούσας.
[a] ἐπαυσάμεθα πολεμοῦντες G. vulg. πολεμοῦντες ἐπαυσάμεθα.
[b] τυγχάνομεν G. vulg. ἐτυγχάνομεν.
[c] καθεστώσης] καθεστηκυίας G.
[d] καταστήσασθαι] καταστρέψασθαι G.
[e] δυνηθεῖμεν G. vulg. δυνηθείημεν.
[f] δέξασθαι διδομένην G. vulg. διδομένην δέξασθαι.
[g] πολλοῖς—προηρῆσθαι G. vulg. πολλάκις—προαιρεῖσθαι.
[h] ἐπεχείρουν οὕτω G. vulg. οὕτως ἐπεχείρουν.

διεξιέναι περὶ τῶν πραγμάτων, εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰ- c
τίαν ταύτην· νῦν δὲ πρὸς ὑμᾶς ποιοῦμαι τοὺς λόγους,
οὐ διαβάλλειν [i] ἑτέροις ἐπιθυμῶν, ἀλλ' [k] αὐτοὺς βουλό-
μενος παῦσαι τῶν τοιούτων ἔργων, καὶ τὴν εἰρήνην, περὶ
ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστί, βεβαίως καὶ τὴν πόλιν καὶ [l] τοὺς
87 ἄλλους Ἕλληνας ἀγαγεῖν. ἀνάγκη δὲ τοὺς νουθετοῦντας
καὶ τοὺς κατηγοροῦντας τοῖς μὲν λόγοις χρῆσθαι παρα-
πλησίοις, τὰς δὲ διανοίας ἔχειν ἀλλήλαις ὡς οἷόν τ'
ἐναντιωτάτας. ὥστε περὶ τῶν ταὐτὰ λεγόντων [m] οὐκ ἀεὶ d
προσήκει τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τοὺς μὲν
ἐπὶ βλάβῃ λοιδοροῦντας μισεῖν ὡς κακόνους ὄντας τῇ
88 πόλει, τοὺς δ' ἐπ' [n] ὠφελίᾳ νουθετοῦντας ἐπαινεῖν καὶ
[o] βελτίστους τῶν πολιτῶν νομίζειν, καὶ τούτων αὐτῶν
μάλιστα τὸν ἐναργέστατα δυνάμενον δηλῶσαι [p] τὰς
[q] πονηρὰς τῶν πράξεων καὶ τὰς συμφορὰς τὰς ἀπ' αὐ-
τῶν γιγνομένας· [r] οὗτος γὰρ ἂν τάχιστα ποιήσειεν ὑμᾶς,
μισήσαντας ἃ δεῖ, βελτιόνων ἐπιθυμῆσαι πραγμάτων. e
89 ὑπὲρ μὲν οὖν τῆς τῶν λόγων τραχύτητος καὶ τῶν εἰρημέ-
νων καὶ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων ταῦτ' ἔχω λέγειν
πρὸς ὑμᾶς· ὅθεν δ' ἀπέλιπον, πάλιν ποιήσομαι τὴν ἀρ-
χήν.

90 Ἔφασκον γὰρ ἐκεῖθεν κάλλιστ' ἂν ὑμᾶς καταμαθεῖν 174
ὡς οὐ συμφέρει λαβεῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχήν, εἰ
σκέψαισθε τίνα τρόπον ἡ πόλις [s] διέκειτο πρὶν τὴν δύνα-
μιν ταύτην κτήσασθαι, καὶ πῶς ἐπειδὴ κατέσχεν αὐτήν·

[i] ἑτέροις G. vulg. πρὸς ἑτέρους.
[k] αὐτοὺς βουλόμενος G. vulg. αὐτοὺς ὑμᾶς βουλόμενος.
[l] τοὺς ἄλλους Ἕλληνας G. vulg. τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἄλλους.
[m] οὐκ ἀεὶ προσήκει G. vulg. οὐ προσήκει.
[n] ὠφελίᾳ G. vulg. ὠφελείᾳ.
[o] βελτίστους G. ceteri βελτίους.
[p] τὰς G. vulg. τάς τε.
[q] πονηρὰς] πονηρίας G.
[r] οὗτος G. vulg. οὕτω.
[s] διέκειτο G. vulg. διῳκεῖτο.

ἦν γὰρ ταῦτα παρ' ἄλληλα τῇ διανοίᾳ θεωρήσητε, [t] γνώσεσθ' ὅσων κακῶν αἰτία τῇ πόλει γέγονεν.

91 Ἡ μὲν τοίνυν πολιτεία τοσούτῳ βελτίων ἦν καὶ κρειτ- b
των ἡ τότε τῆς ὕστερον καταστάσης, ὅσῳ περ Ἀριστείδης
καὶ Θεμιστοκλῆς καὶ Μιλτιάδης ἄνδρες ἀμείνους ἦσαν
Ὑπερβόλου καὶ Κλεοφῶντος καὶ τῶν νῦν δημηγορούντων·
92 τὸν δὲ δῆμον εὑρήσετε τὸν τότε πολιτευόμενον οὐκ ἀργίας
οὐδ' ἀπορίας οὐδ' ἐλπίδων κενῶν ὄντα μεστόν, ἀλλὰ νι-
κᾶν μὲν δυνάμενον ἐν ταῖς μάχαις [u] ἅπαντας τοὺς εἰς
τὴν χώραν εἰσβάλλοντας, ἀριστείων δ' ἀξιούμενον ἐν τοῖς c
ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος κινδύνοις, οὕτω δὲ πιστευόμενον ὥστε
τὰς πλείστας αὐτῷ τῶν πόλεων ἑκούσας [x] ἐγχειρίσαι
93 σφᾶς αὐτάς. τούτων δ' ὑπαρχόντων, ἀντὶ μὲν τῆς πολι-
τείας τῆς παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμούσης ἐπὶ τοιαύτην ἀκολα-
σίαν ἡ δύναμις ἡμᾶς αὕτη προήγαγεν, ἣν οὐδεὶς ἂν ἀν-
θρώπων ἐπαινέσειεν· ἀντὶ δὲ τοῦ νικᾶν τοὺς ἐπιστρατεύον-
τας οὕτω τοὺς πολίτας ἐπαίδευσεν, ὥστε μηδὲ πρὸ τῶν
94 τειχῶν τολμᾶν ἐπεξιέναι τοῖς πολεμίοις· ἀντὶ δὲ τῆς εὐ- d
νοίας τῆς παρὰ τῶν συμμάχων αὐτοῖς ὑπαρχούσης καὶ
τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἰς [y] τοσοῦτον
μῖσος [z] κατέστησεν, ὥστε παρὰ μικρὸν ἐλθεῖν ἐξανδραπο-
δισθῆναι τὴν πόλιν, εἰ μὴ Λακεδαιμονίων τῶν ἐξ ἀρχῆς
πολεμούντων εὐνουστέρων ἐτύχομεν ἢ τῶν πρότερον ἡμῖν
95 συμμάχων ὄντων. οἷς οὐκ ἂν δικαίως ἐγκαλοῖμεν, ὅτι
χαλεπῶς πρὸς ἡμᾶς διετέθησαν· οὐ γὰρ ὑπάρχοντες, e
ἀλλ' ἀμυνόμενοι καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ παθόντες τοιαύτην
96 γνώμην ἔσχον περὶ ἡμᾶς. τίς γὰρ ἂν ὑπέμεινε τὴν ἀσέλ-

[t] γνώσεσθ' ὅσων G. vulg. γνώσεσθε πόσων.
[u] ἅπαντας G. vulg. πάντας.
[x] ἐγχειρίσαι G. vulg. ἐγχειρίζειν.
[y] τοσοῦτον μῖσος G. vulg. τοσοῦτο μίσους.
[z] κατέστησεν] κατέστησαν G.

γειαν τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων, οἳ [a] συναγαγόντες ἐξ
ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἀργοτάτους καὶ τοὺς ἀπασῶν
τῶν πονηριῶν μετέχοντας, πληροῦντες τούτων τὰς τριήρεις,
ἀπηχθάνοντο τοῖς Ἕλλησι, καὶ τοὺς μὲν βελτίστους τῶν 175
ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἐξέβαλλον, τοῖς δὲ πονηροτάτοις
97 τῶν Ἑλλήνων τἀκείνων διένεμον; Ἀλλὰ γὰρ εἰ τολμή-
σαιμι περὶ τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς [b] χρόνοις γενομένων ἀκρι-
βῶς διελθεῖν, ὑμᾶς μὲν ἴσως ἂν ποιήσαιμι βέλτιον βου-
λεύσασθαι περὶ τῶν [c] παρόντων, αὐτὸς δ' ἂν διαβληθείην·
εἰώθατε γὰρ μισεῖν οὐκ οὕτω τοὺς αἰτίους τῶν ἁμαρτη-
98 μάτων ὡς τοὺς κατηγοροῦντας αὐτῶν. τοιαύτην οὖν ὑμῶν
γνώμην ἐχόντων, δέδοικα μὴ πειρώμενος ὑμᾶς εὐεργετεῖν b
αὐτὸς ἀπολαύσω τι φλαῦρον. οὐ μὴν ἀποστήσομαι παν-
τάπασιν ὧν διενοήθην, ἀλλὰ τὰ μὲν πικρότατα καὶ μά-
λιστ' ἂν ὑμᾶς λυπήσοντα παραλείψω, μνησθήσομαι δὲ
τούτων μόνον, ἐξ ὧν γνώσεσθε τὴν ἄνοιαν τῶν τότε πολι-
τευομένων.

99 Οὕτω γὰρ ἀκριβῶς εὕρισκον ἐξ ὧν ἄνθρωποι μάλιστ'
ἂν μισηθεῖεν, ὥστ' ἐψηφίσαντο, τὸ περιγιγνόμενον [d] ἐκ τῶν
φόρων ἀργύριον, διελόντες κατὰ τάλαντον, εἰς τὴν ὀρχή- c
στραν τοῖς Διονυσίοις εἰσφέρειν, ἐπειδὰν πλῆρες ᾖ τὸ θέα-
100 τρον· καὶ ταῦτ' ἐποίουν, καὶ παρεισῆγον τοὺς παῖδας τῶν
ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότων, ἀμφοτέροις [e] ἐπιδεικνύ-
ντες, τοῖς μὲν συμμάχοις τὰς τιμὰς τῆς οὐσίας αὐτῶν
ὑπὸ μισθωτῶν εἰσφερομένας, τοῖς δ' ἄλλοις Ἕλλησι τὸ
πλῆθος τῶν ὀρφανῶν καὶ τὰς συμφορὰς τὰς διὰ τὴν
101 πλεονεξίαν ταύτην γιγνομένας. καὶ ταῦτα δρῶντες αὐτοί d

[a] συναγαγόντες G. vulg. συνάγοντες.
[b] χρόνοις γενομένων] πράγμασιν γιγνομένων G.
[c] παρόντων G. vulg. ἄλλων.
[d] ἐκ τῶν φόρων—διελόντες] τῶν πόρων—διελόντας G.
[e] ἐπιδεικνύντες] ἐπιδεικνύοντες G.

τε τὴν πόλιν εὐδαιμόνιζον, καὶ πολλοὶ τῶν νοῦν οὐκ ἐχόντων ἐμακάριζον αὐτήν, [f]τῶν μὲν συμβήσεσθαι διὰ ταῦτα μελλόντων οὐδεμίαν ποιούμενοι πρόνοιαν, τὸν δὲ πλοῦτον θαυμάζοντες καὶ ζηλοῦντες, ὃς ἀδίκως εἰς τὴν πόλιν εἰσελθὼν καὶ τὸν δικαίως ὑπάρξαντα διὰ ταχέων [g]ἤμελλε
102 προσαπολεῖν. εἰς τοῦτο γὰρ κατέστησαν τῶν μὲν οἰκείων e
ἀμελείας, τῶν δ' ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας, ὥστε Λακεδαιμονίων ἐμβεβληκότων εἰς τὴν χώραν καὶ τοῦ τείχους ἤδη τοῦ [h]Δεκελειᾶσιν ἑστηκότος εἰς Σικελίαν τριήρεις ἐπλήρουν, καὶ οὐκ ἠσχύνοντο τὴν μὲν πατρίδα τεμνομένην καὶ πορθουμένην περιορῶντες, ἐπὶ δὲ τοὺς οὐδὲν πώποτ' εἰς ἡμᾶς ἐξαμαρτόντας [i]στρατιὰν ἐκπέμποντες, ἀλλ' εἰς 176
τοῦτ' ἀφροσύνης ἦλθον, ὥστε τῶν [k]προαστείων τῶν οἰκείων οὐ κρατοῦντες Ἰταλίας καὶ Σικελίας καὶ Καρχη-
103 δόνος ἄρξειν προσεδόκησαν. τοσοῦτον δὲ διήνεγκαν ἀνοίᾳ πάντων ἀνθρώπων, ὥστε τοὺς μὲν ἄλλους αἱ συμφοραὶ συστέλλουσι καὶ ποιοῦσιν [l]ἐμφρονεστέρους, ἐκεῖνοι δ' οὐδ' ὑπὸ τούτων ἐπαιδεύθησαν. καίτοι πλείοσι καὶ μείζοσι
[m]κακοῖς περιέπεσον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης τῶν ἐν ἅπαντι b
104 τῷ χρόνῳ τῇ πόλει γεγενημένων. εἰς Αἴγυπτον μέν γε διακόσιαι πλεύσασαι τριήρεις [n]αὐτοῖς πληρώμασι διεφθάρησαν, περὶ δὲ Κύπρον πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· ἐν [o]δὲ τῷ Πόντῳ μυρίους ὁπλίτας αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων ἀπώλεσαν, ἐν Σικελίᾳ δὲ τέτταρας μυριάδας καὶ τριήρεις τετταράκοντα καὶ διακοσίας, τὸ δὲ τελευταῖον ἐν Ἑλλη-

[f] τῶν μὲν συμβήσεσθαι] τῶν συμβήσεσθαι G.
[g] ἤμελλε G. vulg. ἔμελλε.
[h] Δεκελειᾶσιν ἑστηκότος Coraës e Λ.; vulg. cum G. Δεκελεικοῦ συνεστηκότος. sed in G. præpositio a correctore est.
[i] στρατιὰν G. vulg. στρατιάς.
[k] προαστείων] προστείων G.
[l] ἐμφρονεστέρους G. vulg. σωφρονεστέρους.
[m] κακοῖς] om. G.
[n] αὐτοῖς πληρώμασι] αὐτοῖς τοῖς πληρώμασι G.
[o] δὲ τῷ Πόντῳ] δάτῳ δὲ G.

105 σπόντῳ διακοσίας. τὰς δὲ κατὰ δέκα καὶ πέντε καὶ c
πλείους τούτων ἀπολλυμένας καὶ τοὺς κατὰ χιλίους καὶ
δισχιλίους ἀποθνήσκοντας τίς ἂν ἐξαριθμήσειεν; πλὴν
[p]ἓν ἦν τοῦτο τῶν ἐγκυκλίων, ταφὰς ποιεῖν καθ' [q]ἕκαστον
τὸν ἐνιαυτόν, εἰς ἃς πολλοὶ καὶ τῶν ἀστυγειτόνων καὶ
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐφοίτων, οὐ συμπεισθήσοντες τοὺς
τεθνεῶτας, [r]ἀλλὰ συνησθησόμενοι ταῖς ἡμετέραις συμφο-
106 ραις. [s]τελευτῶντες δ' ἔλαθον σφᾶς αὐτοὺς τοὺς μὲν τά- d
φους τοὺς δημοσίους τῶν πολιτῶν ἐμπλήσαντες, τὰς δὲ
φρατρίας καὶ τὰ γραμματεῖα τὰ ληξιαρχικὰ τῶν οὐδὲν
τῇ πόλει προσηκόντων. γνοίη δ' ἄν τις ἐκεῖθεν μάλιστα
107 τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων· τὰ γὰρ γένη τῶν ἀνδρῶν
τῶν ὀνομαστοτάτων καὶ τοὺς οἴκους τοὺς μεγίστους, οἳ
καὶ τὰς τυραννικὰς στάσεις καὶ τὸν Περσικὸν πόλεμον
διέφυγον, εὑρήσομεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἧς ἐπιθυμοῦμεν, ἀνα-
στάτους γεγενημένους. ὥστ' εἴ τις σκοπεῖσθαι βούλοιτο e
περὶ τῶν ἄλλων, ὥσπερ πρὸς [t]δεῖγμα τοῦτ' ἀναφέρων,
108 φανεῖμεν ἂν μικροῦ δεῖν ἀντηλλαγμένοι. καίτοι χρὴ πόλιν
μὲν εὐδαιμονίζειν μὴ τὴν ἐξ [u]ἁπάντων τῶν ἀνθρώπων εἰκῇ
πολλοὺς πολίτας ἀθροίζουσαν, ἀλλὰ τὴν τὸ γένος τῶν ἐξ
ἀρχῆς τὴν πόλιν [x]οἰκισάντων μᾶλλον [y]τῶν ἄλλων δια-
σώζουσαν, ἄνδρας δὲ ζηλοῦν μὴ τοὺς τὰς τυραννίδας
κατέχοντας μηδὲ τοὺς μείζω δυναστείαν τοῦ δικαίου κε- 177
κτημένους, ἀλλὰ τοὺς ἀξίους μὲν ὄντας τῆς μεγίστης
τιμῆς, στέργοντας δ' ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τοῦ πλήθους [z]διδομέ-

[p] ἓν ἦν τοῦτο—ποιεῖν G. vulg. ἐνῆν τούτων—ποιεῖσθαι.

[q] ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν G. vulg. ἕκαστον ἐνιαυτόν.

[r] ἀλλὰ συνησθησόμενοι G. vulg. ἀλλ' ἐφησθησόμενοι.

[s] τελευτῶντες G. vulg. τελευτήσαντες.

[t] δεῖγμα—φανεῖμεν G. vulg. παράδειγμα—φανείημεν.

[u] ἁπάντων τῶν ἀνθρώπων G. vulg. om. articulum.

[x] οἰκισάντων G. vulg. οἰκησάντων.

[y] τῶν ἄλλων] om. G.

[z] διδομέναις G. vulg. διδομέναις δωρεαῖς.

109 ναις. ταύτης γὰρ [a]ἔξιν [b]οὔτ' ἀνὴρ οὔτε πόλις λαβεῖν
ἂν δύναιτο σπουδαιοτέραν οὐδ' ἀσφαλεστέραν οὐδὲ πλείο-
νος ἀξίαν· ἥνπερ οἱ περὶ τὰ Περσικὰ γενόμενοι σχόντες
οὐχ ὁμοίως τοῖς λῃσταῖς ἐβίωσαν, τοτὲ μὲν πλείω τῶν b
ἱκανῶν ἔχοντες, τοτὲ δ' ἐν σιτοδείαις καὶ πολιορκίαις
110 καὶ τοῖς μεγίστοις κακοῖς καθεστῶτες, ἀλλὰ περὶ μὲν
τὴν τροφὴν τὴν καθ' ἡμέραν [c]οὔτ' ἐν ἐνδείαις οὔτ' ἐν ὑπερ-
βολαῖς ὄντες, ἐπὶ δὲ τῇ τῆς πολιτείας δικαιοσύνῃ καὶ
ταῖς ἀρεταῖς ταῖς αὐτῶν φιλοτιμούμενοι καὶ τὸν βίον
ἥδιον τῶν ἄλλων διάγοντες. ὧν ἀμελήσαντες οἱ γενόμενοι
μετ' ἐκείνους οὐκ ἄρχειν ἀλλὰ τυραννεῖν [d]ἐπεθύμησαν, ἃ c
δοκεῖ μὲν τὴν αὐτὴν ἔχειν δύναμιν, πλεῖστον δ' ἀλλήλων
111 κεχώρισται· τῶν μὲν γὰρ ἀρχόντων ἔργον ἐστὶ τοὺς ἀρ-
χομένους ταῖς [e]αὐτῶν ἐπιμελείαις ποιεῖν εὐδαιμονεστέ-
ρους, τοῖς δὲ τυράννοις ἔθος καθέστηκε τοῖς τῶν ἄλλων
πόνοις καὶ κακοῖς αὐτοῖς ἡδονὰς παρασκευάζειν. ἀνάγκη
δὲ τοὺς τοιούτοις ἔργοις ἐπιχειροῦντας τυραννικαῖς καὶ
ταῖς συμφοραῖς περιπίπτειν, καὶ τοιαῦτα πάσχειν οἷά
περ ἂν καὶ τοὺς ἄλλους δράσωσιν. ἃ καὶ τῇ πόλει συνέ-
112 πεσεν· ἀντὶ μὲν γὰρ τοῦ φρουρεῖν τὰς τῶν ἄλλων ἀκρο-
πόλεις τῆς αὐτῶν ἐπεῖδον τοὺς πολεμίους κυρίους γενομέ- d
νους· ἀντὶ δὲ τοῦ παῖδας ὁμήρους λαμβάνειν, [f]ἀπο-
σπῶντες ἀπὸ πατέρων καὶ μητέρων, πολλοὶ τῶν πολιτῶν
ἠναγκάσθησαν τοὺς αὐτῶν [g]ἐν τῇ πολιορκίᾳ χεῖρον παι-
δεύειν καὶ τρέφειν ἢ προσῆκεν αὐτοῖς· ἀντὶ δὲ τοῦ γεωρ-
γεῖν τὰς χώρας τὰς ἀλλοτρίας πολλῶν ἐτῶν οὐδ' ἰδεῖν
113 αὐτοῖς ἐξεγένετο τὴν αὐτῶν. ὥστ' εἴ τις ἡμᾶς ἐρωτήσειεν

[a] ἔξιν G. vulg. ἐξουσίαν.
[b] οὔτ' G. vulg. οὐδεὶς οὔτ'.
[c] οὔτ' ἐν ἐνδείαις] οὔτ' ἐνδείαις G.
[d] ἐπεθύμησαν G. vulg. ἐπεχείρησαν.
[e] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[f] ἀποσπῶντες G. vulg. ἀποσπῶντας.
[g] ἐν τῇ πολιορκίᾳ G. vulg. ἐν πολιορκίᾳ.

εἰ [h] δεξαίμεθ' ἂν τοσοῦτον χρόνον ἄρξαντες τοιαῦτα [i] πα- e
θοῦσαν τὴν πόλιν ἐπιδεῖν, τίς ἂν ὁμολογήσειεν, πλὴν [k] εἴ
τις παντάπασιν ἀπονενοημένος ἐστί, καὶ μήθ' ἱερῶν μήτε
γονέων μήτε παίδων μήτ' ἄλλου μηδενὸς [l] φροντίζει πλὴν
114 τοῦ χρόνου [m] μόνον τοῦ καθ' ἑαυτόν; ὧν οὐκ ἄξιον τὴν 178
διάνοιαν ζηλοῦν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν πολλὴν πρό-
νοιαν [n] ἁπάντων τῶν τοιούτων [o] ποιουμένων, καὶ μηδὲν
ἧττον ὑπὲρ τῆς κοινῆς δόξης ἢ τῆς ἰδίας φιλοτιμουμένων,
καὶ προαιρουμένων μέτριον βίον μετὰ δικαιοσύνης μᾶλλον
ἢ [p] μέγαν πλοῦτον μετ' ἀδικίας. καὶ γὰρ οἱ πρόγονοι τοι-
ούτους αὐτοὺς παρασχόντες τήν τε πόλιν εὐδαιμονεστάτην
τοῖς [q] ἐπιγιγνομένοις παρέδοσαν, καὶ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς
115 ἀθάνατον τὴν μνήμην κατέλιπον. ἐξ ὧν ἀμφότερα ῥᾴδιόν b
ἐστι καταμαθεῖν, καὶ τὴν χώραν ἡμῶν, ὅτι δύναται τρέ-
φειν ἄνδρας ἀμείνους τῶν ἄλλων, καὶ τὴν καλουμένην
μὲν ἀρχὴν οὖσαν δὲ συμφοράν, ὅτι πέφυκε χειρους ἅπαν-
τας ποιεῖν τοὺς χρωμένους αὐτῇ.

116 Μέγιστον δὲ τεκμήριον· οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ
τὴν Λακεδαιμονίων πόλιν [r] διέφθειρεν, ὥστε τοῖς εἰθισμέ-
νοις ἐπαινεῖν τὰς ἐκείνων ἀρετὰς οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν εἰπεῖν c
τοῦτον τὸν λόγον, ὡς ἡμεῖς μὲν διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι
κακῶς ἐχρησάμεθα τοῖς πράγμασιν, [s] εἰ δὲ Λακεδαιμό-
νιοι ταύτην τὴν δύναμιν παρέλαβον, εὐδαίμονας ἂν καὶ
117 τοὺς ἄλλους καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐποίησαν. πολὺ γὰρ θᾶτ-
τον ἐν ἐκείνοις ἐπεδείξατο τὴν φύσιν τὴν αὐτῆς· τὴν γὰρ

[h] δεξαίμεθ' ἂν] δεξαίμεθα G.
[i] παθοῦσαν G. vulg. πάσχουσαν.
[k] εἴ τις G. vulg. εἰ μή τις.
[l] φροντίζει G. vulg. φροντίζοι.
[m] μόνον G. vulg. μόνου.
[n] ἁπάντων τῶν τοιούτων] om. G.
[o] ποιουμένων G. vulg. πεποιημένων.
[p] μέγαν πλοῦτον G. vulg. πλοῦτον μέγαν.
[q] ἐπιγιγνομένοις G. vulg. ἐπιγενομένοις.
[r] διέφθειρεν ὥστε G. vulg. διέφθειρεν οὕτως ὥστε.
[s] εἰ δὲ—δύναμιν παρέλαβον G. vulg. οἱ δὲ—δύναμιν εἰ παρέλαβον.

πολιτείαν, [t] ἣν ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσιν οὐδεὶς [u] οἶδεν οὔθ' ὑπὸ κινδύνων οὔθ' ὑπὸ συμφορῶν κινηθεῖσαν, ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ [x] σαλεῦσαι καὶ λυθῆναι παρὰ μικρὸν ἐποιη- d
118 σεν. ἀντὶ γὰρ τῶν καθεστώτων παρ' αὐτοῖς ἐπιτηδευμάτων τοὺς μὲν ἰδιώτας ἐνέπλησεν ἀδικίας, ῥᾳθυμίας, ἀνομίας, φιλαργυρίας, τὸ δὲ κοινὸν τῆς πόλεως ὑπεροψίας μὲν τῶν συμμάχων, ἐπιθυμίας δὲ τῶν ἀλλοτρίων, ὀλιγω-
119 ρίας δὲ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν. τοσοῦτον γὰρ ὑπερεβάλοντο τοὺς ἡμετέρους τοῖς εἰς τοὺς Ἕλληνας ἁμαρτήμασιν, ὅσον πρὸς τοῖς πρότερον ὑπάρχουσι σφαγὰς καὶ e
στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν [y] ἐποίησαν, ἐξ ὧν ἀειμνήστους
120 τὰς ἔχθρας πρὸς ἀλλήλους [z] ἔχουσιν. οὕτω δὲ φιλοπολέμως καὶ φιλοκινδύνως διετέθησαν, τὸν ἄλλον χρόνον πρὸς τὰ τοιαῦτα πεφυλαγμένως μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχοντες, ὥστε οὐδὲ τῶν συμμάχων οὐδὲ τῶν εὐεργετῶν ἀπέσχοντο 179
τῶν σφετέρων αὐτῶν, ἀλλὰ βασιλέως μὲν αὐτοῖς εἰς τὸν πρὸς ἡμᾶς πόλεμον πλέον ἢ πεντακισχίλια τάλαντα παρασχόντος, Χίων δὲ προθυμότατα πάντων τῶν συμμά-
121 χων [a] τῷ ναυτικῷ συγκινδυνευσάντων, Θηβαίων δὲ μεγίστην δύναμιν εἰς τὸ πεζὸν [b] συμβαλομένων, οὐκ [c] ἔφθασαν τὴν ἀρχὴν κατασχόντες, καὶ Θηβαίοις μὲν εὐθὺς ἐπεβούλευσαν, ἐπὶ δὲ τὸν βασιλέα Κλέαρχον καὶ στρα- b
τιὰν [d] ἀνέπεμψαν, Χίων δὲ τοὺς [e] μὲν πρώτους τῶν πολιτῶν ἐφυγάδευσαν, τὰς δὲ τριήρεις ἐκ τῶν νεωρίων ἐξελκύ-
122 σαντες ἁπάσας ᾤχοντο λαβόντες. οὐκ [f] ἐξήρκεσε δ' αὐ-

[t] ἣν ἐν ἑπτακοσίοις G. vulg. ἣν ἑπτακοσίοις.
[u] οἶδεν] εἶδεν G.
[x] σαλεῦσαι G. vulg. σαλευθῆναι.
[y] ἐποίησαν G. vulg. ἐποιήσαντο.
[z] ἔξουσιν G. vulg. ἔχουσιν.
[a] τῷ ναυτικῷ συγκινδυνευσάντων G. vulg. συγκινδυνευσάντων τῷ ναυτικῷ.
[b] συμβαλομένων] συμβαλλομένων G.
[c] ἔφθασαν G. vulg. ἔφθησαν.
[d] ἀνέπεμψαν G. vulg. ἐξέπεμψαν.
[e] μὲν πρώτους G. vulg. πρώτους μέν.
[f] ἐξήρκεσε G. vulg. ἤρκεσε.

τοῖς ταῦτ' ἐξαμαρτεῖν, ἀλλὰ περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους
ἐπόρθουν μὲν τὴν ἤπειρον, ὕβριζον δὲ τὰς νήσους, ἀνῄρουν
δὲ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ πολιτείας καὶ [g] τυράννους
καθίστασαν, ἐλυμαίνοντο δὲ τὴν Πελοπόννησον καὶ με-
123 στὴν [h] στάσεων καὶ πολέμων ἐποίησαν. ἐπὶ ποίαν γὰρ τῶν c
πόλεων οὐκ ἐστράτευσαν; ἢ περὶ τίνας αὐτῶν οὐκ ἐξή-
μαρτον; οὐκ Ἠλείων μὲν μέρος τι τῆς χώρας ἀφείλοντο,
τὴν δὲ γῆν [i] τὴν Κορινθίων ἔτεμον, Μαντινέας δὲ διῴκισαν,
Φλιασίους δ' ἐξεπολιόρκησαν, εἰς δὲ τὴν Ἀργείων [k] εἰσέ-
βαλον, οὐδὲν δ' [l] ἐπαύσαντο τοὺς μὲν ἄλλους κακῶς ποι-
οῦντες, αὐτοῖς δὲ τὴν ἧττων [m] τὴν ἐν Λεύκτροις παρασκευ-
124 άζοντες; ἣν φασί τινες αἰτίαν [n] γεγενῆσθαι τῇ Σπάρτῃ
τῶν κακῶν, οὐκ ἀληθῆ λέγοντες· οὐ γὰρ διὰ ταύτην ὑπὸ d
τῶν συμμάχων ἐμισήθησαν, ἀλλὰ διὰ τὰς ὕβρεις τὰς ἐν
τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις καὶ ταύτην ἠτιάθησαν καὶ περὶ
125 τῆς αὐτῶν ἐκινδύνευσαν. χρὴ δὲ τὰς αἰτίας ἐπιφέρειν οὐ
τοῖς κακοῖς [o] τοῖς ἐπὶ τῇ τελευτῇ γιγνομένοις, ἀλλὰ τοῖς
πρώτοις τῶν ἁμαρτημάτων, ἐξ ὧν ἐπὶ τὴν τελευτὴν ταύ-
την κατηνέχθησαν. ὥστε [p] πολὺ ἄν τις ἀληθέστερα τυ-
γχάνοι λέγων, εἰ φαίη τότε τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς γεγενῆσθαι e
τῶν συμφορῶν, ὅτε τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάμ-
βανον, [q] ἐκτῶντό τε δύναμιν οὐδὲν ὁμοίαν τῇ πρότερον
126 ὑπαρχούσῃ. διὰ μὲν γὰρ [r] τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν καὶ
τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν καρτερίαν τὴν ἐν αὐτῇ μελετωμένην 180

[g] τυράννους G. vulg. τυραννίδας.
[h] στάσεων καὶ πολέμων G. vulg. πολέμων καὶ στάσεων.
[i] τὴν Κορινθίων G. vulg. τῶν Κορινθίων.
[k] εἰσέβαλον G. vulg. ἐνέβαλον.
[l] ἐπαύσαντο G. vulg. ἐπαύοντο.
[m] τὴν ἐν] ἐν G.
[n] γεγενῆσθαι G. vulg. γενέσθαι.
[o] τοῖς ἐπὶ τῇ τελευτῇ γιγνομένοις] ἐπιγιγνομένοις G.
[p] πολὺ ἄν τις ἀληθέστερα G. vulg. πολὺ ἄν τις πῶς οὐκ ἂν ἀληθέστερα.
[q] ἐκτῶντό τε Coraës e L. ἐκτῶντο γὰρ G. vulg. ἐκ τῶν τότε.
[r] τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν καὶ τὴν εὐταξίαν G. τὴν ἡγεμονίαν γῆν εὐταξίαν L. ceteri τὴν κατὰ τὴν ἡγεμονίαν εὐταξίαν.

ῥᾳδίως τῆς κατὰ θάλατταν [s]δυνάμεως ἐπεκράτησαν, διὰ δὲ τὴν ἀχολασίαν τὴν ὑπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς [t]ἐγγενομένην ταχέως κἀκείνης τῆς ἡγεμονίας ἀπεστερήθησαν. οὐ γὰρ ἔτι τοὺς νόμους ἐφύλαττον οὓς παρὰ τῶν προγόνων παρέλαβον, οὐδ' ἐν τοῖς ἤθεσιν [u]ἔμενον οἷς πρό-
127 τερον εἶχον, ἀλλ' [x]ὑπολαβόντες ἐξεῖναι ποιεῖν αὐτοῖς ὅ τι ἂν βουληθῶσιν, εἰς πολλὴν ταραχὴν κατέστησαν. οὐ γὰρ ἤδεσαν τὴν ἐξουσίαν, ἧς πάντες εὔχονται τυχεῖν, ὡς δύσ- b χρηστός ἐστιν, οὐδ' ὡς παραφρονεῖν ποιεῖ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτήν, οὐδ' ὅτι τὴν φύσιν ὁμοίαν ἔχει ταῖς ἑταίραις ταῖς ἐρᾶν μὲν [y]αὐτῶν ποιούσαις, τοὺς δὲ χρωμένους ἀπολλυούσαις.

128 Καίτοι φανερῶς ἐπιδέδειχται ταύτην ἔχουσα τὴν δύναμιν. τοὺς γὰρ ἐν πλείσταις ἐξουσίαις γεγενημένους ἴδοι τις ἂν ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεπτωκότας,
129 [z]ἀρξαμένους ἀφ' ἡμῶν καὶ Λακεδαιμονίων. αὗται γὰρ αἱ πόλεις καὶ πολιτευόμεναι πρότερον σωφρονέστατα καὶ c δόξαν ἔχουσαι καλλίστην, ἐπειδὴ ταύτης ἔτυχον καὶ τὴν ἀρχὴν ἔλαβον, οὐδὲν ἀλλήλων διήνεγκαν, ἀλλ' ὥσπερ προσήκει [a]τοὺς ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς αὐτῆς νόσου διεφθαρμένους, καὶ ταῖς πράξεσι ταῖς αὐταῖς ἐπεχείρησαν καὶ τοῖς ἁμαρτήμασι παραπλησίοις ἐχρήσαντο καὶ τὸ τελευταῖον [b]ὁμοίαις ταῖς συμφοραῖς περιέπεσον.
130 ἡμεῖς τε γὰρ μισηθέντες ὑπὸ τῶν συμμάχων καὶ περὶ d ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύσαντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐσώθημεν, ἐκεῖνοί τε πάντων αὐτοὺς ἀπολέσαι βουληθέντων

[s] δυνάμεως G. vulg. ἀρχῆς.
[t] ἐγγενομένην—ἀπεστερήθησαν G. vulg. γεγενημένην—ἐστερήθησαν.
[u] ἔμενον G. vulg. ἐνέμενον.
[x] ὑπολαβόντες G. vulg. ὑπολαμβάνοντες.
[y] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[z] ἀρξαμένους G. vulg. ἀρξάμενος.
[a] τοὺς—διεφθαρμένους G. vulg. τοῖς—διεφθαρμένοις.
[b] ὁμοίαις G. ceteri ὁμοίως.

ἐφ' ἡμᾶς καταφυγόντες δι' ἡμῶν τῆς σωτηρίας ἔτυχον. καίτοι πῶς χρὴ [c]τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπαινεῖν τὴν τὰς τελευτὰς οὕτω πονηρὰς ἔχουσαν; [d]ἢ πῶς οὐ μισεῖν καὶ φεύγειν [e]τὴν πολλὰ καὶ δεινὰ ποιεῖν ἀμφοτέρας τὰς πόλεις ἐπάρασαν καὶ παθεῖν ἀναγκάσασαν; e

131 Οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, εἰ τὸν ἄλλον χρόνον ἐλάνθανεν ἅπαντας τοσούτων οὖσα κακῶν αἰτία τοῖς ἔχουσιν αὐτήν, οὐδ' εἰ περιμάχητος ἦν ὑφ' ἡμῶν καὶ Λακεδαιμονίων· εὑρήσετε γὰρ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων περὶ τὰς αἱρέσεις τῶν πραγμάτων ἁμαρτάνοντας, καὶ [f]πλείους 181
μὲν ἐπιθυμίας ἔχοντας τῶν κακῶν ἢ τῶν ἀγαθῶν, ἄμεινον δὲ βουλευομένους ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἢ σφῶν αὐτῶν.
132 καὶ ταῦτ' ἴδοι τις ἂν ἐπὶ τῶν μεγίστων· τί γὰρ οὐχ οὕτω γέγονεν; οὐχ ἡμεῖς μὲν τοιαῦτα [g]προηρούμεθα πράττειν, ἐξ ὧν Λακεδαιμόνιοι [h]δεσπόται τῶν Ἑλλήνων κατέστησαν, ἐκεῖνοι δ' οὕτω κακῶς προὔστησαν τῶν πραγμάτων, ὥσθ' ἡμᾶς οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον πάλιν ἐπιπο- b
133 λάσαι καὶ κυρίους γενέσθαι τῆς ἐκείνων σωτηρίας; οὐχ ἡ μὲν τῶν ἀττικιζόντων πολυπραγμοσύνη λακωνίζειν τὰς πόλεις ἐποίησεν, ἡ δὲ τῶν λακωνιζόντων ὕβρις ἀττικίζειν τὰς αὐτὰς ταύτας [i]ἠνάγκασεν; οὐ διὰ μὲν τὴν τῶν δημηγορούντων πονηρίαν αὐτὸς ὁ δῆμος ἐπεθύμησε τῆς ὀλιγαρχίας τῆς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων καταστάσης, διὰ δὲ
[k]τὴν τῶν τριάκοντα μανίαν ἅπαντες δημοτικώτεροι γεγό- c
134 ναμεν τῶν Φυλὴν καταλαβόντων; ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ τῶν ἐλαττόνων καὶ τοῦ βίου τοῦ καθ' ἡμέραν ἐπιδείξειεν ἄν

[c] τὴν ἀρχὴν ταύτην G. vulg. τὴν τοιαύτην ἀρχήν.
[d] ἢ πῶς G. vulg. πῶς δ'.
[e] τὴν πολλὰ καὶ δεινὰ G. vulg. τὴν οὕτω δεινὰ καὶ πολλά.
[f] πλείους] πλείστους G.
[g] προηρούμεθα G. vulg. προηρήμεθα.
[h] δεσπόται τῶν Ἑλλήνων G. vulg. τῶν Ἑλλήνων δεσπόται.
[i] ἠνάγκασεν] ἠνάγκαζεν G.
[k] τὴν τῶν—ἅπαντες G. vulg. τὴν ἐπὶ τῶν—πάντες.

τις [l] τοὺς πολλοὺς χαίροντας μὲν καὶ τῶν ἐδεσμάτων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν βλάπτουσιν, ἐπίπονα δὲ καὶ χαλεπὰ νομίζοντας ἀφ' ὧν [m] ἀμφότερα ταῦτ' ἂν [n] ὠφελοῖτο, καὶ [o] καρτερικοὺς εἶναι
135 δοκοῦντας τοὺς ἐν τούτοις ἐμμένοντας. [p] οἵ τινες οὖν, ἐν οἷς ἀεὶ ζῶσι καὶ περὶ ὧν αὐτοῖς μᾶλλον μέλει, τὰ χείρω d φαίνονται προαιρούμενοι, τί θαυμαστὸν εἰ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν ἀγνοοῦσι καὶ μάχονται πρὸς ἀλλήλους, περὶ ἧς μηδεὶς πώποτε αὐτοῖς [q] λογισμὸς εἰσῆλθεν;
136 Ὁρᾶτε δὲ καὶ τὰς μοναρχίας τὰς ἐν ταῖς πόλεσι καθισταμένας, ὅσους ἔχουσι τοὺς ἐπιθυμητὰς καὶ τοὺς ἑτοίμους ὄντας ὑπὲρ αὐτῶν πάσχειν ὥστε κατασχεῖν αὐτάς· αἷς τί τῶν [r] δεινῶν ἢ τῶν χαλεπῶν οὐ πρόσεστιν; οὐκ εἰθὺς ἐπειδὰν λάβωσι τὰς δυναστείας, ἐν τοσούτοις [s] ἐμ- e
137 πεπλεγμένοι κακοῖς εἰσίν, ὥστ' ἀναγκάζεσθαι πολεμεῖν μὲν ἅπασι τοῖς πολίταις, μισεῖν [t] δ' ὑφ' ὧν οὐδὲν κακὸν πεπόνθασιν, ἀπιστεῖν [u] δὲ τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἑταίροις τοῖς αὑτῶν, παρακατατίθεσθαι δὲ τὴν τῶν σωμάτων σω- 182
τηρίαν μισθοφόροις ἀνθρώποις, οὓς οὐδὲ πώποτ' εἶδον, [x] μηδὲν δ' ἧττον φοβεῖσθαι τοὺς φυλάττοντας ἢ τοὺς ἐπιβουλεύοντας, οὕτω δ' ὑπόπτως πρὸς ἅπαντας ἔχειν
138 ὥστε μηδὲ τοῖς οἰκειοτάτοις θαῤῥεῖν πλησιάζοντας; εἰκότως· συνίσασι γὰρ τοὺς πρὸ αὐτῶν [y] τετυραννευκότας τοὺς μὲν ὑπὸ τῶν γονέων ἀνηρημένους, τοὺς δ' [z] ὑπὸ τῶν παί-

[l] τοὺς πολλοὺς G. vulg. πολλούς.
[m] ἀμφότερα ταῦτ'] ἀμφότερα καὶ ταῦτ' G.
[n] ὠφελοῦτο G. vulg. ὠφελοῦντο.
[o] καρτερικοὺς] καρτεροὺς G.
[p] οἵ τινες G. vulg. εἴ τινες.
[q] αὐτοῖς λογισμὸς G. vulg. λογισμὸς αὐτοῖς.
[r] δεινῶν ἢ G. vulg. δεινῶν, τί.
[s] ἐμπεπλεγμένοι κακοῖς εἰσίν G. vulg. κακοῖς εἰσὶν ἐμπεπλεγμένοι.
[t] δ' ὑφ' G. vulg. δὲ τούτους ὑφ'.
[u] δὲ τοῖς—αὑτῶν G. vulg. δὲ καὶ τοῖς—ἑαυτῶν.
[x] μηδὲν δ' G. vulg. καὶ μηδέν.
[y] τετυραννευκότας—ὑπὸ τῶν γονέων G. vulg. τετυραννηκότας—ὑπὸ γονέων.
[z] ὑπὸ τῶν παίδων G. vulg. ὑπὸ παίδων.

δων, τοὺς δ' ὑπ' ἀδελφῶν, τοὺς δ' ὑπὸ γυναικῶν, ἔτι δὲ b
τὸ γένος αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανισμένον. ἀλλ' ὅμως
ὑπὸ τοσαύτας τὸ πλῆθος συμφορὰς ἐκόντες σφᾶς αὐτοὺς
ὑποβάλλουσιν. ὅπου δ' οἱ πρωτεύοντες καὶ δόξας μεγί-
στας ἔχοντες τοσούτων κακῶν ἑρῶσι, τί δεῖ [a] θαυμάζειν
τοὺς ἄλλους, εἰ τοιούτων [b] ἑτέρων ἐπιθυμοῦσιν;

139 Οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι τὸν μὲν περὶ τῶν τυράννων λόγον
ἀποδέχεσθε, τὸν δὲ περὶ τῆς ἀρχῆς δυσκόλως ἀκούετε·
πεπόνθατε γὰρ [c] πάντων αἴσχιστον καὶ ῥᾳθυμότατον· ἃ
γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁρᾶτε, ταῦτ' ἐφ' ὑμῶν [d] αὐτῶν ἀγνο- c
εῖτε. καίτοι τῶν φρονίμως διακειμένων οὐκ [e] ἐλάχιστον
τοῦτο σημεῖόν ἐστιν, ἢν τὰς αὐτὰς πράξεις ἐπὶ πάντων
140 [f] τῶν ὁμοίων φαίνωνται γνωριζοντες. ὧν ὑμῖν οὐδὲν πώ-
ποτ' ἐμέλησεν, ἀλλὰ τὰς μὲν τυραννίδας ἡγεῖσθε χαλε-
πὰς εἶναι καὶ βλαβερὰς οὐ μόνον τοῖς ἄλλοις ἀλλὰ καὶ
τοῖς ἔχουσιν αὐτάς, τὴν δ' ἀρχὴν τὴν κατὰ θάλατταν
[g] μέγιστον τῶν ἀγαθῶν, τὴν οὐδὲν [h] οὔτε τοῖς πάθεσιν, d
141 οὔτε ταῖς πράξεσι τῶν μοναρχιῶν διαφέρουσαν. καὶ τὰ
μὲν [i] Θηβαίων πράγματα [k] πονηρῶς ἔχειν νομίζετε, ὅτι
τοὺς περιοίκους ἀδικοῦσιν, αὐτοὶ δ' οὐδὲν βέλτιον τοὺς
συμμάχους διοικοῦντες [l] ἢ κεῖνοι τὴν Βοιωτίαν, ἡγεῖσθε
πάντα τὰ δέοντα πράττειν.

142 [m] Ἢν οὖν ἐμοὶ πεισθῆτε, παυσάμενοι τοῦ παντάπασιν
εἰκῇ βουλεύεσθαι προσέξετε τὸν νοῦν ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τῇ

[a] θαυμάζειν τοὺς ἄλλους G. vulg. τοὺς ἄλλους θαυμάζειν.
[b] ἑτέρων G. vulg. ἔργων.
[c] πάντων αἴσχιστον καὶ ῥαιθυμότατον G. vulg. ἅπαν αἴσχιστον.
[d] αὐτῶν ἀγνοεῖτε G. vulg. ἀγνοεῖτε αὐτῶν.
[e] ἐλάχιστον G. vulg. ἔλαττον.
[f] τῶν ὁμοίων G. vulg. ὁμοίως.
[g] μέγιστον τῶν ἀγαθῶν G. vulg. μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίαν.
[h] οὔτε—οὔτε G. vulg. οὔτ' ἐν—οὔτ' ἐν.
[i] Θηβαίων G. vulg. τῶν Θηβαίων.
[k] πονηρῶς ἔχειν νομίζετε G. vulg. νομίζετε πονηρῶς ἔχειν.
[l] ἢ κεῖνοι G. vulg. ἢ ἐκεῖνοι.
[m] πεισθῆτε G. vulg. πείθησθε.

πόλει, καὶ φιλοσοφήσετε καὶ σκέψεσθε τί τὸ ποιῆσάν c
ἐστι [n] τὼ πόλη τούτω, λέγω δὲ τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν
Λακεδαιμονίων, ἐκ ταπεινῶν μὲν πραγμάτων ἑκατέραν
ὁρμηθεῖσαν ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων, ἐπεὶ δ' ἀνυπέρβλητον
τὴν δύναμιν ἔλαβον, περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεῦσαι·
143 καὶ διὰ τίνας αἰτίας Θετταλοὶ μέν, μεγίστους πλούτους 183
παραλαβόντες καὶ [o] χώραν ἀρίστην καὶ πλείστην ἔχον-
τες, εἰς ἀπορίαν καθεστήκασι, Μεγαρεῖς δέ, μικρῶν αὐ-
τοῖς καὶ φαύλων τῶν ἐξ ἀρχῆς [p] ὑπαρξάντων, καὶ γῆν
μὲν οὐκ ἔχοντες οὐδὲ λιμένας οὐδ' ἀργυρεῖα, πέτρας δὲ
γεωργοῦντες, μεγίστους [q] οἴκους τῶν Ἑλλήνων κέκτηνται·
144 κἀκείνων μὲν τὰς ἀκροπόλεις ἄλλοι τινὲς ἀεὶ κατέχου- b
σιν, ὄντων αὐτοῖς [r] πλέον ἢ τρισχιλίων ἱππέων καὶ πελ-
ταστῶν ἀναριθμήτων, οὗτοι δὲ μικρὰν δύναμιν ἔχοντες
τὴν αὐτῶν ὅπως βούλονται διοικοῦσιν· καὶ πρὸς τούτοις
οἱ μὲν σφίσιν [s] αὐτοῖς πολεμοῦσιν, οὗτοι δὲ μεταξὺ Πε-
λοποννησίων καὶ Θηβαίων καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως οἰ-
145 κοῦντες [t] εἰρήνην ἄγοντες διατελοῦσιν. ἢν γὰρ ταῦτα καὶ
τὰ τοιαῦτα διεξίητε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, εὑρήσετε τὴν μὲν
ἀκολασίαν καὶ τὴν ὕβριν τῶν κακῶν αἰτίαν γιγνομένην,
τὴν δὲ σωφροσύνην τῶν ἀγαθῶν· ἣν ὑμεῖς ἐπὶ μὲν τῶν c
[u] ἰδίων ἐπαινεῖτε, καὶ νομίζετε τοὺς ταύτῃ χρωμένους
ἀσφαλέστατα ζῆν καὶ [x] βελτίστους εἶναι τῶν πολιτῶν,
τὸ δὲ κοινὸν [y] ἡμῶν οὐκ οἴεσθε δεῖν τοιοῦτο παρασκευά-
146 ζειν. καίτοι προσήκει τὰς ἀρετὰς ἀσκεῖν καὶ τὰς κα-

[n] τὼ πόλη τούτω] τὰ πόλη τούτω G. vulg. τὰ πόλεε ταύτα.
[o] χώραν ἀρίστην G. vulg. δύναμιν μεγίστην.
[p] ὑπαρξάντων G. vulg. ὑπαρχόντων.
[q] οἴκους τῶν Ἑλλήνων G. vulg. τῶν Ἑλλήνων οἴκους.
[r] πλέον ἢ τρισχιλίων] πλέον τρισχιλίων G.
[s] αὐτοῖς πολεμοῦσιν G. vulg. αὐτοῖς ἀεὶ πολεμοῦσιν.
[t] εἰρήνην G. vulg. τὴν εἰρήνην.
[u] ἰδίων] ἰδιωτῶν G.
[x] βελτίστους G. ceteri βελτίους.
[y] ἡμῶν G. vulg. ὑμῶν.

κίας φεύγειν [z] πολὺ μᾶλλον ταῖς πόλεσιν ἢ τοῖς ἰδιώταις. ἀνὴρ μὲν γὰρ ἀσεβὴς καὶ πονηρὸς τυχὸν ἂν φθάσειε [a] τελευτήσας πρὶν δοῦναι δίκην τῶν ἡμαρτημένων· αἱ δὲ πόλεις διὰ τὴν ἀθανασίαν ὑπομένουσι καὶ τὰς παρὰ d
τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας.

147 [γ]Ων ἐνθυμουμένους χρὴ μὴ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς ἐν τῷ παρόντι μὲν χαριζομένοις, τοῦ δὲ μέλλοντος χρόνου μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιουμένοις, μηδὲ τοῖς φιλεῖν μὲν τὸν δῆμον φάσκουσιν, ὅλην δὲ τὴν πόλιν λυμαινομένοις· ὡς καὶ πρότερον, ἐπειδὴ παρέλαβον οἱ τοιοῦτοι τὴν ἐπὶ e
τοῦ βήματος δυναστείαν, εἰς τοσαύτην ἄνοιαν προήγαγον τὴν πόλιν, ὥστε παθεῖν αὐτὴν [b] οἷά περ ὀλίγῳ πρότερον
148 ὑμῖν διηγησάμην. [c] ὃ καὶ πάντων μάλιστ' ἄν τις θαυμάσειεν, ὅτι προχειρίζεσθε δημαγωγοὺς οὐ τοὺς τὴν αὐτὴν 184
γνώμην ἔχοντας τοῖς μεγάλην τὴν πόλιν ποιήσασιν, ἀλλὰ τοὺς ὁμοια καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας τοῖς ἀπολέσασιν αὐτήν, καὶ ταῦτ' εἰδότες οὐ [d] μόνον ἐν τῷ ποιῆσαι τὴν πόλιν εὐδαίμονα τοὺς χρηστοὺς τῶν πονηρῶν διαφέροντας,
149 ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐπὶ μὲν [e] ἐκείνων ἐν πολλοῖς ἔτεσιν οὔτε κινηθεῖσαν οὔτε μεταστᾶσαν, ἐπὶ δὲ τούτων, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ δ' ἰς ἤδη καταλυθεῖσαν, καὶ τὰς [f] φυγὰς τὰς ἐπὶ τῶν τυράννων καὶ τὰς ἐπὶ τῶν τριάκοντα [g] γενο- b
μένας οὐ διὰ τοὺς συκοφάντας κατελθούσας, ἀλλὰ διὰ τοὺς μισοῦντας τοὺς τοιούτους καὶ μεγίστην ἐπ' ἀρετῇ δόξαν ἔχοντας.

150 Ἀλλ' ὅμως τηλικούτων ἡμῖν ὑπομνημάτων καταλε-

[z] πολὺ G. vulg. καὶ πολύ.
[a] τελευτήσας G. ceteri τελευτῆσαι.
[b] οἷά περ] ὅπερ G.
[c] ὃ] ἃ G.
[d] μόνον ἐν τῷ G. vulg. μόνον τῷ.
[e] ἐκείνων ἐν πολλοῖς G. vulg. ἐκείνων πολλοῖς.
[f] φυγὰς τὰς ἐπὶ] φυγὰς καὶ τὰς ἐπὶ G.
[g] γενομένας G. vulg. γεγενημένας.

λειμμένων [h] ὡς ἐφ' ἑκατέρων αὐτῶν ἡ πόλις ἔπραττεν,
οὕτω χαίρομεν ταῖς τῶν ῥητόρων πονηρίαις, ὥσθ' ὁρῶντες
διὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰς ταραχάς, ἃς [i] οὗτοι πεποιή-
κασι, τῶν μὲν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς ἐκ τῶν πατρῴων
ἐκπεπτωκότας, τούτους δ' ἐκ πενήτων πλουσίους γεγενη- c
μένους, οὐκ ἀγανακτοῦμεν οὐδὲ φθονοῦμεν ταῖς εὐπρα-
151 γίαις αὐτῶν, ἀλλ' ὑπομένομεν [k] τὴν μὲν πόλιν διαβολὰς
ἔχουσαν ὡς λυμαίνεται καὶ δασμολογεῖ τοὺς Ἕλληνας,
τούτους δὲ τὰς ἐπικαρπίας λαμβάνοντας, καὶ τὸν μὲν
δῆμον, [l] ὃν φασιν οὗτοι δεῖν [m] τῶν ἄλλων ἄρχειν, [n] χεῖρον
πράττοντα τῶν ταῖς ὀλιγαρχίαις δουλευόντων, οἷς δ'
οὐδὲν ὑπῆρχεν ἀγαθόν, [o] τούτους δὲ διὰ τὴν ἄνοιαν τὴν d
152 ἡμετέραν ἐκ ταπεινῶν [p] εὐδαίμονας γεγενημένους. καίτοι
Περικλῆς ὁ πρὸ τῶν τοιούτων δημαγωγὸς καταστάς,
παραλαβὼν τὴν πόλιν [q] χεῖρον μὲν φρονοῦσαν ἢ πρὶν κα-
τασχεῖν τὴν ἀρχήν, ἔτι δ' ἀνεκτῶς πολιτευομένην, οὐκ
ἐπὶ τὸν ἴδιον χρηματισμὸν ὥρμησεν, ἀλλὰ τὸν μὲν οἶκον
ἐλάττω τὸν [r] αὑτοῦ κατέλιπεν ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς παρέ-
λαβεν, εἰς δὲ τὴν ἀκρόπολιν [s] ἀνήνεγκεν ὀκτακισχίλια
153 τάλαντα χωρὶς τῶν ἱερῶν. οὗτοι δὲ τοσοῦτον ἐκείνου δι- e
νηνόχασιν, ὥστε λέγειν μὲν τολμῶσιν ὡς διὰ τὴν τῶν
κοινῶν ἐπιμέλειαν οὐ δύνανται τοῖς αὑτῶν ἰδίοις προσ-
έχειν τὸν νοῦν, φαίνεται δὲ τὰ μὲν ἀμελούμενα τοσαύτην
εἰληφότα τὴν ἐπίδοσιν, ὅσην οὐδ' ἂν εὔξασθαι τοῖς θεοῖς 185
πρότερον ἠξίωσαν, τὸ δὲ πλῆθος ἡμῶν, οὗ κήδεσθαί φα-

[h] ὡς ἐφ' G. ceteri ἐξ ὧν ἀφ'.
[i] οὗτοι G. vulg. αὐτοί.
[k] τὴν μὲν πόλιν G. ceteri τὴν πόλιν.
[l] ὅν] om. pr. G.
[m] τῶν ἄλλων ἄρχειν] om. pr. G.
[n] χεῖρον G. vulg. χείρω.
[o] τούτους δὲ διὰ G. vulg. τούτους διά.
[p] εὐδαίμονας] εὐδαιμονεστέρους G.
[q] χεῖρον G. vulg. χείρω.
[r] ἑαυτοῦ G. vulg. αὑτοῦ.
[s] ἀνήνεγκεν] ἀνήγαγεν G.

σιν, οὕτω διακείμενον ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν [t] ἡδέως
ζῆν μηδὲ ῥᾳθύμως, ἀλλ' ὀδυρμῶν μεστὴν εἶναι τὴν πόλιν.
154 οἱ μὲν γὰρ τὰς πενίας καὶ τὰς ἐνδείας ἀναγκάζονται
διεξιέναι καὶ θρηνεῖν πρὸς σφᾶς αὐτούς, οἱ δὲ τὸ πλῆθος
τῶν [u] προσταγμάτων [x] καὶ τῶν λειτουργιῶν καὶ τὰ κακὰ
τὰ περὶ τὰς συμμορίας καὶ τὰς ἀντιδόσεις· ἃ τοιαύτας
ἐμποιεῖ λύπας, ὥστ' ἄλγιον ζῆν τοὺς τὰς οὐσίας κεκτη- b
μένους ἢ τοὺς συνεχῶς πενομένους.
155 Θαυμάζω δ' εἰ μὴ δύνασθε συνιδεῖν ὅτι γένος οὐδὲν
ἐστι κακονούστερον τῷ πλήθει πονηρῶν ῥητόρων καὶ δημα-
γωγῶν· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κακοῖς, καὶ τῶν [y] κατὰ
τὴν ἡμέραν ἑκάστην ἀναγκαίων οὗτοι μάλιστα βούλονται
σπανίζειν ὑμᾶς, [z] ὁρῶντες τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἰδίων δυναμέ-
νους τὰ σφέτερ' αὐτῶν διοικεῖν τῆς πόλεως ὄντας καὶ τῶν
156 τὰ βέλτιστα λεγόντων, τοὺς δ' ἀπὸ τῶν δικαστηρίων c
ζῶντας καὶ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐντεῦθεν λημμάτων
ὑφ' αὐτοῖς διὰ τὴν ἔνδειαν ἠναγκασμένους εἶναι, καὶ
πολλὴν χάριν ἔχοντας ταῖς εἰσαγγελίαις καὶ ταῖς γρα-
φαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις συκοφαντίαις ταῖς δι' αὐτῶν γι-
157 γνομέναις. ἐν οὖν ταῖς ἀπορίαις, ἐν αἷς [a] αὐτοὶ δυνα-
στεύουσιν, ἐν ταύταις ἥδιστ' ἂν ἴδοιεν ἅπαντας ὄντας
τοὺς πολίτας. τεκμήριον δὲ μέγιστον· οὐ γὰρ τοῦτο σκο-
ποῦσιν, ἐξ [b] οὗ τρόπου τοῖς δεομένοις [c] βίον ἐκποριοῦσιν, d
ἀλλ' [d] ὅπως τοὺς ἔχειν τι δοκοῦντας τοῖς ἀπόροις ἐξισω-
σουσιν.

[t] ἡδέως ζῆν μηδὲ G. vulg. ζῆν ἡδέως μήτε.
[u] προσταγμάτων] πραγμάτων G.
[x] καὶ τῶν λειτουργιῶν καὶ τὰ κακὰ τὰ περὶ τὰς συμμορίας G. vulg. καὶ λειτουργιῶν καὶ τὰ περὶ τὰς εἰσφοράς.
[y] κατὰ τὴν G. vulg. καθ'.
[z] ὁρῶντες G. vulg. ὁρῶσι γάρ.
[a] αὐτοὶ] om. G.
[b] οὗ G. vulg. ὅτου.
[c] βίον G. vulg. τὸν βίον.
[d] ὅπως τοὺς G. vulg. ὅπως καὶ τοὺς.

158 Τίς οὖν ἀπαλλαγὴ γένοιτ' ἂν [e]τῶν κακῶν τῶν παρόντων; διείλεγμαι μὲν τὰ πλεῖστα περὶ αὐτῶν τούτων, οὐκ ἐφεξῆς, ἀλλ' ὡς ἕκαστον τῷ καιρῷ συνέπιπτεν· μᾶλλον δ' ἂν ὑμῖν ἐγγένοιτο μνημονεύειν, εἰ συναγαγὼν τὰ μάλιστα κατεπείγοντα πάλιν ἐπανελθεῖν αὐτὰ πειραθείην.

159 Ἔστι δ' ἐξ [f]ὧν ἂν ἐπανορθώσαιμεν τὰ τῆς πόλεως e καὶ βελτίω ποιήσαιμεν, πρῶτον μὲν ἢν συμβούλους ποιώμεθα τοιούτους περὶ τῶν κοινῶν, οἵους περ ἂν περὶ τῶν ἰδίων ἡμῖν εἶναι [g]βουληθεῖμεν, καὶ παυσώμεθα δημοτικοὺς μὲν [h]εἶναι νομίζοντες τοὺς συκοφάντας, ὀλιγαρχι- 186
κοὺς δὲ τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν, γνόντες ὅτι φύσει μὲν οὐδεὶς οὐδέτερον τούτων ἐστίν, ἐν ᾗ δ' ἂν ἕκαστοι τιμῶνται, ταύτην βούλονται καθεστάναι τὴν πολι-
160 τείαν· δεύτερον [i]δ' ἢν ἐθελήσωμεν χρῆσθαι τοῖς συμμάχοις ὁμοίως [k]ὥσπερ τοῖς φίλοις, καὶ μὴ λόγῳ [l]μὲν αὐτονόμους ἀφιῶμεν, ἔργῳ δὲ τοῖς στρατηγοῖς αὐτοὺς ὅ τι ἂν βούλωνται ποιεῖν [m]ἐκδιδῶμεν, μηδὲ δεσποτικῶς ἀλλὰ συμμαχικῶς αὐτῶν ἐπιστατῶμεν, ἐκεῖνο καταμαθόντες, b
ὅτι μιᾶς μὲν ἑκάστης τῶν πόλεων κρείττους ἐσμέν, ἁπα-
161 σῶν δ' ἥττους· τρίτον [n]δ' ἢν μηδὲν περὶ πλείονος ἡγῆσθε, μετά γε τὴν περὶ τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν, τοῦ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμεῖν· τοῖς γὰρ οὕτω διακειμένοις ἑκόντες καὶ [o]τὰς ἡγεμονίας καὶ σφᾶς αὐτοὺς [p]διδόασιν.

[e] τῶν κακῶν τῶν παρόντων G. vulg. τῶν παρόντων κακῶν.
[f] ὧν ἂν ἐπανορθώσαιμεν G. vulg. ὧν ἐπανορθώσαιμεν.
[g] βουληθεῖμεν G. vulg. βουληθείημεν.
[h] εἶναι νομίζοντες G. vulg. νομίζοντες εἶναι.
[i] δ' ἢν G. vulg. ἤν.
[k] ὥσπερ] περ G.
[l] μὲν αὐτονόμους G. vulg. μὲν αὐτοὺς αὐτονόμους.
[m] ἐκδιδῶμεν G. vulg. ἐνδιδῶμεν.
[n] δ' ἢν] ἢν G.
[o] τὰς ἡγεμονίας καὶ σφᾶς αὐτοὺς] τὰς δυναστείας καὶ τὰς ἡγεμονίας G.
[p] διδόασιν G. vulg. ἐνδιδόασιν.

162 [p]Ην οὖν ἐμμείνητε τοῖς εἰρημένοις, καὶ πρὸς τούτοις
ὑμᾶς αὐτοὺς παράσχητε πολεμικοὺς μὲν ὄντας ταῖς με-
λέταις [q] καὶ ταῖς παρασκευαῖς, εἰρηνικοὺς δὲ [r] τῷ μηδεν c
παρὰ τὸ δίκαιον πράττειν, οὐ μόνον εὐδαίμονα ποιήσετε
ταύτην τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ [s] τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας.
163 οὐδὲ γὰρ ἄλλη τῶν πόλεων οὐδεμία τολμήσει περὶ αὐτοὺς
ἐξαμαρτάνειν, ἀλλ' ὀκνήσουσι καὶ πολλὴν ἡσυχίαν [t] ἄξου-
σιν, ὅταν [u] ἴδωσιν ἐφεδρεύουσαν [x] τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέ-
ραν καὶ παρεσκευασμένην τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν. οὐ
μὴν ἀλλ' ὁπότερον ἂν [y] ποιήσωσι, τό γ' ἡμέτερον καλῶς
164 ἕξει καὶ συμφερόντως. ἤν τε γὰρ δόξῃ τῶν πόλεων ταῖς d
προεχούσαις [z] ἀπέχεσθαι τῶν ἀδικημάτων, ἡμεῖς τούτων
τῶν ἀγαθῶν τὴν αἰτίαν ἕξομεν· ἤν τ' ἐπιχειρῶσιν ἀδι-
κεῖν, ἐφ' ἡμᾶς ἅπαντες οἱ δεδιότες καὶ κακῶς πάσχον-
τες καταφεύξονται, πολλὰς [a] ἱκετείας καὶ δεήσεις ποι-
ούμενοι, καὶ διδόντες οὐ μόνον τὴν ἡγεμονίαν ἀλλὰ καὶ
165 σφᾶς αὐτούς. ὥστ' οὐκ ἀπορήσομεν μεθ' ὧν κωλύσομεν
τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ἀλλὰ πολλοὺς ἕξομεν τοὺς ἑτοί-
μως [b] καὶ προθύμως συναγωνιζομένους ἡμῖν. ποια [c] γὰρ
πόλις ἢ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμήσει μετασχεῖν τῆς φι- e
λίας καὶ τῆς συμμαχίας τῆς ἡμετέρας, ὅταν ὁρῶσι τοὺς
αὐτοὺς ἀμφότερα, καὶ δικαιοτάτους ὄντας καὶ μεγίστην 187
δύναμιν κεκτημένους, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σώζειν καὶ
βουλομένους καὶ δυναμένους, αὐτοὺς δὲ μηδεμιᾶς βοη-
166 θείας δεομένους; πόσην δὲ χρὴ προσδοκᾶν ἐπίδοσιν τὰ

[q] καὶ ταῖς] om. G.
[r] τῷ] τοῦ G.
[s] τοὺς Ἕλληνας] τοὺς ἄλλους Ἕλληνας G.
[t] ἄξουσιν G. vulg. ἕξουσιν.
[u] ἴδωσιν] ειδωσιν G.
[x] τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν G. vulg. τὴν ἡμετέραν πόλιν.
[y] ποιήσωσιν G. vulg. ποιῶσιν.
[z] ἀπέχεσθαι τῶν G. vulg. ἀπέχεσθαι τούτων τῶν.
[a] ἱκετείας G. ceteri ἱκετηρίας.
[b] καὶ προθύμως] Addidi sumpta e G.
[c] γὰρ πόλις G. ceteri γὰρ ἡ πόλις.

τῆς πόλεως λήψεσθαι, [d] τοιαύτης εὐνοίας ἡμῖν παρὰ τῶν ἄλλων ὑπαρξάσης; πόσον δὲ πλοῦτον [e] εἰς τὴν πόλιν εἰσρυήσεσθαι, δι' ἡμῶν ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος σωζομένης; τίνας δ' οὐκ ἐπαινέσεσθαι τοὺς τοσούτων καὶ τηλικούτων
167 ἀγαθῶν αἰτίους γεγενημένους; Ἀλλὰ γὰρ οὐ δύναμαι b διὰ τὴν ἡλικίαν ἅπαντα τῷ λόγῳ περιλαβεῖν, ἃ τυγχάνω τῇ διανοίᾳ καθορῶν, πλὴν ὅτι καλόν ἐστιν ἐν ταῖς τῶν ἄλλων ἀδικίαις καὶ μανίαις πρώτους εὖ φρονήσαντας προστῆναι τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, καὶ σωτῆρας ἀλλὰ μὴ [f] λυμεῶνας αὐτῶν κληθῆναι, καὶ περιβλέπτους ἐπ' ἀρετῇ γενομένους τὴν δόξαν [g] τὴν τῶν προγόνων ἀναλαβεῖν.

168 Κεφάλαιον δὲ [h] τούτων ἐκεῖνʼ ἔχω λέγειν, εἰς ὃ πάντα c τὰ προειρημένα συντείνει καὶ πρὸς ὃ χρὴ βλέποντας τὰς πράξεις τὰς τῆς πόλεως δοκιμάζειν. δεῖ γὰρ ἡμᾶς, εἴπερ βουλόμεθα διαλύσασθαι μὲν τὰς διαβολὰς ἃς ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι, παύσασθαι δὲ τῶν πολέμων τῶν μάτην γιγνομένων, κτήσασθαι [i] δὲ τῇ πόλει τὴν ἡγεμονίαν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, μισῆσαι μὲν ἁπάσας τὰς τυραννικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς δυναστείας, [k] ἀναλογισαμένους τὰς συμφορὰς τὰς ἐξ αὐτῶν γεγενημένας, ζηλῶσαι δὲ καὶ d
169 μιμήσασθαι [l] τὴν ἐν Λακεδαίμονι βασιλείαν. ἐκείνοις γὰρ ἀδικεῖν μὲν ἧττον ἔξεστιν ἢ τοῖς ἰδιώταις· τοσούτῳ δὲ μακαριστότεροι τυγχάνουσιν ὄντες τῶν βίᾳ τὰς τυραννίδας κατεχόντων, ὅσον οἱ μὲν τοὺς τοιούτους ἀποκτείναν-

[d] τοιαύτης εὐνοίας ἡμῖν G. vulg. τῆς τοιαύτης εὐνοίας.
[e] εἰς τὴν πόλιν εἰσρυήσεσθαι G. vulg. εἰσρυήσεσθαι καὶ εἰς τὴν πόλιν.
[f] λυμεῶνας] λυμαιῶνας G.
[g] τὴν τῶν G. vulg. τῶν.
[h] τούτων G. vulg. πάντων.
[i] δὲ τῇ πόλει τὴν G. vulg. δὲ τῇ.
[k] ἀναλογισαμένους—ἐξ—γεγενημένας G. vulg. ἀναλογιζομένους—ἀπ'—γενησομένας.
[l] τὴν ἐν Λακεδαίμονι βασιλείαν] τὰς ἐν Λακεδαίμονι βασιλείας G. vulg. τὴν Λακεδαιμονίων βασιλείαν. Præstat fortasse τοὺς—βασιλέας.

τες τὰς μεγίστας δωρεὰς παρὰ τῶν συμπολιτευομένων λαμβάνουσιν, ὑπὲρ ἐκείνων δ' οἱ μὴ τολμῶντες ἐν ταῖς c μάχαις ἀποθνήσκειν ἀτιμότεροι γίγνονται τῶν τὰς τάξεις
170 λειπόντων καὶ τὰς ἀσπίδας ἀποβαλλόντων. ἄξιον οὖν ὀρέγεσθαι τῆς τοιαύτης ἡγεμονίας. ἔνεστι [m] δὲ τοῖς πράγμασιν ἡμῶν τυχεῖν παρὰ τῶν Ἑλλήνων [n] τῆς τιμῆς ταύτης, ἥνπερ ἐκεῖνοι παρὰ τῶν πολιτῶν ἔχουσιν, ἣν ὑπολάβωσι τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν μὴ δουλείας ἀλλὰ σωτηρίας [o] αἰτίαν αὐτοῖς ἔσεσθαι. 188

171 Πολλῶν δὲ καὶ [p] καλῶν λόγων ἐνόντων περὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἐμοὶ μὲν ἀμφότερα συμβουλεύει παύσασθαι λέγοντι, καὶ τὸ μῆκος τοῦ λόγου καὶ τὸ πλῆθος [q] τῶν ἐτῶν τῶν ἐμῶν· τοῖς δὲ νεωτέροις καὶ μᾶλλον ἀκμάζουσιν ἢ ἐγὼ παραινῶ καὶ παρακελεύομαι [r] τοιαῦτα
172 καὶ λέγειν καὶ γράφειν, ἐξ ὧν τὰς μεγίστας τῶν πόλεων καὶ τὰς εἰθισμένας ταῖς ἄλλαις κακὰ παρέχειν πρατρέψουσιν ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην, ὡς ἐν ταῖς τῆς Ἑλλάδος εὐπραγίαις συμβαίνει καὶ τὰ τῶν φιλοσόφων πράγματα πολλῷ βελτίω γίγνεσθαι.

[m] δὲ τοῖς πράγμασιν ἡμῶν G. vulg. δ' ἐν τοῖς τοιούτοις πράγμασιν ἡμᾶς.

[n] τῆς τιμῆς ταύτης G. vulg. τῆς τοιαύτης τιμῆς.

[o] αἰτίαν αὐτοῖς ἔσεσθαι G. vulg. αὐτοῖς αἰτίαν γενέσθαι.

[p] καλῶν G. vulg. παντοδαπῶν.

[q] τῶν ἐτῶν τῶν ἐμῶν G. vulg. τῶν ἐμῶν ἐτῶν.

[r] τοιαῦτα καὶ λέγειν G. vulg. τοιαῦτα λέγειν.

Θ.

[s]ΕΥΑΓΟΡΑΣ.

ΟΡΩΝ, ὦ Νικόκλεις, τιμῶντά σε τὸν τάφον τῶ πα- 189
τρὸς οὐ μόνον τῷ πλήθει καὶ τῷ κάλλει τῶν ἐπιφερομέ-
νων, ἀλλὰ καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ καὶ γυμνικοῖς ἀγῶ-
σιν, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἵππων τε καὶ τριήρων ἀμίλλαις,
2 καὶ λείποντ' οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ὑπερβολήν, ἡγησάμην
Εὐαγόραν, εἴ τις ἐστὶν αἴσθησις τοῖς τετελευτηκόσι περὶ
τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, εὐμενῶς μὲν ἀποδέχεσθαι καὶ b
ταῦτα, καὶ χαίρειν ὁρῶντα τήν τε περὶ αὐτὸν ἐπιμέλειαν
καὶ τὴν σὴν μεγαλοπρέπειαν, πολὺ δ' ἂν ἔτι πλείω χά-
ριν ἔχειν ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, εἴ τις δυνηθείη περὶ τῶν
ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων ἀξίως διελθεῖν
3 τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων· εὑρήσομεν γὰρ τοὺς φιλοτίμους
καὶ μεγαλοψύχους τῶν ἀνδρῶν οὐ μόνον ἀντὶ τῶν τοιού-
των ἐπαινεῖσθαι βουλομένους, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀποθνή- c
σκειν [t] εὐκόλως [u] αἱρουμένους, καὶ μᾶλλον περὶ τῆς δόξης
ἢ τοῦ βίου σπουδάζοντας, καὶ πάντα ποιοῦντας ὅπως
4 ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην [x] καταλείψουσιν. αἱ μὲν
οὖν δαπάναι τῶν μὲν τοιούτων οὐδὲν ἐξεργάζονται, τοῦ δὲ
πλούτου σημεῖόν εἰσιν· οἱ δὲ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰς
ἄλλας ἀγωνίας ὄντες, οἱ μὲν τὰς δυνάμεις [y] τὰς αὐτῶν d
οἱ δὲ τὰς τέχνας ἐπιδειξάμενοι, σφᾶς αὐτοὺς ἐντιμοτέ-

[s] ΕΥΑΓΟΡΑΣ G. vulg. Εὐαγόρου ἐγκώμιον ἢ Εὐαγόρας.
[t] εὐκόλως G. et recens γρ. D. vulg. εὐκλεῶς.
[u] αἱρουμένους] αιρομένους G.
[x] καταλείψουσιν G.D. ceteri καταλείψωσιν.
[y] τὰς αὐτῶν G.D. vulg. αὐτῶν.

ρους κατέστησαν· ὁ δὲ λόγος εἰ καλῶς διέλθοι τὰς
ἐκείνου πράξεις, ἀείμνηστον ἂν τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου
παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσειεν.

5 Ἐχρῆν μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπαινεῖν τοὺς [z]ἐφ'
αὑτῶν ἄνδρας ἀγαθοὺς γεγενημένους, ἵν' οἵ τε δυνάμενοι
τὰ τῶν [a]ἄλλων ἔργα κοσμεῖν ἐν εἰδόσι ποιούμενοι τοὺς
λόγους ταῖς ἀληθείαις ἐχρῶντο περὶ αὐτῶν, οἵ τε νεώτεροι 190
φιλοτιμοτέρως διέκειντο πρὸς τὴν ἀρετήν, εἰδότες ὅτι τού-
των [b]εὐλογήσονται μᾶλλον, ὧν ἂν ἀμείνους σφᾶς αὐτοὺς
6 παράσχωσιν. νῦν δὲ τίς οὐκ ἂν ἀθυμήσειεν, ὅταν ὁρᾷ τοὺς
μὲν περὶ τὰ Τρωϊκὰ καὶ τοὺς ἐπέκεινα γενομένους ὑμνου-
μένους καὶ τραγῳδουμένους, [c]αὐτὸν δὲ προειδῇ, μηδ' ἂν b
[d]ὑπερβάλλῃ τὰς ἐκείνων ἀρετάς, μηδέποτε τοιούτων
7 ἐπαίνων ἀξιωθησόμενον; τούτων δ' αἴτιος ὁ φθόνος, ᾧ
τοῦτο μόνον [e]ἀγαθὸν πρόσεστιν, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς
ἔχουσίν ἐστιν. οὕτω γάρ τινες δυσκόλως πεφύκασιν, ὥσθ'
[f]ἥδιον ἂν εὐλογουμένων ἀκούοιεν οὓς οὐκ ἴσασιν εἰ γεγό-
νασιν, [g]ἢ [τούτους] ὑφ' ὧν εὖ πεπονθότες αὐτοὶ [h]τυγχά-
8 νουσιν. οὐ μὴν δουλευτέον [i]τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς οὕτω
κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τοιούτων ἀμελητέον, c
τοὺς δ' ἄλλους ἐθιστέον ἀκούειν [k]περὶ ὧν καὶ λέγειν [l]δί-
καιόν ἐστιν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ καὶ τὰς ἐπιδόσεις [m]ἴσμεν
γιγνομένας καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων οὐ

[z] ἐφ' αὑτῶν G.D. vulg. ἐφ' ἑαυτῶν.
[a] ἄλλων G.D. ceteri πολλῶν.
[b] εὐλογήσονται G.D. vulg. εὐλογηθήσονται.
[c] αὐτὸν G.D. vulg. ἑαυτόν.
[d] ὑπερβάλλῃ pr. G. ὑπερβάλληται D. vulg. ὑπερβάληται.
[e] ἀγαθὸν πρόσεστιν G.D. vulg. πρόσεστιν ἀγαθόν.
[f] ἥδιον ἂν εὐλογουμένων ἀκούοιεν G. D. vulg. ἥδιον εὐλογουμένων ἀκούειν.
[g] ἢ τούτους G. ἢ τούτων D. vulg. ἤ τι τούτων.
[h] τυγχάνουσιν G.D. vulg. τυγχάνουσιν ἀποδέχεσθαι.
[i] τοὺς νοῦν G.D. vulg. τούς γε νοῦν.
[k] περὶ] καὶ περὶ G.
[l] δίκαιόν G.D. vulg. δικαιότερόν.
[m] ἴσμεν G.D. vulg. ὁρῶμεν.

διὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς καθεστῶσιν, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐπανορθοῦντας καὶ τολμῶντας ἀεί τι κινεῖν τῶν μὴ καλῶς ἐχόντων.

9 Οἶδα μὲν οὖν ὅτι χαλεπόν ἐστιν ὃ μέλλω ποιεῖν, ἀνδρὸς ἀρετὴν διὰ λόγων ἐγκωμιάζειν. σημεῖον δὲ μέγιστον· περὶ μὲν γὰρ ἄλλων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν λέγειν τολμῶσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες, περὶ δὲ τῶν τοι- d
10 ούτων οὐδεὶς πώποτ' αὐτῶν συγγράφειν ἐπεχείρησεν. καὶ πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συγγνώμην. τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς πολλοὶ δέδονται κόσμοι· καὶ γὰρ πλησιάζοντας [n]τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις οἷόν τ' [o]αὐτοῖς ποιῆσαι, καὶ διαλεγομένους καὶ συναγωνιζομένους οἷς ἂν βουληθῶσι, καὶ περὶ τούτων δηλῶσαι μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν ξένοις [p]τὰ δὲ καινοῖς τὰ δὲ μεταφοραῖς, καὶ μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς εἴδεσι διαποικῖ- e
11 λαι τὴν ποίησιν· τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους οὐδὲν ἔξεστι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἀποτόμως καὶ τῶν ὀνομάτων τοῖς πολιτικοῖς [q]μόνον καὶ τῶν ἐνθυμημάτων τοῖς περὶ αὐτὰς
12 τὰς πράξεις ἀναγκαῖόν ἐστι χρῆσθαι. πρὸς δὲ τούτοις οἱ 191
μὲν μετὰ μέτρων καὶ ῥυθμῶν ἅπαντα ποιοῦσιν, οἱ δ' οὐδενὸς τούτων κοινωνοῦσιν· ἃ τοσαύτην ἔχει χάριν, ὥστ', ἂν καὶ τῇ λέξει καὶ τοῖς ἐνθυμήμασιν ἔχῃ κακῶς, ὅμως [r]αὐταῖς ταῖς εὐρυθμίαις καὶ ταῖς συμμετρίαις ψυχα-
13 γωγοῦσι τοὺς ἀκούοντας. [s]γνοίη δ' ἄν τις ἐκεῖθεν τὴν δύναμιν αὐτῶν· ἢν γάρ τις τῶν ποιημάτων τῶν εὐδοκιμούντων τὰ μὲν ὀνόματα καὶ τὰς διανοίας καταλίπῃ, τὸ δὲ b
μέτρον διαλύσῃ, φανήσεται πολὺ καταδεέστερα τῆς δόξης

[n] τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις G.D. vulg. τοῖς ἀνθρώποις τοὺς θεούς.

[o] αὐτοῖς ποιῆσαι G.D. vulg. αὐτοῖς ἐστὶ ποιῆσαι.

[p] τὰ δὲ καινοῖς] om. pr. D.

[q] μόνον] Recepi e G.D.

[r] αὐταῖς ταῖς G.D. vulg. ταῖς γε.

[s] γνοίη G.D. vulg. καταμάθοι.

14 ἧς νῦν ἔχομεν περὶ αὐτῶν. ὅμως δέ, καίπερ τοσοῦτον πλεονεκτούσης τῆς ποιήσεως, οὐκ ὀκνητέον, ἀλλ' ἀποπειρατέον [t] τῶν λόγων ἐστὶν εἰ καὶ [u] τοῦτο δυνήσονται, τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας [x] εὐλογεῖν μηδὲν χεῖρον τῶν ἐν ταῖς ᾠδαῖς καὶ τοῖς μέτροις ἐγκωμιαζόντων.

15 Πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς φύσεως τῆς Εὐαγόρου, καὶ c τίνων ἦν ἀπόγονος, εἰ καὶ πολλοὶ προεπίστανται, δοκεῖ μοι πρέπειν [y] κἀμὲ τῶν ἄλλων ἕνεκα διελθεῖν περὶ αὐτῶν, ἵνα πάντες εἰδῶσιν ὅτι καλλίστων αὐτῷ καὶ μεγίστων παραδειγμάτων καταλειφθέντων οὐδὲν καταδεέστερον
16 [z] αὑτὸν ἐκείνων παρέσχεν. Ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τοὺς ἀπὸ Διὸς εὐγενεστάτους τῶν ἡμιθέων εἶναι, τούτων δ' αὐτῶν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν Αἰακίδας προκρίνειεν· ἐν μὲν d γὰρ τοῖς ἄλλοις γένεσιν εὑρήσομεν τοὺς μὲν ὑπερβάλλοντας τοὺς δὲ καταδεεστέρους ὄντας, οὗτοι δ' ἅπαντες ὀνο-
17 μαστότατοι τῶν καθ' ἑαυτοὺς γεγόνασιν. τοῦτο μὲν γὰρ Αἰακὸς ὁ Διὸς μὲν ἔκγονος, τοῦ δὲ γένους τοῦ Τευκριδῶν πρόγονος, τοσοῦτον διήνεγκεν ὥστε γενομένων αὐχμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησι καὶ πολλῶν ἀνθρώπων διαφθαρέντων, ἐπειδὴ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς [a] ὑπερέβαλλεν, ἦλθον οἱ προ- e εστῶτες τῶν πόλεων ἱκετεύοντες αὐτόν, νομίζοντες διὰ τῆς [b] συγγενείας καὶ τῆς εὐσεβείας τῆς ἐκείνου τάχιστ' ἂν εὑρέσθαι παρὰ τῶν θεῶν τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλα-
18 γήν. σωθέντες δὲ καὶ [c] τυχόντες ὧν ἐδεήθησαν, ἱερὸν ἐν Αἰγίνῃ κατεστήσαντο κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, οὗ περ ἐκεῖνος ἐποιήσατο τὴν εὐχήν. καὶ κατ' ἐκεῖνον [d] μὲν τὸν χρόνον, ἕως 192

[t] τῶν λόγων ἐστὶν G.D. vulg. ἐστὶ τῶν λόγων.
[u] τοῦτο G.D. vulg. οὗτοι.
[x] εὐλογεῖν G.D vulg. εὖ λέγειν.
[y] κἀμὲ G.D. vulg. καὶ ἐμέ.
[z] αὑτὸν G.D. vulg. ἑαυτόν.
[a] ὑπερέβαλλεν G.D. vulg. ὑπερέβαλεν.
[b] συγγενείας G.D. vulg. εὐγενείας.
[c] τυχόντες ὧν G. ἁπάντων τυχόντες ὧν D. vulg. τυχόντες πάντων ὧν.
[d] μὲν] τε G. om. D.

ἦν μετ' ἀνθρώπων, μετὰ καλλίστης [e]ὧν δόξης διετέλεσεν· ἐπειδὴ δὲ μετήλλαξε τὸν βίον, λέγεται παρὰ Πλούτωνι καὶ Κόρῃ [f]μεγίστας τιμὰς ἔχων παρεδρεύειν ἐκείνοις.

19 Τούτου δὲ παῖδες ἦσαν Τελαμὼν καὶ Πηλεύς, ὧν ὁ μὲν ἕτερος μεθ' Ἡρακλέους ἐπὶ Λαομέδοντα στρατευσάμενος [g]ἀριστείων ἠξιώθη, Πηλεὺς δ' [h]ἔν τε τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Κενταύρους ἀριστεύσας καὶ κατὰ πολλοὺς ἄλλους κινδύνους εὐδοκιμήσας Θέτιδι τῇ Νηρέως, θνητὸς ὢν [i]ἀθανάτῃ, συνῴκησε, καὶ μόνου τούτου φασὶ τῶν προγεγενη- b
20 μένων ὑπὸ θεῶν ἐν τοῖς γάμοις ὑμέναιον ᾀσθῆναι. [k]Τούτοιν δ' [l]ἑκατέρου, Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος [m]ἐγενέσθην, Πηλέως δὲ Ἀχιλλεύς, οἳ μέγιστον καὶ σαφέστατον ἔλεγχον ἔδοσαν τῆς αὑτῶν ἀρετῆς· οὐ γὰρ ἐν ταῖς αὐτῶν πόλεσι [n]μόνον ἐπρώτευσαν, οὐδ' ἐν τοῖς τόποις ἐν οἷς κατῴκουν, ἀλλὰ στρατείας τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους γενομένης, καὶ πολλῶν μὲν [o]ἑκατέρωθεν ἀθροι- c
21 σθέντων, οὐδενὸς δὲ τῶν ὀνομαστῶν ἀπολειφθέντος, ἐν τούτοις τοῖς κινδύνοις Ἀχιλλεὺς μὲν ἁπάντων διήνεγκεν, Αἴας δὲ μετ' ἐκεῖνον ἠρίστευσε, Τεῦκρος δὲ τῆς τε τούτων συγγενείας ἄξιος καὶ τῶν ἄλλων οὐδενὸς χείρων γενόμενος, ἐπειδὴ Τροίαν συνεξεῖλεν, ἀφικόμενος εἰς Κύπρον Σαλαμῖνά τε κατῴκισεν, ὁμώνυμον ποιήσας τῆς πρότερον αὐτῷ πατρίδος οὔσης, καὶ τὸ γένος τὸ ὢν βασιλεῦον κατ- d
ἔλιπεν.

22 Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς Εὐαγόρᾳ παρὰ τῶν προγόνων ὑπάρξαντα τηλικαῦτα τὸ μέγεθός ἐστι. τοῦτον δὲ τὸν

[e] ὧν δόξης G.D. vulg. δόξης ὤν.
[f] μεγίστας τιμὰς G.D. vulg. τιμὰς μεγίστας.
[g] ἀριστείων ἠξιώθη G.D. vulg. τῶν ἀριστείων ἔτυχε.
[h] ἔν τε τῇ G.D. vulg. ἐν τῇ.
[i] ἀθανάτῃ pr. G. vulg. ἀθανάτῳ.
[k] Τούτοιν] τούτων pr. G.
[l] ἑκατέρου pr. G. vulg. ἑκατέρων.
[m] ἐγενέσθην G.D. vulg. ἐγεννήθη.
[n] μόνον ἐπρώτευσαν G.D. vulg. ἐπρώτευσαν μόνον.
[o] ἑκατέρωθεν] ἑκατέρων pr. G. παρ' ἑκατέρων γρ. D.

τρόπον τῆς πόλεως [p] κατοικισθείσης, κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ γεγονότες ἀπὸ Τεύκρου τὴν βασιλείαν εἶχον· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀφικόμενος ἐκ Φοινίκης ἀνὴρ φυγάς, καὶ πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ [q] τότε βασιλεύοντος καὶ μεγάλας δυναστείας e
23 λαβών, οὐ χάριν ἔσχε τούτων, ἀλλὰ κακὸς μὲν γενόμενος περὶ τὸν ὑποδεξάμενον, δεινὸς δὲ πρὸς τὸ πλεονεκτῆσαι, τὸν μὲν εὐεργέτην ἐξέβαλεν, αὐτὸς δὲ τὴν βασιλείαν κατέσχεν. ἀπιστῶν δὲ τοῖς πεπραγμένοις, καὶ βουλόμενος ἀσφαλῶς [r] κατασκευάσασθαι [τὰ] περὶ αὐτόν, τήν τε πόλιν ἐξεβαρβάρωσε καὶ τὴν νῆσον ὅλην βασιλεῖ τῷ
24 μεγάλῳ κατεδούλωσεν. οὕτω [s] δὲ καὶ τῶν πραγμάτων 193
καθεστώτων [t] καὶ τῶν ἐκγόνων τῶν ἐκείνου τὴν ἀρχὴν ἐχόντων, Εὐαγόρας γίγνεται· περὶ οὗ τὰς μὲν φήμας καὶ τὰς μαντείας καὶ τὰς ὄψεις τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις γενομένας, ἐξ ὧν [u] μειζόνως ἂν φανείη γεγονὼς ἢ κατ' ἄνθρωπον, αἱροῦμαι [x] παραλιπεῖν, οὐκ ἀπιστῶν τοῖς λεγομένοις, ἀλλ' ἵνα πᾶσι ποιήσω φανερὸν ὅτι τοσούτου δέω πλασάμενος εἰπεῖν τι περὶ τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων, ὥστε καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀφίημι τὰ τοιαῦτα περὶ ὧν ὀλίγοι τινὲς ἐπίστανται καὶ μὴ πάντες οἱ πολῖται συνίασιν. ἄρξομαι δ' ἐκ τῶν ὁμολογουμένων λέγειν περὶ αὐτοῦ.
25 Παῖς μὲν γὰρ ὢν ἔσχε κάλλος καὶ ῥώμην καὶ σωφρο- b
σύνην, ἃ περ τῶν ἀγαθῶν πρεπωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστίν, καὶ τούτων [y] μάρτυρας ἄν τις ποιήσαιτο, τῆς μὲν σωφροσύνης τοὺς συμπαιδευθέντας τῶν πολιτῶν, τοῦ δὲ

[p] κατοικισθείσης G.D. vulg. οἰκισθείσης.

[q] τότε βασιλεύοντος καὶ μεγάλας δυναστείας G.D. vulg. βασιλεύοντος τότε καὶ δυναστείας μεγάλας.

[r] κατασκευάσασθαι περὶ G. et pr. D. κατασκευάσασθαι τὰ περὶ rec. D. vulg. καταθέσθαι τὰ περί.

[s] δὲ καὶ τῶν G.D. vulg. δὲ τῶν.

[t] καὶ τῶν ἐκγόνων τῶν ἐκείνου τὴν ἀρχὴν ἐχόντων] Addidi hæc e G.D.

[u] μειζόνως G.D. vulg. μείζων.

[x] παραλιπεῖν G.D. vulg. καταλιπεῖν.

[y] μάρτυρας ἄν τις G.D. vulg. ἄν τις μάρτυρας.

κάλλους ἅπαντας τοὺς ἰδόντας, τῆς δὲ [z]ῥώμης τοὺς
26 ἀγῶνας ἐν οἷς ἐκεῖνος τῶν ἡλικιωτῶν ἐκρατίστευσεν. ἀν- c
δρὶ δὲ γενομένῳ ταῦτά τε πάντα συνηυξήθη, καὶ πρὸς
τούτοις ἀνδρία προσεγένετο καὶ σοφία καὶ δικαιοσύνη,
καὶ ταῦτ' οὐ μέσως οὐδ' [a]ὥσπερ ἑτέροις, ἀλλ' ἕκαστον
αὐτῶν [b]εἰς ὑπερβολήν· τοσοῦτον γὰρ καὶ ταῖς τοῦ σώμα-
27 τος καὶ ταῖς τῆς ψυχῆς ἀρεταῖς διήνεγκεν, ὥσθ' ὁπότε d
[c]μὲν αὐτὸν ὁρῷεν οἱ τότε βασιλεύοντες, ἐκπλήττεσθαι καὶ
φοβεῖσθαι περὶ τῆς ἀρχῆς, ἡγουμένους οὐχ οἷόν τ' εἶναι
τὸν τοιοῦτον τὴν φύσιν ἐν ἰδιώτου μέρει διαγαγεῖν, ὁπότε
δ' εἰς τοὺς τρόπους ἀποβλέψαιεν, οὕτω σφόδρα πιστεύειν
ὥστ' [d]εἰ καί τις ἄλλος τολμῴη περὶ αὐτοὺς ἐξαμαρτά-
28 νειν, νομίζειν Εὐαγόραν αὐτοῖς ἔσεσθαι βοηθόν. καὶ το-
σοῦτον τῆς δόξης παραλλαττούσης, οὐδετέρου τούτων ἐψεύ-
σθησαν· οὔτε γὰρ ἰδιώτης ὢν διετέλεσεν οὔτε περὶ ἐκείνους
ἐξήμαρτεν, ἀλλὰ τοσαύτην ὁ δαίμων ἔσχεν αὐτοῦ πρόνοι-
αν, ὅπως καλῶς λήψεται τὴν βασιλείαν, ὥσθ' ὅσα μὲν e
ἀναγκαῖον ἦν παρασκευασθῆναι δι' ἀσεβείας, ταῦτα μὲν
ἕτερος [e]ἔπραξεν, ἐξ ὧν δ' οἷόν τ' ἦν ὁσίως καὶ δικαίως
29 λαβεῖν τὴν ἀρχήν, [f]Εὐαγόρᾳ διεφύλαξεν. εἷς γὰρ τῶν
δυναστευόντων ἐπιβουλεύσας τόν τε τύραννον ἀπέκτεινε
καὶ συλλαβεῖν Εὐαγόραν ἐπεχείρησεν, ἡγούμενος οὐ δυ-
νήσεσθαι κατασχεῖν τὴν ἀρχήν, εἰ μὴ κἀκεῖνον ἐκ ποδῶν
30 [g]ποιήσαιτο. διαφυγὼν δὲ τὸν κίνδυνον, καὶ σωθεὶς εἰς 194
Σόλους τῆς Κιλικίας, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε τοῖς
ταῖς τοιαύταις συμφοραῖς περιπίπτουσιν. οἱ μὲν γὰρ

[z] ῥώμης τοὺς] ῥώμης ἅπαντας τούς.
[a] ὥσπερ ἑτέροις G. vulg. ὥσπερ ἐν ἑτέροις τισίν.
[b] εἰς ὑπερβολήν G.D. vulg. πρὸς ὑπερβολήν.
[c] μὲν] om. pr. G.
[d] εἰ καί G.D. vulg. καὶ εἴ.
[e] ἔπραξεν — ἀρετὴν] Hæc in recentiore folio habet D.
[f] Εὐαγόρᾳ G.D. vulg. Εὐαγόραν.
[g] ποιήσαιτο G. vulg. ποιήσειε.

ἄλλοι, κἂν ἐκ τυραννίδος ἐκπέσωσι, διὰ τὰς παρούσας
τύχας ταπεινοτέρας τὰς ψυχὰς ἔχουσιν· ἐκεῖνος δ' εἰς
[h]τοσοῦτον μεγαλοφροσύνης ἦλθεν, ὥστε τὸν ἄλλον χρό-
νον ἰδιώτης ὤν, ἐπειδὴ [i]φεύγειν ἠναγκάσθη, τυραννεῖν
31 ᾠήθη δεῖν. καὶ τοὺς μὲν πλάνους τοὺς φυγαδικούς, καὶ
τὸ δι' ἑτέρων ζητεῖν τὴν κάθοδον καὶ θεραπεύειν [k]αὐτοῦ b
χείρους, ὑπερεῖδεν· λαβὼν δὲ [l]ταύτην ἀφορμὴν ἥνπερ χρὴ
τοὺς εὐσεβεῖν βουλομένους, ἀμύνεσθαι καὶ μὴ προτέρους
ὑπάρχειν, καὶ προελόμενος ἢ κατορθώσας τυραννεῖν ἢ δι-
αμαρτὼν ἀποθανεῖν, παρακαλέσας ἀνθρώπους (ὡς [m]οἱ
τοὺς πλείστους λέγοντες) περὶ πεντήκοντα, μετὰ τούτων
32 παρεσκευάζετο ποιεῖσθαι τὴν κάθοδον. ὅθεν καὶ μάλιστ'
ἄν [n]τις καὶ τὴν φύσιν τὴν ἐκείνου καὶ τὴν δόξαν ἣν εἶχε c
παρὰ τοῖς ἄλλοις θεωρήσειεν· [o]μέλλων τε γὰρ πλεῖν
μετὰ τοσούτων ἐπὶ τηλικαύτην [p]πόλιν τὸ μέγεθος, καὶ
πάντων τῶν δεινῶν πλησίον ὄντων, οὔτ' ἐκεῖνος ἠθύμη-
σεν, οὔτε τῶν παρακληθέντων οὐδεὶς ἀποστῆναι τῶν κιν-
δύνων ἠξίωσεν, ἀλλ' οἱ μὲν ὥσπερ θεῷ [q]συνακολουθοῦντες
ἅπαντες ἐνέμειναν τοῖς ὡμολογημένοις, ὁ δ' [r]ὥσπερ ἡ
στρατόπεδον ἔχων κρεῖττον τῶν ἀντιπάλων, ἢ προειδὼς
33 τὸ συμβησόμενον, οὕτω διέκειτο τὴν γνώμην. δῆλον δ' ἐκ d
τῶν ἔργων· ἀποβὰς γὰρ εἰς τὴν νῆσον οὐχ ἡγήσατο δεῖν
χωρίον ὀχυρὸν καταλαβὼν καὶ τὸ σῶμα [s]ἐν ἀσφαλείᾳ
καταστήσας περιιδεῖν, εἴ τινες αὐτῷ τῶν πολιτῶν βοηθή-
σουσιν· ἀλλ' εὐθύς, ὥσπερ εἶχε, ταύτης τῆς νυκτὸς

[h] τοσοῦτον G.D. vulg. τοσοῦτο.
[i] φεύγειν G. vulg. φυγεῖν.
[k] αὐτοῦ G. vulg. τοὺς αὐτοῦ.
[l] ταύτην ἀφορμὴν G. vulg. ταύτην τὴν ἀφορμήν.
[m] οἱ τοὺς πλείστους λέγοντες G. vulg. οἱ πλεῖστοι λέγουσιν.
[n] τις καὶ τὴν G. vulg. τις τήν.
[o] μέλλων τε] μέλλοντος G.
[p] πόλιν G. vulg. πρᾶξιν.
[q] συνακολουθοῦντες G. vulg. συνακολουθήσαντες.
[r] ὥσπερ ἡ G. vulg. ὡσπερεί.
[s] ἐν G. vulg. ἐπ'.

διελὼν τοῦ τείχους πυλίδα καὶ ταύτῃ τοὺς [t]μεθ' αὐτοῦ
34 διαγαγὼν [u]προσέβαλε πρὸς τὸ βασιλειον. καὶ τοὺς μὲν θορύβους τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς [x]γιγνομένους καὶ c τοὺς φόβους [y]τοὺς τῶν ἄλλων καὶ τὰς παρακελεύσεις τὰς ἐκείνου τί δεῖ [z]λέγοντα διατρίβειν; γενομένων δ' αὐτῷ τῶν μὲν περὶ τὸν τύραννον ἀνταγωνιστῶν, τῶν δ' ἄλλων πολιτῶν θεατῶν (δεδιότες γὰρ τοῦ μὲν τὴν ἀρχὴν 195
35 τοῦ δὲ τὴν ἀρετὴν ἡσυχίαν [a]εἶχον) οὐ πρότερον ἐπαύσατο μαχόμενος καὶ [b]μόνος πρὸς πολλοὺς καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς ἅπαντας [c]τοὺς ἐχθρούς, πρὶν ἑλὼν τὸ βασίλειον καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐτιμωρήσατο καὶ τοῖς φίλοις ἐβοηθησεν, ἔτι δὲ τῷ γένει τὰς τιμὰς τὰς πατρίους ἐκομίσατο, καὶ τύραννον αὐτὸν τῆς πόλεως κατέστησεν.

36 Ἡγοῦμαι μὲν οὖν εἰ καὶ μηδενὸς ἄλλου μνησθείην, b
ἀλλ' ἐνταῦθα [d]καταλείποιμι τὸν λόγον, ῥᾴδιον ἐκ τούτων εἶναι γνῶναι τήν τε ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου καὶ τὸ μέγεθος τῶν [e]ἐκείνῳ πεπραγμένων· οὐ μὴν ἀλλ' ἔτι γε σαφέστε-
37 ρον περὶ ἀμφοτέρων τούτων ἐκ τῶν ἐχομένων [f]οἶομαι δηλώσειν. τοσούτων γὰρ τυράννων ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ γεγενημένων οὐδεὶς φανήσεται τὴν τιμὴν ταύτην κάλλιον ἐκείνου κτησάμενος. εἰ μὲν οὖν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν τὰς c
πράξεις τὰς Εὐαγόρου [g]παραβάλλοιμεν, οὔτ' ἂν ὁ λόγος ἴσως τοῖς [h]καιροῖς ἁρμόσειεν, οὔτ' ἂν ὁ χρόνος τοῖς λεγο-

[t] μεθ' αὐτοῦ G. vulg. μεθ' ἑαυτοῦ.
[u] προσέβαλε] προσέβαλλεν G.
[x] γιγνομένους G. vulg. συμβαίνοντας.
[y] τοὺς τῶν G.D. vulg. τῶν.
[z] λέγοντα] λέγοντας D.
[a] εἶχον G. vulg. ἦγον.
[b] μόνος πρὸς] μόνος καὶ πρὸς D.
[c] τοὺς ἐχθροὺς] τούς τ' ἐχθροὺς G.D.
[d] καταλείποιμι G. vulg. καταλίποιμι.
[e] ἐκείνῳ] om. pr. G.
[f] οἶομαι G. vulg. οἶμαι.
[g] παραβάλλοιμεν G.D. vulg. παραβάλοιμεν.
[h] καιροῖς ἁρμόσειεν G. vulg. ἀκούουσιν ἀρέσειεν.

μένοις ἀρκέσειεν· [i]ἢν δὲ προελόμενοι τοὺς εὐδοκιμωτάτους ἐπὶ τούτων σκοπῶμεν, οὐδὲν μὲν χεῖρον [k]ἐξετῶμεν, πολὺ δὲ συντομώτερον διαλεχθησόμεθα περὶ αὐτῶν.

38 Τῶν μὲν οὖν τὰς πατρικὰς βασιλείας παραλαβόντων τίς οὐκ ἂν τοὺς Εὐαγόρου κινδύνους προκρίνειεν; οὐδεὶς γάρ ἐστιν οὕτω ῥᾴθυμος, ὅστις ἂν δέξαιτο παρὰ τῶν προ- d γόνων τὴν ἀρχὴν ταύτην παραλαβεῖν μᾶλλον ἢ [l]κτησάμενος ὥσπερ ἐκεῖνος τοῖς παισὶ τοῖς [m]αὑτοῦ καταλιπεῖν.

39 Καὶ μὴν τῶν γε παλαιῶν καθόδων αὗται μάλιστ' εὐδοκιμοῦσιν, ἃς παρὰ τῶν ποιητῶν ἀκούομεν· οὗτοι γὰρ οὐ μόνον τῶν [n]γεγενημένων τὰς καλλίστας ἡμῖν ἀπαγγέλλουσιν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν καινὰς συντιθέασιν. ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς αὐτῶν μεμυθολόγηκεν, ὅστις οὕτω δεινοὺς e καὶ φοβεροὺς ποιησάμενος [o]τοὺς κινδύνους εἰς τὴν [p]αὑτοῦ κατῆλθεν· ἀλλ' οἱ μὲν πλεῖστοι πεποίηνται διὰ τύχην λαβόντες τὰς βασιλείας, οἱ δὲ μετὰ δόλου καὶ τέχνης

40 [q]περιγενόμενοι τῶν ἐχθρῶν. Ἀλλὰ μὴν τῶν γ' [r]ἐπὶ τάδε γεγενημένων, ἴσως δὲ καὶ τῶν ἁπάντων, Κῦρον τὸν [s]Μήδους μὲν ἀφελόμενον τὴν ἀρχήν, Πέρσαις δὲ κτησάμενον, [t]καὶ πλεῖστοι καὶ μάλιστα θαυμάζουσιν. ἀλλ' ὁ 196 μὲν τῷ Περσῶν στρατοπέδῳ τὸ Μήδων ἐνίκησεν, ὃ πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ῥᾳδίως ἂν ποιήσειαν· ὁ δὲ διὰ τῆς ψυχῆς τῆς ἑαυτοῦ καὶ τοῦ σώματος τὰ πλεῖστα φαίνεται τῶν προειρημένων διαπραξάμενος.

[i] ἢν G. vulg. ἐάν.
[k] ἐξετῶμεν G. vulg. ἔξομεν.
[l] κτησάμενος ὥσπερ G. vulg. κτησάμενος ὁσίως ὥσπερ.
[m] αὑτοῦ G. vulg. ἑαυτοῦ.
[n] γεγενημένων G. vulg. προγεγενημένων.
[o] τοὺς κινδύνους G. vulg. om. articulum.
[p] αὐτοῦ G. vulg. ἑαυτοῦ.
[q] περιγενόμενοι] περιγεγενημένοι G.
[r] ἐπὶ τάδε G. vulg. ἔπειτα.
[s] Μήδους] Μήδων G. cum vulg. sed correcta ultima.
[t] καὶ πλεῖστοι G. ὃν καὶ πλεῖστοι D. vulg. οἱ πλεῖστοι.

41 ἔπειτ' ἐκ μὲν τῆς Κύρου [u]στρατείας οὔπω δῆλον ὅτι καὶ
τοὺς Εὐαγόρου κινδύνους ἂν ὑπέμεινεν· ἐκ δὲ τῶν τούτῳ
πεπραγμένων ἅπασι φανερὸν ὅτι ῥαδίως ἂν κἀκείνοις
42 τοῖς ἔργοις ἐπεχείρησε. πρὸς δὲ τούτοις τῷ μὲν ὁσίως b
καὶ δικαίως [x]ἅπαντα πέπρακται, τῷ δ' οὐκ εὐσεβῶς
ἕνια συμβέβηκεν· ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἐχθροὺς ἀπώλεσε,
Κῦρος δὲ τὸν πατέρα [y]τὸν τῆς μητρὸς ἀπέκτεινεν. ὥστ'
εἴ τινες βούλοιντο μὴ τὸ μέγεθος τῶν συμβάντων ἀλλὰ
τὴν ἀρετὴν [z]τὴν ἑκατέρου κρίνειν, δικαίως ἂν Εὐαγόραν
43 καὶ τούτου μᾶλλον ἐπαινέσειαν. Εἰ δὲ δεῖ συντόμως καὶ
μηδὲν ὑποστειλάμενον μηδὲ δείσαντα τὸν φθόνον, ἀλλὰ
παῤῥησίᾳ χρησάμενον εἰπεῖν· οὐδεὶς οὔτε θνητὸς οὔτε ἡμί- c
θεος οὔτ' ἀθάνατος εὑρεθήσεται κάλλιον οὐδὲ λαμπρότε-
44 ρον οὐδ' εὐσεβέστερον λαβὼν ἐκείνου τὴν βασιλείαν. καὶ
τούτοις ἐκείνως [a]ἄν τις μάλιστα πιστεύσειεν, [b]εἰ σφόδρα
τοῖς λεγομένοις ἀπιστήσας ἐξετάζειν ἐπιχειρήσειεν ὅπως
ἕκαστος [c]ἐτυράννευσεν. φανήσομαι γὰρ οὐκ ἐκ παντὸς
τρόπου μεγάλα λέγειν προθυμούμενος, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ
πράγματος ἀλήθειαν οὕτω περὶ αὐτοῦ θρασέως εἰρηκώς. d
45 Εἰ μὲν οὖν ἐπὶ μικροῖς διήνεγκε, τοιούτων ἂν καὶ τῶν
λόγων [d]αὐτῷ προσῆκεν ἀξιοῦσθαι· νῦν [e]δ' ἅπαντες ἂν
ὁμολογήσειαν τυραννίδα καὶ τῶν θείων ἀγαθῶν καὶ τῶν
ἀνθρωπίνων μέγιστον καὶ σεμνότατον καὶ περιμαχητότατον
εἶναι. τὸν δὴ τὸ κάλλιστον τῶν ὄντων κάλλιστα κτησά-

[u] στρατείας] στρατηας pr. G. στρατηγίας rec.

[x] ἅπαντα πέπρακται G. vulg. πέπρακται ἅπαντα.

[y] τὸν τῆς G. vulg. τῆς.

[z] τὴν ἑκατέρου G.D. vulg. ἑκατέρου.

[a] ἄν τις μάλιστα G.D. vulg. μάλιστ' ἄν τις.

[b] εἰ σφόδρα τοῖς λεγομένοις G. εἰ σφόδρα τοῖς λεγομένοις νῦν D. vulg. εἰ μὴ σφόδρα τοῖς νῦν λεγομένοις.

[c] ἐτυράννευσεν G.D. vulg. ἐτυράννησεν.

[d] αὐτῷ προσῆκεν G.D. vulg. αὐτῷ προσῆκον ἦν.

[e] δ' ἅπαντες G.D. vulg. δὲ πάντες.

μενον τίς [f]ἂν ῥήτωρ ἢ ποιητὴς ἢ λόγων εὑρετὴς ἀξίως τῶν πεπραγμένων ἐπαινέσειεν;

46 Οὐ τοίνυν ἐν τούτοις [g]ὑπερβαλλόμενος ἐν τοῖς ἄλλοις e
εὑρεθήσεται καταδεέστερος [h]γενόμενος, ἀλλὰ πρῶτον μὲν
εὐφυέστατος ὢν τὴν γνώμην καὶ πλεῖστα κατορθοῦν δυνά-
μενος ὅμως οὐκ ᾠήθη δεῖν ὀλιγωρεῖν οὐδ' αὐτοσχεδιάζειν
περὶ τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐν τῷ ζητεῖν καὶ φροντίζειν 197
47 καὶ βουλεύεσθαι τὸν πλεῖστον [i]τοῦ χρόνου διέτριβεν, ἡγού-
μενος μέν, εἰ καλῶς τὴν [k]αὐτοῦ φρόνησιν παρασκευάσει,
[l]καλῶς αὐτῷ καὶ τὴν βασιλείαν ἕξειν, θαυμάζων δ' ὅσοι
[m]τῶν μὲν ἄλλων ἕνεκα τῆς ψυχῆς ποιοῦνται τὴν ἐπιμέ-
λειαν, αὐτῆς [n]δὲ ταύτης μηδὲν τυγχάνουσι φροντίζοντες.
ἔπειτα καὶ περὶ τῶν πραγμάτων τὴν αὐτὴν διάνοιαν
48 [o]εἶχεν· ὁρῶν γὰρ τοὺς ἄριστα τῶν ὄντων ἐπιμελουμένους
ἐλάχιστα λυπουμένους, καὶ τὰς ἀληθινὰς τῶν ῥᾳθυμιῶν b
οὐκ ἐν ταῖς ἀργίαις ἀλλ' ἐν ταῖς εὐπραγίαις [[p]καὶ καρ-
49 τερίαις] ἐνούσας, οὐδὲν ἀνεξέταστον παρέλιπεν, ἀλλ'
οὕτως ἀκριβῶς καὶ τὰς πράξεις ᾔδει καὶ τῶν πολιτῶν
ἕκαστον ἐγίγνωσκεν, ὥστε μήτε τοὺς ἐπιβουλεύοντας αὐ-
τῷ [q]φθάνειν μήτε τοὺς ἐπιεικεῖς ὄντας λανθάνειν, ἀλλὰ
πάντας τυγχάνειν τῶν προσηκόντων· οὐ γὰρ ἐξ ὧν ἑτέρων c
ἤκουεν, οὔτ' ἐκόλαζεν οὔτ' [r]ἐτίμα τοὺς πολίτας, ἀλλ' ἐξ
50 ὧν αὐτὸς συνῄδει, τὰς κρίσεις ἐποιεῖτο περὶ αὐτῶν. [s]ἐν

[f] ἂν ῥήτωρ G.D. vulg. ἂν ἢ ῥήτωρ.

[g] ὑπερβαλλόμενος G.D. vulg. ὑπερβαλόμενος.

[h] γενόμενος G.D. vulg. γεγονώς.

[i] τοῦ χρόνου G.D. vulg. χρόνον.

[k] αὐτοῦ G.D. vulg. ἑαυτοῦ.

[l] καλῶς] ὁμοίως καλῶς D.

[m] τῶν μὲν ἄλλων ἕνεκα τῆς ψυχῆς G.D. vulg. τῆς μὲν ψυχῆς ἕνεκα τῶν ἄλλων.

[n] δὲ ταύτης μηδὲν G.D. vulg. δὲ μηδέν.

[o] εἶχεν] ἔχων habere videtur G.

[p] καὶ καρτερίαις D. cum rec. G. pr. enim om. vulg. καὶ ταῖς καρτερίαις.

[q] φθάνειν] φθανεῖν D. et correctus G.

[r] ἐτίμα τοὺς πολίτας G.D. ceteri ἐπετίμα τοῖς πολίταις.

[s] ἐν τοιαύταις G.D. vulg. ἐν ταῖς τοιαύταις.

τοιαύταις δ' ἐπιμελείαις ἑαυτὸν καταστήσας, οὐδὲ περὶ
τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προσπιπτόντων οὐδὲ περὶ
ἓν πεπλανημένως εἶχεν, ἀλλ' οὕτω θεοφιλῶς καὶ φιλαν-
θρώπως διῴκει τὴν πόλιν, ὥστε τοὺς [t]εἰσαφικνουμένους
μὴ μᾶλλον Εὐαγόραν τῆς ἀρχῆς ζηλοῦν ἢ τοὺς [u]ἄλλους
51 τῆς ὑπ' ἐκείνου βασιλείας· ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον δι- d
τέλεσεν οὐδένα μὲν ἀδικῶν, τοὺς δὲ χρηστοὺς τιμῶν, καὶ
σφόδρα μὲν ἁπάντων ἄρχων, νομίμως δὲ τοὺς [x]ἐξαμαρ-
τόντας κολάζων· οὐδὲν μὲν συμβούλων δεόμενος, ὅμως δὲ
τοῖς φίλοις συμβουλευόμενος· πολλὰ μὲν τῶν χρωμένων
52 ἡττώμενος, ἅπαντα δὲ τῶν ἐχθρῶν [y]περιγιγνόμενος· σεμνὸς
ὢν οὐ ταῖς τοῦ προσώπου συναγωγαῖς, ἀλλὰ ταῖς τοῦ e
βίου κατασκευαῖς· οὐδὲ πρὸς ἓν ἀτάκτως οὐδ' ἀνωμά-
λως διακείμενος, ἀλλ' ὁμοίως τὰς ἐν τοῖς [z]ἔργοις ὁμολο-
γίας ὥσπερ τὰς ἐν τοῖς λόγοις διαφυλάττων· μέγα
φρονῶν οὐχ ἐπὶ τοῖς διὰ τύχην, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς δι' αὑτὸν
[a]γιγνομένοις· τοὺς μὲν φίλους ταῖς εὐεργεσίαις ὑφ' αὑτῷ
ποιούμενος, τοὺς δ' ἄλλους τῇ μεγαλοψυχίᾳ καταδου- 198
53 λούμενος· φοβερὸς ὢν οὐ τῷ πολλοῖς χαλεπαίνειν, ἀλλὰ
τῷ πολὺ τὴν [b]τῶν ἄλλων φύσιν ὑπερβάλλειν· ἡγούμενος
τῶν ἡδονῶν, ἀλλ' οὐχ ἁγόμενος ὑπ' αὐτῶν· ὀλίγοις πό-
νοις πολλὰς ῥαστώνας κτώμενος, ἀλλ' οὐ διὰ [c]μικρὰς
54 ῥᾳθυμίας μεγάλους πόνους ὑπολειπόμενος· [d]ὅλως οὐδὲν
παραλείπων ὧν προσεῖναι [e]δεῖ τοῖς βασιλεῦσιν, ἀλλ' ἐξ b

[t] εἰσαφικνουμένους G.D. vulg. ἀφικνουμένους.
[u] ἄλλους G. vulg. ἀρχομένους.
[x] ἐξαμαρτόντας G. vulg. ἐξαμαρτάνοντας.
[y] περιγιγνόμενος G. ceteri περιγενόμενος.
[z] ἔργοις—λόγοις G.D. vulg. λόγοις—ὅρκοις.
[a] γιγνομένοις G. vulg. γιγνομένοις ἀγαθοῖς.
[b] τῶν ἄλλων φύσιν G.D. vulg. φύσιν τῶν ἄλλων.
[c] μικρὰς] μικρᾶς G.D.
[d] ὅλως οὐδὲν παραλείπων G.D. vulg. ὅλως δὲ οὐδὲν παραλιπών.
[e] δεῖ τοῖς βασιλεῦσιν G.D. vulg. τοῖς βασιλεῦσι πρέπει.

ἑκάστης [f]τῆς πολιτείας [g]ἐξειλεγμένος τὸ βέλτιστον, καὶ δημοτικὸς μὲν ὢν τῇ τοῦ πλήθους θεραπείᾳ, πολιτικὸς δὲ τῇ τῆς [h]πόλεως ὅλης διοικήσει, στρατηγικὸς δὲ τῇ [i]πρὸς τοὺς κινδύνους εὐβουλίᾳ, [k]μεγαλόφρων δὲ τῷ πᾶσι τού-
55 τοις διαφέρειν. Καὶ ταῦθ' ὅτι προσῆν Εὐαγόρᾳ, καὶ πλείω τούτων, ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων ῥᾴδιον καταμαθεῖν.

Παραλαβὼν γὰρ τὴν πόλιν ἐκβεβαρβαρωμένην, καὶ c
διὰ τὴν τῶν Φοινίκων ἀρχὴν οὔτε τοὺς Ἕλληνας προσδεχομένην οὔτε τέχνας ἐπισταμένην οὔτ' ἐμπορίῳ [l]χρωμένην
56 οὔτε [m]λιμένα κεκτημένην, ταῦτά τε πάντα διώρθωσε, καὶ πρὸς τούτοις καὶ χώραν πολλὴν προσεκτήσατο καὶ τείχη προσπεριεβάλετο καὶ τριήρεις ἐναυπηγήσατο, καὶ ταῖς ἄλλαις [n]κατασκευαῖς οὕτως ηὔξησε τὴν πόλιν ὥστε μηδεμιᾶς τῶν [o]Ἑλληνίδων ἀπολελεῖφθαι, καὶ δύναμιν τοσαύτην ἐνεποίησεν ὥστε [p]πολλοὺς φοβεῖσθαι τῶν πρό-
57 τερον καταφρονούντων αὐτῆς. καίτοι τηλικαύτας ἐπιδό- d
σεις τὰς πόλεις λαμβάνειν οὐχ οἷόν τ' ἐστίν, [q]ἢν μὴ τις αὐτὰς διοικῇ τοιούτοις ἤθεσιν, οἷοις Εὐαγόρας μὲν εἶχεν, ἐγὼ δ' ὀλίγῳ πρότερον ἐπειράθην διελθεῖν. ὥστ' οὐ δέδοι-
58 κα μὴ φανῶ μείζω λέγων τῶν ἐκείνῳ προσόντων, ἀλλὰ μὴ πολὺ λίαν ἀπολειφθῶ τῶν πεπραγμένων αὐτῷ. τίς γὰρ ἂν ἐφίκοιτο τοιαύτης φύσεως, ὃς οὐ μόνον τὴν [r]ἑαυ-

[f] τῆς πολιτείας G. vulg. πολιτείας.

[g] ἐξειλεγμένος G.D. vulg. ἐκλεγόμενος.

[h] πόλεως ὅλης διοικήσει G.D. vulg. πόλεως δοικήσει.

[i] πρὸς τοὺς κινδύνους G.D. vulg. πρὸς κινδύνους.

[k] μεγαλόφρων G.D. vulg. τυραννικός.

[l] χρωμένην διὰ τὸ μὴ ἐμπορεύεσθαί τινας παρ' αὐτῶν διὰ τὴν ὠμότητα αὐτῶν. εἰ δέ τις ὧν εἴπω καὶ οὔτε D. et rec. margo G.

[m] λιμένα G. vulg. λιμένας.

[n] κατασκευαῖς G.D. vulg. παρασκευαῖς.

[o] Ἑλληνίδων ἀπολελεῖφθαι G.D. vulg. Ἑλληνίδων πόλεων ἀπολελεῖφθαι.

[p] πολλοὺς φοβεῖσθαι G.D. vulg. φοβεῖσθαι πολλούς.

[q] ἢν G.D. vulg. ἄν.

[r] ἑαυτοῦ G.D. vulg. αὐτοῦ.

τοῦ πόλιν πλείονος ἀξίαν ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ [s]τὸν τόπον c
ὅλον τὸν περιέχοντα τὴν νῆσον ἐπὶ πραότητα καὶ μετριό-
τητα προήγαγεν; πρὶν [t]μέν γε λαβεῖν Εὐαγόραν τὴν
ἀρχὴν οὕτως ἀπροσοίστως καὶ χαλεπῶς εἶχον, ὥστε καὶ
τῶν ἀρχόντων τούτους ἐνόμιζον εἶναι βελτίστους, [u]οἵ τινες
ὠμότατα πρὸς τοὺς Ἕλληνας διακείμενοι τυγχάνοιεν·
59 νῦν δὲ τοσοῦτον μεταπεπτώκασιν, ὥσθ' ἁμιλλᾶσθαι μὲν 199
οἵ τινες αὐτῶν δόξουσι φιλέλληνες [x]εἶναι μάλιστα, παι-
δοποιεῖσθαι δὲ τοὺς πλείστους αὐτῶν γυναῖκας λαμβά-
νοντας παρ' ἡμῶν, χαίρειν δὲ καὶ τοῖς κτήμασι καὶ τοῖς
ἐπιτηδεύμασι τοῖς Ἑλληνικοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς παρὰ σφί-
σιν αὐτοῖς, πλείους δὲ καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν [y]καὶ
περὶ τὴν ἄλλην παίδευσιν ἐν τούτοις τοῖς τόποις διατρί-
βειν ἢ παρ' οἷς πρότερον εἰώθοτες ἦσαν. καὶ τούτων ἁ-
πάντων οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν Εὐαγόραν αἴτιον εἶναι [z]προσ- b
ομολογήσειεν.

60 Μέγιστον δὲ τεκμήριον καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ὁσιό-
τητος τῆς ἐκείνου· τῶν γὰρ Ἑλλήνων πολλοὶ καὶ καλοὶ
[a]κἀγαθοὶ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας ἀπολιπόντες ἦλθον εἰς
Κύπρον οἰκήσοντες, ἡγούμενοι [b]κουφοτέραν [c]καὶ νομιμω-
τέραν εἶναι τὴν Εὐαγόρου βασιλείαν τῶν οἴκοι πολιτειῶν.
61 ὧν τοὺς μὲν ἄλλους ὀνομαστὶ διελθεῖν πολὺ ἂν ἔργον εἴη·
Κόνωνα δὲ τὸν διὰ πλείστας ἀρετὰς πρωτεύσαντα τῶν c
Ἑλλήνων τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι [d]δυστυχησάσης τῆς πόλεως
ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενος ὡς Εὐαγόραν ἦλθε, νομίσας καὶ

[s] τὸν τόπον ὅλον τὸν περιέχοντα G. D. vulg. τὸν περιέχοντα τόπον.
[t] μέν γε G.D. vulg. μὲν γάρ.
[u] οἵ τινες ὠμότατα G. vulg. οἵ τινες ἂν ὠμότατα.
[x] εἶναι μάλιστα G.D. vulg. μᾶλλον εἶναι.
[y] καὶ περὶ G. vulg. καὶ τῶν περί.
[z] προσομολογήσειεν G.D. vulg. ὁμολογήσειεν.
[a] κἀγαθοὶ G.D.
[b] κουφοτέραν G. vulg. κοινοτέραν.
[c] καὶ νομιμωτέραν εἶναι G.D. vulg. εἶναι καὶ νομιμωτέραν.
[d] δυστυχησάσης] δυστυχήσας G.

τῷ σώματι βεβαιοτάτην εἶναι τὴν παρ' [c] ἐκείνῳ καταφυγήν, καὶ τῇ πόλει τάχιστ' ἂν αὐτὸν γενέσθαι βοηθόν.
62 [f] καὶ πολλὰ πρότερον ἤδη κατωρθωκώς, οὐδὲ περὶ ἑνὸς πώποτε πράγματος ἔδοξεν ἄμεινον ἢ περὶ [g] τούτου βουλεύσασθαι· συνέβη γὰρ αὐτῷ διὰ τὴν ἄφιξιν τὴν εἰς Κύπρον καὶ ποιῆσαι καὶ παθεῖν πλεῖστα ἀγαθά. πρῶ- d
τον μὲν γὰρ οὐκ [h] ἔφθασαν ἀλλήλοις πλησιάσαντες, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσαντο σφᾶς αὐτοὺς ἢ τοὺς πρότερον
63 οἰκείους ὄντας. ἔπειτα περί τε τῶν ἄλλων ὁμονοοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσαν, καὶ περὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως τὴν αὐτὴν γνώμην [i] εἶχον. ὁρῶντες γὰρ αὐτὴν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις οὖσαν καὶ μεγάλῃ μεταβολῇ κεχρημένην λυπηρῶς καὶ βαρέως ἔφερον, ἀμφότεροι προσήκοντα ποιοῦντες· τῷ μὲν γὰρ ἦν φύσει πατρίς, τὸν δὲ διὰ πολλὰς e
64 καὶ μεγάλας εὐεργεσίας νόμῳ πολίτην ἐπεποίηντο. σκοπουμένοις δὲ αὐτοῖς ὅπως τῶν συμφορῶν αὐτὴν [k] ἀπαλλάξουσι, [l] ταχὺν τὸν καιρὸν Λακεδαιμόνιοι παρεσκεύασαν· ἄρχοντες γὰρ τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ 200
κατὰ [m] θάλατταν, εἰς τοῦτ' ἀπληστίας ἦλθον ὥστε καὶ
65 τὴν Ἀσίαν κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρησαν. λαβόντες δ' ἐκεῖνοι τοῦτον τὸν καιρόν, καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν βασιλέως ἀπορούντων ὅ τι [n] χρήσωνται τοῖς [o] πράγμασιν, ἐδίδασκον αὐτοὺς μὴ κατὰ γῆν ἀλλὰ κατὰ θάλατταν [p] ποι-
66 εῖσθαι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους, νομίζοντες,

[c] ἐκείνῳ G.D. vulg. ἐκείνου.
[f] καὶ πολλὰ G.D. vulg. πολλὰ δέ.
[g] τούτου βουλεύσασθαι G.D. vulg. τούτων βεβουλεῦσθαι.
[h] ἔφθασαν G.D. vulg. ἔφθησαν.
[i] εἶχον G. vulg. ἔσχον.
[k] ἀπαλλάξουσιν G. ceteri ἀπαλλάξωσι.
[l] ταχὺν G. vulg. ταχύ.
[m] θάλατταν G.D. ceteri θάλασσαν.
[n] χρήσωνται G.D. ceteri χρήσονται.
[o] πράγμασιν G. vulg. παροῦσιν.
[p] ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους G.D. vulg. τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους ποιεῖσθαι.

εἰ μὲν πεζὸν [q] καταστήσαιντο στρατόπεδον καὶ τούτῳ περιγένοιντο, τὰ περὶ τὴν ἤπειρον [r] μόνον καλῶς ἔξειν, εἰ b δὲ κατὰ θάλατταν [s] κρατήσειαν, [t] ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα
67 τῆς νίκης ταύτης μεθέξειν. ὅπερ συνέβη· πεισθέντων γὰρ ταῦτα τῶν στρατηγῶν καὶ ναυτικοῦ συλλεγέντος Λακεδαιμόνιοι μὲν κατεναυμαχήθησαν καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπεστερήθησαν, οἱ δ' Ἕλληνες ἠλευθερώθησαν, ἡ δὲ πόλις ἡμῶν [u] τῆς τε παλαιᾶς δόξης μέρος τι πάλιν [x] ἀνέλαβε καὶ τῶν συμμάχων ἡγεμὼν κατέστη. καὶ ταῦτ' ἐπράχθη Κόνωνος μὲν στρατηγοῦντος, Εὐαγόρου δὲ [y] αὐτόν τε [z] παc ρασχόντος καὶ τῆς δυνάμεως τὴν πλείστην παρασκευά-
68 σαντος. ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς μὲν αὐτοὺς ἐτιμήσαμεν ταῖς μεγίσταις τιμαῖς, καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἐστήσαμεν [a] οὗ περ τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα τοῦ σωτῆρος, πλησίον ἐκείνου τε καὶ σφῶν αὐτῶν, ἀμφοτέρων ὑπόμνημα, καὶ τοῦ μεγέθους τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς φιλίας τῆς πρὸς ἀλλή-
69 λους. βασιλεὺς δὲ οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ὅσῳ μείζω καὶ [b] πλέονος ἄξια κατειργάσαντο, d τοσούτῳ μᾶλλον ἔδεισεν αὐτούς. περὶ μὲν οὖν Κόνωνος ἄλλος ἡμῖν ἔσται λόγος· ὅτι δὲ πρὸς Εὐαγόραν οὕτως
70 ἔσχεν, οὐδ' αὐτὸς λαθεῖν ἐζήτησεν. φαίνεται γὰρ μᾶλλον μὲν σπουδάσας περὶ τὸν ἐν Κύπρῳ πόλεμον ἢ περὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, μείζω δὲ καὶ χαλεπώτερον ἐκεῖνον ἀνταγωνιστὴν νομίσας ἢ Κῦρον τὸν περὶ τῆς βασιλείας ἀμe φισβητήσαντα. [c] μέγιστον δὲ τεκμήριον· τοῦ μὲν γὰρ

[q] καταστήσαιντο στρατόπεδον G. D. vulg. στρατόπεδον καταστήσαιντο.
[r] μόνον G. vulg. μόνην.
[s] κρατήσειαν] κρατήσαιεν G.D.
[t] ἅπασαν G.D. vulg. πᾶσαν.
[u] τῆς τε παλαιᾶς] τῆς παλαιᾶς pr. G.
[x] ἀνέλαβε G.D. vulg. ἀπέλαβε.
[y] αὐτόν τε] τοῦτο pr. G.
[z] παρασχόντος] παρέχοντος D. qui et mox παρασκευάζοντος.
[a] οὗπερ] ἥπερ margo D.
[b] πλέονος G.D. vulg. πλείονος.
[c] μέγιστον δὲ G.D. vulg. καὶ τούτου μέγιστον.

71 ἀκούων τὰς παρασκευὰς τοσοῦτον κατεφρόνησεν, ὥστε
διὰ τὸ μὴ φροντίζειν μικροῦ δεῖν ἔλαθεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ
βασίλειον ἐπιστάς· πρὸς δὲ ταῦταν οὕτως ἐκ πολλοῦ πε-
ριδεῶς ἔσχεν, ὥστε μεταξὺ πάσχων εὖ πολεμεῖν πρὸς
αὐτὸν ἐπεχείρησε, δίκαια μὲν οὐ ποιῶν, οὐ μὴν παντά- 201
72 πασιν ἀλόγως βουλευσάμενος. ἠπίστατο μὲν γὰρ πολ-
λοὺς καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐκ ταπεινῶν
καὶ φαύλων πραγμάτων μεγάλας δυναστείας κατεργα-
σαμένους, ἠσθάνετο δὲ τὴν Εὐαγόρου μεγαλοψυχίαν καὶ
τὰς ἐπιδόσεις αὐτῷ καὶ [d] τῆς δόξης καὶ τῶν πραγμάτων
οὐ κατὰ μικρὸν γιγνομένας, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν ἀν-
υπέρβλητον ἔχοντα καὶ τὴν τύχην αὐτῷ συναγωνιζομένην·
73 ὥστ' οὐχ ὑπὲρ τῶν γεγενημένων ὀργιζόμενος ἀλλὰ περὶ b
τῶν μελλόντων φοβούμενος, οὐδὲ περὶ Κύπρου μόνον δε-
διὼς ἀλλὰ πολὺ περὶ μειζόνων, ἐποιήσατο τὸν πόλεμον
πρὸς αὐτόν· οὕτω δ' οὖν ὥρμησεν, ὥστε εἰς τὴν στρατείαν
ταύτην πλέον ἢ [e] τάλαντα πεντακισχίλια καὶ μύρια
κατηνάλωσεν.

74 Ἀλλ' ὅμως Εὐαγόρας, πάσαις ἀπολελειμμένος ταῖς
δυνάμεσιν, ἀντιτάξας τὴν [f] αὐτοῦ γνώμην πρὸς τὰς οὕτως
ὑπερμεγεθεῖς παρασκευάς, ἐπέδειξεν αὐτὸν ἐν τούτοις c
πολὺ θαυμαστότερον ἢ τοῖς ἄλλοις τοῖς προειρημένοις.
75 ὅτε μὲν γὰρ αὐτὸν εἴων εἰρήνην ἄγειν, τὴν [g] αὐτοῦ πόλιν
μόνην εἶχεν· ἐπειδὴ δὲ ἠναγκάσθη πολεμεῖν, τοιοῦτος ἦν
καὶ τοιοῦτον εἶχε [h] Πυταγόραν τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ συνα-
γωνιστήν, ὥστε μικροῦ μὲν ἐδέησε Κύπρον ἅπασαν κα-
τασχεῖν, Φοινίκην δ' ἐπόρθησε, Τύρον δὲ κατὰ κράτος

[d] τῆς δόξης καὶ G.D. vulg. τὰς δόξας.
[e] τάλαντα πεντακισχίλια καὶ μύρια G.D. vulg. πεντακισμύρια τάλαντα: τρισχίλια rec. γρ. D.
[f] αὐτοῦ G.D. vulg. ἑαυτοῦ.
[g] αὐτοῦ πόλιν μόνην G.D. vulg. ἑαυτοῦ μόνην πόλιν.
[h] Πυταγόραν G. vulg. Πρωταγόραν.

76 εἶλε, Κιλικίαν δὲ βασιλέως ἀπέστησε, τοσούτους δὲ τῶν πολεμίων ἀπώλεσεν ὥστε πολλοὺς [i] Περσῶν, πενθοῦντας d [k] τὰς ἑαυτῶν συμφοράς, μεμνῆσθαι τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου· τελευτῶν δ' οὕτως ἐνέπλησεν αὐτοὺς τοῦ πολεμεῖν, ὥστ' εἰθισμένων τὸν ἄλλον χρόνον τῶν βασιλέων μὴ διαλλάττεσθαι τοῖς ἀποστᾶσι πρὶν κύριοι γένοιντο τῶν σωμάτων, ἄσμενοι τὴν εἰρήνην ἐποιήσαντο λύσαντες μὲν τὸν νόμον τοῦτον, οὐδὲν δὲ κινήσαντες τῆς Εὐαγόρου τυραννίδος.

77 καὶ Λακεδαιμονίων μὲν τῶν καὶ δόξαν καὶ δύναμιν με- e γίστην ἐχόντων κατ' ἐκεῖνον τὸν [l] χρόνον, ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἀφείλετο τὴν ἀρχήν· Εὐαγόρᾳ δὲ πολεμήσας ἔτη δέκα τῶν αὐτῶν [m] κύριον αὐτὸν κατέλιπεν, ὥνπερ ἦν καὶ πρὶν εἰς τὸν πόλεμον εἰσελθεῖν. ὁ δὲ πάντων [n] δεινότατον· τὴν γὰρ πόλιν [o] ἣν Εὐαγόρας ἑτέρου [p] τυραννοῦντος μετὰ πεν- 202
τήκοντ' ἀνδρῶν εἶλε, ταύτην βασιλεὺς ὁ μέγας τοσαύτην δύναμιν ἔχων οὐχ οἷός τ' ἐγένετο χειρώσασθαι.

78 Καίτοι πῶς ἄν τις τὴν ἀνδρίαν ἢ τὴν φρόνησιν ἢ σύμπασαν τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου φανερώτερον ἐπιδείξειεν, ἢ διὰ τοιούτων ἔργων καὶ κινδύνων; οὐ γὰρ μόνον φανεῖται τοὺς ἄλλους πολέμους ἀλλὰ καὶ τὸν τῶν ἡρώων
79 ὑπερβαλόμενος, τὸν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ὑμνούμενον. οἱ b μὲν γὰρ [q] μεθ' ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος Τροίαν μόνην εἷλον, ὁ δὲ μίαν πόλιν ἔχων πρὸς ἅπασαν τὴν Ἀσίαν ἐπολέμησεν· ὥστ' εἰ τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ἐγκωμιάζειν αὐτὸν ἐβουλήθησαν ὅσοι περ ἐκείνους, πολὺ [r] ἂν μείζω καὶ τὴν δόξαν

[i] Περσῶν G.D. vulg. τῶν Περσῶν.
[k] τὰς] om. pr. G.
[l] χρόνον G.D. vulg. καιρόν.
[m] κύριον αὐτὸν G.D. vulg. om. pronomen.
[n] δεινότατον G.D. vulg. θαυμαστότατον.
[o] ἣν] om. pr. G.
[p] τυραννοῦντος G.D. vulg. τυραννεύοντος.
[q] μεθ' ἁπάσης τῆς G.D. vulg. μετὰ πάσης.
[r] ἂν μείζω G.D. vulg. μείζω ἄν.

80 αὐτῶν ἔλαβεν. τίνα [s] γὰρ εὑρήσομεν τῶν τότε γενομένων, εἰ τοὺς [t] μύθους ἀφέντες τὴν ἀλήθειαν [u] σκοποῖμεν, τοιαῦτα διαπεπραγμένον, ἢ τίνα τοσούτων μεταβολῶν ἐν τοῖς πράγμασιν αἴτιον γεγενημένον; [x] ὃς [y] αὐτὸν μὲν ἐξ c
81 ἰδιώτου τύραννον κατέστησε, τὸ δὲ γένος [z] ἅπαν ἀπελη-
λαμένον τῆς πολιτείας εἰς τὰς προσηκούσας τιμὰς πά-
λιν ἐπανήγαγε, τοὺς δὲ πολίτας ἐκ βαρβάρων μὲν Ἕλ-
ληνας ἐποίησεν, ἐξ ἀνάνδρων δὲ πολεμικούς, ἐξ ἀδόξων
δὲ ὀνομαστούς, τὸν δὲ τόπον ἅμικτον ὅλον παραλαβὼν
καὶ παντάπασιν ἐξηγριωμένον ἡμερώτερον καὶ πραότερον
82 κατέστησεν, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις εἰς ἔχθραν μὲν βασιλεῖ d
καταστὰς οὕτως αὐτὸν ἠμύνατο καλῶς, ὥστ' ἀειμνηστον
[a] γεγενῆσθαι τὸν πολεμον τὸν περὶ Κύπρον, ὅτε δ' ἦν
αὐτῷ σύμμαχος, τοσούτῳ χρησιμώτερον [b] αὐτὸν παρέσχε
τῶν ἄλλων, ὥσθ' ὁμολογουμένως μεγίστην αὐτῷ συμβα-
83 λέσθαι δύναμιν εἰς τὴν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κνίδον, ἧς
γενομένης βασιλεὺς μὲν ἁπάσης τῆς Ἀσίας κύριος κατέ-
στη, Λακεδαιμόνιοι δ' ἀντὶ τοῦ τὴν ἤπειρον πορθεῖν περὶ
τῆς [c] αὐτῶν κινδυνεύειν ἠναγκάσθησαν, οἱ δ' Ἕλληνες e
ἀντὶ δουλείας [d] αὐτονομίας ἔτυχον, Ἀθηναῖοι δὲ τοσαῦτον
ἐπέδοσαν ὥστε τοὺς πρότερον αὐτῶν ἄρχοντας ἐλθεῖν [e] αὖ-
84 τοῖς τὴν ἀρχὴν δώσοντας. ὥστ' εἴ τις ἔροιτό με τί νομίζω
μέγιστον εἶναι τῶν Εὐαγόρᾳ πεπραγμένων, πότερον τὰς 203
ἐπιμελείας καὶ τὰς παρασκευὰς τὰς πρὸς Λακεδαιμο-

[s] γὰρ εὑρήσομεν G.D. vulg. γὰρ ἂν εὑρήσομεν.

[t] μύθους ἀφέντες G.D. vulg. μίθους νῦν ἀφέντες.

[u] σκοποῖμεν G.D. ceteri σκοπῶμεν.

[x] ὃς] om. G.

[y] αὐτὸν G.D. vulg. ἑαυτόν.

[z] ἅπαν ἀπελημένον G.D. vulg. ἀπελημένον ἅπαν.

[a] γεγενῆσθαι G.D. vulg. γενέσθαι.

[b] αὐτὸν G.D. vulg. ἑαυτόν.

[c] αὐτῶν G.D. vulg. ἑαυτῶν.

[d] αὐτονομίας ἔτυχον G.D. vulg. αὐτεξουσίαν ἔσχον.

[e] αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν δώσοντας G.D. vulg. ὡς αὐτοὺς τὴν ἀρχὴν παραδώσοντας.

νίους, [f] ἐξ ὧν τὰ προειρημένα γέγονεν, ἢ τὸν τελευταῖον πόλεμον, ἢ τὴν κατάληψιν τῆς βασιλείας, ἢ τὴν ὅλην τῶν πραγμάτων διοίκησιν, εἰς πολλὴν ἀπορίαν [g] ἂν κατασταίην· [h] ἀεὶ γάρ μοι δοκεῖ μέγιστον εἶναι καὶ θαυμαστότατον, καθ' ὅ τι ἂν αὐτῶν ἐπιστήσω τὴν [i] γνώμην.
85 Ὥστ' εἴ τινες τῶν [k] προγεγενημένων δι' ἀρετὴν ἀθάνατοι γεγόνασιν, οἶμαι κἀκεῖνον ἠξιῶσθαι ταύτης τῆς δω- b
ρεᾶς, σημείοις χρώμενος, ὅτι καὶ τὸν ἐνθάδε [l] χρόνον εὐτυχέστερον καὶ θεοφιλέστερον ἐκείνων διαβεβίωκεν. τῶν μὲν γὰρ ἡμιθέων τοὺς πλείστους [m] καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους εὑρήσομεν ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσόντας, Εὐ-
86 αγόρας δ' οὐ μόνον θαυμαστότατος [o] ἀλλὰ καὶ μακα- c
ριώτατος ἐξ ἀρχῆς ὢν διετέλεσεν. τί γὰρ ἀπέλιπεν εὐδαιμονίας, ὃς τοιούτων μὲν προγόνων ἔτυχεν οἵων οὐδεὶς
87 ἄλλος, πλὴν εἴ τις ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνῳ γέγονεν, τοσοῦτον δὲ καὶ τῷ σώματι [p] καὶ τῇ γνώμῃ τῶν ἄλλων διήνεγκεν ὥστε μὴ μόνον Σαλαμῖνος ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀσίας ἁπάσης ἄξιος εἶναι τυραννεῖν, κάλλιστα δὲ κτησάμενος τὴν βασιλείαν ἐν ταύτῃ [q] διετέλεσε τὸν βίον, θνητὸς δὲ γενόμενος ἀθάνατον τὴν περὶ αὑτοῦ μνήμην κατέλιπε, τοσοῦτον δ' ἐβίω χρόνον ὥστε μήτε τοῦ γήρως ἄμοιρος γενέσθαι μήτε τῶν [r] νόσων μετασχεῖν τῶν διὰ
88 ταύτην τὴν ἡλικίαν γιγνομένων. πρὸς δὲ τούτοις, ὃ δοκεῖ d

[f] ἐξ G.D. vulg. δι'.
[g] ἂν] om. G.D.
[h] ἀεὶ γάρ μοι G. τοῦτο γάρ μοι ἀεὶ rec. D. vulg. τοῦτο γάρ μοι.
[i] γνώμην] διάνοιαν D. et margo G.
[k] προγεγενημένων] γεγενημένων pr. G.
[l] χρόνον G.D. vulg. βίον.
[m] καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους G.D. vulg. om. articulum.
[n] εὑρήσομεν ταῖς] εὑρήσομεν ημειν ταῖς G.
[o] ἀλλὰ καὶ μακαριώτατος (D. μακαριστότας) ἐξ ἀρχῆς ὢν διετέλεσεν G.D. vulg. ἐξ ἀρχῆς ὢν διετέλεσεν ἀλλὰ καὶ μακαριστότατος.
[p] καὶ τῇ γνώμῃ τῶν ἄλλων G.D. vulg. τῶν ἄλλων καὶ τῇ γνώμῃ.
[q] διετέλεσε τὸν βίον G. vulg. τὸν βίον διετέλεσεν.
[r] νόσων G.D. vulg. νοσημάτων.

σπανιώτατον εἶναι καὶ χαλεπώτατον, εὐπαιδίας τυχεῖν ἅμα καὶ πολυπαιδίας, οὐδὲ [s]τούτου διήμαρτεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῷ συνέπεσεν. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι τῶν ἐξ αὐτοῦ [t]γεγονότων [u]οὐδένα κατέλιπεν ἰδιωτικοῖς ὀνόμασι προσαγορευόμενον, ἀλλὰ τὸν μὲν βασιλέα καλούμενον,
89 τοὺς δὲ ἄνακτας, τὰς δὲ ἀνάσσας. ὥστ' εἴ τινες τῶν ποιητῶν περί [x]τινος τῶν [y]γεγενημένων ὑπερβολαῖς κέχρηνται, λέγοντες ὡς ἦν θεὸς ἐν ἀνθρώποις ἢ [z]δαίμων θνητός, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα περὶ [a]τὴν ἐκείνου [b]φύσιν ῥηθῆναι μάλιστ' ἂν ἁρμόσειεν.

90 Τῶν μὲν οὖν εἰς Εὐαγόραν πολλὰ μὲν [c]οἶμαι παραλιπεῖν· ὑστερίζω γὰρ τῆς ἀκμῆς τῆς ἐμαυτοῦ, μεθ' ἧς 204
ἀκριβέστερον καὶ φιλοπονώτερον ἐξειργασάμην ἂν τὸν ἔπαινον τοῦτον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νῦν, [d]ὅσον κατὰ τὴν
91 ἐμὴν δύναμιν, οὐκ ἀνεγκωμίαστός ἐστιν. ἐγὼ δ', ὦ Νικόκλεις, ἡγοῦμαι καλὰ μὲν εἶναι μνημεῖα καὶ τὰς τῶν σωμάτων εἰκόνας, πολὺ μέντοι [e]πλέονος ἀξίας τὰς τῶν πράξεων καὶ τῆς διανοίας, ἃς ἐν τοῖς λόγοις ἄν τις μόνον τοῖς τεχνικῶς ἔχουσι θεωρήσειεν. προκρίνω δὲ ταύτας πρῶτον μὲν εἰδὼς τοὺς καλοὺς [f]κἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν b
οὐχ οὕτως ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ σώματος σεμνυνομένους,
92 ὡς ἐπὶ τοῖς ἔργοις καὶ τῇ [g]γνώμῃ φιλοτιμουμένους· ἔπειθ' ὅτι τοὺς μὲν τύπους ἀναγκαῖον παρὰ τούτοις εἶναι [h]μόνοις παρ' οἷς ἂν σταθῶσι, τοὺς δὲ λόγους ἐξενεχθῆναι

[s] τούτου] τούτων D.
[t] γεγονότων G. vulg. γενομένων.
[u] οὐδένα] οὐδὲν G.
[x] τινος] τινας G.
[y] γεγενημένων G. vulg. προγεγενημένων.
[z] δαίμων θνητὸς pr. G. vulg. δαίμων ἀλλ' οὐ θνητός.
[a] τὴν] om. pr. D.
[b] φύσιν ῥηθῆναι G.D. vulg. ῥηθῆναι φύσιν.
[c] οἶμαι G D. vulg. οἴομαι.
[d] ὅσον κατὰ G.D. vulg. ὅσον ἦν κατά.
[e] πλέονος G.D. vulg. πλείονος.
[f] κἀγαθοὺς G.D.vulg. καὶ ἀγαθούς.
[g] γνώμῃ G. vulg. μνήμῃ.
[h] μόνοις G.D. vulg. μόνον.

οἷόν τ' ἐστὶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ διαδοθέντας ἐν ταῖς
τῶν εὖ φρονούντων διατριβαῖς ἀγαπᾶσθαι, παρ' οἷς κρειτ-
93 τόν ἐστιν ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν εὐδοκιμεῖν· πρὸς
δὲ τούτοις, ὅτι τοῖς μὲν πεπλασμένοις [i] καὶ γεγραμμέ- c
νοις οὐδεὶς ἂν τὴν τοῦ σώματος [k] φύσιν ὁμοιώσειε, τοὺς
δὲ τρόπους τοὺς ἀλλήλων καὶ τὰς [l] διανοίας τὰς ἐν τοῖς
λεγομένοις [m] ἐνούσας ῥᾴδιόν ἐστι [n] μιμεῖσθαι τοῖς μὴ ῥα-
94 θυμεῖν αἱρουμένοις ἀλλὰ χρηστοῖς εἶναι βουλομένοις. ὧν
ἕνεκα καὶ μᾶλλον ἐπεχείρησα γράφειν [o] τὸν λόγον τοῦ-
τον, ἡγούμενος καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς παισὶ καὶ τοῖς ἄλ- d
λοις τοῖς ἀπ' Εὐαγόρου γεγονόσι πολὺ καλλίστην ἂν
γενέσθαι [p] ταύτην παράκλησιν, εἴ τις ἀθροίσας τὰς ἀρε-
τὰς τὰς ἐκείνου καὶ τῷ λόγῳ κοσμήσας παραδοίη θεω-
95 ρεῖν ὑμῖν καὶ συνδιατρίβειν αὐταῖς. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους
προτρέπομεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν ἑτέρους ἐπαινοῦντες, ἵνα
[q] ζηλοῦντες τοὺς εὐλογουμένους τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτη-
δευμάτων ἐπιθυμῶσιν· ἐγὼ δὲ σὲ καὶ τοὺς σοὺς οὐκ ἀλ- e
λοτρίοις παραδείγμασι χρώμενος ἀλλ' οἰκείοις παρακα-
λῶ, καὶ συμβουλεύω προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως καὶ λέ-
γειν καὶ πράττειν μηδενὸς ἧττον δυνήσει τῶν Ἑλλήνων.
96 Καὶ μὴ νόμιζέ με καταγιγνώσκειν ὡς νῦν ἀμελεῖς,
ὅτι πολλάκις σοι διακελεύομαι περὶ τῶν αὐτῶν. οὐ γὰρ
οὔτ' ἐμὲ [r] λέληθας οὔτε τοὺς ἄλλους, ὅτι καὶ πρῶτος καὶ 207
μόνος τῶν ἐν τυραννίδι καὶ πλούτῳ καὶ τρυφαῖς ὄντων

[i] καὶ γεγραμμένοις G.D. vulg. καὶ τοῖς γεγραμμένοις.

[k] φύσιν] ῥᾴμην margo G.D.

[l] διανοίας] διατριβὰς correctus D.

[m] ἐνούσας ῥᾴδιον G.D. vulg. ἐνούσας ἐκ τούτων ῥᾴδιον.

[n] μιμεῖσθαι] τεκμέρεσθαι margo G. id habuisse videtur D.

[o] τὸν λόγον τοῦτον G.D. vulg. τοῦτον τὸν λόγον.

[p] ταύτην παράκλησιν D. vulg. ταύτην τὴν παράκλησιν.

[q] ζηλοῦντες τοὺς G.D. vulg. ζηλοῦντες ἐκ τούτων τοὺς.

[r] λέληθας G.D. vulg. λέληθεν.

φιλοσοφεῖν καὶ [s] πονεῖν ἐπικεχείρηκας, οὐδ' ὅτι πολλοὺς τῶν βασιλέων ποιήσεις ζηλώσαντας τὴν σὴν παίδευσιν τούτων τῶν διατριβῶν ἐπιθυμεῖν, ἀφεμένους ἐφ' οἷς νῦν
97 λίαν χαίρουσιν. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ [t] ταῦτ' εἰδὼς οὐδὲν ἧττον καὶ ποιῶ καὶ ποιήσω ταὐτόν, ὅπερ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν οἱ θεαταί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι παρακελεύονται τῶν δρομέων οὐ τοῖς ἀπολελειμμένοις, ἀλλὰ τοῖς περὶ τῆς νίκης [u] ἀμιλλωμένοις.

98 Ἐμὸν μὲν [x] οὖν [y] ἔργον καὶ τῶν ἄλλων φίλων [z] τοιαῦτα λέγειν καὶ γράφειν, ἐξ ὧν μέλλομέν σε παροξύνειν ὀρέγεσθαι τούτων ὥνπερ καὶ νῦν τυγχάνεις ἐπιθυμῶν· σοὶ δὲ προσήκει μηδὲν ἐλλείπειν, ἀλλ' ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι καὶ τὸν [a] λοιπὸν χρόνον ἐπιμελεῖσθαι, καὶ τὴν ψυχὴν ἀσκεῖν, ὅπως ἄξιος ἔσει καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων. ὡς ἅπασι μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δ' ὑμῖν τοῖς πλείστων [b] καὶ μεγί-
99 στων κυρίοις οὖσιν. χρὴ δ' οὐκ ἀγαπᾷν εἰ τῶν παρόντων τυγχάνεις ὧν ἤδη κρείττων, ἀλλ' ἀγανακτεῖν εἰ τοιοῦτος μὲν [c] ὢν αὐτὸς τὴν φύσιν, γεγονὼς δὲ τὸ μὲν παλαιὸν [d] ἐκ Διός, τὸ δ' ὑπογυιότατον ἐξ ἀνδρὸς τοιούτου τὴν ἀρετήν, [e] μὴ πολὺ διοίσεις καὶ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἐν ταῖς
100 αὐταῖς σοι τιμαῖς ὄντων. ἔστι δ' ἐπὶ σοὶ μὴ διαμαρτεῖν τούτων· [f] ἐὰν γὰρ ἐμμένῃς τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ τοσοῦτον ἐπιδιδῷς ὅσον περ νῦν, ταχέως γενήσει τοιοῦτος οἷόν σε προσήκει [g].

[s] πονεῖν ἐπικεχείρηκας G.D. vulg. φιλοπονεῖν ἐπιχείρησας.

[t] ταῦτ'] τοῦτ' D.

[u] ἀμιλλωμένοις G. vulg. ἀγωνιζομένοις.

[x] οὖν] om. D.

[y] ἔργον G.D. vulg. ἐστι.

[z] τοιαῦτα λέγειν G.D. vulg. τοιαῦτα καὶ λέγειν.

[a] λοιπὸν G.D. vulg. ἄλλον.

[b] καὶ μεγίστων] Accesserunt e G.D.

[c] ὢν αὐτοῖς G.D. vulg. αὐτὸς ὤν.

[d] ἐκ G.D. vulg. ἀπό.

[e] μὴ G.D. vulg. εἰ μή.

[f] ἐὰν] ἂν G.D.

[g] Subscribit G. εὐαγόρας: ἐλικώνιος ἅμα τῷι ἑταίρωι εὐσταθίωι.

I.

ΕΛΕΝΗΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

[i] Εἰσί τινες οἳ μέγα φρονοῦσιν, ἢν ὑπόθεσιν ἄτοπον καὶ 208
παράδοξον ποιησάμενοι περὶ ταύτης ἀνεκτῶς εἰπεῖν δυνη-
θῶσι· καὶ καταγεγηράκασιν οἱ μὲν οὐ φάσκοντες οἷόν τ'
εἶναι ψευδῆ λέγειν οὐδ' ἀντιλέγειν οὐδὲ [k] δύο λόγω περὶ
2 τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἀντειπεῖν, οἱ δὲ διεξιόντες ὡς ἀν-
δρία καὶ σοφία καὶ δικαιοσύνη ταὐτόν ἐστι, καὶ φύσει b
μὲν οὐδὲν αὐτῶν ἔχομεν, μία δ' ἐπιστήμη [l] καθ' ἁπάν-
των ἐστίν· ἄλλοι δὲ περὶ τὰς ἔριδας διατρίβουσι τὰς οὐ-
δὲν μὲν ὠφελούσας, πράγματα δὲ παρέχειν τοῖς πλησιά-
3 ζουσι δυναμένας. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἐώρων νεωστὶ τὴν περιερ-
γίαν ταύτην ἐν τοῖς λόγοις [m] ἐγγεγενημένην καὶ τούτους
[n] ἐπὶ τῇ καινότητι τῶν εὑρημένων φιλοτιμουμένους, οὐκ ἂν
ὁμοίως ἐθαύμαζον [o] αὐτῶν· νῦν δὲ τίς [p] ἐστιν οὕτως ὀψι- c
μαθὴς ὅστις οὐκ οἶδε Πρωταγόραν καὶ τοὺς κατ' ἐκεῖνον
τὸν χρόνον γενομένους σοφιστάς, ὅτι [q] καὶ τοιαῦτα καὶ
πολὺ [r] τούτων πραγματωδέστερα συγγράμματα κατέ-
4 λιπον ἡμῖν; πῶς γὰρ ἄν τις ὑπερβάλοιτο Γοργίαν τὸν

[i] Εἰσί—3 συγγραμ.] Hæc codicis G. primam faciunt paginam suntque lectu difficillima. Codicis D. recentius est folium primum (1 Εἰσί—14 ἐφικέσθαι καί.)

[k] δύο] δύω D.

[l] καθ' ἁπάντων G. vulg. κατὰ πάντων.

[m] ἐγγεγενημένην G. vulg. γεγενημένην.

[n] ἐπὶ τῇ καινότητι G. vulg. ἐπὶ καινότητι.

[o] αὐτῶν G. vulg. αὐτούς.

[p] ἐστιν οὕτως ὀψιμαθὴς G. vulg. οὕτως ὀψιμαθής ἐστιν.

[q] καὶ τοιαῦτα] καὶ τὰ τοιαῦτα D.

[r] τούτων πραγματωδέστερα G. vulg. τούτων ἔτι πραγματωδέστερα.

τολμήσαντα λέγειν ὡς οὐδὲν τῶν ὄντων ἔστιν, ἢ Ζήνωνα
τὸν ταὐτὰ δυνατὰ [s] καὶ πάλιν ἀδύνατα πειρώμενον ἀπο-
φαίνειν, ἢ Μέλισσον, ὃς ἀπείρων τὸ πλῆθος πεφυκότων d
τῶν πραγμάτων ὡς ἑνὸς ὄντος τοῦ παντὸς ἐπεχείρησεν
5 ἀποδείξεις εὑρίσκειν; ἀλλ' ὅμως οὕτω φανερῶς ἐκείνων
[t] ἐπιδειξάντων ὅτι ῥᾴδιόν ἐστι περὶ ὧν ἄν τις πρόθηται
ψευδῆ μηχανήσασθαι λόγον, ἔτι περὶ τὸν [u] τόπον τοῦτον
διατρίβουσιν· οὓς ἐχρῆν ἀφεμένους ταύτης τῆς [x] τερθρείας, 209
τῆς ἐν μὲν τοῖς λόγοις ἐξελέγχειν προσποιουμένης, ἐν δὲ
τοῖς ἔργοις πολὺν ἤδη χρόνον ἐξεληλεγμένης, τὴν ἀλή-
6 θειαν διώκειν, καὶ περὶ τὰς πράξεις ἐν αἷς πολιτευόμεθα
τοὺς συνόντας παιδεύειν, καὶ περὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν τού-
των γυμνάζειν, ἐνθυμουμένους ὅτι πολὺ κρεῖττόν ἐστι περὶ
τῶν χρησίμων ἐπιεικῶς δοξάζειν ἢ περὶ τῶν ἀχρήστων
ἀκριβῶς ἐπίστασθαι, καὶ μικρὸν προέχειν ἐν τοῖς [y] με- b
γάλοις μᾶλλον ἢ πολὺ διαφέρειν ἐν τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς
7 μηδὲν πρὸς τὸν βίον ὠφελοῦσιν. ἀλλὰ γὰρ οὐδενὸς αὐ-
τοῖς ἄλλου μέλει, πλὴν τοῦ χρηματίζεσθαι παρὰ τῶν
νεωτέρων. ἔστι δ' ἡ περὶ τὰς ἔριδας [z] φιλοσοφία δυνα-
μένη τοῦτο ποιεῖν· οἱ γὰρ μήτε τῶν [a] ἰδίων πω μήτε τῶν
κοινῶν φροντίζοντες τούτοις μάλιστα χαίρουσι τῶν λόγων,
οἳ μηδὲ πρὸς ἓν χρήσιμοι τυγχάνουσιν ὄντες.
8 Τοῖς μὲν οὖν τηλικούτοις πολλὴ συγγνώμη ταύτην c
ἔχειν τὴν διάνοιαν· ἐπὶ γὰρ ἁπάντων τῶν πραγμάτων
πρὸς τὰς περιττότητας [b] καὶ τὰς θαυματοποιίας οὕτω

[s] καὶ πάλιν ἀδύνατα] om. pr. G.
[t] ἐπιδειξάντων G. vulg. ἀποδειξάντων.
[u] τόπον] τρόπον G.
[x] τερθρείας G.D. ceteri τερθρίας vel τερατείας.
[y] μεγάλοις μᾶλλον ἢ G. vulg. μεγάλοις ἤ.
[z] φιλοσοφία G. vulg. φιλονεικία.
[a] ἰδίων πω μήτε G. vulg. ἰδίων μήτε.
[b] καὶ τὰς θαυματοποιίας G. vulg. καὶ θαυματοποιίας.

διακείμενοι διατελοῦσι· τοῖς δὲ παιδεύειν προσποιουμένοις ἄξιον ἐπιτιμᾶν, ὅτι κατηγοροῦσι μεν τῶν ἐπὶ [c] τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις ἐξαπατώντων καὶ μὴ δικαίως τοῖς λόγοις χρωμένων, αὐτοὶ δ' ἐκείνων δεινότερα ποιοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλους τινὰς ἐζημίωσαν, οὗτοι δὲ τοὺς συνόντας μάλιστα βλάπτουσιν. d

9 Τοσοῦτον δ' ἐπιδεδωκέναι πεποιήκασι τὸ ψευδολογεῖν, ὥστ' ἤδη τινές, ὁρῶντες τούτους ἐκ τῶν τοιούτων ὠφελουμένους, τολμῶσι γράφειν ὡς ἔστιν ὁ τῶν πτωχευόντων καὶ φευγόντων βίος [d] ζηλωτότερος ἢ ὁ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. καὶ ποιοῦνται τεκμήριον ὡς, εἰ περὶ πονηρῶν πραγμάτων ἔχουσί τι λέγειν, [e] περί γε τῶν καλῶν κἀγαθῶν e
10 ῥᾳδίως εὐπορήσουσιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ πάντων εἶναι καταγελαστότατον τὸ διὰ [f] τούτων τῶν λόγων ζητεῖν πείθειν ὡς περὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστήμην ἔχουσιν, ἐξὸν ἐν αὐτοῖς οἷς ἐπαγγέλλονται τὴν [g] ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι· τοὺς γὰρ ἀμφισβητοῦντας τοῦ φρονεῖν καὶ φάσκοντας εἶναι σοφιστὰς οὐκ ἐν τοῖς ἠμελημένοις ὑπὸ τῶν [h] ἄλλων, ἀλλ' ἐν 210
οἷς ἅπαντές εἰσιν ἀνταγωνισταὶ προσήκει διαφέρειν καὶ
11 κρείττους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν. νῦν δὲ παραπλήσιον ποιοῦσιν, ὥσπερ ἂν εἴ τις προσποιοῖτο κράτιστος εἶναι τῶν ἀθλητῶν, ἐνταῦθα καταβαίνων οὗ μηδεὶς ἂν ἄλλος ἀξιώσειεν. τίς γὰρ ἂν τῶν εὖ φρονούντων συμφορὰς ἐπαινεῖν ἐπιχειρήσειεν; ἀλλὰ δῆλον ὅτι δι' ἀσθένειαν ἐνταῦθα κα-
12 ταφεύγουσιν. ἔστι γὰρ τῶν μὲν τοιούτων συγγραμμάτων b
μία τις ὁδός, ἣν οὔθ' εὑρεῖν οὔτε μαθεῖν οὔτε μιμήσασθαι δύσκολόν ἐστιν· οἱ δὲ κοινοὶ καὶ πιστοὶ καὶ τούτοις ὅμοιοι

[c] τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις G. vulg. τοῖς συμβολαίοις.
[d] ζηλωτότερος] ζηλότερος G.
[e] περί γε τῶν καλῶν κἀγαθῶν G. vulg. περὶ τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν.
[f] τούτων τῶν λόγων] τοῦτον τὸν λόγον D.
[g] ἐπίδειξιν G. vulg. ἀπόδειξιν.
[h] ἄλλων ἀλλ' G. vulg. ἄλλων 'Ελλήνων ἀλλ'.

τῶν λόγων διὰ πολλῶν ἰδεῶν καὶ καιρῶν δυσκαταμαθήτων εὑρίσκονταί τε καὶ λέγονται, καὶ τοσούτῳ χαλεπωτέραν ἔχουσι τὴν σύνθεσιν, ὅσῳ περ τὸ σεμνύνεσθαι τοῦ σκώπτειν καὶ τὸ σπουδάζειν τοῦ παίζειν ἐπιπονώτερόν
13 ἐστιν. σημεῖον δὲ μέγιστον· τῶν μὲν γὰρ τοὺς βομβυλιοὺς καὶ τοὺς ἄλας καὶ τὰ τοιαῦτα βουληθέντων ἐπαι- c
νεῖν οὐδεὶς πώποτε λόγων ἠπόρησεν, οἱ δὲ περὶ τῶν ὁμολογουμένων ἀγαθῶν ἢ καλῶν ἢ τῶν διαφερόντων ἐπ' [i] ἀρετῇ
λέγειν ἐπιχειρήσαντες πολὺ καταδεέστερον τῶν ὑπαρχόν-
14 των ἅπαντες εἰρήκασιν. οὐ γὰρ τῆς αὐτῆς γνώμης ἐστὶν ἀξίως εἰπεῖν περὶ ἑκατέρων αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν μικρὰ ῥᾴδιον τοῖς λόγοις ὑπερβαλέσθαι, τῶν δὲ χαλεπὸν τοῦ μεγέθους ἐφικέσθαι· καὶ περὶ μὲν τῶν δοξαν ἐχόντων σπάνιον εὑρεῖν [k] ἃ μηδεὶς πρότερον εἴρηκε, περὶ δὲ τῶν d
φαύλων καὶ ταπεινῶν ὅ τι ἄν τις τύχῃ φθεγξάμενος, ἅπαν ἴδιόν ἐστιν.

15 Διὸ καὶ τὸν γράψαντα περὶ τῆς Ἑλένης ἐπαινῶ μάλιστα τῶν εὖ λέγειν τι βουληθέντων, ὅτι περὶ τοιαύτης ἐμνήσθη γυναικός, ἣ καὶ τῷ γένει καὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ δόξῃ πολὺ διήνεγκεν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτον μικρόν τι παρέλαθεν· [l] φησὶ μὲν γὰρ ἐγκώμιον γεγραφέναι περὶ e
αὐτῆς, τυγχάνει δ' ἀπολογίαν εἰρηκὼς ὑπὲρ τῶν ἐκείνῃ
16 πεπραγμένων. ἔστι δ' οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν ἰδεῶν οὐδὲ περὶ τῶν αὐτῶν [m] ἔργων ὁ λόγος, [n] ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον· ἀπο-
λογεῖσθαι μὲν γὰρ προσήκει περὶ τῶν ἀδικεῖν αἰτίαν 211
ἐχόντων, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς ἐπ' ἀγαθῷ τινὶ διαφέροντας.

17 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ ῥᾷστον ποιεῖν, ἐπιτιμᾶν τοῖς ἄλ-

[i] ἀρετῇ λέγειν G. vulg. ἀρετῇ τι λέγειν.
[k] ἃ G.D. vulg. ὅ.
[l] φησὶ μὲν γὰρ D. vulg. φησὶ γάρ.
[m] ἔργων] om. G.
[n] ἀλλὰ πᾶν G.D. vulg. ἀλλ' ἅπαν.

λοις μηδὲν ἐπιδεικνὺς τῶν ἐμαυτοῦ, πειράσομαι [o] περὶ τῆς αὐτῆς ταύτης εἰπεῖν, παραλιπὼν ἅπαντα τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα.

Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιήσομαι [p] τὴν ἀρχὴν
18 τοῦ γένους αὐτῆς. πλείστων γὰρ ἡμιθέων [q] ὑπὸ Διὸς γεν-
νηθέντων μόνης [r] ταύτης γυναικὸς πατὴρ ἠξίωσε κληθῆναι. b
σπουδάσας δὲ μάλιστα περί τε τὸν ἐξ Ἀλκμήνης καὶ
τοὺς ἐκ Λήδας, τοσούτῳ μᾶλλον Ἑλένην Ἡρακλέους προ-
τίμησεν, ὥστε τῷ μὲν ἰσχὺν [s] ἔδωκεν, ἡ βία τῶν [t] ἄλλων
κρατεῖν δύναται, τῇ δὲ κάλλος ἀπένειμεν, ὃ καὶ τῆς ῥώ-
19 μης αὐτῆς ἄρχειν πέφυκεν. εἰδὼς δὲ τὰς [u] ἐπιφανείας
καὶ τὰς λαμπρότητας οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας ἀλλ' ἐκ τῶν
πολέμων καὶ τῶν ἀγώνων γιγνομένας, [x] καὶ βουλόμενος c
αὐτῶν μὴ μόνον τὰ σώματ' εἰς θεοὺς ἀναγαγεῖν ἀλλὰ καὶ
τὰς δόξας ἀειμνήστους καταλιπεῖν, τοῦ μὲν ἐπίπονον καὶ
φιλοκίνδυνον τὸν βίον κατέστησε, τῆς δὲ περίβλεπτον καὶ
20 περιμάχητον τὴν φύσιν ἐποίησεν. καὶ πρῶτον μὲν Θησεύς, ὁ
λεγόμενος μὲν Αἰγέως, γενόμενος δ' ἐκ Ποσειδῶνος, ἰδὼν
αὐτὴν οὔπω μὲν ἀκμάζουσαν, [y] ἤδη δὲ τῶν ἄλλων διαφέρου-
σαν, τοσοῦτον ἡττήθη τοῦ κάλλους [z] ὁ κρατεῖν τῶν ἄλλων d
εἰθισμένος, ὥσθ' ὑπαρχούσης αὐτῷ καὶ πατρίδος μεγίστης
καὶ βασιλείας ἀσφαλεστάτης ἡγησάμενος οὐκ ἄξιον εἶ-
ναι ζῆν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀγαθοῖς ἄνευ τῆς πρὸς ἐκείνην
21 οἰκειότητος, ἐπειδὴ παρὰ τῶν κυρίων οὐχ οἷός τ' ἦν αὐτὴν

[o] περὶ τῆς αὐτῆς G.D. vulg. περὶ αὐτῆς.

[p] τὴν ἀρχὴν τοῦ] τοιαύτην τοῦ G. τὴν ἀρχὴν τοῦ correctus D.

[q] ὑπὸ Διὸς γεννηθέντων G.D. vulg. γεννηθέντων ὑπὸ Διός.

[r] ταύτης γυναικὸς G.D. vulg. ταύτης τῆς γυναικός.

[s] ἔδωκεν] δέδωκεν G.D.

[t] ἄλλων κρατεῖν G.D. vulg. ἄλλων ἁπάντων κρατεῖν.

[u] ἐπιφανείας καὶ τὰς λαμπρότητας G.D. vulg. λαμπρότητας καὶ τὰς ἐπιφανείας.

[x] καὶ βουλόμενος] βουλόμενος D.

[y] ἤδη G. vulg. εἶδει.

[z] ὁ κρατεῖν G. vulg. om. articulum.

λαβεῖν, ἀλλ' [a] ἐπέμενον τήν τε τῆς παιδὸς ἡλικίαν καὶ τὸν χρησμὸν τὸν παρὰ τῆς Πυθίας, ὑπεριδὼν τὴν ἀρχὴν τὴν Τυνδάρεω, καὶ καταφρονήσας τῆς ῥώμης τῆς [b] Κά- e
στορος καὶ Πολυδεύκους, καὶ πάντων τῶν ἐν Λακεδαίμονι δεινῶν ὀλιγωρήσας, βίᾳ λαβὼν αὐτὴν εἰς Ἀφιδναν
22 τῆς Ἀττικῆς [c] κατέθετο, καὶ τοσαύτην χάριν ἔσχε Πειρίθῳ τῷ μετασχόντι τῆς ἁρπαγῆς, ὥστε βουληθέντος αὐτοῦ μνηστεῦσαι Κόρην τὴν Διὸς καὶ Δήμητρος, καὶ παρακαλοῦντος [d] αὐτὸν ἐπὶ [e] τὴν εἰς Ἅιδου κατάβασιν, ἐπειδὴ συμβουλεύων οὐχ οἷός τ' ἦν ἀποτρέπειν, προδήλου 212
τῆς συμφορᾶς οὔσης ὅμως αὐτῷ συνηκολούθησε, νομίζων ὀφείλειν τοῦτον τὸν ἔρανον, μηδενὸς ἀποστῆναι τῶν ὑπὸ Πειρίθου [f] προσταχθέντων ἀνθ' ὧν ἐκεῖνος αὐτῷ συνεκινδύνευσεν.

23 Εἰ μὲν οὖν ὁ ταῦτα πράξας εἷς ἦν τῶν τυχόντων ἀλλὰ μὴ τῶν πολὺ διενεγκόντων, οὐκ ἄν πω δῆλος ἦν ὁ λόγος, πότερον Ἑλένης ἔπαινος ἢ κατηγορία Θησέως ἐστίν· νῦν b
δὲ τῶν μὲν ἄλλων τῶν εὐδοκιμησάντων εὑρήσομεν τὸν μὲν ἀνδρίας τὸν δὲ σοφίας τὸν δ' ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων μερῶν ἀπεστερημένον, τοῦτον δὲ μόνον [g] οὐδενὸς ἐνδεᾶ γε-
24 νόμενον, ἀλλὰ παντελῆ τὴν ἀρετὴν κτησάμενον. Δοκεῖ δέ μοι [h] πρέπειν περὶ αὐτοῦ καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν· ἡγοῦμαι γὰρ ταύτην μεγίστην εἶναι πίστιν τοῖς βουλομένοις Ἑλένην ἐπαινεῖν, ἣν ἐπιδείξωμεν τοὺς ἀγαπήσαντας καὶ θαυμάσαντας ἐκείνην αὐτοὺς τῶν ἄλλων θαυμαστο- c
25 τέρους ὄντας. ὅσα μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῶν γέγονεν, εἰκότως ἂν ταῖς δόξαις ταῖς ἡμετέραις αὐτῶν διακρίνοιμεν, περὶ δὲ

[a] ἐπέμενον G.D. vulg. ἀνέμενον.
[b] Κάστορος] Κάστορός τε D.
[c] κατέθετο G.D. vulg. ἐκόμισε.
[d] αὐτὸν] om. G.
[e] τὴν εἰς Ἅιδου G.D. ceteri τὴν ἄιδου.
[f] προσταχθέντων G.D. vulg. προσταττομένων.
[g] οὐδενὸς G.D. ceteri οὐθενός.
[h] πρέπειν] Accessit e G.D.

τῶν οὕτω παλαιῶν προσήκει τοῖς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον εὖ φρονήσασιν ὁμονοοῦντας ἡμᾶς φαίνεσθαι.

Κάλλιστον μὲν οὖν [i] ἔχω περὶ Θησέως τοῦτ' εἰπεῖν, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἡρακλεῖ γενόμενος [k] ἐνάμιλ-
26 λον τὴν αὐτοῦ δόξαν πρὸς τὴν ἐκείνου κατέστησεν. οὐ γὰρ μόνον τοῖς ὅπλοις ἐκοσμήσαντο [l] παραπλησίοις, ἀλλὰ d καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῖς, πρέποντα τῇ συγγενείᾳ ποιοῦντες. ἐξ ἀδελφῶν [m] γὰρ γεγονότες, ὁ μὲν ἐκ Διὸς ὁ δ' ἐκ Ποσειδῶνος, ἀδελφὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔσχον. μόνοι γὰρ οὗτοι τῶν προγεγενημένων ὑπὲρ
27 τοῦ βίου [n] τοῦ τῶν ἀνθρώπων ἀθληταὶ κατέστησαν. συνέβη δὲ τὸν μὲν ὀνομαστοτέρους καὶ μείζους, τὸν δ' ὠφελιμωτέρους [o] καὶ τοῖς Ἕλλησιν οἰκειοτέρους ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους. τῷ μὲν γὰρ Εὐρυσθεὺς προσέταττε τάς e τε βοῦς τὰς [p] ἐκ τῆς Ἐρυθείας [q] ἀγαγεῖν καὶ τὰ μῆλα [r] τὰ τῶν Ἑσπερίδων ἐνεγκεῖν καὶ τὸν Κέρβερον ἀναγαγεῖν καὶ τοιούτους [s] ἄλλους πόνους, ἐξ ὧν ἤμελλεν οὐ
28 τοὺς ἄλλους [t] ὠφελήσειν ἀλλ' αὐτὸς κινδυνεύσειν· ὁ δ' αὐτὸς αὑτοῦ κύριος ὢν τούτους [u] προηρεῖτο τῶν ἀγώνων, 213
ἐξ ὧν [x] ἤμελλεν ἢ τῶν Ἑλλήνων ἢ τῆς [y] αὐτοῦ πατρίδος εὐεργέτης γενήσεσθαι. καὶ τόν τε ταῦρον τὸν ἀνθέντα μὲν ὑπὸ Ποσειδῶνος, τὴν δὲ χώραν λυμαινόμενον, ὃν πάντες

[i] ἔχω περὶ Θησέως τοῦτ' εἰπεῖν G.D. vulg. περὶ Θησέως τοῦτ' εἰπεῖν ἔχω.
[k] ἐνάμιλλον τὴν αὐτοῦ G.D. vulg. ἐφάμιλλον τὴν ἑαυτοῦ.
[l] παραπλησίοις G.D. ceteri παραπλησίως.
[m] γὰρ γεγονότες G.D. vulg. δὲ γεγονότες.
[n] τοῦ τῶν G.D. vulg. τῶν.
[o] καὶ τοῖς Ἕλλησιν οἰκειοτέρους] om. D.
[p] ἐκ τῆς G.D. vulg. ἐξ.
[q] ἀγαγεῖν] ἄγειν G.D.
[r] τὰ τῶν Ἑσπερίδων G.D. ceteri τῶν Ἑσπερίων.
[s] ἄλλους πόνους G.D. vulg. πόνους ἄλλους.
[t] ὠφελήσειν G.D. vulg. ὠφελεῖν.
[u] προηρεῖτο G.D. vulg. προήρητο.
[x] ἤμελλεν G. ceteri ἔμελλεν.
[y] αὐτοῦ—γενήσεσθαι G.D. vulg. ἑαυτοῦ—νομισθήσεσθαι.

οὐκ ἐτόλμων ὑπομένειν, μόνος χειρωσάμενος μεγάλου φόβου καὶ [z] πολλῆς ἀπορίας τοὺς οἰκοῦντας τὴν πόλιν ἀπ-
29 ήλλαξεν· καὶ μετὰ ταῦτα Λαπίθαις σύμμαχος γενόμενος [a] καὶ στρατευσάμενος ἐπὶ Κενταύρους τοὺς διφυεῖς, b
[b] οἳ τάχει καὶ ῥώμῃ [c] καὶ τόλμῃ διενεγκόντες τὰς μὲν ἐπόρθουν τὰς δ' [d] ἤμελλον ταῖς δ' ἠπείλουν τῶν πόλεων, τούτους μάχῃ νικήσας εὐθὺς μὲν αὐτῶν τὴν ὕβριν ἔπαυσεν, οὐ πολλῷ δ' [e] ὕστερον χρόνῳ τὸ γένος ἐξ ἀνθρώπων
30 ἠφάνισεν. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τὸ τέρας τὸ τραφὲν μὲν ἐν Κρήτῃ, [f] γενόμενον δ' ἐκ Πασιφάης τῆς Ἡλίου θυγατρός· ᾧ κατὰ μαντείαν δασμὸν τῆς πόλεως δὶς ἑπτὰ παῖδας ἀποστελλούσης, ἰδὼν αὐτοὺς ἀγομένους c
καὶ [g] πανδημεὶ προπεμπομένους ἐπὶ θάνατον ἄνομον καὶ προῦπτον καὶ πενθουμένους ἔτι ζῶντας, οὕτως ἠγανάκτησεν ὥσθ' ἡγήσατο κρεῖττον εἶναι τεθνάναι μᾶλλον ἢ [h] ζῆν
31 ἄρχων τῆς πόλεως τῆς οὕτως οἰκτρὸν τοῖς ἐχθροῖς φόρον ὑποτελεῖν ἠναγκασμένης. σύμπλους δὲ γενόμενος, καὶ κρατήσας φύσεως ἐξ ἀνδρὸς μὲν καὶ ταύρου μεμιγμένης, τὴν δ' ἰσχὺν ἐχούσης οἵαν προσήκει τὴν ἐκ [i] τοιούτων d
σωμάτων συγκειμένην, τοὺς μὲν παῖδας διασώσας τοῖς γονεῦσιν ἀπέδωκεν, τὴν δὲ πόλιν οὕτως ἀνόμου καὶ δεινοῦ καὶ [k] δυσαπαλλάκτου προστάγματος ἠλευθέρωσεν.
32 Ἀπορῶ δ' ὅ τι χρήσωμαι τοῖς ἐπιλοίποις· ἐπιστὰς γὰρ ἐπὶ τὰ Θησέως ἔργα καὶ λέγειν ἀρξάμενος περὶ αὐ-

[z] πολλῆς ἀπορίας τοὺς G.D. vulg. μεγάλης ἀπορίας πάντας τούς.
[a] καὶ στρατευσάμενος] στρατευσάμενος G.
[b] οἳ τάχει G. vulg. οἳ καὶ τάχει.
[c] καὶ τόλμῃ] om. G.
[d] ἤμελλον G.D. vulg. ἔμελλον.
[e] ὕστερον χρόνῳ τὸ G.D. vulg. ὕστεραν τό.
[f] γενόμενον] εμενον G. deleta antea littera una.
[g] πανδημεὶ G.D. vulg. πάνδημον.
[h] ζῆν ἄρχων G. ζῆν αἰσχρῶς D. vulg. ζῆν αἰσχρῶς ἄρχων.
[i] τοιούτων σωμάτων G.D. vulg. σωμάτων τοιούτων.
[k] δυσαπαλλάκτου] δυσαπαράλλακτου G.

τῶν ὀκνῶ μὲν μεταξὺ παύσασθαι, καὶ παραλιπεῖν [l] τήν τε Σκίρωνος καὶ Κερκύονος καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων e παρανομίαν, πρὸς οὓς ἀνταγωνιστὴς γενόμενος ἐκεῖνος πολλῶν καὶ μεγάλων συμφορῶν τοὺς Ἕλληνας ἀπήλλαξεν, αἰσθάνομαι δ' ἐμαυτὸν ἔξω φερόμενον τῶν καιρῶν, καὶ δέδοικα μή τισι δόξω περὶ τούτου μᾶλλον σπουδά-
33 ζειν ἢ περὶ ἧς τὴν ἀρχὴν ὑπεθέμην. ἐξ ἀμφοτέρων οὖν 214 τούτων αἱροῦμαι τὰ μὲν πλεῖστα παραλιπεῖν διὰ τοὺς δυσκόλως ἀκροωμένους, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὡς ἂν δύνωμαι συντομώτατα διελθεῖν, ἵνα τὰ μὲν ἐκείνοις τὰ δ' ἐμαυτῷ χαρίσωμαι, καὶ μὴ πάντάπασιν ἡττηθῶ τῶν εἰθισμένων φθονεῖν καὶ τοῖς λεγομένοις ἅπασιν ἐπιτιμᾶν.

34 Τὴν μὲν οὖν ἀνδρίαν ἐν τούτοις ἐπεδείξατο τοῖς ἔργοις, ἐν οἷς αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἐκινδύνευσε, τὴν δ' ἐπιστήμην ἣν εἶχε πρὸς τὸν πόλεμον, ἐν ταῖς μάχαις ἐν αἷς μεθ' ὅλης b τῆς πόλεως ἠγωνίσατο, τὴν δ' εὐσέβειαν τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς ἔν τε ταῖς Ἀδράστου καὶ ταῖς τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους ἱκετείαις (τοὺς μὲν γὰρ μάχῃ νικήσας Πελοποννησίους διέσωσε, τῷ δὲ τοὺς ὑπὸ [m] τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας βίᾳ Θηβαίων θάψαι παρέδωκε,) τὴν δ' ἄλλην ἀρετὴν [n] καὶ σωφροσύνην ἔν τε τοῖς προειρημένοις
35 καὶ μάλιστ' ἐν οἷς τὴν πόλιν διώκησεν. ὁρῶν γὰρ τοὺς c βίᾳ τῶν πολιτῶν [o] ζητοῦντας ἄρχειν ἑτέροις δουλεύοντας, καὶ τοὺς ἐπικίνδυνον τὸν βίον τοῖς ἄλλοις καθιστάντας αὐτοὺς περιδεῶς ζῶντας καὶ πολεμεῖν ἀναγκαζομένους μετὰ μὲν [p] τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς πολεμίους, μετὰ δ'

[l] τήν τε Σκίρωνος G.D. vulg. τὴν Σκείρωνος.

[m] τῇ Καδμείᾳ G.D. vulg. τὴν Καδμείαν.

[n] καὶ σωφροσύνην G.D. vulg. καὶ τὴν σωφροσύνην.

[o] ζητοῦντας ἄρχειν G.D. vulg. ἄρχειν ζητοῦντας.

[p] τῶν πολιτῶν—πολεμίους, μετὰ δ' ἄλλων τινων G.D. vulg. τῆς πόλεως—ἐπιστρατευομένους, μετ' ἄλλων δέ τινων.

36 ἄλλων τινῶν πρὸς τοὺς συμπολιτευομένους, ἔτι δὲ συλῶντας μὲν τὰ τῶν θεῶν, [q] ἀποκτείνοντας δὲ τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν, ἀπιστοῦντας δὲ τοῖς οἰκειοτάτοις, οὐδὲν δὲ ῥᾳθυμότερον ζῶντας τῶν ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένων, ἀλλὰ d
τὰ μὲν ἔξω ζηλουμένους, αὐτοὺς δὲ παρ' αὐτοῖς μᾶλλον
37 τῶν ἄλλων λυπουμένους (τί γάρ ἐστιν ἄλγιον ἢ [r] ζῆν δεδιότα μή τις αὐτὸν τῶν παρεστώτων ἀποκτείνῃ, καὶ μηδὲν ἧττον φοβούμενον τοὺς φυλάττοντας ἢ τοὺς ἐπιβουλεύοντας;) τούτων ἁπάντων καταφρονήσας, καὶ νομίσας οὐκ ἄρχοντας ἀλλὰ νοσήματα τῶν πόλεων εἶναι τοὺς τοιούτους, [s] ἐπέδειξεν ὅτι [t] ῥᾴδιόν ἐστιν ἅμα τυραννεῖν καὶ μηδὲν [u] χεῖρον διακεῖσθαι τῶν ἐξ ἴσου πολιτευομένων. e
38 καὶ πρῶτον μὲν τὴν πόλιν σποράδην καὶ κατὰ κώμας [x] οἰκοῦσαν εἰς [y] ταὐτὸ συναγαγὼν τηλικαύτην ἐποίησεν, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μεγίστην τῶν 215
Ἑλληνίδων εἶναι· μετὰ δὲ ταῦτα κοινὴν τὴν πατρίδα καταστήσας, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν [z] συμπολιτευομένων
39 ἐλευθερώσας, ἐξ ἴσου τὴν ἄμιλλαν αὐτοῖς περὶ [a] τῆς ἀρετῆς ἐποίησε, πιστεύων μὲν ὁμοίως αὐτῶν προέξειν ἀσκούντων ὥσπερ ἀμελούντων, εἰδὼς δὲ τὰς τιμὰς ἡδίους οὔσας τὰς παρὰ τῶν μέγα φρονούντων ἢ τὰς παρὰ τῶν δουλευ-
40 όντων. [b] τοσούτου δ' ἐδέησεν ἀκόντων τι ποιεῖν τῶν πολι- b
τῶν, ὥσθ' ὁ μὲν τὸν δῆμον καθίστη κύριον τῆς πολιτείας, οἱ δὲ μόνον αὐτὸν ἄρχειν ἠξίουν, ἡγούμενοι πιστοτέραν καὶ

[q] ἀποκτείνοντας G.D. vulg. ἀποκτιννύντας.
[r] ζῆν δεδιότα G. vulg. ζῆν ἀεὶ δεδιότα.
[s] ἐπέδειξεν G. vulg. ἀπέδειξεν.
[t] ῥάιδιον G.D. vulg. ῥᾷον.
[u] χεῖρον] ἧττον, γρ. χεῖρον, D.
[x] οἰκοῦσαν] οἰκουμένην D.
[y] ταυτὸ G.D. vulg. ταὐτόν.
[z] συμπολιτευομένων G.D. vulg. πολιτευομένων.
[a] τῆς ἀρετῆς G.D. vulg. τὴν ἀρχήν.
[b] τοσούτου G.D. ille quidem ante deletam litteram unam, quam putavi esse δ': vulg. τοσοῦτον non addita particula.

κοινοτέραν εἶναι τὴν ἐκείνου μοναρχίαν τῆς αὐτῶν δημοκρατίας. οὐ γὰρ ὥσπερ ἕτεροι τοὺς μὲν πόνους ἄλλοις προσέταττε, τῶν δ' ἡδονῶν αὐτὸς μόνος ἀπέλαυεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν κινδύνους ἰδίους ἐποιεῖτο, τὰς δ' ὠφελείας ἅπα-
41 σιν εἰς τὸ κοινὸν ἀπεδίδου. καὶ γάρ τοι διετέλεσε τὸν c βίον οὐκ ἐπιβουλευόμενος ἀλλ' ἀγαπώμενος, οὐδ' [c] ἐπακτῷ δυνάμει τὴν ἀρχὴν διαφυλάττων, ἀλλὰ τῇ τῶν πολιτῶν εὐνοίᾳ δορυφορούμενος, τῇ μὲν ἐξουσίᾳ τυραννῶν, ταῖς δ' εὐεργεσίαις δημαγωγῶν. οὕτω γὰρ νομίμως καὶ καλῶς διῴκει τὴν πόλιν, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἴχνος τῆς ἐκείνου πραότητος ἐν τοῖς ἤθεσιν ἡμῶν κατάλελειῆφθαι.

42 Τὴν δὴ γεννηθεῖσαν μὲν ὑπὸ Διός, κρατήσασαν δὲ τοιαύτης ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης, πῶς οὐκ ἐπαινεῖν χρὴ καὶ d τιμᾶν καὶ νομίζειν πολὺ τῶν πώποτε γενομένων διενεγκεῖν; οὐ γὰρ δὴ μάρτυρά γε πιστότερον οὐδὲ κριτὴν ἱκανώτερον ἔξομεν ἐπαγαγέσθαι περὶ τῶν Ἑλένῃ προσόντων
43 ἀγαθῶν τῆς Θησέως διανοίας. ἵνα δὲ μὴ δοκῶ [d] δι' ἀπορίαν περὶ τὸν αὐτὸν τόπον διατρίβειν, μηδ' ἀνδρὸς ἑνὸς δόξῃ καταχρώμενος ἐπαινεῖν αὐτήν, βούλομαι καὶ περὶ τῶν ἐχομένων διελθεῖν. e

44 Μετὰ γὰρ τὴν Θησέως εἰς Ἅιδου κατάβασιν ἐπανελθούσης αὐτῆς εἰς Λακεδαίμονα καὶ πρὸς τὸ [e] μνηστεύεσθαι λαβούσης ἡλικίαν, [f] ἅπαντες οἱ τότε βασιλεύοντες καὶ [g] δυναστεύοντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον περὶ αὐτῆς. ἔξον γὰρ αὐτοῖς λαμβάνειν ἐν ταῖς αὐτῶν 216
πόλεσι γυναῖκας τὰς πρωτευούσας, ὑπεριδόντες τοὺς οἴ-

[c] ἐπακτῷ G.D. vulg. ἐπεισάκτῳ.

[d] δι' ἀπορίαν περὶ τὸν αὐτὸν τόπον G.D. vulg. περὶ τὸν αὐτὸν τόπον δι' ἀπορίαν.

[e] μνηστεύεσθαι G.D. vulg. μνηστεύσασθαι.

[f] ἅπαντες] om. pr. G.

[g] δυναστεύοντες τὴν G. vulg. δυναστεύοντες ἐν ταῖς πόλεσι τήν.

45 κοι γάμους [h] ἦλθον ἐκείνην μνηστεύσοντες. οὔπω δὲ κε-
κριμένου τοῦ μέλλοντος αὐτῇ [i] συνοικήσειν, ἀλλ' ἔτι κοι-
νῆς τῆς τύχης οὔσης, οὕτω πρόδηλος ἦν [k] ἅπασιν ἐσομένη
περιμάχητος, ὥστε συνελθόντες πίστεις ἔδοσαν ἀλλήλοις
ἢ μὴν βοηθήσειν, εἴ τις ἀποστεροίη τὸν ἀξιωθέντα λαβεῖν
αὐτήν, νομίζων ἕκαστος [l] τὴν ἐπικουρίαν ταύτην αὐτῷ b
46 παρασκευάζειν. τῆς μὲν οὖν ἰδίας ἐλπίδος πλὴν ἑνὸς
ἀνδρὸς ἅπαντες ἐψεύσθησαν, τῆς δὲ κοινῆς δόξης [m] ἧς
ἔσχον περὶ ἐκείνης, οὐδεὶς αὐτῶν διήμαρτεν. οὐ πολλοῦ
γὰρ χρόνου διελθόντος, [n] γενομένης ἐν [o] θεοῖς περὶ κάλ-
λους ἔριδος ἧς Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου κατέστη κριτής,
καὶ διδούσης Ἥρας μὲν ἁπάσης αὐτῷ [p] τῆς Ἀσίας βα-
σιλεύειν, Ἀθηνᾶς δὲ κρατεῖν [q] ἐν τοῖς πολέμοις, Ἀφροδί-
47 της δὲ τὸν γάμον τὸν Ἑλένης, τῶν μὲν σωμάτων οὐ δυ- c
νηθεὶς λαβεῖν διάγνωσιν, ἀλλ' ἡττηθεὶς τῆς τῶν θεῶν
ὄψεως, τῶν δὲ δωρεῶν ἀναγκασθεὶς γενέσθαι κριτής, εἵ-
λετο τὴν οἰκειότητα [r] τὴν Ἑλένης ἀντὶ τῶν ἄλλων ἁπάν-
των, οὐ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀποβλέψας,—[s] καίτοι καὶ τοῦ-
το τοῖς εὖ φρονοῦσι πολλῶν αἱρετώτερόν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως
οὐκ ἐπὶ τοῦθ' ὥρμησεν, ἀλλ' ἐπεθύμησε Διὸς [t] γενέσθαι
48 κηδεστής, νομίζων πολὺ μείζω καὶ καλλίω ταύτην εἶναι
τὴν τιμὴν ἢ τὴν τῆς Ἀσίας βασιλείαν, καὶ μεγάλας μὲν d
ἀρχὰς καὶ δυναστείας καὶ φαύλοις ἀνθρώποις ποτὲ [u] πα-

[h] ἦλθον ἐκείνην G.D. vulg. ἦλθον ὡς ἐκείνην.

[i] συνοικήσειν G.D. vulg. συνοικεῖν.

[k] ἅπασιν ἐσομένη G.D. vulg. ἅπασιν ἀνθρώποις ἐσομένη.

[l] τὴν ἐπικουρίαν ταύτην αὐτῷ G. D. vulg. ταύτην τὴν ἐπικουρίαν ἑαυτῷ.

[m] ἧς G. vulg. ἣν.

[n] γενομένης G.D. vulg. καὶ γενομένης.

[o] θεοῖς G.D. vulg. θεαῖς.

[p] τῆς Ἀσίας βασιλεύειν G.D. vulg. βασιλείαν τῆς Ἀσίας.

[q] ἐν τοῖς πολέμοις G.D. vulg. ἐν πολέμοις.

[r] τὴν Ἑλένης G.D. vulg. τῆς Ἑλένης.

[s] καίτοι καὶ τοῦτο G.D. vulg. καίτοι τοῦτο.

[t] γενέσθαι κηδεστὴς G. vulg. γενέσθαι καὶ κληθῆναι κηδεστής.

[u] παραγίγνεσθαι G.D. vulg. παραγενήσεσθαι.

ραγίγνεσθαι, τοιαύτης δὲ γυναικὸς οὐδένα τῶν ἐπιγιγνομένων ἀξιωθήσεσθαι, πρὸς δὲ τούτοις, οὐδὲν ἂν [x] κτῆμα κάλλιον καταλιπεῖν τοῖς παισὶν ἢ παρασκευάσας αὐτοῖς, ὅπως [y] μὴ μόνον πρὸς πατρὸς ἀλλὰ καὶ πρὸς μη-
49 τρὸς ἀπὸ Διὸς ἔσονται γεγονότες. ἠπίστατο γὰρ τὰς μὲν ἄλλας εὐτυχίας [z] ταχέως μεταπιπτούσας, τὴν δ' εὐγένειαν ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς παραμένουσαν, ὥστε ταύτην μὲν c τὴν αἵρεσιν ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ γένους ἔσεσθαι, τὰς δ' ἑτέρας δωρεὰς ὑπὲρ τοῦ χρόνου μόνον τοῦ καθ' [a] αὑτόν.
50 Τῶν μὲν οὖν εὖ φρονούντων οὐδεὶς ἂν τοῖς λογισμοῖς τούτοις ἐπιτιμήσειεν, τῶν δὲ μηδὲν πρὸ τοῦ πράγματος 217 ἐνθυμουμένων ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον μόνον [b] σκοπουμένων ἤδη τινὲς ἐλοιδόρησαν αὐτόν· ὧν τὴν ἄνοιαν ἐξ ὧν ἐβλα-
51 σφήμησαν περὶ ἐκείνου ῥᾴδιον ἅπασι καταμαθεῖν. πῶς γὰρ οὐ [c] καταγέλαστον πεπόνθασιν, εἰ τὴν αὐτῶν φύσιν ἱκανωτέραν εἶναι νομίζουσι τῆς ὑπὸ τῶν θεῶν προκριθείσης; οὐ γὰρ [d] δή που, περὶ ὧν εἰς τοσαύτην ἔριν κατέστησαν, τὸν τυχόντα διαγνῶναι κύριον ἐποίησαν, ἀλλὰ δῆλον ὅτι b τοσαύτην ἔσχον σπουδὴν [e] ἐκλέξασθαι κριτὴν τὸν βέλτιστον, ὅσην [f] περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐπιμέλειαν ἐποιή-
52 σαντο. χρὴ δὲ σκοπεῖν ὁποῖός τις ἦν καὶ δοκιμάζειν αὐτὸν οὐκ ἐκ τῆς ὀργῆς [g] τῆς τῶν ἀποτυχουσῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἅπασαι βουλευσάμεναι προείλοντο τὴν ἐκείνου διάνοιαν. κακῶς μὲν γὰρ παθεῖν ὑπὸ τῶν κρειττόνων οὐδὲν κωλύει καὶ τοὺς μηδὲν ἐξημαρτηκότας· τοιαύτης δὲ τιμῆς τυ-

[x] κτῆμα κάλλιον G.D. vulg. κάλλιον κτῆμα.
[y] μὴ μόνον πρὸς πατρὸς ἀλλὰ καὶ G.D. vulg. καὶ πρὸς πατρὸς καί.
[z] ταχέως] εὐχερῶς rec. γρ. D.
[a] αὐτὸν G.D. vulg. ἑαυτόν.
[b] σκοπουμένων G.D. vulg. σκοπεύντων.
[c] καταγέλαστον—αὐτῶν G.D. vulg. καταγελαστότατον—ἑαυτῶν.
[d] δή που—ἔριν G.D. vulg. δὴ—φιλονεικίαν.
[e] ἐκλέξασθαι κριτὴν G.D. vulg. κριτὴν ἐκλέξασθαι.
[f] περὶ] περ D.
[g] τῆς τῶν G.D. vulg. τῶν.

χεῖν ὥστε θνητὸν ὄντα θεῶν γενέσθαι κριτήν, οὐχ οἷόν τε c
μὴ οὐ [h] τὸν πολὺ τῇ γνώμῃ διαφέροντα.

53 Θαυμάζω δ' εἴ τις οἴεται κακῶς βεβουλεῦσθαι τὸν
μετὰ ταύτης ζῆν ἑλόμενον, ἧς ἕνεκα πολλοὶ τῶν ἡμιθέων
ἀποθνήσκειν ἠθέλησαν. πῶς δ' οὐκ ἂν [i] ἦν ἀνόητος, εἰ
[k] τὰς θεὰς εἰδὼς περὶ κάλλους φιλονεικούσας αὐτὸς
κάλλους κατεφρόνησε, καὶ μὴ ταύτην ἐνόμισε μεγίστην
εἶναι τῶν δωρεῶν, περὶ ἧς κἀκείνας ἐώρα μάλιστα σπου-
δαζούσας;

54 Τίς δ' ἂν τὸν γάμον τὸν Ἑλένης ὑπερεῖδεν, ἧς ἁρπα- d
σθείσης οἱ μὲν Ἕλληνες οὕτως ἠγανάκτησαν ὥσπερ ὅλης
τῆς Ἑλλάδος πεπορθημένης, οἱ δὲ βάρβαροι τοσοῦτον
ἐφρόνησαν ὅσον περ ἂν εἰ πάντων ἡμῶν ἐκράτησαν. δῆλον
55 δ' ὡς ἑκάτεροι διετέθησαν· πολλῶν γὰρ αὐτοῖς πρότερον
ἐγκλημάτων γενομένων [l] περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἡσυχίαν
[m] ἦγον, ὑπὲρ δὲ ταύτης [n] τηλικοῦτον συνεστήσαντο πόλε-
μον οὐ μόνον τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς, ἀλλὰ καὶ τῷ μήκει e
τοῦ χρόνου καὶ τῷ πλήθει τῶν παρασκευῶν, ὅσος οὐδεὶς
56 πώποτε γέγονεν. ἐξὸν δὲ τοῖς μὲν ἀποδοῦσιν Ἑλένην ἀπ-
ηλλάχθαι τῶν παρόντων κακῶν, τοῖς δ' ἀμελήσασιν 216
ἐκείνης ἀδεῶς οἰκεῖν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, οὐδέτεροι ταῦτ'
ἠθέλησαν, ἀλλ' οἱ μὲν περιεώρων καὶ πόλεις ἀναστάτους
γιγνομένας καὶ τὴν χώραν πορθουμένην, ὥστε μὴ προ-
έσθαι [o] τοῖς Ἕλλησιν αὐτήν, οἱ δ' ἠρῶντο μένοντες ἐπὶ
τῆς ἀλλοτρίας καταγηράσκειν καὶ μηδέποτε τοὺς [p] αὐ-
τῶν ἰδεῖν μᾶλλον ἢ ἐκείνην καταλιπόντες εἰς τὰς αὐτῶν

[h] τὸν] om. pr. D.
[i] ἦν D. vulg. εἴη.
[k] τὰς θεὰς—φιλονεικούσας] τοὺς θεοὺς—φιλονεικοῦντας G.
[l] περὶ] ὑπὲρ G.D.
[m] ἦγον G.D. vulg. ἤγαγον.
[n] τηλικοῦτον G.D. vulg. τοσοῦτον.
[o] τοῖς Ἕλλησιν αὐτὴν G.D. vulg. αὐτὴν τοῖς Ἕλλησιν.
[p] αὐτῶν—κείνην—αὐτῶν G.D. vulg. ἑαυτῶν—ἐκείνην—ἑαυτῶν.

57 πατρίδας [q] ἐπανελθεῖν. καὶ ταῦτ' ἐποίουν οὐχ ὑπὲρ Ἀλε- b
ξάνδρου καὶ Μενελάου φιλονεικοῦντες, ἀλλ' οἱ μὲν ὑπὲρ
τῆς Ἀσίας οἱ δ' ὑπὲρ τῆς Εὐρώπης, νομίζοντες, ἐν ὁπο-
τέρᾳ τὸ σῶμα [r] τοὐκείνης κατοικήσειε, ταύτην [s] εὐδαιμονε-
στέραν τὴν χώραν ἔσεσθαι.

58 Τοσοῦτος δ' ἔρως ἐνέπεσε τῶν πόνων καὶ τῆς στρα-
τείας ἐκείνης οὐ μόνον τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροις
ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς, ὥστε οὐδὲ τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας
59 ἀπέτρεψαν τῶν ἀγώνων τῶν περὶ Τροίαν, ἀλλὰ Ζεὺς μὲν c
[t] προειδὼς τὴν Σαρπηδόνος εἱμαρμένην, [u] Ἠὼς δὲ τὴν
Μέμνονος, Ποσειδῶν δὲ τὴν Κύκνου, Θέτις δὲ τὴν Ἀχιλ-
λέως, ὅμως αὐτοὺς συνεξώρμησαν καὶ [x] συνέπεμψαν,
ἡγούμενοι κάλλιον αὐτοῖς εἶναι τεθνάναι μαχομένοις περὶ
τῆς Διὸς θυγατρὸς μᾶλλον ἢ ζῆν ἀπολειφθεῖσι τῶν περὶ
60 ἐκείνης κινδύνων. καὶ τί δεῖ θαυμάζειν ἃ περὶ τῶν παίδων
[y] διενοήθησαν; αὐτοὶ γὰρ πολὺ μείζω καὶ δεινοτέραν ἐποι-
ήσαντο [z] παράταξιν τῆς πρὸς Γίγαντας αὐτοῖς γενομέ- d
νης· πρὸς μὲν γὰρ ἐκείνους μετ' ἀλλήλων ἐμαχέσαντο,
περὶ δὲ ταύτης πρὸς σφᾶς αὐτοὺς ἐπολέμησαν.

61 Εὐλόγως δὲ κἀκεῖνοι ταῦτ' ἔγνωσαν, κἀγὼ τηλικαύ-
ταις ὑπερβολαῖς ἔχω χρήσασθαι περὶ αὐτῆς· κάλλους
γὰρ πλεῖστον μέρος [a] μετέσχεν, ὃ σεμνότατον καὶ τιμιώ-
τατον καὶ θειότατον τῶν ὄντων ἐστίν. ῥᾴδιον δὲ [b] γνῶναι
62 τὴν δύναμιν αὐτοῦ· τῶν μὲν γὰρ ἀνδρίας ἢ σοφίας ἢ δι- e

[q] ἐπανελθεῖν] ἀπελθεῖν G.D.

[r] τοὐκείνης G. vulg. τὸ ἐκείνης.

[s] εὐδαιμονεστέραν τὴν χώραν G. D. vulg. τὴν χώραν εὐδαιμονεστέραν.

[t] προειδὼς] Præpositionem a correctore habet G. fuisse videtur δειδὼς.

[u] Ἠὼς] Ἥρα D. et correctus G. qui quid pr. habuerit, non liquet.

[x] συνέπεμψαν G.D. vulg. συνεξέπεμψαν.

[y] διενοήθησαν G.D. vulg. ἔγνωσαν.

[z] παράταξιν—Γίγαντας G.D. vulg. τ�ὴν παράταξιν—τοὺς Γίγαντας.

[a] μετέσχεν G.D. vulg. μετέσχηκεν.

[b] γνῶναι G.D. vulg. διαγνῶναι.

καιοσύνης [c] μὴ μετεχόντων πολλὰ φανήσεται τιμώμενα μᾶλλον ἢ τούτων ἕκαστον, τῶν δὲ κάλλους ἀπεστερημένων οὐδὲν εὑρήσομεν ἀγαπώμενον, [d] ἀλλὰ πάντα καταφρονούμενα πλὴν ὅσα [e] ταύτης τῆς ἰδέας κεκοινώνηκε, καὶ τὴν ἀρετὴν διὰ τοῦτο μάλιστ' εὐδοκιμοῦσαν, [f] ὅτι
63 κάλλιστον τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐστίν. Γνοίη δ' ἄν τις κἀκεῖθεν ὅσον διαφέρει τῶν ὄντων, ἐξ ὧν αὐτοὶ διατιθέ- 217
μεθα πρὸς ἕκαστον αὐτῶν. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων, ὧν ἂν ἐν χρείᾳ γενώμεθα, τυχεῖν μόνον βουλόμεθα, περαιτέρω δὲ περὶ αὐτῶν οὐδὲν τῇ ψυχῇ προσπεπόνθαμεν· τῶν δὲ καλῶν ἔρως ἡμῖν ἐγγίγνεται, τοσούτῳ μειζω τοῦ [g] βούλεσθαι ῥώμην ἔχων, ὅσῳ περ καὶ τὸ πρᾶγμα κρεῖττόν
64 ἐστιν. καὶ τοῖς μὲν κατὰ σύνεσιν ἢ κατ' ἄλλο τι προέχουσι φθονοῦμεν, ἢν μὴ τῷ ποιεῖν ἡμᾶς εὖ καθ' [h] ἑκά- b
στην τὴν ἡμέραν [i] προσαγάγωνται καὶ στέργειν σφᾶς αὐτοὺς ἀναγκάσωσι· τοῖς δὲ καλοῖς εὐθὺς ἰδόντες εὖνοι γιγνόμεθα, καὶ μόνους αὐτοὺς ὥσπερ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀπαγορεύομεν θεραπεύοντες, ἀλλ' ἥδιον δουλεύομεν τοῖς τοιούτοις ἢ τῶν ἄλλων ἄρχομεν, πλείω χάριν ἔχοντες τοῖς πολλὰ προστάττουσιν ἢ τοῖς μηδὲν ἐπαγγέλλουσι.
65 καὶ τοὺς μὲν [k] ὑπ' ἄλλῃ τινὶ δυνάμει γιγνομένους λοιδοροῦμεν καὶ κόλακας ἀποκαλοῦμεν, τοὺς δὲ τῷ κάλλει c
λατρεύοντας φιλοκάλους καὶ φιλοπόνους [l] εἶναι νομίζο-
66 μεν. τοσαύτῃ δ' εὐσεβείᾳ καὶ προνοίᾳ χρώμεθα περὶ τὴν

[c] μὴ μετεχόντων G. in D. erasum aliquid ante μετεχόντων: vulg. μετεχόντων.

[d] ἀλλὰ πάντα] ἀλλὰ καὶ πάντα D.

[e] ταύτης τῆς ἰδέας G.D. vulg. τῆς ἰδέας ταύτης.

[f] ὅτι G.D. vulg. διότι.

[g] βούλεσθαι G.D. vulg. βουλεύεσθαι.

[h] ἑκάστην τὴν ἡμέραν G.D. vulg. ἑκάστην ἡμέραν.

[i] προσαγάγωνται G.D. vulg. προσάγωνται.

[k] ὑπ' G.D. ceteri om.

[l] εἶναι νομίζομεν G.D. vulg. νομίζομεν εἶναι.

ἰδέαν τὴν τοιαύτην, ὥστε [m] καὶ τῶν ἐχόντων τὸ κάλλος
τοὺς μὲν μισθαρνήσαντας καὶ κακῶς βουλευσαμένους
περὶ τῆς αὐτῶν ἡλικίας μᾶλλον ἀτιμάζομεν ἢ τοὺς εἰς
τὰ τῶν ἄλλων σώματ' [n] ἐξαμαρτόντας· ὅσοι δ' ἂν τὴν
αὐτῶν ὥραν διαφυλάξωσιν, ἄβατον τοῖς πονηροῖς ὥσπερ d
ἱερὸν ποιήσαντες, τούτους εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον [o] ὁμοίως
τιμῶμεν ὥσπερ τοὺς ὅλην τὴν πόλιν ἀγαθόν τι [p] ποιή-
σαντας.

67 Καὶ τί δεῖ τὰς ἀνθρωπίνας δόξας λέγοντα διατρίβειν;
ἀλλὰ Ζεὺς ὁ κρατῶν [q] πάντων ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις τὴν
αὑτοῦ δύναμιν ἐνδείκνυται, πρὸς δὲ τὸ κάλλος ταπεινὸς
[r] γιγνόμενος ἀξιοῖ πλησιάζειν. Ἀμφιτρύωνι μὲν γὰρ εἰ-
κασθεὶς ὡς Ἀλκμήνην ἦλθε, χρυσὸς δὲ ῥυεὶς Δανάῃ συν-
εγένετο, κύκνος δὲ γενόμενος εἰς τοὺς Νεμέσεως κόλπους e
κατέφυγε, τούτῳ δὲ πάλιν ὁμοιωθεὶς Λήδαν ἐνύμφευσεν·
ἀεὶ δὲ μετὰ τέχνης, ἀλλ' οὐ μετὰ βίας θηρώμενος φαί-
68 νεται [s] τὴν φύσιν τὴν τοιαύτην. Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον
προτετίμηται τὸ κάλλος παρ' ἐκείνοις ἢ παρ' ἡμῖν, ὥστε 218
καὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖς [t] αὐτῶν ὑπὸ τούτου κρατουμέναις
συγγνώμην ἔχουσι· καὶ πολλὰς ἄν τις ἐπιδείξειε τῶν
69 ἀθανάτων, αἳ θνητοῦ κάλλους ἠττήθησαν, ὧν οὐδεμία λα-
θεῖν τὸ γεγενημένον ὡς αἰσχύνην ἔχον ἐζήτησεν, ἀλλ' ὡς
καλῶν ὄντων τῶν πεπραγμένων ὑμνεῖσθαι μᾶλλον ἢ σιω-
πᾶσθαι περὶ αὐτῶν [u] ἐβουλήθησαν. μέγιστον δὲ τῶν εἰρη-
μένων [x] τεκμήριον· πλείους γὰρ ἂν εὕροιμεν διὰ τὸ κάλλος b

[m] καὶ τῶν ἐχόντων G.D. vulg. καὶ αὐτῶν τῶν κεκτημένων.
[n] ἐξαμαρτόντας G.D. vulg. ἐξαμαρτάνοντας.
[o] ὁμοίως] Recepi e G.D.
[p] ποιήσαντας G.D. vulg. δράσαντας.
[q] πάντων G.D. vulg. ἁπάντων.
[r] γιγνόμενος G.D. vulg. γενόμενος.
[s] τὴν φύσιν τὴν τοιαύτην G.D. vulg. τὰς φύσεις τὰς τοιαύτας.
[t] αὐτῶν G.D. vulg. ἑαυτῶν.
[u] ἐβουλήθησαν G.D. vulg. ἠβουλήθησαν.
[x] τεκμήριον] om. pr. G.

ἀθανάτους γεγενημένους ἢ διὰ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἁπάσας.

70 [f]Ὧν Ἑλένη τοσούτῳ πλέον ἔσχεν, ὅσῳ περ καὶ τὴν ὄψιν αὐτῶν διήνεγκεν. οὐ γὰρ μόνον ἀθανασίας ἔτυχεν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν ἰσόθεον λαβοῦσα πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφοὺς ἤδη κατεχομένους ὑπὸ τῆς πεπρωμένης εἰς θεοὺς ἀνήγαγε, βουλομένη δὲ πιστὴν ποιῆσαι τὴν μεταβολὴν οὕτως αὐτοῖς τὰς τιμὰς ἐναργεῖς ἔδωκεν, ὥσθ' ὁρωμένους ὑπὸ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ κινδυνευόντων σώζειν οἵ τινες ἂν c
71 [g]αὐτοὺς εὐσεβῶς [h]ἐπικαλέσωνται. μετὰ δὲ ταῦτα [i]τοσαύτην Μενελάῳ χάριν ἀπέδωκεν ὑπὲρ τῶν πόνων καὶ τῶν κινδύνων οὓς δι' ἐκείνην ὑπέμεινεν, ὥστε τοῦ γένους ἅπαντος τοῦ Πελοπιδῶν διαφθαρέντος καὶ κακοῖς ἀνηκέστοις περιπεσόντος οὐ μόνον αὐτὸν τῶν συμφορῶν τούτων ἀπήλλαξεν, ἀλλὰ καὶ [k]θεὸν αὐτὸν ἀντὶ θνητοῦ ποιήσασα σύνοικον αὐτῇ καὶ πάρεδρον εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα
72 κατεστήσατο. καὶ [l]τούτοις ἔχω τὴν πόλιν [m]τὴν Σπαρ- d
τιατῶν τὴν μάλιστα τὰ παλαιὰ διασῴζουσαν ἔργῳ παρασχέσθαι μαρτυροῦσαν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς θυσίας αὐτοῖς [n]ἁγίας καὶ πατρίας [o]ἀποτελοῦσιν οὐχ ὡς ἥρωσιν, ἀλλ' ὡς θεοῖς ἀμφοτέροις οὖσιν.
73 [p]Ἐνεδείξατο δὲ καὶ Στησιχόρῳ τῷ ποιητῇ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν· ὅτε μὲν γὰρ ἀρχόμενος τῆς ᾠδῆς ἐβλασφήμησέ e
τι περὶ αὐτῆς, ἀνέστη τῶν ὀφθαλμῶν [q]ἐστερημένος, ἐπειδὴ

[f] Ὧν] ὧν δὲ D.

[g] αὐτοὺς εὐσεβῶς G. vulg. εὐσεβῶς αὐτούς.

[h] ἐπικαλέσωνται] κάτω κατακαλέσωνται G.

[i] τοσαύτην Μενελάῳ G.D. vulg. Μενελάῳ τοσαύτην.

[k] θεὸν αὐτὸν ἀντὶ G.D. vulg. θεὸν ἀντί.

[l] τούτοις ἔχω] τούτοις ἂν ἔχω D.

[m] τὴν Σπαρτιατῶν G.D. vulg. τῶν Σπαρτιατῶν.

[n] ἁγίας καὶ πατρίας G.D. vulg. ἁγίους καὶ πατρίους.

[o] ἀποτελοῦσιν G. vulg. ἐπιτελοῦσιν.

[p] Ἐνεδείξατο G. vulg. ἐπεδείξατο.

[q] ἐστερημένος G. vulg. ἀπεστερημένος.

δὲ γνοὺς τὴν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς τὴν καλουμένην παλιν-
ῳδίαν ἐποίησε, πάλιν αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν φύσιν κατέ-
74 στησε. Λέγουσι δέ τινες καὶ τῶν Ὁμηριδῶν ὡς ἐπι-
στᾶσα [i] τῆς νυκτὸς Ὁμήρῳ [k] προσέταξε ποιεῖν περὶ τῶν
στρατευσαμένων ἐπὶ Τροίαν, βουλομένη τὸν ἐκείνων θάνα- 219
τον ζηλωτότερον ἢ τὸν βίον [l] τὸν τῶν ἄλλων καταστῆσαι·
καὶ μέρος [m] μέν τι διὰ τὴν Ὁμήρου τέχνην, μάλιστα δὲ
διὰ ταύτην οὕτως ἐπαφρόδιτον καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομα-
στὴν αὐτοῦ γενέσθαι τὴν ποίησιν.

75 Ὡς οὖν καὶ δίκην [n] λαβεῖν καὶ χάριν ἀποδοῦναι δυ-
ναμένην, τοὺς μὲν τοῖς χρήμασι προέχοντας ἀναθήμασι
καὶ θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις προσόδοις ἱλάσκεσθαι καὶ
τιμᾶν αὐτὴν χρή, τοὺς δὲ φιλοσόφους πειρᾶσθαί τι λέ- b
γειν περὶ αὐτῆς ἄξιον τῶν ὑπαρχόντων ἐκείνῃ· τοῖς γὰρ
πεπαιδευμένοις πρέπει τοιαύτας ποιεῖσθαι τὰς ἀπαρχάς.

76 Πολὺ δὲ πλείω τὰ παραλελειμμένα τῶν εἰρημένων
ἐστίν. [o] χωρὶς γὰρ τεχνῶν καὶ φιλοσοφιῶν καὶ τῶν ἄλ-
λων ὠφελειῶν, ἃς ἔχοι τις ἂν εἰς ἐκείνην καὶ τὸν πόλε-
μον τὸν Τρωϊκὸν ἀνενεγκεῖν, δικαίως ἂν καὶ τοῦ μὴ δου-
λεύειν ἡμᾶς τοῖς βαρβάροις Ἑλένην αἰτίαν εἶναι νομίζοι- c
77 μεν. εὑρήσομεν [p] γὰρ τοὺς [q] Ἕλληνας διὰ αὐτὴν ὁμονοή-
σαντας καὶ κοινὴν στρατείαν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ποιη-
σαμένους, καὶ τότε πρῶτον τὴν [r] Εὐρώπην τῆς Ἀσίας
τρόπαιον στήσασαν· ἐξ ὧν τοσαύτης μεταβολῆς ἐτύχο-
μεν, ὥστε τὸν μὲν ἐπέκεινα χρόνον οἱ δυστυχοῦντες ἐν τοῖς

[i] τῆς νυκτὸς G.D. vulg. om. articulum.
[k] προσέταξεν G.D. vulg. προστάξαι.
[l] τὸν τῶν G.D. vulg. τῶν.
[m] μέν τι διὰ D. μὲν διὰ G. vulg. μέν τι καὶ διά.
[n] λαβεῖν G.D. vulg. λαμβάνειν.
[o] χωρὶς G.D. vulg. καὶ χωρίς.
[p] γὰρ τοὺς] γὰρ καὶ τοὺς D.
[q] δι' αὐτὴν G.D. vulg. διὰ ταύτην.
[r] Εὐρώπην τῆς G. vulg. Εὐρώπην κατὰ τῆς.

78 βαρβάροις τῶν Ἑλληνίδων πόλεων [s] ἄρχειν ἠξίουν, καὶ Δαναὸς μὲν ἐξ Αἰγύπτου φυγὼν [v] Ἄργος κατέσχε, Κάδμος [t] δὲ Σιδώνιος Θηβῶν ἐβασίλευσε, Κᾶρες δὲ τὰς νή- d
σους κατῴκουν, Πελοποννήσου δὲ συμπάσης ὁ Ταντάλου Πέλοψ ἐκράτησεν, [u] μετὰ δ' ἐκεῖνον τὸν πόλεμον τοσαύτην ἐπίδοσιν τὸ γένος ἡμῶν ἔλαβεν, ὥστε καὶ πόλεις
79 μεγάλας καὶ χώραν πολλὴν ἀφελέσθαι τῶν βαρβάρων. Ἢν οὖν τινὲς βούλωνται ταῦτα [x] διεργάζεσθαι καὶ μηκύνειν, οὐκ ἀπορήσουσιν ἀφορμῆς ὅθεν Ἑλένην ἔξω τῶν εἰρημένων ἔχουσιν ἐπαινεῖν, ἀλλὰ [y] πολλοῖς καὶ καινοῖς λόγοις ἐντεύξονται περὶ αὐτῆς [z].

ΙΑ.

[a] ΒΟΥΣΙΡΙΣ.

[b] ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΣΙΡΙΔΟΣ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Τοῦτον τὸν λόγον γράφει πρὸς Πολυκράτη τινὰ σοφιστήν, ἐξ ἀνάγκης 220
ἐλθόντα ἐπὶ τὸ σοφιστεύειν διὰ πενίαν, Ἀθηναῖον μὲν τῷ γένει, σοφιστεύοντα δὲ νῦν ἐν Κύπρῳ. γράφει δὲ αὐτῷ ὡς φίλος, ἐπανορθούμενος αὐτὸν δῆθεν ὡς σφαλέντα ἐν τούτοις τοῖς λόγοις οἷς ἔγραφεν, ἔν τε τῷ ἐγκωμίῳ τοῦ Βουσίριδος καὶ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ Σωκράτους. αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ παρασχὼν τὸν λόγον τῆς κατηγορίας Σωκράτους τοῖς περὶ Ἄνυτον καὶ Μέλητον, ἵνα κατηγορηθεὶς ἀποθάνῃ. κατηγόρουν δὲ αὐτοῦ ὡς ὅτι καινὰ δαιμόνια εἰσφέρει τοῖς

[s] ἄρχειν ἠξίουν G.D. vulg. ἠξίουν ἄρχειν.
[t] δὲ Σιδώνιος G. vulg. δὲ ὁ Σιδώνιος.
[u] μετὰ δ' ἐκεῖνον G.D. vulg. μετ' ἐκεῖνον δέ.
[x] διεργάζεσθαι G. vulg. ἐπεξεργάζεσθαι.
[y] πολλοῖς καὶ καινοῖς G. et pr. D. vulg. πολλοῖς καὶ καλαῖς καὶ καινοῖς.
[z] Subscribit G. ἑλένης ἐγκώμιον. ἑλικώνιος.
[a] ΒΟΥΣΕΙΡΙΣ G. diphthongi in hoc nomine usque tenax.
[b] Argumentum om. G.

Ἀθηναίοις, λέγων δεῖν σίβειν ὄρνεα καὶ κύνας καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ διὰ τοῦτο διαφθείρει τοὺς νέους τοὺς μανθάνοντας. Ἐζήτησαν δέ τινες διὰ ποίαν αἰτίαν μὴ φανερῶς τὸν κατ' αὐτοῦ λόγον εἰσῆλθεν, εἴγε φεύδεται τοῦ διδασκάλου; καὶ λέγομεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀρτίως Σωκράτους καταψηφισάμενοι. δοκεῖ οὖν διὰ τούτου ὥσπερ ἐλέγχειν αὐτοὺς ὡς κακῶς καταψηφισαμένους. καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ μετέγνωσαν ὕστερον, ὅτι ἀσεβῶς ἔπραξαν καταψηφισάμενοι Σωκράτους, εἶτα καὶ σωφρονισθέντες διὰ τοῦ λοιμοῦ τοῦ ἐγκατασκήψαντος αὐτοῖς διὰ τὸν Σωκράτους θάνατον. ἀπέθανε δὲ ἐπὶ Λάχητος ἄρχοντος. ὅθεν λοιπὸν ἐκέλευσαν μηδένα δημοσίᾳ, οἷον ἐν κοινῷ θεάτρῳ, λέγειν περὶ Σωκράτους. ἀμέλει λέγεταί τι τοιοῦτον, ὡς ὅτι Εὐριπίδου βουλομένου εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ καὶ δεδιότος, ἀναπλάσασθαι Παλαμήδην, ἵνα διὰ τούτου σχοίη καιρὸν τοῦ αἰνίξασθαι εἰς τὸν Σωκράτη καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους "ἐκάνετε, ἐκάνετε τῶν Ἑλλήνων τὸν ἄριστον" ὃ ἐστιν ἐφονεύσατε. καὶ νεῖσαν τὸ θέατρον ἅπαν ἐδάκρυσε, διότι περὶ Σωκράτους ἠνίττετο. Γράφει οὖν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, ὥσπερ εἴπομεν, ἐπιλαμβανόμενος αὐτοῦ. εἰ δέ τις ζητήσει τὴν αἰτίαν διὰ τί μὴ καὶ τὸν ἄλλον λόγον εἶπεν εἰς τὸν Σωκράτην, λέγομεν, ὡς ἤδη περὶ τούτου προειρήκαμεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι ἔναγχος καταψηφισάμενοι.

Ἡ δ' ὑπόθεσις τοῦ Βουσίριδος τοιαύτη. Βούσιρις τῆς Λιβύης καὶ Ποσειδῶνος ἐγένετο παῖς· οὗτος τεχθεὶς ἐν Λιβύῃ τῇ χώρᾳ, ὑπεριδὼν τῆς ἐκεῖ οἰκήσεως εἵλετο τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ κτίζει πόλιν ὁμώνυμον αὐτῷ Βούσιριν, ἥ τις καὶ νῦν οὕτω κέκληται. αἰτίαν δ' ἔσχεν ὡς ξενηλάτης καὶ ὡς θύων τοὺς ξένους. ὁ οὖν Πολυκράτης, ἅτε δὴ καὶ σοφιστὴς καὶ λογογράφος, ἠθέλησε καὶ ἀπολογίαν γράψαι ὑπὲρ τοῦ Βουσίριδος καὶ ὑπὲρ τούτων ὧν ἐνεκαλεῖτο· εἰς ἣν αὐτοῦ ὁ Ἰσοκράτης ἐπιλαμβάνεται, καὶ ὑποτίθεται αὐτὸς πῶς ἔδει αὐτὸν γράψαι τὸ ἐγκώμιον. διὸ καὶ ὁ λόγος οὗτος τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων ἐστίν.

ΤΗΝ μὲν ἐπιείκειαν τὴν σήν, ὦ Πολύκρατες, καὶ τὴν 221
τοῦ βίου μεταβολὴν παρ' ἄλλων πυνθανόμενος οἶδα· τῶν δὲ λόγων τινάς, ὧν γέγραφας, αὐτὸς ἀνεγνωκὼς ἥδιστα μὲν ἄν σοι περὶ ὅλης ἐπαῤῥησιασάμην τῆς παιδεύ-
2 σεως, περὶ ἣν ἠνάγκασαι διατρίβειν (ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς [c]ἀναξίως μὲν δυστυχοῦσιν, ἐκ δὲ φιλοσοφίας χρηματίζεσθαι ζητοῦσιν ἅπαντας τοὺς πλείω πεπραγματευμένους καὶ μᾶλλον ἀπηκριβωμένους προσήκειν ἐθέλοντας τοῦτον εἰσφέρειν τὸν ἔρανον), ἐπειδὴ δ' οὔπω περιτετυχή-

[c] ἀναξίως μὲν G. vulg. μὲν ἀναξίως.

καμεν ἀλλήλοις, περὶ μὲν τῶν ἄλλων, [d]ἦν ποτ' εἰς ταὐτὸν ἔλθωμεν, τόθ' ἡμῖν ἐξέσται διὰ πλειόνων ποιήσασθαι τὴν συνουσίαν, ἃ δ' ἐν τῷ παρόντι δυναίμην ἂν εὐεργετῆσαί σε, ταῦτα δ' ὡήθην [e]χρῆναι σοὶ μὲν ἐπιστεῖλαι, πρὸς δε τοὺς ἄλλους ὡς οἷόν τε μάλιστ' ἀποκρύψασθαι.
3 γιγνώσκω μὲν οὖν ὅτι τοῖς πλείστοις τῶν [f]νουθετουμένων ἔμφυτόν ἐστι μὴ πρὸς τὰς ὠφελείας ἀποβλέπειν, ἀλλὰ 222
τοσούτῳ χαλεπώτερον ἀκούειν τῶν λεγομένων, ὅσῳ περ ἂν [g]αὐτῶν τις ἀκριβέστερον ἐξετάζῃ τὰς ἁμαρτίας· ὅμως δ' οὐκ ὀκνητέον ὑπομένειν τὴν ἀπεχθειαν ταύτην τοῖς εὐνοϊκῶς πρός τινας ἔχουσιν, ἀλλὰ πειρατέον μεθιστάναι τὴν δόξαν τῶν οὕτω πρὸς τοὺς συμβουλεύοντας διακειμέ-
4 νων. [h]Αἰσθόμενος οὖν οὐχ ἥκιστά σε μεγαλαυχούμενον ἐπί τε τῇ Βουσίριδος ἀπολογίᾳ καὶ τῇ Σωκράτους κατηγορίᾳ, πειράσομαί σοι ποιῆσαι καταφανὲς ὅτι [i]πολὺ b
τοῦ δέοντος ἐν ἀμφοτέροις τοῖς λόγοις διήμαρτες. ἁπάντων γὰρ εἰδότων ὅτι δεῖ τοὺς μὲν εὐλογεῖν τινὰς βουλομένους πλείω τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν αὐτοῖς [k]προσόντ' ἀποφαίνειν, τοὺς δὲ κατηγοροῦντας τἀναντία τούτων ποι-
5 εῖν, [l]τοσούτου δέεις οὕτω κεχρῆσθαι τοῖς λόγοις, ὥσθ' ὑπὲρ μὲν Βουσίριδος ἀπολογήσασθαι φάσκων οὐχ ὅπως τῆς ὑπαρχούσης αὐτὸν διαβολῆς ἀπήλλαξας, ἀλλὰ καὶ c
τηλικαύτην αὐτῷ τὸ μέγεθος παρανομίαν προσῆψας, ἧς οὐκ ἔσθ' ὅπως ἄν τις δεινοτέραν ἐξευρεῖν δυνηθείη· τῶν γὰρ ἄλλων τῶν ἐπιχειρησάντων ἐκεῖνον λοιδορεῖν τοσοῦτο μόνον περὶ αὐτοῦ βλασφημούντων, ὡς ἔθυε τῶν ξένων τοὺς

[d] ἦν ποτ'—ἔλθωμεν G. vulg. ὁπόταν—συνέλθωμεν.
[e] χρῆναι G. vulg. δεῖν.
[f] νουθετουμένων] νουθετημένων G.
[g] αὐτῶν τις ἀκριβέστερον G. vulg. τις ἀκριβέστερον αὐτῶν.
[h] Αἰσθόμενος G. vulg. αἰσθανόμενος.
[i] πολὺ τοῦ δέοντος G. vulg. τοῦ δέοντος πολύ.
[k] προσόντ' G. vulg. τὰ προσόντα.
[l] τοσούτου G. ceteri τοσούτῳ.

ἀφικνουμένους, σὺ καὶ κατεσθίειν αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους [m]ἠτιάσω· Σωκράτους δὲ κατηγορεῖν [n]ἐπιχειρήσας, ὥσπερ ἐγκωμιάσαι βουλόμενος Ἀλκιβιάδην ἔδωκας αὐτῷ μαθητήν, ὃν ὑπ' ἐκείνου μὲν οὐδεὶς ἤσθετο παιδευόμενον, d ὅτι δὲ πολὺ διήνεγκε τῶν [o]ἄλλων, ἅπαντες ἂν ὁμολογή-6 σειαν. τοιγαροῦν εἰ γένοιτ' ἐξουσία τοῖς τετελευτηκόσι βουλεύσασθαι περὶ τῶν εἰρημένων, [p]ὁ μὲν ἄν σοι τοσαύτην ἔχοι χάριν ὑπὲρ τῆς κατηγορίας ὅσην οὐδενὶ τῶν ἐπαινεῖν αὐτὸν εἰθισμένων, ὁ δ' εἰ καὶ περὶ τοὺς ἄλλους πρᾶστατος ἦν, ἀλλ' οὖν ἐπί γε τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις [q]οὕτως ἂν ἀγανακτήσειεν, ὥστε [r]μηδεμιᾶς ἂν ἀποσχέσθαι τιμωρίας. καίτοι πῶς οὐκ αἰσχύνεσθαι μᾶλλον ἢ σεμνύνεσθαι προσήκει τὸν παρὰ τοῖς λοιδορουμένοις [s]ὑφ' αὑ- e τοῦ μᾶλλον ἀγαπώμενον ἢ παρὰ τοῖς ἐγκωμιαζομένοις; 7 Οὕτω δ' ἠμέλησας εἰ μηδὲν ὁμολογούμενον ἐρεῖς, [t]ὥστε φὴς μὲν αὐτὸν τὴν Αἰόλου καὶ τὴν Ὀρφέως ζηλῶσαι δόξαν, ἀποφαίνεις [u]δ' οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτηδεύσαντα. [x]πότερα γὰρ τοῖς περὶ Αἰόλου λεγομένοις αὐτὸν [y]παρατάξωμεν; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τῶν ξένων τοὺς ἐπὶ 223 τὴν χώραν ἐκπίπτοντας εἰς τὰς αὐτῶν πατρίδας ἀπέστελλεν, ὁ δ', εἰ χρὴ τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις [z]πιστεύειν, 8 θύσας κατήσθιεν. [a]ἢ τοῖς Ὀρφέως ἔργοις ὁμοιώσωμεν;

[m] ἠτιάσω] Hoc an aliud verbum habeat G. incertum est.

[n] ἐπιχειρήσας G. vulg. ἐγχειρήσας.

[o] ἄλλων] Ἑλλήνων G.

[p] ὁ μὲν ἄν σοι τοσαύτην ἔχοι χάριν ὑπὲρ τῆς κατηγορίας ὅσην. οὐδενὶ τῶν ἐπαινεῖν αὐτὸν εἰθισμένων G. vulg. ὁ μὲν χάριν ἂν εἰδείη σοι.

[q] οὕτως ἂν ἀγανακτήσειεν G. vulg. οὕτως ἀγανακτήσειεν.

[r] μηδεμιᾶς ἂν ἀποσχέσθαι] μηδεμιᾶς ἀποσχέσθαι G.

[s] ὑφ' αὑτοῦ G. vulg. ὑπ' αὐτοῦ.

[t] ὥστε φὴς G. vulg. ὅστ' ἔφης.

[u] δ' οὐδὲν G. vulg. δ' αὐτὸν οὐδέν.

[x] πότερα G. vulg. πότερον.

[y] παρατάξωμεν G. vulg. παραβάλωμεν.

[z] πιστεύειν θύσας G. vulg. πιστεύειν τοὺς ξένους θύσας.

[a] ἢ G. vulg. ἀλλὰ καί.

ἀλλ' ὁ μὲν ἐξ Ἅιδου τοὺς τεθνεῶτας ἀνῆγεν, ὁ δὲ πρὸ μοίρας τοὺς ζῶντας ἀπώλλυεν. ὥσθ' ἡδέως ἂν εἰδείην [b]τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, εἰ καταφρονῶν αὐτῶν ἐτύγχανεν, ὃς b θαυμάζων τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκείνων ἅπαντα φαίνεται τἀναντία διαπραττόμενος. ὃ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τὰς γενεαλογίας ἐσπουδακὼς ἐτόλμησας εἰπεῖν ὡς τούτους ἐζήλωσεν, ὧν οὐδ' οἱ πατέρες πω κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον γεγονότες ἦσαν.

9 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ προχειρότατον ποιεῖν, ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν εἰρημένων [c]μηδὲν ἐπιδεικνὺς τῶν ἐμαυτοῦ, πειράσομαί σοι διὰ βραχέων δηλῶσαι [d]περὶ τὴν αὐτὴν ὑπό- c θεσιν, καίπερ οὐ σπουδαίαν οὖσαν· οὐδὲ σεμνοὺς λόγους ἔχουσαν, [e]ἐξ ὧν ἔδει καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι.

10 Περὶ μὲν οὖν τῆς Βουσίριδος εὐγενείας τίς οὐκ ἂν δυνηθείη ῥᾳδίως εἰπεῖν; ὃς πατρὸς μὲν ἦν Ποσειδῶνος, μητρὸς δὲ Λιβύης τῆς Ἐπάφου τοῦ Διός, ἣν φασι πρώτην γυναῖκα βασιλεύσασαν ὁμώνυμον αὐτῇ τὴν χώραν καταστῆσαι. τυχὼν δὲ τοιούτων προγόνων οὐκ ἐπὶ [f]τούτοις μόνοις μέγ' ἐφρόνησεν, ἀλλ' ὠήθη δεῖν καὶ τῆς ἀρετῆς d τῆς αὐτοῦ μνημεῖον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν.

11 τὴν μὲν οὖν μητρῴαν ἀρχὴν ὑπερεῖδεν, ἐλάττω νομίσας ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν εἶναι, πλείστους δὲ καταστρεψάμενος καὶ μεγίστην δύναμιν κτησάμενος ἐν Αἰγύπτῳ κατεστήσατο τὴν βασιλείαν, οὐκ ἐκ τῶν [g]παρουσῶν μόνον ἀλλ' ἐξ ἁπασῶν προκρίνας τὴν [h]ἐκεῖ πολὺ διαφέρειν

[b] τί G. vulg. ὅ τι.
[c] μηδὲν ἐπιδεικνὺς τῶν ἐμαυτοῦ] om. pr. G. rec. pro ἐπιδεικνὺς posuit ἐπιδεικνύς.
[d] περὶ G. vulg. τὰ περί.
[e] ἐξ ὧν ἔδει G. vulg. ὡς δεῖ.
[f] τούτοις μόνοις μέγ' G. vulg. τούτοις μέγα.
[g] παρουσῶν—ἁπασῶν G. vulg. παρόντων—ἁπάντων.
[h] ἐκεῖ G. ceteri ἐκεῖσε.

12 οἴκησιν. ἑώρα γὰρ τοὺς μὲν ἄλλους τόπους οὐκ εὐκαίρως e
οὐδ' εὐαρμόστως πρὸς τὴν τοῦ [k]σύμπαντος φύσιν ἔχον-
τας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ὑπ' ὄμβρων κατακλυζομένους, τοὺς
δ' ὑπὸ καυμάτων διαφθειρομένους, ταύτην δὲ τὴν χώραν
ἐν καλλίστῳ μὲν τοῦ κόσμου κειμένην, πλεῖστα δὲ καὶ
[l]παντοδαπὰ [m]τἀγαθὰ] φέρειν δυναμένην, ἀβανάτῳ δὲ
13 τείχει τῷ Νείλῳ τετειχισμένην, ὃς οὐ μόνον φυλακὴν 224
ἀλλὰ καὶ τροφὴν ἱκανὴν αὐτῇ παρέχειν πέφυκεν, ἀνάλω-
τος μὲν ὢν καὶ [n]δύσμαχος τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, εὐαγω-
γὸς δὲ καὶ πρὸς πολλὰ χρήσιμος τοῖς ἐντὸς αὐτοῦ κατ-
οικοῦσιν. πρὸς γὰρ τοῖς [o]προειρημένοις καὶ τὴν δύναμιν
αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν ἰσόθεον πεποίηκεν· τῶν
γὰρ ὄμβρων καὶ τῶν αὐχμῶν τοῖς μὲν ἄλλοις ὁ Ζεὺς
ταμίας ἐστίν, ἐκείνων δ' ἕκαστος ἀμφοτέρων τούτων αὐ- b
14 τὸς αὐτῷ κύριος καθέστηκεν. εἰς τοσαύτην δ' ὑπερβολὴν
εὐδαιμονίας ἥκουσιν, ὥστε τῇ μὲν ἀρετῇ καὶ τῇ φύσει τῆς
χώρας καὶ τῷ πλήθει τῶν πεδίων ἤπειρον καρπεύον-
ται, τῇ δὲ τῶν [p]περιόντων διαθέσει καὶ τῇ τῶν ἐλλειπόν-
των κομιδῇ διὰ τὴν τοῦ ποταμοῦ δύναμιν νῆσον οἰκοῦσιν·
κύκλῳ γὰρ αὐτὴν περιέχων καὶ πᾶσαν διαῤῥέων πολλὴν
αὐτοῖς εὐπορίαν ἀμφοτέρων τούτων πεποίηκεν.
15 [q]Ἥρξατο μὲν οὖν ἐντεῦθεν ὅθεν περ χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας, c
[q]ἅμα τόν τε τόπον ὡς κάλλιστον καταλαβεῖν [r]καὶ τροφὴν
ἱκανὴν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐξευρεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα διελόμενος

[k] σύμπαντος φύσιν G. vulg. σύμπαντος κόσμου φύσιν.

[l] παντοδαπὰ] extremam ᾱ a correctore habet G.

[m] τἀγαθὰ] ἀγαθὰ correctus G. pr. autem vocabulum habuit penitus diversum.

[n] δύσμαχος G. vulg. δυσμάχητος.

[o] προειρημένοις G. vulg. εἰρημένοις.

[p] περιόντων G. vulg. ὄντων.

[q] ἅμα τόπων] ἅμα τόν τε τόπον G.

[r] καὶ τροφὴν G. vulg. καὶ τὴν τροφήν.

χωρὶς ἑκάστους τοὺς μὲν ἐπὶ [s]τὰς ἱερωσύνας κατέστησε,
τοὺς δ' ἐπὶ τὰς τέχνας ἔτρεψε, τοὺς δὲ τὰ περὶ τὸν πό-
λεμον μελετᾶν ἠνάγκασεν, ἡγούμενος τὰ μὲν ἀναγκαῖα
καὶ τὰς περιουσίας ἔκ τε τῆς χώρας καὶ τῶν τεχνῶν
δεῖν ὑπάρχειν, τούτων δ' εἶναι φυλακὴν ἀσφαλεστά-
την τήν τε περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν καὶ τὴν [t]πρὸς d
16 τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν. ἅπαντας δὲ τοὺς ἀριθμοὺς περιλα-
βὼν ἐξ ὧν ἄριστ' ἄν τις τὰ κοινὰ διοικήσειεν, ἀεὶ τοῖς
αὐτοῖς τὰς αὐτὰς πράξεις μεταχειρίζεσθαι προσέταξεν,
εἰδὼς τοὺς μὲν μεταβαλλομένους τὰς ἐργασίας [u]οὐδὲ
πρὸς ἓν τῶν ἔργων ἀκριβῶς ἔχοντας, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς
αὐταῖς πράξεσι συνεχῶς [x]διαμένοντας εἰς ὑπερβολὴν
17 ἕκαστον ἀποτελοῦντας. τοιγαροῦν καὶ πρὸς τὰς τέχνας
εὑρήσομεν αὐτοὺς [y]πλέον διαφεροντας τῶν περὶ τὰς αὐτὰς e
ἐπιστήμας ἢ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς τῶν ἰδιωτῶν, καὶ
[z]πρὸς τὴν σύνταξιν, δι' ἧς τήν τε βασιλείαν καὶ τὴν ἄλ-
λην πολιτείαν διαφυλάττουσιν, οὕτω καλῶς ἔχοντας,
18 ὥστε καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς ὑπὲρ τῶν τοιούτων [a]λέγειν
ἐπιχειροῦντας καὶ μάλιστ' εὐδοκιμοῦντας τὴν ἐν Αἰγύ- 225
πτῳ προαιρεῖσθαι [b]πολιτείαν ἐπαινεῖν, καὶ Λακεδαιμο-
νίους μέρος τι τῶν ἐκεῖθεν μιμουμένους ἄριστα διοικεῖν
19 τὴν αὐτῶν πόλιν. καὶ γὰρ τὸ μηδένα τῶν μαχίμων
ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν καὶ τὰ συσσί-
τια καὶ τὴν τῶν σωμάτων ἄσκησιν, ἔτι δὲ τὸ [c]μηδένα τῶν
ἀναγκαίων ἀποροῦντα τῶν κοινῶν προσταγμάτων ἀμε-

[s] τὰς ἱερωσύνας G. vulg. ταῖς ἱερωσύναις.
[t] πρὸς G. vulg. περί.
[u] οὐδὲ πρὸς ἓν G. vulg. πρὸς οὐδέν.
[x] διαμένοντας G. vulg. ἐπιμένοντας.
[y] πλέον G. vulg. πλεῖον.
[z] πρὸς G. vulg. περί.
[a] λέγειν—εὐδοκιμ.] Hæc a correctore sunt in G.
[b] πολιτείαν ἐπαινεῖν καὶ G. vulg. πολιτείαν καί.
[c] μηδένα—ἀποροῦντα Claverius: libri enim μηδενὸς—ἀποροῦντας.

λεῖν, μηδ' ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις διατρίβειν, [d] ἀλλὰ
τοῖς ὅπλοις καὶ ταῖς στρατείαις [e] τὸν νοῦν προσέχειν, b
ἐκεῖθεν ἅπαντα ταῦτ' εἰλήφασιν. [f] τοσούτῳ δὲ χεῖρον κέ-
χρηνται τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασιν, ὅσον οὗτοι μὲν ἅπαν-
τες στρατιῶται καταστάντες βίᾳ τὰ τῶν ἄλλων λαμ-
βάνειν ἀξιοῦσιν, ἐκεῖνοι δ' οὕτως οἰκοῦσιν ὥσπερ χρὴ τοὺς
μήτε τῶν ἰδίων ἀμελοῦντας μήτε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβου-
λεύοντας. Γνοίη δ' ἄν τις ἐνθένδε τὸ διάφορον ἑκατέρας
τῆς πολιτείας. εἰ μὲν γὰρ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν c
Λακεδαιμονίων ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, εὐθὺς ἂν ἀπολοί-
μεθα καὶ διὰ τὴν ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν καὶ διὰ τὸν
πόλεμον τὸν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίων
[g] νόμοις χρῆσθαι βουληθείημεν, καὶ τοῖς μὲν ἐργάζεσθαι
τοῖς δὲ τὰ τούτων σώζειν δόξειεν, ἕκαστοι τὴν αὑτῶν ἔχον-
τες εὐδαιμόνως ἂν τὸν βίον διατελοῖμεν.

Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς περὶ τὴν φρόνησιν ἐπιμελείας
εἰκότως ἄν τις ἐκεῖνον [h] αἴτιον νομίσειεν. τοῖς γὰρ ἱερεῦσι
παρεσκεύασεν εὐπορίαν μὲν ταῖς ἐκ τῶν ἱερῶν προσόδοις, d
σωφροσύνην δὲ ταῖς ἁγνείαις ταῖς ὑπὸ τῶν νόμων προσ-
τεταγμέναις, σχολὴν δὲ ταῖς τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἄλ-
λων ἔργων ἀτελείαις· μεθ' ὧν ἐκεῖνοι βιοτεύοντες τοῖς
μὲν σώμασιν ἰατρικὴν ἐξεῦρον ἐπικουρίαν, οὐ διακεκινδυ-
νευμένοις φαρμάκοις χρωμένην, ἀλλὰ τοιούτοις ἃ τὴν μὲν
ἀσφάλειαν [i] ὁμοίαν ἔχει τῇ τροφῇ τῇ καθ' ἡμέραν, τὰς e
δ' ὠφελείας τηλικαύτας ὥστ' ἐκείνους ὁμολογουμένως
ὑγιεινοτάτους [k] εἶναι καὶ μακροβιωτάτους, ταῖς δὲ ψυ-

[d] ἀλλὰ] ἀλλ' ἐπὶ G.

[e] τὸν νοῦν προσέχειν G. vulg. προσέχειν τὸν νοῦν.

[f] τοσούτῳ—κέχρηνται τούτοις G. vulg. τοσοῦτον—τούτοις κέχρηνται.

[g] νόμοις χρῆσθαι G. vulg. χρῆσθαι νομίμοις.

[h] αἴτιον νομίσειεν G. vulg. αἴτιον εἶναι νομίσειεν.

[i] ὁμοίαν ἔχει G. vulg. ἔχει ὁμοίαν.

[k] εἶναι καὶ μακροβιωτάτους G. vulg. καὶ μακροβιωτάτους εἶναι.

χαῖς φιλοσοφίας ἄσκησιν [l]κατέδειξαν, ἢ καὶ νομοθετή-
24 σαι καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων [m]ζητῆσαι δύναται. καὶ
τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ἐπὶ τὰ [n]μέγιστα τῶν πραγμά-
των ἔταξαν, τοὺς δὲ νεωτέρους ἀμελήσαντας τῶν ἡδονῶν 226
[o]ἐπ' ἀστρολογίᾳ καὶ λογισμοῖς καὶ γεωμετρίᾳ διατρί-
βειν [p]ἔπεισαν, ὧν τὰς δυνάμεις οἱ μὲν ὡς πρὸς [q]ἕτερα
χρησίμους ἐπαινοῦσιν, οἱ δ' ὡς [r]πλεῖστα πρὸς ἀρετὴν
συμβαλλομένας ἀποφαίνειν ἐπιχειροῦσιν.
25 Μάλιστα [s]δ' ἄξιον ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν τὴν εὐσέ-
βειαν αὐτῶν καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς θεραπείαν. ὅσοι μὲν
γὰρ σφᾶς αὐτοὺς οὕτω κατεσχημάτισαν, ὥστ' ἢ κατὰ
[t]σοφίαν ἢ κατ' ἄλλην τιν' ἀρετὴν ὑπολαμβάνεσθαι μει- b
ζόνως ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, [u]οὗτοι μὲν βλάπτουσι τοὺς
ἐξαπατηθέντας· ὅσοι δὲ τῶν θείων πραγμάτων οὕτω
προέστησαν, ὥστε καὶ τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς τιμω-
ρίας [x]δοκεῖν εἶναι [y]ἀκριβεστέρας τῶν συμβαινόντων, οἱ δὲ
τοιοῦτοι πλεῖστα [z]τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων ὠφελοῦσιν.
26 καὶ γὰρ τὴν ἀρχὴν οἱ τὸν φόβον ἡμῖν [a]ἐνεργασάμενοι
τούτων αἴτιοι γεγόνασι τοῦ μὴ παντάπασι θηριωδῶς δια- c
κεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐκεῖνοι τοίνυν οὕτως ἁγίως [b]περὶ
ταῦτα καὶ σεμνῶς ἔχουσιν, ὥστε καὶ τοὺς ὅρκους πιστο-

[l] κατέδειξαν G. vulg. κατέδειξεν.
[m] ζητῆσαι δύναται G. vulg. δύναται ζητῆσαι.
[n] μέγιστα τῶν πραγμάτων ἔταξαν G. vulg. βέλτιστα ἔταξεν.
[o] ἐπ' ἀστρολογίᾳ G. vulg. ἐν ἀστρονομίᾳ.
[p] ἔπεισαν G. vulg. ἔπεισεν.
[q] ἕτερα] ἕνια G.
[r] πλεῖστα G. vulg. πλεῖστον.
[s] δ' ἄξιον—αὐτῶν G. vulg. δ'—αὐτῶν ἄξιον.
[t] σοφίαν G. vulg. φιλοσοφίαν.
[u] οὗτοι μὲν βλάπτουσι G. vulg. εἶτοι βλάπτουσι.
[x] δοκεῖν εἶναι G. vulg. εἶναι δοκεῖν.
[y] ἀκριβεστέρας τῶν συμβαινόντων] μείζους G.
[z] τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων G. vulg. τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον.
[a] ἐνεργασάμενοι G. vulg. ἐργασάμενοι.
[b] περὶ ταῦτα καὶ σεμνῶς G. vulg. καὶ σεμνῶς περὶ ταῦτα.

τέρους εἶναι τοὺς ἐν τοῖς ἐκείνων ἱεροῖς ἢ τοὺς [c]παρὰ τοῖς ἄλλοις καθεστῶτας, καὶ τῶν ἁμαρτημάτων ἕκαστον οἴεσθαι παραχρῆμα δώσειν δίκην, ἀλλ' οὐ διαλήσειν τὸν [d]παρόντα χρόνον, οὐδ' εἰς τοὺς παῖδας ἀναβληθήσεσθαι
27 τὰς τιμωρίας. καὶ ταῦτ' εἰκότως δοξάζουσιν· πολλὰς γὰρ αὐτοῖς καὶ παντοδαπὰς ἀσκήσεις τῆς [e]ὁσιότητος ἐκεῖνος κατέστησεν, ὅστις καὶ τῶν ζώων τῶν παρ' ἡμῖν d καταφρονουμένων ἔστιν ἃ σέβεσθαι καὶ τιμᾶν ἐνομοθέτησεν, οὐκ ἀγνοῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐθίζειν οἰόμενος δεῖν τὸν ὄχλον [f]ἐμμένειν ἅπασι τοῖς ὑπὸ τῶν ἀρ-
28 χόντων παραγγελλομένοις, ἅμα δὲ βουλόμενος πεῖραν λαμβάνειν ἐν τοῖς φανεροῖς, ἥν τινα περὶ τῶν ἀφανῶν διάνοιαν [g]ἔχουσιν. ἐνόμιζε γὰρ τοὺς μὲν τούτων ὀλιγω- e ρῶντας [h]τυχὸν καὶ τῶν μειζόνων καταφρονήσειν, τοὺς δ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἐμμένοντας τῇ τάξει [i]βεβαίως ἔσεσθαι τὴν αὐτῶν εὐσέβειαν ἐπιδεδειγμένους.

29 [j]Ἔχοι δ' ἄν τις μὴ σπεύδειν ὠρμημένος πολλὰ καὶ [k]θαυμαστὰ περὶ τῆς ὁσιότητος αὐτῶν διελθεῖν, ἣν οὔτε μόνος οὔτε πρῶτος ἐγὼ τυγχάνω καθεωρακώς, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν προγεγενημένων, ὧν καὶ 227
30 Πυθαγόρας ὁ [l]Σάμιός ἐστιν· ὃς ἀφικόμενος εἰς Αἴγυπτον καὶ μαθητὴς ἐκείνων γενόμενος τήν τε ἄλλην φιλοσοφίαν πρῶτος εἰς τοὺς [n]Ἕλληνας ἐκόμισε, καὶ τὰ περὶ τὰς [m]θυσίας καὶ τὰς ἁγιστείας τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιφανέστερον τῶν ἄλλων ἐσπούδασεν, ἡγούμενος, εἰ καὶ

[c] παρὰ τοῖς ἄλλοις καθεστῶτας G. vulg. παρ' ἄλλοις καθεστηκότας.
[d] παρόντα] om. pr. G.
[e] ὁσιότητος G. vulg. θειότητος.
[f] ἐμμένειν ἅπασι G. vulg. ἅπασιν ἐμμένειν.
[g] ἔχουσιν G. vulg. ἔχωσιν.
[h] τυχὸν καὶ G. vulg. τυχὸν ἂν καί.
[i] βεβαίως ἔσεσθαι G. ceteri βεβαιώσεσθαι vel βεβαιώσασθαι.
[k] θαυμαστὰ G. vulg. μεγάλα.
[l] Σάμιός ἐστιν G. vulg. Σάμιος εἶς ἐστιν.
[m] θυσίας καὶ G. vulg. θυσίας τε καί.

μηδὲν αὐτῷ διὰ ταῦτα [n]πλέον γίγνοιτο παρὰ τῶν θεῶν, [o]ἀλλ' οὖν παρά γε τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τούτων μάλιστ' b
31 εὐδοκιμήσειν. ὅπερ αὐτῷ καὶ συνέβη· τοσοῦτον γὰρ εὐδοξίᾳ τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν, ὥστε καὶ τοὺς νεωτέρους ἅπαντας ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ μαθητὰς εἶναι, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἥδιον ὁρᾶν τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν ἐκείνῳ συγγιγνομένους ἢ τῶν οἰκείων ἐπιμελουμένους. καὶ τούτοις οὐχ οἷόν τε ἀπιστεῖν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν τοὺς προσποιουμένους ἐκείνου μαθητὰς εἶναι μᾶλλον σιγῶντας [p]θαυμάζουσιν ἢ τοὺς ἐπὶ τῷ λέγειν μεγιστην δοξαν ἔχοντας. c
32 [v]Ἴσως ἂν οὖν τοῖς εἰρημένοις ἀπαντήσειας, ὅτι τὴν μὲν χώραν καὶ τοὺς νόμους καὶ τὴν εὐσέβειαν, ἔτι [q]δὲ τὴν φιλοσοφίαν ἐπαινῶ [r]τὴν Αἰγυπτίων, ὡς δὲ τούτων αἴτιος
33 ἦν ὃν ὑπεθέμην, οὐδεμίαν ἔχω λέγειν ἀπόδειξιν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἄλλος τίς μοι τὸν τρόπον τοῦτον ἐπέπληττεν, ἡγούμην ἂν αὐτὸν πεπαιδευμένως ἐπιτιμᾶν· σοὶ δ' οὐ προσήκει ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ὑπόληψιν. βουληθεὶς γὰρ Βούσιριν εὐλογεῖν προείλου λέγειν ὡς τόν τε Νεῖλον περὶ d
τὴν χώραν περιέρρηξε καὶ τῶν ξένων τοὺς [s]ἀφικνουμένους θύων κατήσθιεν· ὡς δὲ ταῦτ' ἐποίησεν, οὐδεμίαν πίστιν εἴρηκας. καίτοι πῶς οὐ καταγέλαστόν ἐστι ταῦτα παρὰ τῶν ἄλλων ἀπαιτεῖν, οἷς αὐτὸς [t]μηδὲ κατὰ μικρὸν [u]τυγ-
34 χάνεις κεχρημένος; ἀλλὰ τοσούτῳ πλέον ἡμῶν ἀπέχεις τοῦ πιστὰ λέγειν, ὅσον ἐγὼ μὲν οὐδενὸς αὐτὸν αἰτιῶμαι τῶν ἀδυνάτων, ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτείας, αἵ περ εἰσὶ πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῶν καλῶν κἀγαθῶν· σὺ δὲ τοιούτων e

[n] πλέον G. vulg. πλεῖον.
[o] ἀλλ' οὖν G. vulg. ἀλλά.
[p] θαυμάζουσιν G. vulg. θαυμάζομεν.
[q] δὲ τὴν G. vulg. δὲ καὶ τήν.
[r] τὴν Αἰγυπτίων G. vulg. τῶν Αἰγυπτίων.
[s] ἀφικνουμένους θύων G. vulg. εἰσαφικνουμένους.
[t] μηδὲ] μὴ pr. G.
[u] τυγχάνεις κεχρημένος G. vulg. κεχρημένος τυγχάνεις.

δημιουργὸν ἀποφαίνεις, ὧν οὐδέτερον [x]οὐδεὶς ἂν ἀνθρώπων ποιήσειεν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς τῶν θηρίων ὠμότητος τὸ δὲ
35 τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως ἔργον ἐστίν. ἔπειτ' εἰ καὶ τυγχάνομεν [y]ἀμφότεροι ψευδῆ λέγοντες, ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν 228
[z]κέχρημαι τούτοις τοῖς λόγοις οἷς περ χρὴ τοὺς ἐπαινοῦντας, σὺ δ' οἷς προσήκει τοὺς λοιδοροῦντας· ὥστ' οὐ μόνον τῆς ἀληθείας αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδέας ὅλης, δι' ἧς εὐλογεῖν δεῖ, φαίνει διημαρτηκώς.

36 Χωρὶς δὲ τούτων, εἰ δεῖ τῶν σῶν ἀπαλλαγέντα τὸν ἐμὸν λόγον ἐξετάζειν, οὐδεὶς ἂν αὐτῷ δικαίως [a]ἐπιπλήξειεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλος τις ἦν φανερὸς ὁ ταῦτα πράξας
[b]ἀγὼ φημὶ γεγενῆσθαι δι' ἐκεῖνον, ὁμολογῶ λίαν εἶναι b τολμηρός, εἰ περὶ ὧν ἅπαντες ἐπίστανται, περὶ τούτων
37 μεταπείθειν ἐπιχειρῶ. νῦν δ' ἐν κοινῷ τῶν πραγμάτων ὄντων, καὶ δοξάσαι δέον περὶ αὐτῶν, τίν' ἄν τις τῶν ἐκεῖ καθεστώτων ἐκ τῶν εἰκότων σκοπούμενος αἰτιώτερον εἶναι νομίσειεν ἢ τὸν ἐκ Ποσειδῶνος μὲν γεγονότα, πρὸς δὲ μητρὸς ἀπὸ Διὸς ὄντα, μεγίστην δὲ δύναμιν τῶν καθ' αὐτὸν κτησάμενον καὶ παρὰ τοῖς [c]Ἕλλησιν ὀνομαστότατον γεγενημένον; οὐ γὰρ δή που τοὺς [d]ἁπάντων τούτων c
ἀπολελειμμένους προσήκει μᾶλλον ἢ [e]κεῖνον τηλικούτων
38 ἀγαθῶν [f]εὑρετὰς γενέσθαι. Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς χρόνοις ῥᾳδίως ἄν τις τοὺς λόγους τοὺς τῶν λοιδορούντων ἐκεῖνον ψευδεῖς ὄντας ἐπιδείξειεν. οἱ γὰρ αὐτοὶ [g]τῆς τε

[x] οὐδεὶς ἂν ἀνθρώπων] οὐδεὶς ἀνρώπων pr. G.

[y] ἀμφότεροι ψευδῆ G. vulg. ἀμφότερα τὰ ψευδῆ.

[z] κέχρημαι τούτοις G. vulg. τούτοις κέχρημαι.

[a] ἐπιπλήξειεν G. vulg. ἀπιστήσειεν.

[b] ἀγὼ G. vulg. ἃ ἐγώ.

[c] Ἕλλησιν G. vulg. ἄλλοις.

[d] ἁπάντων τούτων G. vulg. ἅπασι τούτοις.

[e] κεῖνον G. vulg. ἐκεῖνον.

[f] εὑρετὰς γενέσθαι G. vulg. εὐεργέτην γεγενῆσθαι.

[g] τῆς τε Βουσειρίδος ξενοφονίας G. vulg. τῆς Βουσίριδος ξενοκτονίας.

Βουσίριδος ξενοφονίας κατηγοροῦσι, καὶ φασὶν αὐτὸν ὑφ'
39 Ἡρακλέους ἀποθανεῖν· ὁμολογεῖται δὲ παρὰ πάντων τῶν
λογοποιῶν Περσέως τοῦ Διὸς καὶ Δανάης Ἡρακλέα μὲν
εἶναι [h]τέτταρσι γενεαῖς νεώτερον, Βούσιριν δὲ πλέον ἢ d
διακοσίοις ἔτεσι πρεσβύτερον. καίτοι τὸν βουλόμενον
[i]ἀπολύσασθαι τὴν ὑπὲρ ἐκείνου διαβολὴν πῶς οὐκ ἄτο-
πόν ἐστι ταύτην τὴν πίστιν παραλιπεῖν, τὴν οὕτως ἐναργῆ
καὶ τηλικαύτην δύναμιν ἔχουσαν;
40 Ἀλλὰ γὰρ οὐδέν σοι τῆς ἀληθείας ἐμέλησεν, ἀλλὰ
ταῖς τῶν ποιητῶν βλασφημίαις ἐπηκολούθησας, οἳ δει-
νότερα μὲν πεποιηκότας καὶ πεπονθότας ἀποφαίνουσι
τοὺς ἐκ τῶν ἀθανάτων γεγονότας ἢ τοὺς ἐκ τῶν ἀνθρώ-
πων τῶν ἀνοσιωτάτων, τοιούτους δὲ λόγους περὶ αὐτῶν e
τῶν θεῶν εἰρήκασιν, [k]οἵους οὐδεὶς ἂν περὶ τῶν ἐχθρῶν [l]εἰ-
41 πεῖν τολμήσειεν· οὐ γὰρ μόνον κλοπὰς καὶ μοιχείας καὶ
παρ' ἀνθρώποις θηείας αὐτοῖς ὠνείδισαν, ἀλλὰ καὶ παί-
δων βρώσεις καὶ πατέρων ἐκτομὰς καὶ μητέρων [m]δεσμοὺς 229
καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας [n]κατ' αὐτῶν ἐλογοποίησαν.
ὑπὲρ ὧν τὴν μὲν ἀξίαν δίκην οὐκ ἔδοσαν, οὐ μὴν ἀτιμώ-
ρητοί γε διέφυγον, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν [o]ἀλῆται καὶ τῶν
καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς κατέστησαν, οἱ δ' ἐτυφλώθησαν,
[p]ἄλλος δὲ φεύγων τὴν πατρίδα καὶ τοῖς [q]οἰκειοτάτοις
πολεμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον [r]διετέλεσεν, Ὀρφεὺς δέ, ὁ
μάλιστα [s]τούτων τῶν λόγων ἁψάμενος, διασπασθεὶς b

[h] τέτταρσι G. vulg. τέτρασι.
[i] ἀπολύσασθαι τὴν—διαβολὴν G. vulg. διαλύσασθαι τὰς—διαβολάς.
[k] οἵους G. vulg. οἷς.
[l] εἰπεῖν τολμήσειεν G. vulg. τολμήσειεν εἰπεῖν.
[m] δεσμοὺς G. vulg. συνουσίας.
[n] κατ' αὐτῶν ἐλογοποίησαν G. vulg. ἐλογοποίησαν κατὰ τούτων.
[o] ἀλῆται G. vulg. πλανῆται.
[p] ἄλλος δὲ φεύγων G. vulg. ἄλλοι δὲ φεύγοντες.
[q] οἰκειοτάτοις πολεμῶν G. vulg. οἰκείοις πολεμοῦντες.
[r] διετέλεσεν G. vulg. διετέλεσαν.
[s] τούτων τῶν G. vulg. τῶν τοιούτων.

42 τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ὥστ' [t] ἦν σωφρονῶμεν, οὐ μιμησόμεθα τοὺς λόγους τοὺς ἐκείνων, οὐδὲ περὶ μὲν τῆς [u] πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας νομοθετήσομεν, τῆς δ' εἰς τοὺς θεοὺς παῤῥησίας ὀλιγωρήσομεν, ἀλλὰ φυλαξόμεθα καὶ νομιοῦμεν ὁμοίως [x] ἀσεβεῖν τούς τε λέγοντας τὰ τοιαῦτα καὶ τοὺς πιστεύοντας αὐτοῖς.

43 Ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως τοὺς θεούς, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων γεγονότας οὐδεμιᾶς ἡγοῦμαι κακίας μετασχεῖν, c ἀλλ' αὐτούς [y] τε πάσας ἔχοντας τὰς ἀρετὰς φῦναι, καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων ἡγεμόνας καὶ διδασκάλους [z] γεγενῆσθαι. καὶ γὰρ ἄλογον, εἰ τῆς μὲν ἡμετέρας εὐπαιδίας εἰς τοὺς θεοὺς τὴν αἰτίαν ἀναφέρομεν, τῆς δὲ σφετέρας αὐτῶν μηδὲν αὐτοὺς φροντίζειν
44 [a] νομίζοιμεν. ἀλλ' εἰ μὲν ἡμῶν τις τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως [b] κατασταίη κύριος, οὐδ' ἂν τοὺς οἰκέτας ἐάσειεν εἶναι πονηρούς· ἐκείνων [c] δὲ καταγιγνώσκομεν ὡς καὶ d τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας περιεῖδον οὕτως ἀσεβεῖς καὶ παρανόμους ὄντας. καὶ σὺ μὲν οἴει καὶ τοὺς μηδὲν προσήκοντας, [d] ἢν σοι πλησιάσωσι, [e] βελτίους ποιήσειν, τοὺς δὲ θεοὺς οὐδεμίαν ἡγεῖ τῆς τῶν παίδων ἀρετῆς ἔχειν ἐπι-
45 μέλειαν. καίτοι κατὰ τὸν σὸν λόγον δυοῖν τοῖν αἰσχίστοιν οὐ διαμαρτάνουσιν· εἰ μὲν γὰρ [f] μηδὲν δέονται χρηστοὺς αὐτοὺς εἶναι, χείρους εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν, εἰ e δὲ βούλονται μέν, ἀποροῦσι δ' ὅπως [g] ποιήσωσιν, ἐλάττω τῶν σοφιστῶν τὴν δύναμιν ἔχουσιν.

[t] ἦν G. vulg. ἄν.

[u] πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας G. vulg. ἀλλήλων κατηγορίας.

[x] ἀσεβεῖν τούς τε λ. τ. τ. G. vulg. τούς τε λ. τ. τ. πλημμελεῖν.

[y] τε πάσας ἔχοντας ἀρετὰς G. vulg. τε τὰς πάσας ἔχοντας ἀρετάς.

[z] γεγενῆσθαι G. vulg. γενέσθαι.

[a] νομίζοιμεν G. vulg. νομίζομεν.

[b] κατασταίη G. ceteri καταστῇ.

[c] δὲ καταγιγνώσκομεν ὡς καὶ τοὺς —περιεῖδον G. vulg. δὲ οὐ καταγιγνώσκομεν εἰ τοὺς περιῖδοιεν.

[d] ἢν G. vulg. ἄν.

[e] βελτίους G. vulg. βελτίστους.

[f] μηδὲν δέονται G. vulg. μηδὲ βούλονται.

[g] ποιήσωσιν] ποιήσουσιν G.

46 Πολλῶν [h] δ' ἐνόντων εἰπεῖν ἐξ ὧν ἄν τις καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογίαν μηκύνειεν, οὐχ ἡγοῦμαι δεῖν μακρολογεῖν· οὐ γὰρ ἐπίδειξιν τοῖς ἄλλοις ποιούμενος, ἀλλ' ὑποδεῖξαί σοι βουλόμενος ὡς χρὴ τούτων ἑκάτερον ποιεῖν, 230
διείλεγμαι περὶ αὐτῶν, ἐπεὶ τόν γε λόγον ὃν συνέγραψας οὐκ ἀπολογίαν ὑπὲρ Βουσίριδος ἀλλ' ὁμολογίαν
47 τῶν [i] ἐπικαλουμένων δικαίως ἄν τις εἶναι νομίσειεν. οὐ γὰρ ἀπολύεις αὐτὸν τῶν [k] αἰτιῶν, ἀλλ' ἀποφαίνεις ὡς καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ταὐτὰ πεποιήκασι, ῥᾳθυμοτάτην τοῖς ἁμαρτάνουσιν εὑρίσκων καταφυγήν. εἰ γὰρ τῶν μὲν b
ἀδικημάτων [l] μὴ ῥᾴδιον εὑρεῖν ὃ μήπω τυγχάνει γεγενημένον, τοὺς δ' ἐφ' ἑκάστοις αὐτῶν ἁλισκομένους μηδὲν ἡγοίμεθα δεινὸν ποιεῖν, ὅταν ἕτεροι ταὐτὰ φαίνωνται διαπεπραγμένοι, πῶς οὐκ ἂν καὶ τὰς ἀπολογίας ἅπασι ῥᾳδίας ποιήσαιμεν, καὶ τοῖς βουλομένοις εἶναι πονηροῖς
48 πολλὴν ἐξουσίαν [m] παρασκευάσαιμεν; Μάλιστα δ' ἂν κατίδοις τὴν εὐήθειαν τῶν εἰρημένων, ἐπὶ σαυτοῦ θεωρήσας. ἐνθυμήθητι γάρ· εἰ μεγάλων καὶ δεινῶν αἰτιῶν περὶ c
σὲ [n] γενομένων τοῦτόν τις [o] τὸν τρόπον σοι συνείποι, πῶς ἂν διατεθείης; ἐγὼ [p] μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι [q] μᾶλλον ἂν αὐτὸν μισήσειας ἢ τοὺς κατηγοροῦντας. καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρὸν τοιαύτας ὑπὲρ τῶν ἄλλων ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας, ἐφ' αἷς ὑπὲρ σαυτοῦ λεγομέναις μάλιστ' ἂν ὀργισθείης;

49 Σκέψαι δὲ κἀκεῖνο, καὶ διέλθε πρὸς αὐτόν. εἴ τις [r] τῶν νῦν σοι συνόντων ἐπαρθείη ποιεῖν ἃ σὺ τυγχάνεις

[h] δ' ἐνόντων] δὲ ὄντων G.
[i] ἐπικαλουμένων G. vulg. ἐγκαλουμένων.
[k] αἰτιῶν G. vulg. ἁμαρτιῶν.
[l] μὴ G. vulg. οὐ.
[m] παρασκευάσαιμεν G. vulg. κατασκευάσαιμεν.
[n] γενομένων G. vulg. γεγονυιῶν.
[o] τὸν τρόπον σοι G. vulg. σοι τὸν τρόπον.
[p] μὲν γὰρ οἶδ' G. μὲν οἶδ'.
[q] μᾶλλον ἂν G. vulg. πολὺ μᾶλλον.
[r] τῶν νῦν σοι G. vulg. τῶν σοι.

εὐλογῶν, πῶς οὐκ ἂν ἀθλιώτατος εἴη καὶ τῶν ὄντων καὶ d
τῶν πώποτε γεγενημένων; ἆρ' οὖν χρὴ τοιούτους λόγους
[s]γράφειν, οἷς τοῦτο προσέσται μέγιστον ἀγαθόν, ἢν μη-
δένα πεῖσαι τῶν ἀκουσάντων δυνηθῶσιν;

50 Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἂν εἴποις ὡς οὐδὲ σὲ τοῦτο παρέλαθεν,
ἀλλ' ἐβουλήθης τοῖς φιλοσόφοις παράδειγμα καταλιπεῖν
ὡς χρὴ περὶ τῶν αἰσχρῶν αἰτιῶν καὶ δυσχερῶν πραγμάτων
ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας. ἀλλ' εἰ καὶ πρότερον ἠγνόεις, e
οἶμαί σοι νῦν γεγενῆσθαι φανερὸν ὅτι πολὺ θᾶττον ἄν τις
σωθείη μηδὲν φθεγξάμενος, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπολο-
γησάμενος. Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι τῆς φιλο-
σοφίας ἐπικήρως διακειμένης καὶ φθονουμένης διὰ τοὺς
51 τοιούτους τῶν λόγων ἔτι μᾶλλον αὐτὴν μισήσουσιν. 231

[h]Ην οὖν [t]ἐμοὶ πείθῃ, μάλιστα μὲν οὐ ποιήσεις τοῦ λοιποῦ
πονηρὰς ὑποθέσεις, εἰ δὲ μή, τοιαῦτα ζητήσεις λέγειν, ἐξ
ὧν μήτ' αὐτὸς χείρων εἶναι δόξεις μήτε τοὺς μιμουμέ-
νους [u]λυμανεῖ μήτε τὴν περὶ τοὺς λόγους παίδευσιν δια-
βαλεῖς.

52 Καὶ μὴ [x]θαυμάσῃς, εἰ [y]νεώτερος ὢν καὶ μηδέν σοι
προσήκων οὕτω προχείρως ἐπιχειρῶ σε νουθετεῖν· ἡγοῦμαι
γὰρ οὐ τῶν πρεσβυτάτων οὐδὲ τῶν οἰκειοτάτων, ἀλλὰ
τῶν πλεῖστα εἰδότων καὶ βουλομένων ὠφελεῖν ἔργον εἶναι
περὶ τῶν τοιούτων συμβουλεύειν[z].

[s] γράφειν G. vulg. συγγράφειν.
[t] ἐμοὶ G. vulg. μοι.
[u] λυμανεῖ] λυμαίνει G. vulg. λυμανῇ.
[x] θαυμάσῃς G. vulg. θαύμαζε.
[y] νεώτερος ὢν καὶ] om. pr. G.
[z] Subscribit G. βούσειρις ΗΗΗΔΔΔΔΔ. ἐλικώνιος ἅμα τοῖς ἑταίροις θεοδώρῳ καὶ εὐσταθίῳ.

IB.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ.

ΝΕΩΤΕΡΟΣ μὲν ὢν προῃρούμην γράφειν τῶν λόγων οὐ 232
τοὺς μυθώδεις οὐδὲ τοὺς τερατείας καὶ ψευδολογίας με-
στούς, οἷς οἱ πολλοὶ μᾶλλον χαίρουσιν ἢ τοῖς περὶ τῆς
αὐτῶν σωτηρίας λεγομένοις, οὐδὲ τοὺς τὰς παλαιὰς
πράξεις καὶ τοὺς πολέμους τοὺς Ἑλληνικοὺς ἐξηγουμέ-
2 νους, καίπερ εἰδὼς δικαίως αὐτοὺς ἐπαινουμένους, οὐδ' 233
αὖ τοὺς ἁπλῶς [a] δοκοῦντας εἰρῆσθαι καὶ μηδεμιᾶς [b] κομ-
ψότητος μετέχοντας, οὓς οἱ δεινοὶ περὶ τοὺς ἀγῶνας
παραινοῦσι τοῖς νεωτέροις μελετᾶν, εἴπερ βούλονται πλέον
3 ἔχειν τῶν ἀντιδίκων, ἀλλὰ πάντας τούτους ἐάσας περὶ
ἐκείνους ἐπραγματευόμην τοὺς περὶ τῶν συμφερόντων τῇ
τε πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι συμβουλεύοντας, καὶ
πολλῶν μὲν ἐνθυμημάτων γέμοντας, οὐκ ὀλίγων δ' ἀντι- b
θέσεων καὶ παρισώσεων καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν τῶν ἐν ταῖς
ῥητορείαις διαλαμπουσῶν καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπισημαί-
νεσθαι καὶ θορυβεῖν ἀναγκαζουσῶν· νῦν δ' οὐδ' ὀπωσοῦν
4 τοὺς τοιούτους. ἡγοῦμαι γὰρ οὐχ ἁρμόττειν οὔτε τοῖς
ἔτεσι τοῖς [c] ἐνενήκοντα καὶ τέτταρσιν, [d] ἀγὼ τυγχάνω
γεγονώς, οὔθ' ὅλως τοῖς ἤδη πολιὰς ἔχουσιν, ἐκεῖνον τὸν
τρόπον ἔτι λέγειν, ἀλλ' ὡς ἅπαντες μὲν ἂν ἐλπίσειαν
[e] εἰ βουληθεῖεν, οὐδεὶς δ' ἂν δυνηθείη ῥᾳδίως πλὴν τῶν c

[a] δοκοῦντας εἰρῆσθαι G. vulg. εἰρῆσθαι δοκοῦντας.
[b] κομψότητος G. vulg. κοσμιότητος.
[c] ἐνενήκοντα καὶ τέτταρσιν G. ceteri ἐννενήκοντα καὶ τέσσαρσιν.
[d] ἀγὼ G. vulg. ἂν ἐγώ.
[e] εἰ G. vulg. ἢ.

πονεῖν ἐθελόντων καὶ σφόδρα προσεχόντων τὸν νοῦν. Τούτου δ' [f] ἕνεκεν ταῦτα προεῖπον, ἵν' ἤν τισιν ὁ μέλλων [g] δειχθήσεσθαι λόγος μαλακώτερος ὢν φαίνηται τῶν πρότερον [h] διαδεδομένων, μὴ παραβάλλωσι πρὸς τὴν ἐκείνων ποικιλίαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὸν κρίνωσι τὴν ἐν τῷ παρόντι δεδοκιμασμένην.

Διαλέξομαι δὲ [i] περί τε τῶν τῇ πόλει πεπραγμένων καὶ περὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, οὐκ ἀπὸ τούτων ἀρ- d
ξάμενος, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐμοὶ συμβεβηκότων· ἐντεῦθεν γὰρ
οἶμαι [k] μᾶλλον κατεπείγειν. πειρώμενος γὰρ ἀναμαρτήτως ζῆν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλύπως, οὐδένα διαλέλοιπα χρόνον ὑπὸ μὲν τῶν σοφιστῶν τῶν ἀδοκίμων καὶ πονηρῶν διαβαλλόμενος, ὑπ' ἄλλων δέ τινων οὐχ οἷός εἰμι γιγνω-
σκόμενος, ἀλλὰ τοιοῦτος ὑπολαμβανόμενος οἷον ἂν παρ'
ἑτέρων ἀκούσωσιν. βούλομαι οὖν προδιαλεχθῆναι περί τ' e
ἐμαυτοῦ καὶ περὶ τῶν οὕτω πρός με διακειμένων, ἵν', ἤν πως οἷός τε γένωμαι, τοὺς μὲν παύσω βλασφημοῦντας, τοὺς δ' εἰδέναι ποιήσω περὶ [l] ἃ τυγχάνω διατρίβων· ἢν γὰρ ταῦτα τῷ λόγῳ δυνηθῶ διοικῆσαι κατὰ τρόπον, ἐλ- 234
πίζω τὸν ἐπίλοιπον χρόνον αὐτός τε ἀλύπως διάξειν, καὶ τῷ λόγῳ τῷ μέλλοντι ῥηθήσεσθαι τοὺς παρόντας μᾶλλον προσέξειν τὸν νοῦν.

Οὐκ ὀκνήσω δὲ κατειπεῖν οὔτε νῦν τὴν [m] ἐγγιγνομένην ἐν τῇ διανοίᾳ [n] μοι ταραχήν, οὔτε τὴν ἀτοπίαν ὧν ἐν τῷ παρόντι τυγχάνω γιγνώσκων, οὔτ' εἴ τι πράττω τῶν δεόντων. ἐγὼ γὰρ μετεσχηκὼς τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, ὧν

[f] ἕνεκεν G. vulg. ἕνεκα.

[g] δειχθήσεσθαι λόγος G. vulg. λόγος λεχθήσεσθαι.

[h] διαδεδομένων G. ceteri διδομένων.

[i] περί τε τῶν G. vulg. περὶ τῶν.

[k] Post μᾶλλον deletæ in G. litteræ duæ vel tres.

[l] ἃ τυγχάνω διατρίβων G. vulg. ἃ προαιρούμενος τυγχάνω διατρίβειν.

[m] ἐγγιγνομένην G. vulg. γενομένην.

[n] μοι—ὄν G. vulg. μου—ἤν.

ἅπαντες ἂν εὔξαιντο μεταλαβεῖν, πρῶτον μὲν τῆς περὶ
τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὑγιείας οὐχ ὡς [o] ἔτυχον, ἀλλ' b
ἐναμίλλως τοῖς μάλιστα περὶ ἑκάτερον τούτων [p] εὐτυχη-
10 κόσιν, ἔπειτα τῆς περὶ τὸν βίον εὐπορίας, [q] ὥστε μηδενὸς
πώποτ' ἀπορῆσαι τῶν μετρίων μηδ' ὧν ἄνθρωπος ἂν νοῦν
ἔχων ἐπιθυμήσειεν, [r] ἔτι τοῦ μὴ τῶν καταβεβλημένων εἶς
εἶναι μηδὲ τῶν κατημελημένων, ἀλλ' ἐκείνων περὶ ὧν οἱ
χαριέστατοι τῶν Ἑλλήνων καὶ μνησθεῖεν ἂν καὶ δια- c
11 λεχθεῖεν ὡς σπουδαίων ὄντων, τούτων ἁπάντων μοι συμ-
βεβηκότων τῶν μὲν ὑπερβαλλόντως τῶν δ' ἐξαρκούντως
οὐκ ἀγαπῶ ζῶν ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' [s] οὕτω μοι τὸ γῆρας
ἐστὶ δυσάρεστον καὶ μικρολόγον καὶ μεμψίμοιρον, ὥστε
πολλάκις ἤδη [t] τήν τε φύσιν τὴν ἐμαυτοῦ κατεμεμψά-
μην, [u] ἧς οὐδεὶς ἄλλος καταπεφρόνηκε, καὶ τὴν [x] τύχην
12 ὠδυράμην, ταύτῃ μὲν οὐδὲν ἔχων [y] ἐπικαλεῖν ἄλλο πλὴν
ὅτι περὶ τὴν φιλοσοφίαν ἣν [z] προειλόμην ἀτυχίαι τινές d
[a] μοι καὶ συκοφαντίαι γεγόνασι, τὴν δὲ φύσιν εἰδὼς
πρὸς μὲν τὰς πράξεις ἀῤῥωστοτέραν καὶ μαλακωτέραν
οὖσαν τοῦ δέοντος, πρὸς δὲ τοὺς λόγους [b] οὐ τελείαν οὔτε
πανταχῇ χρησίμην, ἀλλὰ δοξάσαι μὲν περὶ ἑκάστου τὴν
ἀλήθειαν μᾶλλον δυναμένην τῶν εἰδέναι φασκόντων, εἰ-
πεῖν δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων [c] ἐν συλλόγῳ πολλῶν
[[d] παῤῥησίᾳ] ἀνθρώπων ἁπασῶν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀπολε- e
13 λειμμένην. οὕτω γὰρ ἐνδεὴς ἀμφοτέρων ἐγενόμην τῶν με-
γίστην δύναμιν ἐχόντων παῤ ἡμῖν, φωνῆς ἱκανῆς καὶ

[o] ἔτυχον G. vulg. ἔτυχεν.
[p] εὐτυχηκόσιν G. vulg. ηὐτυχηκόσιν.
[q] ὥστε G. vulg. οὕτως ὥστε.
[r] ἔτι τοῦ G. vulg. ἔτι δὲ τοῦ.
[s] οὕτω μοι τὸ] οὕτω τὸ G.
[t] τήν τε G. ceteri τὴν μέν.
[u] ἧς] ὡς G.
[x] τύχην] ψυχην G.
[y] ἐπικαλεῖν G. vulg. ἐγκαλεῖν.
[z] προειλόμην] προσειλόμην pr. G.
[a] μοι] om. G.
[b] οὐ τελείαν] om. pr. G.
[c] ἐν] om. G.
[d] παῤῥησίᾳ] Delet H. Wolfius, post illa εἰπεῖν ponit Coraës.

τόλμης, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν πολιτῶν· ὧν οἱ μὴ τυχόντες ἀτιμότεροι [e]περιέρχονται [f]πρὸς τὸ δοκεῖν ἄξιοί τινος εἶναι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ· τοῖς μὲν 235
γὰρ ἐκτίσειν τὸ καταγνωσθὲν ἐλπίδες ὕπεισιν, οἱ δ'
14 οὐδέποτ' ἂν τὴν φύσιν μεταβάλοιεν. Οὐ μὴν ἐπὶ τούτοις ἀθυμήσας περιεῖδον ἐμαυτὸν ἄδοξον οὐδ' ἀφανῆ παντάπασι γενόμενον, ἀλλ' [g]ἐπειδὴ τοῦ πολιτεύεσθαι διήμαρτον, ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ πονεῖν καὶ γράφειν ἃ διανοηθείην κατέφυγον, οὐ περὶ μικρῶν τὴν προαίρεσιν [h]ποιούμενος, οὐδὲ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, οὐδὲ περὶ b
ὧν ἄλλοι τινὲς ληροῦσιν, ἀλλὰ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ βασιλικῶν καὶ πολιτικῶν πραγμάτων, δι' ἃ προσήκειν
[i]ᾠόμην μοι τοσούτῳ μᾶλλον τιμᾶσθαι τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων, [k]ὅσῳ περ περὶ μειζόνων καὶ καλλιόνων ἢ
15 κεῖνοι τοὺς λόγους ἐποιούμην. ὧν οὐδὲν ἡμῖν ἀποβέβηκεν. καίτοι πάντες ἴσασι τῶν μὲν ῥητόρων [l]τοὺς πολλοὺς οὐχ ὑπὲρ τῶν τῇ πόλει συμφερόντων, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν αὐτοὶ λήψεσθαι προσδοκῶσι, δημηγορεῖν τολμῶντας, ἐμὲ δὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς οὐ μόνον τῶν κοινῶν ἀπεχομένους μᾶλλον τῶν c
ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων εἰς τὰς τῆς πόλεως χρείας ὑπὲρ τὴν δύναμιν τὴν [m]ἡμετέραν αὐτῶν δαπανωμένους·
16 ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἢ λοιδορουμένους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις περὶ [n]μεσεγγυώματος σφίσιν αὐτοῖς ἢ λυμαινομένους τοὺς συμμάχους ἢ τῶν ἄλλων [o]ὃν ἂν τύχωσι συκοφαντοῦντας, ἐμὲ δὲ τῶν λόγων [p]ἡγεμόνα τούτων γεγενημένον τῶν

[e] περιέρχονται G. vulg. γίγνονται.
[f] πρὸς τὸ δοκεῖν G. vulg. πρὸς τῷ μὴ δοκεῖν.
[g] ἐπειδὴ τοῦ πολιτεύεσθαι G. ceteri ἐπεὶ πεπολιτεῦσθαι.
[h] ποιούμενος G. vulg. αἱρούμενος.
[i] ᾠόμην G. vulg. ᾤμην.
[k] ὅσῳ περ περὶ G. vulg. ὅσῳ περί.
[l] τοὺς πολλοὺς G. vulg. πολλούς.
[m] ἡμετέραν αὐτῶν δαπανωμένους G. vulg. ἡμετέραν δαπανωμένους.
[n] μεσεγγυώματος G. vulg. μεσεγγυημάτων.
[o] ὃν G. vulg. ὧν.
[p] ἡγεμόνα τούτων G. vulg. τούτων ἡγεμόνα.

παρακαλούντων τοὺς Ἕλληνας ἐπί τε τὴν ὁμόνοιαν τὴν
πρὸς [q] ἀλλήλους καὶ τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβά- d
17 ρους, καὶ τῶν συμβουλευόντων ἀποικίαν ἐκπέμπειν κοινῇ
[r] πάντας ἡμᾶς ἐπὶ τοσαύτην χώραν καὶ τοιαύτην, περὶ
ἧς ὅσοι περ ἀκηκόασιν ὁμολογοῦσιν ἡμᾶς τε, εἰ σωφρο-
νήσαιμεν καὶ παυσαίμεθα τῆς πρὸς ἀλλήλους μανίας,
[s] ταχέως ἂν ἄνευ πόνων καὶ κινδύνων κατασχεῖν αὐτήν,
ἐκείνην τε ῥᾳδίως ἂν ἅπαντας δέξασθαι τοὺς ἐνδεεῖς
ἡμῶν ὄντας τῶν ἐπιτηδείων· ὧν πράξεις, εἰ πάντες συν-
ελθόντες ζητοῖεν, οὐδέποτ' ἂν εὕροιεν καλλίους οὐδὲ μεί- e
ζους οὐδὲ μᾶλλον ἅπασιν ἡμῖν συμφερούσας.

18 Ἀλλ' ὅμως οὕτω πολὺ τῇ διανοίᾳ διεστώτων ἡμῶν,
καὶ τοσούτῳ σπουδαιοτέραν ἐμοῦ πεποιημένου τὴν αἵρεσιν, 236
οὐ δικαίως οἱ πολλοὶ περὶ ἡμῶν ὑπειλήφασιν, ἀλλὰ [t] τα-
ραχωδῶς καὶ παντάπασιν ἀλογίστως. τῶν μὲν [u] γὰρ
ῥητόρων τὸν τρόπον ψέγοντες προστάτας αὐτοὺς τῆς πό-
λεως ποιοῦνται καὶ κυρίους [x] ἁπάντων καθιστᾶσιν, ἐμοῦ
δὲ τοὺς λόγους ἐπαινοῦντες αὐτῷ μοι φθονοῦσι, [y] δι' οὐδὲν
ἕτερον ἢ διὰ τούτους οὓς ἀποδεχόμενοι τυγχάνουσιν· οὕ-
τως ἀτυχῶς φέρομαι παρ' αὐτοῖς.

19 Καὶ τί δεῖ θαυμάζειν [z] τῶν [a] πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπερο- b
χὰς οὕτω διακεῖσθαι πεφυκότων, ὅπου καὶ τῶν οἰομένων
διαφέρειν καὶ ζηλούντων ἐμὲ καὶ μιμεῖσθαι γλιχομένων
[b] τινὲς ἔτι δυσμενέστερον [c] ἔχουσί μοι τῶν ἰδιωτῶν· ὧν τί-

[q] ἀλλήλους] τοὺς Ἕλληνας G.

[r] πάντας ἡμᾶς ἐπὶ τοσαύτην χώραν καὶ τοιαύτην G. vulg. πάντας ἐπὶ τοιαύτην χώραν καὶ τοσαύτην.

[s] ταχέως ἂν ἄνευ G. vulg. ταχέως ἄνευ.

[t] ταραχωδῶς—ἀλογίστως G. vulg. ταραχώδη—ἀλόγιστον.

[u] γὰρ ῥητόρων G. vulg. γὰρ ἄλλων ῥητόρων.

[x] ἁπάντων G. ceteri αὐτούς.

[y] δι' οὐδὲν] om. pr. G.

[z] τῶν] om. pr. G.

[a] πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπεροχὰς οὕτω διακεῖσθαι πεφυκότων G. vulg. οὕτω διακεῖσθαι πεφυκότων πρὸς ἁπάσας τὰς ὑπεροχάς.

[b] τινὲς] om. pr. G.

[c] ἔχουσί μοι G. vulg. ἔχουσι.

νας ἄν τις εὕροι πονηροτέρους (εἰρήσεται γάρ, εἰ [d] καί τισι δόξω νεώτερα καὶ βαρύτερα λέγειν τῆς ἡλικίας), οἵτινες οὔτε φράζειν οὐδὲν μέρος ἔχοντες τοῖς μαθηταῖς τῶν εἰρημένων ὑπ' ἐμοῦ, τοῖς τε λόγοις παραδείγμασι χρώμενοι τοῖς ἐμοῖς καὶ ζῶντες ἐντεῦθεν τοσούτου δέουσι χάριν [e] ἔχειν τούτων, ὥστ' οὐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν ἐθέλουσιν, ἀλλ' ἀεί τι φλαῦρον περὶ ἐμοῦ λέγουσιν. c

20 Ἕως μὲν οὖν τοὺς λόγους [f] μου ἐλυμαίνοντο, παραναγιγνώσκοντες ὡς δυνατὸν κάκιστα τοῖς ἑαυτῶν καὶ διαιροῦντες οὐκ ὀρθῶς καὶ κατακνίζοντες καὶ πάντα τρόπον διαφθείροντες, οὐδὲν ἐφρόντιζον τῶν ἀπαγγελλομένων, ἀλλὰ ῥᾳθύμως εἶχον· μικρὸν δὲ πρὸ τῶν Παναθη-
21 ναίων τῶν μεγάλων ἠχθέσθην δι' αὐτούς. ἀπαντήσαντες d γάρ [g] τινές μοι τῶν ἐπιτηδείων ἔλεγον ὡς ἐν τῷ Λυκείῳ συγκαθεζόμενοι τρεῖς ἢ τέτταρες τῶν ἀγελαίων σοφιστῶν καὶ πάντα φασκόντων εἰδέναι καὶ ταχέως παντα χοῦ γιγνομένων διαλέγοιντο περί τε τῶν ἄλλων ποιητῶν καὶ τῆς Ἡσιόδου καὶ [h] τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, οὐδὲν μὲν παρ' αὐτῶν λέγοντες, τὰ δ' ἐκείνων ῥαψῳδοῦντες καὶ τῶν e πρότερον ἄλλοις τισὶν εἰρημένων τὰ χαριέστατα μνημο-
22 νεύοντες· ἀποδεξαμένων δὲ τῶν περιεστώτων τὴν διατριβὴν αὐτῶν ἕνα τὸν [i] τολμηρότατον ἐπιχειρῆσαι [k] ἐμὲ διαβάλλειν, λέγοντ' ὡς ἐγὼ πάντων καταφρονῶ τῶν τοιούτων, καὶ τάς τε φιλοσοφίας τὰς τῶν ἄλλων καὶ τὰς 237
παιδείας ἁπάσας ἀναιρῶ, καὶ φημὶ πάντας ληρεῖν πλὴν τοὺς μετεσχηκότας τῆς ἐμῆς διατριβῆς· τούτων δὲ ῥηθέν-

[d] καί τισι G. ceteri καί τι.
[e] ἔχειν τούτων ὥστ' G. vulg. ἔχειν ὥστ'.
[f] μου G. vulg. ἡμῶν.
[g] τινές μοι G. vulg. μοί τινες.
[h] τῆς Ἡσιόδου καὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως G. vulg. τῶν Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου ποιήσεων.
[i] τολμηρότατον ἐπιχειρῆσαι G. vulg. τολμηρότατον ἐκείνων ἐπιχειρῆσαι.
[k] ἐμὲ] Libri με.

των ἀηδῶς τινὰς τῶν παρόντων διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς·
23 [l] ὡς μὲν οὖν ἐλυπήθην καὶ συνεταράχθην ἀκούσας [m] ἀπο-
δέξασθαί τινας τοὺς λόγους [n] τούτους, οὐκ ἂν δυναίμην
εἰπεῖν· ὤμην γὰρ οὕτως ἐπιφανὴς εἶναι τοῖς ἀλαζονευο-
μένοις πολεμῶν καὶ περὶ ἐμαυτοῦ μετρίως διειλεγμένος, b
μᾶλλον δὲ ταπεινῶς, ὥστε [o] μηδέν' ἄν ποτε γενέσθαι πι-
στὸν τῶν λεγόντων ὡς ἐγὼ τοιαύταις ἀλαζονείαις ἐχρη-
24 σάμην. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀλόγως ὠδυράμην ἐν ἀρχῇ τὴν
ἀτυχίαν τὴν [p] παρακολουθοῦσάν μοι πάντα τὸν χρόνον ἐν
τοῖς τοιούτοις· αὕτη γάρ ἐστιν αἰτία καὶ τῆς ψευδολο-
γίας τῆς [q] περὶ ἐμὲ γιγνομένης καὶ τῶν διαβολῶν καὶ
τοῦ φθόνου καὶ τοῦ μὴ δύνασθαί με τυχεῖν τῆς δόξης ἧς
ἄξιός εἰμι, [r] μηδὲ τῆς ὁμολογουμένης, μηδ' ἣν ἔχουσί τι- c
νες τῶν πεπλησιακότων [s] μοι καὶ πανταχῇ τεθεωρηκότων
ἡμᾶς. Ταῦτα μὲν οὖν οὐχ οἷόν τ' ἄλλως ἔχειν, ἀλλ'
25 ἀνάγκη στέργειν τοῖς ἤδη συμβεβηκόσι· πολλῶν δέ μοι
λόγων ἐφεστώτων, ἀπορῶ πότερον [t] ἀντικατηγορῶ τῶν εἰ-
θισμένων ἀεί τι ψεύδεσθαι περὶ [u] ἐμοῦ καὶ λέγειν ἀνεπι-
τήδειον [x τολμώντων]. ἀλλ' εἰ φανείην σπουδάζων καὶ
πολλοὺς λόγους ποιούμενος περὶ ἀνθρώπων οὓς οὐδεὶς d
ὑπείληφεν ἀξίους εἶναι λόγου, δικαίως ἂν μωρὸς εἶναι
26 δοκοίην. ἀλλὰ τούτους [y] ὑπεριδὼν ἀπολογῶμαι πρὸς τοὺς
ἀδίκως μοι τῶν ἰδιωτῶν φθονοῦντας, [z] καὶ πειρῶμαι δι-

[l] ὡς—ἀκούσας] om. pr. G.
[m] ἀποδέξασθαι] ἀναλέξασθαι G.
[n] τούτους οὐκ G. vulg. τούτους εἶναι ἐμοὺς οὐκ.
[o] μηδέν' ἄν ποτε G. vulg. μηδένα ποτε.
[p] παρακολουθοῦσαν—χρόνον ἐν τοῖς G. ceteri παρακολουθήσασαν—χρόνον τοῖς.
[q] περὶ ἐμὲ] περι με G.
[r] μηδὲ τῆς ὁμολογουμένης] μηδὲ ὁμολογουμένης G.
[s] μοι G. vulg. ἐμοί.
[t] ἀντικατηγορῶ G. ceteri ἀντικατηγορῶν.
[u] ἐμοῦ] μου G.
[x] τολμώντων] om. pr. G.
[y] ὑπεριδὼν ἀπολογῶμαι πρὸς τοὺς ἀδίκως μοι τῶν ἰδιωτῶν φθονοῦντας G. vulg. ὑπεριδὼν ὡς φθονοῦντας.
[z] καὶ πειρῶμαι G. vulg. πειρῶμαι.

δάσκειν αὐτοὺς ὡς οὐ δικαίως οὐδὲ προσηκόντως περὶ ἐμοῦ ταύτην ἔχουσι τὴν γνώμην; καὶ τίς οὐκ ἂν καταγνοίη μου πολλὴν ἄνοιαν, εἰ τοὺς μηδὲν δι' ἕτερον δυσκόλως πρός με διακειμένους [a] ἢ διὰ τὸ δοκεῖν χαριέντως εἰρηκέναι περί τινων, τούτους οἰηθείην ὁμοίως διαλεχθεὶς ὥσπερ πρότερον παύσειν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις λυπουμένους, ἀλλ' e οὐ μᾶλλον ἀλγήσειν, ἄλλως τε [b] κἂν φανῶ μηδὲ νῦν πω
27 τηλικοῦτος ὢν [c] πεπαυμένος παραληρῶν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο ποιεῖν οὐδεὶς ἄν μοι συμβουλεύσειεν, ἀμελήσαντι 238
τούτων [d] καὶ μεταξὺ καταβαλόντι περαίνειν τὸν λόγον, ὃν προήρημαι βουλόμενος ἐπιδεῖξαι τὴν πόλιν ἡμῶν πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν γεγενημένην τοῖς Ἕλλησιν ἢ τὴν Λακεδαιμονίων· εἰ γὰρ τοῦτο ἤδη [e] ποιοίην μήτε τέλος ἐπιθεὶς τοῖς γεγραμμένοις μήτε συγκλείσας τὴν ἀρχὴν τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων τῇ τελευτῇ τῶν ἤδη προειρημένων, ὅμοιος ἂν εἶναι δόξαιμι τοῖς εἰκῇ καὶ φορτικῶς καὶ χύδην ὅ τι ἂν ἐπέλθῃ λέγουσιν· ἃ φυλακτέον ἡμῖν ἐστίν. b
28 Κράτιστον οὖν ἐξ ἁπάντων τούτων, περὶ ὧν [f] τὸ τελευταῖόν με διέβαλλον ἀποφηνάμενον ἃ δοκεῖ μοι, τότ' ἤδη λέγειν περὶ ὧν ἐξ ἀρχῆς [g] διενοήθην· οἶμαι γάρ, ἣν ἐξενέγκω γράψας καὶ ποιήσω φανερὰν ἣν ἔχω γνώμην περί τε τῆς παιδείας καὶ τῶν ποιητῶν, παύσειν αὐτοὺς ψευδεῖς πλάττοντας αἰτίας καὶ λέγοντας ὅ τι ἂν τύχωσιν.
29 [h] Τῆς μὲν οὖν παιδείας τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης τοσούτου δέω καταφρονεῖν, ὥστε καὶ τὴν ἐφ' ἡμῶν κατασταθεῖσαν ἐπαινῶ, λέγω δὲ τήν τε γεωμετρίαν

[a] ἢ διὰ τὸ G. vulg. ἢ τό.
[b] κἂν G. vulg. ἂν καί.
[c] πεπαυμένος G. vulg. μή.
[d] καὶ μεταξὺ καταβαλόντι G. ceteri καὶ καταβάλλοντι.
[e] ποιοίην G. ceteri ποιοίμην.
[f] τὸ τελευταῖον——λέγειν περὶ ὧν] Hæc restitui inventa in G.
[g] διενοήθην· οἶμαι G. vulg. διενοήθην εἰπεῖν· οἶμαι.
[h] Τῆς μὲν——εἶναι φήσειεν] Hæc quoque e G. addidi.

καὶ τὴν ἀστρολογίαν καὶ τοὺς διαλόγους τοὺς ἐριστικοὺς καλουμένους, οἷς οἱ μὲν νεώτεροι μᾶλλον χαίρουσι τοῦ δέοντος, τῶν δὲ πρεσβυτέρων οὐδεὶς ἔστιν ὅστις ἀνεκτοὺς
30 αὐτοὺς εἶναι φήσειεν. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ τοῖς ὡρμημένοις ἐπὶ ταῦτα [i] παρακελεύομαι πονεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν ἅπασι τούτοις, λέγων ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο [k] δύναται c
τὰ μαθήματα ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει
31 γε τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων. τοῖς μὲν οὖν τηλικούτοις οὐδέποτ' ἂν εὑρεθῆναι νομίζω διατριβὰς ὠφελιμωτέρας τούτων οὐδὲ μᾶλλον πρεπούσας· τοῖς δὲ πρεσβυτέροις καὶ τοῖς εἰς ἄνδρας δεδοκιμασμένοις οὐκέτι φημὶ τὰς μελέτας ταύτας ἁρμόττειν. ὁρῶ γὰρ ἐνίους τῶν ἐπὶ τοῖς μαθήμασι τούτοις οὕτως [l] ἀπηκριβωμέ- d
νων ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν, οὔτ' εὐκαίρως ταῖς ἐπιστήμαις αἷς ἔχουσι χρωμένους, ἔν τε ταῖς ἄλλαις πραγματείαις ταῖς περὶ τὸν βίον ἀφρονεστέρους ὄντας
32 τῶν μαθητῶν· ὀκνῶ γὰρ εἰπεῖν τῶν οἰκετῶν. τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω καὶ περὶ τῶν δημηγορεῖν δυναμένων καὶ τῶν περὶ τὴν γραφὴν τὴν τῶν λόγων εὐδοκιμούντων, ὅλως [m] δὲ περὶ ἁπάντων τῶν [n] περὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπι- e
στήμας καὶ τὰς δυνάμεις διαφερόντων. οἶδα γὰρ καὶ τούτων τοὺς πολλοὺς οὔτε τὰ περὶ σφᾶς αὐτοὺς καλῶς [o] διῳκηκότας οὔτ' ἐν ταῖς ἰδίαις συνουσίαις ἀνεκτοὺς ὄντας, τῆς τε δόξης τῆς τῶν συμπολιτευομένων ὀλιγωροῦντας, ἄλλων τε πολλῶν καὶ μεγάλων ἁμαρτημάτων γέμοντας· ὥστ' οὐδὲ τούτους ἡγοῦμαι [p] μετέχειν τῆς ἕξεως 239

[i] παρακελεύομαι πονεῖν καὶ προσέχειν G. ceteri παρακελεύω μὴ πονεῖν καὶ μὴ προσέχειν.

[k] δύναται G. vulg. δυνήσεται.

[l] ἀπηκριβωμένων] ἀπηκριβωμένους G.

[m] δὲ περὶ G. vulg. δὲ καὶ περί.

[n] περὶ τὰς τέχνας καὶ] Hæc addidi e G.

[o] διῳκηκότας G. vulg. διοικήσαντας.

[p] μετέχειν G. vulg. μετασχεῖν.

33 περὶ ἧς ἐγὼ τυγχάνω διαλεγόμενος. Τίνας οὖν [q] καλῶ πεπαιδευμένους, ἐπειδὴ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς δυνάμεις ἀποδοκιμάζω; πρῶτον μὲν τοὺς καλῶς χρωμένους τοῖς πράγμασι τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προσπίπτουσι, καὶ τὴν δόξαν ἐπιτυχῆ τῶν καιρῶν ἔχοντας καὶ δυναμένην ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στοχάζεσθαι
34 τοῦ συμφέροντος· ἔπειτα τοὺς πρεπόντως καὶ δικαίως ὁμιλοῦντας τοῖς ἀεὶ πλησιάζουσι, καὶ τὰς μὲν τῶν ἄλ- b
λων ἀηδίας καὶ βαρύτητας εὐκόλως καὶ ῥᾳδίως φέροντας, σφᾶς δ' αὐτοὺς ὡς δυνατὸν [r] ἐλαφροτάτους καὶ μετριωτάτους τοῖς συνοῦσι παρέχοντας· [s] ἔτι τοὺς τῶν μὲν ἡδονῶν ἀεὶ κρατοῦντας, τῶν δὲ συμφορῶν μὴ λίαν ἡττωμένους, ἀλλ' ἀνδρωδῶς ἐν αὐταῖς διακειμένους καὶ
35 τῆς φύσεως ἀξίως ἧς μετέχοντες τυγχάνομεν· τέταρτον, ὅπερ μέγιστον, τοὺς μὴ διαφθειρομένους ὑπὸ τῶν εὐπρα- c
γιῶν μηδ' [t] ἐξισταμένους αὐτῶν μηδ' ὑπερηφάνους γιγνομένους, ἀλλ' ἐμμένοντας τῇ τάξει [u] τῇ τῶν εὖ φρονούντων, καὶ μὴ μᾶλλον χαίροντας τοῖς διὰ τύχην ὑπάρξασιν ἀγαθοῖς ἢ τοῖς διὰ τὴν αὐτῶν φύσιν καὶ φρόνησιν ἐξ ἀρ-
36 χῆς γιγνομένοις. τοὺς δὲ μὴ μόνον πρὸς ἓν τούτων [x] ἀλλὰ καὶ πρὸς ἅπαντα ταῦτα τὴν ἕξιν τῆς ψυχῆς εὐάρμοστον ἔχοντας, τούτους φημὶ καὶ φρονίμους εἶναι καὶ [y] τελέους ἄνδρας καὶ πάσας ἔχειν τὰς ἀρετάς. Περὶ μὲν οὖν τῶν πεπαιδευμένων [z] τυγχάνω ταῦτα γιγνώσκων. d

37 Περὶ δὲ τῆς Ὁμήρου [a] καὶ τῆς Ἡσιόδου καὶ τῆς τῶν ἄλλων ποιήσεως ἐπιθυμῶ μὲν εἰπεῖν (οἶμαι γὰρ ἂν παῦ-

[q] καλῶ G. vulg. ἔχω.
[r] ἐλαφροτάτους G. ceteri ἐλαφροτέρους.
[s] ἔτι τοὺς G. vulg. ἔτι δὲ τούς.
[t] ἐξισταμένους G. ceteri ἐξανισταμένους.
[u] τῇ τῶν G. vulg. τῶν.
[x] ἀλλὰ καὶ πρὸς G. vulg. ἀλλὰ πρός.
[y] τελέους G. vulg. τελείους.
[z] τυγχάνω ταῦτα γιγνώσκων G. vulg. ταῦτα γιγνώσκων τυγχάνω.
[a] καὶ τῆς Ἡσιόδου καὶ τῆς τῶν G. vulg. καὶ τῆς τῶν.

σαι τοὺς ἐν τῷ Λυκείῳ ραψῳδοῦντας [b] τἀκείνων καὶ [c] λη-
ροῦντας περὶ αὐτῶν), αἰσθάνομαι δ' ἐμαυτὸν ἔξω φερό-
μενον τῆς συμμετρίας τῆς συντεταγμένης τοῖς προοιμίοις.
38 [d] ἔστι δ' [e] ἀνδρὸς νοῦν ἔχοντος μὴ τὴν εὐπορίαν ἀγαπᾷν,
[f] ἣν ἔχῃ τις περὶ τῶν αὐτῶν πλείω τῶν ἄλλων εἰπεῖν,
ἀλλὰ τὴν εὐκαιρίαν διαφυλάττειν [g] ὑπὲρ ὧν ἂν ἀεὶ τυγ- e
χάνῃ διαλεγόμενος· ὅπερ ἐμοὶ ποιητέον ἐστίν. περὶ μὲν
οὖν τῶν ποιητῶν αὖθις ἐροῦμεν, ἢν μή με προανέλῃ τὸ γῆ-
ρας, [h] ἢ περὶ σπουδαιοτέρων πραγμάτων ἔχω τι λέγειν ἢ
τούτων. 240
39 Περὶ δὲ τῶν τῆς πόλεως εὐεργεσιῶν τῶν εἰς τοὺς Ἕλ-
ληνας ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους, οὐχ ὡς οὐ πλείους
ἐπαίνους πεποιημένος περὶ αὐτῆς ἢ σύμπαντες οἱ περὶ
τὴν ποίησιν καὶ τοὺς λόγους ὄντες· οὐ μὴν ὁμοίως καὶ
νῦν. τότε μὲν γὰρ [i] ἐν λόγοις [[k] τοῖς] περὶ ἑτέρων πρα-
γμάτων ἐμεμνήμην αὐτῆς, νῦν δὲ περὶ ταύτης τὴν ὑπόθε-
40 σιν ποιησάμενος. Οὐκ ἀγνοῶ δ' ἡλίκος ὢν ὅσον ἔργον
ἐνίσταμαι τὸ μέγεθος, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς καὶ πολλά- b
κις εἰρηκὼς ὅτι τὰ μὲν μικρὰ τῶν πραγμάτων ῥᾴδιον
τοῖς λόγοις αὐξῆσαι, τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι τῶν ἔργων
καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει χαλεπὸν ἐξισῶσαι τοὺς
41 ἐπαίνους. ἀλλ' [l] ὅμως οὐδὲν μᾶλλον [m] ἀποστατέον αὐ-
τῶν ἐστίν, ἀλλ' ἐπιτελεστέον, ἢν περ ἔτι ζῆν δυνηθῶμεν,
ἄλλως τε καὶ [n] πολλῶν με παροξυνόντων γράφειν αὐτόν,

[b] τἀκείνων G. vulg. τὰ ἐκείνων.
[c] ληροῦντας περὶ G. vulg. ληροῦντας τὰ περί.
[d] ἔστι] a correctore est in G.
[e] ἀνδρὸς] om. pr. G.
[f] ἣν ἔχῃ G. ceteri ἣν ἔχει.
[g] ὑπὲρ G. vulg. περί.
[h] ἢ περὶ—ἔχω τι G. vulg. περὶ γὰρ—ἔχομεν.
[i] ἐν λόγοις G. vulg. ἐν τοῖς λόγοις.
[k] [τοῖς] περὶ Coraës: libri περί.
[l] ὅμως] Accessit e G.
[m] αὐτῶν ἐστίν G. vulg. ἐστὶν αὐτῶν.
[n] πολλῶν με παροξυνόντων G. vulg. πολλῶν παροξυνόντων.

πρῶτον μὲν τῶν εἰθισμένων ἀσελγῶς κατηγορεῖν τῆς πό-
λεως ἡμῶν, ἔπειτα τῶν χαριέντως μὲν [o]ἀπειροτέρως c
δὲ καὶ [p]καταδεεστέρως ἐπαινούντων αὐτήν, ἔτι δὲ τῶν
42 ἑτέρων μᾶλλον [q]εὐλογεῖν τολμώντων οὐκ [r]ἀνθρωπίνως
ἀλλ' οὕτως ὥστε πολλοὺς ἀντιτάττεσθαι πρὸς αὐτούς,
πάντων δὲ μάλιστα τῆς ἡλικίας τῆς παρούσης, ἣ τοὺς
ἄλλους πέφυκεν ἀποτρέπειν· ἐλπίζω γάρ, ἢν μὲν κατ-
ορθώσω, μείζω λήψεσθαι δόξαν τῆς ὑπαρχούσης, ἢν δ'
ἐνδεέστερον τύχω διαλεχθείς, πολλῆς συγγνώμης τεύξε-
σθαι παρὰ τῶν ἀκουόντων.

43 Ἃ μὲν οὖν [s]ἐβουλήθην καὶ περὶ ἐμαυτοῦ καὶ περὶ τῶν d
ἄλλων ὥσπερ χορὸς πρὸ τοῦ ἀγῶνος προαναβαλέσθαι,
ταῦτά ἐστιν. Ἡγοῦμαι δὲ χρῆναι τοὺς βουλομένους ἐγ-
κωμιάσαι τινὰ τῶν πόλεων ἀκριβῶς καὶ δικαίως μὴ μό-
νον [t]περὶ αὐτῆς ποιεῖσθαι τοὺς λόγους ἧς προῃρημένοι
τυγχάνουσιν, ἀλλ' ὥσπερ τὴν πορφύραν καὶ τὸν χρυσὸν
θεωροῦμεν καὶ δοκιμάζομεν ἕτερα παραδεικνύοντες τῶν e
καὶ τὴν ὄψιν ὁμοίαν ἐχόντων καὶ τῆς τιμῆς τῆς αὐτῆς
44 ἀξιουμένων, οὕτω καὶ [u]ταῖς πόλεσι παριστάναι, μὴ τὰς
μικρὰς ταῖς μεγάλαις, μηδὲ τὰς πάντα τὸν χρόνον ὑφ'
ἑτέραις οὔσας [x]ταῖς ἄρχειν εἰθισμέναις, μηδὲ τὰς σώζε- 241
σθαι δεομένας πρὸς τὰς σώζειν δυναμένας, ἀλλὰ τὰς
παραπλησίαν καὶ τὴν δύναμιν ἐχούσας καὶ περὶ τὰς
αὐτὰς πράξεις γεγενημένας καὶ ταῖς ἐξουσίαις ὁμοίαις
κεχρημένας· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τῆς ἀληθείας τύ-
45 χοιεν. ἤν δή τις ἡμᾶς τὸν τρόπον τοῦτον σκοπῆται καὶ

[o] ἀπειροτέρως G. vulg. ἀπείρως.
[p] καταδεεστέρως] καταδεέστερον G.
[q] εὐλογεῖν G. vulg. εὖ λέγειν.
[r] ἀνθρωπίνως] ἀπανθρωπίνως G.
[s] ἐβουλήθην G. vulg. ἠβουλήθην.
[t] περὶ αὐτῆς ποιεῖσθαι G. vulg. ποιεῖσθαι περὶ αὐτῆς.
[u] ταῖς πόλεσι] Malim τὰς πόλεις ταῖς πόλεσι.
[x] ταῖς ἄρχειν G. vulg. ταῖς πάντα τὸν χρόνον ἄρχειν.

[y] παραβάλλῃ μὴ πρὸς τὴν τυχοῦσαν πόλιν ἀλλὰ πρὸς τὴν
Σπαρτιατῶν, ἣν οἱ μὲν πολλοὶ μετρίως ἐπαινοῦσιν, ἔνιοι b
δέ τινες ὥσπερ τῶν ἡμιθέων ἐκεῖ [z] πεπολιτευμένων μέμνηνται περὶ αὐτῶν, φανησόμεθα καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς
πράξεσι καὶ ταῖς [a] εὐεργεσίαις ταῖς περὶ τοὺς Ἕλληνας
πλέον ἀπολελοιπότες αὐτοὺς ἢ [b] κεῖνοι τοὺς ἄλλους.

46 Τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς ἀγῶνας τοὺς ὑπὲρ τῶν Ἑλλή-
νων [c] γεγενημένους ὕστερον ἐροῦμεν, νῦν δὲ ποιήσομαι περὶ
ἐκείνων τοὺς λόγους ἀρξάμενος, ἐπειδὴ κατέσχον τὰς πό- c
λεις τὰς [d] Ἀχαιΐδας καὶ πρὸς Ἀργείους καὶ Μεσση-
νίους διείλοντο τὴν χώραν· ἐντεῦθεν γὰρ προσήκει διαλέ-
γεσθαι περὶ αὐτῶν. Οἱ μὲν τοίνυν ἡμέτεροι πρόγονοι
φανήσονται τήν τε πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὁμόνοιαν καὶ τὴν
πρὸς τοὺς βαρβάρους ἔχθραν, ἣν παρέλαβον ἐκ τῶν Τρωϊ-
47 κῶν, διαφυλάττοντες καὶ μένοντες ἐν τοῖς αὐτοῖς. καὶ
πρῶτον μὲν τὰς Κυκλάδας νήσους, περὶ ἃς ἐγένοντο πολ-
λαὶ πραγματεῖαι κατὰ τὴν Μίνω τοῦ Κρητὸς δυναστείαν,
ταύτας τὸ τελευταῖον ὑπὸ Καρῶν κατεχομένας, ἐκβα- d
λόντες ἐκείνους οὐκ ἐξιδιώσασθαι τὰς χώρας ἐτόλμησαν,
ἀλλὰ τοὺς μάλιστα βίου τῶν Ἑλλήνων δεομένους κατῴ-
48 κισαν εἰς αὐτάς· καὶ μετὰ ταῦτα πολλὰς πόλεις ἐφ'
[e] ἑκατέρας [f] τῶν ἠπείρων καὶ μεγάλας ἔκτισαν, καὶ τοὺς
μὲν βαρβάρους [g] ἀνέστειλαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τοὺς δ'
Ἕλληνας ἐδίδαξαν ὃν τρόπον διοικοῦντες τὰς αὐτῶν πα-
τρίδας καὶ πρὸς οὓς πολεμοῦντες [h] μεγάλην ἂν τὴν Ἑλ-

[y] παραβάλλῃ G. vulg. παραβάλῃ.
[z] πεπολιτευμένων] Immo πολιτευομένων.
[a] εὐεργεσίαις G. vulg. εὐπραγίαις.
[b] κεῖνοι G. vulg. ἐκεῖνοι.
[c] γεγενημένους G. vulg. γενομένους.
[d] Ἀχαιΐδας G. vulg. Ἀχαΐδας.
[e] ἑκατέρας] Libri ἑκάτερα.
[f] τῶν ἠπείρων G. vulg. τῆς ἠπείρου.
[g] ἀνέστειλαν G. vulg. ἀνέστησαν.
[h] μεγάλην ἂν τὴν G. vulg. μεγάλην τήν.

49 λάδα ποιήσειαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ περὶ τὸν αὐτὸν χρό- c
νον τοσοῦτον ἀπέσχον τοῦ πράττειν τι τῶν αὐτῶν τοῖς
ἡμετέροις καὶ τοῦ τοῖς μὲν βαρβάροις πολεμεῖν τοὺς δ'
Ἕλληνας εὐεργετεῖν, ὥστ' οὐδ' ἡσυχίαν ἄγειν ἠθέλησαν,
ἀλλ' ἔχοντες πόλιν ἀλλοτρίαν καὶ χώραν οὐ μόνον ἱκα-
νήν, ἀλλ' ὅσην οὐδεμία πόλις τῶν Ἑλληνίδων, οὐκ ἔστερ- 242
50 ξαν ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ μαθόντες ἐξ αὐτῶν τῶν συμβεβη-
κότων κατὰ μὲν τοὺς νόμους τάς τε πόλεις καὶ τὰς
χώρας τούτων εἶναι δοκούσας τῶν ὀρθῶς καὶ νομίμως
κτησαμένων, κατὰ δὲ τὴν ἀλήθειαν τούτων γιγνομένας
τῶν τὰ περὶ τὸν πόλεμον [i] μάλιστ' ἀσκούντων καὶ νικᾶν
[k] ἐν ταῖς μάχαις τοὺς πολεμίους δυναμένων, ταῦτα δια- b
νοηθέντες, ἀμελήσαντες γεωργιῶν καὶ τεχνῶν καὶ τῶν
ἄλλων ἁπάντων, οὐδὲν ἐπαύοντο κατὰ μίαν ἑκάστην τῶν
πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πολιορκοῦντες καὶ κακῶς
ποιοῦντες, [l] ἕως ἁπάσας κατεστρέψαντο πλὴν τῆς Ἀρ-
51 γείων. Συνέβαινεν οὖν ἐξ ὧν μὲν ἡμεῖς [m] ἐπράττομεν,
[n] αὐξάνεσθαί τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπην κρείττω
γίγνεσθαι τῆς Ἀσίας, καὶ πρὸς τούτοις τῶν μὲν Ἑλλή-
νων τοὺς ἀποροῦντας πόλεις λαμβάνειν καὶ χώρας, τῶν
δὲ βαρβάρων τοὺς εἰθισμένους ὑβρίζειν [o] ἐκπίπτειν ἐκ τῆς c
αὐτῶν καὶ φρονεῖν ἔλαττον ἢ πρότερον· ἐξ ὧν δὲ Σπαρ-
τιᾶται, τὴν ἐκείνων μόνην μεγάλην γίγνεσθαι, καὶ πασῶν
μὲν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ἄρχειν, ταῖς [p] δ' ἄλλαις
φοβερὰν εἶναι καὶ πολλῆς θεραπείας τυγχάνειν παρ' αὐ-
52 τῶν. ἐπαινεῖν μὲν οὖν δίκαιόν ἐστι τὴν τοῖς ἄλλοις πολ-

[i] μάλιστ' G. vulg. κάλλιστα.

[k] ἐν ταῖς μάχαις τοὺς πολεμίους G. vulg. τοὺς πολεμίους ἐν ταῖς μάχαις.

[l] ἕως ἁπάσας κατεστρέψαντο G. ceteri καὶ καταστρέψαντες.

[m] ἐπράττομεν] πράττομεν pr. G.

[n] αὐξάνεσθαί τε G. vulg. αὐξάνεσθαι.

[o] ἐκπίπτειν ἐκ τῆς G. vulg. ἐκπίπτειν τῆς.

[p] δ' ἄλλαις φοβερὰν G. ceteri ἄλλαις φανεράν.

λῶν ἀγαθῶν αἰτίαν [q]γεγενημένην, δεινὴν δὲ νομίζειν τὴν αὐτῇ τὰ συμφέροντα διαπραττομένην, καὶ φίλους μὲν ποιεῖσθαι τοὺς ὁμοίως αὑτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις χρωμέ- d
νους, φοβεῖσθαι δὲ καὶ δεδιέναι τοὺς πρὸς σφᾶς μὲν αὐτοὺς ὡς δυνατὸν οἰκειότατα διακειμένους, πρὸς δὲ τοὺς [r]ἄλλους ἀλλοτρίως καὶ πολεμικῶς τὴν αὑτῶν διοικοῦντας. Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν [s]ἑκατέρα τοῖν πολέοιν τοιαύτην ἐποιήσατο.

53 Χρόνῳ δ' ὕστερον γενομένου τοῦ Περσικοῦ πολέμου, καὶ Ξέρξου τοῦ τότε βασιλεύοντος τριήρεις μὲν συναγαγόντος [t]τριακοσίας καὶ χιλίας, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς [u]πεντακοσίας μὲν μυριάδας τῶν [x]ἁπάντων, ἑβδομή- e
κοντα δὲ τῶν μαχίμων, τηλικαύτῃ δὲ δυνάμει στρατεύ-
54 σαντος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, Σπαρτιᾶται μὲν ἄρχοντες Πελοποννησίων εἰς τὴν ναυμαχίαν τὴν ποιησασαν [y]ῥοπὴν ἅπαντος τοῦ πολέμου δέκα μόνον συνεβάλοντο τριήρεις, οἱ δὲ πατέρες ἡμῶν ἀνάστατοι [z]γενόμενοι καὶ τὴν πόλιν 243
ἐκλελοιπότες διὰ τὸ μὴ τετειχίσθαι κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πλείους ναῦς [a]παρέσχοντο καὶ μείζω δύναμιν ἐχού-
55 σας ἢ σύμπαντες οἱ συγκινδυνεύσαντες· καὶ στρατηγὸν οἱ μὲν Εὐρυβιάδην, ὃς εἰ τέλος ἐπέθηκεν οἷς διενοήθη πράττειν, οὐδὲν ἂν [b]ἐκώλυεν ἀπολωλέναι τοὺς Ἕλληνας, οἱ δ' ἡμέτεροι Θεμιστοκλέα τὸν ὁμολογουμένως ἅπασιν αἴτιον εἶναι δόξαντα καὶ τοῦ τὴν ναυμαχίαν γενέσθαι κατὰ b
τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
56 κατορθωθέντων. τεκμήριον δὲ μέγιστον· ἀφελόμενοι γὰρ

[q] γεγενημένην G. vulg. γενομένην.
[r] ἄλλους ἀλλοτρίως] ἄλλους ὡς δυνατὸν ἀλλοτρίως G.
[s] ἑκατέρα τοῖν πολέοιν G. vulg. ταῖν πολέοιν ἑκατέρα.
[t] τριακοσίας G. vulg. διακοσίας.
[u] πεντακοσίας μὲν μυριάδας G. vulg. πεντακοσίας μυριάδας.
[x] ἁπάντων G. vulg. πάντων.
[y] ῥοπὴν] τροπὴν G.
[z] γενόμενοι] γεγονασινμενο G.
[a] παρέσχοντο G. vulg. παρέσχον.
[b] ἐκώλυεν G. vulg. ἐκώλυσεν.

Λακεδαιμονίους τὴν ἡγεμονίαν οἱ συγκινδυνεύσαντες τοῖς ἡμετέροις παρέδοσαν. καίτοι τίνας ἄν τις κριτὰς ἱκανωτέρους ποιήσαιτο καὶ πιστοτέρους τῶν τότε πραχθέντων, ἢ τοὺς ἐν αὐτοῖς τοῖς [c] ἀγῶσι παραγενομένους; [d] τίνα δ' ἄν τις εὐεργεσίαν εἰπεῖν ἔχοι ταύτης μείζω τῆς ἅπασαν τὴν c Ἑλλάδα σῶσαι δυνηθείσης;

57 Μετὰ ταῦτα τοίνυν συνέβη κυρίαν ἑκατέραν [e] γενέσθαι τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν, ἣν ὁπότεροι ἂν κατάσχωσιν, ὑπηκόους ἕξουσι τὰς πλείστας τῶν πόλεων. ὅλως μὲν οὖν οὐδετέραν ἐπαινῶ· πολλὰ γὰρ ἄν τις αὐταῖς ἐπιτιμήσειεν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἐπιμέλειαν ταύτην οὐκ ἔλαττον αὐτῶν διηνέγκαμεν ἢ περὶ τὰς πρά-

58 ξεις τὰς ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένας. οἱ μὲν γὰρ ἡμέτεροι d πατέρες ἔπειθον τοὺς συμμάχους ποιεῖσθαι πολιτείαν [f] ταύτην, ἥνπερ αὐτοὶ διετέλουν ἀγαπῶντες· ὃ σημεῖόν ἐστιν εὐνοίας καὶ φιλίας, ὅταν τινὲς παραινῶσι τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι τούτοις, ἅπερ ἂν σφίσιν αὐτοῖς συμφέρειν ὑπολάβωσιν· Λακεδαιμόνιοι δὲ κατέστησαν οὔθ' ὁμοίαν τῇ παρ' αὐτοῖς οὔτε ταῖς ἄλλοθί που [g] γεγενημέναις, ἀλλὰ δέκα μόνους ἄνδρας κυρίους [h] ἑκάστης τῆς πόλεως ἐποίησαν, ὧν ἐπιχειρήσας ἄν τις κατηγορεῖν τρεῖς ἢ τέτ- e ταρας ἡμέρας συνεχῶς οὐδὲν ἂν μέρος εἰρηκέναι δόξειε τῶν

59 ἐκείνοις ἡμαρτημένων. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν διεξιέναι περὶ τῶν τοιούτων καὶ τοσούτων τὸ πλῆθος ἀνήκτόν ἐστιν· ὀλίγα δὲ [i] καθ' ἁπάντων εἰπεῖν, ἃ τοῖς ἀκούσασιν ὀργὴν 244 ἀξίαν [k] ἐμποιήσειεν ἂν τῶν πεπραγμένων, νεώτερος μὲν

[c] ἀγῶσι G. vulg. κινδύνοις.
[d] τίνα] τίς pr. G. omisso τις.
[e] γενέσθαι] εἶναι G.
[f] ταύτην G. vulg. τοιαύτην.
[g] γεγενημέναις G. vulg. γενομέναις.
[h] ἑκάστης τῆς πόλεως G. vulg. ἑκάστης πόλεως.
[i] καθ' ἁπάντων G. vulg. κατὰ πάντων.
[k] ἐμποιήσειεν ἂν G. vulg. ἐμποιήσουσι.

ὧν [l] ἴσως ἂν ἐξεῦρον, νῦν δ' οὐδὲν ἐπέρχεταί μοι τοιοῦτον,
60 [m] ἀλλ' ἅπερ ἅπασιν, ὅτι τοσοῦτον ἐκεῖνοι διήνεγκαν ἀνομίᾳ καὶ πλεονεξίᾳ τῶν προγεγενημένων, ὥστ' οὐ μόνον [n] αὐτοὺς ἀπώλεσαν καὶ τοὺς φίλους καὶ τὰς πατρίδας τὰς [o] αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμονίους πρὸς τοὺς συμμάχους [p] διαβαλόντες εἰς [q] τοιαύτας καὶ τοσαύτας συμφορὰς [r] εἰσέβαλον, ὅσας οὐδεὶς πώποτ' αὐτοῖς γενήσεσθαι b προσεδόκησεν.

61 Μάλιστα μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἄν τις δυνηθείη κατιδεῖν ὅσῳ μετριώτερον καὶ πραότερον ἡμεῖς τῶν πραγμάτων ἐπεμελήθημεν, δεύτερον δ' ἐκ τοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος· Σπαρτιᾶται μὲν γὰρ ἔτη δέκα μόλις ἐπεστάτησαν αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ πέντε καὶ ἑξήκοντα συνεχῶς κατέσχομεν τὴν ἀρχήν. καίτοι πάντες ἴσασι τὰς πόλεις τὰς [s] ὑφ' ἑτέροις c γιγνομένας, ὅτι πλεῖστον χρόνον τούτοις παραμένουσιν ὑφ' ὧν ἂν ἐλάχιστα κακὰ πάσχουσαι τυγχάνωσιν.

62 Ἐκ τούτων τοίνυν ἀμφότεραι μισηθεῖσαι κατέστησαν εἰς πόλεμον καὶ ταραχήν, ἐν ᾗ τὴν μὲν ἡμετέραν εὕροι τις ἄν, ἀπάντων αὐτῇ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐπιθεμένων, ἔτη δέκα τούτοις ἀντισχεῖν δυνηθεῖσαν, Λακεδαιμονίους δὲ κρατοῦντας ἔτι [t] κατὰ γῆν, πρὸς Θηβαίους d μόνους πολεμήσαντας καὶ μίαν μάχην ἡττηθέντας, ἁπάντων ἀποστερηθέντας ὧν εἶχον, καὶ παραπλησίαις ἀτυ-
63 χίαις χρησαμένους καὶ συμφοραῖς αἷσπερ ἡμεῖς, καὶ πρὸς τούτοις τὴν μὲν ἡμετέραν πόλιν [u] ἐλάττοσιν ἔτεσιν

[l] ἴσως ἂν ἐξεῦρον G. vulg. ἴσως ἐξεῦρον.
[m] ἀλλ' ἅπερ ἅπασιν G. ceteri ἀλλὰ παρὰ πᾶσιν.
[n] αὐτοὺς ἀπώλεσαν] αὐτοὺς ἅπαντας ἡμῖν ἀπώλεσαν G.
[o] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[p] διαβαλόντες G. vulg. διαβάλλοντες.
[q] τοιαύτας καὶ τοσαύτας] τοσαύτας καὶ τοιαύτας G.
[r] εἰσέβαλον G. vulg. ἐνέβαλον.
[s] ὑφ' ἑτέροις] ὑφ' ἑτέρων G.
[t] κατὰ γῆν G. ceteri κατὰ τήν.
[u] ἐλάττοσιν] ἐν ἐλάττοσιν Coraës.

ἀναλαβοῦσαν αὐτὴν ἢ κατεπολεμήθη, Σπαρτιάτας δὲ μετὰ τὴν ἧτταν μηδ' ἐν πολλαπλασίῳ χρόνῳ δυνηθέντας καταστῆσαι σφᾶς αὐτοὺς εἰς [x] τὴν αὐτὴν ἕξιν ἐξ ἧς περ ε
ἐξέπεσον, ἀλλ' ὁμοίως ἔτι καὶ νῦν ἔχοντας.

64 Τὰ τοίνυν πρὸς τοὺς βαρβάρους ὡς ἑκάτεροι προσηνέχθημεν, δηλωτέον· ἔτι γὰρ τοῦτο λοιπόν ἐστιν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ἡμετέρας δυναστείας οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς οὔτ' ἐντὸς [y] Ἅλυος πεζῷ στρατοπέδῳ καταβαίνειν οὔτε μακροῖς πλοίοις [z] ἐπὶ τάδε πλεῖν Φασήλιδος· ἐπὶ δὲ τῆς Λακεδαιμονίων οὐ μόνον τοῦ πορεύεσθαι καὶ πλεῖν [a] ὅποι 245
βουληθεῖεν ἐξουσίαν ἔλαβον, ἀλλὰ καὶ δεσπόται πολλῶν Ἑλληνίδων πόλεων κατέστησαν.

65 Τὴν δὴ καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς βασιλέα γενναιοτέρας [b] καὶ μεγαλοφρονεστέρας ποιησαμένην, καὶ τῶν πλείστων καὶ μεγίστων τοῖς μὲν βαρβάροις κακῶν τοῖς δ' Ἕλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγενημένην, ἔτι δὲ [c] τῆς Ἀσίας τὴν παραλίαν καὶ πολλὴν ἄλλην χώραν [d] τοὺς b
μὲν πολεμίους ἀφελομένην τοῖς δὲ συμμάχοις κτησαμέ-
66 νην; καὶ τοὺς μὲν ὑβρίζοντας τοὺς δ' ἀποροῦντας παύσασαν, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὲρ αὐτῆς τε πολεμήσασαν ἄμεινον τῆς εὐδοκιμούσης περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰς συμφορὰς θᾶττον διαλυσαμένην τῶν αὐτῶν τούτων, πῶς οὐ [e] δίκαιον ἐπαινεῖν καὶ τιμᾷν μᾶλλον ἢ τὴν ἐν ἅπασι τούτοις ἀπολελειμμένην; Περὶ μὲν οὖν [f] τῶν πραχθέντων παρ' ἄλλη- c
λα καὶ τῶν κινδύνων τῶν ἅμα καὶ πρὸς τοὺς αὐτοὺς γενομένων ἐν τῷ παρόντι ταῦτ' [g] εἶχον εἰπεῖν.

[x] τὴν αὐτὴν G. vulg. τὴν αὐτῶν.
[y] Ἅλυος πεζῷ στρατοπέδῳ G. vulg. Ἅλυος ποταμοῦ πεζῷ.
[z] ἐπὶ τάδε G. vulg. ἐπὶ τἄνδον.
[a] ὅποι G. vulg. ὅπου vel ὅπη.
[b] καὶ μεγαλοφρονεστέρας] om. pr. G.
[c] τῆς Ἀσίας G. vulg. τῆς μὲν Ἀσίας.
[d] τοὺς μὲν πολεμίους G. ceteri τοῖς μὲν πολεμίοις.
[e] δίκαιον G. vulg. δίκαιόν ἐστιν.
[f] τῶν ante ἅμα recepi e G.
[g] εἶχον G. vulg. εἴχομεν.

67 Οἶμαι δὲ τοὺς ἀηδῶς ἀκούοντας τῶν λόγων τούτων
τοῖς μὲν εἰρημένοις [h] οὐδὲν ἀντερεῖν ὡς οὐκ ἀληθέσιν οὖσιν,
οὐδ' αὖ πράξεις ἑτέρας ἔξειν εἰπεῖν περὶ ἃς Λακεδαιμό-
νιοι [i] γενόμενοι πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς Ἕλλησι κατέ-
στησαν, κατηγορεῖν δὲ τῆς πόλεως ἡμῶν [k] ἐπιχειρήσειν,
68 ὅπερ ἀεὶ ποιεῖν εἰώθασι, καὶ διεξιέναι τὰς δυσχερεστάτας d
τῶν πράξεων τῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν γε-
γενημένων, καὶ τάς τε δίκας καὶ τὰς κρίσεις τὰς ἐνθάδε
γιγνομένας τοῖς συμμάχοις καὶ τὴν τῶν φόρων εἴσπραξιν
[l] διαβαλεῖν, καὶ μάλιστα διατρίψειν περὶ τὰ Μηλίων
πάθη καὶ Σκιωναίων [m] καὶ Τορωναίων, [n] οἰομένους ταῖς
κατηγορίαις ταύταις [o] καταρυπανεῖν τὰς τῆς πόλεως εὐ-
69 εργεσίας τὰς ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένας. Ἐγὼ δὲ πρὸς e
ἅπαντα μὲν τὰ δικαίως ἂν ῥηθέντα κατὰ τῆς πόλεως
οὔτ' ἂν δυναίμην ἀντειπεῖν οὔτ' ἂν ἐπιχειρήσαιμι τοῦτο
ποιεῖν· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, ὅπερ εἶπον ἤδη καὶ πρό-
τερον, εἰ τῶν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἁμαρτήτους εἶναι
νομιζόντων ἐγὼ γλιχοίμην καὶ πειρῴμην πείθειν ὡς περὶ
70 οὐδὲν πώποτε τὸ κοινὸν ἡμῶν πεπλημμέληκεν· οὐ μὴν 246
ἀλλ' ἐκεῖνό γ' οἶομαι ποιήσειν, τήν τε πόλιν τὴν Σπαρ-
τιατῶν ἐπιδείξειν περὶ τὰς πράξεις τὰς προειρημένας
πολὺ πικροτέραν καὶ χαλεπωτέραν τῆς ἡμετέρας γεγενη-
μένην, τούς θ' ὑπὲρ ἐκείνων βλασφημοῦντας καθ' ἡμῶν
ὡς δυνατὸν ἀφρονέστατα διακειμένους καὶ τοῦ κακῶς
71 ἀκούειν ὑφ' ἡμῶν τοὺς φίλους αὐτῶν αἰτίους ὄντας· ἐπει-
δὰν [p] γὰρ τὰ τοιαῦτα κατηγορῶσιν, οἷς ἔνοχοι Λακεδαι-

[h] οὐδὲν ἀντερεῖν G. ceteri οὐδὲν ἂν ἀντερεῖν.

[i] γενόμενοι G. ceteri γιγνόμενοι.

[k] ἐπιχειρήσειν G. ceteri ἐπιχειροῦσιν.

[l] διαβαλεῖν—διατρίψειν G. vulg. διαβαλοῦσι—διατρίψουσι.

[m] καὶ Τορωναίων] Addidit hæc G.

[n] οἰομένους G. vulg. οἰόμενοι.

[o] καταρυπανεῖν G. vulg. καταρυπαίνειν.

[p] γὰρ τὰ τοιαῦτα G. vulg. γὰρ τοιαῦτα.

μόνοι μᾶλλον τυγχάνουσιν ὄντες, οὐκ ἀποροῦμεν [q] τοῦ b
περὶ ἡμῶν ῥηθέντος μεῖζον ἁμάρτημα κατ' ἐκείνων εἰπεῖν.
οἷον καὶ νῦν, ἂν μνησθῶσι τῶν ἀγώνων τῶν τοῖς συμμά-
χοις ἐνθάδε γιγνομένων, τίς ἐστιν οὕτως ἀφυής, ὅστις οὐχ
εὑρήσει πρὸς τοῦτ' ἀντειπεῖν ὅτι πλείους Λακεδαιμόνιοι
τῶν Ἑλλήνων ἀκρίτους ἀπεκτόνασι τῶν παρ' ἡμῖν, ἐξ οὗ
τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, εἰς ἀγῶνα καὶ κρίσιν καταστάντων;
72 Τοιαῦτα δὲ καὶ περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων ἄν τι
λέγωσιν, ἔξομεν εἰπεῖν· πολὺ γὰρ ἐπιδείξομεν συμφορώ- c
τερα πράξαντας τοὺς ἡμετέρους ἢ Λακεδαιμονίους ταῖς
πόλεσι ταῖς τὸν φόρον ἐνεγκούσαις. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ
προσταχθὲν ὑφ' ἡμῶν τοῦτ' ἐποίουν, [r] ἀλλ' αὐτοὶ γνόντες,
[s] ὅτε περ τὴν ἡγεμονίαν ἡμῖν τὴν κατὰ [t] θάλατταν ἔδο-
73 σαν· ἔπειτ' οὐχ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ἔφερον,
ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς αὐ-
τῶν καὶ τοῦ μὴ περιπεσεῖν ὀλιγαρχίας γενομένης τηλι- d
κούτοις κακοῖς τὸ μέγεθος, ἡλίκοις ἐπὶ τῶν [u] δεκαρχιῶν
καὶ τῆς δυναστείας τῆς Λακεδαιμονίων. ἔτι δ' οὐκ ἐκ
τούτων ἔφερον [x] ἐξ ὧν αὐτοὶ διέσωσαν, ἀλλ' ἀφ' ὧν δι'
74 ἡμᾶς εἶχον· ὑπὲρ ὧν, εἰ καὶ μικρὸς λογισμὸς ἐνῆν αὐ-
τοῖς, δικαίως ἂν χάριν εἶχον ἡμῖν. παραλαβόντες γὰρ
τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς μὲν παντάπασιν ἀναστάτους γε-
γενημένας ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τὰς δὲ πεπορθημένας, εἰς
τοῦτο προηγάγομεν, ὥστε μικρὸν μέρος τῶν γιγνομένων e
ἡμῖν διδόντας μηδὲν [y] ἐλάττους ἔχειν τοὺς οἴκους Πελο-
ποννησίων τῶν οὐδένα φόρον ὑποτελούντων.

[q] τοῦ—ῥηθέντος G. vulg. τῶν—ῥηθέντων.
[r] ἀλλ' αὐτοὶ G. vulg. ἀλλὰ καὶ αὐτοί.
[s] ὅτε περ τὴν G. vulg. ὅτε τήν.
[t] θάλατταν G. ceteri θάλασσαν.
[u] δεκαρχιῶν G. vulg. δεκαδαρχιῶν.
[x] ἐξ ὧν] Malim abesse præpositionem.
[y] ἐλάττους—οἴκους G. ceteri ἔλαττον—οἰκείους.

75 Περὶ τοίνυν τῶν ἀναστάτων γεγενημένων ὑφ' ἑκατέρας
τῶν πόλεων, ὃ μόνοις τινὲς ἡμῖν ὀνειδίζουσιν, ἐπιδείξομεν 247
πολὺ δεινότερα πεποιηκότας οὓς ἐπαινοῦντες διατελοῦσιν.
ἡμῖν μὲν γὰρ συνέπεσε περὶ νησύδρια τοιαῦτα καὶ τηλι-
καῦτα τὸ μέγεθος [z]ἐξαμαρτεῖν, ἃ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων
οὐδ' ἴσασιν, ἐκεῖνοι δὲ τὰς μεγίστας [a]πόλεις τῶν ἐν Πε-
λοποννήσῳ καὶ τὰς πανταχῇ προεχούσας τῶν [b]ἄλλων
76 ἀναστάτους ποιήσαντες αὐτοὶ τἀκείνων ἔχουσιν, ἃς ἄξιον
ἦν, εἰ καὶ μηδὲν [c]αὐταῖς πρότερον ὑπῆρχεν ἀγαθόν, τῆς
μεγίστης δωρεᾶς παρὰ τῶν Ἑλλήνων τυχεῖν διὰ τὴν b
στρατείαν τὴν ἐπὶ Τροίαν, ἐν ᾗ [d]σφᾶς τε αὐτὰς παρέσχον
πρωτευούσας [e]καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἀρετὰς ἔχοντας οὐ μό-
νον τὰς τοιαύτας ὧν πολλοὶ καὶ [f]τῶν φαύλων κοινωνοῦ-
σιν, ἀλλὰ κἀκείνας ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς ὢν [g]δυνηθείη
77 μετασχεῖν. Μεσσήνη μὲν γὰρ Νέστορα παρέσχε τὸν
φρονιμώτατον ἁπάντων τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον [h]γενό-
μενον, Λακεδαίμων δὲ Μενέλαον τὸν διὰ σωφροσύνην [i]καὶ
δικαιοσύνην μόνον ἀξιωθέντα Διὸς [k]γενέσθαι κηδεστήν, ἡ c
δ' Ἀργείων πόλις Ἀγαμέμνονα τὸν οὐ μίαν οὐδὲ δυο [l]σχόν-
τα μόνον ἀρετάς, ἀλλὰ πάσας ὅσος [m]ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν,
78 καὶ ταύτας οὐ μετρίως ἀλλ' ὑπερβαλλόντως· οὐδένα γὰρ
εὑρήσομεν τῶν ἁπάντων οὔτ' ἰδιωτέρας πράξεις μεταχειρι-
σάμενον οὔτε καλλίους οὔτε μείζους οὔτε τοῖς Ἕλλησιν
ὠφελιμωτέρας οὔτε πλειόνων ἐπαίνων ἀξίας. καὶ τούτοις

[z] ἐξαμαρτεῖν G. vulg. ἐξαμαρτάνειν.
[a] πόλεις τῶν G. vulg. πόλεις τάς.
[b] ἄλλων G. vulg. Ἑλλήνων.
[c] αὐταῖς πρότερον ὑπῆρχεν G. vulg. πρότερον αὐταῖς ὑπῆρξεν.
[d] σφᾶς τε αὐτοὺς παρέσχον G. vulg. σφᾶς αὐτοὺς παρεῖχον.
[e] καὶ τοὺς G. vulg τούς θ'.
[f] τῶν φαύλων G. vulg. φαῦλοι.
[g] δυνηθείη G. ceteri δυνηθῇ.
[h] γενόμενον] Libri γενομένων.
[i] καὶ δικαιοσύνην] Addidi e G.
[k] γενέσθαι κηδεστὴν G. vulg. γενέσθαι καὶ κληθῆναι κηδεστήν.
[l] σχόντα μόνον G. vulg. μόνον ἔχοντα.
[m] ἂν ἔχοι τις G. vulg. ἔχοι τις ἄν.

οὕτω μὲν ἀπηριθμημένοις εἰκότως ἄν [n]τινες ἀπιστήσειαν, d
μικρῶν δὲ περὶ ἑκάστου ῥηθέντων ἅπαντες ἂν ἀληθῆ με
λέγειν ὁμολογήσειαν.

79 Οὐ δύναμαι δὲ κατιδεῖν, ἀλλ' ἀπορῶ [o]ποίοις ἂν λό-
γοις μετὰ ταῦτα χρησάμενος ὀρθῶς εἶην βεβουλευμένος.
[p]αἰσχύνομαι μὲν γάρ, εἰ τοσαῦτα περὶ τῆς Ἀγαμέμνονος
ἀρετῆς προειρηκὼς μηδενὸς μνησθήσομαι τῶν ὑπ' ἐκείνου
πεπραγμένων, ἀλλὰ δόξω τοῖς ἀκούουσιν ὁμοίως εἶναι
80 τοῖς ἀλαζονευομένοις καὶ λέγουσιν ὅ τι ἂν τύχωσιν· ὁρῶ e
δὲ τὰς πράξεις τὰς ἔξω λεγομένας τῶν ὑποθέσεων οὐκ
ἐπαινουμένας ἀλλὰ ταραχώδεις εἶναι δοκούσας, καὶ
πολλοὺς μὲν ὄντας τοὺς κακῶς χρωμένους αὐταῖς, πολὺ
δὲ πλείους τοὺς ἐπιτιμῶντας. διὸ δέδοικα μὴ καὶ περὶ
81 ἐμὲ συμβῇ τι τοιοῦτον. οὐ μὴν ἀλλ' αἱροῦμαι βοηθῆσαι 248
τῷ ταὐτὸν ἐμοί τε καὶ [q]πολλοῖς πεπονθότι, καὶ διημαρ-
τηκότι τῆς δόξης ἧς προσῆκε τυχεῖν [r]αὐτόν, καὶ [s]μεγί-
στων μὲν ἀγαθῶν αἰτίῳ γεγενημένῳ περὶ ἐκεῖνον τὸν χρό-
νον, ἥττον δ' ἐπαινουμένῳ τῶν οὐδὲν ἄξιον λόγου διαπε-
πραγμένων.

82 Τί γὰρ ἐκεῖνος ἐνέλιπεν, ὃς τηλικαύτην μὲν ἔσχε τι-
μήν, ἧς εἰ πάντες συνελθόντες μείζω ζητοῖεν, οὐδέποτ' ἂν
εὑρεῖν δυνηθεῖεν; μόνος γὰρ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ἠξιώθη b
γενέσθαι στρατηγός. ὁπότερον δέ, εἴθ' ὑπὸ πάντων αἱρε-
θεὶς εἴτ' αὐτὸς κτησάμενος, οὐκ ἔχω λέγειν. ὁποτέρως δ'
οὖν συμβέβηκεν, οὐδεμίαν ὑπερβολὴν λέλοιπε τῆς περὶ
83 αὐτὸν δόξης τοῖς ἄλλως πως τιμηθεῖσιν. ταύτην δὲ λαβὼν

[n] τινες ἀπιστήσειαν G. vulg. ἀπιστήσειαν πολλοί.
[o] ποίοις ἂν λόγοις—ὀρθῶς εἶην G. vulg. ποίοις λόγοις—ὀρθῶς ἂν εἶην.
[p] αἰσχύνομαι μὲν γὰρ G. ceteri αἰσχύνομαι γάρ.
[q] πολλοῖς πεπονθότι G. vulg. πολλοῖς ἄλλοις πεπονθότι.
[r] αὐτὸν] δυνατὸν G.
[s] μεγίστων μὲν ἀγαθῶν G. vulg. μεγίστων ἀγαθῶν.

τὴν δύναμιν οὐκ ἔστιν ἣν τινα τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἐλύπησεν· ἀλλ' οὕτως ἦν πόρρω [t]τοῦ περί τινας ἐξαμαρτεῖν, ὥς τε παραλαβὼν τοὺς Ἕλληνας ἐν πολέμῳ καὶ ταραχαῖς καὶ [u]πολλοῖς κακοῖς ὄντας τούτων μὲν [x]αὐτοὺς c
ἀπήλλαξεν, εἰς ὁμόνοιαν δὲ καταστήσας τὰ μὲν περιττὰ τῶν ἔργων καὶ τερατώδη καὶ μηδὲν ὠφελοῦντα τοὺς ἄλλους ὑπερεῖδε, στρατόπεδον δὲ συστήσας ἐπὶ τοὺς βαρ-
84 βάρους ἤγαγεν. τούτου δὲ κάλλιον στρατήγημα καὶ τοῖς Ἕλλησιν ὠφελιμώτερον οὐδεὶς φανήσεται πράξας [y]οὔτε τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον εὐδοκιμησάντων [z]οὔτε τῶν ὕστερον ἐπιγενομένων. ἃ δ' ἐκεῖνος πράξας καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδείξας οὐχ οὕτως εὐδοκίμησεν, ὡς προσῆκεν αὐτόν, διὰ τοὺς μᾶλλον ἀγαπῶντας τὰς θαυματοποιΐας τῶν d
εὐεργεσιῶν καὶ τὰς ψευδολογίας τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ τοιοῦτος γενόμενος ἐλάττω δόξαν ἔχει τῶν οὐδὲ μιμήσασθαι τολμησάντων αὐτόν.

85 Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτοις ἄν τις [a]ἐπαινέσειεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' οἷς περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔπραξεν. εἰς τοῦτο γὰρ μεγαλοφροσύνης ἦλθεν, ὥστ' οὐκ ἀπέχρησεν αὐτῷ λαβεῖν στρατιώτας τῶν ἰδιωτῶν ὁπόσους ἐξ ἑκάστης [b]ἐβουλήθη τῆς πόλεως, ἀλλὰ τοὺς βασιλεῖς τοὺς ποιοῦν-
τας ἐν ταῖς αὐτῶν [c]ὅ τι βουληθεῖεν καὶ τοῖς ἄλλοις προστάτ- e
86 τοντας, τούτους ἔπεισεν ὑφ' αὐτῷ γενέσθαι, καὶ συνακολουθεῖν ἐφ' οὓς ἂν [d]ἡγῆται, καὶ ποιεῖν τὸ προσταττόμε-

[t] τοῦ περί τινας ἐξαμαρτεῖν, ὥστε παραλαβὼν τοὺς Ἕλληνας G. vulg. τούτου ὡς καί τινας.
[u] πολλοῖς κακοῖς G. vulg. πολλοῖς ἄλλοις κακοῖς.
[x] αὐτοὺς] om. pr. G.
[y] οὔτε] om. G.
[z] οὔτε G. vulg. οὐδέ.
[a] ἐπαινέσειεν αὐτόν G. vulg. αὐτὸν ἐπαινέσειεν.
[b] ἐβουλήθη τῆς πόλεως G. vulg. ἠβουλήθη τῶν πόλεων.
[c] ὅτι βουληθεῖεν G. vulg. ἃ βούλονται.
[d] ἡγῆται G. vulg. ἡγήσηται.

νον, καὶ βασιλικὸν [c]βίον ἀφέντας στρατιωτικῶς ζῆν, ἔτι
δὲ κινδυνεύειν καὶ πολεμεῖν οὐχ ὑπὲρ τῆς σφετέρας αὐτῶν 249
πατρίδος καὶ βασιλείας, ἀλλὰ λόγῳ μὲν ὑπὲρ Ἑλένης
87 τῆς [f]Μενέλεω γυναικός, ἔργῳ δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ τὴν Ἑλλάδα
πάσχειν ὑπὸ τῶν βαρβάρων μήτε τοιαῦτα, μήθ' οἷα πρό-
τερον αὐτῇ συνέπεσε περὶ τὴν Πέλοπος μὲν ἀπάσης Πε-
λοποννήσου κατάληψιν, Δαναοῦ δὲ τῆς πόλεως τῆς Ἀρ-
γείων, Κάδμου δὲ Θηβῶν. ὧν τίς ἄλλος φανήσεται
προνοηθείς, ἢ τίς ἐμποδὼν καταστὰς τοῦ μηδὲν ἔτι γε- b
νέσθαι τοιοῦτον, πλὴν τῆς ἐκείνου φύσεως καὶ [g]δυνάμεως;
88 Τὸ τοίνυν ἐχόμενον, ὃ τῶν μὲν προειρημένων ἔλαττόν ἐστι,
τῶν δὲ πολλάκις ἐγκεκωμιασμένων μεῖζον καὶ λόγου
μᾶλλον ἄξιον· στρατόπεδον γὰρ συνεληλυθὸς ἐξ ἁπασῶν
τῶν πόλεων, [h]τοσοῦτον τὸ πλῆθος ὅσον εἰκός, [i]ὃ πολλοὺς
εἶχεν αὐτῷ τοὺς μὲν ἀπὸ θεῶν τοὺς δ' ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν
γεγονότας, οὐχ ὁμοίως διακειμένους τοῖς πολλοῖς οὐδ'
ἴσον φρονοῦντας τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὀργῆς καὶ θυμοῦ καὶ c
89 φθόνου καὶ φιλοτιμίας μεστούς, ἀλλ' ὅμως [k]τὸ τοιοῦτον
ἔτη δέκα κατέσχεν οὐ μισθοφοραῖς μεγάλαις οὐδὲ χρη-
μάτων δαπάναις, [l]αἷς νῦν [m]ἅπαντες δυναστεύουσιν, ἀλλὰ
[n]τῷ καὶ τῇ φρονήσει διαφέρειν [o]καὶ δύνασθαι τροφὴν ἐκ
τῶν πολεμίων τοῖς στρατιώταις πορίζειν, καὶ μάλιστα
τῷ δοκεῖν ἐκεῖνον ἄμεινον ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων βουλεύ-
90 εσθαι σωτηρίας ἢ τοὺς ἄλλους περὶ σφῶν αὐτῶν. Τὸ

[c] βίον ἀφέντας στρατιωτικῶς G. vulg. βίον στρατιωτικῶς.

[f] Μενέλεω] Μενελάου G.

[g] δυνάμεως] μὴ δυνάμενος G.

[h] τοσοῦτον τὸ πλῆθος G. ceteri τοσοῦτο πλῆθος.

[i] ὃ πολλοὺς εἶχεν αὐτῷ G. vulg. πολλοὺς ἔχειν.

[k] τὸ τοιοῦτον G. vulg. τοὺς τοιούτους.

[l] αἷς] a correctore est in G. videtur fuisse η.

[m] ἅπαντες G. vulg. πάντες.

[n] τῷ καὶ G. vulg. τῷ πολλῷ καὶ.

[o] καὶ δύνασθαι] καὶ μὴ δύνασθαι.

τοίνυν τέλος, ὃ πᾶσι τούτοις [p]ἐπέθηκεν, οὐδενὸς ἧττον προσ- d
ήκει θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἀπρεπὲς οὐδ' ἀνάξιον τῶν προειρημένων φανήσεται ποιησάμενος, ἀλλὰ λόγῳ μὲν πρὸς μίαν πόλιν πολεμήσας, ἔργῳ δ' οὐ μόνον πρὸς ἅπαντας τοὺς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντας ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα γένη πολλὰ τῶν βαρβάρων κινδυνεύων οὐκ ἀπεῖπεν [q]οὐδ' ἀπῆλθε, πρὶν τήν τε πόλιν τοῦ τολμήσαντος ἐξαμαρτεῖν ἐξηνδραποδίσατο καὶ τοὺς βαρβάρους ἔπαυσεν ὑβριζοντας. e

91 Οὐκ ἀγνοῶ δὲ τὸ πλῆθος τῶν εἰρημένων περὶ τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρετῆς, οὐδ' ὅτι [r]τούτων καθ' ἓν μὲν ἕκαστον, εἴ τινες σκοποῖντο τί ἂν [s]ἀποδοκιμάσειαν, οὐδεὶς ἂν οὐδὲν [t]αὐτῶν ἀφελεῖν τολμήσειεν, ἐφεξῆς δὲ ἀναγι- 250
γνωσκομένων ἅπαντες ἂν [u]ἐπιτιμήσειαν ὡς πολὺ πλείο-
92 σιν εἰρημένοις τοῦ δέοντος. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἔλαθον ἐμαυτὸν πλεονάζων, ἠσχυνόμην ἄν, εἰ γράφειν ἐπιχειρῶν περὶ ὧν μηδεὶς ἂν ἄλλος ἐτόλμησεν, οὕτως ἀναισθήτως διεκείμην· νῦν δ' ἀκριβέστερον ἤδειν τῶν ἐπιπλήττειν μοι [x]τολμησόντων, ὅτι πολλοὶ τούτοις ἐπιτιμήσουσιν· ἀλλὰ γὰρ ἡγησάμην οὐχ οὕτως ἔσεσθαι δεινόν, [y]ἢν ἐπὶ τοῦ μέρους b
τούτου δόξω τισὶ τῶν καιρῶν ἀμελεῖν, ὡς ἢν περὶ ἀνδρὸς τοιούτου διαλεγόμενος παραλίπω τι τῶν ἐκείνῳ τε προσ-
93 όντων ἀγαθῶν κἀμοὶ προσηκόντων εἰπεῖν. [z]ὤμην δὲ καὶ παρὰ τοῖς χαριεστάτοις τῶν ἀκροατῶν εὐδοκιμήσειν, [a]ἢν φαίνωμαι περὶ ἀρετῆς μὲν τοὺς λόγους ποιούμενος, ὅπως δὲ ταύτης ἀξίως ἐρῶ μᾶλλον σπουδάζων ἢ περὶ τὴν τοῦ

[p] ἐπέθηκεν G. vulg. προσέθηκεν.
[q] οὐδ' ἀπῆλθε G. ceteri οὐκ ἀπῆλθε.
[r] τούτων καθ' G. vulg. τούτων τοσούτων ὄντων καθ'.
[s] ἀποδοκιμάσειαν] ἀποδοκιμάσαιεν G.
[t] αὐτῶν ἀφελεῖν G. vulg. ἀφελεῖν αὐτῶν.
[u] ἐπιτιμήσειαν] ἐπιτιμήσαιεν G.
[x] τολμησόντων G. vulg. τολμησάντων.
[y] ἢν—παραλίπω G. vulg. ἐὰν—παραλείπω.
[z] ὤμην G. vulg. ᾠόμην.
[a] ἢν G. vulg. ἐάν.

λόγου συμμετρίαν, καὶ ταῦτα σαφῶς εἰδὼς τὴν μὲν περὶ
τὸν λόγον ἀκαιρίαν ἀδοξότερον ἐμὲ ποιήσουσαν, τὴν δὲ c
περὶ τὰς πράξεις εὐβουλίαν αὐτοὺς τοὺς ἐπαινουμένους
ὠφελήσουσαν· ἀλλ' ὅμως ἐγὼ τὸ λυσιτελὲς ἐάσας τὸ
94 δίκαιον [b]εἱλόμην. οὐ μόνον δ' ἂν εὐρεθείην ἐπὶ τοῖς νῦν
λεγομένοις ταύτην ἔχων τὴν διάνοιαν, ἀλλ' [c]ὁμοίως ἐπὶ
πάντων, ἐπεὶ καὶ τῶν πεπλησιακότων μοι φανείην ἂν
μᾶλλον χαίρων τοῖς ἐπὶ τῷ βίῳ καὶ ταῖς πράξεσιν εὐδο-
κιμοῦσιν ἢ τοῖς περὶ τοὺς λόγους δεινοῖς εἶναι δοκοῦσιν. d
καίτοι τῶν μὲν [d]εὖ ῥηθέντων εἰ καὶ [e]μηδὲν συμβαλοίμην,
ἅπαντες ἂν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν [f]ἀναθεῖεν, τῶν δ' ὀρθῶς πραττ-
ομένων εἰ καὶ πάντες [g]εἰδεῖέν με σύμβουλον γεγενημένον,
οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν αὐτὸν τὸν μεταχειριζόμενον τὰς πρά-
ξεις ἐπαινέσειεν.
95 Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' [h]ὅποι τυγχάνω φερόμενος· [i]ἀεὶ
γὰρ οἰόμενος δεῖν προστιθέναι τὸ τῶν προειρημένων ἐχόμε- e
νον, παντάπασι πόρρω [k]γέγονα τῆς ὑποθέσεως. λοιπὸν
οὖν ἐστὶν οὐδὲν ἄλλο, πλὴν αἰτησάμενον τῷ γήρᾳ συγ-
γνώμην ὑπὲρ τῆς λήθης καὶ τῆς μακρολογίας, τῶν εἰ-
θισμένων παραγίγνεσθαι τοῖς τηλικούτοις, ἐπανελθεῖν εἰς
τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐξ οὗπερ [l]εἰσέπεσον εἰς τὴν περιττολο-
96 γίαν ταύτην. οἶμαι [m]δ' ἤδη καθορᾶν ὅθεν ἐπλανήθην· τοῖς 251
γὰρ ὀνειδίζουσιν [n]ἡμῶν τῇ πόλει τὰς Μηλίων καὶ τὰς
[o]τῶν τοιούτων πολιχνίων συμφορὰς ἀντέλεγον, [p]οὐχ ὡς

[b] εἱλόμην G. vulg. προειλόμην.
[c] ὁμοίως G. vulg. ὅλως.
[d] εὖ ῥηθέντων Coraës: εὐρεθέντων G.L. ceteri ῥηθέντων.
[e] μηδὲν συμβαλοίμην G. ceteri μηδὲν ἕτερον.
[f] ἀναθεῖεν G. vulg. ἐπιθεῖεν.
[g] εἰδεῖέν με G. vulg. εἰδεῖεν ἐμέ.
[h] ὅποι G. ceteri ὅπως.
[i] ἀεὶ γὰρ οἰόμενος] Hæc addidi sumpta a G.
[k] γέγονα G. vulg. γεγονότα.
[l] εἰσέπεσον G. vulg. ἐξέπεσον.
[m] δ' ἤδη G. vulg. δὴ δεῖν.
[n] ἡμῶν G. ceteri ἡμῖν.
[o] τῶν τοιούτων] τῶν τοιούτων τῶν G.
[p] οὐχ ὡς οὐχ G. ceteri ὡς οὐχ.

οὐχ ἡμαρτημένων τούτων, ἀλλ' ἐπιδεικνύων τοὺς ἀγαπωμένους ὑπ' αὐτῶν πολὺ [q]πλείους πόλεις καὶ μείζους ἡμῶν ἀναστάτους πεποιηκότας, ἐν οἷς καὶ περὶ τῆς [r]ἀρετῆς τῆς Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου καὶ Νέστορος διελέχθην, ψεῦδος μὲν οὐδὲν [s]λέγων, πλείω δ' ἴσως τῶν μετρίων. b
97 τοῦτο δ' ἐποίουν ὑπολαβὼν οὐδενὸς ἔλαττον ἁμάρτημα τοῦτο [t]δόξειν εἶναι τῶν τολμησάντων ἀναστάτους ποιῆσαι τὰς πόλεις τὰς γεννησάσας καὶ θρεψάσας τοιούτους ἄνδρας, περὶ ὧν καὶ νῦν ἔχοι τις ἂν πολλοῖς καὶ καλοῖς χρήσασθαι λόγοις. Ἀλλὰ γὰρ [u]ἴσως ἀνόητόν ἐστι περὶ μίαν πρᾶξιν διατρίβειν, ὥσπερ ἀπορίας οὔσης τί ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν περὶ τῆς ὠμότητος καὶ χαλεπότητος τῆς Λα- c
98 κεδαιμονίων, ἀλλ' οὐ πολλῆς ἀφθονίας ὑπαρχούσης· οἷς οὐκ ἐξήρκεσε περὶ τὰς πόλεις ταύτας καὶ τοὺς ἄνδρας [x]τοὺς τοιούτους ἐξαμαρτεῖν, ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς ἐκ τῶν αὐτῶν ὁρμηθέντας καὶ [y]κοινὴν τὴν στρατείαν ποιησαμένους καὶ τῶν αὐτῶν κινδύνων μετασχόντας, λέγω δὲ περὶ Ἀργείων καὶ Μεσσηνίων. καὶ γὰρ τούτους ἐπεθύμησαν ταῖς αὐταῖς συμφοραῖς περιβαλεῖν αἵσπερ ἐκείνους· καὶ Μεσσηνίους μὲν [z]πολιορκοῦντες οὐ πρότερον ἐπαύσαντο, d
πρὶν ἐξέβαλον ἐκ τῆς χώρας, [a]Ἀργείοις δ' ὑπὲρ τῶν αὐ-
99 τῶν τούτων ἔτι καὶ νῦν πολεμοῦσιν. ἆ τοίνυν περὶ [b]Πλαταιᾶς ἔπραξαν, ἄτοπος ἂν εἴην, εἰ ταῦτ' εἰρηκὼς ἐκείνων μὴ μνησθείην· ὧν ἐν τῇ χώρᾳ στρατοπεδευσάμενοι μεθ' ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, καὶ παραταξάμενοι τοῖς πολεμίοις, καὶ θυσάμενοι τοῖς θεοῖς τοῖς ὑπ' ἐκείνων

[q] πλείους πόλεις καὶ μείζους G. vulg. μείζους καὶ πλείους πόλεις.
[r] ἀρετῆς G. vulg. ἀρχῆς.
[s] λέγων] λέγων ἡμῖν G.
[t] δόξειν G. vulg. δείξειν.
[u] ἴσως] om. G.
[x] τοὺς τοιούτους ἐξαμαρτεῖν G. vulg. τούτους ἐξαμαρτάνειν.
[y] κοινὴν G. vulg. κοινῶς.
[z] πολιορκοῦντες] Accessit e G.
[a] Ἀργείοις G. ceteri Ἀργεῖοι.
[b] Πλαταιᾶς G. vulg. Πλαταιέας.

ἱδρυμένοις, οὐ μόνον ἠλευθερώσαμεν τῶν Ἑλλήνων τοὺς c
100 μεθ' ἡμῶν ὄντας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναγκασθέντας γενέσθαι
μετ' ἐκείνων, καὶ ταῦτ' ἐπράξαμεν Πλαταιέας [c]λάβοντες
μόνους Βοιωτῶν συναγωνιστάς· οὓς οὐ πολὺν χρόνον [d]δια-
λιπόντες Λακεδαιμόνιοι, χαριζόμενοι Θηβαίοις, ἐκπολιορ-
κήσαντες ἅπαντας ἀπέκτειναν πλὴν τῶν ἀποδρᾶναι δυ- 252
νηθέντων. περὶ οὓς ἡ πόλις ἡμῶν οὐδὲν ὁμοία γέγονεν ἐκεί-
101 νοις· οἱ μὲν γὰρ περὶ τοὺς εὐεργέτας τῆς Ἑλλάδος καὶ
τοὺς συγγενεῖς τοὺς αὑτῶν τὰ τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνειν ἐτόλ-
μησαν, οἱ δ' ἡμέτεροι Μεσσηνίων μὲν τοὺς διασωθέντας
εἰς Ναύπακτον κατῴκισαν, Πλαταιέων δὲ τοὺς περιγενο-
μένους πολίτας ἐποιήσαντο καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς
ἁπάντων μετέδοσαν. ὥστ' εἰ μηδὲν [e]εἴχομεν ἄλλο [f]περὶ
τοῖν πολέοιν εἰπεῖν, ἐκ τούτων ῥᾴδιον εἶναι καταμαθεῖν b
τὸν τρόπον ἑκατέρας αὐτῶν, καὶ ποτέρα πλείους πόλεις
καὶ μείζους ἀναστάτους πεποίηκεν.

102 Αἰσθάνομαι δὲ πάθος μοι συμβαῖνον ἐναντίον τοῖς ὀλί-
γῳ πρότερον εἰρημένοις· τότε μὲν γὰρ εἰς ἄγνοιαν [g]καὶ
πλάνον καὶ λήθην ἐνέπεσον, νῦν δ' οἶδα σαφῶς ἐμαυτὸν
οὐκ ἐμμένοντα τῇ πραότητι τῇ περὶ τὸν λόγον, ἣν εἶχον
ὅτ' ἠρχόμην γράφειν αὐτόν, ἀλλὰ λέγειν [h]τ' ἐπιχειροῦντα
περὶ ὧν οὐκ [i]ᾤμην ἐρεῖν, θρασύτερόν τε διακείμενον ἢ κατ' c
ἐμαυτόν, ἀκρατῆ τε γιγνόμενον ἐνίων [k]ὧν λέγω διὰ τὸ
103 πλῆθος τῶν εἰπεῖν ἐπιῤῥεόντων. ἐπειδὴ περ οὖν ἐπελήλυθέ
μοι τὸ [l]παῤῥησιάζεσθαι, καὶ λέλυκα τὸ στόμα, καὶ τοι-
αύτην τὴν ὑπόθεσιν ἐποιησάμην ὥστε μήτε καλὸν [m]εἶναί

[c] λαβόντες μόνους G. vulg. μόνους λαβόντες.
[d] διαλιπόντες] διαλιπόντας G.
[e] εἴχομεν—τοῖν G. vulg. ἔχοιμεν —ταῖν.
[f] περὶ] περὶ τὸ G. vulg. περί τε.
[g] καὶ πλάνον] Addidi e G.
[h] τ' ἐπιχειροῦντα G. vulg. ἐπιχειροῦντα ταῦτα.
[i] ᾤμην G. vulg. ᾠόμην.
[k] ὧν λέγω G. vulg. λέγω δέ.
[l] παῤῥησιάζεσθαι G. vulg. παῤῥησιάσασθαι.
[m] εἶναί μοι G. vulg. εἶναι.

μοι μήτε δυνατὸν παραλιπεῖν τὰς τοιαύτας πράξεις, ἐξ
ὧν οἷόν τ' ἐστὶν ἐπιδεικνύναι [n]πλέονος ἀξίαν τὴν πόλιν
[o]ἡμῶν γεγενημένην περὶ τοὺς Ἕλληνας τῆς Λακεδαιμο- d
νίων, οὐ κατασιωπητέον οὐδὲ περὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν
οὔπω μὲν εἰρημένων ἐν δὲ τοῖς Ἕλλησι γεγενημένων, ἀλλ'
ἐπιδεικτέον τοὺς μὲν ἡμετέρους ὀψιμαθεῖς αὐτῶν γεγενη-
μένους, Λακεδαιμονίους δὲ τὰ μὲν πρώτους τὰ δὲ μόνους
[p]ἐξαμαρτόντας.

104 Πλεῖστοι μὲν οὖν κατηγοροῦσιν ἀμφοῖν [q]τοῖν πολέοιν,
ὅτι προσποιούμεναι κινδυνεῦσαι πρὸς τοὺς βαρβάρους ὑπὲρ
τῶν Ἑλλήνων οὐκ εἴασαν τὰς πόλεις αὐτονόμους εἶναι
καὶ διοικῆσαι τὰ σφέτερ' αὐτῶν ὅπως ἑκάστη συνέφερεν, e
ἀλλ' ὥσπερ αἰχμαλώτους εἰληφυῖαι διελόμεναι κατεδου-
λώσαντο πάσας αὐτάς, καὶ παραπλήσιον ἐποίησαν τοῖς
παρὰ μὲν τῶν ἄλλων τοὺς οἰκέτας εἰς ἐλευθερίαν ἀφαι-
105 ρουμένοις, σφίσι δ' αὐτοῖς δουλεύειν ἀναγκάζουσιν. τοῦ
δὲ λέγεσθαι ταῦτα καὶ πολὺ πλείω καὶ πικρότερα τού- 253
των οὐχ ἡμεῖς αἴτιοι γεγόναμεν, ἀλλ' οἱ νῦν μὲν [r]ἐν τοῖς
λεγομένοις ἡμῖν ἀντιτεταγμένοι, τὸν δ' ἄλλον χρόνον ἐν
τοῖς πραττομένοις ἅπασιν. τοὺς μὲν γὰρ ἡμετέρους προ-
γόνους οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν ἐν τοῖς ἐπέκεινα χρόνοις τοῖς
ἀναριθμήτοις οὐδεμιᾶς πόλεως οὔτε μείζονος οὔτ' ἐλάττο-
νος ἄρχειν ἐπιχειρήσαντας· Λακεδαιμονίους δὲ πάντες
ἴσασιν, ἀφ' οὗπερ εἰς Πελοπόννησον εἰσῆλθον, οὐδὲν ἄλλο b
πράττοντας οὐδὲ βουλευομένους πλὴν ὅπως μάλιστα μὲν
106 ἁπάντων ἄρξουσιν, εἰ δὲ μή, Πελοποννησίων. ἀλλὰ μὴν
καὶ τὰς στάσεις καὶ τὰς σφαγὰς καὶ τὰς τῶν πολι-

[n] πλέονος G. vulg. πλείονος.
[o] ἡμῶν γεγενημένην G. vulg. γεγενημένην ἡμῶν.
[p] ἐξαμαρτόντας G. vulg. ἐξημαρτηκότας.
[q] τοῖν correctus G. vulg. ταῖν.
[r] ἐν τοῖς πραττομένοις] ἐνοχοι τοῖς πεπραγμένοις G.

τειῶν μεταβολάς, [s]ἃς ἀμφοτέροις τινὲς ἡμῖν ἐπιφέρουσιν, ἐκεῖνοι μὲν ἂν φανεῖεν ἁπάσας τὰς πόλεις πλὴν ὀλίγων μεστὰς πεποιηκότες τῶν τοιούτων συμφορῶν καὶ νοσημάτων, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν οὐδεὶς [t]ἂν οὐδ' εἰπεῖν τολμήσειε πρὸ τῆς ἀτυχίας [u]τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ γενομένης, ὡς c
107 [v]τοιοῦτον ἐν τοῖς συμμάχοις τι [x]διαπραξαμένη ἦν. ἀλλ' ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι κύριοι καταστάντες τῶν Ἑλλήνων πάλιν ἐξέπιπτον ἐκ τῶν πραγμάτων, ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς στασιαζουσῶν τῶν ἄλλων πόλεων δύ' ἢ τρεῖς τῶν στρατηγῶν τῶν ἡμετέρων (οὐ γὰρ [y]ἀποκρύψομαι τἀληθές) ἐξήμαρτον περί τινας αὐτῶν ἐλπίζοντες, ἢν μιμήσωνται τὰς Σπαρτιατῶν πράξεις, μᾶλλον αὐτὰς δυνήσεσθαι d
108 κατασχεῖν. ὥστε [z]δικαίως ἂν ἐκείνοις μὲν ἅπαντες [a]ἐγκαλέσειαν ὡς ἀρχηγοῖς γεγενημένοις καὶ [b]διδασκάλοις τῶν τοιούτων ἔργων, τοῖς [c]δ' ἡμετέροις, ὥσπερ τῶν μαθητῶν τοῖς ὑπὸ τῶν ὑπισχνουμένων ἐξηπατημένοις καὶ δημαρτηκόσι τῶν ἐλπίδων, εἰκότως ἂν συγγνώμην [d]ἔχοιεν.
109 Τὸ τοίνυν τελευταῖον, ὃ [e]μόνοι καὶ καθ' αὑτοὺς ἔπραξαν, τίς οὐκ οἶδεν ὅτι κοινῆς ἡμῖν τῆς ἔχθρας ὑπαρχούσης e
τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς βασιλέας αὐτῶν, ἡμεῖς μὲν ἐν πολέμοις πολλοῖς γιγνόμενοι καὶ μεγάλαις συμφοραῖς ἐνίοτε περιπίπτοντες καὶ τῆς χώρας [f]ἡμῶν

[s] ἃς ἀμφοτέροις τινὲς ἡμῖν ἐπιφέρουσιν] Hæc addidi e G.

[t] ἂν οὐδ' εἰπεῖν G. vulg. ἂν εἰπεῖν.

[u] τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ] Præpositionem om. G.

[v] τοιοῦτον G. vulg. τοιοῦτο.

[x] διαπραξαμένη ἦν] διαπραξαμένην G. vulg. διαπεπραγμένην.

[y] ἀποκρύψομαι G. vulg. ἀπεκρύψαιμι.

[z] δικαίως ἂν ἐκείνοις G. vulg. δικαίως ἐκείνοις.

[a] ἐγκαλέσειαν G. vulg. ἐγκαλέσαιμεν.

[b] διδασκάλοις τῶν τοιούτων] διδάσκαλοι τῶν τοιούτων γεγόνασιν G.

[c] δ' ἡμετέροις G. ceteri μέντοι (vel μὲν δὴ) ἡμετέροις.

[d] ἔχοιεν G. vulg. ἔχοιμεν.

[e] μόνοι καὶ καθ' G. vulg. μόνοι καθ'.

[f] ἡμῶν θαμὰ G. vulg. ἡμῖν θαμινά.

θαμὰ [g]πορθουμένης καὶ τεμνομένης οὐδεπώποτ' [h]ἀπε-
βλέψαμεν πρὸς τὴν ἐκείνων φιλίαν καὶ συμμαχίαν,
ἀλλ' ὑπὲρ ὧν τοῖς Ἕλλησιν ἐπεβούλευσαν μισοῦντες αὐ-
τοὺς διετελέσαμεν μᾶλλον ἢ τοὺς ἐν τῷ παρόντι κακῶς
110 ἡμᾶς ποιοῦντας· Λακεδαιμόνιοι δ' οὔτε πάσχοντες κακὸν 254
οὐδὲν οὔτε μέλλοντες οὔτε δεδιότες εἰς τοῦτ' ἀπληστίας
ἦλθον, ὥστ' οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς ἔχειν τὴν κατὰ γῆν
ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ θάλατταν δύναμιν οὕτως
ἐπεθύμησαν λαβεῖν, ὥστε κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούς
τε συμμάχους τοὺς ἡμετέρους ἀφίσταντο, ἐλευθερώσειν
αὐτοὺς ὑπισχνούμενοι, καὶ βασιλεῖ περὶ φιλίας διελέ-
γοντο καὶ συμμαχίας, παραδώσειν αὐτῷ φάσκοντες
111 ἅπαντας τοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας [i]κατοικοῦντας· πίστεις δὲ b
δόντες [k]τούτοις ἀμφοτέροις καὶ καταπολεμήσαντες ἡμᾶς,
οὓς μὲν ἐλευθερώσειν [l]ὤμοσαν, κατεδουλώσαντο μᾶλλον ἢ
τοὺς Εἵλωτας, βασιλεῖ δὲ τοιαύτην χάριν ἀπέδοσαν ὥστ'
ἔπεισαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Κῦρον ὄντα νεώτερον ἀμφι-
σβητεῖν τῆς βασιλείας, καὶ στρατόπεδον αὐτῷ συναγα-
γόντες [m]καὶ [n]στρατηγὸν Κλέαρχον ἐπιστήσαντες ἀνέπεμ-
112 ψαν ἐπ' ἐκεῖνον· ἀτυχήσαντες δ' ἐν τούτοις καὶ γνωσθέν- c
τες ὧν ἐπεθύμουν, καὶ μισηθέντες ὑπὸ πάντων, εἰς πόλε-
μον καὶ ταραχὰς τοσαύτας κατέστησαν, [o]ὅσας εἰκὸς
τοὺς καὶ περὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους ἐξημαρ-
τηκότας. περὶ ὧν οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγοντα διατρί-
βειν, πλὴν ὅτι καταναυμαχηθέντες ὑπό τε τῆς βασιλέως
δυνάμεως καὶ τῆς Κόνωνος στρατηγίας τοιαύτην ἐποιή-

[g] καὶ πορθουμένης] Recepi e G.
[h] ἐπεβλέψαμεν] ἐβλάψαμεν G.
[i] κατοικοῦντας G. vulg. οἰκοῦντας.
[k] τούτοις ἀμφοτέροις G. vulg. τούτων ἀμφότεροι.
[l] ὤμοσαν G. vulg. ὡμολόγησαν.
[m] καὶ post συναγαγόντες om. G.
[n] στρατηγὸν Κλέαρχον G. vulg. Κλέαρχον στρατηγόν.
[o] ὅσας εἰκὸς τοὺς καὶ περὶ G. vulg. ὅσον εἰκὸς τοὺς περί.

113 σαντο τὴν εἰρήνην, ἧς οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν οὔτ' αἰσχίω
[p]πώποτε γενομένην οὔτ' ἐπονειδιστοτέραν οὔτ' ὀλιγωροτέ- d
ραν τῶν Ἑλλήνων οὔτ' ἐναντιωτέραν τοῖς λεγομένοις ὑπό
τινων περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς Λακεδαιμονίων· [q]οἵ τινες, ὅτε
μὲν [r]αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς δεσπότας τῶν Ἑλλήνων κατέ-
στησεν, ἀφελέσθαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ τὴν εὐδαι-
μονίαν ἅπασαν ἐπεχείρησαν, ἐπειδὴ δὲ καταναυμαχήσας
ταπεινοὺς ἐποίησεν, οὐ μικρὸν μέρος [s]αὐτῷ τῶν Ἑλλήνων
παρέδωκαν ἀλλὰ πάντας τοὺς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντας,
διαῤῥήδην γράψαντες χρῆσθαι τοῦθ' ὅ τι ἂν αὐτὸς βούλη- e
114 ται, καὶ οὐκ ἠσχύνθησαν τοιαύτας ποιούμενοι τὰς ὁμολο-
γίας περὶ ἀνδρῶν, οἷς χρώμενοι συμμάχοις ἡμῶν τε πε-
ριεγένοντο καὶ τῶν Ἑλλήνων κύριοι [t]κατέστησαν καὶ τὴν
Ἀσίαν ἅπασαν ἤλπισαν κατασχήσειν, ἀλλὰ τὰς τοιαύ- 255
τας συνθήκας αὐτοί τ' ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῖς σφετέροις αὐτῶν
ἀνέγραψαν καὶ τοὺς συμμάχους ἠνάγκασαν.

115 Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους οὐκ [u]οἶμαι πράξεων ἑτέρων ἐπι-
θυμήσειν ἀκούειν, ἀλλ' ἐκ τῶν [x]εἰρημένων ἱκανῶς μεμα-
θηκέναι [y]νομιεῖν ὁποία τις [z]τοῖν πολέοιν ἑκατέρα περὶ τοὺς
Ἕλληνας γέγονεν· ἐγὼ δ' οὐχ οὕτω τυγχάνω διακείμε-
νος, ἀλλ' ἡγοῦμαι τὴν ὑπόθεσιν ἣν ἐποιησάμην ἄλλων τε
πολλῶν προσδεῖσθαι λόγων, καὶ μάλιστα τῶν ἐπιδειξόν- b
των τὴν ἄνοιαν τῶν ἀντιλέγειν τοῖς εἰρημένοις [a]ἐπιχειρη-
116 σόντων· οὓς [b]οἶμαι ῥᾳδίως εὑρήσειν. τῶν γὰρ ἀποδεχο-
μένων ἁπάσας τὰς Λακεδαιμονίων πράξεις, τοὺς μὲν

[p] πώποτε G. vulg. ποτέ.
[q] οἵτινες ὅτε] οἵτινες ὄντες ὅτε G.
[r] αὐτοὺς] Accessit e G.
[s] αὐτῷ τῶν Ἑλλήνων παρέδωκαν G. vulg. αὐτῷ παρέδωκαν.
[t] κατασχήσειν G. vulg. κατασχεῖν.
[u] οἶομαι G. vulg. οἶμαι.
[x] εἰρημένων G. vulg. προειρημένων.
[y] νομιεῖν G. vulg. νομίζειν.
[z] τοῖν correctus G. vulg. ταῖν.
[a] ἐπιχειρησόντων G. vulg. ἐπιχειρησάντων.
[b] οἶομαι G. vulg. οἶμαι.

βελτίστους αὐτῶν ἡγοῦμαι καὶ πλεῖστον νοῦν ἔχοντας
τὴν μὲν Σπαρτιατῶν πολιτείαν ἐπαινέσεσθαι, καὶ τὴν
αὐτὴν γνώμην ἕξειν περὶ αὐτῆς ἥνπερ πρότερον, περὶ δὲ
τῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας πεπραγμένων [c] ὁμονοήσειν τοῖς ὑπ' c
ἐμοῦ λεγομένοις, τοὺς δὲ φαυλοτέρους οὐ μόνον τούτων
117 ὄντας ἀλλὰ καὶ τῶν πολλῶν, καὶ περὶ μὲν ἄλλου πρά-
γματος οὐδενὸς ἂν οἵους τε γενομένους ἀνεκτῶς εἰπεῖν,
περὶ δὲ Λακεδαιμονίων οὐ δυναμένους σιωπᾷν, ἀλλὰ
προσδοκῶντας, ἢν ὑπερβάλλοντας τοὺς ἐπαίνους περὶ ἐκεί-
νων ποιῶνται, τὴν αὐτὴν λήψεσθαι δόξαν τοῖς ἀδροτέροις
118 αὐτῶν καὶ πολὺ βελτίοσιν εἶναι δοκοῦσι· τοὺς δὴ τοιού-
τους, ἐπειδὰν αἴσθωνται τοὺς τόπους ἅπαντας προκατει- d
λημμένους καὶ μηδὲ πρὸς ἓν ἀντειπεῖν ἔχωσι τῶν εἰρημέ-
νων, ἐπὶ τὸν λόγον οἶμαι τρέψεσθαι τὸν περὶ τῶν πολι-
τειῶν, καὶ [d] παραβάλλοντας τἀκεῖ καθεστῶτα τοῖς ἐνθά-
δε, καὶ μάλιστα τὴν σωφροσύνην [e] καὶ τὴν πειθαρχίαν
πρὸς τὰς παρ' ἡμῖν ὀλιγωρίας, ἐκ τούτων ἐγκωμιάσειν
119 τὴν Σπάρτην. ἢν δὴ [f] τοιοῦτον ἐπιχειρῶσί τι ποιεῖν, προσ- e
ήκειν τοὺς εὖ φρονοῦντας ληρεῖν νομίζειν αὐτούς. ἐγὼ γὰρ
ὑπεθέμην οὐχ ὡς περὶ τῶν πολιτειῶν διαλεξόμενος, ἀλλ' ὡς
ἐπιδείξων τὴν πόλιν ἡμῶν πολὺ πλείονος [g] ἀξίαν Λακεδαι-
μονίων περὶ τοὺς Ἕλληνας γεγενημένην. ἢν μὲν οὖν ἀναιρῶσί
τι τούτων, ἢ πράξεις ἑτέρας κοινὰς λέγωσι περὶ ἃς ἐκεῖνοι
βελτίους ἡμῶν γεγόνασιν, εἰκότως ἂν ἐπαίνου τυγχάνοιεν·
ἢν δὲ λέγειν ἐπιχειρῶσι περὶ ὧν ἐγὼ μηδεμίαν μνείαν [h] ποιη- 256
σαίμην, δικαίως ἂν ἅπασιν ἀναισθήτως ἔχειν δοκοῖεν.
120 Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδή περ αὐτοῖς οἶομαι τὸν λόγον τὸν περὶ

[c] ὁμωνοήσειν G. vulg. ὁμολογήσειν.

[d] παραβάλλοντας G. vulg. παραθέντας.

[e] καὶ τὴν πειθαρχίαν] καὶ πειθαρχίαν G.

[f] τοιοῦτον ἐπιχειρῶσί τι G. vulg. τοιοῦτο ἐπιχειρῶσι.

[g] ἀξίαν Λακεδαιμονίων G. vulg. ἀξίαν ἢ τὴν Λακεδαιμονίων.

[h] ποιησαίμην G. vulg. ἐποιησάμην.

τῶν πολιτειῶν εἰς τὸ μέσον ἐμβαλεῖν, οὐκ ὀκνήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· [i] οἶμαι γὰρ ἐν αὐτοῖς τούτοις τὴν πόλιν ἡμῶν ἐπιδείξειν πλέον διενεγκοῦσαν ἢ τοῖς ἤδη προειρημένοις.

121 Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με ταῦτ' εἰρηκέναι περὶ [k] ταύτης, ἣν ἀναγκασθέντες μετελάβομεν, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν προγόνων, ἧς οὐ καταφρονήσαντες οἱ πατέρες ἡμῶν ἐπὶ τὴν νῦν καθεστῶσαν ὥρμησαν, ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς ἄλ- b λας πράξεις πολὺ [l] σπουδαιοτέραν ἐκείνην προκρίναντες, περὶ δὲ τὴν δύναμιν τὴν κατὰ θάλατταν, [m] ταύτην χρησι-

122 μωτέραν εἶναι νομίζοντες, ἣν λαβόντες [n] καὶ καλῶς ἐπιμεληθέντες οἷοί τ' ἐγένοντο καὶ τὰς ἐπιβουλὰς τὰς Σπαρτιατῶν ἀμύνασθαι καὶ τὴν Πελοποννησίων ἁπάντων ῥώμην, ὧν κατήπειγε τὴν πόλιν περὶ ἐκεῖνον τὸν χρόνον μά- c λιστα περιγενέσθαι πολεμοῦσαν. ὥστ' οὐδεὶς ἂν δικαίως

123 ἐπιτιμήσειε τοῖς ἑλομένοις αὐτήν· οὐ γὰρ διήμαρτον τῶν ἐλπίδων, οὐδ' [o] ἠγνόησαν οὐδὲν οὔτε τῶν [p] ἀγαθῶν οὔτε τῶν κακῶν τῶν προσόντων ἑκατέρᾳ τῶν δυνάμεων, ἀλλ' ἀκριβῶς ἤδεσαν τὴν μὲν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν [q] ὑπ' εὐτα- ξίας καὶ σωφροσύνης καὶ πειθαρχίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων μελετωμένην, τὴν δὲ κατὰ θάλατταν δύνα-

124 μιν οὐκ ἐκ τούτων αὐξανομένην, ἀλλ' [r] ἔκ τε τῶν τεχνῶν d τῶν περὶ τὰς ναῦς καὶ τῶν ἐλαύνειν αὐτὰς δυναμένων καὶ τῶν τὰ σφέτερα μὲν αὐτῶν ἀπολωλεκότων, ἐκ δὲ τῶν ἀλλοτρίων πορίζεσθαι τὸν βίον εἰθισμένων· ὧν εἰσπεσόντων εἰς τὴν πόλιν οὐκ ἄδηλος ἦν ὅ τε κόσμος ὁ [s] τῆς πολιτείας

[i] οἶμαι G. vulg. οἴομαι.

[k] ταύτης] ταύτης πολιτείας G.

[l] σπουδαιοτέραν ἐκείνην προκρίναντες G. ceteri σπουδαιοτέραν προκρίναντες.

[m] ταύτην G. ceteri αὐτήν.

[n] καὶ καλῶς ἐπιμεληθέντες G. vulg. καὶ ἐπιμεληθέντες.

[o] ἠγνόησαν οὐδὲν οὔτε G. ceteri ἠγνόησαν οὔτε.

[p] ἀγαθῶν οὔτε τῶν κακῶν G. vulg. κακῶν οὔτε τῶν ἀγαθῶν.

[q] ὑπ' G. vulg. ἐπ'.

[r] ἔκ τε G. vulg. ἐκ.

[s] τῆς πολιτείας τῆς πρότερον ὑπαρχούσης G. vulg. τῆς πρότερον ὑπαρχούσης πολιτείας.

τῆς πρότερον ὑπαρχούσης λυθησόμενος, ἥ τε τῶν συμμάχων εὔνοια ταχέως ληψομένη μεταβολήν, ὅταν οἷς πρότερον χώρας ἐδίδοσαν καὶ πόλεις, τούτους ἀναγκάζωσι e
συντάξεις καὶ φόρους ὑποτελεῖν, ἵν' ἔχωσι μισθὸν διδόναι
125 τοῖς τοιούτοις οἵους ὀλίγῳ πρότερον εἶπον. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ἀγνοοῦντες τῶν προειρημένων ἐνόμιζον τῇ πόλει [t τῇ] τηλικαύτῃ μὲν τὸ μέγεθος, τοιαύτην δ' ἐχούσῃ δόξαν, λυσιτελεῖν καὶ πρέπειν ἁπάσας ὑπομεῖναι τὰς δυσχερείας μᾶλλον ἢ τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχήν· u δυοῖν γὰρ πρα- 257
γμάτοιν προτεινομένοιν μὴ σπουδαίοιν, κρεῖττω τὴν αἵρεσιν εἶναι τοῦ δεινὰ ποιεῖν ἑτέρους ἢ πάσχειν x αὐτοὺς καὶ τοῦ μὴ δικαίως τῶν ἄλλων ἄρχειν μᾶλλον ἢ φεύγοντας
126 τὴν αἰτίαν ταύτην ἀδίκως Λακεδαιμονίοις δουλεύειν. ἅπερ ἅπαντες μὲν ἂν οἱ νοῦν ἔχοντες ἔλειντο καὶ βουληθεῖεν, ὀλίγοι y δ' ἄν τινες τῶν προσποιουμένων εἶναι σοφῶν ἐρω- b
τηθέντες οὐκ ἂν φήσαιεν. Αἱ μὲν οὖν αἰτίαι δι' ἃς μετέλαβον τὴν πολιτείαν τὴν ὑπό τινων ψεγομένην ἀντὶ τῆς ὑπὸ πάντων ἐπαινουμένης, διὰ μακροτέρων μὲν αὐτὰς διῆλθον, αὗται δ' οὖν ἦσαν.
127 z Ἤδη a δὲ περὶ ἧς τε ὑπεθέμην καὶ τῶν προγόνων ποιήσομαι τοὺς λόγους, ἐκείνων τῶν χρόνων ἐπιλαβόμενος ὅτ' οὐκ ἦν a οὔτ' ὀλιγαρχίας οὔτε δημοκρατίας ὄνομά πω λεγόμενον, ἀλλὰ μοναρχίαι καὶ τὰ γένη b τὰ τῶν βαρβάρων καὶ c
τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας ἁπάσας διώκουν. διὰ τοῦτο δὲ
128 προειλόμην c πορρωτέρωθεν ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν, πρῶτον

t [τῇ] τηλικαύτῃ rec. G. vulg. τηλικαύτῃ.

u δυοῖν γὰρ πραγμάτοιν προτεινομένοιν μὴ σπουδαίοιν G. vulg. καὶ δυοῖν πραγμάτων προτεινομένων καὶ μὴ σπουδαίων vel καὶ σπουδαίων.

x αὐτούς G. vulg. αὐτοὺς ἐνόμισαν.

y δ' ἄν τινες G. vulg. δέ τινες.

z δὲ περὶ ἧς G. vulg. δ' ὑπὲρ ἄν.

a οὔτ' ὀλιγαρχίας οὔτε δημοκρατίας G. vulg. οὔτε δημοκρατίας οὔτ' ὀλιγαρχίας.

b τὰ τῶν G. vulg. τῶν.

c πορρωτέρωθεν ποιήσασθαι G. vulg. ποιήσασθαι πόρρωθεν.

μὲν ἡγούμενος προσήκειν τοῖς ἀμφισβητοῦσιν ἀρετῆς εὐθὺς
ἀπὸ γενεᾶς διαφέροντας εἶναι τῶν ἄλλων, ἔπειτ' αἰσχυ-
νόμενος εἰ περὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν μὲν οὐδὲν [d]δ' ἐμοὶ προση-
κόντων πλείω διαλεχθεὶς τῶν μετρίων περὶ τῶν προγόνων
τῶν τὴν πόλιν κάλλιστα διοικησάντων μηδὲ μικρὰν ποιή- d
129 σομαι μνείαν, οἳ τοσοῦτον βελτίους ἐγένοντο τῶν [e]τοιαύ-
τας δυναστείας ἐχόντων, ὅσον περ ἄνδρες οἱ [f]φρονιμώ-
τατοι καὶ πραότατοι [g]διενέγκοιεν ἂν θηρίων τῶν ἀγριω-
τάτων καὶ πλείστης ὠμότητος μεστῶν. τί γὰρ [h]οὐκ ἂν
εὕροιμεν τῶν ὑπερβαλλόντων ἀνοσιότητι καὶ δεινότητι [i]πε-
πραγμένον ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, [k]καὶ μάλιστ' ἐν ταῖς
μεγίσταις καὶ τότε νομιζομέναις καὶ νῦν εἶναι δοκούσαις; e
οὐ φόνους ἀδελφῶν καὶ πατέρων καὶ ξένων [l]παμπληθεῖς
130 γεγενημένους; οὐ σφαγὰς μητέρων καὶ μίξεις καὶ παι-
δοποιΐας ἐξ ὧν ἐτύγχανον αὐτοὶ πεφυκότες; οὐ παίδων
βρῶσιν ὑπὸ τῶν οἰκειοτάτων [m]ἐπιβεβουλευμένην; οὐκ ἐκ-
βολὰς ὧν ἐγέννησαν, καὶ καταποντισμοὺς καὶ τυφλώ-
σεις καὶ τοσαύτας τὸ πλῆθος κακοποιΐας, ὥστε μηδένα 258
πώποτε ἀπορῆσαι τῶν εἰθισμένων καθ' [n]ἕκαστον τὸν
ἐνιαυτὸν εἰσφέρειν εἰς τὸ θέατρον τὰς τότε [o]γεγενημένας
συμφοράς;
131 Ταῦτα δὲ διῆλθον οὐκ ἐκείνους λοιδορῆσαι βουλόμενος,
ἀλλ' ἐπιδεῖξαι παρὰ τοῖς ἡμετέροις οὐ μόνον οὐδὲν [p]τοι-
οῦτον γεγενημένον· τοῦτο μὲν γὰρ ἂν σημεῖον ἦν οὐκ ἀρε-

[d] δ' ἐμοὶ] Libri δέ μοι.
[e] τοιαύτας G. vulg. τάς.
[f] φρονιμώτατοι καὶ πραότατοι G. vulg. πραότατοι καὶ φρονιμώτατοι.
[g] διενέγκοιεν G. vulg. διενέγκαιεν.
[h] οὐκ ἄν G. vulg. οὐχ.
[i] πεπραγμένον ἐν G. vulg. τῶν πεπραγμένων ἔν τε.
[k] καὶ μάλιστ' G. vulg. μάλιστα δ'.
[l] παμπληθεῖς] παμπληθεῖ G.
[m] ἐπιβεβουλευμένην G. vulg. ἐπιβουλευομένην.
[n] ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν] Libri om. articulum.
[o] γεγενημένας G. vulg. γενομένας.
[p] τοιοῦτον G. vulg. τοιοῦτο.

τῆς, ἀλλ' ὡς οὐχ ὁμοίοι τὰς φύσεις ἦσαν τοῖς ἀνοσιωτά-
τοις γεγενημένοις· δεῖ δὲ τοὺς ἐπιχειροῦντας καθ' ὑπερ- b
βολήν τινας ἐπαινεῖν μὴ τοῦτο μόνον ἐπιδεικνύναι, μὴ πο-
νηροὺς ὄντας αὐτοὺς, ἀλλ' ὡς ἁπάσαις ταῖς ἀρεταῖς καὶ
τῶν τότε καὶ τῶν νῦν διήνεγκαν. ἅπερ ἔχοι τις ἂν καὶ
132 περὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων εἰπεῖν. οὕτω γὰρ ὁσίως
καὶ καλῶς καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ περὶ σφᾶς
αὐτοὺς διῴκησαν, ὥσπερ προσῆκον ἦν τοὺς ἀπὸ θεῶν μὲν
γεγονότας, [q]πρώτους δὲ καὶ πόλιν οἰκήσαντας καὶ νόμοις
χρησαμένους, [r]ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον ἠσκηκότας εὐσέβειαν c
μὲν περὶ τοὺς θεοὺς δικαιοσύνην δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώπους,
ὄντας δὲ μήτε μιγάδας μήτ' ἐπήλυδας, ἀλλὰ μόνους
133 αὐτόχθονας τῶν Ἑλλήνων, καὶ ταύτην ἔχοντας τὴν χώραν
τροφὸν ἐξ ἧς περ [s]ἔφυσαν, καὶ στέργοντας αὐτὴν ὁμοίως
ὥσπερ οἱ βέλτιστοι τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας τὰς
αὑτῶν, πρὸς δὲ τούτοις οὕτω θεοφιλεῖς ὄντας, ὥσθ' ὃ δοκεῖ
χαλεπώτατον εἶναι καὶ σπανιώτατον, εὑρεῖν τινὰς τῶν
οἴκων τῶν τυραννικῶν καὶ βασιλικῶν ἐπὶ τέτταρας ἢ πέντε d
γενεὰς διαμείναντας, καὶ τοῦτο [t]συμβῆναι μόνοις ἐκεί-
134 νοις. Ἐριχθόνιος μὲν γὰρ ὁ φὺς ἐξ Ἡφαίστου καὶ γῆς
παρὰ Κέκροπος ἄπαιδος ὄντος ἀῤῥένων παίδων τὸν οἶκον
καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβεν· ἐντεῦθεν [u]δ' ἀρξάμενοι
πάντες οἱ γενόμενοι μετ' ἐκεῖνον, ὄντες οὐκ ὀλίγοι, τὰς
κτήσεις τὰς αὑτῶν καὶ τὰς δυναστείας τοῖς αὑτῶν παισὶ
135 παρέδοσαν μέχρι Θησέως. περὶ οὗ πρὸ πολλοῦ ἂν ἐποιη-
σάμην μὴ διειλέχθαι πρότερον [x]περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν e
πεπραγμένων αὐτῷ· πολὺ γὰρ ἂν μᾶλλον ἥρμοσεν ἐν

[q] πρώτους G. ceteri πρώτως.
[r] ἅπαντα G. vulg. πάντα.
[s] ἔφυσαν] ἔφυσαν ἡμῖν G.
[t] συμβῆναι G. ceteri συμβαίνει.
[u] δ' ἀρξάμενοι G. ceteri δραξάμενοι.
[x] περὶ τῆς ἀρετῆς G. vulg. καὶ τῆς ἀρετῆς vel ἢ τῆς ἀρετῆς.

τῷ λόγῳ [y]τῷ περὶ τῆς πόλεως διελθεῖν περὶ αὐτῶν. ἀλλὰ γὰρ χαλεπὸν ἦν, μᾶλλον δ' ἀδύνατον, τὰ κατ' ἐκεῖνον ἐπελθόντα τὸν χρόνον εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν καιρόν, [z]ὃν 259
136 οὐ προήδειν ἐσόμενον. ἐκεῖνα μὲν οὖν ἐάσομεν, ἐπειδὴ πρὸς τὸ παρὸν αὐτοῖς κατεχρησάμην, μιᾶς δὲ μόνον μνησθήσομαι πράξεως, ἣ συμβεβηκε μήτ' εἰρῆσθαι πρότερον μήτε πεπρᾶχθαι μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἄλλου πλὴν ὑπὸ Θησέως, [a]σημεῖον δ' εἶναι μέγιστον τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου καὶ φρονή-
137 σεως. ἔχων [b]γὰρ βασιλείαν ἀσφαλεστάτην καὶ μεγίστην, ἐν ᾗ πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένος ἦν καὶ b
κατὰ πόλεμον καὶ [c]περὶ διοίκησιν τῆς πόλεως, ἅπαντα ταῦθ' ὑπερεῖδεν, καὶ μᾶλλον εἵλετο τὴν δόξαν τὴν ἀπὸ τῶν πόνων καὶ τῶν ἀγώνων εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον μνημονευθησομένην ἢ τὴν ῥᾳθυμίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν
138 διὰ τὴν βασιλείαν ἐν τῷ παρόντι γιγνομένην. καὶ ταῦτ' ἔπραξεν οὐκ ἐπειδὴ πρεσβύτερος γενόμενος ἀπολελαυκὼς ἦν [d]τῶν ἀγαθῶν τῶν παρόντων, ἀλλ' ἀκμάζων, [e]ὡς λέγεται, τὴν μὲν πόλιν διοικεῖν τῷ πλήθει παρέδωκεν, αὐτὸς c
δ' ὑπὲρ ταύτης τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων διετέλει κινδυνεύων.

139 Περὶ μὲν οὖν τῆς Θησέως ἀρετῆς νῦν μὲν ὡς οἷόν τ' ἦν ἀνεμνήσαμεν, πρότερον δ' ἁπάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις οὐκ ἀμελῶς διήλθομεν· περὶ δὲ τῶν παραλαβόντων τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, ἣν ἐκεῖνος παρέδωκεν, οὐκ ἔχω τίνας ἐπαίνους εἰπὼν ἀξίους ἂν εἴην εἰρηκὼς τῆς ἐκείνων διανοίας. οἵτινες ἄπειροι πολιτειῶν ὄντες, οὐ διήμαρτον αἷ- d

[y] τῷ περὶ] Articulum om. G.
[z] ὃν οὐ προήδειν G. vulg. οὐδὲ προῖδεῖν.
[a] σημεῖον δ' G. vulg. σημεῖόν τ'.
[b] γὰρ βασιλείαν G. vulg. γὰρ τὴν βασιλείαν.
[c] περὶ G. vulg. κατά.
[d] τῶν ἀγαθῶν τῶν παρόντων G. vulg. τῶν παρόντων ἀγαθῶν.
[e] ὡς λέγεται, τὴν μὲν πόλιν] τὴν μὲν πόλιν, ὡς λέγεται G.

ρούμενοι τῆς ὑπὸ πάντων ἂν ὁμολογηθείσης οὐ μόνον εἶναι κοινοτάτης καὶ δικαιοτάτης, ἀλλὰ καὶ συμφορωτάτης
140 ἅπασι [f]τοῖς χρωμένοις καὶ ἡδίστης. κατεστήσαντο γὰρ δημοκρατίαν οὐ τὴν εἰκῇ πολιτευομένην, καὶ νομίζουσαν τὴν μὲν ἀκολασίαν ἐλευθερίαν [g]εἶναι, τὴν δ' ἐξουσίαν ὅ τι βούλεταί τις ποιεῖν εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ τὴν τοῖς τοιούτοις μὲν ἐπιτιμῶσαν, ἀριστοκρατίᾳ δὲ χρωμένην· ἣν οἱ μὲν c
πολλοὶ [h]χρησιμωτάτην οὖσαν ὥσπερ τὴν [i]ἀπὸ τῶν τιμημάτων ἐν ταῖς πολιτείαις ἀριθμοῦσιν, οὐ δι' ἀμαθίαν ἀγνοοῦντες, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν πώποτ' αὐτοῖς μελῆσαι
141 τῶν [k]τοιούτων. ἐγὼ δὲ φημὶ τὰς μὲν ἰδέας τῶν πολιτειῶν τρεῖς εἶναι μόνας, ὀλιγαρχίαν, δημοκρατίαν, μοναρχίαν, 260
τῶν δ' ἐν ταύταις οἰκούντων ὅσοι μὲν ἐάθασιν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς καθιστάναι καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τοὺς ἱκανωτάτους τῶν πολιτῶν καὶ τοὺς μέλλοντας ἄριστα καὶ δικαιότατα τῶν πραγμάτων ἐπιστατήσειν, τούτους μὲν ἐν ἁπάσαις ταῖς πολιτείαις καλῶς οἰκήσειν καὶ πρὸς σφᾶς
142 αὐτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους· τοὺς δὲ τοῖς [l]θρασυτάτοις καὶ πονηροτάτοις ἐπὶ ταῦτα χρωμένους, καὶ τῶν μὲν τῇ b
πόλει συμφερόντων μηδὲν φροντίζουσιν, ὑπὲρ δὲ τῆς αὐτῶν πλεονεξίας ἑτοίμοις οὖσιν ὁτιοῦν πάσχειν, τὰς δὲ τούτων πόλεις ὁμοίως οἰκήσεσθαι ταῖς τῶν προεστώτων [m]πονηρίαις· τοὺς δὲ μήθ' οὕτως μήθ' ὡς πρότερον εἶπον, ἀλλ' ὅταν μὲν θαῤῥῶσι, τούτους μάλιστα τιμῶντας τοὺς πρὸς c
χάριν λέγοντας, ὅταν δὲ δείσωσιν, ἐπὶ τοὺς βελτίστους

[f] τοῖς χρωμένοις καὶ] καὶ τοῖς χρωμένοις G.
[g] εἶναι] Addidi e G.
[h] χρησιμωτάτην G. vulg. χρησίμην.
[i] ἀπὸ τῶν τιμημάτων G. vulg. om. articulum.
[k] τοιούτων] δεόντων G.
[l] θρασυτάτοις καὶ πονηροτάτοις G. vulg. πονηροτάτοις καὶ θρασυτάτοις.
[m] πονηρίαις· τοὺς δὲ G.L. vulg. πονηρίαις θέλοντας, τούτους αὖ τοὐναντίον κακίστους ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς πολίταις εἶναι νομίζω· τοὺς δέ.

καὶ φρονιμωτάτους καταφεύγοντας, [n]τοὺς δὲ τοιούτους ἐναλλὰξ τοτὲ μὲν χεῖρον τοτὲ δὲ βέλτιον πράξειν.

143 Αἱ μὲν οὖν φύσεις καὶ δυνάμεις τῶν πολιτειῶν οὕτως ἔχουσιν, ἡγοῦμαι δὲ ταῦτα [o]ἑτέροις μὲν πολὺ πλείους λόγους παρέξειν τῶν νῦν εἰρημένων, ἐμοὶ δ' οὐκ ἔτι περὶ [p]ἁπασῶν αὐτῶν εἶναι διαλεκτέον, ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς τῶν προγόνων· ταύτην γὰρ ὑπεσχόμην ἐπιδείξειν σπουδαιοτέραν καὶ πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν οὖσαν [q]τῆς ἐν
144 Σπάρτῃ καθεστηκυίας. ἔσται δ' ὁ λόγος τοῖς μὲν ἡδέως d ἂν ἀκούσασι πολιτείαν χρηστὴν ἐμοῦ διεξιόντος οὔτ' ὀχληρὸς οὔτ' ἄκαιρος, ἀλλὰ σύμμετρος καὶ προσήκων τοῖς [r]πρότερον εἰρημένοις, τοῖς δὲ μὴ χαίρουσι τοῖς μετὰ πολλῆς σπουδῆς εἰρημένοις, ἀλλὰ τοῖς ἐν ταῖς παιηγύρεσι μάλιστα μὲν λοιδορουμένοις, ἢν δ' ἀπόσχωνται τῆς μανίας ταύτης, [s]ἐγκωμιάζουσιν ἢ τὰ φαυλότατα τῶν ὄντων ἢ τοὺς παρανομωτάτους τῶν γεγενημένων, τούτοις δ' αὐ- e
145 τὸν οἶμαι δόξειν πολὺ μακρότερον εἶναι τοῦ δέοντος. ἐμοὶ δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἀκροατῶν οὐδὲν πώποτ' ἐμέλησεν, οὐδὲ [t]τοῖς ἄλλοις τοῖς εὖ φρονοῦσιν, [u]ἐκείνων δὲ τῶν ἃ τε προεῖπον πρὸ [x]ἅπαντος τοῦ λόγου μνημονευσόντων, τῷ [y]τε πλήθει τῶν λεγομένων οὐκ ἐπιτιμησόντων, οὐδ' [z]ἧν 261
μυρίων ἐπῶν ἢ τὸ μῆκος, ἀλλ' ἐφ' αὑτοῖς εἶναι νομιούντων τοσοῦτον ἀναγνῶναι μέρος καὶ διελθεῖν ὁπόσον ἂν αὐτοὶ
146 [a]βουληθῶσιν, πάντων δὲ μάλιστα τῶν οὐδενὸς ἂν ἥδιον

[n] τοὺς δὲ τοιούτους G. ceteri τοὺς δὴ τοιούτους.

[o] ἑτέροις μὲν G. vulg. μὲν ἑτέροις.

[p] ἁπασῶν G. vulg. πασῶν.

[q] τῆς ἐν Σπάρτῃ καθεστηκυίας G. vulg. ἢ τὴν ἐν Σπάρτῃ καθεστηκυῖαν.

[r] πρότερον G. vulg. ἔμπροσθεν.

[s] ἐγκωμιάζουσιν ἢ τὰ G. vulg. ἐγκωμιάζουσι τά.

[t] τοῖς ἄλλοις G. vulg. τῶν ἄλλων.

[u] ἐκείνων] ἐκεῖνα G.

[x] ἅπαντος τοῦ G. vulg. παντός.

[y] τε] δὲ G.

[z] ἧν G. vulg. ἄν.

[a] βουληθῶσιν G. vulg. βούλωνται.

ἀκουόντων ἢ λόγου διεξιόντος ἀνδρῶν ἀρετὰς καὶ πόλεως τρόπον καλῶς οἰκουμένης, ἅπερ εἰ μιμήσασθαί τινες βουληθεῖεν καὶ δυνηθεῖεν, αὐτοί τ' ἂν ἐν μεγάλῃ δόξῃ τὸν βίον διαγάγοιεν καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν εὐδαίμονας [b]ποιήσειαν. οἵους μὲν οὖν εὐξαίμην ἂν εἶναι τοὺς ἀκουσομένους b
147 τῶν ἐμῶν, εἴρηκα, δέδοικα δὲ μὴ τοιούτων γενομένων πολὺ καταδεέστερον εἴπω τῶν πραγμάτων περὶ ἃν μέλλω ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. ὅμως δ' οὕτως [c]ὅπως ἂν οἷός τ' ὦ πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν.

148 Τοῦ μὲν οὖν διαφερόντως τῶν ἄλλων οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν ἡμῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον δικαίως ἂν [d]ἐπενέγκοιμεν τὴν αἰτίαν τοῖς βασιλεύσασιν αὐτῆς, περὶ ὧν ὀλίγῳ πρότερον [e]διελέχθην. ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν οἱ παιδεύσαντες τὸ c
πλῆθος ἐν ἀρετῇ [[f]καὶ δικαιοσύνῃ] καὶ πολλῇ σωφροσύνῃ, καὶ διδάξαντες ἐξ ὧν διῴκουν, ἅπερ ἐγὼ [g]φανείην ἂν ὕστερον εἰρηκὼς ἢ κεῖνοι πράξαντες, ὅτι πᾶσα πολιτεία ψυχὴ πόλεώς ἐστι, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν ὅσην περ ἐν σώματι φρόνησις· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ βουλευομένη περὶ ἁπάντων, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγουσα, καὶ πάντων αἰτία τῶν ταῖς d
149 πόλεσι [h]συμβαινόντων. [i]Ἃ μαθὼν ὁ δῆμος οὐκ ἐπελάθετο διὰ τὴν μεταβολήν, ἀλλὰ μᾶλλον τούτῳ προσεῖχεν ἢ τοῖς ἄλλοις, ὅπως λήψεται τοὺς ἡγεμόνας δημοκρατίας μὲν ἐπιθυμοῦντας, τὸ δ' ἦθος τοιοῦτον ἔχοντας οἷόν περ οἱ πρότερον ἐπιστατοῦντες αὐτῶν, καὶ μὴ λήσουσι σφᾶς αὐτοὺς κυρίους ἁπάντων τῶν κοινῶν καταστήσαντες οἷς [i]οὐ-

[b] ποιήσειαν G. vulg. ποιήσαιεν.
[c] ὅπως G. vulg. ὁποίως.
[d] ἐπενέγκοιμεν G. vulg. ἐπενέγκαιμεν.
[e] διελέχθην G. ceteri διειλέχθην.
[f] [καὶ δικαιοσύνῃ] om. pr. G.
[g] φανείην ἂν ὕστερον G. ceteri om. particulam.
[h] συμβαινόντων. Ἃ μαθὼν ὁ G. vulg. συμβαινόντων ἀγαθῶν. ἧς ὁ.
[i] οὐδεὶς ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων G. ceteri οὐδεὶς οὐδὲ τῶν ἰδίων τι.

150 δεῖς ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων ἐπιτρέψειεν, μηδὲ περιόψονται πρὸς τὰ τῆς πόλεως προσιόντας τοὺς ὁμολογουμένως ὄν- e
τας πονηρούς, μηδ' ἀνέξονται [k] τὴν φωνὴν τῶν τὰ μὲν σώματα τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐπονειδίστως διατιθεμένων συμβουλεύειν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀξιούντων ὃν τρόπον τὴν πό-
λιν [l] διοικοῦντες σωφρονοῖεν ἂν καὶ βέλτιον πράττοιεν, 262
μηδὲ τῶν ἃ μὲν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον εἰς αι-
σχρὰς ἡδονὰς ἀνηλωκότων, ἐκ δὲ τῶν κοινῶν ταῖς ἰδίαις
ἀπορίαις βοηθεῖν ζητούντων, μηδὲ τῶν πρὸς χάριν μὲν ἀεὶ
λέγειν γλιχομένων, εἰς πολλὰς δ' ἀηδίας καὶ λύπας
151 τοὺς πειθομένους ἐμβαλλόντων, ἀλλὰ [m] τούς τε τοιούτους
ἅπαντας ἀπείργειν ἀπὸ τοῦ συμβουλεύειν ἕκαστος οἰήσε-
ται δεῖν, καὶ πρὸς τούτοις ἐκείνους τοὺς τὰ μὲν τῶν ἄλ- b
λων κτήματα τῆς πόλεως εἶναι φάσκοντας, τὰ δὲ ταύ-
της ἴδια κλέπτειν καὶ διαρπάζειν τολμῶντας, καὶ φιλεῖν
μὲν τὸν δῆμον προσποιουμένους, ὑπὸ δὲ τῶν ἄλλων ἀπάν-
152 των αὐτὸν μισεῖσθαι ποιοῦντας, καὶ λόγῳ μὲν δεδιότας
ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, ἔργῳ δὲ λυμαινομένους καὶ συκοφαν-
τοῦντας καὶ διατιθέντας [n] αὐτοὺς οὕτω πρὸς ἡμᾶς, ὥστε
τῶν πόλεων τὰς εἰς τὸν πόλεμον καθισταμένας ἥδιον ἂν
καὶ θᾶττον ἐνίας εἰσδέξασθαι τοὺς πολιορκοῦντας ἢ τὴν
παρ' ἡμῶν βοήθειαν. ἀπείποι δ' ἄν τις γράφων, εἰ πά- c
σας τὰς κακοηθείας καὶ πονηρίας ἐξαριθμεῖν ἐπιχειρή-
153 σειεν. ἃς ἐκεῖνοι μισήσαντες καὶ τοὺς ἔχοντας αὐτάς,
ἐποιοῦντο συμβούλους καὶ προστάτας οὐ τοὺς τυχόντας,
ἀλλὰ τοὺς [o] βελτίστους καὶ φρονιμωτάτους καὶ κάλλι-
στα βεβιωκότας, καὶ τοὺς αὐτοὺς τούτους στρατηγοὺς

[k] τὴν φωνὴν G. vulg. φωνήν.
[l] διοικοῦντες σωφρονοῖεν G. vulg. διοικήσουσι καὶ ὅπως σωφρονοῦεν.
[m] τούς τε G. vulg. τούς γε.
[n] αὐτοὺς] Accessit e G.
[o] βελτίστους καὶ φρονιμωτάτους G. vulg. φρονιμωτάτους καὶ βελτίστους.

ἠρῶντο καὶ πρέσβεις (p εἴ ποι δεήσειεν) ἔπεμπον, καὶ πάσας τὰς ἡγεμονίας τὰς τῆς πόλεως αὐτοῖς παρεδίδοσαν, νομίζοντες τοὺς ἐπὶ τοῦ βήματος q βουλομένους καὶ d
δυναμένους τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν, τούτους καὶ καθ' r αὑτοὺς γενομένους ἐν s ἅπασι τοῖς τόποις καὶ περὶ ἁπάσας τὰς πράξεις τὴν αὐτὴν γνώμην ἕξειν· ἅπερ t αὐτοῖς
154 καὶ συνέβαινεν. διὰ γὰρ τὸ ταῦτα γιγνώσκειν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις u ἑώρων τούς τε νόμους ἀναγεγραμμένους, οὐχ x ὁμοίους τοῖς νῦν κειμένοις, οὐδὲ τοσαύτης ταραχῆς καὶ τοσούτων y ἐναντιώσεων μεστοὺς ὥστε μηδὲν ἂν δυνηθῆναι
z συνιδεῖν μήτε τοὺς χρησίμους μήτε τοὺς ἀχρήστους αὐ- e
155 τῶν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὀλίγους, ἱκανοὺς δὲ τοῖς χρῆσθαι μέλλουσι καὶ a ῥᾳδίους συνιδεῖν, ἔπειτα δικαίους καὶ συμφέροντας καὶ σφίσιν αὐτοῖς ὁμολογουμένους, καὶ μᾶλλον ἐσπουδασμένους τοὺς περὶ τῶν κοινῶν ἐπιτηδευ- 263
μάτων ἢ τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, οἵους περ εἶναι
156 χρὴ παρὰ τοῖς καλῶς πολιτευομένοις. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καθισταμένους ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τοὺς προκριθέντας ὑπὸ b τῶν φυλετῶν καὶ δημοτῶν, οὐ περιμαχήτους αὐτὰς ποιήσαντες οὐδ' ἐπιθυμίας ἀξίας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον λειτουργίαις ὁμοίας ταῖς ἐνοχλούσαις μὲν οἷς ἂν προσταχθῶσι, τιμὴν δέ τινα c περιτιθείσαις αὐτοῖς· ἔδει γὰρ τοὺς ἄρχειν αἱρηθέντας τῶν τε κτημάτων τῶν ἰδίων b
ἀμελεῖν, καὶ τῶν λημμάτων τῶν εἰθισμένων διδόσθαι ταῖς

p εἴ ποι] εἴ που G. vulg. εἴ ποτε.
q βουλομένους G. plerique βουλευομένους.
r αὐτοὺς G. vulg. ἑαυτούς.
s ἅπασι G. vulg. πᾶσι.
t αὐτοῖς καὶ συνέβαινεν] αὐτοῖς συνέβαινεν G.
u ἑώρων] εωρων G.
x ὁμοίους G. vulg. ὁμοίως.
y ἐναντιώσεων] ἐναντίων G.
z συνιδεῖν] Addidi e G.
a ῥᾳδίους G. ceteri ῥᾴδιως.
b τῶν φυλετῶν καὶ δημοτῶν G. vulg. τῶν συμφυλετῶν καὶ τῶν δημοτῶν.
c περιτιθείσαις G. vulg. προστιθείσαις.

ἀρχαῖς ἀπέχεσθαι μηδὲν ἧττον ἢ τῶν ἱερῶν (ἃ [d]τίς ἂν ἐν
157 τοῖς νῦν καθεστῶσιν ὑπομείνειεν;) καὶ τοὺς μὲν ἀκριβεῖς
περὶ ταύτας γιγνομένους μετρίως ἐπαινεθέντας ἐφ' ἑτέραν
ἐπιμέλειαν τάττεσθαι τοιαύτην, τοὺς δὲ καὶ μικρὸν πα-
ραβάντας ταῖς ἐσχάταις αἰσχύναις καὶ μεγίσταις ζη-
μίαις περιπίπτειν· ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν ὥσπερ νῦν c
διακεῖσθαι πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ μᾶλλον [e]τότε ταύτας
158 φεύγειν ἢ νῦν διώκειν, καὶ πάντας νομίζειν μηδέποτ' ἂν
γενέσθαι δημοκρατίαν ἀληθεστέραν [f]μηδὲ βεβαιοτέραν μη-
δὲ μᾶλλον τῷ πλήθει συμφέρουσαν τῆς τῶν μὲν τοιούτων
πραγματειῶν ἀτέλειαν τῷ δήμῳ διδούσης, τοῦ δὲ τὰς
ἀρχὰς καταστῆσαι καὶ [g]λαβεῖν δίκην παρὰ τῶν ἐξα-
μαρτόντων κύριον ποιούσης, ἅπερ ὑπάρχει καὶ τῶν τυράν-
159 νων τοῖς εὐδαιμονεστάτοις. Σημεῖον δὲ μέγιστον ὅτι ταῦτ' d
ἠγάπων μᾶλλον [h]ἢ γὼ λέγω· φαίνεται γὰρ ὁ δῆμος
ταῖς μὲν ἄλλαις πολιτείαις ταῖς οὐκ ἀρεσκούσαις μα-
χόμενος καὶ καταλύων καὶ τοὺς προεστῶτας αὐτῶν
[i]ἀποκτείνων, ταύτῃ δὲ χρώμενος οὐκ [k]ἐλάττω χιλίων ἐτῶν,
ἀλλ' ἐμμείνας ἀφ' οὗ [l]περ ἔλαβε μέχρι τῆς Σόλωνος μὲν
ἡλικίας Πεισιστράτου δὲ δυναστείας, ὃς δημαγωγὸς [m]γε-
νόμενος καὶ πολλὰ τὴν πόλιν λυμηνάμενος καὶ τοὺς βελ-
τίστους τῶν πολιτῶν ὡς ὀλιγαρχικοὺς ὄντας ἐκβαλών, e
τελευτῶν τόν τε δῆμον κατέλυσε καὶ τύραννον [n]αὑτὸν
κατέστησεν.

160 Τάχ' οὖν ἄν τινες ἄτοπον εἶναι με φήσειαν (οὐδὲν γὰρ

[d] τίς ἂν ἐν] τίς ἐν pr. G.
[e] τότε φεύγειν ταύτας ἢ νῦν G. vulg. τὸ φεύγειν ταύτας ἡδὺ ἦ.
[f] μηδὲ βεβαιοτέραν] Addidi e G.
[g] λαβεῖν δίκην—ἐξαμαρτόντων G. vulg. δίκην λαβεῖν—ἐξαμαρτανόντων.
[h] ἢ γὼ G. vulg. ἃ ἐγώ.
[i] ἀποκτείνων] ἀποκτέννων G.
[k] ἐλάττω G. vulg. ἔλαττων.
[l] περ ἔλαβεν G. vulg. παρέλαβε.
[m] γενόμενος] A correctore est in G.
[n] αὑτὸν G. vulg. ἑαυτόν.

κωλύει [o] διαλαβεῖν τὸν λόγον), ὅτι τολμῶ λέγειν ὡς
ἀκριβῶς εἰδὼς περὶ πραγμάτων οἷς οὐ παρῆν πραττομέ- 264
νοις. ἐγὼ δ' οὐδὲν τούτων ἄλογον οἶμαι ποιεῖν. [p] εἰ μὲν
γὰρ μόνος ἐπίστευον τοῖς τε λεγομένοις περὶ τῶν πα-
λαιῶν καὶ τοῖς γράμμασι τοῖς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου πα-
ραδεδομένοις ἡμῖν, εἰκότως ἂν ἐπιτιμῴμην· νῦν δὲ πολλοὶ
καὶ νοῦν ἔχοντες ταὐτὸν ἐμοὶ φανεῖεν ἂν [q] πεπονθότες.
161 χωρὶς δὲ τούτων, εἰ κατασταίην εἰς ἔλεγχον [r] καὶ λόγον,
δυνηθείην ἂν ἐπιδεῖξαι πάντας ἀνθρώπους πλείους ἐπιστή-
μας ἔχοντας διὰ τῆς ἀκοῆς ἢ τῆς ὄψεως, καὶ μείζους b
πράξεις καὶ καλλίους εἰδότας ἃς παρ' ἑτέρων ἀκηκόασιν
162 ἢ κείνας αἷς αὐτοὶ [s] παραγεγενημένοι τυγχάνουσιν. ἀλλὰ
γὰρ οὔτ' ἀμελεῖν καλῶς ἔχει τῶν τοιούτων ὑπολήψεων
(τυχὸν γὰρ μηδενὸς ἀντειπόντος λυμήναιντ' ἂν τὴν ἀλή-
θειαν) [t] οὔτ' αὖ πολὺν χρόνον [u] ἀντιλέγοντας διατρίβειν ἐν
αὐταῖς, ἀλλ' ὅσον ὑποδείξαντας μόνον τοῖς ἄλλοις ἐξ ὧν
ληροῦντας [x] ἂν αὐτοὺς [y] ἐπιδείξαιεν, πάλιν ἐπανελθόντας c
[z] περαίνειν καὶ λέγειν ὅθεν ἀπέλιπον· ὅπερ ἐγὼ ποιήσω.
163 Τὸ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς τότε πολιτείας, καὶ τὸν
χρόνον ὅσον αὐτῇ χρώμενοι [a] διετέλεσαν, ἐξαρκούντως δε-
δηλώκαμεν· λοιπὸν δ' ἡμῖν τὰς πράξεις τὰς ἐκ τοῦ
[b] καλῶς πολιτεύεσθαι γεγενημένας διελθεῖν. ἐκ τούτων
[c] γὰρ ἔτι μᾶλλον ἔσται καταμαθεῖν ὅτι καὶ τὴν πολι-

[o] διαλαβεῖν G. vulg. διαβαλεῖν.
[p] εἰ μὲν γὰρ G. vulg. εἰ γάρ.
[q] πεπονθότες G. vulg. πάσχοντες.
[r] καὶ λόγον] Accesserunt e G.
[s] παραγεγενημένοι G. vulg. παραγιγνόμενοι.
[t] οὔτ' αὖ] a correctore sunt in G.
[u] ἀντιλέγοντας] ἀντιλέγοντα G.
[x] ἂν αὐτοὺς G. vulg. αὐτοὺς ἄν.
[y] ἐπιδείξαιεν] ἐπιδείξαιμεν G.
[z] περαίνειν καὶ λέγειν G. vulg. λέγειν καὶ περαίνειν.
[a] διετέλεσαν — δεδηλώκαμεν G. vulg. διετελέσαμεν—δεδήλωται.
[b] καλῶς πολιτεύεσθαι G. vulg. πολιτεύεσθαι καλῶς.
[c] γὰρ ἔτι μᾶλλον G. vulg. γὰρ μᾶλλον.

τείαν εἶχον ἡμῶν οἱ πρόγονοι βελτίω τῶν ἄλλων καὶ σω-
φρονεστέραν, καὶ προστάταις καὶ συμβούλοις ἐχρῶντο d
164 τοιούτοις [d] οἷοις χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας. Οὐ μὴν οὐδὲ ταῦ-
τά μοι πρότερον λεκτέον ἐστί, πρὶν ἂν μικρὰ προείπω
περὶ αὐτῶν. ἦν γὰρ ὑπεριδὼν τὰς ἐπιτιμήσεις τὰς τῶν
οὐδὲν ἄλλο ποιεῖν ἢ τοῦτο δυναμένων ἐφεξῆς διηγῶμαι
περί τε τῶν ἄλλων τῶν πεπραγμένων καὶ τῶν ἐπιτηδευ-
μάτων τῶν περὶ τὸν πόλεμον, οἷς οἱ πρόγονοι χρώμενοι
τῶν τε βαρβάρων περιεγένοντο καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν
εὐδοκίμησαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ φήσουσί τινές με διεξιέ- e
ναι τοὺς νόμους οὓς Λυκοῦργος μὲν ἔθηκε, Σπαρτιᾶται δ'
165 αὐτοῖς χρώμενοι τυγχάνουσιν. ἐγὼ δ' ὁμολογῶ μὲν ἐρεῖν
πολλὰ τῶν [e] ἐκεῖ καθεστώτων, οὐχ ὡς Λυκούργου τι τού-
των εὑρόντος ἢ διανοηθέντος, ἀλλ' ὡς μιμησαμένου τὴν δι- 265
ρίκησιν ὡς δυνατὸν ἄριστα τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμετέ-
ρων, καὶ τήν τε δημοκρατίαν καταστήσαντος παρ' αὐτοῖς
166 τὴν ἀριστοκρατίᾳ μεμιγμένην, ἥπερ ἦν παρ' ἡμῖν, καὶ
τὰς ἀρχὰς οὐ κληρωτὰς ἀλλ' αἱρετὰς ποιήσαντος, καὶ
τὴν τῶν γερόντων αἵρεσιν τῶν ἐπιστατούντων ἅπασι τοῖς
πράγμασι μετὰ τοσαύτης σπουδῆς ποιεῖσθαι νομοθετή-
σαντος, μεθ' ὅσης πέρ φασι καὶ τοὺς ἡμετέρους περὶ τῶν b
εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβήσεσθαι μελλόντων, ἔτι δὲ καὶ
τὴν δύναμιν αὐτοῖς περιθέντος τὴν αὐτήν, ἥπερ ἥδει καὶ
τὴν βουλὴν ἔχουσαν τὴν παρ' ἡμῖν.
167 Ὅτι μὲν οὖν τὸν αὐτὸν τρόπον τἀκεῖ καθέστηκεν ὥσπερ
εἶχε τὸ παλαιὸν καὶ τὰ παρ' ἡμῖν, παρὰ πολλῶν [f] ἔσται
πυθέσθαι τοῖς εἰδέναι βουλομένοις· ὡς δὲ καὶ τὴν ἐμπει-
ρίαν τὴν περὶ τὸν πόλεμον οὐ πρότερον ἤσκησαν οὐδ' ἄμει-

[d] οἷοις H. Wolfius: libri οἵους. θεστώτων ἐκεῖ.
[e] ἐκεῖ καθεστώτων G. vulg. κα- [f] ἔσται G. vulg. ἐστι.

νον ἐχρήσαντο Σπαρτιᾶται τῶν ἡμετέρων, ἐκ τῶν ἀγώνων c
καὶ τῶν [g] πολέμων τῶν ὁμολογουμένων γενέσθαι κατ'
ἐκεῖνον τὸν χρόνον οὕτως οἶμαι σαφῶς ἐπιδείξειν, [h] ὥστε
μήτε τοὺς ἀνοήτως λακωνίζοντας ἀντειπεῖν δυνήσεσθαι
τοῖς ῥηθεῖσι, μήτε [i] τοὺς τὰ ἡμέτερα ἅμα τε θαυμάζοντας
168 καὶ βασκαίνοντας καὶ μιμεῖσθαι γλιχομένους. ποιήσο-
μαι δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν λεχθησομένων ἀκοῦσαι μὲν ἴσως
τισὶν ἀηδῆ, ῥηθῆναι δ' οὐκ ἀσύμφορον. Εἰ γάρ τις φαίη
[k] τὼ πόλεε τούτω πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γεγενῆσθαι d
τοῖς Ἕλλησι καὶ μεγίστων κακῶν μετὰ τὴν Ξέρξου στρα-
τείαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἀληθῆ δόξειεν ἂν λέγειν τοῖς
169 [l] εἰδόσι τι περὶ τῶν τότε γεγενημένων. ἠγωνίσαντό τε γὰρ
ὡς δυνατὸν ἄριστα πρὸς τὴν ἐκείνου δύναμιν, ταῦτά τε
[m] πράξασαι, προσῆκον αὐταῖς καὶ περὶ τῶν ἐχομένων
βουλεύσασθαι καλῶς, εἰς τοῦτ' ἦλθον οὐκ ἀνοίας ἀλλὰ e
μανίας, ὥστε πρὸς μὲν τὸν ἐπιστρατεύσαντα καὶ βουλη-
θέντα τὼ μὲν πόλεε τούτω παντάπασιν ἀνελεῖν, τοὺς δ'
170 ἄλλους Ἕλληνας καταδουλώσασθαι, πρὸς μὲν τὸν τοιοῦ-
τον, κρατήσασαι ῥᾳδίως [n] ἂν αὐτοῦ καὶ κατὰ γῆν καὶ
κατὰ θάλατταν, εἰρήνην εἰς ἅπαντα [o] συνεγράψαντο τὸν
χρόνον ὥσπερ πρὸς εὐεργέτην γεγενημένον, φθονήσασαι δὲ 266
ταῖς ἀρεταῖς ταῖς [p] αὐτῶν, εἰς πόλεμον καταστᾶσαι
πρὸς ἀλλήλας καὶ φιλονεικίαν, οὐ πρότερον ἐπαύσαντο
[q] σφᾶς τε αὐτὰς ἀπολλύουσαι καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλλη-
νας, πρὶν κύριον ἐποιήσαντο τὸν κοινὸν ἐχθρὸν τήν τε πόλιν

[g] πολέμων τῶν ὁμολογουμένων G. vulg. πολέμων καὶ τῶν ὁμολογημένων.
[h] ὥστε μήτε] Libri ὥστε μηδέ.
[i] τοὺς τὰ ἡμέτερα ἅμα G. vulg. τοὺς ἅμα.
[k] τὼ πόλεε τούτω G. vulg. τὰ πόλεε ταῦτα.
[l] εἰδόσι τι G. ceteri εἰδόσι τισί.
[m] πράξασαι] πρᾶξαι G.
[n] ἂν] om. pr. G.
[o] συνεγράψαντο τὸν χρόνον G. vulg. τὸν χρόνον συνεγράψαντο.
[p] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[q] σφᾶς τε αὐτὰς G. ceteri σφᾶς αὐτούς.

τὴν ἡμετέραν εἰς τοὺς ἐσχάτους καταστῆσαι κινδύνους
διὰ τῆς δυνάμεως τῆς Λακεδαιμονίων, καὶ πάλιν τὴν
171 ἐκείνων διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας. καὶ τοσοῦτον ἀπο-
λειφθέντες τῆς τοῦ βαρβάρου φρονήσεως, οὔτ' ἐν ἐκείνοις b
τοῖς χρόνοις ἤλγησαν ἀξίως ὧν ἔπαθον οὐδ' ὡς προσῆκεν
αὐτούς, οὔτε νῦν αἱ μέγισται τῶν Ἑλληνίδων πόλεων
αἰσχύνονται διακολακευόμεναι πρὸς τὸν ἐκείνου πλοῦτον,
ἀλλ' ἡ μὲν Ἀργείων καὶ Θηβαίων Αἴγυπτον αὐτῷ συγ-
κατεπολέμησεν, ἵν' ὡς μεγίστην ἔχων δύναμιν [r] ἐπιβου-
λεύῃ τοῖς Ἕλλησιν, ἡμεῖς δὲ καὶ Σπαρτιᾶται, συμμα-
χίας ἡμῖν ὑπαρχούσης, ἀλλοτριώτερον ἔχομεν πρὸς ἡμᾶς
αὐτοὺς ἢ πρὸς οὓς ἑκάτεροι πολεμοῦντες τυγχάνομεν. c
172 σημεῖον δ' οὐ μικρόν· [s] κοινῇ μὲν γὰρ οὐδὲ περὶ ἑνὸς πρά-
γματος βουλευόμεθα, χωρὶς δ' ἑκάτεροι πρέσβεις πέμ-
πομεν ὡς ἐκεῖνον, ἐλπίζοντες, ὁποτέροις ἂν οἰκειότερον
[t] διατεθῇ, κυρίους τούτους γενήσεσθαι τῆς ἐν τοῖς Ἕλλησι
πλεονεξίας, κακῶς εἰδότες ὡς τοὺς μὲν θεραπεύοντας αὐ-
τὸν ὑβρίζειν εἴθισται, πρὸς δὲ τοὺς [u] ἀντιταττομένους καὶ
καταφρονοῦντας τῆς ἐκείνου δυνάμεως ἐκ παντὸς τρόπου d
διαλύεσθαι πειρᾶται τὰς διαφοράς.

173 Ταῦτα δὲ διῆλθον οὐκ ἀγνοῶν ὅτι λέγειν τινὲς τολμή-
σουσιν ὡς ἔξω τῆς ὑποθέσεως τοῖς λόγοις τούτοις ἐχρη-
σάμην. ἐγὼ δ' οὐδέποτ' ἂν οἶμαι [τοῖς προειρημένοις]
[x] οἰκειοτέρους λόγους ῥηθῆναι τούτων, οὐδ' ἐξ ὧν ἄν τις
σαφέστερον ἐπιδείξειε τοὺς προγόνους ἡμῶν φρονιμωτέρους
ὄντας περὶ τὰ μέγιστα τῶν τήν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν
καὶ τὴν Σπαρτιατῶν μετὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ξέρξην

[r] ἐπιβουλεύῃ G. vulg. ἐπιβου-
λεύοι.

[s] κοινῇ μὲν γὰρ G. vulg. κοινῇ
γάρ.

[t] διατεθῇ G. vulg. διατεθείη.

[u] ἀντιταττομένους G. ceteri ἀν-
τιπραττομένους.

[x] οἰκειοτέρους λόγους G. vulg. οἰ-
κειοτέρους ἂν λόγους.

174 διοικησάντων. αὗται μὲν γὰρ ἂν φανεῖεν, [y] ἐν ἐκείνοις [z] τε c
τοῖς [a] χρόνοις πρὸς μὲν τοὺς βαρβάρους εἰρήνην ποιησά-
μεναι, [b] σφᾶς δ' αὐτὰς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἀπολ-
λύουσαι, [c] νῦν τε [d] τῶν μὲν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀξιοῦσαι, 267
πρὸς δὲ [τὸν] βασιλέα πρέσβεις πέμπουσαι περὶ φιλίας
καὶ συμμαχίας· οἱ δὲ τότε τὴν πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲν
175 τούτων ἔπραττον, ἀλλὰ [e] πᾶν τοὐναντίον· τῶν μὲν γὰρ
Ἑλληνίδων πόλεων οὕτως αὐτοῖς ἀπέχεσθαι σφοδρα δε-
δογμένον ἦν ὥσπερ τοῖς [f] εὐσεβέσι τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνα-
κειμένων, τῶν δὲ πολέμων ὑπελάμβανον ἀναγκαιότατον
[g] μὲν εἶναι καὶ δικαιότατον τὸν μετὰ πάντων ἀνθρώπων b
πρὸς τὴν ἀγριότητα [h] τὴν τῶν θηρίων [i] γιγνόμενον, δεύτερον
δὲ τὸν μετὰ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς βαρβάρους τοὺς καὶ
φύσει πολεμίους ὄντας καὶ πάντα τὸν χρόνον ἐπιβουλεύ-
176 οντας ἡμῖν. Τοῦτον δ' εἴρηκα τὸν λόγον οὐκ αὐτὸς εὑ-
ρών, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων συλλογισάμενος.
ὁρῶντες γὰρ τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ἐν πολλοῖς κακοῖς
καὶ πολέμοις καὶ ταραχαῖς οὔσας, τὴν δ' αὐτῶν μόνην c
καλῶς [k] διοικουμένην, οὐχ ἡγήσαντο δεῖν τοὺς ἄμεινον τῶν
ἄλλων φρονοῦντας καὶ πράττοντας ἀμελεῖν οὐδὲ περιορᾶν
τὰς τῆς αὐτῆς συγγενείας μετεχούσας ἀπολλυμένας,
ἀλλὰ σκεπτέον εἶναι καὶ πρακτέον ὅπως ἁπάσας ἀπαλ-
177 λάξουσι τῶν κακῶν τῶν παρόντων. ταῦτα δὲ διανοηθέντες
τῶν μὲν [l] ἧττον νοσουσῶν πρεσβείαις καὶ λόγοις ἐξαιρεῖν

[y] ἐν ἐκείνοις G. ceteri præpositione carent.
[z] τε ante τοῖς om. G.
[a] χρόνοις] χρόνοις ἡμῖν G.
[b] σφᾶς δ' αὐτὰς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις] σφᾶς αὐτὰς καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας G.
[c] νῦν τε] νῦν δὲ G.
[d] τῶν μὲν Ἑλλήνων G. vulg. τῶν Ἑλλήνων.
[e] πᾶν] Accessit e G.
[f] εὐσεβέσι] εὐσεβεστάτοις G.
[g] μὲν εἶναι καὶ G. vulg. μὲν καί.
[h] τὴν τῶν] τῶν G.
[i] γιγνόμενον G. ceteri γενόμενον.
[k] διοικουμένην G. vulg. οἰκουμένην.
[l] ἧττον νοσουσῶν G. ceteri ἡττόνων οὐσῶν.

ἐπειρῶντο τὰς διαφοράς, εἰς δὲ τὰς μᾶλλον στασιαζούσας ἐξέπεμπον τῶν πολιτῶν τοὺς μεγίστην παρ' αὐτοῖς d
δόξαν ἔχοντας, οἳ περί τε τῶν παρόντων [m] πραγμάτων
αὐταῖς συνεβούλευον, καὶ συγγιγνόμενοι τοῖς τε μὴ δυ-
ναμένοις ἐν ταῖς αὐτῶν [n] ζῆν καὶ τοῖς χεῖρον γεγονόσιν
ὧν οἱ νόμοι προστάττουσιν, ὅπερ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λυμαί-
νονται τὰς πόλεις, ἔπειθον μεθ' αὑτῶν στρατεύεσθαι καὶ
178 βίον ζητεῖν βελτίω [o] τοῦ παρόντος. πολλῶν δὲ γιγνομέ- e
νων τῶν ταῦτα βουλομένων καὶ πειθομένων, στρατόπεδα
συνιστάντες ἐξ αὐτῶν, τούς τε τὰς νήσους κατέχοντας
τῶν βαρβάρων καὶ τοὺς ἐφ' ἑκατέρας τῆς ἠπείρου τὴν
παραλίαν κατοικοῦντας καταστρεφόμενοι, καὶ πάντας
[p] ἐκβαλόντες, τοὺς μάλιστα βίου δεομένους τῶν Ἑλλή-
179 νων κατῴκιζον. καὶ ταῦτα πράττοντες καὶ τοῖς ἄλλοις 268
ὑποδεικνύοντες διετέλουν, ἕως ἤκουσαν Σπαρτιάτας τὰς
πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ [q] κατοικούσας, ὥσπερ εἶπον,
ὑφ' [r] αὑτοῖς πεποιημένους· μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς ἰδίοις
ἠναγκάζοντο προσέχειν τὸν νοῦν.

180 Τί οὖν ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς ἀγαθὸν ἐκ τοῦ πολέμου
τοῦ περὶ τὰς ἀποικίας καὶ πραγματείας; τοῦτο γὰρ
οἶμαι μάλιστα ποθεῖν ἀκοῦσαι τοὺς πολλούς. τοῖς μὲν
Ἕλλησιν [s] εὐπορωτέροις γενέσθαι τὰ περὶ τὸν βίον καὶ b
μᾶλλον ὁμονοεῖν τοσούτων τὸ πλῆθος καὶ τοιούτων ἀν-
θρώπων ἀπαλλαγεῖσι, τοῖς δὲ βαρβάροις ἐκπίπτειν ἐκ
τῆς αὑτῶν καὶ φρονεῖν ἔλαττον ἢ πρότερον, τοῖς δ' αἰτίοις

[m] πραγμάτων αὐταῖς G. vulg. παρ' αὐταῖς πραγμάτων.

[n] ζῆν καὶ G. vulg. ζῆν πατρίσι καί.

[o] τοῦ παρόντος G. vulg. τοῦ νῦν παρόντος.

[p] ἐκβαλόντες G. vulg. ἐκβάλλοντες.

[q] κατοικούσας G. vulg. κατῳκισμένας.

[r] αὑτοῖς G. vulg. αὐτούς.

[s] εὐπορωτέροις G. libri εὐπορωτέρους.

τούτων γεγενημένοις εὐδοκιμεῖν [t] καὶ δοκεῖν διπλασίαν
πεποιηκέναι τὴν Ἑλλάδα τῆς ἐξ ἀρχῆς συστάσης.
181 Μεῖζον μὲν οὖν [u] εὐεργέτημα τούτου καὶ κοινότερον τοῖς
Ἕλλησι γεγενημένων παρὰ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων
οὐκ ἂν δυναίμην ἐξευρεῖν· οἰκειότερον δὲ τῇ περὶ τὸν πόλε- c
μον ἐπιμελείᾳ καὶ δόξης οὐκ ἐλάττονος ἄξιον καὶ πᾶσι
182 [x] φανερώτερον ἴσως ἔξομεν εἰπεῖν. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ἢ
τίς οὐκ ἀκήκοε τῶν τραγῳδοδιδασκάλων [y] Διονυσίοις,
τὰς Ἀδράστῳ γενομένας ἐν [z] Θήβαις συμφοράς, ὅτι κα-
τάγειν βουληθεὶς τὸν Οἰδίπου μὲν υἱὸν αὐτοῦ δὲ κηδεστὴν
παμπληθεῖς μὲν Ἀργείων ἀπώλεσεν, ἅπαντας δὲ τοὺς
λοχαγοὺς ἐπεῖδε διαφθαρέντας, αὐτὸς δ' ἐπονειδίστως
σωθείς, ἐπειδὴ σπονδῶν οὐχ οἷός τ' ἦν τυχεῖν οὐδ' ἀνελέ- d
183 σθαι τοὺς τετελευτηκότας, ἱκέτης γενόμενος τῆς πόλεως,
ἔτι Θησέως αὐτὴν διοικοῦντος, ἐδεῖτο μὴ [a] περιιδεῖν τοιού-
τους ἄνδρας ἀτάφους γενομένους μηδὲ παλαιὸν ἔθος καὶ
πάτριον νόμον καταλυόμενον, ᾧ πάντες ἄνθρωποι χρώμε-
νοι διατελοῦσιν οὐχ ὡς ὑπ' ἀνθρωπίνης κειμένῳ φύσεως,
184 ἀλλ' ὡς ὑπὸ δαιμονίας προστεταγμένῳ δυνάμεως. ὧν
ἀκούσας οὐδένα χρόνον [b] ἐπισχὼν ὁ δῆμος ἔπεμψε πρεσ- e
βείαν εἰς Θήβας, περί τε τῆς ἀναιρέσεως συμβουλεύσον-
τας αὐτοῖς ὁσιώτερον βουλεύσασθαι καὶ τὴν ἀπόκρισιν
νομιμωτέραν ποιήσασθαι τῆς πρότερον [c] γενομένης, κἀκεῖνο
ὑποδείξοντας, ὡς ἡ πόλις αὐτοῖς οὐκ ἐπιτρέψει παρα-
βαίνουσι τὸν νόμον τὸν κοινὸν [d] ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων.

[t] καὶ δοκεῖν διπλασίαν G. vulg. καὶ διπλασίαν.
[u] εὐεργέτημα τούτου καὶ G. vulg. εὐεργέτημα καί.
[x] φανερώτερον G. vulg. φανερόν.
[y] Διονυσίοις G. vulg. ἐν Διονυσίοις.
[z] Θήβαις G. vulg. Θηβαίοις.
[a] περιιδεῖν G. vulg. παριδεῖν.
[b] ἐπισχὼν ὁ δῆμος ἔπεμψε G. vulg. ἐπισχὼν ἔπεμψε.
[c] γενομένης G. vulg. γεγενημένης.
[d] ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων G. vulg. ἁπάντων Ἑλλήνων.

185 [e] ὧν ἀκούσαντες οἱ κύριοι τότε ὄντες Θηβῶν οὐχ [f] ὁμοίως 265
ἔγνωσαν οὔτε ταῖς δόξαις αἷς ἔχουσί τινες περὶ αὐτῶν,
οὔθ' οἷς ἐβουλεύσαντο πρότερον, ἀλλὰ μετρίως περὶ αὐ-
τῶν τε διαλεχθέντες καὶ τῶν ἐπιστρατευσάντων κατηγο-
ρήσαντες ἔδοσαν τῇ πόλει τὴν ἀναίρεσιν.

186 Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με ἀγνοεῖν ὅτι [g] τἀναντία [h] τυγχάνω
λέγων οἷς ἐν τῷ Πανηγυρικῷ λόγῳ φανείην ἂν περὶ τῶν
αὐτῶν τούτων γεγραφώς· ἀλλὰ γὰρ οὐδένα νομίζω τῶν b
ταῦτα συνιδεῖν ἂν δυνηθέντων τοσαύτης ἀμαθίας εἶναι καὶ
φθόνου μεστόν, ὅστις οὐκ ἂν ἐπαινέσειέ [i] με καὶ σωφρο-
νεῖν ἡγήσαιτο τότε μὲν ἐκείνως νῦν δ' οὕτως διαλεχθέντα
187 περὶ αὐτῶν. περὶ μὲν οὖν τούτων οἶδ' ὅτι καλῶς γέγρα-
φα καὶ συμφερόντως· ὅσον δ' [k] ἡ πόλις ἡμῶν διέφερε
τὰ περὶ τὸν πόλεμον κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον (τοῦτο γὰρ
ἀποδεῖξαι βουλόμενος διῆλθον τὰ γενόμενα Θήβησιν),
ἡγοῦμαι τὴν πρᾶξιν ἐκείνην ἅπασι σαφῶς δηλοῦν τὴν τὸν c
μὲν βασιλέα τῶν Ἀργείων ἀναγκάσασαν ἱκέτην γενέ-
188 σθαι τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας, τοὺς δὲ κυρίους ὄντας
[l] Θηβῶν οὕτω διαθεῖσαν, ὥστε ἐλέσθαι μᾶλλον αὐτοὺς
ἐμμεῖναι τοῖς λόγοις τοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως [m] πεμφθεῖσιν
ἢ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τοῦ δαιμονίου κατασταθεῖσιν· ὧν
οὐδὲν ἂν οἷά τ' ἐγένετο διοικῆσαι κατὰ τρόπον ἡ πόλις
ἡμῶν, εἰ μὴ καὶ τῇ δόξῃ καὶ τῇ δυνάμει πολὺ διήνεγκε d
τῶν ἄλλων.

189 Ἔχων δὲ πολλὰς καὶ καλὰς [n] πράξεις περὶ τῶν προ-

[e] ὃν ἀκούσαντες οἱ κύριοι τότε ὄντες Θηβῶν G. vulg. ἀκούσαντες δ' οἱ τότε κύριοι Θηβαίων ὄντες.

[f] ὁμοίως] Fortasse legendum ὅμοια.

[g] τἀναντία] τἀναντία τῇ πόλει G.

[h] τυγχάνω λέγων G. vulg. λέγων τυγχάνω.

[i] με G. vulg. ἐμέ.

[k] ἡ πόλις ἡμῶν G. vulg. ἡμῶν ἡ πόλις.

[l] Θηβῶν] Θηβαίων G.

[m] πεμφθεῖσιν G. vulg. ἐκπεμφθεῖσιν.

[n] πράξεις περὶ G. vulg. πράξεις καὶ περί.

γόνων εἰπεῖν, σκοπῶμαι τίνα τρόπον διαλεχθῶ περὶ αὐτῶν. μέλει γάρ μοι τούτων μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων· τυγχάνω γὰρ ὢν περὶ τὴν ὑπόθεσιν ἣν ἐποιησάμην [o] τελευταίαν, ἐν ᾗ προεῖπον ὡς ἐπιδείξω τοὺς προγόνους ἡμῶν
190 ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς μάχαις πλέον διενεγκόντας Σπαρτιατῶν ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. ἔσται δ' ὁ λόγος c παράδοξος μὲν τοῖς πολλοῖς, ὁμοίως δ' ἀληθὴς τοῖς ἄλλοις. ἄρτι μὲν οὖν ἠπόρουν [p] ποτέρων διέξιω πρότερον τοὺς κινδύνους καὶ τὰς μάχας, [q] τὰς Σπαρτιατῶν ἢ τὰς τῶν ἡμετέρων· νῦν δὲ προαιροῦμαι λέγειν τὰς ἐκείνων, ἵν' ἐν ταῖς καλλίοσι καὶ δικαιοτέραις καταλύω τὸν λόγον τὸν περὶ τούτων.

191 Ἐπειδὴ γὰρ Δωριέων οἱ στρατεύσαντες εἰς Πελοπόν- 270
νησον τριχὰ διείλοντο [r] τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας ἀφείλοντο τοὺς δικαίως κεκτημένους, οἱ μὲν [v] Ἄργος λαχόντες καὶ Μεσσήνην παραπλησίως διῴκουν τὰ σφέτερ' αὐτῶν τοῖς ἄλλοις [w] Ἕλλησι, τὸ δὲ τρίτον μέρος αὐτῶν, οὓς καλοῦμεν νῦν Λακεδαιμονίους, στασιάσαι μέν φασιν αὐτοὺς οἱ [s] τἀκείνων ἀκριβοῦντες ὡς οὐδένας ἄλλους τῶν
192 Ἑλλήνων, περιγενομένους δὲ τοὺς μεῖζον τοῦ πλήθους b φρονοῦντας οὐδὲν τῶν αὐτῶν βουλεύσασθαι περὶ τῶν συμβεβηκότων τοῖς τοιαῦτα διαπεπραγμένοις· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους συνοίκους [t] ἔχειν ἐν τῇ πόλει τοὺς στασιάσαντας καὶ [u] κοινωνοὺς ἁπάντων πλὴν τῶν [x] ἀρχῶν καὶ τῶν [y] τι-
193 μῶν· οὓς οὐκ εὖ φρονεῖν [z] ἡγεῖσθαι Σπαρτιατῶν τοὺς νοῦν

[o] τελευταίαν G. vulg. τὸ τελευταῖον.
[p] ποτέρων G. vulg. πότερον.
[q] τὰς Σπαρτιατῶν G. vulg. τὰς τῶν Σπαρτιατῶν.
[r] τὰς πόλεις] τάς τε πόλεις G.
[s] τἀκείνων G. vulg. τὰ ἐκείνων.
[t] ἔχειν ἐν τῇ G. vulg. ἔχειν τῇ.
[u] κοινωνοὺς ἁπάντων G. vulg. κοινωνοὺς ὅσθ' ἁπάντων.
[x] ἀρχῶν G. ceteri ἀρχόντων.
[y] τιμῶν οὓς οὐκ εἶ G. vulg. τιμῶν μετέχειν αὐτοὺς οὐκ ἄν.
[z] ἡγεῖσθαι Σπαρτιατῶν G. ceteri ἡγεῖσθαι εἰκὸς (vel εἰ μὴ) ἐκρίθη Σπαρτιατῶν.

ἔχοντας, εἰ νομίζουσιν ἀσφαλῶς πολιτεύεσθαι μετὰ τού-
των οἰκοῦντες, περὶ οὓς τὰ μέγιστα τυγχάνουσιν ἐξημαρ- c
τηκότες· αὐτοὺς δ' οὐδὲν τούτων ποιεῖν, ἀλλὰ παρὰ σφί-
σι μὲν αὐτοῖς ἰσονομίαν καταστῆσαι καὶ δημοκρατίαν
τοιαύτην, οἵαν περ χρὴ τοὺς μέλλοντας ἅπαντα τὸν χρό-
νον ὁμονοήσειν, τὸν δὲ δῆμον περιοίκους ποιήσασθαι, [a] κα-
ταδουλωσαμένους αὐτῶν τὰς ψυχὰς οὐδὲν ἧττον ἢ τὰς
194 τῶν οἰκετῶν· ταῦτα δὲ πράξαντας τῆς χώρας, ἧς προσ-
ῆκεν ἴσον ἔχειν ἕκαστον, αὐτοὺς μὲν λαβεῖν ὀλίγους ὄντας
οὐ μόνον τὴν ἀρίστην, ἀλλὰ καὶ τοσαύτην ὅσην οὐδένες d
τῶν Ἑλλήνων ἔχουσι, τῷ δὲ πλήθει τηλικοῦτον ἀπονεῖμαι
μέρος τῆς χειρίστης ὥστ' ἐπιπόνως ἐργαζομένους μόλις
195 ἔχειν τὸ καθ' ἡμέραν· μετὰ δὲ ταῦτα διελόντας τὸ πλῆ-
θος αὐτῶν ὡς οἷόν τ' ἦν [b] εἰς ἐλαχίστους εἰς τόπους [c] κατοι-
κίσαι μικροὺς καὶ πολλούς, ὀνόμασι μὲν προσαγορευο-
μένους ὡς πόλεις οἰκοῦντας, τὴν δὲ δύναμιν ἔχοντας ἐλάτ-
τω τῶν δήμων τῶν παρ' ἡμῖν· ἁπάντων δ' ἀποστερήσαν-
τας αὐτοὺς ὧν [d] προσήκει μετέχειν τοὺς ἐλευθέρους, τοὺς
196 πλείστους ἐπιθεῖναι τῶν κινδύνων αὐτοῖς· [e] ἔν τε γὰρ ταῖς e
στρατείαις, αἷς [f] ἡγεῖται βασιλεύς, [g] κατ' ἄνδρα συμ- 271
παρατάττεσθαι σφίσιν αὐτοῖς, ἐνίους δὲ καὶ τῆς [h] πρώ-
της τάττειν, ἐάν τέ [i] ποι δεῆσαν αὐτοὺς ἐκπέμψαι [k] βοή-
θειαν φοβηθῶσιν ἢ τοὺς πόνους ἢ τοὺς κινδύνους ἢ τὸ πλῆ-
θος τοῦ χρόνου, τούτους [l] ἀποστέλλειν [m] προκινδυνεύσοντας

[a] καταδουλωσαμένους G. ceteri καταδουλωσαμένων.

[b] εἰς ἐλαχίστους εἰς τόπους G. vulg. εἰς ἐλάχιστον τόπον.

[c] κατοικίσαι G. ceteri κατοικεῖσθαι.

[d] προσήκει G. vulg. προσῆκε.

[e] ἔν τε γὰρ G. vulg. ἐν γάρ.

[f] ἡγεῖται G. vulg. ἡγεῖτο.

[g] κατ' ἄνδρα συμπαρατάττεσθαι G. vulg. κατ' ἄνδρα ἠνάγκαζον συμπαρατάττεσθαι.

[h] πρώτης τάττειν G. vulg. πρώτης φάλαγγος ἠροῦντο προτάττειν.

[i] ποι Coraës : libri που.

[k] βοήθειαν φοβηθῶσιν G. vulg. βοήθειαν ἵνα βοηθῶσιν.

[l] ἀποστέλλειν G. vulg. ἀποστέλλειν ἤθελον.

[m] προκινδυνεύσοντας] προκινδυνεύσαντας G.

197 τῶν ἄλλων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν [n] ἁπάσας διεξιόντα
τὰς ὕβρεις τὰς περὶ τὸ πλῆθος γιγνομένας, ἀλλὰ μὴ τὸ b
μέγιστον εἰπόντα τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι τῶν ἄλλων;
τῶν γὰρ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς δεινὰ πεπονθότων, ἐν δὲ τοῖς
παροῦσι καιροῖς χρησίμων ὄντων, ἔξεστι τοῖς ἐφόροις
[o] ἀκρίτους ἀποκτεῖναι τοσούτους ὁπόσους ἂν βουληθῶσιν·
ἃ τοῖς [p] ἄλλοις Ἕλλησιν οὐδὲ τοὺς πονηροτάτους τῶν οἰ-
κετῶν ὅσιόν ἐστι μιαιφονεῖν.

198 Τούτου δ' ἕνεκα περὶ τῆς οἰκειότητος καὶ τῶν ἡμαρτη-
μένων εἰς αὐτοὺς διὰ πλειόνων διῆλθον, ἵν' ἔρωμαι τοὺς
ἀποδεχομένους ἁπάσας τὰς Σπαρτιατῶν πράξεις, εἰ καὶ c
ταύτας ἀποδέχονται, καὶ τὰς μάχας [q] εὐσεβεῖς εἶναι
νομίζουσι καὶ καλὰς τὰς πρὸς τούτους γεγενημένας.

199 ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλας μὲν αὐτὰς γεγενῆσθαι
καὶ δεινὰς καὶ πολλῶν αἰτίας τοῖς μὲν ἡττηθεῖσι κακῶν
τοῖς δὲ κατορθώσασι λημμάτων, ὥνπερ ἕνεκα πολεμοῦν-
τες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦσιν, οὐ μὴν [r] ὁσίας οὐδὲ
καλὰς οὐδὲ πρεπούσας τοῖς ἀρετῆς ἀντιποιουμένοις, μὴ
τῆς ἐπὶ τῶν τεχνῶν ὀνομαζομένης καὶ πολλῶν ἄλλων,
ἀλλὰ τῆς τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν ἐν ταῖς ψυ- d
χαῖς μετ' εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης [s] ἐγγιγνομένης,

200 περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστίν. ἧς ὀλιγωροῦντές τινες ἐγ-
κωμιάζουσι τοὺς πλείω τῶν ἄλλων ἡμαρτηκότας, καὶ
οὐκ αἰσθάνονται τὰς διανοίας ἐπιδεικνύντες τὰς σφετέρας
αὐτῶν, ὅτι κἀκείνους ἂν ἐπαινέσειαν τοὺς πλείω μὲν
κεκτημένους τῶν ἱκανῶν, ἀποκτεῖναι δ' ἂν [t] τολμήσαν-

[n] ἁπάσας G. vulg. πάσας.
[o] ἀκρίτους — ὁπόσους G. vulg. ἀκρίτως — ὅσους.
[p] ἄλλοις Ἕλλησιν G. vulg. τοῖς Ἕλλησι τοῖς ἄλλοις.
[q] εὐσεβεῖς εἶναι νομίζουσι καὶ G. vulg. εἶναι νομίζουσι.
[r] ὁσίας] ὁσίους G.
[s] ἐγγιγνομένης G. vulg. γιγνομένης.
[t] τολμήσαντας] τολμήσοντας G.

τας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς [u]ἑαυτῶν καὶ τοὺς ἑταίρους καὶ c
τοὺς κοινωνοὺς ὥστε καὶ τἀκείνων λαβεῖν· ὅμοια γὰρ τὰ
τοιαῦτα τῶν ἔργων ἐστὶ τοῖς ὑπὸ Σπαρτιατῶν πεπραγ-
μένοις, ἃ τοὺς ἀποδεχομένους ἀναγκαῖόν [x]ἐστι καὶ περὶ
τῶν εἰρημένων ἄρτι τὴν αὐτὴν [y]ἔχειν γνώμην.

201 Θαυμάζω δ' εἴ τινες τὰς μάχας καὶ τὰς νίκας τὰς 272
παρὰ τὸ δίκαιον [z]γιγνομένας μὴ νομίζουσιν αἰσχίους εἶ-
ναι καὶ πλειόνων ὀνειδῶν μεστὰς ἢ τὰς ἥττας τὰς ἄνευ
κακίας συμβαινούσας, καὶ ταῦτ' εἰδότες ὅτι μεγάλαι
δυνάμεις πονηραὶ δὲ πολλάκις γίγνονται κρείττους ἀν-
δρῶν σπουδαίων καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος [a]αἱ-
202 ρουμένων. οὓς πολὺ [b]ἂν δικαιότερον ἐπαινοῖμεν ἢ τοὺς b
περὶ τῶν ἀλλοτρίων [c]ἑτοίμως ἀποθνήσκειν ἐθέλοντας καὶ
τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασιν ὁμοίους ὄντας· ταῦτα μὲν
γὰρ ἐστιν ἔργα πονηρῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ τοὺς χρηστοὺς
ἐνίοτε χεῖρον ἀγωνίζεσθαι τῶν ἀδικεῖν βουλομένων θεῶν
203 ἄν τις ἀμέλειαν εἶναι [d]φήσειεν. ἔχοιμι δ' ἂν τῷ λόγῳ
τούτῳ [e]χρήσασθαι καὶ περὶ τῆς συμφορᾶς τῆς Σπαρ-
τιάταις ἐν Θερμοπύλαις γενομένης, ἣν ἅπαντες ὅσοι περ
ἀκηκόασιν ἐπαινοῦσι καὶ θαυμάζουσι μᾶλλον ἢ τὰς μά-
χας καὶ τὰς νίκας τὰς κρατησάσας μὲν τῶν ἐναντίων, c
204 πρὸς οὓς δ' οὐκ ἐχρῆν γεγενημένας· ἃς εὐλογεῖν τινὲς
τολμῶσι, κακῶς εἰδότες ὡς οὐδὲν οὕτ' ὅσιον οὔτε καλόν
ἐστι [f]τῶν μὴ μετὰ δικαιοσύνης καὶ λεγομένων καὶ πρατ-

[u] ἑαυτῶν G. vulg. αὐτῶν.
[x] ἐστι καὶ περὶ G. ceteri ἐστι περί.
[y] ἔχειν γνώμην G. vulg. γνώμην ἔχειν.
[z] γιγνομένας G. vulg. γενομένας.
[a] αἱρουμένους G. vulg. προαιρουμένους.
[b] ἂν δικαιότερον ἐπαινοῖμεν G. vulg. δικαιότερον ἂν ἐπαινοίημεν.
[c] ἑτοίμως ἀποθνήσκειν G. vulg. ἀποθνήσκειν ἑτοίμως.
[d] φήσειεν G. ceteri φήσαιεν.
[e] χρήσασθαι—γενομένης G. vulg. χρῆσθαι—γεγενημένης.
[f] τῶν—λεγομένων καὶ πραττομένων G. vulg. τὸ—λεγόμενον καὶ πραττόμενον.

τομένων. ὧν Σπαρτιάταις μὲν οὐδὲν πώποτ' ἐμέλησεν· βλέπουσι γὰρ εἰς οὐδὲν ἄλλο πλὴν [g] ὅπως ὡς πλεῖστα τῶν ἀλλοτρίων κατασχήσουσιν· οἱ δ' ἡμέτεροι περὶ οὐδὲν οὕτω τῶν ὄντων ἐσπούδαζον ὡς τὸ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν d εὐδοκιμεῖν· ἡγοῦντο γὰρ οὐδεμίαν ἂν γενέσθαι [h] κρίσιν οὔτ' ἀληθεστέραν οὔτε δικαιοτέραν τῆς ὑπὸ παντὸς τοῦ 205 γένους γνωσθείσης. δῆλοι δ' ἦσαν οὕτως ἔχοντες ἔν τε τοῖς ἄλλοις οἷς διῴκουν τὴν πόλιν, καὶ [i] τοῖς μεγίστοις τῶν πραγμάτων. τριῶν γὰρ πολέμων γενομένων ἄνευ τοῦ Τρωϊκοῦ τοῖς Ἕλλησι πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἐν ἅπα- 206 σι τούτοις πρωτεύουσαν αὐτὴν παρέσχον. ὧν εἷς μὲν ἦν ὁ πρὸς Ξέρξην, ἐν ᾧ πλέον διήνεγκαν Λακεδαιμονίων ἐν e ἅπασι τοῖς κινδύνοις ἢ οἱ κεῖνοι τῶν ἄλλων, δεύτερος δ' ὁ περὶ τὴν κτίσιν τῶν ἀποικιῶν, εἰς ὃν Δωριέων μὲν οὐδεὶς [k] ἦλθε συμπολεμήσων, ἡ δὲ πόλις ἡμῶν ἡγεμὼν κατα- στᾶσα τῶν οὐκ εὐπορούντων καὶ τῶν ἄλλων [l] τῶν βουλο- 273 μένων τοσοῦτον τὰ πράγματα μετέστησεν, ὥστ' εἰθισμέ- νων τῶν [m] βαρβάρων τὸν ἄλλον χρόνον τὰς μεγίστας πόλεις τῶν Ἑλληνίδων καταλαμβάνειν ἐποίησε τοὺς Ἕλληνας, ἃ πρότερον ἔπασχον, ταῦτα δύνασθαι ποιεῖν.

207 Περὶ μὲν οὖν τοῖν δυοῖν πολέμοιν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἱκανῶς [n] εἰρήκαμεν, περὶ δὲ τοῦ τρίτου ποιήσομαι τοὺς λόγους, ὃς ἐγένετο τῶν μὲν Ἑλληνίδων πόλεων ἄρτι κατ- ῳκισμένων, τῆς δ' ἡμετέρας ἔτι βασιλευομένης. [o] ἐφ' ὧν b καὶ πόλεμοι πλεῖστοι καὶ κίνδυνοι μέγιστοι [p] συνέπεσον,

[g] ὅπως ὡς πλεῖστα G. vulg. ὅπως πλεῖστα.

[h] κρίσιν οὔτ' ἀληθεστέραν οὔτε G. vulg. κρίσιν ἀληθεστέραν οὐδέ.

[i] τοῖς μεγίστοις τῶν πραγμάτων G. ceteri τοῖς τῶν πραγμάτων.

[k] ἦλθε] ἦλθεν ἡμῖν G.

[l] τῶν βουλομένων G. ceteri om. articulum.

[m] βαρβάρων τὸν ἄλλον χρόνον τὰς G. vulg. βαρβάρων τάς.

[n] εἰρήκαμεν G. vulg. ἡμῖν εἴρηται.

[o] ἐφ' ὧν] σφῶν G.

[p] συνέπεσον G. vulg. συνέβησαν.

οὐς ἅπαντας μὲν [q] οὔθ' εὑρεῖν οὔτ' εἰπεῖν ἂν δυνηθείην,
208 παραλιπὼν δὲ τὸν πλεῖστον [r] ὄχλον τῶν ἐν ἐκείνῳ μὲν τῷ χρόνῳ πραχθέντων ῥηθῆναι δὲ νῦν οὐ κατεπειγόντων, ὡς ἂν δύνωμαι συντομώτατα πειράσομαι δηλῶσαι τοὺς τ' ἐπιστρατεύσαντας τῇ πόλει καὶ τὰς μάχας τὰς ἀξίας μνημονευθῆναι [[s] καὶ ῥηθῆναι] καὶ τοὺς ἡγεμόνας [t] αὐτῶν, ἔτι δὲ τὰς προφάσεις ἃς ἔλεγον, καὶ τὴν δύναμιν c
τῶν γενῶν τῶν συνακολουθησάντων αὐτοῖς· ἱκανὰ γὰρ ἔσται ταῦτ' εἰπεῖν πρὸς [u] οἷς περὶ τῶν ἐναντίων εἰρήκαμεν.

209 Θρᾷκες μὲν γὰρ μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος [x] εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν, ὃς ἠμφισβήτησεν Ἐρεχθεῖ τῆς πόλεως, φάσκων Ποσειδῶ πρότερον Ἀθηνᾶς καταλαβεῖν αὐτήν· Σκύθαι δὲ μετ' Ἀμαζόνων τῶν ἐξ [y] Ἄρεως γενομένων, αἳ τὴν στρατείαν [z] ἐφ' Ἱππολύτην ἐποιή- d
σαντο τὴν τούς τε νόμους παραβᾶσαν τοὺς παρ' αὐταῖς κειμένους, ἐρασθεῖσάν τε Θησέως καὶ συνακολουθήσασαν
210 ἐκεῖθεν καὶ συνοικήσασαν αὐτῷ· Πελοποννήσιοι δὲ μετ' Εὐρυσθέως, ὃς Ἡρακλεῖ μὲν οὐκ ἔδωκε δίκην ὧν [a] ἡμάρτανεν εἰς αὐτόν, στρατεύσας δ' ἐπὶ τοὺς ἡμετέρους προγόνους ὡς [b] ἐκληψόμενος [c] βίᾳ τοὺς ἐκείνου παῖδας (παρ' e
ἡμῖν γὰρ ἦσαν καταπεφευγότες) ἔπαθεν ἃ προσῆκεν αὐτόν· τοσούτου γὰρ [d] ἐδέησε κύριος γενέσθαι τῶν ἱκετῶν, ὥστε ἡττηθεὶς μάχῃ καὶ ζωγρηθεὶς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων,

[q] οὔθ' εὑρεῖν οὔτ' εἰπεῖν ἂν G. vulg. οὔτ' ἂν εὑρεῖν οὔτ' ἂν εἰπεῖν.
[r] ὄχλον G. ceteri χρόνον.
[s] [καὶ ῥηθῆναι] καὶ G. vulg. καὶ ῥηθῆναι.
[t] αὐτῶν G. alii enim ἡμῶν.
[u] οἷς G. vulg. ἅ.
[x] εἰσέβαλον G. vulg. ἐνέβαλον.
[y] γενομένων G. vulg. γενέσθαι λεγομένων.
[z] ἐφ' Ἱππολύτην ἐποιήσαντο G. vulg. ἐπὶ Ἀντιώπην τὴν Ἱππολύτης ἐποίησαν.
[a] ἡμάρτανεν G. vulg. ἥμαρτεν.
[b] ἐκληψόμενος] ἐκληψομένους G.
[c] βίᾳ] Addidi e G.
[d] ἐδέησε κύριος G. vulg. ἐδέησε γράψας κύριος.

αὐτὸς ἱκέτης γενόμενος τούτων οὓς [e] ἐξαιτῶν ἦλθε, τὸν
211 βίον ἐτελεύτησεν. μετὰ δὲ τοῦτον οἱ πεμφθέντες ὑπὸ Δα-
ρείου τὴν Ἑλλάδα πορθήσοντες, ἀποβάντες [f] εἰς Μαρα- 274
θῶνα, πλείοσι κακοῖς καὶ μείζοσι συμφοραῖς περιπε-
σόντες ὧν ἤλπισαν τὴν πόλιν ἡμῶν ποιήσειν, ᾤχοντο φεύ-
γοντες ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος.

212 Τούτους δ' ἅπαντας οὐκ διῆλθον, οὐ μετ' ἀλλήλων
εἰσβαλόντας οὐδὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ἀλλ' ὡς οἵ
τε καιροὶ καὶ τὸ συμφέρον ἑκάστοις καὶ [g] τὸ βούλεσθαι
[h] συνέπιπτε, μάχῃ νικήσαντες καὶ τῆς ὕβρεως παύσαν- b
τες, οὐκ ἐξέστησαν αὐτῶν τηλικαῦτα διαπραξάμενοι τὸ
213 μέγεθος, οὐδ' ἔπαθον ταὐτὸ τοῖς διὰ μὲν τὸ καλῶς καὶ
φρονίμως βουλεύσασθαι καὶ πλούτους μεγάλους καὶ δό-
ξας καλὰς κτησαμένοις, διὰ δὲ τὰς ὑπερβολὰς τὰς τού-
των ὑπερηφάνοις γενομένοις καὶ τὴν φρόνησιν διαφθαρεῖσι
καὶ κατενεχθεῖσιν εἰς χεῖρω πράγματα καὶ ταπεινότερα
214 τῶν πρότερον αὐτοῖς ὑπαρχόντων, ἀλλὰ [i] πάντα τὰ τοι- c
αῦτα διαφυγόντες ἐνέμειναν τοῖς ἤθεσιν οἷς εἶχον διὰ τὸ
πολιτεύεσθαι καλῶς, [k] μεῖζον φρονοῦντες ἐπὶ τῇ τῆς ψυ-
χῆς ἕξει καὶ ταῖς διανοίαις ταῖς [l] αὐτῶν ἢ ταῖς μάχαις
ταῖς γεγενημέναις, καὶ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἄλλων [m] θαυ-
μαζόμενοι διὰ τὴν καρτερίαν ταύτην καὶ σωφροσύνην ἢ
διὰ τὴν ἀνδρίαν τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις αὐτοῖς παραγενομέ-
215 νην· ἑώρων γὰρ [n] πάντες τὴν μὲν εὐψυχίαν τὴν πολεμι-
κὴν πολλοὺς ἔχοντας καὶ τῶν ταῖς [o] κακουργίαις ὑπερ-

[e] ἐξαιτῶν G. vulg. ἐξαιτήσων.
[f] εἰς Μαραθῶνα G. vulg. ἐπὶ Μαραθῶνι.
[g] τὸ βούλεσθαι G. vulg. τὸ συμβουλεύσασθαι.
[h] συνέπιπτε] συνεπιπίπτειν pr. G.
[i] πάντα τὰ τοιαῦτα G. vulg. ταῦτα πάντα.
[k] μεῖζον G. vulg. μείζω.
[l] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[m] θαυμαζόμενοι G. vulg. θαυμάζεσθαι.
[n] πάντες G. vulg. ἅπαντες.
[o] κακουργίαις G. vulg. κακίαις.

βαλλόντων, τῆς δὲ χρησίμης ἐπὶ πᾶσι καὶ [p] πάντας d
δυναμένης ὠφελεῖν οὐ κοινωνοῦντας τοὺς πονηρούς, ἀλλὰ
μόνοις ἐγγιγνομένην τοῖς καλῶς γεγονόσι καὶ τεθραμμέ-
νοις καὶ πεπαιδευμένοις, ἅπερ προσῆν τοῖς τότε τὴν πό-
λιν διοικοῦσι καὶ τῶν [q] εἰρημένων ἀγαθῶν ἁπάντων αἰτίοις
καταστᾶσιν.

216 Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὁρῶ περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων
καὶ [r] μάλιστα μνημονευθησόμενα τοὺς λόγους καταλύον-
τας, ἐγὼ δὲ σωφρονεῖν μὲν νομίζω τοὺς ταῦτα γιγνώσκον- e
τας καὶ πράττοντας, οὐ μὴν συμβαίνει μοι ταὐτὸ ποιεῖν
ἐκείνοις, ἀλλ' ἔτι λέγειν ἀναγκάζομαι. τὴν δ' αἰτίαν,
δι' ἣν, [s] ὀλίγον ὕστερον ἐρῶ, μικρὰ [t] πάνυ [u] προδιαλεχ-
θείς.

217 Ἐπηνώρθουν μὲν γὰρ τὸν λόγον τὸν μέχρι τῶν ἀναγνω-
σθέντων γεγραμμένον μετὰ μειρακίων τριῶν ἢ τεττάρων
τῶν εἰθισμένων μοι συνδιατρίβειν· ἐπειδὴ δὲ διεξιοῦσιν 275
ἡμῖν ἐδόκει καλῶς ἔχειν καὶ προσδεῖσθαι τελευτῆς μόνον,
ἔδοξέ μοι μεταπέμψασθαί τινα τῶν [x] ἐμοὶ μὲν πεπλη-
σιακότων, ἐν ὀλιγαρχίᾳ δὲ [y] πεπολιτευμένων, προηρημένων
[z] δὲ Λακεδαιμονίους ἐπαινεῖν, ἵν' εἴ τι παρέλαθεν ἡμᾶς
218 [a] ψεῦδος εἰρημένον, ἐκεῖνος κατιδὼν δηλώσειεν ἡμῖν. ἐλθὼν
δ' ὁ κληθεὶς καὶ [b] διαναγνοὺς τὸν λόγον (τὰ γὰρ μεταξὺ
τί δεῖ λέγοντα διατρίβειν;) ἐδυσχέρανε [c] μὲν ἐπ' οὐδενὶ
τῶν γεγραμμένων, ἐπῄνεσε δ' ὡς δυνατὸν μάλιστα, καὶ b
διελέχθη περὶ ἑκάστου τῶν μερῶν παραπλησίως οἷς ἡμεῖς

[p] πάντας] τῆς G.
[q] εἰρημένων G. vulg. προειρημένων.
[r] μάλιστα] μᾶλλον G.
[s] ὀλίγον] Accessit e G.
[t] πάνυ] τῶν πάνυ G.
[u] προδιαλεχθείς G. vulg. περὶ αὐτῶν διαλεχθείς.
[x] ἐμοὶ μὲν πεπλησιακότων] ἐμοὶ πεπλησιακότων G.
[y] πεπολιτευμένων, προηρημένων] πεπολιτευμένον, προηρημένον corr. G.
[z] δὲ] om. G.
[a] ψεῦδος G. vulg. ψευδῶς.
[b] διαναγνοὺς G. ceteri διαγνούς.
[c] μὲν ἐπ' οὐδενὶ G. vulg. μὲν οὐδενί.

ἐγιγνώσκομεν· οὐ μὴν ἀλλὰ φανερὸς ἦν οὐχ ἡδέως ἔχων
219 ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις. ἐδήλωσε δὲ διὰ
ταχέων· ἐτόλμησε γὰρ εἰπεῖν ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο πε-
ποιήκασι τοὺς Ἕλληνας ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν [d] ἐκεῖνό γε δι-
καίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιεν, ὅτι τὰ κάλλιστα
τῶν ἐπιτηδευμάτων εὑρόντες αὐτοί [e] τε χρῶνται καὶ τοῖς c
220 ἄλλοις κατέδειξαν. τοῦτο δὲ ῥηθὲν οὕτω βραχὺ καὶ μι-
κρὸν αἴτιον ἐγένετο τοῦ μήτε καταλῦσαί με τὸν λόγον
ἐφ' ᾧν [f] ἐβουλήθην, ὑπολαβεῖν θ' ὡς αἰσχρὸν ποιήσω καὶ
δεινόν, εἰ παρὼν περιόψομαί τινα τῶν ἐμοὶ πεπλησιακό-
των πονηροῖς λόγοις χρώμενον. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἠρόμην
αὐτὸν εἰ μηδὲν φροντίζει τῶν παρόντων, μηδ' αἰσχύνεται
λόγον εἰρηκὼς ἀσεβῆ καὶ ψευδῆ καὶ πολλῶν ἐναντιώσεων
221 μεστόν. "γνώσει δ' ὡς ἔστι τοιοῦτος, ἢν ἐρωτήσῃς τινὰς d
τῶν εὖ φρονούντων [g] ποῖα τῶν ἐπιτηδευμάτων [h] κάλλιστα
νομίζουσιν εἶναι, καὶ μετὰ ταῦτα πόσος χρόνος ἐστὶν ἐξ
οὗ Σπαρτιᾶται τυγχάνουσιν ἐν Πελοποννήσῳ κατοικοῦν-
τες. οὐδεὶς γὰρ ὅστις [i] οὐ τῶν μὲν ἐπιτηδευμάτων [k] προ-
κρινεῖ τὴν εὐσέβειαν τὴν περὶ τοὺς θεοὺς καὶ τὴν δικαιο-
σύνην τὴν περὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν φρόνησιν τὴν περὶ
τὰς ἄλλας πράξεις, Σπαρτιάτας δ' ἐνταῦθα κατοικεῖν e
222 οὐ πλείω φήσουσιν ἐτῶν ἑπτακοσίων. τούτων δ' οὕτως
ἐχόντων, εἰ μὲν [l] σὺ τυγχάνεις ἀληθῆ λέγων τούτους φά-
σκων εὑρετὰς γεγενῆσθαι τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων,
ἀναγκαῖόν ἐστι τοὺς πολλαῖς γενεαῖς πρότερον γεγονό-
τας, πρὶν Σπαρτιάτας ἐνταῦθα κατοικῆσαι, μὴ μετέχειν 276
αὐτῶν μήτε τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένους μήτε τοὺς

[d] ἐκεῖνό] ἐκείνου G.
[e] τε χρῶνται G. vulg. τ' ἐχρῶντο.
[f] ἐβουλήθην G. vulg. ἠβουλήθην.
[g] ποῖα G. vulg. ὁποῖα.
[h] κάλλιστα νομίζουσιν G. ceteri κάλλιστ' ἂν νομίζωσιν.
[i] οὐ τῶν μὲν G. vulg. οὐχὶ τῶν.
[k] προκρινεῖ] Libri προκρίνει.
[l] σὺ] om. G.

περὶ Ἡρακλέα καὶ Θησέα γεγονότας μήτε Μίνω τὸν Διὸς μήτε Ῥαδάμανθυν μήτ' Αἰακὸν μήτε τῶν ἄλλων μηδένα [m] τῶν ὑμνουμένων ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς ταύταις, ἀλλὰ
223 ψευδῆ τὴν δόξαν ταύτην ἅπαντας ἔχειν· εἰ δὲ σὺ μὲν φλυαρῶν τυγχάνεις, προσήκει [n] δὲ τοὺς ἀπὸ θεῶν γεγονότας καὶ [o] χρῆσθαι ταύταις μᾶλλον τῶν ἄλλων καὶ b καταδεῖξαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ μαίνεσθαι δόξεις ἅπασι τοῖς [p] ἀκούσασιν, οὕτως εἰκῇ καὶ παρανόμως οὓς ἂν τύχῃς ἐπαινῶν. [q] ἔπειτ' εἰ μὲν εὐλόγεις αὐτοὺς [r] οὐδὲν ἀκηκοὼς τῶν ἐμῶν, ἐλήρεις [s] μὲν ἄν,
224 οὐ μὴν ἐναντία γε λέγων ἐφαίνου σαυτῷ· νῦν δ' [t] ἐπηνεχότι [u] σοι τὸν ἐμὸν λόγον, τὸν ἐπιδεικνύντα πολλὰ καὶ δεινὰ Λακεδαιμονίους περί τε τοὺς συγγενεῖς τοὺς [x] αὐτῶν καὶ περὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας διαπεπραγμένους, c πῶς οἷόν τ' ἦν ἔτι σοὶ λέγειν τοὺς ἐνόχους ὄντας τούτοις, ὡς τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων ἡγεμόνες γεγόνασιν;
225 Πρὸς δὲ τούτοις κἀκεῖνό [y] σε λέληθεν, ὅτι τὰ παραλελειμμένα τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων οὐχ οἱ τυχόντες εὑρίσκουσιν, ἀλλ' οἱ τάς τε φύσεις διαφέροντες καὶ μαθεῖν πλεῖστα τῶν πρότερον εὑρημένων δυνηθέντες καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τῷ ζητεῖν d μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐθελήσαντες. ὧν Λακεδαιμόνιοι [z] πλέον
226 ἀπέχουσι τῶν βαρβάρων· οἱ μὲν γὰρ ἂν φανεῖεν πολλῶν εὑρημάτων καὶ μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι γεγονότες, οὗτοι δὲ τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φι-

[m] τῶν ὑμνουμένων G. vulg. τῶν νῦν ὑμνουμένων.
[n] δὲ τοὺς G. ceteri δὲ καὶ τούς.
[o] χρῆσθαι G. vulg. κεχρῆσθαι.
[p] ἀκούσασιν G. vulg. ἀκούουσιν.
[q] ἔπειτ' εἰ μὲν εὐλόγεις G. ceteri οὓς δὲ ἐπιτιμᾷν δέον εὐλογεῖς.
[r] οὐδὲν G. vulg. μηδέν.
[s] μὲν ἄν G. vulg. μὲν γὰρ καὶ πρὶν ἄν.
[t] ἐπηνεκότι G.D. ceteri ἐπενεγκόντι.
[u] σοι G. vulg. μοι.
[x] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[y] σε λέληθεν G. vulg. ἐθαύμαζον εἰ λέληθεν αὐτόν.
[z] πλέον G. vulg. πλεῖστον.

λοσοφίας εἰσὶν ὥστ' οὐδὲ γράμματα μανθάνουσιν, ἀ τη-
λικαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε τοὺς [a] ἐπισταμένους καὶ
χρωμένους αὐτοῖς μὴ μόνον ἐμπείρους γίγνεσθαι τῶν ἐπὶ
τῆς ἡλικίας τῆς αὐτῶν πραχθέντων ἀλλὰ καὶ τῶν πώ- e
227 ποτε γενομένων. ἀλλ' ὅμως σὺ καὶ τοὺς τῶν τοιούτων
ἀμαθεῖς ὄντας ἐτόλμησας εἰπεῖν ὡς εὑρεταὶ τῶν καλλί-
στων [b] ἐπιτηδευμάτων γεγόνασι, καὶ ταῦτ' εἰδὼς ὅτι τοὺς
παῖδας τοὺς ἑαυτῶν ἐθίζουσι περὶ τοιαύτας πραγματείας
διατρίβειν, ἐξ ὧν ἐλπίζουσιν αὐτοὺς οὐκ εὐεργέτας [c] γενή- 277
σεσθαι τῶν ἄλλων, ἀλλὰ κακῶς ποιεῖν μάλιστα δυνή-
228 σεσθαι τοὺς Ἕλληνας. ἃς [d] πάσας μὲν διεξιὼν πολὺν
ὄχλον ἐμαυτῷ τ' ἂν παράσχοιμι καὶ τοῖς ἀκούουσιν,
μίαν δὲ μόνον εἰπών, ἣν ἀγαπῶσι καὶ περὶ ἣν μάλιστα
σπουδάζουσιν, οἶμαι δηλώσειν ἅπαντα τὸν τρόπον αὐτῶν.
ἐκεῖνοι γὰρ καθ' [e] ἑκάστην τὴν ἡμέραν εὐθὺς ἐξ εὐνῆς [f] ἐκ-
πέμπουσι τοὺς παῖδας, μεθ' ὧν ἂν ἕκαστοι βουληθῶσι,
λόγῳ μὲν ἐπὶ θήραν, ἔργῳ δ' ἐπὶ [g] κλωπείαν τῶν ἐν τοῖς b
229 ἀγροῖς κατοικούντων· ἐν ᾗ συμβαίνει τοὺς μὲν ληφθέντας
ἀργύριον ἀποτίνειν καὶ πληγὰς λαμβάνειν, τοὺς δὲ πλεί-
στα κακουργήσαντας καὶ [h] λαθεῖν δυνηθέντας ἔν τε τοῖς
[i] παισὶν εὐδοκιμεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων. [k] ἐπειδὰν δ' εἰς
ἄνδρας συντελῶσιν, ἣν ἐμμείνωσι τοῖς ἤθεσιν οἷς παῖδες
ὄντες ἐμελέτησαν, ἐγγὺς εἶναι [l] τῶν μεγίστων ἀρχῶν.
230 καὶ ταύτης ἤν τις ἐπιδείξῃ παιδείαν μᾶλλον ἀγαπωμέ- c

[a] ἐπισταμένους καὶ χρωμένους αὐτοῖς G. vulg. ἐπισταμένους αὐτὰ καὶ χρωμένους ὀρθῶς αὐτοῖς.
[b] ἐπιτηδευμάτων G. vulg. παιδευμάτων.
[c] γενήσεσθαι G. ceteri γεγενῆσθαι.
[d] πάσας G. vulg. ἁπάσας.
[e] ἑκάστην τὴν ἡμέραν G. vulg. ἑκάστην ἡμέραν.
[f] ἐκπέμπουσι G. vulg. προπέμπουσι.
[g] κλωπείαν G. vulg. κλοπίαν.
[h] λαθεῖν G.D. ceteri λαβεῖν.
[i] παισὶν] πᾶσιν G.
[k] ἐπειδὰν δ'] Malim ἐπειδάν τ'.
[l] τῶν μεγίστων ἀρχῶν G. vulg. τῶν ἀρχῶν τῶν μεγίστων.

νην ἢ σπουδαιοτέραν παρ' αὐτοῖς εἶναι νομιζομένην, ὁμολογῶ [m] μηδὲν ἀληθὲς εἰρηκέναι μηδὲ περὶ ἑνὸς πώποτε πράγματος. καίτοι τί τῶν τοιούτων ἔργων καλόν ἐστιν ἢ σεμνόν, ἀλλ' οὐκ αἰσχύνης ἄξιον; πῶς δ' οὐκ ἀνοήτους χρὴ νομίζειν τοὺς ἐπαινοῦντας τοὺς τοσοῦτον τῶν νόμων τῶν κοινῶν ἐξεστηκότας καὶ μηδὲν τῶν αὐτῶν μήτε
231 τοῖς Ἕλλησι μήτε τοῖς βαρβάροις γιγνώσκοντας; οἱ μὲν [n] γὰρ ἄλλοι τοὺς κακουργοῦντας καὶ κλέπτοντας [o] πονηροτάτους τῶν οἰκετῶν νομίζουσιν, ἐκεῖνοι δὲ τοὺς ἐν τοῖς d τοιούτοις τῶν ἔργων πρωτεύοντας βελτίστους εἶναι τῶν παίδων ὑπολαμβάνουσι καὶ μάλιστα τιμῶσιν. καίτοι τίς ἂν τῶν εὖ φρονούντων οὐκ ἂν [p] τρὶς ἀποθανεῖν ἕλοιτο μᾶλλον, ἢ διὰ τοιούτων ἐπιτηδευμάτων γνωσθῆναι τὴν ἄσκησιν τῆς ἀρετῆς ποιούμενος;"

232 Ταῦτ' ἀκούσας θρασέως μὲν οὐδὲ πρὸς ἓν ἀντεῖπε τῶν εἰρημένων, οὐδ' αὖ παντάπασιν ἀπεσιώπησεν, ἀλλ' ἔλεγεν ὅτι "σὺ μὲν πεποίησαι τοὺς λόγους" ἐμὲ λέγων "[q] ὡς ἅπαντ' ἀποδεχομένου μου [r] τἀκεῖ καὶ καλῶς e ἔχειν νομίζοντος· ἐμοὶ δὲ δοκεῖς [s] περὶ μὲν τῆς παίδων αὐτονομίας καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν εἰκότως ἐπιτιμᾷν ἐκεί-
233 νοις, ἐμοῦ δ' οὐ δικαίως κατηγορεῖν. ἐγὼ γὰρ ἐλυπήθην μὲν τὸν λόγον ἀναγιγνώσκων ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμο- 278
νίων εἰρημένοις, οὐ μὴν οὕτως ὡς ἐπὶ τῷ μηδὲν ἀντειπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν δύνασθαι τοῖς γεγραμμένοις, εἰθισμένος τὸν ἄλλον χρόνον [t] αὐτοὺς ἐπαινεῖν. εἰς τοιαύτην δ' ἀπορίαν

[m] μηδὲν ἀληθὲς εἰρηκέναι G. vulg. μηδὲν εἰρηκέναι.

[n] γὰρ ἄλλοι τοὺς G. vulg. γὰρ τούς.

[o] πονηροτάτους G. vulg. πονηροτέρους.

[p] τρὶς] Addidi sumptum a G.

[q] ὡς ἅπαντ' G. vulg. ὡς ἂν ἅπαντ'.

[r] τἀκεῖ G. vulg. τἀκείνων.

[s] περὶ μὲν τῆς τῶν παίδων G. vulg. ὑπὲρ τῆς τῶν παίδων μέν.

[t] αὐτοὺς] om. G.

καταστὰς εἶπον ὅπερ ἦν λοιπόν, ὡς εἰ καὶ μηδὲν δι' ἄλλο, διά γ' ἐκεῖνο δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιμεν, ὅτι τοῖς καλλίστοις τῶν ἐπιτηδευμάτων χρώμενοι [u]τυ-
234 γχάνουσιν. ταῦτα δ' εἶπον οὐ πρὸς τὴν εὐσέβειαν οὐδὲ πρὸς τὴν δικαιοσύνην οὐδὲ πρὸς τὴν φρόνησιν ἀποβλέψας, b ἃ σὺ διῆλθες, ἀλλὰ πρὸς τὰ γυμνάσια τἀκεῖ [x]καθεστῶτα καὶ πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀνδρίας [y]καὶ τὴν ὁμόνοιαν καὶ συνόλως τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν, ἅπερ ἅπαντες ἂν εἴποιεν, καὶ μάλιστ' ἂν αὐτοῖς ἐκείνους χρῆσθαι [z]φήσειαν."

235 Ταῦτα δ' [a]αὐτοῦ διαλεχθέντος ἀπεδεξάμην μὲν, οὐχ ὡς [b]διαλυόμενόν τι τῶν κατηγορημένων, ἀλλ' ὡς ἀποκρυπτόμενον τὸ πικρότατον τῶν τότε ῥηθέντων οὐκ ἀπαι- c δεύτως ἀλλὰ νουνεχόντως, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπολελογημένον σωφρονέστερον ἢ τότε παῤῥησιασάμενον· οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖν' ἐάσας περὶ αὐτῶν [c]τούτων ἔφασκον κατηγορίαν ἔχειν πολὺ δεινοτέραν ἢ περὶ τῆς τῶν παίδων [d]κλω-
236 πείας. " ἐκείνοις μὲν γὰρ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐλυμαίνοντο τοὺς αὑτῶν παῖδας, οἷς δ' ὀλίγῳ πρότερον σὺ διῆλθες, τοὺς Ἕλληνας [e]ἀπώλλυσαν. ῥᾴδιον δ', ὡς οὕτως d
237 εἶχε ταῦτα, συνιδεῖν. οἶμαι γὰρ [f]ἅπαντας ἂν ὁμολογῆσαι κακίστους ἄνδρας εἶναι καὶ μεγίστης ζημίας ἀξίους, ὅσοι τοῖς πράγμασι τοῖς εὑρημένοις ἐπ' [g]ὠφελίᾳ, τούτοις ἐπὶ βλάβῃ χρώμενοι τυγχάνουσι, [h]μὴ πρὸς τοὺς βαρ-

[u] τυγχάνουσιν G. vulg. τυγχάνοιεν.
[x] καθεστῶτα] καθεστηκότα G.
[y] καὶ τὴν ὁμόνοιαν καὶ συνόλως G. vulg. καὶ πρὸς τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὸ σύνολον.
[z] φήσειαν G. vulg. φήσαιεν.
[a] αὐτοῦ διαλεχθέντος G. vulg. αὐτοῦ μοι διαλεχθέντος.
[b] διαλυόμενόν G. vulg. ἀπολυόμενόν.
[c] τούτων] om. G.
[d] κλωπείας G. vulg. κλοπίας.
[e] ἀπώλλυσαν G. vulg ἀπώλεσαν.
[f] ἅπαντας ἂν ὁμολογῆσαι G. ceteri ἅπαντας ὁμολογῆσαι.
[g] ὠφελίᾳ G. vulg. ὠφελείᾳ.
[h] μὴ G. vulg. μηδέ.

βάρους μηδὲ πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας μηδὲ πρὸς τοὺς εἰς τὴν
αὐτῶν χώραν εἰσβάλλοντας, ἀλλὰ πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους καὶ τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας· ἅπερ ἐποίουν
238 Σπαρτιᾶται. καίτοι πῶς ὅσιόν ἐστι [i τούτους] φάσκειν e
καλῶς χρῆσθαι τοῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιτηδεύμασιν,
οἵτινες οὓς προσῆκε σώζειν, τούτους k ἀπολλύντες ἅπαντα
239 τὸν χρόνον διετέλεσαν; Ἀλλὰ γὰρ οὐ σὺ μόνος ἀγνοεῖς
τοὺς l καλῶς χρωμένους τοῖς πράγμασιν, ἀλλὰ σχεδὸν
οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων. ἐπειδὰν γάρ τινας ἴδωσιν ἢ
πύθωνται παρά τινων ἐπιμελῶς διατρίβοντας m περὶ τὰ 279
δοκοῦντ' εἶναι καλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἐπαινοῦσι καὶ
πολλοὺς λόγους ποιοῦνται περὶ αὐτῶν, οὐκ εἰδότες τὸ
240 συμβησόμενον. χρὴ δὲ τοὺς ὀρθῶς δοκιμάζειν n βουλομέ-
νους περὶ τῶν τοιούτων ἐν ἀρχῇ μὲν ἡσυχίαν ἄγειν καὶ
μηδεμίαν δόξαν ἔχειν περὶ αὐτῶν, ἐπειδὰν δ' εἰς τὸν χρό-
νον ἐκεῖνον ἔλθωσιν, ἐν ᾧ καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας
αὐτοὺς ὄψονται καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν,
241 τότε θεωρεῖν ἀκριβῶς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ τοὺς μὲν νομί- b
μως καὶ καλῶς χρωμένους o οἷς ἐμελέτησαν ἐπαινεῖν καὶ
τιμᾶν, τοὺς δὲ πλημμελοῦντας καὶ κακουργοῦντας ψέ-
γειν καὶ μισεῖν καὶ φυλάττεσθαι τὸν τρόπον αὐτῶν, ἐν-
θυμουμένους ὡς οὐχ αἱ φύσεις αἱ τῶν πραγμάτων οὔτ'
ὠφελοῦσιν οὔτε βλάπτουσιν ἡμᾶς, p ἀλλ' αἱ τῶν ἀνθρώ-
πων χρήσεις καὶ πράξεις ἁπάντων ἡμῖν αἴτιαι τῶν συμ-
242 βαινόντων εἰσίν. γνοίη δ' ἄν τις ἐκεῖθεν· τὰ γὰρ αὐτὰ c
πανταχῇ καὶ μηδαμῇ διαφέροντα τοῖς μὲν ὠφέλιμα τοῖς

i [τούτους] om. G.
k ἀπολλύντες] ἀπολλύοντες G.
l καλῶς] κακῶς G.
m περὶ τὰ δοκοῦντ' εἶναι καλὰ τῶν G. vulg. περί τι τῶν δοκούντων εἶναι καλῶν.
n βουλομένους περὶ G. vulg. προαιρουμένους καὶ περί.
o οἷς ἐμελέτησαν] οἷς ἐμελέτησεν G. vulg. οἷς ἂν ἐμελέτησαν.
p ἀλλ' αἱ] ἀλλ' ὡς αἱ G.

δὲ βλαβερὰ γίγνεται. [q]καίτοι τὴν μὲν φύσιν ἔχειν ἕκαστον τῶν [r]ὄντων τὴν ἐναντίαν αὐτὴν αὑτῇ καὶ [s]μὴ τὴν αὐτὴν οὐκ [t]εὔκολόν ἐστιν· τὸ δὲ μηδὲν τῶν αὐτῶν συμβαίνειν τοῖς ὀρθῶς καὶ δικαίως πράττουσι καὶ τοῖς [u]ἀσελγῶς τε καὶ κακῶς, τίνι τῶν ὀρθῶς λογιζομένων οὐκ
243 [x]ἂν εἰκότως ταῦτα γίγνεσθαι δόξειεν; Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος λόγος καὶ περὶ τὰς ὁμοιότητας ἂν ἁρμόσειεν· καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὴν [y]φύσιν εἰσὶν οὐκ ἀνόμοιαι τοῖς εἰρημένοις, d ἀλλὰ τὰς μὲν αὐτῶν εὕροιμεν ἂν πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γιγνομένας, τὰς δὲ τῶν μεγίστων κακῶν καὶ συμφορῶν. ὧν μίαν εἶναί φημι καὶ τὴν Σπαρτιατῶν· εἰρήσεται γὰρ τἀληθές, εἰ καί τισι δόξω λίαν παράδοξα λέγειν.
244 οὗτοι [z]γὰρ τῷ ταὐτὰ γιγνώσκειν περὶ τῶν ἔξω πραγμάτων ἀλλήλοις στασιάζειν τοὺς Ἕλληνας, ὥσπερ τέχνην ἔχοντες, ἐποίουν, καὶ τὸ χαλεπώτατον ταῖς ἄλλαις πό- e λεσι τῶν κακῶν γιγνόμενον, [a]τοῦθ' αὑτοῖς ἁπάντων συμφορώτατον ἐνόμιζον εἶναι· τὰς [b]οὖν οὕτω διακειμένας ἐξῆν
245 αὐτοῖς, ὅπως [c]ἠβούλοντο, διοικεῖν. ὥστ' οὐδεὶς ἂν αὐτοὺς διά γε τὴν ὁμόνοιαν [d]δικαίως ἐπαινέσειεν, οὐδὲν μᾶλλον 280
ἢ τοὺς καταποντιστὰς [e]καὶ λῃστὰς καὶ τοὺς περὶ τὰς ἄλλας ἀδικίας ὄντας· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι σφίσιν αὐτοῖς
246 ὁμονοοῦντες τοὺς ἄλλους ἀπολλύουσιν. εἰ δέ τισι δοκῶ

[q] καίτοι τὴν G. vulg. καίτοι οὐ τὸ τήν.

[r] ὄντων τὴν ἐναντίαν αὐτὴν αὑτῇ G. vulg. ὄντων ἐναντίαν αὐτῇ.

[s] μὴ τὴν] μάτην G.

[t] εὔκολόν G. vulg. εὔλογόν.

[u] ἀσελγῶς τε καὶ κακῶς τίνι G. vulg. ἀσελγῶς καὶ κακῶς τίσι.

[x] ἂν εἰκότως G.L. vulg. ἀπεικότως.

[y] φύσιν εἰσὶν οὐκ G. vulg. φύσιν οὐκ.

[z] γὰρ τῷ ταὐτὰ γιγνώσκειν περὶ τῶν ἔξω πραγμάτων—ἔχοντες ἐποίουν G. vulg. γὰρ ἀφορμῇ τοῦ ταὐτὰ γιγνώσκειν, εἰδότες παρὰ τῶν ἔξω παραγενομένων—ἔχοντες τὸ ἁρπάζειν οὕτως ἐποίουν.

[a] τοῦθ' αὑτοῖς ἁπάντων συμφορώτατον G. vulg. τοῦτ' αὐτοῖς συμφορώτατον ἁπάντων.

[b] οὖν] om. G. γὰρ rec. G.

[c] ἠβούλοντο G. vulg. βούλοιντο.

[d] δικαίως ἐπαινέσειεν G. vulg. δικαίως ἂν ἐπαινέσειεν.

[e] καὶ λῃστὰς] Addidi e G.

τὴν παραβολὴν ἀπρεπῆ πεποιῆσθαι πρὸς τὴν ἐκείνων δόξαν, ταύτην μὲν ἐῶ, λέγω δὲ Τριβαλλούς, οὓς [f]ἅπαντές φασιν ὁμονοεῖν μὲν ὡς οὐδένας ἄλλους ἀνθρώπους, ἀπολλύναι δ' οὐ μόνον τοὺς ὁμόρους καὶ τοὺς πλησίον οἰκοῦντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ὅσων ἂν ἐφικέσθαι δυνηθῶ- b
247 σιν. οὓς οὐ χρὴ μιμεῖσθαι τοὺς ἀρετῆς ἀντιποιουμένους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον [g]τὴν τῆς σοφίας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν δύναμιν. αὗται μὲν γὰρ οὐ τὰς σφετέρας αὐτῶν φύσεις εὐεργετοῦσιν, ἀλλ' οἷς ἂν παραγενόμεναι παραμείνωσιν, εὐδαίμονας καὶ μακαρίους ποιοῦσιν· Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὐναντίον, οἷς μὲν ἂν πλησιάσωσιν, ἀπολλύουσι, τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἀγαθὰ πάντα περὶ σφᾶς αὐτοὺς ποιοῦνται."

248 Ταῦτ' εἰπὼν κατέσχον πρὸς ὃν τοὺς λόγους ἐποιούμην, c ἄνδρα δεινὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον καὶ περὶ τὸ λέγειν γεγυμνασμένον οὐδενὸς ἧττον τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων. οὐ μὴν τὰ μειράκια τὰ πᾶσι [h]παραγεγενημένα τούτοις τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην [i]ἔσχον, ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἐπῄνεσαν ὡς διειλεγμένον τε [k]νεαρωτέρως ἢ προσεδόκησαν ἠγωνισμένον τε καλῶς, ἐκείνου δὲ κατεφρόνησαν, οὐκ ὀρθῶς
249 γιγνώσκοντες, ἀλλὰ διημαρτηκότες ἀμφοτέρων ἡμῶν. ὁ d μὲν γὰρ ἀπῄει φρονιμώτερος γεγενημένος καὶ συνεσταλμένην ἔχων τὴν διάνοιαν, ὥσπερ χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας, καὶ πεπονθὼς τὸ γεγραμμένον ἐν Δελφοῖς, [l]αὑτόν τ' ἐγνωκὼς καὶ τὴν Λακεδαιμονίων φύσιν μᾶλλον ἢ πρότερον· ἐγὼ δ' ὑπελειπόμην ἐπιτυχῶς μὲν ἴσως διειλεγμένος,

[f] ἅπαντές G. vulg. πάντες.

[g] τὴν τῆς—δύναμιν G. vulg. τῆς —τὴν δύναμιν.

[h] παραγεγενημένα τούτοις G. vulg. τούτοις παραγεγενημένα.

[i] ἔσχον] ἔσχεν G.

[k] νεαρωτέρως G. vulg. νεαρώτερον.

[l] αὑτόν—τὴν Λακεδαιμονίων G. vulg. ἑαυτόν—τὴν τῶν Λακεδαιμονίων.

ἀνοητότερος δὲ δι' αὐτὸ τοῦτο γεγενημένος, καὶ φρονῶν μεῖζον ἢ [m]προσήκει τοὺς τηλικούτους, καὶ ταραχῆς μει-
250 ρακιώδους μεστὸς ὤν. δῆλος δ' ἦν οὕτω διακείμενος· e ἐπειδὴ γὰρ ἡσυχίας ἐπελαβόμην, οὐ πρότερον ἐπαυσάμην πρὶν ὑπέβαλον τῷ παιδὶ τὸν λόγον, ὃν ὀλίγῳ μὲν πρότερον μεθ' ἡδονῆς διῆλθον, μικρῷ δ' ὕστερον [n]ἤμελλέ με λυπήσειν. τριῶν γὰρ ἢ τεττάρων ἡμερῶν [o]διαλειφθεισῶν ἀνα- 281
γιγνώσκων αὐτὰ καὶ διεξιών, ἐπὶ μὲν οἷς περὶ τῆς πόλεως ἦν εἰρηκώς, οὐχ ἡχθόμην (καλῶς γὰρ καὶ δικαίως ἦν ἅπαντα
251 περὶ [p]αὐτῆς γεγραφώς), ἐπὶ δὲ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων ἐλυπήθην καὶ βαρέως ἔφερον· οὐ γὰρ μετριως ἐδόκουν μοι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν οὐδ' ὁμοίως τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὀλιγώρως καὶ λίαν πικρῶς καὶ παντάπασιν ἀνοήτως· ὥστε πολλάκις [q]ὁρμήσας ἐξαλείφειν αὐτὸν ἢ [r]κατακάειν b
μετεγίγνωσκον, ἐλεῶν τὸ γῆρας [s]τοὐμαυτοῦ καὶ τὸν πόνον τὸν περὶ τὸν λόγον γεγενημένον.

252 Ἐν τοιαύτῃ δὲ μοι ταραχῇ [t]καθεστῶτι καὶ [u]μεταβολὰς ποιουμένῳ πολλὰς [x]ἔδοξε κράτιστον εἶναι παρακαλέσαντι τῶν πεπλησιακότων τοὺς ἐπιδημοῦντας βουλεύσασθαι μετ' αὐτῶν, πότερον ἀφανιστέος παντάπασιν
[y]ἔστιν ἢ διαδοτέος τοῖς βουλομένοις [z]λαμβάνειν, ὁπότερα
253 δ' ἂν ἐκείνοις δόξῃ, ταῦτα ποιεῖν. [a]τούτων γνωσθέντων c οὐδεμίαν διατριβὴν ἐποιησάμην, ἀλλ' εὐθὺς παρεκέκλητο μὲν [b]οὓς εἶπον, προειρηκὼς δ' ἦν αὐτοῖς ἐφ' ἃ συνελήλυ-

[m] προσήκει] προσῆκε G.
[n] ἤμελλέ G. vulg. ἔμελλέ.
[o] διαλειφθεισῶν G. vulg. διαλειπουσῶν.
[p] αὐτῆς G. vulg. ταύτης.
[q] ὁρμήσας G. vulg. ἐξορμήσας.
[r] κατακάειν G. vulg. κατακαίειν.
[s] τοὐμαυτοῦ G. vulg. τὸ ἐμαυτοῦ.
[t] καθεστῶτι] καθεστηκότι G.
[u] μεταβολὰς G. vulg. μεταμελείας.
[x] ἔδοξε G. vulg. ἔδοξέ μοι.
[y] ἔστιν G. vulg. ἔσται.
[z] λαμβάνειν ὁπότερα G. vulg. μεταλαμβάνειν ὁπότερος.
[a] τούτων γνωσθέντων G. vulg. τούτων δὲ γνωσθέντων.
[b] οὓς G. ceteri ὡς.

θότες ἦσαν, ἀνέγνωστο δ' ὁ λόγος, ἐπῃνημένος δ' ἦν καὶ τεθορυβημένος καὶ [c]τετυχηκὼς ὥνπερ οἱ κατορθοῦντες ἐν
254 ταῖς [d]ἐπιδείξεσιν. ἁπάντων δὲ τούτων ἐπιτετελεσμένων οἱ μὲν ἄλλοι διελέγοντο πρὸς σφᾶς αὐτούς, δῆλον ὅτι περὶ τῶν ἀναγνωσθέντων· ὃν δ' ἐξ ἀρχῆς μετεπεμψάμεθα σύμβουλον, τὸν τῶν Λακεδαιμονίων ἐπαινέτην, πρὸς d
ὃν πλείω διελέχθην τοῦ δέοντος, σιωπὴν ποιησάμενος καὶ [e]πρὸς ἐμὲ βλέψας ἀπορεῖν ἔφασκεν ὅ τι χρήσηται τοῖς παροῦσιν· οὔτε γὰρ ἀπιστεῖν βούλεσθαι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, οὔτε πιστεύειν δύνασθαι παντάπασιν αὐτοῖς.
255 " θαυμάζω γὰρ [f]εἰθ' οὕτως ἐλυπήθης καὶ βαρέως ἔσχες, ὥσπερ φῄς, ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις (οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς ὁρῶ τοιοῦτον γεγραμμένον), εἴτε συμ- e
βούλοις περὶ τοῦ λόγου χρήσασθαι βουλόμενος ἡμᾶς συνήγαγες, οὓς οἶσθα ἀκριβῶς ἅπαν ὅ τι ἂν σὺ λέγῃς ἢ
256 πράττῃς ἐπαινοῦντας. εἰθισμένοι δ' εἰσὶν οἱ νοῦν ἔχοντες ἀνακοινοῦσθαι, περὶ ὧν ἂν [g]σπουδάζωσι, μάλιστα μὲν τοῖς ἄμεινον αὐτῶν φρονοῦσιν, εἰ δὲ μή, τοῖς μέλλουσιν 282
ἀποφαίνεσθαι τὴν αὑτῶν γνώμην· ὧν τἀναντία σὺ πεποίηκας. τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ἀποδέχομαι τῶν λό-
257 γων, δοκεῖς δέ μοι ποιήσασθαι τήν τε [h]παράκλησιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὸν ἔπαινον τὸν τῆς πόλεως οὐχ ἁπλῶς, οὐδ' ὡς διείλεξαι πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' ἡμῶν μὲν πεῖραν λαβεῖν βουλόμενος, εἰ φιλοσοφοῦμεν καὶ μεμνήμεθα τῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς λεγομένων καὶ συνιδεῖν [i]δυνηθεῖμεν ἂν
258 ὃν τρόπον ὁ λόγος τυγχάνει γεγραμμένος, τὴν δὲ πόλιν b

[c] τετυχηκὼς ὥνπερ G. vulg. τετυχηκὼς ἦν ὥσπερ.
[d] ἐπιδείξεσιν G. ceteri ἀποδείξεσιν.
[e] πρὸς ἐμὲ βλέψας G. vulg. προσεμβλέψας.
[f] εἰθ' G. vulg. εἰ.
[g] σπουδάζωσι G. vulg. σπουδάσωσι.
[h] παράκλησιν G. ceteri παράδοσιν.
[i] δυνηθεῖμεν G. vulg. δυνηθείημεν.

ἐπαινεῖν [k]προελέσθαι τὴν [l]σαυτοῦ σωφρονῶν, ἵνα τῷ τε πλήθει [m]τῷ τῶν πολιτῶν χαρίσῃ καὶ παρὰ τοῖς εὐνοϊκῶς πρὸς [n]ὑμᾶς διακειμένοις εὐδοκιμήσῃς. ταῦτα [o]δὴ γνοὺς ὑπέλαβες ὡς εἰ μὲν περὶ μόνης αὐτῆς ποιήσει τοὺς λόγους καὶ τὰ μυθώδη περὶ αὐτῆς ἐρεῖς ἃ πάντες [p]θρυλοῦσιν, ὅμοια φανεῖται τὰ λεγόμενα τοῖς ὑπὸ τῶν ἄλλων γεγραμμένοις, ἐφ' ᾧ σὺ μάλιστ' ἂν αἰσχυνθείης καὶ λυ- c
259 πηθείης· ἐὰν δ' ἐάσας ἐκεῖνα λέγῃς τὰς πράξεις τὰς [q]ὁμολογουμένας καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίας τοῖς [r]Ἕλλησι γεγενημένας, καὶ [s]παραβάλλῃς αὐτὰς πρὸς τὰς Λακεδαιμονίων, καὶ τὰς μὲν τῶν προγόνων ἐπαινῇς, τῶν δ' ἐκείνοις πεπραγμένων κατηγορῇς, ὅ τε λόγος [t]ἐναργέστερος εἶναι δόξει τοῖς ἀκούουσι καὶ σὺ μενεῖς ἐν τοῖς αὐτοῖς, ὃ μᾶλλον ἄν τινες θαυμάσειαν [u]τῶν τοῖς ἄλλοις
260 γεγραμμένων. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν [v]οὕτω μοι φαίνει [x]τάξαι d καὶ βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν, εἰδὼς δὲ σαυτὸν ἐπῃνεκότα τὴν Σπαρτιατῶν [y]διοίκησιν ὡς οὐδεὶς ἄλλος, φοβεῖσθαι τοὺς ἀκηκοότας, μὴ [z]δόξῃς ὅμοιος εἶναι τοῖς λέγουσιν ὅ τι ἂν τύχωσι καὶ τούτους νῦν ψέγειν οὓς πρότερον ἐπῄνεις
261 μᾶλλον τῶν ἄλλων· ταῦτ' ἐνθυμηθεὶς σκοπεῖσθαι ποίους τινὰς ἂν [a]ἑκατέρους εἶναι φήσας ἀληθῆ τε λέγειν [b]δόξειας περὶ ἀμφοτέρων, ἔχοις τ' ἂν τοὺς [c]μὲν προγόνους ἐπαινεῖν,

[k] προελέσθαι] προσελέσθαι G.
[l] σαυτοῦ G. vulg. σεαυτοῦ.
[m] τῷ τῶν G. vulg. τῶν.
[n] ὑμᾶς G. vulg. ἡμᾶς.
[o] δὲ G. vulg. δή.
[p] θρυλοῦσιν G. vulg. θρυλλοῦσιν.
[q] ὁμολογουμένας καὶ] ὁμολογουμένως Coraës.
[r] παραβάλλῃς αὐτὰς πρὸς] παραβάλῃς αὐτὰς πρὸς G. vulg. παραβάλῃς πρός.
[s] ἐναργέστερος G. vulg. ἐνεργέστερος.
[t] τῶν τοῖς G. vulg. τῶν ἐν τοῖς.
[u] οὕτω μοι φαίνει G. vulg. μοι δοκεῖς οὕτω.
[x] τάξαι] τάξασθαι G.
[y] διοίκησιν G. vulg. πόλιν.
[z] δόξῃς] δ' ἐξῇς G.
[a] ἑκατέρους εἶναι φήσας G. vulg. ἑκατέρους φήσας.
[b] δόξειας περὶ] δόξεις περὶ G. vulg. δόξειας ἂν περί.
[c] μὲν προγόνους G. vulg. μὲν σοὺς προγόνους.

οὕσπερ βούλει, Σπαρτιατῶν δὲ δοκεῖν μὲν κατηγορεῖν e
τοῖς ἀηδῶς πρὸς αὐτοὺς διακειμένοις, μηδὲν δὲ ποιεῖν
262 [d]τοιοῦτον ἀλλὰ λανθάνειν ἐπαινῶν αὐτούς· ζητῶν δὲ τὰ
τοιαῦτα ῥᾳδίως εὑρεῖν λόγους ἀμφιβόλους καὶ μηδεν
μᾶλλον μετὰ τῶν ἐπαινούντων [e]ἢ τῶν ψεγόντων ὄντας,
ἀλλ' ἐπαμφοτερίζειν δυναμένους καὶ πολλὰς ἀμφισβη- 283
τήσεις ἔχοντας, οἷς χρῆσθαι περὶ μὲν συμβολαίων [f]καὶ
περὶ πλεονεξίας ἀγωνιζόμενον αἰσχρὸν καὶ πονηρίας οὐ
μικρὸν σημεῖον, περὶ δὲ φύσεως ἀνθρώπων διαλεγόμενον
263 καὶ πραγμάτων [g]καλὸν καὶ φιλόσοφον. οἷός περ ὁ λό-
γος [h]ὁ διαναγνωσθεὶς ἐστιν, ἐν [i]ᾧ πεποίηκας τοὺς μὲν
σοὺς προγόνους εἰρηνικοὺς καὶ φιλέλληνας καὶ τῆς ἰσό-
τητος τῆς ἐν ταῖς πολιτείαις ἡγεμόνας, Σπαρτιάτας δ' b
ὑπεροπτικοὺς καὶ πολεμικοὺς καὶ [k]πλεονέκτας, οἵους
περ αὐτοὺς [l]εἶναι πάντες ὑπειλήφασιν· τοιαύτην δ' [m]ἑκα-
τέρων ἐχόντων τὴν φύσιν, τοὺς μὲν ὑπὸ πάντων ἐπαινεῖ-
σθαι καὶ δοκεῖν εὔνους εἶναι τῷ πλήθει, τοῖς δὲ τοὺς μὲν
264 πολλοὺς φθονεῖν καὶ δυσμενῶς ἔχειν, ἔστι δ' οὓς καὶ
ἐπαινεῖν αὐτοὺς καὶ θαυμάζειν, καὶ τολμᾶν λέγειν ὡς
ἀγαθὰ μείζω τυγχάνουσιν ἔχοντες τῶν τοῖς προγόνοις c
τοῖς σοῖς προσόντων· τήν τε γὰρ ὑπεροψίαν σεμνότητος
μετέχειν, εὐδοκίμου πράγματος, καὶ δοκεῖν [n]ἅπασι [o]με-
γαλοφρονεστέρους εἶναι τοὺς τοιούτους ἢ τοὺς τῆς ἰσότητος
προεστῶτας, τούς τε πολεμικοὺς πολὺ διαφέρειν τῶν εἰ-

[d] τοιοῦτον G. vulg. τοιοῦτο.
[e] ἢ τῶν ψεγόντων G. vulg. ἢ ψεγόντων.
[f] καὶ περὶ πλεονεξίας G. vulg. καὶ πλεονεξίας.
[g] καλὸν καὶ φιλόσοφον G. ceteri καλῶν καὶ φιλοσόφων.
[h] ὁ διαναγνωσθεὶς H. Wolfius : ὁ διαγνωσθεὶς G.
[i] ᾧ πεποίηκας G. vulg. ᾧ σὺ πεποίηκας.
[k] πλεονέκτας G. vulg. πλεονεκτικούς.
[l] εἶναι πάντες ὑπειλήφασιν G. vulg. πάντες ὑπειλήφασιν εἶναι.
[m] ἑκατέρων ἐχόντων G. vulg. ἐχόντων ἑκατέρων.
[n] ἅπασι] ἅπαντας G.
[o] μεγαλοφρονεστέρους G. vulg. μεγαλοπρεπεστέρους.

265 ρηνικῶν· τοὺς μὲν γὰρ [p] οὔτε κτητικοὺς εἶναι τῶν οὐκ
ὄντων οὔτε φύλακας δεινοὺς τῶν ὑπαρχόντων, τοὺς δ'
ἀμφότερα δύνασθαι, καὶ λαμβάνειν ὧν ἂν ἐπιθυμῶσι,
καὶ σώζειν ἅπερ ἂν ἅπαξ κατάσχωσιν· ἃ ποιοῦσιν οἱ d
266 τέλειοι δοκοῦντες εἶναι τῶν ἀνδρῶν. ἀλλὰ [q] μὴν καὶ περὶ
τῆς πλεονεξίας καλλίους ἔχειν οἴονται λόγους τῶν εἰρη-
μένων· τοὺς μὲν γὰρ [r] ἀποστέροντας τὰ συμβόλαια [s] καὶ
τοὺς παρακρουομένους καὶ παραλογιζομένους οὐχ ἡγοῦν-
ται [t] δικαίως καλεῖσθαι πλεονεκτικοὺς (διὰ γὰρ τὸ πο-
νηρὰν ἔχειν τὴν δόξαν ἐν ἅπασιν αὐτοὺς ἐλαττοῦσθαι τοῖς
πράγμασι), τὰς δὲ Σπαρτιατῶν πλεονεξίας καὶ τὰς e
τῶν βασιλέων καὶ τὰς τῶν τυράννων εὐκτὰς μὲν εἶναι,
267 καὶ [u] ἅπαντας αὐτῶν ἐπιθυμεῖν, οὐ μὴν ἀλλὰ λοι-
δορεῖσθαι καὶ καταρᾶσθαι τοῖς τὰς τηλικαύτας ἔχουσι
δυναστείας· οὐδένα [v] δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύσιν ὅστις
οὐκ ἂν εὔξαιτο τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν αὐτὸς [x] τυχεῖν 284
τῆς ἐξουσίας ταύτης, εἰ δὲ μή, τοὺς οἰκειοτάτους· [y] ᾧ
καὶ φανερόν ἐστιν ὅτι μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ἅπαντες
268 εἶναι νομίζομεν τὸ πλέον ἔχειν τῶν ἄλλων. τὴν μὲν οὖν
περιβολὴν τοῦ λόγου δοκεῖς μοι ποιήσασθαι μετὰ τοιαύ-
της διανοίας."

" Εἰ μὲν οὖν ἠγούμην ἀφέξεσθαί σε τῶν εἰρημένων καὶ
παραλείψειν ἀνεπιτίμητον τὸν λόγον τοῦτον, οὐδ' ἂν αὐ-
τὸς ἔτι λέγειν ἐπεχείρουν· νῦν δ' ὅτι μὲν οὐκ ἀπεφηνάμην b
περὶ ὧν παρεκλήθην σύμβουλος, οὐδὲν οἶμαί σοι [z] μελή-

[p] οὔτε κτητικοὺς] ουτεκτικους pr. G. οὔθ' ἑκτικοὺς correctus G.

[q] μὴν καὶ περὶ G. vulg. μὴν περί.

[r] ἀποστέροντας G. vulg. ἀποστεροῦντας.

[s] καὶ τοὺς παρακρουομένους G. vulg. om. articulum.

[t] δικαίως καλεῖσθαι G. vulg. δικαίους ἀλλά.

[u] ἅπαντας G. vulg. πάντας.

[v] δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύσιν G. ceteri δὲ τὴν φύσιν εἶναι.

[x] τυχεῖν G. vulg. τυγχάνειν.

[y] ᾧ—τὸ πλέον G. vulg. ἑ—πλέον.

[z] μελήσειν G. vulg. μελήσει.

σειν (οὐδὲ γὰρ ὅτε [a]συνῆγες ἡμᾶς, ἐδόκεις μοι σπουδά-
269 ζειν περὶ αὐτῶν), [b]ὅτι δὲ προελόμενος [c]συνθεῖναι λόγον
μηδὲν ὅμοιον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ τοῖς μὲν ῥᾳθύμως ἀνα-
γιγνώσκουσιν ἁπλοῦν εἶναι [d]δόξοντα καὶ ῥᾴδιον κατα-
μαθεῖν, τοῖς δ' ἀκριβῶς διεξιοῦσιν αὐτόν, καὶ πειρωμένοις
κατιδεῖν ὃ τοὺς ἄλλους λέληθεν, χαλεπὸν [e]φανούμενον
καὶ δυσκαταμάθητον καὶ πολλῆς μὲν ἱστορίας γέμοντα c
καὶ φιλοσοφίας, παντοδαπῆς δὲ μεστὸν ποικιλίας καὶ
ψευδολογίας, οὐ τῆς εἰθισμένης μετὰ κακίας βλάπτειν
τοὺς συμπολιτευομένους, ἀλλὰ τῆς δυναμένης μετὰ [f]παι-
270 διᾶς ὠφελεῖν ἢ τέρπειν τοὺς ἀκούοντας· ὧν οὐδὲν [g]ἐάσαν-
τά με φήσεις [h]τὸν τρόπον τοῦτον ἔχειν ὡς ἐβουλεύσω σὺ
περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τήν τε δύναμιν τῶν λεγομένων διδά-
σκοντα καὶ τὴν σὴν διάνοιαν ἐξηγούμενον οὐκ αἰσθάνεσθαι
τοσούτῳ τὸν λόγον [i]ἀδοξότερον δι' ἐμὲ γιγνόμενον, ὅσῳ περ d
αὐτὸν φανερώτερον ἐποίουν καὶ [k]γνωριμώτερον τοῖς ἀνα-
γιγνώσκουσιν· ἐπιστήμην γὰρ τοῖς οὐκ εἰδόσιν ἐνεργαζό-
μενον ἔρημον τὸν λόγον [l]μὲ ποιεῖν καὶ τῆς τιμῆς ἀποστε-
ρεῖν τῆς γιγνομένης [m]ἂν αὐτῷ διὰ τοὺς πονοῦντας καὶ
271 πράγματα σφίσιν αὐτοῖς παρέχοντας. Ἐγὼ δ' ὁμο-
λογῶ μὲν ἀπολελεῖφθαι τὴν ἐμὴν φρόνησιν τῆς σῆς ὡς e
δυνατὸν πλεῖστον, οὐ μὴν ἀλλ' ὥσπερ τοῦτ' οἶδα, κἀκεῖνο
τυγχάνω γιγνώσκων, ὅτι τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας βου-
λευομένης περὶ τῶν μεγίστων οἱ μὲν ἄριστα [n]φρονεῖν δο-

[a] συνῆγες G. vulg. συνήγαγες.
[b] ὅτι] ὅτε G.
[c] συνθεῖναι] οὐ συνθεῖναι G.
[d] δόξοντα] δόξον pr. G. ceteri δόξαντα.
[e] φανούμενον G. ceteri φαινόμενον.
[f] παιδιᾶς] παιδείας G.
[g] ἐάσαντα G. vulg. ἐξετάσαντα.
[h] τὸν τρόπον τοῦτον G. vulg. τοῦτον τὸν τρόπον.
[i] ἀδοξότερον—γιγνόμενον G. vulg. ἐνδοξότερον—γενόμενον.
[k] γνωριμώτερον G. vulg. γνωριμώτατον.
[l] με ποιεῖν G. vulg. ἐμὲ μὴ ποιεῖν.
[m] ἂν αὐτῷ διὰ G. vulg. αὐτῶν.
[n] φρονεῖν δοκοῦντες G. vulg. φρονοῦντες.

κοῦντες ἐνίοτε διαμαρτάνουσιν τοῦ συμφέροντος, τῶν δὲ
φαύλων νομιζομένων εἶναι καὶ καταφρονουμένων ἔστιν ὅτε 285
272 κατώρθωσεν ὁ τυχὼν καὶ βέλτιστα λέγειν ἔδοξεν· ὥστ'
οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ καὶ περὶ τοῦ νῦν ἐνεστῶτος [o]τοιοῦτόν
τι συμβέβηκεν, ὅπου σὺ μὲν οἴει [p]μάλιστ' εὐδοκιμήσειν,
ἢν ὡς πλεῖστον χρόνον [q]διαλάθῃς ἢν ἔχων γνώμην τὰ
περὶ τὸν λόγον ἐπραγματεύθης, ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι βέλτιστά
σε πράξειν, ἢν δυνηθῇς τὴν διάνοιαν, ἣ χρώμενος [r]αὐτὸν b
συνέθηκας, ὡς [s]τάχιστα φανερὰν ποιῆσαι [t]τοῖς τ' ἄλλοις
273 ἅπασι καὶ Λακεδαιμονίοις, περὶ ὧν πεποίησαι πολλοὺς
λόγους, τοὺς μὲν δικαίους καὶ [u]σεμνούς, τοὺς δ' ἀσελ-
γεῖς καὶ λίαν φιλαπεχθήμονας· οὓς εἴ τις [x]ἐπέδειξεν
αὐτοῖς πρὶν ἐμὲ διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, οὐκ ἔστιν ὅπως
οὐκ ἂν ἐμίσησαν καὶ δυσκόλως πρὸς σὲ διετέθησαν ὡς
274 κατηγορίαν γεγραφότα [y]καθ' αὑτῶν. νῦν δ' [z]οἶμαι τοὺς
μὲν πλείστους Σπαρτιατῶν [a]ἐμμενεῖν τοῖς ἤθεσιν οἷσπερ c
καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, τοῖς δὲ λόγοις τοῖς ἐνθάδε [b]γρα-
φομένοις οὐδὲν μᾶλλον προσέξειν τὸν νοῦν ἢ τοῖς ἔξω τῶν
[c]Ἡρακλέους στηλῶν λεγομένοις, τοὺς δὲ φρονιμωτάτους
αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τινὰς ἔχοντας τῶν σῶν καὶ θαυ-
μάζοντας, τούτους, ἢν λάβωσι τὸν ἀναγνωσόμενον καὶ
χρόνον ὥστε συνδιατρῖψαι σφίσιν αὐτοῖς, οὐδὲν ἀγνοήσειν
275 τῶν λεγομένων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαίνων αἰσθήσεσθαι τῶν
μετ' ἀποδείξεως εἰρημένων περὶ τῆς πόλεως [c]τῆς ἑαυ-
τῶν, καὶ τῶν λοιδοριῶν καταφρονήσειν τῶν εἰκῇ μὲν

[o] τοιοῦτόν G. vulg. τοιοῦτό.
[p] μάλιστ' εὐδοκιμήσειν G. vulg. μάλιστα μὲν εὐδοκιμήσειν.
[q] διαλάθῃς G. ceteri διαλεχθῇς.
[r] αὐτὸν G. ceteri αὐτός.
[s] τάχιστα G. vulg. τάχιστ' ἄν.
[t] τοῖς τ' ἄλλοις G. vulg. τοῖς ἄλλοις.
[u] σεμνούς] τεχνικούς G.
[x] ἐπέδειξεν G. vulg. ἐπιδείξειεν.
[y] καθ' G. vulg. περί.
[z] οἶμαι G. vulg. οἶμαι.
[a] ἐμμενεῖν Coraës: libri ἐμμένειν.
[b] γραφομένοις G. vulg. γεγραμμένοις.
[c] τῆς ἑαυτῶν G. vulg. αὐτῶν.

τοῖς πράγμασι λεγομένων πικρῶς δὲ τοῖς ὀνόμασι κε- d
χρημένων, καὶ νομιεῖν τὰς μὲν βλασφημίας τὰς ἐνούσας
276 ἐν [d]τῷ βιβλίῳ τὸν φθόνον [e]ὑποβαλεῖν, τὰς δὲ πράξεις
καὶ τὰς μάχας, ἐφ' αἷς αὐτοί τε μέγα φρονοῦσι καὶ
παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦσι, σὲ γεγραφέναι καὶ μνη-
μονεύεσθαι πεποιηκέναι, συναγαγόντα [f]πάσας αὐτὰς καὶ
θέντα παρ' ἀλλήλας, αἴτιον δ' εἶναι καὶ [g]τοῦ πολλοὺς
ποθεῖν ἀναγνῶναι καὶ [h]διελθεῖν αὐτάς, οὐ τὰς ἐκείνων e
ἐπιθυμοῦντας ἀκοῦσαι πράξεις, [i]ἀλλὰ πῶς σὺ διείλεξαι
277 περὶ αὐτῶν μαθεῖν βουλομένους. ταῦτ' ἐνθυμουμένους καὶ
διεξιόντας οὐδὲ τῶν παλαιῶν ἔργων ἀμνημονήσειν, δι' ὧν
ἐγκεκωμίακας τοὺς προγόνους αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πολλά- 286
κις διαλέξεσθαι πρὸς σφᾶς αὐτούς, πρῶτον μὲν ὅτι Δω-
ριεῖς ὄντες, ἐπειδὴ κατεῖδον τὰς πόλεις τὰς ἑαυτῶν ἀδό-
ξους καὶ μικρὰς καὶ πολλῶν ἐνδεεῖς οὔσας, ὑπεριδόντες
ταύτας [k]ἐστράτευσαν ἐπὶ τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πρωτευού-
278 σας, ἐπ' [l]Ἄργος καὶ Λακεδαίμονα καὶ Μεσσήνην, μάχῃ
δὲ νικήσαντες τοὺς μὲν ἡττηθέντας ἔκ τε τῶν πόλεων καὶ
τῆς χώρας ἐξέβαλον, [l]αὐτοὶ δὲ τὰς κτήσεις ἁπάσας τὰς b
ἐκείνων [m]τότε κατασχόντες ἔτι καὶ νῦν ἔχουσιν, οὗ μεῖζον
ἔργον καὶ θαυμαστότερον οὐδεὶς ἐπιδείξει κατ' ἐκεῖνον τὸν
χρόνον γενόμενον, οὐδὲ πρᾶξιν εὐτυχεστέραν [n]καὶ θεοφιλε-
στέραν τῆς τοὺς χρησαμένους τῆς μὲν οἰκείας ἀπορίας
ἀπαλλαξάσης, τῆς δ' ἀλλοτρίας εὐδαιμονίας κυρίους
279 ποιησάσης. καὶ ταῦτα μὲν μετὰ [o]πάντων συστρατευσα-

[d] τῷ βιβλίῳ G. vulg. τῇ βίβλῳ.
[e] ὑποβαλεῖν G. ceteri ὑποβάλλειν.
[f] πάσας αὐτὰς καὶ G. vulg. ἁπάσας αὐτὰς καθ' αὑτάς.
[g] τοῦ πολλοὺς G. vulg. τοῦ τοὺς πολλούς.
[h] διελθεῖν G. vulg. διεξελθεῖν.
[i] ἀλλὰ πῶς G. vulg. ἀλλ' ὅπως.
[k] ἐστράτευσαν G. vulg. ἐστράτευον.
[l] αὐτοὶ δὲ G. ceteri αὐτοί τε.
[m] τότε] Accessit e G.
[n] καὶ θεοφιλεστέραν] om. pr. G.
[o] πάντων συστρατευσαμένων G. vulg. πάντων τῶν συστρατευσαμένων.

μένων ἔπραξαν· [p] ἐπειδὴ δὲ πρὸς Ἀργείους καὶ Μεσσηνί- c
ους τὴν χώραν διείλοντο καὶ καθ' αὑτοὺς ἐν Σπάρτῃ κατ-
ῴκησαν, ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς τοσοῦτον φρονῆσαι φῆς
αὐτούς, ὥστε ὄντας οὐ πλείους τότε δισχιλίων οὐχ ἡγή-
σασθαι σφᾶς αὐτοὺς ἀξίους εἶναι ζῆν, εἰ μὴ δεσπόται
πασῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων γενέσθαι δυνηθεῖεν,
280 ταῦτα δὲ [q] διανοηθέντας καὶ πολεμεῖν ἐπιχειρήσαντας
οὐκ ἀπειπεῖν, [r] ἐν πολλοῖς κακοῖς καὶ κινδύνοις [s] γιγνο-
μένους, πρὶν ἁπάσας ταύτας ὑφ' αὑτοῖς ἐποιήσαντο [t] πλὴν d
τῆς Ἀργείων πόλεως, ἔχοντας δ' ἤδη καὶ χώραν πλείστην
καὶ δύναμιν μεγίστην καὶ δόξαν τοσαύτην ὅσην προσήκει
τοὺς τηλικαῦτα διαπεπραγμένους οὐχ ἧττον διακεῖσθαι
φιλοτίμως, ὅτι λόγος ὑπῆρχεν αὐτοῖς ἴδιος καὶ καλὸς
281 μόνοις τῶν Ἑλλήνων· ἐξεῖναι γὰρ εἰπεῖν αὐτοῖς ὅτι σφεῖς
μὲν ὄντες οὕτως ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν οὐδεμιᾷ πώποτε τῶν
μυριάνδρων πόλεων ἠκολούθησαν οὐδ' ἐποίησαν τὸ προσ- e
ταττόμενον, ἀλλ' αὐτόνομοι διετέλεσαν ὄντες, αὐτοὶ δ' ἐν
τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς βαρβάρους [u] πάντων τῶν Ἑλ-
282 λήνων ἡγεμόνες κατέστησαν, καὶ τῆς τιμῆς ταύτης ἔτυχον
οὐχ ἀλόγως, ἀλλὰ διὰ τὸ μάχας ποιησάμενοι πλείστας
ἀνθρώπων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον μηδεμίαν ἡττηθῆναι τού-
των ἡγουμένου βασιλέως, ἀλλὰ νενικηκέναι πάσας, οὗ 287
τεκμήριον οὐδεὶς ἂν δύναιτο μεῖζον εἰπεῖν ἀνδρίας καὶ
καρτερίας καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίας, πλὴν ἢ τὸ
283 ῥηθήσεσθαι μέλλον· τοσούτων γὰρ τὸ πλῆθος [x] τῶν πόλεων

[p] ἐπειδὴ G. vulg. ἐπεί.

[q] διανοηθέντας—ἐπιχειρήσαντας οὐκ ἀπειπεῖν G. vulg. διανοηθέντες—ἐπιχειρήσαντες οὐκ ἀπεῖπον.

[r] ἐν] om. G.

[s] γιγνομένους G. vulg. γενόμενοι.

[t] πλὴν τῆς Ἀργείων πόλεως] πλὴν τῆς πόλεως τῆς Ἀργείων G. Ego vero præter hæc πλὴν τῆς Ἀργείων nihil desidero.

[u] πάντων G. vulg. ἁπάντων.

[x] τῶν πόλεων G. vulg. om. articulum.

τῶν Ἑλληνίδων οὐσῶν, τῶν μὲν ἄλλων [x]οὐδεμίαν [z ἔστιν] εἰπεῖν οὐδ' εὑρεῖν, ἥτις οὐ [a]περιπέπτωκε ταῖς συμφοραῖς ταῖς εἰθισμέναις γίγνεσθαι ταῖς πόλεσιν, ἐν δὲ τῇ Σπαρτιατῶν οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν [b]οὔτε στάσιν οὔτε σφαγὰς οὔτε φυγὰς ἀνόμους γεγενημένας, οὐδ' ἁρπαγὰς χρημάτων οὐδ' αἰσχύνας γυναικῶν καὶ παίδων, ἀλλ' οὐδὲ πολιτείας b μεταβολὴν οὐδὲ χρεῶν ἀποκοπὰς οὐδὲ γῆς ἀναδασμὸν 284 οὐδ' ἄλλ' οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων κακῶν. περὶ ὧν διεξιόντας οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ [c]σοῦ, τοῦ τ' ἀθροίσαντος καὶ διαλεχθέντος οὕτω καλῶς περὶ αὐτῶν, μεμνήσεσθαι καὶ πολλὴν χάριν ἕξειν."

285 "Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω περὶ σοῦ [d]νῦν καὶ πρότερον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς παρελθοῦσι χρόνοις ἐθαύμαζόν σου τήν τε φύσιν καὶ τὴν τοῦ βίου τάξιν [e]καὶ τὴν φιλο- c πονίαν καὶ μάλιστα τὴν ἀλήθειαν τῆς φιλοσοφίας, νῦν 286 δὲ [f]ζηλῶ σε καὶ μακαρίζω τῆς εὐδαιμονίας· δοκεῖς γάρ μοι ζῶν μὲν λήψεσθαι δόξαν οὐ μείζω [g]μὲν ἧς ἄξιος εἶ (χαλεπὸν γάρ) [h]παρὰ πλείοσι δὲ καὶ μᾶλλον ὁμολογουμένην τῆς νῦν ὑπαρχούσης, [i]τελευτήσας δὲ τὸν βίον [k]μεθέξειν ἀθανασίας, οὐ τῆς τοῖς θεοῖς παρούσης, ἀλλὰ τῆς τοῖς ἐπιγιγνομένοις περὶ τῶν διενεγκόντων ἐπί τινι d 287 τῶν καλῶν ἔργων μνήμην ἐμποιούσης. καὶ δικαίως τεύξει τούτων· [l]ἐπήνεκας γὰρ τὰς πόλεις ἀμφοτέρας καλῶς καὶ

[x] οὐδεμίαν] Extremas syllabas correctas habet G.

[z] Verbum [ἔστιν] ab H. Wolfio insertum est.

[a] περιπέπτωκε G. vulg. περιέπεσε.

[b] οὔτε στάσιν] Addidi e G.

[c] Post σοῦ deletum aliquid in G. videtur fuisse κάμου. Pro τοῦ τ' malim τοῦ γ'.

[d] νῦν καὶ G. vulg. νῦν τε καί.

[e] καὶ τὴν φιλοπονίαν] καὶ φιλοπονίαν G.

[f] ζηλῶ σε—τῆς εὐδαιμονίας G. vulg. ζηλῶ σου—τὴν εὐδαιμονίαν.

[g] μὲν G. vulg. δέ.

[h] παρὰ πλείοσι G. vulg. παραπλήσιον.

[i] τελευτήσας G. vulg. τελευτήσαντα.

[k] μεθέξειν] om. G.

[l] ἐπήνεκας G. vulg. ἐπήνεσας.

προσηκόντως, τὴν μὲν κατὰ τὴν δόξαν [m]τὴν τῶν πολλῶν, ἧς οὐδεὶς τῶν ὀνομαστῶν ἀνδρῶν καταπεφρόνηκεν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦντες τυχεῖν αὐτῆς οὐκ ἔστιν ὅντινα κίνδυνον οὐχ ὑπομένουσι, τὴν δὲ κατὰ τὸν λογισμὸν τῶν πειρωμένων στοχάζεσθαι τῆς ἀληθείας, παρ' οἷς εὐδοκιμεῖν ἄν τινες ἕλοιντο μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς [n]ἄλλοις διπλασίοις γενομέ- e
νοις ἢ νῦν εἰσίν."

288 "Ἁπλήστως δὲ διακείμενος ἐν τῷ [o]παρόντι πρὸς τὸ λέγειν, καὶ πολλ' ἂν εἰπεῖν ἔχων [p]ἔτι καὶ περὶ σοῦ καὶ περὶ [q]τοῖν πολέοιν καὶ περὶ τοῦ λόγου, ταῦτα μὲν ἐάσω, περὶ ὧν δὲ παρακληθῆναί με σὺ φῄς, περὶ τούτων ἀπο- 288
φανοῦμαι. [r]συμβουλεύω γάρ σοι μήτε κατακάειν τὸν
289 λόγον μήτ' ἀφανίζειν, ἀλλ' εἴ τινος ἐνδεής ἐστι, διορθώσαντα καὶ προσγράψαντα πάσας τὰς διατριβὰς τὰς περὶ αὐτὸν [s]γεγενημένας δίδοναι τοῖς βουλομένοις λαμβάνειν, εἴπερ βούλει [t]χαρίσασθαι μὲν τοῖς ἐπιεικεστάτοις τῶν Ἑλλήνων καὶ [u]τοῖς ἀληθῶς φιλοσοφοῦσιν ἀλλὰ μὴ b
προσποιουμένοις, λυπῆσαι δὲ τοὺς θαυμάζοντας [x]μὲν τὰ
290 σὰ μᾶλλον τῶν ἄλλων, λοιδορουμένους δὲ τοῖς λόγοις τοῖς σοῖς ἐν τοῖς ὄχλοις τοῖς πανηγυρικοῖς, ἐν οἷς πλείους [y]εἰσὶν οἱ καθεύδοντες τῶν ἀκροωμένων, καὶ προσδοκῶντας, ἢν παρακρούσωνται τοὺς τοιούτους, ἐναμίλλους τοὺς αὐτῶν [z]γενήσεσθαι τοῖς ὑπὸ σοῦ γεγραμμένοις, κακῶς [a]εἰ-

[m] τὴν τῶν G. vulg. τῶν.
[n] ἄλλοις] om. G.
[o] παρόντι πρὸς τὸ λέγειν G. ceteri καιρῷ τῷ πρὸς τοὺς ἄλλους.
[p] ἔτι] Addidi e G.
[q] τοῖν πολέοιν G. vulg. τῶν πόλεων.
[r] συμβουλεύω — κατακάειν G. vulg. συμβουλεύσω — καίειν.
[s] γεγενημένας G. vulg. γενομένας.
[t] χαρίσασθαι] χαρίζεσθαι G.
[u] τοῖς ἀληθῶς] τοῖς ὡς ἀληθῶς rec. G.
[x] μὲν τὰ σὰ G. vulg. σε.
[y] εἰσὶν οἱ καθεύδοντες G. ceteri εἶναι τοὺς καθεύδοντας.
[z] γενήσεσθαι G. ceteri γεγενῆσθαι.
[a] εἰδότες G. alii εἰδότας.

δότες ὅτι [b]πλέον ἀπολελειμμένοι τῶν σῶν εἰσὶν ἢ τῆς Ὁμήρου δόξης οἱ περὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ ποίησιν γεγο- c
νότες."

291 Ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ καὶ τοὺς παρόντας ἀξιώσαντος ἀποφήνασθαι περὶ ὧν παρεκλήθησαν, οὐκ ἐθορύβησαν, ὃ ποιεῖν εἰώθασιν [c]ἐπὶ τοῖς χαριέντως διειλεγμένοις, ἀλλ' ἀνεβόησαν ὡς ὑπερβαλλόντως εἰρηκότος, καὶ περιστάντες αὐτὸν ἐπῄνουν, ἐζήλουν, ἐμακάριζον, καὶ προσθεῖναι μὲν οὐδὲν εἶχον τοῖς εἰρημένοις οὐδ' ἀφελεῖν, συναπεφαίνοντο δὲ καὶ [d]συνεβούλευόν μοι ποιεῖν ἅπερ ἐκεῖνος παρῄνεσεν.
292 οὐ μὴν οὐδ' ἐγὼ παρεστὼς ἐσιώπων, ἀλλ' [e]ἐπῄνεσα τήν τε φύσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων d
οὐδὲν ἐφθεγξάμην ὧν εἶπεν, οὔθ' ὡς ἔτυχε ταῖς ὑπονοίαις τῆς ἐμῆς διανοίας οὔθ' ὡς διήμαρτεν, ἀλλ' εἴων αὐτὸν οὕτως ἔχειν ὥσπερ αὐτὸς αὑτὸν διέθηκεν.

293 Περὶ μὲν οὖν ὧν ὑπεθέμην ἱκανῶς εἰρῆσθαι νομίζω· τὸ γὰρ ἀναμιμνήσκειν καθ' ἕκαστον τῶν εἰρημένων οὐ πρέπει τοῖς λόγοις τοῖς τοιούτοις· βούλομαι δὲ διαλεχθῆναι περὶ e
294 τῶν ἰδίᾳ μοι περὶ τὸν λόγον συμβεβηκότων. ἐγὼ γὰρ ἐνεστησάμην μὲν αὐτὸν ἔτη γεγονὼς [f]ὅσα περ ἐν ἀρχῇ προεῖπον· ἤδη δὲ τῶν ἡμισέων γεγραμμένων [g]ἐπιγενομένου μοι νοσήματος ῥᾳθῆναι μὲν οὐκ εὐπρεπῶς, δυναμένου δ' 289
ἀναιρεῖν οὐ μόνον τοὺς πρεσβυτέρους ἐν τρισὶν ἢ [h]τέτταρσιν ἡμέραις ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκμαζόντων πολλούς, τούτῳ [i]διατελῶ τρί' ἔτη μαχόμενος, οὕτω φιλοπόνως ἑκάστην τὴν ἡμέραν διάγων, [k]ὥστε τοὺς εἰδότας καὶ τοὺς παρὰ [l]τού-

[b] πλέον G. vulg. πλεῖον.
[c] ἐπὶ G. vulg. πᾶσι.
[d] συνεβούλευόν μοι G. vulg. συνεβούλευον.
[e] ἐπῄνεσα G. vulg. ἐπῄνουν.
[f] ὅσα περ G. vulg. ἅπερ.
[g] ἐπιγενομένου] ἐγγενομένου G.
[h] τέτταρσιν] τέτρασιν G.
[i] διατελῶ G. vulg. διετέλουν.
[k] ὥστε τοὺς G. vulg. ὥστε καὶ τοὺς.
[l] τούτων G. vulg. τῶν εἰδότων.

των πυνθανομένους [m] μᾶλλόν με θαυμάζειν διὰ τὴν καρ-
295 τερίαν ταύτην ἢ δι' ἃ πρότερον ἐπηνούμην. ἤδη δ' ἀπειρη- b
κότος καὶ διὰ τὴν νόσον καὶ διὰ τὸ γῆρας, τῶν ἐπισκο-
πούντων τινές [n] με καὶ πολλάκις ἀνεγνωκότων τὸ μέρος
τοῦ λόγου τὸ γεγραμμένον, ἐδέοντό μου καὶ συνεβούλευον
μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν ἡμιτελῆ μηδ' ἀδιέργαστον, ἀλλὰ
πονῆσαι μικρὸν χρόνον καὶ προσέχειν τοῖς λοιποῖς τὸν
296 νοῦν. οὐχ ὁμοίως δὲ διελέγοντο περὶ τούτων τοῖς ἀφοσιου-
μένοις, ἀλλ' ὑπερεπαινοῦντες μὲν [o] τὰ γεγραμμένα, τοι-
αῦτα δὲ λέγοντες, ὧν εἴ τινες [p] ἤκουον μήτε συνήθεις ἡμῖν c
ὄντες μήτ' εὔνοιαν μηδεμίαν ἔχοντες, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ
ἂν ὑπέλαβον τοὺς μὲν φενακίζειν, ἐμὲ δὲ διεφθάρθαι καὶ
παντάπασιν εἶναι μωρόν, εἰ πείσομαι τοῖς λεγομένοις.
297 οὕτω δ' ἔχων, [q] ἐφ' οἷς εἰπεῖν ἐτόλμησαν, ἐπείσθην (τί
γὰρ δεῖ [r] μακρολογεῖν;) γενέσθαι [s] πρὸς τῇ τῶν λοιπῶν
πραγματείᾳ γεγονὼς μὲν ἔτη τρία μόνον ἀπολείποντα
τῶν ἑκατόν, οὕτω δὲ διακείμενος ὡς ἕτερος ἔχων οὐχ d
ὅπως [t] γράφειν ἂν λόγον ἐπεχείρησεν, ἀλλ' οὐδ' ἄλλου
δεικνύοντος καὶ πονήσαντος ἠθέλησεν ἀκροατὴς γενέσθαι.
298 Τίνος οὖν ἕνεκα ταῦτα διῆλθον; οὐ συγγνώμης τυχεῖν
ἀξιῶν ὑπὲρ τῶν εἰρημένων (οὐ γὰρ οὕτως οἶομαι διειλέχθαι
περὶ αὐτῶν), ἀλλὰ δηλῶσαι βουλόμενος τά τε περὶ ἐμὲ
[u] γεγενημένα, καὶ τῶν ἀκροατῶν ἐπαινέσαι μὲν τοὺς τόν
τε λόγον ἀποδεχομένους τοῦτον καὶ τῶν ἄλλων σπου- e
δαιοτέρους καὶ φιλοσοφωτέρους εἶναι νομίζοντας [x] τοὺς

[m] μᾶλλόν με G. vulg. μᾶλλον.
[n] με] μὲν G.
[o] τὰ] om. pr. G.
[p] Ante ἤκουον deletæ litteræ duæ vel tres.
[q] ἐφ' οἷς εἰπεῖν ἐτόλμησαν G. vulg. ὡς ἴσως ἂν εἰπεῖν τινὲς ἐτόλμησαν.
[r] μακρολογεῖν G. vulg. μακρὸν λόγον.
[s] πρὸς τῇ—πραγματείᾳ G. vulg. περὶ τὴν—πραγματείαν.
[t] γράφειν ἂν λόγον] λόγον ἂν γράφειν G.
[u] γεγενημένα G. ceteri γενόμενα.
[x] τοὺς διδασκαλικοὺς G. vulg. τούς τε διδασκαλικούς.

διδασκαλικοὺς καὶ τεχνικοὺς τῶν πρὸς τὰς ἐπιδείξεις
καὶ τοὺς ἀγῶνας γεγραμμένων, καὶ τοὺς τῆς ἀληθείας
στοχαζομένους τῶν τὰς δόξας τῶν ἀκροωμένων παρα-
κρούεσθαι ζητούντων, καὶ τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς ἁμαρ- 290
τανομένοις καὶ νουθετοῦντας τῶν πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν
299 λεγομένων, συμβουλεῦσαι δὲ τοῖς τἀναντία τούτων γι-
γνώσκουσι πρῶτον μὲν μὴ πιστεύειν ταῖς αὐτῶν γνώμαις,
μηδὲ νομίζειν ἀληθεῖς εἶναι τὰς κρίσεις τὰς ὑπὸ τῶν ῥᾳ-
θυμούντων γιγνομένας, ἔπειτα μὴ προπετῶς ἀποφαίνε-
σθαι περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν, ἀλλὰ περιμένειν ἕως ἂν ὁμο-
νοῆσαι δυνηθῶσι τοῖς τῶν ἐπιδεικνυμένων πολλὴν ἐμπει-
ρίαν ἔχουσιν· τῶν γὰρ οὕτω [y] διοικούντων τὰς ἑαυτῶν δια-
νοίας οὐκ ἔστιν [z] ὅστις ἂν τοὺς τοιούτους ἀνοήτους εἶναι
νομίσειεν.

ΙΓ.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

Εἰ πάντες ἤθελον οἱ παιδεύειν ἐπιχειροῦντες ἀληθῆ λέ- 291
γειν, καὶ μὴ μείζους ποιεῖσθαι τὰς ὑποσχέσεις ὧν ἔμελ-
λον ἐπιτελεῖν, οὐκ ἂν κακῶς ἤκουον ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν.
νῦν δ' οἱ τολμῶντες λίαν ἀπερισκέπτως ἀλαζονεύεσθαι
πεποιήκασιν ὥστε δοκεῖν ἄμεινον βουλεύεσθαι τοὺς ῥᾳθυ-
μεῖν αἱρουμένους τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριβόντων. b
2 τίς γὰρ οὐκ ἂν μισήσειεν ἅμα καὶ καταφρονήσειε πρῶ-
τον μὲν τῶν περὶ τὰς ἔριδας διατριβόντων, οἳ προσποιοῦν-

[y] διοικούντων τὰς ἑαυτῶν διανοίας G. vulg. διηκόντων διανοίας.

[z] ὅστις ἂν G. vulg. ὅπως ἄν τις.

ται μὲν τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, εὐθὺς δ' ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπαγγελμάτων ψευδῆ λέγειν ἐπιχειροῦσιν; οἶμαι γὰρ ἅπασιν εἶναι φανερὸν ὅτι τὰ μέλλοντα [a] προγιγνώσκειν οὐ
3 τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστιν, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπέχομεν ταύτης τῆς φρονήσεως, ὥσθ' Ὅμηρος ὁ [b] μεγίστην [c] ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφὼς καὶ τοὺς θεοὺς πεποιηκεν ἔστιν ὅτε c
βουλευομένους [d] ὑπὲρ αὐτῶν, οὐ τὴν ἐκείνων γνώμην εἰδώς, ἀλλ' ἡμῖν ἐνδειξεσθαι βουλόμενος ὅτι τοῖς ἀνθρώποις [e] ἓν
4 τοῦτο τῶν ἀδυνάτων ἐστίν. οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε πειρῶνται πειθειν τοὺς νεωτέρους ὡς, ἣν αὐτοῖς [f] πλησιάζωσιν, ἃ τε πρακτέον ἐστὶν εἴσονται καὶ διὰ [g] ταύτης τῆς ἐπιστήμης εὐδαίμονες γενήσονται. Καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν [h] αὐτοὺς διδασκάλους καὶ κυρίους καταστήσαντες, οὐκ αἰσχύνονται [i] τρεῖς ἢ τέτταρας μνᾶς d
5 ὑπὲρ τούτων αἰτοῦντες. ἀλλ' εἰ μέν τι τῶν ἄλλων κτημάτων πολλοστοῦ μέρους τῆς ἀξίας ἐπώλουν, οὐκ ἂν [k] ἠμφεσβήτησαν [l] ὡς οὐκ εὖ φρονοῦντες τυγχάνουσι, σύμπασαν δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως ὀλίγου [m] τιμῶντες, ὡς νοῦν ἔχοντες διδάσκαλοι τῶν ἄλλων ἀξιοῦσι [n] γίγνεσθαι. καὶ λέγουσι μὲν ὡς οὐδὲν δέονται χρημάτων, ἀργυρίδιον καὶ χρυσίδιον τὸν πλοῦτον ἀποκαλοῦν- e
τες, μικροῦ δὲ κέρδους ὀρεγόμενοι μόνον οὐκ ἀθανάτους
6 ὑπισχνοῦνται [o] τοὺς συνόντας ποιήσειν. ὃ δὲ πάντων κα-

[a] προγιγνώσκειν] γιγνώσκειν pr. D.

[b] μεγίστην] μέγιστος G.

[c] ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφὼς G.D. vulg. δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ σχών.

[d] ὑπὲρ G.D. vulg. περὶ.

[e] ἓν G.D. vulg. ἔν τι.

[f] πλησιάζωσιν G.D. vulg. πλησιάσωσιν.

[g] ταύτης τῆς] τῆς αὐτῆς D.

[h] αὐτοὺς διδασκάλους καὶ κυρίους G.D. vulg. διδασκάλους καὶ κυρίους σφᾶς αὐτούς.

[i] τρεῖς ἢ τέτταρας G.D. vulg. τέτταρας ἢ πέντε.

[k] ἠμφεσβήτησαν G. vulg. ἠμφισβήτησαν.

[l] ὡς οὐκ] οἷς G.

[m] τιμῶντες G.D. vulg. πωλοῦντες.

[n] γίγνεσθαι G.D.L. ceteri γενέσθαι.

[o] τοὺς συνόντας ποιήσειν G.D. vulg. ποιήσειν τοὺς αὐτοῖς συνόντας.

ταγελαστότατον, ὅτι [p] παρὰ μὲν ὧν δεῖ [q] λαβεῖν αὐτούς,
τούτοις μὲν ἀπιστοῦσιν, οἷς μέλλουσι τὴν δικαιοσύνην πα- 292
ραδώσειν, ὧν δ' [r] οὐδεπώποτε διδάσκαλοι γεγόνασι, παρὰ
τούτοις τὰ παρὰ τῶν μαθητῶν [s] μεσεγγυοῦνται, πρὸς μὲν
τὴν ἀσφάλειαν εὖ βουλευόμενοι, τῷ δ' ἐπαγγέλματι τἀ-
7 ναντία πράττοντες. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλο τι παιδεύοντας
προσήκει διακριβοῦσθαι περὶ τῶν διαφερόντων (οὐδὲν γὰρ
κωλύει [t] τοὺς περὶ ἕτερα δεινοὺς γενομένους μὴ χρηστοὺς
εἶναι περὶ τὰ συμβόλαια)· τοὺς δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν b
σωφροσύνην [u] ἐνεργαζομένους πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστι [x] μὴ
τοῖς μαθηταῖς [y] μάλιστα πιστεύειν; οὐ γὰρ δή που περὶ
τοὺς ἄλλους ὄντες καλοὶ κἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι περὶ τού-
τους ἐξαμαρτήσονται, δι' οὓς τοιοῦτοι γεγόνασιν.

8 Ἐπειδὰν οὖν τῶν ἰδιωτῶν τινές, ἅπαντα ταῦτα συλ-
λογισάμενοι, κατίδωσι τοὺς τὴν σοφίαν διδάσκοντας καὶ
τὴν εὐδαιμονίαν παραδιδόντας αὐτούς τε πολλῶν δεομέ-
νους καὶ τοὺς μαθητὰς μικρὸν πραττομένους, καὶ τὰς c
ἐναντιώσεις ἐπὶ μὲν τῶν [z] λόγων τηροῦντας, ἐπὶ δὲ τῶν
9 ἔργων μὴ καθορῶντας, ἔτι δὲ περὶ [a] μὲν τῶν μέλλοντων
εἰδέναι προσποιουμένους, περὶ δὲ τῶν παρόντων μηδὲν τῶν
δεόντων μήτ' εἰπεῖν μήτε συμβουλεῦσαι δυναμένους, ἀλλὰ
μᾶλλον ὁμονοοῦντας καὶ πλείω κατορθοῦντας τοὺς ταῖς
δόξαις χρωμένους ἢ τοὺς τὴν ἐπιστήμην ἔχειν ἐπαγγελ-
λομένους, εἰκότως οἶμαι καταφρονοῦσι, καὶ νομίζουσιν
ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν ἀλλ' οὐ τῆς ψυχῆς ἐπιμέ- d
λειαν εἶναι [b] τὰς τοιαύτας διατριβάς.

[p] παρὰ μὲν ὧν G. vulg. παρ' ὧν.
[q] λαβεῖν G.D. vulg. λαμβάνειν.
[r] οὐδεπώποτε] οὐπώποτε D.
[s] μεσεγγυοῦνται G.D. vulg. μεσεγγυῶνται.
[t] τοὺς περὶ ἕτερα] τοὺς ἕτερα G.
[u] ἐνεργαζομένους G.D. vulg. ἐργαζομένους.
[x] μὴ G.D. vulg. μὴ οὐ. Et habet οὐ G. in marg. D. a rec. m.
[y] μάλιστα G.D. vulg. μᾶλλον.
[z] λόγων G.D. vulg. λογιδίων.
[a] μὲν τῶν μελλόντων G.D. vulg. τῶν μελλόντων μέν.
[b] τὰς τοιαύτας διατριβάς G.D. vulg. τὰς διατριβὰς τὰς τοιαύτας.

10 Οὐ μόνον δὲ τούτοις ἀλλὰ καὶ τοῖς τοὺς πολιτικοὺς
λόγους ὑπισχνουμένοις ἄξιον ἐπιτιμῆσαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι
τῆς μὲν ἀληθείας οὐδὲν φροντίζουσιν, ἡγοῦνται δὲ ταῦτ'
εἶναι τὴν τέχνην, ἣν ὡς πλείστους τῇ [c] μικρότητι [d] τοῦ
μισθοῦ καὶ τῷ μεγέθει τῶν ἐπαγγελμάτων προσαγά-
11 γωνται καὶ λαβεῖν τι παρ' αὐτῶν δυνηθῶσιν· οὕτω δ' c
ἀναισθήτως αὐτοί τε διάκεινται καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν
ὑπειλήφασιν, ὥστε χεῖρον γράφοντες τοὺς λόγους ἢ τῶν
ἰδιωτῶν τινὲς αὐτοσχεδιάζουσιν, ὅμως ὑπισχνοῦνται τοιού-
τους ῥήτορας τοὺς συνόντας ποιήσειν ὥστε μηδὲν τῶν ἐνόν-
των ἐν τοῖς πράγμασι παραλιπεῖν· καὶ ταύτης τῆς δυ- 293
νάμεως οὐδὲν οὔτε ταῖς ἐμπειρίαις οὔτε τῇ φύσει [e] τῇ τοῦ
12 μαθητοῦ μεταδιδόασιν, ἀλλά φασιν ὁμοίως τὴν τῶν λό-
γων ἐπιστήμην ὥσπερ τὴν τῶν [f] γραμμάτων παραδώσειν,
ὡς μὲν ἔχει τούτων ἑκάτερον, οὐκ ἐξετάσαντες, οἰόμενοι
δὲ διὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ἐπαγγελμάτων αὐτοί τε θαυ-
μασθήσεσθαι καὶ τὴν παίδευσιν τὴν τῶν λόγων [g] πλέονος
ἀξίαν δόξειν εἶναι, κακῶς εἰδότες ὅτι μεγάλας ποιοῦσι
τὰς τέχνας οὐχ οἱ τολμῶντες ἀλαζονεύεσθαι περὶ αὐτῶν, b
ἀλλ' οἵτινες ἄν, ὅσον ἔνεστιν ἐν ἑκάστῃ, τοῦτ' ἐξευρεῖν δυ-
νηθῶσιν.

13 Ἐγὼ δὲ [h] πρὸ [i] πολλῶν μὲν ἂν χρημάτων ἐτιμησά-
μην τηλικοῦτον δύνασθαι τὴν φιλοσοφίαν, ὅσον οὗτοι λέ-
γουσιν (ἴσως γὰρ [k] οὐκ ἂν ἡμεῖς πλεῖστον ἀπελείφθημεν,
οὐδ' ἂν ἐλάχιστον μέρος ἀπελαύσαμεν αὐτῆς)· ἐπειδὴ
δ' οὐχ οὕτως ἔχει, βουλοίμην ἂν παύσασθαι τοὺς φλυα-

[c] μικρότητι G.D. vulg. σμικρότητι.
[d] τοῦ μισθοῦ] τῶν μισθῶν D. et marg. G.
[e] τῇ τοῦ μαθητοῦ G.D. vulg. τοῦ μαθητοῦ.
[f] γραμμάτων] πραγμάτων G.
[g] πλέονος G.D. vulg. πλείονος.
[h] πρὸ] Delet D.
[i] πολλῶν μὲν ἂν G.D. vulg. πολλῶν ἄν.
[k] οὐκ G.D. vulg. οὔτ'.

ροῦντας· ὁρῶ γὰρ οὐ μόνον [l]περὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας τὰς βλασφημίας γιγνομένας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους c ἅπαντας συνδιαβαλλομένους τοὺς περὶ [m]τὴν αὐτὴν διατριβὴν ὄντας.

14 Θαυμάζω δ' ὅταν ἴδω [n]τούτους μαθητῶν ἀξιουμένους, οἳ [o]ποιητικοῦ πράγματος τεταγμένην τέχνην παράδειγμα φέροντες λελήθασι σφᾶς αὐτούς. τίς γὰρ οὐκ οἶδε πλὴν τούτων ὅτι τὸ μὲν τῶν γραμμάτων ἀκινήτως ἔχει καὶ μένει κατὰ ταὐτόν, ὥστε τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν χρώμενοι διατελοῦμεν, τὸ δὲ τῶν λόγων πᾶν τοὐ- d ναντίον πέπονθεν· τὸ γὰρ ὑφ' ἑτέρου ῥηθὲν τῷ λέγοντι μετ' ἐκεῖνον οὐχ ὁμοίως χρήσιμόν ἐστιν, ἀλλ' οὗτος εἶναι δοκεῖ τεχνικώτατος, [p]ὅς τις ἂν ἀξίως μὲν λέγῃ τῶν πραγμάτων, μηδὲν δὲ τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις εὑρίσκειν δύνηται.

15 μέγιστον δὲ σημεῖον τῆς ἀνομοιότητος αὐτῶν· τοὺς μὲν γὰρ λόγους οὐχ οἷόν τε καλῶς ἔχειν, ἢν μὴ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ [q]πρέποντος καὶ τοῦ καινῶς ἔχειν μετάσχωσιν, τοῖς δὲ γράμμασιν οὐδενὸς τούτων προσεδέησεν. ὥσθ' οἱ e χρώμενοι τοῖς τοιούτοις παραδείγμασι πολὺ ἂν δικαιότερον ἀποτίνοιεν ἢ λαμβάνοιεν ἀργύριον, ὅτι πολλῆς ἐπιμελείας [r]αὐτοὶ δεόμενοι [s]παιδεύειν τοὺς ἄλλους ἐπιχειροῦσιν.

16 Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον [t]κατηγορεῖν τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμαυτοῦ διηλῶσαι διάνοιαν, ἡγοῦμαι πάντας ἂν μοι 294 τοὺς εὖ φρονοῦντας συνειπεῖν ὅτι πολλοὶ μὲν τῶν φιλοσο-

[l] περὶ] εἰς marg. G.

[m] τὴν αὐτὴν G.D. vulg. ταύτην τήν.

[n] τούτους μαθητῶν G.D. vulg. τούτους τῶν μαθητῶν.

[o] ποιητικοῦ] πολιτικοῦ D. et marg. G.

[p] ὅστις ἂν G.D. vulg. ὃς ἄν.

[q] πρεπόντως καὶ καινῶς ἔχειν G. D. vulg. πρέποντος ἱκανῶς.

[r] αὐτοὶ G.D. vulg. οὗτοι.

[s] παιδεύειν τοὺς ἄλλους G.D. vulg. τοὺς ἄλλους παιδεύειν.

[t] κατηγορεῖν G.D. vulg. κατηγορῆσαι.

φησάντων ἰδιῶται διετέλεσαν ὄντες, ἄλλοι δέ τινες οὐδενὶ πώποτε συγγενόμενοι τῶν σοφιστῶν καὶ λέγειν καὶ πο-
17 λιτεύεσθαι δεινοὶ γεγόνασιν. αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις καὶ τῶν λόγων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἁπάντων ἐν τοῖς εὐφυέσιν ἐγγίγνονται καὶ τοῖς περὶ τὰς ἐμπειρίας γεγυμνασμένοις· ἡ δὲ παίδευσις τοὺς μὲν τοιούτους τεχνικωτέρους καὶ πρὸς τὸ [u] ζητεῖν εὐπορωτέρους ἐποίησεν (οἷς [x] γὰρ νῦν b
ἐντυγχάνουσι πλανώμενοι, ταῦτ' ἐξ ἑτοιμοτέρου λαμβάνειν [y] αὐτοὺς ἐδίδαξεν), τοὺς δὲ καταδεεστέραν τὴν φύσιν ἔχοντας ἀγωνιστὰς μὲν ἀγαθοὺς ἢ λόγων ποιητὰς οὐκ ἂν ἀποτελέσειεν, αὐτοὺς δ' ἂν αὐτῶν [z] προαγάγοι καὶ πρὸς πολλὰ [a] φρονιμωτέρως διακεῖσθαι ποιήσειεν.

18 Βούλομαι δ', ἐπειδὴ περ [b] εἰς τοῦτο προῆλθον, ἔτι σαφέστερον εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. φημὶ γὰρ ἐγὼ τῶν μὲν c
ἰδεῶν, ἐξ ὧν τοὺς λόγους ἅπαντας καὶ λέγομεν καὶ συντίθεμεν, λαβεῖν [c] τὴν ἐπιστήμην οὐκ εἶναι τῶν πάνυ χαλεπῶν, ἥν τις αὐτὸν παραδιδῷ μὴ τοῖς ῥᾳδίως ὑπισχνου-
19 μένοις ἀλλὰ τοῖς εἰδόσι [d] τι περὶ αὐτῶν· τὸ δὲ τούτων ἑφ' ἑκάστῳ τῶν πραγμάτων ἃς δεῖ [e] προελέσθαι καὶ [f] μίξαι πρὸς ἀλλήλας καὶ [g] τάξαι κατὰ τρόπον, [h] ἔτι δὲ τῶν καιρῶν μὴ διαμαρτεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐνθυμήμασι πρεπόντως ὅλον τὸν λόγον καταποικίλαι καὶ τοῖς ὀνόμα- d

[u] ζητεῖν G.D. ceteri ζῆν.

[x] γὰρ νῦν G.D. vulg. γὰρ καὶ νῦν.

[y] αὐτοὺς ante ἐδίδαξεν sumpsi a G.D.

[z] προαγάγοι G.D. vulg. προαγάγοιτο.

[a] φρονιμωτέρως G. et marg. D. χρησιμωτέρως marg. G. χρησιμωτέρως D. in Antidosi: vulg. φρονιμώτερον.

[b] εἰς τοῦτο G.D. vulg. ἐνταῦθα.

[c] τὴν ἐπιστήμην G.D. vulg. om. articulum.

[d] τι recepi e G.D. et Schol. Hermogen. cod. Paris. 1983. f. 166.

[e] προελέσθαι G.D. cum Schol. vulg. προδιελέσθαι.

[f] μῖξαι Schol. et correctus D. vulg. μίξασθαι.

[g] τάξαι] τάξασθαι G.D.

[h] ἔτι δὲ τῶν G.D. ἔτι τε καὶ τῶν Schol. vulg. ἔτι δὲ καὶ τῶν.

σιν εὐρύθμως καὶ μουσικῶς εἰπεῖν, [i] ταῦτα δὲ πολλῆς ἐπιμελείας [k] δεῖσθαι καὶ ψυχῆς ἀνδρικῆς καὶ δοξαστικῆς ἔργον [l] εἶναι, καὶ δεῖν τὸν μὲν μαθητὴν πρὸς τῷ τὴν φύσιν ἔχειν οἵαν χρὴ τὰ μὲν εἴδη [m] τὰ τῶν λόγων μαθεῖν, περὶ δὲ τὰς χρήσεις αὐτῶν γυμνασθῆναι, τὸν δὲ διδάσκαλον τὰ μὲν οὕτως ἀκριβῶς οἷόν τ' εἶναι διελθεῖν ὥστε μηδὲν τῶν διδακτῶν παραλιπεῖν, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν τοιοῦτον αὐτὸν παράδειγμα παρασχεῖν, ὥστε τοὺς ἐκτυπωθέντας καὶ [n] μιμήσασθαι δυναμένους εὐθὺς ἀνθρώτερον καὶ χαριέστερον τῶν ἄλλων φαίνεσθαι λέγοντας. καὶ τούτων μὲν [o] ἁπάντων συμπεσόντων τελείως ἕξουσιν οἱ φιλοσοφοῦντες· καθ' ὃ δ' ἂν [p] ἐλλειφθῇ [q] τι τῶν εἰρημένων, ἀνάγκη ταύτῃ [r] χεῖρον διακεῖσθαι τοὺς πλησιάζοντας.

Οἱ μὲν οὖν ἄρτι τῶν σοφιστῶν ἀναφυόμενοι καὶ νεωστὶ προσπεπτωκότες ταῖς ἀλαζονείαις, εἰ καὶ νῦν πλεονάζουσιν, [s] εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἐπὶ ταύτην κατενεχθήσονται τὴν [t] ὑπόθεσιν. λοιποὶ δ' [u] ἡμῖν εἰσὶν οἱ πρὸ ἡμῶν γενόμενοι καὶ τὰς καλουμένας τέχνας γράψαι τολμήσαντες, οὓς οὐκ ἀφετέον ἀνεπιτιμήτους· οἵ τινες [x] ὑπέσχοντο δικάζεσθαι διδάξειν, ἐκλεξάμενοι τὸ δυσχερέστατον τῶν ὀνομάτων, ὃ τῶν φθονούντων ἔργον ἦν λέγειν, ἀλλ' οὐ τῶν προεστώτων τῆς τοιαύτης παιδεύσεως, καὶ ταῦτα τοῦ πράγματος, καθ' ὅσον ἐστὶ διδακτόν, οὐδὲν μᾶλλον πρὸς

[i] ταῦτα δὲ πολλῆς] ταῦτα πολλῆς Schol.

[k] δεῖσθαι G.D. et Schol. vulg. δεῖται.

[l] εἶναι καὶ δεῖν G.D. vulg. ἐστι καὶ δεῖ.

[m] τὰ τῶν G.D. vulg. τῶν.

[n] μιμήσασθαι δυναμένους G.D. vulg. μιμεῖσθαι δυνηθέντας.

[o] ἁπάντων—τελείως G.D. vulg. πάντων—τὸ τέλειον.

[p] ἐλλειφθῇ G.D. vulg. ἐλλείπῃ.

[q] τι] Immo τις.

[r] χεῖρον διακεῖσθαι G.D. vulg. χείρους εἶναι.

[s] εὖ οἶδ' G.D. vulg. οἶδ'.

[t] ὑπόθεσιν] ὑπόσχεσιν D.

[u] ἡμῖν εἰσὶν G.D. vulg. εἰσὶν ἡμῖν.

[x] ὑπέσχοντο] Malim ὑπέσχωντο μέν.

τοὺς δικανικοὺς λόγους ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας
24 ὠφελεῖν δυναμένου. τοσούτῳ δὲ χείρους ἐγένοντο τῶν περὶ
τὰς ἔριδας καλινδουμένων, ὅσον οὗτοι μὲν τοιαῦτα λογί-
δια διεξιόντες, οἷς εἴ τις ἐπὶ τῶν πράξεων ἐμμείνειεν εὐθὺς c
ἂν ἐν πᾶσιν εἴη [y] κακοῖς, ὅμως ἀρετὴν ἐπηγγείλαντο καὶ
σωφροσύνην [z] περὶ αὐτῶν, ἐκεῖνοι δ' ἐπὶ τοὺς πολιτικοὺς
λόγους παρακαλοῦντες, ἀμελήσαντες τῶν ἄλλων τῶν
προσόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν, πολυπραγμοσύνης καὶ πλεον-
25 εξίας ὑπέστησαν εἶναι διδάσκαλοι. καίτοι τοὺς βουλο-
μένους πειθαρχεῖν τοῖς ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας ταύτης προσ-
ταττομένοις πολὺ ἂν θᾶττον πρὸς ἐπιείκειαν ἢ πρὸς ῥη- d
τορείαν [a] ὠφελήσειεν. καὶ μηδεὶς οἰέσθω με λέγειν ὡς
ἔστι δικαιοσύνη διδακτόν· ὅλως μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἡγοῦ-
μαι [b] τοιαύτην εἶναι τέχνην, ἥτις τοῖς κακῶς πεφυκόσι
πρὸς ἀρετὴν [c] σωφροσύνην ἂν καὶ δικαιοσύνην ἐμποιήσειεν·
οὐ μὴν [d] ἀλλὰ συμπαρακελεύσασθαί γε καὶ συνασκῆσαι
μάλιστ' ἂν οἶμαι τὴν τῶν λόγων τῶν πολιτικῶν ἐπιμέ-
λειαν.
26 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ὑποσχέσεις e
[e] διαλύειν, αὐτὸς δὲ μείζω λέγειν τῶν ἐνόντων, ἐξ ὧνπερ
αὐτὸς ἐπείσθην οὕτω ταῦτ' ἔχειν, [f] ῥᾳδίως οἶμαι καὶ τοῖς
ἄλλοις φανερὸν καταστήσειν [g].

[y] κακοῖς G.D. vulg. κακός.
[z] περὶ G.D. vulg. ὑπέρ.
[a] ὠφελήσειεν G.D. vulg. ὠφε-λήσειαν.
[b] τοιαύτην εἶναι τέχνην G.D. vulg. τέχνην τοιαύτην εἶναι.
[c] σωφροσύνην ἂν καὶ δικαιοσύνην G.D. vulg. σωφροσύνην ἢ δικαιοσύ-νην ἄν.
[d] ἀλλὰ συμπαρακελεύσασθαι G. vulg. ἀλλὰ καὶ συμπαρασκευάσα-σθαι. Et particulam καὶ om. etiam D.
[e] διαλύειν G.D. vulg. διαβάλ-λειν.
[f] ῥᾳδίως οἶμαι] ῥᾳδίως ἂν οἶμαι D.
[g] Subscribit G. κατὰ τῶν σο-φιστῶν. ἐλικώνιος ἅμα ὑπατίῳ.

ΙΔ.

ΠΛΑΤΑΙΚΟΣ.

ΕΙΔΟΤΕΣ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς ἀδικου- 296
μένοις προθύμως βοηθεῖν εἰθισμένους καὶ τοῖς εὐεργέταις
μεγίστην χάριν ἀποδιδόντας, ἤκομεν ἱκετεύσοντες μὴ πε- 297
ριιδεῖν ἡμᾶς εἰρήνης οὔσης ἀναστάτους ὑπὸ Θηβαίων [h] γε-
2 γενημένους. πολλῶν δ' ἤδη πρὸς ὑμᾶς καταφυγόντων
καὶ διαπραξαμένων ἅπανθ' ὅσων ἐδεήθησαν, [i] ἡγούμεθα
μάλισθ' ὑμῖν προσήκειν περὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως ποι-
ήσασθαι πρόνοιαν· οὔτε [k] γὰρ ἂν ἀδικώτερον οὐδένας ἡμῶν
εὕροιτε τηλικαύταις συμφοραῖς περιπεπτωκότας, οὔτ' ἐκ b
πλείονος χρόνου πρὸς τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκειότερον δια-
κειμενους. ἔτι [l] δὲ τοιούτων δεησόμενοι πάρεσμεν, ἐν οἷς
κίνδυνος μὲν οὐδεὶς ἔνεστι, [m] ἅπαντες δ' ἄνθρωποι νομιοῦ-
σιν ὑμᾶς, πειθομένους ὁσιωτάτους καὶ δικαιοτάτους εἶναι
τῶν Ἑλλήνων.
3 Εἰ μὲν [n] οὖν μὴ Θηβαίους ἑωρῶμεν ἐκ παντὸς τρόπου
παρεσκευασμένους πείθειν ὑμᾶς ὡς οὐδὲν εἰς ἡμᾶς ἐξη-
μαρτήκασι, διὰ βραχέων ἂν ἐποιησάμεθα τοὺς λόγους· c
ἐπειδὴ δ' εἰς τοῦθ' ἥκομεν ἀτυχίας, ὥστε μὴ μόνον ἡμῖν
εἶναι τὸν ἀγῶνα πρὸς τούτους ἀλλὰ καὶ τῶν ῥητόρων

[h] γεγενημένους G. vulg. γενομένους.

[i] ἡγούμεθα μάλισθ' ὑμῖν προσήκειν G. vulg. πολλὴν ἡγούμεθα μάλιστα προσήκειν ὑμῖν.

[k] γὰρ ἂν ἀδικώτερον οὐδένας G. vulg. γὰρ ἀδικώτερον οὐδένας ἄν.

[l] δὲ τοιούτων G. vulg. δὲ περὶ τοιούτων.

[m] ἅπαντες—νομιοῦσιν ὑμᾶς πειθομένους G. vulg. πάντες—πειθομένους νομιοῦσιν ὑμᾶς.

[n] οὖν μὴ Θηβαίους G. vulg. οὖν Θηβαίους.

[o] πρὸς τοὺς δυνατωτάτους, οὓς ἀπὸ τῶν ἡμετέρων αὐτοῖς οὗτοι παρεσκευάσαντο συνηγόρους, ἀναγκαῖον διὰ μακροτέρων δηλῶσαι περὶ αὐτῶν.

4 Χαλεπὸν μὲν οὖν μηδὲν καταδεέστερον εἰπεῖν ὧν πεπόνθαμεν· ποῖος γὰρ ἂν λόγος ἐξισωθείη ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις, ἢ τίς ἂν ῥήτωρ ἱκανὸς γένοιτο κατηγορῆσαι τῶν Θηβαίοις [p] εἰς ἡμᾶς ἡμαρτημένων; ὅμως δὲ πειρατέον οὕτως ὅπως ἂν δυνώμεθα φανερὰν καταστῆσαι τὴν d
5 τούτων παρανομίαν. πολὺ δὲ μάλιστα ἀγανακτοῦμεν, ὅτι τοσούτου δέομεν τῶν ἴσων ἀξιοῦσθαι τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν, ὥστ' εἰρήνης οὔσης καὶ συνθηκῶν γεγενημένων οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας [q] τυχεῖν ἠξιώθημεν.

6 Δεόμεθ' οὖν ὑμῶν, [r] ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι τῶν λεγομένων ἐνθυμηθέντας ὅτι πάντων ἂν e
ἡμῖν ἀλογώτατον εἴη συμβεβηκός, εἰ [s] τοῖς μὲν ἅπαντα τὸν χρόνον δυσμενῶς πρὸς τὴν πόλιν ὑμῶν διακειμένοις αἴτιοι [t] γεγένησθε τῆς ἐλευθερίας, ἡμεῖς δὲ μηδ' ἱκετεύοντες ὑμᾶς τῶν αὐτῶν τοῖς ἐχθίστοις τύχοιμεν.

7 Περὶ μὲν οὖν τῶν γεγενημένων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ μα- 298
κρολογεῖν· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι καὶ τὴν χώραν ἡμῶν κατανενέμηνται καὶ τὴν πόλιν κατεσκάφασιν; ἃ δὲ λέγοντες ἐλπίζουσιν ἐξαπατήσειν [u] ὑμᾶς, περὶ τούτων πειρασόμεθα διδάσκειν.

8 [x] Ἐνίοτε γὰρ ἐπιχειροῦσι λέγειν ὡς διὰ τοῦτο πρὸς ἡμᾶς οὕτω προσηνέχθησαν, ὅτι συντελεῖν αὐτοῖς οὐκ [y] ἠθέ-

[o] πρὸς τοὺς δυνατωτάτους G. vulg. τοὺς ἱκανωτάτους.
[p] εἰς ἡμᾶς] om. G.
[q] τυχεῖν ἠξιώθημεν G. vulg. ἠξιώθημεν τυχεῖν.
[r] ὦ ἄνδρες G. vulg. ἄνδρες.
[s] τοῖς μὲν G. vulg. Θηβαίοις μὲν τοῖς.
[t] γεγένησθε] γένοισθε G.
[u] ὑμᾶς περὶ τούτων G. vulg. περὶ τούτων ὑμᾶς.
[x] Ἐνίοτε γὰρ ἐπιχειροῦσιν G. vulg. ἔνιοί τε μὲν γὰρ τολμῶσι.
[y] ἠθέλομεν G. vulg. ἐθέλομεν.

λομεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε πρῶτον μὲν εἰ δίκαιόν ἐστιν b
ὑπὲρ τηλικούτων [z] ἐγκλημάτων οὕτως ἀνόμους καὶ δεινὰς
ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας, ἔπειτ' εἰ προσήκειν ὑμῖν [a] δοκεῖ
μὴ πεισθεῖσαν τὴν Πλαταιέων πόλιν ἀλλὰ [b] βιασθεῖσαν
9 Θηβαίοις συντελεῖν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένας ἡγοῦμαι τολ-
μηροτέρους εἶναι τούτων, οἵτινες τὰς μὲν ἰδίας ἡμῶν ἑκά-
στων πόλεις ἀφανίζουσι, τῆς δὲ σφετέρας αὐτῶν πολι-
10 τείας οὐδὲν δεομένους κοινωνεῖν ἀναγκάζουσι. Πρὸς δὲ
τούτοις οὐδ' ὁμολογούμενα φαίνονται διαπραττόμενοι πρός c
τε τοὺς ἄλλους καὶ πρὸς ἡμᾶς. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, ἐπειδὴ
πείθειν ἡμῶν τὴν πόλιν οὐχ οἷοί τ' ἦσαν, ὥσπερ τοὺς [c] Θε-
σπιέας καὶ τοὺς Ταναγραίους, συντελεῖν μόνον εἰς τὰς
Θήβας ἀναγκάζειν· οὐδὲν γὰρ ἂν τῶν ἀνηκέστων κακῶν
ἥμεν πεπονθότες. νῦν δὲ φανεροὶ γεγόνασιν οὐ τοῦτο δια-
πράξασθαι βουληθέντες, ἀλλὰ τῆς χώρας ἡμῶν ἐπιθυμή-
11 σαντες. Θαυμάζω δὲ πρὸς τί τῶν γεγενημένων [d] ἀνα- d
φέροντες καὶ πῶς ποτὲ τὸ δίκαιον κρίνοντες ταῦτα φή-
σουσι προστάττειν ἡμῖν. εἰ μὲν γὰρ τὰ πάτρια σκοποῦ-
σιν, οὐ τῶν ἄλλων αὐτοῖς ἀρκτέον, ἀλλὰ πολὺ [e] μᾶλλον
Ὀρχομενίοις φόρον οἰστέον· οὕτω γὰρ εἶχε τὸ παλαιόν·
εἰ δὲ τὰς συνθήκας ἀξιοῦσιν εἶναι κυρίας, ὅπερ ἐστὶ δί-
καιον, πῶς οὐχ ὁμολογήσουσιν ἀδικεῖν καὶ παραβαίνειν
αὐτάς; ὁμοίως γὰρ τάς τε μικρὰς τῶν πόλεων καὶ τὰς
μεγάλας αὐτονόμους [f] κελεύουσιν εἶναι.
12 Οἶμαι δὲ περὶ μὲν τούτων οὐ τολμήσειν αὐτοὺς ἀναι- e
σχυντεῖν, ἐπ' ἐκεῖνον δὲ τρέψεσθαι τὸν λόγον, ὡς μετὰ

[z] ἐγκλημάτων] om. pr. G.
[a] δοκεῖ] δοκεῖν G.
[b] βιασθεῖσαν Θηβαίοις] βιασθεῖσαν ἡμῖν θηβαίοις G.
[c] Θεσπιέας] Θεσπιεῖς G.
[d] ἀναφέροντες καὶ πῶς ποτε G. vulg. ἀφορῶντες καὶ πῶς πώποτε.
[e] μᾶλλον Ὀρχομενίοις] μᾶλλον ὀν Ὀρχομενίοις G.
[f] κελεύουσιν εἶναι G. vulg. εἶναι κελεύουσιν.

Λακεδαιμονίων ἐπολεμοῦμεν, καὶ πάσῃ τῇ συμμαχίᾳ
13 διαφθείραντες ἡμᾶς τὰ συμφέροντα πεποιήκασιν. Ἐγὼ
δ' ἡγοῦμαι μὲν χρῆναι μηδεμίαν μήτ' αἰτίαν μήτε κατη- 299
γορίαν [g] μεῖζον δύνασθαι τῶν ὅρκων [h] καὶ τῶν συνθηκῶν·
οὐ μὴν ἀλλ' εἰ δεῖ τινὰς κακῶς παθεῖν διὰ τὴν Λακε-
δαιμονίων συμμαχίαν, οὐκ ἂν Πλαταιεῖς ἐξ ἁπάντων
τῶν Ἑλλήνων [i] προὐκρίθησαν δικαίως· οὐ γὰρ ἑκόντες
ἀλλ' ἀναγκασθέντες αὐτοῖς ἐδουλεύομεν. τίς γὰρ ἂν πι-
στεύσειεν εἰς τοῦθ' ἡμᾶς ἀνοίας ἐλθεῖν, ὥστε [k] περὶ πλεί- b
ονος [l] ποιήσασθαι τοὺς ἐξανδραποδισαμένους ἡμῶν τὴν
14 πατρίδα μᾶλλον ἢ τοὺς τῆς πόλεως τῆς αὐτῶν μεταδόν-
τας; ἀλλὰ γάρ, οἶμαι, χαλεπὸν ἦν νεωτεριζειν αὐτοὺς
μὲν μικρὰν πόλιν οἰκοῦντας, ἐκείνων δ' οὕτω μεγάλην
δύναμιν κεκτημένων, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἁρμοστοῦ καθε-
στῶτος καὶ φρουρᾶς ἐνούσης καὶ τηλικούτου στρατεύμα-
15 τος ὄντος Θεσπιᾶσιν, ὑφ' ὧν οὐ [m] μόνον ἂν θᾶττον ἢ ὑπὸ
Θηβαίων διεφθάρημεν, ἀλλὰ καὶ δικαιότερον· [n] τούτους
μὲν γὰρ εἰρήνης οὔσης οὐ προσῆκε μνησικακεῖν περὶ τῶν
τότε [o] γεγενημένων, ἐκεῖνοι δ' ἐν τῷ πολέμῳ προδοθέντες c
εἰκότως ἂν παρ' ἡμῶν τὴν μεγίστην δίκην ἐλάμβανον.
16 Ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς [p] οὐκ ἀγνοεῖν ὅτι πολλοὶ καὶ τῶν ἄλ-
λων Ἑλλήνων τοῖς μὲν σώμασι μετ' ἐκείνων ἀκολουθεῖν
ἠναγκάζοντο, ταῖς δ' εὐνοίαις μεθ' ὑμῶν ἦσαν. οὓς τίνα
χρὴ προσδοκᾶν γνώμην ἔξειν, [q] ἢν ἀκούσωσιν ὅτι Θηβαῖοι
τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων πεπείκασιν ὡς οὐδενός ἐστι φει-

[g] μεῖζον G. vulg. μείζω.
[h] καὶ τῶν συνθηκῶν G. vulg. καὶ συνθηκῶν.
[i] προὐκρίθησαν G. vulg. προεκρίθησαν.
[k] περὶ] om. pr. G.
[l] ποιήσασθαι—πατρίδα G. vulg. ποιεῖσθαι—πόλιν.
[m] μόνον ἂν θᾶττον G. vulg. μόναν εἰκ ἂν ἔλαττον.
[n] τούτους G. vulg. τούτοις.
[o] γεγενημένων G. vulg. γενομένων.
[p] οὐκ G. vulg. οὐδὲ τοῦτο.
[q] ἢν G. vulg. ἄν.

17 στέον τῶν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις γενομένων; ὁ γὰρ τούτων d
λόγος οὐδὲν ἄλλ' ἢ τοῦτο φανήσεται δυνάμενος· [r] οὐ γὰρ
ἰδίαν κατηγορίαν ποιούμενοι κατὰ [s] τῆς πόλεως τῆς ἡμε-
τέρας [t] ἀπολωλέκασιν αὐτήν, ἀλλ' ἣν ὁμοίως καὶ κατ'
ἐκείνων ἔξουσιν εἰπεῖν. ὑπὲρ ὧν βουλεύεσθαι χρή, καὶ σκο-
πεῖν ὅπως μὴ τοὺς πρότερον μισοῦντας τὴν ἀρχὴν τὴν Λα-
κεδαιμονίων ἡ τούτων ὕβρις [u] διαλλάξει καὶ ποιήσει τὴν
ἐκείνων συμμαχίαν αὐτῶν νομίζειν [x] εἶναι σωτηρίαν.
18 Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τὸν πόλεμον ἀνείλεσθε τὸν [y] ὑπογυιό-
τατον οὐχ ὑπὲρ τῆς [z] ὑμετέρας οὐδ' ὑπὲρ τῆς τῶν συμ- e
μάχων [a] ἐλευθερίας (ἅπασι γὰρ ὑπῆρχεν ὑμῖν) ἀλλ' ὑπὲρ
τῶν παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας τῆς αὐτονομίας
19 ἀποστερουμένων. ὃ δὴ καὶ πάντων σχετλιώτατον, εἰ τὰς
πόλεις ἃς οὐκ [b] ᾤεσθε δεῖν Λακεδαιμονίοις δουλεύειν, ταύ- 300
τας περιόψεσθε νῦν ὑπὸ Θηβαίων ἀπολλυμένας, οἳ το-
σούτου δέουσι μιμεῖσθαι τὴν πραότητα τὴν ὑμετέραν, ὥσθ'
ὃ δοκεῖ πάντων δεινότατον εἶναι, δοριαλώτους γενέσθαι,
τοῦτο κρεῖττον ἦν ἡμῖν παθεῖν ὑπὸ ταύτης τῆς πόλεως ἢ
20 τούτων τυχεῖν ὁμόρους ὄντας· οἱ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν κατὰ
κράτος ἁλόντες εὐθὺς μὲν ἁρμοστοῦ καὶ δουλείας ἀπηλ-
λάγησαν, νῦν δὲ τοῦ συνεδρίου καὶ τῆς ἐλευθερίας μετέ-
χουσιν· οἱ δὲ τούτων πλησίον οἰκοῦντες οἱ μὲν οὐδὲν ἧττον b
τῶν ἀργυρωνήτων δουλεύουσι, τοὺς δ' οὐ πρότερον [c] παύ-
21 σονται πρὶν ἂν αὖτως ὥσπερ ἡμᾶς διαθῶσιν. καὶ Λακε-
δαιμονίων μὲν κατηγοροῦσιν ὅτι τὴν Καδμείαν κατέλαβον

[r] οὐ G. vulg. οὐδέ.
[s] τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας G. vulg. τῆς ἡμετέρας πόλεως.
[t] ἀπολωλέκασιν] ἀποδεδώκασιν G.
[u] διαλλάξει καὶ ποιήσει G. ceteri διαλλάξῃ καὶ ποιήσῃ.
[x] εἶναι σωτηρίαν G. vulg. σωτηρίαν εἶναι.
[y] ὑπογυιότατον] ὑπογυώτατον G.
[z] ὑμετέρας] ὑμετέρας σωτηρίας G. sed correctus.
[a] ἐλευθερίας] Hoc quoque in G. correctum est.
[b] ᾤεσθε G. ceteri οἴεσθε.
[c] παύσονται πρὶν G. vulg. παύσονται κακῶς ποιοῦντες πρίν.

καὶ φρουρὰς εἰς τὰς πόλεις [d] καθίσταsαν, αὐτοὶ δ' οὐ φύλακας εἰσπέμποντες, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τείχη κατασκάπτοντες τοὺς δ' ἄρδην [e] ἀπολλύντες οὐδὲν οἴονται δεινὸν ποιεῖν, ἀλλ' εἰς τοῦτ' [f] ἀναισχυντίας ἐληλύθασιν, ὥστε c τῆς μὲν αὐτῶν σωτηρίας τοὺς συμμάχους ἅπαντας ἀξιοῦσιν ἐπιμελεῖσθαι, τῆς δὲ τῶν ἄλλων δουλείας αὐτοὺς
22 κυρίους καθιστᾶσι. καίτοι τίς οὐκ ἂν μισήσειε τὴν τούτων πλεονεξίαν, οἳ τῶν μὲν ἀσθενεστέρων ἄρχειν ζητοῦσι, τοῖς δὲ κρείττοσιν ἴσον ἔχειν οἴονται δεῖν, καὶ τῇ μὲν ὑμετέρᾳ πόλει τῆς γῆς τῆς ὑπ' Ὠρωπίων δεδομένης φθονοῦσιν, αὐτοὶ δὲ βίᾳ τὴν ἀλλοτρίαν χώραν κατανέμονται;
23 Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς λέγουσιν ὡς ὑπὲρ τοῦ d κοινοῦ τῶν συμμάχων ταῦτ' ἔπραξαν. καίτοι χρῆν αὐτούς, ὄντος ἐνθάδε συνεδρίου καὶ τῆς ὑμετέρας πόλεως ἄμεινον βουλεύεσθαι δυναμένης ἢ τῆς Θηβαίων, οὐχ ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων ἥκειν ἀπολογησομένους, ἀλλὰ πρὶν
24 ποιῆσαί τι τούτων ἐλθεῖν ὡς ὑμᾶς βουλευσομένους. νῦν δὲ τὰς μὲν οὐσίας τὰς ἡμετέρας ἰδίᾳ διηρπάκασι, τῆς δὲ διαβολῆς ἅπασι τοῖς συμμάχοις ἥκουσι μεταδώσον- e τες. ἢν ὑμεῖς, ἢν σωφρονῆτε, φυλάξεσθε· πολὺ γὰρ κάλλιον τούτους ἀναγκάσαι μιμήσασθαι τὴν ὁσιότητα τὴν ὑμετέραν, ἢ τῆς τούτων παρανομίας αὐτοὺς πεισθῆναι μετα-
25 σχεῖν, οἳ μηδὲν τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις γιγνώσκουσιν. οἶμαι γὰρ ἅπασιν [g] εἶναι φανερὸν [h] ὅτι προσήκει τοὺς εὖ 301 φρονοῦντας ἐν μὲν τῷ πολέμῳ σκοπεῖν ὅπως ἐκ παντὸς τρόπου πλέον ἕξουσι τῶν ἐχθρῶν, ἐπειδὰν δ' εἰρήνη γένηται, μηδὲν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν

[d] καθίσταsαν G. vulg. καθιστᾶσιν.
[e] ἀπολλύντες G. vulg. ἀπολύοντες.
[f] ἀναισχυντίας ἐληλύθασιν G. vulg. ἀναισχυντίας καὶ πονηρίας ἐληλύθασιν.
[g] εἶναι φανερὸν G. vulg. φανερὸν εἶναι.
[h] ὅτι] διότι G.

26 συνθηκῶν. οὗτοι δὲ τότε μὲν ἐν ἁπάσαις ταῖς πρεσβείαις
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας ἐποιοῦντο τοὺς
λόγους· ἐπειδὴ δὲ νομίζουσιν αὐτοῖς ἀδειαν [i] γεγενῆσθαι
[k] ποιεῖν ὅ τι ἂν βουληθῶσιν, [l] πάντων τῶν ἄλλων ἀμελή- b
σαντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων κερδῶν καὶ τῆς αὐτῶν βίας λέγειν
27 τολμῶσι, καὶ φασὶ τὸ Θηβαίους ἔχειν τὴν ἡμετέραν,
τοῦτο συμφέρον εἶναι τοῖς συμμάχοις, κακῶς εἰδότες ὡς
[m] οὐδὲν τοῖς παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτοῦσιν [n] οὐδὲ πώ-
ποτε συνήνεγκεν, ἀλλὰ [o] πολλοὶ δὴ τῆς ἀλλοτρίας ἀδί-
κως ἐπιθυμήσαντες περὶ τῆς [p] αὐτῶν [q] δικαίως εἰς τοὺς
μεγίστους κινδύνους κατέστησαν.
28 Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἔξουσι λέγειν, ὡς αὐτοὶ μὲν c
μεθ' ὧν ἂν γένωνται πιστοὶ διατελοῦσιν ὄντες, ἡμᾶς δ'
ἄξιον φοβεῖσθαι, μὴ κομισάμενοι τὴν χώραν πρὸς Λακε-
δαιμονίους ἀποστῶμεν· εὑρήσετε γὰρ ἡμᾶς μὲν δὶς ἐκπε-
πολιορκημένους ὑπὲρ τῆς φιλίας τῆς ὑμετέρας, τούτους
29 δὲ πολλάκις εἰς [r] ταύτην τὴν πόλιν ἐξημαρτηκότας. καὶ
τὰς μὲν παλαιὰς προδοσίας πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν·
γενομένου δὲ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου διὰ τὴν ὕβριν τὴν
τούτων, καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἐπ' αὐτοὺς στρατευσάν-
των, δι' ὑμᾶς δὲ σωθέντες, οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέ- d
δοσαν, ἀλλ' ἐπειδὴ [s] διελέλυσθε τὸν πόλεμον, ἀπολιπόν-
τες ὑμᾶς εἰς τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν εἰσῆλθον.
30 καὶ Χῖοι μὲν καὶ [t] Μυτιληναῖοι καὶ Βυζάντιοι συμπαρέ-

[i] γεγενῆσθαι G. vulg. εἶναι.
[k] ποιεῖν ὅ τι ἂν βουληθῶσιν] om. G.
[l] πάντων G. vulg. ἁπάντων.
[m] οὐδὲν τοῖς G. vulg. οὐδ' αὐτοῖς τοῖς.
[n] οὐδὲ G. vulg. οὐδέν.
[o] πολλοὶ δὴ τῆς G. vulg. πολλοὶ τῆς.
[p] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[q] δικαίως εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους G. vulg. εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους δικαίως.
[r] ταύτην G. vulg. ταυτηνί.
[s] διελέλυσθε G. vulg. διελύσασθε.
[t] Μυτιληναῖοι] Libri Μιτυληναῖοι.

μειναν, οὗτοι δὲ τηλικαύτην πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲ κοινοὺς
σφᾶς αὐτοὺς παρασχεῖν ἐτόλμησαν, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀναν-
δρίας καὶ [u] πονηρίας ἦλθον, ὥστ' ὤμοσαν ἢ μὴν ἀκολου-
θήσειν μετ' ἐκείνων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς διασώσαντας τὴν πόλιν e
αὐτῶν· ὑπὲρ ὧν δόντες τοῖς θεοῖς [x] δίκην [y] τῆς Καδμείας
31 [z] καταληφθείσης ἠναγκάσθησαν ἐνθάδε καταφυγεῖν. ὅθεν
καὶ μάλιστ' ἐπεδείξαντο τὴν αὐτῶν ἀπιστίαν· σωθέντες
γὰρ πάλιν διὰ τῆς ὑμετέρας δυνάμεως καὶ κατελθόντες
εἰς τὴν αὐτῶν οὐδένα χρόνον ἐνέμειναν, ἀλλ' εὐθὺς εἰς Λα- 302
κεδαίμονα πρέσβεις ἀπέστελλον, ἕτοιμοι δουλεύειν ὄντες
καὶ μηδὲν κινεῖν τῶν πρότερον πρὸς αὐτοὺς ὡμολογημένων.
32 καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν; εἰ γὰρ μὴ προσέταττον ἐκεῖνοι
[a] τούς τε φεύγοντας καταδέχεσθαι καὶ τοὺς αὐτόχειρας
ἐξείργειν, οὐδὲν ἂν [b] ἐκώλυεν αὐτοὺς μετὰ τῶν [c] ἠδικηκό-
των ἐφ' ὑμᾶς τοὺς εὐεργέτας στρατεύεσθαι.
33 Καὶ τοιοῦτοι μὲν νεωστὶ περὶ τὴν πόλιν τήνδε γεγενη-
μένοι, τὸ δὲ παλαιὸν ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος προδόται b
καταστάντες, αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ οὕτως ἐκουσίων καὶ μεγά-
λων ἀδικημάτων συγγνώμης τυχεῖν ἠξιώθησαν, [d] ἡμῖν δ'
ὑπὲρ ὧν ἠναγκάσθημεν οὐδεμίαν ἔχειν οἴονται δεῖν συγ-
γνώμην, ἀλλὰ τολμῶσιν ὄντες Θηβαῖοι λακωνισμὸν ἑτέ-
ροις ὀνειδίζειν, οὓς πάντες ἴσμεν πλεῖστον χρόνον Λακε-
δαιμονίοις δεδουλευκότας καὶ προθυμότερον ὑπὲρ τῆς ἐκεί-
34 νων ἀρχῆς ἢ τῆς [e] αὐτῶν σωτηρίας πεπολεμηκότας. ποίας
γὰρ εἰσβολῆς ἀπελείφθησαν τῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν c
γεγενημένων; ἢ τίνων οὐκ ἐχθίους ὑμῖν καὶ δυσμενέστεροι

[u] πονηρίας ἦλθον G. vulg. πονηρίας καὶ ἀφροσύνης ἦλθον.
[x] δίκην G. vulg. δίκας.
[y] τῆς] καὶ τῆς G.
[z] καταληφθείσης G. vulg. καταλειφθείσης.
[a] τούς τε G. vulg. ταύς.
[b] ἐκώλυεν G. vulg. ἐκώλυν.
[c] ἠδικηκότων] om. G.
[d] ἡμῖν—δεῖν συγγνώμην G. vulg. ἡμᾶς—δεῖν.
[e] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.

διετέλεσαν ὄντες; οὐκ ἐν τῷ [f] Δεκελειχῷ πολέμῳ [g] πλεόνων αἴτιοι κακῶν ἐγένοντο τῶν ἄλλων τῶν [h] συνεισβαλόντων; οὐ δυστυχησάντων ὑμῶν μόνοι τῶν συμμάχων ἔθεντο τὴν ψῆφον ὡς χρὴ τήν τε πόλιν [i] ἐξανδραποδίσασθαι καὶ τὴν χώραν ἀνεῖναι μηλόβοτον ὥσπερ τὸ Κρισαῖον πεδίον;
35 ὥστ' εἰ Λακεδαιμόνιοι τὴν αὐτὴν [k] γνώμην ἔσχον Θηβαί- d
οις, οὐδὲν ἂν [l] ἐκώλυε τοὺς ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν αἰτίους τῆς σωτηρίας γενομένους αὐτοὺς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐξανδραποδισθῆναι καὶ ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι τίνα τηλικαύτην εὐεργεσίαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν, ἥτις ἱκανὴ γενήσεται διαλῦσαι τὴν ἔχθραν τὴν ἐκ τούτων δικαίως ἂν [m] ὑπάρχουσαν πρὸς αὐτούς;

36 Τούτοις μὲν [n] οὖν οὐδεὶς λόγος ὑπολείπεται τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἐξημαρτηκόσι, τοῖς δὲ [o] συνηγορεῖν βουλομένοις e
ἐκεῖνος μόνος, ὡς νῦν μὲν ἡ Βοιωτία προπολεμεῖ τῆς ὑμετέρας χώρας, ἢν δὲ διαλύσησθε τὴν πρὸς τούτους φιλίαν, ἀσύμφορα τοῖς συμμάχοις [p] διαπράξεσθε· μεγάλην γὰρ ἔσεσθαι τὴν ῥοπήν, εἰ μετὰ Λακεδαιμονίων ἡ τούτων γενή-
37 σεται πόλις. Ἐγὼ δ' οὔτε τοῖς συμμάχοις ἡγοῦμαι 303
λυσιτελεῖν τοὺς ἀσθενεστέρους τοῖς κρείττοσι δουλεύειν ([q] καὶ γὰρ τὸν παρελθόντα χρόνον ὑπὲρ τούτων ἐπολεμήσαμεν), οὔτε Θηβαίους εἰς τοῦτο μανίας ἥξειν ὥστ' ἀποστάντας [r] τῆς συμμαχίας Λακεδαιμονίοις ἐνδώσειν τὴν πόλιν, οὐχ ὡς πιστεύων τοῖς τούτων ἤθεσιν, ἀλλ' οἶδ'

[f] Δεκελεικῷ] δεκελικῷ G.
[g] πλεόνων G. vulg. πλειόνων.
[h] συνεισβαλόντων G. vulg. εἰσβαλόντων.
[i] ἐξανδραποδίσασθαι G. vulg. ἐξανδραποδισθῆναι.
[k] γνώμην ἔσχον G. vulg. ἔσχον γνώμην.
[l] ἐκώλυε τοὺς G. vulg. ἐκώλυεν ὑμᾶς τούς.
[m] ὑπάρχουσαν G. ceteri ὑπάρξουσαν.
[n] οὖν] om. G.
[o] συνηγορεῖν] συναγορεύειν G.
[p] διαπράξεσθε] διαπράξασθε G.
[q] καὶ γὰρ—ὑπὲρ τούτων G. vulg. οὐδὲ γὰρ—ὑπὲρ ἄλλων τινῶν ἢ τούτων.
[r] τῆς συμμαχίας G. vulg. τῆς ὑμετέρας συμμαχίας.

ὅτι γιγνώσκουσιν ὡς δυοῖν θάτερον ἀναγκαῖόν [s] ἐστιν αὐ-
τοῖς, ἢ μένοντας ἀποθνήσκειν καὶ πάσχειν εἷά περ ἐποί- b
ησαν, ἢ φεύγοντας ἀπορεῖν καὶ τῶν ἐλπίδων [t] ἁπασῶν
38 ἐστερῆσθαι. πότερα γὰρ τὰ πρὸς τοὺς πολίτας αὐτοῖς
ἔχει καλῶς, ὧν τοὺς μὲν ἀποκτείναντες τοὺς δ' ἐκ τῆς
πόλεως ἐκβαλόντες διηρπάκασι τὰς οὐσίας, ἢ τὰ πρὸς
τοὺς ἄλλους Βοιωτούς, ὧν οὐκ ἄρχειν μόνον ἀδίκως ἐπι-
χειροῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τείχη κατεσκάφασι, τῶν δὲ
39 καὶ τὴν χώραν ἀπεστερήκασιν; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐπὶ τὴν
ὑμετέραν πόλιν [u] οἷόν τ' αὐτοῖς ἐπανελθεῖν ἐστίν, ἣν οὕτω c
συνεχῶς φανήσονται προδιδόντες, ὥστ' οὐκ ἔστιν ὅπως
βουλήσονται πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς ἀλλοτρίας διενεχθέντες
τὴν αὑτῶν πόλιν οὕτως εἰκῇ καὶ προδήλως ἀποβαλεῖν,
ἀλλὰ πολὺ κοσμιώτερον διακείσονται πρὸς ἁπάσας τὰς
πράξεις, καὶ τοσούτῳ [x] πλείω ποιήσονται θεραπείαν ὑμῶν,
40 ὅσῳ περ ἂν μᾶλλον περὶ σφῶν αὐτῶν δεδιῶσιν. ἐπεδεί-
ξαντο δ' ὑμῖν ὡς χρὴ τῇ φύσει χρῆσθαι [y] τῇ τούτων, ἐξ ὧν d
ἔπραξαν περὶ Ὠρωπόν· ὅτε μὲν γὰρ [z] ἐξουσίαν ἤλπισαν
αὐτοῖς ἔσεσθαι ποιεῖν ὅ τι ἂν βουληθῶσιν, οὐχ ὡς συμ-
μάχοις ὑμῖν προσηνέχθησαν, ἀλλ' [a] ἅπερ ἂν εἰς τοὺς πο-
λεμιωτάτους ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν· ἐπειδὴ δ' ἐκσπόν-
δους αὐτοὺς ἀντὶ τούτων ἐψηφίσασθε ποιῆσαι, παυσάμε-
νοι τῶν φρονημάτων ἦλθον [b] ὡς ὑμᾶς, ταπεινότερον διατε-
41 θέντες ἢ νῦν ἡμεῖς τυγχάνομεν ἔχοντες. ὥστ' ἤν τινες e
ὑμᾶς ἐκφοβῶσι τῶν [c] ῥητόρων ὡς κίνδυνός ἐστι μὴ μετα-

[s] ἐστιν αὐτοῖς G. vulg. αὐτοῖς ἐστίν.

[t] ἁπασῶν ἐστερῆσθαι G. vulg. πασῶν ἀποστερεῖσθαι.

[u] οἷόν τ' αὐτοῖς ἐπανελθεῖν ἐστὶν G. vulg. ἐπανελθεῖν αὐτοῖς οἷόν τ' ἐστίν.

[x] πλείω G. ceteri πλέω.

[y] τῇ τούτων G. vulg. τῇ σφῶν αὐτῶν.

[z] ἐξουσίαν ἤλπισαν αὐτοῖς G. vulg. αὐτοῖς ἐξουσίαν ἤλπισαν.

[a] ἅπερ G. vulg. ὥσπερ.

[b] ὡς ὑμᾶς G. vulg. εἰς ὑμᾶς.

[c] ῥητόρων ὡς G. vulg. ῥητόρων λέγωντες ὡς.

βάλωνται καὶ γένωνται μετὰ [d] τῶν πολεμίων, οὐ χρὴ πιστεύειν· τοιαῦται γὰρ αὐτοὺς ἀνάγκαι κατειλήφασιν, ὥστε πολὺ ἂν θᾶττον τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν ἡ τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν ὑπομείναιεν.

42 Εἰ δ' οὖν καὶ ταναντία μέλλοιεν ἅπαντα πράξειν, 304
οὐδ' οὕτως ἡγοῦμαι προσήκειν ὑμῖν τῆς Θηβαίων πόλεως πλείω ποιήσασθαι λόγον ἢ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, ἐνθυμουμένους πρῶτον μὲν ὡς οὐ τοὺς κινδύνους ἀλλὰ τὰς ἀδοξίας καὶ τὰς αἰσχύνας φοβεῖσθαι πάτριον ὑμῖν ἐστίν, ἔπειθ' ὅτι συμβαίνει κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις οὐ τοὺς βίᾳ τὰς πόλεις καταστρεφομένους, ἀλλὰ τοὺς ὁσιώτερον
43 καὶ πραότερον τὴν Ἑλλάδα διοικοῦντας. Καὶ ταῦτ' ἐπὶ b
πλειόνων μὲν ἄν τις παραδειγμάτων ἔχοι διελθεῖν· τὰ δ' οὖν ἐφ' ἡμῶν γενόμενα τίς οὐκ οἶδεν, [e] ὅτι Λακεδαιμόνιοι τὴν δύναμιν τὴν ὑμετέραν ἀνυπόστατον δοκοῦσαν εἶναι κατέλυσαν μικρὰς μὲν ἀφορμὰς εἰς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ θάλατταν τὸ πρῶτον ἔχοντες, διὰ δὲ τὴν δόξαν ταύτην [f] προσαγόμενοι τοὺς Ἕλληνας, καὶ πάλιν ὑμεῖς τὴν ἀρχὴν ἀφείλεσθε τὴν ἐκείνων ἐξ ἀτειχίστου μὲν τῆς c
πόλεως ὁρμηθέντες καὶ [g] κακῶς πραττούσης, τὸ δὲ δί-
44 καιον ἔχοντες σύμμαχον; καὶ τούτων ὡς οὐ βασιλεὺς αἴτιος ἦν, ὁ τελευταῖος χρόνος σαφῶς ἐπέδειξεν· [h] ἔξω γὰρ αὐτοῦ τῶν πραγμάτων γεγενημένου, καὶ τῶν μὲν ὑμετέρων ἀνελπίστως ἐχόντων, Λακεδαιμονίοις δὲ σχεδὸν ἁπασῶν τῶν πόλεων δουλευουσῶν, ὅμως [i] αὐτῶν τοσοῦτον

[d] τῶν πολεμίων G. vulg. Λακεδαιμονίων.

[e] ὅτι Λακεδαιμόνιοι G. vulg. ὅτι καὶ Λακεδαιμόνιοι.

[f] προσαγόμενοι G. vulg. προσαγαγόμενοι.

[g] κακῶς πραττούσης G. vulg. πραττούσης ἀσθενῶς.

[h] ἔξω γὰρ αὐτοῦ τῶν πραγμάτων γεγενημένου G. vulg. Ξέρξῃ γὰρ αὐτῷ πραγμάτων γεγενημένων.

[i] αὐτῶν τοσοῦτον G. vulg. τοσοῦτον αὐτῶν.

περιεγένεσθε πολεμοῦντες ὥστ' ἐκείνους ἀγαπητῶς ἰδεῖν
τὴν εἰρήνην γενομένην. d
45 Μηδεὶς οὖν ὑμῶν ὀρρωδείτω μετὰ τοῦ δικαίου ποιούμε-
νος τοὺς κινδύνους, μηδ' οἰέσθω συμμάχων ἀπορήσειν,
ἐὰν τοῖς ἀδικουμένοις [k] ἐθέλητε βοηθεῖν ἀλλὰ μὴ Θηβαί-
οις μόνοις· οἷς νῦν τἀναντία ψηφισάμενοι πολλοὺς ἐπι-
46 θυμεῖν ποιήσετε τῆς ὑμετέρας φιλίας. ἢν γὰρ ἐνδείξησθε
ὡς ὁμοίως ἅπασιν ὑπὲρ τῶν συνθηκῶν παρεσκευάσθε πο-
λεμεῖν, τίνες εἰς τοῦτ' ἀνοίας ἥξουσιν ὥστε [l] βούλεσθαι
μετὰ τῶν καταδουλουμένων [m] τὴν Ἑλλάδα εἶναι μᾶλλον e
ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν ὑπὲρ τῆς [n] αὐτῶν ἐλευθερίας ἀγωνιζομέ-
νων; εἰ δὲ μή, τί λέγοντες, ἢν πάλιν γένηται πόλεμος,
ἀξιώσετε προσάγεσθαι τοὺς Ἕλληνας, εἰ τὴν αὐτονομίαν
προτείνοντες [o] ἐνδώσετε πορθεῖν Θηβαίοις ἥν τιν' ἂν βού-
47 λωνται τῶν πόλεων; πῶς δ' [p] οὐ τἀναντία φανήσεσθε 305
πράττοντες ὑμῖν αὐτοῖς, εἰ Θηβαίους μὲν μὴ διακωλύ-
σετε παραβαίνοντας τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας, πρὸς
δὲ Λακεδαιμονίους ὑπὲρ τῶν αὐτῶν τούτων προσποιήσεσθε
πολεμεῖν; καὶ τῶν μὲν κτημάτων τῶν ὑμετέρων αὐτῶν
ἀπέστητε, βουλόμενοι τὴν συμμαχίαν ὡς μεγίστην ποιῆ-
σαι, τούτους δὲ τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν ἐάσετε καὶ τοιαῦτα
48 ποιεῖν ἐξ ὧν ἅπαντες χείρους [q] ὑμᾶς νομιοῦσιν εἶναι; ὃ b
δὲ πάντων [r] δεινότατον, εἰ τοῖς μὲν συνεχῶς μετὰ Λακε-
δαιμονίων γεγενημένοις δεδογμένον ὑμῖν ἐστὶ βοηθεῖν, ἤν
τι παράσπονδον αὐτοῖς ἐκεῖνοι προστάττωσιν, ἡμᾶς δ', οἳ
τὸν μὲν πλεῖστον χρόνον μεθ' ὑμῶν ὄντες διατετελέκαμεν,

[k] ἐθέλητε G. vulg. ἐθελήσῃ τις.
[l] βούλεσθαι] om. G.
[m] τὴν Ἑλλάδα] om. G.
[n] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[o] ἐνδώσετε G. vulg. ἐκδώσετε.
[p] οὐ τἀναντία G. vulg. οὐχὶ καὶ τἀναντία.
[q] ὑμᾶς νομιοῦσιν εἶναι] ὑμᾶς νομίσουσιν εἶναι G. vulg. εἶναι νομιοῦσιν ὑμᾶς.
[r] δεινότατον G. vulg. ἀλογώτατον.

τὸν δὲ τελευταῖον μόνον πόλεμον ὑπὸ Λακεδαιμονίοις ἠναγκάσθημεν γεγενῆσθαι, διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀθλι- c
49 ώτατα [s] πάντων ἀνθρώπων περιόψεσθε διακειμένους. τινας γὰρ ἂν ἡμῶν εὕροι τις δυστυχεστέρους, οἵτινες καὶ πόλεως καὶ χώρας καὶ χρημάτων ἐν μιᾷ στερηθέντες ἡμέρᾳ, πάντων τῶν [t] ἀναγκαίων ὁμοίως ἐνδεεῖς ὄντες ἀλῆται καὶ πτωχοὶ καθέσταμεν, ἀποροῦντες [u] ὅποι [x] τραπώμεθα καὶ
50 πάσας δυσχεραίνοντες τὰς οἰκήσεις· ἤν τε γὰρ δυστυχοῦντας καταλάβωμεν, ἀλγοῦμεν ἀναγκαζόμενοι πρὸς τοῖς οἰκείοις κακοῖς καὶ τῶν ἀλλοτρίων κοινωνεῖν· ἤν θ' d
ὡς [y] εὖ πράττοντας ἔλθωμεν, ἔτι χαλεπώτερον ἔχομεν, οὐ ταῖς ἐκείνων φθονοῦντες εὐπορίαις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς τῶν πέλας ἀγαθοῖς τὰς ἡμετέρας αὐτῶν συμφορὰς καθορῶντες, ἐφ' αἷς ἡμεῖς οὐδεμίαν ἡμέραν ἀδακρυτὶ διάγομεν, ἀλλὰ πενθοῦντες τὴν πατρίδα καὶ θρηνοῦντες τὴν μεταβολὴν τὴν γεγενημένην ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦ- e
51 μεν. τίνα γὰρ [z] ἡμᾶς οἴεσθε γνώμην ἔχειν ὁρῶντας [a] καὶ τοὺς γονέας αὐτῶν ἀναξίως γηροτροφουμένους καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν αἷς ἐποιησάμεθα παιδευομένους, ἀλλὰ πολλοὺς μὲν μικρῶν ἕνεκα συμβολαίων δουλεύοντας, ἄλλους δ' ἐπὶ θητείαν ἰόντας, τοὺς δ' ὅπως 306
ἕκαστοι δύνανται τὸ καθ' ἡμέραν ποριζομένους, ἀπρεπῶς καὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις καὶ ταῖς αὐτῶν ἡλικίαις καὶ
52 τοῖς φρονήμασι τοῖς ἡμετέροις. ὃ δὲ [b] πάντων ἄλγιστον, ὅταν τις ἴδῃ χωριζομένους ἀπ' ἀλλήλων μὴ μόνον πολίτας ἀπὸ

[s] πάντων G. vulg. ἁπάντων.

[t] ἀναγκαίων G. vulg. ἀναγκαιοτάτων.

[u] ὅποι G. vulg. ποῖ.

[x] τραπώμεθα καὶ G. vulg. τραπώμεθα. ἐκπεσόντες γὰρ ἐκ τῆς οἰκείας, ἀθυμοῦντες καὶ ἀλώμενοι τὴν Ἑλλάδα περίμεν.

[y] εὖ πράττοντας G. vulg. εὐπραγοῦντας.

[z] ἡμᾶς οἴεσθε G. vulg. οἴεσθε ἡμᾶς.

[a] καὶ τοὺς γονέας G. vulg. τοὺς γονέας ἡμῶν.

[b] πάντων ἄλγιστον G. vulg. πάντων ἐστὶν ἀλγεινότατον.

πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ἀπ' ἀνδρῶν καὶ [c] θυγατέρας ἀπὸ μητέρων, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν διαλυομένην, ὃ πολλοῖς τῶν ἡμετέρων πολιτῶν διὰ [d] τὴν ἀπορίαν συμβέβηκεν· ὁ γὰρ κοινὸς βίος ἀπολωλὼς ἰδίας [e] τὰς b
53 ἐλπίδας ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν πεποίηκεν. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐδὲ τὰς ἄλλας αἰσχύνας ἀγνοεῖν τὰς διὰ πενίαν καὶ φυγὴν γιγνομένας, ἃς ἡμεῖς τῇ μὲν διανοίᾳ χαλεπώτερον τῶν [f] ἄλλων φέρομεν, τῷ δὲ λόγῳ παραλείπομεν, αἰσχυνόμενοι λίαν ἀκριβῶς τὰς ἡμετέρας αὐτῶν ἀτυχίας ἐξετάζειν.
54 [g] Ὧν αὐτοὺς ὑμᾶς ἀξιοῦμεν ἐνθυμουμένους ἐπιμέλειάν τινα ποιήσασθαι περὶ ἡμῶν. καὶ γὰρ οὐδ' ἀλλότριοι c τυγχάνομεν ὑμῖν ὄντες, ἀλλὰ ταῖς μὲν εὐνοίαις ἅπαντες οἰκεῖοι, τῇ δὲ συγγενείᾳ τὸ πλῆθος ἡμῶν· διὰ γὰρ τὰς ἐπιγαμίας τὰς δοθείσας ἐκ πολιτίδων ὑμετέρων γεγόνα-
55 μεν· ὥστ' οὐχ οἷόν θ' ὑμῖν ἀμελῆσαι περὶ ὧν ἐληλύθαμεν δεησόμενοι. καὶ γὰρ ἂν [h] πάντων εἴη δεινότατον, εἰ πρότερον μὲν ἡμῖν μετέδοτε τῆς πατρίδος τῆς ὑμετέρας αὐτῶν, νῦν δὲ [i] μηδὲ τὴν ἡμετέραν ἀποδοῦναι δοξειεν ὑμῖν.
56 [k] Ἔπειτ' οὐδ' εἰκὸς ἕνα μὲν ἕκαστον ἐλεεῖσθαι τῶν παρὰ d τὸ δίκαιον δυστυχούντων, ὅλην δὲ πόλιν οὕτως ἀνόμως διεφθαρμένην μηδὲ κατὰ μικρὸν οἴκτου δυνηθῆναι τυχεῖν, ἄλλως τε καὶ [k] πρὸς ὑμᾶς καταφυγοῦσαν, οἷς οὐδὲ τὸ πρότερον αἰσχρῶς οὐδ' ἀκλεῶς ἀπέβη τοὺς ἱκέτας ἐλεή-
57 σασιν. ἐλθόντων γὰρ Ἀργείων ὡς τοὺς προγόνους ὑμῶν

[c] θυγατέρας G. vulg. τέκνα.
[d] τὴν ἀπορίαν G. vulg. τὰς ἀπορίας.
[e] τὰς ἐλπίδας G. vulg. om. articulum.
[f] ἄλλων φέρομεν G. vulg. ἄλλων κακῶν φέρομεν.
[g] αὐτοὺς ὑμᾶς G. vulg. ὑμᾶς αὐτούς.
[h] πάντων G. vulg. dπάντων.
[i] μηδὲ] οὐδὲ G.
[k] πρὸς ὑμᾶς καταφυγοῦσαν] παρ' ὑμᾶς καταφυγόντας G.

καὶ δεηθέντων ἀνελέσθαι τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας, πεισθέντες ὑπ' ἐκείνων καὶ Θηβαίους ἀναγκάσαντες βουλεύσασθαι νομιμώτερον οὐ μόνον αὐτοὶ κατ' e
ἐκείνους τοὺς [l] καιροὺς εὐδοκίμησαν, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει δόξαν ἀείμνηστον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον κατέλιπον, ἧς οὐκ ἄξιον προδότας γενέσθαι. καὶ γὰρ αἰσχρὸν φιλοτι- 307
μεῖσθαι μὲν [m] ἐπὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις, φαίνεσθαι
58 δ' ἐκείνοις τἀναντία περὶ τῶν ἱκετῶν πράττοντας. Καίτοι πολὺ περὶ μειζόνων καὶ δικαιοτέρων ἥκομεν [n] ποιησόμενοι τὰς δεήσεις· οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν [o] στρατεύσαντες ἱκέτευον ὑμᾶς, ἡμεῖς δὲ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν ἀπολωλεκότες, κἀκεῖνοι μὲν παρεκάλουν ἐπὶ τὴν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ τὴν τῶν λοιπῶν σωτηρίαν.
59 ἔστι δ' οὐκ ἴσον κακὸν οὐδ' ὅμοιον τοὺς τεθνεῶτας ταφῆς b
εἴργεσθαι καὶ τοὺς ζῶντας πατρίδος ἀποστερεῖσθαι καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἁπάντων, ἀλλὰ τὸ μὲν δεινότερον τοῖς κωλύουσιν ἢ τοῖς ἀτυχοῦσιν, τὸ δὲ [p] μηδεμίαν ἔχοντα καταφυγὴν ἀλλ' ἄπολιν γενόμενον καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν κακοπαθεῖν καὶ τοὺς αὑτοῦ περιορᾶν, μὴ δυνάμενον ἐπαρκεῖν, τί δεῖ λέγειν ὅσον τὰς ἄλλας συμφορὰς [q] ὑπερβέβληκεν;
60 Ὑπὲρ ὧν ἅπαντας ὑμᾶς ἱκετεύομεν ἀποδοῦναι τὴν c
χώραν ἡμῖν καὶ τὴν πόλιν, τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ὑπομιμνήσκοντες ὡς οἰκτρὸν τοὺς τηλικούτους ὁρᾶσθαι δυστυχοῦντας καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἀπορουμένους, τοὺς δὲ νεωτέρους ἀντιβολοῦντες καὶ δεόμενοι [r] βοηθῆσαι τοῖς ἡλικιώ-

[l] καιροὺς G. vulg. χρόνους.
[m] ἐπὶ] ἐν G.
[n] ποιησόμενοι τὰς δεήσεις G. vulg. τὰς δεήσεις ποιησόμενοι.
[o] στρατεύσαντες G. vulg. στρατεύοντες.
[p] μηδεμίαν] μίαν G.
[q] ὑπερβέβληκεν G. vulg. ὑπερβέβηκεν.
[r] βοηθῆσαι G. vulg. βοηθεῖν.

ταις καὶ μὴ περιιδεῖν ἔτι πλείω κακὰ τῶν εἰρημένων πα-
61 θόντας. ὀφείλετε δὲ [s] μόνοι τῶν Ἑλλήνων τοῦτον τὸν ἔρα-
νον, ἀναστάτοις ἡμῖν [t] γενομένοις ἐπαμῦναι. καὶ γὰρ τοὺς
ἡμετέρους προγόνους φασίν, ἐκλιπόντων τῶν ὑμετέρων πα- d
τέρων ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ ταύτην τὴν χώραν, μόνους
τῶν ἔξω Πελοποννήσου κοινωνοὺς ἐκείνοις τῶν κινδύνων
γενομένους συνανασῶσαι τὴν πόλιν αὐτοῖς· ὥστε δικαίως
ἂν τὴν αὐτὴν εὐεργεσίαν ἀπολάβοιμεν, ἥν περ αὐτοὶ τυγ-
62 χάνομεν εἰς ὑμᾶς ὑπάρξαντες. Εἰ δ' οὖν καὶ μηδὲν
ὑμῖν τῶν σωμάτων τῶν ἡμετέρων δέδοκται φροντίζειν, e
ἀλλὰ τήν γε χώραν οὐ πρὸς ὑμῶν ἐστὶν [u] ἀνέχεσθαι πε-
πορθημένην, ἐν ᾗ μέγιστα σημεῖα τῆς ἀρετῆς τῆς ὑμετέ-
ρας καὶ τῶν ἄλλων τῶν συναγωνισαμένων [x] καταλείπε-
ται· τὰ μὲν γὰρ [y] ἄλλα τρόπαια πόλει πρὸς πόλιν γέ-
γονεν, ἐκεῖνα δ' ὑπὲρ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς ὅλην
63 τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας δύναμιν ἕστηκεν. ἃ Θηβαῖοι μὲν εἰκό- 308
τως ἀφανίζουσι (τὰ γὰρ μνημεῖα τῶν τότε γενομένων
αἰσχύνη τούτοις ἐστίν), ὑμῖν δὲ προσήκει διασώζειν· ἐξ
ἐκείνων γὰρ τῶν ἔργων ἡγεμόνες κατέστητε τῶν Ἑλλήνων.
64 ἄξιον δὲ καὶ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων μνησθῆναι τῶν ἐκεῖ-
νον τὸν τόπον κατεχόντων, καὶ μὴ περιορᾶν τὰς τιμὰς
αὐτῶν καταλυομένας, οἷς ὑμεῖς καλλιερησάμενοι τοιοῦ-
τον ὑπέστητε κίνδυνον, ὃς καὶ τούτους καὶ τοὺς ἄλλους
65 ἅπαντας Ἕλληνας ἠλευθέρωσεν. χρὴ δὲ καὶ τῶν προγό- b
νων ποιήσασθαί τινα πρόνοιαν, καὶ μὴ παραμελῆσαι μη-
δὲ τῆς περὶ ἐκείνους εὐσεβείας, [z] οἳ πῶς ἂν διατεθεῖεν, εἴ
τις ἄρα τοῖς ἐκεῖ φρόνησίς ἐστι περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομέ-

[s] μόνοι G. vulg. μόνοις.
[t] γενομένοις G. vulg. γεγενημένοις.
[u] ἀνέχεσθαι G. vulg. ἀνασχέσθαι.
[x] καταλείπεται G. vulg. κατα-
λέλειπται.
[y] ἄλλα] om. G.
[z] οἳ πῶς G. vulg. ἐνθυμουμένοις ὅπως.

νων, εἰ κυρίων [a] ὑμῶν ὄντων αἴσθοιντο τοὺς μὲν δουλεύειν τοῖς βαρβάροις ἀξιώσαντας δεσπότας τῶν [b] ἄλλων καθισταμένους, ἡμᾶς δὲ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας συναγωνισαμένους μόνους τῶν Ἑλλήνων ἀναστάτους γεγενημένους,
66 καὶ τοὺς μὲν τῶν [c] συγκινδυνευσάντων τάφους μὴ τυγχά- c
νοντας τῶν νομιζομένων σπάνει τῶν ἐποισόντων, Θηβαίους δὲ τοὺς τἀναντία παραταξαμένους κρατοῦντας τῆς χώρας
67 ἐκείνης; ἐνθυμεῖσθε δ' [d] ὅτι Λακεδαιμονίων μεγίστην ἐποιεῖσθε κατηγορίαν, ὅτι Θηβαίοις χαριζόμενοι, τοῖς τῶν Ἑλλήνων προδόταις, [e] ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας διέφθειραν. μὴ τοίνυν ἐάσητε [f] ταύτας τὰς βλασφημίας περὶ τὴν ὑμετέραν γενέσθαι πόλιν, μηδὲ τὴν ὕβριν τὴν τούτων ἀντὶ τῆς d
παρούσης ἕλησθε δόξης.

68 Πολλῶν δ' [g] ἐνόντων εἰπεῖν ἐξ ὧν ἄν τις ὑμᾶς [h] ἐπαγάγοιτο μᾶλλον φροντίσαι τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, οὐ [i] δύναμαι πάντα περιλαβεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς [k] ὑμᾶς χρὴ καὶ τὰ παραλελειμμένα συνιδόντας καὶ μνησθέντας μάλιστα μὲν τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, ἔπειτα δὲ καὶ τῆς ἡμετέρας εὐνοίας καὶ τῆς τούτων ἔχθρας, ψηφίσασθαι [l] τὰ δίκαια περὶ ἡμῶν.

[a] ὑμῶν ὄντων G. vulg. ὄντων ὑμῶν.
[b] ἄλλων καθισταμένους G. vulg. ἄλλων Ἑλλήνων καθισταμένους.
[c] συγκινδυνευσάντων—ἐποισόντων—παραταξαμένους G. vulg. κινδυνευσάντων—ποιησόντων—διαπραξαμένους.
[d] ὅτι Λακεδαιμονίων G. vulg. ὅτι καὶ Λακεδαιμονίων.
[e] ἡμᾶς G. vulg. ὑμᾶς.
[f] ταύτας τὰς βλασφημίας G. vulg. ταύτην τὴν βλασφημίαν.
[g] ἐνόντων] ὄντων G.
[h] ἐπαγάγοιτο] ἐπαγάγοι pr. G.
[i] δύναμαι πάντα G. vulg. δύναμαι βραχεῖ λόγῳ πάντα.
[k] ὑμᾶς] om. G.
[l] τὰ δίκαια περὶ ἡμῶν] τι περὶ ἡμῶν δίκαιον G.

ΙΕ.

[m] ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ.

Ει μὲν ὅμοιος ἦν ὁ λόγος ὁ μέλλων ἀναγνωσθήσεσθαι 310
τοῖς ἢ πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἢ πρὸς τὰς ἐπιδείξεις γιγνομέ-
νοις, οὐδὲν ἂν [n] οἶμαι προδιαλεχθῆναι περὶ αὐτοῦ· νῦν δὲ
διὰ τὴν καινότητα καὶ τὴν διαφορὰν ἀναγκαῖόν ἐστι
[o] προειπεῖν τὰς αἰτίας, δι' ἃς οὕτως ἀνόμοιον αὐτὸν ὄντα
τοῖς ἄλλοις γράφειν προειλόμην· μὴ γὰρ τούτων δηλω-
2 θεισῶν πολλοῖς ἂν ἴσως ἄτοπος εἶναι δόξειεν. ἐγὼ γὰρ b
εἰδὼς ἐνίους τῶν σοφιστῶν βλασφημοῦντας περὶ τῆς ἐμῆς
διατριβῆς, καὶ λέγοντας ὡς ἔστι περὶ δικογραφίαν, καὶ
παραπλήσιον ποιοῦντας ὥσπερ ἂν εἴ τις Φειδίαν τὸν τὸ
τῆς Ἀθηνᾶς ἔδος ἐργασάμενον τολμῴη καλεῖν κοροπλά-
θον, ἢ Ζεῦξιν καὶ Παῤῥάσιον τὴν αὐτὴν ἔχειν φαίη τέχνην
τοῖς τὰ πινάκια γράφουσιν, ὅμως οὐδὲ πώποτε τὴν μι-
3 κρολογίαν ταύτην ἠμυνάμην αὐτῶν, ἡγούμενος τὰς μὲν c
ἐκείνων φλυαρίας οὐδεμίαν δύναμιν ἔχειν, αὐτὸς δὲ πᾶσι
τοῦτο πεποιηκέναι φανερόν, ὅτι προήρημαι καὶ λέγειν καὶ
γράφειν οὐ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, ἀλλ' ὑπὲρ τηλι-
κούτων τὸ μέγεθος καὶ τοιούτων πραγμάτων, ὑπὲρ ὧν
οὐδεὶς ἂν ἄλλος ἐπιχειρήσειε, πλὴν τῶν ἐμοὶ πεπλησια-
4 κότων ἢ τῶν τούτους μιμεῖσθαι βουλομένων. μέχρι μὲν d
οὖν πόῤῥω τῆς ἡλικίας ᾠόμην καὶ διὰ τὴν προαίρεσιν ταύ-
την καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀπραγμοσύνην ἐπιεικῶς ἔχειν πρὸς

[m] ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ G. vulg. (i. e. in editione Mustoxydæ) περὶ τῆς ἀντιδόσεως.

[n] οἶμαι G. ἔδει vulg. et correctus D.

[o] προειπεῖν] προσειπεῖν pr. G.D.

ἅπαντας τοὺς ἰδιώτας· ἤδη δ' ὑπογυίου μοι τῆς τοῦ βίου
τελευτῆς οὔσης, ἀντιδόσεως γενομένης περὶ τριηραρχίας
5 καὶ περὶ ταύτης ἀγῶνος ἔγνων καὶ τούτων τινὰς οὐχ οὕτω 311
πρός με διακειμένους ὥσπερ ἤλπιζον, ἀλλὰ τοὺς μὲν
πολὺ διεψευσμένους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ ῥέπον-
τας ἐπὶ τὸ πείθεσθαι τοῖς ἀνεπιτηδείοις [p]τι λέγουσι, τοὺς
δὲ σαφῶς μὲν εἰδότας περὶ [q]ἃ τυγχάνω διατρίβων, φθο-
νοῦντας δὲ καὶ ταὐτὸν πεπονθότας τοῖς σοφισταῖς καὶ
6 χαίροντας ἐπὶ τοῖς ψευδῆ περὶ μοῦ δόξαν ἔχουσιν. ἐδή- b
λωσαν δ' οὕτω διακείμενοι· τοῦ γὰρ ἀντιδίκου περὶ μὲν
ὧν ἡ κρίσις ἦν οὐδὲν λέγοντος δίκαιον, διαβάλλοντος δὲ
τὴν τῶν λόγων τῶν ἐμῶν δύναμιν, καὶ καταλαζονευομένου
περί τε τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν,
ἐγνωσαν ἐμὴν εἶναι τὴν λειτουργίαν. τὴν μὲν οὖν δαπάνην
οὕτως ἠνέγκαμεν, ὥσπερ προσήκει τοὺς μήτε λίαν ὑπὸ
τῶν τοιούτων ἐκταραττομένους μήτε παντάπασιν ἀσώτως
7 μηδ' ὀλιγώρως πρὸς χρήματα διακειμένους· ἠσθημένος c
δ' ὥσπερ εἶπον πλείους ὄντας ὧν ᾠόμην τοὺς οὐκ ὀρθῶς
περὶ μοῦ γιγνώσκοντας, ἐνεθυμούμην πῶς ἂν δηλώσαιμι
καὶ τούτοις καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις καὶ τὸν τρόπον ὃν
ἔχω καὶ τὸν βίον ὃν ζῶ καὶ τὴν παιδείαν περὶ ἣν διατρί-
βω, καὶ μὴ περιίδοιμι περὶ τῶν τοιούτων ἄκριτον ἐμαυτὸν
ὄντα, μηδ' ἐπὶ τοῖς βλασφημεῖν εἰθισμένοις ὥσπερ νῦν
8 γενόμενον. σκοπούμενος οὖν εὕρισκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως d
τοῦτο [r]διαπραξάμενος, πλὴν εἰ γραφείη λόγος ὥσπερ
εἰκὼν τῆς ἐμῆς διανοίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν [s]ἐμοὶ
βεβιωμένων· διὰ τούτου γὰρ ἤλπιζον καὶ τὰ περὶ
ἐμὲ μάλιστα γνωσθήσεσθαι, καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον μνη-
μεῖόν μου καταλειφθήσεσθαι πολὺ κάλλιον τῶν χαλκῶν

[p] τι] om. G.
[q] ἃ] om. G.
[r] διαπραξάμενος] διαπραξόμενος G.
[s] ἐμοὶ] om. G.

9 ἀναθημάτων. εἰ μὲν οὖν ἐπαινεῖν ἐμαυτὸν [t]ἐπιχειροίην,
ἐώρων οὔτε [u]περιλαβεῖν ἅπαντα περὶ ὧν διελθεῖν προ-
ρούμην οἷός τε γενησόμενος, οὔτ' ἐπιχαρίτως οὐδ' ἀνεπι- c
φθόνως εἰπεῖν περὶ αὐτῶν δυνησόμενος· εἰ δ' ὑποθείμην
ἀγῶνα μὲν καὶ κίνδυνόν τινα περὶ ἐμὲ γιγνόμενον, συκο-
φάντην δ' ὄντα τὸν γεγραμμένον καὶ τὸν πράγματά μοι
παρέχοντα, κἀκεῖνον μὲν ταῖς διαβολαῖς χρώμενον ταῖς
ἐπὶ τῆς ἀντιδόσεως ῥηθείσαις, ἐμαυτὸν δ' ἐν ἀπολογίας
σχήματι τοὺς λόγους ποιούμενον, οὕτως ἂν ἐκγενέσθαί 312
μοι μάλιστα διαλεχθῆναι περὶ ἁπάντων ὧν τυγχάνω
10 βουλόμενος. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἔγραφον τὸν λόγον τοῦ-
τον, οὐκ ἀκμάζων, ἀλλ' ἔτη γεγονὼς δύο καὶ ὀγδοήκοντα.
διόπερ χρὴ συγγνώμην ἔχειν, ἣν μαλακώτερος ὢν [x]φαί-
νηται τῶν παρ' ἐμοῦ πρότερον ἐκδεδομένων. καὶ γὰρ οὐδὲ
ῥᾴδιος ἦν οὐδ' ἁπλοῦς, ἀλλὰ πολλὴν ἔχων πραγμα-
11 τείαν. ἔστι γὰρ τῶν γεγραμμένων ἔνια μὲν ἐν δικαστηρίῳ
πρέποντα ῥηθῆναι, τὰ δὲ πρὸς μὲν τοὺς τοιούτους ἀγῶνας b
οὐχ ἁρμόττοντα, περὶ δὲ φιλοσοφίας πεπαῤῥησιασμένα
καὶ δεδηλωκότα τὴν δύναμιν αὐτῆς· ἔστι δέ τι καὶ τοι-
οῦτον ὃ τῶν νεωτέρων τοῖς ἐπὶ τὰ μαθήματα καὶ τὴν
παιδείαν ὁρμῶσιν ἀκούσασιν ἂν συνενέγκοι, πολλὰ δὲ
καὶ τῶν ὑπ' ἐμοῦ πάλαι γεγραμμένων ἐγκαταμεμιγ-
μένα τοῖς νῦν λεγομένοις οὐχ ἁλόγως οὐδ' ἀκαίρως, ἀλλὰ
12 προσηκόντως τοῖς ὑποκειμένοις. τοσοῦτον οὖν μῆκος λόγου c
συνιδεῖν, καὶ τοσαύτας ἰδέας καὶ τοσοῦτον ἀλλήλων ἀφε-
στώσας συναρμόσαι καὶ συναγαγεῖν, καὶ τὰς ἐπιφερο-
μένας οἰκειῶσαι ταῖς προειρημέναις, καὶ πάσας ποιῆσαι
σφίσιν αὐταῖς ὁμολογουμένας, οὐ πάνυ μικρὸν ἦν ἔργον.
ὅμως δ' οὐκ ἀπέστην, καίπερ τηλικοῦτος ὤν, πρὶν αὐτὸν

[t] ἐπιχειροίην G.D. vulg. ἐγχει-
ρoίην.

[u] περιλαβεῖν] περιβαλεῖν G.

[x] φαίνηται] Libri φανῆται.

ἀπετέλεσα μετὰ πολλῆς μὲν ἀληθείας εἰρημένον, τὰ δ'
13 ἄλλα τοιοῦτον οἷος ἂν εἶναι δόξῃ τοῖς ἀκροωμένοις. χρὴ
γ δὲ τοὺς διεξιόντας αὐτὸν πρῶτον μὲν ὡς ὄντος μικτοῦ d
τοῦ λόγου καὶ πρὸς ἁπάσας τὰς ὑποθέσεις ταύτας γε-
γραμμένου ποιεῖσθαι τὴν ἀκρόασιν, ἔπειτα προσέχειν τὸν
νοῦν ἔτι μᾶλλον τοῖς λέγεσθαι μέλλουσιν ἢ τοῖς ἤδη προ-
ειρημένοις, πρὸς δὲ τούτοις μὴ ζητεῖν εὐθὺς ἐπελθόντας
ὅλον αὐτὸν διελθεῖν, ἀλλὰ τοσοῦτον μέρος ὅσον μὴ λυπή-
σει τοὺς παρόντας. ἐὰν γὰρ ἐμμείνητε τούτοις, μᾶλλον
δυνήσεσθε κατιδεῖν εἴ τι τυγχάνομεν λέγοντες ἄξιον ἡμῶν
14 αὐτῶν. Ἃ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἦν προειπεῖν, ταῦτ' ἐστίν· e
ἤδη δ' ἀναγιγνώσκετε τὴν ἀπολογίαν τὴν προσποιουμένην
μὲν περὶ κρίσεως γεγράφθαι, βουλομένην δὲ περὶ ἐμοῦ
δηλῶσαι τὴν ἀλήθειαν, καὶ τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας εἰδέναι
ποιῆσαι, τοὺς δὲ φθονοῦντας ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τῆς νόσου
ταύτης λυπεῖσθαι· μείζω γὰρ δίκην οὐκ ἂν δυναίμην λα- 313
βεῖν παρ' αὐτῶν.

15 Πάντων ἡγοῦμαι πονηροτάτους εἶναι καὶ μεγίστης
ζημίας ἀξίους, οἵτινες οἷς αὐτοὶ τυγχάνουσιν ὄντες ἔνοχοι,
ταῦτα τῶν ἄλλων τολμῶσι κατηγορεῖν, ὅπερ Λυσίμαχος
πεποίηκεν. οὗτος γὰρ αὐτὸς συγγεγραμμένα λέγων περὶ
τῶν ἐμῶν συγγραμμάτων πλείω πεποίηται λόγον ἢ περὶ
τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὅμοιον ἐργαζόμενος ὥσπερ ἂν εἴ τις
ἱεροσυλίας ἕτερον διώκων αὐτὸς τὰ τῶν θεῶν ἐν τοῖν χεροῖν b
16 ἔχων φανείη. πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην οὕτως αὐτὸν
νομίζειν εἶναί με δεινόν, ὥσπερ ἐν ὑμῖν εἴρηκεν· οὐ γὰρ ἄν
ποτέ μοι πράγματα ποιεῖν ἐπεχείρησε. νῦν δὲ λέγει μὲν
ὡς ἐγὼ τοὺς ἥττους λόγους κρείττους δύναμαι ποιεῖν,
τοσοῦτον δέ μου καταπεφρόνηκεν, ὥστε αὐτὸς ψευδόμενος

γ δὲ τοὺς] δὲ καὶ τοὺς correctus D.

17 ἐμοῦ τἀληθῆ λέγοντος ἐλπίζει ῥᾳδίως ἐπικρατήσειν. οὕτω
δέ μοι δυσκόλως ἅπαντα συμβέβηκεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἄλλοι c
τοῖς λόγοις διαλύονται τὰς διαβολάς, ἐμοῦ δὲ Λυσίμα-
χος αὐτοὺς τοὺς λόγους μάλιστα διαβέβληκεν, ἵν' ἣν
μὲν ἱκανῶς δόξω λέγειν, ἔνοχος ὢν φανῶ τοῖς ὑπὸ τούτου
περὶ τῆς δεινότητος τῆς ἐμῆς προειρημένοις, ἢν δ' ἐνδεέ-
στερον τύχω διαλεχθεὶς ὧν οὗτος ὑμᾶς προσδοκᾶν πεποί-
18 ηκε, τὰς πράξεις [z] ἡγῆσθέ μου χείρους εἶναι. δέομαι οὖν
ὑμῶν μήτε πιστεύειν πω μήτ' ἀπιστεῖν τοῖς εἰρημένοις, d
πρὶν ἂν διὰ τέλους ἀκούσητε καὶ τὰ παρ' ἡμῶν, ἐνθυμου-
μένους ὅτι οὐδὲν ἂν ἔδει δίδοσθαι τοῖς φεύγουσιν ἀπολο-
γίαν, εἴπερ οἷόν τ' ἦν ἐκ τῶν τοῦ διώκοντος λόγων ἐψη-
φίσθαι τὰ δίκαια. νῦν δ' εἰ μὲν εὖ τυγχάνει κατηγορη-
κὼς ἢ κακῶς, οὐδεὶς ἂν τῶν παρόντων ἀγνοήσειεν· εἰ δ'
ἀληθέσι κέχρηται τοῖς λόγοις, οὐκέτι τοῦτο τοῖς κρίνουσι
γνῶναι ῥᾴδιον ἐξ ὧν ὁ πρότερος εἴρηκεν, ἀλλ' ἀγαπητὸν
ἦν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν λόγων ἐκλαβεῖν δυνηθῶσι τὸ δίκαιον. e
19 οὐ θαυμάζω δὲ τῶν πλειω χρόνον διατριβόντων ἐπὶ ταῖς
τῶν ἐξαπατώντων κατηγοριαις ἢ ταῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπο-
λογίαις, οὐδὲ τῶν λεγόντων ὡς ἔστι μέγιστον κακὸν δια-
βολή· τί γὰρ ἂν γένοιτο ταύτης κακουργότερον, ἢ ποιεῖ 314
τοὺς μὲν ψευδομένους εὐδοκιμεῖν, τοὺς δὲ μηδὲν ἡμαρτη-
κότας δοκεῖν ἀδικεῖν, τοὺς δὲ δικάζοντας ἐπιορκεῖν, ὅλως
δὲ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀφανιζειν, ψευδῆ δὲ δόξαν παρα-
στήσασα τοῖς ἀκούουσιν ὃν ἂν τύχῃ τῶν πολιτῶν ἀδίκως
20 ἀπόλλυσιν. ἃ φυλακτέον ἐστίν, ὅπως μηδὲν ὑμῖν συμ-
βήσεται τοιοῦτον, μηδ' ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν [a] ἐπιτιμήσαιτε
τούτοις αὐτοὶ φανήσεσθε περιπίπτοντες. οἶμαι δ' ὑμᾶς
οὐκ ἀγνοεῖν ὅτι τῇ πόλει πολλάκις οὕτως ἤδη μετεμέλησε b

[z] ἡγῆσθε] ἡγεῖσθε G. ἡγεῖσθαι D.
[a] ἐπιτιμήσαιτε] ἐπιτιμήσητε D.

cum vulg. G. extremas syllabas correctas habet.

τῶν κρίσεων τῶν μετ' ὀργῆς καὶ [b]μὴ μετ' ἐλέγχου γενομένων, ὥστ' οὐ πολὺν χρόνον διαλιποῦσα παρα μὲν τῶν ἐξαπατησάντων δίκην λαβεῖν ἐπεθύμησε, τοὺς δε διαβληθέντας ἡδέως ἂν εἶδεν ἄμεινον ἢ πρότερον πράττοντας.

21 ὧν χρὴ μεμνημένους μὴ προπετῶς πιστεύειν τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις, μηδὲ μετὰ θορύβου καὶ χαλεπότητος ἀκροᾶσθαι τῶν ἀπολογουμένων. καὶ γὰρ αἰσχρὸν ἐπὶ μὲν [c]τῶν ἄλλων πραγμάτων ἐλεημονεστάτους ὁμολογεῖσθαι c καὶ πραοτάτους ἁπάντων εἶναι τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγῶσι τοῖς ἐνθάδε γιγνομένοις τἀναντία τῇ δόξῃ

22 ταύτῃ φαίνεσθαι πράττοντας· καὶ παρ' ἑτέροις μὲν ἐπειδὰν περὶ ψυχῆς ἀνθρώπου δικάζωσι, μέρος τι τῶν ψήφων ὑποβάλλεσθαι τοῖς φεύγουσι, παρ' ὑμῖν δὲ μηδὲ τῶν ἴσων τυγχάνειν τοὺς κινδυνεύοντας τοῖς συκοφαντοῦσιν, ἀλλ' ὀμνύναι μὲν καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν ἢ μὴν ὁμοίως ἀκροάσεσθαι τῶν κατηγορούντων καὶ τῶν ἀπολογουμένων, d

23 τοσοῦτον δὲ τὸ μεταξὺ ποιεῖν, ὥστε τῶν μὲν αἰτιωμένων ὅ τι ἂν λέγωσιν ἀποδέχεσθαι, τῶν δὲ [d]τούτους ἐξελέγχειν πειρωμένων ἐνίοτε μηδὲ τὴν φωνὴν ἀκούοντας ἀνέχεσθαι, καὶ νομίζειν μὲν ἀοικήτους εἶναι ταύτας τῶν πόλεων ἐν αἷς ἄκριτοί τινες ἀπόλλυνται τῶν πολιτῶν, ἀγνοεῖν δ' ὅτι e τοῦτο ποιοῦσιν οἱ μὴ κοινὴν τὴν εὔνοιαν τοῖς ἀγωνιζομένοις

24 παρέχοντες. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅταν τις αὐτὸς μὲν κινδυνεύων κατηγορῇ τῶν διαβαλλόντων, ἑτέρῳ δὲ δικάζων μὴ τὴν αὐτὴν ἔχῃ γνώμην περὶ αὐτῶν. καίτοι χρὴ τοὺς νοῦν ἔχοντας τοιούτους εἶναι κριτὰς τοῖς ἄλλοις, οἵων περ ἂν αὐτοὶ τυγχάνειν ἀξιώσαιεν, λογιζομένους ὅτι διὰ τοὺς 315 συκοφαντεῖν τολμῶντας ἄδηλον ὅστις εἰς κίνδυνον καταστὰς ἀναγκασθήσεται λέγειν ἅπερ ἐγὼ νῦν πρὸς τοὺς

[b] μὴ] om. G. et pr. D.
[c] τῶν ante ἄλλων om. pr. G.
[d] τούτους] om. pr. G.

25 μέλλοντας περὶ [e]ἐμαυτοῦ τὴν ψῆφον διοίσειν. οὐ γὰρ δὴ
τῷ γε κοσμίως ζῆν ἄξιον πιστεύειν ὡς ἀδεῶς ἐξέσται τὴν
πόλιν οἰκεῖν· οἱ γὰρ προῃρημένοι τῶν μὲν ἰδίων ἀμελεῖν
τοῖς δ' ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν οὐ τῶν μὲν σωφρόνως
πολιτευομένων ἀπέχονται, τοὺς δὲ κακόν τι δρῶντας εἰς
ὑμᾶς εἰσάγουσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἐπιδειξά- b
μενοι τὰς αὐτῶν δυνάμεις παρὰ τῶν φανερῶς ἐξημαρτη-
26 κότων πλέον λαμβάνουσιν ἀργύριον. ἅπερ Λυσίμαχος
διανοηθεὶς εἰς τουτονὶ τὸν κίνδυνόν με κατέστησεν, ἡγού-
μενος τὸν ἀγῶνα τὸν πρὸς ἐμὲ παρ' ἑτέρων αὐτῷ χρημα-
τισμὸν ποιήσειν, καὶ προσδοκῶν, ἢν ἐμοῦ περιγένηται τοῖς
λόγοις, ὃν φησι διδάσκαλον εἶναι τῶν ἄλλων, ἀνυπόστα-
27 τον τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἅπασιν εἶναι δόξειν. ἐλπίζει δὲ
ῥᾳδίως τοῦτο ποιήσειν· ὁρᾷ γὰρ ὑμᾶς μὲν λίαν ταχέως c
ἀποδεχομένους τὰς αἰτίας καὶ τὰς [f]διαβολάς, ἐμὲ δ'
ὑπὲρ αὐτῶν οὐ δυνησόμενον ἀξίως τῆς δόξης ἀπολογήσα-
σθαι καὶ διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τοιούτων
28 ἀγώνων. οὕτω γὰρ βεβίωκα τὸν παρελθόντα χρόνον, ὥστε
μηδένα μοι πώποτε μήτ' ἐν ὀλιγαρχίᾳ μήτ' ἐν δημοκρα-
τίᾳ μήθ' ὕβριν μήτ' ἀδικίαν ἐγκαλέσαι, μηδ' [g]εἶναι μήτε
διαιτητὴν μήτε δικαστὴν ὅστις περὶ τῶν ἐμοὶ πεπραγμέ- d
νων φανήσεται [h]κριτὴς γεγενημένος· ἠπιστάμην γὰρ αὐ-
τὸς μὲν εἰς τοὺς ἄλλους μηδὲν ἐξαμαρτάνειν, ἀδικούμενος
δὲ μὴ μετὰ δικαστηρίου ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας, ἀλλ' ἐν
τοῖς φίλοις τοῖς ἐκείνων διαλύεσθαι περὶ τῶν ἀμφισβη-
29 τουμένων. ὧν οὐδέν μοι πλέον γέγονεν, ἀλλ' [i]ἀνεγκλητεὶ
μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡλικίας βεβιωκὼς εἰς τὸν αὐτὸν κα-
θέστηκα κίνδυνον, εἰς ὅνπερ ἂν εἰ πάντας ἐτύγχανον ἠδι-

[e] ἐμαυτοῦ] αὐτοῦ G.
[f] διαβολάς] μεταβολάς G.
[g] εἶναι μήτε G. vulg. εἶναί μου.
[h] κριτὴς] om. G. et pr. D.
[i] ἀνεγκλητεὶ G.D. vulg. ἀνεγκλητά.

κηκώς. οὐ μὴν παντάπασιν ἀθυμῶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν e
30 τιμήματος, ἀλλ' ἐάν περ ἐθελήσητε μετ' εὐνοίας ἀκροά-
σασθαι, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τοὺς μὲν διεψευσμένους 316
τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πεπεισμένους ὑπὸ τῶν βου-
λομένων βλασφημεῖν ταχέως μεταπεισθήσεσθαι περὶ αὐ-
τῶν, τοὺς δὲ τοιοῦτον εἶναί με νομίζοντας οἷός περ εἰμί,
31 βεβαιότερον ἔτι ταύτην ἕξειν τὴν διάνοιαν. Ἵνα δὲ μὴ
λίαν ἐνοχλῶ πολλὰ πρὸ τοῦ πράγματος λέγων, ἀφέμε-
νος τούτων, περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι
διδάσκειν ὑμᾶς. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν γραφήν. b

ΓΡΑΦΗ.

32 Ἐκ μὲν τοίνυν τῆς γραφῆς πειρᾶταί με διαβάλλειν ὁ
κατήγορος ὡς διαφθείρω τοὺς νεωτέρους λέγειν διδάσκων
καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς ἀγῶσι πλεονεκτεῖν, ἐκ δὲ
τῶν ἄλλων λόγων ποιεῖ με τηλικοῦτον, ὅσος οὐδεὶς πώ-
ποτε γέγονεν οὔτε τῶν περὶ τὰ δικαστήρια καλινδουμένων
οὔτε τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριψάντων· οὐ γὰρ μό- c
νον ἰδιώτας φησί μου γεγενῆσθαι μαθητάς, ἀλλὰ καὶ
ῥήτορας καὶ στρατηγοὺς καὶ βασιλέας καὶ τυράννους, καὶ
χρήματα [k]παρ' αὐτῶν παμπληθῆ τὰ μὲν εἰληφέναι τὰ
33 δ' ἔτι καὶ νῦν λαμβάνειν. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον πεποίηται
τὴν κατηγορίαν, ἡγούμενος ἐκ μὲν ὧν καταλαζονεύεται
περὶ μοῦ καὶ τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μα-
θητῶν φθόνον ἅπασι τοῖς ἀκούουσιν ἐμποιήσειν, ἐκ δὲ
τῆς περὶ τὰ δικαστήρια πραγματείας εἰς ὀργὴν καὶ μῖσος d
ὑμᾶς καταστήσειν· ἅπερ ὅταν πάθωσιν οἱ κρίνοντες, χα-
34 λεπώτατοι τοῖς ἀγωνιζομένοις εἰσίν. ὡς οὖν τὰ μὲν μείζω
τοῦ προσήκοντος εἴρηκε, τὰ δ' ὅλως ψεύδεται, ῥᾳδίως
οἶμαι φανερὸν [l]ποιήσειν. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς τοῖς μὲν λόγοις

[k] παρ' αὐτῶν] καὶ pr. D. [l] ποιήσειν] ποιήσειν ὑμῖν vulg. cum rec. D.

οἷς πρότερον ἀκηκόατε περὶ ἐμοῦ τῶν βλασφημεῖν καὶ
διαβάλλειν βουλομένων, μὴ προσέχειν τὸν νοῦν, μηδὲ πι-
στεύειν τοῖς μήτε μετ' ἐλέγχου μήτε μετὰ κρίσεως εἰρη- e
μένοις, μηδὲ ταῖς δόξαις χρῆσθαι ταῖς ἀδίκως ὑπ' ἐκεί-
35 νων ὑμῖν ἐγγεγενημέναις, ἀλλ' ὁποῖός τις ἂν ἐκ τῆς κα-
τηγορίας τῆς νῦν καὶ τῆς ἀπολογίας φαίνωμαι, τοιοῦτον
εἶναί με νομίζειν· οὕτω γὰρ γιγνώσκοντες αὐτοί τε δόξετε
καλῶς κρίνειν καὶ νομίμως, ἐγώ τε τεύξομαι πάντων τῶν 317
36 δικαίων. ὅτι μὲν οὖν οὐδεὶς οὔθ' ὑπὸ τῆς δεινότητος τῆς
ἐμῆς οὔθ' ὑπὸ τῶν συγγραμμάτων βέβλαπται τῶν πο-
λιτῶν, τὸν ἐνεστῶτα κίνδυνον ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τε-
κμήριον. εἰ γάρ τις ἦν ἠδικημένος, εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρό-
νον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐκ ἂν ἠμέλησε τοῦ καιροῦ τοῦ παρόν-
τος, ἀλλ' ἦλθεν ἂν ἤτοι κατηγορήσων ἢ [m] καταμαρτυρή-
σων. ὅπου γὰρ ὁ μηδ' ἀκηκοὼς μηδὲν πώποτε φλαῦρον b
εἰς ἀγῶνά με τηλικουτονὶ κατέστησεν, ἦπου σφόδρ' ἂν οἱ
κακῶς πεπονθότες ἐπειρῶντ' ἂν δίκην παρ' ἐμοῦ λαμ-
37 βάνειν. οὐ γὰρ δὴ [n] τοῦτό γ' ἐστὶν οὔτ' εἰκὸς οὔτε δυνατόν,
ἐμὲ μὲν περὶ πολλοὺς ἡμαρτηκέναι, τοὺς δὲ ταῖς συμφο-
ραῖς δι' ἐμὲ περιπεπτωκότας ἡσυχίαν ἔχειν καὶ μὴ τολ-
μᾶν ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πραοτέρους ἐν τοῖς ἐμοῖς εἶναι κιν-
δύνοις τῶν μηδὲν ἠδικημένων, ἐξὸν αὐτοῖς δηλώσασιν ἃ c
πεπόνθασι τὴν μεγίστην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν τιμωρίαν.
38 ἀλλὰ γὰρ οὔτε πρότερον οὔτε νῦν οὐδείς μοι φανήσεται
τοιοῦτον οὐδὲν ἐγκαλέσας. ὥστ' εἰ συγχωρήσαιμι τῷ κατ-
ηγόρῳ καὶ προσομολογήσαιμι πάντων ἀνθρώπων εἶναι
δεινότατος, καὶ συγγραφεὺς τῶν λόγων τῶν λυπούντων
ὑμᾶς τοιοῦτος οἷος οὐδεὶς ἄλλος γέγονε, πολὺ [o] ἂν δι-

[m] καταμαρτυρήσων G. vulg. καταψευδομαρτυρήσων.

[n] τοῦτό γ' ἐστὶν G.D. vulg. τοῦτό ἐστιν.

[o] ἂν δικαιότερον G. vulg. μᾶλλον δικαιότερον.

39 καιότερον ἐπιεικὴς εἶναι δοκοίην ἢ ζημιωθείην. τοῦ μὲν
γὰρ γενέσθαι προέχοντα τῶν ἄλλων ἢ περὶ τοὺς λόγους ἢ d
περὶ τὰς πράξεις εἰκότως ἄν τις τὴν τύχην αἰτιάσαιτο,
τοῦ δὲ καλῶς καὶ μετρίως κεχρῆσθαι τῇ φύσει δικαίως
ἂν ἅπαντες τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν ἐπαινέσειαν. οὐ μὴν οὐδ'
εἰ ταῦτ' ἔχων περὶ ἐμαυτοῦ λέγειν, οὐδ' οὕτω φανήσομαι
40 περὶ τοὺς λόγους τοὺς τοιούτους γεγενημένος. γνώσεσθε
δ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν ἐμῶν, ἐξ ὧνπερ οἷόν τ' ἐστὶν
εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν πολὺ μᾶλλον ἢ παρὰ τῶν διαβαλ- e
λόντων. οἶμαι γὰρ οὐδένα τοῦτ' ἀγνοεῖν, ὅτι πάντες ἄν-
θρωποι περὶ τὸν [p]τόπον τοῦτον εἰώθασι διατρίβειν, ὅθεν ἂν
41 προέλωνται τὸν βίον πορίζεσθαι. τοὺς μὲν τοίνυν ἀπὸ τῶν
συμβολαίων τῶν ὑμετέρων ζῶντας καὶ τῆς περὶ ταῦτα
πραγματείας ἴδοιτ' ἂν μόνον οὐκ ἐν τοῖς δικαστηρίοις 318
οἰκοῦντας, ἐμὲ δ' οὐδεὶς πώποθ' ἑώρακεν οὔτ' ἐν τοῖς
συνεδρίοις οὔτε περὶ τὰς ἀνακρίσεις οὔτ' ἐπὶ τοῖς δικα-
στηρίοις οὔτε πρὸς τοῖς διαιτηταῖς, ἀλλ' οὕτως ἀπέχομαι
42 τούτων ἁπάντων ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν πολιτῶν. ἔπειτ'
ἐκείνους μὲν ἂν εὕροιτε παρ' ὑμῖν μόνοις χρηματίζεσθαι
δυναμένους, εἰ δ' ἄλλοσέ ποι πλεύσειαν, ἐνδεεῖς ἂν ὄντας
τῶν καθ' ἡμέραν, ἐμοὶ δὲ τὰς εὐπορίας, περὶ ὧν οὕτως
μειζόνως εἴρηκεν ἔξωθεν ἁπάσας γεγενημένας· ἔτι δὲ [q]τοῖς b
μὲν πλησιάζοντας ἢ τοὺς ἐν κακοῖς αὐτοὺς ὄντας ἢ τοὺς
ἑτέροις πράγματα παρέχειν βουλομένους, ἐμοὶ δὲ τοὺς
43 πλείστην σχολὴν τῶν Ἑλλήνων ἄγοντας. ἠκούσατε δὲ
καὶ τοῦ κατηγόρου λέγοντος ὅτι παρὰ Νικοκλέους [r]τοῦ
Σαλαμινίων βασιλέως πολλὰς ἔλαβον καὶ μεγάλας
δωρεάς. καίτοι τίνι πιστὸν ὑμῶν ἐστιν ὡς Νικοκλῆς

[p] τόπον] τρόπον G.
[q] τοῖς μὲν] τοὺς μὲν G.
[r] τοῦ Σαλαμινίων G.D. vulg. τοῦ τῶν Σαλαμινίων.

ἔδωκέ [s] μοι ταύτας, ἵνα δίκας μανθάνῃ λέγειν, ὃς καὶ τοῖς ἄλλοις περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὥσπερ δεσπότης c
ἐδίκαζεν; ὥστ' ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος εἴρηκεν, ῥᾴδιον κατα-
μαθεῖν ὅτι πόρρω τῶν πραγματειῶν εἰμὶ τῶν περὶ τὰ
44 συμβόλαια γιγνομένων. ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο πᾶσι φανε-
ρόν ἐστιν ὅτι παμπληθεῖς εἰσὶν οἱ παρασκευάζοντες τοὺς
λόγους τοῖς ἐν [t] τοῖς δικαστηρίοις ἀγωνιζομένοις. τούτων
μὲν τοίνυν τοσούτων ὄντων οὐδεὶς πώποτε φανήσεται μα-
θητῶν ἠξιωμένος, ἐγὼ δὲ πλείους εἰληφώς, ὡς φησιν ὁ
κατήγορος, ἢ σύμπαντες οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρί- d
βοντες. καίτοι πῶς εἰκὸς [u] τοὺς τοσοῦτον τοῖς ἐπιτηδεύ-
μασιν ἀλλήλων ἀφεστῶτας περὶ τὰς αὐτὰς πράξεις
45 ἡγεῖσθαι διατρίβειν; ἔχων δὲ πολλὰς εἰπεῖν διαφορὰς
περὶ τοῦ βίου τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τῶν περὶ τὰς δίκας, ἐκεί-
νως ὑμᾶς ἡγοῦμαι τάχιστ' ἂν ἀφεῖσθαι τῆς δόξης ταύ-
της, εἴ τις ὑμῖν ἐπιδείξειε μὴ τούτων τῶν πραγμάτων
μαθητάς μου [x] γιγνομένους ὧν ὁ κατήγορος εἴρηκε, μηδὲ e
περὶ τοὺς λόγους ὄντα με δεινὸν τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμ-
46 βολαίων. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς, ἐξελεγχομένης τῆς αἰτίας ἧς
εἶχον πρότερον, ζητεῖν ἑτέραν μεταλαβεῖν [y] διάνοιαν, καὶ
πεθεῖν ἀκοῦσαι περὶ ποίους ἄλλους λόγους γεγενημένος
τηλικαύτην δόξαν ἔλαβον. εἰ μὲν οὖν μοι συνοίσει κατει- 319
πόντι τὴν ἀλήθειαν, οὐκ οἶδα· χαλεπὸν γὰρ στοχάζεσθαι
τῆς ὑμετέρας διανοίας· οὐ μὴν ἀλλὰ παῤῥησιάσομαί γε
47 πρὸς ὑμᾶς. καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνθείην τοὺς πλησιάσαντας,
εἰ πολλάκις εἰρηκὼς ὅτι δεξαίμην ἂν ἅπαντας εἰδέναι
τοὺς πολίτας καὶ τὸν βίον ὃν ζῶ καὶ τοὺς λόγους οὓς
λέγω, νῦν μὴ δηλοίην ὑμῖν αὐτοὺς ἀλλ' ἀποκρυπτόμενος

[s] μοι] ἐμοὶ G.D.

[t] τοῖς—ἀγωνιζομένοις] τοὺς—ἀγωνιζομένους G.D.

[u] τοὺς τοσοῦτον] vulg. om. articulum.

[x] γιγνομένους G.D. vulg. γεγενημένους.

[y] διάνοιαν] om. pr. G.

φανείην. ὡς οὖν ἀκουσόμενοι τὴν ἀλήθειαν, οὕτω προσέ- b
48 χετε τὸν νοῦν. πρῶτον μὲν οὖν ἐκεῖνο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς, ὅτι τρόποι τῶν λόγων εἰσὶν οὐκ ἐλάττους ἢ τῶν μετὰ μέτρου ποιημάτων. οἱ μὲν γὰρ τὰ γένη τὰ τῶν ἡμιθέων [z]ἀναζητοῦντες τὸν βίον τὸν αὐτῶν κατέτριψαν, οἱ δὲ περὶ τοὺς ποιητὰς ἐφιλοσόφησαν, ἕτεροι δὲ τὰς πράξεις τὰς ἐν τοῖς πολέμοις συναγαγεῖν ἐβουλήθησαν, ἄλλοι δέ τινες περὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις γεγόνασιν, οὓς ἀντιλογικοὺς καλοῦσιν. εἴη δ' ἂν οὐ μικρὸν ἔργον, εἰ c
πάσας τις τὰς ἰδέας [a]τὰς τῶν λόγων ἐξαριθμεῖν ἐπιχει-
ρήσειεν· ἧς δ' οὖν ἐμοὶ προσήκει, ταύτης μνησθεὶς ἐάσω
49 τὰς ἄλλας. εἰσὶ γάρ τινες οἳ τῶν μὲν προειρημένων οὐκ ἀπείρως ἔχουσι, γράφειν δὲ προῄρηνται λόγους οὐ περὶ τῶν [b]ἰδίων συμβολαίων, ἀλλ' ἑλληνικοὺς καὶ πολιτικοὺς καὶ πανηγυρικούς, οὓς ἅπαντες ἂν φήσαιεν ὁμοιοτέρους εἶναι τοῖς μετὰ μουσικῆς καὶ ῥυθμῶν πεποιημένοις ἢ τοῖς
50 ἐν δικαστηρίῳ λεγομένοις. καὶ γὰρ τῇ λέξει [c]ποιητικω- d
τέρᾳ καὶ ποικιλωτέρᾳ τὰς πράξεις δηλοῦσι, καὶ τοῖς ἐνθυμήμασιν ὀγκωδεστέροις καὶ καινοτέροις χρῆσθαι ζητοῦσιν, ἔτι δὲ ταῖς ἄλλαις ἰδέαις ἐπιφανεστέραις καὶ πλείοσιν ὅλον τὸν λόγον διοικοῦσιν. ὧν ἅπαντες μὲν ἀκού-
οντες χαίρουσιν οὐδὲν ἧττον ἢ τῶν ἐν τοῖς μέτροις πεποιη-
μένων, πολλοὶ δὲ καὶ μαθηταὶ γίγνεσθαι βούλονται, νομίζοντες τοὺς ἐν τούτοις πρωτεύοντας πολὺ σοφωτέρους καὶ βελτίους καὶ μᾶλλον ὠφελεῖν δυναμένους εἶναι τῶν e
51 τὰς δίκας εὖ λεγόντων. συνίσασι γὰρ τοῖς μὲν διὰ [d]πο-
λυπραγμοσύνην [e]ἐμπείροις τῶν ἀγώνων γεγενημένοις, τοὺς

[z] ἀναζητοῦντες G. ἂν ζητοῦντες D. vulg. ἐκζητοῦντες.
[a] τὰς τῶν G.D. vulg. τῶν.
[b] ἰδίων] ὑμετέρων G. et pr. D.
[c] ποιητικωτέρᾳ καὶ ποικιλωτέρᾳ G. et pr. D. vulg. ποιητικωτέρας καὶ ποικιλωτέρας. φιλο
[d] πολυπραγμοσύνην] πολυπραγμοσύνην D.
[e] ἐμπείροις] ἐμπείρους G.

δ' ἐκ φιλοσοφίας ἐκείνων τῶν λόγων ὧν ἄρτι προεῖπον 320
τὴν δύναμιν εἰληφότας, καὶ τοὺς μὲν δικανικοὺς δοκοῦν-
τας εἶναι ταύτην τὴν ἡμέραν μόνην ἀνεκτοὺς ὄντας, ἐν ᾗ
περ ἂν ἀγωνιζόμενοι τυγχάνωσι, τοὺς δ' ἐν ἁπάσαις
ταῖς ὁμιλίαις καὶ παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐντίμους ὄντας
52 καὶ δόξης ἐπιεικοῦς τυγχάνοντας· ἔτι δὲ τοὺς μέν, ἢν
ὀφθῶσι δὶς ἢ τρὶς ἐπὶ [f]τῶν δικαστηρίων, μισουμένους καὶ
διαβαλλομένους, τοὺς δ' ὅσῳπερ ἂν πλείοσι καὶ πλεο-
νάκις συγγίγνωνται, τοσούτῳ μᾶλλον θαυμαζομένους· b
πρὸς δὲ τούτοις τοὺς μὲν περὶ τὰς δίκας δεινοὺς πόρρω
τῶν λόγων ἐκείνων ὄντας, τοὺς δ' εἰ βουληθεῖεν ταχέως
53 ἂν [g]ἐλεῖν καὶ τούτους δυνηθέντας. ταῦτα λογιζόμενοι καὶ
πολὺ κρείττω νομίζοντες εἶναι τὴν αἵρεσιν, βούλονται με-
τασχεῖν τῆς παιδείας ταύτης, ἧς οὐδ' ἂν ἐγὼ φανείην
ἀπεληλαμένος, ἀλλὰ πολλῷ χαριεστέραν δόξαν εἰλη-
φώς. περὶ μὲν οὖν τῆς ἐμῆς εἴτε βούλεσθε καλεῖν δυνά-
μεως εἴτε φιλοσοφίας εἴτε διατριβῆς, ἀκηκόατε πᾶσαν c
τὴν ἀλήθειαν.

54 Βούλομαι δὲ περὶ ἐμαυτοῦ καὶ νόμον θεῖναι χαλεπώ-
τερον ἢ περὶ τῶν ἄλλων, καὶ λόγον εἰπεῖν θρασύτερον ἢ
κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν. ἀξιῶ γὰρ οὐ μόνον, εἰ βλαβερῶς
χρῶμαι τοῖς λόγοις, μηδεμιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν
παρ' ὑμῖν, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις οἵοις οὐδεὶς ἄλλος, τὴν
μεγίστην ὑποσχεῖν τιμωρίαν. [h]οὐχ οὕτω δ' ἂν τολμηρὰν d
ἐποιησάμην τὴν ὑπόσχεσιν, εἰ μὴ καὶ δείξειν ἤμελλον
55 ὑμῖν καὶ ῥᾳδίαν ποιήσειν τὴν διάγνωσιν αὐτῶν. ἔχει γὰρ
οὕτως. ἐγὼ καλλίστην ἡγοῦμαι καὶ δικαιοτάτην εἶναι
τὴν τοιαύτην ἀπολογίαν, ἥτις εἰδέναι ποιεῖ τοὺς δικάζον-

[f] τῶν δικαστηρίων] Articulum delet D.

[g] ἐλεῖν] ἑλεῖν D.

[h] οὐχ] om. G.

τας ὡς δυνατὸν μάλιστα, περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσουσι,
καὶ μὴ πλανᾶσθαι τῇ διανοίᾳ μηδ' ἀμφιγνοεῖν τοὺς
56 [i]τἀληθῆ λέγοντας. εἰ μὲν τοίνυν ἠγωνιζόμην ὡς περὶ
πράξεις τινὰς [k]ἡμαρτηκώς, οὐκ ἂν οἷός τ' ἦν ἰδεῖν ὑμῖν
αὐτὰς παρασχεῖν, ἀλλ' ἀναγκαίως [l]ἂν εἶχεν εἰκάζοντας e
ὑμᾶς ἐκ τῶν εἰρημένων διαγιγνώσκειν ὅπως [m]ἐτύχετε
περὶ τῶν πεπραγμένων· ἐπειδὴ δὲ περὶ τοὺς λόγους ἔχω
τὴν αἰτίαν, οἶμαι μᾶλλον ὑμῖν ἐμφανιεῖν τὴν ἀλήθειαν.
57 αὐτοὺς γὰρ ὑμῖν δείξω τοὺς εἰρημένους ὑπ' ἐμοῦ καὶ γε-
γραμμένους, ὥστ' οὐ δοξάσαντες ἀλλὰ σαφῶς εἰδότες
ὁποῖοί τινές εἰσι τὴν ψῆφον οἴσετε περὶ αὐτῶν. ἅπαντας 321
μὲν οὖν διὰ τέλους εἰπεῖν οὐκ ἂν δυναίμην· ὁ γὰρ χρόνος
ὁ δεδομένος ἡμῖν ὀλίγος ἐστίν· ὥσπερ δὲ τῶν καρπῶν,
ἐξενεγκεῖν ἑκάστου δεῖγμα πειράσομαι. μικρὸν γὰρ μέ-
ρος ἀκούσαντες ῥᾳδίως τό τ' ἐμὸν ἦθος γνωριεῖτε καὶ τῶν
58 λόγων τὴν δύναμιν ἁπάντων μαθήσεσθε. δέομαι δὲ τῶν
πολλάκις ἀνεγνωκότων τὰ μέλλοντα ῥηθήσεσθαι μὴ ζητεῖν
ἐν τῷ παρόντι παρ' ἐμοῦ καινοὺς λόγους, μηδ' ὀχληρόν
με νομίζειν, ὅτι λέγω τοὺς πάλαι παρ' ὑμῖν διατεθρυλη- b
μένους. εἰ μὲν γὰρ ἐπίδειξιν ποιούμενος ἔλεγον αὐτούς,
εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν ταύτην. νῦν δὲ χρινόμενος καὶ
κινδυνεύων ἀναγκάζομαι χρῆσθαι τοῦτον τὸν τρόπον αὐ-
59 τοῖς. καὶ γὰρ ἂν πάντων εἴην καταγελαστότατος, εἰ τοῦ
κατηγόρου διαβάλλοντος ὅτι τοιούτους γράφω λόγους οἳ
καὶ τὴν πόλιν βλάπτουσι καὶ τοὺς νεωτέρους διαφθεί-
ρουσι, δι' ἑτέρων ποιοίμην τὴν ἀπολογίαν, ἔχον αὐτοὺς
δείξαντι τούτους ἀπολύσασθαι τὴν διαβολὴν τὴν λεγομέ- c
60 νην περὶ ἡμῶν. ὑμᾶς μὲν οὖν ἀξιῶ μοι διὰ ταῦτα συγ-

[i] τἀληθῆ G.D. vulg. ἀληθῆ.
[k] ἡμαρτηκὼς] ἐξημαρτηκὼς D.
[l] ἂν post ἀναγκαίως om. G.
[m] ἐτύχετε] ἔτυχε G.

γνώμην [n] ἔχειν καὶ συναγωνιστὰς γίγνεσθαι, [o] τοῖς δὲ
ἄλλοις ἤδη περαίνειν ἐπιχειρήσω, μικρὸν ἔτι [p] προειπών,
61 ἵνα ῥᾷον ἐπακολουθῶσι τοῖς λεγομένοις. ὁ μὲν γὰρ λόγος
ὁ μέλλων πρῶτος ὑμῖν δειχθήσεσθαι κατ' ἐκείνους ἐγράφη
τοὺς χρόνους, ὅτε Λακεδαιμόνιοι μὲν ἦρχον τῶν Ἑλλήνων,
ἡμεῖς δὲ ταπεινῶς ἐπράττομεν. ἔστι δὲ τοὺς μὲν Ἕλλη- d
νας παρακαλῶν ἐπὶ τὴν [q] τῶν βαρβάρων στρατείαν, Λα-
62 κεδαιμονίοις δὲ περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητῶν. τοιαύ-
την [r] δὲ τὴν ὑπόθεσιν ποιησάμενος, ἀποφαίνω τὴν πόλιν
ἁπάντων τῶν ὑπαρχόντων τοῖς Ἕλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν
γεγενημένην. ἀφορισάμενος δὲ τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν
τοιούτων εὐεργεσιῶν, καὶ βουλόμενος τὴν ἡγεμονίαν ἔτι e
σαφέστερον ἀποφαίνειν ὡς ἔστι τῆς πόλεως, ἐνθένδε ποθὲν
ἐπιχειρῶ διδάσκειν περὶ τούτων, ὡς τῇ πόλει τιμᾶσθαι
προσήκει πολὺ μᾶλλον ἐκ τῶν περὶ τὸν πόλεμον κινδύ-
63 νων ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν. ᾤμην μὲν οὖν αὐτὸς δυνή-
σεσθαι διελθεῖν περὶ αὐτῶν· νῦν δέ [s] με τὸ γῆρας ἐμπο-
δίζει καὶ ποιεῖ προαπαγορεύειν. ἵν' οὖν μὴ παντάπασιν 322
ἐκλυθῶ πολλῶν ἔτι μοι λεκτέων ὄντων, ἀρξάμενος ἀπὸ
τῆς παραγραφῆς ἀνάγνωθι τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας αὐτοῖς.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΥ.

64 Ἡγοῦμαι δὲ τοῖς προγόνοις ἡμῶν οὐχ ἧττον ἐκ τῶν κινδύνων
τιμᾶσθαι προσήκειν ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν (§. 57.)
[t μέχρι τοῦ]
καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἁπάντων νῦν ἑτέροις ἀκολουθεῖν
ἀναγκασθεῖμεν (§. 115.)
65 Περὶ μὲν οὖν τῆς ἡγεμονίας, ὡς δικαίως ἂν εἴη τῆς

[n] ἔχειν] ἕξειν G.
[o] τοῖς δὲ ἄλλοις G. τοὺς δὲ λόγους vulg. et correctus D.
[p] προειπὼν] εἰπὼν G.D.
[q] τῶν βαρβάρων G.D. vulg. κατὰ βαρβάρων.
[r] δὲ τὴν] δὲ τήνδε τὴν D.
[s] με G.D. vulg. μοι.
[t] [μέχρι τοῦ] G. omissis intermediis: quæ tota ponit D. cum vulg. Sic et infra.

πόλεως, ῥᾴδιον ἐκ τῶν εἰρημένων καταμαθεῖν. ἐνθυμήθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, εἰ δοκῶ τοῖς λόγοις διαφθείρειν τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ μὴ προτρέπειν ἐπ' ἀρετὴν καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς πόλεως κινδύνους, ἢ δικαίως ἂν δοῦναί δίκην ὑπὲρ τῶν εἰρημένων, ἀλλ' οὐκ ἂν χάριν κομίσασθαι παρ'
66 ὑμῶν τὴν μεγίστην, ὃς οὕτως ἐγκεκωμίακα τὴν πόλιν καὶ τοὺς προγόνους καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις γεγενημένους, ὥστε τούς τε πρότερον γράψαντας περὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἅπαντας ἠφανικέναι τοὺς λόγους, αἰσχυνομένους ὑπὲρ τῶν εἰρημένων αὐτοῖς, τούς τε [u]νῦν δοκοῦντας εἶναι δεινοὺς μὴ τολμᾷν ἔτι λέγειν περὶ τούτων, ἀλλὰ καταμέμφεσθαι τὴν δύναμιν τὴν σφετέραν αὐτῶν.
67 Ἀλλ' ὅμως, τούτων οὕτως ἐχόντων, φανήσονταί τινες τῶν εὑρεῖν μὲν οὐδὲν οὐδ' εἰπεῖν ἄξιον λόγου δυναμένων, ἐπιτιμᾷν δὲ καὶ βασκαίνειν τὰ τῶν ἄλλων μεμελετηκότων, οἳ χαριέντως μὲν εἰρῆσθαι ταῦτα φήσουσι ([x]τὸ γὰρ εὖ φθονήσουσιν εἰπεῖν), πολὺ μέντοι χρησιμωτέρους εἶναι τῶν λόγων καὶ κρείττους τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς νῦν ἁμαρτανομένοις ἢ τοὺς τὰ πεπραγμένα πρότερον ἐπαινοῦντας, καὶ τοὺς ὑπὲρ ὧν δεῖ πράττειν συμβουλεύοντας
68 ἢ τοὺς τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων διεξιόντας. ἵν' οὖν μηδὲ ταῦτ' ἔχωσιν εἰπεῖν, ἀφέμενος τοῦ βοηθεῖν τοῖς εἰρημένοις πειράσομαι μέρος ἑτέρου λόγου τοσοῦτον, ὅσονπερ ἄρτι, διελθεῖν ὑμῖν, ἐν ᾧ φανήσομαι περὶ τούτων ἁπάντων πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημένος. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐν ἀρχῇ λεγόμενα περὶ τῆς εἰρήνης τῆς πρὸς Χίους καὶ Ῥοδίους
69 καὶ Βυζαντίους, ἐπιδείξας δ' ὡς συμφέρει τῇ πόλει διαλύσασθαι τὸν πόλεμον, κατηγορῶ τῆς δυναστείας τῆς ἐν τοῖς Ἕλλησι καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν,

[u] νῦν G.D. vulg. *νυνί.* [x] τὸ γὰρ εὖ G.D. vulg. *τοῦτο γὰρ οὐ.*

ἀποφαίνων αὐτὴν οὐδὲν διαφέρουσαν οὔτε ταῖς πράξεσιν οὔτε τοῖς πάθεσι τῶν μοναρχιῶν· ἀναμιμνήσκω δὲ καὶ τὰ συμβάντα δι' αὐτὴν τῇ πόλει καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ
70 τοῖς ἄλλοις ἅπασι. διαλεχθεὶς δὲ περὶ τούτων, καὶ τὰς τῆς Ἑλλάδος συμφορὰς ὀδυράμενος, καὶ τῇ πόλει παραινέσας ὡς χρὴ μὴ περιορᾶν αὐτὴν οὕτω πράττουσαν, ἐπὶ τελευτῆς [y]ἐπί τε τὴν δικαιοσύνην παρακαλῶ καὶ τοῖς ἁμαρτανομένοις ἐπιπλήττω καὶ περὶ τῶν [z]μελλόντων συμβουλεύω. λαβὼν οὖν ἀρχὴν ταύτην ὅθεν διαλέγομαι περὶ αὐτῶν, ἀνάγνωθι καὶ τοῦτο τὸ μέρος αὐτοῖς.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

71 Ἡγοῦμαι δὲ δεῖν ἡμᾶς [a]οὐ μόνον ψηφισαμένους τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ βουλευσαμένους ὅπως ἄξομεν αὐτήν (§. 32.)

[μέχρι τοῦ]

ἐπιλίποι δ' ἄν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ πάσας τὰς πλημμελείας τὰς ἐν τοῖς πράγμασιν ἐγγεγενημένας ἐξετάζειν ἐπιχειρήσαιμεν (§. 70.)

[εἶτ' ἐξελὼν τὰ μέσα συνῆψεν οὕτως]

72 τίς οὖν ἀπαλλαγὴ γενήσεται τῆς ταραχῆς ταύτης; καὶ πῶς ἐπανορθωσόμεθα τὰ τῆς πόλεως καὶ βελτίω ποιήσομεν; πρῶτον μὲν ἢν παυσώμεθα δημοτικοὺς μὲν νομίζοντες τοὺς συκοφάντας, ὀλιγαρχικοὺς δὲ τοὺς καλούς τε κἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν (§. 159.)

[καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ βιβλίου].

73 Δυοῖν μὲν τοίνυν λόγοιν ἀκηκόατε. βούλομαι δὲ καὶ 342
τοῦ τρίτου μικρὰ διελθεῖν, ἵν' ὑμῖν [b]ἔτι μᾶλλον γένηται [c]
καταφανὲς ὅτι πάντες οἱ λόγοι πρὸς ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην συντείνουσιν. ἔστι δ' ὁ μέλλων [c]δειχθήσεσθαι Νικοκλεῖ τῷ Κυπρίῳ, τῷ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον [d]βασιλεύοντι, συμβουλεύων ὡς δεῖ τῶν πολιτῶν ἄρχειν· οὐχ ὁμοίως

[y] ἐπί τε τὴν] ἐπὶ τὴν G.D.
[z] μελλόντων] om. pr. G.
[a] οὐ G.D. vulg. μή.
[b] ἔτι μᾶλλον G.D. vulg. μᾶλλον ἔτι.
[c] δειχθήσεσθαι G. et pr. D. vulg. ῥηθήσεσθαι.
[d] βασιλεύοντι] βασιλεῖ G.D.

74 δὲ γέγραπται τοῖς ἀνεγνωσμένοις. οὗτοι μὲν γὰρ τὸ λε-
γόμενον ὁμολογούμενον ἀεὶ [e]τῷ προειρημένῳ καὶ [f]συγκε- d
κλειμένον ἔχουσιν, ἐν δὲ τούτῳ τοὐναντίον· ἀπολύσας γὰρ
ἀπὸ τοῦ προτέρου καὶ χωρίς, ὥς περ τὰ καλούμενα κε-
φάλαια, ποιήσας, πειρῶμαι διὰ βραχέων ἕκαστον ὧν
75 συμβουλεύω φράζειν. τούτου δ' ἕνεκα ταύτην ἐποιησάμην
τὴν ὑπόθεσιν, ἡγούμενος ἐκ τοῦ παραινεῖν τήν τε διάνοιαν
τὴν ἐκείνου μάλιστ' ὠφελήσειν καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμαυ-
τοῦ τάχιστα δηλώσειν. διὰ τὴν αὐτὴν δὲ ταύτην πρόφα-
σιν καὶ νῦν αὐτὸν ὑμῖν δεῖξαι προειλόμην, οὐχ ὡς ἄριστα e
τῶν [g]λοιπῶν γεγραμμένον, ἀλλ' ὡς ἐκ τούτου μάλιστα
φανερὸς γενησόμενος, ὃν τρόπον εἴθισμαι καὶ τοῖς ἰδιώταις
76 καὶ τοῖς δυνάσταις πλησιάζειν· φανήσομαι γὰρ πρὸς
αὐτὸν ἐλευθέρως καὶ τῆς πόλεως ἀξίως διειλεγμένος, καὶ 343
οὐ τὸν ἐκείνου πλοῦτον οὐδὲ τὴν δύναμιν θεραπεύων [h]ἀλλὰ
τοῖς ἀρχομένοις ἐπαμύνων, καὶ παρασκευάζων καθ' ὅσον
ἠδυνάμην τὴν πολιτείαν [i]αὐτοῖς ὡς οἷόν τε πραοτάτην.
ὅπου δὲ βασιλεῖ διαλεγόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου τοὺς λόγους
ἐποιούμην, ἦπου τοῖς ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευομένοις σφόδρ'
77 ἂν παρακελευσαίμην τὸ πλῆθος θεραπεύειν. ἐν μὲν οὖν
τῷ προοιμίῳ καὶ τοῖς πρώτοις λεγομένοις ἐπιτιμῶ ταῖς b
μοναρχίαις, ὅτι δέον αὐτοὺς τὴν φρόνησιν ἀσκεῖν μᾶλλον
τῶν ἄλλων, [k]οἱ δὲ χεῖρον παιδεύονται τῶν ἰδιωτῶν. δια-
λεχθεὶς δὲ περὶ τούτων, παραινῶ τῷ Νικοκλεῖ μὴ ῥᾳθυ-
μεῖν μηδ', ὥς περ ἱερωσύνην εἰληφότα τὴν βασιλείαν, [l]οὕτω
τὴν γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τῶν ἡδονῶν ἀμελήσαντα προσέ-

[e] τῷ προειρημένῳ G.D. vulg. τοῖς προειρημένοις.
[f] συγκεκλειμένον G.D. vulg. συγκεκλεισμένον.
[g] λοιπῶν G.D. vulg. λοιπῶν λόγων.
[h] ἀλλὰ τοῖς G.D. vulg. ἀλλὰ καὶ τοῖς.
[i] αὐτοῖς G.D. vulg. αὐτήν.
[k] οἱ δὲ] om. G.
[l] οὕτω G. vulg. ἀμελῶς οὕτω.

78 χειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν. ἐπιχειρῶ δὲ καὶ τοῦτο πείθειν αὐτόν, ὡς χρὴ δεινὸν νομίζειν, ὅταν ὁρᾷ τοὺς μὲν c χείρους τῶν βελτιόνων ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττοντας, λέγων ὡς ὅσῳ περ ἂν ἐῤῥωμενέστερον τὴν τῶν ἄλλων ἄνοιαν ἀτιμάσῃ, τοσούτῳ μᾶλλον τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν ἀσκήσει. ποιησάμενος οὖν ἀρχὴν ἣν ἐγὼ τελευτήν, ἀνάγνωθι καὶ τούτου τοῦ λόγου τὸ λοιπὸν μέρος αὐτοῖς.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ.

79 Μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακληθείης, εἰ δεινὸν ἡγήσαιο τοὺς χείρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν (§. 17.)

[μέχρι τοῦ]

σοφοὺς νόμιζε μὴ τοὺς περὶ μικρῶν ἀκριβῶς ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγάλων λέγοντας. χρῶ τοῖς εἰρημένοις, ἢ ζήτει βελτίω τούτων (§. 52.)

80 Τῶν μὲν τοίνυν λόγων ἄλις ἡμῖν ἔστω τῶν ἀναμιμνησκομένων καὶ τηλικοῦτο μῆκος ἐχόντων· ἐπεὶ μικροῦ γε μέρους [m] τῶν πάλαι γεγραμμένων οὐκ ἂν ἀποσχοίμην, ἀλλ' εἴποιμ' ἂν εἴτι μοι δόξειε πρέπον εἶναι τῷ παρόντι καιρῷ· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπος εἴην, εἰ τοὺς ἄλλους ὁρῶν τοῖς ἐμοῖς χρωμένους ἐγὼ μόνος ἀπεχοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων, ἄλλως τε καὶ νῦν ὅτ' οὐ μόνον μικροῖς μέρεσιν ἀλλ' ὅλοις εἴδεσι προειλόμην χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς.

81 ταῦτα μὲν οὖν, ὅπως ἂν ἡμῖν συμπίπτῃ, ποιήσομεν. εἶπον δέ που, πρὶν ἀναγινώσκεσθαι τούτους, ὡς ἄξιος εἴην οὐ μόνον, εἰ βλαβερῶς χρῶμαι τοῖς λόγοις, δοῦναι [n] δίκην ὑμῖν, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις οἵοις οὐδεὶς ἄλλος, τῆς μεγίστης τυχεῖν τιμωρίας. εἴ τινες οὖν ὑμῶν [o] ὑπέλαβον

[m] τῶν πάλαι] τῶν ὑπ' ἐμοῦ πάλαι marg. G.D.

[n] δίκην ὑμῖν] δίκην ὑμῖν τὴν μεγίστην marg. G.D. vulg. δίκην τὴν μεγίστην ὑμῖν.

[o] ὑπέλαβον] ὑπέλαβόν με rec. G.D.

τότε λίαν ἀλαζονικὸν εἶναι καὶ μέγα τὸ ῥηθέν, οὐκ ἂν δικαίως ἔτι τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οἶμαι γὰρ ἀποδεδωκέναι τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τοιούτους εἶναι τοὺς λόγους
82 τοὺς ἀναγνωσθέντας οἵους περ ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμην. βούλομαι δ' ὑμῖν διὰ βραχέων ἀπολογήσασθαι περὶ ἑκάστου, καὶ ποιῆσαι μᾶλλον ἔτι καταφανὲς ὡς ἀληθῆ καὶ τότε προεῖπον καὶ νῦν λέγω περὶ αὐτῶν. καὶ πρῶτον μὲν [p] ποῖος γένοιτ' ἂν λόγος ὁσιώτερος [q] ἢ δικαιότερος τοῦ τοὺς προγόνους [r] ἐγκωμιάζοντος ἀξίως τῆς ἀρετῆς τῆς
83 ἐκείνων καὶ τῶν ἔργων τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς; ἔπειτα τίς ἂν πολιτικώτερος καὶ μᾶλλον πρέπων τῇ πόλει τοῦ τὴν ἡγεμονίαν ἀποφαίνοντος ἔκ τε τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν καὶ τῶν κινδύνων ἡμετέραν οὖσαν μᾶλλον ἢ Λακεδαιμονίων; ἔτι δὲ τίς ἂν περὶ καλλιόνων καὶ μειζόνων πραγμάτων τοῦ τοὺς Ἕλληνας ἐπί τε τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν παρακαλοῦντος καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους
84 ὁμονοίας συμβουλεύοντος; ἐν μὲν τοίνυν τῷ πρώτῳ λόγῳ [s] περὶ τούτων τυγχάνω διειλεγμένος, ἐν δὲ τοῖς ὑστέροις περὶ ἐλαττόνων μὲν ἢ τηλικούτων, οὐ μὴν περὶ ἀχρηστοτέρων οὐδ' ἧττον τῇ πόλει συμφερόντων. γνώσεσθε δὲ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἣν παραβάλλητε πρὸς ἕτερα τῶν εὐδοκι-
85 μούντων καὶ τῶν ὠφελίμων εἶναι δοκούντων. Οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι τοὺς νόμους πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἡ μὲν τούτων χρῆσις τοῦτ' [t] ὠφελεῖν μόνον πέφυκε τὰ κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὰ συμβόλαια τὰ γιγνόμενα πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῖς λόγοις πείθοισθε τοῖς ἐμοῖς, ὅλην τὴν Ἑλλάδα καλῶς [u] διοικοῖτε καὶ δικαίως καὶ τῇ πό-

p ποῖος G.D. vulg. ποῖός τις.
q ἢ δικαιότερος] om. pr. G.
r ἐγκωμιάζοντος G. ἐγκωμιάζεσθαι vulg. et correctus D.
s περὶ τούτων] μέχρι τούτων pr. G.
t ὠφελεῖν μόνον G.D. vulg. ὠφελεῖν ἡμᾶς μόνον.
u διοικοῖτε G.D. vulg. διοικοίητε.

86 λει συμφερόντως· χρὴ δὲ τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ ἀμφότερα μὲν ταῦτα σπουδάζειν, αὐτοῖν δὲ τούτοιν τὸ μεῖζον καὶ τὸ πλέονος ἄξιον προτιμᾶν, ἔπειτα κἀκεῖνο γιγνώσκειν, ὅτι νόμους μὲν θεῖναι μυρίοι καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἱκανοὶ γεγόνασιν, εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν συμφερόντων ἀξίως τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἑλλάδος
87 οὐκ ἂν πολλοὶ δυνηθεῖεν· ὧν ἕνεκα τοὺς ἔργον ποιουμένους τοὺς τοιούτους λόγους εὑρίσκειν τοσούτῳ χρὴ περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τῶν τοὺς νόμους τιθέντων καὶ γραφόντων, ὅσῳ πέρ εἰσι σπανιώτεροι καὶ χαλεπώτεροι καὶ ψυχῆς φρονιμωτέρας δεόμενοι τυγχάνουσιν, ἄλλως τε δὴ
88 καὶ νῦν. ὅτε μὲν γὰρ ἤρχετο τὸ γένος τὸ τῶν ἀνθρώπων γίγνεσθαι καὶ συνοικίζεσθαι κατὰ πόλεις, εἰκὸς [x] ἦν παραπλησίαν εἶναι τὴν ζήτησιν αὐτῶν· ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα προεληλύθαμεν ὥστε καὶ τοὺς λόγους τοὺς εἰρημένους καὶ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους ἀναριθμήτους εἶναι, καὶ τῶν μὲν νόμων ἐπαινεῖσθαι τοὺς ἀρχαιοτάτους, τῶν δὲ λόγων τοὺς καινοτάτους, οὐκ ἔτι τῆς αὐτῆς διανοίας ἔργον ἐστίν,
89 ἀλλὰ τοῖς μὲν τοὺς νόμους τιθέναι προαιρουμένοις πρόῤῥυγου γέγονε τὸ πλῆθος τῶν κειμένων (οὐδὲν γὰρ αὐτοὺς δεῖ ζητεῖν ἑτέρους, ἀλλὰ [y] τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦντας [z] πειραθῆναι συναγαγεῖν, ὃ ῥᾳδίως ὅστις ἂν οὖν βουληθεὶς ποιήσειε), τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους πραγματευομένοις διὰ τὸ προκατειλῆφθαι τὰ πλεῖστα, τοὐναντίον συμβέβηκε· λέγοντες μὲν γὰρ ταὐτὰ τοῖς πρότερον εἰρημένοις ἀναισχυντεῖν καὶ ληρεῖν δοξουσι, καινὰ δὲ ζητοῦντες ἐπιπόνως εὑρήσουσι. διόπερ ἔφασκον [a] ἀμφοτέροις

[x] ἦν] om. D.

[y] τοὺς παρὰ G.D. vulg. τοὺς τὰ παρά.

[z] πειραθῆναι G.D. vulg. πειρασθῆναι.

[a] ἀμφοτέροις G.D. vulg. ἀμφοτέρους.

μὲν ἐπαινεῖσθαι προσήκειν, πολὺ δὲ μᾶλλον [b] τοῖς τὸ
90 χαλεπώτερον ἐξεργάζεσθαι δυναμένοις. ἀλλὰ μὴν καὶ
τῶν ἐπὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην προσποιου-
μένων προτρέπειν ἡμεῖς ἂν ἀληθέστεροι καὶ χρησιμώτεροι
[c] φανεῖμεν ὄντες. οἱ μὲν γὰρ παρακαλοῦσιν ἐπὶ τὴν ἀρε-
τὴν καὶ τὴν φρόνησιν τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων μὲν ἀγνοουμένην,
ὑπ' αὐτῶν δὲ τούτων ἀντιλεγομένην, ἐγὼ δ' ἐπὶ τὴν ὑπὸ
91 πάντων ὁμολογουμένην· κἀκείνοις μὲν ἀπόχρη τοσοῦτον,
ἢν ἐπαγαγέσθαι τινὰς τῇ δόξῃ τῇ τῶν ὀνομάτων δυνηθῶσιν
εἰς τὴν αὑτῶν ὁμιλίαν, ἐγὼ δὲ τῶν μὲν ἰδιωτῶν οὐδένα
πώποτε φανήσομαι παρακαλέσας ἐπ' ἐμαυτόν, τὴν δὲ
πόλιν ὅλην πειρῶμαι πείθειν τοιούτοις πράγμασιν ἐπι-
χειρεῖν, ἐξ ὧν αὐτοί τε εὐδαιμονήσουσι καὶ τοὺς ἄλλους
92 Ἕλληνας τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλάξουσι. καί τοι
τὸν πάντας τοὺς πολίτας προτρέπειν προθυμούμενον πρὸς
τὸ βέλτιον καὶ δικαιότερον προστῆναι τῶν Ἑλλήνων, [d] πῶς
εἰκὸς τοῦτον τοὺς συνόντας διαφθείρειν; τίς δὲ τοιούτους
λόγους εὑρίσκειν δυνάμενος πονηροὺς ἂν καὶ περὶ πονηρῶν
πραγμάτων ζητεῖν ἐπιχειρήσειεν, ἄλλως τε καὶ διαπε-
93 πραγμένος ἀπ' αὐτῶν ἅπερ ἐγώ; τούτων γὰρ γραφέντων
καὶ διαδοθέντων καὶ δόξαν ἔσχον παρὰ πολλοῖς καὶ μα-
θητὰς πολλοὺς ἔλαβον, ὧν οὐδεὶς ἂν παρέμεινεν, εἰ μὴ
τοιοῦτον ὄντα με κατέλαβον οἷόν περ προσεδόκησαν· νῦν
δὲ τοσούτων γεγενημένων, καὶ τῶν μὲν ἔτη τρία τῶν δὲ
τέτταρα συνδιαιτηθέντων, οὐδεὶς οὐδὲν φανήσεται τῶν παρ'
94 ἐμοὶ μεμψάμενος, ἀλλ' ἐπὶ τελευτῆς, ὅτ' ἤδη μέλλοιεν
ἀποπλεῖν ὡς τοὺς γονέας καὶ τοὺς φίλους τοὺς ἑαυτῶν,
οὕτως ἠγάπων τὴν διατριβὴν ὥστε μετὰ πόθου καὶ δα-

[b] τοῖς—δυναμένοις G.D. vulg. τοὺς—δυναμένους.
[c] φανεῖμεν G. vulg. φανείημεν.
[d] πῶς εἰκὸς G.D. vulg. πῶς οὐκ εἰκός.

κρύων ποιεῖσθαι τὴν ἀπαλλαγήν. καί τοι πότερα χρὴ πιστεύειν ὑμᾶς τοῖς σαφῶς ἐπισταμένοις καὶ τοὺς λόγους καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμόν, ἢ τῷ μηδὲν μὲν εἰδότι τῶν
95 ἐμῶν, προῃρημένῳ δὲ συκοφαντεῖν; ὃς εἰς τοσοῦτο πονηρίας καὶ τόλμης ἐλήλυθεν, ὥστε γραψάμενος ὡς λόγους διδάσκω δι' ὧν πλεονεκτήσουσι παρὰ τὸ δίκαιον ἀπόδειξιν μὲν οὐδεμίαν τούτων ἤνεγκε, λέγων δὲ διατετέλεκεν ὡς δεινόν ἐστι διαφθείρεσθαι τοὺς τηλικούτους, ὥσπερ ἀντιλέγοντός τινος περὶ τούτων, ἢ τοῦτο δέον αὐτὸν ἀποφαίνειν ὃ πάντες ὁμολογοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον διδά-
96 σκειν ὡς ἐγὼ τυγχάνω ταῦτα διαπραττόμενος. καὶ εἰ μέν τις [e] τοῦτον ἀπαγαγὼν ἀνδραποδιστὴν καὶ κλέπτην καὶ λωποδύτην μηδὲν μὲν αὐτὸν ἀποφαίνοι τούτων εἰργασμένον, διεξίοι δ' ὡς δεινὸν ἕκαστόν ἐστι τῶν κακουργημάτων, ληρεῖν ἂν φαίη καὶ μαίνεσθαι τὸν κατήγορον, αὐτὸς δὲ τοιούτοις λόγοις κεχρημένος οἴεται λανθάνειν
97 ὑμᾶς. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι τοῦτό γε καὶ τοὺς ἀμαθεστάτους γιγνώσκειν, ὅτι δεῖ πιστὰς εἶναι καὶ μέγα δυναμένας τῶν κατηγοριῶν οὐχ αἷς ἔξεστι χρήσασθαι καὶ περὶ τῶν μηδὲν ἠδικηκότων, ἀλλ' ἃς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ κατὰ τῶν ἡμαρτηκότων· ὧν αὐτὸς ὀλιγωρήσας οὐδὲν
98 προσήκοντας τῇ γραφῇ λόγους εἴρηκεν. ἔδει γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς λόγους δεικνύναι τοὺς ἐμούς, οἷς διαφθείρω τοὺς συνόντας, καὶ τοὺς μαθητὰς φράζειν τοὺς χείρους διὰ τὴν συνουσίαν τὴν ἐμὴν γεγενημένους· νῦν δὲ τούτων μὲν οὐδέτερον πεποίηκε, παραλιπὼν δὲ τὴν δικαιοτάτην τῶν κατηγοριῶν ἐξαπατᾶν ὑμᾶς [f] ἐπεχείρησεν. ἐγὼ δ' ἐξ αὐτῶν τούτων ἐξ ὧν περ προσήκει καὶ δίκαιόν ἐστι, ποιήσομαι
99 τὴν ἀπολογίαν. καὶ τοὺς μὲν λόγους ὀλίγῳ πρότερον

[e] τοῦτον G.D. vulg. τούτων. [f] ἐπεχείρησεν G.D. vulg. ἐπικεχείρηκεν.

ἀνέγνωμεν ὑμῖν, τοὺς δὲ κεχρημένους ἐκ μειρακίων μοι μέχρι γήρως δηλώσω, καὶ μάρτυρας ὑμῶν αὐτῶν παρέξομαι περὶ ὧν ἂν λέγω τοὺς κατὰ τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν γεγενημένους. ἤρξαντο μὲν οὖν ἐν πρώτοις Εὔνομός μοι καὶ Λυσιθείδης καὶ Κάλλιππος πλησιάζειν, μετὰ δὲ τούτους [g] Ὀνήτωρ, Ἀντικλῆς, Φιλωνίδης, [h] Φιλόμηλος,
100 Χαρμαντίδης. τούτους ἅπαντας ἡ πόλις χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφάνωσεν, οὐχ ὡς τῶν ἀλλοτρίων ἐφιεμένους, ἀλλ' ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς ὄντας καὶ πολλὰ τῶν ἰδίων εἰς τὴν πόλιν ἀνηλωκότας. πρὸς οὓς ὅπως βούλεσθε θέτε με διακεῖσθαι· πρὸς γὰρ τὸ παρὸν πανταχῶς ἔξει μοι
101 καλῶς. ἢν τε γὰρ ὑπολάβητε σύμβουλον εἶναί με καὶ διδάσκαλον τούτων, δικαίως ἂν ἔχοιτέ μοι πλείω χάριν ἢ τοῖς δι' ἀρετὴν ἐν πρυτανείῳ σιτουμένοις· τούτων μὲν γὰρ ἕκαστος αὐτὸν μόνον παρέσχε καλὸν κἀγαθόν, ἐγὼ δὲ τοσούτους τὸ πλῆθος ὅσους ὀλίγῳ πρότερον διῆλθον ὑμῖν.
102 εἴτε τῶν μὲν πεπραγμένων ἐκείνοις μηδὲν συναίτιος [i] ἐγενόμην, ὡς ἑταίροις δὲ καὶ φίλοις αὐτοῖς ἐχρώμην, ἱκανὴν ὑπὲρ ὧν φεύγω τὴν γραφὴν ἡγοῦμαι καὶ ταύτην εἶναι τὴν ἀπολογίαν· εἰ γὰρ τοῖς μὲν δι' ἀρετὴν δωρεὰς εἰληφόσιν ἤρεσκον, τῷ δὲ συκοφάντῃ μὴ τὴν αὐτὴν ἔχω γνώμην, πῶς ἂν εἰκότως γνωσθείην τοὺς συνόντας διαφθείρειν; ἢ
103 πάντων γ' ἂν εἴην δυστυχέστατος, εἰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἔκ τε τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν συνουσιῶν τῶν μὲν χείρω τῶν δὲ βελτίω δόξαν λαμβανόντων ἐγὼ μόνος μὴ τύχοιμι τῆς δοκιμασίας ταύτης, ἀλλὰ τοιούτοις μὲν ἀνδράσι συμβεβιωκώς, ἀνέγκλητον δ' ἐμαυτὸν μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡλικίας παρεσχηκώς, ὅμοιος εἶναι δόξαιμι τοῖς

[g] Ὀνήτωρ G. ὁ ῥήτωρ vulg. et correctus D.

[h] Φιλόμηλος G.D. vulg. Φιλόμηδες.

[i] ἐγενόμην, ὡς G.D. vulg. ἐγενόμην αὐτός, ὡς.

ἔκ τε τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἄλλων συνουσιῶν δια-
104 βεβλημένοις. ἡδέως δ' ἂν εἰδείην τί ποτ' ἂν ἔπαθον, εἴ
τις μοι τοιοῦτος ἦν συγγεγενημένος οἷόσπερ ἐστὶν ὁ κατη-
γορος, ὃς μισῶν ἅπαντας τοὺς τοιούτους καὶ μισούμενος
105 εἰς τουτονὶ καθέστηκα τὸν κίνδυνον. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνος
ὁ λόγος δικαίως ἄν με βλάψειεν, ὃν ἴσως ἄν τινες τολ-
μήσαιεν εἰπεῖν τῶν παντάπασι πρός με δυσκόλως δια-
κειμένων, ὡς τούτοις μὲν οἷς εἴρηκα τοσοῦτον μόνον [k]ἐχρώ-
μην ὅσον ὀφθῆναι διαλεγόμενος, ἕτεροι δέ τινές μοι πολ-
λοὶ καὶ πολυπράγμονες μαθηταὶ γεγόνασιν, οὓς ἀπο-
106 κρύπτομαι πρὸς ὑμᾶς. [l]ἔχω γὰρ λόγον ὃς ἐξελέγξει
καὶ διαλύσει πάσας τὰς τοιάσδε βλασφημίας· ἀξιῶ
γάρ, εἰ μέν τινες τῶν ἐμοὶ συγγεγενημένων ἄνδρες ἀγαθοὶ
γεγόνασι περὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς φίλους καὶ τὸν ἴδιον
οἶκον, ἐκείνους ὑμᾶς ἐπαινεῖν, ἐμοὶ δὲ μηδεμίαν ὑπὲρ τού-
των χάριν ἔχειν, εἰ δὲ πονηροὶ καὶ τοιοῦτοι τὰς φύσεις
οἷοι φαίνειν καὶ γράφεσθαι καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν,
107 παρ' ἐμοῦ δίκην λαμβάνειν. καίτοι τίς ἂν πρόκλησις
γένοιτο ταύτης ἀνεπιφθονωτέρα καὶ [m]δικαιοτέρα τῆς τῶν
μὲν καλῶν κἀγαθῶν οὐκ ἀμφισβητούσης, εἰ δέ τινες
πονηροὶ γεγόνασιν, ὑπὲρ τούτων δίκην [n]ὑποσχεῖν ἐθελού-
σης; καὶ ταῦτ' οὐ λόγος μάτην εἰρημένος ἐστίν, ἀλλὰ
παραχωρῶ καὶ τῷ κατηγόρῳ καὶ τῷ βουλομένῳ τῶν ἄλ-
λων, εἴ τις ἔχει τινὰ φράσαι τοιοῦτον, οὐχ ὡς [o]οὐχ
ἡδέως ἄν τινων μου καταψευσαμένων, ἀλλ' ὡς εὐθὺς
φανερῶν ἐσομένων ὑμῖν καὶ τῆς ζημίας [p]ἐκείνοις, ἀλλ'
οὐκ ἐμοὶ γενησομένης.

[k] ἐχρώμην ὅσον G.D. vulg. ἐχρώμην οὐδ' ὅσον.
[l] [ἔχω γὰρ—βλασφημίας] om. G. in margine habet D.
[m] δικαιοτέρα] ταπεινοτέρα pr. G.
[n] ὑποσχεῖν G. ὑπέχειν correctus D. cum vulg.
[o] οὐχ ἡδέως T. ceteri ἡδέως.
[p] ἐκείνοις G. vulg. ἐκείνης.

108 Περὶ μὲν οὖν ὧν φεύγω τὴν γραφὴν καὶ τοῦ μὴ διαφθείρειν τοὺς συνόντας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν σαφέστερον ἐπιδεῖξαι δυνηθείην· ἐμνήσθη δὲ καὶ τῆς πρὸς Τιμόθεόν μοι φιλίας γεγενημένης, καὶ διαβάλλειν ἡμᾶς ἀμφοτέρους ἐπεχείρησε, [q] καὶ οὐκ ἠσχύνθη περὶ ἀνδρὸς τετελευτηκότος καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίου τῇ πόλει βλασφήμους καὶ
109 λίαν ἀσελγεῖς λόγους εἰπών. ἐγὼ δ' ὤμην [r] μέν, εἰ καὶ φανερῶς ἐξηλεγχόμην ἀδικῶν, [s] διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον [t] φιλίαν σώζεσθαί μοι προσήκειν· ἐπειδὴ δὲ Λυσίμαχος καὶ τοῖς τοιούτοις ἐπιχειρεῖ με βλάπτειν ἐξ ὧν δικαίως ἂν [u] ὠφελοίμην, ἀναγκαίως ἔχει διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. διὰ τοῦτο δ' οὐχ ἅμα περὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἐποιησάμην τὴν μνείαν, ὅτι πολὺ τὰ πράγματα
110 διέφερεν αὐτῶν. περὶ μὲν γὰρ ἐκείνων οὐδὲν φλαῦρον εἰπεῖν ὁ κατήγορος ἐτόλμησε, περὶ δὲ τὴν Τιμοθέου κατηγορίαν μᾶλλον ἐσπούδασεν ἢ περὶ ὧν ἀπήνεγκε τὴν γραφήν· ἔπειθ' οἱ μὲν ὀλίγων [x] ἐπεστάτησαν, τῶν δ' ἑκάστῳ προσταχθέντων οὕτως ἐπεμελήθησαν ὥστε τυχεῖν τῆς τιμῆς τῆς ὀλίγῳ πρότερον ὑπ' ἐμοῦ λεχθείσης, ὁ δὲ πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων καὶ πολὺν χρόνον κατέστη κύριος. ὥστ' οὐκ ἂν ἥρμοσεν ἅμα περὶ τούτου καὶ τῶν
[y] ἄλλων [z] χρήσασθαι τοῖς λόγοις, ἀλλ' ἀναγκαίως εἶχεν
111 οὕτω διελέσθαι καὶ διατάξασθαι περὶ αὐτῶν. χρὴ δὲ τὸν ὑπὲρ ἐκείνου λόγον οὐκ ἀλλότριον εἶναι νομίζειν τοῖς ἐνεστῶσι πράγμασιν, οὐδ' ἐμὲ λέγειν ἔξω τῆς γραφῆς·

[q] καὶ post ἐπεχείρησε om. D. cum vulg.

[r] μὲν] vulg. om.

[s] διὰ τὴν] διατριβὴν pr. G.

[t] φιλίαν G. ὁμιλίαν D. et correctus G. cum vulg.

[u] ὠφελοίμην] ὠφελούμην pr. G.

[x] ἐπεστάτησαν τῶν δ' G. ἐπεστάτησαν ἀγώνων τῶν δ' D. marg. G. vulg.

[y] ἄλλων G. ἄλλων ἐπιτηδείων D. marg. G. vulg.

[z] χρήσασθαι G.D. vulg. χρῆσθαι.

τοῖς μὲν γὰρ ἰδιώταις ὑπὲρ ὧν ἕκαστος ἔπραξε προσήκει διαλεχθεῖσι καταβαίνειν ἢ δοκεῖν περιεργάζεσθαι, τοῖς δ' ὑπολαμβανομένοις συμβούλοις εἶναι καὶ διδασκάλοις ὁμοίως ὑπὲρ τῶν συγγεγενημένων ὥσπερ ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκαῖον ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἄλλως τ' ἢν καὶ τύχῃ τις διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην κρινόμενος· ὅ περ ἐμοὶ συμβέ-
112 βηκεν. ἑτέρῳ μὲν οὖν ἀπέχρησεν ἂν τοῦτ' εἰπεῖν, ὡς οὐ δίκαιόν ἐστι μετέχειν εἴ τι Τιμόθεος πράττων μὴ κατώρθωσεν· οὐδὲ γὰρ τῶν δωρεῶν οὐδὲ τῶν τιμῶν [a] οὐδεὶς αὐτῷ μετέδωκε τῶν ἐκείνῳ ψηφισθεισῶν, ἀλλ' οὐδ' ἐπαινέσαι τῶν ῥητόρων οὐδεὶς ἠξίωσεν ὡς σύμβουλον γεγενημένον· εἶναι δὲ δίκαιον ἢ καὶ τῶν ἀγαθῶν κοινωνεῖν ἢ μηδὲ τῶν
113 ἀτυχιῶν ἀπολαύειν. ἐγὼ δὲ ταῦτα μὲν αἰσχυνθείην ἂν εἰπεῖν, τὴν αὐτὴν δὲ ποιοῦμαι πρόκλησιν ἥν περ καὶ περὶ τῶν ἄλλων· ἀξιῶ γάρ, εἰ μὲν κακὸς ἀνὴρ γέγονε Τιμόθεος καὶ πολλὰ περὶ ὑμᾶς ἐξήμαρτε, μετέχειν καὶ δίκην διδόναι καὶ πάσχειν ὅμοια τοῖς ἀδικοῦσιν· ἢν δ' ἐπιδειχθῇ καὶ πολίτης ὢν ἀγαθὸς καὶ στρατηγὸς τοιοῦτος οἷος οὐδεὶς ἄλλος ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, ἐκεῖνον μὲν οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ἐπαινεῖν καὶ χάριν ἔχειν αὐτῷ, περὶ δὲ ταυτησὶ τῆς γραφῆς ἐκ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων, ὅ τι ἂν ὑμῖν δί-
114 καιον εἶναι δοκῇ, τοῦτο γιγνώσκειν. [b] Ἀθρώτατον μὲν οὖν τοῦτ' εἰπεῖν ἔχω περὶ Τιμοθέου καὶ μάλιστα καθ' ἁπάντων, ὅτι τοσαύτας ἦρχεν πόλεις κατὰ κράτος ὅσας οὐδεὶς πώποτε τῶν ἐστρατηγηκότων, οὔτε τῶν ἐκ ταύτης τῆς πόλεως οὔτε τῶν ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ τούτων ἐνίας, ὧν [c] ληφθεισῶν ἅπας ὁ τόπος ὁ περιέχων οἰκεῖος ἠναγκάσθη τῇ πόλει γενέσθαι· τηλικαύτην ἑκάστη

[a] οὐδεὶς αὐτῷ G. οὐδεὶς ἂν αὐτῷ G.D. rec. D. vulg. οὐδεὶς ἂν αὐτῶν.
[b] Ἀθρώτατον] ἁπλούστατον γρ.
[c] ληφθεισῶν G. vulg. λειφθεισῶν.

115 δύναμιν εἶχε. τίς γὰρ οὐκ οἶδε [d] Κόρκυραν μὲν ἐν [e] ἐπικαιροτάτῳ καὶ κάλλιστα κειμένην τῶν περὶ Πελοπόννησον, Σάμον δὲ [f] τῶν ἐν Ἰωνίᾳ, Σηστὸν δὲ καὶ Κριθώτην τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ, Ποτίδαιαν δὲ καὶ Τορώνην τῶν ἐπὶ Θράκης; ἃς ἐκεῖνος ἁπάσας κτησάμενος παρέδωκεν ὑμῖν, οὐ δαπάναις μεγάλαις, οὐδὲ τοὺς ὑπάρχοντας συμμάχους λυμηνάμενος, οὐδὲ πολλὰς ὑμᾶς εἰσφορὰς ἀναγ-
116 κάσας εἰσενεγκεῖν, ἀλλ' εἰς μὲν τὸν περίπλουν τὸν περὶ Πελοπόννησον τρία καὶ δέκα μόνον τάλαντα δούσης αὐτῷ τῆς πόλεως καὶ τριήρεις πεντήκοντα Κόρκυραν εἶλε, πόλιν ὀγδοήκοντα τριήρεις κεκτημένην, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον Λακεδαιμονίους ἐνίκησε ναυμαχῶν, καὶ ταύτην
117 ἠνάγκασε αὐτοὺς συνθέσθαι τὴν εἰρήνην, ἣ τοσαύτην μεταβολὴν ἑκατέρᾳ τῶν πόλεων ἐποίησεν, ὥσθ' ἡμᾶς μὲν ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας θύειν αὐτῇ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης οὕτω τῇ πόλει συνενεγκούσης, Λακεδαιμονίων δὲ μετ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἐωρᾶσθαι μήτε ναυτικὸν ἐντὸς [g] Μαλέας περιπλέον, μήτε πεζὸν στρατόπεδον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ πορευόμενον, ὅπερ αὐτοῖς τῆς περὶ [h] Λεῦκτρα συμφορᾶς εὕροι τις ἂν αἴτιον γεγενημένον.
118 μετὰ δὲ ταύτας τὰς πράξεις ἐπὶ Σάμον στρατεύσας, ἣν Περικλῆς ὁ μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ δόξαν εἰληφὼς ἀπὸ διακοσίων νεῶν καὶ χιλίων ταλάντων κατεπολέμησε, ταύτην οὔτε πλέον οὔτ' ἔλαττον παρ' ὑμῶν λαβὼν οὔτε παρὰ τῶν συμμάχων [i] ἐκλέξας, [k] ἕνδεκα μησὶν ἐξεπολιόρκησεν ὀκτακισχιλίοις πελτα-

[d] Κόρκυραν G. ceteri Κέρκυραν. Sic et infra.
[e] ἐπικαιροτάτῳ καὶ G.D. vulg. ἐπικαιρετάτῳ τόπῳ καί.
[f] τῶν ἐν Ἰωνίᾳ G. ceteri om. articulum.
[g] Μαλέας G.D. vulg. Μαλείας.
[h] Λεῦκτρα G.D. vulg. Λεύκτρας.
[i] ἐκλέξας G. ἐκλέξας φόρους D. marg. G. vulg.
[k] ἐν δέκα G. ἐν ἕνδεκα D. vulg. ἕνδεκα.

σταῖς καὶ τριήρεσι τριάκοντα, καὶ τούτοις ἅπασιν ἐκ
τῆς πολεμίας τὸν μισθὸν ἀπέδωκε. καί τοι τοιοῦτον ἔρ-
γον ἄν τις ἄλλος φανῇ πεποιηκώς, ὁμολογῶ ληρεῖν, ὅτι
διαφερόντως ἐπαινεῖν ἐπιχειρῶ τὸν οὐδὲν περιττότερον τῶν
119 ἄλλων διαπεπραγμένον. ἐντεῦθεν τοίνυν ἀναπλεύσας Ση-
στὸν καὶ Κριθώτην ἔλαβε, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἀμελου-
μένης Χερρονήσου προσέχειν ὑμᾶς αὐτῇ τὸν νοῦν ἐποίησε.
τὸ δὲ τελευταῖον Ποτίδαιαν εἰς ἣν ἡ πόλις τετρακόσια
καὶ δισχίλια τάλαντα [l] τὸ πρότερον [m] ἀνήλωσε, ταύτην
εἵλεν ἀπὸ τῶν χρημάτων ὧν αὐτὸς ἐπόρισε καὶ τῶν συν-
τάξεων τῶν ἀπὸ Θράκης· καὶ προσέτι Χαλκιδεῖς ἅπαν-
120 τας κατεπολέμησεν. εἰ δὲ δεῖ μὴ καθ' ἕκαστον ἀλλὰ διὰ
βραχέων εἰπεῖν, τεττάρων καὶ εἴκοσι πόλεων κυρίους ὑμᾶς
ἐποίησεν ἐλάττω δαπανήσας ὧν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς τὴν
121 Μηλίων πολιορκίαν [n] ἀνήλωσαν. Ἠβουλόμην δ' ἄν,
ὥσπερ ἐξαριθμῆσαι τὰς πράξεις ῥᾴδιον γέγονεν, οὕτως
οἷόν τ' εἶναι συντόμως δηλῶσαι τοὺς καιροὺς ἐν οἷς ἕκα-
στα τούτων ἐπράχθη, καὶ τὰ τῆς πόλεως ὡς εἶχε, καὶ
τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν· πολὺ γὰρ ἂν ὑμῖν αἵ τ' εὐερ-
122 γεσίαι μείζους κἀκεῖνος πλείονος ἄξιος ἔδοξεν εἶναι. νῦν
δὲ ταῦτα μὲν ἐάσω διὰ τὸ πλῆθος, [o] ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς
[p] ἡδέως ἂν ἀκοῦσαι διά τί ποτε τῶν μὲν εὐδοκιμούντων
ἀνδρῶν παρ' ὑμῖν καὶ πολεμικῶν εἶναι δοκούντων οὐδὲ
κώμην ἔνιοι λαβεῖν ἠδυνήθησαν, Τιμόθεος δ' οὔτε τὴν τοῦ
σώματος φύσιν ἔχων ἐῤῥωμένην οὔτ' ἐν τοῖς στρατοπέδοις
τοῖς πλανωμένοις κατατετριμμένος, ἀλλ' ὁ μεθ' ὑμῶν
πολιτευόμενος τηλικαῦτα διεπράξατο τὸ μέγεθος. ἔστι
δ' ὁ λόγος ὁ περὶ τούτων φιλαπεχθήμων μέν, ῥηθῆναι δ'

[l] τὸ πρότερον G.D. vulg. πρότερον.
[m] ἀνήλωσε G. vulg. ἀνάλωσε.
[n] ἀνήλωσαν G. vulg. ἀνάλωσαν.
[o] ἡγοῦμαι G. vulg. αἰτοῦμαι.
[p] ἡδέως] ἀδεῶς G. et pr. D.

123 οὐκ ἀσύμφορος. ἐκεῖνος γὰρ τούτῳ τῶν ἄλλων διήνεγκεν, ὅτι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ συμμαχικῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἐπιμελείας τῆς τούτων οὐ τὴν αὐτὴν ὑμῖν γνώμην [q] ἔσχεν· ὑμεῖς μὲν γὰρ χειροτονεῖτε στρατηγοὺς τοὺς εὐρωστοτάτους τοῖς σώμασι καὶ πολλάκις ἐν τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασι γεγενημένους, ὡς διὰ τούτων διαπραξάμενοι τι τῶν δεόντων· ὁ δὲ τοῖς μὲν τοιούτοις λοχαγοῖς ἐχρῆτο καὶ ταξιάρχοις, [[r] ὧν ἔνιοι διὰ τὴν μετ' ἐκείνου στρατείαν ἄξιοι λόγου καὶ χρήσιμοι τῇ πόλει γεγόνασιν,] αὐτὸς δὲ περὶ ταῦτα δεινὸς ἦν, περὶ ἅπερ χρὴ φρόνιμον
124 εἶναι τὸν στρατηγόν τὸν ἀγαθόν. ἔστι δὲ ταῦτα τίνα δύναμιν ἔχοντα; δεῖ γὰρ οὐχ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ σαφῶς φράσαι περὶ αὐτῶν. πρῶτον μὲν δύνασθαι γνώναι πρὸς τίνας πολεμητέον καὶ τίνας συμμάχους ποιητέον· ἀρχὴ γὰρ αὕτη στρατηγίας ἐστίν, ἧς ἂν διαμάρτῃ τις, ἀνάγκη τὸν πόλεμον ἀσύμφορον καὶ χαλεπὸν καὶ περίεργον εἶναι. περὶ τοίνυν τὴν τοιαύτην προαίρεσιν οὐ μόνον οὐδεὶς τοιού-
125 τος γέγονεν, ἀλλ' οὐδὲ παραπλήσιος. ῥᾴδιον δ' ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων γνῶναι· πλείστους γὰρ πολέμους ἄνευ τῆς πόλεως ἀνελόμενος, ἅπαντας τούτους κατώρθωσε καὶ δικαίως ἅπασιν τοῖς Ἕλλησιν ἔδοξεν αὐτοὺς ποιήσασθαι. καί τοι τοῦ καλῶς βουλεύσασθαι τίς ἂν ἀπόδειξιν ἔχοι
126 σαφεστέραν καὶ μείζω ταύτης παρασχέσθαι; δεύτερον τί προσήκει τὸν στρατηγὸν τὸν ἀγαθόν; στρατόπεδον συναγαγεῖν ἁρμόττον τῷ πολέμῳ τῷ παρόντι, καὶ τοῦτο συντάξαι καὶ χρήσασθαι συμφερόντως. ὡς μὲν τοίνυν ἠπίστατο χρῆσθαι καλῶς, αἱ πράξεις αὐταὶ δεδηλώκασιν· ὡς δὲ καὶ πρὸς τὸ παρασκευάσασθαι μεγαλοπρεπῶς καὶ τῆς πόλεως ἀξίως ἁπάντων διήνεγκεν, οὐδὲ τῶν

[q] ἔσχεν Mustoxydes: libri ἔχειν.

[r] [ὧν ἔνιοι—γεγόνασιν] om. G. in margine ponit rec. D.

127 ἐχθρῶν οὐδεὶς ἂν ἄλλως εἰπεῖν τολμήσειεν. ἔτι τοίνυν πρὸς
τούτοις ἀπορίας ἐνεγκεῖν στρατοπέδου καὶ πενίας, καὶ
πάλιν εὐπορίας εὑρεῖν, τίς οὐκ ἂν τῶν συνεστρατευμένων
πρὸς ἀμφότερα ταῦτα διαφέρειν ἐκείνου προκρίνειεν; συνί-
σασι γὰρ αὐτῷ κατὰ μὲν ἀρχὰς τῶν πολέμων διὰ τὸ
μηδὲν παρὰ τῆς πόλεως λαμβάνειν εἰς τὰς ἐσχάτας ἐν-
δείας καθιστάμενον, ἐκ δὲ τούτων εἰς τοῦτο τὰ πράγμα-
τα περιιστάναι δυνάμενον, ὥστε καὶ τῷ πολέμῳ περι-
γίγνεσθαι καὶ τοῖς στρατιώταις ἐντελεῖς ἀποδιδόναι τοὺς
128 μισθούς. οὕτω τοίνυν τούτων μεγάλων ὄντων καὶ σφόδρα
κατεπειγόντων, ἐπὶ τοῖς ἐχομένοις δικαίως ἄν τις αὐτὸν
ἔτι μᾶλλον ἐπαινέσειεν. ὁρῶν γὰρ ὑμᾶς τούτους μόνους
ἄνδρας νομίζοντας [a] τοὺς ἀπειλοῦντας καὶ τοὺς ἐκφοβοῦν-
τας τὰς ἄλλας πόλεις καὶ τοὺς ἀεί τι νεωτερίζοντας ἐν
τοῖς συμμάχοις, οὐκ ἐπηκολούθησε ταῖς ὑμετέραις γνώ-
129 μαις, οὐδ' ἠβουλήθη βλάπτων τὴν πόλιν εὐδοκιμεῖν, ἀλ-
λὰ τοῦτ' ἐφιλοσόφει καὶ τοῦτ' ἔπραττεν, ὅπως μηδεμία
τῶν πόλεων αὐτὸν φοβήσεται τῶν Ἑλληνίδων, ἀλλὰ πᾶ-
σαι [b] θαρσήσουσι πλὴν τῶν ἀδικουσῶν· ἠπίστατο γὰρ
τούς τε δεδιότας ὅτι μισοῦσι δι' οὓς ἂν τοῦτο πεπονθότες
τυγχάνωσι, τήν τε πόλιν διὰ μὲν τὴν φιλίαν τὴν τῶν ἄλ-
λων εὐδαιμονεστάτην καὶ μεγίστην [u] γενομένην, διὰ δὲ
τὸ μῖσος μικρὸν ἀπολιποῦσαν τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις
130 συμφοραῖς περιπεσεῖν. ὧν ἐνθυμούμενος τῇ μὲν δυνάμει
τῇ τῆς πόλεως τοὺς πολεμίους κατεστρέφετο, τῷ δ' ἤθει
τῷ ἑαυτοῦ τὴν εὔνοιαν τὴν τῶν ἄλλων προσήγετο, νομίζων
τοῦτο στρατήγημα μεῖζον εἶναι καὶ κάλλιον ἢ πολλὰς
131 πόλεις ἑλεῖν καὶ πολλάκις νικῆσαι μαχόμενος. οὕτω δ'

[a] τοὺς ἀπειλοῦντας G.D. vulg. τούς τ' ἀπειλοῦντας.
[b] θαρσήσουσι G.D. vulg. θαρ-
[u] γενομένην G. vulg. γενομένην

ἐσπούδαζε περὶ τὸ μηδεμίαν τῶν πόλεων μηδὲ μικρὰν ὑποψίαν περὶ αὐτοῦ λαβεῖν ὡς ἐπιβουλεύοντος, ὥσθ' ὁπότε μέλλοι τινὰ παραπλεῖν τῶν μὴ τὰς συντάξεις διδουσῶν, πέμψας προηγόρευε τοῖς ἄρχουσιν, ἵνα μὴ πρὸ τῶν λιμένων ἐξαίφνης ὀφθεὶς εἰς θόρυβον καὶ ταραχὴν
132 αὐτοὺς καταστήσειεν. εἴτε τύχοι καθορμισθεὶς πρὸς τὴν χώραν, οὐκ ἂν ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις ἁρπάζειν καὶ κλέπτειν καὶ πορθεῖν τὰς οἰκίας, ἀλλὰ τοσαύτην εἶχεν ἐπιμέλειαν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν γίγνεσθαι τοιοῦτον, ὅσην περ οἱ δεσπόται τῶν [x] χρημάτων· οὐ γὰρ τούτῳ προσεῖχε τὸν νοῦν, ὅπως ἐκ τῶν τοιούτων αὐτὸς [y] εὐδοκιμήσει παρὰ τοῖς στρατιώταις, ἀλλ' ὅπως ἡ πόλις παρὰ τοῖς Ἕλλη-
133 σι. πρὸς δὲ τούτοις τὰς [z] δοριαλώτους τῶν πόλεων οὕτω πράως διῴκει καὶ νομίμως ὡς οὐδεὶς ἄλλος τὰς συμμαχίδας, ἡγούμενος, εἰ τοιοῦτος ὢν φαίνοιτο περὶ τοὺς πολεμήσαντας, τὴν μεγίστην πίστιν ἔσεσθαι δεδωκὼς [a] ὡς οὐδέποτ' ἂν περί γε τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτεῖν τολ-
134 μήσειε. τοιγάρτοι διὰ τὴν δόξαν τὴν ἐκ τούτων γιγνομένην πολλαὶ τῶν πόλεων τῶν πρὸς ὑμᾶς δυσκόλως ἐχουσῶν ἀναπεπταμέναις αὐτὸν ἐδέχοντο ταῖς πύλαις· ἐν αἷς ἐκεῖνος οὐδεμίαν ταραχὴν ἐποίησεν, ἀλλ' ὥσπερ οἰκουμένας αὐτὰς εἰσιὼν κατέλαβεν, οὕτως ἐξιὼν [b] κατέλειπε.
135 κεφάλαιον δὲ πάντων τούτων· εἰθισμένων γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον πολλῶν γίγνεσθαι καὶ δεινῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἐπὶ τῆς ἐκείνου στρατηγίας οὐδεὶς ἂν οὔτ' ἀναστάσεις εὕροι γεγενημένας οὔτε πολιτειῶν μεταβολὰς οὔτε σφαγὰς καὶ φυγὰς οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν τῶν κακῶν τῶν ἀνηκέ-

[x] χρημάτων] κτημάτων correctus G.

[y] εὐδοκιμήσει G. vulg. εὐδοκιμήσῃ.

[z] δοριαλώτους G. vulg. δορυαλώτους.

[a] ὡς οὐδέποτ' G. vulg. ὃς οὐδέποτ'.

[b] κατέλειπε G.D. vulg. κατέλιπε.

στων, ἀλλ' οὕτως αἱ τοιαῦται συμφοραὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐλώφησαν, ὥστε [c] μόνος ὢν ἡμεῖς μνημονεύομεν
136 ἀνέγκλητον τὴν πόλιν τοῖς Ἕλλησι παρέσχε. καί τοι χρὴ στρατηγὸν [d] ἄριστον νομίζειν οὐκ εἴ τις μιᾷ τύχῃ τηλικοῦτον τι κατώρθωσεν ὥσπερ Λύσανδρος, ὃ μηδενὶ τῶν ἄλλων διαπράξασθαι συμβέβηκεν, ἀλλ' ὅστις ἐπὶ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν καὶ δυσκόλων πραγμάτων ὀρθῶς ἀεὶ πράττων καὶ νουνεχόντως διατετέλεκεν, ὅπερ Τιμοθέῳ συμβέβηκεν.

137 Οἶμαι [e] οὖν ὑμῶν τοὺς πολλοὺς θαυμάζειν τὰ λεγόμενα καὶ νομίζειν τὸν ἔπαινον τὸν ἐκείνου κατηγορίαν εἶναι τῆς πόλεως, εἰ [f] τοσαύτας μὲν πόλεις ἑλόντα μηδεμίαν δ' ἀπολέσαντα περὶ προδοσίας ἔκρινε, καὶ πάλιν εἰ διδόντος εὐθύνας αὐτοῦ, καὶ τὰς μὲν πράξεις [g] Ἰφικράτους ἀναδεχομένου, τὸν δ' ὑπὲρ τῶν χρημάτων λόγον Μενεσθέως, τούτους μὲν ἀπέλυσε, Τιμόθεον δὲ τοσούτοις ἐζημίωσε χρήμασιν ὅσοις οὐδένα πώποτε τῶν προγεγενημέ-
138 νων. ἔχει δ' οὕτως· βούλομαι γὰρ καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως λόγον εἰπεῖν. εἰ μὲν ὑμεῖς πρὸς αὐτὸ τὸ δίκαιον ἀποβλέποντες σκέψεσθε περὶ τούτων, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ δεινὰ καὶ σχέτλια πᾶσιν εἶναι δόξει [h] τὰ πεπραγμένα περὶ Τιμόθεον· ἢν δ' ἀναλογίσησθε τὴν ἄγνοιαν ὅσην ἔχομεν πάντες ἄνθρωποι, καὶ τοὺς φθόνους τοὺς ἐπιγιγνομένους ἡμῖν, ἔτι δὲ τὰς ταραχὰς καὶ τὴν τύρβην ἐν ᾗ ζῶμεν, οὐδὲν τούτων ἀλόγως οὐδ' ἔξω τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως εὑρεθήσεται γεγενημένον, ἀλλὰ καὶ Τιμόθεος μέρος

[c] μόνος G.D. vulg. μόνον.

[d] ἄριστον] ἄριστον ἄριστον G. ἀγαθὸν καὶ ἄριστον D. correctus G. vulg.

[e] οὖν G. δ' D. correctus G. vulg.

[f] τοσαύτας μὲν πόλεις G.D. vulg. τοσαύτας πόλεις.

[g] Ἰφικράτους G.D. vulg. Ἰφικράτεως.

[h] τὰ πεπραγμένα περὶ T. τὰ πεπραγμένα ἃ περὶ G.D. vulg. τὰ πεπραγμένα τὰ περί.

τι συμβεβλημένος τοῦ μὴ κατὰ τρόπον γνωσθῆναι περὶ
139 αὐτῶν. ἐκεῖνος γὰρ οὔτε μισόδημος ὢν οὔτε μισάνθρωπος
οὔθ' ὑπερήφανος, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἔχων τῶν τοιούτων κα-
κῶν, διὰ τὴν μεγαλοφροσύνην τὴν τῇ στρατηγίᾳ μὲν συμ-
φέρουσαν, πρὸς δὲ τὰς χρείας τῶν ἀεὶ [i] προσπιπτόντων
οὐχ ἁρμόττουσαν, ἅπασιν ἔδοξεν ἔνοχος εἶναι τοῖς προει-
ρημένοις· οὕτω γὰρ ἀφυὴς ἦν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων θε-
ραπείαν ὥσπερ δεινὸς περὶ τὴν τῶν πραγμάτων ἐπιμέ-
140 λειαν. καί τοι πολλάκις καὶ παρ' ἐμοῦ τοιούτους λόγους
ἤκουσεν, ὡς χρὴ τοὺς πολιτευομένους καὶ βουλομένους
ἀρέσκειν προαιρεῖσθαι μὲν τῶν τε πράξεων τὰς ὠφελιμω-
τάτας καὶ βελτίστας καὶ τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους
καὶ δικαιοτάτους, οὐ μὴν ἀλλὰ κἀκεῖνο παρατηρεῖν καὶ
σκοπεῖν, ὅπως ἐπιχαρίτως καὶ φιλανθρώπως ἅπαντα
φανήσονται καὶ λέγοντες καὶ πράττοντες, ὡς οἱ τούτων
ὀλιγωροῦντες ἐπαχθέστεροι καὶ βαρύτεροι δοκοῦσιν εἶναι
141 τοῖς συμπολιτευομένοις. "ὁρᾷς δὲ τὴν φύσιν [k] τὴν τῶν
πολλῶν ὡς [l] διάκειται πρὸς τὰς ἡδονάς, καὶ διότι μᾶλ-
λον φιλοῦσι τοὺς πρὸς χάριν ὁμιλοῦντας ἢ τοὺς εὖ ποι-
οῦντας, καὶ τοὺς μετὰ φαιδρότητος καὶ φιλανθρωπίας
φενακίζοντας ἢ τοὺς μετ' ὄγκου καὶ σεμνότητος ὠφελοῦν-
τας. ὧν οὐδέν σοι μεμέληκεν, ἀλλ' ἦν ἐπιεικῶς τῶν ἔξω
πραγμάτων ἐπιμεληθῇς, οἴει σοι καὶ τοὺς ἐνθάδε πολι-
142 τευομένους καλῶς ἕξειν. τὸ δ' οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τοὐναν-
τίον φιλεῖ συμβαίνειν. ἢν γὰρ τούτοις ἀρέσκῃς, ἅπαν ὅ
τι ἂν πράξῃς οὐ πρὸς τὴν ἀλήθειαν κρινοῦσιν ἀλλὰ πρὸς
τὸ σοὶ συμφέρον ὑπολήψονται, καὶ τὰ μὲν ἁμαρτανόμενα
παρόψονται, [m] τὸ δὲ κατορθωθὲν οὐρανόμηκες ποιήσουσιν·

[i] προσπιπτόντων G.D. vulg. συμπιπτόντων.
[k] τὴν τῶν G.D. vulg. τῶν.
[l] διάκειται G.D. vulg. διάκεινται.
[m] τὸ δὲ κατορθωθὲν] καὶ τὸ κατορθωθὲν G. et pr. D.

143 ἡ γὰρ εὔνοια πάντας οὕτω διατίθησιν. ἣν σὺ τῇ μὲν πόλει παρὰ τῶν ἄλλων ἐκ παντὸς τρόπου κτήσασθαι ζητεῖς, ἡγούμενος μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν, αὐτὸς δὲ σαυτῷ παρὰ τῆς πόλεως οὐκ οἴει δεῖν τὴν αὐτὴν ταύτην παρασκευάζειν, ἀλλὰ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιος γεγενημένος χεῖρον διάκεισαι τῶν οὐδὲν ἄξιον λόγου διαπεπρα-
144 γμένων. εἰκότως· οἱ μὲν γὰρ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἰδίοις συλλόγοις λογοποιεῖν δυναμένους καὶ πάντα προσποιουμένους εἰδέναι θεραπεύουσι, σὺ δ' οὐ μόνον [n] ἀμελεῖς, ἀλλὰ καὶ πολεμεῖς τοῖς μέγιστον ἀεὶ δυναμένοις αὐτῶν. καί τοι πόσους οἴει διὰ τὰς τούτων ψευδολογίας τοὺς μὲν συμφορᾶις περιπεπτωκέναι, τοὺς δ' [o] ἀτίμους εἶναι, [[p] πόσους δὲ τῶν προγεγενημένων ἀνωνύμους εἶναι,] πολὺ σπουδαιοτέρους καὶ πλέονος ἀξίους γεγενημένους
145 τῶν ᾀδομένων καὶ τραγῳδουμένων; ἀλλ' οἱ μέν, οἶμαι, ποιητῶν ἔτυχον καὶ λογοποιῶν, οἱ δ' οὐκ ἔσχον τοὺς [q] ὑμνήσοντας. ἢν οὖν ἐμοὶ πείθῃ καὶ νοῦν ἔχῃς, οὐ καταφρονήσεις τῶν ἀνδρῶν τούτων οἷς τὸ πλῆθος εἴθισται πιστεύειν οὐ μόνον περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐπιμέλειάν τινα ποιήσει καὶ θεραπείαν αὐτῶν, ἵν' εὐδοκιμήσῃς δι' ἀμφότερα, καὶ διὰ τὰς [r] σαυτοῦ πράξεις καὶ διὰ τοὺς τούτων
146 λόγους." ταῦτα δ' ἀκούων ὀρθῶς μὲν ἔφασκέ με λέγειν, οὐ μὴν οἷός τ' ἦν τὴν φύσιν [s] μεταβαλεῖν, ἀλλ' ἦν καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἑλλάδος ἄξιος, οὐ μὴν σύμμετρός γε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀνθρώπων, [t] ὅσοι

[n] ἀμελεῖς ἀλλὰ] Hæc a correctore sunt in G.

[o] ἀτίμους] ἐντίμους pr. G.

[p] [πόσους δὲ—ἀνωνύμους εἶναι] om. G. a rec. m. in margine addita.

[q] ὑμνήσοντας G. vulg. ὑμνήσαντας.

[r] σαυτοῦ] αυτοῦ D.

[s] μεταβαλεῖν] μεταβάλλειν pr. G.

[t] ὅσοι] ὅσοις G.D.

τοῖς ὑπὲρ αὐτοὺς πεφυκόσιν ἀχθόμενοι τυγχάνουσι. τοιγαροῦν οἱ μὲν ῥήτορες ἔργον εἶχον αἰτίας περὶ αὐτοῦ πολλὰς καὶ ψευδεῖς πλάττειν, τὸ δὲ πλῆθος ἀποδέχεσθαι
147 τὰς ὑπὸ τούτων λεγομένας. περὶ ὧν ἡδέως ἂν ἀπελογησάμην, εἰ καιρὸν εἶχον· οἶμαι [u] γὰρ ἂν ὑμᾶς ἀκούσαντας μισῆσαι τούς τε προαγαγόντας τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν ὀργὴν τὴν πρὸς ἐκεῖνον καὶ τοὺς φλαῦρόν τι περὶ αὐτοῦ λέγειν τολμῶντας. νῦν δὲ ταῦτα μὲν ἐάσω, περὶ ἐμαυτοῦ δὲ καὶ τῶν ἐνεστώτων πραγμάτων πάλιν ποιήσομαι τοὺς λόγους.

148 Ἀπορῶ δ' ὅ τι χρήσομαι τοῖς ὑπολοίποις, καὶ τίνος πρώτου μνησθῶ καὶ ποίου δευτέρου· τὸ γὰρ ἐφεξῆς με λέγειν διαπέφευγεν. [x] ἴσως μὲν οὖν ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὡς ἂν [y] ἕκαστον τύχῃ προσπεσόν, οὕτως εἰπεῖν περὶ αὐτῶν· ἃ [z] δ' οὖν μοι νῦν ἐπελήλυθε, καὶ περὶ ὧν ἐγὼ μὲν ἐνόμιζον εἶναι δηλωτέον, ἄλλος δέ τίς μοι συνεβούλευε μὴ λέ-
149 γειν, οὐκ ἀποκρύψομαι πρὸς ὑμᾶς. ἐπειδὴ γὰρ ἀπήνεγκε τὴν [a] γραφήν, ἐσκόπουν περὶ αὐτῶν τούτων ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος, καὶ τόν τε βίον τὸν ἐμαυτοῦ καὶ τὰς πράξεις ἐξήταζον, καὶ πλεῖστον χρόνον περὶ τὰς τοιαύτας διέτριβον ἐφ' αἷς ᾠόμην ἐπαινεῖσθαί με προσήκειν. ἀκροώμενος δέ τις τῶν ἐπιτηδείων ἐτόλμησεν εἰπεῖν πρός με λόγον πάντων σχετλιώτατον, ὡς ἄξια μὲν εἴη τὰ λεγόμενα φιλοτιμίας, οὐ μὴν ἀλλ' αὐτός γε δεδιέναι ταῦτα
150 μάλιστα, μὴ πολλοὺς λυπήσῃ τῶν ἀκουόντων. "οὕτω γάρ" ἔφη "τινὲς ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ τῶν ἀποριῶν ἐξηγρίωνται καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν, ὥστ' οὐ ταῖς πονηρίαις

[u] γὰρ ἂν ὑμᾶς G.D. vulg. γὰρ ὑμᾶς.
[x] ἴσως μὲν οὖν] ἴσως οὖν pr. G.
[y] ἕκαστον τύχῃ G. vulg. ἕκαστον αὐτῶν τύχῃ.
[z] δ' οὖν D. et correctus G. vulg. ἃ δ' οὔ.
[a] γραφὴν G. vulg. γραφὴν ταύτην.

ἀλλὰ ταῖς εὐπραγίαις πολεμοῦσι, καὶ μισοῦσιν οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιεικεστάτους, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τὰ βέλτιστα, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς τοῖς μὲν ἀδικοῦσι συναγωνίζονται καὶ συγγνώμην ἔχουσιν, οἷς δ' ἂν φθονήσωσι ἀπολλύουσιν, ἥπερ δυνηθῶσι.
151 ταῦτα δὲ δρῶντες οὐκ ἀγνοοῦσι περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσουσιν, ἀλλ' [b] ἀδικήσειν μὲν ἐλπίζοντες, ὀφθήσεσθαι δ' οὐ προσδοκῶντες· σώζοντες οὖν τοὺς ὁμοίους σφίσιν αὐτοῖς
152 βοηθεῖν νομίζουσι. τούτου δ' ἕνεκά σοι ταῦτα διῆλθον, ἵνα προειδὼς ἄμεινον προσφέρῃ καὶ τοῖς λόγοις ἀσφαλεστέροις χρῇ πρὸς αὐτούς, ἐπεὶ νῦν γε τίνα χρὴ προσδοκᾶν γνώμην ἕξειν τοὺς τοιούτους, ὅταν τόν τε βίον τὸν σαυτοῦ καὶ τὰς πράξεις διεξίῃς μηδὲ κατὰ μικρὸν ὁμοίας οὔσας ταῖς
153 τούτων, ἀλλ' οἷασπερ πρὸς ἐμὲ λέγειν ἐπιχειρεῖς; ἀποφαίνεις γὰρ τούς τε λόγους οὓς γέγραφας οὐ μέμψεως ἀλλὰ χάριτος τῆς μεγίστης ἀξίους ὄντας, τῶν τε πεπλησιακότων σοι τοὺς μὲν οὐδὲν ἠδικηκότας οὐδ' ἡμαρτηκότας, τοὺς δὲ δι' ἀρετὴν ὑπὸ τῆς πόλεως ἐστεφανωμένους, τά τε καθ' ἡμέραν οὕτω κοσμίως καὶ τεταγμένως βεβιωκότα σαυτὸν ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν πολι-
154 τῶν, ἔτι δὲ μήτε δεδικασμένον μηδενὶ μήτε πεφευγότα πλὴν περὶ ἀντιδόσεως, μηθ' ἑτέροις συνηγωνισμένον μήτε μεμαρτυρηκότα, μήτ' ἄλλο πεποιηκότα μηδέν, ἐν οἷς
155 ἅπαντες οἱ πολιτευόμενοι τυγχάνουσι. πρὸς δὲ τούτοις οὕτως ἰδίοις [c] οὖσι καὶ περιττοῖς κἀκεῖνο λέγεις, ὡς τῶν μὲν ἀρχῶν καὶ τῶν [d] ὠφελιῶν τῶν ἐντεῦθεν γιγνομένων καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν κοινῶν ἐξέστηκας, εἰς δὲ τοὺς

[b] ἀδικήσειν G.D. vulg. ἀδικοῦσι.
[c] οὖσι καὶ περιττοῖς G.D. vulg. οἷσι περιττοῖς.
[d] ὠφελιῶν G. vulg. ὠφελειῶν. Sic et §. 175.

διακοσίους καὶ χιλίους τοὺς εἰσφέροντας καὶ λειτουργοῦντας οὐ μόνον αὐτὸν παρέχεις ἀλλὰ καὶ τὸν υἱόν, [e] καὶ τρὶς μὲν ἤδη τετριηραρχήκατε, τὰς δ' ἄλλας λειτουργίας πολυτελέστερον λελειτουργήκατε καὶ κάλλιον ὧν οἱ νόμοι
156 προστάττουσι. ταῦτ' ἀκούοντας τοὺς τἀναντία πᾶσι τοῖς προειρημένοις ἐπιτετηδευκότας οὐκ οἴει βαρέως οἴσειν καὶ νομιεῖν ἐλέγχεσθαι τὸν βίον τὸν αὐτῶν οὐ σπουδαῖον ὄντα; καὶ γὰρ εἰ μὲν μετὰ πόνου καὶ ταλαιπωρίας ἠσθάνοντό σε ποριζόμενον εἴς τε τὰς λειτουργίας καὶ περὶ τὴν ἄλ-
157 λην διοίκησιν, οὐκ ἂν ὁμοίως ἔμελεν αὐτοῖς· νῦν δὲ τά τε παρὰ τῶν ξένων σοι γιγνόμενα πολὺ πλείω νομίζουσιν εἶναι τῶν διδομένων, αὐτόν τε σὲ ῥᾳθυμότερον ἡγοῦνται ζῆν οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τῶν [f] περὶ τὴν φιλοσοφίαν
158 καὶ τὴν αὐτήν σοι πραγματείαν ὄντων. ὁρῶσι γὰρ ἐκείνων μὲν τοὺς πλείστους, πλὴν τῶν τὸν σὸν βίον καὶ τὸν τρόπον ἠγαπηκότων, ἔν τε ταῖς πανηγύρεσι καὶ τοῖς ἰδίοις συλλόγοις ἐπιδείξεις ποιουμένους, διαγωνιζομένους πρὸς ἀλλήλους καθ' ὑπερβολήν, ὑπισχνουμένους, ἐρίζοντας,
159 λοιδορουμένους, οὐδὲν ἀπολείποντας κακῶν, ἀλλὰ σφίσι μὲν αὐτοῖς πράγματα παρέχοντας, τοῖς δ' ἀκροωμένοις ἐξουσίαν παραδιδόντας τοῖς μὲν καταγελάσαι τῶν λεγομένων, ἐνίοις δ' ἐπαινέσαι, τοῖς δὲ πλείστοις μισῆσαι, τοῖς δ' ὅπως ἕκαστοι βούλονται διατεθῆναι πρὸς αὐτούς· σὲ δ' οὐδενὸς μετέχοντα τούτων, ἀλλ' ἀνομοίως ζῶντα καὶ τοῖς σοφισταῖς καὶ τοῖς ἰδιώταις, καὶ τοῖς πολλὰ
160 κεκτημένοις καὶ τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. ἐφ' οἷς οἱ μὲν λογίζεσθαι δυνάμενοι καὶ νοῦν ἔχοντες ἴσως ἄν σε ζηλώσειαν, οἱ δὲ καταδεέστερον πράττοντες καὶ λυπεῖσθαι

[e] καὶ τρὶς G.D. vulg. τρίς. [f] περὶ τὴν φιλοσοφίαν G. vulg. περὶ φιλοσοφίαν.

μᾶλλον εἰωθότες ἐπὶ ταῖς τῶν ἄλλων ἐπιεικείαις ἢ ταῖς ἑαυτῶν ἀτυχίαις οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ [g] δυσκολανοῦσι καὶ χαλεπῶς οἴσουσιν. ὡς οὖν οὕτως αὐτῶν διατεθησομένων σκόπει τί σοι λεκτέον τούτων καὶ τί [h] παραλειπτέον ἐστίν."

161 ἐγὼ δὲ κἀκείνου τότε ταῦτα λέγοντος καὶ νῦν ἡγοῦμαι πάντων ἀνθρώπων ἀτοπωτάτους εἶναι καὶ σχετλιωτάτους, οἵτινες βαρέως ἂν ἀκούοιεν εἰ λειτουργοῦντα μὲν ἐμαυτὸν τῇ πόλει παρέχω καὶ ποιοῦντα τὸ προσταττόμενον, [i] μηδὲν δὲ δέομαι μήτε κληροῦσθαι τῶν ἀρχῶν ἕνεκα, μήτε λαμβάνειν ἃ τοῖς ἄλλοις ἡ πόλις δίδωσι, μήτ' αὖ

162 φεύγειν δίκας μήτε διώκειν. ταῦτα γὰρ συνεταξάμην οὐ διὰ πλοῦτον οὐδὲ δι' ὑπερηφανίαν, οὐδὲ καταφρονῶν τῶν μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐμοὶ ζώντων, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀπραγμοσύνην ἀγαπῶν, μάλιστα δ' ὁρῶν τοὺς τοιούτους καὶ παρ' ὑμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦντας, ἔπειτα τὸν βίον ἡδίω νομίσας εἶναι τοῦτον ἢ τὸν τῶν πολλὰ πραττόντων, ἔτι δὲ ταῖς διατριβαῖς ἐμαῖς

163 πρεπωδέστερον, αἷς ἐξ ἀρχῆς κατεστησάμην. τούτων μὲν ἕνεκα τοῦτον τὸν τρόπον ζῆν προειλόμην· τῶν δὲ λημμάτων τῶν παρὰ τῆς πόλεως ἀπεσχόμην δεινὸν ἡγησάμενος, [k] εἰ δυνάμενος ἐκ τῶν ἰδίων τρέφειν ἐμαυτὸν ἐμποδὼν τῷ γενήσομαι τῶν ἐντεῦθεν ζῆν ἠναγκασμένων λαβεῖν τὸ δι-δόμενον ὑπὸ τῆς πόλεως, καὶ διὰ τὴν ἐμὴν παρουσίαν ἐνδεής τις γενήσεται τῶν ἀναγκαίων. ὑπὲρ ὧν ἐπαίνου

164 τυγχάνειν ἄξιος ἦν μᾶλλον ἢ διαβολῆς. νῦν δ' εἰς πολλὴν ἀπορίαν καθέστηκα, τί δρῶν ἀρέσαι δυνηθείην ἂν τοῖς τοιούτοις. εἰ γὰρ ἅπαντα τὸν χρόνον ἔργον ποιούμενος ὅπως μηδένα μήτ' ἀδικήσω μήτ' ἐνοχλήσω μήτε λυπήσω,

[g] δυσκολανοῦσι] δυσχερανοῦσι γρ. G.D.
[h] παραλειπτέον] παραληπτέον D.
[i] μηδὲν δὲ δέομαι] μηδὲν δέομαι G.D.
[k] εἰ δυνάμενος] om. pr. G.

[l] δι' αὐτὰ ταῦτα [m] λυπῶ τινάς, τί ποιῶν ἂν χαριζοίμην; ἢ τί λοιπόν ἐστι πλὴν ἐμὲ μὲν ἀτυχῆ, τοὺς δὲ τοιούτους ἀμαθεῖς δοκεῖν εἶναι καὶ δυσκόλους τοῖς συμπολιτευο-
165 μένοις; πρὸς μὲν οὖν τοὺς μηδὲν τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις γιγνώσκοντας, ἀλλὰ χαλεπωτέρους ὄντας τοῖς μὴ κακῶς πράττουσιν ἢ τοῖς ἀδικοῦσι, μωρόν ἐστιν ἀπολογίαν ζητεῖν· ὅσῳ γὰρ ἄν τις ἐπιεικέστερον αὑτὸν ἐπιδείξῃ, δῆλον ὅτι τοσούτῳ χεῖρον ἀγωνιεῖται παρ' αὐτοῖς· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους, περὶ ὧν Λυσίμαχος διέβαλεν, ὡς παμπληθῆ κεκτήμεθα τὴν οὐσίαν, ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰπεῖν, ἵνα μὴ πιστευθεὶς ὁ λόγος εἰς μείζους καὶ πλείους ἡμᾶς ἐμ-
166 βάλῃ λειτουργίας ὧν ὑπενεγκεῖν ἂν [n] δυνηθεῖμεν. ὅλως μὲν οὖν οὐδεὶς εὑρεθήσεται τῶν καλουμένων σοφιστῶν πολλὰ χρήματα συλλεξάμενος, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν ὀλίγοις οἱ δ' ἐν πάνυ μετρίοις τὸν βίον διαγαγόντες· ὁ δὲ πλεῖστα κτησάμενος ὧν ἡμεῖς μνημονεύομεν, Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, οὗτος διατρίψας μὲν περὶ Θετταλίαν, ὅτ' εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, πλεῖστον δὲ χρόνον βιοὺς καὶ
167 περὶ τὸν χρηματισμὸν τοῦτον γενόμενος, πόλιν δ' οὐδεμίαν καταπαγίως οἰκήσας οὐδὲ περὶ τὰ κοινὰ δαπανηθεὶς οὐδ' εἰσφορὰν εἰσενεγκεῖν ἀναγκασθείς, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις οὔτε γυναῖκα γήμας οὔτε παῖδας ποιησάμενος, ἀλλ' ἀτελὴς γενόμενος καὶ ταύτης τῆς λειτουργίας τῆς ἐνδελεχεστάτης [o] καὶ πολυτελεστάτης, τοσοῦτον προλα-
βὼν πρὸς τὸ πλείω κτήσασθαι τῶν ἄλλων, χιλίους μό-
168 νους στατῆρας κατέλιπε. καί τοι χρὴ περὶ τῆς οὐσίας τῆς ἀλλήλων μὴ τοῖς αἰτιωμένοις εἰκῇ πιστεύειν, μηδὲ τὰς ἐργασίας ἴσας νομίζειν τάς τε τῶν σοφιστῶν καὶ

[l] δι' αὐτὰ ταῦτα D. et pr. G. qui pr. διὰ ταῦτα: vulg. δι' αὐτά.
[m] λυπῶ] λυπήσω pr. G.
[n] δυνηθεῖμεν G. ceteri δυνηθείημεν.
[o] καὶ πολυτελεστάτης] in marg. rec. habet G.

τὰς τῶν ὑποκριτῶν, ἀλλὰ τοὺς ἐν ταῖς αὐταῖς τέχναις
ὄντας πρὸς ἀλλήλους κρίνειν, καὶ τοὺς ὁμοίαν ἐν ἑκάστῃ
δύναμιν λαβόντας παραπλησίαν καὶ τὴν οὐσίαν ἔχειν
169 νομίζειν. ἢν οὖν ἐξισώσητέ με τῷ πλεῖστον ἐξειργασμένῳ
καὶ θῆτε πρὸς ἐκεῖνον, οὔθ' ὑμεῖς παντάπασιν ἀσκέπτως
εἰκάζειν δόξετε περὶ τῶν τοιούτων, οὔθ' ἡμεῖς [p] εὑρεθεῖμεν
ἂν οὔτε τὰ περὶ τὴν πόλιν οὔτε τὰ περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς
κακῶς διῳκηκότες, ἀλλ' ἀπ' ἐλαττόνων ζῶντες ὧν εἰς τὰς
λειτουργίας ἀνηλώκαμεν. καί τοι τοὺς εὐτελεστέρους ἐν
τοῖς ἰδίοις ἢ τοῖς κοινοῖς ὄντας δίκαιόν ἐστιν ἐπαινεῖν.
170 Ἐνθυμοῦμαι δὲ μεταξὺ λέγων, ὅσον τὰ τῆς πόλεως
μεταπέπτωκε, καὶ τὰς διανοίας ὡς οὐδὲν ὁμοίας περὶ
τῶν πραγμάτων οἱ νῦν τοῖς πρότερον πεπολιτευμένοις
ἔχουσιν. ὅτε μὲν γὰρ ἐγὼ παῖς ἦν, οὕτως ἐνομίζετο τὸ
πλουτεῖν ἀσφαλὲς εἶναι καὶ σεμνὸν ὥστ' [q] ὀλίγου δεῖν
πάντες προσεποιοῦντο πλείω κεκτῆσθαι τὴν οὐσίαν ἧς
ἔχοντες ἐτύγχανον, βουλόμενοι μετασχεῖν τῆς δόξης ταύ-
171 της· νῦν δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ πλουτεῖν ὥσπερ τῶν μεγίστων
ἀδικημάτων ἀπολογίαν δεῖ παρασκευάζεσθαι, καὶ σκο-
πεῖν εἰ μέλλει τις σωθήσεσθαι. πολὺ γὰρ δεινότερον κα-
θέστηκε τὸ δοκεῖν εὐπορεῖν ἢ τὸ φανερῶς ἀδικεῖν· οἱ μὲν
γὰρ ἢ συγγνώμης ἔτυχον ἢ μικροῖς ἐζημιώθησαν, οἱ δ'
ἄρδην ἀπόλλυνται, καὶ [r] πλείους ἂν εὕροιμεν τοὺς ἐκ τῶν
ὄντων ἐκπεπτωκότας ἢ τοὺς δίκην ὑπὲρ τῶν ἁμαρτημά-
172 των δεδωκότας. καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν κοινῶν; αὐτὸς
γὰρ οὐ μικρὸν διήμαρτον διὰ ταύτην τὴν μεταβολὴν τῶν
ἐμαυτοῦ πραγμάτων. ὅτε γὰρ ἐπαμύνειν ἠρχόμην τοῖς
ἰδίοις, ἀπολομένων ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Λακεδαιμο-
νίους ἁπάντων τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν, ἀφ' ὧν ὁ πατὴρ

[p] εὑρεθεῖμεν G. ceteri εὑρεθείημεν.

[q] ὀλίγου δεῖν] ὀλίγου δεῖ pr. G.

[r] πλείους ἂν εὕροιμεν τοὺς ἐκ τῶν ὄντων G.D. vulg. πλείους εὕροιμεν τοὺς ἐκ τῶν ἄν.

ἅμα τῇ τε πόλει χρήσιμον αὐτὸν παρεῖχεν, ἡμᾶς θ' οὕτως ἐπιμελῶς ἐπαίδευσεν ὥστ' ἐπιφανέστερον εἶναί με τότε καὶ γνωριμώτερον ἐν τοῖς [s]ἡλικιώταις καὶ συμπαιδευομέ-
173 νοις ἢ νῦν ἐν τοῖς συμπολιτευομένοις, ὅτε δ' οὖν, ὥσπερ εἶπον, ἠρχόμην πλησιάζειν τισίν, ᾠόμην, εἰ δυνηθείην πλείω κτήσασθαι καὶ περιποιήσασθαι τῶν ἐπὶ τὸν αὐτὸν βίον ὁρμησάντων, ἀμφότερα δόξειν, καὶ περὶ τὴν φιλοσοφίαν
174 διαφέρειν καὶ κοσμιώτερον βεβιωκέναι τῶν ἄλλων. ἐμοὶ δὲ τοὐναντίον ἀποβέβηκεν. εἰ μὲν γὰρ μήτ' ἄξιος μηδενὸς ἐγενόμην μήτε περιεποιησάμην μηδέν, οὐδεὶς ἂν μοι πράγματα παρεῖχεν, ἀλλὰ φανερῶς ἀδικῶν ἀσφαλῶς ἂν ἔζων ἕνεκά γε τῶν συκοφάντων· νῦν δ' ἀντὶ τῆς δόξης ἧς προσεδόκων ἀγῶνες [t]περὶ ἐμὲ καὶ κίνδυνοι καὶ φθόνοι καὶ
175 διαβολαὶ γεγόνασιν. οὕτω γὰρ ἡ πόλις ἐν τῷ παρόντι χαίρει τοὺς μὲν ἐπιεικεῖς [u]πιέζουσα καὶ ταπεινοὺς ποιοῦσα, τοῖς δὲ πονηροῖς ἐξουσίαν διδοῦσα καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν ὅ τι ἂν βουληθῶσιν, ὥστε Λυσίμαχος μὲν ὁ προῃρημένος ζῆν ἐκ τοῦ συκοφαντεῖν καὶ κακῶς ἀεί τινα ποιεῖν τῶν πολιτῶν κατηγορήσων ἡμῶν ἀναβέβηκεν, ἐγὼ δ' ὃς οὐδὲ περὶ ἕνα ποτ' ἐξήμαρτον, ἀλλὰ τῶν μὲν ἐνθένδε λημμάτων ἀπεσχόμην, παρὰ ξένων δὲ καὶ νομιζόντων εὖ πάσχειν ἐπορισάμην τὰς ὠφελίας, ὡς δεινὰ ποιῶν εἰς τηλι-
176 κουτονὶ καθέστηκα κίνδυνον. καί τοι [x]προσῆκε τοὺς εὖ φρονοῦντας εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς ὡς πλείστοις τῶν πολιτῶν παραγενέσθαι τὴν δύναμιν ταύτην, δι' ἣν ἔμελλον παρ' ἑτέρων [y]λαμβάνοντες χρησίμους αὐτούς, ὥσπερ ἐγώ, τῇ πόλει παρέξειν. πολλῆς δ' ἀλογίας [z]περὶ ἐμὲ γεγενη-

[s] ἡλικιώταις—ἐν τοῖς] om. pr. G.

[t] περὶ ἐμὲ] περί με G.

[u] πιέζουσα] πιέζουσαν G. πιέζουσ' ἂν D.

[x] προσῆκε G.D. vulg. προσήκει.

[y] λαμβάνοντες G.D. vulg. λαμβάνοντας.

[z] περὶ ἐμὲ] περί με G. περὶ 'μὲ D.

μένης πάντων ἂν [a]συμβαίη δεινότατον, εἰ οἱ μὲν δεδωκότες [b]μοι χρήματα τοσαύτην ἔχοιεν χάριν, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν με θεραπεύειν, ὑμεῖς δ', εἰς οὓς ἀνήλωκα τἀμαυτοῦ,
177 δίκην [c]ἐπιθυμήσαιτε παρ' ἐμοῦ λαβεῖν. ἔτι δὲ δεινότερον, εἰ Πίνδαρον μὲν τὸν ποιητὴν οἱ πρὸ ἡμῶν γεγονότες ὑπὲρ ἑνὸς μόνον ῥήματος, ὅτι τὴν πόλιν ἔρεισμα τῆς Ἑλλάδος ὠνόμασεν, οὕτως ἐτίμησαν ὥστε καὶ πρόξενον ποιήσασθαι καὶ δωρεὰν μυρίας αὐτῷ δοῦναι δραχμάς, ἐμοὶ δὲ πολὺ πλείω καὶ κάλλιον ἐγκεκωμιακότι καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς προγόνους μηδ' [d]ἀσφαλῶς ἐγγένοιτο ἐπιβιῶναι τὸν ἐπίλοιπον χρόνον.

178 Περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατηγορηθέντων ἱκανὴν εἶναι νομίζω τὴν εἰρημένην ἀπολογίαν· οὐκ ὀκνήσω δὲ πρὸς ὑμᾶς οὐθ' ὡς ἔχω νῦν πρὸς τὸν ἐνεστῶτα κίνδυνον κατειπεῖν τὴν ἀλήθειαν, οὔθ' ὡς τὸ πρῶτον διετέθην
179 πρὸς αὐτόν. ἐγὼ γὰρ ὑπὲρ μὲν τῶν ἰδίων πολλὰς ἐλπίδας εἶχον καλῶς ἀγωνιεῖσθαι· καὶ γὰρ τοῖς βεβιωμένοις καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπίστευον, καὶ πολλοὺς λόγους καὶ δικαίους ὤμην ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν· ὁρῶν δ' οὐ μόνον δυσκόλως διακειμένους περὶ τὴν τῶν λόγων παιδείαν τοὺς εἰθισμένους ἅπασι χαλεπαίνειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς ταχέως πρὸς αὐτὴν διακειμένους, ἐφοβούμην μὴ τὰ μὲν ἴδιά μου παραμεληθῇ, τῆς δὲ κοινῆς καὶ τῆς περὶ τοὺς σοφιστὰς διαβολῆς ἀπολαύσω τι
180 φλαῦρον. ἐπειδὴ δὲ χρόνων [e]ἐγγιγνομένων εἰσέπεσον εἰς τὸ λογίζεσθαι καὶ σκοπεῖν τί [f]χρήσωμαι τοῖς παροῦσιν, ἐπαυσάμην τοῦ δέους καὶ τῆς ταραχῆς ταύτης, οὐκ ἀλό-

[a] Verbi συμβαίη primam et tertiam syllabas correctas habet G.

[b] μοι G.D. vulg. με.

[c] ἐπιθυμήσαιτε G.D. vulg. ἐπιθυμήσετε.

[d] ἀσφαλῶς ἐγγένοιτο G. ἀσφαλῶς ἂν ἐγγένοιτο D. vulg. ἀσφαλῶς ἂν γένοιτο.

[e] ἐγγιγνομένων G.D. vulg. ἐπιγιγνομένων.

[f] χρήσωμαι] χρήσομαι G. ceteri χρήσιμαν.

γως, ἀλλ' ἐκ τῶν εἰκότων [g] λογισάμενος καὶ παραμυθη-
181 σάμενος ἐμαυτόν· τούς τε γὰρ ἐπιεικεῖς ὑμῶν, πρὸς οὓς περ ἐγὼ ποιήσομαι τοὺς λόγους, ἠπιστάμην οὐκ ἐμμένοντας ταῖς δόξαις ταῖς ἀδίκως ἐγγεγενημέναις, ἀλλ' ἐπακολουθοῦντας ταῖς [h] ἀληθείαις καὶ μεταπειθομένους ὑπὸ τῶν λεγόντων τὰ δίκαια, τήν τε φιλοσοφίαν ἐκ πολλῶν ἐνόμιζον ἐπιδειξειν ἀδίκως διαβεβλημένην, καὶ πολὺ ἂν δικαιοτέρως ἀγαπωμένην αὐτὴν [i] ἢ μισουμένην. ἔχω
182 δὲ καὶ νῦν ἔτι ταύτην τὴν γνώμην. οὐκ ἄξιον δε θαυμάζειν εἴτι τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων ἠγνόηται καὶ διαλέληθεν, [k] οὐδ' εἰ διεψευσμένοι τινὲς αὐτοῦ τυγχάνουσι· καὶ γὰρ περὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ περὶ ἄλλων πραγμάτων ἀνα-
183 ριθμήτων οὕτως ἔχοντες ἂν [l] εὑρεθεῖμεν. ἡ γὰρ πόλις ἡμῶν πολλῶν ἀγαθῶν αἰτία καὶ νῦν οὖσα, καὶ πρότερον γεγενημένη καὶ τοῖς πολίταις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, καὶ πολλῶν ἡδονῶν γέμουσα, τοῦτ' ἔχει δυσκολώτατον· διὰ γὰρ τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐνοικούντων [m] οὐκ εὐσύνοπτός ἐστιν οὐδ' ἀκριβής, ἀλλ' ὥσπερ χειμάῤῥους, ὅπως ἂν ἕκαστον ὑπολαβοῦσα τύχῃ καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, οὕτω κατήνεγκε, καὶ δόξαν ἐνίοις τὴν ἐναντίαν τῆς προσηκούσης περιέθηκεν· ὅπερ καὶ τῇ
184 παιδείᾳ ταύτῃ συμβέβηκεν. ὧν ἐνθυμουμένους χρὴ μηδενὸς πράγματος ἄνευ λόγου καταγιγνώσκειν, [n] μηδ' ὁμοίως διακεῖσθαι δικάζοντας ὥσπερ ἐν ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς, ἀλλὰ διακριβοῦσθαι περὶ ἑκάστου καὶ τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, μεμνημένους τῶν ὅρκων [o] καὶ τῶν νόμων, καθ' οὓς

[g] λογισάμενος G.D. vulg. ὑπολογισάμενος.

[h] ἀληθείαις D.T. et correctus G. qui pr. ἀδικίαις.

[i] ἢ μισουμένην G. ceteri ἢ διαβαλλομένην καὶ μισουμένην.

[k] οὐδ' εἰ vulg. et correctus D. οὐδὲ G.

[l] εὑρεθεῖμεν] εὑρέθημεν G.D. vulg. εὑρεθείημεν.

[m] οὐκ εὐσύνοπτος] Negationem om. pr. G.D.

[n] μηδ' ὁμοίως] in marg. ponunt G.D.

[o] καὶ τῶν νόμων] om. pr. G.

185 συνεληλύθατε δικάσοντες. ἔστι δ' οὐ περὶ μικρῶν οὔθ' ὁ λόγος οὔθ' ἡ κρίσις ἐν ᾗ καθέσταμεν, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων· οὐ γὰρ περὶ ἐμοῦ μέλλετε μόνον τὴν ψῆφον διοίσειν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐπιτηδεύματος ᾧ πολλοὶ τῶν νεωτέρων προσέχουσι τὸν νοῦν. [p] οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν ὅτι τὰ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐπιγιγνομένοις καὶ τοῖς
186 [q] τηλικούτοις οἱ πρεσβύτεροι παραδιδόασι. τοιαύτης οὖν ἀεὶ τῆς περιόδου γιγνομένης ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὅπως ἂν οἱ νεώτεροι παιδευθῶσιν, οὕτω τὴν πόλιν πράττουσαν διατελεῖν· ὥστ' οὐ ποιητέον τοὺς συκοφάντας κυρίους τηλικούτου πράγματος, οὐδὲ τοὺς μὲν μὴ διδόντας τούτοις ἀργύριον τιμωρητέον, παρ' ὧν δ' ἂν λάβωσιν ἐατέον ποιεῖν
187 ὅ τι ἂν βουληθῶσιν, ἀλλ' εἰ μὲν ἡ φιλοσοφία τοιαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε διαφθείρειν τοὺς νεωτέρους, οὐ τοῦτον χρὴ μόνον κολάζειν ὃν ἂν γράψηταί τις τούτων, ἀλλὰ πάντας ἐκποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς περὶ τὴν διατριβὴν ταύτην ὄντας· εἰ δὲ τοὐναντίον πέφυκεν ὥστ' ὠφελεῖν καὶ βελτίους ποιεῖν τοὺς πλησιάζοντας καὶ πλέονος ἀξίους, τοὺς μὲν διαβεβλημένους πρὸς αὐτὴν παυστέον, τοὺς δὲ συκοφαντοῦντας ἀτιμητέον, τοῖς δὲ νεωτέροις συμβουλευτέον ἐν ταύτῃ διατρίβειν μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύ-
188 μασι. πρὸ πολλῶν δ' ἂν ἐποιησάμην, εἴπερ ἦν εἱμαρμένον μοι φεύγειν τὴν γραφὴν ταύτην, ἀκμάζοντί μοι προσπεσεῖν [r] τὸν κίνδυνον· οὐ γὰρ ἂν ἠθύμουν, ἀλλὰ μᾶλλον οἷός τ' ἂν ἐγενόμην καὶ τὸν κατήγορον ἀμύνασθαι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ βοηθῆσαι· νῦν δὲ φοβοῦμαι μὴ διὰ ταύτην ὑπὲρ ἄλλων πραγμάτων ἐπιεικῶς εἰρηκώς, περὶ αὐτῆς ταύτης χεῖρον τύχω διαλεχθεὶς ἢ περὶ ὧν ἧττόν μοι σπου-

[p] οἶμαι δ' ὑμᾶς G.D. vulg. οἶμαι ὑμᾶς.

[q] τηλικούτοις] τοιούτοις G.D.

[r] τὸν κίνδυνον] τοῦτον τὸν κίνδυνον vulg. cum rec. G.D.

189 δάσαι προσῆκε. καίτοι δεξαίμην ἄν (εἰρήσεται γὰρ τἀληθές, εἰ καὶ μωρὸς ὁ λόγος ἐστίν) ἤδη τελευτῆσαι τὸν βίον ἀξίως εἰπὼν τῆς ὑποθέσεως καὶ πείσας ὑμᾶς τοιαύτην νομίζειν τὴν τῶν λόγων μελέτην οἵαπερ ἐστί, μᾶλλον ἢ ζῆν [s]πολυπλασίω χρόνον ἐφορῶν οὕτως αὐτὴν ὥσπερ
190 νῦν παρ' [t]ὑμῖν φερομένην. τῆς μὲν οὖν ἐπιθυμίας οἶδ' ὅτι πολὺ καταδεέστερον ἐρῶμεν· ὅμως δ' ὅπως ἂν δύνωμαι, πειράσομαι διελθεῖν [u]τήν τε φύσιν αὐτῆς καὶ τὴν δύναμιν ἣν ἔχει, καὶ ποία τῶν ἄλλων τεχνῶν ὁμοιειδής ἐστι, καὶ τί τοὺς συνόντας [x]ὠφελεῖ, καὶ ποίας τινὰς ποιούμεθα ἡμεῖς τὰς ὑποσχέσεις· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς μαθόντας τὴν ἀλήθειαν ἄμεινον καὶ [y]βουλεύσεσθαι καὶ διαγνώσεσθαι
191 περὶ αὐτῆς. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς, ἢν ἄρα φαίνωμαι λόγους διεξιὼν πολὺ τῶν εἰθισμένων λέγεσθαι παρ' ὑμῖν ἐξηλλαγμένους, μὴ δυσχεραίνειν ἀλλ' ἔχειν συγγνώμην, ἐνθυμουμένους ὅτι τοὺς περὶ πραγμάτων ἀνομοίων τοῖς ἄλλοις ἀγωνιζομένους ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ τοῖς λόγοις τοιούτοις
192 χρῆσθαι περὶ αὐτῶν. ὑπομείναντες οὖν τὸν τρόπον τῶν λεγομένων καὶ τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὸν [z]χρόνον ἐάσαντες [a]ἀναλῶσαί με τὸν δεδομένον ταῖς ἀπολογίαις, ὅπως ἂν ὑμῶν ἑκάστῳ δοκῇ δίκαιον εἶναι καὶ νόμιμον, οὕτω φέρετε τὴν ψῆφον.

193 Βούλομαι δὲ περὶ τῆς τῶν λόγων παιδείας ὥσπερ οἱ γενεαλογοῦντες πρῶτον διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς. [b]ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τὴν φύσιν ἡμῶν ἔκ τε τοῦ σώματος συγκεῖσθαι καὶ τῆς ψυχῆς, αὐτοῖν δὲ τούτοιν οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν φήσειεν ἡγεμονικωτέραν πεφυκέναι τὴν ψυχὴν καὶ

[s] πολυπλασίω G. ceteri πολὺ πλείω.
[t] ὑμῖν G.D. vulg. ἡμῖν.
[u] τήν τε] τήν γε pr. G.
[x] ὠφελεῖ] Libri ὠφελεῖν.
[y] βουλεύσεσθαι] βουλεύεσθαι D.
[z] χρόνον] τρόπον pr. G.
[a] ἀναλῶσαί με] ἀναλωσαμεν G.
[b] ὁμολογεῖται G.D. vulg. ὁμολογεῖτε.

πλέονος ἀξίαν· τῆς μὲν γὰρ ἔργον εἶναι [c]βουλεύσασθαι
καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν, τοῦ δὲ σώματος
194 ὑπηρετῆσαι τοῖς ὑπὸ τῆς ψυχῆς γνωσθεῖσιν. οὕτω δὲ
τούτων ἐχόντων ὁρῶντές τινες τῶν πολὺ πρὸ ἡμῶν γεγονό-
των περὶ μὲν τῶν ἄλλων πολλὰς τέχνας συνεστηκυίας,
περὶ δὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν οὐδὲν [d]τοιοῦτο συντετα-
γμένον, εὑρόντες [e]διττὰς ἐπιμελείας κατέλιπον ἡμῖν, περὶ
μὲν τὰ σώματα τὴν παιδοτριβικήν, ἧς ἡ γυμναστικὴ
μέρος ἐστί, περὶ δὲ τὰς ψυχὰς τὴν φιλοσοφίαν, περὶ ἧς
195 ἐγὼ μέλλω ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, ἀντιστρόφους καὶ σύ-
ζυγας καὶ σφίσιν [f]αὐταῖς ὁμολογουμένας, δι' ὧν οἱ προ-
εστῶτες αὐτῶν τάς τε ψυχὰς φρονιμωτέρας καὶ τὰ σώ-
ματα χρησιμώτερα παρασκευάζουσιν, οὐ πολὺ διαστη-
σάμενοι τὰς παιδείας ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλὰ παραπλη-
σίαις χρώμενοι καὶ ταῖς διδασκαλίαις καὶ ταῖς γυμνα-
196 σίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιμελείαις. ἐπειδὰν γὰρ λά-
βωσι μαθητάς, οἱ μὲν παιδοτρίβαι τὰ σχήματα [g]τὰ
πρὸς τὴν ἀγωνίαν εὑρημένα τοὺς φοιτῶντας διδάσκουσιν,
οἱ δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες τὰς ἰδέας ἁπάσας, αἷς
ὁ λόγος τυγχάνει χρώμενος, διεξέρχονται τοῖς μαθηταῖς.
197 ἐμπείρους δὲ τούτων ποιήσαντες καὶ διακριβώσαντες ἐν
τούτοις πάλιν γυμνάζουσιν αὐτούς, καὶ πονεῖν ἐθίζουσι,
καὶ συνείρειν καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἔμαθον ἀναγκάζουσιν,
ἵνα ταῦτα βεβαιότερον κατάσχωσι καὶ τῶν καιρῶν ἐγ-
γυτέρω ταῖς δόξαις γένωνται. τῷ μὲν γὰρ εἰδέναι περι-
λαβεῖν αὐτοὺς οὐχ οἷόν τ' ἐστίν· ἐπὶ γὰρ ἁπάντων τῶν
πραγμάτων διαφεύγουσι τὰς ἐπιστήμας, οἱ δὲ μάλιστα

[c] βουλεύσασθαι καὶ G.D. vulg. βουλεύεσθαι τά.
[d] τοιοῦτο G. ceteri τοιοῦτον.
[e] διττὰς] Libri δὲ τάς.
[f] αὐταῖς ὁμολογουμένας] Libri αὐτοῖς ὁμολογουμένους, sed G.D. correcti.
[g] τὰ πρὸς] Articulum om. G.

προσέχοντες τὸν νοῦν καὶ δυνάμενοι θεωρεῖν τὸ συμβαῖνον
198 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλειστάκις αὐτῶν τυγχάνουσι. τοῦτον
δὲ τὸν τρόπον [h] ἐπιμελόμενοι καὶ παιδεύοντες μέχρι μὲν
τοῦ γενέσθαι βελτίους αὐτοὺς αὑτῶν τοὺς μαθητὰς καὶ
ἔχειν ἄμεινον τοὺς μὲν τὰς διανοίας τοὺς δὲ τὰς τῶν σωμά-
των ἕξεις, ἀμφότεροι δύνανται προαγαγεῖν· ἐκείνην δὲ τὴν
ἐπιστήμην οὐδέτεροι τυγχάνουσιν ἔχοντες, δι' ἧς ἂν οἱ μὲν
ἀθλητὰς οὓς βουληθεῖεν, οἱ δὲ ῥήτορας ἱκανοὺς ποιήσαιεν,
ἀλλὰ μέρος μὲν ἄν τι συμβάλοιντο, τὸ δ' ὅλον αἱ δυνά-
μεις αὗται παραγίγνονται τοῖς καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς
199 [i] ἐπιμελείαις διενεγκοῦσιν. Ὁ μὲν οὖν τύπος τῆς φιλοσο-
φίας τοιοῦτός τίς ἐστιν· ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς [k] μᾶλλον ἂν
ἔτι καταμαθεῖν τὴν δύναμιν αὐτῆς, εἰ διέλθοιμι τὰς ὑπο-
σχέσεις ἃς ποιούμεθα πρὸς τοὺς πλησιάζειν ἡμῖν βουλο-
200 μένους. λέγομεν γὰρ ὡς δεῖ τοὺς μέλλοντας διοίσειν ἢ
περὶ τοὺς λόγους ἢ περὶ τὰς πράξεις ἢ περὶ τὰς ἄλλας
ἐργασίας πρῶτον μὲν πρὸς τοῦτο πεφυκέναι καλῶς, [l] πρὸς
ὃ ἂν προῃρημένοι τυγχάνωσιν, ἔπειτα παιδευθῆναι καὶ
λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην, ἥτις ἂν ᾖ περὶ ἑκάστου, τρίτον
ἐντριβεῖς γενέσθαι καὶ γυμνασθῆναι περὶ τὴν χρείαν καὶ
τὴν ἐμπειρίαν αὐτῶν· ἐκ τούτων γὰρ ἐν ἁπάσαις ταῖς
ἐργασίαις τελείους γίγνεσθαι καὶ πολὺ διαφέροντας τῶν
201 ἄλλων. εἶναι δὲ τούτων [m] προσῆκον ἑκατέροις, τοῖς τε δι-
δάσκουσι καὶ τοῖς μανθάνουσιν, ἴδιον μὲν τοῖς μὲν εἰσε-
νέγκασθαι τὴν φύσιν οἵαν δεῖ, τοῖς δὲ δύνασθαι παιδεῦσαι
τοὺς τοιούτους, κοινὸν δ' ἀμφοτέρων τὸ περὶ τὴν ἐμπειρίαν

[h] ἐπιμελόμενοι G. ceteri ἐπιμελούμενοι.

[i] ἐπιμελείαις] ἐπιστήμαις rec. γρ. G.D.

[k] μᾶλλον ἂν ἔτι G.D. vulg. μᾶλλον ἔτι.

[l] πρὸς ὃ] Præpositio melius abesset.

[m] προσῆκον G.D. vulg. προσῆκεν.

γυμνάσιον· [n]δεῖν γὰρ τοὺς μὲν ἐπιμελῶς ἐπιστατῆσαι τοῖς παιδευομένοις, τοὺς [o]δ' ἐγκρατῶς ἐμμεῖναι τοῖς προσ-
202 ταττομένοις. ταῦτα μὲν οὖν ἐστὶν ἃ κατὰ πασῶν λέγομεν τῶν τεχνῶν· εἰ δὲ δή τις ἀφέμενος τῶν ἄλλων ἔροιτό με τί τούτων μεγίστην ἔχει δύναμιν πρὸς τὴν τῶν λόγων παιδείαν, ἀποκριναίμην ἂν ὅτι τὸ τῆς φύσεως ἀνυπέρβλη-
203 τόν ἐστι καὶ πολὺ πάντων διαφέρει· τὸν γὰρ ἔχοντα τὴν μὲν ψυχὴν εὑρεῖν καὶ μαθεῖν καὶ πονῆσαι καὶ μνημονεῦσαι δυναμένην, τὴν δὲ φωνὴν καὶ τὴν τοῦ στόματος σαφήνειαν τοιαύτην ὥστε μὴ μόνοις [p]τοῖς λεγομένοις ἀλλὰ καὶ ταῖς τούτων εὐαρμοστίαις συμπείθειν τοὺς ἀκούοντας, ἔτι δὲ τὴν τόλμαν μὴ [q]τὴν ἀναισχυντίας σημεῖον γιγνομένην, ἀλλὰ τὴν μετὰ σωφροσύνης οὕτω παρασκευάζουσαν τὴν ψυχὴν ὥστε μηδὲν ἧττον θαρρεῖν ἐν δὴ πᾶσι τοῖς πολίταις [r]τοὺς λόγους ποιούμενον ἢ πρὸς αὐτὸν διανοούμενον, τίς οὐκ οἶδεν ὅτι τυχὼν ὁ τοιοῦτος παιδείας μὴ τῆς ἀπηκριβωμένης, ἀλλὰ τῆς ἐπιπολαίου καὶ πᾶσι κοινῆς, τοιοῦτος ἂν εἴη ῥήτωρ οἷος οὐκ οἶδ' [s]εἴ τις τῶν Ἑλλήνων
204 γέγονε; καὶ μὴν δὴ κἀκείνους ἴσμεν τοὺς καταδεεστέραν μὲν τούτων τὴν φύσιν ἔχοντας, ταῖς δ' ἐμπειρίαις καὶ ταῖς [t]ἐπιμελείαις προσέχοντας, ὅτι γίγνονται κρείττους οὐ μόνον αὑτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν εὖ μὲν πεφυκότων λίαν δ' αὐτῶν κατημεληκότων· ὥσθ' ἑκάτερόν τε τούτων δεινὸν ἂν καὶ λέγειν καὶ πράττειν ποιήσειεν, ἀμφότερά τε γενόμενα περὶ τὸν αὐτὸν [u]ἀνυπέρβλητον ἂν τοῖς ἄλλοις
205 ἀποτελέσειεν. περὶ μὲν οὖν τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐμπειρίας ταῦτα γιγνώσκω· περὶ δὲ τῆς παιδείας οὐκ ἔχω

[n] δεῖν γὰρ G. δεῖ γὰρ correctus D. cum vulg.
[o] δ' ἐγκρατῶς] δὲ κρατος pr. G.
[p] τοῖς λεγομένοις] om. pr. G.D.
[q] τὴν ἀναισχυντίας G.D. vulg. τῆς ἀναισχυντίας.
[r] τοὺς λόγους G.D. vulg. λόγους.
[s] εἴ τις τῶν pr. G.D. vulg. εἴ τις ἄλλος τῶν.
[t] ἐπιμελείαις] ἐπιμελείαις αἷς G.D.
[u] ἀνυπέρβλητον ἂν τοῖς G.D. vulg. om. particulam.

τοιοῦτον λόγον εἰπεῖν, οὔτε παρομοίαν οὔτε παραπλησίαν ἔχει τούτοις τὴν δύναμιν. εἰ γάρ τις διακούσειεν ἅπαντα τὰ περὶ τοὺς λόγους καὶ διακριβωθείη μᾶλλον τῶν ἄλλων, λόγων μὲν ποιητὴς τυχὸν ἂν χαριέστερος γένοιτο τῶν πολλῶν, εἰς ὄχλον δὲ καταστὰς τούτου μόνον ἀποστερη-
206 θείς, τοῦ τολμᾶν, οὐδ' ἂν φθέγξασθαι δυνηθείη. Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με πρὸς μὲν ὑμᾶς συστέλλειν τὴν ὑπόσχεσιν, ἐπειδὰν δὲ διαλέγωμαι πρὸς τοὺς συνεῖναί μοι βουλομένους, ἅπασαν ὑπ' ἐμαυτῷ ποιεῖσθαι τὴν δύναμιν· φεύγων γὰρ τὰς τοιαύτας αἰτίας, ὅτ' ἠρχόμην περὶ ταύτην εἶναι τὴν πραγματείαν, λόγον διέδωκα γράψας ἐν ᾧ φανήσομαι τοῖς τε μείζους ποιουμένοις τὰς ὑποσχέσεις ἐπιτιμῶν καὶ τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην ἀποφαινόμενος. ἃ μὲν οὖν κατηγορῶ τῶν ἄλλων παραλείψω· καὶ γάρ ἐστι πλείω τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος· ἃ δ' αὐτὸς ἀποφαίνομαι, πειράσομαι διελθεῖν ὑμῖν. ἄρχομαι δ' ἐνθένδε ποθέν

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

207 Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμαυτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν (§. 16.)

[μέχρι τοῦ]

καθ' ὃ δ' ἂν ἐλλειφθῇ τι τῶν εἰρημένων, ἀνάγκη ταύτῃ χεῖρον διακεῖσθαι τοὺς πλησιάζοντας. (§. 21.)

208 Ταῦτα κομψοτέρως μὲν πέφρασται τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων, βούλεται δὲ ταὐτὰ δηλοῦν ἐκείνοις. ὃ χρὴ μέγιστον ὑμῖν γενέσθαι τεκμήριον τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας· οὐ γάρ, ὅτε μὲν ἦν νεώτερος, ἀλαζονευόμενος φαίνομαι καὶ μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιούμενος, ἐπειδὴ δ' ἀπολέλαυκα τοῦ πράγματος καὶ πρεσβύτερος γέγονα, τηνι-
209 καῦτα ταπεινὴν ποιῶ τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ τοῖς αὐτοῖς λόγοις χρώμενος ἀκμάζων καὶ παυόμενος [x] αὐτῆς, καὶ θαῤῥῶν καὶ κινδυνεύων, καὶ πρὸς τοὺς βουλομένους πλη-

[x] αὐτῆς] Fortasse legendum ἀκμῆς.

σιάζειν καὶ πρὸς τοὺς μέλλοντας περὶ ἐμοῦ τὴν ψῆφον οἴσειν [y διατελῶ], ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις ἀληθέστερος z ἢ δικαιότερος περὶ αὐτὴν ἐπιδειχθείη γεγενημένος.

210 Ταῦτα μὲν οὖν ἐκείνοις προσκείσθω τοῖς πρότερον περὶ ἡμῶν εἰρημένοις· οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι τοὺς δυσκόλως διακειμένους οὐδέν πω τῶν εἰρημένων ἱκανόν ἐστιν ἀπαλλάξαι τῆς διανοίας ταύτης, ἀλλὰ πολλῶν ἔτι δέονται λόγων καὶ παντοδαπῶν, εἰ μέλλουσιν ἑτέραν μεταλήψεσθαι
211 δόξαν ἀνθ' ἧς νῦν τυγχάνουσιν ἔχοντες. δεῖ δὴ μηδ' ἡμᾶς προαπειπεῖν διδάσκοντας καὶ λέγοντας, ἐξ ὧν δυοῖν a θάτερον ἢ μεταστήσομεν τὰς γνώμας αὐτῶν, ἢ τὰς βλασφημίας καὶ κατηγορίας b αἷς χρῶνται c καθ' ἡμῶν ἐξελέγξομεν ψευδεῖς οὔσας. εἰσὶ δὲ δίτται. λέγουσι γὰρ οἱ μὲν ὡς ἔστιν ἡ περὶ τοὺς σοφιστὰς διατριβὴ φλυαρία καὶ φενακισμός· οὐδεμία γὰρ εὕρηται παιδεία τοιαύτη δι' ἧς γένοιτό d τις ἂν ἢ περὶ τοὺς λόγους δεινότερος ἢ περὶ τὰς πράξεις φρονιμώτερος, ἀλλ' οἱ προέχοντες ἐν τούτοις
212 τῇ φύσει τῶν ἄλλων διαφέρουσιν· οἱ δὲ δεινοτέρους μὲν ὁμολογοῦσιν εἶναι τοὺς περὶ τὴν μελέτην ταύτην ὄντας, οὐ μὴν ἀλλὰ διαφθείρεσθαι e καὶ γίγνεσθαι χείρους· ἐπειδὰν γὰρ λάβωσι δύναμιν, τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. ὡς οὖν οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθὲς οὐδέτεροι τούτων λέγουσι,
213 πολλὰς ἐλπίδας ἔχω πᾶσι φανερὸν ποιήσειν. πρῶτον δ' ἐνθυμήθητε περὶ τῶν φλυαρίαν φασκόντων εἶναι τὴν παιδείαν, ὡς αὐτοὶ λίαν καταφανῶς ληροῦσι. διασύρουσι μὲν γὰρ αὐτὴν ὡς οὐδὲν ὠφελεῖν δυναμένην ἀλλ' ἀπάτην

y [διατελῶ] om. pr. G. quo omisso ποιῶ §. 208. mutandum in ποιῶν.

z ἢ δικαιότερος] om. pr. G.

a θάτερον ἢ G.D. vulg. θάτερον ποιήσουσιν ἤ.

b αἷς χρῶνται G.D. vulg. αἷς νῦν χρῶνται.

c καθ'] τἀφ', ni fallor, pr. G.

d τις ἂν ἢ] τις ἢ G.

e καὶ γίγνεσθαι χείρους] Hæc a correctore habet G. loco nonnisi sex litterarum capace.

καὶ φενακισμὸν οὖσαν, ἀξιοῦσι δὲ τοὺς συνόντας ἡμῖν
214 εὐθὺς μὲν προσελθόντας διαφέρειν αὐτοὺς αὑτῶν, ὀλίγας
δ' ἡμέρας συνδιατρίψαντας σοφωτέρους ἐν τοῖς λόγοις
καὶ κρείττους φαίνεσθαι τῶν καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ ταῖς
ἐμπειρίαις [f]προεχόντων, ἐνιαυτὸν δὲ [g]μόνον παραμείναντας
ῥήτορας ἅπαντας ἀγαθοὺς εἶναι καὶ τελέους καὶ μηδὲν
φαυλοτέρους τοὺς ἀμελεῖς τῶν πονεῖν ἐθελόντων μηδὲ τοὺς
215 ἀφυεῖς τῶν τὰς ψυχὰς ἀνδρικὰς ἐχόντων. καὶ ταῦτα
προστάττουσιν οὔθ' ἡμῶν ἀκηκοότες τοιαύτας ποιουμένων
τὰς ὑποσχέσεις, οὔτ' ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις καὶ παι-
δείαις οὐδὲν ἐωρακότες [h]τούτων συμβαῖνον, ἀλλὰ μόλις
μὲν ἡμῖν τὰς ἐπιστήμας παραγιγνομένας, οὐχ ὁμοίως
δ' ἀλλήλοις ὅ τι ἂν μάθωμεν ἐξεργαζομένους, ἀλλὰ δύο
μὲν ἢ τρεῖς ἐξ ἁπάντων τῶν διδασκαλείων ἀγωνιστὰς
γιγνομένους, τοὺς δ' ἄλλους ἐξ αὐτῶν ἰδιώτας ἀπαλ-
216 λαττομένους. καί τοι πῶς οὐκ ἄφρονας εἶναι χρὴ νομί-
ζειν τοὺς τὰς [i]δυνάμεις [k]τὰς ἐν ταῖς ὁμολογουμέναις
τῶν τεχνῶν οὐκ ἐνούσας, ταύτας ἀπαιτεῖν τολμῶντας
παρὰ ταύτης ἣν οὐκ εἶναι φασὶ, καὶ πλείους τὰς ὠφε-
λείας ἀξιοῦντας γίγνεσθαι παρὰ τῆς ἀπιστουμένης ὑφ'
217 αὐτῶν ἢ παρὰ τῶν ἀκριβῶς εὑρῆσθαι δοκουσῶν; χρὴ δὲ
τοὺς νοῦν ἔχοντας οὐκ ἀνωμάλως ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις
περὶ τῶν ὁμοίων πραγμάτων, οὐδ' ἀποδοκιμάζειν τὴν
παιδείαν τὴν ταὐτὰ ταῖς πλείσταις τῶν τεχνῶν ἀπεργα-
ζομένην. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν [l]ὑμῶν πολλοὺς [m]τῶν ὑπὸ τοῖς
σοφισταῖς γενομένων οὐ φενακισθέντας οὐδ' οὕτω διατε-
218 θέντας ὡς οὗτοι λέγουσιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν αὐτῶν ἱκανοὺς

[f] προεχόντων G.D. vulg. προσεχόντων.
[g] μόνον] vulg. om.
[h] τούτων G.D. vulg. τοῦτο.
[i] δυναστείας] δυνάμεις rec. γρ. G.D.
[k] τὰς ἐν G.D. vulg. ἐν.
[l] ὑμῶν G.D. vulg. ἡμῶν.
[m] τῶν ὑπὸ G.D. vulg. ὑπό.

ἀγωνιστὰς ἀποτελεσθέντας, [n] τοὺς δὲ παιδεύειν ἑτέρους δυνηθέντας, ὅσοι δ' αὐτῶν ἰδιωτεύειν ἐβουλήθησαν, ἔν τε ταῖς ὁμιλίαις χαριεστέρους ὄντας ἢ πρότερον ἦσαν, τῶν τε λόγων κριτὰς καὶ συμβούλους ἀκριβεστέρους τῶν πλείστων γεγενημένους; ὥστε πῶς χρὴ τῆς τοιαύτης διατριβῆς καταφρονεῖν τῆς τοὺς κεχρημένους αὐτῇ τοιούτους παρα-
219 σκευάζειν δυναμένης; ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε πάντες ἂν ὁμολογήσαιεν, ὅτι τούτους τεχνικωτάτους εἶναι νομίζομεν ἀπὸ πασῶν τῶν τεχνῶν καὶ χειρουργιῶν, οἵτινες ἂν τοὺς μαθητὰς ὡς οἷόν θ' ὁμοιοτάτους ἐργάτας ἀλλήλοις ἀποδείξωσι. τῇ τοίνυν φιλοσοφίᾳ φανήσεται καὶ τοῦτο συμ-
220 βεβηκός. ὅσοι γὰρ ἡγεμόνος ἔτυχον ἀληθινοῦ καὶ νοῦν ἔχοντος, εὑρεθεῖεν ἂν ἐν τοῖς λόγοις οὕτως ὁμοίαν τὴν δύναμιν ἔχοντες ὥστε πᾶσι εἶναι φανερὸν ὅτι τῆς αὐτῆς παιδείας μετεσχήκασι. καί τοι μηδενὸς ἔθους αὐτοῖς ἐγγενομένου [o] κοινοῦ μηδὲ διατριβῆς τεχνικῆς ὑπαρξάσης οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν εἰς τὴν ὁμοιότητα ταύτην κατέστησαν.
221 ἔτι τοίνυν ὑμῶν αὐτῶν οὐδείς ἐστιν ὅστις οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι πολλοὺς τῶν συμπαιδευθέντων, οἳ παῖδες μὲν ὄντες ἀμαθέστατοι τῶν ἡλικιωτῶν ἔδοξαν εἶναι, πρεσβύτεροι δὲ γενόμενοι πλέον διήνεγκαν πρὸς τὸ φρονεῖν καὶ λέγειν
222 τῶν αὐτῶν τούτων ὧν παῖδες ὄντες ἀπελείφθησαν. ὅθεν μάλιστ' ἄν τις γνοίη τὴν ἐπιμέλειαν ὅσην ἔχει δυναμιν· δῆλον γὰρ ὅτι τότε μὲν ἅπαντες τοιαύταις ἐχρῶντο ταῖς διανοίαις οἵας περ ἐξ ἀρχῆς ἔφυσαν ἔχοντες, ἄνδρες δὲ γενόμενοι τούτων διήνεγκαν καὶ μετήλλαξαν τὴν φρόνησιν τῷ τοὺς μὲν ἐκκεχυμένως ζῆν καὶ ῥᾳθύμως, τοὺς δὲ τοῖς
223 τε πράγμασι καὶ σφίσιν αὐτοῖς προσέχειν τὸν νοῦν. ὅπου

[n] τοὺς δὲ παιδεύειν ἑτέρους δυνηθέντας] om. D.

[o] κοινοῦ G. ἱκανοῦ correctus G. cum vulg.

δὲ καὶ διὰ [p]τὰς αὐτῶν ἐπιμέλειας γίγνονταί τινες βελτίους, πῶς οὐκ ἂν οὗτοι λαβόντες ἐπιστάτην καὶ πρεσβύτερον καὶ πολλῶν πραγμάτων ἔμπειρον, καὶ τὰ μὲν παρειληφότα, τὰ δ' [q]αὐτὸν εὑρηκότα, πολὺ ἂν [r]ἐπὶ
224 πλεῖον καὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων διήνεγκαν; οὐ μόνον δ' ἐκ τούτων, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν εἰκότως ἂν ἅπαντες τὴν ἄγνοιαν θαυμάσειαν τῶν τολμώντων οὕτως εἰκῇ καταφρονεῖν τῆς φιλοσοφίας, πρῶτον μὲν εἰ πάσας τὰς πράξεις καὶ τὰς τέχνας εἰδότες ταῖς μελέταις καὶ ταῖς φιλοπονίαις ἀλισκομένας πρὸς τὴν τῆς φρονήσεως
225 ἄσκησιν ταῦτα μηδεμίαν ἡγοῦνται δύναμιν ἔχειν, ἔπειτ' εἰ τῶν μὲν σωμάτων μηδὲν οὕτως ἂν φήσαιεν εἶναι φαῦλον, ὅ τι γυμνασθὲν καὶ πονῆσαν οὐκ ἂν εἴη βέλτιον, τὰς δὲ ψυχὰς τὰς ἄμεινον πεφυκυίας τῶν σωμάτων μηδὲν ἂν [s]νομίζουσι γενέσθαι σπουδαιοτέρας παιδευθείσας καὶ
226 τυχούσας τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας· ἔτι δ' εἰ περὶ τοὺς ἵππους καὶ τοὺς κύνας καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ζώων ὁρῶντες τέχνας ἐχόντάς τινας, αἷς τὰ μὲν ἀνδρειότερα τὰ δὲ πραότερα τὰ δὲ φρονιμώτερα ποιοῦσι, περὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν μηδεμίαν οἴονται τοιαύτην εὑρῆσθαι παιδείαν, ἥτις ἂν αὐτοὺς ἐπί τι τούτων ὧν περ καὶ τὰ θηρία
227 δυνηθείη προαγαγεῖν, ἀλλὰ τοσαύτην ἁπάντων ἡμῶν ἀτυχίαν κατεγνώκασιν, ὥσθ' ὁμολογήσειαν μὲν ἂν ταῖς ἡμετέραις διανοίαις ἕκαστον τῶν ὄντων βέλτιον γίγνεσθαι καὶ χρησιμώτερον, αὐτοὺς δ' ἡμᾶς τοὺς ἔχοντας τὴν φρόνησιν ταύτην, ἢ πάντα πλέονος ἄξια ποιοῦμεν, τολμῶσι λέγειν ὡς οὐδὲν ἂν ἀλλήλους πρὸς ἐπιείκειαν εὐεργετή-
228 σαιμεν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι καθ' ἕκαστον τὸν

[p] τὰς—ἐπιμελείας G.D. vulg. τὴν—ἐπιμέλειαν.
[q] αὐτὸν] Libri αὐτῶν.
[r] ἐπὶ G.D. vulg. ἔτι.
[s] νομίζουσι G.D. vulg. νομίζοιεν.

ἐνιαυτὸν θεωροῦντες ἐν τοῖς θαύμασι τοὺς μὲν λέοντας, πραοτέρους διακειμένους πρὸς τοὺς θεραπεύοντας ἢ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι πρὸς τοὺς εὐ ποιοῦντας, τὰς δ' ἄρκτους [t] καλιν-
229 δουμένας καὶ παλαιούσας καὶ μιμουμένας τὰς ἡμετέρας ἐπιστήμας, οὐδ' ἐκ τούτων δύνανται γνῶναι τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ὅσην ἔχει δύναμιν, οὐδ' ὅτι ταῦτα πολὺ ἂν θᾶττον τὴν ἡμετέραν φύσιν ἢ τὴν ἐκείνων ὠφελήσειεν· ὥστ' ἀπορῶ [u] πότερον ἄν τις δικαιότερον θαυμάσειε τὰς πραότητας τὰς τοῖς χαλεπωτάτοις τῶν θηρίων ἐγγιγνομένας ἢ τὰς ἀγριότητας τὰς ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν [x] τοιούτων ἀνθρώπων ἐνούσας.

230 Ἔχοι δ' ἄν τις πλείω περὶ τούτων εἰπεῖν· ἀλλὰ γὰρ ἦν πολλὰ λίαν λέγω περὶ τῶν παρὰ τοῖς πλείστοις ὁμολογουμένων, δέδοικα μὴ περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἀπορεῖν δόξω. παυσάμενος οὖν τούτων ἐπ' ἐκείνους τρέψομαι [y] τοὺς οὐ καταφρονοῦντας μὲν τῆς φιλοσοφίας, πολὺ δὲ πικρότερον κατηγοροῦντας αὐτῆς, καὶ μεταφέροντας τὰς πονηρίας [z] τὰς τῶν φασκόντων μὲν εἶναι σοφιστῶν ἄλλο δέ τι πραττόντων ἐπὶ τοὺς οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπι-
231 τηδεύοντας. ἐγὼ δ' οὐχ ὑπὲρ ἁπάντων τῶν προσποιουμένων δύνασθαι παιδεύειν ποιοῦμαι τοὺς λόγους, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν δικαίως τὴν δόξαν ταύτην ἐχόντων. οἶμαι δὲ σαφῶς ἐπιδείξειν τοὺς κατηγοροῦντας ἡμῶν πολὺ τῆς ἀληθείας διημαρτηκότας, ἢν περ ἐθελήσητε διὰ τέλους ἀκοῦσαι τῶν λεγομένων.

232 Πρῶτον μὲν οὖν ὁρίσασθαι δεῖ τίνων ὀρεγόμενοι καὶ τίνος τυχεῖν βουλόμενοι τολμῶσί τινες ἀδικεῖν· ἢν γὰρ ταῦτα καλῶς περιλάβωμεν, ἄμεινον γνώσεσθε τὰς αἰτίας

[t] καλινδουμένας] Prima syllaba correcta est in G.
[u] πότερον] ποτέρου G.
[x] τοιούτων] om. pr. G.
[y] τοὺς οὐ καταφρονοῦντας G.D. vulg. τοὺς καταφρονοῦντας.
[z] τὰς τῶν G. D. vulg. τῶν.

τὰς καθ' ἡμῶν λεγομένας, εἴτ' ἀληθεῖς εἰσὶν εἴτε ψευδεῖς. ἐγὼ μὲν οὖν ἡδονῆς ἢ κέρδους ἢ τιμῆς ἕνεκα φημὶ [a]πάντας πάντα πράττειν· ἔξω γὰρ τούτων οὐδεμίαν
233 ἐπιθυμίαν ὁρῶ τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνομένην. εἰ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχει, λοιπόν ἐστι σκέψασθαι τί τούτων ἂν ἡμῖν γίγνοιτο διαφθείρουσι τοὺς νεωτέρους. [b]πότερ' ἂν ἡσθείημεν ὁρῶντες ἢ καὶ πυνθανόμενοι πονηροὺς αὐτοὺς ὄντας καὶ δοκοῦντας τοῖς συμπολιτευομένοις; καὶ τίς οὕτως ἐστὶν ἀναίσθητος ὅστις οὐκ ἂν ἀλγήσειε τοιαύτης διαβολῆς
234 περὶ αὑτὸν γιγνομένης; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν [c]θαυμασθεῖμεν οὐδὲ τιμῆς μεγάλης τύχοιμεν τοιούτους τοὺς συνόντας ἀποπέμποντες, ἀλλὰ πολὺ ἂν μᾶλλον [d]καταφρονηθεῖμεν καὶ μισηθεῖμεν τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐνόχων ὄντων. καὶ μὴν οὐδ' εἰ ταῦτα παρίδοιμεν, χρήματα πλεῖστ' ἂν
235 λάβοιμεν οὕτω παιδείας προεστῶτες. οἶμαι γὰρ δήπου τοῦτό γε πάντας γιγνώσκειν, ὅτι σοφιστῇ μισθὸς κάλλιστός ἐστι καὶ μέγιστος, ἢν τῶν μαθητῶν τινὲς καλοὶ κἀγαθοὶ καὶ φρόνιμοι γένωνται καὶ παρὰ τοῖς πολίταις εὐδοκιμοῦντες· οἱ μὲν γὰρ τοιοῦτοι πολλοὺς μετασχεῖν τῆς παιδείας εἰς ἐπιθυμίαν καθιστᾶσιν, οἱ δὲ πονηροὶ καὶ τοὺς πρότερον συνεῖναι διανοουμένους ἀποτρέπουσιν. ὥστε τίς ἂν ἐν τούτοις τὸ κρεῖττον ἀγνοήσειεν, οὕτως μεγάλην τὴν διαφορὰν τῶν πραγμάτων ἐχόντων;
236 Ἴσως οὖν ἄν τις πρὸς ταῦτα τολμήσειεν εἰπεῖν ὡς πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀκρασίας οὐκ ἐμμένουσι τοῖς [e]λογισμοῖς, ἀλλ' ἀμελήσαντες τοῦ συμφέροντος ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὁρμῶσιν. ἐγὼ δ' ὁμολογῶ καὶ τῶν ἄλλων

[a] πάντας πάντα G.D. vulg. πάντας.
[b] πότερ' G.D. vulg. πότερον.
[c] θαυμασθεῖμεν G. ceteri θαυμασθείημεν.
[d] καταφρονηθεῖμεν καὶ μισηθεῖμεν G.D. vulg. καταφρονηθείημεν καὶ μισηθείημεν. Sed hæc καὶ μισηθεῖμεν a rec. manu habet G.
[e] λογισμοῖς] λόγοις pr. G.

πολλοὺς καὶ τῶν προσποιουμένων εἶναι σοφιστῶν ἔχειν
237 τινὰς τὴν φύσιν ταύτην, [f]ἀλλ' ὅμως οὐδὲ τῶν τοιούτων οὐδείς ἐστιν οὕτως ἀκρατὴς ὅστις ἂν δέξαιτο καὶ τοὺς μαθητὰς εἶναι τοιούτους· τῶν μὲν γὰρ ἡδονῶν τῶν διὰ τὴν [g]ἀκρασίαν ἐκείνοις συμβαινουσῶν οὐκ ἂν δύναιτο μετασχεῖν, τῆς δὲ δόξης τῆς διὰ τὴν πονηρίαν γιγνομένης αὐτὸς ἂν τὸ πλεῖστον μέρος ἀπολαύσειεν. ἔπειτα τίνας ἂν καὶ διαφθείραιεν, καὶ τοὺς πῶς διακειμένους λάβοιεν ἂν
238 μαθητάς; ἄξιον γὰρ καὶ ταῦτα διελθεῖν. πότερον τοὺς ἤδη κακοήθεις ὄντας καὶ πονηρούς; καὶ [h]τίς ἄν, ἃ παρὰ τῆς αὐτοῦ φύσεως ἐπίσταται, ταῦτα παρ' ἑτέρου μανθάνειν ἐπιχειρήσειεν; ἀλλὰ τοὺς ἐπιεικεῖς καὶ χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιθυμοῦντας; ἀλλ' οὐδ' ἂν εἷς τῶν τοιούτων, τοῖς κακόν τι λέγουσιν ἢ πράττουσι διαλεχθῆναι τολμήσειεν.

239 Ἡδέως δ' ἂν κἀκεῖνο πυθοίμην παρὰ τῶν χαλεπῶς ἐχόντων πρὸς ἡμᾶς, τίνα ποτὲ γνώμην ἔχουσι περὶ τῶν ἐκ Σικελίας καὶ τοῦ Πόντου καὶ τῶν ἄλλων τόπων δεῦρο πλεόντων [i]ὡς ἡμᾶς, ἵνα παιδευθῶσι. πότερον αὐτοὺς

[f] ἀλλ' ὅμως — γνώμην ἔχουσι περὶ τῶν] ἀλλὰ γὰρ οὐ δίκαιον διὰ τοὺς ἀκρατεῖς καὶ πονηροὺς διαβάλλεσθαι καὶ τοὺς καλῶς τῇ φιλοσοφίᾳ χρωμένους· οὐδὲ γὰρ εἴ τινες τῶν πολιτῶν συκοφάνται καὶ κακοπράγμονες τυγχάνουσιν ὄντες ὥσπερ ὁ κατήγορος, προσήκει καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας δοκεῖν εἶναι τοιούτους, ἀλλὰ δεῖ χωρὶς περὶ ἑκάστου διαγινώσκειν. τούτου δ' ἕνεκα καὶ τοὺς λόγους ὑμῖν προαναγνὼν καὶ τοὺς πλησιάσαντάς μοι διῆλθον, βουλόμενος ὅσον διέσταμεν ἀλλήλων. εὑρήσετε γὰρ οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἡμῶν (ἡμᾶς?) οὔτ' ἐπιτηδεύοντας οὔτε λέγοντας οὔτ' ἀσκοῦντας οὔθ' ὑπισχνουμένους. ἀλλ' οὐδὲ τοὺς πλησιάζοντας τῶν αὐτῶν ἑκατέρων (ἑκατέρους?) ἕνεκα συνιόντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀλαζονείας, τοὺς δὲ παιδείας μετασχεῖν βουλομένους. πρὸς δὲ τούτοις ἴδοιτ' ἂν τοὺς μὲν δικαίως ἂν μισηθέντας ἐν ἁπάσαις ταῖς Ἑλληνίσι πόλεσιν ἐνοχλοῦντας καὶ ζητοῦντας οὓς τινας ἐξαπατήσουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀληθεστέρους καὶ σπουδαιοτέρους ἐξ ἁπάντων τῶν τόπων πρὸς αὐτοὺς πλέοντας. περὶ ὧν ἂν ἡδέως Λυσιμάχου πυθοίμην τίνα ποτὲ γνώμην εἶχε περὶ τῶν T. teste Mustoxyda.

[g] ἀκρασίαν—δύναιτο Angelus Maius: libri ἀκράσιν—δύναιντο.

[h] τις ἂν ἃ] τις ἂν G.D. vulg. τίς ἄ.

[i] ὡς ἡμᾶς] om. pr. G.

οἴονται σπανίζοντας ἐκεῖ πονηρῶν ἀνθρώπων ἐνθάδε ποι-
240 εῖσθαι τὴν πορείαν; ἀλλὰ πανταχοῦ πολλὴν ἀφθονίαν
εὕροι τις ἂν τῶν συμπονηρεύεσθαι καὶ συνεξαμαρτάνειν
βουλομένων. ἀλλ' ἵνα κακοπράγμονες καὶ συκοφάνται
γένωνται, πολλὰ χρήματα τελέσαντες; ἀλλὰ πρῶτον
μὲν οἱ ταύτην ἔχοντες τὴν γνώμην πολὺ ἂν ἥδιον τὰ τῶν
ἄλλων λάβοιεν ἢ δοῖεν ἑτέροις ὁτιοῦν τῶν σφετέρων αὐτῶν·
241 ἔτι δὲ [k] τίνες ἂν ὑπὲρ πονηρίας ἀργύριον ἀναλώσαιεν, ἔξον
αὐτοῖς μηδὲν δαπανηθεῖσιν εἶναι τούτοις, ὁπόταν βουλη-
θῶσιν; οὐ γὰρ μαθεῖν, ἀλλ' ἐπιχειρῆσαι μόνον δεῖ τοῖς
τοιούτοις τῶν ἔργων. ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ πλέουσι καὶ
χρήματα διδόασι καὶ πάντα ποιοῦσι νομίζοντες αὐτοί τε
βελτίους γενήσεσθαι καὶ τοὺς ἐνθάδε παιδεύοντας πολὺ
242 φρονιμωτέρους εἶναι τῶν παρὰ σφίσιν αὐτοῖς· ἐφ' οἷς
ἄξιον ἦν ἅπαντας τοὺς πολίτας φιλοτιμεῖσθαι, καὶ περὶ
πολλοῦ ποιεῖσθαι τοὺς αἰτίους τῇ πόλει τῆς δόξης ταύτης
[l] γενομένους. ἀλλὰ γὰρ οὕτω τινὲς ἀγνωμόνως ἔχουσιν
ὥστ' εἰδότες καὶ τοὺς ξένους τοὺς ἀφικνουμένους καὶ τοὺς
προεστῶτας τῆς παιδείας οὐδὲν κακὸν ἐπιτηδεύοντας,
ἀλλ' ἀπραγμονεστάτους μὲν [m] ὄντας τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ
πλείστην ἡσυχίαν ἄγοντας, προσέχοντας δὲ τὸν νοῦν σφίσιν
αὐτοῖς καὶ τὰς συνουσίας μετ' ἀλλήλων ποιουμένους, ἔτι
243 δὲ τὰ καθ' ἡμέραν εὐτελέστατα καὶ κοσμιώτατα ζῶντας,
καὶ τῶν λόγων ἐπιθυμοῦντας οὐ τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις συμ-
βολαίοις λεγομένων οὐδὲ τῶν λυπούντων τινάς, ἀλλὰ τῶν
παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμούντων, ὅμως τολμῶσι βλα-
σφημεῖν περὶ αὐτῶν, καὶ λέγειν ὡς ταύτην ποιοῦνται τὴν
μελέτην, ἵν' ἐν τοῖς ἀγῶσι παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτῶσι.

[k] τίνες ἂν ὑπὲρ G.D. vulg. τίνες ὑπέρ.

[l] γενομένους G.D. vulg. γενομένης.

[m] ὄντας τῶν ἐν] ὄντων ἐν pr. G. vulg. ὄντας ἐν.

244 καί τοι τίνες ἂν ἀδικίαν καὶ κακίαν ἀσκοῦντες σωφρονέστερον τῶν ἄλλων ζῆν ἐθελήσαιεν; τίνας δὲ πώποθ' ἑωράκασιν οἱ ταῦτα λέγοντες ἀναβαλλομένους καὶ [n]θησαυριζομένους τὰς πονηρίας, ἀλλ' οὐκ εὐθὺς τῇ φύσει τῇ παρούσῃ χρωμένους;

245 Χωρὶς δὲ τούτων, [o]εἴπερ ἡ περὶ τοὺς λόγους δεινότης ποιεῖ τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν, προσῆκεν ἅπαντας τοὺς δυναμένους εἰπεῖν πολυπράγμονας καὶ συκοφάντας εἶναι· τὸ γὰρ αἴτιον ἐν ἅπασι τοῦτο πέφυκεν ἐνεργάζε-
246 σθαι. νῦν δ' εὑρήσετε καὶ τῶν ἐν τῷ παρόντι πολιτευομένων καὶ τῶν νεωστὶ τετελευτηκότων τοὺς πλείστην ἐπιμέλειαν τῶν λόγων ποιουμένους βελτίστους ὄντας τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων, ἔτι δὲ τῶν παλαιῶν τοὺς ἀρίστους ῥήτορας καὶ μεγίστην δόξαν λαβόντας πλείστων ἀγαθῶν αἰτίους τῇ πόλει γεγενημένους, ἀρξαμένους ἀπὸ Σόλωνος.
247 ἐκεῖνός τε γὰρ προστάτης τοῦ δήμου καταστὰς οὕτως ἐνομοθέτησε καὶ τὰ πράγματα [p]διέταξε καὶ τὴν πόλιν κατεσκεύασεν, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν [q]ἀγαπᾶσθαι τὴν διοίκη-
248 σιν τὴν ὑπ' ἐκείνου συνταχθεῖσαν· μετὰ δὲ ταῦτα Κλεισθένης ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν τυράννων, λόγῳ πείσας τοὺς Ἀμφικτύονας δανεῖσαι τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων αὐτῷ, τόν τε δῆμον κατήγαγε καὶ τοὺς τυράννους ἐξέβαλε καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην κατέστησε τὴν αἰτίαν τοῖς Ἕλλησι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν γενομένην·
249 ἐπὶ δὲ τούτῳ Θεμιστοκλῆς ἡγεμὼν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ Περσικῷ γενόμενος, συμβουλεύσας τοῖς προγόνοις ἡμῶν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, ὃ τίς ἂν οἷός τ' ἐγένετο πεῖσαι μὴ

[n] θησαυριζομένους G. ceteri ταμιεύοντας.

[o] εἴπερ ἡ] εἰ pr. G.

[p] διέταξε καὶ G.D. vulg. διέταξε ἐκείνου καί.

[q] ἀγαπᾶσθαι] ἄγασθαι rec. γρ. G.D.

πολὺ τῷ λόγῳ διενεγκών, εἰς τοῦτ' αὐτῶν τὰ πράγματα προήγαγεν ὥστ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνάστατοι γενόμενοι πο-
250 λὺν χρόνον δεσπόται τῶν Ἑλλήνων κατέστησαν· τὸ δὲ τελευταῖον Περικλῆς καὶ δημαγωγὸς [r] ὢν ἀγαθὸς καὶ ῥήτωρ ἄριστος οὕτως ἐκόσμησε τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ τοῖς ἀναθήμασι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν τοὺς εἰσαφικνουμένους εἰς αὐτὴν νομίζειν μὴ μόνον ἄρχειν ἀξίαν εἶναι τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν οὐκ ἐλάττω
251 μυρίων ταλάντων [s] ἀνήνεγκε. καὶ τούτων τῶν [t] ἀνδρῶν τῶν τηλικαῦτα διαπραξαμένων οὐδεὶς λόγων ἠμέλησεν, ἀλλὰ τοσούτῳ μᾶλλον τῶν ἄλλων προσέσχον αὐτοῖς τὸν νοῦν, ὥστε Σόλων μὲν τῶν ἑπτὰ σοφιστῶν ἐκλήθη καὶ ταύτην ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν τὴν νῦν ἀτιμαζομένην, καὶ κρινομένην παρ' ὑμῖν, Περικλῆς δὲ δυοῖν ἐγένετο μαθητής, Ἀναξαγόρου τε τοῦ Κλαζομενίου καὶ Δάμωνος τοῦ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον φρονιμωτάτου δόξαντος εἶναι τῶν [u] πολιτῶν.
252 ὥστ' ἐκ τίνων ἄν τις ὑμῖν σαφέστερον ἐπιδείξειεν ὡς οὐχ αἱ δυνάμεις αἱ τῶν λόγων κακοπράγμονας τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦσιν; ἀλλ' οἱ τοιαύτην φύσιν ἔχοντες, οἵαν περ ὁ κατήγορος, πονηροῖς οἶμαι καὶ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς πράγμασι χρώμενοι διατελοῦσιν.
253 Ἔχω δὲ δεῖξαι καὶ τόπους ἐν οἷς ἔξεστιν ἰδεῖν τοῖς βουλομένοις τοὺς πολυπράγμονας καὶ τοὺς ταῖς αἰτίαις ἐνόχους ὄντας ἃς οὗτοι τοῖς σοφισταῖς ἐπιφέρουσιν. ἐν γὰρ ταῖς σανίσι ταῖς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐκτιθεμέναις ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐν μὲν [x] ταῖς ὑπὸ τῶν θεσμοθετῶν ἀμ-

[r] ὢν G.D. vulg. ἦν.
[s] ἀνήνεγκε G.D. vulg. ἀνήγαγκε.
[t] ἀνδρῶν τῶν τηλικαῦτα G.D. vulg. ἀνδρῶν τηλικαῦτα.
[u] πολιτῶν] σοφιστῶν rec. γρ. G.D.
[x] ταῖς ὑπὸ τῶν θεσμοθετῶν G. vulg. ταῖς τῶν θεσμοθετῶν.

φοτέρους ἐνεῖναι τούς τε τὴν πόλιν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς συκοφαντοῦντας, ἐν δὲ ταῖς τῶν ἕνδεκα τούς τε κακουργοῦντας καὶ τοὺς τούτοις ἐφεστῶτας, ἐν δὲ ταῖς τῶν τετταράκοντα τοὺς ἐν τοῖς ἰδίοις πράγμασιν ἀδικοῦντας καὶ
254 τοὺς μὴ δικαίως ἐγκαλοῦντας· ἐν αἷς τοῦτον μὲν καὶ τοὺς τούτου φίλους εὕροιτ' ἂν ἐν πολλαῖς ἐγγεγραμμένους, ἐμὲ δὲ καὶ τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν ἐμοὶ διατριβὴν ὄντας οὐδ' ἐν μιᾷ τούτων ἑνόντας, ἀλλ' οὕτω τὰ περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς διοικοῦντας ὥστε μηδὲν δεῖσθαι τῶν ἀγώνων τῶν παρ'
255 ὑμῖν. καί τοι τοὺς μήτ' ἐν ταῖς πραγματείαις ταύταις ὄντας μήτ' ἀκολάστως ζῶντας μήτε περὶ ἄλλην πρᾶξιν μηδεμίαν αἰσχρὰν [y] γεγενημένους πῶς οὐκ ἐπαινεῖσθαι προσήκει μᾶλλον ἢ κρίνεσθαι; δῆλον γὰρ ὅτι τοιαῦτα τοὺς συνόντας [z] παιδεύομεν, οἷά περ αὐτοὶ τυγχάνομεν ἐπιτηδεύοντες.

256 Ἔτι τοίνυν γνώσεσθε σαφέστερον ἐκ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων ὡς πόρρω τοῦ διαφθείρειν τοὺς νεωτέρους ἐσμέν. εἰ γάρ τι τοιοῦτον [a] ἐποιοῦμεν, οὐκ ἂν Λυσίμαχος ἦν ὁ λυπούμενος ὑπὲρ αὐτῶν οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν τοιούτων, ἀλλὰ τοὺς πατέρας ἂν ἑωρᾶτε τῶν συνόντων ἡμῖν καὶ τοὺς οἰκείους ἀγαναχτοῦντας καὶ γραφομένους καὶ δίκην
257 ζητοῦντας παρ' ἡμῶν λαμβάνειν. νῦν δ' ἐκεῖνοι μὲν συνιστᾶσι τοὺς παῖδας τοὺς αὑτῶν, καὶ χρήματα διδόασι, καὶ χαίρουσιν ὁπόταν ὁρῶσιν αὐτοὺς μεθ' ἡμῶν ἡμερεύοντας, οἱ δὲ συκοφάνται διαβάλλουσι καὶ πράγματα παρέχουσιν ἡμῖν, ὧν τίνες ἂν ἥδιον ἴδοιεν πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθειρομένους καὶ πονηροὺς [b] γιγνομένους; ἴσασι γὰρ σφᾶς αὐτοὺς ἐν μὲν τοῖς τοιούτοις δυναστεύοντας,

[y] γεγενημένους G.D. vulg. γεγενημένην.
[z] παιδεύομεν G.D. vulg. παιδεύομεν.
[a] ἐποιοῦμεν G.D. vulg. ποιοῦμεν.
[b] γιγνομένους G.D.vulg.γενομένους.

ὑπὸ δὲ τῶν καλῶν κἀγαθῶν καὶ νοῦν ἐχόντων ἀπολλυμέ-
258 νους, ὁπόταν ληφθῶσιν. ὥσθ' οὗτοι μὲν σωφρονοῦσιν ἀναιρεῖν [c] ζητοῦντες ἁπάσας τὰς τοιαύτας διατριβάς, ἐν αἷς ἡγοῦνται βελτίους γενομένους χαλεπωτέρους ἔσεσθαι ταῖς αὐτῶν πονηρίαις καὶ συκοφαντίαις, ὑμᾶς δὲ προσήκει τἀναντία τούτοις πράττειν, καὶ ταῦτα νομίζειν εἶναι κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων οἷς ἂν τούτους ὁρᾶτε μάλιστα πολεμοῦντας.

259 Ἄτοπον [d] δέ τι τυγχάνω πεπονθώς· εἰρήσεται γάρ, εἰ καί τινες λίαν εὐμετάβολον εἶναί με φήσουσιν. ὀλίγῳ μὲν γὰρ πρότερον ἔλεγον ὡς πολλοὶ τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν διεψευσμένοι τῆς φιλοσοφίας τραχύτερον πρὸς αὐ-
260 τὴν ἔχουσι· νῦν δ' οὕτως ἐναργεῖς ὑπείληφα τοὺς λόγους εἶναι τοὺς εἰρημένους καὶ πᾶσι φανερούς, ὥστ' οὐδεὶς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖ τὴν δύναμιν αὐτῆς, οὐδὲ καταγινώσκειν ἡμῶν ὡς διαφθείρομεν τοὺς μαθητάς, οὐδὲ πεπονθέναι τοι-
261 οῦτον οὐδὲν οἷον αὐτοὺς ὀλίγῳ πρότερον ἠτιώμην· ἀλλ' εἰ δεῖ τἀληθὲς εἰπεῖν καὶ τὸ νῦν ἐν τῇ διανοίᾳ μοι παρεστηκός, ἡγοῦμαι πάντας τοὺς φιλοτίμως μοι διακειμένους ἐπιθυμητικῶς ἔχοντας τῶ φρονεῖν εὖ καὶ λέγειν αὐτοὺς μὲν ἀμελεῖν τούτων, τοὺς μὲν διὰ ῥαθυμίαν, τοὺς δὲ καταμεμφομένους τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν, τοὺς δὲ δι' ἄλλας
262 τινὰς προφάσεις (παμπληθεῖς δ' εἰσί), πρὸς δὲ τοὺς πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιουμένους καὶ τυχεῖν βουλομένους ὧν εἰς ἐπιθυμίαν αὐτοὶ καθεστᾶσι, δυσκόλως ἔχειν καὶ ζηλοτυπεῖν καὶ τὰς ψυχὰς [e] τεταραγμένως διακεῖσθαι καὶ πεπονθέναι παραπλήσια τοῖς ἐρῶσι· τίνα γὰρ ἄν τις αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν αἰτίαν ἔχοι πρεπωδεστέραν ταύτης;
263 οἵτινες μακαρίζουσι μὲν καὶ ζηλοῦσι τοὺς καλῶς χρῆσθαι

[c] ζητοῦντες ἁπάσας τὰς G.D. vulg. ζητοῦντες τάς.

[d] δέ τι G.D. vulg. δ' ἔτι.

[e] τεταραγμένως] τεταραγμένας G.

τῷ λόγῳ δυναμένους, ἐπιτιμῶσι δὲ τῶν νεωτέρων τοῖς τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς βουλομένοις. καὶ τοῖς μὲν θεοῖς οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν εὔξαιτο μάλιστα μὲν αὐτὸς δύνασθαι λέγειν, εἰ δὲ μή, τοὺς παῖδας καὶ τοὺς οἰκείους
264 τοὺς αὑτοῦ· τοὺς δὲ πόνῳ καὶ φιλοσοφίᾳ τοῦτο κατεργάσασθαι πειρωμένους, ὃ παρὰ τῶν θεῶν αὐτοὶ βούλονται λαβεῖν, οὐδέν φασι τῶν δεόντων πράττειν, ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ὡς ἐξηπατημένων καὶ πεφεναχισμένων προσποιοῦνται καταγελᾶν αὐτῶν, ὁπόταν δὲ τύχωσι, [f] μεταβαλόντες
265 ὥσπερ πλεονεκτεῖν δυναμένων τοὺς λόγους ποιοῦνται. καὶ συμβούλοις μέν, ὅταν κίνδυνός τις [g] καταλάβῃ τὴν πόλιν, τοῖς ἄριστα περὶ τῶν πραγμάτων λέγουσι, τούτοις χρῶνται, καὶ πράττουσιν ὅ τι ἂν [h αὐτοῖς] οἱ τοιοῦτοι παραινέσωσι· περὶ δὲ τοὺς ἔργον ποιουμένους ὅπως χρησίμους αὑτοὺς ἐν τοῖς καιροῖς τοῖς τοιούτοις τῇ πόλει παρασχήσουσι, βλασφημεῖν οἴονται χρῆναι. καὶ Θηβαίοις μὲν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐχθροῖς τὴν ἀμαθίαν ὀνειδίζουσι, τοὺς δ' ἐκ παντὸς τρόπου ζητοῦντας τὴν νόσον ταύτην
266 διαφυγεῖν λοιδοροῦντες διατελοῦσι. [i] ὃ δ' οὐ μόνον ταραχῆς σημεῖόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ τοὺς θεοὺς ὀλιγωρίας· τὴν μὲν γὰρ πειθὼ μίαν τῶν θεῶν νομίζουσι εἶναι, καὶ τὴν πόλιν ὁρῶσι καθ' ἕκαστον [k] τὸν ἐνιαυτὸν θυσίαν αὐτῇ ποιουμένην, τοὺς δὲ τῆς δυνάμεως ἧς ἡ θεὸς ἔχει μετασχεῖν βουλομένους ὡς κακοῦ πράγματος ἐπιθυμοῦν-
267 τας διαφθείρεσθαι φασίν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι προκρίναιεν μὲν ἂν τὴν ψυχὴν σπουδαιοτέραν εἶναι τοῦ σώματος, οὕτω δὲ γιγνώσκοντες ἀποδέχονται μᾶλλον

[f] μεταβαλόντες G.D. vulg. μεταβάλλοντες.
[g] καταλάβῃ G.D. vulg. καταβάλῃ.
[h] [αὐτοῖς] om. G. et pr. D.
[i] ὃ G.D. vulg. τοῦτο.
[k] τὸν ἐνιαυτὸν G. vulg. τῶν ἐνιαυτῶν.

τοὺς γυμναζομένους τῶν φιλοσοφούντων. καί τοι πῶς οὐκ ἄλογον τοὺς τοῦ φαυλοτέρου ποιουμένους τὴν ἐπιμέλειαν ἐπαινεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς τοῦ σπουδαιοτέρου, καὶ [l] ταῦτα πάντων εἰδότων διὰ μὲν εὐεξίαν σώματος οὐδὲν πώποτε τὴν πόλιν τῶν ἐλλογίμων ἔργων διαπραξαμένην, διὰ δὲ φρόνησιν [m ἑνὸς] ἀνδρὸς εὐδαιμονεστάτην καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων γενομένην;[n]

268 Πολὺ δ' ἄν τις ἔχοι πλείους τούτων ἐναντιώσεις συναγαγεῖν τῶν ἀκμαζόντων τε μᾶλλον ἢ ἐγὼ καὶ τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος μὴ φροντιζόντων· ἐπεὶ καὶ τάδε περὶ τῶν αὐτῶν τούτων [n] ἔνεστιν εἰπεῖν. φέρε γὰρ εἴ τινες πολλὰ χρήματα παρὰ τῶν προγόνων παραλαβόντες τῇ μὲν πόλει μηδὲν εἶεν χρήσιμοι, τοὺς δὲ πολίτας ὑβριζοιεν καὶ τούς τε παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας αἰσχύνοιεν, ἔστιν ὅστις ἂν [o] τοὺς αἰτίους τοῦ πλούτου μέμψασθαι τολμήσειεν, ἀλλ' οὐκ ἂν [p] αὐτοὺς τοὺς ἐξαμαρτάνοντας κολάζειν
269 ἀξιώσειε; τί δ' εἴ τινες ὁπλομαχεῖν μαθόντες πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους μὴ χρῷντο ταῖς ἐπιστήμαις, ἐπαναστασιν δὲ ποιήσαντες πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθείραιεν, ἢ καὶ πυκτεύειν καὶ παγκρατιάζειν ὡς οἷόν τ' ἄριστα παιδευθέντες τῶν μὲν ἀγώνων ἀμελοῖεν, τοὺς δ' ἁπαντῶντας τύπτοιεν, τίς οὐκ ἂν τούτων τοὺς μὲν διδασκάλους ἐπαινέσειε, τοὺς δὲ κακῶς χρωμένους οἷς ἔμαθον ἀποκτείνειεν;
270 οὐκοῦν χρὴ καὶ περὶ τῶν λόγων τὴν αὐτὴν ἔχειν διάνοιαν, ἣν περ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, καὶ μὴ περὶ τῶν ὁμοίων τἀναντία γιγνώσκειν, μηδὲ [q] πρὸς τοιοῦτο πρᾶγμα δυσμε-

[l] ταῦτα πάντων G. ταῦτ' ἀπάντων D. vulg. ταῦθ' ἁπάντων.

[m] [ἑνὸς] om. G. et pr. D.

[n] ἔνεστιν G.D. vulg. ἓν ἐστίν.

[o] τοὺς αἰτίους τοῦ πλούτου G. et pr. D. vulg. ὡς αἴτιον τοῦτον τὸν πλοῦτον.

[p] αὐτοὺς τοὺς ἐξαμαρτάνοντας] Articulum om. pr. G.

[q] πρὸς τοιοῦτο G.D. vulg. πρὸς τὸ τοιοῦτο.

νῶς φαίνεσθαι διακειμένους ὃ [r] πάντων τῶν ἐνόντων ἐν τῇ
τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείστων ἀγαθῶν αἴτιόν ἐστι. τοῖς
μὲν γὰρ ἄλλοις οἷς ἔχομεν, ἅπερ ἤδη καὶ πρότερον εἶπον,
οὐδὲν τῶν ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει
καὶ τῇ ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις καταδεέστεροι
271 τυγχάνομεν ὄντες· ἐγγενομένου δ' ἡμῖν τοῦ πειθειν ἀλλή-
λους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ ὧν ἂν βουληθῶ-
μεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάγημεν, ἀλλὰ καὶ
συνελθόντες πόλεις ᾠκίσαμεν καὶ νόμους ἐθέμεθα καὶ
τέχνας εὕρομεν, καὶ σχεδον [s] ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν μεμη-
272 χανημένα λόγος [t] ἡμῖν ἐστὶν ὁ συγκατασκευάσας. οὗτος
γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων καὶ τῶν καλῶν
καὶ τῶν αἰσχρῶν ἐνομοθέτησεν, ὧν μὴ διαταχθέντων οὐκ
ἂν οἷοί τ' ἦμεν οἰκεῖν μετ' ἀλλήλων. τούτῳ καὶ τοὺς κα-
273 κοὺς ἐξελέγχομεν καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. διὰ
τούτου τοὺς τ' ἀνοήτους παιδεύομεν καὶ τοὺς φρονίμους
δοκιμάζομεν· τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέγι-
στον σημεῖον ποιούμεθα, καὶ λόγος ἀληθὴς καὶ νόμιμος
καὶ δίκαιος ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἴδωλον ἐστί.
274 μετὰ τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητησίμων ἀγωνιζόμεθα,
καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ πίστε-
σιν, αἷς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθομεν, ταῖς αὐταῖς
[u] ταύταις βουλευόμενοι χρώμεθα, καὶ ῥητορικοὺς μὲν κα-
λοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν δυναμένους, εὐβούλους
δὲ νομίζομεν οἵτινες ἂν αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς ἄριστα περὶ
275 τῶν πραγμάτων διαλεχθῶσιν. εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην περὶ
τῆς δυνάμεως ταύτης εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττο-
μένων εὑρήσομεν ἀλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων

[r] πάντων τῶν ἐνόντων G. vulg. πάντων ἐνόντων.
[s] ἅπαντα G.D. vulg. πάντα.
[t] ἡμῖν G.D. vulg. ἡμῶν.
[u] ταύταις] om. pr. G.

καὶ τῶν διανοημάτων ἁπάντων ἡγεμόνα λόγον ὄντα, καὶ μάλιστα χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλεῖστον νοῦν ἔχοντας. ὧν οὐδὲν ἐνθυμηθεὶς Λυσίμαχος κατηγορεῖν ἐτόλμησε τῶν ἐπιθυμούντων τοιούτου πράγματος, ὃ τοσούτων τὸ πλῆθος
276 καὶ τηλικούτων τὸ μέγεθος ἀγαθῶν αἴτιόν ἐστι. Καὶ τί δεῖ τούτου θαυμάζειν, ὅπου καὶ τῶν περὶ τὰς ἔριδας σπουδαζόντων ἔνιοί τινες ὁμοίως βλασφημοῦσι περὶ τῶν λόγων τῶν κοινῶν καὶ τῶν χρησίμων ὥσπερ οἱ φαυλότατοι τῶν ἀνθρώπων, οὐκ ἀγνοοῦντες τὴν δύναμιν αὐτῶν, οὐδ' ὅτι τάχιστ' ἂν οὗτοι τοὺς χρωμένους ὠφελήσαιεν, ἀλλ' ἐλπίζοντες, [x] ἢν τούτους διαβάλλωσι, τοὺς αὐτῶν ἐντιμοτέρους
277 ποιήσειν. περὶ ὧν [y] δυνηθείην μὲν ἂν ἴσως διαλεχθῆναι πολὺ πικρότερον ἢ ἐκεῖνοι περὶ ἡμῶν, εὐδέτερον δ' [z] οἶμαι δεῖν, οὔθ' ὁμοίους γίγνεσθαι τοῖς ὑπὸ τοῦ φθόνου διεφθαρμένοις, οὔτε ψέγειν τοὺς μηδὲν μὲν κακὸν τοὺς συνόντας
278 ἐργαζομένους, ἧττον δ' ἑτέρων εὐεργετεῖν δυναμένους. οὐ μὴν ἀλλὰ μικρά γε μνησθήσομαι περὶ αὐτῶν, μάλιστα μὲν ὅτι κἀκεῖνοι περὶ ἡμῶν, ἔπειθ' ὅπως ἂν ὑμεῖς σαφέστερον εἰδότες τὴν δύναμιν αὐτῶν οὕτω [a] διάκεισθε πρὸς
279 ἑκάστους ἡμῶν ὥσπερ δίκαιόν ἐστι, πρὸς δὲ τούτοις ἵνα καὶ τοῦτο ποιήσω φανερόν, [b] ὅτι περὶ τοὺς πολιτικοὺς λόγους ἡμεῖς ὄντες, οὓς ἐκεῖνοι φασὶν εἶναι φιλαπεχθήμονας, πολὺ πραότεροι τυγχάνομεν αὐτῶν ὄντες· οἱ μὲν γὰρ ἀεί τι περὶ ἡμῶν φλαῦρον λέγουσιν, ἐγὼ δ' οὐδὲν ἂν εἴποιμι τοιοῦτον, ἀλλὰ ταῖς ἀληθείαις χρήσομαι περὶ
280 αὐτῶν. ἡγοῦμαι [c] γὰρ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἐριστικοῖς λόγοις δυναστεύοντας καὶ τοὺς περὶ τὴν ἀστρολογίαν [d] καὶ τὴν

[x] ἢν G.D. vulg. ἐάν.
[y] δυνηθείην μὲν G.D. vulg. δυνηθείημεν.
[z] οἶμαι G. ceteri οἴομαι.
[a] διάκεισθε D. ceteri διακεῖσθαι. Legendum διακέησθε.
[b] ὅτι περὶ pr. G. vulg. ὅτι καὶ περί.
[c] γὰρ] om. pr. G.
[d] καὶ τὴν γεωμετρίαν] καὶ γεωμετρίαν G.D.

γεωμετριαν καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν μαθημάτων διατρίβοντας
οὐ βλάπτειν ἀλλ' ὠφελεῖν τοὺς συνόντας, ἐλάττω μὲν ὧν
281 ὑπισχνοῦνται, πλείω δ' ὧν τοῖς ἄλλοις δοκοῦσιν. οἱ μὲν
γὰρ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ὑπειλήφασιν ἀδολεσχίαν
καὶ μικρολογίαν εἶναι τὰ τοιαῦτα τῶν μαθημάτων· οὐδὲν
γὰρ αὐτῶν οὔτ' ἐπὶ τῶν ἰδίων οὔτ' ἐπὶ τῶν κοινῶν εἶναι
χρήσιμον, ἀλλ' [e] οὐδ' ἐν ταῖς μνείαις οὐδένα χρόνον ἐμμέ-
νειν ταῖς τῶν μαθόντων διὰ τὸ μήτε τῷ βίῳ παρακολου-
θεῖν μήτε ταῖς πράξεσιν ἐπαμύνειν, ἀλλ' ἔξω παντάπα-
282 σιν εἶναι τῶν ἀναγκαίων. ἐγὼ δ' οὔθ' οὕτως οὔτε πόρρω
τούτων [f] ἔγνωκα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἵ τε νομίζοντες μηδὲν
χρησίμην εἶναι τὴν παιδείαν ταύτην πρὸς τὰς πράξεις
ὀρθῶς μοι δοκοῦσι γιγνώσκειν, οἵτ' ἐπαινοῦντες αὐτὴν
ἀληθῆ λέγειν. διὰ τοῦτο δ' οὐχ ὁμολογούμενον αὐτὸν
αὐτῷ τὸν λόγον εἴρηκα, διότι καὶ ταῦτα τὰ μαθήματα
τὴν φύσιν οὐδὲν ὁμοίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις οἷς διδασκόμεθα.
283 τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τότ' ὠφελεῖν ἡμᾶς πέφυκεν, ὅταν λά-
βωμεν αὐτῶν τὴν ἐπιστήμην, ταῦτα δὲ τοὺς μὲν ἀπηκρι-
βωμένους οὐδὲν ἂν εὐεργετήσειε, πλὴν τοὺς ἐντεῦθεν [g] ζῆν
προῃρημένους, τοὺς δὲ μανθάνοντας ὀνίνησι· περὶ γὰρ τὴν
περιττολογίαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀστρολογίας καὶ
284 γεωμετρίας διατρίβοντες, καὶ δυσκαταμαθήτοις πρά-
γμασιν ἀναγκαζόμενοι προσέχειν τὸν νοῦν, ἔτι δὲ συνεθι-
ζόμενοι λέγειν καὶ πονεῖν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις καὶ δεικνυ-
μένοις καὶ μὴ πεπλανημένην [h] ἔχειν τὴν διάνοιαν, ἐν τού-
τοις γυμνασθέντες καὶ παροξυνθέντες ῥᾷον καὶ θᾶττον τὰ
σπουδαιότερα καὶ πλέονος ἄξια τῶν πραγμάτων ἀποδέ-
285 χεσθαι καὶ μανθάνειν δύνανται. φιλοσοφίαν μὲν οὖν οὐκ

[e] οὐδ' ἐν ταῖς μνείαις G D. vulg. οὐδὲν ταῖς μνήμαις.
[f] ἔγνωκα G.D. vulg. ἔγνων.
[g] ζῆν] Addidi e G.D.
[h] ἔχειν] ἕξειν G.

οἶμαι δεῖν προσαγορεύειν τὴν μηδὲν ἐν τῷ παρόντι μήτε πρὸς τὸ λέγειν μήτε πρὸς τὸ πράττειν ὠφελοῦσαν, γυμνασίαν μέν τοι τῆς ψυχῆς καὶ παρασκευὴν φιλοσοφίας καλῶ τὴν διατριβὴν τὴν τοιαύτην, ἀνδρικωτέραν μὲν ἧς οἱ παῖδες ἐν τοῖς διδασκαλείοις ποιοῦνται, τὰ δὲ πλεῖστα
286 παραπλησίαν· καὶ γὰρ ἐκείνων οἱ περὶ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἄλλην παιδείαν διαπονηθέντες πρὸς μὲν τὸ βέλτιον εἰπεῖν ἢ βουλεύσασθαι περὶ τῶν πραγμάτων οὐδεμίαν πω λαμβάνουσιν ἐπίδοσιν, αὐτοὶ δ' αὑτῶν εὐμαθέστεροι γίγνονται πρὸς τὰ μείζω
287 καὶ σπουδαιότερα τῶν μαθημάτων. [i] διατρίψαι μὲν οὖν περὶ τὰς παιδείας ταύτας χρόνον τινὰ συμβουλεύσαιμ' ἂν τοῖς νεωτέροις, μὴ μέντοι περιιδεῖν τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν κατασκελετευθεῖσαν ἐπὶ τούτοις, μηδ' ἐξοκείλασαν εἰς τοὺς λόγους τοὺς τῶν παλαιῶν σοφιστῶν, ὧν [k] οἱ μὲν ἄπειρον τὸ πλῆθος ἔφησαν εἶναι τῶν ὄντων, Ἐμπεδοκλῆς δὲ τέτταρα, καὶ νεῖκος καὶ φιλίαν ἐν αὐτοῖς, Ἴων δ' οὐ πλείω τριῶν, Ἀλκμαίων δὲ δύο μόνα, Παρμενίδης δὲ καὶ
288 [l] Μέλισσος ἕν, Γοργίας δὲ παντελῶς οὐδέν. ἡγοῦμαι γὰρ τὰς μὲν τοιαύτας [m] περιττολογίας ὁμοίας εἶναι ταῖς θαυματοποιίαις ταῖς οὐδὲν μὲν ὠφελούσαις, ὑπὸ δὲ τῶν ἀνοήτων περιστάτοις γιγνομέναις, δεῖν δὲ τοὺς προὔργου τι ποιεῖν βουλομένους καὶ τῶν λόγων τοὺς ματαίους καὶ τῶν πράξεων τὰς μηδὲν πρὸς τὸν βίον φερούσας ἀναιρεῖν ἐξ ἁπασῶν τῶν διατριβῶν.

289 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀπόχρη μοι τὸ νῦν εἶναι ταῦτ' εἰρηκέναι καὶ συμβεβουλευκέναι· περὶ δὲ σοφίας καὶ φιλοσοφίας τοῖς μὲν περὶ ἄλλων τινῶν ἀγωνιζομένοις οὐκ

[i] διατρίψαι] διαγράψαι pr. G.
[k] οἱ—ἔφησαν] ὁ—ἔφησεν G.D. rec. γρ. G.D.
[l] Μέλισσος] μέλλισος G.
[m] περιττολογίας] τερατολογίας

ἂν ἁρμόσειε λέγειν περὶ τῶν ὀνομάτων τούτων (ἔστι γὰρ [n] ἀλλότρια πάσαις ταῖς πραγματείαις), ἐμοὶ δ' ἐπειδὴ καὶ κρίνομαι περὶ τῶν τοιούτων καὶ τὴν καλουμένην ὑπό τινων [o] φιλοσοφίαν οὐκ εἶναι φημί, προσήκει τὴν δικαίως
290 ἂν νομιζομένην ὁρίσαι καὶ δηλῶσαι πρὸς ὑμᾶς. ἁπλῶς δέ πως τυγχάνω γιγνώσκων περὶ αὐτῶν. ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἔνεστιν ἐν τῇ φύσει τῇ τῶν ἀνθρώπων ἐπιστήμην λαβεῖν ἣν ἔχοντες ἂν [p] εἰδεῖμεν ὅ τι πρακτέον ἢ λεκτέον ἐστὶν ἐκ τῶν λοιπῶν, σοφοὺς μὲν νομίζω τοὺς ταῖς δοξαις ἐπιτυγχάνειν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ βελτίστου δυναμένους, φιλοσόφους δὲ τοὺς ἐν τούτοις διατρίβοντας, ἐξ ὧν τάχιστα λή-
291 ψονται τὴν τοιαύτην φρόνησιν. ἃ δ' ἐστὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ταύτην ἔχοντα τὴν δύναμιν, ἔχω μὲν εἰπεῖν, ὀκνῶ δὲ λέγειν· οὕτω γάρ ἐστι σφόδρα καὶ παράδοξα καὶ πολὺ τῆς τῶν ἄλλων ἀφεστῶτα διανοίας, ὥστε φοβοῦμαι μὴ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἀκούσαντες θορύβου καὶ βοῆς ἅπαν ἐμπλήσητε τὸ δικαστήριον. ὅμως δὲ καὶ περ οὕτω διακείμενος ἐπιχειρήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· [q] αἰσχύνομαι γὰρ εἴ τισι δόξω δεδιὼς ὑπὲρ γήρως καὶ [r] μικροῦ βίου
292 προδιδόναι τὴν ἀλήθειαν. δέομαι δ' ὑμῶν μὴ προκαταγνῶναί μου τοιαύτην μανίαν, ὡς ἄρ' ἐγὼ κινδυνεύων προειλόμην ἂν λόγους εἰπεῖν ἐναντίους καὶ ταῖς ὑμετέραις γνώμαις, εἰ μὴ καὶ τοῖς προειρημένοις ἀκολούθους αὐτοὺς ἐνόμιζον εἶναι, καὶ τὰς ἀποδείξεις ἀληθεῖς καὶ σαφεῖς
293 ὤμην ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν. ἡγοῦμαι δὲ τοιαύτην μὲν τέχνην, ἥτις τοῖς κακῶς πεφυκόσι πρὸς ἀρετὴν [s] ἐνεργάσαιτ' ἂν

[n] ἀλλότρια G. ἀλλότριον correctus D. cum vulg.

[o] φιλοσοφίαν οὐκ G.D. vulg. φιλοσοφίαν προτείνω οὐκ.

[p] εἰδεῖμεν G.D. vulg. εἰδείημεν.

[q] αἰσχύνομαι G. αἰσχυνοίμην correctus D. cum vulg.

[r] μικροῦ G.D. vulg. μακροῦ.

[s] ἐνεργάσαιτ' G.D. vulg. ἐργάσαιτ'.

καὶ δικαιοσύνην, οὔτε πρότερον οὔτε νῦν οὐδεμίαν [t] εἶναι, τούς τε τὰς ὑποσχέσεις ποιουμένους περὶ αὐτῶν πρότερον [u] ἀπερεῖν καὶ παύσεσθαι ληροῦντας, πρὶν εὑρεθῆναι τινὰ
294 παιδείαν τοιαύτην, οὐ μὴν ἀλλ' αὐτούς γ' αὐτῶν βελτίους ἂν γίγνεσθαι καὶ πλέονος ἀξίους, εἰ πρός τε τὸ λέγειν εὖ φιλοτίμως διατεθεῖεν, καὶ τοῦ πείθειν δύνασθαι τοὺς ἀκούοντας ἐρασθεῖεν, καὶ πρὸς τούτοις τῆς πλεονεξίας ἐπιθυμήσαιεν, μὴ τῆς ὑπὸ τῶν ἀνοήτων νομιζομένης, ἀλλὰ τῆς
295 ὡς ἀληθῶς τὴν δύναμιν ταύτην ἐχούσης. καὶ ταῦθ' ὡς οὕτω πέφυκε, ταχέως οἶμαι δηλώσειν. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ λέγειν ἢ γράφειν προαιρούμενος λόγους ἀξίους ἐπαίνου καὶ τιμῆς οὐκ ἔστιν ὅπως ποιήσεται τὰς ὑποθέσεις ἀδίκους ἢ μικρὰς ἢ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, ἀλλὰ μεγάλας καὶ καλὰς καὶ φιλανθρώπους καὶ περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων· μὴ γὰρ τοιαύτας εὑρίσκων οὐδὲν δια-
296 πράξεται τῶν δεόντων. ἔπειτα τῶν πράξεων τῶν συντεινουσῶν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἐκλέξεται τὰς [x] πρεπωδεστάτας καὶ μάλιστα συμφερούσας· ὁ δὲ τὰς τοιαύτας συνεθιζόμενος θεωρεῖν καὶ δοκιμάζειν οὐ μόνον περὶ τὸν ἐνεστῶτα λόγον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὴν αὐτὴν ἕξει [y] ταύτην δύναμιν, ὥσθ' ἅμα τὸ λέγειν εὖ καὶ τὸ φρονεῖν παραγενήσεται τοῖς φιλοσόφως καὶ φιλοτίμως
297 πρὸς τοὺς λόγους διακειμένοις. καὶ μὴν οὐδ' ὁ πείθειν [z] τινὰς βουλόμενος ἀμελήσει τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ τούτῳ μάλιστα προσέξει τὸν νοῦν, ὅπως [a] δόξαν ὡς ἐπιεικεστάτην λήψεται παρὰ [b] τοῖς συμπολιτευομένοις. τίς γὰρ

[t] εἶναι τούς G.D. vulg. εἶναί πω τοιαύτην τούς.

[u] ἀπερεῖν G.D. vulg. ἀπορεῖν.

[x] πρεπωδεστάτας G.D. vulg. πρεπωδεστέρας.

[y] ταύτην] ταύτῃ G.D.

[z] τινὰς] om. pr. G.

[a] δόξαν ὡς ἐπιεικεστάτην G.D. vulg. om. particulam.

[b] τοῖς συμπολιτευομένοις G. vulg. τοῖς εὖ συμπολιτευομένοις.

οὐκ οἶδε καὶ τοὺς λόγους ἀληθεστέρους δοκοῦντας εἶναι τοὺς ὑπὸ τῶν εὖ διακειμένων λεγομένους ἢ τοὺς ὑπὸ τῶν διαβεβλημένων, καὶ τὰς πίστεις μεῖζον δυναμένας τὰς ἐκ τοῦ βίου γεγενημένας ἢ τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου πεπορισμένας; ὥσθ' ὅσῳ ἄν τις ἐρρωμενεστέρως [c] ἐπιθυμῇ πείθειν τοὺς ἀκούοντας, τοσούτῳ μᾶλλον ἀσκήσει καλὸς κἀ-
298 γαθὸς εἶναι καὶ παρὰ τοῖς πολίταις εὐδοκιμεῖν. καὶ μηδεὶς ὑμῶν οἰέσθω τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας γιγνώσκειν ὅσην ἔχει ῥοπὴν εἰς τὸ πείθειν τὸ τοῖς κρίνουσιν ἀρέσκειν, τοὺς δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντας μόνους ἀγνοεῖν τὴν τῆς εὐνοίας δύναμιν· πολὺ γὰρ ἀκριβέστερον τῶν ἄλλων
299 καὶ ταῦτ' ἴσασι, καὶ πρὸς τούτοις ὅτι τὰ μὲν εἰκότα καὶ τὰ τεκμήρια καὶ πᾶν τὸ τῶν πίστεων εἶδος τοῦτο μόνον ὠφελεῖ τὸ μέρος, ἐφ' ᾧ ἂν αὐτῶν ἕκαστον τύχῃ ῥηθέν, τὸ δὲ δοκεῖν εἶναι καλὸν κἀγαθὸν οὐ μόνον τὸν λόγον πιστότερον ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ τὰς πράξεις τοῦ τὴν τοιαύτην δόξαν ἔχοντος ἐντιμοτέρας κατέστησεν, ὑπὲρ οὗ σπουδαστέον ἐστὶ τοῖς εὖ φρονοῦσι μᾶλλον ἢ περὶ τῶν ἄλλων
300 ἁπάντων. τὸ τοίνυν [d] περὶ τὴν πλεονεξίαν, ὃ δυσχερέστατον ἦν τῶν ῥηθέντων· εἰ μέν τις [e] ὑπολαμβάνει τοὺς ἀποστεροῦντας ἢ παραλογιζομένους ἢ κακόν τι ποιοῦντας πλεονεκτεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν· [f] οὐδένες γὰρ [g] ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μᾶλλον ἐλαττοῦνται τῶν τοιούτων, οὐδ' ἐν [h] πλέοσιν ἀπορίαις εἰσίν, οὐδ' ἐπονειδιστότερον ζῶσιν, οὐδ'
301 ὅλως ἀθλιώτεροι τυγχάνουσιν ὄντες· χρὴ δὲ καὶ νῦν πλέον ἔχειν ἡγεῖσθαι καὶ πλεονεκτήσειν νομίζειν παρὰ μὲν τῶν θεῶν τοὺς εὐσεβεστάτους καὶ τοὺς περὶ τὴν θεραπείαν τὴν

[c] ἐπιθυμῇ G.D. vulg. ἐπιθυμεῖ.
[d] περὶ τὴν πλεονεξίαν G.D. vulg. περὶ πλεονεξίαν.
[e] ὑπόλαμβάνει G.D. vulg. ὑπολαμβάνῃ.
[f] οὐδένες G.D. vulg. οὐδένα.
[g] ἐν ἅπαντι G. ἅπαντι D. cum vulg.
[h] πλέοσιν G.D. vulg. πλείοσιν.

ἐκείνων ἐπιμελεστάτους ὄντας, παρὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων
τοὺς ἄριστα [i] πρὸς τούτους μεθ' ὧν ἂν οἰκῶσι καὶ πολι-
τεύωνται διακειμένους καὶ τοὺς βελτίστους αὐτοὺς εἶναι
302 δοκοῦντας. καὶ ταῦτα καὶ ταῖς ἀληθείαις οὕτως ἔχει,
καὶ συμφέρει τὸν τρόπον τοῦτον λέγεσθαι περὶ αὐτῶν,
ἐπεὶ νῦν γ' οὕτως ἀνέστραπται καὶ συγκέχυται πολλὰ
τῶν κατὰ τὴν πόλιν, ὥστ' [k] οὐδὲ τοῖς ὀνόμασιν [l] ἐν τῇ
διαλέκτῳ ἔνιοί τινες ἔτι χρῶνται κατὰ φύσιν, ἀλλὰ με-
ταφέρουσιν ἀπὸ τῶν καλλίστων πραγμάτων ἐπὶ τὰ φαυ-
303 λότατα τῶν ἐπιτηδευμάτων. τοὺς [m] μέν γε βωμολοχευο-
μένους καὶ σκώπτειν καὶ μιμεῖσθαι δυναμένους εὐφυεῖς
καλοῦσι, προσῆκον τῆς προσηγορίας ταύτης τυγχάνειν
τοὺς ἄριστα πρὸς ἀρετὴν πεφυκότας, τοὺς δὲ ταῖς [n] κα-
κοηθείαις καὶ ταῖς κακουργίαις χρωμένους, καὶ μικρὰ
μὲν λαμβάνοντας πονηρὰν δὲ δόξαν κτωμένους, [o] πλεον-
εκτεῖν νομίζουσιν, ἀλλ' οὐ τοὺς ὁσιωτάτους καὶ δικαιο-
τάτους, οἳ περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀλλ' οὐ τῶν κακῶν πλεον-
304 εκτοῦσι· τοὺς δὲ τῶν μὲν ἀναγκαίων ἀμελοῦντας, τὰς
δὲ τῶν παλαιῶν σοφιστῶν τερατολογίας ἀγαπῶντας φι-
λοσοφεῖν φασίν, ἀμελήσαντες τοὺς τὰ τοιαῦτα μανθά-
νοντας καὶ μελετῶντας ἐξ ὧν καὶ τὸν ἴδιον οἶκον καὶ τὰ
κοινὰ τὰ τῆς πόλεως [p] καλῶς διοικήσουσιν, ὧνπερ ἕνεκα
καὶ πονητέον καὶ φιλοσοφητέον καὶ πάντα πρακτέον
ἐστίν. ἀφ' ὧν ὑμεῖς πολὺν ἤδη χρόνον ἀπελαύνετε τοὺς
νεωτέρους, ἀποδεχόμενοι τοὺς λόγους τῶν διαβαλλόντων
305 τὴν τοιαύτην παιδείαν. καὶ γάρ τοι πεποιήκατε τοὺς μὲν

[i] πρὸς τούτους G.D. vulg. πρὸς τούτοις.
[k] οὐδὲ G.D. vulg. οὐδέν.
[l] ἐν τῇ διαλέκτῳ] om. pr. G.
[m] μέν γε βωμολοχευομένους G.D. vulg. μὲν γὰρ βωμολοχουμένους.
[n] κακοηθείαις καὶ ταῖς G.D. vulg. κακοηθείαις ἢ.
[o] πλεονεκτεῖν G. vulg. πλεονεκτικούς.
[p] καλῶς] Accessit e G.D.

ἐπιεικεστάτους αὐτῶν ἐν πότοις καὶ συνουσίαις καὶ ῥᾳθυμίαις καὶ [q] παιδιαῖς τὴν ἡλικίαν διάγειν, ἀμελήσαντες τοῦ σπουδάζειν ὅπως ἔσονται βελτίους, τοὺς δὲ χείρω τὴν φύσιν ἔχοντας ἐν τοιαύταις ἀκολασίαις ἡμερεύειν, ἐν αἷς πρότερον οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικὴς οὐδεὶς ἐτόλμησεν·
306 οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐννεακρούνου ψύχουσιν οἶνον, οἱ δ' ἐν τοῖς καπηλείοις πίνουσιν, ἕτεροι δ' ἐν τοῖς [r] σκιραφείοις [s] κυβεύουσι, πολλοὶ δ' ἐν τοῖς τῶν αὐλητρίδων διδασκαλείοις διατρίβουσι. καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ ταῦτα προτρέποντας οὐδεὶς πώποτε τῶν κήδεσθαι φασκόντων τῆς ἡλικίας ταύτης εἰς ὑμᾶς εἰσήγαγεν· ἡμῖν [t] δὲ κακὰ παρέχουσιν, οἷς ἄξιος ἦν, εἰ καὶ μηδενὸς ἄλλου, τούτου γε χάριν ἔχειν, ὅτι τοὺς συνόντας τῶν τοιούτων ἐπιτηδευ-
307 μάτων ἀποτρέπομεν. οὕτω δ' ἐστὶ δυσμενὲς ἅπασι τὸ τῶν συκοφαντῶν γένος, ὥστε τοῖς μὲν [u] λυομένοις εἴκοσι καὶ τριάκοντα μνῶν τὰς μελλούσας καὶ τὸν ἄλλον οἶκον [x] συναναιρήσειν οὐχ ὅπως ἂν ἐπιπλήξειαν, ἀλλὰ καὶ συγχαίρουσι ταῖς ἀσωτίαις αὐτῶν, τοὺς δ' εἰς τὴν αὐτῶν
308 παιδείαν ὁτιοῦν ἀναλίσκοντας διαφθείρεσθαι φασίν. ὧν τίνες ἂν ἀδικώτερον ἔχοιεν τὴν αἰτίαν ταύτην; οἵτινες ἐν ταύταις μὲν ταῖς ἀκμαῖς ὄντες ὑπερεῖδον τὰς ἡδονάς, ἐν αἷς οἱ πλεῖστοι τῶν τηλικούτων μάλιστ' αὐτῶν ἐπιθυμοῦσιν, ἐξὸν δ' αὐτοῖς ῥᾳθυμεῖν μηδὲν δαπανωμένοις εἵλοντο πονεῖν χρήματα τελέσαντες, ἄρτι δ' ἐκ παίδων
309 ἐξεληλυθότες ἔγνωσαν ἃ πολλοὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐκ ἴσασιν, ὅτι δεῖ τὸν ὀρθῶς καὶ πρεπόντως προεστῶτα [y] τῆς

[q] παιδιαῖς] λαγνείαις rec. γρ. G.D.

[r] σκιραφείοις G. σκηνοραφείοις D. cum vulg.

[s] κυβεύουσι G. κυκεύουσι D. cum vulg.

[t] δὲ κακὰ G. vulg. δὲ καὶ κακά.

[u] λυομένοις εἴκοσι G. λυμένοις τὰς ἑταίρας εἴκοσι D. cum vulg.

[x] συναναιρήσειν G.D. vulg. συναιρήσειν.

[y] τῆς ἡλικίας G.D. vulg. τὴν ἡλικίαν.

ἡλικίας καὶ καλὴν ἀρχὴν τοῦ βίου ποιούμενον αὐτοῦ πρότερον ἢ τῶν αὐτοῦ ποιήσασθαι τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ μὴ σπεύδειν μήτε ζητεῖν ἑτέρων ἄρχειν πρὶν ἂν τῆς αὐτοῦ διανοίας λάβῃ τὸν ἐπιστατήσοντα, μηδ' οὕτω χαίρειν μηδὲ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς ὡς ἐπὶ τοῖς
310 ἐν τῇ ψυχῇ διὰ τὴν παιδείαν ἐγγιγνομένοις. καί τοι τοὺς τοιούτῳ λογισμῷ κεχρημένους πῶς οὐκ ἐπαινεῖσθαι χρὴ μᾶλλον ἢ ψέγεσθαι, καὶ νομίζεσθαι βελτίστους εἶναι καὶ σωφρονεστάτους τῶν ἡλικιωτῶν; θαυμάζω δ' [z] ὅσοι τοὺς μὲν φύσει δεινοὺς ὄντας εἰπεῖν εὐδαιμονίζουσιν ὡς ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ πράγματος αὐτοῖς συμβεβηκότος, τοὺς δὲ τοιούτους γενέσθαι βουλομένους λοιδοροῦσιν ὡς
311 ἀδίκου καὶ κακοῦ παιδεύματος ἐπιθυμοῦντας. καί τοι τί τῶν φύσει καλῶν ὄντων μελέτῃ κατεργασθὲν αἰσχρὸν ἢ κακὸν ἐστίν; οὐδὲν γὰρ εὑρήσομεν τοιοῦτον, ἀλλ' ἔν γε τοῖς ἄλλοις ἐπαινοῦμεν τοὺς ταῖς φιλοπονίαις ταῖς αὐτῶν ἀγαθόν τι κτήσασθαι δυνηθέντας μᾶλλον ἢ τοὺς παρὰ τῶν προγόνων παραλαβόντας, εἰκότως· συμφέρει γὰρ ἐπί τε τῶν ἄλλων ἁπάντων, καὶ μάλιστ' ἐπὶ τῶν λόγων,
312 μὴ τὰς εὐτυχίας ἀλλὰ τὰς ἐπιμελείας εὐδοκιμεῖν. οἱ μὲν γὰρ φύσει καὶ τύχῃ δεινοὶ γενόμενοι λέγειν οὐ πρὸς τὸ βέλτιστον ἀποβλέπουσιν, ἀλλ' ὅπως ἂν τύχωσιν, οὕτω χρῆσθαι τοῖς λόγοις εἰώθασιν· οἱ δὲ φιλοσοφίᾳ καὶ λογισμῷ τὴν δύναμιν ταύτην λαβόντες, οὐδὲν ἀσκέπτως
313 λέγοντες, ἧττον περὶ τὰς πράξεις πλημμελοῦσιν. ὥσθ' ἅπασι μὲν βούλεσθαι προσήκει πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐκ παιδείας δεινοὺς εἰπεῖν γιγνομένους, μάλιστα δ' ὑμῖν· καὶ γὰρ αὐτοὶ προέχετε καὶ διαφέρετε τῶν ἄλλων οὐ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμελείαις, οὐδ' ὅτι κάλλιστα

[z] ὅσοι] ὅτι pr. G.

πολιτεύεσθε καὶ μάλιστα φυλάττετε τοὺς νόμους οὓς ὑμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, ἀλλὰ τούτοις οἷς περ ἡ φύσις ἡ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἄλλων ζώων [a] διήνεγκε, καὶ τὸ γένος τὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν βαρβάρων, τῷ καὶ πρὸς τὴν φρόνησιν καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἄμεινον πεπαιδεῦσθαι
314 τῶν ἄλλων. ὥστε πάντων ἂν συμβαίη δεινότατον, εἰ τοὺς βουλομένους τοῖς αὐτοῖς τούτοις διενεγκεῖν τῶν ἡλικιωτῶν, οἵσπερ ὑμεῖς [b] ἁπάντων, διαφθείρεσθαι ψηφίσαισθε, καὶ τοὺς τῇ παιδείᾳ ταύτῃ χρωμένους, ἧς ὑμεῖς ἡγεμόνες γε-
315 γένησθε, συμφορᾷ τινὶ [c] περιβάλοιτε. χρὴ γὰρ μηδὲ τοῦτο λανθάνειν ὑμᾶς, ὅτι πάντων τῶν δυναμένων λέγειν ἡ παιδεύειν ἡ πόλις ἡμῶν δοκεῖ γεγενῆσθαι διδάσκαλος εἰκότως· καὶ γὰρ ἆθλα μέγιστα τιθεῖσαν αὐτὴν ὁρῶσι τοῖς τὴν δύναμιν ταύτην ἔχουσι, καὶ γυμνάσια πλεῖστα καὶ παντοδαπώτατα παρέχουσαν τοῖς ἀγωνίζεσθαι προῃρημένοις καὶ περὶ τὰς τοιαύτας γυμνάζεσθαι βουλομένοις,
316 ἔτι δὲ τὴν ἐμπειρίαν, ἥπερ μάλιστα ποιεῖ δύνασθαι λέγειν, ἐνθένδε πάντας λαμβάνοντας· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὴν τῆς φωνῆς κοινότητα καὶ μετριότητα καὶ τὴν ἄλλην εὐτραπελίαν καὶ φιλολογίαν οὐ μικρὸν ἡγοῦνται συμβαλέσθαι μέρος πρὸς τὴν τῶν λόγων παιδείαν, ὥστ' οὐκ ἀδίκως ὑπολαμβάνουσιν ἅπαντας τοὺς λέγειν ὄντας δει-
317 νοὺς τῆς πόλεως εἶναι μαθητάς. σκοπεῖτ' οὖν μὴ παντάπασιν ἥ καταγέλαστον τῆς δόξης ταύτης φλαῦρόν τι καταγιγνώσκειν, ἣν ὑμεῖς ἔχετε παρὰ τοῖς Ἕλλησι πολὺ μᾶλλον ἢ ἐγὼ παρ' ὑμῖν· οὐδὲν γὰρ ἀλλ' ἢ φανερῶς ὑμῶν αὐτῶν ἔσεσθε κατεψηφισμένοι τὴν τοιαύτην ἀδι-
318 κίαν, καὶ πεποιηκότες ὅμοιον ὥσπερ ἂν εἰ Λακεδαιμόνιοι

[a] διήνεγκε] om. pr. G.
[b] ἁπάντων διαφθείρεσθαι pr. G. vulg. ἁπάντων τούτων διαφθείρεσθαι.
[c] περιβάλοιτε] περιβαλοίητε, ut videtur, G.

τοὺς περὶ τὸν πόλεμον ἀσκοῦντας ζημιοῦν ἐπιχειροῖεν, ἢ
Θετταλοὶ παρὰ τῶν ἱππεύειν μελετώντων δίκην λαμβά-
νειν ἀξιοῖεν. ὑπὲρ ὧν φυλακτέον ἐστίν, ὅπως μηδὲν τοι-
οῦτον ἐξαμαρτήσεσθε περὶ ὑμᾶς αὐτούς, μηδὲ πιστοτέρους
ποιήσεσθε τοὺς λόγους τοὺς τῶν κατηγορούντων τῆς πό-
319 λεως ἢ τοὺς τῶν ἐπαινούντων. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν
ὅτι τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν δυσκόλως πρὸς ὑμᾶς ἔχουσιν, οἱ
δ' ὡς οἷόν τε μάλιστα φιλοῦσι καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς
σωτηρίας ἐν ὑμῖν ἔχουσι. καὶ φασὶν οἱ μὲν τοιοῦτοι μό-
320 νην εἶναι ταύτην πόλιν, τὰς δ' ἄλλας κώμας, καὶ δι-
καίως ἂν αὐτὴν ἄστυ [d] τῆς Ἑλλάδος προσαγορεύεσθαι
καὶ διὰ τὸ μέγεθος καὶ διὰ τὰς εὐπορίας τὰς ἐνθένδε
τοῖς ἄλλοις γιγνομένας καὶ μάλιστα διὰ τὸν τρόπον τῶν
ἐνοικούντων· οὐδένας γὰρ εἶναι πραοτέρους οὐδὲ κοινοτέρους
οὐδ' οἷς οἰκειότερον ἄν τις τὸν ἅπαντα βίον συνδιατρί-
321 ψειεν. οὕτω δὲ μεγάλαις χρῶνται ταῖς ὑπερβολαῖς,
ὥστ' οὐδὲ τοῦτ' ὀκνοῦσι λέγειν, ὡς ἥδιον ἂν ὑπ' ἀνδρὸς
Ἀθηναίου ζημιωθεῖεν ἢ διὰ τῆς ἑτέρων ὠμότητος εὖ πά-
θοιεν. οἱ δὲ ταῦτα μὲν διασύρουσι, διεξιόντες δὲ τὰς τῶν
συκοφαντῶν πικρότητας καὶ κακοπραγίας ὅλης τῆς πό-
322 λεως ὡς ἀμίκτου καὶ χαλεπῆς οὔσης κατηγοροῦσιν. ἔστιν
οὖν δικαστῶν νοῦν ἐχόντων, τοὺς μὲν τῶν τοιούτων λόγων
αἰτίους γιγνομένους ἀποκτείνειν ὡς μεγάλην αἰσχύνην τῇ
πόλει περιποιοῦντας, τοὺς δὲ τῶν ἐπαίνων τῶν λεγομένων
περὶ αὐτῆς μέρος τι συμβαλλομένους τιμᾶν μᾶλλον ἢ
τοὺς ἀθλητὰς τοὺς ἐν τοῖς στεφανίταις ἀγῶσι νικῶντας·
323 πολὺ γὰρ καλλίω δόξαν ἐκείνων κτώμενοι τῇ πόλει τυγ-
χάνουσι καὶ μᾶλλον ἁρμόττουσαν. περὶ μὲν γὰρ τὴν τῶν
σωμάτων ἀγωνίαν πολλοὺς τοὺς ἀμφισβητοῦντας ἔχο-

[d] τῆς Ἑλλάδος G. τῆς ὅλης Ἑλλάδος rec. D. cum vulg.

μεν, περὶ δὲ τὴν παιδείαν ἅπαντες ἂν ἡμᾶς πρωτεύειν προκρίνειαν. χρὴ δὲ τοὺς μικρὰ λογίζεσθαι δυναμένους τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων διαφέροντας, ἐν οἷς ἡ πόλις εὐδοκιμεῖ, τιμῶντας φαίνεσθαι, καὶ μὴ φθονερῶς ἔχειν, μηδ' ἐναντία τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι γιγνώσκειν περὶ
324 αὐτῶν. ὧν ὑμῖν οὐδὲν πώποτ' ἐμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτον διημαρτήκατε τοῦ συμφέροντος, ὥσθ' ἥδιον ἔχετε δι' οὓς ἀκούετε κακῶς ἢ δι' οὓς ἐπαινεῖσθε, καὶ [c] δημοτικοὺς εἶναι νομίζετε τοὺς τοῦ μισεῖσθαι τὴν πόλιν ὑπὸ πολλῶν αἰτίους ὄντας, ἢ τοὺς ἅπαντας οἷς πεπλησιάκασιν εὖ
325 διακεῖσθαι πρὸς αὐτὴν πεποιηκότας. ἣν οὖν σωφρονῆτε, τῆς μὲν ταραχῆς παύσεσθε ταύτης, οὐχ οὕτω δ' ὥσπερ νῦν οἱ μὲν ταχέως οἱ δ' ὀλιγώρως διακείσεσθε πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλ' ὑπολαβόντες κάλλιστον εἶναι καὶ σπουδαιότατον τῶν ἐπιτηδευμάτων τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν, προτρέψετε τῶν νεωτέρων τοὺς βίου ἱκανὸν κεκτημένους καὶ σχολὴν ἄγειν δυναμένους ἐπὶ τὴν παιδείαν
326 καὶ τὴν ἄσκησιν τὴν τοιαύτην, καὶ τοὺς μὲν πονεῖν ἐθέλοντας καὶ παρασκευάζειν σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους τῇ πόλει περὶ πολλοῦ [f] ποιήσεσθε, τοὺς δὲ καταβεβλημένως ζῶντας καὶ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοντας, πλὴν ὅπως ἀσελγῶς [g] ἀπολαύσονται τῶν καταλειφθέντων, τούτους [h] δὲ μισήσετε καὶ προδότας νομιεῖτε [i] καὶ τῆς πόλεως
327 καὶ τῆς τῶν προγόνων δόξης· μόλις γὰρ ἂν οὕτως ὑμᾶς αἴσθωνται πρὸς ἑκατέρους αὐτῶν διακειμένους, ἐθελήσουσιν οἱ νεώτεροι καταφρονήσαντες τῆς ῥᾳθυμίας προσέχειν
328 σφίσιν αὐτοῖς καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ τὸν νοῦν. ἀναμνήσθητε

[c] δημοτικοὺς G. δημοτικωτέρους correctus G. cum vulg.

[f] ποιήσεσθε G.D. vulg. ποιήσεσθαι.

[g] ἀπολαύσονται G. vulg. ἀπολαύσωνται.

[h] δὲ G.D. vulg. χωρίς.

[i] καὶ τῆς πόλεως] om. pr. G.

δὲ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων τῶν τῇ πόλει καὶ τοῖς προγόνοις πεπραγμένων, καὶ διέλθετε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ σκέψασθε ποῖός τις ἦν καὶ πῶς γεγονὼς καὶ τίνα [k] τρόπον πεπαιδευμένος ὁ τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν καὶ τὸν δῆμον καταγαγὼν καὶ τὴν δημοκρατίαν καταστήσας, ποῖος δέ τις ὁ τοὺς βαρβάρους Μαραθῶνι τῇ μάχῃ νικήσας καὶ τὴν δόξαν τὴν ἐκ ταύτης γενομένην τῇ
329 πόλει κτησάμενος, τίς δ' ἦν ὁ μετ' ἐκεῖνον τοὺς Ἕλληνας ἐλευθερώσας καὶ τοὺς προγόνους ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν δυναστείαν ἣν ἔσχον [l] προαγαγών, ἔτι δὲ τὴν φύσιν τὴν τοῦ [m] Πειραιῶς κατιδὼν καὶ τὸ τεῖχος ἀκόντων Λακεδαιμονίων τῇ πόλει περιβαλών, τίς δὲ ὁ μετὰ τοῦτον ἀργυρίου καὶ χρυσίου τὴν ἀκρόπολιν ἐμπλήσας καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους μεστοὺς πολλῆς εὐδαιμονίας καὶ πλού-
330 του ποιήσας· εὑρήσετε γάρ, ἂν ἐξετάζητε τούτων ἕκαστον, οὐ τοὺς συκοφαντικῶς βεβιωκότας οὐδὲ τοὺς ἀμελῶς, οὐδὲ τοὺς τοῖς πολλοῖς ὁμοίους ὄντας, ταῦτα διαπεπραγμένους, ἀλλὰ τοὺς διαφέροντας καὶ προσέχοντας μὴ μόνον ταῖς εὐγενείαις καὶ ταῖς δόξαις, ἀλλὰ καὶ τῷ φρονεῖν καὶ λέγειν, τούτους ἁπάντων ἀγαθῶν αἰτίους γε-
331 γενημένους. ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ἐνθυμουμένους, ὑπὲρ μὲν τοῦ πλήθους τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως ἔν τε τοῖς ἀγῶσι τοῖς περὶ τῶν συμβολαίων τῶν δικαίων τεύξονται καὶ τῶν ἄλλων τῶν κοινῶν μεθέξουσι, τοὺς δ' ὑπερέχοντας καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς μελέταις, καὶ τοὺς τοιούτους γενέσθαι προθυ-
332 μουμένους, ἀγαπᾷν καὶ τιμᾷν καὶ θεραπεύειν, ἐπισταμένους ὅτι καὶ τὸ καλῶν καὶ μεγάλων ἡγήσασθαι πραγμάτων καὶ τὸ δύνασθαι τὰς πόλεις ἐκ τῶν κινδύνων

[k] τρόπον πεπαιδευμένος] τρόπον καὶ πεπαιδευμένας G. et pr. D.

[l] προαγαγών] Libri προσαγαγών.

[m] Πειραιῶς D. et correctus G. vulg. Πειραιέως.

σώζειν καὶ τὴν δημοκρατίαν διαφυλάττειν ἐν τοῖς τοιούτοις ἔνεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς συκοφάνταις.

333 Πολλῶν δ' ἐφεστώτων μοι λόγων ἀπορῶ πῶς αὐτοὺς διαθῶμαι· δοκεῖ γάρ μοι καθ' αὐτὸ μὲν ἕκαστον ὧν διανοοῦμαι ῥηθὲν ἐπιεικὲς ἂν φανῆναι, πάντα δὲ νυνὶ λεγόμενα πολὺν ἂν ὄχλον ἐμοί τε καὶ τοῖς ἀκούουσι παρα- d
σχεῖν. ὅπερ καὶ περὶ τῶν ἤδη προειρημένων δέδοικα, μὴ τοιοῦτόν τι πάθος [n] αὐτοῖς διὰ τὸ πλῆθος τυγχάνῃ συμ-
334 βεβηκός. οὕτω γὰρ ἁπλήστως ἅπαντες ἔχομεν περὶ τοὺς λόγους, ὥστ' ἐπαινοῦμεν [o] μὲν τὴν εὐκαιρίαν καὶ φαμὲν οὐδὲν εἶναι τοιοῦτον, ἐπειδὰν δ' οἰηθῶμεν ὡς ἔχομεν τι λέγειν, ἀμελήσαντες τοῦ μετριάζειν, κατὰ μικρὸν ἀεὶ προστιθέντες εἰς τὰς ἐσχάτας ἀκαιρίας ἐμβάλλομεν ἡμᾶς e
αὐτούς. ὅπου γε καὶ λέγων ἐγὼ ταῦτα καὶ γιγνώσκων,
335 ὅμως [p] ἔτι βούλομαι διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. ἀγανακτῶ γὰρ ὁρῶν τὴν συκοφαντίαν ἄμεινον τῆς φιλοσοφίας φερομένην, καὶ τὴν μὲν κατηγορουῦσαν, τὴν δὲ κρινομένην. ὁ 344
τίς ἂν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν [q] γενήσεσθαι προσεδόκησεν, ἄλλως τε καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς ἐπὶ σοφίᾳ μεῖζον τῶν ἄλ-
336 b λων φρονοῦσιν; οὔκουν ἐπί γε τῶν προγόνων οὕτως εἶχεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν καλουμένους σοφιστὰς ἐθαύμαζον καὶ τοὺς συνόντας αὐτοῖς ἐζήλουν, τοὺς δὲ συκοφάντας πλείστων κακῶν αἰτίους ἐνόμιζον εἶναι. μέγιστον δὲ τεκμήριον· Σόλωνα μὲν γάρ, τὸν πρῶτον τῶν πολιτῶν λαβόντα τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, προστάτην ἠξίωσαν τῆς πόλεως b
εἶναι, περὶ δὲ τῶν συκοφαντῶν χαλεπωτέρους ἢ περὶ τῶν
337 ἄλλων [r] κακουργιῶν τοὺς νόμους ἔθεσαν. τοῖς μὲν γὰρ μεγίστοις τῶν ἀδικημάτων, ἐν ἑνὶ τῶν δικαστηρίων τὴν

[n] αὐτοῖς διὰ τὸ πλῆθος] Hæc in margine ponit G.
[o] μὲν] om. pr. G.
[p] ἔτι] ὅτι G.D.
[q] γενήσεσθαι G.D. vulg. γενέσθαι.
[r] κακουργιῶν] in margine ponit G.

χρίσιν ἐποίησαν, κατὰ δὲ τούτων γραφὰς μὲν πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, εἰσαγγελίας δ' εἰς τὴν βουλήν, προβολὰς δ' ἐν τῷ δήμῳ, νομίζοντες τοὺς ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρωμένους ἁπάσας ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας. τοὺς μὲν γὰρ ἄλ- c
λους [s]ἀλλ' οὖν πειρᾶσθαί γε λανθάνειν κακουργοῦντας,
338 τούτους δ' ἐν ἅπασιν ἐπιδείκνυσθαι τὴν αὐτῶν ὠμότητα καὶ μισανθρωπίαν καὶ φιλαπεχθημοσύνην. κἀκεῖνοι μὲν οὕτως ἐγίγνωσκον περὶ αὐτῶν· ὑμεῖς δὲ τοσοῦτον ἀπέχετε τοῦ κολάζειν αὐτούς, ὥστε τούτοις χρῆσθε καὶ κατηγόροις καὶ νομοθέταις περὶ τῶν ἄλλων. καί τοι προσῆκεν αὐτοὺς νῦν μισεῖσθαι μᾶλλον ἢ κατ' ἐκεῖνον τὸν
339 χρόνον. τότε μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις μόνον καὶ τοῖς d
κατὰ τὴν πόλιν ἔβλαπτον τοὺς συμπολιτευομένους· ἐπειδὴ δ' αὐξηθείσης τῆς πόλεως καὶ λαβούσης τὴν ἀρχὴν οἱ πατέρες ἡμῶν, μᾶλλον θαῤῥήσαντες τοῦ συμφέροντος, τοῖς μὲν καλοῖς κἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν καὶ μεγάλην τὴν πόλιν ποιήσασι διὰ τὰς δυναστείας ἐφθόνησαν, πονηρῶν δ' ἀνθρώπων καὶ μεστῶν θρασύτητος ἐπεθύμησαν,
340 οἰηθέντες ταῖς μὲν τόλμαις καὶ ταῖς φιλαπεχθημοσύναις ἱκανοὺς αὐτοὺς ἔσεσθαι διαφυλάττειν τὴν δημοκρατίαν, e
[t]διὰ δὲ τὴν φαυλότητα τῶν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς ὑπαρξάντων
[u]οὐ μέγα φρονήσειν οὐδ' ἐπιθυμήσειν ἑτέρας πολιτείας, ἐκ ταύτης τῆς μεταβολῆς τί τῶν δεινῶν οὐ συνέπεσε τῇ πόλει, τί δὲ τῶν μεγίστων κακῶν οἱ ταύτην ἔχοντες τὴν 345
341 φύσιν οὐ καὶ λέγοντες καὶ πράττοντες διετέλεσαν; οὐ τοὺς μὲν ἐνδοξοτάτους τῶν πολιτῶν καὶ μάλιστα δυναμένους ποιῆσαί τι τὴν πόλιν ἀγαθόν, ὀλιγαρχίαν ὀνειδίζοντες καὶ λακωνισμόν, οὐ πρότερον ἐπαύσαντο πρὶν ἠνάγκασαν ὁμοίους γενέσθαι ταῖς αἰτίαις ταῖς λεγομέναις

[s] ἀλλ' οὖν] Addidi e G.D.
[t] διὰ δὲ] διά τε G. et pr. D.
[u] οὐ post φύσιν addidi e G.D.

περὶ αὐτῶν; τοὺς δὲ συμμάχους λυμαινόμενοι καὶ συκοφαντοῦντες, καὶ τοὺς βελτίστους ἐκ τῶν ὄντων ἐκβάλλοντες, οὕτω διέθεσαν ὥσθ' ἡμῶν μὲν ἀποστῆναι, τῆς δὲ b
342 Λακεδαιμονίων ἐρασθῆναι φιλίας καὶ συμμαχίας; ἐξ ὧν εἰς πόλεμον καταστάντες πολλοὺς ἐπείδομεν τῶν πολιτῶν τοὺς μὲν τελευτήσαντας, τοὺς δ' ἐπὶ τοῖς [x] πολεμίοις γενομένους, τοὺς δ' εἰς ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων καταστάντας, ἔτι δὲ τὴν δημοκρατίαν δὶς καταλυθεῖσαν, καὶ τὰ τείχη τῆς πατρίδος κατασκαφέντα, τὸ δὲ μέγιστον, ὅλην τὴν πόλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύσασαν c
343 καὶ τὴν ἀκρόπολιν τοὺς πολεμίους οἰκήσαντας. Ἀλλὰ γὰρ αἰσθάνομαι, καίπερ ὑπὸ τῆς ὀργῆς βίᾳ φερόμενος, τὸ μὲν ὕδωρ ἡμᾶς ἐπιλεῖπον, αὐτὸς δ' ἐμπεπτωκὼς εἰς λόγους ἡμερησίους καὶ κατηγορίας. ὑπερβὰς οὖν τὸ πλῆθος τῶν συμφορῶν τῶν διὰ τούτους γεγενημένων, καὶ διωσάμενος [y] τὸν ὄχλον τῶν ἐνόντων εἰπεῖν περὶ τῆς τούτων συκοφαντίας, μικρῶν ἔτι πάνυ μνησθεὶς ἤδη [z] καταλύσω
344 τὸν λόγον. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὁρῶ τοὺς κινδυνεύοντας, d ἐπειδὰν περὶ τὴν τελευτὴν ὦσι τῆς ἀπολογίας, ἱκετεύοντας, δεομένους, τοὺς παῖδας τοὺς φίλους ἀναβιβαζομένους· ἐγὼ δὲ οὔτε [τὸ] πρέπειν οὐδὲν ἡγοῦμαι τῶν τοιούτων τοῖς τηλικούτοις, πρός τε τῷ ταῦτα γιγνώσκειν, αἰσχυνθείην ἄν, εἰ δι' ἄλλο τι σωζοίμην ἢ διὰ τοὺς λόγους
345 τοὺς προειρημένους. οἶδα γὰρ ἐμαυτὸν οὕτως ὁσίως καὶ e δικαίως κεχρημένον αὐτοῖς καὶ περὶ τὴν πόλιν καὶ περὶ τοὺς προγόνους καὶ μάλιστα περὶ τοὺς θεούς, ὥστε, εἴ τι

[x] πολεμίοις] πολέμοις G.D.

[y] τὸν ὄχλον] τὸ πλῆθος T.

[z] καταλύσω—τὴν ψῆφον] Hæc in D. ab alia manu scripta sunt, a G. absunt, postea in margine posita: in contextu autem, sine ulla lacunæ nota, illa τοῖς ἰδίοις (de Bigis §. 3.) inferuntur.

μέλει τῶν ἀνθρωπίνων αὐτοῖς πραγμάτων, [q] οὐδὲ τῶν νῦν
346 περὶ ἐμὲ γιγνομένων οὐδὲν αὐτοὺς οἶμαι λανθάνειν. διόπερ 346
οὐκ ὀρρωδῶ τὸ μέλλον συμβήσεσθαι παρ' ὑμῶν, ἀλλὰ
θαῤῥῶ καὶ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τότε μοι τοῦ βίου τὴν
τελευτὴν ἥξειν, ὅταν μέλλῃ συνοίσειν [r] ἡμῖν, [s] χρώμενος,
ὅτι καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον οὕτω τυγχάνω βεβιωκὼς
μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, ὡς περ προσήκει τοὺς εὐσεβεῖς
347 καὶ θεοφιλεῖς τῶν ἀνθρώπων. ὡς [t] οὖν ἐμοῦ ταύτην ἔχον-
τος τὴν γνώμην, καὶ νομίζοντος ὅ τι ἂν ὑμῖν δόξῃ, [u] τοῦθ'
ἕξειν μοι καλῶς καὶ συμφερόντως, ὅπως ἕκαστος ὑμῶν
[x] χαίρει καὶ βούλεται, τοῦτον τὸν τρόπον φερέτω τὴν ψῆ-
φον.

ΙΖ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ.

[y] ΠΕΡΙ μὲν οὖν τοῦ ζεύγους τῶν ἵππων, ὡς οὐκ ἀφελό- 347
μενος ὁ πατὴρ Τισίαν εἶχεν ἀλλὰ πριάμενος παρὰ τῆς
πόλεως τῶν Ἀργείων, τῶν τε πρέσβεων τῶν ἐκεῖθεν ἡκόν-
των καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰδότων ἀκηκόατε μαρτυρούντων.
τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἅπαντές εἰσιν εἰθισμένοι με συκο-
2 φαντεῖν. τὰς μὲν γὰρ δίκας ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων
λαγχάνουσι, τὰς δὲ κατηγορίας ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως b
πραγμάτων ποιοῦνται, καὶ πλείω χρόνον διατρίβουσι τὸν

[q] οὐδὲ L. ἐκ δὴ D. cum vulg. ἕκαστον G.
[r] ἡμῖν G. vulg. ὑμῖν.
[s] σημείῳ χρώμενος L. χρωμένοις G. χρώμενος D. cum vulg.
[t] οὖν] om. G.
[u] τοῦθ' G.D. vulg. ταῦθ'.
[x] χαίρει καὶ βούλεται L. ceteri χαίρῃ καὶ βούληται.
[y] ΠΕΡΙ—αἰτίας] Hæc desunt G.

πατέρα μου διαβάλλοντες ἢ περὶ ὧν ἀντώμοσαν διδάσκοντες, καὶ τοσοῦτον καταφρονοῦσι τῶν νόμων, ὥστε περὶ ὧν ὑμᾶς ὑπ' ἐκείνου φασὶν ἠδικῆσθαι, τούτων αὐτοὶ
3 δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἀξιοῦσιν. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν οὐδὲν προσήκειν τὰς κοινὰς αἰτίας τοῖς ἰδίοις ἀγῶσιν· ἐπειδὴ δὲ Τισίας πολλάκις ὀνειδίζει μοι τὴν φυγὴν [z]τὴν c τοῦ πατρός, καὶ μᾶλλον ὑπὲρ τῶν [a]ὑμετέρων ἢ τῶν αὐτοῦ σπουδάζει πραγμάτων, ἀνάγκη πρὸς ταῦτα τὴν ἀπολογίαν ποιεῖσθαι· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, εἴ τῳ δόξαιμι τῶν πολιτῶν ἧττον φροντίζειν τῆς ἐκείνου δόξης ἢ τῶν ἐμαυτοῦ κινδύνων.

4 Πρὸς μὲν οὖν τοὺς πρεσβυτέρους βραχὺς ἂν ἐξήρκει λόγος· ἅπαντες γὰρ ἴσασιν ὅτι διὰ τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας ἥ τε δημοκρατία κατελύθη κἀκεῖνος ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεσεν· τῶν δὲ νεωτέρων ἕνεκα, οἳ τῶν μὲν πραγμάτων d [b]ὕστεροι γεγόνασι, τῶν δὲ διαβαλλόντων πολλάκις ἀκηκόασι, [c]πορρωτέρωθεν ἄρξομαι διδάσκειν.

5 Οἱ γὰρ [d]τὸ πρῶτον ἐπιβουλεύσαντες τῷ δήμῳ καὶ καταστήσαντες τοὺς τετρακοσίους, ἐπειδὴ παρακαλούμενος ὁ πατὴρ οὐκ ἤθελε γενέσθαι μετ' αὐτῶν, ὁρῶντες αὐτὸν καὶ πρὸς τὰς πράξεις ἐῤῥωμένως ἔχοντα καὶ πρὸς τὸ πλῆθος πιστῶς διακείμενον, [e]οὐχ ἡγοῦντ' οὐδὲν οἷοί τ' εἶναι κινεῖν τῶν καθεστώτων, πρὶν ἐκποδὼν ἐκεῖνος αὐτοῖς e
6 γένοιτο. εἰδότες δὲ τὴν πόλιν τῶν μὲν περὶ τοὺς θεοὺς μάλιστ' ἂν ὀργισθεῖσαν εἴ τις εἰς τὰ μυστήρια φαίνοιτ' ἐξαμαρτάνων, τῶν δ' ἄλλων εἴ τις [f]τὴν δημοκρατίαν τολμῴη καταλύειν, ἀμφοτέρας ταύτας συνθέντες τὰς αἰτίας 348

[z] τὴν τοῦ G. vulg. (apud Coraën) τοῦ.
[a] ὑμετέρων ἢ τῶν αὐτοῦ G. vulg. ἡμετέρων ἢ τῶν ἑαυτοῦ.
[b] ὕστεροι G. vulg. ὕστερον.
[c] πορῤῥωτέρωθεν G. vulg. πόῤῥωθεν.
[d] τὸ πρῶτον G. vulg. πρότερον.
[e] οὐχ] om. G.
[f] τὴν δημοκρατίαν τολμῴη G. vulg. τολμῴη τὸν δῆμον.

εἰσήγγελλον εἰς τὴν βουλήν, λέγοντες ὡς ὁ πατὴρ [g]μὲν
συνάγοι τὴν [h]ἑταιρείαν ἐπὶ νεωτέροις πράγμασιν, οὗτοι
δ' ἐν τῇ [i]Πουλυτίωνος οἰκίᾳ συνδειπνοῦντες τὰ μυστήρια
7 [k]ποιήσειαν. ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως γενομένης διὰ τὸ μέγεθος
τῶν αἰτιῶν, καὶ διὰ ταχέων συλλεγείσης ἐκκλησίας,
οὕτω σαφῶς [l]ἐπέδειξεν αὐτοὺς ψευδομένους, ὥστε παρὰ
μὲν τῶν κατηγόρων ἡδέως ἂν ὁ δῆμος δίκην ἔλαβε, τὸν
8 δ' εἰς Σικελίαν στρατηγὸν ἐχειροτόνησεν. μετὰ δὲ ταῦθ' b
ὁ μὲν ἐξέπλευσεν ὡς ἀπηλλαγμένος ἤδη τῆς διαβολῆς, οἱ
δὲ συστήσαντες τὴν βουλὴν καὶ τοὺς ῥήτορας ὑφ' αὑτοῖς
ποιησάμενοι πάλιν ἤγειρον τὸ πρᾶγμα καὶ μηνυτὰς εἰσ-
έπεμπον. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν; οὐ γὰρ πρότερον
ἐπαύσαντο, [m]πρὶν τόν τε πατέρα ἐκ τοῦ στρατοπέδου
μετεπέμψαντο, καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ τοὺς μὲν ἀπέκτει-
9 ναν τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέβαλον. πυθόμενος δὲ τήν c
τε τῶν ἐχθρῶν δύναμιν καὶ τὰς τῶν ἐπιτηδείων συμφοράς,
καὶ νομίζων δεινὰ πάσχειν, ὅτι παρόντα μὲν αὐτὸν οὐκ
ἔκρινον ἀπόντος δὲ κατεγίγνωσκον, οὐδ' [n]ὡς ἀπελθεῖν
ἠξίωσεν εἰς τοὺς πολεμίους· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τοσαύτην
πρόνοιαν [o]ἔσχεν ὑπὲρ τοῦ μηδὲ φεύγων μηδὲν ἐξαμαρτεῖν
10 εἰς τὴν πόλιν, ὥστ' εἰς [p]Ἄργος ἐλθὼν ἡσυχίαν [p]εἶχεν, οἱ
δ' εἰς [q]τοσοῦθ' ὕβρεως ἦλθον, ὥστ' ἔπεισαν ὑμᾶς ἐλαύ-
νειν αὐτὸν ἐξ ἁπάσης τῆς [r]Ἑλλάδος καὶ [r]στηλίτην ἀνα- d
γράφειν καὶ πρέσβεις πέμποντας ἐξαιτεῖν παρ' Ἀργείων.
ἀπορῶν δ' ὅ τι χρήσαιτο τοῖς παροῦσι κακοῖς καὶ παν-

[g] μὲν συνάγοι G. vulg. συνάγει μέν.
[h] ἑταιρείαν G. vulg. ἑταιρίαν.
[i] Πουλυτίωνος G. vulg. Πολυτίωνος.
[k] ποιήσειαν G. vulg. ποιήσαιεν.
[l] ἐπέδειξεν αὐτοὺς G. vulg. αὐτοὺς ἀπέδειξε.
[m] πρὶν τόν G. ceteri πρὶν ἂν τόν.
[n] ὡς G. vulg. οὕτως.
[o] ἔσχεν—ἐξαμαρτεῖν G. vulg. εἶχεν—ἐξαμαρτάνειν.
[p] εἶχεν G. vulg. ἦγεν.
[q] τοσοῦθ' G. vulg. τοσοῦτον.
[r] στηλίτην G. vulg. στήλην.

ταχόθεν εἰργόμενος, καὶ σωτηρίας οὐδεμιᾶς ἄλλης αὐτῷ φαινομένης, [s]τελευτῶν ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἠναγκάσθη καταφυγεῖν.

11 Καὶ τὰ μὲν [t]γενόμενα ταῦτ' ἐστίν· [u]τοσοῦτον δὲ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ὕβρεως περίεστιν, ὥστε οὕτως ἀνόμως [x]τοῦ πατρὸς ἐκπεσόντος ὡς δεινὰ δεδρακότος αὐτοῦ κατηγο- e
ροῦσι, [y καὶ διαβάλλειν ἐπιχειροῦσιν] ὡς [z]Δεκέλειάν τ' ἐπετείχισε καὶ τὰς νήσους ἀπέστησε καὶ τῶν πολεμίων
12 [a]διδάσκαλος κατέστη. καὶ ἐνίοτε μὲν αὐτοῦ προσποιοῦνται καταφρονεῖν, λέγοντες ὡς οὐδὲν διέφερε τῶν ἄλλων, [b]νυνὶ δ' ἁπάντων αὐτὸν τῶν [c]γεγενημένων αἰτιῶνται, καί φασι παρ' ἐκείνου μαθεῖν Λακεδαιμονίους ὡς χρὴ πολε-
13 μεῖν, οἳ καὶ τοὺς ἄλλους [d]διδάσκειν τέχνην ἔχουσιν. ἐγὼ 349
δ', εἴ μοι χρόνος ἱκανὸς γένοιτο, ῥᾳδίως ἂν αὐτὸν ἐπιδείξαιμι τὰ μὲν δικαίως πράξαντα, τῶν δ' ἀδίκως αἰτίαν ἔχοντα. πάντων δ' ἂν εἴη δεινότατον, εἰ τοῦ πατρὸς μετὰ τὴν φυγὴν δωρεὰν λαβόντος ἐγὼ διὰ τὴν ἐκείνου φυγὴν ζημιωθείην.

14 Ἡγοῦμαι δ' αὐτὸν παρ' ὑμῶν δικαίως ἂν πλείστης συγγνώμης τυγχάνειν· ὑπὸ γὰρ τῶν τριάκοντ' ἐκπεσόντες ταῖς αὐταῖς ἐκείνῳ συμφοραῖς [e]ἐχρήσασθε. ἐξ ὧν b
ἐνθυμεῖσθαι χρὴ πῶς ἕκαστος ὑμῶν διέκειτο καὶ τίνα γνώμην εἶχε καὶ ποῖον κίνδυνον οὐκ ἂν ὑπέμεινεν, ὥστε παύσασθαι μὲν μετοικῶν, κατελθεῖν δ' εἰς τὴν πατρίδα,

[s] τελευτῶν G. vulg. τελευταῖον.
[t] γενόμενα G. vulg. γεγενημένα.
[u] τοσοῦτον δὲ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ὕβρεως περίεστιν ὥστε οὕτως G. vulg. οὕτως δ'.
[x] τοῦ πατρὸς] Addidi e G.
[y] [καὶ διαβάλλειν ἐπιχειροῦσιν] om. G.
[z] Δεκέλειάν τ' G. vulg. om. particulam.
[a] διδάσκαλος κατέστη G. vulg. κατέστη διδάσκαλος.
[b] νυνὶ δ' ἁπάντων G. vulg. νῦν δὲ πάντων.
[c] γεγενημένων G. vulg. γενομένων.
[d] διδάσκειν τέχνην G. vulg. τὴν τέχνην διδάσκειν.
[e] ἐχρήσασθε G. vulg. ἐχρῆσθε.

15 τιμωρήσασθαι δὲ τοὺς ἐκβαλόντας. ἐπὶ τίνα δ' ἢ πόλιν
ἢ φίλον ἢ ξένον οὐκ ἦλθετε δεησόμενοι συγκαταγαγεῖν
ὑμᾶς; τίνος δ' [f]ἀπέσχεσθε πειρώμενοι κατελθεῖν; οὐ
καταλαβόντες τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸν σῖτον τὸν ἐν τῇ χώρᾳ
διεφθείρετε καὶ τὴν γῆν ἐτέμνετε καὶ τὰ προάστεια ἐνε- c
16 πρήσατε καὶ τελευτῶντες τοῖς τείχεσι προσεβάλετε; καὶ
ταῦθ' οὕτω σφόδρ' ἐνομίζετε χρῆναι ποιεῖν, ὥστε τοῖς ἡσυ-
χίαν ἄγουσι τῶν συμφυγάδων μᾶλλον ὠργίζεσθε ἢ τοῖς
αἰτίοις τῶν συμφορῶν γεγενημένοις. ὥστ' οὐκ εἰκὸς ἐπι-
τιμᾶν τοῖς τῶν [g]αὐτῶν ὑμῖν ἐπιθυμοῦσιν, οὐδὲ κακοὺς
ἄνδρας νομίζειν ὅσοι φυγόντες κατελθεῖν ἐζήτησαν, ἀλλὰ d
πολὺ μᾶλλον ὅσοι μένοντες φυγῆς ἄξια ἐποίησαν· οὐδ'
ἐντεῦθεν ἀρξαμένους κρίνειν ὁποῖός τις ἦν ὁ πατὴρ πολίτης,
17 ὅτ' οὐδὲν αὐτῷ τῆς πόλεως προσῆκεν, ἀλλ' [h]ἐπ' ἐκείνου
τοῦ χρόνου σκοπεῖν, οἷος ἦν πρὶν φυγεῖν περὶ τὸ πλῆθος,
καὶ ὅτι διακοσίους [i]ὁπλίτας ἔχων τὰς μεγίστας πόλεις
τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπέστησεν, ὑμῶν
δὲ συμμάχους ἐποίησε, καὶ εἰς οἵους κινδύνους αὐτοὺς e
κατέστησε, καὶ ὡς [k]περὶ Σικελίαν ἐστρατήγησεν. τούτων
μὲν γὰρ ἐκείνῳ προσήκει χάριν ὑμᾶς ἔχειν· τῶν δ' ἐν τῇ
συμφορᾷ γενομένων τοὺς ἐκβαλόντας αὐτὸν δικαίως ἂν
αἰτίους νομίζοιτε.

18 Ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ἐπειδὴ κατῆλθεν,
ὡς πολλ' ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησεν, ἔτι δὲ πρότερον, ὡς 350
ἐχόντων τῶν πραγμάτων αὐτὸν κατεδέξασθε, καταλελυ-
μένου μὲν τοῦ δήμου, στασιαζόντων δὲ τῶν πολιτῶν, δια-
φερομένων δὲ τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς ἐνθάδε

[f] ἀπέσχεσθε πειρώμενοι κατελθεῖν G. vulg. ἀπείχεσθε.
[g] αὐτῶν ὑμῖν G. vulg. αὐτῶν πραγμάτων ὑμῖν.
[h] ἐπ' G. vulg. ἀπ'.
[i] ὁπλίτας ἔχων G. vulg. ἔχων ὁπλίτας.
[k] περὶ Σικελίαν G. vulg. εἰς Σικελίαν.

καθεστηκυίας, εἰς τοῦτο δὲ μανίας ἀμφοτέρων ἀφιγμένων
19 ὥστε μηδετέροις μηδεμίαν ἐλπίδ' εἶναι σωτηρίας· οἱ μὲν b
γὰρ τοὺς ἔχοντας τὴν πόλιν ἐχθροὺς ἐνόμιζον μᾶλλον ἢ
Λακεδαιμονίους, οἱ δὲ τοὺς ἐκ Δεκελείας μετεπέμποντο,
ἡγούμενοι κρεῖττον εἶναι τοῖς πολεμίοις τὴν πατρίδα πα-
ραδοῦναι μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατευομένοις
20 τῆς πολιτείας μεταδοῦναι. τοιαύτην μὲν [l] οὖν τῶν πολι-
τῶν γνώμην ἐχόντων, κρατούντων δὲ τῶν πολεμίων καὶ
τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάττης, ἔτι δὲ χρημάτων [m] ὑμῖν μὲν
οὐκ ὄντων, ἐκείνοις δὲ βασιλέως [n] παρέχοντος, πρὸς δὲ c
τούτοις [o] ἐνενήκοντα νεῶν ἐκ Φοινίκης εἰς [p] Ἀσπενδον ἠκου-
21 σῶν καὶ παρεσκευασμένων Λακεδαιμονίοις βοηθεῖν, ἐν
τοσαύταις συμφοραῖς καὶ [p] τοιούτοις κινδύνοις τῆς πόλεως
οὔσης, μεταπεμψαμένων αὐτὸν τῶν [q] στρατηγῶν οὐκ ἐσε-
μνύνατο ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, οὐδ' ἐπέμψατο περὶ τῶν γε-
γενημένων, οὐδ' ἐβουλεύσατο περὶ τῶν μελλόντων, ἀλλ'
εὐθὺς εἵλετο μετὰ τῆς πόλεως ὁτιοῦν πάσχειν μᾶλλον ἢ
μετὰ Λακεδαιμονίων εὐτυχεῖν, καὶ πᾶσι φανερὸν ἐποίη-
σεν ὅτι τοῖς ἐκβαλοῦσιν ἀλλ' οὐχ ὑμῖν ἐπολεμει, καὶ ὅτι d
22 κατελθεῖν ἀλλ' [r] οὐκ ἀπολέσαι τὴν πόλιν ἐπεθύμει. γενό-
μενος δὲ μεθ' ὑμῶν ἔπεισε μὲν Τισσαφέρνην μὴ παρέχειν
χρήματα Λακεδαιμονίοις, ἔπαυσε δὲ τοὺς συμμάχους
ὑμῶν ἀφισταμένους, διέδωκε δὲ παρ' αὐτοῦ μισθὸν τοῖς
στρατιώταις, ἀπέδωκε δὲ τῷ δήμῳ τὴν πολιτείαν, διήλ-
λαξε δὲ τοὺς πολίτας, ἀπέστρεψε δὲ τὰς ναῦς [s] τὰς
23 Φοινίσσας. καὶ μετὰ ταῦτα καθ' ἕκαστον μὲν ὅσας e

[l] οὖν] om. G.
[m] ὑμῖν μὲν G. vulg. μὲν ὑμῖν.
[n] παρέχοντος G. vulg. χορηγοῦντος.
[o] ἐνενήκοντα G. vulg. ἐννενήκοντα.
[p] τοιούτοις G. vulg. τοσούτοις.
[q] στρατηγῶν] στρατιῶν G.
[r] οὐκ ἀπολέσαι] οὐκαὶ ἀπολέσαι G. vulg. εἰ καὶ ἀπολεμῆσαι.
[s] τὰς Φοινίσσας G. vulg. τὰς ἐκ Φοινίκης.

τριήρεις ἔλαβεν ἢ μάχας ἐνίκησεν ἢ πόλεις κατὰ κράτος εἷλεν ἢ λόγῳ πείσας φίλας ὑμῖν ἐποίησε, πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· πλείστων δὲ κινδύνων τῇ πόλει κατ' ἐκεῖνον τὸν [t] καιρὸν γενομένων, [u] οὐδέποτε τοῦ πατρὸς ἡγουμένου [x] τρόπαιον ὑμῶν ἔστησαν οἱ πολέμιοι.

24 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐστρατηγημένων οἶδα μὲν ὅτι πολλὰ 351
παραλείπω, διὰ τοῦτο δ' οὐκ ἀκριβῶς εἴρηκα περὶ αὐτῶν, ὅτι σχεδὸν ἅπαντες μνημονεύετε τὰ πραχθέντα· λοιδοροῦσι δὲ λίαν ἀσελγῶς καὶ θρασέως καὶ τὸν ἄλλον [y] βίον τὸν τοῦ πατρός, καὶ οὐκ αἰσχύνονται τοιαύτῃ παρ-
ρησίᾳ χρώμενοι περὶ τοῦ τεθνεῶτος, ἣν ἔδεισαν ἂν [z] ποιή-
25 σασθαι περὶ ζῶντος, ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἀνοίας ἐληλύθασιν, b
ὥστ' οἴονται καὶ παρ' ὑμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδο-
κιμήσειν, ἢν ὡς ἂν δύνωνται πλεῖστα περὶ αὐτοῦ βλα-
σφημήσωσιν, ὥσπερ οὐ πάντας εἰδότας ὅτι καὶ τοῖς φαυλοτάτοις τῶν ἀνθρώπων ἔξεστιν οὐ μόνον περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν θεῶν ὑβριστικοὺς
26 [a] λόγους εἰπεῖν. Ἴσως μὲν οὖν [b] ἀνόητόν ἐστιν ἁπάντων τῶν εἰρημένων φροντίζειν· ὅμως δ' οὐχ ἥκιστ' ἐπιθυμῶ περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοῦ πατρὸς διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς, μικρὸν προλαβὼν καὶ τῶν προγόνων ἐπιμνησθείς, c
ἵν' ἐπίστησθ' ὅτι πόῤῥωθεν [c] ἡμῖν ὑπάρχει μέγιστα καὶ κάλλιστα τῶν πολιτῶν.

27 [d] Ὁ γὰρ πατὴρ [d] πρὸς μὲν ἀνδρῶν ἦν Εὐπατριδῶν, ὧν τὴν εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας ῥᾴδιον γνῶναι, πρὸς γυναικῶν δ' Ἀλκμαιωνιδῶν, οἳ τοῦ μὲν πλούτου

[t] καιρὸν G. vulg. χρόνον.
[u] οὐδέποτε] οὐδεπώποτε G.
[x] τρόπαιον ὑμῶν G. vulg. τρόπαιον καθ' ὑμῶν.
[y] βίον τὸν τοῦ G. vulg. βίον τοῦ.
[z] ποιήσασθαι G. vulg. ποιούμενοι.
[a] λόγους εἰπεῖν G. vulg. εἰπεῖν λόγους.
[b] ἀνόητόν ἐστιν G. vulg. ἐστὶν ἀνόητον.
[c] ἡμῖν ὑπάρχει] ὑμῖν ὑπάρχειν G.
[d] πρὸς μὲν ἀνδρῶν ἦν G. vulg. ἦν πρὸς μὲν ἀνδρῶν.

μέγιστον [e] μνημεῖον κατέλιπον (ἵππων γὰρ ζεύγει πρῶτος
Ἀλκμαίων τῶν πολιτῶν Ὀλυμπιάσιν ἐνίκησε), τὴν δ'
εὔνοιαν, ἣν εἶχον εἰς τὸ πλῆθος, ἐν τοῖς τυραννικοῖς [f] ἐπε-
28 δείξαντο· συγγενεῖς γὰρ ὄντες Πεισιστράτου, καὶ πρὶν d
εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι μάλιστ' αὐτῷ χρώμενοι τῶν
πολιτῶν, οὐκ ἠξίωσαν μετασχεῖν τῆς ἐκείνου τυραννίδος,
ἀλλ' [g] εἵλοντο φυγεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς πολίτας ἰδεῖν δου-
29 λεύοντας. τετταράκοντα δ' ἔτη τῆς στάσεως γενομένης,
ὑπὸ μὲν τῶν τυράννων [h] τοσούτῳ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐμι- e
σήθησαν, ὥσθ' ὁπότε τἀκείνων [i] κρατήσειεν, οὐ μόνον τὰς
οἰκίας αὐτῶν κατέσκαπτον ἀλλὰ καὶ τοὺς τάφους ἀνώ-
ρυττον, ὑπὸ δὲ τῶν [k] συμφυγάδων οὕτω σφόδρ' ἐπιστεύ-
θησαν, ὥσθ' ἅπαντα τοῦτον τὸν χρόνον ἡγούμενοι τοῦ δή-
30 μου διετέλεσαν. καὶ τὸ τελευταῖον Ἀλκιβιάδης καὶ
Κλεισθένης, ὁ μὲν πρὸς πατρὸς ὁ δὲ πρὸς μητρὸς ὢν
πρόπαππος τοῦ πατρὸς τοὐμοῦ, στρατηγήσαντες [l] τῆς 352
φυγῆς κατήγαγον τὸν δῆμον καὶ τοὺς τυράννους ἐξέβα-
31 λον, καὶ κατέστησαν ἐκείνην τὴν δημοκρατίαν, ἐξ ἧς οἱ
πολῖται πρὸς μὲν ἀνδρίαν οὕτως ἐπαιδεύθησαν, ὥστε τοὺς
βαρβάρους τοὺς ἐπὶ πᾶσαν ἐλθόντας τὴν Ἑλλάδα μόνοι
νικᾶν μαχόμενοι, περὶ δὲ δικαιοσύνης τοσαύτην δόξαν
ἔλαβον, ὥσθ' ἑκόντας αὐτοῖς τοὺς Ἕλληνας ἐγχειρίσαι
τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης, τὴν δὲ πόλιν [m] τηλικαύτην
ἐποίησαν καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς ἄλλαις κατασκευαῖς, b
ὥστε τοὺς φάσκοντας αὐτὴν ἄστυ τῆς Ἑλλάδος εἶναι

[e] μνημεῖον G. vulg. σημεῖον.

[f] ἐπεδείξαντο] ἐπέδειξαν G.

[g] εἵλοντο φυγεῖν G. vulg. ἠγήσαντο κρεῖττον εἶναι φυγεῖν τὴν πατρίδα.

[h] τοσούτῳ μᾶλλον τῶν ἄλλων G. ceteri τοσούτων ὄντων.

[i] κρατήσειεν G. vulg. κρατήσαιεν.

[k] συμφυγάδων G. vulg. φυγάδων.

[l] τῆς φυγῆς G. vulg. ἐκ τῆς φυγῆς: τῆς φυλῆς correctus G.

[m] τηλικαύτην ἐποίησαν] τηλικαύτην τὸ μέγεθος ἐποίησαν.

καὶ τοιαύταις ὑπερβολαῖς εἰθισμένους χρῆσθαι δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν.

32 Τὴν μὲν οὖν φιλίαν τὴν πρὸς τὸν δῆμον οὕτω παλαιὰν καὶ γνησίαν καὶ διὰ τὰς μεγίστας εὐεργεσίας γεγενημένην παρὰ τῶν προγόνων παρέλαβεν· [n] αὐτὸς δὲ κατελείφθη μὲν ὀρφανός (ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ μαχόμενος ἐν Κορωνείᾳ τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν), ἐπετροπεύθη δ' ὑπὸ c Περικλέους, ὃν πάντες ἂν [o] ὁμολογήσειαν καὶ σωφρονέστατον καὶ δικαιότατον καὶ σοφώτατον [p] γενέσθαι τῶν πολιτῶν.

33 ἡγοῦμαι γὰρ καὶ τοῦτ' εἶναι τῶν καλῶν, ἐκ τοιούτων γενόμενον ὑπὸ τοιούτοις ἤθεσιν ἐπιτροπευθῆναι καὶ τραφῆναι καὶ παιδευθῆναι. δοκιμασθεὶς δ' οὐκ ἐνδεέστερος ἐγένετο τῶν προειρημένων, οὐδ' ἠξίωσεν αὐτὸς μὲν ῥᾳθύμως ζῆν, σεμνύνεσθαι δ' ἐπὶ ταῖς τῶν προγόνων ἀρεταῖς, ἀλλ' εὐθὺς οὕτω d μέγ' ἐφρόνησεν, ὥστ' ὠήθη δεῖν δι' αὑτὸν [q] καὶ τἀκείνων

34 ἔργα μνημονεύεσθαι. καὶ πρῶτον μέν, ὅτε Φορμίων ἐξήγαγεν ἐπὶ [r] Θράκης χιλίους Ἀθηναίων [s] ὁπλίτας, ἐπιλεξάμενος τοὺς ἀρίστους, [t] μετὰ τούτων στρατευσάμενος τοιοῦτος ἦν ἐν τοῖς κινδύνοις ὥστε στεφανωθῆναι καὶ πανοπλίαν λαβεῖν παρὰ τοῦ στρατηγοῦ. καίτοι τί [u] χρὴ τὸν

35 τῶν μεγίστων ἐπαίνων ἄξιον; οὐ μετὰ μὲν τῶν βελτίστων ἐκ τῆς πόλεως στρατευόμενον ἀριστείων ἀξιοῦσθαι, e πρὸς δὲ τοὺς κρατίστους τῶν Ἑλλήνων ἀντιστρατηγοῦντ' ἐν [x] ἅπασι τοῖς κινδύνοις αὐτῶν φαίνεσθαι περιγιγνόμενον; ἐκεῖνος τοίνυν τῶν μὲν νέος ὢν ἔτυχε, τὰ δ' ἐπειδὴ πρεσβύτερος [y] ἦν ἔπραξεν.

[n] αὐτὸς G. vulg. οὗτος.
[o] ὁμολογήσειαν καὶ G. vulg. ὁμολογήσαιεν ὡς.
[p] γενέσθαι G. vulg. γεγενῆσθαι.
[q] καὶ τἀκείνων G. vulg. καὶ οὐ διὰ τἀκείνων.
[r] Θραίκης G. vulg. Θρᾷκας.
[s] ὁπλίτας] om. G.
[t] μετὰ G. vulg. καὶ μετά.
[u] χρὴ τὸν G. vulg. χρὴ νομίζειν ποιεῖν τόν.
[x] ἅπασι G. vulg. πᾶσι.
[y] ἦν] ἂν ετυχε G.

36 Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μητέρα τὴν [z] ἐμὴν ἔγημεν. ἡγοῦ- 353
μαι γὰρ καὶ ταύτην ἀριστεῖον αὐτὸν λαβεῖν. ὁ γὰρ πα-
τὴρ αὐτῆς Ἱππόνικος, πλούτῳ μὲν [a] πρῶτος ὢν τῶν Ἑλ-
λήνων, γένει δ' οὐδενὸς ὕστερος τῶν πολιτῶν, τιμώμενος
δὲ καὶ θαυμαζόμενος μάλιστα τῶν ἐφ' αὑτοῦ, μετὰ
προικὸς δὲ πλείστης καὶ δόξης μεγίστης ἐκδιδοὺς τὴν
θυγατέρα, καὶ τοῦ γάμου τυχεῖν εὐχομένων μὲν ἁπάν-
των, ἀξιούντων δὲ τῶν πρώτων, τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐξ
ἁπάντων ἐκλεξάμενος κηδεστὴν ἐπεθύμησε ποιήσασθαι. b
37 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁρῶν τὴν [b] ἐν Ὀλυμπίᾳ
πανήγυριν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἀγαπωμένην [c] καὶ θαυ-
μαζομένην, καὶ τοὺς Ἕλληνας [d] ἐπιδειξιν ἐν αὐτῇ ποιου-
μένους πλούτου καὶ ῥώμης καὶ παιδεύσεως, καὶ τούς τ'
ἀθλητὰς ζηλουμένους καὶ τὰς πόλεις ὀνομαστὰς γιγνο-
38 μένας [e] τὰς τῶν νικώντων, καὶ πρὸς τούτοις ἡγούμενος c
τὰς μὲν ἐνθάδε λειτουργίας ὑπὲρ τῶν ἰδίων πρὸς τοὺς
πολίτας εἶναι, τὰς δ' εἰς ἐκείνην τὴν πανήγυριν ὑπὲρ τῆς
πόλεως εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα γίγνεσθαι, [f] ταῦτα
διανοηθείς, οὐδενὸς ἀφυέστερος οὐδ' ἀῤῥωστότερος τῷ σώ-
ματι γενόμενος τοὺς μὲν γυμνικοὺς ἀγῶνας ὑπερεῖδεν,
39 εἰδὼς ἐνίους τῶν ἀθλητῶν καὶ κακῶς γεγονότας καὶ μι-
κρὰς πόλεις οἰκοῦντας καὶ ταπεινῶς πεπαιδευμένους,
ἱπποτροφεῖν δ' ἐπιχειρήσας, ὃ τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργον
ἐστί, φαῦλος δ' οὐδεὶς ἂν ποιήσειεν, οὐ μόνον τοὺς ἀντα- d
γωνιστὰς ἀλλὰ καὶ τοὺς πώποτε νικήσαντας ὑπερεβά-
40 λετο. ζεύγη γὰρ καθῆκε τοσαῦτα μὲν τὸν ἀριθμόν, ὅσοις

[z] ἐμὴν G. vulg. ἡμετέραν.
[a] πρῶτος ὢν G. vulg. ἦν πρῶτος.
[b] ἐν Ὀλυμπίᾳ G. vulg. Ὀλυμπιάσι.
[c] καὶ θαυμαζομένην] om. G.
[d] ἐπίδειξιν G. vulg. ἐπιδείξεις.
[e] τὰς τῶν G. vulg. τῶν.
[f] ταῦτα διανοηθεὶς G. ceteri ταῦτα δὲ διανηθείς.

οὐδ' αἱ μέγισται [g]τῶν πόλεων ἠγωνίσαντο, [h]τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετήν, ὥστε καὶ πρῶτος καὶ δεύτερος [i]γενέσθαι καὶ τρίτος. χωρὶς δὲ τούτων ἐν ταῖς θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὴν ἑορτὴν δαπάναις οὕτως ἀφειδῶς διέκειτο καὶ μεγαλοπρεπῶς, ὥστε φαίνεσθαι τὰ κοινὰ [k]τὰ τῶν e
41 ἄλλων ἐλάττω τῶν ἰδίων τῶν ἐκείνου. κατέλυσε δὲ τὴν θεωρίαν τὰς μὲν τῶν [l]προτέρων εὐτυχίας μικρὰς πρὸς τὰς αὑτοῦ [m]δόξαι ποιήσας, τοὺς δ' ἐφ' αὑτοῦ νικήσαντας παύσας ζηλουμένους, τοῖς δὲ μέλλουσιν ἱπποτροφεῖν οὐ- 354
42 δεμίαν ὑπερβολὴν καταλιπών. Περὶ δὲ τῶν ἐνθάδε χορηγιῶν [n]καὶ γυμνασιαρχιῶν καὶ τριηραρχιῶν αἰσχύνομαι λέγειν· [o]τοσοῦτον γὰρ [p]τῶν ἄλλων διήνεγκεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἐνδεεστέρως ἐκείνου λειτουργήσαντες ἐκ τούτων σφᾶς αὐτοὺς ἐγκωμιάζουσιν, [q]ὑπὲρ ἐκείνου δ' εἴ τις καὶ τῶν τηλικούτων χάριν ἀπαιτοίη, περὶ [r]μικρῶν ἂν δόξειε τοὺς λόγους ποιεῖσθαι.

43 Πρὸς δὲ τὴν πολιτείαν, [s]οὐδὲ γὰρ τοῦτο παραλειπτέον, b
[t]ὥσπερ οὐδ' ἐκεῖνος αὐτῆς ἠμέλησεν, ἀλλὰ τοσούτῳ τῶν μάλιστ' εὐδοκιμησάντων ἀμείνων περὶ τὸν δῆμον [u]γέγονεν, ὅσον τοὺς μὲν ἄλλους εὑρήσεθ' ὑπὲρ αὐτῶν στασιά-
44 σαντας, ἐκεῖνον δ' ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύοντα. οὐ γὰρ ἀπελαυνόμενος ἀπὸ τῆς ὀλιγαρχίας, ἀλλὰ παρακαλούμενος, ἦν δημοτικός· καὶ πολλάκις [x]ἐκγενόμενον αὐτῷ μὴ μό-

[g] τῶν πόλεων G. vulg. τῶν ἄλλων πόλεων.
[h] τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετὴν] τοιαύτην δ' ἀρετὴν G.
[i] γενέσθαι καὶ τρίτος G. vulg. καὶ τρίτος γενέσθαι.
[k] τὰ τῶν G. vulg. τῶν.
[l] προτέρων G. ceteri πρώτων.
[m] δόξαι G. vulg. δόξας.
[n] καὶ γυμνασιαρχιῶν] om. G.
[o] τοσοῦτον G. vulg. τοσούτῳ.
[p] τῶν ἄλλων] ἐν τοῖς ἄλλοις G.
[q] ὑπὲρ ἐκείνου G. vulg. ὑπὲρ ἐκείνων.
[r] μικρῶν G. vulg. τούτων.
[s] οὐδὲ γὰρ] οὐδέ γε G.
[t] ὥσπερ οὐδ'] οὐδὲ γὰρ G.
[u] γέγονεν G. vulg. ἐγεγόνει.
[x] ἐκγενόμενον G. vulg. ἐγγενόμενον.

νον μετ' ὀλίγων τῶν ἄλλων ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ τούτων
αὐτῶν πλέον ἔχειν, οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλ' εἵλεθ' ὑπὸ τῆς c
πόλεως ἀδικηθῆναι μᾶλλον ἢ τὴν πολιτείαν προδοῦναι.
45 καὶ ταῦθ' ἕως μὲν συνεχῶς ἐδημοκρατεῖσθ', οὐδεὶς ἂν
ὑμᾶς λέγων ἔπεισεν· νῦν δ' αἱ στάσεις αἱ γενόμεναι
σαφῶς [y] ὑμῖν ἐπέδειξαν καὶ τοὺς δημοτικοὺς καὶ τοὺς
ὀλιγαρχικούς, [z] καὶ τοὺς οὐδετέρων ἐπιθυμοῦντας καὶ τοὺς
46 ἀμφοτέρων [a] μετέχειν ἀξιοῦντας. ἐν αἷς δ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
τῶν ὑμετέρων ἐξέπεσεν· καὶ τὸ μὲν πρότερον, ἐπειδὴ τάχιστ' d
ἐκεῖνον ἐκποδὼν ἐποιήσαντο, τὸν δῆμον κατέλυσαν, τὸ δ'
ὕστερον οὐκ ἔφθησαν ὑμᾶς καταδουλωσάμενοι, καὶ πρώ-
του τῶν πολιτῶν αὐτοῦ [b] φυγὴν κατέγνωσαν· οὕτω σφόδρ'
ἥ τε πόλις τῶν τοῦ πατρὸς [c] κακῶν ἀπέλαυσε, κἀκεῖνος
47 τῶν τῆς πόλεως συμφορῶν ἐκοινώνησεν. καίτοι πολλοὶ
τῶν πολιτῶν πρὸς αὐτὸν δυσκόλως εἶχον [d] ὡς πρὸς τυ-
ραννεῖν ἐπιβουλεύοντα, οὐκ ἐκ τῶν ἔργων σκοποῦντες,
ἀλλ' ἡγούμενοι τὸ μὲν πρᾶγμα ὑπὸ πάντων ζηλοῦσθαι, e
δύνασθαι δ' [e] ἂν ἐκεῖνον μάλιστα διαπράξασθαι. διὸ
καὶ δικαίως ἂν αὐτῷ πλείω χάριν ἔχοιτε, ὅτι τὴν μὲν
[f] αἰτίαν μόνος τῶν πολιτῶν ἄξιος ἦν ταύτην ἔχειν, τῆς 355
δὲ πολιτείας ἴσον ᾤετο [g] δεῖν καὶ τοῖς ἄλλοις μετεῖ-
ναι.

48 Διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐνόντων εἰπεῖν ὑπὲρ τοῦ πατρός,
ἀπορῶ τίνος ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνησθῆναι καὶ ποῖ'
αὐτῶν χρὴ παραλιπεῖν· ἀεὶ γάρ μοι δοκεῖ μεῖζον εἶναι

[y] ὑμῖν] om. G.
[z] καὶ τοὺς δημοτικοὺς καὶ τοὺς ὀλιγαρχικοὺς] om. pr. G.
[a] μετέχειν—πρότερον] om. pr. G.
[b] φυγὴν] φυγεῖν G.
[c] κακῶν G. vulg. καλῶν.
[d] ὡς πρὸς τυραννεῖν ἐπιβουλεύοντα G. vulg. ὡς τυραννεῖν ἐπιχειροῦντα.
[e] ἂν ἐκεῖνον G. vulg. ἐκεῖνον ἄν.
[f] αἰτίαν μόνος τῶν πολιτῶν ἄξιος ἦν ταύτην G. vulg. αἰτίαν ταύτην μόνος τῶν πολιτῶν ἦν ἄξιος.
[g] δεῖν καὶ G. vulg. δεῖν αὐτῷ καί.

τὸ μήπω πεφρασμένον τῶν ἤδη πρὸς ὑμᾶς εἰρημένων. ἐπεὶ
49 καὶ τοῦθ' ἡγοῦμαι πᾶσιν εἶναι φανερόν, ὅτι τοῦτον ἀνα-
γκαῖόν ἐστιν εὐνούστατον εἶναι ταῖς τῆς πόλεως εὐτυ- b
χίαις, [h]ὅτῳ τὸ πλεῖστον μέρος καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν
κακῶν μέτεστιν. ἐκείνου τοίνυν εὖ μὲν πραττούσης τῆς
πόλεως τίς εὐδαιμονέστερος ἢ θαυμαστότερος [i]ἢ ζηλωτό-
τερος ἦν τῶν πολιτῶν, δυστυχησάσης δὲ τίς ἐλπίδων
μειζόνων ἢ χρημάτων πλειόνων ἢ δόξης καλλίονος ἐστε-
50 ρήθη; οὐ [k]τὸ τελευταῖον ἐπειδὴ κατέστησαν οἱ τριάκοντ', c
οἱ μὲν ἄλλοι τὴν πόλιν ἔφευγον, ἐκεῖνος δ' ἐξ ἁπάσης
τῆς Ἑλλάδος ἐξέπεσεν; οὐ Λακεδαιμόνιοι καὶ Λύσαν-
δρος ὁμοίως ἔργον ἐποιήσαντ' ἐκεῖνον [l]ἀποκτεῖναι καὶ τὴν
ὑμετέραν καταλῦσαι δύναμιν, οὐδεμίαν ἡγούμενοι πίστιν
ἕξειν παρὰ τῆς πόλεως, εἰ τὰ τείχη καταβάλοιεν, εἰ μὴ
51 καὶ τὸν ἀναστῆσαι δυνάμενον ἀπολέσαιεν; ὥστ' οὐ μόνον ἐξ
ὧν ὑμᾶς εὖ πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν δι' ὑμᾶς κακῶς πέ-
πονθε, ῥᾴδιον γνῶναι τὴν εὔνοιαν τὴν ἐκείνου. φαίνεται γὰρ
τῷ δήμῳ βοηθῶν, τῆς αὐτῆς πολιτείας ὑμῖν ἐπιθυμῶν, ὑπὸ
τῶν αὐτῶν κακῶς πάσχων, ἅμα τῇ πόλει δυστυχῶν,
τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους ὑμῖν νομίζων, ἐκ παντὸς d
τρόπου κινδυνεύων τὰ μὲν ὑφ' ὑμῶν, τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν,
52 [m]τὰ δὲ δι' ὑμᾶς, τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν, ἀνόμοιος πολίτης
Χαρικλεῖ τῷ τούτου κηδεστῇ [n]γεγενημένος, ὃς τοῖς μὲν
πολεμίοις δουλεύειν ἐπεθύμει, τῶν δὲ πολιτῶν ἄρχειν
ἠξίου, καὶ φεύγων μὲν ἡσυχίαν [o]εἶχε, κατελθὼν δὲ κα-
κῶς ἐποίει τὴν πόλιν. καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ἡ φίλος

[h] ὅτῳ G. vulg. ᾧ.
[i] ἢ ζηλωτότερος] Addidi e G.
[k] τὸ τελευταῖον] Articulum om. G.
[l] ἀποκτεῖναι G. vulg. κτεῖναι.
[m] τὰ δὲ δι' ὑμᾶς, τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν] Hæc ante illa τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν ponit G.
[n] γεγενημένος G. vulg. γενόμενος.
[o] εἶχεν G. vulg. ἦγε.

53 πονηρότερος ἢ ἐχθρὸς ἐλάττονος ἄξιος; Εἶτα σὺ κηδεστὴς e
μὲν ὢν ἐκείνου, βεβουλευκὼς δ' ἐπὶ τῶν τριάκοντα, τολ-
μᾷς ἑτέροις μνησικακεῖν, καὶ οὐκ αἰσχύνει τὰς συνθήκας
παραβαίνων, δι' ἃς αὐτὸς οἰκεῖς τὴν πόλιν, οὐδ' ἐνθυμεῖ
διότι, ὁπόταν δόξῃ τῶν παρεληλυθότων τιμωρίαν ποιεῖσθαι, 356
σοὶ καὶ [p]προτέρῳ καὶ μᾶλλον ἢ ἐμοὶ κινδυνεύειν ὑπάρχει;
οὐ γὰρ δήπου παρ' ἐμοῦ μὲν [q]ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ ἔπραξε
δίκην λήψονται, σοὶ δὲ καὶ ὧν αὐτὸς ἡμάρτηκας συγ-
54 γνώμην ἕξουσιν. ἀλλὰ μὴν [r]οὐδ' ὁμοίας ἐκείνῳ φανήσει
τὰς προφάσεις ἔχων· οὐ γὰρ ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πατριδος
ἀλλὰ συμπολιτευόμενος, οὐδ' ἀναγκασθεὶς ἀλλ' ἑκών,
οὐδ' ἀμυνόμενος ἀλλ' ὑπάρχων ἠδικεις αὐτούς, ὥστ' οὐδ'
ἀπολογίας σοι προσήκει τυχεῖν [s]παρ' αὐτῶν. b
55 Ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν [t]Τισιᾳ πεπολιτευμένων ἴσως
ποτ' ἐν τοῖς τούτου κινδύνοις ἐγγενήσεται [u]καὶ διὰ μα-
κροτέρων εἰπεῖν· ὑμᾶς δ' ἀξιῶ μὴ προέσθαι με τοῖς
ἐχθροῖς, μηδ' ἀνηκέστοις συμφοραῖς περιβαλεῖν. [x]ἱκανῶς
56 γὰρ καὶ νῦν πεπειραμαι κακῶν, ὃς εὐθὺς μὲν γενόμενος
ὀρφανὸς κατελείφθην, τοῦ μὲν πατρὸς φυγόντος, τῆς δὲ
μητρὸς τελευτησάσης, οὔπω δὲ τέτταρα ἔτη γεγονὼς διὰ c
τὴν τοῦ πατρὸς φυγὴν περὶ τοῦ σώματος εἰς κίνδυνον
κατέστην, ἔτι δὲ παῖς ὢν ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐκ τῆς πό-
57 λεως ἐξέπεσον. κατελθόντων δὲ τῶν ἐκ [y]Πειραιῶς, καὶ
τῶν ἄλλων κομιζομένων τὰς οὐσίας, ἐγὼ μόνος τὴν γῆν,
ἣν [z]ἡμῖν ἀπέδωκεν ὁ δῆμος ἀντὶ τῶν δημευθέντων χρημά-
των, διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἀπεστερήθην. τοσαῦτα

[p] προτέρῳ G. vulg. πρότερον.
[q] ὑπὲρ] Accessit e G.
[r] οὐδ' ἀναγκασθεὶς—ἀμυνόμενος] om. pr. G.
[s] παρ' G. vulg. περί.
[t] Τισίᾳ G. vulg. τότε.
[u] καὶ ante διὰ sumpsi a G.
[x] ἱκανῶς G. vulg. ἱκανῶν.
[y] Πειραιῶς] Πειραιέως G.
[z] ἡμῖν ἀπέδωκεν G. vulg. ἀπέδωκεν ἡμῖν.

δὲ δεδυστυχηκὼς καὶ δὶς τὴν οὐσίαν ἀπολωλεκὼς νυνὶ d
πέντε ταλάντων φεύγω δίκην. καὶ τὸ μὲν ἔγκλημά ἐστι
περὶ χρημάτων, ἀγωνίζομαι δ' εἰ χρὴ μετεῖναί μοι τῆς
58 πόλεως. τῶν γὰρ αὐτῶν τιμημάτων [a]ἐπιγεγραμμένων οὐ
περὶ τῶν αὐτῶν ἅπασιν ὁ κίνδυνος ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς μὲν χρή-
ματα κεκτημένοις περὶ ζημίας, τοῖς δ' ἀπόρως ὥσπερ ἐγὼ
διακειμένοις περὶ ἀτιμίας, ἣν ἐγὼ φυγῆς μείζω συμφορὰν
νομίζω· πολὺ γὰρ ἀθλιώτερον παρὰ τοῖς αὐτοῦ πολίταις e
59 ἠτιμωμένον οἰκεῖν ἢ παρ' ἑτέροις μετοικεῖν. Δέομαι οὖν ὑμῶν
βοηθῆσαί μοι, καὶ μὴ [b]περιιδεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑβρισθέντα
μηδὲ τῆς πατρίδος [c]στερηθέντα μηδ' ἐπὶ τοιαύταις τύχαις
περίβλεπτον γενόμενον. δικαίως δ' ἂν ὑφ' ὑμῶν ἐξ αὐτῶν
τῶν ἔργων ἐλεηθείην, εἰ καὶ τῷ λόγῳ τυγχάνω μὴ [d]δυ- 357
νάμενος ἐπὶ τοῦθ' ὑμᾶς ἄγειν, εἴπερ χρὴ τούτους [e]ἐλεεῖν
τοὺς ἀδίκως μὲν κινδυνεύοντας, περὶ δὲ τῶν μεγίστων
ἀγωνιζομένους, ἀναξίως δ' αὐτῶν καὶ τῶν προγόνων πράτ-
τοντας, πλείστων δὲ χρημάτων ἀπεστερημένους καὶ με-
60 γίστῃ μεταβολῇ τοῦ βίου κεχρημένους. Πολλὰ δ' ἔχων
ἐμαυτὸν [f]ὀδύρασθαι μάλιστ' ἐπὶ τούτοις ἀγανακτῶ, πρῶ-
τον μὲν εἰ τούτῳ δώσω δίκην παρ' οὗ λαβεῖν μοι προσή- b
κει, δεύτερον δ' εἰ διὰ τὴν τοῦ πατρὸς νίκην τὴν Ὀλυμ-
πιάσιν ἀτιμωθήσομαι, δι' ἣν τοὺς ἄλλους ὁρῶ δωρεὰν
61 λαμβάνοντας, πρὸς δὲ τούτοις εἰ Τισίας μὲν μηδὲν ἀγα-
θὸν ποιήσας [g]τὴν πόλιν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλι-
γαρχίᾳ μέγα δυνήσεται, ἐγὼ δ' εἰ μηδετέρους ἀδικήσας
ὑπ' ἀμφοτέρων κακῶς πείσομαι, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων

[a] ἐπιγεγραμμένων G. ceteri ἀπογεγραμμένων.
[b] περιιδεῖν ὑπὸ G. vulg. περιιδεῖν με ὑπό.
[c] στερηθέντα G. vulg. ἀποστερηθέντα.
[d] δυνάμενος ἐπὶ τοῦθ' ὑμᾶς G. vulg. βουλόμενος ὑμᾶς ἐπὶ τοῦτ'.
[e] ἐλεεῖν G. vulg. ἐλεεῖσθαι.
[f] ὀδύρασθαι G. vulg. ὀδύρεσθαι.
[g] τὴν πόλιν G. vulg. τῇ πόλει.

τἀναντία τοῖς τριάκοντα [h]πράξετε, περὶ δ' ἐμοῦ τὴν αὐτὴν [i]ἐκείνοις γνώμην ἔξετε, καὶ τότε μὲν μεθ' ὑμῶν νῦν δ' ὑφ' ὑμῶν τῆς πόλεως στερήσομαι.

ΙΗ.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΣ.

Ὁ ΜΕΝ ἀγών μοι μέγας ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί. 358
οὐ γὰρ μόνον περὶ πολλῶν χρημάτων κινδυνεύω, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ [k]μὴ δοκεῖν ἀδίκως τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν· ὃ ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι. οὐσία μὲν γὰρ ἱκανή μοι καταλειφθήσεται καὶ τούτων στερηθέντι· εἰ δὲ δόξω μηδὲν [l]προσῆκον τοσαῦτα χρήματα ἐγκαλέσαι, διαβληθείην ἂν τὸν ἅπαντα [m]βίον. b

2 Ἔστι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντων χαλεπώτατον τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν. τὰ μὲν γὰρ συμβόλαια [n]τὰ πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις ἄνευ μαρτύρων γίγνεται· τοῖς ἀδικουμένοις δὲ [o]πρὸς τοιούτους ἀνάγκη κινδυνεύειν, οἳ καὶ φίλους πολλοὺς κέκτηνται καὶ χρήματα πολλὰ διαχειρίζουσι καὶ πιστοὶ διὰ τὴν τέχνην δοκοῦσιν εἶναι. ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων ἡγοῦμαι φανερὸν πᾶσι c ποιήσειν ὅτι ἀποστεροῦμαι [p]τῶν χρημάτων ὑπὸ Πασίωνος.

[h] πράξετε G. ceteri ἐπράττετε.
[i] ἐκείνοις γνώμην G. vulg. γνώμην ἐκείνοις.
[k] [μὴ] om. G.
[l] προσῆκον—ἐγκαλέσαι G. cum Dionysio Halicarn. ceteri προσηκόντως ἐγκαλεῖσθαι.
[m] βίον G. vulg. χρόνον.
[n] τὰ πρὸς G. vulg. om. articulum.
[o] πρὸς τοιούτους G. vulg. πρὸς τοὺς τοιούτους.
[p] τῶν χρημάτων G. vulg. τοσούτων χρημάτων.

3 Ἐξ ἀρχῆς οὖν [q] ὑμῖν διηγήσομαι τὰ πεπραγμένα. Ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πατὴρ μέν ἐστι Σωπαῖος, ὃν οἱ πλέοντες εἰς τὸν Πόντον ἅπαντες ἴσασιν οὕτως οἰκείως πρὸς Σάτυρον διακείμενον, ὥστε πολλῆς μὲν χώρας 359
ἄρχειν, ἁπάσης δὲ τῆς δυνάμεως ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐκεί-
4 νου. πυνθανόμενος δὲ καὶ περὶ τῆσδε τῆς πόλεως καὶ περὶ τῆς [r] ἄλλης Ἑλλάδος ἐπεθύμησ' ἀποδημῆσαι. [s] γε-
μίσας [t] οὖν ὁ πατήρ μου δύο ναῦς σίτου καὶ χρήματα δοὺς ἐξέπεμψεν [u] ἅμα κατ' ἐμπορίαν καὶ κατὰ θεωρίαν. συστήσαντος δέ μοι Πυθοδώρου τοῦ Φοίνικος Πασίωνα,
5 ἐχρώμην τῇ τούτου τραπέζῃ. χρόνῳ δ' ὕστερον διαβολῆς πρὸς Σάτυρον γενομένης, ὡς ὁ πατὴρ [x] οὑμὸς ἐπιβουλεύοι b
τῇ ἀρχῇ κἀγὼ τοῖς φυγάσι συγγιγνοίμην, τὸν μὲν πατέρα μου συλλαμβάνει, ἐπιστέλλει δὲ τοῖς ἐνθάδ' ἐπιδη-
μοῦσιν ἐκ τοῦ Πόντου τά τε χρήματα παρ' ἐμοῦ παραλαβεῖν καὶ αὐτὸν εἰσπλεῖν κελεύειν· [y] ἐὰν δὲ τούτων μη-
6 δὲν ποιῶ, παρ' ὑμῶν ἐξαιτεῖν. ἐν τοσούτοις δὲ κακοῖς ὤν, ὦ ἄνδρες δικασταί, λέγω πρὸς Πασίωνα τὰς ἐμαυτοῦ συμφοράς· οὕτω γὰρ [z] οἰκείως πρὸς αὐτὸν διεκείμην, ὥστε c
μὴ μόνον περὶ χρημάτων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τού-
7 τῳ μάλιστα πιστεύειν. [[a] ἡγούμην δ', εἰ μὲν προείμην ἅπαντα τὰ χρήματα, κινδυνεύσειν, εἴ τι πάθοι ἐκεῖνος, στερηθεὶς καὶ τῶν ἐνθάδε καὶ τῶν ἐκεῖ, πάντων ἐνδεὴς γενήσεσθαι· εἰ δ' ὁμολογῶν εἶναι ἐπιστείλαντος τοῦ Σατύρου μὴ παραδοίην, εἰς τὰς μεγίστας διαβολὰς ἐμαυτὸν
8 καὶ τὸν πατέρα καταστήσειν πρὸς Σάτυρον.] βουλευομέ-

[q] ὑμῖν διηγήσομαι G. vulg. ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι διηγήσομαι.
[r] ἄλλης G. vulg. ὅλης.
[s] γεμίσας] ἐμπλήσας rec. γρ. G.
[t] οὖν G. vulg. δ'.
[u] ἅμα κατ'] ἅμα καὶ κατ' G.
[x] οὑμὸς G. vulg. ὁ ἐμός.
[y] ἐὰν G. vulg. ἄν.
[z] οἰκείως πρὸς αὐτὸν G. vulg. πρὸς αὐτὸν οἰκείως.
[a] [ἡγούμην—Σάτυρον] Hæc e Dionysio inseruit H. Wolfius.

νοις οὖν ἡμῖν ἐδόκει βέλτιστον εἶναι [[b]προσομολογεῖν d
πάντα ποιεῖν, ὅσα Σάτυρος προσέταττε, καὶ] τὰ μὲν
φανερὰ τῶν χρημάτων παραδοῦναι, περὶ δὲ τῶν παρὰ
τούτῳ κειμένων μὴ μόνον ἔξαρνον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὀφει-
λοντά με [c]καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ φαίνεσθαι,
καὶ πάντα ποιεῖν ἐξ ὧν ἐκεῖνοι μάλιστ' [d]ἤμελλον πεισθή-
σεσθαι μὴ εἶναί μοι χρήματα.

9 Τότε μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐνόμιζόν μοι Πα-
σίωνα δι' εὔνοιαν ἅπαντα ταῦτα συμβουλεύειν· ἐπειδὴ e
δὲ πρὸς τοὺς παρὰ Σατύρου διεπραξάμην, ἔγνων αὐτὸν
ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἐμοῖς. βουλομένου γὰρ ἐμοῦ κομί-
σασθαι τἀμαυτοῦ καὶ πλεῖν εἰς Βυζάντιον, ἡγησάμενος
10 οὗτος [e]κάλλιστον αὐτῷ καιρὸν παραπεπτωκέναι ([f]τὰ 360
μὲν γὰρ χρήματα πολλὰ εἶναι τὰ παρ' αὐτῷ κείμενα
καὶ ἄξι' ἀναισχυντίας, ἐμὲ δὲ πολλῶν ἀκουόντων ἔξαρνον
γεγενῆσθαι μηδὲν κεκτῆσθαι, πᾶσι δ' εἶναι φανερὸν
ἀπαιτούμενον καὶ ἑτέροις [g]προσομολογοῦντα ὀφειλειν),
11 καὶ πρὸς τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, [h]νομίζων, εἰ μὲν
αὐτοῦ μένειν ἐπιχειροίην, ἐκδοθήσεσθαί μ' ὑπὸ τῆς πόλεως
Σατύρῳ, εἰ δ' ἄλλοσέ ποι τραποίμην, οὐδὲν [i]μελήσειν b
αὐτῷ τῶν ἐμῶν λόγων, εἰ δ' [k]εἰσπλευσοίμην, ἀποθανεῖ-
σθαί με μετὰ τοῦ πατρός,—ταῦτα λογιζόμενος διενοεῖτ'
12 [l]ἀποστερεῖν με τῶν χρημάτων. καὶ πρὸς μὲν ἐμὲ προσε-

[b] [προσομολογεῖν — προσέταττε καὶ] om. G. cum Dionysio.

[c] καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ φαίνεσθαι G. vulg. φαίνεσθαι καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ.

[d] ἤμελλον G. vulg. ἔμελλον.

[e] κάλλιστον αὐτῷ G. vulg. αὐτῷ κάλλιστον.

[f] τὰ μὲν γὰρ G. vulg. καὶ τὰ μέν.

[g] προσομολογοῦντα G, vulg. ὁμολογοῦντα.

[h] νομίζων] ἐνόμιζεν G.

[i] μελήσειν αὐτῷ G. vulg. αὐτῷ μελήσειν.

[k] εἰσπλευσοίμην G. ceteri εἰσπλευσαίμην.

[l] ἀποστερεῖν με τῶν χρημάτων G. vulg. ἀποστερεῖν τὰ χρήματα.

ποιεῖτ' [m] ἀπορεῖν ἐν τῷ παρόντι καὶ οὐκ ἂν ἔχειν ἀποδοῦναι· ἐπειδὴ δὲ βουλόμενος εἰδέναι σαφῶς τὸ πρᾶγμα προσπέμπω Φιλόμηλον αὐτῷ καὶ [n] Μενέξενον, ἔξαρνος
13 γίγνεται πρὸς αὐτοὺς μηδὲν ἔχειν τῶν ἐμῶν. πανταχοθεν δέ μοι τοσούτων κακῶν [o] συμπεπτωκότων τίν' οἴεσθέ με c γνώμην ἔχειν, ᾧ ὑπῆρχε σιγῶντι μὲν ὑπὸ τούτου [p] ἀπεστερῆσθαι τῶν χρημάτων, λέγοντι [q] δὲ ταῦτα μηδὲν μᾶλλον κομίσασθαι, πρὸς Σάτυρον δ' εἰς τὴν μεγίστην διαβολὴν [r] καὶ ἐμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα καταστῆσαι; κράτιστον οὖν ἡγησάμην [s] εἶναι ἡσυχίαν ἄγειν.

14 Μετὰ δὲ ταῦτ', ὦ ἄνδρες δικασταί, [t] ἀφικνοῦνται ἀπαγγέλλοντες ὅτι ὁ πατὴρ ἀφεῖται, καὶ Σατύρῳ οὗτος ἁπάντων μεταμέλει τῶν πεπραγμένων, ὥστε πίστεις d [u] τὰς μεγίστας αὐτῷ δεδωκὼς εἴη, καὶ τὴν ἀρχὴν ἔτι μείζω πεποιηκὼς ἧς εἶχε πρότερον, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν εἰληφὼς [v] γυναῖκα τῷ αὐτοῦ [x] υἱεῖ. πυθόμενος δὲ ταῦτα Πασίων, καὶ εἰδὼς ὅτι [y] φανερῶς ἤδη πράξω περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, ἀφανίζει Κίττον τὸν παῖδα, ὃς συνήδει περὶ
15 τῶν χρημάτων. ἐπειδὴ δ' ἐγὼ προσελθὼν [z] ἐξήτουν αὐτόν, ἡγούμενος ἔλεγχον [a] ἂν τοῦτον σαφέστατον γενέσθαι περὶ e ὧν ἐνεκάλουν, λέγει λόγον πάντων δεινότατον, ὡς ἐγὼ

[m] ἀπορεῖν ἐν τῷ παρόντι καὶ G. vulg. ἐν τῷ παρόντι.

[n] Μενέξενον ἔξαρνος G. vulg. Μενέξενον ἀπαιτήσοντας ἔξαρνος.

[o] συμπεπτωκότων G. vulg. προσπεπτωκότων.

[p] ἀπεστερῆσθαι τῶν χρημάτων G. vulg. ἀποστερεῖσθαι τὰ χρήματα.

[q] δὲ ταῦτα μηδὲν G. vulg. δὲ μηδέν.

[r] καὶ ἐμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα καταστῆσαι G. vulg. καταστῆσαι καὶ ἐμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα.

[s] Verbum εἶναι addidi e G.

[t] ἀφικνοῦνται G. vulg. ἀφικνοῦνταί μοι.

[u] τὰς μεγίστας αὐτῷ G. vulg. αὐτῷ τὰς μεγίστας.

[v] γυναῖκα] Accessit e G.

[x] υἱεῖ G. vulg. υἱῷ.

[y] φανερῶς ἤδη πράξω G. vulg. φανερῶς πράξω.

[z] ἐξήτουν G. vulg. ἐζήτουν.

[a] ἂν τοῦτον σαφέστατον G. vulg. σαφέστατον τοῦτον ἄν.

καὶ Μενέξενος διαφθείραντες καὶ πείσαντες αὐτὸν ἐπὶ τῇ τραπέζῃ καθήμενον ἓξ τάλαντ' ἀργυρίου [b]λάβοιμεν παρ' [c]αὐτοῦ· ἵνα δὲ μηδεὶς ἔλεγχος μηδὲ βάσανος γένοιτο περὶ αὐτῶν, ἔφασκεν ἡμᾶς ἀφανίσαντας τὸν παῖδ' ἀντεγκαλεῖν αὐτῷ, καὶ ἐξαιτεῖν τοῦτον ὃν αὐτοὶ ἠφανίσαμεν. 361
16 καὶ ταῦτα λέγων καὶ ἀγαναντῶν καὶ δακρύων εἵλκέ με πρὸς τὸν πολέμαρχον, ἐγγυητὰς αἰτῶν, καὶ οὐ πρότερον ἀφῆκεν, ἕως αὐτῷ κατέστησα ἓξ ταλάντων ἐγγυητάς. Καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

17 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἀπολωλεκὼς ἤδη, περὶ δὲ τῶν αἰσχίστας αἰτίας ἔχων, αὐτὸς μὲν εἰς Πελοπόννησον ᾠχόμην ζητήσων, b Μενέξενος δ' εὑρίσκει τὸν παῖδα ἐνθάδε, καὶ ἐπιλαβόμενος ἠξίου αὐτὸν βασανίζεσθαι καὶ περὶ τῆς παρακαταθή-
18 κης καὶ περὶ ὧν [d]οὗτος ἡμᾶς ἠτιάσατο. Πασίων δ' εἰς τοῦτο τόλμης ἀφίκετ', ὥστ' ἀφῃρεῖτ' αὐτὸν ὡς ἐλεύθερον ὄντα, καὶ οὐκ ἠσχύνετ' οὐδ' ἐδεδοίκει, ὃν [e]ἔφασκεν ὑφ' ἡμῶν ἠνδραποδίσθαι καὶ παρ' οὗ τοσαῦτα χρήματα ἡμᾶς ἔχειν, τοῦτον ἐξαιρούμενος εἰς ἐλευθερίαν καὶ κωλύων βα-
19 σανίζεσθαι. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· [f]διεγγυῶντος γὰρ c Μενεξένου πρὸς τὸν πολέμαρχον τὸν παῖδα, Πασίων [g]αὐτὸν ἑπτὰ ταλάντων διηγγυήσατο. Καί μοι τούτων ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

20 Τούτων τοίνυν [h]αὐτῷ πεπραγμένων, ὦ ἄνδρες δικα-

[b] λάβοιμεν παρ' αὐτοῦ G. vulg. παρ' αὐτοῦ λάβοιμεν.
[c] αὐτῷ G. cum Dionysio : ceteri αὐτόν.
[d] οὗτος ἡμᾶς G. vulg. ἡμᾶς αὐτός.
[e] ἔφασκεν ὑφ' ἡμῶν G. vulg. ὑφ' ἡμῶν ἔφασκεν.
[f] διεγγυῶντος] κατεγγυῶντος G.
[g] αὐτὸν G. vulg. ὡς ἐλευθέρου ὄντος αὐτοῦ.
[h] αὐτῷ πεπραγμένων G. vulg. οὕτω διαπεπραγμένων.

σταί, ἡγούμενος περὶ μὲν τῶν παρεληλυθότων φανερῶς ἡμαρτηκέναι, οἰόμενος δ' ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπανορθώσεσθαι, προσῆλθεν ἡμῖν φάσκων ἕτοιμος εἶναι παραδοῦναι βασα- d
νίζειν τὸν παῖδα. ἑλόμενοι δὲ βασανιστὰς ἀπηντήσαμεν
21 εἰς τὸ [i]Ἡφαιστεῖον. [k]κἀγὼ μὲν ἠξίουν αὐτοὺς μαστιγοῦν τὸν ἐκδοθέντα καὶ στρεβλοῦν, ἕως ἂν τἀληθῆ δόξειεν αὐτοῖς λέγειν· [l]Πασίων δ' οὑτοσὶ οὐ δημοκοίνους ἔφασκεν [m]αὐτοὺς ἐλέσθαι, ἀλλ' ἐκέλευε λόγῳ πυνθάνεσθαι παρὰ τοῦ παιδός, εἴ τι βούλοιντο. διαφερομένων δ' ἡμῶν οἱ βασανισταὶ αὐτοὶ μὲν [n]οὐκ ἔφασαν βασανιεῖν, ἔγνωσαν
22 δὲ Πασίωνα ἐμοὶ παραδοῦναι τὸν παῖδα. [o]οὗτος δ' οὕτω [a] σφόδρα ἔφευγε τὴν βάσανον, ὥστε περὶ μὲν τῆς παραδόσεως οὐκ [p]ἤθελεν αὐτοῖς πείθεσθαι, τὸ δ' ἀργύριον ἕτοιμος
[q]ἦν ἀποτίνειν, εἰ καταγνοῖεν αὐτοῦ. Καί μοι κάλει τού- 362
των μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

23 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῶν συνόδων, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντες αὐτοῦ κατεγίγνωσκον ἀδικεῖν καὶ δεινὰ ποιεῖν, ὅστις τὸν παῖδα, ὃν ἔφασκον ἐγὼ συνειδέναι περὶ τῶν χρημάτων, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἀφανίσας ὑφ' ἡμῶν αὐτὸν ᾐτιᾶτο ἠφανίσθαι, [r]ἔπειτα δὲ συλληφθέντα ὡς ἐλεύθερον [s]ὄντα διεκώλυσε βασανίζεσθαι, μετὰ δὲ ταῦθ' ὡς δοῦλον ἐκδοὺς καὶ βασανιστὰς ἑλόμενος λόγῳ μὲν [t]ἐκέλευσε b
βασανίζειν, ἔργῳ δ' οὐκ εἴα, διὰ ταῦθ' ἡγούμενος οὐδε-

[i] Ἡφαιστεῖον G. vulg. Ἡφαιστήϊον.

[k] κἀγὼ G. vulg. καὶ ἐγώ.

[l] Πασίων δ' οὑτοσὶ G. vulg. οὗτος δ'.

[m] αὐτοὺς ἐλέσθαι G. vulg. ἑλέσθαι αὐτούς.

[n] οὐκ ἔφασαν βασανιεῖν G. vulg. οὐκ ἂν ἔφασαν βασανίσαι.

[o] οὗτος δ' οὕτω σφόδρα ἔφευγεν G. vulg. οὕτω δ' οὗτος σφόδρα ἔφυγε.

[p] ἤθελεν] ἔθελεν G.

[q] ἦν ἀποτίνειν G. vulg. ἦν ἅπαν ἀποτίσειν.

[r] ἔπειτα δὲ συλληφθέντα G. vulg. ἔπειτα ληφθέντα.

[s] ὄντα] Accessit e G.

[t] ἐκέλευσεν G. vulg. ἐκέλευε.

μίαν αὐτῷ σωτηρίαν [u]εἶναι, ἐάν περ εἰς ὑμᾶς εἰσέλθῃ, προσπέμπων ἐδεῖτό μου εἰς ἱερὸν [x]ἐλθόνθ' ἑαυτῷ συγγε-
24 νέσθαι. καὶ ἐπειδὴ ἤλθομεν εἰς ἀκρόπολιν, ἐγκαλυψά-μενος [y]ἔκλαε, καὶ ἔλεγεν ὡς ἠναγκάσθη μὲν δι' ἀπορίαν ἔξαρνος γενέσθαι, ὀλίγου δὲ χρόνου πειράσαιτο τὰ χρή-ματ' ἀποδοῦναι· ἐδεῖτο δέ μου συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ καὶ συγκρύψαι τὴν συμφοράν, ἵνα μὴ παρακαταθήκας c
25 δεχόμενος φανερὸς γένηται [z]τοιαῦτ' ἐξημαρτηκώς. ἡγού-μενος δ' αὐτῷ μεταμέλειν τῶν πεπραγμένων συνεχώρουν, καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐξευρεῖν ὅντινα ἂν βούληται τρόπον, ὅπως [a]τούτῳ τε καλῶς ἕξει κἀγὼ [b]τἀμαυτοῦ κομιοῦ-μαι. τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ συνελθόντες πίστιν τ' ἔδομεν [c]ἀλλή-λοις ἢ μὴν σιωπήσεσθαι τὰ πραχθέντα, ἣν [d]οὗτος ἔλυσεν,
26 ὡς ὑμεῖς αὐτοὶ προϊόντος τοῦ λόγου γνώσεσθε, καὶ ὡμο-λόγησεν εἰς τὸν [e]Πόντον μοι συμπλευσεῖσθαι κἀκεῖ [f]τὸ d χρυσίον ἀποδώσειν, ἵν' ὡς πορρωτάτω ἀπὸ τῆσδε τῆς πό-λεως διαλύσειε [g]τὸ συμβόλαιον, καὶ τῶν μὲν ἐνθάδε μη-δεὶς εἰδείη τὸν τρόπον τῆς [h]ἀπαλλαγῆς, ἐκπλεύσαντι δ' αὐτῷ ἐξεῖη λέγειν ὅ τι [i]αὐτὸς βούλοιτο· εἰ δὲ [k]μὴ ταῦτα ποιήσειε, δίαιταν ἐπὶ ῥητοῖς [l]ἐπέτρεπε Σατύρῳ, ἐφ' ᾧ τε
27 καταγιγνώσκειν ἡμιόλιʼ αὐτοῦ τὰ χρήματα. ταῦτα δὲ συγγράψαντες καὶ ἀναγαγόντες εἰς ἀκρόπολιν [m]Πύρωνα e Φεραῖον ἄνδρα, εἰθισμένον εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον, δίδομεν

[u] Ante verbum εἶναι in G. deletæ sunt litteræ duæ.

[x] ἐλθόνθ' ἑαυτῷ G. vulg. ἐλθόντα αὐτῷ.

[y] ἔκλαεν G. vulg. ἔκλαιε.

[z] τοιαῦτ' G. vulg. τοιάδ'.

[a] τούτῳ τε G. vulg. τοῦτό τε.

[b] τἀμαυτοῦ G. vulg. τὰ ἐμαυτοῦ.

[c] ἀλλήλοις G. vulg. ἡμῖν αὐτοῖς.

[d] οὗτος G. vulg. αὐτός.

[e] Πόντον μοι συμπλευσεῖσθαι G. vulg. Πόντον εἰσπλεύσεσθαι.

[f] τὸ χρυσίον ἀποδώσειν G. vulg. ἀποδώσειν μοι τὸ χρυσίον.

[g] τὸ συμβόλαιον G. vulg. τὰ συμβόλαια.

[h] ἀπαλλαγῆς] καταλλαγῆς G.

[i] αὐτὸς] Addidi e G.

[k] μὴ ταῦτα G. vulg. ταῦτα μή.

[l] ἐπέτρεπεν G. vulg. ἐπιτρέψειν.

[m] Πύρωνα G. vulg. παρὰ Σατύρωνα.

αὐτῷ φυλάττειν τὰς συνθήκας, [n] προστάξαντες αὐτῷ, ἐὰν μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, κατακαῦσαι τὸ γραμματεῖον, εἰ δὲ μή, Σατύρῳ ἀποδοῦναι.

28 Τὰ μὲν οὖν ἡμέτερα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω διεπέπρακτο· Μενέξενος δ' ὀργιζόμενος ὑπὲρ τῆς αἰτίας ἧς κἀκεῖνον Πασίων ἠτιάσατο, λαχὼν δίκην [o] ἐζήτει τὸν 363
Κίττον, ἀξιῶν τὴν αὐτὴν Πασίωνι ψευδομένῳ γίγνεσθαι ζημίαν, ἥσπερ ἂν αὐτὸς [p] ἐτύγχανεν, [q] εἴ τι τούτων ἐφαι-
29 νετο ποιήσας. καὶ οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐδεῖτό μου ἀπαλλάττειν Μενέξενον, λέγων ὅτι οὐδὲν αὐτῷ πλέον ἔσται, εἰ τὰ μὲν χρήματα ἐκ τῶν συγγεγραμμένων εἰς τὸν Πόντον εἰσπλεύσας ἀποδώσει, αὐτὸς δ' ὁμοίως ἐνθάδε καταγέλαστος ἔσοιτο· ὁ γὰρ παῖς, ἐὰν βασανίζη-
30 ται, περὶ πάντων ταληθῆ κατερεῖ. ἐγὼ δ' ἠξίουν [r] πρὸς b
μὲν Μενέξενον πράττειν ὅ τι βούλοιτο, πρὸς δ' ἐμὲ ποιεῖν αὐτὸν τὰ [s] συγκείμενα. ἐν ἐκείνῳ μὲν οὖν τῷ χρόνῳ ταπεινὸς ἦν, οὐκ ἔχων ὅ τι χρήσαιτο τοῖς αὑτοῦ κακοῖς. καὶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τῆς βασάνου καὶ τῆς δίκης [t] ἐκείνης ἐδεδοίκει τῆς εἰλημμένης, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γραμματείου, ὅπως μὴ ὑπὸ τοῦ Μενεξένου [u] συλληφθήσοιτο.
31 ἀπορῶν δέ, καὶ οὐδεμίαν ἄλλην εὑρίσκων ἀπαλλαγήν, [x] πείσας τοὺς παῖδας διαφθείρει τὸ γραμματεῖον, ὃ ἔδει c
Σάτυρον λαβεῖν, εἰ μή μ' ἀπαλλάξειεν οὗτος. καὶ οὐκ ἔφθη διαπραξάμενος ταῦτα, καὶ θρασύτατος [y] ἁπάντων
32 ἀνθρώπων [z] ἐγεγένητο, καὶ οὔτ' εἰς τὸν Πόντον ἔφη μοι

[n] προστάξαντες G. vulg. συντάξαντες.
[o] ἐζήτει G. vulg. ἐζητεῖτο.
[p] ἐτύγχανεν G. vulg. ἔτυχεν.
[q] εἴ τι] ἐπὶ G.
[r] πρὸς μὲν Μενέξενον G. ceteri πρὸς Μενέξενον.
[s] συγκείμενα] ὁμολογημένα rec. γρ. G.
[t] ἐκείνης ἐδεδοίκει τῆς εἰλημμένης G. vulg. τῆς εἰλημμένης ἐδεδοίκει.
[u] συλληφθήσοιτο G. vulg. συλληφθείη.
[x] πείσας τοὺς G. ceteri πείσας τοῦ Μενεξένου τοὺς.
[y] ἁπάντων] Addidi e G.
[z] ἐγεγένητο] ἐγένετο G.

[a] συμπλευσεῖσθαι οὔτ' εἶναι [b] πρὸς ἔμ' αὐτῷ συμβόλαιον οὐδέν, ἀνοίγειν τ' ἐκέλευε τὸ γραμματεῖον ἐναντίον μαρτύρων. τί [c] ἂν ὑμῖν τὰ πολλὰ λέγοιμι, ὦ ἄνδρες δικασταί; εὑρεθη γὰρ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένον, ἀφειμένος ἁπάντων τῶν [d] ἐγκλημάτων ὑπ' ἐμοῦ. d

33 Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα, ὡς ἀκριβέστατα οἷός τ' ἦν, ἅπαντ' ὑμῖν εἴρηκα. ἡγοῦμαι δὲ Πασίωνα, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκ τοῦ διεφθαρμένου γραμματείου τὴν ἀπολογίαν ποιήσεσθαι καὶ τούτοις ἰσχυριεῖσθαι μάλιστα. ὑμεῖς οὖν μοι τὸν νοῦν προσέχετε· οἶμαι γὰρ ἐξ αὐτῶν τούτων φανερὰν ὑμῖν ποιήσειν τὴν τούτου πονηριαν. e

34 Πρῶτον δ' ἐκ τούτου [e] σκοπεῖσθε. ὅτε γὰρ ἐδίδομεν τὴν συνθήκην τῷ ξένῳ, καθ' ἣν οὗτος μὲν ἀφεῖσθαι [f] φησι τῶν ἐγκλημάτων, ἐγὼ [g] δ' ὡς ἔδει με [h] παρὰ τούτου κομίσασθαι τὸ χρυσίον, ἐκελεύομεν τὸν ξένον, ἐὰν μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, καταχαῦσαι τὸ γραμματεῖον, εἰ δὲ μή, Σατύρῳ ἀποδοῦναι· καὶ ταῦτα ῥηθῆναι
35 ὑπ' ἀμφοτέρων ἡμῶν [i] ὁμολογεῖται. καίτοι τί μαθοντες, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσετάττομεν ἀποδοῦναι Σατύρῳ 364
[k] τὸ γραμματεῖον, ἐὰν μὴ διαλλαγῶμεν, εἴπερ ἀπηλλαγμένος ἤδη [l] Πασίων ἦν τῶν ἐγκλημάτων καὶ τέλος [m] εἶχεν ἡμῖν τὸ πρᾶγμα; ἀλλὰ δῆλον ὅτι ταύτας τὰς συνθήκας ἐποιησάμεθα ὡς ὑπολοίπων [n] ὄντων ἡμῖν ἔτι πραγμάτων, περὶ ὧν ἔδει τοῦτον πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ

[a] συμπλευσεῖσθαι G. vulg. συμπλεύσεσθαι.

[b] πρὸς ἔμ' αὐτῷ] πρὸς ἐμαυτῶι G. vulg. αὐτῷ πρὸς ἐμέ.

[c] ἂν ὑμῖν G. vulg. ἂν οὖν ὑμῖν.

[d] ἐγκλημάτων G. vulg. συμβολαίων.

[e] σκοπεῖσθε G. vulg. σκοπεῖτε.

[f] φησὶ τῶν—τὸ χρυσίον] om. pr. G.

[g] δ' ὡς ἔδει G. vulg. δὲ δεῖν.

[h] παρὰ τούτου κομίσασθαι G. vulg. κομίσασθαι παρὰ τούτου.

[i] ὁμολογεῖται G. vulg. ὁμολόγηται.

[k] τὸ γραμματεῖον] Addidi e G.

[l] Πασίων ἦν G. vulg. ἦν Πασίων.

[m] εἶχεν ἡμῖν τὸ G. vulg. εἶχε τό.

[n] ὄντων ἡμῖν ἔτι πραγμάτων G. vulg. ἡμῖν ἔτι πραγμάτων ὄντων.

36 γραμματεῖον [o] διαλύσασθαι. [v] Ἔπειτ' ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔχω [p] τὰς αἰτίας εἰπεῖν, δι' ἃς οὗτος ὡμολόγησεν ἀποδώσειν τὸ χρυσίον· [q] ἐπεὶ γὰρ ἡμεῖς τε τῶν b πρὸς Σάτυρον διαβολῶν ἀπηλλάγημεν καὶ τὸν Κίττον οὐχ οἷός τ' [r] ἐγένετο ἀφανίσαι, τὸν συνειδότα περὶ τῆς [s] καταθήκης, ἡγησάμενος, εἰ μὲν ἐκδοίη τὸν παῖδα βασανίσαι, φανερὸς γενήσεσθαι πανουργῶν, εἰ δὲ μὴ ποιήσειε ταῦτα, ὀφλήσειν τὴν δίκην, ἐβουλήθη πρὸς αὐτὸν ἐμὲ
37 τὴν ἀπαλλαγὴν ποιήσασθαι. τοῦτον δὲ [t] κελεύσαθ' ὑμῖν ἀποδεῖξαι, τί κερδαίνων ἢ τίνα κίνδυνον φοβηθεὶς [u] ἀφῆκ' αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων; ἐὰν δὲ μηδὲν ἔχῃ τούτων ὑμῖν c ἀποφαίνειν, πῶς [x] οὐκ ἂν δικαίως ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ
38 περὶ τοῦ γραμματείου πιστεύοιτε; Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τόδε ῥᾴδιον πᾶσι γνῶναι, ὅτι ἐμοὶ μέν, [y] ὃς ἐνεκάλουν, εἰ τοὺς ἐλέγχους ἐφοβούμην, ἐξῆν καὶ μηδεμίαν συνθήκην [z] ποιησαμένῳ χαίρειν ἐᾶν τὸ πρᾶγμα· τούτῳ δὲ διά τε τὴν βάσανον καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἐν ὑμῖν οὐχ οἷόν τ' ἦν, ὁπότε βούλοιτ', ἀπηλλάχθαι τῶν κινδύνων, εἰ μὴ πείσειεν ἐμὲ τὸν ἐγκαλοῦντα. ὥστ' οὐκ d ἐμὲ περὶ τῆς ἀφέσεως, ἀλλὰ τοῦτον περὶ τῆς [a] ἀποδόσεως
39 τῶν χρημάτων ἔδει τὰς συνθήκας ποιεῖσθαι. [b] [v] Ἔτι δὲ κἀκεῖν' ὑπερφυές, εἰ πρὶν μὲν [c] συγγράψασθαι τὸ γραμματεῖον οὕτω σφόδρ' ἠπίστησα τοῖς πράγμασιν, ὥστε μὴ

[o] διαλύσασθαι G. vulg. διαλύεσθαι.

[p] τὰς αἰτίας δι' ἃς G. vulg. τὴν αἰτίαν δι' ἣν.

[q] ἐπεὶ G. vulg. ἐπειδή.

[r] ἐγένετο G. vulg. ἦν.

[s] καταθήκης] παρα margo G.

[t] κελεύσαθ' ὑμῖν] κελεύσατ', ut videtur, pr. G.

[u] ἀφῆκ' αὐτὸν G. vulg. ἀφῆκα τοῦτον.

[x] οὐκ ἂν δικαίως G. vulg. οὐ δικαίως ἄν.

[y] ὃς] ὅσ' G. vulg. ὅν.

[z] ποιησαμένῳ] ποιησάμενον G.

[a] ἀποδόσεως τῶν χρημάτων ἔδει τὰς συνθήκας G. vulg. ἀποδόσεως ἔδει τὴν συνθήκην.

[b] [v] Ἔτι δὲ κἀκεῖν' G. vulg. ἔπειτα καὶ τοῦθ'.

[c] συγγράψασθαι G. vulg. συγγράψαι.

μόνον ἀφεῖναι Πασίωνα τῶν ἐγκλημάτων ἀλλὰ καὶ συνθήκας [d] περὶ αὐτῶν ποιήσασθαι, ἐπειδὴ [e] δὲ τοιοῦτον ἔλεγχον κατ' ἐμαυτοῦ συνεγραψάμην, τηνικαῦτ' ἐπεθύμησα εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν. καίτοι τίς ἂν οὕτω περὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων βουλεύσαιτο; Ὃ δὲ πάντων μέγιστον τεκμήριον ὡς οὐκ ἀφειμένος ἦν Πασίων ἐν ταῖς συνθήκαις, ἀλλ' ὡμολογηκὼς ἀποδώσειν τὸ χρυσίον· ὅτε γὰρ Μενέξενος ἔλαχεν αὐτῷ τὴν δίκην οὔπω διεφθαρμένου τοῦ γραμματείου, προσπέμπων [f] Ἀγύρριον, [g] ὄντ' ἀμφοτέροις ἡμῖν ἐπιτήδειον, ἠξίου [h] με ἢ Μενέξενον ἀπαλλάττειν ἢ τὰς συνθήκας τὰς γεγενημένας πρὸς αὐτὸν ἀναιρεῖν. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἴεσθ' ἂν αὐτὸν ἐπιθυμεῖν ἀναιρεθῆναι ταύτας τὰς συνθήκας, ἐξ ὧν ψευδομένους ἡμᾶς ἔμελλεν [i] ἐξελέγξειν; οὔκουν [k] ἐπειδή γε μετεγράφησαν, τούτους ἔλεγε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ ἁπάντων εἰς ἐκείνας [l] κατέφευγε καὶ ἀνοίγειν ἐκέλευε τὸ γραμματεῖον. Ὡς οὖν τὸ πρῶτον ἀναιρεῖν ἐζήτει τὰς συνθήκας, αὐτὸν b Ἀγύρριον [m] μαρτυροῦντα παρέξομαι. Καί μοι ἀνάβηθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὅτι μὲν τοίνυν τὰς συνθήκας ἐποιησάμεθ' οὐχ ὡς Πασίων [n] ἐπιχειρήσει λέγειν, ἀλλ' ὡς ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς εἴρηκα, ἱκανῶς ἐπιδεδεῖχθαι νομίζω. οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὸ γραμματεῖον διεφθειρεν, οὐ μόνον διὰ τοῦτο ὅτι πολλὰ τοιαῦτα ἤδη γέγονεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν χρωμένων τινὲς Πασίωνι πολὺ δεινότερα τούτων c πεποιήκασι. Πυθόδωρον γὰρ τὸν σκηνίτην καλούμενον,

[d] περὶ αὐτῶν ποιήσασθαι G. vulg. ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν.
[e] δὲ] om. G.
[f] Ἀγύρριον] In G. videtur esse ἀργύρριον.
[g] ὄντ' ἀμφοτέροις ἡμῖν G. vulg. ὄνθ' ἡμῖν ἀμφοτέρους.
[h] με ἢ] Addidi e G.
[i] ἐξελέγξειν G. vulg. ἐξελέγχειν.
[k] ἐπειδή γε G. vulg. ἐπειδή.
[l] κατέφευγε G. vulg. κατέφυγε.
[m] μαρτυροῦντα G. vulg. μάρτυρα.
[n] ἐπιχειρήσει G. vulg. ἐπεχείρησε.

ὃς ὑπὲρ Πασίωνος ἅπαντα καὶ λέγει καὶ πράττει, τίς
οὐκ οἶδεν ὑμῶν πέρυσιν ἀνοίξαντα τὰς ὑδρίας καὶ τοὺς
44 κριτὰς ἐξελόντα τοὺς ὑπὸ τῆς βουλῆς εἰσβληθέντας; καί-
τοι ὅστις μικρῶν [o] ἕνεκεν, καὶ περὶ τοῦ σώματος κινδυ-
νεύων, ταύτας ὑπανοίγειν ἐτόλμησεν, αἱ σεσημασμέναι
μὲν ἦσαν ὑπὸ τῶν πρυτάνεων, [p] κατεσφραγισμέναι δ' d
ὑπὸ τῶν [q] χορηγῶν, ἐφυλάττοντο δ' ὑπὸ τῶν ταμιῶν,
ἔκειντο δ' ἐν ἀκροπόλει, τί δεῖ θαυμάζειν, εἰ [r] γραμμα-
τείδιον παρ' ἀνθρώπῳ ξένῳ κείμενον τοσαῦτα μέλλοντες
χρήματα κερδαίνειν [s] μετέγραψαν, ἢ τοὺς παῖδας αὐτοῦ
πείσαντες ἢ ἄλλῳ τρόπῳ ᾧ [t] ἠδύναντο μηχανησάμενοι;
45 Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅτι [u] δεῖ πλείω λέγειν.

[x] Ἤδη δέ τινας Πασίων ἐπεχείρησε πείθειν ὡς τὸ πα- e
ράπαν οὐδ' ἦν [y] ἐνθάδε μοι χρήματα, λέγων ὡς παρὰ
Στρατοκλέους ἐδανεισάμην τριακοσίους στατῆρας. ἄξιον
οὖν καὶ περὶ τούτων ἀκοῦσαι, ἵν' ἐπίστησθε οἵοις τεκμη-
46 ρίοις ἐπαρθεὶς ἀποστερεῖ με [z] τῶν χρημάτων. Ἐγὼ γάρ,
ὦ ἄνδρες δικασταί, μέλλοντος Στρατοκλέους εἰσπλεῖν εἰς
τὸν Πόντον, βουλόμενος ἐκεῖθεν ὡς πλεῖστ' ἐκκομίσασθαι
τῶν χρημάτων, ἐδεήθην Στρατοκλέους τὸ μὲν αὐτοῦ χρυ-
σίον ἐμοὶ καταλιπεῖν, ἐν δὲ τῷ Πόντῳ παρὰ τοῦ πατρὸς 366
τοὐμοῦ κομίσασθαι, νομίζων μεγάλα κερδαίνειν, εἰ κατὰ
πλοῦν μὴ κινδυνεύοι τὰ χρήματα, ἄλλως τε καὶ Λακε-
δαιμονίων [a] ἀρχόντων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῆς θαλάτ-

[o] ἕνεκεν G. vulg. ἕνεκα.
[p] κατεσφραγισμέναι G. vulg. iterum σεσημασμέναι.
[q] χορηγῶν] πονηρῶν G.
[r] γραμματείδιον G. vulg. γραμματεῖον.
[s] Verbum μετέγραψαν vulg. post μηχανησάμενοι ponunt: ego posui ubi est in G.
[t] ἠδύναντο G. vulg. ἐδύναντο.
[u] δεῖ πλείω G. vulg. πλείω δεῖ.
[x] Ἤδη] ἡ G.
[y] ἐνθάδε μοι G. vulg. μοι ἐνθάδε.
[z] τῶν χρημάτων G. vulg. τὰ χρήματα.
[a] ἀρχόντων—χρόνον τῆς G. vulg. ὑπαρχόντων—χρόνων κυρίων τῆς.

47 της. τούτῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἡγοῦμαι τοῦτ' εἶναι σημεῖον, ὡς
οὐκ ἦν [b]μοι ἐνθάδε χρήματα· ἐμοὶ δὲ [c]μέγιστ' ἔσται
τεκμήρια τὰ πρὸς Στρατοκλέα πραχθέντα, ὡς ἦν μοι
παρὰ τούτῳ χρυσίον. ἐρωτῶντος γὰρ Στρατοκλέους ὅστις b
αὐτῷ ἀποδώσει τὰ χρήματα ἐὰν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς μὴ
ποιήσῃ τὰ ἐπεσταλμένα, [d]ἢ αὐτὸς ἐκπλεύσας [e]ἐνθάδ'
48 ἐμὲ μὴ καταλάβῃ, Πασίωνα αὐτῷ συνέστησα, καὶ ὡμο-
λόγησεν οὗτος αὐτῷ καὶ τὸ ἀρχαῖον καὶ τοὺς τόκους τοὺς
γιγνομένους ἀποδώσειν. καίτοι εἰ μηδὲν ἔκειτο παρ' αὐτῷ
τῶν ἐμῶν, οἴεσθ' ἂν αὐτὸν οὕτω ῥᾳδίως τοσούτων χρημά-
των [f]ἐγγυητήν μου γενέσθαι; Καί μοι ἀνάβητε μάρ-
τυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

49 Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτων ὑμῖν c
μάρτυρας παρέξεται, ὡς ἔξαρνος ἐγενόμην πρὸς τοὺς
ὑπὲρ Σατύρου πράττοντας μηδὲν κεκτῆσθαι πλὴν ὧν ἐκεί-
νοις παρεδίδουν, καὶ ὡς αὐτὸς ἐπελαμβάνετο τῶν χρη-
μάτων τῶν ἐμῶν ὁμολογοῦντος ἐμοῦ ὀφείλειν τριακοσίας
δραχμάς, καὶ ὅτι Ἱππολαΐδαν, ξένον ὄντ' [g]ἐμαυτοῦ καὶ
50 ἐπιτήδειον, περιεώρων παρὰ τούτου δανειζόμενον. Ἐγὼ
δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, καταστὰς εἰς συμφορὰς οἵας d
ὑμῖν διηγησάμην, καὶ τῶν μὲν οἴκοι πάντων ἀπεστερημέ-
νος, τὰ δ' ἐνθάδε ἀναγκαζόμενος παραδιδόναι τοῖς ἥκου-
σιν, ὑπολοίπου δ' οὐδενὸς ὄντος μοι, πλὴν εἰ [h]δυνηθείην
λαθεῖν περιποιησάμενος τὸ χρυσίον τὸ παρὰ τούτῳ κείμε-
νον, ὁμολογῶ καὶ τούτῳ προσομολογῆσαι [i]τριακοσίας
δραχμὰς καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοιαῦτα πράττειν καὶ λέ-

[b] μοι ἐνθάδε G. vulg. ἐνθάδε μοι.
[c] μέγιστ' ἔσται τεκμήρια G. vulg. μέγιστα ἔσεσθαι σημεῖα.
[d] ἢ] om. G.
[e] ἐνθάδ' ἐμὲ G. vulg. ἐμὲ ἐνθάδε.
[f] ἐγγυητήν μου G. vulg. ἐγγυητήν.
[g] ἐμαυτοῦ G. vulg. ἐμαυτῷ.
[h] δυνηθείην G. vulg. οἷός τ' ἦν.
[i] τριακοσίας G. vulg. τὰς τριακοσίας.

γειν, ἐξ ὧν [k] ἐκεῖνοι μάλιστ' ἤμελλον πεισθήσεσθαι μὴ
51 εἶναί μοι χρήματα. καὶ ταῦθ' ὡς οὐ δι' ἀπορίαν ἐγίγνε-
το, ἀλλ' ἵνα πιστευθείην ὑπ' [l] ἐκείνων, ῥᾳδίως [m] γνώσεσθε. c
πρῶτον μὲν [n] γὰρ ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι τοὺς εἰδότας
πολλά μοι χρήματα ἐκ τοῦ Πόντου κομισθέντα, ἔπειτα
δὲ τοὺς ὁρῶντάς με τῇ τούτου τραπέζῃ χρώμενον, ἔτι δὲ
παρ' ὧν ἐχρυσώνησα ὑπ' ἐκείνου τὸν χρόνον [o] πλέον ἢ χι-
52 λίους στατῆρας. πρὸς δὲ τούτοις, εἰσφορᾶς ἡμῖν προσ- 367
ταχθείσης καὶ ἑτέρων ἐπιγραφῶν γενομένων ἐγὼ πλεῖστον
εἰσήνεγκα τῶν ξένων, αὐτός τε [p] αἱρεθεὶς ἐμαυτῷ μὲν ἐπέ-
γραψα τὴν μεγίστην εἰσφοράν, ὑπὲρ [q] δὲ Πασίωνος ἐδεό-
μην τῶν συνεπιγραφέων, λέγων ὅτι τοῖς ἐμοῖς [r] χρήμασι
τυγχάνει χρώμενος. Καί μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

53 Αὐτὸν τοίνυν Πασίωνα ἔργῳ παρέξομαι [s] τούτοις συμ-
μαρτυροῦντα. ὁλκάδα γάρ, ἐφ' ᾗ πολλὰ χρήματα ἦν b
ἐγὼ δεδωκώς, ἔφηνέ τις ὡς οὖσαν ἀνδρὸς Δηλίου. ἀμ-
φισβητοῦντος [t] δ' ἐμοῦ καὶ καθέλκειν ἀξιοῦντος οὕτω τὴν
βουλὴν [u] διέθεσαν οἱ βουλόμενοι συκοφαντεῖν, ὥστε παρὰ
μικρὸν [x] ἦλθον ἄκριτος ἀποθανεῖν. [y] τελευτῶντες δ' ἐπεί-
54 σθησαν ἐγγυητὰς παρ' ἐμοῦ δέξασθαι. καὶ Φίλιππος μὲν
[z] ὢν μοι ξένος πατρικός, κληθεὶς καὶ ὑπακούσας, δείσας

[k] ἐκεῖνοι μάλιστ' ἤμελλον πεισθήσεσθαι μὴ εἶναί μοι χρήματα G. vulg. ἐκείνους μάλιστα πείθειν ᾠόμην μηδὲν εἶναί μοι.

[l] ἐκείνων G. ceteri ἐκείνου.

[m] γνώσεσθε G. vulg. γνώσεσθε ἄν.

[n] γὰρ G. vulg. οὖν.

[o] πλέον G. vulg. πλείους.

[p] αἱρεθεὶς ἐμαυτῷ μὲν ἐπέγραψα τὴν μεγίστην εἰσφορὰν G. vulg. καὶ οἱ ἐμοί. καὶ ἐμαυτῷ μὲν ἐπεγραψάμην εἰσφορὰν μεγίστην.

[q] δὲ Πασίωνος G. vulg. Πασίωνος δέ.

[r] χρήμασι τυγχάνει G. vulg. τυγχάνει χρήμασι.

[s] τούτοις G. vulg. ταῦτα.

[t] δ' ἐμοῦ] vulg. δέ μου.

[u] διέθεσαν] Præpositionem om. G.

[x] ἦλθον ἄκριτος ἀποθανεῖν G. vulg. ἐδέησα ἀποθανεῖν ἄκριτος.

[y] τελευτῶντες δ'] τὸ μὲν πρῶτον G.

[z] ὢν μοι ξένος G. vulg. ξένος ὤν.

τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου ἀπιὼν ᾤχετο· Πασίων δὲ Ἀρχέ- c
στρατόν μοι τὸν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἑπτὰ ταλάντων ἐγ-
γυητὴν παρέσχεν. καίτοι εἰ μικρῶν ἀπεστερεῖτο καὶ μη-
δὲν ἤδει μ' ἐνθάδε κεκτημένον, οὐκ ἂν δή που τοσούτων
55 [a] χρημάτων ἐγγυητής μου κατέστη. ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὰς
μὲν τριακοσίας δραχμὰς ἐνεκάλεσεν ἐμοὶ χαριζόμενος,
τῶν δ' ἑπτὰ ταλάντων ἐγγυητής μοι [b] ἐγένετο ἡγούμενος
[c] πίστιν ἔχειν ἱκανὴν τὸ χρυσίον τὸ παρ' [d] αὐτῷ κείμενον.
Ὡς μὲν τοίνυν [e] ἦν τέ μοι πολλὰ χρήματ' ἐνθάδε, καὶ d
ταῦτ' ἐπὶ τῇ τούτου τραπέζῃ [f] κεῖταί μοι, καὶ ἐκ τῶν ἔρ-
γων τῶν Πασίωνος ὑμῖν δεδήλωκα καὶ παρὰ [g] τῶν ἄλλων
τῶν [h] εἰδότων ἀκηκόατε.
56 Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἄριστ' ἂν γνῶναι
περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἀναμνησθέντες [i] ἐκεῖνον τὸν χρό-
νον, καὶ τὰ πράγματα πῶς εἶχεν ἡμῖν, ὅτ' ἐγὼ Μενέξε- e
νον καὶ Φιλόμηλον προσέπεμψ' ἀπαιτήσοντας τὴν πα-
ρακαταθήκην, καὶ Πασίων [k] τὸ πρῶτον ἐτόλμησε ἔξαρνος
57 γενέσθαι. εὑρήσετε γὰρ τὸν μὲν πατέρα μου συνειλημμέ-
νον καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν ἀφῃρημένον, ἐμοὶ δ' οὐχ οἷόν
τε ὂν διὰ τὰς παρούσας τύχας οὔτ' αὐτοῦ μένειν οὔτ' εἰς
τὸν Πόντον εἰσπλεῖν. καίτοι πότερον εἰκὸς ἐμὲ ἐν τοσού- 368
τοις ὄντα κακοῖς ἀδίκως ἐγκαλεῖν, ἢ Πασίωνα καὶ διὰ
τὸ μέγεθος τῶν ἡμετέρων συμφορῶν καὶ διὰ τὸ πλῆθος
τῶν χρημάτων [l] ἐπαρθῆναι τὴν ἀποστέρησιν ποιήσασθαι;

[a] χρημάτων ἐγγυητής μου G. vulg. μοι χρημάτων ἐγγυητής.
[b] ἐγένετο] κατέστη G.
[c] πίστιν ἔχειν ἱκανὴν G. vulg. ἱκανὴν πίστιν ἔχειν παρ' ἐμοῦ. Pro illo ἱκανὴν γρ. G. ἀποχρῶσαν.
[d] αὐτῷ G. vulg. ἑαυτῷ.
[e] ἦν τέ μοι G. vulg. ἦν ἐμοί.
[f] κεῖταί G. vulg. ἔκειτό.
[g] τῶν ἄλλων] Addidi e G.
[h] εἰδότων] ἐξειδότων correctus G.
[i] ἐκεῖνον τὸν χρόνον G. vulg. ἐκείνων τῶν χρόνων.
[k] τὸ πρῶτον ἐτόλμησε G. vulg. ἐτόλμησε τὸ πρῶτον.
[l] ἐπαρθῆναι τὴν G. vulg. ἐπαρθῆναι καὶ τήν.

58 τίς δὲ πώποτ' εἰς τοσοῦτον συκοφαντίας ἀφίκετο, ὥστε αὐτὸς περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν; μετὰ ποίας δ' ἂν ἐλπίδος ἢ τί διανοηθεὶς ἀδίκως ἦλθον ἐπὶ τοῦτον; πότερον ὡς δείσας τὴν δύναμιν b τὴν ἐμὴν [m] ἤμελλεν εὐθύς [n] μοι δώσειν ἀργύριον; ἀλλ' οὐχ
59 οὕτως [o] ἑκάτερος ἡμῶν ἔπραττεν. ἀλλ' εἰς ἀγῶνα κατεστὰς ὤμην καὶ παρὰ τὸ δίκαιον πλέον ἕξειν Πασίωνος παρ' ὑμῖν; ὃς οὐδὲ [p] μένειν ἐνθάδε παρεσκευαζόμην, δεδιὼς μή μ' [q] ἐξαιτήσειε Σάτυρος παρ' ὑμῶν. ἀλλ' ἵνα μηδὲν διαπραττόμενος ἐχθρὸς τούτῳ κατασταίην, ᾧ μά- c λιστ' ἐτύγχανον [r] πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει χρώμενος; καὶ τίς ἂν ὑμῶν ἀξιώσειε καταγνῶναί μου τοσαύτην μανίαν καὶ ἀμαθίαν;

60 Ἐνθυμηθῆναι δ' ἄξιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν ἀτοπίαν [s] καὶ τὴν ἀπιστίαν ὧν ἑκάστοτε Πασίων [t] ἐπιχειρεῖ λέγειν. ὅτε μὲν γὰρ οὕτως ἔπραττον, ὥστ' οὐδ' ἂν εἰ προσωμολόγει με ἀποστερεῖν [u] τῶν χρημάτων, οἷός τ'
61 ἂν ἦν παρ' αὐτοῦ δίκην λαβεῖν, τότε μὲν αἰτιᾶταί με ἀδίκως ἐγκαλεῖν ἐπιχειρῆσαι· ἐπειδὴ δ' ἐγώ τε τῶν πρὸς Σάτυρον διαβολῶν ἀπηλλάγην καὶ [x] τοῦτον ἅπαντες ὀφλήσειν τὴν δίκην ἐνόμιζον, τηνικαῦτά μέ φησιν ἀφεῖναι d πάντων τῶν ἐγκλημάτων αὐτόν. καίτοι πῶς ἂν τούτων ἀλογώτερα γένοιτο;

62 Ἀλλὰ γὰρ [y] ἴσως περὶ τούτων μόνον, [z] ἀλλ' οὐ καὶ

[m] ἤμελλεν G. vulg. ἔμελλεν.
[n] μοι] ἐμοὶ G.
[o] ἑκάτερος ἡμῶν G. vulg. ἡμῶν ἑκάτερος.
[p] μένειν ἐνθάδε G. vulg. ἐνθάδε μένειν.
[q] ἐξαιτήσειε G. vulg. ἐξαιτοίη.
[r] πάντων τῶν ἐν] πάντων ἐν G.
[s] καὶ τὴν ἀπιστίαν G. vulg. καὶ ἀπιστίαν.
[t] ἐπιχειρεῖ] ἐπεχείρει G.
[u] τῶν χρημάτων G. vulg. τὰ χρήματα.
[x] τοῦτον ἅπαντες ὀφλ. τὴν δίκην ἐνόμιζον G. vulg. τοῦτον ᾤοντο ἅπαντες ὀφλ. τὴν δίκην.
[y] ἴσως G. vulg. οὐ.
[z] ἀλλ' οὐ G. vulg. ἀλλά.

περὶ τῶν ἄλλων ἐναντί' αὐτὸς αὑτῷ καὶ λέγων καὶ πράττων φανερός ἐστιν· ὃς τὸν μὲν παῖδα, ὃν αὐτὸς ἠφάνισεν, ὑφ' ἡμῶν ἔφασκεν ἀνδραποδισθῆναι, τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον ἀπεγράψατο μὲν ἐν τοῖς τιμήμασιν ὡς δοῦλον μετὰ τῶν οἰκετῶν τῶν ἄλλων, ἐπεὶ δ' αὐτὸν ἠξίου Μενέξενος βα- e
63 σανίζειν, [a]ἀφῃρεῖθ' ὡς ἐλεύθερον ὄντα. πρὸς δὲ τούτοις ἀποστερῶν αὐτὸς τὴν παρακαταθήκην, ἐτόλμησεν [b]ἡμῖν ἐγκαλεῖν ὡς [c]ἔχοιμεν ἓξ τάλαντ' ἀπὸ τῆς τούτου τραπέζης. καίτοι ὅστις περὶ πραγμάτων οὕτω [d]φανερῶν [e]ἐπεχείρει ψεύδεσθαι, πῶς χρὴ πιστεύειν αὐτῷ περὶ ὧν 369
μόνος πρὸς μόνον ἔπραξεν;

64 Τὸ τελευταῖον τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁμολογήσας ὡς Σάτυρον [f]εἰσπλευσεῖσθαι καὶ ποιήσειν ἅττ' ἂν ἐκεῖνος γνῷ, καὶ ταῦτ' ἐξηπάτησε, καὶ αὐτὸς μὲν οὐκ ἤθελεν εἰσπλεῦσαι πολλάκις [g]ἐμοῦ προκαλεσαμένου, [h]εἰσέπεμψε δὲ τὸν Κίττον· ὃς [i]ἐλθὼν ἐκεῖσε ἔλεγεν ὅτι ἐλεύθερος [k]εἴη καὶ τὸ γένος Μιλήσιος, [l]πέμψειε δ' αὐτὸν
65 Πασίων διδάξοντα περὶ τῶν χρημάτων. ἀκούσας [m]δὲ Σάτυρος ἀμφοτέρων ἡμῶν δικάζειν μὲν οὐκ ἠξίου περὶ b
τῶν ἐνθάδε γενομένων συμβολαίων, ἄλλως τε καὶ μὴ παρόντος [n]τούτου μηδὲ μέλλοντος ποιήσειν ἃ ἐκεῖνος δικάσειεν, οὕτω [o]δὲ σφοδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαί με, ὥστε

[a] ἀφῃρεῖθ' G. vulg. ἀφείλετο.
[b] ἡμῖν] Addidi e G.
[c] ἔχοιμεν] ἔχομεν G.
[d] φανερῶν G. ceteri φανερῶς.
[e] ἐπεχείρει G. vulg. ἐπιχειρεῖ.
[f] εἰσπλευσεῖσθαι G. vulg. εἰσπλεύσειν.
[g] ἐμοῦ προκαλεσαμένου G. vulg. μου προσκαλεσαμένου.
[h] εἰσέπεμψε G. vulg. ἐξέπεμψε.
[i] ἐλθὼν ἐκεῖσε G. vulg. ἐκεῖσε μὲν ἐλθών.
[k] εἴη καὶ τὸ γένος G. vulg. ἐστι καὶ τὸ γένος εἴη.
[l] πέμψειε] εἰσπέμψει G.
[m] δὲ Σάτυρος G. vulg. δὲ ὁ Σάτυρος.
[n] τούτου] του G.
[o] δὲ σφοδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαί με] δὲ σφοδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι μὲν G. vulg. δέ με σφόδρα ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι.

συγκαλέσας τοὺς ναυκλήρους ἐδεῖτ' αὐτῶν βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ μὴ περιορᾶν ἀδικούμενον, καὶ πρὸς τὴν πόλιν [p] συγγράψας ἐπιστολὴν ἔδωκε φέρειν Ξενοτίμῳ τῷ Καρκίνου. Καί μοι ἀνάγνωθι [q] αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

66 Οὕτω τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν μοι τῶν δι- c
καίων ὑπαρχόντων, ἐκεῖν' ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τεκμή-
ριον ὡς ἀποστερεῖ με Πασίων [r] τῶν χρημάτων, ὅτι τὸν
παῖδα οὐκ [s] ἠθέλησε βασανίζειν ἐκδοῦναι τὸν συνειδότα
περὶ τῆς παρακαταθήκης. καίτοι περὶ τῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ
ταῖς τραπέζαις συμβολαίων τίς ἂν ἔλεγχος ἰσχυρότερος
[t] τούτου γένοιτο; οὐ γὰρ δὴ μάρτυράς γ' αὐτῶν ποιού-
67 μεθα. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν
δημοσίων οὐδὲν πιστότερον οὐδ' ἀληθέστερον Βασάνου νο- d
μίζοντας, καὶ μάρτυρας μὲν [u] ἡγουμένους οἷόν τ' εἶναι καὶ
τῶν μὴ [x] γεγενημένων παρασκευάσασθαι, τὰς δὲ βασά-
νους φανερῶς ἐπιδεικνύναι ὁπότεροι τἀληθῆ λέγουσιν. ἆ
οὗτος εἰδὼς ἠβουλήθη εἰκάζειν ὑμᾶς περὶ τοῦ πράγματος
68 μᾶλλον ἢ [y] σαφῶς εἰδέναι. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ' ἂν εἰπεῖν
ἔχοι, ὡς ἔλαττον ἔμελλεν ἕξειν ἐν τῇ βασάνῳ, καὶ διὰ
τοῦτ' οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐκδοῦναι. πάντες γὰρ ἐπίστασθ' e
ὅτι κατειπὼν μὲν [z] ἤμελλε τὸν ἐπίλοιπον χρόνον [a] ὑπὸ
τούτου κάκιστ' ἀνθρώπων ἀπολεῖσθαι, διακαρτερήσας δὲ
καὶ ἐλεύθερος ἔσεσθαι καὶ μεθέξειν ὧν οὗτος ἐμὲ ἀπεστέ-
69 ρησεν. ἀλλ' ὅμως τοσούτῳ μέλλων πλέον ἕξειν, συνειδὼς 370

[p] συγγράψας G. vulg. ἐγγράψας.
[q] αὐτοῖς] Accessit e G.
[r] τῶν χρημάτων G. vulg. τὰ χρήματα.
[s] ἠθέλησε βασανίζειν ἐκδοῦναι G. vulg. ἠθέλησεν ἐκδοῦναι.
[t] τούτου] Addidi e G.
[u] ἡγουμένους G. ceteri γεγενημένους.
[x] γεγενημένων] παραγενομένων G.
[y] σαφῶς G. vulg. φανερῶς.
[z] ἤμελλεν G. vulg. ἔμελλε.
[a] ὑπὸ G. ceteri ἐπί.

αὐτῷ τὰ πεπραγμένα, ὑπέμεινε καὶ δίκας φεύγειν καὶ τὰς ἄλλας αἰτίας ἔχειν, ὥστε μηδεμίαν βάσανον περὶ τοῦ πράγματος τούτου γενέσθαι.

70 Ἐγὼ οὖν ὑμῶν δέομαι μεμνημένους τούτων καταψηφίσασθαι Πασίωνος, καὶ μὴ τοσαύτην [b] πονηρίαν ἐμοῦ καταγνῶναι, [c] ὡς οἰκῶν ἐν τῷ Πόντῳ, καὶ τοσαύτην οὐσίαν κεκτημένος ὥστε καὶ ἑτέρους εὖ ποιεῖν δύνασθαι, b Πασίωνα ἦλθον συκοφαντήσων καὶ ψευδεῖς αὐτῷ παρακαταθήκας ἐγκαλῶν.

71 Ἄξιον δὲ καὶ Σατύρου καὶ τοῦ πατρὸς ἐνθυμηθῆναι, οἳ πάντα τὸν χρόνον περὶ πλείστου τῶν Ἑλλήνων ὑμᾶς ποιοῦνται, καὶ πολλάκις ἤδη διὰ σπάνιν σίτου τὰς τῶν ἄλλων ἐμπόρων ναῦς κενὰς ἐκπέμποντες ὑμῖν ἐξαγωγὴν ἔδοσαν· καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις, ὧν ἐκεῖνοι κριταὶ γίγνονται, οὐ μόνον ἴσον ἀλλὰ καὶ πλέον ἔχοντες

72 ἀπέρχεσθε. ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως περὶ ὀλίγου [d] ποιήσαι- c σθε τὰς ἐκείνων [e] ἐπιστολάς. δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ ὑπὲρ ἐκείνων τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ μὴ τοὺς Πασίωνος λόγους ψευδεῖς ὄντας [f] πιστοτέρους ἡγεῖσθαι τῶν ἐμῶν.

[b] πονηρίαν ἐμοῦ G. vulg. μου πονηρίαν.
[c] ὡς] Libri ὃς.
[d] ποιήσαισθε] Libri ποιήσεσθε.
[e] ἐπιστολάς—ἐκείνων] om. pr. G. Pro ἐκείνων autem rec. G. habet ἐκείνου.
[f] πιστοτέρους ἡγεῖσθαι τῶν ἐμῶν] om. pr. G.

ΙΘ.

[g]ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΝ.

Εἰ μὲν καὶ ἄλλοι τινὲς ἦσαν ἠγωνισμένοι τοιαύτην πα- 371
ραγραφήν, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἠρχόμην ἂν τοὺς
λόγους ποιεῖσθαι· νῦν δὲ ἀνάγκη περὶ τοῦ νόμου πρῶτον
εἰπεῖν καθ' ὃν εἰσεληλύθαμεν, ἵν' ἐπιστάμενοι περὶ ὧν
2 ἀμφισβητοῦμεν τὴν ψῆφον φέρητε, καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυ-
μάσῃ, διότι φεύγων τὴν δίκην πρότερος λέγω τοῦ διώκον-
τος. ἐπειδὴ γὰρ ἐκ Πειραιέως κατελθόντες ἐνίους ἑωρᾶτε b
τῶν πολιτῶν συκοφαντεῖν ὠρμημένους καὶ τὰς συνθήκας
λύειν ἐπιχειροῦντας, βουλόμενοι τούτους τε παῦσαι, καὶ
τοῖς ἄλλοις ἐπιδεῖξαι ὅτι οὐκ ἀναγκασθέντες ἐποιήσασθε
3 αὐτὰς ἀλλ' ἡγούμενοι τῇ πόλει συμφέρειν, εἰπόντος Ἀρ-
χίνου νόμον ἔθεσθε, ἄν τις δικάζηται παρὰ τοὺς ὅρκους,
ἐξεῖναι τῷ φεύγοντι παραγράψασθαι, τοὺς δὲ ἄρχοντας
περὶ τούτου πρῶτον εἰσάγειν, λέγειν δὲ πρότερον τὸν πα- c
ραγραψάμενον, ὁπότερος δ' ἂν ἡττηθῇ, τὴν [h]ἐπωβελίαν
ὀφείλειν, ἵν' οἱ τολμῶντες μνησικακεῖν μὴ μόνον ἐπιορ-
κοῦντες ἐξελέγχοιντο μηδὲ τὴν παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίαν
4 ὑπομένοιεν, ἀλλὰ καὶ παραχρῆμα ζημιοῖντο. δεινὸν οὖν
ἡγησάμην, εἰ τῶν νόμων οὕτως ἐχόντων ἐγὼ περιόψομαι
τὸν μὲν συκοφάντην ἐν τριάκοντα δραχμαῖς κινδυνεύοντα,
ἐμαυτὸν δὲ περὶ τῆς οὐσίας ἀπάσης ἀγωνιζόμενον.
5 Ἀποδείξω δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον παρὰ τὰς συνθή- d
κας δικαζόμενον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐγκλημάτων ψευ-
δόμενον, καὶ προσέτι δίαιταν ἡμῖν γεγενημένην περὶ αὐ-

[g] ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ L. vulg. παραγραφικός.

[h] ἐπωβελίαν] ἐπωβελείαν L.

τῶν. βούλομαι δ' ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν διηγήσασθαι τὰ πραχθέντα· ἐὰν γὰρ τοῦτο μάθητε, ὡς οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ κακὸν πέπονθεν, ἡγοῦμαι ταῖς τε συνθήκαις ὑμᾶς ἥδιον βοηθήσειν καὶ τούτῳ μᾶλλον ὀργιεῖσθαι.

6 Ἦρχον μὲν γὰρ οἱ δέκα οἱ μετὰ τοὺς τριάκοντα κα- 372
ταστάντες, ὄντος δέ μοι Πατροκλέους ἐπιτηδείου, τοῦ τότε βασιλεύοντος, ἔτυχον μετ' αὐτοῦ βαδίζων. ἐκεῖνος δὲ ἐχθρὸς ὢν Καλλιμάχῳ τῷ νῦν ἐμὲ διώκοντι τὴν δίκην, ἀπήντησεν ἀργύριον φέροντι. [i] λαβόμενος δὲ αὐτοῦ φίλον ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν δημόσιον γίγνεσθαι· ἐκεῖνον
7 γὰρ εἶναι [k] τῶν ἐν Πειραιεῖ. ἀμφισβητοῦντες δὲ περὶ b
τούτου, καὶ λοιδορίας αὐτοῖς γενομένης, ἄλλοι μὲν πολλοὶ συνέδραμον, καὶ κατὰ τύχην Ῥίνων εἷς τῶν δέκα γενόμενος προσῆλθεν. εὐθὺς οὖν πρὸς αὐτὸν τὴν φάσιν τῶν χρημάτων ὁ Πατροκλῆς ἐποιεῖτο· ὁ δ' ὡς τοὺς συνάρχοντας ἦγεν ἀμφοτέρους. ἐκεῖνοι δ' εἰς τὴν βουλὴν περὶ αὐτῶν ἀπέδοσαν· κρίσεως δὲ γενομένης ἔδοξε τὰ χρήματα
8 δημόσια εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ κατῆλθον οἱ φεύ- c
γοντες ἐκ Πειραιέως, ἐνεκάλει τῷ Πατροκλεῖ καὶ δίκας ἐλάγχανεν ὡς αἰτίῳ τῆς συμφορᾶς γεγενημένῳ· διαλλαγεὶς δὲ πρὸς ἐκεῖνον, καὶ πραξάμενος αὐτὸν δέκα μνᾶς ἀργυρίου, Λυσίμαχον ἐσυκοφάντει· λαβὼν δὲ καὶ παρὰ τούτου διακοσίας δραχμάς, ἐμοὶ πράγματα παρ-
9 εῖχεν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐνεκάλει φάσκων με συμπράττειν ἐκείνοις, τελευτῶν δὲ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἦλθεν, ὥστε ἁπάντων με τῶν γεγενημένων ἠτιᾶτο· ἅπερ ἴσως
10 καὶ νῦν τολμήσει κατηγορεῖν. ἐγὼ δ' ὑμῖν παρέξομαι d
μάρτυρας πρῶτον μὲν τοὺς ἐξ ἀρχῆς παραγενομένους, ὡς

[i] λαβόμενος δὲ αὐτοῦ φίλον ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν δημόσιον L. vulg. λαβόμενος (vel cum Stephano βουλόμενος) δὲ αὐτοῦ ἀφελέσθαι αὐτοῦ ἂν φίλον (Stephanus αὐτοῦ Πάμφιλον) τοῦτο ἔφασκεν αὐτῷ καταλιπεῖν ὥστε δεῖν δημόσιον.

[k] τῶν] τὸν L.

οὔτ' ἐπελαβόμην οὔτ' ἐφηψάμην τῶν χρημάτων, ἔπειτα καὶ τοὺς συνάρχοντας, ὡς οὐκ ἐγὼ τὴν φάσιν ἀλλὰ Πατροκλῆς ἐποιήσατο πρὸς αὐτούς, ἔτι δὲ τοὺς βουλευτάς, ὡς ἐκεῖνος ἦν ὁ κατηγορῶν. Καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

11 Οὕτω τοίνυν πολλῶν παραγενομένων τοῖς πραχθεῖσιν, ὥσπερ οὐδενὸς συνειδότος αὐτὸς μὲν οὗτος ἐφιστάμενος εἰς τοὺς ὄχλους καὶ καθιζων ἐπὶ τοῖς ἐργαστηρίοις λό- c γους ἐποιεῖτο ὡς δεινὰ πεπονθὼς ὑπ' ἐμοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀπεστερημένος, τῶν δὲ χρωμένων τινὲς τούτῳ προσιόντες μοι συνεβούλευον ἀπαλλάττεσθαι τῆς πρὸς τοῦτον διαφορᾶς, καὶ μὴ βούλεσθαι κακῶς ἀκούειν μηδὲ κινδυνεύειν περὶ πολλῶν χρημάτων, μηδ' εἰ σφόδρα πι- 373
12 στεύω τῷ πράγματι, λέγοντες ὡς πολλὰ παρὰ γνώμην ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀποβαίνει, καὶ ὅτι τύχῃ μᾶλλον ἢ τῷ δικαίῳ κρίνεται τὰ παρ' ὑμῖν, ὥστε λυσιτελεῖν μοι μικρὰ ἀναλώσαντι μεγάλων ἐγκλημάτων ἀπαλλαγῆναι μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀποτίσαντι κινδυνεύειν περὶ τηλικούτων.
13 [1] τί ἂν ὑμῖν καθ' ἕκαστον διηγοίμην, ἃ πολλὰ παρέλιπον τῶν εἰθισμένων περὶ τῶν τοιούτων λέγεσθαι; τελευτῶν δ' οὖν ἐπείσθην (ἅπαντα γὰρ εἰρήσεται τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς) b δοῦναι τούτῳ διακοσίας δραχμάς. ἵνα δὲ μὴ πάλιν ἐξείη συκοφαντεῖν αὐτῷ, δίαιταν ἐπὶ ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν Νικομάχῳ Βατῆθεν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

14 Τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον ἐνέμεινε τοῖς ὡμολογημένοις, ὕστερον δ' ἐπιβουλεύσας μετὰ Ξενοτίμου τοῦ τοὺς νόμους [m] διαφθείροντος καὶ τὰ δικαστήρια δεκάζοντος καὶ τὰς

[1] τί ἂν L. vulg. τί δ' ἄν. [m] διαφθείροντος H. Wolfius: libri διαφθείραντος.

ἀρχὰς λυμαινομένου καὶ πάντων κακῶν αἰτίου λαγχάνει c
15 μοι δίκην μυρίων δραχμῶν. προβαλλομένου δ' ἐμοῦ [n]μάρτυρα ὡς οὐκ εἰσαγώγιμος ἦν ἡ δίκη διαίτης γεγενημένης, [o]ἐκείνῳ [p]μὲν οὐκ ἐπεξῆλθεν, εἰδὼς ὅτι, εἰ μὴ μεταλάβοι τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσει, πείσας δὲ τὴν ἀρχὴν πάλιν τὴν αὐτὴν δίκην ἐγράψατο,
16 ὡς ἐν τοῖς πρυτανείοις μόνον κινδυνεύσων. ἀπορῶν δ' ὅ τι χρησαίμην τοῖς κακοῖς, ἡγησάμην εἶναι κράτιστον ἐξ ἴσου καταστήσαντα ἀμφοτέροις τὸν κίνδυνον εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. d
Καὶ τὰ μὲν γενόμενα ταῦτ' ἐστίν.

17 Πυνθάνομαι δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον περὶ τῶν ἐγκλημάτων διανοεῖσθαι ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ καὶ τὴν δίαιταν μέλλειν ἔξαρνον εἶναι, καὶ παρεσκευάσθαι λέγειν τοιούτους λόγους, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἐπέτρεψε Νικομάχῳ [q]δίαιταν, ὃν ἠπίστατο πάλαι χρώμενον ἡμῖν, καὶ ὡς οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἀντὶ μυρίων δραχμῶν διακοσίας ἐθελῆσαι e
18 λαβεῖν. Ὑμεῖς δὲ ἐνθυμεῖσθε πρῶτον μὲν ὅτι τὴν δίαιταν οὐκ ἀμφισβητοῦντες ἀλλ' ἐπὶ ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν, ὥστε οὐδὲν ἄτοπον ἐποίησεν εἰ Νικόμαχον εἵλετο διαιτη- 374
τήν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ περὶ τῶν πραγμάτων ὡμολο-
19 γηκὼς περὶ τοῦ διαιτητοῦ διεφέρετο. ἔπειτ' ὀφειλομένων μὲν αὐτῷ μυρίων δραχμῶν οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐπὶ [r]δυοῖν μναῖν ποιήσασθαι τὴν διαλλαγήν· ἀδίκως δὲ αἰτιώμενον καὶ συκοφαντοῦντα οὐδὲν θαυμαστὸν τοσοῦτον ἐθελῆσαι λαβεῖν. ἔτι δέ, εἰ μεγάλα ἐγκαλῶν ὀλίγα ἐπράξατο, οὐ τούτῳ τοῦτο τεκμήριόν ἐστιν ὡς ἡ δίαιτα οὐ γέγονεν, ἀλ- b
λὰ πολὺ μᾶλλον ἡμῖν ὡς καὶ τὴν ἀρχὴν οὐ δικαίως ἐνε-
20 κάλεσεν. θαυμάζω δ' εἰ αὐτὸν μὲν ἱκανὸν γνῶναι [s]νομί-

[n] μάρτυρα] Libri μάρτυρας.
[o] ἐκείνῳ L. vulg. ἐκείνη.
[p] μὲν οὐκ] μὲν οὖν οὐκ L.
[q] δίαιταν Coraës : libri διαιτᾶν.
[r] δυοῖν] δυεῖν L.
[s] νομίζει] νομίζειν L.

ζει ὅτι οὐκ εἰκὸς ἀντὶ μυρίων δραχμῶν διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν, ἐμὲ δ' οὐκ ἂν οἴεται τοῦτ' ἐξευρεῖν, εἴπερ ἐβουλόμην ψευδῆ λέγειν, ὅτι πλέον ἔδει φάσκειν τούτων
21 δεδωκέναι. ἀξιῶ δέ, ὅσον περ ἂν τούτῳ σημεῖον ἦν ὡς ἡ δίαιτα οὐ γέγονεν, ἐλόντι τὰ διαμαρτυρηθέντα, τοσοῦτον ἐμοὶ γενέσθαι τεκμήριον ὡς ἀληθῆ λέγω περὶ αὐτῆς, ἐ- c
πειδὴ τῷ μάρτυρι φανερός ἐστιν οὐδ' ἐπεξελθεῖν ἀξιώσας.

22 Ἡγοῦμαι δέ, εἰ μήτε ἡ δίαιτα ἐγεγόνει μήτε τῶν πεπραγμένων ἦσαν μάρτυρες, [t]ἔδει δ' ἐκ τῶν εἰκότων σκοπεῖν, οὐδ' οὕτω χαλεπῶς ἂν ὑμᾶς γνῶναι τὰ δίκαια. εἰ μὲν γὰρ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδικεῖν ἐτόλμων, εἰκότως ἄν
23 μου κατεγιγνώσκετε καὶ περὶ [u]τοῦτον ἐξαμαρτάνειν· νῦν δὲ οὐδένα φανήσομαι τῶν πολιτῶν οὔτε χρήμασι ζημιώ- d
σας οὔτε περὶ τοῦ σώματος εἰς κίνδυνον καταστήσας, οὔτ' ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων τῆς πολιτείας ἐξαλείψας, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου κατάλογον ἐγγράψας. καίτοι πολλοὺς ἐπῆρεν ἡ τῶν τριάκοντα πονηρία τοιαῦτα ποιεῖν· οὐ γὰρ ὅτι τοὺς ἀδικοῦντας ἐκόλαζον, ἀλλ' ἐνίοις καὶ προσ-
24 έταττον ἐξαμαρτάνειν. ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς οὐδὲν εὑρεθήσομαι [x]τοιοῦτον ἐργασάμενος· οὗτος δὲ ἀδικηθῆναι φησίν, ὅτε ἐξεβέβλητο μὲν οἱ τριάκον- e
τα, ὁ δὲ Πειραιεὺς ἦν κατειλημμένος, [y]ἐκράτει δ' ὁ δῆ-
25 μος, περὶ διαλλαγῶν δ' ἦσαν οἱ λόγοι. καίτοι δοκεῖ ἂν ὑμῖν, ὅστις ἐπὶ τῶν τριάκοντα κόσμιον ἑαυτὸν παρέσχεν, εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν χρόνον ἀδικεῖν, ἐν ᾧ καὶ τοῖς 375
πρότερον ἡμαρτηκόσι μετέμελεν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, εἰ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἐχθρῶν μηδ' ἀμύνεσθαι μηδένα

[t] ἔδει H. Wolfius: libri δεῖ.
[u] τοῦτον] τούτων L.
[x] τοιοῦτον] τοιοῦτο L.
[y] ἐκράτει H. Wolfius: libri ἐκρατεῖτο.

ἠξίωσα, τοῦτον δὲ κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρουν, πρὸς ὃν οὐδὲν πώποτέ μοι συμβόλαιον ἐγένετο.

26 Ὡς μὲν οὖν οὐκ αἴτιός εἰμι Καλλιμάχῳ τῆς τῶν χρημάτων δημεύσεως, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί μοι νομίζω· ὡς δὲ οὐκ ἐξῆν αὐτῷ δικάζεσθαι περὶ τῶν τότε γεγενημένων, b οὐδ' εἰ πάντα ταῦτ' ἦν πεποιηκὼς ἃ φησιν αὐτός, ἐκ τῶν συνθηκῶν γνώσεσθε. Καί μοι λάβε τὸ βιβλίον.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

27 Ἆρα μικρῷ τῷ δικαίῳ πιστεύων τὴν παραγραφὴν ἐποιησάμην, ἀλλ' οὐ τῶν μὲν συνθηκῶν διαῤῥήδην ἀφιεισῶν τοὺς ἐνδείξαντας ἢ φήναντας ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων πράξαντας, ἐμαυτὸν δ' ἔχων ἀποφαίνειν ὡς οὔτε ταῦτα πεποίηκα οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐξήμαρτον; Ἀνάγνωθι c δή μοι καὶ τοὺς ὅρκους.

ΟΡΚΟΙ.

28 Οὐκοῦν δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω μὲν τῶν συνθηκῶν ἐχουσῶν, τοιούτων δὲ τῶν ὅρκων γενομένων, τοσοῦτον φρονεῖν Καλλίμαχον ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἑαυτοῦ, ὥστε ἡγεῖσθαι πείσειν ὑμᾶς ἐναντία τούτοις ψηφίσασθαι; καὶ εἰ μὲν ἐώρα μεταμέλον τῇ πόλει τῶν πεπραγμένων, οὐκ 29 ἄξιον ἦν θαυμάζειν αὐτοῦ· νῦν δὲ οὐ μόνον ἐν τῇ θέσει τῶν νόμων ἐπεδείξασθε περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὰς συνθήκας, ἀλλὰ καὶ Φιλωνα τὸν ἐκ Κοίλης ἐνδειχθέντα παραπρεσ- d βεύεσθαι, καὶ περὶ μὲν τοῦ πράγματος οὐδὲν ἔχοντα ἀπολογήσασθαι, τὰς δὲ συνθήκας παρεχόμενον, ἔδοξεν ὑμῖν ἀφεῖναι καὶ μηδὲ κρίσιν περὶ αὐτοῦ ποιήσασθαι. καὶ ἡ μὲν πόλις οὐδὲ παρὰ τῶν ὁμολογούντων ἐξαμαρτάνειν ἀξιοῖ δίκην λαβεῖν, οὗτος δὲ καὶ τοὺς οὐδὲν ἠδικη- 30 κότας τολμᾷ συκοφαντεῖν. Καὶ μὴν οὐδὲ τάδ' αὐτὸν λέληθεν, ὅτι Θρασύβουλος καὶ Ἄνυτος μέγιστον μὲν δυ- e νάμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει, πολλῶν δὲ ἀπεστερημένοι χρη-

μάτων, εἰδότες δὲ τοὺς ἀποσγράψαντας, ὅμως οὐ τολμῶσιν αὐτοῖς δίκας λαγχάνειν οὐδὲ μνησικακεῖν, ἀλλ' εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον ἑτέρων δύνανται διαπράττεσθαι, ἀλλ' οὖν περί γε τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ἴσον ἔχειν 376
31 τοῖς ἄλλοις ἀξιοῦσιν. καὶ οὐχ οὗτοι [z] μόνοι ταῦτα ἠξιώκασιν, ἀλλ' οὐδ' ὑμῶν οὐδεὶς τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν τετόλμηκεν. καίτοι δεινόν, εἰ ἐπὶ μὲν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν πράγμασιν ἐμμενεῖτε τοῖς ὅρκοις, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου συκοφαντίᾳ παραβαίνειν ἐπιχειρήσετε, καὶ τὰς μὲν ἰδίας ὁμολογίας δημοσίᾳ κυρίας ἀναγκάζετε εἶναι, τὰς δὲ τῆς
32 πόλεως συνθήκας ἰδίᾳ τὸν βουλόμενον λύειν [a] ἐάσετε. Ὃ b δὲ πάντων ἂν τις μάλιστα θαυμάσειεν, εἰ, ὅτε μὲν ἄδηλον ἦν εἰ συνοίσουσιν αἱ διαλλαγαὶ τῇ πόλει, τοιούτους ὅρκους ἐποιήσασθε περὶ αὐτῶν, ὥστ' εἰ καὶ μὴ συνέφερεν
33 ἀναγκαῖον εἶναι τοῖς ὡμολογημένοις ἐμμένειν, ἐπειδὴ δὲ οὕτω καλῶς ὑμῖν συμβέβηκεν, ὥστε καὶ μηδεμιᾶς πίστεως γεγενημένης ἄξιον εἶναι τὴν παροῦσαν πολιτείαν διαφυλάττειν, τηνικαῦτα τοὺς ὅρκους παραβήσεσθε· καὶ τοῖς μὲν εἰρηκόσιν ὡς χρὴ τὰς συνθήκας ἐξαλείφειν [b] ὀρ- c γίζεσθε, τουτονὶ δέ, ὃς γεγραμμένας αὐτὰς τολμᾷ παραβαίνειν, ἀζήμιον ἀφήσετε. ἀλλ' οὔτ' ἂν δίκαια οὔτ' ἄξια ὑμῶν αὐτῶν οὔτ' ἂν πρέποντα τοῖς πρότερον ἐγνωσμένοις [c] ποιήσαιτε.

34 Ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι περὶ τῶν μεγίστων ἥκετε δικάσοντες. περὶ γὰρ συνθηκῶν τὴν ψῆφον οἴσετε, ἃς οὐδὲ πώποτε οὐθ' ὑμῖν πρὸς ἑτέρους οὔτ' ἄλλοις πρὸς ὑμᾶς ἐλυσιτέλησε παραβῆναι· τοσαύτην δ' ἔχουσι δύναμιν, ὥστε d τὰ πλεῖστα τοῦ βίου καὶ τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβά-

[z] μόνοι] μὲν L.
[a] ἐάσετε] ἐάσατε L.
[b] ὀργίζεσθε] ἀργίζεσθε L.
[c] ποιήσαιτε] ποιήσετε L. alii ποιήσητε.

35 ροις διὰ συνθηκῶν εἶναι. ταύταις γὰρ πιστεύοντες ὡς
ἀλλήλους ἀφικνούμεθα, καὶ ποριζόμεθα ὧν ἕκαστοι τυγ-
χάνομεν δεόμενοι· μετὰ τούτων καὶ τὰ συμβόλαια τὰ
πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούμεθα, καὶ τὰς ἰδίας ἔχθρας καὶ
τοὺς κοινοὺς πολέμους διαλυόμεθα· τούτῳ μόνῳ κοινῷ
πάντες ἄνθρωποι διατελοῦμεν χρώμενοι. ὥστε ἅπασι μὲν c
36 προσήκει βοηθεῖν αὐταῖς, μάλιστα δ' ὑμῖν· ὑπόγυιον γάρ
ἐστιν ἐξ οὗ καταπολεμηθέντες, ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενόμενοι,
πολλῶν ἐπιθυμησάντων διαφθεῖραι τὴν πόλιν εἰς ὅρκους
καὶ συνθήκας [d] κατεφύγομεν, ἃς [e] εἰ Λακεδαιμόνιοι τολ-
μῷεν παραβαίνειν, [f] σφόδρ' ἂν ἕκαστος ὑμῶν ἀγανακτή-
37 σειε. καίτοι πῶς οἷόν τ' ἐστὶν ἑτέρων κατηγορεῖν, οἷς αὐ- 377
τός τις ἔνοχός ἐστιν; τῷ δ' ἂν δόξαιμεν ἀδικεῖσθαι παρὰ
τὰς συνθήκας κακῶς πάσχοντες, εἰ μηδ' αὐτοὶ [g] φαινοί-
μεθ' αὐτὰς περὶ πολλοῦ ποιούμενοι; τίνας δὲ πίστεις
πρὸς τοὺς ἄλλους εὑρήσομεν, εἰ τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
38 γεγενημένας οὕτως εἰχῇ λύσομεν; Ἄξιον δὲ καὶ τῶνδε
μνησθῆναι, διότι πολλῶν καὶ καλῶν τοῖς προγόνοις ἐν τῷ
πολέμῳ πεπραγμένων οὐχ ἧκιστθ' ἡ πόλις ἐκ τούτων τῶν b
διαλλαγῶν εὐδοκίμησεν. πρὸς μὲν γὰρ τὸν πόλεμον πολ-
λαὶ πόλεις ἂν εὐρεθεῖεν καλῶς ἠγωνισμέναι, περὶ δὲ [h] στά-
σεως οὐκ ἔστιν ἣν ἄν τις ἐπιδείξειεν ἄμεινον τῆς ἡμετέρας
39 βεβουλευμένην. ἔτι δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἔργων, ὅσα μετὰ
κινδύνων πέπρακται, τὸ πλεῖστον ἄν τις μέρος τῇ τύχῃ
μεταδοίη· τῆς δ' εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς μετριότητος οὐδεὶς ἂν
ἀλλ' ἢ τὴν [i] ἡμετέραν γνώμην αἰτιάσαιτο. ὥστ' οὐκ ἄξιον c
προδότας ταύτης τῆς δόξης [k] γεγενῆσθαι.

[d] κατεφύγομεν Coraës: libri alii καταφεύγομεν, alii κατεφεύγομεν.

[e] εἰ Λακεδαιμόνιοι Coraës: libri εἰ οἱ Λακεδαιμόνιοι.

[f] σφόδρ' ἂν Coraës: libri σφόδρα.

[g] φαινοίμεθ' L. vulg. φανοίμεθ'.

[h] στάσεως L. vulg. συστάσεως.

[i] ἡμετέραν] ὑμετέραν L.

[k] γεγενῆσθαι] Probo Coraën γενέσθαι reponentem.

40 Καὶ μηδεὶς ἡγείσθω με ὑπερβάλλειν μηδὲ μεῖζω λέγειν, ὅτι δίκην ἰδίαν φεύγων τούτους εἴρηκα τοὺς λόγους. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν ἐπιγεγραμμένων χρημάτων ἐστὶν οὗτος ὁ ἀγών, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν περὶ τούτων, ὑμῖν δὲ περὶ τῶν ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένων· ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς οὔτ' ἂν εἰπεῖν ἀξίως δύναιτο οὔτ' ἂν τίμημα ἱκανὸν ἐπιγράψαιτο.
41 τοσοῦτον γὰρ αὕτη διαφέρει τῶν ἄλλων δικῶν, ὥστε [1] τῶν μὲν τοῖς ἀγωνιζομένοις μόνον προσήκει, ταύτη δὲ τὸ κοι- d
νὸν τῆς πόλεως συγκινδυνεύει. περὶ ταύτης δύο ὅρκους ὀμόσαντες δικάζετε, τὸν μέν, ὅνπερ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις εἰ-
42 θισθε, τὸν δ', ὃν ἐπὶ ταῖς συνθήκαις ἐποιήσασθε. ταύτην ἀδίκως γνόντες οὐ τοὺς τῆς πόλεως [m] μόνον νόμους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἁπάντων κοινοὺς παραβήσεσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον οὔτε κατὰ χάριν οὔτε κατ' ἐπιείκειαν οὔτε κατ' ἄλλο οὐ- e
δὲν ἢ κατὰ τοὺς ὅρκους περὶ αὐτῶν ψηφίσασθαι.

43 Ὡς μὲν οὖν χρὴ καὶ συμφέρει καὶ δίκαιον ὑμᾶς ἐστὶν οὕτω περὶ τῶν συνθηκῶν γιγνώσκειν, οὐδ' αὐτὸν ἡγοῦμαι Καλλίμαχον ἀντερεῖν· οἶμαι δ' αὐτὸν ὀδύρεσθαι τὴν παρ- 378
οῦσαν πενίαν καὶ τὴν γεγενημένην αὐτῷ συμφοράν, καὶ [n] λέξειν ὡς δεινὰ καὶ σχέτλια πείσεται, εἰ τῶν χρημάτων ὧν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ἀφῃρέθη, τούτων ἐν δημοκρατίᾳ τὴν ἐπωβελείαν ὀφλήσει, καὶ εἰ τότε μὲν διὰ τὴν οὐσίαν τὴν αὐτοῦ φυγεῖν ἠναγκάσθη, νυνὶ δ' ἐν ᾧ χρόνῳ
44 προσῆκεν αὐτὸν δίκην λαβεῖν ἄτιμος γενήσεται. κατηγορήσει δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ μεταστάσει γενομένων, ὡς ἐκ τούτων μάλιστ' ὑμᾶς εἰς ὀργὴν καταστήσων· ἴσως γάρ τινος b
ἀκήκοεν ὡς ὑμεῖς, ὅταν μὴ τοὺς ἀδικοῦντας λάβητε, τοὺς ἐντυγχάνοντας κολάζετε. Ἐγὼ δὲ οὔθ' ὑμᾶς ταύτην ἔχειν τὴν γνώμην ἡγοῦμαι, πρός τε τοὺς ὑπειρημένους λό-

[1] τῶν μὲν τοῖς] τοῖς μὲν L.
[m] μόνον νόμους] νόμους μόνον L.
[n] λέξειν L. vulg. λέγειν.

45 γους ῥᾴδιον ἀντειπεῖν νομίζω. πρὸς μὲν οὖν τοὺς ὀδυρμούς, ὅτι προσήκει βοηθεῖν ὑμᾶς οὐχ οἵτινες ἂν δυστυχεστάτους σφᾶς αὐτοὺς ἀποδείξωσιν, ἀλλ' οἵτινες ἂν περὶ ὧν ἀντωμόσαντο δικαιότερα λέγοντες φαίνωνται. περὶ δὲ c τῆς ἐπωβελείας, εἰ μὲν ἐγὼ τούτων τῶν πραγμάτων αἴτιος ἦν, εἰκότως ἂν αὐτῷ μέλλοντι [o]ζημιώσεσθαι [p]συνήχθεσθε· νῦν δ' οὗτός ἐστιν ὁ συκοφαντῶν, ὥστ' οὐδὲν ἂν
46 δικαίως αὐτοῦ λέγοντος ἀποδέχοισθε. ἔπειτα κἀκεῖνο χρὴ σκοπεῖν, ὅτι πάντες οἱ κατελθόντες ἐκ Πειραιέως ἔχοιεν ἂν τοὺς αὐτοὺς λόγους εἰπεῖν οὕσπερ οὗτος, ὧν οὐδεὶς ἄλλος τετόλμηκε τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν. καίτοι χρὴ μισεῖν ὑμᾶς τοὺς τοιούτους καὶ κακοὺς πολίτας νομίζειν, οἵτινες ταῖς μὲν συμφοραῖς ὁμοίαις τῷ πλήθει κέχρηνται, d τὰς δὲ τιμωρίας διαφόρους τῶν ἄλλων ἀξιοῦσι ποιεῖσθαι.
47 Πρὸς δὲ τούτοις ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν αὐτῷ, πρὶν ἀποπειραθῆναι τῆς ὑμετέρας γνώμης, ἀφέντι τὴν δίκην ἀπηλλάχθαι πάντων τῶν πραγμάτων. καίτοι πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστιν ἐν τούτῳ τῷ κινδύνῳ ζητεῖν αὐτὸν ἐλέους παρ' ὑμῶν τυγχάνειν, οὗ κύριός [q]ἐστιν αὐτός, καὶ εἰς ὃν αὐτὸς αὑτὸν καθιστησι, καὶ ὃν ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν αὐτῷ μὴ κιν-
48 δυνεύειν; Ἐὰν δ' ἄρα μεμνῆται τῶν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας e γεγενημένων, ἀξιοῦτε αὐτὸν μὴ [r]ἐκείνων κατηγορεῖν ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς ἀπολογήσεται, ἀλλ' ὡς ἐγὼ τὰ χρήματα εἴληφα διδάσκειν, περὶ οὗπερ ὑμᾶς δεῖ ψηφίζεσθαι, μηδ' ὡς αὐτὸς δεινὰ πέπονθεν ἀποφαίνειν, ἀλλ' ὡς ἐγὼ πεποίηκα ἐξελέγχειν, παρ' οὗπερ ἀξιοῖ τὰ ἀπολωλότα κο- 379
49 μίζεσθαι· ἐπεὶ κακῶς γε αὐτὸν πράττοντα ἐπιδεῖξαι καὶ πρὸς ἄλλον ὁντινοῦν ἀγωνιζόμενος τῶν πολιτῶν δύναται. καίτοι χρὴ μέγα παρ' ὑμῖν δύνασθαι τῶν κατηγοριῶν οὐχ

[o] ζημιώσεσθαι] ζημιώσασθαι L.
[p] συνήχθεσθε] συνήχεσθε pr. L.
[q] ἐστιν αὐτός] αὐτός ἐστιν L.
[r] ἐκείνων] ἐκεῖνον L.

αἷς ἔξεστι χρῆσθαι καὶ πρὸς τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας, ἀλλ' ἃς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ κατὰ τῶν ἠδικηκότων. Πρὸς μὲν οὖν τούτους τοὺς λόγους καὶ ταῦτ' ἴσως ἀρκέσει καὶ τάχα ἀντειπεῖν ἐξέσται.

50 Ἐνθυμεῖσθε δέ, εἰ καί τῳ δόξω δίς περὶ τῶν αὐτῶν λέ- b
γειν, ὅτι πολλοὶ προσέχουσι ταύτῃ τῇ δίκῃ τὸν νοῦν, οὐ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων φροντίζοντες, ἀλλ' ἡγούμενοι περὶ τῶν συνθηκῶν εἶναι τὴν κρίσιν. οὓς ὑμεῖς τὰ δίκαια γνόντες ἀδεῶς οἰκεῖν ἐν τῇ πόλει ποιήσετε· εἰ δὲ μή, πῶς εἴεσθε διακείσεσθαι τοὺς ἐν ἄστει μείναντας, [s] ἢν ὁμοίως ἅπασιν ὀργιζόμενοι [t] φαίνησθε τοῖς μετασχοῦσι τῆς πολι-
51 τείας; τίνα δὲ γνώμην ἕξειν τοὺς καὶ μικρὸν ἁμάρτημα c
σφίσιν αὐτοῖς συνειδότας, ὅταν [u] ὁρῶσι μηδὲ τοὺς κοσμίως πεπολιτευμένους τῶν δικαίων τυγχάνοντας; πόσην δὲ χρὴ προσδοκᾶν ἔσεσθαι ταραχήν, ὅταν οἱ μὲν ἐπαρθῶσι συκοφαντεῖν ὡς ὑμῶν αὐτοῖς ἤδη ταῦτ' ἐγνωκότων, οἱ δὲ δεδίωσι τὴν παροῦσαν πολιτείαν ὡς οὐδεμιᾶς αὐτοῖς ἔτι
52 καταφυγῆς ὑπαρχούσης; ἆρ' οὐκ ἄξιον φοβεῖσθαι μὴ d
συγχυθέντων τῶν ὅρκων πάλιν εἰς ταὐτὰ καταστῶμεν, ἐξ ὧνπερ ἠναγκάσθημεν τὰς συνθήκας ποιήσασθαι; καὶ μὴν οὐ δεῖ γ' ὑμᾶς παρ' ἑτέρων μαθεῖν, ὅσον ἐστὶν ὁμόνοια ἀγαθὸν ἡ στάσις κακόν· οὕτω γὰρ ἀμφοτέρων σφόδρα πεπείρασθε, ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους ὑμεῖς ἄριστ' ἂν [x] διδάξαιτε περὶ αὐτῶν.

53 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διὰ τοῦτο πολὺν χρόνον περὶ τὰς συν- e
θήκας διατρίβειν, ὅτι ῥᾴδιόν ἐστι [y] περὶ αὐτῶν πολλὰ καὶ δίκαια εἰπεῖν, τοσοῦτον ὑμῖν ἔτι διακελεύομαι μνημονεύειν,

[s] ἢν] ἂν L.
[t] φαίνησθε] Libri φανήσεσθε.
[u] ὁρῶσι L. vulg. εἰδῶσι.
[x] διδάξαιτε Coraës: libri διδάξητε.
[y] περὶ αὐτῶν] Libri περὶ τῶν αὐτῶν.

ὅταν φέρητε τὴν ψῆφον, ὅτι πρὶν μὲν ποιήσασθαι ταύτας
ἐπολεμοῦμεν, οἱ μὲν τὸν κύκλον ἔχοντες, οἱ δὲ τὸν Πει-
54 ραιᾶ κατειληφότες, μᾶλλον ἀλλήλους μισοῦντες ἢ τοὺς
ὑπὸ τῶν προγόνων πολεμίους ἡμῖν καταλειφθέντας, ἐπει-
δὴ δὲ τὰς πίστεις ἀλλήλοις ἔδομεν εἰς ταὐτὸν συνελθόν- 380
τες, οὕτω καλῶς καὶ κοινῶς πολιτευόμεθα ὥσπερ οὐδε-
μιᾶς ἡμῖν συμφορᾶς γεγενημένης. καὶ τότε μὲν ἀμαθε-
στάτους καὶ δυστυχεστάτους πάντες ἡμᾶς ἐνόμιζον· νῦν
δὲ εὐδαιμονέστατοι καὶ σωφρονέστατοι τῶν Ἑλλήνων δο-
55 κοῦμεν εἶναι. ὥστ' ἄξιον οὐ μόνον τηλικαύταις ζημίαις
κολάζειν τοὺς παραβαίνειν τολμῶντας τὰς συνθήκας,
ἀλλὰ ταῖς ἐσχάταις, ὡς τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίους
ὄντας, ἄλλως τε καὶ τοὺς ὥσπερ Καλλίμαχος βεβιω- b
κότας· ὃς δέκα μὲν ἔτη συνεχῶς ὑμῖν Λακεδαιμονίων
πολεμησάντων οὐδεμίαν παρέσχεν αὐτὸν ἡμέραν τάξαι
56 τοῖς στρατηγοῖς, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν τὸν χρόνον διετέλεσεν
ἀποδιδράσκων καὶ τὴν οὐσίαν ἀποκρυπτόμενος, ἐπειδὴ δὲ
οἱ τριάκοντα κατέστησαν, τηνικαῦτα κατέπλευσεν εἰς τὴν
πόλιν. καὶ [z]φησὶ μὲν εἶναι δημοτικός, τοσούτῳ δὲ μᾶλ-
λον τῶν ἄλλων ἐπιθυμεῖ μετασχεῖν [a]ἐκείνης τῆς πολι-
57 τείας, ὥστ' οὐδ' εἰ κακῶς ἔπαθεν ἠξίωσεν ἀπελθεῖν, ἀλλ' c
ἠρεῖτο μετὰ τῶν ἡμαρτηκότων εἰς αὐτὸν πολιορκεῖσθαι
μᾶλλον ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν συνηδικημένων πολιτεύεσθαι.
καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης παρέμεινε μετέχων τῆς
πολιτείας, ἐν ᾗ προσβαλεῖν ἐμέλλετε πρὸς τὸ τεῖχος·
τότε δ' ἐξῆλθεν οὐ τὰ παρόντα μισήσας, ἀλλὰ δείσας
58 τὸν ἐπιόντα κίνδυνον, ὡς ὕστερον ἐδήλωσεν. ἐπειδὴ γὰρ
Λακεδαιμονίων ἐλθόντων ὁ δῆμος ἐν τῷ Πειραιεῖ κατε- d

[z] φησὶ μὲν] Libri φησίν.

[a] ἐκείνης] Hocne an vulgatum ἐκείνων haberet L. cum non liqueret, elegi quod aptius videbatur.

κλείσθη, πάλιν ἐκεῖθεν διαδρὰς ἐν Βοιωτοῖς διητᾶτο· ὥστ' αὐτῷ προσήκει μετὰ τῶν αὐτομόλων ἀναγεγράφθαι πολὺ
59 μᾶλλον ἢ τῶν φευγόντων ὀνομάζεσθαι. καὶ τοιοῦτος γεγενημένος καὶ περὶ τοὺς ἐκ Πειραιέως καὶ περὶ τοὺς ἐν ἄστει μείναντας καὶ περὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, οὐκ ἀγαπᾷ τῶν ἴσων [b] τυγχάνων τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ ζητεῖ πλέον ἔχειν ὑμῶν, ὥσπερ ἢ μόνος ἀδικηθεὶς ἢ βέλτιστος ὢν τῶν πολιτῶν ἢ μεγίσταις συμφοραῖς δι' ὑμᾶς κεχρημένος c
ἢ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γεγενημένος.
60 Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμᾶς ὁμοίως ἐμοὶ γιγνώσκειν αὐτόν, ἵν' αὐτῷ μὴ τῶν ἀπολωλότων συνήχθεσθε, ἀλλὰ τῶν ὑπολοίπων ἐφθονεῖτε. νῦν δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὅσοις ἐπιβεβούλευκε, καὶ δίκας οἵας δεδίκασται καὶ γραφὰς 381
εἰσελήλυθε, καὶ μεθ' ὧν συνέστηκε καὶ καθ' ὧν τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκεν, οὐδ' ἂν δὶς τοσοῦτον ὕδωρ ἱκανὸν διη-
61 γήσασθαι γένοιτο· ἓν δὲ μόνον ἀκούσαντες τῶν τούτῳ πεπραγμένων ῥᾳδίως καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ πονηρίαν γνώσεσθε. Κρατῖνος γὰρ ἡμφισβήτησε χωρίου τῷ τούτου κηδεστῇ. μάχης δ' αὐτοῖς γενομένης, ὑποκρυψάμενοι θεράπαιναν ἠτιῶντο τὸν Κρατῖνον [c] συντρῖψαι [κατὰ] τῆς b
κεφαλῆς αὐτῆς, ἐκ δὲ τοῦ τραύματος φάσκοντες ἀποθανεῖν τὴν ἄνθρωπον λαγχάνουσιν αὐτῷ φόνου δίκην ἐπὶ
62 Παλλαδίῳ. πυθόμενος δὲ ὁ Κρατῖνος τὰς τούτων ἐπιβουλὰς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἦγεν, ἵνα μὴ μεταθεῖντο τὸ πρᾶγμα μηδ' ἑτέρους λόγους ἐξευρίσκοιεν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοφόρῳ ληφθεῖεν κακουργοῦντες· ἐπειδὴ δὲ ὁ κηδεστὴς μὲν ἦν ὁ τούτου κατηγορηκώς, οὗτος [d] δὲ με-
63 μαρτυρηκὼς [e] ἦ μὴν τεθνάναι τὴν ἄνθρωπον, ἐλθόντες εἰς τὴν c

[b] τυγχάνων Coraës: libri τυγχάνειν.

[c] συντρίψαι τῆς L. vulg. συντρίψαι κατὰ τῆς.

[d] δὲ μεμαρτυρηκὼς] Libri δὲ ὁ μεμαρτυρηκώς.

[e] ἦ μὴν H. Wolfius: ἡμῖν L. ceteri ὑμῖν.

οἰκίαν ἵνα ἦν κεκρυμμένη, βίᾳ λαβόντες αὐτὴν καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ δικαστήριον ζῶσαν ἅπασι τοῖς παροῦσιν ἐπέδειξαν. ὥσθ' ἑπτακοσίων μὲν δικαζόντων, τεττάρων δὲ καὶ δέκα μαρτυρησάντων ἅπερ οὗτος, οὐδεμίαν ψῆφον μετέλαβεν. Καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

64 Τίς οὖν ἂν ἀξίως δύναιτο κατηγορῆσαι τῶν τούτῳ πεπραγμένων; ἢ τίς ἂν εὑρεῖν ἔχοι παράδειγμα μεῖζον ἀδι- d
κίας καὶ συκοφαντίας καὶ πονηρίας; ἕνια μὲν γὰρ τῶν ἀδικημάτων οὐκ ἂν ὅλον τὸν τρόπον δηλώσειε τῶν ἀδικησάντων, ἐκ δὲ τῶν τοιούτων ἔργων ἅπαντα τὸν βίον τῶν
65 ἐξαμαρτανόντων ῥᾴδιον κατιδεῖν ἐστίν. ὅστις γὰρ τοὺς ζῶντας τεθνάναι μαρτυρεῖ, τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκεῖ; ἢ ὅστις ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις πράγμασιν οὕτω πονηρός ἐστι, τί οὐκ ἂν ἐπὶ τοῖς αὑτῶν τολμήσειεν; πῶς δὲ χρὴ τούτῳ πιστεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντι, ὃς ὑπὲρ ἑτέρων e
ἐπιορκῶν ἐξελέγχεται; τίς δὲ πώποτε φανερώτερον [f] ἐπεδείχθη τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν; τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐκ τῶν λεγομένων κρίνετε, τὴν δὲ τούτου μαρτυρίαν, ὅτι ψευ-
66 δὴς ἦν, εἶδον οἱ δικάζοντες. καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκὼς ἐπιχειρήσει λέγειν ὡς ἡμεῖς ψευδόμεθα, ὅμοιον ἐργαζόμενος 382
ὥσπερ ἂν εἴ τῳ Φρυνώνδας πανουργίαν ὀνειδίσειεν, ἢ [g] Φιλοργὸς ὁ τὸ [h] Γοργόνειον ὑφελόμενος τοὺς ἄλλους ἱεροσύλους ἔφασκεν εἶναι. τίνα δὲ προσήκει τῶν μὴ γενομένων παρασχέσθαι [i] μάρτυρας μᾶλλον ἢ ταῦτον, ὃς αὐτὸς ἑτέροις τὰ ψευδῆ τολμᾷ μαρτυρεῖν;

67 Ἀλλὰ γὰρ Καλλιμάχου μὲν [k] ἔξεστι πολλάκις κατηγορεῖν (οὕτω γὰρ παρεσκεύασται πολιτεύεσθαι),

[f] ἐπεδείχθη L. vulg. ἀπεδείχθη.
[g] Φιλοργὸς L. Suidas Φιλουργός: vulg. Φιλεργός.
[h] Γοργόνειον Suidas: libri γοργόνιον.
[i] μάρτυρας Coraës: libri μάρτυρα.
[k] ἔξεστι] Immo ἐξέσται.

περὶ δὲ ἐμαυτοῦ τὰς μὲν ἄλλας πάσας παραλείψω b
λειτουργίας, ἧς δ' οὐ μόνον ἄν μοι δικαίως ἔχοιτε χάριν,
ἀλλὰ καὶ τεκμηρίῳ [1]χρήσαισθε περὶ τοῦ παντὸς πρά-
68 γματος, ταύτης δὲ μνησθήσομαι πρὸς ὑμᾶς. ὅτε γὰρ ἡ
πόλις ἀπώλεσε τὰς ναῦς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ τῆς δυνά-
μεως ἐστερήθη, τῶν μὲν πλείστων τριπάρχων τοσοῦτον
[m]διήνεγκον, ὅτι μετ' ὀλίγων [n]ἔσωσα τὴν ναῦν, αὐτῶν δὲ
τούτων, ὅτι καταπλεύσας εἰς τὸν Πειραιᾶ μόνος οὐ κατ-
69 έλυσα τὴν τριπαρχίαν, ἀλλὰ τῶν ἄλλων ἀσμένως ἀπαλ- c
λαττομένων τῶν λειτουργιῶν καὶ πρὸς τὰ παρόντα ἀθύ-
μως διακειμένων, καὶ τῶν μὲν ἀνηλωμένων αὐτοῖς [o]με-
ταμέλον, τὰ δὲ λοιπὰ ἀποκρυπτομένων, καὶ νομιζόντων
τὰ μὲν κοινὰ διεφθάρθαι, τὰ δ' ἴδια σκοπουμένων, οὐ
τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔσχον, ἀλλὰ πείσας τὸν ἀδελ-
φὸν συντριπαρχεῖν, παρ' ἡμῶν αὐτῶν μισθὸν διδόντες τοῖς
70 ναύταις, κακῶς ἐποιοῦμεν τοὺς πολεμίους. τὸ δὲ τελευ- d
ταῖον [p]προειπόντος Λυσάνδρου, εἴ τις εἰσάγει σῖτον ὡς
ὑμᾶς, θάνατον τὴν ζημίαν, οὕτω φιλοτίμως εἴχομεν πρὸς
τὴν πόλιν, ὥστε τῶν ἄλλων οὐδὲ [q]τὸν σφέτερον αὐτῶν
εἰσάγειν τολμώντων ἡμεῖς τὸν ὡς ἐκείνους εἰσπλέοντα
λαμβάνοντες εἰς τὸν Πειραιᾶ κατήγομεν. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς
ἐψηφίσασθε ἡμᾶς στεφανῶσαι καὶ [r]πρόσθε τῶν ἐπωνύ-
71 μων ἀνειπεῖν, ὡς μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας. καίτοι e
χρὴ τούτους δημοτικοὺς νομίζειν, οὐχ ὅσοι κρατοῦντος τοῦ
δήμου μετασχεῖν τῶν πραγμάτων ἐπεθύμησαν, ἀλλ' οἳ
δυστυχησάσης τῆς πόλεως προκινδυνεύειν ὑμῶν ἠθέλησαν,
καὶ χάριν ἔχειν οὐκ εἴ τις [s]αὐτὸς κακῶς πέπονθεν, ἀλλ'

[1] χρήσαισθε] χρήσεσθαι L.
[m] διήνεγκον L. vulg. διήνεγκα.
[n] ἔσωσα] ἔσωσαν L.
[o] μεταμέλον] μεταμελόντων L.
[p] προειπόντος] προσειπόντος L.
[q] τὸν σφέτερον H. Wolfius: libri τῶν σφετέρων.
[r] πρόσθε L. vulg. πρόσθεν.
[s] αὐτὸς H. Wolfius: libri vel αὐτῶν vel αὐτοῖς.

εἴ τις ὑμᾶς εὖ πεποίηκε, καὶ πέντας γενομένους ἐλεεῖν 383
οὐ τοὺς ἀπολωλεκότας τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ τοὺς εἰς ὑμᾶς
72 ἀνηλωκότας. ὧν εἷς ἐγὼ φανήσομαι γεγενημένος, [t] ὃς
πάντων ἂν εἴην δυστυχέστατος, εἰ πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ
δεδαπανημένος εἰς τὴν πόλιν εἶτα δόξαιμι τοῖς ἀλλο-
τρίοις ἐπιβουλεύειν, καὶ περὶ μηδενὸς ποιεῖσθαι τὰς παρ'
ὑμῖν διαβολάς, ὃς οὐ μόνον τὴν οὐσίαν ἀλλὰ καὶ τὴν b
73 ψυχὴν τὴν ἐμαυτοῦ περὶ ἐλάττονος φαίνομαι ποιούμενος
τοῦ παρ' ὑμῖν εὐδοκιμεῖν. τῷ δ' οὐκ ἂν ὑμῶν μεταμελή-
σειεν, εἰ καὶ μὴ παραχρῆμα, ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον, εἰ τὸν
μὲν συκοφάντην ἴδοιτε πλούσιον γεγενημένον, ἐμὲ δ' ἐξ
ὧν ὑπέλιπον λειτουργῶν, καὶ τούτων ἐκπεπτωκότα; καὶ
τὸν μὲν μηδὲ πώποτε ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύσαντα μεῖζον
74 καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν συνθηκῶν δυνάμενον, ἐμὲ δὲ τὸν
οὕτω πρόθυμον περὶ τὴν πόλιν γεγενημένον μηδὲ τῶν δι- c
καίων ἀξιούμενον τυγχάνειν; τίς δ' οὐκ ἂν ὑμῖν ἐπιτι-
μήσειεν, εἰ πεισθέντες ὑπὸ τῶν Καλλιμάχου λόγων το-
σαύτην πονηρίαν ἡμῶν καταγνοίητε, οὓς ἐκ τῶν ἔργων
κρίναντες δι' ἀνδραγαθίαν ἐστεφανώσατε, ὅτ' [u] οὐδ' οὕτω
75 ῥᾴδιον ἦν ὥσπερ νῦν τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς; τοὐναντίον
δ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἢ τοῖς ἄλλοις· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι
τοὺς εἰληφότας τὰς δωρεὰς ὑπομιμνήσκουσιν, ἡμεῖς δ' d
ὑμᾶς τοὺς δεδωκότας ἀξιοῦμεν μνημονεύειν, ἵν' ὑμῖν τε-
χμήριον τῶν εἰρημένων ἁπάντων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων
76 τῶν ἡμετέρων γένηται. δῆλον δ' ὅτι ταύτης τῆς τιμῆς
ἀξίους ἡμᾶς αὐτοὺς παρείχομεν οὐχ ἵνα ὀλιγαρχίας γε-
νομένης τἀλλότρια διαρπάζοιμεν, ἀλλ' ἵνα σωθείσης τῆς
πόλεως οἵ τ' ἄλλοι τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἔχοιεν, ἡμῖν τε
παρὰ τῷ πλήθει τῶν πολιτῶν χάρις ὀφείλοιτο· ἣν ἡμεῖς e

[t] ὃς] om. pr. L.

[u] οὐδ' L. vulg. μηδ'.

νῦν ἀπαιτοῦμεν, οὐ πλέον ἔχειν τοῦ δικαίου ζητοῦντες, ἀλλ' ἀποφαίνοντες μὲν ὡς οὐδὲν [v]ἀδικοῦμεν ..... [x]τοῖς
77 ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένοντες. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, εἰ τοὺς μὲν ἠδικηκότας [y]τιμωρίας ἀφεῖναι κύριαι ἐγένοντο, ἐφ' ἡμῖν δὲ τοῖς εὖ πεποιηκόσιν ἄκυροι κατασταθεῖεν. ἄξιον δὲ τὴν παροῦσαν τύχην διαφυλάττειν ἐν- 384
θυμουμένους ὅτι ἑτέρας μὲν πόλεις ἐποίησαν [z]ἤδη συνθῆκαι στασιάσαι, τὴν δ' ἡμετέραν μᾶλλον ὁμονοεῖν. ὧν χρὴ μεμνημένους ἅμα τά τε δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ψηφίζεσθαι.

ΙΘ.

ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΟΣ.

ΕΝΟΜΙΖΟΝ μέν, ὦ ἄνδρες [a]Αἰγινῆται, οὕτω καλῶς b
βεβουλεῦσθαι περὶ τῶν ἑαυτοῦ Θρασύλοχον, ὥστε μηδέν' ἄν ποτ' ἐλθεῖν ἐναντία πράξοντα ταῖς διαθήκαις ἃς ἐκεῖνος κατέλιπεν· ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἀντιδίκοις τοιαύτη γνώμη [b]παρέστηκεν ὥστε καὶ πρὸς οὕτως ἐχούσας αὐτὰς ἀμφισβητεῖν, ἀναγκαίως ἔχει παρ' ὑμῶν [c]πειρᾶ-
2 σθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. Τοὐναντίον δὲ πέπονθα τοῖς c
πλείστοις τῶν ἀνθρώπων. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ὁρῶ χα-

[v] Post verbum ἀδικοῦμεν in L. lacuna est litterarum octo vel novem.

[x] τοῖς ὅρκοις L. vulg. τοῖς δ' ὅρκοις.

[y] τιμωρίας ἀφεῖναι κύριαι] Hæc ambigua sunt in L. Locus est litteris decem vel undecim, quarum prima fuit τ.

[z] ἤδη L. vulg. αἱ.

[a] Αἰγινῆται] αἰγινῖται X. qui sic ubique.

[b] παρέστηκεν G. vulg. καθέστηκεν.

[c] πειρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν G. vulg. τῶν δικαίων τυγχάνειν πειρᾶσθαι.

λεπῶς φέροντας, ὅταν ἀδίκως περί τινος κινδυνεύωσιν· ἐγὼ δ' ὀλίγου δέω χάριν ἔχειν τούτοις ὅτι με εἰς [d] τοῦ-
3 τονὶ τὸν ἀγῶνα κατέστησαν. ἀκρίτου μὲν γὰρ ὄντος τοῦ 385
πράγματος οὐκ ἂν ἠπίστασθ' ὁποῖός τις γεγενημένος περὶ τὸν τετελευτηκότα κληρονόμος εἰμὶ τῶν ἐκείνου· πυθόμενοι δὲ τὰ πραχθέντα πάντες εἴσεσθ' ὅτι δικαίως ἂν
4 καὶ μείζονος ἢ τοσαύτης δωρεᾶς ἠξιώθην. [e] Χρὴν μέντοι καὶ τὴν ἀμφισβητοῦσαν τῶν χρημάτων μὴ παρ' ὑμῶν πειρᾶσθαι λαμβάνειν τὴν οὐσίαν ἣν Θρασύλοχος κατέλιπεν, ἀλλὰ περὶ ἐκείνου χρηστὴν οὖσαν οὕτως ἀξιοῦν [f] αὐτῆς ἐπιδικάζεσθαι. νῦν δ' αὐτῇ τοσούτου δεῖ μεταμελεῖν b
ὧν εἰς ζῶντα ἐξήμαρτεν, ὥστε καὶ τεθνεῶτος αὐτοῦ πειρᾶται τήν τε διαθήκην [g] ἄκυρον ἅμα καὶ τὸν οἶκον ἔρημον
5 ποιῆσαι. Θαυμάζω δὲ καὶ τῶν πραττόντων ὑπὲρ αὐτῆς, εἰ διὰ τοῦτ' οἴονται καλὸν εἶναι τὸν κινδυνον, ὅτι μὴ κατορθώσαντες οὐδὲν μέλλουσιν ἀποτίσειν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλην εἶναι καὶ ταύτην ζημίαν, ἐὰν ἐξελεγχθέντες ὡς ἀδίκως ἀμφισβητοῦσιν, [h] ἔπειθ' ὑμῖν
[i] δόξωσι χείρους εἶναι. Τὴν μὲν οὖν τούτων κακίαν ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων γνώσεσθ', ἐπειδὰν διὰ τέλους ἀκούσητε c
τῶν πεπραγμένων· ὅθεν δ' [k] οἶομαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖν περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι διηγεῖσθαι.

6 [l] Θράσυλλος [m] γὰρ ὁ πατὴρ τοῦ καταλιπόντος τὴν [n] διαθήκην παρὰ μὲν τῶν προγόνων οὐδεμίαν οὐσίαν [o] παρ-

[d] τουτονὶ G. vulg. τοῦτον.
[e] Χρῆν G. ceteri χρή.
[f] αὐτῆς G. vulg. αὐτήν.
[g] ἄκυρον ἅμα καὶ G. vulg. ἄκυρον καί.
[h] ἔπειθ' ὑμῖν] Addidi e G.
[i] δόξωσι] δόξουσι G.
[k] οἶομαι G. vulg. οἶμαι.
[l] Θράσυλλος G. vulg. Θρασύλοχος.
[m] γὰρ] om. G.
[n] διαθήκην παρὰ G. vulg. διαθήκην ἐμοὶ παρά.
[o] παρέλαβεν G. vulg. κατέλιπε.

ἔλαβεν, ξένος δὲ Πολεμαινέτῳ [p]τῷ μάντει γενόμενος
οὕτως οἰκείως διετέθη πρὸς αὐτόν, ὥστ' ἀποθνήσκων ἐκεῖ-
νος τάς τε βίβλους τὰς περὶ τῆς μαντικῆς αὐτῷ κατέ-
7 λιπε καὶ τῆς οὐσίας μέρος τι τῆς νῦν οὔσης ἔδωκεν. λα- d
βὼν δὲ [q]Θράσυλλος [r]ταύτας ἀφορμὰς [s]ἐχρῆτο τῇ τέχνῃ·
[t]πλάνης δὲ γενόμενος καὶ διαιτηθεὶς ἐν πολλαῖς πόλεσιν
ἄλλαις τε γυναιξὶ συνεγένετο, ὧν ἔνιαι καὶ παιδάρι' ἀπέ-
δειξαν, ἃ ἐκεῖνος οὐδὲ πώποτε γνήσια ἐνόμισε, καὶ δὴ
καὶ τὴν ταύτης μητέρα ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἔλαβεν.
8 ἐπειδὴ δ' οὐσίαν τε πολλὴν ἐκτήσατο καὶ τὴν πατρίδα
[u]ἐπόθεσεν, ἐκείνης μὲν καὶ τῶν [x]ἄλλων ἀπηλλάγη, κα- e
ταπλεύσας δ' εἰς Σίφνον ἔγημεν ἀδελφὴν τοῦ πατρὸς
[y]τοὐμοῦ, πλούτῳ μὲν αὐτὸς πρῶτος ὢν τῶν πολιτῶν,
γένει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀξιώμασιν εἰδὼς τὴν ἡμετέραν
9 οἰκίαν προέχουσαν. οὕτω δὲ σφόδρα ἠγάπησε τὴν τοῦ 386
πατρὸς φιλίαν, ὥστ' ἀποθανούσης ἐκείνης ἄπαιδος αὖθις
[z]ἠγάγετο ἀνεψιὰν τοῦ πατρός, οὐ βουλόμενος διαλύσα-
σθαι τὴν πρὸς ἡμᾶς οἰκειότητα. οὐ πολὺν δὲ χρόνον συνοι-
κήσας ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσατο καὶ περὶ ταύτην,
10 [a]αἴσπερ καὶ περὶ τὴν προτέραν. μετὰ δὲ [b]ταῦτ' ἔγημεν
ἐκ Σερίφου παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονος ἀξίων ἢ κατὰ b
τὴν αὐτῶν πόλιν, ἐξ ἧς ἐγένετο Σώπολις καὶ Θρασύλοχος
καὶ [c]θυγάτηρ ἡ νῦν ἐμοὶ συνοικοῦσα. Θράσυλλος μὲν

[p] τῷ μάντει] Articulum recepi e G.

[q] Θράσυλλος G. vulg. Θρασύλοχος. Et sic per totam orationem G. patrem a filio discernit.

[r] ταύτας ἀφορμὰς G. vulg. ταύτας τὰς ἀφορμάς.

[s] ἐχρῆτο τῇ τέχνῃ G. vulg. ἐχρῆτο ταύτῃ τῇ τέχνῃ.

[t] πλάνης G. vulg. πλάνος.

[u] ἐπόθεσεν G. vulg. ἐπόθησεν.

[x] ἄλλων G. vulg. λοιπῶν.

[y] τοὐμοῦ] τοῦ ἐμοῦ G.

[z] ἠγάγετο ἀνεψιὰν G. vulg. ἠγάγετο τὴν ἀνεψιάν.

[a] αἴσπερ G. vulg. αἷς.

[b] ταῦτ' G. vulg. ταύτην.

[c] θυγάτηρ] Accessit e G.

οὖν, τούτους μόνους [d] παῖδας γνησίους καταλιπὼν καὶ κληρονόμους τῶν αὐτοῦ καταστήσας τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

11 Ἐγὼ δὲ καὶ Θρασύλοχος τοσαύτην φιλίαν παρὰ τῶν πατέρων παραλαβόντες ὅσην ὀλίγῳ πρότερον διηγησάμην, ἔτι μείζω τῆς ὑπαρχούσης αὐτὴν [e] ἐποιήσαμεν. ἕως μὲν γὰρ παῖδες ἦμεν, περὶ [f] πλέονος [g] ἡμᾶς αὐτοὺς ἡγούμεθα ἢ τοὺς ἀδελφούς, καὶ οὔτε θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην
12 ἑορτὴν οὐδεμίαν χωρὶς ἀλλήλων [h] ἤγομεν· ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα, οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως ὁμοίως διεκείμεθα, [i] καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα. καὶ τί δεῖ λέγειν τὰς οἴκοι χρήσεις; ἀλλ' οὐδὲ φυγόντες ἀπ' ἀλλήλων ἠξιώσαμεν γενέσθαι.
13 [k] τὸ δὲ τελευταῖον φθόῃ ἰσχόμενον αὐτὸν καὶ πολὺν χρόνον d ἀσθενήσαντα, καὶ τοῦ μὲν ἀδελφοῦ Σωπόλιδος [l] αὐτῷ πρότερον τετελευτηκότος, τῆς δὲ μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς οὔπω παρουσῶν, [m] μετὰ τοσαύτης ἐρημίας γενόμενον οὕτως ἐπιπόνως καὶ καλῶς αὐτὸν ἐθεράπευσα, ὥστ' ἐκεῖνον μὴ νομίζειν [n] ἀξίαν μοι δύνασθαι χάριν ἀποδοῦναι τῶν πε-
14 πραγμένων. ὅμως δ' οὐδὲν ἐνέλιπεν, ἀλλ' ἐπειδὴ πονήρως διέκειτο καὶ οὐδεμίαν ἐλπίδα εἶχε τοῦ βίου, πα- e ρακαλέσας μάρτυρας υἱὸν μ' ἐποιήσατο καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν [o] ἑαυτοῦ καὶ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν. Καί μοι λάβε τὰς διαθήκας.

[d] παῖδας γνησίους καταλιπὼν G. vulg. γνησίους παῖδας ποιησάμενος.
[e] ἐποιήσαμεν] ἐποιησάμην X.
[f] πλέονος G. vulg. πλείονος.
[g] ἡμᾶς αὐτοὺς ἡγούμεθα G. vulg. ἐποιούμεθα ἡμᾶς αὐτούς.
[h] ἤγομεν G. vulg. ἠγάγομεν.
[i] καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα] Hæc addidi sumpta a G.
[k] τὸ δὲ τελευταῖον G.X. vulg. τὸ δὴ τελευταῖον.
[l] αὐτῷ G. vulg. αὐτοῦ.
[m] μετὰ G. vulg. ἐπί.
[n] ἀξίαν μοι G. vulg. ἂν ἀξίαν.
[o] ἑαυτοῦ G. vulg. αὑτοῦ.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ.

15 Ἀνάγνωθι δή μοι καὶ τὸν νόμον τῶν Αἰγινητῶν· κατὰ γὰρ τοῦτον ἔδει ποιεῖσθαι τὰς διαθήκας· ἐνθάδε γὰρ μετῳκοῦμεν.

ΝΟΜΟΣ.

16 Κατὰ [p]τουτονὶ τὸν νόμον, ὦ ἄνδρες Αἰγινῆται, υἱόν μ' ἐποιήσατο Θρασύλοχος, πολίτην μὲν αὐτῷ καὶ φίλον [q]ὄντα, γεγονότα δ' οὐδενὸς [r]χεῖρον Σιφνίων, πεπαιδευμέ- 387
νον δ' ὁμοίως αὐτῷ καὶ τεθραμμένον. ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως [s]ἂν μᾶλλον κατὰ τὸν νόμον ἔπραξεν, ὃς [t]τοὺς ὁμοίους κελεύει παῖδας εἰσποιεῖσθαι. Λάβε [u]δή μοι καὶ τὸν [x]Σιφνίων νόμον, καθ' ὃν ἡμεῖς ἐπολιτευόμεθα.

ΝΟΜΟΣ.

17 Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Αἰγινῆται, τούτοις μὲν τοῖς νόμοις ἠναντιοῦντο, τὸν δὲ παρ' αὐτοῖς Κείμενον σύνδικον εἶχον, ἧττον ἄξιον ἦν θαυμάζειν [y]αὐτῶν· νῦν δὲ κἀκεῖνος b
ὁμοίως τοῖς ἀνεγνωσμένοις κεῖται. Καί [z]μοι λάβε τὸ βιβλίον.

ΝΟΜΟΣ.

18 Τί οὖν ὑπόλοιπόν [a]ἐστιν αὐτοῖς, ὅπου τὰς μὲν διαθήκας αὐτοὶ προσομολογοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, τῶν δὲ νόμων [b]τούτοις μὲν οὐδείς, ἐμοὶ δὲ πάντες βοηθοῦσι, πρῶτον μὲν ὁ παρ' ὑμῖν τοῖς μέλλουσι διαγνώσεσθαι περὶ τοῦ πράγματος, ἔπειθ' ὁ Σιφνίων, ὅθεν ἦν ὁ τὴν διαθήκην καταλιπών, ἔτι δ' ὁ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀμφισβη-
19 τοῦσι κείμενος; [c]καίτοι τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δο- c

p τουτονὶ G. vulg. τοῦτον.
q ὄντα] om. G.
r χεῖρον G. ceteri χείρω.
s ἂν μᾶλλον G. vulg. μᾶλλον ἄν.
t τοὺς ὁμοίους κελεύει G. vulg. κελεύει τοὺς ὁμοίους.
u δή μοι G. vulg. δέ.
x Σιφνίων H. Wolfius: κίων G. ceteri κίον.
y αὐτῶν G. vulg. αὐτόν.
z μοι λάβε G. vulg. λάβε μοι.
a ἐστιν] Accessit e G.
b τούτοις G. vulg. ταύτῃ.
c καίτοι G. vulg. καί.

κοῦσιν, οἵτινες ζητοῦσι πείθειν ὑμᾶς ὡς χρὴ τὰς διαθήκας
ἀκύρους ποιῆσαι τῶν μὲν νόμων οὕτως ἐχόντων, ὑμῶν δὲ
[d] κατ' αὐτοὺς ὁμωμοκότων ψηφιεῖσθαι;
20 Περὶ μὲν οὖν αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἱκανῶς [e] ἀποδε-
δεῖχθαι νομίζω· ἵνα δὲ μηδεὶς οἴηται μήτ' ἐμὲ διὰ [f] μι-
κρὰς προφάσεις ἔχειν τὸν κλῆρον μήτε ταύτην ἐπιεικῆ
γεγενημένην [g] περὶ Θρασύλοχον ἀποστερεῖσθαι τῶν χρη-
21 μάτων, βούλομαι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. αἰσχυνθείην d
γὰρ ἂν ὑπὲρ τοῦ τετελευτηκότος, εἰ μὴ πάντες [h] πεισθείητε
μὴ μόνον ὡς κατὰ τοὺς νόμους, ἀλλ' ὡς καὶ δικαίως
ταῦτ' ἔπραξεν. ῥᾳδίας δ' ἡγοῦμαι τὰς ἀποδείξεις εἶναι.
22 [i] τοσοῦτον γὰρ διηνέγκαμεν, ὥσθ' αὕτη μὲν ἡ κατὰ γένος
ἀμφισβητοῦσα πάντα τὸν χρόνον διετέλεσε καὶ πρὸς αὐ-
τὸν ἐκεῖνον καὶ πρὸς Σώπολιν καὶ πρὸς τὴν μητέρ' αὐτῶν
διαφερομένη καὶ δυσμενῶς ἔχουσα, ἐγὼ δ' οὐ μόνον περὶ e
Θρασύλοχον καὶ τὸν ἀδελφόν, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν
οὐσίαν ἧς ἀμφισβητοῦμεν φανήσομαι πλείστου τῶν φί-
λων ἄξιος γεγενημένος.
23 Καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν·
ὅτε δὲ [k] Πασῖνος Πάρον κατέλαβεν, ἔτυχεν αὐτοῖς ὑπεκκεί-
μενα τὰ πλεῖστα τῆς οὐσίας παρὰ τοῖς ξένοις τοῖς ἐμοῖς·
ᾠόμεθα γὰρ [l] μάλιστα ταύτην τὴν νῆσον ἀσφαλῶς ἔχειν. 388
ἀπορούντων δ' ἐκείνων καὶ νομιζόντων [m] αὖτ' ἀπολωλέναι,
πλεύσας ἐγὼ τῆς νυκτὸς ἐξεκόμισ' αὐτοῖς τὰ χρήματα,
24 κινδυνεύσας περὶ τοῦ σώματος· ἐφρουρεῖτο μὲν γὰρ ἡ

[d] κατ' αὐτοὺς G. vulg. κατὰ τούτους.
[e] ἀποδεδεῖχθαι G. vulg. ἀποδεδεῖχθαί μοι.
[f] μικρὰς] μακρὰς G.
[g] περὶ G. vulg. πρός.
[h] πεισθείητε G. vulg. πεισθήσεσθε.
[i] τοσοῦτον G. vulg. τοσαύτῳ.
[k] Πασῖνος Πάρον G. ceteri πᾶσιν οἷς παρών.
[l] μάλιστα ταύτην τὴν νῆσον G. vulg. ταύτην μάλιστα τῶν νήσων.
[m] αὖτ' ἀπολωλέναι G. vulg. αὐτὰ ἀπολωλεκέναι.

χώρα, συγκατειληφότες δ' ἦσάν τινες τῶν ἡμετέρων φυγάδων τὴν πόλιν, οἱ μιᾶς ἡμέρας ἀπέκτειναν αὐτόχειρες γενόμενοι [n] τόν τε πατέρα τὸν ἐμὸν καὶ τὸν θεῖον καὶ τὸν κηδεστήν, καὶ πρὸς τούτοις ἀνεψιοὺς τρεῖς. ἀλλ' ὅμως b
οὐδέν με τούτων ἀπέτρεψεν, ἀλλ' ὠχόμην πλέων, ἡγούμενος ὁμοίως με δεῖν ὑπὲρ ἐκείνων κινδυνεύειν ὥσπερ ὑπὲρ
25 ἐμαυτοῦ. Μετὰ δὲ ταῦτα φυγῆς ἡμῖν γενομένης ἐκ τῆς πόλεως μετὰ [o] τοσούτου θορύβου καὶ δέους, ὥστ' ἐνίους καὶ τῶν σφετέρων [p] αὐτῶν ἀμελεῖν, οὐδ' ἐν τούτοις τοῖς κακοῖς ἠγάπησα εἰ τοὺς [q] οἰκείους τοὺς ἐμαυτοῦ διασῶ-
26 σαι δυνηθείην, ἀλλ' εἰδὼς Σώπολιν μὲν ἀποδημοῦντα, c
αὐτὸν δ' ἐκεῖνον ἀῤῥώστως διακείμενον, συνεξεκόμισ' αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν. καίτοι τίνα δικαιότερον αὐτὴν [r] ἔχειν ἢ τὸν τότε μὲν συνδιασώσαντα, [s] νῦν δὲ παρὰ τῶν κυρίων εἰληφότα;
27 Τὰ μὲν τοίνυν [t] εἰρημένα ἐστὶν ἐν οἷς ἐκινδύνευσα μέν, φλαῦρον δ' οὐδὲν ἀπέλαυσα· ἔχω δὲ καὶ τοιαῦτ' εἰπεῖν, d
ἐξ ὧν ἐκείνῳ χαριζόμενος αὐτὸς ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιέπεσον. Ἐπειδὴ γὰρ ἤλθομεν εἰς Μῆλον, αἰσθόμενος ὅτι μέλλοιμεν αὐτοῦ καταμένειν [u] ἐδεῖτό μου συμ-
28 πλεῖν εἰς Τροιζῆνα καὶ μηδαμῶς αὐτὸν ἀπολιπεῖν, λέγων τὴν ἀῤῥωστίαν τοῦ σώματος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅτι χωρὶς ἐμοῦ γενόμενος οὐδὲν [x] ἕξοι χρῆσθαι τοῖς αὑτοῦ πράγμασι. φοβουμένης δὲ τῆς μητρός, ὅτι τὸ χωρίον ἐπυνθάνετο νοσῶδες εἶναι, καὶ τῶν ξένων συμβουλευόντων αὐτοῦ μένειν, ὅμως ἔδοξεν ἡμῖν ἐκείνῳ χαριστέον e

[n] τόν τε] τὸν G.
[o] τοσούτου] τοιούτου G.
[p] αὐτῶν ἀμελεῖν G. vulg. ἀμελεῖν αὐτῶν.
[q] οἰκείους] οἰκέτας G.
[r] ἔχειν ἢ G. vulg. ἔχειν προσήκει ἤ.
[s] νῦν G. vulg. νυνί.
[t] εἰρημένα ἐστὶν G. vulg. εἰρημένα ταῦτ' ἐστίν.
[u] ἐδεῖτό μου G. vulg. ἐδεῖτο ἡμῶν.
[x] ἕξοι G. vulg. ἕξει.

29 εἶναι. καὶ μετὰ ταῦτ' οὐκ ἔφθημεν εἰς Τροιζῆνα ἐλθόντες,
καὶ τοιαύταις νόσοις ἐλήφθημεν, ἐξ ὧν αὐτὸς μὲν παρὰ
μικρὸν ἦλθον ἀποθανεῖν, ἀδελφὴν δὲ κόρην [y] τετρακαιδεκέ-
τιν γεγονυῖαν ἐντὸς τριάκονθ' ἡμερῶν κατέθαψα, τὴν δὲ
μητέρα οὐδὲ πενθ' ἡμέραις [z] ἐκείνης ὕστερον. καίτοι τίν' 389
[a] οἴεσθέ με γνώμην ἔχειν τοσαύτης μοι μεταβολῆς τοῦ
30 βίου γεγενημένης; ὃς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀπαθὴς [b] ἦν
κακῶν, νεωστὶ δ' ἐπειρώμην φυγῆς καὶ τοῦ παρ' [c] ἑτέροις
μὲν μετοικεῖν, στέρεσθαι δὲ τῶν ἐμαυτοῦ, πρὸς δὲ τούτοις
ὁρῶν τὴν μητέρα τὴν ἐμαυτοῦ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐκ μὲν τῆς
πατρίδος ἐκπεπτωκυίας, ἐπὶ δὲ [d] ξένης καὶ παρ' ἄλλο-
31 τρίοις τὸν βίον τελευτώσας. ὥστ' οὐδεὶς ἄν μοι δικαίως
φθονήσειεν, εἴ τι τῶν Θρασυλόχου πραγμάτων ἀγαθὸν b
ἀπολέλαυκα· καὶ γὰρ ἵνα χαρισαίμην ἐκείνῳ, [e] κατοικι-
σάμενος ἐν Τροιζῆνι [f] τοιαύταις ἐχρησάμην συμφοραῖς, ὧν
οὐδέποτ' ἂν ἐπιλαθέσθαι δυνηθείην.

32 Καὶ μὴν οὐδὲ [g] τοῦθ' ἕξουσιν εἰπεῖν, ὡς εὖ μὲν πράτ-
τοντος Θρασυλόχου [h] πάντα ταῦθ' ὑπέμενον, δυστυχή-
σαντα δ' αὐτὸν ἀπέλιπον· ἐν αὐτοῖς γὰρ τούτοις ἔτι σα-
φέστερον καὶ μᾶλλον ἐπεδειξάμην τὴν εὔνοιαν ἣν εἶχον
33 εἰς ἐκεῖνον. ἐπειδὴ γὰρ εἰς Αἴγιναν [i] κατοικισάμενος c
ἠσθένησε ταύτην τὴν νόσον ἐξ [k] ἧς περ ἀπέθανεν, οὕτως
αὐτὸν ἐθεράπευσα ὡς οὐκ οἶδ' [l] ὅς τις πώποθ' ἕτερος ἑτε-

[y] τετρακαιδεκέτιν G. vulg. τέτταρα καὶ δέκ' ἔτη.
[z] ἐκείνης] Accessit e G.
[a] οἴεσθέ με γνώμην] γνώμην οἴεσθέ με X.
[b] ἦν G. ceteri εἶην.
[c] ἑτέροις μὲν μετοικεῖν G. vulg. ἑτέροις μετοικεῖν.
[d] ξένης] ξένοις X.
[e] κατοικισάμενος G. vulg. μετοικισάμενος.
[f] τοιαύταις G. vulg. τοσαύταις.
[g] τοῦθ' G. vulg. τοῦτό γ'.
[h] πάντα ταῦθ' ὑπέμενον G. vulg. ταῦτα πάνθ' ὑπέμεινα.
[i] κατοικισάμενος G. ceteri κατοικησάμενος.
[k] ἧσπερ G. vulg. ἧς.
[l] ὅστις πώποθ' G. vulg. εἴ τις ἄλλος πώποθ'.

ρον, [m]τὸν μὲν πλεῖστον τοῦ χρόνου πονήρως μὲν ἔχοντα περιιέναι δ' [n]ἔτι δυνάμενον, ἐξ [o]δὲ μῆνας συνεχῶς ἐν τῇ
34 κλίνῃ κείμενον. καὶ τούτων τῶν ταλαιπωριῶν οὐδεὶς τῶν [p]συγγενῶν μετασχεῖν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδ' ἐπισκεψόμενος ἀφίκετο, πλὴν τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς, αἱ πλέον θάτερον ἐποίησαν· ἀσθενοῦσαι γὰρ ἦλθον ἐκ Τροιζῆνος, d
ὥστ' αὐταὶ θεραπείας ἐδέοντο. ἀλλ' ὅμως ἐγώ, τοιούτων τῶν ἄλλων περὶ αὐτὸν γεγενημένων, οὐκ [q]ἀπεῖπον οὐδ'
35 ἀπέστην, ἀλλ' ἐνοσήλευον αὐτὸν μετὰ παιδὸς ἑνός· οὐδὲ γὰρ τῶν οἰκετῶν οὐδεὶς [r]ὑπέμενεν. καὶ γὰρ φύσει χαλεπὸς ὢν ἔτι δυσκολώτερον διὰ τὴν νόσον διέκειτο, ὥστ' οὐκ ἐκείνων ἄξιον θαυμάζειν, εἰ μὴ παρέμενον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅπως ἐγὼ τοιαύτην νόσον θεραπεύων [s]ἀνταρκεῖν ἠδυνάμην· ὃς ἔμπυος [t]μὲν ἦν πολὺν χρόνον, ἐκ δὲ τῆς κλί-
36 νης οὐκ [u]ἠδύνατο κινεῖσθαι, τοιαῦτα [x]δ' ἔπασχεν [y]ὥσθ' e
ἡμᾶς μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρύτους διαγαγεῖν, ἀλλὰ θρηνοῦντες διετελοῦμεν καὶ τοὺς πόνους τοὺς ἀλλήλων καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὴν ἐρημίαν τὴν ἡμετέραν αὐτῶν. καὶ ταῦτ' οὐδένα χρόνον [a]διέλιπεν· οὐδὲ γὰρ ἀπελθεῖν οἷόν τ' 390
[b]ἦν ἢ δοκεῖν ἀμελεῖν, [c]ὃ ἐμοὶ πολὺ δεινότερον ἦν τῶν κακῶν τῶν παρόντων.

37 Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμῖν [d]οἷός τ' εἶναι ποιῆσαι φανερὸν οἷος περὶ [e]αὐτὸν ἐγενόμην· οἶμαι γὰρ οὐδ' ἂν τὴν φωνὴν

[m] τὸν G. vulg. τό. quod sequitur μέν, om. G.
[n] ἔτι G. vulg. οὐ.
[o] δὲ μῆνας] μῆνας δὲ G.
[p] συγγενῶν] ταλαιπωριῶν G.
[q] ἀπεῖπον οὐδ' ἀπέστην G. vulg. ἀπέστην οὐδ' ἀπεῖπον.
[r] ὑπέμενεν G. vulg. ὑπέμεινε.
[s] ἀνταρκεῖν ἠδυνάμην G. ceteri ἐδυνάμην αὐταρκεῖν.
[t] μὲν ἦν G. ceteri μὲν ἐμεῖν ἦν.
[u] ἠδύνατο G. vulg. ἐδύνατο.
[x] δ' ἔπασχεν] δὲ πάσχειν G.
[y] ὥσθ' ἡμᾶς μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρύτους διαγαγεῖν G. vulg. ὥστε μηδεμίαν ἡμέραν ἡμᾶς ἀδακρυτὶ διάγειν.
[a] διέλιπεν] διέλειπεν G.
[b] ἦν ἢ G. vulg. ἦν μοι τοῦ μή.
[c] ὃ ἐμοὶ G. vulg. ὅ μοι.
[d] οἷός G. vulg. οἷόν.
[e] αὐτὸν] ἐμαυτὸν X.

ὑμᾶς ἀνασχέσθαι τῶν ἀντιδίκων. νῦν δὲ τὰ χαλεπώτατα
τῶν ἐν τῇ θεραπείᾳ καὶ δυσχερέστατα καὶ πόνους ἀηδε-
στάτους ἔχοντα καὶ πλείστης ἐπιμελείας δεηθέντα οὐκ
38 εὐδιήγητά ἐστιν. ἀλλ' ὑμεῖς αὐτοὶ [f]σκοπεῖτε, μετὰ πό- b
σων ἄν τις ἀγρυπνιῶν καὶ ταλαιπωριῶν τοιοῦτον νόσημα
τοσοῦτον χρόνον θεραπεύσειεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὕτω κακῶς
διετέθην, ὥσθ' ὅσοι [g]περ εἰσῆλθον τῶν φίλων, [h]ἔφασαν
39 δεδιέναι μὴ κἀγὼ προσαπόλωμαι, καὶ συνεβούλευόν μοι
φυλάττεσθαι, [i]λέγοντες [k]ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν θεραπευσάν-
των ταύτην τὴν νόσον αὐτοὶ προσδιεφθάρησαν. πρὸς οὓς
ἐγὼ τοιαῦτ' ἀπεκρινάμην, ὅτι πολὺ ἂν θᾶττον ἐλοίμην
ἀποθανεῖν ἢ κεῖνον περιιδεῖν δι' ἔνδειαν τοῦ θεραπεύσοντος c
πρὸ μοίρας τελευτήσαντα.

40 Καὶ τοιούτῳ μοι γεγενημένῳ τετόλμηκεν ἀμφισβητεῖν
τῶν χρημάτων ἡ μηδ' ἐπισκέψασθαι πώποτ' αὐτὸν ἀξιώ-
σασα, τοσοῦτον μὲν χρόνον ἀσθενήσαντα, πυνθανομένη δὲ
καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὡς διέκειτο, ῥᾳδίας [l]δ' οὔσης αὐτῇ
41 τῆς πορείας. εἶτα νῦν [m]αὐτὸν ἀδελφιζειν ἐπιχειρήσουσιν,
[n]ὥσπερ οὐχ ὅσῳ ἂν οἰκειότερον προσείπωσι τὸν τεθνεῶτα,
τοσούτῳ [o]δόξουσαν αὐτὴν μείζω καὶ δεινότερα ἐξαμαρτεῖν· d
ἥτις [p]οὐδ' ἐπειδὴ τελευτᾶν ἤμελλε τὸν βίον, ὁρῶσα τοὺς
πολίτας τοὺς ἡμετέρους, ὅσοι περ ἦσαν ἐν Τροιζῆνι, δια-
42 πλέοντας εἰς Αἴγιναν, ἵν' αὐτὸν συγκαταθάψειαν, οὐδ'
εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἀπήντησεν, ἀλλ' οὕτως ὠμῶς καὶ

[f] σκοπεῖτε μετὰ πόσων ἄν τις—θεραπεύσειεν G. vulg. σκοπεῖσθε μετὰ πόσων—θεραπεύσειεν ἄν τις.

[g] περ G. vulg. περ'.

[h] ἔφασαν δεδιέναι G. vulg. δεδιέναι ἔφασαν.

[i] λέγοντες] καὶ λέγοντες X.

[k] ὡς οἱ πλεῖστοι G. vulg. ὡς πλεῖστοι.

[l] δ' οὔσης] οὔσης G.

[m] αὐτὸν ἀδελφίζειν G. vulg. ἀδελφίζειν αὐτόν.

[n] ὥσπερ G. vulg. ὡς.

[o] δόξουσαν αὐτὴν—ἐξαμαρτεῖν G. ceteri δόξουσιν εἰς αὐτὸν—ἐξαμαρτάνειν.

[p] οὐδ' ἐπειδὴ τελευτᾶν ἤμελλε G. vulg. ἐπειδὴ ἐτελεύτα.

σχετλίως εἶχεν ὥστ' ἐπὶ μὲν τὸ κῆδος οὐκ ἠξίωσεν [q]ἀφικέσθαι, τῶν δὲ καταλειφθέντων οὐδὲ δέχ' ἡμέρας διαλιποῦσα ἦλθεν [r]ἀμφισβητοῦσα, ὥσπερ τῶν χρημάτων ἀλλ'
43 οὐκ ἐκείνου συγγενὴς οὖσα. καὶ εἰ μὲν ὁμολογήσει τοσαύτην ἔχθραν ὑπάρχειν αὐτῇ πρὸς ἐκεῖνον ὥστ' εἰκότως ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἂν κακῶς εἶη βεβουλευμένος, εἰ τοῖς φίλοις [s]μᾶλλον ἐβουλήθη ἢ ταύτῃ τὴν οὐσίαν καταλιπεῖν· εἰ δὲ [t]μηδεμιᾶς διαφορᾶς οὔσης οὕτως ἀμελὴς καὶ κακὴ 391
περὶ αὐτὸν ἐγένετο, πολὺ ἂν [u]δή που] δικαιότερον στε-
44 ρηθείη τῶν αὐτῆς ἢ τῶν ἐκείνου κληρονόμος [x]γένοιτο. [y]ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τὸ μὲν ταύτης μέρος οὔτ' ἐν τῇ [z]νόσῳ θεραπείας ἔτυχεν οὔτ' ἀποθανὼν τῶν νομιζομένων ἠξιώθη, δι' ἐμὲ δ' ἀμφότερα [a]ταῦτ' αὐτῷ γεγένηται. καίτοι δίκαιόν [b]ἐστιν ὑμᾶς τὴν ψῆφον φέρειν οὐκ εἴ τινες γένει μέν
[c]φασι προσήκειν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ὅμοιοι τοῖς ἐχθροῖς γε- b
γόνασιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι [d]μηδὲν ὄνομα συγγενείας ἔχοντες οἰκειοτέρους σφᾶς αὐτοὺς ἐν ταῖς συμφοραῖς τῶν ἀναγκαίων παρέσχον.

45 Λέγουσι δ' ὡς τὰς μὲν διαθήκας οὐκ ἀπιστοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, οὐ μέντοι καλῶς οὐδ' [e]ὀρθῶς φασὶν αὐτὰς ἔχειν. καίτοι, ὦ ἄνδρες Αἰγινῆται, πῶς ἄν τις ἄμεινον ἢ μᾶλλον συμφερόντως περὶ τῶν αὑτοῦ πραγμά- c
των ἐβουλεύσατο; ὃς οὔτ' ἔρημον τὸν οἶκον κατέλιπε, τοῖς τε φίλοις χάριν ἀπέδωκεν, ἔτι δὲ τὴν μητέρα καὶ

q ἀφικέσθαι G. ceteri γενέσθαι.
r ἀμφισβητοῦσα G. vulg. ἀμφισβητήσουσα.
s μᾶλλον ἐβουλήθη G. vulg. ἠβουλήθη μᾶλλον.
t μηδεμιᾶς] μιᾶς G.
u [δή που] om. G.
x γένοιτο] γίγνοιτο G. γένηται X.
y ἐνθυμεῖσθε] ἐνθυμεῖσθαι X.
z νόσῳ G.X. ceteri νήσῳ.
a ταῦτ' αὐτῷ G. vulg. αὐτῷ ταῦτα.
b ἐστιν ὑμᾶς G. vulg. ὑμᾶς ἐστι.
c φασι προσήκειν G. vulg. προσήκειν φασίν.
d μηδὲν G. vulg. μηδ'.
e ὀρθῶς φασὶν αὐτὰς G. vulg. ὀρθῶς αὐτάς.

τὴν ἀδελφὴν οὐ μόνον τῶν αὐτοῦ κυρίας ἀλλὰ καὶ τῶν ἐμῶν κατέστησε, τὴν μὲν ἐμοὶ [f] συνοικίσας, [g] τῇ δ' υἱόν
46 μ' εἰσποιήσας; [h] ἆρ' ἂν ἐκείνως ἄμεινον ἔπραξεν, εἰ μήτε τῆς μητρὸς τὸν ἐπιμελησόμενον κατέστησε, μήτ' ἐμοῦ μηδεμίαν μνεῖαν ἐποιήσατο, [i] τήν τ' ἀδελφὴν ἐπὶ τῇ τύχῃ κατέλιπε, καὶ τὸν οἶκον [k] ἀνώνυμον τὸν αὐτοῦ περιεῖδε γενόμενον;

47 Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀνάξιος ἦν υἱὸς εἰσποιηθῆναι Θρασυ- d
λόχῳ καὶ λαβεῖν αὐτοῦ τὴν ἀδελφήν. ἀλλὰ πάντες ἂν [l] μαρτυρήσειαν Σίφνιοι τοὺς προγόνους τοὺς ἐμοὺς καὶ γένει καὶ πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι πρώτους εἶναι τῶν πολιτῶν. τίνες γὰρ ἢ μειζόνων ἀρχῶν ἠξιώθησαν, ἢ πλείω χρήματ' εἰσήνεγκαν, ἢ [m] κάλλιον ἐχορήγησαν, ἢ μεγαλοπρεπέστερον τὰς ἄλλας λειτουργίας ἐλειτούργησαν; ἐκ ποίας δ' εἰκίας τῶν ἐν Σίφνῳ [n] πλεί- e
48 ους βασιλεῖς γεγόνασιν; [o] ὥστε Θρασύλοχός τε, εἰ καὶ μηδὲ πώποτ' αὐτῷ διελέχθην, εἰκότως ἂν ἐβουλήθη μοι διὰ ταῦτα δοῦναι τὴν ἀδελφήν, ἐγὼ τ' εἰ [p] καὶ μηδέν μοι τούτων ὑπῆρχεν, [q] ἀλλὰ φαυλότατος ἦν τῶν πολιτῶν, δικαίως ἂν παρ' αὐτοῦ διὰ τὰς εὐεργεσίας τὰς εἰς ἐκεῖνον τῶν μεγίστων ἠξιώθην.

49 Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν καὶ Σωπόλιδι τῷ ἀδελφῷ μά- 392
λιστα κεχαρίσθαι ταῦτα διαθέμενον. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ταύτην μὲν ἐμίσει καὶ κακόνους τοῖς αὐτοῦ πράγμασιν

[f] συνοικίσας G.X. ceteri συνοικήσας.
[g] τῇ G. vulg. τῆς.
[h] ἆρ' ἂν ἐκείνως ἄμεινον G. vulg. ἆρα γὰρ ἐκεῖνος ἄμεινον ἄν.
[i] τήν τ'] τὴν δ' G.
[k] ἀνώνυμον τὸν αὐτοῦ περιεῖδε γενόμενον G. vulg. τὸν αὐτοῦ ἀνώνυμον γενόμενον περιεῖδεν.
[l] μαρτυρήσειαν] λοιδορήσαιεν G.
[m] κάλλιον ἐχορήγησαν] καλλίω χρήματ' εἰσήνεγκαν G.
[n] πλείους G. vulg. πλεῖστοι.
[o] ὥστε Θρασύλοχός τε G. vulg. ὥστε καὶ Θρασύλοχός τε: X. ὥστε καὶ Θρασύλοχος.
[p] καὶ μηδέν μοι τούτων G. vulg. καὶ τούτων μηδέν.
[q] ἀλλὰ φαυλότατος G. vulg. ἀλλὰ καὶ φαυλότατος.

[x] ἡγεῖτο, ἐμὲ δὲ [y] περὶ πλείστου τῶν αὐτοῦ φίλων ἐποιεῖτο. ἐδήλωσε δ' ἐν [z] ἄλλοις τε πολλοῖς, καὶ ὅτ' ἔδοξε τοῖς συμφυγάσιν ἐπιχειρεῖν τῇ πόλει μετὰ τῶν ἐπικούρων. 50 αἱρεθεὶς γὰρ [a] ἄρχειν αὐτοκράτωρ, ἐμὲ καὶ γραμματέα [b] προσείλετο καὶ τῶν χρημάτων [c] ταμίαν ἁπάντων κατέ- b στησε, καὶ [d] ὅτ' ἠμέλλομεν κινδυνεύειν, αὐτὸς αὐτῷ με παρετάξατο. καὶ σκέψασθ' ὡς σφόδρ' αὐτῷ συνήνεγκεν· δυστυχησάντων γὰρ ἡμῶν ἐν τῇ προσβολῇ τῇ [e] πρὸς τὴν πόλιν καὶ τῆς ἀναχωρήσεως οὐχ οἵας ἠβουλόμεθα γενο- 51 μένης, τετρωμένον αὐτὸν καὶ βαδίζειν οὐ δυνάμενον, [f] ἀλλ' ὀλιγοψυχοῦντα, [g] ἀπεκόμισα ἐπὶ τὸ πλοῖον μετὰ τοῦ θεράποντος τοῦ [h] ἐμαυτοῦ, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων, ὥστ' ἐκεῖ- c νον πολλάκις καὶ πρὸς πολλοὺς εἰπεῖν ὅτι μόνος ἀνθρώ- πων αἴτιος εἴην αὐτῷ τῆς σωτηρίας. καίτοι τίς ἂν [i] μεί- 52 ζων ταύτης εὐεργεσία γένοιτο; ἐπειδὴ τοίνυν εἰς Λυκίαν ἐκπλεύσας ἀπέθανεν, αὕτη μὲν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ τὴν ἀγγελίαν ἔθυε καὶ [k] ἐώρταζε, καὶ οὐδὲ τὸν ἀδελφὸν ᾐσχύνετο τὸν ἔτι ζῶντα, οὕτως ὀλίγον φρον- τίζουσα τοῦ τεθνεῶτος, ἐγὼ [l] δ' ἐπένθουν αὐτόν, ὥσπερ τοὺς 53 οἰκείους νόμος ἐστίν. Καὶ ταῦτα πάντ' ἐποίουν διὰ τὸν d τρόπον τὸν ἐμαυτοῦ καὶ τὴν φιλίαν τὴν πρὸς ἐκείνους, ἀλλ' οὐ [m] ταυτησὶ τῆς δίκης ἕνεκα· οὐ γὰρ ᾠμην αὐτοὺς οὕτω δυστυχήσειν, ὥστ' ἄπαιδας ἀμφοτέρους τελευτή-

[x] ἡγεῖτο G. vulg. ἐνόμιζεν.
[y] περὶ] τοῦ X.
[z] ἄλλοις τε πολλοῖς] ἄλλοις πολλοῖς G.
[a] ἄρχειν G. vulg. ἄρχων.
[b] προσείλετο G. vulg. προείλετο.
[c] ταμίαν ἁπάντων κατέστησεν G. vulg. ταμίαν κατέστησε.
[d] ὅτ' ἠμέλλομεν G. vulg. ὅτε ἐμέλλομεν.
[e] πρὸς τὴν πόλιν G. vulg. πρὸς Σίφνον.
[f] ἀλλ' ὀλιγοψυχοῦντα G. vulg. ἀλλὰ λειποψυχοῦντα.
[g] ἀπεκόμισα] ἐπεκόμισα X.
[h] ἐμαυτοῦ G. vulg. ἐμοῦ.
[i] μείζων ταύτης G. vulg. ταύτης μείζων.
[k] ἐώρταζε] ἑόρταζεν G.
[l] δ' ἐπένθουν] δὲ πενθήσας G. quod fuisse videtur δ' ἐπένθησ'.
[m] ταυτησὶ G. vulg. ταύτης.

σαντας εἰς ἔλεγχον καταστήσειν, ὁποῖός τις [n]ἕκαστος ἡμῶν περὶ αὐτοὺς ἐγένετο.

54 Πρὸς μὲν οὖν Θρασύλοχον τε καὶ Σώπολιν ὡς αὐτή τε κἀγὼ διεκείμεθα, σχεδὸν ἀκηκόατε· τρέψονται δ' c ἴσως ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λόγον, ὅσπερ αὐτοῖς λοιπός ἐστιν, ὡς Θράσυλλος ὁ πατὴρ [o]ὁ ταύτης ἠγοῖτ' ἂν δεινὰ πάσχειν, εἴ τίς ἐστιν αἴσθησις τοῖς τεθνεῶσι περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, ὁρῶν τὴν μὲν θυγατέρα ἀποστερουμένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ κληρονόμον ὢν αὐτὸς ἐκτήσατο γιγνό-
55 μενον. Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν οὐ περὶ τῶν πάλαι τεθνεώτων, ἀλλὰ περὶ τῶν [p]ἔναγχος τὸν κλῆρον καταλιπόντων 393
προσήκειν ἡμῖν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι. Θράσυλλος μὲν γάρ, οὕσπερ ἐβούλετο, τούτους κυρίους τῶν αὑτοῦ κατέλιπεν· δίκαιον δὲ καὶ Θρασυλόχῳ τὰ αὐτὰ ταῦτ' ἀποδοθῆναι παρ' ὑμῶν, καὶ γενέσθαι [q]διαδόχους τῆς κληρο-
56 νομίας μὴ ταύτην, ἀλλ' οἷς ἐκεῖνος διέθετο. οὐ μέντ' [r]ἄν μοι δοκῶ φυγεῖν οὐδὲ τὴν Θρασύλλου γνώμην. οἶμαι γὰρ b [s]ἂν αὐτὸν πάντων γενέσθαι ταύτῃ χαλεπώτατον δικαστήν, εἴπερ αἴσθοιτο [t]οἷα περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ γεγένηται· [u]πολλοῦ ἂν δεήσειεν ἀχθεσθῆναι [x]κατὰ τοὺς νό-
57 μους ὑμῶν ψηφισαμένων, ἀλλὰ πολὺ ἂν μᾶλλον, εἰ τὰς τῶν παίδων διαθήκας ἀκύρους ἴδοι [y]γενομένας. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐμὸν δεδωκὼς ἦν Θρασύλοχος τὴν οὐσίαν, τοῦτ' ἂν ἐπιτιμᾶν εἶχον αὐτῷ· νῦν δ' εἰς τὸν αὐ-

[n] ἕκαστος ἡμῶν περὶ αὐτοὺς ἐγένετο G. ceteri ἕκαστος ἡμῶν περὶ αὐτούς, verbo omisso.

[o] ὁ ταύτης G. vulg. om. articulum.

[p] ἔναγχος G. vulg. ἔγγιστα.

[q] διαδόχους τῆς G. vulg. διαδόχους αὐτῷ τῆς.

[r] ἄν μοι δοκῶ] ἂν δοκῶν X.

[s] ἂν αὐτὸν πάντων G. vulg. αὐτὸν πάντων ἂν: X. ἂν αὐτὸν πάντων ἄν.

[t] οἷα] οἵα X.

[u] πολλοῦ G. vulg. καὶ πολλοῦ.

[x] κατὰ] καὶ G.

[y] γενομένας G. vulg. γεγενημένας.

τῶν εἰσεποιήσατο, ὥστ᾽ οὐκ ἐλάττω τυγχάνουσιν εἰληφό-
58 τες ὧν δεδώκασιν. Χωρὶς δὲ τούτων, οὐδένα μᾶλλον εἰκός c
ἐστιν ἢ Θρασύλλον εὔνουν εἶναι τοῖς κατὰ δόσιν ἀμφισ-
βητοῦσιν. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ τὴν τέχνην ἔμαθε παρὰ
Πολεμαινέτου τοῦ μάντεως, [z] καὶ τὰ χρήματ᾽ ἔλαβεν οὐ
κατὰ γένος ἀλλὰ δι᾽ ἀρετήν. ὥστ᾽ οὐκ ἂν δήπου φθονή-
σειεν, εἴ τις περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ χρηστὸς γενόμενος
59 τῆς αὐτῆς [a] δωρεᾶς ἥσπερ ἐκεῖνος ἠξιώθη. Μεμνῆσθαι δὲ
χρὴ καὶ τῶν ἐν ἀρχῇ ῥηθέντων. [b] ἐπέδειξα γὰρ ὑμῖν αὐτὸν
οὕτω περὶ πολλοῦ τὴν ἡμετέραν οἰκειότητα ποιησάμενον, d
ὥστε γῆμαι καὶ τὴν ἀδελφὴν [c] τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τὴν
ἀνεψιάν. καίτοι τίσιν ἂν θᾶττον τὴν αὐτοῦ θυγατέρα ἐξέ-
δωκεν ἢ τούτοις παρ᾽ [d] ὧν αὐτὸς λαμβάνειν ἠξίωσεν; ἐκ
ποίας δ᾽ ἂν οἰκίας ἥδιον [e] εἶδεν υἱὸν αὐτῷ κατὰ τοὺς νό-
μους εἰσποιηθέντα μᾶλλον, ἢ ταύτης ἐξ [f] ἥσπερ καὶ φύσει
παῖδας ἐζήτησεν αὐτῷ γενέσθαι;
60 Ὥστ᾽ ἐὰν μὲν [g] ἐμοὶ ψηφίσησθε τὸν κλῆρον, καὶ πρὸς e
ἐκεῖνον ὑμῖν καλῶς ἕξει καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας,
οἷς προσήκει τι τούτων τῶν πραγμάτων· ἢν δ᾽ ὑπὸ ταύ-
της πεισθέντες ἐξαπατηθῆτε, οὐ μόνον ἐμὲ ἀδικήσετε,
ἀλλὰ καὶ Θρασύλοχον τὸν τὴν διαθήκην καταλιπόντα,
καὶ Σώπολιν, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν [h] ἐκείνων ἢ νῦν ἐμοὶ 394
61 συνοικεῖ, καὶ τὴν μητέρ᾽ αὐτῶν, ἣ πασῶν ἂν εἴη δυστυχε-
στάτη γυναικῶν, εἰ μὴ μόνον ἐξαρκέσειεν αὐτῇ στέρεσθαι
τῶν παίδων, ἀλλὰ καὶ τοῦτ᾽ αὐτῇ προσγένοιτο, ὥστ᾽ ἐπι-
δεῖν ἄκυρον μὲν τὴν ἐκείνων γνώμην οὖσαν, ἔρημον δὲ τὸν

[z] καὶ τὰ χρήματ᾽ G. vulg. καὶ χρήματα.
[a] δωρεᾶς ἥσπερ G. vulg. δωρεᾶς τύχοι ἥσπερ.
[b] ἐπέδειξα] ἐπεδείξατο X.
[c] τὴν τοῦ G. vulg. τοῦ.
[d] ὧν αὐτὸς G. vulg. ὥνπερ αὐτός.
[e] εἶδεν υἱὸν G. vulg. εἶδεν.
[f] ἥσπερ καὶ φύσει G. vulg. ἥσπερ φύσει.
[g] ἐμοὶ G. vulg. ἐμόν.
[h] ἐκείνων G. vulg. ἐκείνου.

εἶχον [i] γιγνόμενον, καὶ τὴν μὲν ἐπιχαίρουσαν τοῖς αὐτῆς κακοῖς ἐπιδικαζομένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ [k] μηδενὸς
62 δυνάμενον τῶν δικαίων τυχεῖν, ὃς τοιαῦτ' ἔπραξα περὶ b τοὺς [l] ἐκείνης, ὥστ' εἴ [m] τίς με σκοποῖτο μὴ πρὸς ταύτην ἀλλὰ πρὸς τοὺς πώποτε κατὰ δόσιν ἀμφισβητήσαντας, εὑρεθείην ἂν οὐδενὸς χείρων αὐτῶν περὶ τοὺς φίλους γεγενημένος. καίτοι χρὴ τοὺς τοιούτους τιμᾶν καὶ περὶ [n] πολλοῦ ποιεῖσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τὰς ὑφ' ἑτέρων δεδομένας
63 δωρεὰς ἀφαιρεῖσθαι. Ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τῷ νόμῳ βοηθεῖν, καθ' ὃν ἔξεστιν ἡμῖν καὶ παῖδας εἰσποιήσασθαι καὶ βουλεύσασθαι περὶ τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, ἐνθυμηθέντας ὅτι c τοῖς ἐρήμοις τῶν ἀνθρώπων ἀντὶ παίδων οὗτός [o] ἐστιν· διὰ γὰρ τοῦτον καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ μηδὲν προσήκοντες μᾶλλον ἀλλήλων [p] ἐπιμέλονται.
64 Ἵνα δὲ παύσωμαι λέγων καὶ μηκέτι [q] πλείω χρόνον διατρίβω, σκέψασθ' ὡς μεγάλα καὶ δίκαια ἥκω πρὸς ὑμᾶς ἔχων, πρῶτον μὲν φιλίαν πρὸς τοὺς καταλιπόντας τὸν κλῆρον παλαιὰν καὶ πατρικὴν καὶ πάντα τὸν χρόνον [r] διατελέσασαν, ἔπειτ' εὐεργεσίας πολλὰς καὶ μεγάλας d καὶ περὶ δυστυχοῦντας ἐκείνους γεγενημένας, πρὸς δὲ τούτοις διαθήκας παρ' αὐτῶν τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμένας, ἔτι δὲ νόμον ταύταις βοηθοῦντα, ὃς δοκεῖ τοῖς [s] Ἕλ-
65 λησιν ἅπασι καλῶς κεῖσθαι. τεκμήριον δὲ μέγιστον· [t] περὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν διαφερόμενοι περὶ τούτου ταὐ-

[i] γιγνόμενον G. vulg. γενόμενον.
[k] μηδενὸς δυνάμενον G. vulg. μὴ δυνάμενον μηδενός.
[l] ἐκείνης ὥστ' G. vulg. τοὺς ἐκεῖνον σώσαντας ὥστ'.
[m] τίς με σκοποῖτο G. vulg. τις σκοποῖτο.
[n] πολλοῦ G. vulg. πλείστου.
[o] ἐστιν. διὰ G. vulg. ἐστὶν ὁ νόμος. διά.
[p] ἐπιμέλονται G. vulg. ἐπιμελοῦνται.
[q] πλείω G. ceteri πλείονα.
[r] διατελέσασαν] διατελευτήσασαν X.
[s] Ἕλλησιν ἅπασι καλῶς G. vulg. Ἕλλησι καλῶς.
[t] περὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν διαφερόμενοι περὶ τούτου G. nisi quod περιφερόμενοι habet: vulg. περὶ μὲν

τὰ γιγνώσκουσιν. δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ τούτων μεμνημέ- c
νους καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰρημένων τὰ δίκαια ψηφισα-
σθαι, καὶ τοιούτους μοι γενέσθαι δικαστὰς οἵων περ ἂν
αὐτοὶ τυχεῖν [u] ἀξιώσαιτε.

Κ.

[x] ΚΑΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ.

Ὡς μὲν τοίνυν ἔτυπτε με Λοχίτης ἄρχων χειρῶν ἀδί- 395
κων, ἅπαντες ὑμῖν οἱ παρόντες μεμαρτυρήκασι· τὸ δ'
ἁμάρτημα τοῦτο οὐχ ὅμοιον [y] δεῖ νομίζειν τοῖς ἄλλοις,
οὐδὲ τὰς τιμωρίας ἴσας ποιεῖσθαι περί τε τοῦ σώματος
καὶ τῶν χρημάτων, ἐπισταμένους ὅτι τοῦτο πᾶσιν ἀνθρώ-
2 ποις οἰκειότατόν ἐστι, καὶ τούς τε νόμους ἐθέμεθα [z] καὶ
περὶ τῆς ἐλευθερίας μαχόμεθα καὶ τῆς δημοκρατίας ἐπιθυ- b
μοῦμεν καὶ τἆλλα πάντα τὰ περὶ τὸν βίον [a] ἕνεκα τούτου
πράττομεν. ὥστ' εἰκὸς [b] ὑμᾶς ἐστὶ τοὺς περὶ τοῦτ' ἐξα-
μαρτάνοντας, ὃ περὶ πλείστου ποιεῖσθε, τῇ μεγίστῃ ζη-
μίᾳ κολάζειν.

3 Εὑρήσετε δὲ καὶ τοὺς θέντας ἡμῖν τοὺς νόμους ὑπὲρ
τῶν σωμάτων μάλιστα σπουδάσαντας. πρῶτον μὲν γὰρ
περὶ μόνου τούτου τῶν ἀδικημάτων καὶ δίκας καὶ γρα-
φὰς ἄνευ παρακαταβολῆς ἐποίησαν, ἵν', ὅπως ἂν [c] ἕκα- c

γὰρ ἄλλων διαφέρονται, περὶ δὲ τούτου πάντες.

[u] ἀξιώσαιτε] ἀξιώσετε G. vulg. ἀξιώσητε.

[x] ΚΑΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ] κατὰ Λοχίτου αἰκίας ἐπίλογος G. sed rec.

[y] δεῖ] om. G.

[z] καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας μαχόμεθα] om. pr. G. conjunctionem om. etiam rec.

[a] ἕνεκα G. vulg. ἕνεκεν.

[b] ὑμᾶς ἐστὶ G. vulg. ἐστὶν ὑμᾶς.

[c] ἕκαστος ἡμῶν τυγχάνῃ δυνάμενος G. vulg. ἡμῶν ἕκαστος τυγχάνῃ καὶ δυνάμενος.

στος ἡμῶν τυγχάνῃ δυνάμενος [d] καὶ βουλόμενος, οὕτως
4 ἔχῃ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας. ἔπειτα τῶν μὲν ἄλλων
ἐγκλημάτων αὐτῷ [e] τῷ παθόντι μόνον ὁ δράσας ὑποδικός
ἐστιν· περὶ δὲ τῆς ὕβρεως, ὡς κοινοῦ τοῦ πράγματος 396
[f] ὄντος, ἔξεστι τῷ βουλομένῳ τῶν πολιτῶν γραψαμένῳ
5 πρὸς τοὺς θεσμοθέτας εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. οὕτω δ' ἡγή-
σαντο δεινὸν εἶναι τὸ τύπτειν ἀλλήλους, [g] ὥστε καὶ περὶ
τῆς κακηγορίας νόμον ἔθεσαν, ὃς κελεύει τοὺς λέγοντάς
τι τῶν ἀπορρήτων πεντακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν. καίτοι
πηλίκας τινὰς χρὴ ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν
[h] ἔργῳ παθόντων κακῶς, ὅταν ὑπὲρ τῶν λόγῳ μόνον ἀκη-
κοότων οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνησθε; b
6 Θαυμαστὸν δ' εἰ τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὑβρί-
σαντας ἀξίους θανάτου [i] νομίζετε, τοὺς δ' ἐν δημοκρατίᾳ
[k] ταὐτὰ ἐκείνοις ἐπιτηδεύοντας ἀζημίους ἀφήσετε. [l] καί-
7 τοι δικαίως ἂν μείζονος οὗτοι τιμωρίας τυγχάνοιεν· φα-
νερώτερον γὰρ ἐπιδείκνυνται τὴν [m] αὐτῶν πονηρίαν. ὅστις
γὰρ νῦν τολμᾷ [n] παρανομεῖν, ὅτ' οὐκ ἔξεστι, τί ποτ' ἂν
ἐποίησεν, ὅθ' οἱ κρατοῦντες τῆς [o] πόλεως καὶ χάριν εἶχον c
τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐξαμαρτάνουσιν;
8 [p] Ἴσως οὖν Λοχίτης ἐπιχειρήσει μικρὸν ποιεῖν τὸ πρᾶ-
γμα, διασύρων τὴν κατηγορίαν, καὶ λέγων ὡς οὐδὲν ἐκ τῶν
πληγῶν κακὸν ἔπαθον, ἀλλὰ μείζους ποιοῦμαι τοὺς λό-
9 γους ἢ [q] κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν γεγενημένων. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν

[d] καὶ βουλόμενος] om. pr. G.
[e] τῷ παθόντι μόνον G. vulg. μόνῳ τῷ παθόντι κακῶς.
[f] ὄντος] om. G.
[g] ὥστε καὶ περὶ G. vulg. ὥστε περί.
[h] ἔργῳ παθόντων κακῶς G. vulg. ἔργῳ κακῶς πεπονθότων.
[i] νομίζετε G. vulg. νομιεῖτε.
[k] ταὐτὰ G. vulg. τὰ αὐτά.
[l] καίτοι δικαίως G. vulg. καίτοι γε δικαίως.
[m] αὐτῶν G. vulg. ἑαυτῶν.
[n] παρανομεῖν ὅτ' G. vulg. παρανομεῖν εἰς τοὺς πολίτας ὅτε.
[o] πόλεως καὶ χάριν G. vulg. πόλεως χάριν.
[p] οὖν G. vulg. δ'.
[q] κατὰ τὴν ἀξίαν G. vulg. κατ' ἀξίαν.

μηδεμία προσῆν ὕβρις τοῖς πεπραγμένοις, οὐκ ἄν ποτ' εἰσῆλθον εἰς ὑμᾶς· νῦν δ' οὐχ ὑπὲρ [r] τῆς ἄλλης βλάβης τῆς ἐκ τῶν πληγῶν γενομένης, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰκίας d καὶ τῆς ἀτιμίας ἥκω παρ' αὐτοῦ δίκην λη[ψ]όμενος, ὑπὲρ ὧν προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μάλιστ' ὀργίζεσθαι καὶ μεγίστης τυγχάνειν τιμωρίας. ὁρῶ δ' ὑμᾶς, ὅταν τοῦ καταγνῶτε ἱεροσυλίαν ἢ κλοπήν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος ὧν ἂν λάβωσι τὴν [s] τίμησιν ποιουμένους, ἀλλ' ὁμοίως ἁπάντων θάνατον [t] καταγιγνώσκοντας, καὶ νομίζοντας δίκαιον εἶναι τοὺς τοῖς αὐτοῖς ἔργοις ἐπιχειροῦντας ταῖς αὐταῖς e ζημίαις [u] κολάζεσθαι. χρὴ τοίνυν καὶ περὶ τῶν ὑβριζόντων τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, καὶ μὴ τοῦτο σκοπεῖν, εἰ μὴ σφόδρα συνέκοψαν, ἀλλ' εἰ τὸν νόμον [x] παρέβησαν, μηδ' ὑπὲρ τοῦ [y] συντυχόντος μόνον ἀλλ' ὑπὲρ [z] ἅπαντος τοῦ τρόπου δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, ἐνθυμουμένους ὅτι πολλάκις ἤδη μικραὶ προφάσεις μεγάλων κακῶν 12 αἴτιαι γεγόνασιν, [a] καὶ ὅτι διὰ τοὺς τύπτειν τολμῶντας 397 εἰς τοῦτ' ἤδη τινὲς ὀργῆς προήχθησαν, ὥστ' εἰς τραύματα [b] καὶ θανάτους καὶ φυγὰς καὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς ἐλθεῖν· ὧν οὐδὲν διὰ τὸν φεύγοντα τὴν δίκην [c] ἀγένητόν ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ τούτου μέρος [d] ἅπαντα πέπρακται, διὰ δὲ τὴν τύχην καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων συμβέβηκεν. b

[r] τῆς ἄλλης βλάβης G. vulg. τῆς βλάβης.

[s] τίμησιν G. vulg. τιμωρίαν.

[t] καταγιγνώσκοντας G. vulg. κατακρίνοντας.

[u] κολάζεσθαι G. vulg. κολάζειν.

[x] παρέβησαν] παραβέβηκεν G.

[y] συντυχόντος G. vulg. τυχόντος.

[z] ἅπαντος G. vulg. παντός.

[a] καὶ ὅτι διὰ τοὺς τ. τ. εἰς τοῦτ' ἤδη τινες G. vulg. καὶ διότι πολλοὶ τῶν πολιτῶν (vel cum H. Wolfio τῶν τε ξένων καὶ τῶν πολιτῶν) διὰ τοὺς τ. τ. εἰς τοῦτ'.

[b] καὶ θανάτους καὶ φυγὰς G. vulg. καὶ σφαγὰς καὶ θανάτους.

[c] ἀγένητόν G. vulg. ἀγένητον.

[d] ἅπαντα πέπρακται G. vulg. ἅπαντα τὰ προειρημένα πέπρακται.

13 Ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς οὕτως ἂν ἀξίως [c] ὀργισθῆναι τοῦ πράγματος, εἰ διεξέλθοιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὅσῳ μεῖζόν ἐστι τοῦτο τῶν ἄλλων [f] ἁμαρτημάτων. εὑρήσετε γὰρ τὰς μὲν ἄλλας ἀδικίας μέρος τι τοῦ βίου βλαπτούσας, τὴν δ' ὕβριν ὅλοις τοῖς πράγμασι λυμαινομένην, καὶ πολλοὺς μὲν οἴκους [g] δι' αὐτὴν διαφθαρέντας, πολλὰς δὲ
14 πόλεις ἀναστάτους [h] γεγενημένας. Καὶ τί δεῖ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς λέγοντα διατριβειν; αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς c δ' ἐς ἤδη τὴν δημοκρατίαν ἐπείδομεν καταλυθεῖσαν καὶ δ' ἐς τῆς ἐλευθερίας ἀπεστερήθημεν οὐχ ὑπὸ τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐνόχων ὄντων, ἀλλὰ διὰ τοὺς καταφρονοῦντας τῶν νόμων καὶ βουλομένους τοῖς μὲν πολεμίοις δουλεύειν,
15 τοὺς δὲ πολίτας ὑβριζειν. ὧν [i] οὗτος εἷς ὢν τυγχάνει. καὶ γὰρ εἰ τῶν τότε κατασταθέντων νεώτερός ἐστιν, ἀλλὰ τόν γε τρόπον ἔχει τὸν ἐξ ἐκείνης τῆς πολιτείας. αὗται γὰρ [k] αἱ φύσεις εἰσὶν αἱ παραδοῦσαι μὲν τὴν δύναμιν [l] τὴν ἡμετέραν τοῖς πολεμίοις, κατασκάψασαι δὲ τὰ d τείχη τῆς πατρίδος, πενταχοσίους δὲ καὶ χιλίους [m] ἀκρίτους ἀποκτείνασαι τῶν πολιτῶν.

16 [r] Ὧν εἰκὸς ὑμᾶς μεμνημένους [n] τιμωρεῖσθαι μὴ μόνον τοὺς τότε λυμηναμένους [o] ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς νῦν βουλομένους οὕτω διαθεῖναι τὴν πόλιν, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον τοὺς ἐπιδόξους γενήσεσθαι πονηροὺς τῶν πρότερον ἡμαρτηκότων, ὅσῳ περ κρεῖττόν ἐστι τῶν μελλόντων κακῶν ἀπο-

[c] ὀργισθῆναι τοῦ G. vulg. ὀργισθῆναι περὶ τοῦ.
[f] ἁμαρτημάτων G. vulg. ἀδικημάτων.
[g] δι' αὐτὴν G. vulg. διὰ ταύτην.
[h] γεγενημένας G. vulg. γενομένας.
[i] οὗτος εἷς ὢν τυγχάνει G. vulg. εἷς ἐστὶν οὗτος.
[k] αἱ φύσεις εἰσὶν G. vulg. εἰσὶν αἱ φύσεις.
[l] τὴν ἡμετέραν] Addidi e G.
[m] ἀκρίτους G. vulg. ἀκρίτως.
[n] τιμωρεῖσθαι G. vulg. τιμωρήσασθαι.
[o] ὑμᾶς] om. G.

17 τροπὴν εὑρεῖν ἢ τῶν ἤδη γεγενημένων δίκην λαβεῖν, καὶ e
μὴ [p] περιμείνηθ' ἕως ἂν ἀθροισθέντες καὶ καιρὸν λαβόντες
εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἐξαμάρτωσιν, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν [q] ὑμῖν
προφάσεως παραδοθῶσιν, ἐπὶ ταύτης αὐτοὺς [r] τιμωρεῖσθε,
[s] νομίζοντες εὕρημ' ἔχειν, ὅταν τινὰ λάβητ' ἐν μικροῖς πρά-
18 γμασιν ἐπιδεδειγμένον ἅπασαν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν. χρά- 398
τιστον μὲν [t] γὰρ ἦν, εἴ τι προσῆν ἄλλο σημεῖον τοῖς πο-
νηροῖς τῶν ἀνθρώπων, [u] πρὶν ἀδικηθῆναί τινα τῶν πολιτῶν,
πρότερον κολάζειν αὐτούς· ἐπειδὴ δ' οὐχ οἷόν τ' [x] ἐστὶν
αἰσθέσθαι πρὶν κακῶς τινὰ παθεῖν ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' [y] οὖν
γ' ἐπειδὰν [z] γνωρισθῶσι προσήκει πᾶσι μισεῖν τοὺς τοιού-
τους καὶ κοινοὺς ἐχθροὺς νομίζειν.
19 Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τῶν μὲν περὶ [a] τὰς οὐσίας κινδύνων
οὐ μέτεστι τοῖς πένησι, τῆς δ' εἰς τὰ σώματ' αἰκίας
ὁμοίως [b] ἅπαντες κοινωνοῦμεν· ὥσθ' ὅταν μὲν τοὺς ἀπο- b
στεροῦντας τιμωρῆσθε, τοὺς πλουσίους μόνον ὠφελεῖτε,
ὅταν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας κολάζητε, ὑμῖν αὐτοῖς βοηθεῖτε.
20 [c] ὧν ἕνεκα δεῖ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι ταύτας τῶν δι-
κῶν, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων συμβολαίων τοσούτου τι-
μᾶν, ὅσον προσήκει τῷ διώκοντι κομίσασθαι, περὶ δὲ τῆς
ὕβρεως, ὅσον ἀποτίσας ὁ φεύγων [d] παύσεσθαι μέλλει
21 τῆς παρούσης ἀσελγείας. [e] ἢν οὖν [f] περιαιρῆτε τὰς οὐ- c

[p] περιμείνηθ' G. vulg. περιμένειν.
[q] ὑμῖν προφάσεως G. vulg. προφάσεως ὑμῖν.
[r] τιμωρεῖσθε G. vulg. τιμωρήσασθαι.
[s] νομίζοντες G. vulg. νομίζοντας.
[t] γὰρ ἦν G. vulg. γὰρ ἂν ἦν.
[u] πρὶν G. vulg. καὶ πρίν.
[x] ἐστὶν] Accessit e G.
[y] οὖν γ' ἐπειδὰν G. vulg. οὖν ἐπειδάν.
[z] γνωρισθῶσιν G. vulg. γνωσθῶσι.
[a] τὰς G. vulg. τῆς.
[b] ἅπαντες G. vulg. πάντες.
[c] ὧν ἕνεκα] ὧν οὖν ἕνεκα G.
[d] παύσεσθαι G. vulg. παύσασθαι.
[e] ἢν] ἂν G.
[f] περιαιρῆτε τὰς οὐσίας τῶν G. περιαιρήσησθε τὰς οὐσίας τῶν L. ceteri περιαιρήσησθε τὸ τὰς οὐσίας ἀφαιρεῖν τῶν.

σίας τῶν νεανιευομένων εἰς τοὺς πολίτας, καὶ μηδεμίαν [g] νομίζηθ' ἱκανὴν εἶναι ζημίαν, [h] οἵ τινες ἂν εἰς τὰ σώματα ἐξαμαρτάνοντες τοῖς χρήμασι τὰς δίκας ὑπέχωσιν, ἅπανθ' ὅσα δεῖ τοὺς καλῶς δικάζοντας διαπρά-
22 ξεσθε· καὶ [i] γὰρ περὶ τοῦ παρόντος πράγματος ὀρθῶς γνώσεσθε, καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας κοσμιωτέρους ποιήσετε, καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἀσφαλέστερον καταστήσετε. ἔστι δὲ δικαστῶν νοῦν ἐχόντων, περὶ τῶν ἀλλοτρίων τὰ δίκαια ψηφιζομένους ἅμα καὶ τὰ σφέτερ' d
αὐτῶν εὖ τίθεσθαι.

23 Καὶ μηδεὶς ὑμῶν εἰς τοῦτ' ἀποβλέψας, ὅτι πένης εἰμὶ καὶ τοῦ πλήθους εἷς, ἀξιούτω τοῦ τιμήματος ἀφαιρεῖν. οὐ γὰρ [k] δίκαιον ἐλάττους ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἀδόξων ἢ τῶν [l] διωνομασμένων, οὐδὲ χείρους ἡγεῖσθαι τοὺς πενομένους [m] ἢ τοὺς πολλὰ κεκτημένους. ὑμᾶς γὰρ ἂν αὐτοὺς ἀτιμάζοιτ', εἰ τοιαῦτα γιγνώσκοιτε περὶ
24 τῶν πολιτῶν. ἔτι δὲ καὶ πάντων ἂν εἴη δεινότατον, εἰ e
[n] δημοκρατουμένης τῆς πόλεως μὴ τῶν αὐτῶν ἅπαντες τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀρχῶν μετέχειν [o] ἀξιοῖμεν τὸ ἴσον, τῶν δ' ἐν τοῖς νόμοις δικαίων ἀποστεροῖμεν ἡμᾶς αὐτούς, καὶ μαχόμενοι μὲν [p] ὁμοίως ἐθέλοιμεν ἀποθνή- 399
σκειν ὑπὲρ τῆς πολιτείας, ἐν δὲ τῇ ψήφῳ πλέον νέμοι-
25 μεν τοῖς τὰς οὐσίας ἔχουσιν. οὐκ [q] ἐάν γε [r] σωφρονῆθ', οὕτω διακείσεσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, οὐδὲ διδάξετε τοὺς

[g] νομίζηθ' ἱκανὴν G. vulg. ἱκανὴν ἡγῆσθε.
[h] οἵ G. vulg. εἴ.
[i] γὰρ περὶ G. vulg. γὰρ καὶ περί.
[k] δίκαιον ἐλάττους G. vulg. δίκαιόν ἐστιν ἐλάττους.
[l] διωνομασμένων G. vulg. ὀνομασμένων.
[m] ἢ τοὺς πολλὰ κεκτημένους G. vulg. τῶν πολλὰ κεκτημένων.
[n] δημοκρατουμένης τῆς πόλεως G. vulg. δημοκρατίας οὔσης.
[o] ἀξιοῖμεν τὸ ἴσον τῶν G. vulg. ἀξιοῖμεν τῶν.
[p] ὁμοίως] om. G.
[q] ἐάν] ἄν G.
[r] σωφρονῆθ' G. vulg. μοι πεισθῆτε.

νεωτέρους καταφρονεῖν τοῦ πλήθους τῶν πολιτῶν, οὐδὲ ἀλλοτρίους ἡγήσεσθ' εἶναι τοὺς τοιούτους τῶν ἀγώνων, ἀλλ' [s] ὡς ὑπὲρ αὐτοῦ [t] δικάζων, οὕτως ἕκαστος ὑμῶν οἴσει τὴν ψῆφον. ἅπαντας γὰρ ὁμοίως ἀδικοῦσιν οἱ [u] τολμῶντες τοῦτον τὸν νόμον παραβαίνειν τὸν ὑπὲρ τῶν σω-
26 μάτων τῶν ὑμετέρων κείμενον. ὥστ' [x] ἐὰν σωφρονῆτε, παρακαλέσαντες ἀλλήλους ἐνσημανεῖσθε Λοχίτῃ τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν αὐτῶν, εἰδότες ὅτι πάντες οἱ τοιοῦτοι τῶν μὲν νόμων [y] τῶν κειμένων καταφρονοῦσι, τὰ δ' [z] ἐνθάδε γιγνωσκόμενα, [a] ταῦτα νόμους εἶναι νομίζουσιν.

27 Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς οἷός τ' ἦν εἴρηκα περὶ τοῦ πράγματος· εἰ δέ τις [b] τῶν παρόντων ἔχει τί μοι συνειπεῖν, ἀναβὰς εἰς ὑμᾶς λεγέτω.

ΚΑ.

[c] ΠΡΟΣ ΕΥΘΥΝΟΥΝ ΑΜΑΡΤΥΡΟΣ.

Ὀργ προφάσεως ἀπορῶ δι' ἥντινα λέγω ὑπὲρ Νικίου του- 400
τουί· καὶ γὰρ φίλος ὢν μοι τυγχάνει καὶ δεόμενος καὶ ἀδικούμενος καὶ ἀδύνατος εἰπεῖν, ὥστε διὰ ταῦτα πάντα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγειν ἀναγκάζομαι.

2 Ὅθεν οὖν τὸ συμβόλαιον αὐτῷ πρὸς Εὐθύνουν γεγένηται, διηγήσομαι ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

[s] ὡς ὑπὲρ G. vulg. ὥσπερ ὑπέρ.
[t] δικάζων οὕτως ἕκαστος G. vulg. δικάζων ἕκαστος.
[u] τολμῶντες τοῦτον τὸν G. vulg. τολμῶντες τόν.
[x] ἐὰν G. vulg. ἄν.
[y] τῶν κειμένων] τῶν pr. G. τούτων correctus G.
[z] ἐνθάδε G. vulg. ἐνταῦθα.
[a] ταῦτα] Addidi e G.
[b] τῶν παρόντων ἔχει τί μοι G. vulg. ἔχει μοι τῶν παρόντων.
[c] ΠΡΟΣ ΕΥΘΥΝΟΥΝ ΑΜΑΡΤΥΡΟΣ L. vulg. πρὸς Εὐθύνουν ὑπὲρ Νικίου ἀμάρτυρος.

3 Νικίας γὰρ οὑτοσί, ἐπειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν b
καὶ αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων τῆς πολιτείας
ἐξήλειφον, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου κατάλογον [d]ἐνέ-
γραφον, δεδιὼς τὰ παρόντα πράγματα τὴν μὲν οὐσίαν
ὑπέθηκε, τοὺς δ' οἰκέτας ἔξω τῆς γῆς ἐξέπεμψε, τὰ δ'
ἔπιπλα ὡς ἐμὲ ἐκόμισε, τρία δὲ τάλαντα ἀργυρίου Εὐ-
θύνῳ φυλάττειν ἔδωκεν, αὐτὸς δ' εἰς ἀγρὸν ἐλθὼν διητᾶ-
4 το. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον βουλόμενος ἐκπλεῖν ἀπή- c
τησε τἀργύριον· Εὐθύνους δὲ τὰ μὲν δύο τάλαντα ἀποδί-
δωσι, τοῦ δὲ τρίτου ἔξαρνος γίγνεται. ἄλλο μὲν οὖν οὐδὲν
εἶχε Νικίας ἐν τῷ τότε χρόνῳ ποιῆσαι, προσιὼν δὲ πρὸς
τοὺς ἐπιτηδείους ἐνεκάλει καὶ ἐμέμφετο καὶ ἔλεγεν ὡ
5 πεπονθὼς εἴη. καίτοι οὕτω τοῦτόν τε περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο
καὶ τὰ καθεστῶτα ἐφοβεῖτο, ὥστε πολὺ ἂν θᾶττον ὀλί-
γων στερηθεὶς ἐσιώπησεν ἢ μηδὲν ἀπολέσας ἐνεκάλεσεν.
Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα ταῦτ' ἐστίν. d
6 Ἀπόρως δ' ἡμῖν ἔχει τὸ πρᾶγμα. Νικίᾳ γὰρ οὔτε
παραχατατιθεμένῳ τὰ χρήματα οὔτε κομιζομένῳ οὐδεὶς
οὔτ' ἐλεύθερος οὔτε δοῦλος παρεγένετο· ὥστε μήτ' ἐκ βα-
σάνων μήτ' ἐκ μαρτύρων οἷόν τ' εἶναι γνῶναι περὶ αὐτῶν,
ἀλλ' ἀνάγκη ἐκ τεκμηρίων καὶ ἡμᾶς διδάσκειν καὶ ὑμᾶς
δικάζειν ὁπότεροι ἀληθῆ λέγουσιν.
7 Οἶμαι οὖν ἅπαντας εἰδέναι ὅτι μάλιστα συκοφαντεῖν
ἐπιχειροῦσιν οἱ λέγειν μὲν δεινοί, ἔχοντες δὲ μηδέν, τοὺς
ἀδυνάτους μὲν εἰπεῖν, ἱκανοὺς δὲ χρήματα τελεῖν. Νι- 401
κίας τοίνυν Εὐθύνου πλείω μὲν ἔχει, [e]ἧττον δὲ δύναται
λέγειν· ὥστε οὐκ ἔστι διότι ἂν ἐπήρθη ἀδίκως ἐπ' Εὐθύ-
8 νουν ἐλθεῖν. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἄν τις τοῦ πρά-

[d] ἐνέγραφον Coraës : libri ἀνέγραφον. [e] ἧττον] ἥττω L.

γματος γνοίη ὅτι πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ἦν Εὐθύνουν λαβόντα ἐξαρνεῖσθαι ἢ Νικίαν μὴ δόντα αἰτιᾶσθαι. δῆλον γὰρ ὅτι πάντες κέρδους ἕνεκ' ἀδικοῦσιν. οἱ μὲν οὖν ἀποb
στεροῦντες, ὥνπερ ἕνεκ' ἀδικοῦσιν, ἔχουσιν, οἱ δ' [f]ἐγκα-
9 λοῦντες οὐδ' εἰ λήψεσθαι μέλλουσιν ἴσασιν. Πρὸς δὲ τούτοις, ἀκαταστάτως ἐχόντων τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ δικῶν οὐκ οὐσῶν τῷ μὲν οὐδὲν πλέον ἦν ἐγκαλοῦντι, τῷ δὲ οὐδὲν ἦν δέος ἀποστεροῦντι. ὥστε τὸν μὲν οὐδὲν ἦν θαυμαστόν, ὅτε καὶ εἰ μετὰ μαρτύρων δανεισάμενοι ἐξηρνοῦντο, τότε ἃ μόνος παρὰ μόνου ἔλαβεν ἀποστερῆσαι· τὸν δ' οὐκ εἰκός, ὅτε οὐδ' οἷς δικαίως ὠφείλετο οἷόν τ' ἦν πράττεσθαι, τότε ἀδίκως ἐγκαλοῦντα οἴεσθαί τι λήψεσθαι. c
10 [g]Ἔτι δ', εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν, ἀλλὰ καὶ ἐξῆν καὶ ἐβούλετο συκοφαντεῖν, ὡς οὐκ ἂν ἐπ' Εὐθύνουν ἦλθε, ῥᾴδιον γνῶναι. οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττειν ἐπιθυμοῦντες οὐκ ἀπὸ τῶν φίλων ἄρχονται, ἀλλὰ μετὰ τούτων ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχονται, καὶ τούτοις ἐγκαλοῦσιν οὓς ἂν μήτ' αἰσχύνωνται μήτε [h]δεδίωσι, καὶ οὓς ἂν ὁρῶσι πλουσίους
11 μὲν ἐρήμους δὲ καὶ ἀδυνάτους πράττειν. Εὐθύνῳ τοίνυν d
τἀναντία τούτων ὑπάρχει· ἀνεψιὸς γὰρ ὢν Νικίου τυγχάνει, λέγειν δὲ καὶ πράττειν μᾶλλον δύναται τούτου, ἔτι δὲ χρήματα μὲν ὀλίγα φίλους δὲ πολλοὺς κέκτηται. ὥστ' οὐκ ἔστιν ἐφ' ὅντινα ἂν ἧττον ἢ ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν· ἐπεὶ ἔμοιγε δοκεῖ, εἰδότι τὴν τούτων οἰκειότητα, οὐδ' ἂν
Εὐθύνους Νικίαν ἀδικῆσαι, εἰ ἐξῆν ἄλλον τινὰ τοσαῦτα e
12 χρήματα ἀποστερῆσαι. νῦν δ' ἀρχαιότερον ἦν αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα· ἐγκαλεῖν μὲν γὰρ ἔξεστιν ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενον, ἀποστερεῖν δ' οὐχ οἷόν τ' ἄλλον ἢ τὸν παρακατα-

[f] ἐγκαλοῦντες] καλοῦντες L.
[g] Ἔτι Coraës: libri ὅτι.
[h] δεδίωσι H. Wolfius: libri δεδίασι.

θέμενον. ὥστε Νικίας μὲν συκοφαντεῖν ἐπιθυμῶν οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν, Εὐθύνους δ' ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν οὐκ ἂν ἄλλον εἶχεν.

13 Ὁ δὲ μέγιστον τεκμήριον καὶ πρὸς ἅπαντα ἱκανόν· 402
ὅτε γὰρ τὸ ἔγκλημα ἐγένετο, ὀλιγαρχία καθειστήκει, ἐν
ᾗ οὕτως ἑκάτερος αὐτῶν διέκειτο, ὥστε Νικίας μέν, εἰ
καὶ τὸν ἄλλον χρόνον εἴθιστο συκοφαντεῖν, τότ' ἂν ἐπαύ-
σατο, Εὐθύνους δέ, καὶ εἰ μηδὲ πώποτε διενοήθη ἀδικεῖν,
14 τότ' ἂν ἐπήρθη. ὁ μὲν γὰρ διὰ τὰ ἁμαρτήματα ἐτιμᾶτο,
ὁ δὲ διὰ τὰ χρήματα ἐπεβουλεύετο. πάντες γὰρ ἐπί-
στασθε ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ δεινότερον ἦν πλουτεῖν ἢ b
ἀδικεῖν· οἱ μὲν γὰρ τὰ ἀλλότρια ἐλάμβανον, οἱ δὲ τὰ
σφέτερ' αὐτῶν ἀπώλλυον. ἐφ' οἷς γὰρ ἦν ἡ πόλις, οὐ
τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐτιμωροῦντο, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας ἀφη-
ροῦντο, καὶ ἡγοῦντο τοὺς μὲν ἀδικοῦντας πιστούς, τοὺς δὲ
15 πλουτοῦντας ἐχθρούς. ὥστε μὴ [i] περὶ τοῦτ' εἶναι Νικίᾳ,
ὅπως συκοφαντῶν τἀλλότρια λήψοιτο, ἀλλ' ὅπως [k] μη-
δὲν ἀδικῶν κακόν τι πείσοιτο. τῷ μὲν γὰρ ὅσον Εὐθύνους
δυναμένῳ ἐξῆν ἃ τ' ἔλαβεν ἀποστερεῖν καὶ οἷς μὴ συν- c
έβαλεν ἐγκαλεῖν· οἱ δ' ὥσπερ Νικίας διακείμενοι ἠνα-
γκάζοντο τοῖς τ' ὀφείλουσι τὰ χρέα ἀφιέναι καὶ τοῖς
16 συκοφαντοῦσι τὰ αὑτῶν διδόναι. Καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ
λέγω, αὐτὸς ἂν ἡμῖν Εὐθύνους μαρτυρήσειεν· ἐπίσταται
γὰρ ὅτι Τιμόδημος τουτονὶ τριάκοντα μνᾶς ἐπράξατο οὐ
χρέος ἐγκαλῶν, ἀλλ' ἀπάξειν ἀπειλῶν. καίτοι πῶς εἰ-
κὸς Νικίαν εἰς ταῦτ' ἀνοίας ἐλθεῖν, ὥστ' αὐτὸν περὶ τοῦ
17 σώματος κινδυνεύοντα ἑτέρους συκοφαντεῖν, καὶ μὴ δυνά- d
μενον τὰ αὑτοῦ σώζειν τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν, καὶ
πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἐχθροῖς ἑτέρους διαφόρους ποιεῖσθαι,

[i] περὶ τοῦτ'] περὶ τούτου Coraës. [k] μηδὲν] Malim μὴ μηδέν.

καὶ τούτοις ἀδίκως ἐγκαλεῖν παρ' ὧν οὐδ' ὁμολογούντων
ἀποστερεῖν οἷός τ' ἂν ἦν δίκην λαβεῖν, καὶ τότε πλέον
ἔχειν ζητεῖν, ὅτε οὐδὲ ἴσον ἐξῆν αὐτῷ; καὶ ὅτε ἃ οὐκ
ἔλαβεν ἀποτίνειν ἠναγκάζετο, τότε καὶ ἃ μὴ [1] συνέβαλεν c
ἤλπιζε πράξασθαι;

18 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα· ἴσως δ' Εὐ-
θύνους ἐρεῖ ἃ καὶ πρότερον ἤδη, ὅτι οὐκ ἄν ποτ' ἀδικεῖν
ἐπιχειρῶν τὰ μὲν δύο μέρη τῆς παρακαταθήκης ἀπέδωκε,
τὸ δὲ τρίτον μέρος ἀπεστέρησεν, ἀλλ' εἴτε ἀδικεῖν ἐπεθύ- 403
μει εἴτε δίκαιος [m] ἐβούλετο εἶναι, περὶ ἁπάντων ἂν τὴν
19 αὐτὴν γνώμην ἔσχεν. Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πάντας ὑμᾶς
εἰδέναι ὅτι πάντες ἄνθρωποι, ὅταν περ ἀδικεῖν ἐπιχειρῶ-
σιν, ἅμα καὶ τὴν ἀπολογίαν σκοποῦνται· ὥστ' οὐκ ἄξιον
θαυμάζειν, εἰ τούτων ἕνεκα τῶν λόγων οὗτος Εὐθύνους
20 ἠδίκησεν. ἔτι δ' ἔχοιμ' ἂν ἐπιδεῖξαι καὶ ἑτέρους, οἳ χρή- b
ματα λαβόντες τὰ μὲν πλεῖστ' ἀπέδοσαν, ὀλίγα δ'
ἀπεστέρησαν, καὶ ἐν μικροῖς μὲν συμβολαίοις ἀδικήσαν-
τας, ἐν μεγάλοις δὲ δικαίους γενομένους· ὥστ' οὐ μόνος
21 οὐδὲ πρῶτος Εὐθύνους τοιαῦτα πεποίηκεν. ἐνθυμεῖσθαι δὲ
χρή, εἰ ἀποδέξεσθε τῶν τὰ τοιαῦτα λεγόντων, ὅτι νόμον
θήσετε πῶς χρὴ ἀδικεῖν· ὥστε τοῦ λοιποῦ χρόνου τὰ μὲν
ἀποδώσουσι, τὰ δ' ὑπολείψονται. λυσιτελήσει γὰρ αὐ-
τοῖς, εἰ μέλλουσιν, οἷς ἂν ἀποδῶσι τεκμηρίοις χρώμενοι,
ὧν ἂν ἀποστερῶσι μὴ δώσειν δίκην. c

22 Σκέψασθε δὲ καὶ ὡς ὑπὲρ Νικίου ῥᾴδιον εἰπεῖν ὅμοια
τῇ Εὐθύνου ἀπολογίᾳ. ὅτε γὰρ ἀπελάμβανε τὰ δύο τά-
λαντα, οὐδεὶς αὐτῷ παρεγένετο· ὥστ' εἴπερ καὶ ἐβούλετο
καὶ ἐδόκει αὐτῷ συκοφαντεῖν, δῆλον ὅτι οὐδ' ἂν ταῦτα
ὡμολόγει κεκομίσθαι, ἀλλὰ περὶ ἁπάντων ἂν τοὺς αὐ-

[1] συνέβαλεν] συνέλαβεν L. [m] ἐβούλετο] ἐβουλεύετο L.

τοὺς λόγους ἐποιεῖτο, καὶ περὶ πλειόνων τε χρημάτων Εὐθύνους ἂν ἐκινδύνευεν, καὶ ἅμα οὐκ ἂν εἶχεν οἷσπερ νυνὶ τεκμηρίοις χρῆσθαι.

23 Καὶ μὲν δὴ καὶ Νικίαν μὲν οὐδ' ἂν εἷς δύναιτο ἀπο- d
δεῖξαι, δι' ἥντινά ποτε αἰτίαν ἐνεκάλεσεν· Εὐθύνουν δὲ ῥᾴδιον γνῶναι, ὧν ἕνεκεν τοῦτον τὸν τρόπον ἠδίκησεν. ὅτε γὰρ Νικίας ἦν ἐν ταῖς συμφοραῖς, πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ ἐπιτήδειοι ἀκηκοότες ἦσαν ὅτι τὸ ἀργύριον, ὃ ἦν
24 αὐτῷ, τούτῳ κατέθετο. ἐγίγνωσκεν οὖν Εὐθύνους, ὅτι μὲν ἔκειτο τὰ χρήματα παρ' αὐτῷ, πολλοὺς ἠσθημένους, ὁπόσα δέ, οὐδένα πεπυσμένον· ὥσθ' ἡγεῖτο ἀπὸ μὲν τοῦ ἀριθμοῦ ἀφαιρῶν οὐ γνωσθήσεσθαι, πάντα δ' ἀποστερῶν e
καταφανὴς γενήσεσθαι. ἐβούλετο οὖν ἱκανὰ λαβὼν ἀπολογίαν ὑπολείπεσθαι μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀποδοὺς μηδ' ἀρνηθῆναι δύνασθαι.

[a]ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

[a] ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ] Genitivum om. L.

A.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ [b]ΔΙΟΝΤΣΙΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Εἰ μὲν νεωτερος ἦν, οὐκ ἂν ἐπιστολὴν ἔπεμπον, ἀλλ' 404
αὐτὸς ἄν σοι πλεύσας ἐνταῦθα διελέχθην· ἐπειδὴ δὲ οὐ
κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὅ τε τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς
καιρὸς καὶ [c]ὁ τῶν [d]σῶν πραγμάτων συμβέβηκεν, ἀλλ'
ἐγὼ μὲν προαπείρηκα, τὰ δὲ πράττεσθαι νῦν ἀκμὴν εἴ-
ληφεν, ὡς οἷόν τ' ἐστὶν ἐκ τῶν παρόντων, οὕτω σοι πειρά-
σομαι δηλῶσαι περὶ αὐτῶν.

2 Οἶδα μὲν οὖν ὅτι τοῖς συμβουλεύειν ἐπιχειροῦσι πολὺ
διαφέρει μὴ διὰ γραμμάτων ποιεῖσθαι τὴν συνουσίαν,
ἀλλ' αὐτοὺς πλησιάσαντας, οὐ μόνον ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν
πραγμάτων ῥᾷον ἄν τις παρὼν πρὸς παρόντας φράσειεν
ἢ δι' ἐπιστολῆς δηλώσειεν, [e]οὐδ' ὅτι πάντες τοῖς λεγο-
μένοις μᾶλλον ἢ τοῖς γεγραμμένοις πιστεύουσι, καὶ τῶν
μὲν ὡς εἰσηγημάτων τῶν δ' ὡς ποιημάτων ποιοῦνται τὴν
3 ἀκρόασιν· [f]ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐν μὲν ταῖς συνουσίαις ἢν 405
ἀγνοηθῇ τι τῶν λεγομένων ἢ μὴ πιστευθῇ, παρὼν ὁ τὸν
λόγον διεξιὼν ἀμφοτέροις τούτοις ἐπήμυνεν, ἐν δὲ τοῖς
[g]ἐπιστελλομένοις καὶ γεγραμμένοις ἤν τι συμβῇ τοιοῦ-
τον, οὐκ ἔστιν ὁ διορθώσων· ἀπόντος γὰρ τοῦ γράψαντος
4 ἔρημα τοῦ βοηθήσοντός ἐστιν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ σὺ μέλ-
λεις αὐτῶν ἔσεσθαι κριτής, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω φανή-

[b] ΔΙΟΝΤΣΙΩΙ G.D. vulg. Φι-
λίππῳ τῷ τῶν Μακεδόνων βασιλεῖ.
[c] ὁ ante τῶν om. G.
[d] σῶν] Addidi e G.
[e] οὐδ' ὅτι G. vulg. οὐχ ὅτι.
[f] ἔτι δὲ G. vulg. ἀλλά.
[g] ἐπιστελλομένοις καὶ γεγραμμέ-
νοις ἤν G. vulg. ἐπιστελλομένοις ἄν.

σεσθαι λέγοντας ἡμᾶς τι τῶν δεόντων· ἡγοῦμαι γὰρ ἁπάσας [h] ἀφέντα σε τὰς δυσχερείας τὰς προειρημένας αὐταῖς ταῖς πράξεσι [i] προσέξειν τὸν νοῦν. b

5 Καίτοι τινὲς ἤδη με τῶν σοὶ πλησιασάντων ἐκφοβεῖν ἐπεχείρησαν, λέγοντες ὡς σὺ τοὺς μὲν κολακεύοντας τιμᾷς, τῶν δὲ συμβουλευόντων καταφρονεῖς. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἀπεδεχόμην τοὺς λόγους [k] τούτους ἐκείνων, πολλὴν ἂν 6 ἡσυχίαν εἶχον· νῦν δ' οὐδεὶς ἄν με πείσειεν ὡς οἷόν τ' ἐστὶ τοσοῦτον καὶ [l] τῇ γνώμῃ καὶ ταῖς πράξεσι διενεγκεῖν, [m] ἐὰν μή τις τῶν μὲν μαθητὴς τῶν δ' ἀκροατὴς τῶν δ' [n] εὑρετὴς γένηται, καὶ πανταχόθεν [o] προσαγάγηται καὶ συλλέξηται δι' ὧν οἷόν τ' ἐστὶν ἀσκῆσαι τὴν αὐτοῦ διάνοιαν. c

7 Ἐπῆρθην μὲν οὖν ἐπιστέλλειν σοι διὰ ταῦτα, λέγειν δὲ μέλλω περὶ [p] μεγάλων πραγμάτων, καὶ περὶ ὧν οὐδενὶ τῶν [q] ζώντων ἀκοῦσαι μᾶλλον ἢ σοὶ προσήκει. [r] καὶ μὴ νόμιζέ με προθύμως οὕτω σε παρακαλεῖν, ἵνα γένῃ συγγράμματος ἀκροατής. οὐ γὰρ οὔτ' ἐγὼ τυγχάνω φιλοτίμως διακείμενος [s] πρὸς τὰς ἐπιδείξεις, οὔτε σὺ λαν- 8 θάνεις [t] ἡμᾶς ἤδη πλήρης ὢν τῶν τοιούτων. Πρὸς δὲ τούτοις κἀκεῖνο πᾶσι φανερόν, ὅτι τοῖς μὲν ἐπιδείξεως d δεομένοις αἱ πανηγύρεις ἁρμόττουσιν ([u] ἐκεῖ γὰρ ἄν τις ἐν πλείστοις τὴν αὐτοῦ δύναμιν διασπείρειεν), τοῖς δὲ διαπράξασθαί τι βουλομένοις πρὸς τοῦτον διαλεκτέον,

[h] ἀφέντα σε] ἀφέντες G. vulg. ἀφελόντα σε.

[i] προσέξειν G. ceteri προσέχειν.

[k] τούτους G. vulg. τοὺς.

[l] τῇ γνώμῃ καὶ ταῖς πράξεσι G. vulg. ταῖς πράξεσι καὶ τῇ γνώμῃ.

[m] ἐὰν] ἂν G.

[n] εὑρετὴς G. vulg. εὐεργέτης.

[o] προσαγάγηται G. ceteri προσάγηται.

[p] μεγάλων πραγμάτων G. vulg. πραγμάτων καὶ μεγάλων.

[q] ζώντων G. vulg. ὄντων.

[r] καὶ μὴ νόμιζέ με G. vulg. νομίζω δεῖν με.

[s] πρὸς τὰς ἐπιδείξεις] Addidi e G.

[t] ἡμᾶς ἤδη πλήρης G. vulg. ἡμᾶς πλήρης.

[u] ἐκεῖ G. vulg. ἐκεῖσε.

9 ὅστις τάχιστα μέλλει τὰς πράξεις ἐπιτελεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου δηλωθείσας. εἰ μὲν οὖν μιᾷ τινὶ τῶν πόλεων εἰσηγούμην, πρὸς τοὺς ἐκείνης προεστῶτας τοὺς λόγους ἂν ἐποιούμην· ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας παρεσκεύασμαι συμβουλεύειν, πρὸς τίν' ἂν δικαιότερον διαλεχθείην ἢ πρὸς τὸν πρωτεύοντα τοῦ γένους καὶ μεγίστην ἔχοντα δύναμιν; 406

10 Καὶ μὴν οὐδ' ἀκαίρως φανησόμεθα μεμνημένοι περὶ τούτων. ὅτε μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀρχὴν εἶχον, οὐ ῥᾴδιον ἦν ἐπιμεληθῆναί σοι τῶν περὶ τὸν τόπον τὸν ἡμέτερον, οὐδὲ τούτοις ἐναντία [x] πράττειν ἅμα καὶ Καρχηδονίοις πολεμεῖν. ἐπειδὴ δὲ Καρχηδόνιοι μὲν οὕτω πράττουσιν, ὥστ' ἀγαπᾷν ἦν τὴν χώραν τὴν αὑτῶν ἔχωσιν, ἡ δ' ἡμετέρα πόλις ἡδέως ἂν αὐτήν σοι παράσχοι συναγωνιζομένην, [y] εἴ τι πράττοις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγαθόν, [z] πῶς ἂν παραπέσοι καλλίων καιρὸς τοῦ νῦν σοι παρ- b
όντος;

11 Καὶ μὴ [a] θαυμάσῃς, εἰ μήτε δημηγορῶν μήτε στρατηγῶν μήτ' ἄλλως δυνάστης ὢν οὕτως ἐμβριθὲς [b] αἴρομαι πρᾶγμα, καὶ δυοῖν ἐπιχειρῶ τοῖν μεγίστοιν, ὑπέρ τε τῆς Ἑλλάδος λέγειν καὶ σοὶ συμβουλεύειν. ἐγὼ γὰρ τοῦ μὲν πράττειν τι τῶν κοινῶν εὐθὺς ἐξέστην (δι' ἃς δὲ προφάσεις, πολὺ ἄν [c] ἔργον εἴη λέγειν), τῆς δὲ παιδεύσεως τῆς τῶν μὲν μικρῶν καταφρονούσης, τῶν δὲ μεγάλων ἐφικνεῖ- c
σθαι πειρωμένης, οὐκ ἂν φανείην [d] ἄμοιρος γεγενημένος.

12 ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον, εἴ τι τῶν συμφερόντων ἰδεῖν ἂν μᾶλ-

[x] πράττειν ἅμα καὶ Καρχηδονίοις πολεμεῖν. ἐπειδὴ δὲ Καρχηδόνιοι μὲν οὕτω πράττουσιν G. πράττειν ἅμα καὶ νῦν Λακεδαιμονίοις μὲν οὕτω πράττουσιν cod. Matthæi: ceteri πράττειν πράττουσιν.

[y] εἴ τι πράττοις G. vulg. ἤν τι πράττῃς.

[z] πῶς ἂν G. vulg. πῶς οὖν ἄν.

[a] θαυμάσῃς G. ceteri θαυμάζῃς.

[b] αἴρομαι G. vulg. αἱροῦμαι.

[c] ἔργον εἴη G. vulg. εἴη ἔργον.

[d] ἄμοιρος G. vulg. ἄπειρος.

λον δυνηθείην τῶν [e] εἰκῇ μὲν πολιτευομένων, μεγάλην δὲ δόξαν [f] εἰληφότων. δηλώσομεν δ' οὐκ εἰς ἀναβολὰς εἴ τινος ἄξιοι τυγχάνομεν ὄντες, ἀλλ' ἐκ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων.

B.

[g] ΦΙΛΙΠΠΩΙ.

ΟΙΔΑ μὲν ὅτι πάντες εἰώθασι πλείω χάριν ἔχειν τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλεύουσιν, ἄλλως τε [h] κἂν μὴ κελευσθεὶς [i] ἐπιχειρῇ τις τοῦτο ποιεῖν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν μὴ 407
καὶ πρότερον ἐτύγχανόν σοι παρηνεκὼς μετὰ πολλῆς εὐνοίας, ἐξ ὧν ἐδόκεις μοι [k] τὰ πρέποντα μάλιστ' ἂν σαυτῷ πράττειν, ἴσως οὐδ' ἂν νῦν ἐπεχείρουν ἀποφαίνεσθαι
2 περὶ τῶν σοὶ συμβεβηκότων. ἐπειδὴ δὲ προειλόμην φροντίζειν τῶν σῶν πραγμάτων καὶ τῆς πόλεως ἕνεκα τῆς ἐμαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, αἰσχυνθείην ἄν, εἰ περὶ μὲν τῶν ἧττον ἀναγκαίων φαινοίμην σοι συμβεβουλευκώς, ὑπὲρ δὲ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων μηδένα λό- b
γον ποιοίμην, καὶ [l] ταῦτ' εἰδὼς ἐκεῖνα μὲν ὑπὲρ δόξης ὄντα, ταῦτα δ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας· ἧς ὀλιγωρεῖν ἅπασιν ἔδοξας τοῖς ἀκούσασι τὰς [m] περὶ σοῦ ῥηθείσας βλασφη-
3 μίας. οὐδεὶς γὰρ ἔστιν ὅστις οὐ κατέγνω προπετέστερόν σε κινδυνεύειν ἢ βασιλικώτερον, καὶ μᾶλλόν σοι μέλειν

[e] εἰκῇ G. ceteri ἐκεῖ.
[f] εἰληφότων G. vulg. ἐσχηκότων.
[g] ΦΙΛΙΠΠΩΙ G. vulg. Ἰσοκράτης Φιλίππῳ χαίρειν.
[h] κἂν G. vulg. καὶ ἄν.
[i] ἐπιχειρῇ τις G. vulg. τις ἐπιχειρῇ.
[k] τὰ πρέποντα μάλιστ' ἂν G. vulg. μάλιστα τὰ πρέποντα.
[l] ταῦτ' εἰδὼς G. ceteri ταυτί πως.
[m] περὶ] παρὰ G.

τῶν περὶ τὴν ἀνδρίαν ἐπαίνων ἢ τῶν ὅλων πραγμάτων. ἔστι δ' ὁμοίως αἰσχρὸν περιστάντων τε τῶν πολεμίων μὴ c διαφέροντα γενέσθαι τῶν ἄλλων, μηδεμιᾶς τε συμπεσούσης ἀνάγκης αὐτὸν [n] ἐμβαλεῖν εἰς τοιούτους ἀγῶνας, ἐν οἷς κατορθώσας μὲν οὐδὲν ἂν ἧσθα μέγα διαπεπραγμένος, τελευτήσας δὲ τὸν βίον [o] ἅπασαν ἂν τὴν ὑπάρχουσαν 4 εὐδαιμονίαν συνανεῖλες. χρὴ δὲ μὴ καλὰς ἁπάσας ὑπολαμβάνειν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις τελευτάς, ἀλλὰ τὰς μὲν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῶν γονέων καὶ τῶν παίδων ἐπαίνων ἀξίας, τὰς δὲ ταῦτά τε πάντα βλαπτούσας d καὶ τὰς πράξεις τὰς πρότερον κατωρθωμένας καταρυπαινούσας αἰσχρὰς νομίζειν, καὶ φεύγειν ὡς [p] αἰτίας πολλῆς ἀδοξίας γιγνομένας.

5 Ἡγοῦμαι δέ σοι συμφέρειν μιμεῖσθαι τὰς πόλεις, ὃν τρόπον διοικοῦσι τὰ περὶ τοὺς πολέμους. ἅπασαι γάρ, ὅταν στρατόπεδον ἐκπέμπωσιν, εἰώθασι τὸ κοινὸν καὶ τὸ [q] βουλευσόμενον ὑπὲρ τῶν ἐνεστώτων εἰς ἀσφάλειαν καθιστάναι. διὸ [r] δὴ συμβαίνει μηδεμιᾶς ἀτυχίας συμπε- e σούσης ἀνηρῆσθαι καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλὰ πολλὰς ὑποφέρειν δύνασθαι συμφορὰς καὶ πάλιν ἑαυτὰς ἐκ τεύ- 6 των ἀναλαμβάνειν. ὃ καὶ σὲ δεῖ σκοπεῖν, καὶ μηδὲν μεῖζον ἀγαθὸν τῆς σωτηρίας ὑπολαμβάνειν, ἵνα [s] καὶ τὰς νίκας τὰς συμβαινούσας κατὰ τρόπον διοικῇς καὶ τὰς 408 ἀτυχίας τὰς συμπιπτούσας ἐπανορθοῦν δύνῃ. [v] Ἴδοις δ' ἂν καὶ Λακεδαιμονίους περὶ τῆς τῶν βασιλέων σωτηρίας πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιουμένους, καὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους

[n] ἐμβαλεῖν G. vulg. ἐμβάλλειν.

[o] ἅπασαν ἂν τὴν G. vulg. ἅπασαν τήν.

[p] αἰτίας πολλῆς ἀδοξίας G. vulg. αἰτίους ἀδοξίας.

[q] βουλευσόμενον G. vulg. συμβουλευόμενον.

[r] δὴ συμβαίνει G. vulg. δὴ καὶ συμβαίνει.

[s] καὶ τὰς ἀτυχίας τὰς συμπιπτούσας ἐπανορθοῦν δύνῃ] Hæc e G. addidi.

τῶν πολιτῶν φύλακας αὐτῶν καθιστάντας, οἷς αἴσχιόν
ἐστιν ἐκείνους τελευτήσαντας περιιδεῖν ἢ τὰς ἀσπίδας
7 ἀποβαλεῖν. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνά σε λέληθεν, ἃ Ξέρξῃ
τε τῷ καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας βουληθέντι καὶ
Κύρῳ [t] τῷ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντι συνέπεσεν· ὁ
μὲν γὰρ τηλικαύταις ἥτταις καὶ συμφοραῖς περιπεσών, b
ἡλίκας οὐδεὶς [u] οἶδεν ἄλλοις γενομένας, διὰ τὸ περιποιη-
σαι τὴν αὐτοῦ [x] ψυχὴν τήν τε βασιλείαν κατέσχε καὶ
τοῖς παισὶ τοῖς [y] αὑτοῦ παρέδωκε καὶ τὴν Ἀσίαν οὕτω
διῴκησεν ὥστε μηδὲν ἧττον αὐτὴν εἶναι [z] φοβερὰν τοῖς
8 Ἕλλησιν ἢ πρότερον· Κῦρος δὲ νικήσας ἅπασαν τὴν βα-
σιλέως δύναμιν καὶ κρατήσας τῶν πραγμάτων [a] διὰ τὴν
αὐτοῦ προπέτειαν οὐ μόνον [b] ἑαυτὸν ἀπεστέρησε τηλικαύ-
της δυναστείας, ἀλλὰ καὶ τοὺς [c] συνακολουθήσαντας εἰς c
τὰς ἐσχάτας συμφορὰς κατέστησεν. Ἔχοιμι δ' ἂν
παμπληθεῖς εἰπεῖν, οἳ μεγάλων στρατοπέδων ἡγεμόνες
γενόμενοι διὰ τὸ προδιαφθαρῆναι πολλὰς μυριάδας αὐ-
τοῖς συναπώλεσαν.

9 Ὧν ἐνθυμούμενον χρὴ μὴ τιμᾷν τὴν ἀνδρίαν τὴν μετ'
[d] ἀνοίας ἀλογίστου καὶ φιλοτιμίας ἀκαίρου γιγνομένην,
μηδὲ πολλῶν [e] κινδύνων ἰδίων ὑπαρχόντων ταῖς μοναρ-
χίαις ἑτέρους ἀδόξους καὶ στρατιωτικοὺς αὐτῷ προσεξευ- d
ρίσκειν, μηδ' ἀμιλλᾶσθαι τοῖς ἢ βίου δυστυχοῦς ἀπαλ-
λαγῆναι βουλομένοις ἢ μισθοφορᾶς ἕνεκα μείζονος εἰκῇ

[t] τῷ τῆς G. vulg. τῆς.

[u] οἶδεν ἄλλοις] οὐδὲν ἄλλαις G. ἄλλοις οἶδε Coraës: vulg. ἄλλος οἶδε.

[x] ψυχὴν τὴν τε G. ceteri ψυχὴν καὶ τήν τε.

[y] αὑτοῦ G. vulg. ἑαυτοῦ.

[z] φοβερὰν τοῖς Ἕλλησιν ἢ G. vulg. φοβερὰν ἦ.

[a] διὰ] εἰ μὴ διὰ G.

[b] ἑαυτὸν G. vulg. αὐτόν.

[c] συνακολουθήσαντας G. vulg. συνακολουθοῦντας.

[d] ἀνοίας ἀλογίστου καὶ G. vulg. ἀνοίας καί.

[e] κινδύνων ἰδίων ὑπαρχόντων G. vulg. κινδύνων ὑπαρχόντων.

10 τοὺς κινδύνους προαιρουμένους, μηδ' ἐπιθυμεῖν τοιαύτης δόξης ἧς πολλοὶ καὶ [f]τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων τυγχάνουσιν, ἀλλὰ τῆς τηλικαύτης τὸ μέγεθος ἦν μόνος ἂν [g]σὺ τῶν νῦν ὄντων κτήσασθαι δυνηθείης· μηδ' ἀγαπᾶν λίαν τὰς τοιαύτας ἀρετὰς ὧν καὶ τοῖς φαύλοις μέτεστιν,
11 ἀλλ' ἐκείνας ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς κοινωνήσειεν· μηδὲ ποι- e εῖσθαι πολέμους ἀδόξους καὶ χαλεπούς, ἐξὸν ἐντίμους καί [h]ῥαδίους, μηδὲ ἐξ ὧν τοὺς μὲν οἰκειοτάτους εἰς λύπας καὶ φροντίδας καταστήσεις, τοὺς δ' ἐχθροὺς ἐν ἐλπίσι [i]μεγάλαις ποιήσεις, οἵας καὶ νῦν αὐτοῖς παρέσχες·
12 ἀλλὰ τῶν μὲν βαρβάρων, πρὸς οὓς νῦν πολεμεῖς, ἐπὶ 409 τοσοῦτον [k]ἐξαρκέσει σοι κρατεῖν ὅσον ἐν ἀσφαλείᾳ καταστῆσαι [l]τὴν σαυτοῦ χώραν, τὸν δὲ νῦν μέγαν προσαγορευόμενον καταλύειν ἐπιχειρήσεις, ἵνα τὴν σαυτῷ δόξαν μείζω ποιήσῃς καὶ τοῖς Ἕλλησιν [m]ὑποδείξῃς πρὸς ὃν χρὴ πολεμεῖν.

13 Πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην ἐπιστεῖλαί σοι ταῦτα πρὸ τῆς στρατείας, ἵν', εἰ μὲν ἐπείσθης, μὴ τηλικούτῳ κινδύνῳ [n]περιέπεσες, εἰ δ' [o]ἠπίστησας, μὴ ἐγὼ συμβου- b λεύειν ἐδόκουν ταὐτὰ τοῖς ἤδη διὰ τὸ πάθος ὑπὸ πάντων ἐγνωσμένοις, ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς ἐμαρτύρει τοὺς λόγους ὀρθῶς ἔχειν τοὺς ὑπ' ἐμοῦ περὶ αὐτῶν εἰρημένους.

14 Πολλὰ δ' ἔχων εἰπεῖν διὰ τὴν τοῦ πράγματος φύσιν, παύσομαι λέγων· οἶμαι γὰρ καὶ σὲ καὶ τῶν ἑταίρων τοὺς σπουδαιοτάτους ῥᾳδίως, ὁπόσ' ἂν βούλησθε, [p]προσ-

[f] τῶν Ἑλλήνων G. vulg. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.
[g] σὺ] om. G.
[h] ῥαδίους G. vulg. ἡδίους.
[i] μεγάλαις ποιήσεις οἵας G. vulg. μεγάλαις οἵας.
[k] ἐξαρκέσει σοι] ἐξαρκέσοι G.
[l] τὴν σαυτοῦ G. vulg. τήν τε σαυτοῦ.
[m] ὑποδείξῃς πρὸς ὧν G. vulg. ἐπιδείξῃς πρὸς οὕς.
[n] περιέπεσες G. ceteri περιπεσεῖν.
[o] ἠπίστησας G. ceteri ἠπείθησας.
[p] προσθήσειν τοῖς εἰρημένοις G. vulg. τοῖς εἰρημένοις προσθήσειν.

θήσειν τοῖς εἰρημένοις. πρὸς δὲ τούτοις φοβοῦμαι τὴν
[q] ἀκαιρίαν· καὶ γὰρ νῦν κατὰ μικρὸν προϊὼν ἔλαθον c
ἐμαυτὸν οὐκ εἰς ἐπιστολῆς συμμετρίαν ἀλλ' εἰς λόγου
μῆκος ἐξοκείλας.

15 Οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, οὐ πα-
ραλειπτέον ἐστὶ [r] τά γε περὶ τῆς πόλεως, ἀλλὰ πειρα-
τέον παρακαλέσαι σε πρὸς τὴν οἰκειότητα [s] καὶ τὴν χρῆ-
σιν αὐτῆς. οἶμαι γὰρ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἀπαγγέλλον-
τας καὶ λέγοντας οὐ μόνον τὰ δυσχερέστατα τῶν περὶ
σοῦ παρ' ἡμῖν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν [t] προστι-
16 θέντας· οἷς οὐκ εἰκὸς προσέχειν [u] σε τὸν νοῦν. καὶ γὰρ
[x] ἂν ἄτοπον ποιοίης, εἰ τὸν μὲν δῆμον τὸν ἡμέτερον ψέγοις d
ὅτι ῥᾳδίως πείθεται τοῖς διαβάλλουσιν, αὐτὸς δὲ φαίνοιο
πιστεύων τοῖς [y] τὴν τέχνην ταύτην ἔχουσι, καὶ [z] μὴ γινώ-
σκοις ὡς ὅσῳ περ ἂν τὴν πόλιν εὐαγωγοτέραν ὑπὸ τῶν
τυχόντων οὖσαν [a] ἀποφαίνωσι, τοσούτῳ μᾶλλόν σοι συμ-
φερόντως ἔχουσαν αὐτὴν ἐπιδεικνύουσιν. εἰ γὰρ οἱ μηδὲν
ἀγαθὸν οἷοί τ' ὄντες ποιῆσαι διαπράττονται τοῖς λόγοις
[b] ὅ τι ἂν βουληθῶσιν, ἦ που σέ γε προσήκει τὸν πλεῖστ' e
ἂν ἔργῳ δυνάμενον εὐεργετῆσαι μηδενὸς [c] ἀποτυχεῖν παρ'
17 ἡμῶν. Ἡγοῦμαι δὲ δεῖν πρὸς μὲν τοὺς πικρῶς τῆς
[d] πόλεως ἡμῶν κατηγοροῦντας ἐκείνους ἀντιτάττεσθαι
τοὺς πάντα [e] τε ταῦτ' εἶναι λέγοντας, καὶ τοὺς μήτε 410
μεῖζον μήτ' ἔλαττον αὐτὴν ἠδικηκέναι φάσκοντας. ἐγὼ

[q] ἀκαιρίαν G. vulg. ἀκρίβειαν.
[r] τά γε] τὰ G.
[s] καὶ τὴν χρῆσιν G. vulg. καὶ χρῆσιν.
[t] προστιθέντας] προστεθέντας G.
[u] σε] om. G.
[x] ἂν ἄτοπον G. vulg. ἄτοπον ἄν.
[y] τὴν τέχνην] Malim abesse articulum.
[z] μὴ γιγνώσκοις G. plerique μὴν γινώσκεις.
[a] ἀποφαίνωσιν G. vulg. ἀποφαίνωνται.
[b] ὅτι ἂν G. vulg. ἃ ἄν.
[c] ἀποτυχεῖν G. ceteri τυχεῖν.
[d] πόλεως ἡμῶν κατηγοροῦντας ἐκείνους ἀντιτάττεσθαι G. vulg. πόλεως κατηγοροῦντας ἐκείνους ἀντιτάττειν.
[e] τε ταῦτ' G. vulg. γε ταύτης.

δ' οὐδὲν ἂν εἴποιμι τοιοῦτον. αἰσχυνθείην γὰρ ἄν, εἰ [f]τῶν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι νομιζόντων αὐτὸς τολμῴην λέγειν ὡς οὐδὲν [g]πώποθ' ἡ πόλις ἡμῶν
18 πεπλημμέληκεν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖν' ἔχω περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ὅτι χρησιμωτέραν οὐκ ἂν εὕροις ταύτης οὔτε τοῖς Ἕλλησιν οὔτε [h]τοῖς σοῖς πράγμασιν· ᾧ μάλιστα προσ- b
εκτέον τὸν νοῦν ἐστίν. οὐ μόνον γὰρ ἂν συναγωνιζομένη γίγνοιτ' ἂν αἰτία σοι πολλῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ φιλι-
19 κῶς ἔχειν [i]δοκοῦσα μόνον· τούς τε γὰρ ὑπὸ [k]σοὶ νῦν ὄντας ῥᾷον ἂν κατέχοις, εἰ μηδεμίαν ἔχοιεν ἀποστροφήν, τῶν τε βαρβάρων οὓς βουληθείης θᾶττον ἂν καταστρέψαιο. καίτοι πῶς οὐ χρὴ προθύμως ὀρέγεσθαι τῆς τοιαύτης εὐνοίας, δι' [l]ἣν οὐ μόνον τὴν ὑπάρχουσαν [m]ἀρχὴν c
ἀσφαλῶς καθέξεις, ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἑτέραν ἀκινδύνως
20 προσκτήσει; θαυμάζω δ' ὅσοι τῶν τὰς δυνάμεις ἐχόντων τὰ μὲν τῶν ξενιτευομένων στρατόπεδα μισθοῦνται καὶ χρήματα πολλὰ [n]δαπανῶσι, συνειδότες ὅτι πλείους ἠδίκηκε τῶν πιστευσάντων αὐτοῖς ἢ σέσωκε, τὴν δὲ πόλιν τὴν τηλικαύτην δύναμιν κεκτημένην μὴ πειρῶνται θεραπεύειν, ἣ καὶ [o]μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων καὶ [p]σύμπασαν τὴν Ἑλ-
21 λάδα πολλάκις ἤδη σέσωκεν. Ἐνθυμοῦ δ' ὅτι πολλοῖς d
καλῶς βεβουλεῦσθαι δοκεῖς, ὅτι δικαίως κέχρησαι Θετταλοῖς καὶ συμφερόντως ἐκείνοις, ἀνδράσιν οὐκ εὐμεταχειρίστοις, ἀλλὰ μεγαλοψύχοις καὶ στάσεως μεστοῖς.

[f] τῶν ἄλλων G. vulg. τῶν μὲν ἄλλων.

[g] πώποθ' ἡ πόλις ἡμῶν πεπλημμέληκεν G. vulg. πώποτε πεπλημμελήκαμεν.

[h] τοῖς σοῖς πράγμασιν G. vulg. τοῖς πράγμασιν.

[i] δοκοῦσα μόνον G. vulg. μόνον δοκοῦσα.

[k] σοὶ νῦν G. ceteri σω συνώντας vel σοῦ νῦν ὄντας.

[l] ἣν G. vulg. ἧς.

[m] ἀρχὴν G. vulg. ἰσχύν.

[n] δαπανῶσι G. vulg. δαπανῶνται.

[o] μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων G. vulg. πόλιν μίαν ἑκάστην.

[p] σύμπασαν G. vulg. ξύμπασαν.

χρὴ τοίνυν καὶ περὶ ἡμᾶς πειρᾶσθαι [q]γίγνεσθαί σε τοιοῦτον, ἐπιστάμενον ὅτι τὴν μὲν χώραν Θετταλοί, τὴν δὲ δύναμιν ἡμεῖς ὁμορόν σοι τυγχάνομεν ἔχοντες· ἣν ἐκ παντὸς
22 τρόπου ζήτει [r]προσαγαγέσθαι. πολὺ γὰρ κάλλιόν ἐστι e τὰς εὐνοίας τὰς τῶν πόλεων αἱρεῖν ἢ τὰ τείχη. τὰ μὲν [s]γὰρ τοιαῦτα τῶν ἔργων οὐ μόνον ἔχει φθόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν τοιούτων τὴν αἰτίαν τοῖς στρατοπέδοις ἀνατιθέασιν· ἣν δὲ τὰς οἰκειότητας καὶ τὰς εὐνοίας κτήσασθαι δυνηθῇς, ἅπαντες τὴν σὴν διάνοιαν [t]ἐπαινέσονται.

23 Δικαίως δ' ἄν μοι [u]πιστεύοις οἷς εἴρηκα περὶ τῆς πό- 411
λεως· φανήσομαι γὰρ οὔτε κολακεύειν αὐτὴν ἐν τοῖς λόγοις εἰθισμένος, ἀλλὰ πλεῖστα πάντων ἐπιτετιμηκώς, οὔτ' [v]εὖ παρὰ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς εἰκῇ δοκιμάζουσι φερόμενος, ἀλλ' ἀγνοούμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ φθονούμενος
24 ὥσπερ σύ. πλὴν [x]τοσοῦτον διαφέρομεν, ὅτι πρὸς σὲ μὲν διὰ τὴν δύναμιν καὶ [y]τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως ἔχουσι, πρὸς [z]δ' ἐμέ, διότι προσποιοῦμαι τὸ βέλτιον αὐτῶν φρονεῖν, καὶ πλείους ὁρῶσιν [a]ἐμοὶ διαλέγεσθαι βουλομένους ἢ σφίσιν αὐτοῖς. [b]ἠβουλόμην δ' ἂν ἡμῖν [c]ὁμοίως ῥᾴδιον εἶναι τὴν δόξαν, ἣν ἔχομεν παρ' αὐτοῖς, διαφεύγειν. νῦν δὲ σὺ μὲν οὐ χαλεπῶς, [d]ἣν βουληθῇς, αὐτὴν διαλύσεις, ἐμοὶ δὲ ἀνάγκη καὶ διὰ τὸ γῆρας καὶ δι' ἄλλα πολλὰ στέργειν τοῖς παροῦσιν.

25 [e]Οὐκ οἶδ' ὅ τι πλείω δεῖ λέγειν, πλὴν τοσοῦτον, ὅτι

[q] γίγνεσθαί σε τοιοῦτον G. vulg. γίγνεσθαι τοιοῦτον.
[r] προσαγαγέσθαι G. vulg. προσάγεσθαι.
[s] γὰρ τοιαῦτα τῶν ἔργων οὐ G. vulg. γὰρ οὐ.
[t] ἐπαινέσονται G. vulg. ἐπαινέσουσι.
[u] πιστεύοις] πιστεύσοις G.
[v] εὖ G. ceteri αὖ.
[x] τοσοῦτον G. vulg. τοῦτο.
[y] τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν G. vulg. τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν δύναμιν.
[z] δ' ἐμὲ G. vulg. ἐμὲ δέ.
[a] ἐμοὶ G. vulg. μοι.
[b] ἠβουλόμην G. ceteri ἐβουλόμην.
[c] ὁμοίως G. vulg. ὁμογνωμόνως.
[d] ἣν G. vulg. ἄν.
[e] Οὐκ G. vulg. ὥστ' οὐκ.

καλόν ἐστι τὴν βασιλείαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ὑπάρχουσαν ὑμῖν [f] παρακαταθέσθαι τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐνοίᾳ.

Γ.

[g] ΦΙΛΙΠΠΩΙ.

Ἐγὼ διελέχθην μὲν καὶ πρὸς Ἀντίπατρον περί τε τῶν τῇ πόλει [h] καὶ τῶν σοὶ συμφερόντων ἐξαρκούντως, ὡς ἐμαυτὸν ἔπειθον, [i] ἠβουλήθην δὲ καὶ πρὸς σὲ γράψαι περὶ ὧν μοι δοκεῖ πρακτέον εἶναι μετὰ τὴν εἰρήνην, παραπλήσια τοῖς ἐν τῷ λόγῳ γεγραμμένοις, πολὺ δ' ἐκείνων συντομώτερα.

2 Κατ' ἐκεῖνον μὲν γὰρ τὸν χρόνον συνεβούλευον ὡς χρὴ διαλλάξαντά σε [k] τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων καὶ τὴν Θηβαίων καὶ τὴν Ἀργείων, εἰς ὁμόνοιαν καταστῆσαι τοὺς Ἕλληνας, ἡγούμενος, ἐὰν τὰς [l] προεστώσας πόλεις πείσῃς οὕτω φρονεῖν, ταχέως καὶ
3 τὰς ἄλλας ἐπακολουθήσειν. τότε μὲν οὖν ἄλλος ἦν καιρός· νῦν δὲ συμβέβηκε μηκέτι δεῖν πείθειν. διὰ γὰρ τὸν 412
ἀγῶνα τὸν γεγενημένον ἠναγκασμένοι πάντες εἰσὶν εὖ φρονεῖν, καὶ τούτων ἐπιθυμεῖν ὧν [m] ὑπονοοῦσι σε βούλε-

[f] παρακαταθέσθαι τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐνοίᾳ G. vulg. παρακατατίθεσθαι τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονίᾳ καὶ εὐνοίᾳ.

[g] ΦΙΛΙΠΠΩΙ G. vulg. Ἰσοκράτης Φιλίππῳ χαίρειν.

[h] καὶ τῶν σοὶ συμφερόντων G. vulg. συμφερόντων καὶ σοί.

[i] ἠβουλήθην δὲ καὶ πρὸς σὲ γράψαι G. ceteri ἐβουλήθην δὲ γράψαι καὶ πρὸς σέ.

[k] τὴν πόλιν G. vulg. τήν τε πόλιν.

[l] προεστώσας G. vulg. προεχούσας.

[m] ὑπονοοῦσί Coraës: ἐπινοοῦσι cod. Matth. ὑπονοούμην G. ceteri ἐπενοούμην.

σθαι πράττειν, καὶ λέγειν ὡς δεῖ παυσαμένους τῆς μανίας καὶ τῆς πλεονεξίας, ἣν ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους,
4 εἰς τὴν Ἀσίαν τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν. [n] καὶ πολλοὶ [o] πυνθάνονται παρ' ἐμοῦ, πότερον ἐγώ σοι παρήνεσα [p] ποιεῖσθαι τὴν στρατείαν [q] τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἢ σοῦ b
διανοηθέντος συνεῖπον· ἐγὼ δ' οὐκ εἰδέναι μέν φημι τὸ σαφές (οὐ γὰρ συγγεγενῆσθαί σοι πρότερον), οὐ μὴν ἀλλ' οἴεσθαι σὲ μὲν ἐγνωκέναι περὶ τούτων, ἐμὲ δὲ συνει-
5 ρηκέναι ταῖς [r] σαῖς ἐπιθυμίαις. ταῦτα δ' ἀκούοντες ἐδέοντό μου [s] πάντες παρακελεύεσθαί σοι καὶ προτρέπειν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τούτων μένειν, ὡς οὐδέποτ' ἂν γενομένων οὔτε καλλιόνων ἔργων οὔτε ὠφελιμωτέρων τοῖς Ἕλλησιν c
αὖτ' ἐν καιρῷ μᾶλλον πραχθησομένων.

6 Εἰ μὲν οὖν εἶχον τὴν αὐτὴν δύναμιν ἥπερ πρότερον, καὶ μὴ παντάπασιν ἦν ἀπειρηκώς, οὐκ ἂν δι' ἐπιστολῆς διελεγόμην, ἀλλὰ [t] παρὼν αὐτὸς παρώξυνον ἄν σε καὶ παρεκάλουν ἐπὶ τὰς πράξεις ταύτας. νῦν δ' ὡς δύναμαι παρακελεύομαί σοι μὴ καταμελῆσαι τούτων, πρὶν ἂν
7 τέλος ἐπιθῇς αὐτοῖς. [u] ἔστι δὲ πρὸς μὲν ἄλλο τι τῶν [x] δεόντων ἁπλήστως ἔχειν οὐ καλόν (αἱ γὰρ μετριότητες d
παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμοῦσι), δόξης δὲ μεγάλης καὶ καλῆς ἐπιθυμεῖν καὶ μηδέποτ' ἐμπίπλασθαι προσήκει τοῖς πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκοῦσιν· ὅπερ σοὶ συμβέβη-
8 κεν. ἡγοῦ δὲ τόθ' ἕξειν [y] ἀνυπέρβλητον αὐτὴν καὶ τῶν σοὶ πεπραγμένων ἀξίαν, ὅταν τοὺς μὲν βαρβάρους ἀναγκά-

[n] καὶ πολλοὶ G. vulg. πρὸς δὲ τούτοις κἀκεῖνο πολλοί.
[o] πυνθάνονται παρ' ἐμοῦ G. vulg. παρ' ἐμοῦ πυνθάνονται.
[p] ποιεῖσθαι G. vulg. ποιῆσαι.
[q] τὴν ἐπὶ G. vulg. om. articulum.
[r] σαῖς] om. G.
[s] πάντες] Accessit e G.
[t] παρὼν αὐτὸς G. vulg. παρὼν νῦν αὐτός.
[u] ἔστι] ἔσται G.
[x] δεόντων G. vulg. ὄντων.
[y] ἀνυπέρβλητον αὐτὴν G. vulg. αὐτὴν ἀνυπέρβλητον.

σης εἰλωτεύειν τοῖς Ἕλλησι, πλὴν τῶν σοὶ [z] συναγωνισαμένων, τὸν δὲ βασιλέα τὸν νῦν μέγαν προσαγορευόμενον
9 ποιήσης τοῦτο πράττειν [a] ὅ τι ἂν σὺ προστάττῃς. ταῦτα [e] δὲ κατεργάσασθαι πολὺ ῥᾷόν ἐστιν ἐκ τῶν νῦν παρόντων, ἢ [b] προελθεῖν ἐπὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν, ἣν νῦν ἔχεις, [c] ἐκ τῆς βασιλείας τῆς ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ὑπαρχούσης· οὐδὲν γὰρ
10 ἔσται λοιπὸν ἔτι πλὴν θεὸν γενέσθαι. Χάριν δ' ἔχω τῷ 413 γήρᾳ ταύτην μόνην, ὅτι προήγαγεν εἰς τοῦτό μου τὸν βίον, ὥσθ' ἃ νέος ὢν διενοούμην καὶ γράφειν ἐπεχείρουν ἔν τε τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ καὶ τῷ πρὸς σὲ πεμφθέντι, [d] ταῦτα νῦν τὰ μὲν ἤδη γιγνόμενα διὰ τῶν σῶν ἐφορῶ πράξεων, τὰ δ' ἐλπίζω γενήσεσθαι.

Δ.

[e] ΑΝΤΙΠΑΤΡΩΙ.

Ἐγω, καίπερ [f] κινδύνου παρ' ἡμῖν ὄντος εἰς Μακεδονίαν πέμπειν ἐπιστολήν, οὐ μόνον νῦν ὅτε πολεμοῦμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς εἰρήνης οὔσης, ὅμως γράψαι πρὸς σὲ [g] προειλόμην περὶ Διοδότου, δίκαιον εἶναι νομίζων πάντας μὲν περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τοὺς ἑαυτῷ πεπλησιακότας καὶ γεγενημένους ἀξίους ἡμῶν, οὐχ ἥκιστα δὲ

[z] συναγωνισαμένων G. vulg. συναγωνιζομένων.
[a] ὅ τι G. vulg. ὅ.
[b] προελθεῖν] προσελθεῖν G.
[c] ἐκ τῆς G. vulg. παρὰ τῆς.
[d] ταῦτα νῦν τὰ μὲν ἤδη G. vulg. τούτων ἤδη τὰ μὲν νῦν.
[e] ΑΝΤΙΠΑΤΡΩΙ D. cujus tituli omnes rec. cum Matth. et Ambrosiano Maii p. 133: πρὸς ἀντίπατρον margo G. ἀσήμως περὶ διοδότου G.D. vulg. Ἰσοκράτης Φιλίππῳ χαίρειν.
[f] κινδύνου G. vulg. ἐπικινδύνου.
[g] προειλόμην G. vulg. εἱλόμην.

τοῦτον καὶ διὰ τὴν εὔνοιαν τὴν εἰς ἡμᾶς καὶ [h] διὰ τὴν
2 ἄλλην ἐπιείκειαν. μάλιστα μὲν οὖν ἐβουλόμην ἂν αὐτὸν
συσταθῆναί σοι δι' ἡμῶν· ἐπειδὴ δὲ δι' ἑτέρων ἐντετύχηκέ
σοι, λοιπόν ἐστί μοι μαρτυρῆσαι περὶ αὐτοῦ καὶ βεβαιῶ-
σαι τὴν γεγενημένην αὐτῷ πρὸς σὲ γνῶσιν. ἐμοὶ γὰρ
πολλῶν καὶ παντοδαπῶν [i] συγγεγενημένων ἀνδρῶν, καὶ
3 δόξας ἐνίων μεγάλας ἐχόντων, τῶν μὲν ἄλλων ἁπάντων
οἱ μέν τινες [k] περὶ αὐτὸν τὸν λόγον, οἱ δὲ περὶ τὸ διανοη-
θῆναι καὶ πρᾶξαι δεινοὶ γεγόνασιν, οἱ δ' ἐπὶ μὲν τοῦ
βίου σώφρονες καὶ χαρίεντες, πρὸς δὲ τὰς ἄλλας χρή-
σεις καὶ διαγωγὰς ἀφυεῖς παντάπασιν· οὗτος δ' οὕτως
εὐάρμοστον τὴν φύσιν ἔσχεν, ὥστ' ἐν ἅπασι τοῖς εἰρημέ-
4 νοις τελειότατος εἶναι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἐτόλμων λέ-
γειν, εἰ μὴ τὴν ἀκριβεστάτην πεῖραν αὐτός τ' εἶχον αὐτοῦ
καὶ σὲ λήψεσθαι προσεδόκων, τὰ μὲν αὐτὸν χρώμενον
αὐτῷ, τὰ δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐμπείρων αὐτοῦ 414
5 πυνθανόμενον. ὧν οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν, εἰ μὴ
λίαν εἴη φθονερός, καὶ εἰπεῖν καὶ βουλεύσασθαι οὐδενὸς
ἧττον αὐτὸν δύνασθαι, καὶ δικαιότατον καὶ σωφρονέστα-
τον εἶναι καὶ χρημάτων ἐγκρατέστατον, ἔτι δὲ [l] συνημε-
ρεῦσαι καὶ συμβιῶναι ἁπάντων ἥδιστον καὶ λιγυρώτατον,
πρὸς δὲ τούτοις πλείστην ἔχειν παῤῥησίαν, οὐχ ἣν οὐ
προσῆκεν, ἀλλὰ τὴν εἰκότως ἂν μέγιστον γιγνομένην ση-
6 μεῖον τῆς εὐνοίας τῆς πρὸς τοὺς φίλους· ἣν τῶν δυναστῶν b
οἱ μὲν ἀξιόχρεων τὸν ὄγκον τὸν τῆς ψυχῆς ἔχοντες τιμῶ-
σιν ὡς χρησίμην οὖσαν, οἱ δ' ἀσθενέστεροι τὰς φύσεις
ὄντες ἢ κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐξουσίας δυσχεραίνουσιν,
ὡς ὧν οὐ προαιροῦνταί τι ποιεῖν βιαζομένην αὐτούς, οὐκ

[h] διὰ τὴν ἄλλην G. vulg. om. præpositionem.

[i] συγγεγενημένων G. vulg. συγγενομένων.

[k] περὶ αὐτὸν τὸν G. vulg. περὶ τόν.

[l] συνημερεῦσαι καὶ συμβιῶναι G. vulg. καὶ σύμβιον.

εἰδότες ὡς οἱ μάλιστα περὶ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγειν τολμῶντες, οὗτοι πλείστην ἐξουσίαν αὐτοῖς τοῦ πράττειν
7 ἃ βούλονται παρασκευάζουσιν. εἰκὸς [m]γὰρ διὰ μὲν τοὺς c
ἀεὶ πρὸς ἡδονὴν λέγειν προαιρουμένους οὐχ ὅπως τὰς μοναρχίας δύνασθαι [n]διαμεῖναι, αἳ πολλοὺς τοὺς ἀναγκαίους ἐφέλκονται κινδύνους, ἀλλ' οὐδὲ τὰς πολιτείας, αἳ μετὰ πλείονος ἀσφαλείας εἰσί, [o]διὰ δὲ τοὺς ἐπὶ τῷ βελτίστῳ παῤῥησιαζομένους πολλὰ [p]σώζεσθαι καὶ τῶν ἐπιδόξων
8 διαφθαρήσεσθαι πραγμάτων. ὧν ἕνεκα [q]προσῆκε μὲν παρὰ πᾶσι τοῖς μονάρχοις πλέον φέρεσθαι τοὺς τὴν ἀλήθειαν ἀποφαινομένους τῶν ἅπαντα μὲν πρὸς χάριν, μηδὲν d
δὲ [r]χάριτος ἄξιον λεγόντων· [s]συμβαίνει δ' ἔλαττον ἔχειν αὐτοὺς παρ' ἐνίοις αὐτῶν. ὃ καὶ Διοδότῳ παθεῖν συνέ-
9 πεσε παρά τισι τῶν [t]περὶ τὴν Ἀσίαν δυναστῶν, [u]οἷς πολλὰ χρήσιμος γενόμενος οὐ μόνον τῷ συμβουλεύειν ἀλλὰ καὶ τῷ πράττειν καὶ κινδυνεύειν, διὰ τὸ παῤῥησιάζεσθαι πρὸς αὐτοὺς περὶ ὧν ἐκείνοις συνέφερε, καὶ τῶν e
οἴκοι τιμῶν [x]ἀπεστέρηται καὶ πολλῶν ἄλλων ἐλπίδων, καὶ μεῖζον ἴσχυσαν αἱ τῶν [y]τυχόντων ἀνθρώπων κολα-
10 κεῖαι τῶν εὐεργεσιῶν τῶν τούτου. [z]διὸ δὴ καὶ πρὸς ὑμᾶς ἀεὶ προσιέναι διανοούμενος ὀκνηρῶς εἶχεν, οὐχ ὡς ἅπαντας ὁμοίους εἶναι νομίζων τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν ὄντας, ἀλλὰ 415
διὰ τὰς [a]πρὸς ἐκείνους γεγενημένας δυσχερείας καὶ

[m] γὰρ διὰ μὲν G. vulg. μὲν γὰρ διά.

[n] διαμεῖναι G. ceteri ποιεῖν διαμένειν vel ποιεῖν δυνάμεις.

[o] διὰ δὲ G. vulg. δεῖ δέ.

[p] σώζεσθαι G. vulg. σώζειν δύνασθαι.

[q] προσῆκε G. vulg. προσήκει.

[r] χάριτος ἄξιον G. vulg. ἄξιον χάριτος.

[s] συμβαίνει G. vulg. συνέβη.

[t] περὶ τὴν Ἀσίαν δυναστῶν G. vulg. κατὰ τὴν Ἀσίαν δυναστευόντων.

[u] οἷς πολλὰ] οἷς περὶ πολλὰ G. vulg. οἷς πολλὰ μέν.

[x] ἀπεστέρηται G. vulg. ἀπεστερήθη.

[y] τυχόντων] ἄλλων G.

[z] διὸ G. vulg. δι' ἅ.

[a] πρὸς ἐκείνους G. vulg. παὸ ἐκείνων.

11 πρὸς τὰς παρ' ὑμῶν ἐλπίδας [b]ἀθυμότερος ἦν, παραπλήσιον, [c]ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πεποιθὼς τῶν πεπλευκότων τισίν, οἳ [d]τὸ πρῶτον ὅταν χρήσωνται χειμῶσιν, οὐκέτι θαῤῥοῦντες εἰσβαίνουσιν εἰς [e]θάλατταν, καίπερ εἰδότες ὅτι καὶ καλοῦ πλοῦ πολλάκις ἐπιτυχεῖν ἔστιν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ συνέστηκέ σοι, καλῶς [f]ποιεῖ. λογίζομαι γὰρ b αὐτῷ συνοίσειν, μάλιστα μὲν τῇ φιλανθρωπίᾳ τῇ σῇ [g]στοχαζόμενος, ἣν ἔχειν ὑπείληψαι παρὰ τοῖς ἔξωθεν
12 ἀνθρώποις, ἔπειτα νομίζων οὐκ ἀγνοεῖν ὑμᾶς ὅτι πάντων ἐστὶν ἥδιστον καὶ [h]λυσιτελέστατον πιστοὺς ἅμα καὶ χρησίμους φίλους κτᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις, καὶ τοὺς τοιούτους εὖ ποιεῖν ὑπὲρ ὧν [i]πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων [k]ὑμῖν χάριν ἔξουσιν. ἅπαντες γὰρ οἱ χαίροντες τοὺς τοῖς σπουδαίοις τῶν [l]ἀνδρῶν καλῶς ὁμιλοῦντας ὁμοίως ἐπαινοῦσι c καὶ τιμῶσιν, ὥσπερ αὐτοὶ τῶν ὠφελειῶν ἀπολαύοντες.
13 Ἀλλὰ γὰρ Διόδοτον αὐτὸν οἶμαι [m]μάλιστά σε προτρέψασθαι πρὸς τὸ φροντίζειν [n]αὐτοῦ. συνέπειθον δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῶν ὑμετέρων ἀντέχεσθαι πραγμάτων, καὶ παραδόντ' ὑμῖν [o]αὐτὸν ὥσπερ μαθητὴν εἰς [p]τοὔμπροσθε πειραθῆναι [q]προελθεῖν. ὁ δὲ ταῦτά μου λέγοντος ἐπιθυμεῖν μὲν ἔφασκε τῆς ὑμετέρας φιλίας, οὐ μὴν ἀλλὰ d παραπλήσιόν τι πεπονθέναι πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς τοὺς

[b] ἀθυμότερος G. vulg. οὐ προθυμότερος.
[c] ὡς ἐμοὶ G. vulg. ἔμοιγε.
[d] τὸ πρῶτον G. vulg. πρῶτον.
[e] θάλατταν G. ceteri τὴν θάλασσαν.
[f] ποιεῖ Matth. ποίει G. ceteri ποιεῖν.
[g] στοχαζόμενος G. vulg. λογιζόμενος.
[h] λυσιτελέστατον πιστοὺς G. ceteri λυσιτελὲς τὸ πιστούς.
[i] πολλοὶ] om. G.
[k] ὑμῖν χάριν G. vulg. χάριν ὑμῖν.
[l] ἀνδρῶν G. vulg. ἀνθρώπων.
[m] μάλιστά σε G. vulg. σε μάλιστα.
[n] αὐτοῦ G. vulg. ἑαυτοῦ.
[o] αὐτὸν G. vulg. ἑαυτόν.
[p] τοὔμπροσθε G. vulg. τοὔμπροσθεν.
[q] προελθεῖν G. vulg. προσελθεῖν.

14 στεφανίτας ἀγῶνας. [r] ἐκείνους τε γὰρ νικᾶν μὲν ἂν βούλεσθαι, καταβῆναι δ' εἰς αὐτοὺς οὐκ ἂν τολμῆσαι διὰ τὸ μὴ μετασχηκέναι ῥώμης ἀξίας τῶν στεφάνων, τῶν τε παρ' ὑμῶν τιμῶν εὔξασθαι μὲν ἂν τυχεῖν, [s] ἐφίξεσθαι δ' αὐτῶν οὐ προσδοκᾶν· τήν τε γὰρ ἀπειρίαν τὴν αὐτοῦ καταπεπλῆχθαι καὶ τὴν λαμπρότητα τὴν ὑμετέραν, ἔτι δὲ καὶ τὸ σωμάτιον οὐκ εὐκρινὲς ὄν, ἀλλ' ἔχον [t] ἄττα σίνη, νομίζειν ἐμποδιεῖν αὐτὸν [u] πρὸς πολλὰ τῶν πραγμάτων.

15 Οὗτος μὲν οὖν, ὅ τι ἂν [x] αὐτῷ δοκῇ συμφέρειν, τοῦτο πράξει· σὺ δ', ἐάν τε [y] ᾖ περὶ ὑμᾶς, ἐάν θ' ἡσυχίαν ἔχων διατρίβῃ περὶ τούτους τοὺς τόπους, ἐπιμελοῦ καὶ 416
τῶν ἄλλων μὲν ἁπάντων, ὧν [z] ἂν τυγχάνῃ δεόμενος, μάλιστα δὲ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς τούτου καὶ τῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, νομίσας ὥσπερ παρακαταθήκην ἔχειν τοῦτον παρά τε τοῦ γήρως ἡμῶν, ὃ προσηκόντως ἂν πολλῆς [a] τυγχάνοι προνοίας, καὶ τῆς δόξης τῆς [b] ὑπαρχούσης, εἴ τινος ἄρα σπουδῆς ἐστὶν ἀξία, [c] καὶ τῆς εὐνοίας τῆς περὶ
16 ὑμᾶς, ἣν ἔχων ἅπαντα τὸν χρόνον διατετέλεκα. καὶ μὴ θαυμάσῃς μήτ' εἰ μακροτέραν γέγραφα τὴν ἐπιστολήν, μήτ' εἴ τι περιεργότερον [d] καὶ πρεσβυτικώτερον εἰρήκαμεν ἐν αὐτῇ· πάντων γὰρ τῶν ἄλλων ἀμελήσας ἑνὸς μόνου ἐφρόντισα, τοῦ φανῆναι σπουδάζων ὑπὲρ ἀνδρῶν φίλων καὶ προσφιλεστάτων μοι γεγενημένων.

[r] ἐκείνους τε γὰρ G. ceteri ἐκείνους γάρ.

[s] ἐφίξεσθαι δ' αὐτῶν οὐ G. ceteri οὐκ ἐφίξεσθαι δ' αὐτόν.

[t] ἄττα σίνη G. vulg. πρόφασιν ἤν. Quæ inferuntur, νομίζειν ἐμποδιεῖν αὐτόν, non liquet quomodo scripta fuerint in G.

[u] πρὸς πολλὰ G. vulg. πρὸς τὰ πολλά.

[x] αὐτῷ δοκῇ G. vulg. δοκῇ αὐτῷ.

[y] ᾖ] om. G.

[z] ἂν τυγχάνῃ G. vulg. τυγχάνει.

[a] τυγχάνοι G. ceteri τυγχάνῃ.

[b] ὑπαρχούσης G. ceteri ὑπερεχούσης.

[c] καὶ τῆς εὐνοίας G. vulg. καὶ εὐνοίας.

[d] καὶ πρεσβυτικώτερον G. vulg. ἢ πρεσβυτικώτερον.

Ε.

[c]ΑΛΕΞΑΝΔΡΩΙ.

Προς τὸν πατέρα σου γράφων ἐπιστολὴν ἄτοπον ᾠμην ποιήσειν, εἰ περὶ τὸν αὐτὸν ὄντα σὲ τόπον [f]ἐκείνῳ μήτε προσερῶ μήτε ἀσπάσομαι, μήτε γράψω [g]τι τοιοῦτον, ὃ ποιήσει τοὺς [h]ἀναγνόντας μὴ νομίζειν ἤδη με παραφρονεῖν διὰ τὸ γῆρας μηδὲ παντάπασι ληρεῖν, ἀλλ' ἔτι τὸ καταλελειμμένον [i]μου μέρος καὶ λοιπὸν ὂν οὐκ ἀνάξιον εἶναι τῆς δυνάμεως ἣν ἔσχον νεώτερος ὤν.

2 Ἀκούω δέ σε πάντων λεγόντων, ὡς φιλάνθρωπος εἶ καὶ φιλαθήναιος καὶ φιλόσοφος, οὐκ [k]ἀφρόνως, ἀλλὰ νουνεχόντως. τῶν τε γὰρ πολιτῶν ἀποδέχεσθαί σε τῶν ἡμετέρων οὐ τοὺς ἠμεληκότας αὐτῶν καὶ πονηρῶν πραγμάτων ἐπιθυμοῦντας, ἀλλ' οἷς [l]συνδιατρίβων τε οὐκ ἂν 417
λυπηθείης, συμβάλλων τε καὶ κοινωνῶν πραγμάτων οὐδὲν ἂν βλαβείης οὐδ' ἀδικηθείης, οἵοις περ χρὴ πλησιά-
3 ζειν τοὺς εὖ φρονοῦντας· τῶν τε φιλοσοφιῶν οὐκ ἀποδοκιμάζειν μὲν οὐδὲ τὴν περὶ τὰς ἔριδας, ἀλλὰ νομίζειν εἶναι πλεονεκτικὴν ἐν ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς, οὐ μὴν ἁρμόττειν οὔτε τοῖς τοῦ πλήθους προεστῶσιν οὔτε τοῖς τὰς μοναρχίας ἔχουσιν· [m]οὐ γὰρ [n]συμφέρειν οὐδὲ πρέπειν

[c] ΑΛΕΞΑΝΔΡΩΙ G. vulg. Ἰσοκράτης Ἀλεξάνδρῳ χαίρειν.
[f] ἐκείνῳ μήτε] ἐκείνοι ἤτε G.
[g] τι] om. G.
[h] ἀναγνόντας G. vulg. ἀγνοοῦντας.
[i] μου G. vulg. μοι.
[k] ἀφρόνως ἀλλὰ G. vulg. αφρόνως ποιῶν ἀλλά.
[l] συνδιατρίβων τε οὐκ G. vulg. συνδιατρίβων οὐκ.
[m] οὐ γὰρ] οὐδὲ γὰρ G.
[n] συμφέρειν οὐδὲ πρέπειν τοῖς μείζον] συμφέραν οὐδὲ πρέπαν ἐστὶ τοῖς μᾶλλον G.

τοῖς μεῖζον τῶν ἄλλων φρονοῦσιν, οὔτ' αὐτοῖς ἐρίζειν πρὸς b
τοὺς συμπολιτευομένους οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπιτρέπειν πρὸς
4 αὐτοὺς ἀντιλέγειν. ταύτην μὲν οὖν οὐκ ἀγαπᾷν σε τὴν
διατριβήν, προαιρεῖσθαι δὲ τὴν παιδείαν τὴν περὶ τοὺς
λόγους, οἷς χρώμεθα περὶ τὰς πράξεις τὰς προσπιπτού-
σας καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν, καὶ μεθ' ὧν βουλευόμεθα
5 περὶ τῶν κοινῶν. δι' ἣν νῦν τε [o] δοξάζεις περὶ τῶν μελ-
λόντων ἐπιεικῶς, [p] τοῖς τ' ἀρχομένοις προστάττειν οὐκ c
ἀνοήτως, ἃ δεῖ [q] πράττειν ἑκάστους, [r] ἐπιστήσει, περὶ δὲ
τῶν καλῶν καὶ δικαίων καὶ τῶν τούτοις ἐναντίων ὀρθῶς
κρίνειν, πρὸς δὲ τούτοις τιμᾷν καὶ κολάζειν, ὡς προσῆκόν
6 ἐστιν ἑκατέρους. σωφρονεῖς [s] οὖν νῦν ταῦτα μελετῶν· [t] ἐλ-
πίδας γὰρ τῷ τε πατρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχεις, ὡς
[u] ἐὰν πρεσβύτερος γενόμενος ἐμμείνῃς τούτοις, τοσοῦτον
προέξεις τῇ φρονήσει τῶν ἄλλων, ὅσον περ ὁ πατήρ σου
διενήνοχεν ἁπάντων.

ς.

[x] ΤΟΙΣ ΙΑΣΟΝΟΣ ΠΑΙΣΙΝ.

ΑΠΗΓΓΕΙΛΕ τίς μοι τῶν πρεσβευσάντων ὡς ὑμᾶς, ὅτι καλέσαντες αὐτὸν ἄνευ τῶν ἄλλων [y] ἐρωτήσαιτε, εἰ

[o] δοξάζεις G. vulg. δοκεῖς.

[p] τοῖς τ' ἀρχομένοις προστάττειν οὐκ G. vulg. τοῖς ἀρχομένοις προστάττειν καὶ οὐκ.

[q] πράττειν G. vulg. ποιεῖν.

[r] ἐπιστήσει περὶ δὲ G. vulg. περί τε.

[s] οὖν νῦν ταῦτα G. vulg. οὖν ταῦτα.

[t] ἐλπίδας G. vulg. ἐλπίδα.

[u] ἐὰν G. vulg. ἄν.

[x] ΤΟΙΣ ΙΑΣΟΝΟΣ ΠΑΙΣΙΝ G. vulg. Ἰσοκράτης τοῖς Ἰάσονος παισὶ χαίρειν.

[y] ἐρωτήσαιτε G. vulg. ἠρωτήσατε.

[z] πεισθείην ἂν ἀποδημῆσαι καὶ διατρῖψαι παρ' ὑμῖν. 418
ἐγὼ δ' ἕνεκα μὲν τῆς Ἰάσονος καὶ [a] Πολυαλκοῦς ξενίας
ἡδέως ἂν ἀφικοίμην ὡς ὑμᾶς· [b] οἶμαι γὰρ ἂν τὴν ὁμι-
2 λίαν τὴν γενομένην ἅπασιν ἡμῖν συνενεγκεῖν· ἀλλὰ γὰρ
ἐμποδίζει με πολλά, μάλιστα μὲν τὸ μὴ δύνασθαι πλα-
νᾶσθαι καὶ τὸ μὴ πρέπειν ἐπιξενοῦσθαι τοῖς τηλικούτοις,
[c] ἔπειθ' ὅτι πάντες οἱ πυθόμενοι τὴν ἀποδημίαν δικαίως
ἄν μου καταφρονήσειαν, εἰ προημένος τὸν ἄλλον χρόνον b
ἡσυχίαν ἄγειν ἐπὶ γήρως ἀποδημεῖν ἐπιχειροίην, ὅτ' [d] εἰκὸς
ἦν, εἰ καὶ πρότερον [e] ἄλλοθί που διέτριβον, νῦν οἴκαδε
3 σπεύδειν, οὕτως ὑπογυίου μοι τῆς τελευτῆς οὔσης. πρὸς
δὲ τούτοις φοβοῦμαι καὶ τὴν πόλιν· χρὴ γὰρ τἀληθῆ
λέγειν. ὁρῶ γὰρ τὰς συμμαχίας τὰς πρὸς αὐτὴν γιγνο-
μένας ταχέως διαλυομένας. εἰ δή τι συμβαίη καὶ πρὸς c
ὑμᾶς [f] τοιοῦτον, [g] εἰ καὶ τὰς αἰτίας καὶ τοὺς κινδύνους
4 διαφυγεῖν δυνηθείην, [h] ὃ χαλεπόν ἐστιν, ἀλλ' οὖν αἰσχυν-
θείην ἄν, εἴτε διὰ τὴν πόλιν δόξαιμί τισιν ἀμελεῖν ὑμῶν,
εἴτε δι' ὑμᾶς τῆς πόλεως ὀλιγωρεῖν. μὴ κοινοῦ δὲ τοῦ
συμφέροντος ὄντος, οὐκ οἶδ' [i] ὅπως ἂν ἀμφοτέροις ἀρέ-
σκειν δυνηθείην. Αἱ μὲν οὖν αἰτίαι, δι' ἃς οὐκ ἔξεστί
μοι ποιεῖν ἃ βούλομαι, τοιαῦται συμβεβήκασιν.
5 Οὐ μὴν [k] περὶ τῶν ἐμαυτοῦ μόνον ἐπιστέλας οἶομαι
δεῖν ἀμελῆσαι τῶν ὑμετέρων, ἀλλ' ἅπερ ἂν παραγενόμε-
νος πρὸς ὑμᾶς διελέχθην, πειράσομαι καὶ νῦν περὶ τῶν d

[z] πεισθείην ἂν ἀποδημῆσαι G. vulg. πεισθείην ἀποδημῆσαί τε.
[a] Πολυαλκοῦς G. vulg. Πολυάκους.
[b] οἶμαι G. vulg. οἶδα.
[c] ἔπειθ' G. vulg. ἔπειτα δ'.
[d] εἰκὸς ἦν εἰ G. vulg. εἰκὸς εἰ.
[e] ἄλλοθί που G. vulg. ἄλλοσέ που.
[f] τοιοῦτον G. vulg. τοιοῦτο.
[g] εἰ καὶ G. καὶ Matth. ceteri τῶς ἂν καί.
[h] ὃ—αἰσχυνθείην] om. pr. G.
[i] ὅπως ἂν ἀμφοτέροις G. vulg. om. ἄν.
[k] περὶ τῶν G. vulg. περί γε τῶν.

αὐτῶν τούτων ὅπως ἂν δύνωμαι διεξελθεῖν. μηδὲν δ' ὑπολάβητε τοιοῦτον, ὡς ἄρ' ἐγὼ ταύτην ἔγραψα τὴν ἐπιστολὴν οὐχ ἕνεκα τῆς ὑμετέρας ξενίας, ἀλλ' ἐπίδειξιν ποιή-
6 σασθαι βουλόμενος. οὐ γὰρ εἰς τοῦθ' ἥκω μανίας, ὥστ' ἀγνοεῖν ὅτι κρείττω μὲν γράψαι τῶν πρότερον διαδεδομέ-
νων [l]οὐκ ἂν δυναίμην, τοσοῦτον τῆς ἀκμῆς ὑστερῶν, χείρω δ' ἐξενεγκὼν πολὺ φαυλοτέραν ἂν λάβοιμι δόξαν τῆς e
7 νῦν ἡμῖν ὑπαρχούσης. ἔπειτ' εἴπερ ἐπιδείξει προσεῖχον τὸν νοῦν, ἀλλὰ μὴ πρὸς ὑμᾶς ἐσπούδαζον, οὐκ ἂν ταύτην ἐξ ἁπασῶν προειλόμην τὴν ὑπόθεσιν, περὶ [m]ἧς χαλεπόν ἐστιν ἐπιεικῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ πολὺ καλλίους ἑτέρας ἂν
8 εὗρον καὶ μᾶλλον λόγου ἐχούσας. ἀλλὰ γὰρ οὔτε πρό- 419
τερον οὐδεπώποτ' ἐφιλοτιμήθην ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐφ' ἑτέροις μᾶλλον [n]ἃ τοὺς πολλοὺς διαλέληθεν, οὔτε νῦν [o]ἔχων ταύτην τὴν διάνοιαν ἐπραγματευσάμην· ἀλλ' ὑμᾶς μὲν [p]ὁρῶν ἐν πολλοῖς καὶ μεγάλοις πράγμασιν ὄντας, αὐτὸς δ' ἀποφήνασθαι βουλόμενος ἣν ἔχω γνώμην περὶ αὐτῶν,
9 [q]ἡγοῦμαι συμβουλεύειν μὲν ἀκμὴν ἔχειν (αἱ γὰρ ἐμπει- b
ρίαι παιδεύουσι τοὺς τηλικούτους, καὶ [r]ποιοῦσι μᾶλλον τῶν ἄλλων δύνασθαι καθορᾶν τὸ βέλτιστον), εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν προτεθέντων ἐπιχαρίτως καὶ μουσικῶς καὶ διαπεπονημένως οὐκ ἔτι τῆς ἡμετέρας [s]ἡλικίας ἐστίν, ἀλλ' ἀγαπῴην ἂν εἰ μὴ παντάπασιν ἐκλελυμένως διαλεχθείην περὶ αὐτῶν.

10 Μὴ [t]θαυμάζετε δ', ἄν τι φαίνωμαι λέγων ὧν πρότε-

[l] οὐκ G. vulg. οὐδ'.
[m] ἧς χαλεπὸν G. vulg. ἧς οὐ χαλεπόν.
[n] ἃ] om. G.
[o] ἔχων ταύτην G. vulg. ταύτην ἔχων.
[p] ὁρῶν ἐν] ἑώρων G.
[q] ἡγοῦμαι δὲ συμβουλεύειν G. vulg. om. particulam.
[r] ποιοῦσι G. vulg. δοκοῦσι.
[s] ἡλικίας ἐστίν G. vulg. ἡλικίας ἔργον ἐστίν.
[t] θαυμάζετε G. ceteri θαυμάζητε.

ρον ἀκηκόατε· [u]τῷ μὲν γὰρ ἴσως ἄκων ἂν ἐντύχοιμι,
τὸ δὲ καὶ προειδώς, εἰ πρέπον [x]εἰς τὸν λόγον εἴη, [y]προσ-
λάβοιμι. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπος εἴην, εἰ τοὺς ἄλλους ὁρῶν c
τοῖς ἐμοῖς χρωμένους αὐτὸς μόνος ἀπεχοίμην [z]τῶν ὑπ'
ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων. τούτων δ' ἕνεκα ταῦτα προεῖπον,
ὅτι τὸ πρῶτον [a]ἐπιφερόμενον ἐν τῶν τεθρυλημένων ἐστίν.
11 εἴθισμαι γὰρ λέγειν πρὸς τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν τὴν
ἡμετέραν διατρίβοντας, ὅτι τοῦτο πρῶτον δεῖ σκέψασθαι,
τί τῷ λόγῳ καὶ τοῖς [b]τοῦ λόγου μέρεσι διαπρακτέον
ἐστίν· ἐπειδὰν δὲ τοῦθ' εὕρωμεν καὶ διακριβωσώμεθα, d
ζητητέον εἶναί φημι τὰς ἰδέας, δι' ὧν ταῦτ' ἐξεργασθήσε-
12 ται καὶ λήψεται τέλος ὅπερ ὑπεθέμεθα. καὶ ταῦτα
[c]φράζω μὲν [d]ἐπὶ τῶν λόγων, ἔστι δὲ [e]τοῦτο στοιχεῖον
καὶ κατὰ τῶν ἄλλων ἁπάντων καὶ κατὰ τῶν ὑμετέρων
πραγμάτων. οὐδὲν γὰρ οἷόν τ' ἐστὶ πραχθῆναι νουνεχόν-
των, [f]ἐὰν μὴ τοῦτο πρῶτον μετὰ πολλῆς προνοίας [g]λο-
γίσησθε καὶ βουλεύσησθε, πῶς χρὴ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον e
ὑμῶν αὐτῶν προστῆναι καὶ τίνα βίον προελέσθαι καὶ
ποίας δόξης [h]ὀριγνηθῆναι καὶ ποτέρας τῶν τιμῶν [i]ἀγα-
πῆσαι, τὰς παρ' ἑκόντων γιγνομένας ἢ τὰς παρ' ἀκόν-
των τῶν πολιτῶν· ταῦτα δὲ διορισαμένους, τότ' [k]ἤδη τὰς
πράξεις τὰς καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν σκεπτέον, ὅπως 420

[u] τῷ—ἐντύχοιμι G. vulg. τῶν—τύχοιμι.
[x] εἰς τὸν λόγον εἴη G. vulg. ἐστὶ λέγειν.
[y] προσλάβοιμι] λάβοιμι G.
[z] τῶν ὑπ' G. vulg. τῶν γ' ὑπ'.
[a] ἐπιφερόμενον—τεθρυλημένων G. vulg. ἐπιφαινόμενον—θρυλλουμένων.
[b] τοῦ λόγου μέρεσι G. vulg. μέρεσι τοῦ λόγου.
[c] φράζω μὲν] φράζωμεν G. ceteri φράζομεν.
[d] ἐπὶ G. vulg. περί.
[e] τοῦτο στοιχεῖον G. vulg. τοῦτο τὸ στοιχεῖον.
[f] ἐὰν] ἂν G.
[g] λογίσησθε G. ceteri λογῆσθε.
[h] ὀριγνηθῆναι G. vulg. ὀρεχθῆναι.
[i] ἀγαπῆσαι τὰς G. vulg. ἀγαπῆσαι πότερον τάς.
[k] ἤδη G. vulg. ἰδίᾳ.

[l]συντενοῦσι πρὸς τὰς ὑποθέσεις τὰς ἐξ ἀρχῆς [m]γενομένας.
13 καὶ τοῦτον μὲν τὸν τρόπον [n]ζητοῦντες ὥσπερ σκοπῷ κειμένου στοχάσεσθε [o]τῇ ψυχῇ, καὶ μᾶλλον ἐπιτεύξεσθε τοῦ συμφέροντος· ἐὰν δὲ μηδεμίαν ποιήσησθε τοιαύτην ὑπόθεσιν, ἀλλὰ τὸ προσπίπτον ἐπιχειρῆτε πράττειν, ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑμᾶς ταῖς διανοίαις πλανᾶσθαι καὶ πολλῶν διαμαρτάνειν πραγμάτων.
14 [v]Ἴσως [p]ἂν οὖν τις τῶν εἰκῇ ζῆν [q]προῃρημένων τοὺς μὲν b τοιούτους λογισμοὺς διασύρειν ἐπιχειρήσειεν, [r]ἀξιώσειε δ' ἂν ἤδη με συμβουλεύειν περὶ τῶν προειρημένων. ἔστιν οὖν οὐκ ὀκνητέον ἀποφήνασθαι περὶ αὐτῶν ἃ τυγχάνω γιγνώσκων. ἐμοὶ γὰρ [s]αἱρετώτερος ὁ βίος εἶναι δοκεῖ καὶ βελτίων ὁ τῶν ἰδιωτευόντων ἢ ὁ τῶν [t]τυραννούντων, καὶ τὰς [u]τιμὰς ἡδίους ἡγοῦμαι τὰς ἐν ταῖς πολιτείαις ἢ τὰς ἐν ταῖς μοναρχίαις. καὶ περὶ τούτων λέγειν ἐπιχειρήσω.
15 καίτοι με οὐ λέληθεν ὅτι πολλοὺς ἔξω τοὺς ἐναντιουμέ- c νους, καὶ μάλιστα τοὺς περὶ ὑμᾶς ὄντας. οἶμαι γὰρ οὐχ ἥκιστα τούτους ἐπὶ τὴν τυραννίδα παροξύνειν ὑμᾶς. σκοποῦσι γὰρ οὐ πανταχῇ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος,
16 [x]ἀλλὰ πολλὰ παραλογίζονται σφᾶς αὐτούς. τὰς μὲν γὰρ ἐξουσίας καὶ τὰ κέρδη καὶ τὰς ἡδονὰς ὁρῶσι, καὶ τούτων ἀπολαύσεσθαι προσδοκῶσι, τὰς δὲ [y]ταραχὰς καὶ τὰς συμφορὰς τὰς τοῖς ἄρχουσι συμπιπτούσας καὶ τοῖς d

[l] συντενοῦσι G. vulg. συντείνωσι.
[m] γενομένας G. vulg. γιγνομένας.
[n] ζητοῦντες ὥσπερ G. vulg. ζητοῦντες καὶ φιλοσοφοῦντες ὥσπερ.
[o] τῇ ψυχῇ καὶ μᾶλλον ἐπιτεύξεσθε] om. pr. G.
[p] ἂν οὖν G. vulg. οὖν ἄν.
[q] προῃρημένων G. vulg. ἠρημένων.
[r] ἀξιώσειεν G. vulg. ἀξιοίη.
[s] αἱρετώτερος ὁ βίος G. vulg. ἀσφαλέστερος βίος.
[t] τυραννούντων G. vulg. τυραννιώντων.
[u] τιμὰς ἡδίους ἡγοῦμαι τὰς ἐν ταῖς πολιτείαις ἢ τὰς ἐν ταῖς μοναρχίαις. καὶ G. ceteri τιμὰς καί.
[x] ἀλλὰ πολλὰ παραλογίζονται G. vulg. ἀλλὰ παραλογίζονται.
[y] ταραχὰς καὶ τὰς G. vulg. ταραχὰς καὶ τοὺς φόβους καὶ τάς.

φίλοις αὐτῶν οὐ θεωροῦσιν, ἀλλὰ πεπόνθασιν ὅπερ οἱ τοῖς αἰσχίστοις καὶ παρανομωτάτοις τῶν ἔργων ἐπιχειροῦντες.
17 καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τὰς μὲν πονηρίας τὰς τῶν πραγμάτων οὐκ ἀγνοοῦσιν, ἐλπίζουσι δ', [z]ὅσον μὲν ἀγαθόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς, τοῦτο μὲν ἐκλήψεσθαι, τὰ δὲ δεινὰ πάντα τὰ προσόντα τῷ πράγματι καὶ τὰ κακὰ διαφεύξεσθαι, καὶ διοικήσειν τὰ περὶ [a]σφᾶς αὐτοὺς οὕτως ὥστε τῶν μὲν
18 κινδύνων εἶναι πόρρω, τῶν δ' ὠφελειῶν ἐγγύς. τοὺς μὲν οὖν ταύτην ἔχοντας τὴν διάνοιαν ζηλῶ τῆς ῥᾳθυμίας, αὐτὸς δ' αἰσχυνθείην ἂν εἰ συμβουλεύων ἑτέροις, ἐκείνων ἀμελήσας, τὸ ἐμαυτῷ συμφέρον ποιοίην, καὶ μὴ παντάπασιν ἔξω θεὶς ἐμαυτὸν [b]καὶ τῶν ὠφελειῶν καὶ τῶν ἄλλων 421
ἁπάντων τὰ βέλτιστα παραινοίην. ὡς οὖν ἐμοῦ ταύτην ἔχοντος τὴν γνώμην, οὕτως ἐμοὶ προσέχετε τὸν νοῦν.

Z.

[c]ΤΙΜΟΘΕΩΙ.

ΠΕΡΙ μὲν τῆς οἰκειότητος τῆς ὑπαρχούσης ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους οἶμαί σε πολλῶν ἀκηκοέναι, συγχαίρω δέ σοι, πυνθανόμενος [d]πρῶτον μὲν ὅτι τῇ δυναστείᾳ τῇ παρούσῃ κάλλιον [e]χρῇ τοῦ πατρὸς καὶ φρονιμώτερον, ἔπειθ' ὅτι προαιρῇ δόξαν καλὴν κτήσασθαι μᾶλλον ἢ πλοῦτον μέ-
2 γαν συναγαγεῖν. σημεῖον γὰρ οὐ μικρὸν ἐκφέρεις ἀρετῆς,

[z] ὅσον μὲν ἀγαθόν G. vulg. ὅσον ἀγαθόν.

[a] σφᾶς αὐτοὺς οὕτως ὥστε τῶν μὲν κινδύνων εἶναι G. vulg. σφᾶς κινδύνων ὄντας.

[b] καὶ τῶν ὠφελειῶν] om. pr. G.

[c] ΤΙΜΟΘΕΩΙ G. vulg. Ἰσοκράτης Τιμοθέῳ χαίρειν.

[d] πρῶτον μὲν ὅτι G. vulg. ὅτι πρῶτον μέν.

[e] χρῇ G. vulg. χρῆ.

ἀλλ᾽ ὡς δυνατὸν μέγιστον, ταύτην ἔχων τὴν γνώμην· ὥστ᾽ ἢν ἐμμείνῃς τοῖς περὶ σοῦ νῦν λεγομένοις, οὐκ ἀπορήσεις
3 τῶν ἐγκωμιασομένων τήν τε φρόνησιν τὴν σὴν καὶ τὴν προαίρεσιν ταύτην. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τὰ [f] διηγγελμένα περὶ τοῦ πατρός σου συμβάλλεσθαι μεγαλην πίστιν πρὸς τὸ δοκεῖν εὖ φρονεῖν σε καὶ διαφέρειν τῶν ἄλλων. εἰώθασι γὰρ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων οὐχ οὕτως ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν τοὺς ἐκ τῶν πατέρων τῶν εὐδοκιμούντων γεγονότας, ὡς τοὺς ἐκ τῶν δυσκόλων καὶ χαλεπῶν, ἤν περ φαίνωνται μηδὲν ὅμοιοι τοῖς γονεῦσιν ὄντες. μᾶλλον γὰρ ἐπὶ πάντων κεχαρισμένον αὐτοῖς ἐστὶ τὸ παρὰ λόγον
[g] συμβαῖνον ἀγαθὸν τῶν εἰκότως καὶ προσηκόντως γιγνομένων.

4 [r]Ὧν ἐνθυμούμενον χρὴ ζητεῖν καὶ φιλοσοφεῖν, ἐξ [h] ὅτου τρόπου καὶ μετὰ τίνων καὶ τίσι συμβούλοις χρώμενος τάς τε τῆς πόλεως ἀτυχίας ἐπανορθώσεις, καὶ τοὺς πολίτας ἐπί τε τὰς ἐργασίας καὶ τὴν σωφροσύνην προτρέψεις, καὶ ποιήσεις αὐτοὺς ἥδιον ζῆν καὶ θαῤῥαλεώτερον ἢ 422
τὸν παρελθόντα χρόνον. ταῦτα γάρ ἐστιν ἔργα τῶν ὀρθῶς
5 καὶ φρονίμως [i] δυναστευόντων. ὧν ἔνιοι καταφρονήσαντες, οὐδὲν ἄλλο σκοποῦσι πλὴν ὅπως αὐτοί τε ὡς μετὰ πλείστης [k] ἀσελγείας τὸν βίον διάξουσι, τῶν τε πολιτῶν τοὺς βελτίστους [l] καὶ πλουσιωτάτους καὶ φρονιμωτάτους [m] λυμανοῦνται καὶ δασμολογήσουσι, κακῶς εἰδότες ὅτι προσήκει τοὺς εὖ φρονοῦντας [n] καὶ τὴν τιμὴν ταύτην ἔχοντας μὴ b

[f] διηγγελμένα περὶ τοῦ πατρός σου συμβαλέσθαι μεγίστην G. vulg. διηγούμενα περὶ τοῦ σοῦ πατρὸς συμβάλλεσθαι μεγάλην.

[g] συμβαῖνον G. vulg. συμβάν.

[h] ὅτου G. vulg. οὗ.

[i] δυναστευόντων] τυραννευόντων G.

[k] ἀσελγείας τὸν βίον διάξουσι G. vulg. ἀσελγείας διάξουσι.

[l] καὶ πλουσιωτάτους] Addidi e G.

[m] λυμανοῦνται G. ceteri ἀμυνοῦνται.

[n] καὶ τὴν G. vulg. καὶ τοὺς τήν.

τοῖς τῶν ἄλλων κακοῖς [o]αὐτοῖς ἡδονὰς παρασκευάζειν, ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις τοὺς πολίτας εὐδαιμονε-
6 στέρους ποιεῖν, μηδὲ πικρῶς μὲν καὶ χαλεπῶς διακεῖσθαι πρὸς ἅπαντας, ἀμελεῖν δὲ τῆς αὐτῶν σωτηρίας, ἀλλ' [p]οὕτω μὲν πράως καὶ νομίμως ἐπιστατεῖν τῶν πραγμάτων, ὥστε [q]μηδένα τολμᾶν αὐτοῖς ἐπιβουλεύειν, μετὰ
[r]τοσαύτης δ' ἀκριβείας τὴν τοῦ σώματος ποιεῖσθαι φυ-
7 λακήν, ὡς ἁπάντων αὐτοὺς ἀνελεῖν βουλομένων. ταύτην c γὰρ τὴν διάνοιαν ἔχοντες αὐτοί τ' ἂν [s]ἔξω τῶν κινδύνων εἶεν καὶ παρὰ [t]τοῖς [u]Ἕλλησιν εὐδοκιμοῖεν· ὧν ἀγαθὰ μεῖζω χαλεπὸν [v]εὑρεῖν ἐστίν. Ἐνεθυμήθην δὲ μεταξὺ
8 γράφων, ὡς εὐτυχῶς ἅπαντά σοι συμβέβηκε. τὴν μὲν γὰρ εὐπορίαν, ἣν [x]ἀναγκαῖον ἦν κτήσασθαι τυραννικῶς μετὰ βίας [y]καὶ πολλῆς ἀπεχθείας, ὁ πατήρ σοι κατα-
λέλοιπεν, τὸ δὲ χρῆσθαι τούτοις [z]καλῶς καὶ φιλανθρώ- d πως ἐπὶ σοὶ γέγονεν· ὧν χρή σε πολλὴν ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν.

9 [a]Ἃ μὲν οὖν ἐγὼ γιγνώσκω, ταῦτ' ἐστίν. ἔχει δ' οὕτως. εἰ μὲν ἐρᾷς χρημάτων καὶ [a]μείζονος δυναστείας καὶ κινδύνων, δι' ὧν αἱ κτήσεις τούτων εἰσίν, ἑτέρους σοι συμβούλους παρακλητέον· εἰ δὲ ταῦτα μὲν ἱκανῶς ἔχεις, ἀρετῆς δὲ καὶ δόξης καλῆς καὶ τῆς παρὰ τῶν πολλῶν εὐνοίας ἐπιθυμεῖς, τοῖς τε λόγοις τοῖς ἐμοῖς προσεκτέον τὸν νοῦν e

[o] αὐτοῖς G. vulg. ἑαυτοῖς.
[p] οὕτω μὲν πράως G. vulg. οὕτω πρᾴως.
[q] μηδένα τολμᾶν αὐτοῖς G. vulg. οὐδένα αὐτοῖς τολμᾷν.
[r] τοσαύτης G. vulg. τοιαύτης.
[s] ἔξω τῶν κινδύνων εἶεν G. vulg. εἶεν ἔξω τῶν κινδύνων.
[t] τοῖς Ἕλλησιν G. vulg. τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν.
[u] εὑρεῖν ἐστίν G. vulg. ἐστιν εὑρεῖν.
[x] ἀναγκαῖον ἦν G. ceteri ἀναγκαίως.
[y] καὶ πολλῆς G. vulg. πολλῆς καί.
[z] καλῶς καὶ G. vulg. καλῶς τε καί.
[a] μείζονος G. vulg. πολλῆς.

ἐστί, καὶ τοῖς καλῶς τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν διοικοῦσιν
10 ἀμιλλητέον, καὶ πειρατέον αὐτῶν διενεγκεῖν. ἀκούω [b]δὲ
Κλέομμιν τὸν ἐν Μηθύμνῃ ταύτην ἔχοντα τὴν δυναστείαν
περί τε τὰς ἄλλας πράξεις [c]καλὸν κἀγαθὸν εἶναι καὶ
φρόνιμον, καὶ τοσοῦτον ἀπέχειν [d]τοῦ τῶν πολιτῶν τινὰς
ἀποκτείνειν ἢ φυγαδεύειν ἢ δημεύειν τὰς οὐσίας ἢ ποιεῖν 423
11 ἄλλο τι κακόν, ὥστε [e]πολλὴν μὲν ἀσφάλειαν παρέχειν
τοῖς συμπολιτευομένοις, κατάγειν δὲ τοὺς [f]φεύγοντας,
ἀποδιδόναι δὲ τοῖς μὲν κατιοῦσι τὰς κτήσεις ἐξ ὧν ἐξέ-
πεσον, τοῖς δὲ πριαμένοις τὰς τιμὰς τὰς ἑκάστοις γιγνο-
μένας, πρὸς δὲ τούτοις καθοπλίζειν ἅπαντας τοὺς πολί-
τας, ὡς οὐδενὸς μὲν ἐπιχειρήσοντος περὶ αὐτὸν νεωτερί-
12 ζειν, ἢν δ' ἄρα τινὲς τολμήσωσιν, ἡγούμενος λυσιτελεῖν
αὐτῷ [g]τεθνάναι τοιαύτην ἀρετὴν ἐνδειξαμένῳ τοῖς [h]πολί- b
ταις μᾶλλον ἢ ζῆν πλείω [i]χρόνον τῇ πόλει τῶν μεγίστων
κακῶν αἰτίῳ γενομένῳ.

13 Ἔτι δ' ἂν πλείω σοι περὶ τούτων διελέχθην, [k]ἴσως δ'
ἂν καὶ χαριέστερον, εἰ μὴ παντάπασιν [l]ἔδει με διὰ τα-
χέων γράψαι [m]σοι τὴν ἐπιστολήν. νῦν δε σοὶ μὲν αὖθις
συμβουλεύσομεν, [n]ἐὰν μὴ κωλύσῃ με τὸ γῆρας, ἐν δὲ
14 τῷ παρόντι περὶ τῶν ἰδίων δηλώσομεν. Αὐτοκράτωρ γὰρ c
ὁ τὰ γράμματα φέρων οἰκείως ἡμῖν ἔχει. περί τε γὰρ

[b] δὲ Κλέομμιν G. vulg. δὲ καὶ Κλέομμιν.

[c] καλὸν κἀγαθὸν G. vulg. καλόν τε κἀγαθόν.

[d] τοῦ τῶν πολιτῶν τινὰς G. vulg. τοῦ τινάς.

[e] πολλὴν μὲν ἀσφάλειαν G. vulg. πολλὴν ἀσφάλειαν.

[f] φεύγοντας G. vulg. φυγόντας.

[g] τεθνάναι τοιαύτην G. vulg. τεθνᾶναι μᾶλλον τοιαύτην.

[h] πολίταις μᾶλλον ἢ G. vulg. πολίταις ἤ.

[i] χρόνον τῇ G. vulg. χρόνον τῶν ἄλλων τῇ.

[k] ἴσως δ' ἂν G. vulg. ἴσως ἄν.

[l] ἔδει G. vulg. ἐδέησέ.

[m] σοι] Accessit e G.

[n] ἐὰν μὴ κωλύσῃ G. vulg. ἂν μὴ κωλύῃ.

[o]τὰς διατριβὰς τὰς αὐτὰς γεγόναμεν καὶ τῇ [p]τέχνῃ πολλάκις τῇ αὐτοῦ κέχρημαι, καὶ τὸ [q]τελευταῖον περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ὡς σὲ σύμβουλος ἐγενόμην αὐτῷ. διὰ δὴ ταῦτα πάντα βουλοίμην ἄν σε καλῶς αὐτῷ [r]χρήσασθαι καὶ συμφερόντως ἀμφοτέροις ἡμῖν, καὶ γενέσθαι [s]φανερὸν ὅτι μέρος [t]τι καὶ δι' ἐμὲ γίγνεται τῶν δεόντων αὐτῷ.

15 Καὶ μὴ θαυμάσῃς, εἰ σοὶ μὲν οὕτως ἐπιστέλλω προ- d
θύμως, Κλεάρχου δὲ μηδὲν πώποτ' ἐδεήθην. σχεδὸν γὰρ
ἅπαντες οἱ παρ' ὑμῶν καταπλέοντες σὲ μὲν [u]ὅμοιόν φα-
16σιν εἶναι τοῖς βελτίστοις τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων, Κλέ-
αρχον δὲ κατὰ μὲν ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ὅτ' ἦν παρ' ἡμῖν,
ὡμολόγουν, ὅσοι [x]περ ἐνέτυχον, ἐλευθεριώτατον εἶναι καὶ
πραότατον καὶ φιλανθρωπότατον τῶν μετεχόντων τῆς δια-
τριβῆς· ἐπειδὴ δὲ δύναμιν ἔλαβε, τοσοῦτον ἔδοξε μετα- e
πεσεῖν, ὥστε πάντας θαυμάζειν τοὺς πρότερον αὐτὸν γι-
17γνώσκοντας. πρὸς μὲν οὖν ἐκεῖνον διὰ [y]ταύτας τὰς αἰ-
τίας ἀπηλλοτριώθην· σὲ δ' ἀποδέχομαι καὶ πρὸ πολλοῦ
[z]ποιησαίμην ἂν οἰκείως διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς. δηλώσεις
δὲ καὶ σὺ διὰ ταχέων, εἰ τὴν αὐτὴν [a]γνώμην ἔχεις ἡμῖν·
Αὐτοκράτορός τε γὰρ ἐπιμελήσει, καὶ πέμψεις ἐπιστο- 424
λὴν ὡς ἡμᾶς, ἀνανεούμενος τὴν φιλίαν καὶ ξενίαν τὴν
πρότερον ὑπάρχουσαν. [v]Ἐρρῶσο, [b]κἄν του δέῃ τῶν παρ'
ἡμῶν, ἐπίστελλε.

[o] τὰς διατριβὰς τὰς αὐτὰς γεγόναμεν G. vulg. τὰς αὐτὰς διατριβὰς γέγονα.

[p] τέχνῃ πολλάκις τῇ G. vulg. τέχνῃ τῇ.

[q] τελευταῖον περὶ G. vulg. τελευταῖον πολλάκις περί.

[r] χρήσασθαι G. vulg. χρῆσθαι.

[s] φανερὸν] Alii φανερός.

[t] τι καὶ δι' G. vulg. τι δι.'

[u] ὅμοιόν φασιν εἶναι τοῖς βελτίστοις G. φασιν ὅμοιον εἶναι τοῖς κρατίστοις.

[x] περ G. vulg. ποτέ.

[y] ταύτας τὰς αἰτίας G. vulg. τὰς αἰτίας ταύτας.

[z] ποιησαίμην ἂν G. vulg. ποιησαίμην γ' ἄν.

[a] γνώμην ἔχεις G. vulg. ἔχεις γνώμην.

[b] κἄν του δέῃ τῶν G. vulg. καὶ εἴ του ἄλλου δέῃ.

H.

[c]ΤΟΙΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ ΑΡΧΟΥΣΙΝ.

Οι παῖδες οἱ Ἀφαρέως, υἱιδεῖς δ' ἐμοί, παιδευθέντες
ὑπὸ Ἀγήνορος τὰ περὶ τὴν μουσικήν, ἐδεήθησάν μου b
γράμματα πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἄν, [d]ἐπειδὰν καὶ
τῶν ἄλλων τινὰς καταγάγητε φυγάδων, καὶ τοῦτον κα-
2 ταδέξησθε καὶ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς. λέγοντος
[e]δ' ἐμοῦ πρὸς αὐτοὺς ὅτι δέδοικα μὴ λίαν [f]ἄτοπος εἶναι
δόξω καὶ περίεργος, ζητῶν εὑρίσκεσθαι τηλικαῦτα τὸ μέ-
γεθος παρ' ἀνδρῶν οἷς οὐδεπώποτε πρότερον οὔτε διελέχθην
οὔτε συνήθης ἐγενόμην, ἀκούσαντες ταῦτα πολὺ μᾶλλον c
ἐλιπάρουν. ὡς δ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀπέβαινεν ὧν ἤλπιζον,
ἅπασιν ἦσαν καταφανεῖς ἀηδῶς διακείμενοι καὶ χαλε-
3 πῶς φέροντες. ὁρῶν δ' αὐτοὺς λυπουμένους μᾶλλον τοῦ
προσήκοντος, τελευτῶν ὑπεσχόμην γράψειν τὴν ἐπιστολὴν
καὶ πέμψειν ὑμῖν. [g]ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μὴ δικαίως ἂν
δοκεῖν μωρὸς εἶναι μηδ' ὀχληρὸς ταῦτ' ἔχω λέγειν.
4 Ἡγοῦμαι δὲ καλῶς ὑμᾶς βεβουλεῦσθαι καὶ διαλ- d
λαττομένους τοῖς πολίταις τοῖς ὑμετέροις, καὶ πειρωμέ-
νους τοὺς μὲν φεύγοντας ὀλίγους ποιεῖν τοὺς δὲ συμπο-
λιτευομένους πολλούς, καὶ μιμουμένους τὰ περὶ τὴν στά-
5 σιν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν. μάλιστα δ' ἄν τις ὑμᾶς
ἐπαινέσειεν, ὅτι τοῖς κατιοῦσιν ἀποδιδοτε τὴν οὐσίαν· [h]ἐπι-

[c] ΤΟΙΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ ΑΡΧΟΥΣΙΝ G. ceteri τοῖς Μιτυληναίων ἄρχουσιν.

[d] ἐπειδὰν—καταγάγητε G. vulg. ἐπειδὴ—κατηγάγετε.

[e] δ' ἐμοῦ] Libri δέ μου.

[f] ἄτοπος εἶναι δόξω G. vulg. ἄτοπος δόξω.

[g] ὑπὲρ G. vulg. περί.

[h] ἐπιδείκνυσθε G. vulg. ἐπιδείκνυτε.

δείκνυσθε γὰρ καὶ ποιεῖτε πᾶσι φανερὸν ὡς οὐ τῶν [i] κτημάτων ἐπιθυμήσαντες τῶν ἀλλοτρίων, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πό- 425
λεως δείσαντες ἐποιήσασθε τὴν ἐκβολὴν αὐτῶν.

6 Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ὑμῖν ἔδοξε τούτων μηδὲ προσεδέχεσθε μηδένα τῶν φυγάδων, τούτους γε νομίζω συμφέρειν ὑμῖν κατάγειν. αἰσχρὸν γὰρ τὴν μὲν πόλιν ὑμῶν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖσθαι μουσικωτάτην εἶναι, καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους ἐν [k] αὐτῇ παρ' ὑμῖν τυγχάνειν γεγονότας, τὸν δὲ προέχοντα τῶν νῦν ὄντων περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς παιδείας ταύτης φεύγειν ἐκ τῆς τοιαύτης πόλεως, b
7 καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας τοὺς διαφέροντας [l] περί τι τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων, [m] κἂν μηδὲν προσήκωσι, ποιεῖσθαι πολίτας, ὑμᾶς δὲ τοὺς εὐδοκιμοῦντάς τε παρὰ τοῖς ἄλλοις καὶ μετασχόντας τῆς αὐτῆς φύσεως περιο-
8 ῥᾶν παρ' ἑτέροις μετοικοῦντας. Θαυμάζω δ', ὅσαι τῶν πόλεων μειζόνων δωρεῶν ἀξιοῦσι τοὺς ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσι κατορθοῦντας μᾶλλον ἢ τοὺς τῇ φρονήσει καὶ τῇ φιλοπονίᾳ [n] τι τῶν χρησίμων εὑρίσκοντας, καὶ μὴ συνο- c
ρῶσιν ὅτι πεφύκασιν αἱ μὲν περὶ τὴν ῥώμην καὶ τὸ τάχος δυνάμεις συναποθνήσκειν τοῖς σώμασιν, αἱ δ' ἐπιστῆμαι παραμένειν ἅπαντα τὸν χρόνον ὠφελοῦσαι τοὺς
9 χρωμένους αὐταῖς. ὧν ἐνθυμουμένους χρὴ τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ πλείστου μὲν ποιεῖσθαι τοὺς καλῶς καὶ δικαίως τῆς αὐτῶν πόλεως ἐπιστατοῦντας, δευτέρους δὲ τοὺς τιμὴν καὶ δόξαν [o] αὐτῇ καλὴν συμβαλέσθαι δυναμένους· ἅπαν- d
τες γὰρ ὥσπερ [p] δείγματι τοῖς τοιούτοις χρώμενοι, καὶ

[i] κτημάτων G. vulg. χρημάτων.
[k] αὐτῇ παρ' ὑμῖν τυγχάνειν G. vulg. ταύτῃ τυγχάνειν παρ' ὑμῖν.
[l] περί τι G. ceteri περί γε.
[m] κἂν μηδὲν προσήκωσι G. vulg. καὶ μηδὲν προσήκοντας.
[n] τι τῶν χρησίμων εὑρίσκοντας G. vulg. τῶν χρησίμων εὑρίσκοντάς τι.
[o] αὐτῇ καλὴν συμβαλέσθαι G. vulg. αὐταῖς καλὴν συμβάλλεσθαι.
[p] δείγματι G. vulg. δείγμασι.

τοὺς ἄλλους τοὺς συμπολιτευομένους ὁμοίους εἶναι [q]τούτοις νομίζουσιν.

10 Ἴσως οὖν εἴποι τις ἂν [r]ὅτι προσήκει τοὺς εὑρέσθαι τι βουλομένους μὴ τὸ πρᾶγμα μόνον ἐπαινεῖν, ἀλλὰ καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐπιδεικνύναι δικαίως ἂν τυγχάνοντας περὶ
11 ὧν ἂν ποιῶνται τοὺς λόγους. ἔχει δ' οὕτως. ἐγὼ τοῦ μὲν πολιτεύεσθαι καὶ ῥητορεύειν ἀπέστην· οὔτε γὰρ φωνὴν εἶχον ἱκανὴν οὔτε τόλμαν· οὐ [s]μὴν παντάπασιν ἄχρηστος e ἔφυν οὐδ' ἀδόκιμος, ἀλλὰ τοῖς [t]προῃρημένοις λέγειν ἀγαθόν τι περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων φανείην ἂν καὶ σύμβουλος καὶ συναγωνιστὴς γεγενημένος, αὐτός τε πλείους λόγους πεποιημένος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς 426
αὐτονομίας τῶν Ἑλλήνων ἢ σύμπαντες οἱ τὰ βήματα
12 κατατετριφότες. ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς ἄν μοι δικαίως πλείστην ἔχοιτε χάριν· μάλιστα γὰρ ἐπιθυμοῦντες διατελεῖτε τῆς τοιαύτης καταστάσεως. οἶμαι δ' εἰ [u]Κόνων καὶ Τιμόθεος ἐτύγχανον ζῶντες, Διόφαντος δ' [x]ἦκεν ἐκ τῆς Ἀσίας, πολλὴν ἂν αὐτοὺς ποιήσασθαι σπουδήν, εὑρέσθαι με βουλομένους ὧν [y]τυγχάνω δεόμενος. περὶ ὧν οὐκ [z]οἶδ' ὅ τι b δεῖ πλείω λέγειν· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν οὕτως ἐστὶ νέος οὐδ' ἐπιλήσμων, ὅστις οὐκ οἶδε τὰς ἐκείνων εὐεργεσίας.

13 Οὕτω δ' ἄν μοι [a]δοκεῖτε κάλλιστα [b]βουλεύσασθαι περὶ τούτων, εἰ σκέψεσθε τίς ἐστιν ὁ δεόμενος καὶ ὑπὲρ ποίων τινῶν ἀνθρώπων. εὑρήσετε [c]τοίνυν ἐμὲ μὲν οἰκειό-

[q] τούτοις G. ceteri τοῖς τοιούτοις.
[r] ὅτι προσήκει G. vulg. προσήκειν.
[s] μὴν παντάπασι G. vulg. μὴν δέ γε παντάπασι.
[t] προῃρημένοις G. vulg. προαιρουμένοις.
[u] Κόνων καὶ Τιμόθεος G. vulg. Τιμόθεος καὶ Κόνων.
[x] ἦκεν ἐκ τῆς Ἀ] Hactenus G.
[y] τυγχάνω δεόμενος D. ceteri ἐτύγχανον χρείαν ἔχοντες.
[z] οἶδ' ὅτι] οἶδα τί D.
[a] δοκεῖτε D. vulg. δοκοίητε.
[b] βουλεύσασθαι] βουλεύσεσθαι D. vulg. βεβουλεῦσθαι.
[c] τοίνυν D. vulg. γάρ.

τατα κεχρημένον τοῖς μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίοις γεγενημένοις ὑμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις, ὑπὲρ ὧν δὲ δέομαι τοιούτους ὄντας, οἵους τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τοὺς περὶ τὴν πολιτείαν ὄντας μὴ λυπεῖν, τοῖς δὲ νεωτέροις διατρι- c
βὴν παρέχειν ἡδεῖαν καὶ χρησίμην καὶ πρέπουσαν τοῖς τηλικούτοις.

14 Μὴ [d] θαυμάσητε δ', εἰ [e] προθυμότερον καὶ διὰ μακροτέρων τῶν ἄλλων γέγραφα τὴν ἐπιστολήν· βούλομαι γὰρ ἀμφότερα, τοῖς τε παισὶν ἡμῶν χαρίσασθαι, καὶ ποιῆσαι [f] φανερὸν αὐτοῖς ὅτι κἂν μὴ δημηγορῶσι [g] μηδὲ στρατηγῶσιν, ἀλλὰ μόνον μιμῶνται τὸν τρόπον τὸν ἐμόν, οὐκ
15 ἠμελημένως [h] διάξουσιν ἐν τοῖς Ἕλλησιν. Ἓν ἔτι λοι- d
πόν· [i] ἦν ἄρα δόξῃ τι τούτων ὑμῖν πράττειν, [k] Ἀγήνορί τε δηλώσατε καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, ὅτι μέρος τι καὶ δι' ἐμὲ τυγχάνουσιν ὧν [l] ἐπεθύμουν.

Θ.

[m] ΑΡΧΙΔΑΜΩΙ.

Εἰδως, ὦ Ἀρχίδαμε, πολλοὺς ὡρμημένους ἐγκωμιάζειν σὲ καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸ γένος ὑμῶν, εἱλόμην τοῦ-

[d] θαυμάσητε Coraës : libri θαυμάζητε.

[e] προθυμότερον καὶ διὰ μακροτέρων τῶν ἄλλων γέγραφα τὴν ἐπιστολήν D. vulg. ῥᾳδίως οὕτω γράφω καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἁπάντων καὶ τῶν φιλτάτων τὴν ἐπιστολὴν πέπομφα.

[f] φανερὸν αὐτοῖς ὅτι G. vulg. φανερὸν ὅτι.

[g] μηδὲ στρατηγῶσιν] Addidi e D.

[h] διάξουσιν ἐν τοῖς Ἕλλησιν D. vulg. ἔξουσιν ἐν τοῖς ἄλλοις.

[i] ἦν] ἂν D.

[k] Ἀγήνορί τε δηλώσατε D. vulg. δηλοῦν Ἀγήνορί τε.

[l] ἐπεθύμουν D. vulg. αὐτοὶ λίαν ἐπιθυμοῦσι τυγχάνειν.

[m] ΑΡΧΙΔΑΜΩΙ G. vulg. Ἰσοκράτης Ἀρχιδάμῳ Λακεδαιμονίων βασιλεῖ.

τον μὲν τὸν λόγον, ἐπειδὴ λίαν ῥᾴδιος ἦν, ἐκείνοις παραλιπεῖν, αὐτὸς δέ σε διανοοῦμαι παρακαλεῖν ἐπὶ στρατηγίας καὶ στρατείας οὐδὲν ὁμοίας ταῖς νῦν ἐνεστηκυίαις, ἀλλ' ἐξ ὧν μεγάλων ἀγαθῶν αἴτιος γενήσει καὶ τῇ πό-
2 λει τῇ σαυτοῦ καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἅπασι. ταύτην δ' ἐποιησάμην τὴν αἵρεσιν οὐκ ἀγνοῶν τὸν λόγον τὸν [n] εὐμεταχειριστότερον, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι πράξεις μὲν εὑρεῖν καλὰς καὶ [o] μεγάλας καὶ συμφερούσας χαλεπὸν καὶ σπάνιόν ἐστιν, ἐπαινέσαι δὲ τὰς ἀρετὰς τὰς ὑμετέρας
3 ῥᾳδίως οἷός τ' ἂν ἐγενόμην. οὐ γὰρ ἔδει με παρ' ἐμαυτοῦ πορίζεσθαι τὰ λεχθησόμενα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμῖν πεπραγμένων τοσαύτας ἂν καὶ τοιαύτας ἀφορμὰς ἔλαβον, ὥστε τὰς περὶ τῶν ἄλλων εὐλογίας μηδὲ κατὰ
4 μικρὸν [p] ἐναμίλλους γενέσθαι τῇ περὶ ὑμᾶς ῥηθείσῃ. πῶς γὰρ ἄν τις ἢ τὴν εὐγένειαν ὑπερεβάλετο τῶν γεγονότων ἀφ' Ἡρακλέους καὶ Διός, ἣν πάντες ἴσασι μόνοις ὑμῖν ὁμολογουμένως ὑπάρχουσαν, ἢ τὴν ἀρετὴν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τὰς Δωρικὰς πόλεις κτισάντων καὶ τὴν χώραν ταύτην κατασχόντων, ἢ τὸ πλῆθος τῶν κινδύνων καὶ τῶν τροπαίων τῶν διὰ τὴν ὑμετέραν ἡγεμονίαν καὶ βασιλείαν
5 σταθέντων; τίς δ' ἂν ἠπόρησε διεξιέναι βουληθεὶς τὴν ἀνδρίαν ὅλης τῆς πόλεως καὶ σωφροσύνην καὶ πολιτείαν τὴν ὑπὸ τῶν προγόνων τῶν ὑμετέρων συνταχθεῖσαν; πόσοις δ' ἂν λόγοις ἐξεγένετο χρήσασθαι περὶ τὴν φρόνησιν τοῦ σοῦ πατρός, καὶ τὴν ἐν ταῖς συμφοραῖς διοίκησιν, καὶ τὴν μάχην τὴν ἐν τῇ πόλει γενομένην, ἧς ἡγεμὼν σὺ κατέστάς, καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς πολλοὺς κινδυνεύσας καὶ πάντων διενεγκών, αἴτιος ἐγένου τῇ πόλει τῆς σωτηρίας,

[n] εὐμεταχειριστότερον] εὐμεταχειριστότατον Coraës.

[o] μεγάλας] μεγίστας D.

[p] ἐναμίλλους γενέσθαι G.D. vulg. ἐναμίλλους ἂν γενέσθαι.

6 οὗ κάλλιον ἔργον οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν. οὔτε γὰρ πολεις ἐλεῖν οὔτε πολλοὺς ἀποκτεῖναι τῶν πολεμίων οὕτω μεγα καὶ σεμνόν ἐστιν, ὡς [q] ἐκ τῶν τοιούτων κινδύνων σῶσαι τὴν [r] πατρίδα, μὴ τὴν τυχοῦσαν, ἀλλὰ τὴν τοσοῦτον ἐπ' ἀρετῇ διενεγκοῦσαν. περὶ ὧν μὴ κομψῶς ἀλλ' ἁπλῶς διελθών, μηδὲ τῇ λέξει [s] κοσμήσας ἀλλ' ἐξαριθμήσας μόνον καὶ χύδην εἰπών, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν εὐδοκιμήσειεν.

7 Ἐγὼ τοίνυν δυνηθεὶς ἂν καὶ περὶ τούτων ἐξαρκούντως διαλεχθῆναι, κἀκεῖνο γιγνώσκων, πρῶτον μὲν ὅτι ῥᾴδιόν ἐστι περὶ τῶν γεγενημένων εὐπόρως ἐπιδραμεῖν ἢ περὶ τῶν μελλόντων νουνεχούντως εἰπεῖν, ἔπειθ' ὅτι πάντες ἄνθρωποι [t] μείζω χάριν ἔχουσι τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλεύουσι (τοὺς μὲν γὰρ ὡς [u] εὖνους ὄντας ἀποδέχονται, τοὺς δ', ἂν μὴ κελευσθέντες παραινῶσιν, ἐνοχλεῖν νομί-
8 ζουσιν)—ἀλλ' ὅμως ἅπαντα ταῦτα προειδὼς τῶν μὲν πρὸς χάριν ἂν ῥηθέντων ἀπεσχόμην, περὶ δε τοιούτων μέλλω λέγειν περὶ ὧν οὐδεὶς ἂν ἄλλος τολμήσειεν, ἡγούμενος δεῖν τοὺς περὶ ἐπιεικείας καὶ φρονήσεως ἀμφισβητοῦντας μὴ τοὺς ῥᾴστους προαιρεῖσθαι τῶν λόγων ἀλλὰ τοὺς ἐργωδεστάτους, μηδὲ τοὺς ἡδίστους τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ὠφελήσουσι καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας· ἐφ' οἷς περ ἐγὼ τυγχάνω νῦν ἐφεστηκώς.

9 Θαυμάζω δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν πράττειν ἢ λέγειν δυναμένων, εἰ μηδὲ πώποτ' αὐτοῖς ἐπῆλθεν ἐνθυμηθῆναι περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων, μηδ' ἐλεῆσαι τὰς τῆς Ἑλ-

[q] ἐκ τῶν τοιούτων G.D. vulg. ἐκ τοιούτων.

[r] πατρίδα μὴ G.D. πατρίδα καὶ μή.

[s] κοσμήσας ἀλλ'] κοσμήσας μόνον ἀλλ' D.

[t] μείζω G. vulg. πλείω.

[u] εὖνους ὄντας ἀποδέχονται G.D. vulg. εὖνους ἀποδέχονται.

λάδος δυσπραξίας οὕτως αἰσχρῶς καὶ δεινῶς [x] διατιθεμένης, ἧς οὐδεὶς παραλέλειπται τόπος ὃς οὐ γέμει καὶ μεστός ἐστι πολέμου καὶ στάσεων καὶ σφαγῶν καὶ κακῶν ἀναριθμήτων. ὧν [y] πλεῖστον μέρος μετειλήφασιν οἱ τῆς Ἀσίας τὴν παραλίαν οἰκοῦντες, οὓς ἐν ταῖς συνθήκαις ἅπαντας ἐκδεδώκαμεν οὐ μόνον τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων τοῖς τῆς μὲν φωνῆς τῆς ἡμετέρας κοινωνοῦσι, τῷ δὲ τρόπῳ τῷ τῶν βαρβάρων χρωμένοις· οὓς, εἴ νοῦν εἴχομεν, οὐκ ἂν περιεωρῶμεν ἀθροιζομένους οὐδ' ὑπὸ τῶν τυχόντων στρατηγουμένους, οὐδὲ μείζους καὶ κρείττους συντάξεις στρατοπέδων γιγνομένας ἐκ τῶν πλανωμένων ἢ τῶν πολιτευομένων. οἳ τῆς μὲν βασιλέως χώρας μικρὸν μέρος λυμαίνονται, τὰς δὲ πόλεις τὰς Ἑλληνίδας, εἰς ἣν ἂν εἰσέλθωσιν, ἀναστάτους ποιοῦσι, τοὺς μὲν ἀποκτείνοντες, τοὺς δὲ φυγαδεύοντες, τῶν δὲ τὰς οὐσίας διαρπάζοντες, ἔτι δὲ παῖδας καὶ γυναῖκας ὑβρίζοντες, καὶ τὰς μὲν εὐπρεπεστάτας καταισχύνοντες, τῶν δ' ἄλλων ἃ περὶ τοῖς σώμασιν ἔχουσι περισπῶντες, ὥστε ἃς πρότερον οὐδὲ κεκοσμημένας ἦν ἰδεῖν τοῖς ἀλλοτρίοις, ταύτας ὑπὸ πολλῶν ὁρᾶσθαι γυμνάς, ἐνίας δ' αὐτῶν ἐν ῥάκεσι περιφθειρομένας δι' ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων.

13 Ὑπὲρ ὧν πολὺν ἤδη χρόνον γιγνομένων οὔτε πόλις οὐδεμία τῶν προεστάναι τῶν Ἑλλήνων ἀξιουσῶν ἠγανάκτησεν, οὔτ' ἀνὴρ τῶν πρωτευόντων οὐδεὶς βαρέως ἤνεγκε, πλὴν ὁ σὸς πατήρ. μόνος γὰρ Ἀγησίλαος ὢν ἡμεῖς ἴσμεν, ἐπιθυμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσε τοὺς μὲν Ἕλληνας ἐλευθερῶσαι, πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους πόλεμον ἐξενεγκεῖν. οὐ μὴν ἀλλὰ κἀκεῖνος ἑνὸς πράγματος διή-

14 μαρτε. καὶ μὴ θαυμάσῃς, εἰ πρὸς σὲ διαλεγόμενος μνη-

[x] διατιθεμένης] διακειμένης correctus D.

[y] πλεῖστον μέρος] πλεῖστον μὲν μέρος G.

σθήσομαι τῶν οὐκ ὀρθῶς ὑπ' αὐτοῦ γνωσθέντων· εἴθισμαί τε γὰρ μετὰ παῤῥησίας ἀεὶ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, καὶ δεξαίμην ἂν δικαίως ἐπιτιμήσας ἀπέχθεσθαι μᾶλλον ἢ παρὰ τὸ προσῆκον ἐπαινέσας χαρίσασθαι. τὸ μὲν οὖν
15 ἐμὸν οὕτως ἔχον ἐστίν, ἐκεῖνος δ' [z] ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις διενεγκών, καὶ γενόμενος ἐγκρατέστατος καὶ δικαιότατος καὶ πολιτικώτατος, διττὰς ἔσχεν ἐπιθυμίας, χωρὶς μὲν ἑκατέραν καλὴν εἶναι δοκοῦσαν, οὐ συμφωνούσας δ' ἀλλήλαις οὐδ' ἅμα πράττεσθαι δυναμένας· ἠβούλετο γὰρ βασιλεῖ τε πολεμεῖν, καὶ τῶν φίλων τοὺς φεύγοντας εἰς τὰς πόλεις καταγαγεῖν καὶ κυρίους καταστῆσαι τῶν
16 πραγμάτων. συνέβαινεν οὖν ἐκ μὲν τῆς πραγματείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἑταίρων ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις εἶναι τοὺς Ἕλληνας, διὰ δὲ τὴν ταραχὴν τὴν ἐνθάδε γιγνομένην μὴ σχολὴν ἄγειν μηδὲ δύνασθαι πολεμεῖν τοῖς βαρβάροις. ὥστ' ἐκ τῶν ἀγνοηθέντων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ῥᾴδιον καταμαθεῖν ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους μὴ πρότερον ἐκφέρειν πρὸς βασιλέα τὸν πόλεμον, πρὶν ἂν [a] διαλλάξῃ τις τοὺς Ἕλληνας καὶ παύσῃ τῆς μανίας καὶ τῆς [b] φι-
17 λονικίας ἡμᾶς. περὶ ὧν ἐγὼ καὶ πρότερον εἴρηκα καὶ νῦν ποιήσομαι τοὺς λόγους.

Καίτοι τινὲς τῶν [c] οὐδεμιᾶς μὲν παιδείας μετεσχηκότων, δύνασθαι δὲ παιδεύειν τοὺς ἄλλους ὑπισχνουμένων, καὶ ψέγειν μὲν [d] τἀμὰ τολμώντων, μιμεῖσθαι δὲ γλιχομένων, τάχ' ἂν μανίαν εἶναι φήσαιεν τὸ μέλειν ἐμοὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος συμφορῶν, ὥσπερ παρὰ τοὺς ἐμοὺς λόγους
18 ἢ βέλτιον ἢ χεῖρον αὐτὴν πράξουσαν. ὧν δικαίως ἂν ἅπαντες πολλὴν ἀνανδρίαν καὶ μικροψυχίαν καταγνοῖεν,

[z] ἐν πᾶσι G.D. vulg. ἐν ἅπασι.
[a] διαλλάξῃ τις τοὺς G.D. vulg. διαλλάξῃ τούς.
[b] φιλονικίας G. vulg. φιλονεικίας.
[c] οὐδεμιᾶς G. vulg. μηδεμιᾶς.
[d] τἀμὰ G.D. vulg. τὰ ἐμά.

ὅτι προσποιούμενοι φιλοσοφεῖν αὐτοὶ μὲν ἐπὶ μικροῖς φιλοτιμοῦνται, τοῖς δὲ δυναμένοις περὶ τῶν μεγίστων συμβουλεύειν φθονοῦντες διατελοῦσιν. Οὗτοι μὲν οὖν βοηθοῦντες ταῖς αὑτῶν ἀσθενείαις καὶ ῥᾳθυμίαις ἴσως τοιαῦτ'
19 ἐροῦσιν· ἐγὼ δὲ οὕτως ἐπ' ἐμαυτῷ μέγα φρονῶ, καίπερ ἔτη γεγονὼς ὀγδοήκοντα καὶ πανταπασιν ἀπειρηκώς, ὥστ' οἶμαι καὶ λέγειν ἐμοὶ προσήκειν μάλιστα περὶ τούτων, καὶ καλῶς βεβουλεῦσθαι πρὸς σὲ ποιούμενος τοὺς λόγους, καὶ τυχὸν ἀπ' αὐτῶν γενήσεσθαί τι τῶν δεόντων.
20 ἡγοῦμαι δὲ καὶ [e] τοὺς Ἕλληνας, εἰ δεήσειεν αὐτοὺς ἐξ ἁπάντων ἐκλέξασθαι [f] τόν τε τῷ λόγῳ καλλιστ' ἂν δυνηθέντα παρακαλέσαι τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν καὶ τὸν τάχιστα μέλλοντα τὰς πράξεις ἐπιτελεῖν τὰς συμφέρειν δοξάσας, οὐκ ἂν ἄλλους ἀνθ' ἡμῶν προκριθῆναι. καίτοι πῶς οὐκ ἂν αἰσχρὸν ποιησαιμεν, εἰ τούτων ἀμελήσαιμεν οὕτως ἐντίμων ὄντων, ὧν
21 ἅπαντες ἂν ἡμᾶς ἀξιώσειαν; τὸ μὲν οὖν ἐμὸν ἔλαττόν ἐστιν· ἀποφηνασθαι γὰρ ἃ γιγνώσκει τις, οὐ πάνυ τῶν χαλεπῶν πέφυκεν. σοὶ δὲ προσήκει προσέχοντι τὸν νοῦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις βουλεύσασθαι, πότερον ὀλιγωρητέον ἐστὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων γεγονότι μὲν ὥσπερ ὀλίγῳ πρότερον ἐγὼ διῆλθον, ἡγεμονι δὲ Λακεδαιμονίων ὄντι, βασιλεῖ δὲ προσαγορευομένῳ, μεγίστην δὲ τῶν Ἑλλήνων ἔχοντι δοξαν, ἢ τῶν μὲν ἐνεστώτων πραγμάτων
22 ὑπεροπτέον, μείζοσι δ' ἐπιχειρητέον. ἐγὼ μὲν γαρ φημι χρῆναί σε πάντων ἀφεμένον τῶν ἄλλων δυοῖν τούτοιν προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως τοὺς μὲν Ἕλληνας ἀπαλλάξεις τῶν πολέμων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν νῦν αὐτοῖς παρόντων, τοὺς δὲ βαρβάρους παύσεις ὑβριζοντας καὶ πλείω

[e] τοὺς Ἕλληνας] τοὺς ἄλλους Ἕλληνας G D. [f] τόν τε] τὸν τότε D.

κεκτημένους ἀγαθὰ τοῦ προσήκοντος. ὡς δ' ἐστὶ ταῦτα δυνατὰ καὶ συμφέροντα καὶ σοὶ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις [g] ἅπασιν, ἐμὸν [h] ἔργον ἤδη διδάξαι περὶ αὐτῶν ἐστίν.

[i] I.

ΔΙΟΝΥΣΙΩΙ.

Προπομποι καὶ ῥαβδοῦχοι καὶ κήρυκες καὶ θρόνων ὑψηλοτάτων ἐπίτευξις φιλοσοφίας εἰσὶν ἀχλύς, καὶ διαιρετικώτατος πέφυκε τῶν ἀρετῶν χωρισμός. οὐκ ἤμεισψας μετὰ τῆς τύχης τὴν φύσιν. ἔτι τὸν θύλακον ἔχεις δερμάτινον· θνητὴν γὰρ ἔχεις ἐκ προοιμίου τὴν σύστασιν. 2 τί δῆτα τὸ κενὸν τοῦτο δοξάριον ἐπὶ τοσοῦτον τὸν πήλινον ἀσκὸν διεφύσησε; μεγάλης ἀνοίας ἐνεφορήθης, ὦ δύστηνε, καὶ τῆς φύσεως τὴν γνῶσιν ἀφῆρησαι· οὕτω τὰ μετέωρα τῆς τύχης κινήματα ἐκστῆναί σε τῆς πάλαι θεωρίας ἠνάγκασαν, καὶ τῆς σώφρονος ἐκείνης μανίας ἀπανα- 3 χωρεῖν παρεσκεύασαν. ἦν σοι πάλαι μετάρσιον τὸ χαμαίζηλον, νῦν δὲ καὶ χθαμαλὸν καὶ περίγειον ὁ τῆς τύχης ὅρος ἀκρότατος. οὐκοῦν τῆς ψευδοῦς εὐδαιμονίας ἀφίστασο, καὶ τὴν δραπέτιν τύχην δραπέτευε· προφθάνων γὰρ τὴν ἀγνώμονα, ἄφνω τὴν μεταβολὴν οὐ δυσφορήσεις προσπίπτουσαν.

[g] ἅτασιν G.D. vulg. πᾶσιν. om. particulam.
[h] ἔργον ἤδη διδάξαι G.D. vulg. [i] Epistolam decimam om. D.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

P. 31. Tit. not. Adde Νικοκλῆς ἡ συμμαχικὸς X.
67. 71, 5. ὅσθ' delet Coraes.
79. 122, 6. Ego malim legi διετέλεσαν.
137. 127, 5. διαγαγόντα L.
174. 3. μένειν] F. μενεῖν.
180. 1. Post ἀνορθώσομεν addiderim μέν.
200. 49. Notam [e] v. 1. appositam refer ad 4., verbum autem, cujus vestigia supersunt in G., videtur fuisse γυμνασθῆναι.
—— ad not. [f] adde, cf. §. 64.
201. 53, 1. Notæ [o] adde: Ut pro illis μήτε ζημία legi possit μηδεμία.
281. 15, 2. εὖ λέγειν] Malim εὐλογεῖν.
290. not. [f] Adde: quem sequi debebam.
305. 26, 2. τούτων] Præstat τοῦτον.
332. not. [x] et 466. not. [l] Erravi. Vide ad Lycurg. §. 133. Aristoteles Mor. Mag. II. 12. πρὸς ὃ ἂν αὐτοὶ ποιήσωσι, πρὸς τοῦτό πως καὶ εἶνεσί εἰσιν.
342. 107, 1. Coraes διαπεπραγμένη ἦν.
373. 1. γιγνώσκομεν G.
420. 6, 1. μου G. item §. 33, 3. ubi D. 'μοῦ.
423. 19, 5. ἡμαρτηκότας G. D. ἠδικηκότας vulg.
——— 7. ἀφανίζειν G. ἀφανίζει vulg.
437. 80, 1. ἀναμιμνησκομένων] F. ἀναγιγνωσκομένων.
446. 118, 5. οὔτε] Immo οὐδὲ.
448. 124, 1. τινα] F. τίνα, καὶ τίνα.
455. 151, 3. εἶν] F. ὃ οὖν.
464. 190, 4. ὁμοιειδὴς vulg. ὁμοιοειδὴς G. D.
477. 245, 4. τοῦτο] F. ταὐτὸ
483. 3. ἅπερ] F. ὅπερ.
484. 277, 3. ὁμοίους] ὁμοίως G. D. unde fecerim ὅμοιος.
487. 290, 5. Interpungendum ante ἐκ, non ante σοφοὺς. 292, 3. καὶ expunxerim.
522. 30, 1. κατερεῖ] F. κατερεῖ.
612. ΑΡΧΙΔΑΜΩΙ] Ἰσοκράτους ἐγκώμιον Ἀρχιδάμου cod. Paris. Reg. 2944. fol. 221.

INDEX ORATIONUM

TOMI SECUNDI.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΛΟΓΟΙ.

Αἰγινητικός, pag. 550.
Ἀντίδοσις. 419.
Ἀρεοπαγιτικός. 188.
Ἀρχίδαμος. 151.
Βούσιρις. 297.
Πρὸς Δημόνικον. 1.
Περὶ Εἰρήνης. 213.
Ἑλένης ἐγκώμιον. 278.
Εὐαγόρας. 254.
Πρὸς Εὐθύνουν. 572.
Περὶ τοῦ Ζεύγους. 500.
Πρὸς Καλλίμαχον. 534.
Κατὰ Λοχίτου. 566.
Νικοκλῆς. 31.
Πρὸς Νικοκλέα. 15.
Παναθηναϊκός. 313.
Πανηγυρικός. 50.
Πλαταϊκός. 402.
Κατὰ τῶν Σοφιστῶν. 394.
Συμμαχικὸς vid. περὶ Εἰρήνης.
Τραπεζιτικός. 515.
Φίλιππος. 105.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Ἀλεξάνδρῳ, pag. 598.
Ἀντιπάτρῳ. 593.
Ἀρχιδάμῳ. 612.
Διονυσίῳ α. 581.
. . . β. 618.
Τοῖς Ἰάσονος παισίν. 599.
Τοῖς Μυτιληναίων ἄρχουσιν. 609.
Τιμοθέῳ. 604.
Φιλίππῳ α. 584.
. . . β. 591.

Sup. Lit. Coll.

Author Bekker (Isocrates)

Title Oratores Attici. Tom. II

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU